

SucCES

Revistă online
nr. 8/6.06.2024

Editura „George Tofan” Suceava, 2024
ISSN 2559-7505/ ISSN-L 2559-7505

Noi abordări în incluziunea, asistența și terapia psihopedagogică.
Integrarea socială a tânărului cu dizabilități

AUXILIAR CURRICULAR

pentru învățământul special
SIMPOZION NAȚIONAL
„Exemple de bune practici în recuperarea
elevului cu CES”

Coordonatorii ediției:

Profesor Călinescu Petru- Marian-
director
Profesor Strugariu Cezar- Vasile-
director adjunct
Profesor Sîrbu Gabriela- CPPE
Profesor Chichifoi Mariana
Profesor Culidiuc Militina- Cleopatra
Profesor Dascălu Neonila
Profesor Dabija Dumitrița- Doinița
Profesor Istrate Isabella- Maria
Profesor Leșinschi Ortenzia
Profesor Mihăilă Daniela
Profesor Moroșan Elena- Mihaela
Profesor Poclitaru Narcisa- Cătălina
Profesor Sabin Rybanna- Elena
Profesor Tofan Olga- Simona
Profesor Țilică Liliana- Ștefania
Profesor Țebrean Livia- Teodora

Colaboratori:

Profesor Bocanci Grigore - Inspector
școlar general, ISJ Suceava

Profesor Manolache Ciprian Ionuț -
Inspector școlar de specialitate pentru
învățământul special, ISJ Suceava

Profesor Pușcă Traian Alin - Director
CCD „George Tofan” Suceava

Autorii își asumă responsabilitatea
pentru originalitatea și conținutul
materialelor publicate (din punct de
vedere al plagierii și auto- plagierii)!

CUPRINS

Secțiunea I: Incluziunea școlară –un demers integrator în sprijinul elevilor cu CES		
1.	Antonie Marilena-Georgiana	Fișă de evaluare- Molecule
2.	Apostol Jeanina-Cătălina, Dascălu Daniel	Limba engleză - Curriculum adaptat pentru elevii cu CES
3.	Axentioi Anca Cecilia, Codreanu Lidia	Model adaptare curriculară
4.	Axentioi Anca- Cecilia	Adaptare curriculara
5.	Axinia Vasilica, Costea Daniela	Plan de intervenție
6.	Badea Liliana Andreea	Plan de învățare remedială
7.	Banea Laureta Speranța	Program de intervenție personalizat (PIP)
8.	Bazarciuc Monica	Studiu de caz - Sindrom Langdon Down
9.	Bârdahan Alina Elena	Plan de intervenție personalizat
10.	Bițoiu Roze-Marie, Voinea Elena-Daniela	Incluziunea școlară - un demers integrator în sprijinul elevilor cu CES
11.	Bîrdan Mihaela	Curriculum adaptat pentru disciplina Limba franceză
12.	Bobeică Daniela Cristina, Damian Adriana	Asigurarea succesului incluziunii educaționale a copiilor cu CES în învățământul de masă
13.	Bordianu Violeta, Enea Loredana Manuela	Metode de stimularea creativității, copiilor cu CES
14.	Bragă Roxana - Marilena	Curriculum adaptat - CES
15.	Bratu Simona Daniela	Curriculum adaptat- Comunicare în limba română-clasa a II-a, dificultăți de învățare
16.	Catană Amira	Economie, clasa a XI- a- Cererea - fișă de lucru
17.	Catană Astrid	Fișă de evaluare clasa I, matematică- Adunări/ scăderi în concentrul 0 - 20
18.	Chifan Silvia Andreia, Rebei Marian	Adaptare curriculară la limba și literatura română
19.	Cighi Diana	Program de intervenție personalizat
20.	Cioban Iulia-Mihaela	Studiu de caz
21.	Cioi Georgiana-Florentina	Metode inovative în sprijinul elevilor cu cerințe educaționale speciale
22.	Ciubotaru Anișoara	Incluziunea școlară - un demers integrator pentru elevii cu CES- exemple de bune practici
23.	Ciurea Viorica	Necesitatea abordării unui Plan de intervenție personalizat pentru un elev cu C.E.S. la disciplina istorie
24.	Cîmpan Lucica	Curriculum adaptat pentru elevi cu CES
25.	Cîmpan Lucica	Test sumativ(adaptare curriculară)
26.	Cîmpan Lucica	Plan de intervenție personalizat
27.	Cojocariu Ionela-Simona	Plan educațional individualizat
28.	Constantinoiu Elena Verona	Program de intervenție personalizat
29.	Costache Adriana	Învățământul incluziv - soluția pentru integrarea și succesul elevilor cu cerințe educative speciale

30.	Cozma Alina Elisaveta, Lența Elena Olga	Fișa psihopedagogică pentru elevul cu dizabilități și/sau cerințe educaționale speciale
31.	Crăciun Mirela Alina	Adaptare curriculară- Psihologie
32.	Crăiuț Diana Anne-Mari	Integrarea copiilor cu CES în învățământul de masă- o problemă a tuturor
33.	Crișan Diana	Model de adaptare curriculară pentru clasa a VI-a la disciplina limba engleză
34.	Curleancă-Năstase Mariana	Incluziunea preșcolară - demers integrator în sprijinul copiilor cu CES
35.	Dan Gabriela	Program individualizat de remediere/ recuperare școlară. Program de intervenție personalizat
36.	Dobrincu Elena Simona	Adaptare curriculară- limba engleză
37.	Dolofan Emilia	Plan de intervenție personalizat
38.	Dubiuc Maria, Bud Corina	Incluziunea școlară –exemple de bune practici
39.	Florea Mihaela Antoneta	Planificarea materiei la limba și literatura română
40.	Flutur Florica, Răescu Milica	Să înțelegem și să ajutăm copilul hiperactiv
41.	Gășpar Loredana Elena	Adaptare curriculară limba franceză
42.	Geantă Raluca Sanda	Plan de intervenție personalizat- elev cu deficiențe de învățare
43.	Georgiu Alexandru	Conceptul egalității de șanse- Integrarea elevilor cu CES în învățământul de masă
44.	Gheață Valerica	Rolul profesorului în procesul de integrare a copiilor cu CES
45.	Gherghinoiu Mihaela	Semințe de incluziune: modalități creatoare de poduri pentru copiii cu CES
46.	Gilă Catrinela Felicia, Jurubiță Mirela	Proiect educațional ”Incluziune școlară - deschiderea porților cunoașterii”
47.	Goloșie Grațian-Daniel, Bogluț Geanina-Ioana	Incluziunea școlară și modelele de adaptări curriculare în sprijinul elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES)
48.	Grasu Mihaela, Ciobanu Ana-Maria	Incluziunea școlară a unui copil cu tulburări din spectrul autist
49.	Grădinaru Daniela	Program de intervenție personalizat -limba latină
50.	Gula Mihaela Laura	Adaptare curriculară disciplina fizică clasa a IX- a
51.	Hârcă Elena	Intervenția personalizată în cazul copiilor cu cerințe educaționale speciale
52.	Hîrtie Aurora	Plan de intervenție personalizat
53.	Hodrea Elena Luminița	Fișă de evaluare pentru elevii cu CES
54.	Horoba Daniela	Plan de intervenție personalizat la limba franceză
55.	Humă Elena, Humă Ioan	Modele de adaptări curriculare în învățarea matematicii și științelor
56.	Husariu Andreea Roxana	Integrarea copiilor cu CES în grădiniță
57.	Iacob Ancuța	Adaptare curriculară și plan diferențial de predare-evaluare pentru recuperarea pierderilor în învățare la educație plastică, clasa a VI-a
58.	Iacoban Trandafira, Boca Domnica	Plan de intervenție personalizat
59.	Ion Gabriela Sanda	Relația dintre profilul psihosocial al copilului cu potențial creativ și strategia didactică

60.	Ion Viorica	Plan de acțiune pentru integrarea copiilor cu dizabilități
61.	Ionescu Elena Oana, Bordei Elena Simona	Plan de intervenție personalizat
62.	Ionică Elena Delia, Stan Iuliana Georgeta	Plan de intervenție personalizat
63.	Iosim Niculița	Plan de servicii individualizat pentru copiii cu CES
64.	Iuga Maria-Liliana	Plan de intervenție personalizat elev cu CES
65.	Ivănoiu Nicolita Andreea	The necessity of inclusive education
66.	Lașiță Doina	Plan de intervenție personalizat
67.	Lămășanu Eniko	Plan de intervenție personalizat
68.	Levițchi Angelica - Nicoleta	Educația pentru toți - fundament al incluziunii școlare
69.	Low Delia Simona	Șanse egale pentru elevii cu cerințe educaționale speciale
70.	Lungu Lucica Elena	Incluziunea școlară –un demers integrator în sprijinul elevilor cu CES
71.	Lupu Constantin Bogdan	Integrarea școlară a elevilor cu CES prin exerciții fizice
72.	Matără Wanda	Fișă de evaluare- Comunicare în limba română- clasa a III-a- Părți de vorbire (substantivul și verbul)
73.	Mehedeniuc Georgeta-Cristina	Test de evaluare inițială. M1- produse de patiserie
74.	Mîrza Floarea, Savu Casandra	Plan de intervenție personalizat- ADHD
75.	Mîtu Lenuța	Concepte și forme de integrare a copiilor cu cerințe educative speciale
76.	Morar Cipriana, Muntean Cristina	Plan de intervenție personalizat
77.	Moț Ana	Program de intervenție personalizat
78.	Nemeș Rozalia, Mulea Ramona Ioana	Program de intervenție personalizat
79.	Nisioi Florina-Grațela, Sidor Anamaria	Incluziunea școlară-exemple de bune practici
80.	Nistor Monica	Demers integrator în sprijinul elevilor cu Cerințe Educaționale Speciale (CES)
81.	Papuc Adina	Adaptare curriculară elevi cu CES - clasa a IX a
82.	Paraschiv Neluța-Mihaela	Accesul copiilor cu cerințe educaționale speciale la educație
83.	Parvana Gabriel	Plan de servicii individualizat pentru copiii cu cerințe educaționale speciale
84.	Parvana Silvia	Program de intervenție personalizat
85.	Pașka Roxana - Mariana	Plan de servicii individualizat pentru copiii cu cerințe educaționale speciale
86.	Petrescu Florentina-Rebiana	Plan de intervenție personalizat pentru elev cu deficiență mentală
87.	Piticaru Ancuta	Intervenții psihopedagogice și de management al clasei la elevul cu A.D.H.D. de vârstă școlară mică. Program de intervenție personalizat P.I.P.
88.	Popa Tatiana	Copiii cu hipoacuzie-particularități în școlarizare
89.	Popescu Aspazia	Conduita sociala, efect al educației în familie și în grădiniță
90.	Preda Ana	Fișă de activitate- Ciuperci

91.	Răuță Carmen Cornelia	Incluziunea școlară-Plan de intervenție personalizat-model
92.	Rusu Simona Liliana	Modalități de evaluare a dificultăților de învățare la copii și adolescenți a strategiilor de evaluare și a motivației școlare
93.	Safta Eliza, Bogdan Ștefania	Studiu de caz
94.	Sandu Sorin – Laurențiu	Abordări diferențiate ale competenței de comunicare scrisă pentru elevii cu CES
95.	Sava Iulia	Plan de intervenție personalizată (caz D.M.)
96.	Savu Ioana	Plan de intervenție personalizat (PIP)
97.	Soporan Cornelia, Dîrlea Raluca	Plan de servicii individualizat pentru copiii cu CES
98.	Stan Elena Diana	Plan de intervenție personalizat
99.	Stavre Camelia	Educația incluzivă - un drept al copilului cu CES
100.	Strugar Mihaela	Curriculum adaptat pentru elev CES
101.	Șandru Claudia Elena	Adaptare curriculară - negociere și contractare
102.	Șerban Elena Sorina	Proiect didactic
103.	Ștefan Ionela Ileana, Pal Delia	Metode, tehnici și instrumente utilizate în intervenția educațională pentru elevii cu ADHD
104.	Tanase Simona	Pledoarie pentru schimbare... abordarea educației incluzive
105.	Tofan Olga Simona	Stimularea motivației în învățarea copiilor cu CES
106.	Tofan Paraschiva	Plan de intervenție personalizat
107.	Toma Georgeta	Integrarea elevilor cu cerințe educaționale în învățământul de masă
108.	Țilică Liliana Ștefania	Strategii și adaptări în predarea disciplinei Informatică și TIC la elevii cu cerințe educaționale speciale
109.	Udrică Cristina Mădălina, Baica Livia Mihaela	Plan de servicii individualizat pentru copiii cu cerințe educaționale speciale
110.	Ungur Maria Gențiana	Test de evaluare adaptat pentru elevii cu CES
111.	Ungurean Emanuela Nicoleta	Azi adaptăm, mâine ne bucurăm. Planificare calendaristică adaptată. Adaptare curriculară (Matematică)
112.	Vâneață Persida Elena	Educația pentru toți
113.	Veliciu Silvia Raluca	Plan de servicii individualizat pentru copiii cu cerințe educaționale speciale
114.	Vlad Lenuța, Banciu Valentina	Incluziunea școlară – o abordare centrată pe acceptarea diversității
115.	Wendling Eva Petronela	Școala pentru toți - Școala incluzivă
116.	Zus Mihaela Elena	Incluziunea școlară a elevilor cu autism
Secțiunea II- Tendințe și inovații privind reabilitarea, educația și asistența elevilor cu CES		
117.	Agapie Mihaela	Proiect didactic- Activitate de comunicare și interacțiune în diferite contexte-Iepurașii curioși-poveste
118.	Anghel Mireille Sorina	Fișe de lucru pentru elevii cu CES
119.	Anghelescu Maria- Roberta	Fenomenul Bullying- strategii de prevenire și combatere asupra copiilor cu CES

120.	Archip Horia-Mărgărint	Fișă de lucru pentru recuperarea pierderilor în învățare "Logica florilor" – învățământ preșcolar
121.	Axentioi Anca Cecilia, Codreanu Lidia	Proiect didactic
122.	Boruz Cristina-Ionela, Boruz Aurel	Proiect de activitate didactică: „Respectul față de sine și față de elevii cu CES”
123.	Buliga Cîrstean Elena	Proiect de lecție Tehnologia de obținere a produsului „Brânzoaice moldovenești”
124.	Canciuc Gabriela-Otilia	Rolul grădiniței în promovarea educației incluzive
125.	Căpruciu Marinela Mioara	Softurile educaționale și funcția lor pedagogică
126.	Căpruciu Marinela Mioara	Utilizarea tic în proCESul de predare- învățare la elevii cu CES
127.	Dabija Dumitrița Doinița	Plan de lecție
128.	Diaconu Niculina	Exemplu de bune practici în integrarea elevilor cu CES
129.	Drăghici Adriana	Metode și tehnici de lucru folosite în activitățile cu elevii cu C.E.S.
130.	Drăgulin Luiza-Nicoleta, Lepădatu Anișoara	Aer. Apă. Sol și Mărimi fizice - Fișe de lucru adaptate pentru elevii cu cerințe educative speciale
131.	Flutur Elena	Proiect de lecție tehnologia de obținere a produsului „Papanasi”
132.	Gafițescu Emilia Carmen	Abandonul școlar- cauze și modalități de prevenire
133.	Gavrilaș Laura-Daniela	Managementul clasei în context incluziv
134.	Gheorghe Cornelia Mirela	Strategii de integrare a copiilor cu CES
135.	Gheorghioiu Nicoleta	Proiect de activitate didactică integrată- Educație STEAM "O zi de primăvară în grădină"
136.	Giurcă Minodora	Plan de intervenție personalizat
137.	Godiciu-Runcan Ileana-Maria, Salade Elena-Izabela	Măsuri educative în cazul copiilor cu ADHD
138.	Grad Maria	Integrarea copiilor cu cerințe educative speciale
139.	Hrițcu Cristina	Integrarea elevilor cu CES la ora de istorie
140.	Hrițcu Cristian, Hrițcu Gabriela Loredana	Metode interactive utilizate la clasă pentru elevii cu cerințe educaționale speciale
141.	Ion Cristina – Veronica, Butucea Dana - Antoaneta	Metode interactive utilizate la clasă pentru elevii cu cerințe educaționale speciale- "Ascultăm, simțim, acționăm!"
142.	Ionescu Maria	Proiect didactic
143.	Irimia-Matei Elena	Tendențe în abordarea educației elevului cu CES în contextul învățământului online
144.	Istrate Mariana	Utilizarea softurilor în terapia elevilor cu CES
145.	Mărgineanu Simona Venera	Studiu asupra rolului limbilor moderne în educație
146.	Mezin Daniela-Mărioara	Călătorie în lumea poveștilor - CDȘ
147.	Mihalachi Oana-Nicoleta	"Pușculița cu lecturile copilăriei"- opțional adaptat pentru elevii cu CES, 2024-2025 clasa I
148.	Miulescu Tatiana	Proiect didactic
149.	Neamțu Cristina	Colecții de fișe de lucru
150.	Oberșterescu Sebastian	Efectele masajului și a tehnicilor kinetice în tratamentul redorilor articulare

151.	Petrache Gabriela	Integrarea elevilor cu CES
152.	Petre Cristina	Activități de învățare diferențiată pentru elevii cu CES
153.	Petrenciu Adela Maria	Jocul MIADE - VARĂ – sprijin în dezvoltarea lexiei la elevii cu nevoi speciale
154.	Rotaru Elena-Ramona	Secvență didactică diferențiată limba franceză « Les fournitures scolaires», clasa a V-a
155.	Sîrbu Gabriela	Programa CDȘ „Excursie pe hartă”
156.	Tudor Ana	Proiect didactic - Activitate ludică- Ajutoarele iepurașului
157.	Tunyagi Ozana	Abordări inovatoare în educația elevului cu CES în învățământul online
158.	Udrică Cristina Mădălina, Baica Livia Mihaela	Proiect didactic
159.	Vlădescu Elena	Educația elevului cu cerințe educaționale speciale în era digitală
Secțiunea III- Impactul activităților extrașcolare asupra evoluției psihocomportamentale a elevilor cu CES		
160.	Axentioi Anca Cecilia, Codreanu Lidia	Impactul activităților extracurriculare asupra elevilor cu CES în Școala Altfel și Săptămâna Verde
161.	Barbu Elena	Strategii didactice de integrare a elevilor cu CES
162.	Blaga Elena Mirona, Niță Luminita	Dezvoltare socio-emoțională și comportament adaptativ
163.	Cașăș Anca	Integrarea elevilor cu dificultăți de învățare prin activități extracurriculare
164.	Chelea Daniela Ioana	Șanse egale pentru toți-proiect de parteneriat educațional
165.	Chihaia Maria	Cutia cu emoții - proiect educațional
166.	Chirilă Ramona-Mariana, Mregea Mihaela Georgeta	Strategii de stimulare a motivației învățării la elevii cu dificultăți de învățare
167.	Chiriță Cristiana-Daniela, Praf Liliana-Maria	Activitățile extrașcolare în dezvoltarea psihocomportamentală a elevilor cu CES-beneficii și exemple de bună practică
168.	Cioploiu Felicia	Impactul activităților extrașcolare asupra evoluției psihocomportamentale a elevilor cu CES
169.	Cioploiu Ștefania-Cristiana	Impactul activităților extrașcolare asupra evoluției psihocomportamentale a elevilor cu CES
170.	Codilă Monica	Importanța activităților extrașcolare în evoluția psihocomportamentală a elevilor cu CES
171.	Cojocaru Simona-Maria	Dezvoltarea abilităților socio-emoționale (nivelul 3 - 6 ani)
172.	Conof Gabriela, Bițoiu Roze-Marie	Explorând Universul Extracurricular: Rolul activităților extrașcolare în dezvoltarea psihocomportamentală a elevilor cu CES
173.	Cuibari Loredana	Activități pentru sprijinirea învățării remediale
174.	David Maria	Activitățile extrașcolare, un pas spre o școală incluzivă
175.	Doroftei Silvia Andreea	Exemplu de bune practici în integrarea și evoluția elevului cu CES
176.	Drăghiciu Florentina	Impactul activităților extrașcolare asupra evoluției psihocomportamentale a elevilor cu CES

177.	Enea Laura Nicoleta	Proiect de schimb de experiență interșcolar "Autorul meu de suflet"
178.	Erofei Claudia-Aurelia	Proiect educațional extracurricular "O zi la Ograda veseliei- excursie"
179.	Funduianu Mihaela Iulieana	Educația pentru toți- "Copil ca tine sunt si eu!"
180.	Gașpar Loredana Elena, Crăciun Mirela Alina	Învățământ de calitate pentru elevii cu nevoi speciale prin programul Erasmus+
181.	Gheldi Filis	Specificul activităților cu elevii CES
182.	Hasineți Angela Geanina	Impactul activităților extrașcolare la copiii cu cerințe speciale
183.	Hodan Cătălina	Proiect educațional școlar "Educația prin iubire"- Proiect multicultural
184.	Ianc Mariana	Lectura, factor important în dezvoltarea psihocomportamentală a elevilor cu CES
185.	Ignat Diana	Proiect educativ "Cercetașii"
186.	Ignat Valentin	Proiect educativ "S.T.E.A.M- Suntem toți elevi cu ambiții mari"
187.	Ilie Nina, Popescu Viorica	Împreună pentru educație
188.	Istrate Isabella Maria	Proiect educativ "Buchetul emoțiilor"
189.	Laza Mihaela	Impactul activităților extrașcolare la elevii cu CES
190.	Lăzărescu Cristina Mariana	Educație incluzivă pentru toți
191.	Lupu Adriana Iuliana	Perseverența- cheia reușitei! -domeniul auto-responsabilizării la elevii cu CES
192.	Mihăilă Daniela	Proiect educațional „Cercetașii de la "Sf. Andrei"- Sport-mișcare-sănătate
193.	Morar Cristina Adriana, Cernat Eugenia Marinela	Preșcolarul cu CES
194.	Murgocea Magdalena- Nicoleta	Activitățile extrașcolare - instrument în dezvoltarea elevilor cu CES
195.	Neagu Gelu	Integrarea elevilor cu CES în învățământul de masă prin intermediul muzicii
196.	Nisioi Cristina Alexandrina, Flutur Florica	Neglijarea copilului– o problemă pentru integrarea în grădiniță
197.	Nistor Laura	Rolul activităților de parteneriat în eficientizarea integrării școlare a elevilor cu CES
198.	Novac Brîndușa, Buburuzan Casandra	Formarea personalității elevului cu C.E.S. prin activitățile extracurriculare
199.	Oltianu Lucia	Parteneriatele educaționale și importanța lor în terapia elevilor cu CES.
200.	Popescu Irina	Exercițiul fizic- mijloc de integrare școlară a elevilor cu CES
201.	Radu Mirela Geanina, Bucșa Camelia	Proiect educațional "Te joci cu mine, te rog!"
202.	Răduță Alina Ionela, Ivan Natalia	Educația incluzivă- un sistem educativ care să răspundă nevoilor tuturor elevilor
203.	Răuță Carmen Cornelia	Exemple de bune practici în integrarea elevilor cu C.E.S.- Arta acului și tradiția românească prin mâinile elevilor cu C.E.S.
204.	Sabin Rybanna Elena	Proiect educativ "Emoțiile – aripi deschise spre lume"

205.	Szabo Ana, Trișcaș Ionica	Impactul proiectului educativ ”Suntem toți copii !”
206.	Șoldan Anuța, Domnar Floarea	Adaptarea demersurilor didactice pentru preșcolarii cu dificultăți de învățare
207.	Tîlmaciu Ioana-Georgiana	Impactul activităților extrașcolare asupra evoluției psihocomportamentale a elevilor cu CES
208.	Trandafir Casandra	Grădinița incluzivă
209.	Udrică Cristina Mădălina, Baica Livia Mihaela	Proiect de parteneriat educațional S.N.A.C. „Împreună dăruim zâmbete”
210.	Varvaroi Simona Maria, Tiron Katalin	Excursia ca modalitate compensativă pentru incluziunea socială a copiilor cu CES
211.	Verdeș Maria	Evaluarea prin sarcini didactice diferențiate
212.	Vicovanu Maria	Legendele florilor de primăvară
213.	Vișan Andreea Gabriela	Impactul activităților extrașcolare asupra evoluției psihocomportamentale a preșcolarilor cu CES
Secțiunea IV: Intervenții terapeutice și activități de consiliere educațională și psihopedagogică pentru elevii cu CES		
214.	Andrașcu Marinela	Fișă de consiliere educațională și psihopedagogică
215.	Axentioi Anca Cecilia, Codreanu Lidia	Intervenții terapeutice și activități de consiliere educațională și psihopedagogică pentru elevii cu CES
216.	Bălăcian Mihaela	Instrumente de identificare a elevilor cu deficit de atenție
217.	Chichifoi Mariana	Abordarea terapeutică a dislexiei prin metoda Meixner
218.	Chirilă Teodora	Terapii educaționale specifice pentru copiii cu deficiențe mintale
219.	Ciornei Nicoleta-Iuliana	Program de consiliere pentru părinții care au copii cu CES
220.	Cîrligeanu Margareta	Studiu de caz
221.	Culidiuc Militina Cleopatra	Program educațional de consiliere pentru reducerea agresivității elevilor cu CES
222.	Dan Simona, Ajtay Szidonia	Importanța consilierii școlare în terapia limbajului
223.	Diaconu Adela	Necesitatea abordării unui plan de intervenție la limba engleză pentru elevii cu CES
224.	Dutcovici Marinela, Pamparău Simona	Nevoile copilului cu cerințe educative speciale (C.E.S.)- Studiu de caz
225.	Enache Mădălina	Valorificarea stakeholderilor în prevenirea și combaterea abandonului școlar
226.	Feldrihan Viorica Marinca, Nechita Monica	Program de intervenție în situații de bullying
227.	Gavrilaș Laura Daniela	Managementul conflictului -studiu de caz
228.	Ghența Letiția-Mihaela	Rolul poveștilor ilustrate în stimularea limbajului elevilor din învățământul special a limbajului
229.	Irimia Ovidiu	Studiu de caz și program terapeutic pentru corectarea sunetului "T"
230.	Manole Ani-Lorena, Tăbăraș Alina-Georgeta	Studiu de caz
231.	Moroșan Elena Mihaela	Studiu de caz-tehnică triadică în terapia sistemică
232.	Opariuc Diana Valentina	Intervenții terapeutice și consiliere pentru elevii cu CES

233.	Poclitaru Narcisa Cătălina	Fișă de consiliere individuală
234.	Popescu Nina Iuliana	Plan de acțiune pentru integrarea copiilor cerințe speciale
235.	Popșor Cristina	Plan remedial
236.	Rațiu Andreea, Faur Mariana Adriana	Dezvoltarea abilităților sociale prin activități de art-terapie studiu de caz
237.	Stan Daniela	Proiect de activitate- ”Emoții”
238.	Streian Diana, Irimia Carmen	Eu ce meserie să-mi aleg? -activitate de consiliere în vederea orientării școlare a copiilor cu CES
239.	Strugariu Cezar- Vasile	Rolul kinetoterapiei și al terapiei ocupaționale în recuperarea luxatiei congenitale de șold
240.	Tironeac Cătălina Giannina, Bradu Iulieta	”Să construim împreună”- proiect educație / consiliere rațional emotivă și cognitiv comportamentală pentru copii
241.	Udrică Cristina Mădălina, Baica Livia Mihaela	Educație emoțională - Program educațional centrat pe dezvoltarea inteligenței emoționale a copiilor
242.	Ungureanu Mirela, Micu Cristina	Incluziunea elevilor cu CES utilizând resursele educaționale deschise
243.	Ursachi Maria Marcela	Proiect didactic
244.	Vas Eniko	Proiect de activitate- Meseria mea într-un afiș

SECȚIUNEA I: Incluziunea școlară –un demers integrator în sprijinul elevilor cu CES

FIȘĂ DE EVALUARE- MOLECULE

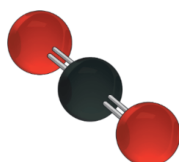
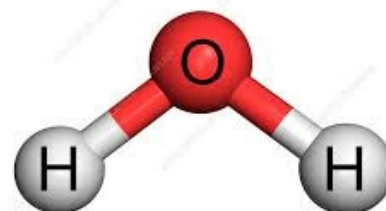
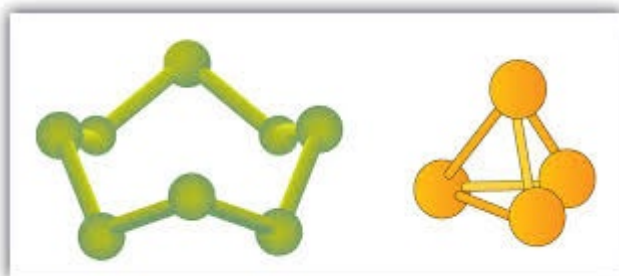
Profesor: Antonie Marilena-Georgiana
Școala Gimnazială „Anton Pann”, Craiova

1. Definiți molecula și specificați criteriile de clasificare a acestora.
2. Definiți covalența și specificați cum se notează.
3. Se dau următoarele afirmații notate cu I – VI. Notați numărul afirmației în casetele libere corespunzătoare.

Afirmațiile date sunt:								
Corecte			Incomplete			Incorecte		

- I. Molecula este cea mai mică particulă dintr-o substanță.
- II. Configurații electronice stabile se realizează prin punere în comun de electroni.
- III. Bromul și oxigenul prezintă atât covalențe cât și electrovalențe.
- IV. Molecula unei substanțe simple gazoase este întotdeauna diatomică.
- V. Transferul de electroni de la un atom la altul conduce la formarea compușilor covalenți.
- VI. Atomii unor elemente cu caracter chimic net diferențiat pot forma molecule.

4. Analizați modelele structurale de mai jos și specificați covalența elementelor respective.

Element chimic	Simbol chimic	Covalența
Sulf		
Posfor		
Hidrogen		
Oxigen		
Carbon		

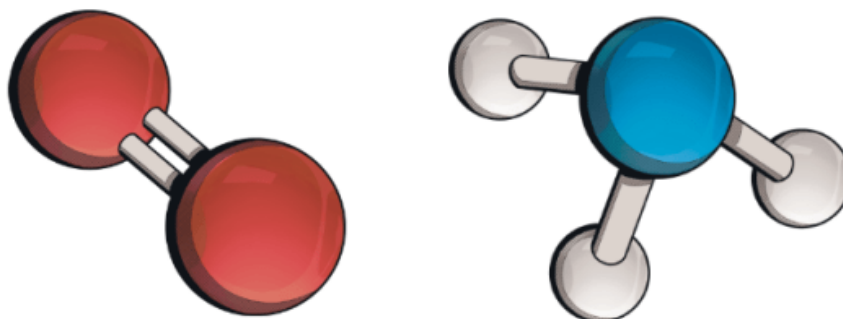
5. Împărțiți următoarele molecule în cele trei categorii:

Xe, O₂, S₈, He, P₄, H₂S, Cl₂, NH₃, CH₄, Br₂, Ne, NO, Rn, I₂, Ar

Molecule monoatomice (1 ATOM)	Molecule diatomice (2 ATOMI)	Molecule poliatomice (3 SAU MAI MULȚI ATOMI)

.....		
.....		
.....		
.....		
.....		

6. Pe baza modelelor structurale de mai jos reprezentați structura Lewis a moleculelor de oxigen și amoniac.

7. Notați numărul de atomi și de molecule din substanțele date:

3SO₃ atomi:

molecule:

4NH₃ atomi:

molecule:

7P₄ atomi:

molecule:

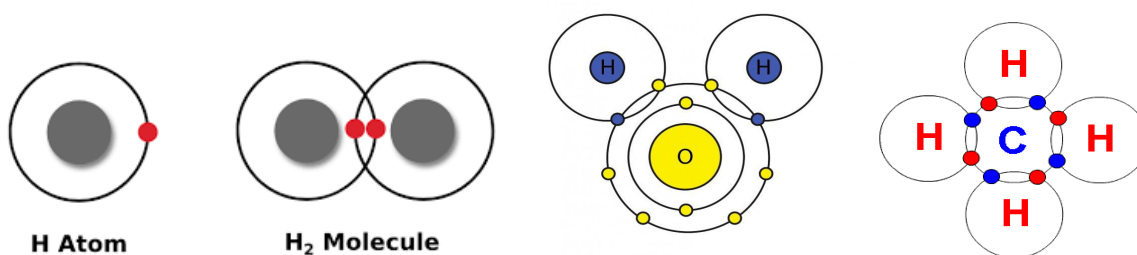
H₂SO₃ atomi:

molecule:

5H₂O atomi:

molecule:

8. Modelați formarea moleculelor de hidrogen (H₂), apă (H₂O) și metan (CH₄) pe baza indicațiilor de mai jos.

Limba engleză-Curriculum adaptat pentru elevii cu CES

Clasele a IX-a, a X- a, a XI- a

Prof. Apostol Jeanina-Cătălina
Pr. Prof . Dr. Dascălu Daniel

NOTĂ DE PREZENTARE

Necesitatea elaborării unor programe de limbi moderne pentru copiii cu dizabilități și copiii cu cerințe educaționale speciale apare ca urmare a înscrierii în clasa a IX-a, (2013-2014) la Seminarul Teologic Liceal Ortodox a unor elevi care se încadrează în categoriile de mai sus, dar și a documentelor internaționale privind respectarea drepturilor copilului cu deficiențe. Acestea evidențiază ideea că toți copiii pot și trebuie să fie educați, indiferent de posibilitățile lor fizice sau psihice. Așadar, Dreptul la educație trebuie respectat, apărut și valorizat într-o țară care dorește integrarea în Uniunea Europeană.

Acești copii vor fi tratați diferențiat, în funcție de deficiențele pe care le prezintă iar lecțiile, sarcinile de lucru, modalitatea de evaluare vor fi adaptate la nevoile și capacitățile lor.

Argument:

Programa prezentată mai jos are scopul de a reprezenta un suport accesibil pentru studiul limbii moderne, cu accent pe:

- dezvoltarea capacității de exprimare orală și comunicare;
- stabilirea unor conținuturi de învățare uzuale, pe arii tematice bine definite;
- necesitatea adaptării conținuturilor predate în funcție de nevoile de comunicare ale elevului cu nevoi speciale;
- dezvoltarea interesului pentru studiul limbii moderne ca o alternativă în comunicare și orientarea în spațiul european.

Acest curriculum are ca scop abordarea limbii engleze din perspectiva integrării elevilor cu CES în învățământul de masă întrucât sistemul educațional trebuie să asigure participarea la procesul de învățare tuturor copiilor, indiferent de cât de diferiți sunt ei prin modelul personal de dezvoltare.

Dacă acceptăm ideea că, după absolvirea școlii, toți copiii trebuie să beneficieze de șansa de a participa activ la viața socială, atunci trebuie să le acordăm necondiționat această șansă încă din școală.

OBIECTIVE CADRU

1. Dezvoltarea capacității de receptare mesajului oral
2. Dezvoltarea capacității de exprimare orală
3. Dezvoltarea capacității de receptare a mesajului scris
4. Dezvoltarea capacității de exprimare scrisă

CLASA A IX-A, A X-A, A XI-A, A XII-A

OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

1. Dezvoltarea capacității de receptare a mesajului oral

	Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
1.1	să înțeleagă mesaje simple în limba engleză	- exerciții de răspuns la întrebări globale;
1.2	să desprindă informații particulare dintr-un scurt mesaj audiat, articulat clar și rar	- activități de confirmare a răspunsului corect (bifare, completare de tabel);
1.3	să reacționeze (non) verbal la un mesaj adecvat	- exerciții de răspuns la comenzi, întrebări

2. Dezvoltarea capacității de exprimare orală

	Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
2.1	să reproducă enunțuri scurte, adecvate unor situații de comunicare date	- exerciții de repetare după model; - exerciții de fonetică;
2.2	să integreze cuvinte noi în enunțuri proprii	- exerciții de răspuns la întrebări, enunțuri simple;
2.3	să producă enunțuri simple	- activități în perechi

3. Dezvoltarea capacității de receptare a mesajului scris

	Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
3.1.	să recunoască litere, grupuri de litere în cuvinte	- exerciții de identificare
3.2.	să citească propoziții scurte cu glas tare	- exerciții de citire după model;
3.3.	să sesizeze legătura dintre text și imagini	- întrebări și răspunsuri pe marginea textului
3.4	să recunoască informațiile esențiale dintr-un text citit	- exerciții cu alegere multiplă/ întrebări de tipul adevărat/fals

4. Dezvoltarea capacității de exprimare scrisă

	Obiective de referință	Exemple de activități de învățare
4.1.	să producă mesaje scurte	- exerciții de copiere
4.2.	să scrie despre evenimente personale din mediul familiar după un plan dat.	- exerciții de completare cu suport - exerciții de redactare a unui bilet, carte poștală, felicitare - activități de redactare de text/ paragraf

CONȚINUTURILE ÎNVĂȚĂRII

ORGANIZARE TEMATICĂ

- **Copilul despre sine:** *însușiri fizice și morale, naționalitate, preferințe, hobby-uri.*
- **Familia:** *membrii familiei (reluare și îmbogățire), ocupații, sărbători în familie.*
- **Casa:** *aparatură electro casnică.*
- **Școala:** *activități școlare, discipline școlare, mobilier școlar*
- **Vremea:** *anotimpuri, caracteristici climatice.*
- **Animale:** *denumire, caracteristici.*
- **Activități:** *momentele zilei, lunile anului, exprimarea timpului.*
- **Copilul și lumea înconjurătoare:** *orașul/ satul (clădiri și servicii), convorbiri telefonice, mijloace de transport.*

ACTE DE VORBIRE

1. a localiza în spațiu;
2. a mulțumi;
3. a exprima preferințe;
4. a descrie obiecte/persoane;
5. a descrie starea fizică;
6. a iniția un schimb verbal;
7. a cere și a da indicații de orientare;
8. a exprima cantitatea (mult, puțin).

ELEMENTE DE CONSTRUCȚIE A COMUNICĂRII

I. Fonetică și ortografie

alfabetul

relația grafem-fonem
accentele

II. Lexic

cuvinte și sintagme corespunzând actelor de vorbire și ariilor tematice propuse (80 de unități lexicale)

III. Gramatica

Substantivul

Comune și proprii;
Nombrabile și non-nombrabile.

Articolul

articolul hotărât și nehotărât;

Adjectivul

adjectivul numeral cardinal (de la 30 la 60)
adjectivul numeral ordinal (de la 1 la 20)-reluare

Pronumele

pronumele personal – reluare
pronumele posesiv (mine, yours...).

Verbul

timpul prezent (afirmativ, negativ, interogativ) (reluare și sistematizare)
 timpul trecut (afirmativ) al verbelor regulate și neregulate.
 acordul participiului trecut cu subiectul, în structura perfectului compus.

Adverbul

adverbul de frecvență- reluare
adverbul de timp –reluare

Bibliografie

1. <https://www.uvvg.ro/docs/cercetare/cdep/Didactica-competente-final.pdf>
2. https://www.edu.ro/sites/default/files/16_Repere_metodologice_limbi_moderne_EN_JAP_FR_SP_IT_PORTUGHEZA_0.pdf
3. Programele școlare în vigoare

Model adaptare curriculară

Profesor AXENTIOI ANCA- CECILIA, profesor CODREANU LIDIA

Numele și prenumele profesorului itinerant și de sprijin:

Numele și prenumele cadrului didactic de la clasă:

Școala:

Numele și prenumele elevilor:

Clasa:

DISCIPLINA: Lăcătușerie generală

PERIOADA DE IMPLEMENTARE: Anul școlar 2023-2024

Obiective cadru/ competențe generale:

1. Cunoașterea și utilizarea conceptelor tehnice.
2. Dezvoltarea capacității de explorare și investigare
3. Formarea și dezvoltarea capacității de a comunica, utilizând limbajul tehnic.
4. Dezvoltarea interesului și a motivației pentru studiu și aplicare a cunostintelor tehnice.

Competențe de comunicarea în limba română și în limba maternă:

1. Utilizarea corectă a vocabularului comun și a celui de specialitate
2. Comunicarea/Raportarea rezultatelor activității profesionale desfășurate

Competențe de bază de matematică, științe și tehnologie:

1. Cunoașterea și utilizarea conceptelor tehnice.
2. Dezvoltarea capacității de explorare și investigare
3. Formarea și dezvoltarea capacității de a comunica, utilizând limbajul tehnic.
4. Dezvoltarea interesului și a motivației pentru studiu și aplicare a cunostintelor tehnice

Competența de a învăța să înveți:

1. Menținerea interesului continuu față de: perfecționarea propriei activități; adoptarea noilor tehnologii și echipamente moderne.
2. Aplicarea normelor de sănătate și securitate în muncă
3. Aplicarea normelor de protecția mediului
4. Exploatarea corectă a mijloacelor de lucru în domeniul lăcătușeriei generale
5. Efectuarea operațiilor specifice lăcătușeriei generale

Competențe digitale de utilizare a tehnologiei informației ca instrument de învățare și cunoaștere:

1. Preocuparea pentru documentare folosind tehnologia informației

Competențe sociale și civice:

1. Colaborarea cu membrii echipei de lucru, în scopul îndeplinirii sarcinilor de la locul de muncă
2. Asumarea, în cadrul echipei de la locul de muncă, a responsabilității pentru sarcina de lucru primită
3. Respectarea termenelor/ timpului de realizare a sarcinilor
4. Asumarea răspunderii pentru prevenirea și reducerea impactului negativ al activității proprii asupra mediului
5. Receptivitate pentru dezvoltarea capacității de a executa sarcini de lucru sub supraveghere

Competențe antreprenoriale:

1. Preluarea inițiativei în rezolvarea problemelor specifice locului de muncă

Competențe de sensibilizare și de expresie culturală:

1. Manifestarea interesului față de evoluțiile tehnologice din domeniul lăcătușeriei , inclusiv prin identificarea unor repere istorice

**PLANIFICARE CALENDARISTICĂ
AN ȘCOLAR: 2023-2024**

Obiective cadru/ competențe generale:

1. Cunoașterea și utilizarea conceptelor tehnice.
2. Dezvoltarea capacității de explorare și investigare
3. Formarea și dezvoltarea capacității de a comunica, utilizând limbajul tehnic.
4. Dezvoltarea interesului și a motivației pentru studiu și aplicare a cunostintelor tehnice.

Obiective cadru/ competențe generale	Obiective de referință/ competențe specifice		Activitatea de învățare pentru elevii cu CES
	Majoritatea elevilor	Elevii cu CES/ curriculum adaptat	
1. Cunoașterea și utilizarea conceptelor tehnice. 2.Dezvoltarea capacității de explorare și investigare 3.Formarea și dezvoltarea capacității de a comunica, utilizând limbajul tehnic. 4.Dezvoltarea interesului și a motivației pentru studiu și aplicare a cunostintelor tehnice.	Cunoașterea dotării, condițiilor ergonomice, SDV-uri și NSSM în atelierul de lacătuserie Identificarea proprietăților, a tipurilor de materiale și aliaje necesare executării pieselor prin operații de lacătuserie	2. Identificarea unor informații esențiale privind noțiunile despre atelierul de lăcătușărie, proprietățile materialelor și aliajelor, cu întrebări de sprijin	- metode centrate pe elev; - activități bazate pe efortul individual (documentare, observație proprie, tehnica muncii cu fișe) cu activități care solicită efortul colectiv (de grup, metoda cubului.)
1. Cunoașterea și utilizarea conceptelor tehnice. 2.Dezvoltarea capacității de explorare și investigare 3.Formarea și dezvoltarea capacității de a comunica, utilizând limbajul tehnic. 4.Dezvoltarea interesului și a motivației pentru studiu și aplicare a cunostintelor tehnice.	Măsurarea cu mijloace de măsură și control a dimensiunilor geometrice	2. Efectuarea de măsurări simple, cu instrumente de măsură cu precizie 0,1, folosind întrebări ajutătoare	-exerciții aplicative și practice de identificare și utilizare a metodelor de măsurare cu diferitele tipuri șublerelor și micrometre;
1. Cunoașterea și utilizarea conceptelor tehnice. 2.Dezvoltarea capacității de explorare și investigare 3.Formarea și dezvoltarea capacității de a comunica, utilizând limbajul tehnic.	Identificarea operațiilor pregătitoare aplicate semifabricatelor, precum și cele de :debitare, îndoire, prelucrare prin aschiere, pilire, polizare găurire, filetare și a NSSM specifice	2. Identificarea caracteristicilor generale ale operațiilor, sculele așchietoare și mașinile unelte utilizate pentru fiecare operație, folosind teste repetitive, întrebări ajutătoare	-exerciții aplicative și practice de identificare a operațiilor de lăcătușărie și a sculelor utilizate Observarea Studiul de caz Exercițiul Problematizarea Lucrul în echipă

4.Dezvoltarea interesului si a motivatiei pentru studiu si aplicare a cunostintelor tehnice.			

Modalități de evaluare:

- evaluare orala
- dialog
- fise de lucru
- evaluare scrisa
- teste
- exercitii practice
- evaluare cu mai multe reveniri
- fise de evaluare
- fise de autoevaluare

STANDARDE CURRICULARE DE PERFORMANȚĂ

Obiectivele cadru/ competențe generale	Standardele de performanță
Cunoasterea si utilizarea conceptelor tehnice	Desprinderea semnificației globale și a unor informații de detaliu din mesajul ascultat Desprinderea sensului unui concept nou prin raportare la contextul mesajul ascultat
Dezvoltarea capacitatii de explorare si investigare	Recunoașterea, reprezentarea și clasificarea după proprietăți simple a unor operații de lăcătușărie; Utilizarea de reguli și corespondențe pentru identificarea operațiilor de lăcătușărie; Realizarea de estimări în situații practice; Utilizarea unor raționamente tehnico aplicative în rezolvarea unor situații problemă
Formarea si dezvoltarea capacitatii de a comunica, utilizand limbajul tehnic	Exprimarea orală și scrisă, într-o manieră concisă și clară, a cunoștințelor tehnice
Dezvoltarea interesului si a motivatiei pentru studiu si aplicare a cunostintelor tehnice.	Dezvoltarea unui sistem de achiziții intelectuale la nivel de cunoștințe științifice: noțiuni, procese, fenomene, legi, principii și teorii

PLANIFICARE CALENDARISTICĂ ANUALĂ PENTRU ELEVII CU CES

20	Unitatea de învățare	Nr de ore					
		Modul1	Modul2	Modul3	Modul4	Modul5	TOTAL
1	Atelierul de lăcătușărie	10					10
2	Materiale și semifabricate necesare executării pieselor prin operații de lăcătușărie	25	20				45
3	Mijloace de măsurat și verificat		10				10
4	Operații pregătitoare aplicate semifabricatelor			20			20

	în vederea executării pieselor prin operații de lăcătușărie generală						
5	Debitarea manuală a semifabricatelor				10		10
6	Îndoirea manuală a semifabricatelor				10		10
7	Noțiuni generale despre prelucrarea prin așchiere a materialelor metalice				5		5
8	Pilirea metalelor				10		10
9	Polizarea pieselor					10	10
10	Găurirea și prelucrarea găurilor					10	10
11	Filetarea					10	10
12	Fișa tehnologică					10	10

ADAPTARE CURRICULARĂ

An școlar: 2023- 2024

**Prof. Axentioi Anca- Cecilia, Colegiul ”Alexandru cel Bun”
Gura Humorului**

DOSAR DE ADAPTARE CURRICULARĂ

Instituția de învățământ Colegiul „Alexandru cel Bun,, Gura Humorului

Nume și prenume elev **MFI**

Clasa **10K**

Învățător/ diriginte Prof. **AXENTIOI ANCA- CECILIA**

Profesor de sprijin (unde există) -

Prezentul dosar conține Curriculum adaptat pentru următoarele materii:

Nr.	Disciplina	Cadru didactic
1	Protecția consumatorului și a mediului	Axentioi Anca -Cecilia

Obiective cadru/ competențe generale

URÎ 6. Protecția consumatorului, personalului și a mediului

Obiective cadru/ competențe generale	Obiective de referință/ competențe specifice		Activitatea de învățare pentru elevii cu CES
	Majoritatea elevilor	Elevii cu CES/ curriculum adaptat	
Recunoașterea drepturilor consumatorilor în conformitate cu legislația în vigoare.	Diferențierea drepturilor consumatorilor conform legislației în vigoare.	I. Consumatorul în economia de piață 1.1.Locul și rolul consumatorului în economia de piață 1.2.Conceptul de consumator	Lectură suplimentară explicativă a noțiunilor și termenilor

		1.3.Drepturile consumatorului	
Precizarea normelor de etichetare a mărfurilor pe tipuri de produse în raport cu normele de protecție a consumatorilor.	Identificarea normelor privind marcarea, etichetarea și ambalarea produselor alimentare și nealimentare în raport cu normele de protecție a consumatorilor.	II.Etichetarea și ambalarea ecologică 2.1.Sisteme de marcă ecologică a produselor 2.3.Ambalarea mărfurilor în relație cu protecția consumatorilor	Observarea fenomenelor Realizarea unor conspecte care vizează noțiunile studiate Culegerea informațiilor
Prezentarea modalităților de rezolvare și soluționare a reclamațiilor consumatorilor de produse și servicii.	Aplicarea normelor referitoare la modul de înlocuire, remediere sau restituire a contravalorii pentru produsele cu defecte	III.Nemulțumirile consumatorilor de produse și servicii 3.1.Reclamațiile consumatorilor de produse și servicii 3.3.Sanțiuni aplicate pe tipuri de abateri în cazul nerespectării drepturilor consumatorilor	Lectura textelor problemelor, scrierea Lectura materialului științific și înțelegerea acestuia datelor problemelor
Precizarea drepturilor salariatului în raport cu profesia de comerciant,	Identificarea drepturilor salariatului în raport legislația muncii și normele PSI.	4.1 Drepturile salariatului în raport cu legislația muncii și PSI.	Realizarea unor conspecte care vizează noțiunile studiate
Precizarea obligațiilor agenților economici privind protecția mediului	Identificarea obligațiilor agenților economici în raport cu protecția mediului	V.Protecția mediului 5.1.Obligațiile agenților economici în raport cu protecția mediului 5.3.Sanțiuni aplicate în caz de nerespectare a legislației privind protecția mediului	Lectura materialului științific și înțelegerea acestuia datelor problemelor

Modalități de evaluare:

- Evaluare orală
- Teste
- Fișe de lucru individuale
- Portofoliu
- Caietul de notițe

STANDARDE CURRICULARE DE PERFORMANȚĂ

Obiectivele cadru/ competențe generale	Standardele de performanță
Recunoașterea drepturilor consumatorilor în conformitate cu legislația în vigoare.	Diferențierea drepturilor consumatorilor conform legislației în vigoare.
Aplicarea normelor referitoare la modul de înlocuire, remediere sau restituire a contravalorii pentru produsele cu defecte.	Asumarea responsabilității în aplicarea normelor privind comercializarea mărfurilor alimentare și nealimentare cu respectarea legislației în vigoare privind drepturile consumatorilor.
Prezentarea sancțiunilor aplicate agenților economici pentru nerespectarea legislației privind protecția mediului.	Aplicarea normelor de prevenire și conversare a mediului la locul de muncă

PLANIFICARE CALENDARISTICĂ ANUALĂ PENTRU ELEVII CU CES

Nr. crt.	Unitatea de învățare	Nr de ore					
		MODUL I	MODUL II	MODUL III	MODUL IV	MODUL V	TOTAL
1	Recunoașterea drepturilor consumatorilor în conformitate cu legislația în vigoare.	9					9
2	Descrierea impactului ambalajelor asupra mediului înconjurător		6				6
3	Precizarea obligațiilor agenților economici privind protecția mediului			11			11
4.	Precizarea drepturilor salariatului în raport cu profesia de comerciant,				7		7
5	Precizarea obligațiilor agenților economici privind protecția mediului					8	8
							102

BIBLIOGRAFIE

1. Viorica- Bella Dorin, Iuliana Bechet- **PROTECȚIA CONSUMATORULUI**, EDITURA CD PRESS, 2018

Program de intervenție

prof. Axinia Vasilica,
prof. Costea Daniela
G.P.P „PRICHINDEL” SUCEAVA

Echipa programului de intervenție : educatoare : Prof. Axinia Vasilica, Costea Daniela

*profesor logoped

*consilier pedagogic

Numele și prenumele copilului : **Turcanu Ianis Cosmin**

Grupa: mijlocie

Problema vizată: Simptome de hiperactivitate :

- agitație/ neliniște
- motricitate excesivă
- dificultăți în a se angaja în activități distractive
- logoree permanentă/ discută despre altceva

Simptome de impulsivitate

- îi întrerupe/ deranjează, pe colegi
- nerăbdător, are dificultăți în a – și aștepta rândul
- agasează și agresează copiii, intră în conflict cu ceilalți
- nu vrea să participe la activitățile de la grupa

Rezultate obținute de copil în grupa mică ,

- nu au fost pe măsura așteptărilor datorită incapacității de se concentra suficient de mult pentru fiecare sarcină .Realizează corect sarcinile date ,dar cu multe insistențe de a fi atent și cu motivații special alese pentru el. Uneori rezolva o sarcina corect apoi mazgaleste toata foaia.

1.Obiectivul intervenției

- Nevoia de integrare în colectivul de copii
- Nevoia de rezolvare cu succes a sarcinilor de învățare
- Nevoia de îmbunătățire a imaginii de sine
- Diminuarea comportamentului indezirabil: agasarea celorlalți copii

2.Cauzele comportamentului

- copie exemplele negative (modele) din filmele cu desene animate;
- vrea să iasă în evidență
- nu a avut în familie un sistem de recompense- pedepse (i s- a oferit totul necondiționat) ;
- vrea să se impună pentru a - si invinge timiditatea

Activități specifice pentru realizarea nevoilor

1. Disciplinarea , pentru realizarea căreia , regula nr.1 este consecvența . De câte ori va greși i se va explica, i se va atrage atenția, altfel nu ne poate manipula , ascunzând faptele pentru a evita pedeapsa. Trebuie însă făcută distincția dintre disciplinare și pedeapsă. Pedeapsa se naște din răzbunare(N.T. Anderson).
2. Explicarea problemelor pe care le are.
Hiperactivitatea dezvoltă sentimentul de inferioritate. Acest lucru, duce la tristețe, deprimare, izolare.
3. Critica pozitivă, este o metodă specifică.
4. Susținere și sprijin, știut fiind faptul că e nevoie de timp pentru formarea deprinderilor.
5. Stabilirea de obiective reale, copilul hiperactiv neavând nevoie de indulgență, el trebuind să-și asume responsabilități
6. Program comun, copilului explicându-i-se în limitele posibilităților lui ce are de făcut, apoi repetându-se de mai multe ori.
7. Laudă pentru orice încercare a sa.

8. Mediu propice pentru a se concentra , acasă trebuie să i se creeze o atmosferă liniștită fără stimuli care-i distrag atenția,
9. Sedinte cu un psiholog atârnat copilul ca și mama pentru a constientiza metodele de lucru benefice dezvoltării copilului.
10. sedinte de lucru cu profesorul logoped din unitate.

Obiective propuse

- dezvoltarea abilității de exprimare a emoțiilor pozitive.
- progresul făcut să fie monitorizat și apreciat
- stabilirea de reguli împreună cu Cosmin
- evitarea comparației între Denis și un alt copil din grupă.
- evaluarea propriilor activități.
- dezvoltarea încrederii în forțele proprii
- integrarea cu succes în colectivul grupei;ă
- îmbunătățirea realizării sarcinilor din cadrul activităților comune și finalizarea acestora
- discuții cu părinții cu privire la alimentația copilului

Activități specifice acestui obiectiv

- acordarea de roluri de lider în jocurile de echipă.
- rezolvarea problemelor împreună cu el.
- participarea lui Denis la jocuri de echipă.
- focalizarea atenției educatoarei pe aspectele pozitive.
- gestionarea corectă a conflictelor.
- realizarea comunicării dintre copii, ajutându-l în a-și face un grup de prieteni
- realizarea unor activități de ajutorare reciprocă între copii.
- realizarea unor activități care merg pe acceptarea diferențelor.
- folosirea unor strategii moderne de învățare și a unui mobilier adecvat
- stimularea motivației învățării prin acordarea de laude, recompense
- activități de analiză a modului de realizare a sarcinilor.
- adaptarea sarcinilor conform posibilităților.
- realizarea unei relații de colaborare și parteneriat între educatoare și familie.
- stabilirea unui program de activități statice combinate cu exerciții,
- Excluderea cauzelor emoționale datorate familiei.

Bibliografie :

1. [Alois Ghergut](#)- *Psihopedagogie speciala. Fundamente teoretice si perspective practice*- [POLIROM](#)- Iasi-2023;
2. [Alina Georgeta Mag-](#) *Intervenții educaționale în școala incluzivă românească*- [Pro Universitaria](#)- ianuarie 2024

PLAN DE ÎNVĂȚARE REMEDIALĂ

Profesor: BADEA LILIANA ANDREEA
ȘCOALA Gimnazială “Alexandru Costescu”
București, sector 1

Eleva: Parasca Denisa Maria
Clasa a V-a C
Aria curriculară: Om și societate
Disciplina: Istorie

Informații despre elev: Parasca Maria Denisa a fost diagnosticată cu , prezintă uneori și tulburări comportamentale (interiorizare, timiditate), deficiență de vorbire, precum și o mobilitate intelectuală și fizică mai scăzută, decât la elevii normali.

Informații despre mediul social din care provine: eleva este situată într-o familie care are un contract de mandat de la tată de a-i reprezenta în relațiile cu instituțiile școlare și financiare, fără a se cunoaște nimic despre existența și statutul mamei.

Obiective:

- Însușirea cunoștințelor elementare de Istorie pentru a putea parcurge la nivel minimal programa școlară a acestui an școlar;

- Urmăresc să sprijin eleva Parasca în desfășurarea orelor de Istorie, printr-o tratare diferențiată față de ceilalți elevi, prin curriculum diferențiat;

Cognitiv - limbaj și comunicare: nu cunoaște literele, vocabular foarte sărac, posibilități de exprimare foarte reduse, vorbire rară spune doar da sau nu; în scris nu scrie decât o linie cu "bucle".

Emoțional / comportamental

-elevul nu dezvoltă relații interpersonale, nu există achiziții cognitive; nu comunică cu colegii, nu are prietenii atât cât să realizeze un climat de desfășurare a activităților comune.

Fizic/senzorial – nu prezintă însușirea de a citi, nu înregistrează progrese în scris, nu poate să noteze, nu vorbește.

DOMENIUL DE INTERVENȚIE: ISTORIE

- dezvoltarea capacității de receptare a mesajului oral;
- dezvoltarea capacității de exprimare orală;
- dezvoltarea capacității de receptare a mesajului scris (citirea/lectura)
- dezvoltarea capacității de exprimare scrisă ;

OBIECTIVE PE TERMEN SCURT :

- mânguirea corectă a instrumentelor pentru desenat;
- citirea unor scheme simple;
- luarea notițelor în același timp cu restul colegilor;
- recunoașterea unor desene și a semnificațiilor acestora;
- implicarea mai activă la ore, solicitarea să răspundă la evaluarea orală.

STRATEGII SI INTERVENTII UTILE

- asezarea elevului, în primul rând pentru a urmări mai bine lecțiile și exercițiile ce se desfășoară (s-a realizat);
- lucru diferențiat, cu o programă și planificare a materiei aparte, în funcție de ritmul elevului, de lucru (de la simplu la complex);
- evaluare și itemi de evaluare adaptați;
- pauze de lucru mai dese;
- încurajarea lucrului individual și în echipă;
- folosirea de metode de lucru diferențiate (bazate pe scheme simple și multe desene)
- folosirea recompensei laudative, ca stimul.

INTERVALUL DE TIMP;

De-a lungul orelor de specialitate ce se desfășoară, în fiecare săptămână, a unui an școlar.

EVALUAREA

- itemi de evaluare diferiți concentrați pe desene și răspunsuri la alegere;
- fișe de lucru adaptate;
- tema pentru acasă;
- fișa progresului școlar;
- portofoliul elevului.

Problemele cu care se confruntă elevul la ora de Istorie:

- nu participă la discuții,
- nu își exprimă opiniile,
- nu construiește propoziții
- limbajul este redus la cuvinte monosilabice, de regulă DA sau Nu
- nu lucrează fișele de lucru; scrie doar o linie buclată
- nu înțelege cerințele
- nu recunoaște literele;
- nu citește din manual, atlase/ hărți;
- nu scrie litere, nici macar liniuțe, bastonașe;
- nu recunoaștere obiecte și nu realizează încadrarea acestora în timp și spațiu;

- nu descrie un obiect;
- nu rezolvă rebusuri simple;
- nu transcrie;
- nu realizează desene;
- nu răspunde când este întrebată; nu participă la oră;
- nu denumeste noțiunile învățate;
- toate fișele/testele au fost adaptate; la toate testele a avut materiale ajutătoare;
- nu urmează instrucțiunile profesorului

Activități de învățare remedială

Nr. crt.	Competențe	Activități	Metode și mijloace de realizare	Perioada de intervenție	Criterii minimale de apreciere a progreselor	Metode și instrumente de evaluare
1.	Receptarea și utilizarea informațiilor privind timpul și spațiul istoric Recunoașterea unor frize cronologice și diferențierea dintre fapte și evenimente.	Exerciții de observare a alcătuirii unei axe cronologice. Exerciții de observare a părților scrierii anilor. Exerciții de identificare a anilor sau evenimentelor dintr-o axă cronologică.	Conversația, explicația, exercițiul. jocul didactic <i>Desen</i> <i>Fișe de lucru</i>	Tot anul școlar	Identificarea și denumirea corectă a părților componente ale unei axe cronologice (oral și scris)	Probe scrise: Fișe de lucru Desen. Probe orale
	Localizare în timp și spațiu a evenimentelor/ proceselor istorice	Exerciții de observare și descriere a unei axe cronologice. Exerciții de clasificare a epocilor istorice. Exerciții- joc de recunoaștere a unor epoci istorice, pe baza unor desene.	Exercițiul Conversația, Jocul didactic <i>Fișe de lucru</i> <i>Desenul</i> <i>Chestionarul</i>	Tot anul școlar	Recunoașterea unor imagini, a scrierii anilor și a axelor cronologice	Probe scrise: Fișe de lucru tip grilă și cu imagini.
2.	Utilizarea critică și reflexivă a limbajului de specialitate și a surselor istorice Identificarea termenilor istorici în texte diferite	Exerciții simple pentru evidențierea termenilor istorici ce denumesc sursele istorice.	Conversația, explicația, exercițiul, jocul didactic <i>Desen</i> <i>Fișe de lucru</i>	Tot anul școlar	Cunoașterea și recunoașterea surselor istorice pe baza unor desene. Elaborarea unor enunțuri simple folosind	Probe scrise. Fișe de lucru.

					termeni istorici	
3	Manifestarea comportamentului civic, folosind experiența istorică și diversitatea socio-culturală Asumarea unor roluri în grupuri de lucru.	Exerciții de utilizare a unor roluri în activitatea de grup. Exerciții de realizare a unor roluri (prin desen). Prezentare de portofolii tematice.	Observația Experimentul Jocul de rol <i>Fișe de lucru cu desene</i> <i>Portofoliul tematic</i>	Tot anul școlar	Desenarea și explicarea unor roluri socio-politice, specifice perioadelor istorice	Probe scrise Fișe de lucru Portofoliu
	Descrierea rolului unor personalități istorice	Activități practice de căutare și selectare a informațiilor cerute în fișe/teme folosind manualul, atlasul, internetul, dicționar.	Instruirea programată Metoda „Știu/vreau să știu/am învățat” <i>Realizarea de portofolii după teme date sau planșe.</i>	Tot anul școlar	Căutarea și selectarea informației după un algoritm dat. Realizarea unui rezumat al informațiilor.	Probe practice Realizarea unei fișe biografice. Realizarea unei planșe
	Folosirea autonomă a unor instrumente și tehnici în rezolvarea sarcinilor de lucru. Manifestarea unui comportament ecologic	Activități practice de aplicare a regulilor de observare și descriere a unor fapte sau obiecte istorice. Completarea de rebusuri Participarea la concursuri tematice.	Algoritmizarea Jocul didactic Vizita la muzeu <i>Realizarea de planșe, desene.</i>	Tot anul școlar	Enumerarea unor reguli de elaborare a unor descrieri tematice Realizarea unor activități simple de observare și descriere a unor obiecte sau imagini istorice.	Probe practice Desene Planșe Fotografii Costume din diverse epoci istorice

De la începutul anului școlar 2022-2023 activitatea didactică cu eleva s-a desfășurat după o programă adaptată, selectând conținuturi și activități de învățare cu grad redus de complexitate, utilizând material de sprijin concret care să faciliteze însușirea unor noțiuni de bază specifice ISTORIEI. Pentru că nu s-a înregistrat niciun progres, am considerat că trebuie să selectez conținuturi și activități de învățare specifice programei învățământului primar, apoi preșcolar. Eleva nu a putut atinge nici obiectivele stabilite pentru aceste niveluri.

PROGRAM DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT (PIP)

Prof. Banea Laureta Speranța

Numele și prenumele beneficiarului ...

Problemele cu care se confruntă copilul/elevul/tânărul (rezultatele evaluării complexe):

- Tulburări, dificultăți de învățare; deficiență asociată
- Întârziere în dezvoltarea psihică și de limbaj moderată

- Întârziere moderată în dezvoltarea limbajului active cu deficiențe de auz fonematic, instabilitate psihomotorie moderată,
- Nivel scăzut de dezvoltare a operațiilor gândirii,
- Memoria de recunoaștere bună, memorie mecanică slabă,
- Prezintă stereotipii verbale și eolalie imediată
- Instabilitate emoțională, stimă de sine scăzută
- Capacitate de adaptare la cerințele învățământului de masă, grupa mare, numai cu adaptare curriculară și structuri de sprijin.

Priorități pentru perioada: anul școlar 2023-2024

Tinta 1 Dezvoltarea abilitatilor de comunicare

Tinta 2 Terapia cognitive

Tinta 3 Dezvoltarea motricitatii

Tinta 4 Consilierea parintilor

Programul de interventie personalizat are la bază metode si strategii centrate pe copil, în funcție de particularitățile lui, pentru a crea un mediu care să favorizeze și să sprijine învățarea.

Tinta 1 *Dezvoltarea abilităților de comunicare*

Scopul acestor acțiuni este activizarea vocabularului pe baza experienței imediate, cu cuvinte care denumesc obiecte, fiinte si fenomene observate, cunoscute, însușiri caracteristice, acțiuni, poziții spațiale, relații și unele trăiri afective.

Obiectivele acțiunilor sunt raportate la particularitățile preșcolarului:

- să transmită un mesaj simplu în cadrul activității de învățare;
- să primească mesaje, să îndeplinească acțiuni simple;
- să răspundă adecvat la ceea ce i se spune;

Având în vedere importanța deosebită a mediului social în tratarea tulburărilor de limbaj, am căutat să mă asigur de sprijinul familiei în sensul de a-i determina să-si schimbe atitudinea, să fie mai afectuoși față de copil.

Am început cu băiatul o serie de exerciții pentru:

- imitarea de sunete sub formă de onomatopee;
- dezvoltarea auzului fonematic;
- repetarea unor serii de silabe;
- exersarea pronunțării cuvintelor mono-, bi si polisilabice;
- denumirea unor imagini sau obiecte;
- formularea de mici răspunsuri la întrebări pe baza unor imagini;
- povestire liberă.

În cadrul activităților de învățare am așezat copilul în interiorul grupului de copii, preîntâmpinând astfel tendința de automarginalizare ce este prezentă la copiii cu dizabilități ca urmare a faptului că se simt neputincioși să participe la activități. Am apelat frecvent să povestească ce vede în imagini, cerându-i să răspundă la întrebări simple “Pe cine vezi în imagine?”, “Ce face?” copiii urmând să închege povestioarele sugerate de planșe. După fiecare răspuns l-am încurajat (“Foarte bine!”, “Bravo!”) pentru a-i oferi un stimulent.

Tinta 2 *Terapia cognitivă*

Terapia cognitivă se constituie din acțiuni și programe compensatorii care facilitează înțelegerea lucrurilor, fenomenelor, persoanelor și situațiilor de viață.

Mi-am propus ca preșcolarul să-și fixeze câteva repere specifice stadiului gândirii preoperatorii, respectiv înțelegerea aspectelor privind conservarea numărului de obiecte, a materiei, lungimii și volumului.

De exemplu: am luat un număr egal de bile și le-am așezat în două șiruri ca să observe egalitatea numărului de obiecte. Apoi am distanțat bilele dintr-un șir și am întrebat copilul unde sunt mai multe bile. În general, copilul răspunde că sunt mai multe în șirul mai lung. Asemenea exerciții am lucrat împreună cu preșcolarul și pentru conservarea volumului (cu ajutorul a două pahare identice cu lichid), pentru conservarea materiei (lucrând cu două bucăți egale de plastilină), pentru conservarea lungimii (cu două bețișoare de lungimi egale) sau pentru conservarea suprafeței (jucându-ne cu un numar egal de cuburi pe două suporturi pe care le-am aranjat prima data identic, iar a doua oară diferit).

Tinta 3 Dezvoltarea motricității

Scopul acestei activități este ca baiatul să fie capabil să realizeze lucrări practice inspirate din viața cotidiană, valorificând deprinderi de lucru însușite.

Obiectivele demersului sunt adaptate la particularitățile preșcolarului și anume:

- să utilizeze unelte ușor de manevrat;
- să folosească tehnici simple de lucru (asamblare, lipire);
- să selecteze materialul necesar temei propuse;
- să verbalizeze acțiunile întreprinse.

De exemplu, o temă la activitățile practice a fost: "Hai să recunoaștem culorile semaforului" și a fost un colaj. Copiii au fost așezați la masuțe, iar preșcolarul a fost așezat lângă educatoare pentru a primi ajutorul (verbal și fizic) în realizarea mișcărilor. Am distribuit copiilor materialele necesare (planșa, suport cartonat, aracet, foarfece, coli colorate: roșu, galben, verde; șervețele de șters pe mâini) și am dat indicațiile despre utilizarea lor. Activitatea constă în decuparea cerculețelor colorate ce reprezintă luminile semaforului și lipirea lor pe suportul de carton pentru a forma semaforul. Pe parcursul activității copiii primesc sprijin pentru realizarea colajului, iar preșcolarul lucrează pe etape mici sub îndrumarea educatoarei (ex: "luăm planșa..., o așezăm pe masuță..., decupăm câte un cerculeț din fiecare culoare..., acum trebuie să lipim cercurile colorate, ce culoare are semaforul sus?...") Pentru fiecare etapă realizată, copilul primește stimulente verbale și poate fi dat și ca exemplu celorlalți copii.

Tinta 4 Consilierea părinților

Am considerat că este necesară colaborarea cu familia tocmai pentru că am înțeles neputința familiei și dezamagirea acesteia în fața dificultăților copilului de a îndeplini sarcini și de a se integra în grupul de copii.

Prin discuții, explicații și exemplificări i-am ajutat pe părinți să înțeleagă că modul în care gândesc ei despre împlinirea copilului lor în viață, va determina maniera în care își vor educa copilul și îi va inocula acestuia o anumită imagine de sine. Am subliniat că părintele trebuie să fie un bun ascultător, să fie flexibil, realist și să colaboreze cu acesta pentru a-i înțelege problemele și a-l ajuta.

Părinții au înțeles că prin răbdare, înțelegere și încurajare pot ajuta copilul să treacă peste inhibiții și să execute activități la care întâmpină dificultăți.

Am reușit să determin îmbunătățirea relației mamei cu copilul, prin acordarea de timp și mai multă înțelegere.

VI Concluzii

Programul de intervenție personalizat presupune colaborarea în echipă, formată din educatoare, psiholog, logoped, familie, toți cei implicați în activitățile desfășurate de copil pe parcursul unei zile, pentru a susține și integra copilul în comunitate.

Însă, în urma intervențiilor educative, am reușit să realizez un progres favorabil prin ameliorarea tulburărilor de limbaj. Aceasta a fost un factor de favorizare a dobândirii achizițiilor specifice vârstei copilului.

STUDIU DE CAZ- SINDROM LANGDON DOWN

*Prof. Inv. Primar Bazarciuc Monica
Scoala Gimnazială Lilieshti, Băicoi, Jud. Prahova*

Date generale

Nume și prenume : V.B.E.

Data nașterii: 30.07.2012

Diagnostic medical: SINDROM DOWN

Anamneza :

Mama - 42 de ani, primipară, a avut sarcină cu evoluție normală. Naște la termen, copilul având greutate normală, dar a fost diagnosticat cu sindrom Down, mama fiind înștiințată de acest lucru la 2 zile după naștere.

Deși a fost „sfătuită” de o parte a personalului medical să-și abandoneze copilul, spunându-i-se că „va fi o legumă toată viața”, mama nu a renunțat nicio clipă la ideea de a-și lua copilul acasă și de a merge mai departe indiferent de urmări.

Spre surprinderea mamei, însă, și a întregii familii, la vârsta de 7 luni fetița a început să silabisească primul ei cuvânt „tata”, iar la 8 luni „mama”. Nu după mult timp fetița începe să silabisească și alte cuvinte: apa, papa, baba etc., dar această bucurie nu durează foarte mult timp deoarece după vârsta de 1 an, limbajul înregistrează o evoluție foarte lentă. Noile cuvinte, fiind mult denaturate, nu puteau fi înțelese decât de cei care se ocupau de creșterea fetiței: părinții și bunicul din partea tatălui, toți locuind într-un apartament de 2 camere.

B. provine dintr-o familie în care raporturile sunt armonioase, este singurul copil la părinți și toată atenția este concentrată asupra ei. Acest lucru se observă din faptul că mama o supraveghează permanent atât la școală, în timpul orelor și pauzelor, cât și acasă, aceasta renunțând la serviciu pentru a se putea ocupa de fetiță.

Din cauza situației financiare, însă, acum doi ani tatăl fetiței a plecat în Italia, dar telefonează foarte des și revine în țară din trei în trei luni, acest lucru dovedind faptul că este pe deplin interesat de familie, dorind să o susțină atât financiar, cât și moral.

De la vârsta de 5 ani până la vârsta de 8 ani B. frecventează Grădinița cu Program Normal din localitatea natală, integrându-se cu succes în colectiv. În paralel cu programul de grădiniță, B. merge la Centrul de Recuperare, petrecând ore în șir în cabinetele de logopedie, psihiatrie și terapie ocupațională.

În septembrie 2020 B. este înscrisă în clasa Pregătitoare, iar în prezent este elevă în clasa a III – a, integrându-se cu succes și în cadrul acestui colectiv.

Date medicale:

B. nu este un copil bolnăvicios, deși au existat la început ceva probleme medicale legate de sănătatea rinichilor și a stomacului, până la 1 an și jumătate fetița neputând mânca altceva decât lapte praf cu soia.

În timp aceste probleme s-au rezolvat, iar în prezent B. nu urmează niciun fel de tratament medicamentos, organismul dezvoltându-se normal.

Examenul nivelului intelectual:

- QI verb. = 46 (mediu)
- QI perf. = 30 (sever)
- QI glob. = 34 (sever)

Evaluarea psihologică:

- capacitate de înțelegere bună; încercare de exprimare, de cele mai multe ori nereușită; imaginație săracă; memorie mecanică; capacitate de concentrare a atenției destul de scăzută; agitație; instabilitate afectivă; dependență de adult; dizabilități practice și parțial de autoservire; emotivitate; sensibilitate; temperamental – vioaie; mobilă; vorbăreț (neinteligibil); fără manifestări de agresivitate.

Socializare :

Fiind integrată în colectivul clasei, s-a obișnuit să stea în bancă (alături de o colegă, dar și de mama) și să respecte normele și regulile impuse de învățătoare. Colegii din clasă au acceptat-o, o ajută când are nevoie și o sprijină când nu reușește să facă ceea ce dorește.

Diagnostic logopedic

- Întârziere în dezvoltarea limbajului;
- Limbaj infantile;
- Dislalie (greutate în pronunțarea cuvintelor);
- Disartrie (articulare defectuoasă a cuvintelor);
- Alalie (incapacitate de a pronunța anumite sunete);
- Disgrafie (tulburare patologică a scrisului).

Terapia logopedică

Complexitatea tulburărilor a impus inițierea unor terapii complexe, urmărindu-se acționarea asupra diferitelor laturi: articulatorie, a dezvoltării limbajului, dezvoltării motricității generale și fine, memoriei, atenției, afectivității.

Având în vedere complexitatea tulburărilor, s-a realizat un program individualizat care urmărea achiziționarea gradată a abilităților de comunicare.

În prima etapă s-a urmărit:

-formarea unei respirații corecte;

- înlăturarea tulburărilor motricității organelor de vorbire, pentru a crea posibilitatea articulării corecte a diferitelor sunete;
- dezvoltarea auzului fonematic pentru o bună sesizare și diferențiere a sunetelor;
- exerciții pentru concentrarea atenției, stimularea memoriei.

Primele exerciții au fost exerciții de gimnastică a aparatului fono-articulator, în vederea înlăturării apraxiei acestuia (lipsa de coordonare în mișcări) și exerciții de gimnastică respiratorie pentru educarea respirației, a echilibrului dintre inspir și expir în scopul asigurării unor funcții biologice.

S-a trecut apoi la mișcări mai complexe și mai precise a buzelor, limbii, obrazilor, pe baza imitării, în fața oglinzii, fără emiteră de sunete.

Pe măsura diminuării dificultăților articulatorii s-a trecut la emiterea sunetelor. În prezent emite, reflectat, vocalele a, e, i, o, u, întâmpinând greutăți la î, ă, precum și silabe formate din 2 vocale: au, ua, ai, ou, eu. Emite silabe deschise formate din consoanele m, n, p, b, t, d (ex. ma, me, mi, mo, mu; na, ne, no, nu, ni, pa).

Rostește o serie de cuvinte ‘apa’, ‘asa’, ‘dada’, ‘buba’, ‘doi’, ‘copii’, ‘gata’, ‘Ina’, ‘pui’, ‘hai’, ‘atu’- patru, ‘cuze’ – ‘scuze’, ‘ute’ – uite, ‘ocu’ – porcul, ‘coco’ – cocoș, ‘aca’ - vaca, ‘mao’ – maro. Se insistă asupra diversificării cuvintelor învățate, nu asupra corectitudinii pronunției.

Asociază silabe: pa-pa, ta-ta, ma-ma, na-na, co-co, da-da, ba-ba, formulează propoziții simple: ‘nu pun’ – nu spun, ‘te-am pins’ – te-am prins, ‘cuze, mami’ – ‘scuze, mami’ și folosește cuvinte – verbe, în special, cu rol de propoziție: ‘da’, ‘hai’, ‘ute’, ‘pouă’, ‘apa’.

Spune și recunoaște onomatopeele emise de diferite animale și păsări domestice, indicând sursa acestora: ‘câne’-câine – ham-ham, ‘aca’- vaca-mu-mu, ‘pui’- pui-pui-pui, ‘oi’- oaie-be-be, ‘coco’- cocoș, precum și alte onomatopee cunoscute.

Recunoaște și indică la cerere unele animale și păsări, inclusiv cele pe care nu le poate imita: rața, găina, calul, porcul, pisica.

În vederea ameliorării disgrafiei s-au efectuat exerciții pentru dezvoltarea motricității fine. A reușit să treacă astfel de la ‘mâzgălituri’ la linii în spațiul grafic al caietului – și anume: linie oblică dreapta-stanga, linie dreaptă orizontală și verticală, punctul. Colorează imagini mari, rămânând, cel mai ades, în spațiul desenului. Reușește parțial să traseze contururile formelor geometrice.

Și-a îmbogățit mult limbajul pasiv, indicând la cerere diferite obiecte din spațiu: casa, clasa, mediul.

Sortează cu greu după formă și culoare fără a putea verbaliza și cunoaște sensul noțiunilor de spațialitate (sus, jos, pe, sub, lângă) și noțiunile perceptiv-motrice de formă, mărime, culoare.

Ca urmare a acestei terapii complexe, B. a beneficiat și de un program de intervenție personalizat axat pe formarea și dezvoltarea deprinderilor de autonomie personală și socială, formarea și dezvoltarea deprinderilor motrice, dezvoltarea limbajului și dezvoltarea unui comportament cognitiv. Acest program a fost realizat în echipă, de învățătorul clasei, logopedul de la Centrul Școlar Special, unde eleva mergea săptămânal și profesorul itinerant, fiind sprijiniți permanent de mama elevei. Încă din anul școlar trecut s-a alăturat echipei și consilierul școlar.

Eleva a făcut unele progrese vizibile. Acum înțelege unele cerințe simple și este atrasă de diversitatea exercițiilor propuse. Dacă multă vreme ținea cu greutate creionul în mână pentru a trasa o simplă linie, treptat a ajuns să scrie semne grafice, litere și cifre după model, chiar să-și scrie numele și să coloreze (de multe ori, însă, mama „scrie cu mână ei”).

Acum știe majoritatea culorilor, recunoaște unele figuri geometrice, recunoaște litere și cifre. Rezolvă calcule simple numai cu ajutor și doar cu materiale intuitive, completează șiruri de numere, face corespondența imagine – cuvânt, știe cu ce se hrănesc anumite animale, pictează cu greu după contur și are o deosebită plăcere să mototolescă hârtia glase.

Îi place să cânte cu colegii și este încantată atunci când vesurile sunt însoțite de mișcări. Imită gesturi, mimica, în orice împrejurare. Activitățile practico-aplicative o atrag, ca și păpușile, jucăriile, joculețele didactice, literele și cifrele din plastic și jetoanele colorate. Recunoaște animale (făcând totuși mici confuzii: câine - vulpe - lup), fructe, legume, însă memoria este preponderant mecanică, iar comprehensiunea (capacitatea de înțelegere) redusă.

Dezvoltarea limbajului este întârziată, pronunția foarte dificilă. Preferă limbajul nonverbal în rezolvarea unor sarcini și mai puțin sarcinile în care se solicită un răspuns verbal. Atenția este instabilă, nu se poate concentra mult timp și uneori se plictisește și refuză să mai lucreze o vreme. Nici activitățile preferate nu pot dura mult și are nevoie în permanență de stimulare.

Este de remarcat faptul că toți elevii clasei au acceptat-o, o încurajează și manifestă afecțiune față de ea; nu au fost conflicte. Cu toate acestea, B. nu acceptă să stea la școală fără mama ei, iar încercările în acest

sens nu au dat roade: fetița se simte pierdută, plânge, devine irascibilă (o singură dată a dat-o afară din clasă pe mama ei, fără a se descoperi motivul pentru care a făcut acest lucru). De altfel, pe perioada recreațiilor trebuie supravegheată permanent, chiar dacă uneori i se creează impresia că se descurcă singură.

Participă cu multă plăcere la unele jocuri propuse de colegi și chiar dacă se joacă împreună cu aceștia, de multe ori nu sesizează pericolul în diferite împrejurări. Dacă este admonestată este foarte afectată. Înțelege că i se reproșează ceva, iar dacă nu realizează din ce cauză, pare indiferentă la prima vedere, iar atunci când știe că a greșit lasă privirea în jos, apoi încearcă să capete bunăvoința mamei sau a învățătoarei.

Nu a reușit să-și însușească deprinderi de autonomie personală și socială, schema corporală este realizată relativ slab, deprinderile de igienă personală și de păstrare a sănătății sunt parțial dezvoltate. Din punct de vedere al psihomotricității prezintă dificultăți de orientare, organizare și structurare spațială și temporală, dificultăți în executarea gesturilor fundamentale și a motricității fine, dificultăți de coordonare oculo-motorie.

A participat la diferite concursuri adresate elevilor cu CES, integrați în învățământul de masă și a fost deosebit de încântată când a primit diplome. De altfel, este întotdeauna bucuroasă atunci când este apreciată pentru rezultatele muncii depuse.

Cu toate că Sindromul Down reprezintă o provocare, copilul poate fi ajutat să depășească această problemă, precum și alte dificultăți, într-un climat de dragoste și siguranță. Trebuie să i se asigure în mod regulat asistență medicală de către o echipă de specialiști din domeniul medical. De asemenea, pentru copil poate fi util accesul la un mediu adecvat studiului, precum și la activități care încurajează exercițiul și interacțiunile cu alți copii.

Părinții copiilor cu [Sindrom Down](#) au un rol important în a-i ajuta pe aceștia să își atingă potențialul maxim. A fi părintele unui copil cu Sindrom Down, implică o mulțime de provocări și frustrări și frecvente schimbări ale stării sufletești – toate putând duce la epuizare. Se recomandă părinților să aibă grijă de ei înșiși, astfel încât să aibă puterea de a fi alături de copil și de a veni în întâmpinarea nevoilor lui.

Bibliografie:

www.sindromdown.ro

www.referat_sindromul_down.html

<http://www.sfatulmedicului.ro>

Program de intervenție personalizat pentru educarea limbajului An școlar 2023-2024

Scoala Gimnazială Mastacăn, jud. Neamț
Prof. Înv. Primar Bârdahan Alina Elena

Numele elevului: T. M.

Data nașterii: 05.12.2017

Clasa: Pregătitoare

Diagnostic logopedic: Dislalie motorie

Descrierea cazului:

1. nivelul de dezvoltare al limbajului este corespunzător vârstei
2. vocabularul activ este în limitele vârstei
3. particularitățile limbajului: înțelege mesajele verbale
4. situația articulării: nu reușește să articuleze izolat toate sunetele vorbirii, articulează aproximativ anumite cuvinte mono/bisilabice ușor de pronunțat
5. aparatul fonoarticular, manifestări specifice rinolaliei funcționale, dificultăți de direcționare corectă a unde expiratorii, lipsa echilibrului între expir – inspir (examinarea aparatului fonoarticular)

Obiective/competențe:

- antrenarea asociată a analizatorilor
- dezvoltarea capacităților de receptare a mesajelor
- formarea și dezvoltarea abilităților de comunicare
- exersarea aparatului fonoarticular
- emiterea corectă a sunetelor deficitare
- educarea respirației
- formarea conduitelor perceptiv-motrice
- dezvoltarea vocabularului

Program terapeutic:

Activități/Tehnici terapeutice
-exerciții de ascultare și identificare a unor semnale sonore
-exerciții joc de clasificare
-exerciții pentru antrenarea asociată a analizatorilor
-exerciții pentru mobilitatea aparatului fonoarticular
-exerciții pentru realizarea echilibrului inspir - expir
-organizarea schemei corporale și a lateralității
-exerciții de recunoaștere a anotimpurilor după caracteristicile acestora
-educarea echilibrului static și dinamic
-Săptămâna ALTFEL!
-emiterea de rostire a perechilor paronimice
-cuvinte monosilabice
-jocuri cu silabe logatomi
-sarcini din două comenzi
-povestiri scurte
-comunicarea în contexte diferite
-comunicarea în contexte diferite
-exerciții de vocalizare în ritm și intensitate diferită
-evaluarea limbajului

DERULAREA PROGRAMULUI DE INTERVENȚIE:

Prof. Inv. Primar: Bârdahan Alina

- Stimulează elevul în vederea reducerii dificultăților de vorbire prin exersarea pronunției
- Implică părinții pentru a ajuta elevul să lucreze cu copilul în pronunția corectă a cuvintelor

OBIECTIVE	METODE SI TEHNICI	MATERIALE UTILIZATE
- educarea auzului fonematic, a atenției vizuale, a analizei auditive și îmbogățirea vocabularului;	- exerciții de gimnastică respiratorie, linguală; - exerciții pentru formarea priceperilor și deprinderilor de pronunție corectă a silabelor și cuvintelor; - exerciții de formulare a unor propoziții simple cu sunetul corectat în diferite poziții; - povestiri după imagini, planșe; - demonstrația;	- planșe - fișe de lucru - jocuri - cărți

- Frecvența activităților programului terapeutic este de o sedință pe săptămână (45-50 de minute)

ÎNVĂȚĂTOR:

- Antrenează elevul în activitățile specifice pe arii de stimulare sau recuperatorii și recreative, cu respectarea particularităților de vârstă și individuale;
- În cadrul lecțiilor se lucrează diferențiat, cu respectarea planificării materiei (cu revizuiți și adaptări);

MIJLOACE: probe de evaluare, fișe de lucru, planșe, jetoane, jocuri didactice, rechizitele și manualele școlare, obiecte de uz general;

Domeniul de intervenție: *limba română*

Elevul nu pronunță corect cuvintele. Răspunsurile sale sunt cu inversiuni de sunete, cuvinte pronunțate cu sunete omise sau cuvinte cu sunete care nu se înțeleg

Obiective pe termen scurt	Obiective operaționale	Activități de învățare	Criterii minime pentru evaluarea progresului	Metode și instrumente de evaluare
1. Dezvoltarea capacității de receptare a mesajului oral	- să pronunțe corect cuvintele dintr-o propoziție dată, silabele dintr-un cuvânt și sunetele dintr-o silabă - să pronunțe clar și corect un mesaj;	- exercitii de delimitare a cuvintelor în enunțuri; - jocuri de pronunție a silabelor în cuvânt; - exercitii de pronunție a sunetului inițial, final sau din interiorul unei silabe sau al unui cuvânt;	- începe să pronunțe corect unele sunete - pronunță, corect, cuvântul integral și pe silabe, cu imprecizii corectate cu sprijinul învățătorului; - asociază sunetul cu litera de tipar, sau de mână; citește în ritm propriu silabe, cuvinte și propoziții alcătuite din 2-3 cuvinte, uneori cu inversiuni sau repetări, corectate la intervenția învățătorului;	Evaluarea orală și scrisă Aprecieri stimulativ Evaluare cu mai multe reveniri Evaluări curente formative Probe scrise, fișe de lucru
2. Dezvoltarea capacității de exprimare orală	- să pronunțe corect în ritm propriu, cuvinte dintr-un text cunoscut	- identificarea cuvintelor ce conțin sunetul învățat și despartirea lor în silabe;	- citește cuvinte scrise, formate din silabe cunoscute; - citește fluent și corect enunțuri cunoscute, cu ezitări sau pauze mai lungi, atunci când întâlnește cuvinte care conțin aglomerări de consoane, grupuri de litere etc.;	- exercitii de percepție fonică a intonației propoziției;
3. Dezvoltarea capacității de receptare a mesajului scris (citirea / lectura)	- să scrie corect litere, silabe, cuvinte - să scrie corect, lizibil și îngrijit propoziții scurte	- exercitii de despartire a cuvintelor în silabe; - dictări de cuvinte și propoziții;	- copiază, transcrie și scrie după dictare litere, silabe și cuvinte	- exercitii de scriere corectă a grupurilor de litere

4. Dezvoltarea capacității de exprimare scrisă	- să scrie corect litere, grupuri de litere, silabe, cuvinte, enunțuri;		-copiază/ transcrie/ scrie după dictare, cu unele omosiuuni, inversiuni de litere	

Prin acest program am urmărit:

- recuperarea laturilor disfuncționale;
- structurarea unor comportamente dezirabile (elaborarea unor modele de comportament cu un grad mare de adaptare școlară și socială);
- consilierea comportamentală;
- antrenarea elevului în activități plăcute pentru a-l stimula;
- antrenarea elevului în activități extracurriculare;
- dezvoltarea motricității generale și a finei motricități;
- dezvoltarea abilităților de numerație și calcul matematic;
- dezvoltarea abilităților de cunoaștere a literelor și citire a cuvintelor și propozițiilor;
- formarea deprinderilor de scriere corectă și respectare a spațiului de scris;
- îmbogățirea, precizarea și activizarea vocabularului;
- dezvoltarea autonomiei personale și sociale;
- dezvoltarea capacității de orientare și adaptare la mediu;
- dezvoltarea atitudinilor pozitive de relaționare în grup;

INCLUZIUNEA ȘCOLARĂ - UN DEMERS INTEGRATOR ÎN SPRIJINUL ELEVILOR CU CES

**Prof. Înv. Preșcolar: Bițoiu Roze-Marie /
Voinea Elena-Daniela**

În educația copiilor cu cerințe educaționale speciale (CES), este crucial să se individualizeze procesul de învățare, adaptând materialele și metodele de predare la nevoile specifice ale fiecărui copil. Colaborarea cu specialiști, precum terapeuți ocupaționali și logopezi, poate fi de mare ajutor, iar implementarea rutinelor și a unei structuri clare în învățare este esențială. Crearea unui mediu de învățare inclusiv, sprijinirea abilităților de comunicare și interacțiune socială și implicarea familiei și comunității sunt, de asemenea, aspecte importante în sprijinirea copiilor cu CES pentru a le asigura succesul în procesul educațional.

Iată câteva exemple de bune practici:

1. Individualizarea învățării: Adaptarea materialelor și metodelor de predare pentru a se potrivi cu nevoile individuale ale fiecărui copil cu cerințe educaționale speciale (CES) este esențială. Aceasta include planificarea lecțiilor în funcție de nivelul de înțelegere al copilului, utilizarea tehnologiilor asistive, modificarea testelor și evaluărilor pentru a reflecta abilitățile și cunoștințele fiecărui copil.

2. Colaborarea cu profesioniști: Implicarea și colaborarea cu specialiști precum terapeuți ocupaționali, logopezi, psihologi și alți profesioniști poate fi de ajutor în identificarea nevoilor și elaborarea unor strategii eficiente pentru copiii cu CES.

3. Implementarea rutinelor și structurii învățării: Copiii cu CES beneficiază de rutine clare și structurate în cadrul procesului de învățare. Astfel, este important să se stabilească reguli și proceduri clare, să se respecte un program stabil și să se ofere feedback pozitiv și sprijin constant.

4. Crearea unui mediu de învățare inclusiv: Promovarea unui mediu de învățare inclusiv în care toți copiii se simt acceptați, respectați și încurajați să își exprime ideile și să își dezvolte abilitățile este esențială pentru succesul copiilor cu CES. Integrarea acestora în activități și proiecte comune cu ceilalți copii poate fi benefică pentru dezvoltarea lor socială și emoțională.

5. Sprijinirea abilităților de comunicare și interacțiune socială: Copiii cu CES pot avea dificultăți în comunicare și interacțiune socială, așa că este important să li se acorde sprijin și să li se ofere oportunități de a-și dezvolta aceste abilități prin intermediul jocurilor, exercițiilor de rol-play sau activităților de grup.

6. Implicarea familiei și comunității: Implicarea și colaborarea strânsă cu părinții, familia și comunitatea pot aduce beneficii semnificative în sprijinirea copiilor cu CES. Comunicarea deschisă, implicarea activă a părinților în procesul de învățare și accesul la resurse și suport comunitar pot contribui la succesul copilului în mediul educațional.

Este important să se adapteze practicile educaționale în funcție de nevoile specifice ale fiecărui copil cu CES și să se ofere un sprijin continuu pentru a le asigura succesul în învățare și dezvoltare.

În concluzie, includerea școlară reprezintă un demers integrator deosebit de important în sprijinul elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES). Această abordare promovează o educație echitabilă, accesibilă și de calitate pentru toți elevii, indiferent de nevoile lor specifice.

Prin practicarea includerii școlare, elevii cu CES beneficiază nu doar de oportunități de învățare și dezvoltare pe deplin integratoare, ci și de un mediu social și emoțional susținător, care le permite să se simtă apreciați și incluși în comunitatea școlară.

În plus, includerea școlară încurajează diversitatea, toleranța și empatia în rândul elevilor, contribuind la formarea unor cetățeni responsabili, incluzivi și pregătiți să interacționeze armonios cu diferite categorii de persoane.

Este esențial ca sistemul de învățământ să continue să promoveze și să susțină includerea școlară, să ofere resurse și formare adecvată cadrelor didactice și să creeze un mediu propice pentru ca toți elevii să învețe și să se dezvolte în mod optim.

Prin implementarea și promovarea includerii școlare, putem contribui la construirea unei societăți mai incluzive, echitabile și respectuoase față de diversitatea umană.

Bibliografie:

1. Vrașmaș, T., (2004), „Școala și educația pentru toți”, Ed. Miniped, București.
2. Ungureanu, D., „Educația integrată și școala incluzivă”, Editura de Vest, Timișoara

Curriculum adaptat pentru disciplina Limba franceză -clasa a IX-a liceu-

Profesor Bîrdan Mihaela

I. Evaluare inițială

1.2 Desprinderea sensului global / a ideilor esențiale dintr-un text, pe baza unor întrebări de sprijin

3.2 Comunicarea în vederea realizării unei sarcini care necesită un schimb de informații simplu și direct

Le thème: Le domaine personnel: La vie personnelle: activités de temps libre

Fonctions communicatives de la langue: Décrire des personnes, des objets.

Éléments de construction de la communication: Éléments grammaticaux: l'adjectif numéral cardinal ; le verbe: l'indicatif présent ; le test initial.

A. Are niveluri de performanță semnificativ sub nivelul așteptat în majoritatea ariilor curriculare, în ciuda intervențiilor corespunzătoare.

Se confruntă cu dificultăți mult mai mari în:

- dobândirea abilităților de scriere, citire, calcul:

- înțelegerea conceptelor.

Mai poate avea: nivel scăzut de concentrare, abilități sociale insuficient dezvoltate, respect de sine scăzut.

B. Comunicare:

- are medii dificultăți în: a înțelege, recunoașterecuvinte, fluentăcitirii; a scrie corect (probleme de ortografie, punctuație, lipsă de coerență în compoziție) ; a-și comunica ideile clar și eficient (probleme de sintaxă, vocabular, etc.) ; a înțelege pe deplin informațiile transmise verbal.

C. Înțelegere și învățare cognitivă: are medii dificultăți în a înțelege și aplica concept matematice; a înțelege și a aplica concept generale.

Memorie: are medii dificultăți în a-și elabora o strategie eficientă de memorare; a deprinde și a aplica noi abilități fără a avea în mod frecvent posibilitatea de a le repeta; a reține informații complexe fără posibilitatea repetării acestora.

D. Atenția și hiperactivitatea: are medii dificultăți în: a se concentra asupra unor sarcini pentru perioade extinse; a selecta și a se concentra pe aspectele relevante ale unei sarcini.

E. Organizarea și autoorganizarea activității: are medii dificultăți în a se autoorganiza ; lucrează ineficient fără supraveghere și indicații.

F. Aspecte psihosociale: are medii dificultăți în a lucra în grupuri (pentru că are probleme de comunicare și își asumă foarte greu diferite roluri).

II. Argument

Prin această programă ne propunem să abordăm limba franceză din perspectiva integrării elevilor cu CES în învățământul de masă, deoarece sistemul educațional trebuie educațional trebuie să asigure participarea la procesul de învățare a tuturor copiilor indiferent de cât de diferiți sunt ei prin modelul personal de dezvoltare. Dacă acceptăm ideea că, după absolvirea școlii, toți copiii trebuie să beneficieze de șansa de a participa activ la viața socială, atunci trebuie să le acordăm condiționat această șansă. De asemenea, această programă este utilă și cadrului didactic pentru că poate adapta cerințele curriculumului național la capacitățile proprii ale fiecărui elev. Curriculum-ul își propune să aducă în atenția elevilor cu CES metode tradiționale, dar și moderne, activ-participative de predare-învățare-evaluare, de obținere a informațiilor necesare parcurgerii materiei, folosind metode, mijloace și instrumente de lucru cât mai adecvate acestor cazuri. Prin strategiile abordate se are în vedere și o bună colaborare cu profesorul psiholog al școlii/cu profesorul de sprijin și integrarea cât mai bună a elevilor în colectivul clasei.

II. Corelarea conținuturilor cu competențele

Unitatea de învățare	Conținuturi	Competențe specifice elevilor cu CES
Unité 1 Salut les copains!	LE THÈME: Le domaine personnel: La famille: les membres de la famille La vie personnelle: la culture, Le domaine éducationnel: L'univers culturel français: personnalités de la sphère artistique – Luc Besson, réalisateur français. FONCTIONS COMMUNICATIVES DE LA LANGUE: se présenter, présenter quelqu'un ÉLÉMENTS DE CONSTRUCTION DE LA COMMUNICATION: Lexique: - des mots, des syntagmes correspondant aux fonctions communicatives et aux domaines thématiques ; -relations sémantiques: familles de mots, synonymes, antonymes. Grammaire: - l'adjectif qualificatif (le féminin, le pluriel, les degrés de comparaison) ; - le verbe: l'indicatif présent.	- identificarea unor informații specifice dintr-un text citit / ascultat pe subiecte familiare, articulat clar și cu viteză normală; - desprinderea sensului global / a ideilor esențiale dintr-un text, pe baza unor întrebări de sprijin; - comunicarea în vederea realizării unei sarcini care necesită un schimb de informații simplu și direct.
Unité 2 À chacun sa maison	LE THÈME: Le domaine personnel: La vie personnelle: l'habitation Le domaine éducationnel: L'univers culturel français: les Français et l'habitation, décoration-nouveaux styles. FONCTIONS COMMUNICATIVES DE LA LANGUE: - situer des objets dans l'espace ; - donner, demander des informations pratiques sur des objets. ÉLÉMENTS DE CONSTRUCTION DE LA COMMUNICATION: Lexique: - des mots, des syntagmes correspondant aux fonctions communicatives et aux domaines thématiques: lexique de l'habitation - relations sémantiques: familles de mots, synonymes, antonymes, homonymes Grammaire: - le pronom personnel sujet (formes atones et formes toniques); le pronom sujet « on »; la mise en évidence du sujet ; le verbe: l'indicatif.	- desprinderea sensului global / a ideilor esențiale dintr-un text, pe baza unor întrebări de sprijin; - exprimarea poziției (acord / dezacord) față de opiniile exprimate în cadrul unei discuții.

Unité 3 Courir les magasins	LE THÈME: Le domaine personnel: La vie personnelle: l'alimentation, les achats Le domaine public: Les relations avec les institutions et les services publics Le domaine éducationnel: L'univers culturel français: les habitudes alimentaires des Français FONCTIONS COMMUNICATIVES DE LA LANGUE: exprimer la quantité ÉLÉMENTS DE CONSTRUCTION DE LA COMMUNICATION: Lexique: - des mots, des syntagmes Correspondant aux fonctions communicatives et aux domaines thématiques ; - relations sémantiques: familles de mots, synonymes, antonymes, champs lexicaux. Grammaire: - les adjectifs numéraux cardinaux - l'article partitif (formes et cas de suppression de l'article partitif) ; - les pronoms adverbiaux « en » et « y ».	- offre et sollicitation de renseignements nécessaires pour l'accomplissement d'une tâche de travail; - la communication dans la réalisation d'une tâche qui nécessite un échange d'informations simple et direct.
Unité 4 Bonjour la France	LE THÈME: Le domaine public: Des pays, régions, villes – objectifs culturels et touristiques; provinces françaises Des aspects de la vie sociale La relation avec les institutions et les services publics Le domaine éducationnel: L'univers culturel français: l'Île-de-France – culture et patrimoine FONCTIONS COMMUNICATIVES DE LA LANGUE: - donner, demander des informations pratiques sur des lieux, actions. ÉLÉMENTS DE CONSTRUCTION DE LA COMMUNICATION: Lexique: - relations sémantiques: synonymes, antonymes, homonymes, familles de mots. Grammaire: - les pronoms relatifs simples - le verbe: le futur proche, le futur simple de l'indicatif, le SI conditionnel I.	- l'identification de renseignements clés pour la compréhension globale du message oral; - la communication dans la réalisation d'une tâche qui nécessite un échange d'informations simple et direct.
Unité 5 Les fêtes en tête	LE THÈME: Le domaine éducationnel: L'univers culturel français: fêtes et tradition, le calendrier des fêtes Françaises, le 14 Juillet FONCTIONS COMMUNICATIVES DE LA LANGUE: - exprimer l'intention - faire des vœux ÉLÉMENTS DE CONSTRUCTION DE LA	- l'identification de renseignements spécifiques d'un texte lu / entendu sur des sujets familiers, énoncés clairement et à vitesse normale.

des frontières	L'univers de l'adolescence Le domaine éducationnel: Correspondance et échanges scolaires – les programmes éducatifs européens FONCTIONS COMMUNICATIVES DE LA LANGUE: - s'excuser et répondre à des excuses. ÉLÉMENTS DE CONSTRUCTION DE LA COMMUNICATION: Lexique: - des mots, des syntagmes correspondant aux fonctions de communication aux domaines thématiques (des mots renvoyant à la correspondance et échanges scolaires) - des relations sémantiques: synonymes, familles de mots, Grammaire, adjectifs indéfinis - les pronoms personnels compléments d'objet direct et indirect.	ideilor esențiale dintr-un text, pe baza unor întrebări de sprijin; - comunicarea în vederea realizării unei sarcini care necesită un schimb de informații simplu și direct.

III. Sugestii metodologice/Strategii didactice

- ☑ metode clasice: conversația, dialogul, expunerea orală, explicația;
- ☑ metode de învățare: studiul cu manualul, studiul individual, exercițiul, dezbateri;
- ☑ metode de predare-învățare: experimentul, lucrarea de laborator, programul AeL, activități practice; interviu, simulări, *învățământul diferențiat*;
- ☑ metode active: jocul didactic, rebusul, instruirea programată (lecții în programul Power Point), metoda Sinelg, diagrama Venn, etc
- ☑ metode multisenzoriale: metoda aprecierii pozitive, metoda „Concurs”.
- ☑ metode de evaluare: evaluarea curentă a elevilor va îmbina metodele tradiționale (probe orale, probe scrise) cu cele complementare (observarea sistematică a activității și a comportamentului elevului, investigația, proiectul, portofoliul, autoevaluarea). Strategiile moderne de evaluare accentuează acea dimensiune a acțiunii evaluative care oferă elevilor suficiente și variate posibilități de a demonstra ceea ce știu (ca ansamblu de cunoștințe), dar mai ales ceea ce pot să facă (priceperi, deprinderi, abilități) susținând individualizarea actului educațional. Evaluarea elevilor se va realiza pe baza competențelor specifice și a conținuturilor asociate prevăzute de programa școlară și va cuprinde itemi de tipul: selectarea răspunsului corect; asocierea corectă între noțiuni incluse în coloane diferite; completarea frazelor lacunare; completarea schemelor sau desenelor mute; recunoașteri de tipul adevărat – fals.

Metodele pedagogice utilizate în educația integrată sunt metode care promovează un învățământ personalizat cu ajutorul mijloacelor de învățământ pentru îndeplinirea sarcinilor de lucru.

Mijloacele de învățare constituie o componentă principală a procesului de învățământ pentru elevii cu CES, sunt considerate auxiliare pedagogice și se împart în materiale didactice și mijloace tehnice (calculatorul).

Materialele didactice folosite în predarea-învățarea-evaluarea elevilor cu cerințe educaționale speciale sunt:

- materiale informativ–demonstrative: planșe, fișe de lucru, power point, secvențe video și audio în limba franceză, casete video, etc;
- materiale pentru formarea și exersarea deprinderilor: dicționare, fișe de lucru, culegeri, cărți în domeniu, etc.;
- materiale de evaluare a rezultatelor învățării: tipuri de teste, lecții în programul AeL, portofoliul, etc.).

ASIGURAREA SUCCESULUI INCLUZIUNII EDUCAȚIONALE A COPILOR CU CES ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL DE MASĂ

**PROFESOR: BOBEICĂ DANIELA CRISTINA
PROFESOR: DAMIAN ADRIANA
COLEGIUL TEHNOLOGIC “GRIGORE CERCHEZ” BUCUREȘTI**

Educația incluzivă presupune schimbarea atitudinilor, a mentalităților, a politicilor și practicilor de excludere și segregare. Aceasta este promovată prin documente naționale de politică educațională care promovează o educație centrată pe elev, o educație de calitate care se poate realiza prin programe de învățământ adecvate, o bună organizare, alegerea unor strategii optime de predare-învățare-evaluare, folosirea unor resurse și tehnologii variate etc..

Educația pentru toți copiii, educația incluzivă, se constituie tot mai mult ca cea mai potrivită abordare, pentru înțelegerea și satisfacerea nevoilor de învățare a copiilor în școli obișnuite. Educația incluzivă urmărește dezvoltarea competențelor pornind de la abilitățile deja dobândite ale elevilor și utilizează planuri de învățare personalizate, concentrându-se pe punctele forte ale acestora.

Strategiile incluzive se referă la orientarea nouă și eficientă a strategiilor didactice. Este vorba de folosirea incluzivă a metodelor participative și active ale pedagogiei : problematizare, rezolvare de probleme, descoperire, învățare prin cercetare, luare de decizii, rezolvare de conflicte, etc. Școala este cea mai în măsură să-și asume promovarea acestei pedagogii și să le promoveze în legăturile ei cu familia și comunitatea.

Formarea copiilor într-o manieră incluzivă corespunde, indiferent de particularitățile lor fizice, organice sau funcționale următoarelor cerințe:

- nevoilor individuale de valorizare și potențare ale fiecărui copil;
- nevoilor sociale de implicare, participare, și dezvoltare a relațiilor sociale.

În perspectiva școlii incluzive înțelegeam ca școală prin care se deschide flexibil tuturor copiilor, dificultățile de învățare sunt considerate probleme normale în activitatea didactică.

Rezolvarea lor este un prilej și o provocare pentru profesori, elevi, managerii școlii și ceilalți factori implicați. Fiecare act didactic este o presiune asupra copilului și trebuie completat cu un sprijin corespunzător. Pentru a rezolva diferitele probleme de învățare pe care le întâlnește, învățarea didactică trebuie antrenată cu perfecționarea școlii, a profesorului și cu parteneriatul educațional familie -comunitate.

Școală incluzivă este școala care asigură starea de bine a elevilor, confortul psihologic și un curriculum personalizat pentru toți indiferent de etnie, proveniență, sex sau nevoi educaționale.

Efortul de a face din școala de masă o școală incluzivă depinde tipul deficienței copilului cu CES. Scopul de a atinge nivelul performanței de care este capabil acesta presupune ca profesorul să stabilească Planul individualizat de învățare și să fie atent la obiectivele de învățare, timpul didactic, metodele de predare, mijloacele didactice, activitățile de învățare și de evaluare.

Vom prezenta un studiu de caz al unui elev din clasa a XI-a, cu – dificultăți de concentrare, discalculie și dizabilități asociate – psihice. Elevul s-a integrat bine la noi în școală, dar a necesitat un mare efort pentru toți cei implicați, începând cu mama elevului și terminând cu unii dintre colegi care au dat dovadă de maturitate în momentele de criză, anunțând cadrele didactice sau intervenind și aplanând conflictele în situații critice, în pauze, când se mai iscau divergențe cu elevi de la alte clase.

Discalculia este dificultatea de a înțelege și de a rezolva sarcinile matematice. Elevul prezintă, deci, abilități scăzute de a lucra cu numere sau cu noțiuni matematice; are dificultăți de calcul matematic începând cu operațiile de baza (adunare, scădere, înmulțire, împărțire).

Elevul are nevoie de suport afectiv permanent, suportul familiei/ adultului fiind foarte important pentru el. Gândirea îi afectează actul învățării și cunoștințelor, iar memoria este deficitară.

Atenția este fluctuantă, concentrare slabă. Imaginația este reproductivă, îi place să lucreze pe calculator și reușește, cu ajutor. Voința este pasivă în procesul de învățare, nu cooperează constant. În relațiile cu anturajul nu este izolat dar devine agitat, în anumite situații și are reacții disproporționate și o atitudine infantilă, uneori. Vine cu plăcere la școală, este disciplinat la ore, se implică în activitățile școlare doar dacă este solicitat, supravegheat și încurajat, este dependent social și emoțional de prezența unui adult, de mamă, în special.

Știm că fiecare cadru didactic trebuie să facă tot ce este posibil pentru a-i captiva pe elevi și pentru a-i face să le placă la școală. Toți elevii, dar mai ales cei care întâmpina dificultăți de învățare trebuie să fie înconjurați permanent de persoane optimiste, care să-i încurajeze și să-i facă să aibă încredere în ei, oferindu-le, astfel, un câmp de afectivitate tonic și pozitiv.

Astfel, centrarea învățării, în general, și mai ales în acest caz special, se face pe activitatea practică, sarcinile date elevului sunt împărțite în etape mai mici, realizabile; se folosește învățarea afectivă, metodele de învățare (prin cooperare, activ-participative, jocul didactic) și mijloacele de învățare sunt adaptate nivelului lui de cunoștințe, se folosește un limbaj simplu, accesibil pentru el și pentru nivelul lui de înțelegere. Metodele de evaluare au ca finalitate dezvoltarea unor capacități individuale care se pot exprima prin diverse proiecte și produse. Elevul este sprijinit să devină membru al grupului, respectiv al clasei. Pentru aceasta s-au organizat activități de grup care să stimuleze comunicarea și relaționarea interpersonală (jocuri, excursii, activități extrașcolare, activități sportive, de echipă); sprijin emoțional.

Pentru dezvoltarea interesului și atitudinii de a veni la școală și de a dori să învețe, elevul este lăsat să experimenteze și să descopere singur soluțiile la problemele date. La clasă se urmărește crearea unui climat pozitiv, nonconflictual. De asemenea, se pune accentul pe descoperirea intereselor elevului pentru anumite discipline și sarcini, iar strategiile de învățare sunt orientate spre dezvoltarea competențelor în acele domenii.

Incapacitatea de a rezolva probleme și exerciții la matematică impune necesitatea de a fi evaluat diferențiat, prin teste orale sau scrise, adaptate și simplificate, prin folosirea calculatorului. Se pune accent pe stimularea participării active și a muncii independente a elevului, pe utilizarea practică a conceptelor. Se folosesc exemple concrete, din viața reală, imagini.

Mama elevului, conștientă de situația copilului, încearcă să îl mențină în cadrul școlar în care băiatul se simte confortabil emoțional. Este prezentă foarte des la școală și se implică în activități de învățare, activități extrașcolare și recreative desfășurate la nivelul școlii.

Stabilirea regulilor comune, care să fie respectate în cadrul tuturor orelor de curs, care să faciliteze învățarea adaptată pentru elevul în dificultate și prevenirea rămânerii în urmă a acestuia la învățătură; elaborarea materialelor didactice individualizate: fișe de lucru adaptate cu itemi accesibili dar care să asigure progresul, etc sunt aplicate de toate cadrele didactice care predau la clasă și cunosc situația elevului.

Eforturile făcute de familie și cadrele didactice de la clasă, de consilierul psiopedagogic și chiar de către elevii clasei au dus la progresul elevului. Așadar nimic nu este în zadar!

Bibliografie:

Gheorghiu, F. (2005), Modalități de intervenție personalizată în cadrul învățământului integrat, Presa Universitară Clujeană;

Mareș, T., Ivan, S., *Egalitatea de șanse în educație, dezvoltarea personală și integrare socială*, Editura Universitară, București, 2020;

Vrășmaș, E., *Dificultățile de învățare în școală – domeniu nou de studiu și aplicație*, V&I Integral, București, 2010;

<https://www.studocu.com/ro/document/universitatea-babes-bolyai/psichologia/elevii-cu-dificultati-de-invatare-si-probleme-de-comportament/14844377>

<https://scoala9.ro/ce-este-discalculia-si-cum-pot-fi-ajutati-elevii-cu-aceasta-tulburare-sa/1477/>

Metode de stimularea creativității, copiilor cu CES

Prof. Bordianu Violeta
Ed. Enea Loredana Manuela
Grădinița CU P.P. „Girotondo” Botoșani

Stimularea creativității, copiilor cu CES, este un demers educațional complex ce cuprinde simultan fenomene de activare, antrenare, cultivare și dezvoltare a potențialului creativ. În acest scop este necesară utilizarea adecvată a diferitelor metode de stimulare a creativității individuale și în grup.

Pentru a pune în valoare potențialul creativ al copiilor cu CES, educatoarea trebuie să folosească acele metode active-asociative, care pun accentul pe libertatea de acțiune în care copiii devin participanți la găsirea răspunsurilor, pot avea inițiativă, pot pune întrebări, pot discuta și pot propune soluții. Acest lucru se poate realiza în funcție de fiecare tip de activitate, cu condiția ca educatoarea să nu obstrucționeze, să nu pună bariere între ea și copil, între copil și inițiativa lui creatoare sau să elimine ideea copilului de multe ori fantezistă, numai pentru că are în minte o anumită idee și insistă să fie aplicată de către copilul cu CES.

Cele mai folosite metode prin care se poate stimula creativitatea copilului preșcolar și a copiilor cu CES sunt:

Brainstormingul este metoda prin care se obțin cele mai multe idei într-un timp foarte scurt de la un grup de preșcolari. Brainstormingul reprezintă metoda prin care toți membrii grupului sunt încurajați să participe la activitate, fiind una dintre cele mai răspândite metode. Fiecare copil este încurajat să se implice activ în desfășurarea activității.

Prin aplicarea corectă a strategiilor, educatoarea constată: ce știu copiii despre tema propusă, ce idei sau soluții au găsit situațiilor problemă sau care sunt opiniile lor cu privire la o experiență trăită de ei.

Prin metoda brainstorming copiilor cu CES, li se oferă ocazia de a învăța să asculte și păreriile celorlalți respectându-le ideile și păreriile despre un anumit lucru, învață să compare, să argumenteze prin colaborarea cu membrii grupului.

Metoda brainstorming poate fi aplicată în orice moment al activității având ca durată între 5 minute și 40 minute în funcție de nivelul grupei de preșcolari. Pentru aplicarea metodei este necesar de a fi respectate câteva reguli pe care educatoarea le prezintă la începutul activității prin enunțarea unei idei pentru care trebuie căutate soluții. Scopul principal este reprezentat de găsirea a câtor mai multe soluții. Sunt valabile toate soluțiile găsite fără a fi criticate. Este o metodă ce poate fi folosită în activitățile de stimularea creativității, copiilor cu CES..

Cele patru reguli ale brainstorming-ului sunt:

- judecata critică exclusă;
- cât mai multe idei;
- dați frâu liber imaginației și creativității;
- combinările și ameliorările sunt binevenite.

Tehnica Brainstorming este concepută în special pentru stimularea creativității în grup a preșcolarilor, însă o serie de procedee utilizate în cadrul acestei tehnici pot fi folosite cu eficiență și la nivel individual.

Demonstrația este o metodă de tip intuitiv, pentru că ea îi oferă copilului prilejul de a asista la diverse acțiuni ce au rol explicativ-exemplificator și chiar de a acționa în mod direct asupra unor obiecte pentru a constata anumite caracteristici, particularități, relații.

Metoda Frisco

Prin metoda Frisco copiii cu CES, trebuie să interpreteze un rol specific care să acopere o anumită dimensiune a personalității, abordând o problemă din mai multe perspective. Astfel, membrii

grupului vor trebui să joace, fiecare, pe rând, *rolul conservatorului, rolul exuberantului, rolul pesimistului și rolul optimistului*.

Metoda Frisco are scopul de a căuta cele mai dificile și complexe probleme și de a găsi cele mai eficiente soluții. Baza metodei Frisco este brainstormingul prin care copiii cu CES, sunt solicitați în spirit critic și empiric în stimularea imaginației și creativității.

În desfășurarea metodei Frisco este nevoie de a parcurge următoarele etape:

- *Etapa de identificare a problemei:* educatoarea sau copiii identifică situația problemă pe care o analizează și caută soluții în rezolvarea ei.
- *Etapa de distribuire a rolurilor:* educatoarea distribuie copiilor rolurile în funcție de particularitățile individuale ale fiecăruia. Rolurile pot fi individuale sau în grup în funcție de numărul de copii din grupă. Aceștia primesc rolul de : conservator, exuberant, pesimist sau optimist. În interpretarea rolurilor educatoarea poate folosi diferite accesorii pentru fiecare rol în parte, de exemplu: pentru conservator va folosi un baston sau o pălărie acesta reprezentând un om greu de convins, pentru exuberant va folosi o șapcă, pentru pesimist o haină largă, iar pentru optimist ceva de culoare roșie.
- *Etapa de discutare a problemei:* în funcție de rolul ales, copiii cu CES, își vor susține punctul de vedere astfel:
 - *Conservatorul* va susține punctul de vedere învechit, este adeptul schimbărilor în bine rezolvând problema păstrând soluțiile anterioare;
 - *Exuberantul* reprezintă tot ceea ce este nou dând soluții inovatoare;
 - *Pesimistul* va fi tot timpul nemulțumit de discuțiile ce au loc, dezabrobând orice soluție scoțând la iveală doar dezavantajele;
 - *Optimistul* este tot timpul vesel , vede partea bună a lucrurilor și-și încurajează colegii să gândească pozitiv.

În etapa concluziilor și a rezolvării problemelor, conservatorul, exuberantul, pesimistul și optimistul se retrag pentru a sistematiza ideile și a trage concluziile finale. Metoda Frisco este foarte asemănătoare cu cea a „Pălăriilor gânditoare”, atât din punct de vedere al desfășurării, cât și în ceea ce privește avantajele și limitele.

Învățământul modern preconizează o metodologie axată pe acțiune operatorie, deci pe promovarea metodelor interactive care să solicite mecanismele gândirii, ale inteligenței, ale imaginației și creativității.

„Activ” este copilul cu CES, care depune efort de reflecție personală, interioară, abstractă, care întreprinde o acțiune mintală de căutare, de cercetare de redescoperire a adevărilor, de elaborare a noilor cunoștințe.

„Activismul exterior” vine deci să servească drept suport material „activismului interior”, psihic, mintal, să devină un purtător al acestuia.

Vorbind despre necesitatea inovării în domeniul metodologiei didactice și a căutării de noi variante pentru a spori eficiența stimulării creativității copiilor cu CES, prin directa implicare a acestora și mobilizarea efortului lor cognitiv, este foarte importantă flexibilitatea metodelor, libertatea inițiativei, a originalității și a creativității.

Bibliografie

- **Viorica Preda**, *Programa activităților instructiv educative în grădinița de copii. , Ed. Integral, București.*
- **Ștefania Antonovici**, *Paula Neașu-Jocuri și activități alese, editura Aramis, 2008;*

CURRICULUM ADAPTAT- CES

Prof. Roxana Bragă, Liceul Tehnologic „Dacia” Pitești

Instituția de învățământ: Liceul Tehnologic „Dacia” Pitești

Nume și prenume elev: CD-A

Clasa: a X-a F – profil Mecanic

Disciplina: LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ - 3 ore/săptămână

Cadru didactic: prof. Roxana Bragă

Semnătura:

Obiective cadru/ competențe generale:

- ☐ Descoperirea și folosirea potențialului psihic de învățare, a ritmului propriu de achiziție, prin observarea zilnică;
- ☐ Dezvoltarea exprimării orale;
- ☐ Înțelegerea și utilizarea corectă a semnificațiilor unui text literar și nonliterar;
- ☐ Argumentarea în scris și oral a unor opinii în diverse situații de comunicare.

Conținuturile învățării:

- ☐ Receptarea mesajului scris / oral în diferite situații de comunicare;
- ☐ Utilizarea corectă și adecvată a limbii române în producerea de mesaje orale / scrise în situații de comunicare monologată sau / și dialogată;
- ☐ Receptarea mesajului scris, din texte literare și nonliterare și valorificarea lui în scopuri diverse;
- ☐ Utilizarea corectă și adecvată a limbii române în producerea de mesaje orale / scrise, în diferite contexte de comunicare, cu scopuri diverse.

Obiective cadru/ competențe generale	Obiective de referință/competente specifice		Activitatea de învățare pentru elevul cu CES
	Majoritatea elevilor	Elevul cu CES/ curriculum adaptat	
1.Dezvoltarea exprimării orale, înțelegerea și utilizarea corectă a semnificațiilor structurilor gramaticale	1.1. utilizarea adecvată a achizițiilor lingvistice în receptarea diverselor texte; 1.2. identificarea elementelor specifice din structura unor tipare textuale studiate; 1.3. exprimarea orală sau în scris a propriilor reacții și opinii privind textele receptate; 2.2. identificarea temei textelor propuse pentru studiu; 2.3. compararea ideilor și atitudinilor diferite în dezvoltarea aceleiași teme literare; 2.4. analizarea componentelor structurale și expresive ale textelor literare studiate și discutarea	C 1.1. exprimarea orală sau în scris a propriilor sentimente și /sau opinii privind textele studiate; C 1.2. identificarea problematicii (teme / motive / idei artistice) în textele studiate; C 1.3. dezvoltarea capacității de a rezuma un text literar; C 1.4. identificarea anumitor structuri gramaticale care au rolul de a particula stilistic un text literar /- identificarea mijloacelor de expresivitate artistică.	Receptarea mesajului oral în diferite situații de comunicare: - diferențierea între informațiile esențiale și cele de detaliu dintr-un mesaj oral de tip ficțional sau / nonficțional- sesizarea sensului unităților lexicale expresive în context date și în contexte noi - utilizarea sinonimelor, a antonimelor, a omonimelor în organizarea mesajului oral / scris - utilizarea categoriilor gramaticale învățate, în diverse tipuri de enunțuri; - înțelegerea și aplicarea corectă a

	rolului acestora în tratarea temelor; 2.5. compararea trăsăturilor definitorii ale comunicării în texte ficționale și nonficționale 2.6. aplicarea conceptelor de specialitate în analiza și discutarea textelor literare studiate.		informațiilor despre speciile literare studiate: ☐ basmul cult Povestea lui Harap-Alb de Ion Creangă; ☐ nuvela realist - psihologică Moara cu norc de Ioan Slavici; ☐ romanul tradiționalist Baltagul de Mihail Sadoveanu ☐ romanul obiectiv Ion de Liviu Rebreanu ☐ romanul subiectiv Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război, de Camil Petrescu; ☐ poezia Dorința de Mihai Eminescu Lacustră de George Bacovia Flori de mucigai de Tudor Arghezi ☐ comedia O scrisoare pierdută de I. L. Caragiale
2. Folosirea modalităților de analiză tematică, structurală și stilistică în receptarea diferitelor texte literare și nonliterare	1.1 utilizarea adecvată a achizițiilor lingvistice în receptarea diverselor texte; 1.2. identificarea elementelor specifice din structura unor tipare textuale studiate; 2.2 identificarea temei textelor propuse pentru studio; 2.3 compararea ideilor și atitudinilor diferite în dezvoltarea aceleiași teme literare; 2.4 analiza componentelor structurale și expresive ale textelor literare studiate și discutarea rolului acestora în tratarea temelor;	C 1.2. identificarea elementelor specifice din structura unor tipuri textuale studiate: C 1.3 exprimarea orală sau în scris a propriilor sentimente și/sau opinii privind textele receptate: C 2.5 identificarea și / sau compararea trăsăturilor definitorii ale comunicării în texte ficționale și nonficționale: C 3.2 identificarea elementelor	Receptarea mesajului scris, din texte literare și nonliterare, în scopuri diverse: - diferențierea elementelor de generalizate de cele particularizante în cadrul textului citit; - identificarea modurilor de expunere într-un text epic / liric / dramatic; - identificare mijloacelor expresive a structurilor lexicale în textele studiate; - identificarea mijloacelor și procedeele de expresivitate artistică

	2.5 compararea trăsăturilor definitorii ale comunicării în texte ficționale și nonficționale; 3.2 identificarea elementelor dintr-un text care confirmă sau infirmă o opinie privitoare la textul respective.	dintr-un text care confirmă sau infirmă o opinie privitoare la textul respectiv	într-un text liric la prima vedere.
3. Argumentarea în scris și oral a unor opinii în diverse situații de comunicare	1.4 redactarea unor texte diverse; 1.5 utilizarea corectă și adecvată a formelor exprimării orale și scrise în diverse situații de comunicare; 3.1 identificarea structurilor argumentative într-un text; 2.6 aplicarea conceptelor de specialitate în analiza și discutarea textelor literare studiate 2.6 aplicarea conceptelor de specialitate în analiza și discutarea textelor literare studiate 3.2 identificarea elementelor dintr-un text care confirm sau infirmă o opinie privitoare la textul respective.	C 1.4. redactarea unor texte diverse; C 1.5. utilizarea corectă și adecvată a formelor exprimării orale și scrise în diverse situații de comunicare; C 3.2. identificarea elementelor dintr-un text care confirmă /infirmă o opinie privitoare la textul respective.	Utilizarea corectă și adecvată a limbii române în producerea de mesaje scrise, în diferite contexte de realizare, cu scopuri diverse: - redactarea textelor cu destinații diverse – adecvate diferitelor situații de comunicare - utilizarea unui lexic variat în construirea mesajelor; - construirea unor enunțuri cu exprimare nuanțată; - redactarea de texte utilizând corect normele limbii literare în vigoare: semnele ortografice și de punctuație; - alcătuirea rezumatului unui text literar sau nonliterar.
4. Dezvoltarea expresivității și creativității;	1.3 exprimarea orală sau în scris a propriilor reacții și opinii privind textele receptate; 2.4 analizarea componentelor structurale și expresive ale textelor literare studiate și discutarea rolului acestora în tratarea temelor; 2.6 aplicarea conceptelor de specialitate în analiza și discutarea textelor literare studiate;	C 1.3 exprimarea orală sau în scris a propriilor sentimente și opinii privind / pornind de la textele studiate Exprimarea ideilor, a experiențelor și a emoțiilor utilizând diverse medii și forme de expresivitate, în funcție de aptitudinile personale, inclusiv prin transferul abilităților creative în contexte	- exerciții de lectură expresivă; - diverse exerciții de imaginație și creativitate, impuse de diferite situații de comunicare; - realizarea unor pagini de jurnal /rezumate / postere tematice / colaje cu informațiile învățate; - participarea la o varietate de proiecte și evenimente culturale în diverse contexte, inclusiv profesionale.

	3.2 identificarea elementelor dintr-un text care confirmă sau infirmă o opinie privitoare la textul respectiv.	profesionale	

Modalități de evaluare:

- ☐ Evaluarea orală și scrisă;
- ☐ Aprecieri stimulative;
- ☐ Evaluare cu mai multe reveniri;
- ☐ Evaluare prin rezumat, jurnal de lectură; Probe scrise, fișe de lucru.

Criterii de evaluare:

- ☐ Înțelegerea corectă a mesajelor;
- ☐ Exprimarea clară, corectă și cursivă a cuvintelor;
- ☐ Lectura expresivă;
- ☐ Formularea de răspunsuri simple / complexe la întrebări;
- ☐ Identificarea unor mijloace de expresivitate artistică: figuri de stil și imagini artistice diferite, în textele studiate și în texte la prima vedere;
- ☐ Comunicarea expresivă prin realizarea unor texte argumentative scurte;
- ☐ Realizarea de comentarii stilistice minimale pe baza unui algoritm dat de analiză literară.

CURRICULUM ADAPTAT COMUNICARE ÎN LIMBA ROMÂNĂ - CLASA A II A DIFICULTĂȚI DE ÎNVĂȚARE

Prof. itinerant și de sprijin Bratu Simona Daniela, C.S.E.I. Brăila

COMPETENȚE GENERALE:

1. Receptarea de mesaje orale în contexte de comunicare cunoscute
2. Exprimarea de mesaje orale în diverse situații de comunicare
3. Receptarea unei varietăți de mesaje scrise, în contexte de comunicare cunoscute
4. Redactarea de mesaje în diverse situații de comunicare

A. COMPETENȚE DE REFERINȚĂ ȘI EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

1. Dezvoltarea capacității de receptare a mesajului oral

Competențe de referință La sfârșitul clasei a II-a elevul va fi capabil:	Activități de învățare Pe parcursul clasei a II-a se vor realiza următoarele activități:
1.1. să desprindă semnificația globală a unui mesaj oral articulat clar și rar	-exerciții de tipul „adevarat”/ „fals”; -selectare și ordonare de imagini; -exerciții de recunoaștere a unor momente din textul audiat, pe baza unor imagini prezentate;
1.2. să recunoască sensul exact al unor cuvinte	-selectare de obiecte sau imagini; -exerciții de poziționare a unor obiecte; -selectarea imaginii potrivite cuvântului audiat;
1.3. să sesizeze intuitiv corectitudinea unei propoziții ascultate	-jocuri de ordonare logică a cuvintelor în propoziții; -exerciții de percepție fonică a intonației propoziției enunțative și interogative(fără terminologie)

1.4. să distingă cuvintele dintr-o propoziție dată, silabele dintr-un cuvânt și sunetele dintr-o anumită silabă	-exerciții de delimitare a cuvintelor în enunțuri; -exerciții de stabilire a poziției unui cuvânt într-o propoziție; -jocuri de ordonare logică a cuvintelor în propoziție; -exerciții de despărțire a cuvintelor în silabe; -exerciții de identificare a sunetelor în diferite poziții (inițială, medială, finală); -jocuri de tipul: "Cuvinte alintate", "Eu spun una, tu spui multe", „Eu spun ceva, tu spui opusul”, "Telefonul fără fir"; -exerciții de descoperire a unor cuvinte care să înceapă, să conțină sau să se termine cu o silabă dată;
1.5. să reacționeze verbal/nonverbal la un scurt mesaj oral	-exerciții de răspuns la formule uzuale (la salut, la o cerere, etc.); -exerciții de sesizare a corespondenței elementelor verbale cu cele nonverbale; -exerciții de executare a unor comenzi formulate de învățătoare;
1.6. să manifeste curiozitate față de mesaje emise de diferiți interlocutori	-jocuri de rol de tipul vorbitor/ascultător vizând formarea comportamentului de ascultător activ; -jocuri de grup pe teme date.

2. Dezvoltarea capacității de exprimare orală

Competențe de referință La sfârșitul clasei a II-a elevul va fi capabil:	Activități de învățare Pe parcursul clasei a II-a se vor realiza următoarele activități:
2.1. să pronunțe corect sunetele specifice limbii române, diftongii, triftongii, alte combinații de sunete în cuvinte și separat în silabe	-exerciții de pronunție; -repetare după model;
2.2. să utilizeze cuvintele în enunțuri simple, pronunțate clar și corect	-alcătuire de propoziții cu ajutorul unor cuvinte date; -formulare de întrebări și răspunsuri în cadrul unui dialog; -scurte relatări pe baza imaginilor; -exerciții de completare a unor propoziții folosind cuvinte corespunzătoare, dintr-un șir dat sau din imaginație; -exerciții de despărțire a cuvintelor în silabe; -formare de cuvinte pe baza silabei inițiale date, -introducerea cuvântului într-o propoziție; -exerciții de identificare și corectare a greșelilor de exprimare; -exerciții de transformare a unor cuvinte/propoziții după modele date (singular/plural);
2.3. să descrie o imagine pe baza unor întrebări de sprijin	-lectură după imagini; -răspunsuri la întrebări;
2.4. să se prezinte și să prezinte pe cineva, cu sprijinul învățătoarei	-exerciții de monolog cu sprijin; -activități în perechi;
2.5. să inițieze, să participe și să încheie o conversație folosind formule uzuale	-jocuri de rol de tipul vorbitor/ascultător, vizând formarea comportamentului de vorbitor; -activități în perechi; -exerciții de dialog.

3. Dezvoltarea capacității de receptare a mesajului scris

Competențe de referință La sfârșitul clasei a II-a elevul va fi capabil:	Activități de învățare

	Pe parcursul clasei a II-a se vor realiza următoarele activități:
3.1. să identifice litere, grupuri de litere, cuvinte și sintagme	-exerciții de asociere a sunetului cu litera; -exerciții pentru lărgirea câmpului vizual prin identificarea silabelor în structura cuvintelor și a cuvintelor în structura propoziției;
3.2. să coreleze literele de tipar și corespondențele lor scrise de mână	-exerciții de identificare a diverselor corpuri de literă; -exerciții de corelare a literelor de tipar cu literele scrise de mână;
3.3. să citească în ritm propriu și cu voce tare litere, silabe, cuvinte, propoziții, text scurt	-exerciții de citire individuală; -exerciții de citire integrală a cuvintelor; -exerciții de citire selectivă;
3.4. să coreleze imaginile cu textul	-exerciții de punere în corespondență a cuvintelor cu imaginile corespunzătoare; -exerciții de comentare a imaginilor cu trimiteri la semnificația textului;
3.5. să manifeste curiozitate pentru lectură	-exerciții de acomodare cu cartea; -exerciții de observare a cărții, de orientare în pagină, de respectare a direcțiilor de citire.

4. Dezvoltarea capacității de exprimare scrisă

Competențe de referință La sfârșitul clasei a II-a elevul va fi capabil:	Activități de învățare Pe parcursul clasei a II-a se vor realiza următoarele activități:
4.1. să scrie corect litere, silabe, cuvinte	-exerciții de trasare a elementelor grafice; -exerciții de adoptare a poziției corecte și comode pentru scris; -exerciții de scriere a unor elemente grafice pregătitoare care să faciliteze scrierea literelor și cuvintelor; -exerciții de scriere, de încadrarea corectă a literelor și a spațiilor delimitate; -exerciții de scriere caligrafică a literelor și a cuvintelor, respectând forma, mărimea lor;
4.2. să scrie corect, lizibil și îngrijit propoziții scurte	-exerciții de încadrare corectă în pagină a textului (dată, alineat); -exerciții de apreciere a spațiului dintre cuvinte; -exerciții de scriere corectă a cuvintelor și propozițiilor; -exerciții de ordonare corectă a cuvintelor într-o propoziție; -exerciții de alcătuire de propoziții cu cuvinte date;
4.3. să utilizeze convenții ale limbajului scris (punctul, semnul întrebării, majuscula)	-exerciții de folosire a punctului, semnelui întrebării și a scrierii cu majusculă; -exerciții de copiere, transcriere a unor cuvinte, substantive proprii, propoziții enunțative/interogative; -dictări de litere, silabe, cuvinte, propoziții.

B. Conținuturile învățării

1. Formarea capacității de citire

- Cartea- volum, coperte, pagina de titlu, foaie/pagina, numerotarea paginii, direcții de orientare în pagină
- Alfabetul- litere mici și mari de tipar: a, A, m, M, u, U, n, N, i, I, e, E, r, R, * c, C, o, O, l, L, a, A, citirea și scrierea literelor
- Citirea cuvintelor dintr-o silabă, două și trei silabe simple
- Formare de cuvinte din silabe amestecate
- Citirea propozițiilor enunțative/interogative (fără terminologie), formate din cel mult patru cuvinte

- f. Citirea textelor
2. Formarea capacității de comunicare
- A. Comunicarea orală
- despărțirea cuvintelor în silabe (intuitiv, după auz)
 - pronunțarea corectă a cuvintelor, a sunetelor, distingerea cuvintelor dintr-o propoziție
 - formulare de propoziții simple după ilustrații sau cu cuvinte date pronunțate clare și corect
 - ordonare de imagini, după un text audiat
 - descrierea unei imagini cu întrebări de sprijin
 - oferirea unor informații despre identitatea proprie sau despre identitatea membrilor familiei
 - identificarea unei persoane sau a unui obiect
 - oferirea unor informații despre forma și utilitatea unor obiecte
 - formularea unor întrebări sau a unor răspunsuri după imagini date
 - inițierea, participarea sau încheierea unei conversații
- B. Comunicarea scrisă
- organizarea scrierii elementelor grafice utilizate în procesul scrierii: linii, puncte, bastonașe, zale, bucle, semiovale, ovale, nodulețe. Literele mici și mari ale alfabetului: (a, A, m, M, u, U, n, N, i, I, e, E, r, R, c, C, o, O, l, L).
 - despărțirea cuvintelor în silabe.
 - scrierea cuvintelor și a propozițiilor enunțative /interogative.
 - scrierea de mână.
 - așezarea corectă în pagină (data, alineatul, spațiul dintre cuvinte)
 - scrierea ortografică a cuvintelor.
 - scrierea cu literă mare la începutul propoziției/ a substantivelor proprii.
 - Punctuația. Folosirea corectă a semnelor de punctuație: punctul și semnul întrebării.
 - Contexte de realizare: copiere, dictare, transcriere.
- C. Elemente de construcție a comunicării
- Propoziția. Cuvântul. Silaba
 - Sunetele limbii române. Articulația corectă a acestora.

BIBLIOGRAFIE:

Programa școlară pentru disciplina COMUNICARE ÎN LIMBA ROMÂNĂ Clasa pregătitoare, clasa I și clasa a II-a. Aprobata prin ordin al ministrului Nr. 3418/19.03.2013

ECONOMIE- CLASA A XI-A CEREREA - FIȘĂ DE LUCRU

**Material realizat de Catană Amira
Profesor Colegiul Național „Gheorghe Șincai”, București**

1. Completează fiecare enunț cu termenul economic potrivit.

consumatorul
cerere
achiziționate
cantitatea
prețul

Cantitatea de bunuri dorită de cumpărători se numește.

Cererea este influențată de bunului.

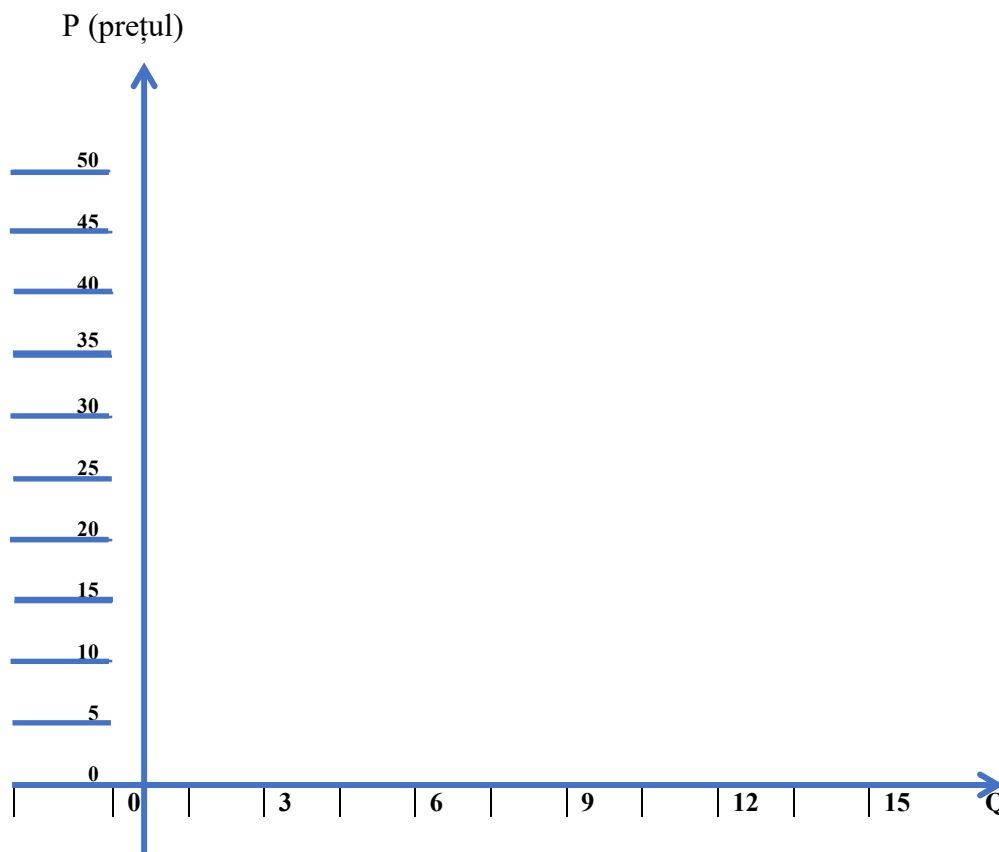
În cadrul pieței economice, ... este cel care achiziționează și utilizează bunurile de care are nevoie .

Cu cât prețul este mai mic, cu atât de produse este mai mare.

2. Completează tabelul cu numărul maxim de produse pe care le poți cumpăra dacă ai la dispoziție un buget de 150 u.m:

Preț	10	30	5	25
Număr de produse (Q)				

3. Trasează în sistemul de axe de mai jos graficul cererii de produse din exercițiul anterior, stabilind corect corespondențele prețuri-cantități.

**FIȘĂ DE EVALUARE- CLASA I, MATEMATICĂ
ADUNĂRI/SCĂDERI ÎN CONCENTRUL 0-20**

Material realizat de Catană Astrid
Profesor învățământ primar la Școala Gimnazială „George Bacovia”

Astăzi Marele Înțelept este trist. A intrat în ultima luptă cu pirații. Proba finală: **găsirea codului care deschide lacătul împăcării.**

Pentru că Marele Înțelept este epuizat din cauza luptelor purtate, nu mai poate scrie singur. Are nevoie de ajutorul tău. Ca să nu iei totul de la capăt, îți vine în ajutor și îți oferă indiciile necesare pentru a reuși. Marele Înțelept a spus:

„**Cifrele care deschid lacătul** s-au ascuns în careul alăturat și au devenit **invizibile**. Dacă vei urma „harta” mea, vei reuși să le descoperi. Odată găsite, ordonează-le **descrescător** pentru a scrie codul. Când găsești codul, am câștigat! Atenție, avem o singură încercare!”
Ca să am încredere că vom reuși, trimit și un joc de antrenament.

Jocul de antrenament:

8	+		+	6	15
+		+		+	
	+	3	+	2	10
+		+		+	
4	+		+		20
17		13		15	

8	+	A	+	6	15
+		+		+	
B	+	3	+	2	10
+		+		+	
4	+	C	+	D	20
17		13		15	

Cum se descifrează „harta Marelui Întelept”:

8 + A + 6 = 15 adică 8 + 6 + ____ = 15

B + 3 + 2 = 10 adică ____ + 5 = 11

A + 3 + C = 13 adică ____ + 3 + ____ = 13

6 + 2 + D = 15 adică 8 + ____ = 15

CODUL LACĂTULUI: _____

Competiția începe ACUM!

	+	3	+	8	17
+		+		+	
	+	1	+	5	13
+		+		+	
9	+		+		15
22		6		17	

A	+	3	+	8	17
+		+		+	
B	+	1	+	5	13
+		+		+	
9	+	C	+	D	15
22		6		17	

Descifrarea hărții Marelui Întelept:

_____ - _____

CODUL LACĂTULUI: _____

ADAPTARE CURRICULARĂ LA LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Numele și prenumele : CHIFAN SILVIA ANDREIA
REBEI MARIAN

Numele și prenumele elevului:

Diagnostic: Deficiență funcțională accentuată, cod 4

Clasa: a XII-a Învățământ liceal

DISCIPLINA: LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

PERIOADA DE IMPLEMENTARE: an școlar 2023-2024

PROBLEMELE CU CARE SE CONFRUNTĂ ELEVUL:

- Exprimare greoaie în limbaj, vocabular sarac în cuvinte;

- Nu înțelege îndeajuns explicațiile, devine superficial;
- Dificultăți în citirea unor texte de specialitate;
- Dificultăți în realizarea unor conexiuni între cunoștințele dobândite și aplicarea acestora în evaluarea și optimizarea soluțiilor unor situații-problemă.
- Elevii au o atitudine prietenoasă față de colegi, dar selectivă.
- Capacitate redusă de concentrare a atenției;
- Sarcinile de lucru nu sunt parcurse în întregime;

1. COMPETENȚE GENERALE:

- Cooperarea cu ceilalți în rezolvarea unor probleme teoretice și practice, în cadrul diferitelor grupuri
- Dezvoltarea potențialului cognitiv al copilului în vederea integrării lui în grupul de copii și în activitățile specifice. Participarea la luarea deciziilor și la rezolvarea problemelor comunității

2. COMPETENȚE SPECIFICE:

Competențe specifice	Activități de învățare	Metode și mijloace de realizare	Metode și instrumente de evaluare	Observații
I. Procese psihice și rolul lor în evoluția personalității 1.1. Identificarea proceselor psihice și caracterizarea rolului lor în evoluția personalității	Recunoașterea unor elemente care demonstrează rolul proceselor psihice cognitive senzoriale în ontogeneză.	Activitate pe grupe vizează în curajarea lucrului în echipă și a colaborării cu colegii de clasă. Texte care vizează diferite procese psihice; Explicația	Evaluarea inițială realizată prin: test scris Aprecieri verbale Autoevaluare Fișe de documentare	MODUL I
I. Procese psihice și rolul lor în evoluția personalității 1.2 Identificarea legăturilor între procesele psihice	Exerciții de comparare a interdependenței dintre procesele psihice cognitive superioare	Activitate individuală și frontală; Texte care surprind legăturile proceselor psihice; Activitate pe grupe Analiza de text	Evaluare formativă realizată prin: observația sistematică a activității Aprecierile orale prin calificative a răspunsurilor și activității desfășurate	MODUL II
II. Structura și dezvoltarea personalității	Exerciții de dezvoltare a disponibilității și a abilității de a comunica idei,	Aplicații pentru înțelegerea	Evaluare pe baza unui test	MODUL III

Competențe specifice	Activități de învățare	Metode și mijloace de realizare	Metode și instrumente de evaluare	Observații
1.3. Caracterizarea principalelor dimensiuni ale personalității	sentimente, fapte, în diferite contexte sociale; Exerciții de identificare și caracterizare a laturilor proprii personalității.	modului de manifestare a personalității. Exerciții de identificare și comparație a trăsăturilor tipuri de temperament.	cu itemi de tip adevărat și fals; Aprecieri verbale. Fișe de lucru Explicația Manual: aplicații	MODUL IV
III. Conduita psihosocială 1.4. Recunoașterea unor tipuri de relații interpersonale, a unor comportamente și atitudini sociale în situații date	Identificarea în viața cotidiană a unor exemple de comportamente pro și antisociale. Utilizarea lucrului în echipă pentru rezolvarea unor probleme care implică un comportament antisocial.	Exerciții de înțelegere și analiză a unor situații din viața cotidiană ce implică comportamente pro și antisociale; Dezbaterea Conversația euristică	Test secvențial Aprecieri verbale Film Evaluare orală Evaluare sumativă realizată prin: probă scrisă, respectiv test cu întrebări structurate.	MODUL V

3. CONȚINUTURI SELECTATE

NR. CRT.	COMPETENȚE SPECIFICE	CONȚINUTURI ASOCIATE	SĂPT.	NR. ORE	OBS.
1.	1.1. Aplicarea achizițiilor lingvistice în receptarea mesajelor orale și scrise, cu explicarea rolului acestora în reliefaarea mesajului	Genul epic. Trăsături. Particularități Aplicații – subiectul al II-lea		4h	
2.	2.2. Compararea, pe baza unor criterii clar formulate, a unor viziuni despre lume, despre condiția umană sau despre artă reflectate în textele studiate	Genul liric. Trăsături. Particularități Aplicații – subiectul al II-lea		4h	
3.	2.1. Adecvarea strategiilor de lectură la specificul textelor studiate, în vederea înțelegerii și interpretării personalizate	Genul dramatic. Trăsături. Particularități Aplicații – subiectul al II-lea		4h	
4.	4.2.Compararea și evaluarea unor argumente diferite pentru formularea unor judecăți proprii 2.3.Compararea propriei interpretări a textelor studiate cu altele, realizate de colegi sau de critici și istorici litera	Textul argumentativ		3h	
5.	2.2.Compararea, pe baza unor criterii clar formulate, unor viziuni despre lume, despre condiția umană sau despre artă reflectate în textele studiate 2.3.Compararea propriei interpretări a textelor studiate cu altele, realizate de colegi sau de critici și istorici literari	Textul argumentativ- structură, conectori		3h	

6.	3.2 Integrarea cunoștințelor privind limba și literatura română într-o viziune coerentă asupra culturii românești	Tema și viziunea despre lume în <i>Plumb</i> , de George Bacovia (subiectul al III-lea)		5h	
7.	2.2.Compararea, pe baza unor criterii clar formulate, unor viziuni despre lume, despre condiția umană sau despre artă reflectate în textele studiate 2.3.Compararea propriei interpretări a textelor studiate cu altele, realizate de colegi sau de critici și istorici literari	Teme și viziunea despre lume în <i>poezia interbelică</i> (Arghezi, Blaga, Barbu)		15h	
8.	1.4.Utilizarea adecvată a tehnicilor de redactare, în vederea unei comunicări eficiente și personalizate	Tema și viziunea despre lume în <i>Aci sosi pe vremuri</i> , de Ion Pillat (subiectul al III-lea)		5h	
9.	2.2.Compararea, pe baza unor criterii clar formulate, unor viziuni despre lume, despre condiția umană sau despre artă reflectate în textele studiate 2.3.Compararea propriei interpretări a textelor studiate cu altele, realizate de colegi sau de critici și istorici literari	Tema și viziunea despre lume în <i>Leoaică tânără, iubirea</i> , de Nichita Stănescu (subiectul al III-lea)		5h	
10.	3.4. Selectarea unor tehnici adecvate de documentare și cercetare a unei teme	Teme și viziunea despre lume în <i>romanul Moromeții</i> (subiectul al III-lea)		6h	
11.	1.4.Utilizarea adecvată a tehnicilor de redactare, în vederea unei comunicări eficiente și personalizate	Tema și viziunea despre lume într-un text dramatic (drama) (subiectul al III-lea)		4h	

Program de intervenție personalizat

Prof. înv.preșc. Cighi Diana

NUMELE ȘI PRENUMELE ELEVULUI (PREȘCOLARULUI): N. A.

DATA NAȘTERII: 25.09.2019

GRUPA: MIJLOCIE

ANUL ȘCOLAR: 2023-2024

DIAGNOSTICUL: TULBURARE DE SPECTUL AUTISMULUI, ÎNTARZIERE USOARĂ ÎN DEZVOLTAREA INTELECTUALĂ QI-65, ÎNTARZIERE ÎN ACHIZIȚIA LIMBAJULUI EXPRESIV ȘI RECEPTIV, SINDROM HIPERKINETIC.

ECHIPA DE INTERVENȚIE: PROF. ÎNV. PREȘC. CIGHI DIANA

SCOPUL (COMPORTAMENTUL ȚINTĂ/REZULTATUL AȘTEPTAT)

Formarea și dezvoltarea capacității de a comunica verbal

Dezvoltarea cognitivă

❖ OBIECTIVE:

- PE TERMEN SCURT: -Stimularea abilităților de comunicare
-Stimularea abilităților de participare la activități
- PE TERMEN MEDIU: -Descoperirea și folosirea potențialului psihic de învățare al copilului
-Dezvoltarea exprimării orale
-Dezvoltarea cognitivă

❖ DURATA PROGRAMULUI: SEPTEMBRIE 2023-IUNIE 2024

DOMENIUL / DOMENII DE INTERVENȚIE: DOMENIUL DEZVOLTARE FIZICA, A SANATATII SI IGIENEI PERSONALE, DOMENIUL DEZVOLTAREA SOCIO-EMOTIONALA, DOMENIUL DEZVOLTAREA LIMBAJULUI A COMUNICARII SI A PREMISELOR CITIRII SI SCRIERII, DOMENIUL DEZVOLTAREA COGNITIVĂ ȘI CUNOAȘTEREA LUMII.

- ❖ DATA ELABORARII PIP: 27.09.2023
- ❖ DATA REVIZUIRII PIP: SEPTEMBRIE 2024
- ❖ CONȚINUTUL ACTIVITĂȚILOR: Jocurilor și activităților liber-alese, Activități pentru dezvoltare personală, Rutinele, Activitățile pe domenii experiențiale.

Nr. crt.	Obiectiv operațional	Strategii de terapie și recuperare	Intervalul de timp	Evaluare și aprecierea evoluției	
				Indicatori	Instrumente
1	-Să utilizeze mâinile și degetele în scopul realizării de activități variate; -Să reacționeze fizic corespunzător stimulilor din mediu; -Să demonstreze deprinderi de păstrare a sănătății și igienei personale.	-planșe; -jocuri de rol; -plastilină; -puzzle; -jetoane;	Anul școlar 2023-2024	Observații directe Fișe de lucru Aprecieri stimulative	
2	-Să interacționeze cu colegii și adulții, participând la jocurile de grup; -Să participe la activitățile de învățare; -Să imite sunetele auzite, precum și cele din natură.	-planșe; -jocuri de construcție; -plastilină; -cărți; -puzzle.	Anul școlar 2023-2024	Observații directe	
3	- Să reproducă diferite sunete auzite, folosindu-se de imaginile puse la dispoziție; -Să pronunțe cuvinte din povestea audiată sau pe baza imaginilor prezentate;	-exerciții de gimnastică respiratorie, lingual cu ajutorul unor jetoane, jucării; -exerciții pentru formarea priceperilor și deprinderilor de pronunție corectă a silabelor și cuvintelor pe baza unor imagini prezentate; -exerciții de formulare a unor propoziții simple cu sunetul corectat în diferite poziții; -povestiri după imagini, planșe;	Anul școlar 2023-2024	Observații directe Fișe de lucru Aprecieri stimulative	
4	-Să sesizeze intuitiv corectitudinea unei propoziții ascultate; -Să înțeleagă semnificația globală a mesajului oral;	-jocuri de punere în corespondență a unui cuvânt auzit cu imaginea corespunzătoare; -puzzle; -jocuri de rol;			

	-Să integreze cuvintele noi în enunțuri; -Să identifice semne grafice și desene care transmit mesaje; -Să sesizeze legătura dintre enunțuri și dintre imaginile care le însoțesc;	-fișe de lucru; -jetoane și imagini; -materiale video/audio; -prezentari Power Point; -imagini din povestile audiate; -fise de lucru si elemente grafice.	Anul școlar 2023-2024	Observații directe Fișe de lucru Aprecieri stimulative
5.	-Să sesizeze detalii sau diferențe între obiecte, ființe, fenomene de care sunt interesați, atunci când le examinează; - sa demonstreze familiarizarea cu informații despre mărime, formă, greutate, înălțime, lungime, volum.	-imagini; -jetoane; -cărți; -cuburi; -materiale video;	Anul școlar 2023-2024	Observații directe Fișe de lucru Aprecieri stimulative

Bibliografie

- M.E.N. (2019), Curriculum pentru educație timpurie
- M.E.N. (2019), Suport pentru explicarea și înțelegerea unor concept și instrumente care optează curriculumul pentru educație timpurie
- <https://cjraesalaj.ro/wp-content/uploads/2022/12/P.I.P.-Program-de-interven%C8%9Bie-personalizat.pdf>

Studiu de caz

Prof. Cioban Iulia-Mihaela
Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă „Miron Ionescu” Cluj-Napoca

Date generale:

Numele și prenumele: G.S.

Data nașterii: 12.10.2009

Naționalitate: română

Religia: ortodoxă

Traseul educațional:

Elevul nu a frecventat grădinița, a frecventat clasele I-II la o școală de masă din Cluj-Napoca, acumulând două repetenții în clasa a II-a. Având în vedere deficiențele pe care le-a prezentat, a fost orientat spre învățământul special și înscris în școala noastră din clasa a II-a. În prezent este elev în clasa a VIII-a.

Date familiale

- A. Elevul locuiește împreună cu părinții și opt dintre frați. Provine dintr-o familie cu zece copii, el fiind al cincilea născut. Tatăl, lucrează la o firmă de curățenie, iar mama este casnică.

B. *Condițiile de locuit*: Condițiile de locuit sunt precare, locuința fiind constituită dintr-o cameră plus bucătărie

C. *Climat afectiv*:

Relațiile între părinți sunt tensionate. Tatăl este cel care păstrează legătura cu școala, în principal telefonic, se interesează de prezența elevului la școală, mama fiind ocupată cu creșterea copiilor mai mici (cea mică are patru ani). Tatăl nu are autoritate foarte mare asupra elevului.

Date despre dezvoltarea fizică și starea sănătății:

A. *Dezvoltarea fizică*: Elevul este dezvoltat armonios, în limitele specifice vârstei. Conform fișei medicale este sănătos clinic.

B. *Dificultăți la învățătură*: Elevul întâmpină dificultăți la învățătură, în special probleme de scris-citit, atenția este instabilă, capacitate de concentrare slabă, motivația pentru învățare este scăzută.

Date psihologice

1. *Intelectul*: deficiență mintală ușoară

2. *Afectivitatea*: este sensibil, mai mult retras, își controlează sentimentele, nu manifestă ieșiri nervoase necontrolate. Predomină temperamentul melancolic.

3. *Însușiri de personalitate*

Elevul nu este foarte sociabil, dar s-a integrat în colectiv, stabilește relații interpersonale pozitive cu colegii.

Date referitoare la conduită:

În general, este un copil docil, disciplinat la ore, este receptiv la cerințele școlare, dar nu se implică foarte activ, rezolvă sarcinile școlare dacă este atenționat și observat sistematic. Conduita în grupul de copii este una obișnuită, are prieteni și este în general dezinvoltă. Este politicos cu domnii profesori, dar are tendința să fie influențat de anturaj și aderă ușor la grupurile de elevi care manifestă tulburări de conduită, însă răspunde pozitiv la atenționări, își cere scuze dacă a deranjat și își ajustează comportamentul. Este în relații bune cu frații, îi ocrotește și le oferă ajutor celor mai mici. Are aptitudini artistice și sportive, pictează cu plăcere și duce la bun sfârșit lucrările.

Motivul luării cazului în studiu:

Pe parcursul anilor școlari anteriori s-au primit solicitări din partea Inspectoratului de Poliție al Județului Cluj și Tribunalului Cluj de a pune la dispoziție foaia matricolă și caracterizarea lui G.S. în vederea soluționării dosarului penal care i-a fost întocmit pentru furt.

Examinarea psihopedagogică

Am pornit de la ipoteza că subiectul are o stimă de sine scăzută provenind dintr-un mediu familial tensionant (neglijare, atmosferă stresantă) și beneficiind de un slab suport social. De asemenea, am presupus că elevul prezintă tulburări emoționale sau comportamentale sau riscul instalării acestora, ceea ce a condus la comportamentul în cauză (furtul).

S-au aplicat următoarele probe:

1. Testul familiei
2. Testul omulețului
3. Testul copacului
4. Testul Analizei Stilului de Coping (Boyd și Johnson, 1981)
5. Scala Rosenberg pentru evaluarea stimei de sine (M.Rosenberg, 1965)
6. Chestionar privind climatul tensionant din familie (după B.Sanders, E.Becher-Lausen-1995, chestionar preluat și adaptat de Maria Roth, 1999)
7. Fișa de răspuns „Cine sunt eu”

Testul familiei:

Ordinea desenării membrilor familiei a fost de la mama, tata, fratele cel mare până la sora cea mică, în ordinea cronologic corectă a vârstei copiilor. A desenat destul de rapid, fără să insiste asupra detaliilor, realizând schematic toți membrii familiei, singura caracteristică ce diferențiază fetele de

băieți fiind părul (prezent la fete, la băieți lipsește în totalitate). Atitudinea generală în timpul realizării desenului a fost una plictisită, nemulțumit fiind că trebuie să deseneze atât de multe personaje datorită numeroasei familii. Întrebările suplimentare în timpul administrării probei au fost:

- „Care este cea mai drăguță persoană din familia ta?”, „De ce?”
- „Care este cel mai fericit din familia ta?”, „De ce?”
- „Care este cel mai nefericit din familia ta?”, „De ce?”
- „Tu pe cine preferi din toată familia?”
- „Cu cine te înțelegi cel mai bine?”, „De ce?”

Din răspunsurile la întrebările suplimentare am aflat că îl preferă pe fratele cel mare (23 ani), ar vrea să fie ca el pentru că „toți îl respectă, are grijă de toată familia și are propria firmă de cartoane”. Cea mai drăguță persoană a fost desemnată sora cea mică („e drăguță pentru că e mică”), cel mai fericit, fratele Bogdan, de 13 ani („pentru că are tot timpul chef de joacă”), cel mai nefericit, fratele Bobo care e tot timpul supărat. Cel mai bine se înțelege cu mama pentru că „mă lasă să mă duc unde vreau eu”, pe când tatăl este mai restrictiv („tata nu mă lasă, crede că mă bat”)

Interpretarea calitativă a desenului familiei:

Persoana semnificativă care a fost prima desenată, în partea stângă, puțin mai înaltă decât celelalte personaje, este mama, ceea ce denotă că subiectul o pune pe primul plan, fiind figura parentală care corespunde aspirațiilor sale. De asemenea, mama este singura care prezintă talpa piciorului având stabilitate la nivelul solului. G.S. desenează familia sa, de dimensiuni mici, comparativ cu spațiul foii, desenul ocupând mai puțin de jumătate din spațiul foii, ceea ce sugerează timiditate și repliere în sine. Desenul are un trasaj lejer, cu creionul abia apăsător pe foaie și aceasta denotă, de asemenea, retragerea. Liniile sunt rigide și drepte la trasarea trunchiurilor, în formă de pătrate indicând furie și agresivitate. Brațele personajelor sunt realizate prin linii simple sugerând infantilism, dar și sociabilitate fiind larg deschise.

Testul omulețului (F.Goodenough):

Desenul este schematic, lipsesc detaliile și îmbrăcămintea. Este un desen tipic pentru dizabilitate mintală(a obținut un punctaj corespunzător E.M. de 7 ani), în care se constată un proces imaginativ redus.

Interpretare calitativă: desenul este proiecția sa în relațiile cu ceilalți. Plasarea desenului în pagină, caracteristicile brațelor, degetelor, feței, denotă insecuritate, nevoia de a menține un control atent, dorința de putere și agresivitate infantilă, dar și timiditate și retragere din relațiile sociale. Colțurile gurii în sus indică tendința de a prezenta o fațadă acceptabilă care să mascheze trăiri mai puțin acceptabile.

Testul copacului (Koch):

Copacul desenat este de dimensiuni foarte mari și acest lucru poate sugera tendințe agresive, sentimente de inferioritate și hipersensibilitate, dar și entuziasm de tip compensatoriu (imaginație exaltată care compensează un anumit deficit). Liniile sunt ușoare, abia vizibile ceea ce indică nesiguranța, eul slab. Ramurile împreună cu coroana exprimă modalitatea de atac sau apărare față de lumea exterioară, de mediu. Coroana este mare, semnifică dominația eului conștient și inhibiție în trăirea sentimentelor. Frunzișul este neregulat, cu linii confuze sugerând nervozitate și caracter versatil. Sunt prezente lărgiri și îngustări ale trunchiului, caracteristice pentru blocarea încărcăturii afective. Marginea foii este depășită în partea de jos și aceasta indică faptul că avem de-a face cu o persoană fragilă, influențabilă. Hașurile de la nivelul trunchiului indică existența mecanismelor de autoapărare (poate ascunde ceva, refulează ceva). De asemenea, se pot observa la nivelul trunchiului trei scorburi însemnând că în decursul existenței sale a existat un eveniment care l-a marcat. Faptul că baza foii este luată ca bază a arborelui indică imaturitatea.

Testul Analizei Stilului de Coping(Boyd și Johnson, 1981)

În urma aplicării testului, s-a constatat focalizarea predominantă pe modalitatea de coping de tip atac internalizat(nouă răspunsuri), în special în relațiile cu reprezentanții autorității, dar și de tip negare și evitare internalizată(în special în situațiile de interacțiune cu colegii). A avut un singur

răspuns de tip atac externalizat. Focalizarea pe stilul de coping de tip atac internalizat (se pedepsește verbal) indică flexibilitatea redusă și riscul instalării unei tulburări emoționale sau comportamentale. Este posibil ca experiențele timpurii să fi încurajat dezvoltarea unui nivel scăzut al stimei de sine dacă părinții sau alți reprezentanți ai autorității îl admonestau frecvent în scopul menținerii controlului și autorității. Poate că copilul a încercat sentimente de frustrare și mânie împotriva sa și s-a pedepsit doar verbal, dar dacă nu i se acordă atenție acestui comportament dezadaptativ se poate ajunge în situații extreme la răni fizice sau chiar suicid. Retragera, sub formă de negare sau evitare este utilizată datorită fricii de rejecție, de umilire, de situații jenante. Se pune întrebarea dacă, în cazul dezvoltărilor patologice la copii, există ceva în situația de învățare care determină copilul să aleagă un comportament deviant în scopul acceptării sau tolerării situației respective. În școală există în general o toleranță mai scăzută față de elevii cu comportament externalizat, în special cel de tip atac, în comparație cu tipurile de comportamente predominant internalizate pentru că procesul educațional este perturbat astfel într-o mai mică măsură. Acest fapt este de multe ori în defavoarea elevilor care vor continua să utilizeze aceleași modalități de adaptare pentru a obține acceptarea profesorilor sau colegilor.

Scala Rosenberg pentru evaluarea stimei de sine:

În urma coterării răspunsurilor subiectului la această scală se constată un scor de 17 puncte indicând un nivel mediu al stimei de sine.

Chestionar privind climatul tensionant din familie-adaptat pentru a încerca să evalueze atmosfera generală din familia subiectului și să surprindă abuzul emoțional și fizic, cuprinde 17 întrebări împărțite în subcategoriile: *tensiune*, *atmosferă stresantă* -9 întrebări, *abuz emoțional* -5 întrebări, *abuz fizic* -3 întrebări. Au existat 5 variante de răspuns de la „niciodată” (0) la „întotdeauna” (4). Punctajul obținut de subiect este de 6 puncte la subcategoria *abuz emoțional*, 5 puncte la subcategoria *atmosferă stresantă*, *tensiune și neglijare* și 1 punct la subcategoria *abuz fizic*. Răspunsurile nu confirmă ipoteza prezenței în cazul subiectului a situațiilor mai sus amintite.

Fișa de răspuns „**Cine sunt eu?**” -subiectul numește două activități plăcute (din 5 posibile): fotbalul și jocul pe calculator, trei lucruri bune despre el (din 5 posibile): faptul că e cuminte, sincer și harnic, iar ca defect faptul că e rușinos și că se bate. La categoria prieteni, numește trei prieteni, un coleg de clasă și doi vecini. La completarea fișei se constată problemele disgrafice ale subiectului.

Interpretarea rezultatelor, concluzii și recomandări de intervenție

Subiectul G.S. mi-a atras atenția prin faptul că, deși îl știam un copil liniștit, fără să facă probleme deosebite la școală, a ajuns în vizorul autorităților întocmindu-i-se dosar penal. Știind situația dificilă de acasă pentru că face parte dintr-o familie numeroasă, am presupus că este un mediu tensionant care i-a afectat nivelul stimei de sine, iar implicarea în furturile respective, alături de încă o persoană de vârstă apropiată, să pară, în viziunea lui, o posibilă soluție (mai mulți bani ar echivala cu respectul celorlalți vis-a-vis de el, la fel cum fratele mai mare care câștigă bani este valorizat). Răspunsurile date de subiect au infirmat ipoteza mea. O posibilă explicație ar fi aceea că acuratețea datelor poate depinde de gradul de dezirabilitate socială caracteristic respondentului. Temele abordate sunt sensibile, individual și familial (tensiune în familie, abuz și neglijare) și funcționează tendința de a răspunde în conformitate cu ceea ce este dezirabil social. Poate interveni și ideea valorizării pozitive a familiei. Abuzul este adesea ascuns de către copii. Valoarea de diagnosticare a scalelor utilizate nu este foarte mare, dar permite totuși completarea informațiilor alături de alte probe aplicate și, pe de altă parte, pun subiecții în situația de a reflecta asupra propriului eu, a relațiilor cu părinții sau cu semenii. Completarea fișei CINE SUNT EU, a permis aflarea unor informații cum ar fi acelea că subiectul se autoevaluează ca fiind cuminte, sincer și harnic, dar și rușinos (rușinea o percepe ca pe un defect). Subiectul își recunoaște tendințele agresive pe care le evaluează ca defecte. Aceste trăsături au fost reliefate și prin aplicarea testelor proiective, evidențiindu-se o persoană fragilă,

influențabilă, dar cu dorință de putere și care a fost marcată în decursul existenței de evenimente traumatiche (prezența celor trei scoruri pe trunchiul arborelui desenat), cu un caracter versatil (vezi acțiunea de furt în contextul în care toată lumea îl cunoaște ca pe un copil cuminte, timid). Tendințele agresive și de repliere în sine sunt evidențiate prin testul ASC, doar că agresivitatea este orientată către propria persoană, agresivitate manifestată deocamdată la nivel verbal. Este posibil ca subiectul să fi dat răspunsurile acestea pentru a obține aprobarea, știind că în școală sunt sancționate comportamentele de tip atac externalizat, verbal sau fizic. De asemenea, consider că mediul familial a influențat în mare măsură capacitatea adaptativă a subiectului în studiu, în sens negativ, scăzând flexibilitatea stilului de coping ales. Trebuie să ținem cont și de nivelul de inteligență al subiectului. Inteligența presupune asimilare și adaptare la mediu. Un nivel de inteligență peste medie ajută copilul să adopte un stil de coping eficient în fața solicitărilor stresante. În cazul de față avem de-a face cu un subiect cu deficiență mintală, ceea ce înseamnă că se impune un program educativ care să-l ajute să înțeleagă că are mai multe variante de alegere, în funcție de context.

Concluzii

Din observațiile curente făcute în mediul școlar și rezultatele obținute la probele administrate, se poate concluziona că subiectul G.S. este un adolescent vulnerabil, cu o structură fragilă a personalității și un eu slab, ce poate fi ușor influențat de un anturaj nefavorabil.

În contextul acestei etape de dezvoltare a personalității sale și a unui climat socio-familial precar, în care lipsește controlul și îndrumarea din partea părinților, dar și a dizabilității cognitive pe care acesta o prezintă, școala trebuie să suplinească lipsa unor modele pozitive, să ofere sprijin și stabilitate și să ofere activități în care elevul să fie permanent implicat și monitorizat.

Recomandări de intervenție la nivelul clasei (de către echipa multidisciplinară):

- O abordare pas-cu-pas desemnată să ajute elevul să accepte responsabilitatea propriului comportament, fără a se teme de pedeapsă sau alte consecințe neplăcute.
- Activități de conștientizare a influențelor pozitive sau negative pe care grupul le poate avea asupra sa
 - Activități de creștere a stimei de sine prin desemnarea de responsabilități în cadrul colectivului clasei, jocuri, proiecte și acțiuni extrașcolare
 - Simplificarea sarcinilor pentru asigurarea succesului
 - Creșterea interesului față de sarcină, utilizând mijloace adecvate și accesibile subiectului, având în vedere diagnosticul, iar metodele să fie cât mai atractive pentru a-i menține atenția cât mai mult timp
 - Implicarea în activități la nivelul grupului (clasei) bazate pe autocunoaștere, autoevaluare
 - Formarea de perechi elev cu probleme – elev fără probleme
 - Monitorizarea atentă a rezultatelor subiectului în cadrul activităților didactice
 - Întărirea comportamentului pozitiv, folosind recompense

Consider că ar fi util ca elevul G.S. să fie inclus în activități de tipul celor cuprinse în Programul „Making Choices – Social problem-solving skills for children”, activități care vor contribui la dezvoltarea capacității de conștientizare a sentimentelor, la diminuarea intențiilor agresive și vor oferi soluții alternative de creștere a asertivității.

Bibliografie

- Boyd, Herbert Frederick, Johnson, George Orville, *Analysis of Coping Style – A Cognitive – Behavioral Approach to Behavior Management*, Editura Charles E. Merrill Publishing Company, Columbus, 1981
- Jourdan-Ionescu Colette, Lachance John, *Desenul familiei*, Editura Profex, 2005
- Koch Karl, *Testul arborelui*, Editura Profex, 2005

METODE INOVATIVE ÎN SPRIJINUL ELEVILOR CU CERINȚE EDUCAȚIONALE SPECIALE

Prof. înv. primar: CIOI GEORGIANA-FLORENTINA
Școala Gimnazială "TRAIAN", Craiova, jud. Dolj

Incluziunea școlară reprezintă o paradigmă modernă în educație, axată pe integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES) în instituțiile de învățământ de masă. Acest concept a câștigat importanță semnificativă în ultimele decenii, reflectând o schimbare majoră de la abordările tradiționale segregative către un model de educație bazat pe egalitate și diversitate. Principiul fundamental al incluziunii școlare este acela că toți copiii, indiferent de diferențele lor fizice, intelectuale, sociale, emoționale sau lingvistice, au dreptul de a învăța împreună.

Dezvoltarea politicilor de incluziune școlară a fost impulsionată de mișcări internaționale pentru drepturile omului și de legislații naționale care promovează accesul egal la educație. Documente precum Declarația de la Salamanca (1994) și Convenția ONU privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități (2006) au subliniat necesitatea unor sisteme educaționale care să răspundă diversității elevilor. Astfel, școlile sunt chemate să devină medii incluzive, capabile să ofere suport și resurse adecvate tuturor elevilor, în funcție de nevoile lor individuale.

Incluziunea școlară nu este doar o responsabilitate legală și morală, ci și o strategie eficientă pentru îmbunătățirea calității educației. Studiile arată că elevii cu CES, integrați în școli obișnuite, demonstrează progrese semnificative în dezvoltarea academică și socială. De asemenea, colegii lor fără CES beneficiază de pe urma unei educații într-un mediu divers, care le îmbunătățește abilitățile de empatie, toleranță și cooperare.

Cu toate acestea, implementarea incluziunii școlare este un proces complex și provocator, care necesită eforturi concertate din partea tuturor actorilor implicați – profesori, părinți, administratori școlari și factori de decizie politică. Este esențial să se dezvolte și să se aplice strategii și practici educaționale eficiente, să se aloce resurse adecvate și să se promoveze o cultură a respectului și acceptării diversității în școli.

Importanța incluziunii școlare

Incluziunea școlară este esențială pentru dezvoltarea personală și socială a elevilor cu CES. Aceasta contribuie la:

- *Dezvoltarea abilităților sociale:* Elevii învață să interacționeze cu colegii lor, să colaboreze și să se integreze în societate.
- *Creșterea stimei de sine:* Incluziunea le oferă elevilor sentimentul de apartenență și recunoaștere, contribuind la creșterea încrederii în sine.
- *Accesul la o educație de calitate:* Elevii cu CES beneficiază de resursele și oportunitățile educaționale disponibile în școlile obișnuite.

Implementarea unei educații incluzive eficiente necesită utilizarea unor metode și strategii de sprijin adaptate nevoilor elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES). Metodele inovative joacă un rol esențial în asigurarea unui mediu de învățare accesibil și stimulat pentru toți elevii. În această secțiune, vom analiza câteva dintre cele mai relevante și eficiente metode inovative utilizate în sprijinul elevilor cu CES.

Metode și strategii de sprijin: metode inovative în educația incluzivă

1. Tehnologia asistivă

Tehnologia asistivă include dispozitive și aplicații software care ajută elevii cu CES să participe activ la activitățile educaționale. Exemplele includ:

- *Software de recunoaștere a vorbirii:* Permite elevilor cu dificultăți motorii sau de scriere să transforme vorbirea în text.

- *Dispozitive de urmărire a ochilor:* Utilizate pentru elevii cu dizabilități motorii severe, aceste dispozitive permit controlul computerului prin mișcările ochilor.
- *Tablete și aplicații educaționale:* Aplicațiile specializate oferă activități interactive și personalizate care răspund nevoilor specifice ale elevilor cu CES.

2. Învățarea adaptivă

Învățarea adaptivă utilizează algoritmi și inteligență artificială pentru a personaliza experiența de învățare în funcție de performanțele și nevoile fiecărui elev. Platformele de învățare adaptivă monitorizează progresul elevilor și ajustează nivelul de dificultate al exercițiilor în timp real, asigurându-se că fiecare elev învață în ritmul său optim.

3. Gamificarea

Gamificarea implică utilizarea elementelor de joc în procesul de învățare pentru a crește motivația și angajamentul elevilor. Această metodă poate fi deosebit de benefică pentru elevii cu CES, oferindu-le o modalitate interactivă și distractivă de a învăța. Exemple includ:

- *Jocuri educaționale:* Jocurile sunt concepute pentru a preda concepte academice prin provocări și recompense.
- *Sisteme de puncte și recompense:* Elevii primesc puncte și recompense virtuale pentru realizarea sarcinilor și atingerea obiectivelor educaționale.

4. Învățarea colaborativă online

Platformele de învățare colaborativă online permit elevilor să lucreze împreună la proiecte și sarcini, indiferent de locația lor fizică. Aceste platforme sunt utile pentru elevii cu CES, deoarece le oferă oportunitatea de a colabora și de a socializa cu colegii într-un mediu digital sigur și structurat.

5. Realitatea Virtuală (VR) și Realitatea Augmentată (AR)

VR și AR oferă experiențe imersive care pot fi utilizate pentru a crea medii de învățare adaptate nevoilor specifice ale elevilor cu CES. De exemplu:

- *Simulări și scenarii virtuale:* Acestea pot ajuta elevii să exerseze abilități sociale și comportamentale într-un mediu controlat și sigur.
- *Experiențe augmentate:* Elevii pot interacționa cu conținut educațional tridimensional, care face procesul de învățare mai captivant și accesibil.

6. Educația bazată pe proiecte (PBL)

Educația bazată pe proiecte implică elevii în proiecte complexe și relevante, care necesită aplicarea cunoștințelor și abilităților într-un context real. PBL încurajează gândirea critică, creativitatea și colaborarea, și poate fi adaptată pentru a include și a sprijini elevii cu CES prin:

- *Proiecte individualizate:* Proiectele sunt adaptate pentru a se potrivi intereselor și abilităților fiecărui elev.
- *Suport continuu:* Profesorii și specialiștii oferă suport constant și feedback pe parcursul proiectului.

7. Terapia prin artă și muzică

Terapia prin artă și muzică utilizează activități creative pentru a sprijini dezvoltarea emoțională și cognitivă a elevilor cu CES. Aceste metode sunt eficiente pentru reducerea stresului, îmbunătățirea comunicării și stimularea expresiei de sine. Ele includ:

- *Ateliere de artă:* Elevii sunt încurajați să-și exprime emoțiile și gândurile prin pictură, desen sau sculptură.
- *Sesiuni de muzică:* Utilizarea instrumentelor muzicale și a cântării pentru a dezvolta abilități motorii și a stimula creativitatea.

Metodele inovative sunt esențiale pentru a crea un mediu educațional incluziv și eficient pentru elevii cu CES. Utilizarea tehnologiei asistive, a învățării adaptive, a gamificării și a altor metode inovative contribuie la personalizarea experienței de învățare și la asigurarea succesului educațional pentru toți elevii. Implementarea acestor strategii necesită formare continuă pentru cadrele didactice și investiții în resurse și infrastructură, dar beneficiile pe termen lung pentru elevi și societate justifică pe deplin aceste eforturi.

Provocări în procesul de incluziune

Implementarea eficientă a incluziunii școlare este un proces complex și adesea întâmpină numeroase provocări. Aceste provocări pot apărea la nivel individual, instituțional și sistemic, și necesită soluții concertate și bine gândite pentru a asigura succesul educațional al elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES). În continuare, vom analiza principalele provocări în procesul de incluziune și posibilele soluții pentru a le depăși.

1. Resurse limitate

Una dintre cele mai mari provocări în procesul de incluziune este lipsa resurselor financiare și umane adecvate. Școlile adesea nu dispun de suficiente fonduri pentru a angaja personal specializat, pentru a achiziționa echipamente necesare sau pentru a adapta infrastructura școlară.

- **Soluție:** Este esențial să se aloce bugete dedicate incluziunii școlare la nivel național și local. De asemenea, școlile pot aplica pentru granturi și finanțări externe pentru a sprijini inițiativele incluzive. Parteneriatele cu organizații non-guvernamentale și sectorul privat pot, de asemenea, contribui la obținerea resurselor necesare.

2. Lipsa formării adecvate pentru cadrele didactice

Mulți profesori nu au formarea necesară pentru a lucra eficient cu elevii cu CES. Lipsa de cunoștințe și competențe în domeniul educației speciale poate duce la dificultăți în adaptarea curriculumului și în utilizarea metodelor de predare incluzive.

- **Soluție:** Organizarea de programe de formare continuă și cursuri de specializare pentru cadrele didactice este crucială. Aceste programe ar trebui să includă tehnici de predare diferențiată, utilizarea tehnologiilor asistive și strategii pentru gestionarea comportamentului. De asemenea, mentoratul și colaborarea între profesori pot facilita schimbul de bune practici.

3. Mentalitatea și atitudinile negativiste

Atitudinile negative și prejudecățile din partea cadrelor didactice, părinților și colegilor pot constitui o barieră majoră în calea incluziunii. Elevii cu CES pot fi discriminați sau izolați, ceea ce afectează negativ stima de sine și performanțele academice.

- **Soluție:** Campaniile de sensibilizare și programele de educație pentru diversitate sunt esențiale pentru schimbarea mentalităților. Este important să se promoveze valorile incluziunii, respectului și empatiei prin activități școlare și extracurriculare. Implicarea părinților în aceste programe poate, de asemenea, contribui la crearea unui mediu școlar mai acceptant și suportiv.

4. Adaptarea curriculumului

Curriculumul standardizat poate să nu fie potrivit pentru elevii cu CES, care necesită adesea ajustări specifice pentru a putea învăța eficient. Adaptarea materialelor și a metodologiilor de predare poate fi o provocare majoră pentru profesori.

- **Soluție:** Dezvoltarea și implementarea Planurilor Educaționale Individualizate (PEI) pentru fiecare elev cu CES este esențială. Aceste planuri ar trebui să fie elaborate în colaborare cu specialiști în educație specială, părinți și, atunci când este posibil, cu elevii înșiși. De asemenea, utilizarea tehnologiei și a resurselor educaționale digitale poate facilita adaptarea curriculumului la nevoile diverse ale elevilor.

5. Lipsa infrastructurii adecvate

Multe școli nu dispun de infrastructură accesibilă pentru elevii cu dizabilități fizice. Lipsa rampelor, a lifturilor, a toaletelor adaptate și a sălilor de clasă accesibile poate îngreuna accesul la educație pentru acești elevi.

- **Soluție:** Investițiile în infrastructură sunt cruciale pentru asigurarea accesibilității. Guvernele și autoritățile locale ar trebui să prioritizeze adaptarea clădirilor școlare pentru a îndeplini standardele de accesibilitate. De asemenea, este important să se consulte cu experți în design accesibil și cu comunitatea persoanelor cu dizabilități pentru a identifica și implementa soluții adecvate.

6. Integrarea și suportul psiho-emoțional

Elevii cu CES pot necesita suport psiho-emoțional suplimentar pentru a face față provocărilor academice și sociale. Stresul, anxietatea și dificultățile emoționale pot afecta negativ experiența educațională.

- **Soluție:** Este important să se asigure servicii de consiliere școlară și suport psihologic pentru elevii cu CES. Colaborarea cu psihologi școlari, terapeuți și alți specialiști poate ajuta la abordarea nevoilor psiho-emoționale ale acestor elevi. Activitățile de dezvoltare socio-emoțională și programele de mentorat pot, de asemenea, oferi suport suplimentar.

Provocările în procesul de incluziune școlară sunt numeroase și variate, dar nu insurmontabile. Prin alocarea resurselor necesare, formarea adecvată a cadrelor didactice, schimbarea mentalităților și adaptarea infrastructurii și curriculumului, școlile pot deveni medii incluzive și suportive pentru toți elevii. Colaborarea între toți actorii implicați – profesori, părinți, specialiști și comunitate – este esențială pentru a depăși aceste provocări și pentru a asigura succesul educațional și personal al elevilor cu CES.

Bibliografie

1. Florian, L., & Black-Hawkins, K. (2011). *Exploring inclusive pedagogy*. Cambridge University Press, Cambridge.
2. Mitchell, D. (2014). *What Really Works in Special and Inclusive Education*. Routledge, New York.
3. UNESCO. (2020). *Inclusive Education: Ensuring that all learners can access and succeed in quality learning*. UNESCO, Paris.
- 4.

Incluziunea școlară –un demers integrator în sprijinul elevilor cu CES- exemple de bune practici

Prof. Ciubotaru Anișoara

Educația incluzivă, respectiv integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale în învățământul de masă a apărut ca o provocare spre schimbarea atitudinilor și mentalităților, dar și a politicilor și practicilor de excludere și segregare. Integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale în învățământul de masă are ca scop rezolvarea câtorva dintre problemele pe care le întâmpină copiii în procesul educației și dezvoltării lor.

Pentru ca activitatea instructiv – educativă să fie profitabilă pentru toți elevii, aceasta trebuie să se realizeze diferențiat. Educația diferențiată vizează adaptarea activității de instruire la posibilitățile diferite ale elevilor, la capacitatea de înțelegere și ritmul de lucru propriu unor grupuri de elevi sau chiar fiecărui elev în parte.

Pentru ca educația copiilor cu cerințe speciale să fie eficientă, pe de o parte trebuie să aibă un caracter integrat, iar pe de altă parte trebuie să aibă un caracter diferențiat, să fie adaptată particularităților elevilor.

Caracterul integrat al învățământului ne pune în fața problematică a situației în care un copil cu handicap este integrat într-o clasă obișnuită. În fapt este vorba pe de o parte de situația copilului respectiv, iar pe de altă parte, de situația clasei în care este integrat. Sub ambele aspecte, ceea ce urmărim este o bună înțelegere reciprocă, o existență socială normală a copiilor, în ciuda diferențelor existente. Pentru copilul cu handicap aceasta înseamnă a fi înțeles și acceptat, cu tot ce are el pozitiv, cu tot ce poate aduce vieții de grup. Această normalizare a relațiilor este benefică și pentru ceilalți elevi, care învață să respecte dreptul la diferență, să fie solidari cu semenii lor care întâmpină dificultăți în viață.

Procesul de integrare educațională a elevilor cu CES include elaborarea unui plan de intervenție individualizat, în cadrul căruia, folosirea unor modalități eficiente de adaptare curriculară joacă rolul esențial.

Raporturile ce se stabilesc cu fiecare elev în parte sunt foarte importante. Elevul trebuie să simtă că este apreciat ca individ. Astfel, elevii vor participa la procesul de învățământ după posibilitățile fiecăruia, cadrele didactice trebuind să-și adapteze metodele pedagogice în consecință.

Copiii sunt o categorie socială care în ciuda aparențelor nu au timp să aștepte: dacă sunt lăsați să crească fără ajutorul de care au nevoie, personalitatea viitorului adult are cu siguranță de suferit.

PROIECT DIDACTIC

PROFESOR: CIUBOTARU ANISOARA

ȘCOALA: LICEUL "DEMOSTENE BOTEZ" TRUȘEȘTI

CLASA: a V-a A

DISCIPLINA: LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE: COMUNICAREA DESPRE FAPTE

CONȚINUTURI: TEXTUL NARATIV- CARACTERIZAREA PERSONAJELOR

TEXT-SUPORT: ȚARA POVEȘTILOR de FĂNUȘ NEAGU

TIPUL LECTIEI: –predare- învățare

MOTIVAȚIA:

De ce este valoroasă această lecție pentru elevi?

Prin parcurgerea acestui text, elevii își vor consolida deprinderile de citire cursivă, conștientă și expresivă, își vor aminti de lumea minunată a copilăriei care se împletește cu cea a basmului. Textul prezentat pune în lumină un episod din viața unui copil care trăiește în preajma bunicii și este atât de captivat de basme și povești, încât, pentru acesta, lumea reală se transformă într-o lume de basm.

Realizând caracterizarea celor două personaje principale, elevii își vor putea exprima propria opinie cu privire la faptele acestora, vor descoperi faptul că apa poate deveni un dușman atunci când nu suntem atenți, dar vor aprecia curajul fetei care devine o adevărată eroină.

Vor fi stimulate creativitatea copiilor și dezvoltarea deprinderilor de exprimare orală și scrisă.

Condiții prealabile:

Elevii trebuie să aibă formate:

- deprinderi de citire corectă, conștientă, fluentă;
- deprinderi de a lucra individual, în perechi, în grupe, frontal;
- deprinderi de a lucra pe fișe cu metode activ-participative;
- deprinderi de a lucra cu mijloacele moderne de informare și documentare.

COMPETENȚE SPECIFICE:

1. **Participarea la interacțiuni verbale în diverse situații de comunicare prin receptarea și producerea textului oral**
2. **Receptarea textului scris de diverse tipuri**

A. COGNITIVE: (competența –cheie de comunicare în limba maternă)

Pe parcursul și la sfârșitul lecției, elevii vor fi capabili:

- C1- să citească corect, fluent și expresiv textul;
- C2- să recepteze mesajul textului literar citit;
- C3- să descopere trăsăturile morale ale personajelor;
- C4- să-și exprime propria opinie cu privire la faptele personajelor;

pentru elevii cu C.E.S.

pentru S.M.

C1-să citească corect textul scris cu litere mai mari;

pentru M.D.

C2- să urmărească firul acțiunii;

C3- să descopere personajele principale;

C4- să recepteze faptul că Bănică a greșit plecând de lângă bunica fără să spună;

B.componenta interrelațională:

I1- să-și coordoneze activitatea pentru utilizarea corectă a manualului și orientarea eficientă pe materialele prezentate de profesor;

C: Competența-cheie de sensibilizare și exprimare culturală

S1-vor aprecia frumusețea limbajului folosit de scriitor;

S2-vor aproba/dezaproba conduita și faptele eroului din text;

pentru M.D.

A1- să manifeste disponibilitate pentru a fi susținut de ceilalți colegi;

RESURSELE ȘI MANAGEMENTUL TIMPULUI:

A.BIBLIOGRAFICE:

a)științifice: D.E.X.-ul

b) oficiale: Curriculum Național. Programe școlare pentru învățământul gimnazial;

c)pedagogice: Didactica-Cerghit

d)metodico-didactice:- Metodica predării limbii române;

- Să dezlegăm tainele textelor literare;

- Școala incluzivă- școala europeană (concepte, metode, practici)

B.METODOLOGICE:

1. strategia didactică: mixtă;

2. metode și procedee: -de transmitere orală și scrisă (explicația, conversația, problematizarea), munca independentă;

-de acțiune reală: lectura explicativă, povestirea, lectura predictivă;

- de explorare directă: observația;

3. metode activ-participative: explozia stelară, ciorchinele, cvintetul,

4. mijloace didactice: volumul, planșe, ilustrații, flip-chart, marker, coli de hârtie, videoproiector, laptop;

5. forme de organizare: frontală, individuală, în perechi, pe grupe;

C.TEMPORALE: 45-50 min.

D.UMANE: 30 de elevi, dintre care 2 elevi cu C.E.S.

NEVOI ȘI PLANURI INDIVIDUALE:

-S.M. are o dezvoltare psihică relativ normală și se poate afirma în diferite domenii de activitate. Prezintă handicap vizual minor.

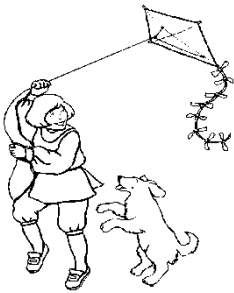
(Textul și fișele tipărite cu fonturi mari, timp suplimentar pentru exercițiile obișnuite, așezarea elevului în prima bancă, proiectarea informațiilor scrise cu un font mai mare)

-M.D. are dificultăți medii de învățare, prezintă o întârziere ușoară în gândire, în concentrare, are alte preocupări în timpul orelor, uneori o stare de nervozitate.

(atență supraveghere, încurajare și oportunități de lucru în colaborare, sarcini realizabile pe etape mai mici). Prezintă tulburări de spectru autist, motiv pentru care proiectarea imaginilor și a informațiilor constituie o modalitate de a-i capta atenția, de a-i stârni interesul și de a-l implica în activitate, elevul dovedind abilități în ceea ce privește lucrul cu calculatorul/laptopul

EVALUAREA:

-observarea sistematică a elevilor, analiza produselor activității: ciorchinele, fișe de lucru, reflecții ale elevilor;

Etapele lecției	Activitatea profesorului	Activitatea elevilor	Activitatea elevilor cu C.E.S.
I. Evocarea 5min.	□Voi prezenta imagini cu fetițe și băieți jucând diferite jocuri ce amintesc tuturor de magia copilăriei (șotron, zmeul, mingea) □Voi recita versuri din poezia <i>Copilăria</i> de Lidia Batali: <i>Aș vrea să fiu mereu copil, Să mă-nvârtesc fără sfială, Să simt bujorii din april Trezindu-se din amor-țeală. S-alerg desculță pe afară Prin iarba umedă, covor Să văd bondarul gras cum zboară Legat de coada unui nor: </i> □ Voi solicita elevilor să răspundă la câteva întrebări legate de mesajul poeziei: -Care este dorința arzătoare a fetiței? -De ce își dorește fetița să rămână mereu copil? -De ce copilăria este etapa cea mai frumoasă din viață? □Voi solicita elevilor să-și amintească autori și lecții în care este tratată tema copilăriei.	□Privesc imaginile pe care profesorul le oferă ca suport pentru înțelegerea temei propuse; □Ascultă cu atenție versurile. □Răspund la întrebări; □Vor enumera lecții și autori : Creangă, Sadoveanu etc.	□Ascultă versurile recitate de profesor și privesc planșele îndreptate special spre ei; □Răspund la întrebări privind la imaginile afișate, fiind ajutați de profesor. Ei vor descoperi faptul că este frumoasă copilăria pentru că este plină de jocuri.

II. Realizarea sensului 33min.	□<u>Lecturarea textului</u> 15min. □Voi citi textul literar <i>Țara poveștilor</i> de Fănuș Neagu; □Voi cere elevilor să citească textul în șta-fetă și atenționez că e bine să fie nominalizați toți elevii și să nu se țină cont de preferințe. □<u>Discuții asupra autorului</u>-2min. □Voi solicita elevii să-și amintească ce text scris de Fănuș Neagu am studiat semestrul I și ce alte lucrări scrise de acesta mai cunosc. □<u>Întrebări și răspunsuri</u> pe baza textului citit: <u>Metoda „Explozia stelară”</u>-10min. Voi împărți elevii în 4 grupe și fiecare grupă va primi un număr. Vor formula întrebări în funcție de numărul pe care îl au: 1-„cine?” 2-„când?” 3-„unde?” 4-„ce?” Întrebările formulate vor fi logice și strict legate de textul studiat. În timp ce elevii de la o grupă vor pune între-bările, ceilalți vor da răspunsuri potrivite. □<u>Caracterizarea personajelor</u>:-6min. Bănică și fata de la crescătorie folosind <u>metoda ciorchinelui</u>, având și o imagine-suport proiectată cu ajutorul videoproiectorului	□Ascultă cu atenție și urmăresc pe carte lecția. □Citește fiecare câte o propoziție sau două, în funcție de dimensiune. □ Își amintesc de textul literar <i>Vis de iarnă</i>, studiat anterior și faptul că Fănuș Neagu este autorul volumelor „Cantonul pă-răsit”, „Caii albi ai orașului București”; □Vor nota pe o fișă de lucru întrebările formulate, iar după expirarea timpului vor citi întrebările și vor formula răspunsuri corespunzătoare;	□S.M. citește având în față textul scris cu caractere mari pregătit de învățător. M.D. citește ajutat de colegul de bancă. □ Elevul M.D. va fi rugat să afișeze pe ecranul de proiecție portretul autorului, precum și datele biografice despre acesta, pregătite în prealabil de către profesor. □Vor participa și ei alături de ceilalți colegi, fiecare la câte o grupă;

III REFLECȚIA 7min.	□Suplimentar, pentru elevii care termină mai repede sarcina de lucru, se oferă un <u>cvintet</u> legat de unul din cele două personaje: -personajul -2 substantive -3 verbe -o propoziție formată din 4 cuvinte -un cuvânt cheie □<u>Asemănări și deosebiri cu alte personaje</u> □Solicit completarea diagramei Venn cu asemănări și deosebiri între Bănică și Lizuca (<i>Dumbrava minunată</i>) □Morală textului □Tema pentru acasă	□Vor completa fișa cu ciorchinele gata realizat; □Cei care au terminat vor realiza un cvintet, ca de exemplu: -Bănică -copil,nepot -pleacă,urcă, întâlnește -Bănică vede locuri minunate -visător □Vor completa diagrama Venn cu asemănări și deosebiri între cele două personaje.	□S.M.. va primi o fișă cu un ciorchine realizat în dimensiuni mai mari pentru a reuși să-șș încadreze scrisul său mare. □M.D. va privi o imagine în care Bănică plutește în albie și este dus de apă, imagine prezentată cu ajutorul laptopului prin care aceasta se proiectează pe ecran. El discută încet cu profesorul, descope-rind împreună câteva trăsături ale personajelor. □S.M. va completa diagrama măcar cu o asemănare și o deosebire. □M.D. va primi sarcina să realizeze un desen pe care îl va prezenta colegilor săi și le va explica faptul că apa poate fi periculoasă și este bine să fim atenți vara când mergem la scăldat sau cu bunica și ma-ma la spălat rufe.

REFLECȚIILE PROPUNĂTORULUI ASUPRA ACTIVITĂȚII:

PUNCTE TARI:

- s-au utilizat metode active care le-au oferit elevilor autonomie, inițiativă, creativitate;
- s-a ținut cont de ritmurile de învățare ale elevilor;
- comunicarea profesor-elev a fost eficientă (verbală și nonverbală);
- au fost antrenați toți elevii în activitate;
- au colaborat unii cu alții și s-au ajutat acolo unde a fost cazul;

- activitatea a fost dinamică, stimulând elevii la descoperirea de noi informații;

PUNCTE SLABE:

- condiții inadecvate activităților pe grupe;

ÎNTREBĂRI PENTRU REFLECȚIILE ELEVILOR:

- ❖ Ce ai făcut tu la această activitate?

.....

- ❖ Cum ți s-a părut activitatea de astăzi?

.....

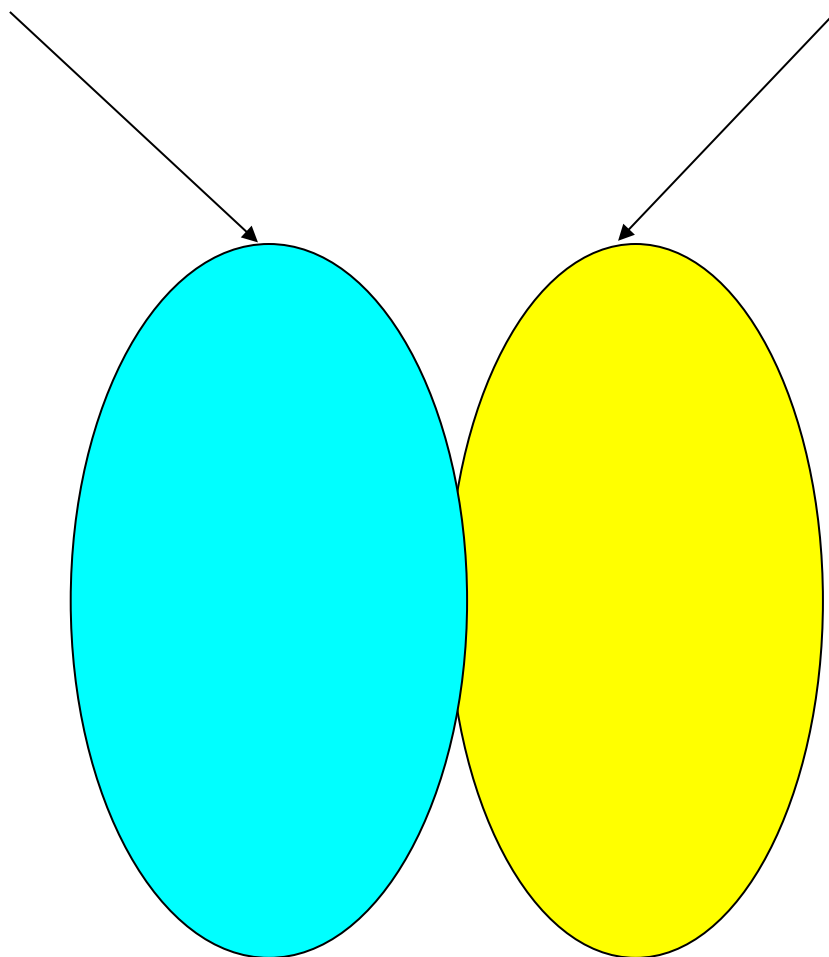
- ❖ Ce ai învățat în această oră?

DIAGRAMA VENN

BĂNICĂ

-

LIZUCA

Necesitatea abordării unui Plan de Intervenție Personalizat pentru un elev cu C.E.S. la disciplina istorie

profesor Viorica Ciurea, Școala Gimnazială „Anton Pann”, Craiova, județul Dolj

Integrarea elevilor cu C.E.S. în învățământul de masă a reprezentat o provocare pentru cadrele didactice care trebuie să își adapteze procesul instructiv-educativ la cerințele individuale. Această realitate a dus la numeroase încercări de facilitare a adaptării programelor școlare și a planificărilor la nivelul clasei, dar și la nivel individual. Integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale (C.E.S.) în sistemul educațional românesc este o prioritate pentru promovarea incluziunii și nediscriminării. Acești elevi au dreptul să beneficieze de educație în școli obișnuite, alături de colegii lor, cu sprijinul și serviciile adecvate nevoilor lor specifice.

În procesul de integrare a elevilor cu C.E.S. în învățământul de masă la nivel gimnazial un rol important îl reprezintă realizarea unor Planuri de Intervenție Personalizate la fiecare disciplină având în vedere stabilirea unor obiective, strategii și resurse personalizate pentru a asigura un mediu de învățare adecvat și sprijin pentru dezvoltarea acestor elevi. Pentru integrarea elevilor cu C.E.S., sunt furnizate suporturi educaționale și resurse adecvate.

Pentru a facilita învățarea și participarea activă a elevilor cu C.E.S., sunt implementate adaptări curriculare și utilizarea tehnologiilor asistive. Aceste măsuri pot include materiale didactice adaptate, metode alternative de evaluare, software și echipamente speciale care sprijină accesul la informație și comunicare.

Un plan de intervenție personalizat este un plan cu obiective pe termen scurt și lung, elaborat pentru a sprijini nevoile de învățare ale elevului cu nevoi speciale. Un plan de intervenție personalizat este un instrument de lucru util pentru toate cadrele didactice și poate fi adaptat în funcție de cerințele individuale ale elevilor pe care fiecare cadru didactic îi întâlnește de-a lungul carierei didactice.

Planul de intervenție personalizat sprijină educația elevilor cu C.E.S., orientând intervenția și recuperarea. El poate fi realizat de o echipă de caz, formată din profesor, diriginte, consilier școlar, profesor itinerant, psiholog școlar, medic eventual și părinți.

Scopul este însușirea unui minim de cunoștințe și deprinderi specifice disciplinei Istorie, clasa a VI-a, în vederea formării unor competențe și a însușirii unor conținuturi minimale.

Program de intervenție personalizat / individualizat (P.I.P.)

Numele și prenumele beneficiarului B. A. I.

Data și locul nașterii 11.10.2008, Craiova, județul Dolj

Domiciliul Craiova, județul Dolj

Școala / instituția: Școala Gimnazială „Anton Pann”, Craiova

Clasa a VI a A

Echipa de lucru Prof. itinerant și de sprijin, B. A.

Prof. Istorie C. V.

Prof. diriginte C. V.

Problemele cu care se confruntă copilul/ elevul / tânărul (rezultatele evaluării complexe)

F84 Autism, grad de handicap grav cu asistent personal

Priorități pentru perioada 2022-2023: Formarea capacității de exprimare orală și scrisă

Structura programului de intervenție personalizat

Priorități pentru perioada 2022-2023

Citirea corectă, fluentă și expresivă a unui text.

Identificarea informațiilor esențiale dintr-un text, în scopul înțelegerii

Utilizarea elementelor de construcție a comunicării.

DOMENIUL DE INTERVENȚIE: Istorie

Competențe	Conținuturi	Metode și mijloace de realizare	Perioada în care are loc intervenția	Criterii minimale pentru evaluarea progresului	Metode și instrumente de evaluare
1.Să citească corect propoziții scurte și un text scurt la prima vedere	Marile descoperiri geografice	1.Conversația 2. Explicația 3. Demonstrația 4.Observația 5.Exercițiul 6.Lucrul cu manualul de Istorie 7.Aplicații online: Learning Apps, Wordwall	M 1	Ascultă un mesaj și confirmă înțelegerea lui Delimitează cuvintele într-o propoziție dată Construiește oral enunțuri logice despre marii descoperitori Enunțuri simple cu cuvinte date Citește propoziții simple în ritm propriu	Evaluarea orală Aprecieri stimulative Evaluare cu mai multe Reveniri Observare sistematică - Hărți conceptuale - Ciorchine - Rebus - Asocierile din fișele de lucru
2.Să se exprime oral folosind propoziții scurte	Renaștere și Umanismul	1.Conversația 2.Explicația 3.Exercițiul 4.Lucrul cu manualul de Istorie 5. Aplicații online: Wordwall. Kahoot	M2-3	Să prezinte corect ce este Renașterea Citește un text simplu Formulează propoziții simple despre umanisti	Evaluare orală și scrisă Fișe de lucru
3.Dezvoltarea capacității de receptare a unor mesaje scrise	Reforma si contrareforma Revoluțiile burgheze	1.Explicația 2.Demonstrația 3.Observația 4.Exercițiul 5.Lucrul cu manualul de Istorie Aplicații online: Learning Apps, Wordwall, Kahoot.	M4 - 5	Completează propoziții lacunare cu cuvinte lipsă. Realizează descrieri simple ale unor imagini, folosind suportul vizual și suportul verbal	Evaluări curente formative Probe scrise, Fișe de lucru

Evaluarea periodică

- ☐ Competențe dobândite
- ☐ Dificultăți întâmpinate
- ☐ Metode cu impact ridicat:
 - pozitiv
 - negativ

Revizuirea programului de intervenție educațional-terapeutică (în funcție de rezultatele evaluărilor periodice)

În urma evaluării intermediare vor fi redefinite unele obiective și proiectate noi conținuturi în vederea sistematizării cunoștințelor, consolidării priceperilor și deprinderilor însușite.

Recomandări particulare

Rolul și modul de implicare a părinților în program :

- monitorizează sistematic efectuarea temelor
- manifestă o atitudine pozitivă față de activitatea școlară

În concluzie, integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale în sistemul educațional românesc este susținută prin evaluare adecvată, planuri individualizate de învățare, suport educațional și resurse adaptate, adaptări curriculare și formare continuă a cadrelor didactice. Prin implementarea acestor măsuri, se încurajează participarea activă și dezvoltarea personală a tuturor elevilor, indiferent de cerințele lor educaționale.

Bibliografie:

1. ***, *Programe și servicii de intervenție psihopedagogică pentru elevii cu C.E.S.*, revistă anuală, nr. 2 / 2019, ediție online conține lucrările Simpozionului Național din 5.12. 2019, Școala Gimnazială Specială- Centru de Resurse și Documentare privind Educația Incluzivă/ Integrată și Asociația „ Rază de Soare”, Cluj Napoca,
2. ***, *CES Ghid pentru profesori*, MAGIC SENS, MANaging Graduated approach and Including balanced Curriculum for Special Educational Needs Students, Proiect nr. 2018-1-RO01-KA201-049489, Romania- Italy, Ireland- Greece, București, 2019.

Curriculum adaptat pentru elevi cu CES

Profesor, Lucica Cîmpan, Școala Gimnazială „Mihai Eminescu” Rădăuți

GEOGRAFIE – CLASA a VII –a

An școlar : 2023- 2024

Informații de bază: Numele și prenumele elevului: N. Andrei

Nr.861/25.10.2019

Tipul de deficiență/ handicap: psihică

Gradul / nivelul de deficiență: intelect de limită

Informații despre starea de sănătate a elevului: Stare bună de sănătate.

OBIECTIVE CADRU:

1. Formarea și dezvoltarea capacităților senzorial-perceptive pentru înțelegerea și reprezentarea spațiului geografic.
2. Observarea, recunoașterea și descrierea elementelor de mediu geografic prin explorare pe baza diverselor surse geografice.
3. Familiarizarea și utilizarea corectă a elementelor de limbaj specifice geografiei.
4. Formarea și dezvoltarea comportamentelor favorabile protejării mediului înconjurător.

Planificare anuală

Planificarea anului				
Perioada	Unitatea de învățare	Total ore	Evaluare	Observații
Modulul I – 7 săptămâni 11 septembrie – 27 octombrie 2023	1. Recapitulare inițială 2. Asia - caracteristici fizico-geografice	1 6	Probă orală Probă scrisă și practică	05 octombrie;
Modulul II – 7 săptămâni 06 noiembrie – 22 decembrie 2023	1. Asia – caracteristici economico-geografice 2. Africa	6 2	Probă orală Probă scrisă și practică	30 noiembrie; 1 decembrie – zile libere
Modulul III – 7 săptămâni 08 ianuarie – 23 februarie 2024	1. Africa	4	Probă orală Probă practică	24 Ianuarie- zi liberă
Modulul IV – 8 săptămâni 04 martie- 26 aprilie 2024	1. America de Nord și America de Sud	6	Probă orală Probă scrisă și practică	
Modulul V – 7 săptămâni 08 mai- 22 iunie 2024	America de Nord și America de Sud 2. Australia, Oceania și Antarctica	3 3	Probă orală Probă scrisă și practică	
23-27 octombrie 2023	Programul „Școala Altfel”	Activități extrașcolare		
22- 26 aprilie 2024	Programul „Școala Verde”	Activități extrașcolare		
Total săptămâni an școlar: 36	Modulul I– 7 săptămâni + Modulul II– 7 săptămâni + Modulul III – 7 săptămâni + Modulul IV– 8 săptămâni + Modulul V– 7 săptămâni = 36			

Planificare semestrială

Nr. crt	Unități de învățare	Competențe specifice	Conținuturi	Modalități de evaluare	Obs.
1.	Continentele și Oceanul Planetar	Să cunoască care sunt continentele extraeuropene	Recapitulare. Continentele și oceanele extraeuropene		
2.	Asia	-Să cunoască poziția geografică a continentului, limitele și suprafața; - Să cunoască 3 unități majore de relief din Asia; - Să localizeze pe hartă cel puțin 3 fluvii, și 2 lacuri; - Să cunoască cel puțin 3 formațiuni vegetale; - Să identifice anumite caracteristici ale populației(nr. , rase, limbi vorbite). -Să cunoască cel puțin câte 2 țări din fiecare regiune geografică învățată;	- Poziția geografică a Asiei - Relieful- caracteristici generale, unități majore. Munții Himalaya. - Hidrografia- caracteristici generale. Fluvii și lacuri. - Diferențieri climatice. Musonii - Contraste biogeografice - Elemente de diversitate umană -diversitate etnică, lingvistică, culturală,religioasă - Harta politică și marile aglomerări umane. - Resursele naturale. - Activitățile economice Contraste economice regionale.	- Capacitatea de exprimare corectă din punct de vedere geografic - Capacitatea de a identifica la harta - Participarea activă la ora - Evaluarea orală - Aprecieri stimulative - Capacitatea de a identifica la harta -evaluarea fișelor de lucru - realizarea unui referat despre un	

		-Să cunoască cel puțin 5 caracteristici fizico-geografice ale unor țări la alegere;	Studii de caz: -Particularități geografice ale unor state (la alegere)	stat asiatic la alegere	
3.	Africa –	-Să cunoască poziția geografică a continentului, limitele și suprafața; -Să cunoască 3 unități majore de relief din Africa; -Să localizeze pe hartă cel puțin 3 fluvii, și 2 lacuri; -Să cunoască cel puțin 3 formațiuni vegetale; -Să identifice anumite caracteristici ale populației(nr. , rase, limbi vorbite).	- Poziția geografică-simetrie latitudinală. - Relieful- caracteristici generale. Riftul african; - Hidrografia, clima și biogeografia - caracteristici generale - Specificul demografic; -Harta politică și marile orașe; Studii de caz: - Problemele Africii în lumea contemporană, Sahara. - Caracterizarea unor state (la alegere).	- Capacitatea de exprimare corectă din punct de vedere geografic - Capacitatea de a identifica la harta - Fișele de lucru - Evaluare scrisă	
4.	America de Nord și America de Sud	-Să cunoască poziția geografică a continentului, limitele și suprafața.; -Să cunoască 3 unități majore de relief din America; -Să localizeze pe hartă cel puțin 3 fluvii, și 2 lacuri; Să cunoască cel puțin 3 formațiuni vegetale - Să identifice anumite caracteristici ale populației(nr. , rase, limbi vorbite). -Să cunoască cel puțin 5 caracteristici fizico-geografice ale unor țări; - Să indentifice pe hartă aceste țări și capitala acestora;	-Poziția geografică, limitele, întinderea - Relieful- Caracteristici generale. Sistemul muntos cordiliero-andin. - Hidrografia- caracteristici generale.Fluvii și lacuri. - Diferențieri climatice și biogeografice. -Elemente de diversitate umană-etnică, lingvistică, confesională și culturală. -Harta politică și contraste teritoriale între state. Forme de aglomerare urbană - Diferențieri economice regionale. Studii de caz: - Particularități geografice ale unor state (la alegere)	- Capacitatea de exprimare corectă din punct de vedere geografic - Evaluarea orală - Aprecieri stimulative - Capacitatea de a identifica la hartă - Evaluarea fișelor de lucru	
5	Australia și Oceania. Antarctica	-Să cunoască cel puțin 5 caracteristici fizico-geografice ale ale Australiei și Antarctidei;	- Australia – caracterizare geografică generală. Oceania- particularități geografice - Antarctica – elemente de identitate geografică Studiu de caz: - Unicitatea biogeografică australiană	- Capacitate de exprimare corectă din punct de vedere geografic - realizarea unor colaje cu imagini specifice Australiei și Antarctidei	

Bibliografie:

- Ainscow, M. (1999). Dezvoltarea practicilor incluzive în școli - Ghid managerial. București;

- Gherguț, A. (2006). Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Strategii diferențiate și incluzive în educație. Iași: Polirom;
- Gherghuț, A. (2007). Sinteze de psihopedagogie specială. Ghid pentru concursuri și examene de obținere a gradelor didactic. Iași: Polirom;
- Gheorghiu, Florina, (2005), Modalități de intervenție personalizată în cadrul învățământului integrat;
- N. Ilinca, Didactica geografiei, Edit. didactică și pedagogică, București, 2008;
- S. Neguț, C.C.Rădulescu, I.Popa, Manual de geografie pentru clasa a V-a, Editura artKLETT, aprobat prin O.M..nr.3393/28.02.2017;

Test sumativ (adaptare curriculară)
Terra o planetă a Sistemului Solar/ Terra o planetă în mișcare

Profesor, Lucica Cîmpan, Școala Gimnazială „Mihai Eminescu” Rădăuți

Numele și prenumele elevului:

Clasa:

Data:

Timp de lucru: 50 min

Oficiu: 20 puncte

I Completați spațiile libere de mai jos:

1. Pe glob sunt un număr de zone de căldură.
2. Forma Pământului este.....bombată la mijloc și turtită la cele două capete.
3. Mișcarea Pământului în jurul axei sale durează..... ore.
4. Titlul hărții redă
5. Cea mai lungă paralelă este.....

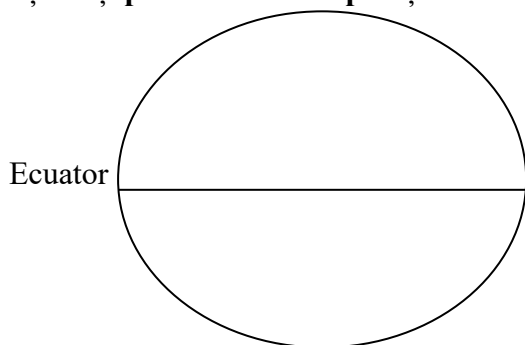
5 x 5 = 25 p

II. Alegeți varianta corectă:

1. Anul bisect este anul cu :
a) 350 zile b) 365 zile c) 366 zile
2. La 21 martie în emisfera nordică începe anotimpul:
a) vara b) iarna c) primavara
3. Pe glob sunt trasate;
a) 180 paralele b) 500 paralele c) 200 paralele

3 x 5 = 15 p

III. Pe desenul de mai jos, colorați cu roșu emisfera nordică și cu galben emisfera sudică. Poziționați pe desen cei doi poli și meridianul de 0°:

5 x 5 = 25 p

IV. Menționați trei caracteristici ale Lunii.

- a).....
.....
.....
- b).....
.....
.....
- c).....
.....
.....

3 x 5 = 15 p

Bibliografie:

- N. Ilinca, Didactica geografiei, Edit. didactică și pedagogică, București, 2008;
- S. Neguț, C.C.Rădulescu, I.Popa, Manual de geografie pentru clasa a V-a, Editura artKLETT, aprobat prin O.M..nr.3393/28.02.2017;
- Vlad, M. (coord), (2006). Evaluarea complexă a copilului cu cerințe educaționale speciale

Barem de evaluare și notare

- Se punctează oricare alte formulări/ modalități de rezolvare corectă a cerințelor.
- Se acordă 20 puncte din oficiu. Total 100 puncte.

Subiectul I **(5 x 5 = 25 puncte)**

Se acordă câte 5 puncte pentru fiecare răspuns corect:

1. 5 ; 2. sferică; 3. 24 ore; 4. conținutul acesteia; 5. ecuatorul;

Subiectul II **(3 x 5 = 15 puncte)**

Se acordă câte 5 puncte pentru fiecare răspuns corect:

- 1 – c; 2 – c; 3 –a.

Subiectul III **(5 x 5 = 25 puncte)**

Se acordă câte 5 puncte pentru Se acordă câte 5 puncte pentru fiecare element poziționat sau colorat corect: Polul Nord- 5p; Polul Sud- 5 p; Meridianul de 0 grade- 5p; emisfera nordică- 5p; emisfera sudică- 5p.

Subiectul IV **(3 x 5 = 15 puncte)**

Se acordă câte 5 puncte pentru fiecare caracteristică precizată corect :

- a. Luna este satelitul natural al Pământului ;
- b. Este de 14 ori mai mică decât Pământul;
- c. Pe Lună apar cratere ; etc, etc

Plan de intervenție personalizat

Profesor, Lucica Cîmpan, Școala Gimnazială „Mihai Eminescu” Rădăuți

Numele și prenumele beneficiarului: **O. Răzvan**

Data și locul nașterii: **02.03.2010**

Domiciliul: Str. X....., bl.7, sc.A, ap.66, Rădăuți

Clasa: a VI-a D

Tip de deficiență: psihică

Grad de deficiență- intelect de limită;

Informații despre starea de sănătate a elevului: stare bună de sănătate

Perioada de intervenție: an școlar: 2023-2024

Buget de timp: 36 ore

Document doveditor: Certificat de orientare școlară și profesională nr.811 din data 18.10.2019

Rezultatele evaluării complexe:

Diagnostic: elev cu dificultăți de învățare

Problemele cu care se confruntă elevul:

- ✓ *Dificultăți de învățare;*
- ✓ *Deprinderi de lucru individual scăzute;*
- ✓ *Autonomie personală redusă;*
- ✓ *Comprehensiunea sarcinilor deficitară;*
- ✓ *Vocabular sărac;*
- ✓ *Dificultăți de redare a mesajelor scrise și citite;*
- ✓ *Recunoaște fenomenele și procesele simple din natura și le poate explica, dar nu și relațiile de cauzalitate și nici interdependența acestora;*
- ✓ *Are capacitate redusă de identificare spațială a elementelor legate de folosirea hărților.*

Scop:

- recuperarearea rămănerii în urmă și asigurarea promovării
- atingerea competențelor specifice asumate din programa școlară de geografie de clasa a V-a

Obiective:

- Recunoașterea termenilor geografici în texte diferite;
- Elaborarea unui text coerent utilizând termeni geografici
- Citirea hărții și utilizarea corectă a semnelor convenționale
- Poziționarea corectă a elementelor geografice pe reprezentările cartografice
- Utilizarea reprezentărilor grafice simple pentru ilustrarea elementelor de geografie
- Aplicarea cunoștințelor și deprinderilor învățate
- Prelucrarea informației: completarea unui tabel cu date extrase din alte surse, analizarea datelor din tabele, interpretarea unei diagrame simple etc.

Deficiențe semnalate	Activități remediale propuse	Nr. ore	Perioada
Nu știe să identifice și să amplaseze punctele cardinale pe o hartă;	- Rezolvarea de exerciții practice și studii de caz care să dezvolte capacitatea de sinteză – analiză - Participarea la orele de pregătire suplimentară	2	Modulul I În timpul orelor de curs, de pregătire suplimentară
Nu știe să identifice termeni geografici în texte	- Studierea bibliografiei suplimentare; - Lucru în echipe formate din elevi cu rezultate slabe și cu rezultate bune;	4	Modulul II, III În timpul orelor de curs, de

(literare sau geografice); Nu știe să identifice termeni geografici în surse mass-media (reviste, emisiuni TV);	- Teme individualizate; - Teme suplimentare de lucru și studiu individual pentru acasă ; - Exerciții de citire cu identificarea numelor proprii în text, pe hartă și în predare;	2	pregătire suplimentară
Nu știe să descrie o realitate geografică după o reprezentare cartografică;	- Exerciții de identificare și înțelegere semnelor convenționale pe orice hartă ofertată; - Participarea la orele de pregătire suplimentară	2	Modulul II În timpul orelor de curs, de pregătire suplimentară
Nu știe să definească termeni geografici de bază (în cuvinte proprii, scris sau oral);	- Exerciții de notare a termenilor principali; - Exerciții de explicare simplă, empirică (în scris și oral); - Exerciții de definire a termenilor de bază (în cuvinte proprii, în scris sau oral) utilizând dicționarul geografic; - Participarea la orele de pregătire suplimentară	4	Modulul III În timpul orelor de curs, de pregătire suplimentară
Nu știe să completeze texte cunoscute, tabele (cu informație lacunară);	- Aplicarea de fișe de lucru cu sarcini progresive; - Exerciții de rezumare a unor texte (în scris); - Exerciții de completare a unor tabele, grafice simple - Participarea la orele de pregătire suplimentară	4	Modulul IV În timpul pregătire suplimentară
Nu știe să descrie (dirijat sau structurat) anumite elemente, procese și fenomene, reale sau reprezentate grafic și cartografic;	- Exerciții de descriere unei realități geografice după o reprezentare cartografică utilizând hărțile din manual, atlasul geografic, Harta fizică și politică a Europei; - De asemenea, cu ajutorul semnelor convenționale, trebuie să poată interpreta conținutul acestor hărți. - Exerciții de observare și descriere a unor fenomene observate direct (precipitații, temperaturi, lacuri) - Participarea la orele de pregătire suplimentară	4	Modulul V În timpul orelor de curs, de pregătire suplimentară

Instrumente de evaluare:

- fișe de lucru individuale;
- teste criteriale pentru fiecare obiectiv;

Concluzii:

În urma evaluării rezultatelor obținute în anul anterior, s-a ajuns la concluzia că elevii nu au depășit în mare parte dificultățile lor.

Recomandări:

- se recomandă colaborare cu profesorii clasei, profesorul diriginte, părinți;
- se constată că reluarea unor sarcini de învățare sunt de un real folos în dezvoltarea deprinderilor de muncă independente;
- se recomandă stimularea pozitivă, întărirea motivației și a încrederii în propriile forțe, precum și reluarea unor anumite activități în vederea consolidării achizițiilor dobândite.

AN ȘCOLAR: 2023- 2024

PREGĂTIRE REMEDIALĂ	Ziua și data					OBSERVAȚII
	Luni	Marti	Miercuri	Joi	Vineri	
a VI- a			13 -14		13-14	

Bibliografie:

- ✓ Alois Gherguț, (2006), Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Strategii diferențiate și incluzive în educație, Polirom;
- ✓ Ainscow, M (1999), Dezvoltarea practicilor incluzive în școli – Ghid managerial, București;
- ✓ Bocoș, M., Jucan, D. (2010), Fundamentele pedagogiei. Teoria și metodologia curriculum-ului. Repere și instrumente didactice pentru formarea profesorilor, Pitești: Paralela 45.

Plan educațional individualizat

Prof. Cojocariu Ionela Simona

Seminarul Teologic Liceal Ortodox "Sf. Gheorghe" Botoșani

Numele și prenumele beneficiarului: B I-R

Certificat de orientare școlară: .../13.12.2022

Aria curriculară: **Tehnologii**

Disciplina: **Tehnologia Informației și a Comunicațiilor**

Profesor: **Cojocariu Ionela Simona**

Număr de ore / săptămână: **1 ore**

Total ore pe semestru/ an școlar: **16 ore**

Perioada implementării planului educațional individualizat: **octombrie-ianuarie**

Rezultatele evaluării inițiale:

- Elevul știe să facă un PowerPoint
- Nu știe să folosească Internetul

Priorități pentru perioada (se specifică intervalul de timp):

- Să cunoască principalele utilizare elementară a aplicațiilor pentru prezentări.
- Să identifice elementele de bază ale unei prezentări
- Să aplice operațiile necesare prezentărilor

- Sa cunoască principalele utilizări elementare ale Internetului.
- Sa efectueze operații pe Internet.
- Sa creeze adrese de e-mail, și să folosească această aplicație

Nr. crt.	Teme	Obiective	Nr. ore	Observații
1	Evaluare inițială	• Să utilizeze corect componentele hardware si componente software • Să folosească eficient și în siguranță a Internetului ca sursă de documentare • Să identifice elementele de bază ale serviciilor educaționale online • Să aplice operațiile necesare prelucrării unui text • Să cunoască principalele utilizări elementare ale aplicațiilor de calcul tabelar • Să aplice operațiilor necesare calculului tabelar • Să elaboreze produse specifice utilizând aplicații de calcul tabelar	1	
2	Aplicația PowerPoint	• Să aplicarea operațiilor de bază necesare realizării unei prezentări • Să utilizarea operațiilor de bază necesare pentru realizarea unei prezentări – copiere, mutare, ștergere • Să utilizarea elementelor grafice în prezentari • Să utilizarea diagramelor • Să inserarea imaginilor și altor obiecte într-o prezentare	7	
3	Internet.	• Să definească Internetul • Să enumerarea serviciilor oferite în Internet și descrierea acestora • Să aplicarea modalităților de folosire a serviciului de e-mail • Să utilizarea serviciului de conversație • Să utilizarea corectă a regulilor de comportare în rețeaua Internet • Să realizarea unor aplicații practice	6	
4.	Recapitulare	• Să realizeze un tabel în aplicația Excel • Să realizeze o prezentare pe o temă dată utilizând elemente de estetica prezentării • Să utilizeze e-mail și serviciu de căutare Google	2	

TEMA 1: Evaluare inițială

Obiective	Conținuturi	Metode și mijloace de realizare	Perioada de intervenție	Criterii minimale de apreciere a progreselor	Metode și instrumente de evaluare
- Să indice principalele utilizare elementară a aplicațiilor pentru procesarea textelor și calcul și de tabele - Să identifice elementele de bază ale serviciilor educaționale online - Să aplice operațiile necesare prelucrării unui text și excel.	Inserare și prelucrarea imaginilor Crearea tabelor și operații cu tabele Realizarea unor documente de portofoliu: diplomă, afiș publicitar, carte de vizită, curriculum vitae etc;	- conversație euristica - calculator problematizarea - modelarea		Elaborarea de documente Word (adeverințe, tabele cu note, afișe publicitate, carte de vizita, CV) Elaborarea unor documente în Excel.	fise de lucru Observare sistematică Proiectul Portofoliul

TEMA 2: Aplicația Microsoft PowerPoint

Obiective	Conținuturi	Metode și mijloace de realizare	Perioada de intervenție	Criterii minimale de apreciere a progreselor	Metode și instrumente de evaluare
- Să aplicarea operațiilor de bază necesare realizării unei prezentări - Să utilizarea operațiilor de bază necesare pentru realizarea unei prezentări - copiere, mutare, ștergere - Să utilizarea elementelor grafice în prezentari - Să utilizarea diagramelor - Să inserarea imaginilor și altor obiecte într-o prezentare	Noțiuni specifice aplicației de PowerPoint Crearea unor prezentări PowerPoint	conversație euristica calculator problematizarea modelarea		Elaborarea prezentări PowerPoint	fise de lucru Observare sistematică Proiectul Portofoliul

TEMA 3: **Internet**

Obiective	Conținuturi	Metode și mijloace de realizare	Perioada de intervenție	Criterii minimale de apreciere a progreselor	Metode și instrumente de evaluare
• Să definească Internetul • Să enumereze serviciile oferite în Internet și descrierea acestora • Să aplice modalitățile de folosire a serviciului de e-mail • Să utilizeze serviciul de conversație • Să utilizeze corect regulile de comportare în rețeaua Internet • Să realizeze unele aplicații practice	Noțiuni despre Internet Servicii oferite de Internet. Realizarea unei adrese de e-mail și folosirea ei.	conversație euristica calculator problematizarea modelarea		Folosirea Internetului. Cunoașterea serviciilor oferite de Internet. Realizarea unei adrese de e-mail și folosirea lor	fise de lucru Observare sistematică Proiectul Portofoliul

Evaluare:

Competențe evaluate	Gradul de realizare		
	Realizat	În curs de realizare	Nerealizat
Cunoașterea principiilor de utilizare elementară a aplicațiilor pentru procesarea textelor			
Cunoașterea principiilor de utilizare elementară a aplicațiilor de calcul tabelar			

PROGRAM DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

Profesor învățământ primar Constantinoiu Elena Verona
Școala Gimnazială Liliești, Oraș Băicoi

Numele si prenumele beneficiarului:

Data nasterii: 19.04.2017

Clasa: I

Școala: Școala Gimnazială Liliești,

Anul școlar: 2023-2024

Echipa de lucru: Profesor itinerant

Profesor învățământ primar

Profesor consilier școlar

Problemele cu care se confruntă eleva(rezultatele evaluării complexe): Tulburare de spectru autist, dificultăți de menținere a atenției, de relaționare cu cei din jur, de adaptare la mediul școlar, vocabular mediu dezvoltat.

Aspecte pozitive: Elevul are însușite partial cunoștințe și noțiuni specifice vârstei

Priorități pentru anul școlar 2023-2024:

- Stimulare cognitivă în scopul dezvoltării limbajului.
- Stimularea dezvoltării intelectuale prin exersarea și dezvoltarea proceselor psihice de atenție.
- Stimularea proceselor cognitive în scopul adaptării la mediul școlar

- **Domeniul Cognitiv**
 - Exersarea și dezvoltarea atenției

- **Domeniul Comunicare și limbaj**
 - Dezvoltarea limbajului activ și pasiv

- **Domeniul Afectiv atitudinal**
 - Respectarea regulilor de conduită școlară

❖ DATA ELABORARII PIP: octombrie 2023

Competente/Obiective	Conținuturi	Per. de interv.	Metode și mijloace de realizare	Criterii minimale de apreciere a progreselor	Metode si instrumente de evaluare
Să rezolve corect diverse exerciții ce presupun concentrarea atenției („Fă ca mine”, „Urmărește traseul”, sudoku, rebusuri matematice, descoperă deosebirile, numără elementele, etc)	Acte de vorbire Dialogul Formularea de întrebări și răspunsuri	An școlar 2023-2024	Conversația Explicația Jocul didactic	Rezolvă corect diverse exerciții ce presupun concentrarea atenției în proporție de minim 80%. Evaluare continuă.	Observația sistematică Verificare orală Verificare scrisă Fișe de progres

Să formuleze întrebări și răspunsuri în funcție de imagini prezentate.	despre: jocuri și jucării, membrii familiei, prieteni, animale, reguli de igienă alimentară și personală .		Exercițiul	Formulează întrebări și răspunsuri în funcție de imagini prezentate. în 5 din 10 exerciții de același tip.	
Să formuleze cuvinte cu sens opus și cu același sens pentru cuvinte date.			Demonstrația		
	Gândirea (analiză și sinteză, comparație și clasificare, elemente de abstractizare și generalizare)		Fișe de lucru	Formulează corect cuvinte cu sens opus și cu același sens pentru cuvinte date în 7 din 10 exerciții de același tip.	
Să povestească după imagini date ordonând secvențele.	Memorie		Software educativ	Povestește după imagini date, ordonând secvențele în 3 din 5 povestiri date.	
Să indice modalități corecte de comportament în mediul școlar dintr-un set prezentat.	Atenție			Indică modalități corecte de comportament în mediul școlar dintr-un set prezentat în 7 din 10 exerciții de același tip.	

EVALUARE PERIODICĂ:

Obiective realizate:

- Îmbogățirea vocabularului
- Dobândirea unor deprinderi de autonomie personală

Dificultăți întâmpinate:

- menținerea lentorii ideatorii și a ritmului de executare a sarcinilor
- independența redusă , rigiditate mintală, anxietate
- deteriorarea capacității de scris-citit
- nu are răbdare să asculte toată lecția

Metode cu impact ridicat:

- **Pozitiv:** recompensarea socială, lucru pe grupe, întărirea pozitivă , modelarea comportamentală , explicația , demonstrația
- **Negativ:** lucru independent

Revizuirea programului de intervenție educațional-terapeutică (în funcție de rezultatele evaluărilor periodice): Revizuirea PIP (în funcție de rezultatele evaluărilor)-/ la sfârșitul anului școlar

Recomandări particulare:

- continuarea lucrului diferențiat

Rolul și modul de implicare a părinților în program: Mama manifestă o atitudine pozitivă față de activitatea școlară, cere periodic informații despre evoluția copilului și este receptivă la sugestiile date de factorii educativi din școală, se ocupă în mod deosebit de copil. Ajută copilul în realizarea sarcinilor, contribuie la dezvoltarea autonomiei personale.

Învățământul incluziv - soluția pentru integrarea și succesul elevilor cu cerințe educative speciale

Prof. Costache Adriana

Liceul Tehnologic „Nicolae Bălcescu” Balș-Olt

În ultimii ani, adaptarea curriculară și problematica educației copiilor cu cerințe educative speciale au devenit preocupări aparte în rândul specialiștilor. Conceptele de educație integrată au determinat modificări fundamentale în percepția actului educativ și au necesitat identificarea unor răspunsuri la câteva întrebări fundamentale¹:

- Care sunt finalitățile actului educativ în legătură cu nevoile specifice ale copiilor cu dizabilitate?
- Când sunt definite scopurile și obiectivele instruirii într-o clasă de elevi?
- Care sunt criteriile de elaborare și de aplicare a unui curriculum adaptat/diferențiat?
- Cum ar trebui aplicată și înțeleasă evaluarea școlară a elevilor cu diferite tipuri de dizabilitate, în special, a celor cu dizabilitate cognitivă?

Cercetând particularitățile specifice ale procesului de învățare a copiilor cu diferite tipuri de dizabilitate, concluzionăm că una dintre calitățile speciale ale curriculumului școlar vizează un grad cât mai mare de flexibilitate pentru a permite fiecărui copil să avanseze în ritmul său și să fie tratat în funcție de capacitățile sale de învățare. Pentru aceasta este necesar ca formularea obiectivelor, stabilirea conținuturilor instruirii, modalitățile de transmitere a informațiilor în clasă și evaluarea elevilor să se facă în mod diferențiat.

Integrarea copiilor cu nevoi speciale a devenit o prioritate a școlii moderne. Educația incluzivă definește procesul educațional care răspunde diversității copiilor/ elevilor/ tinerilor și cerințelor individuale de dezvoltare și oferă oportunități și șanse egale de a beneficia de drepturile fundamentale ale omului la dezvoltare și educație.²

Un elev cu care se lucrează greu, care nu progresa în ciuda eforturilor noastre ori un elev al cărui comportament deranjează actul predării, profesorii și colegii deopotrivă este un elev cu dificultăți de învățare.

La nivelul clasei obișnuite observăm că se face distincția între două modalități de intervenție asupra elevilor cu dificultăți de învățare:³

1. Prin perfecționarea și orientarea strategiilor didactice în interiorul clasei;
2. Prin activități suplimentare de sprijin, în afara clasei.

¹ Cretu C, Editura Polirom, Iasi, 1998

² Elena Claudia Toma, Revista educației, Editura Agata, octombrie 2022

³ Baza de date online resurse educaționale PROFORM

Sprajinul poate fi oferit de către profesioniști care lucrează în echipă prin parteneriat cu cadrul didactic de la clasă, dar și prin adaptarea activității didactice de la clasă pentru a răspunde adecvat nevoilor diferite de învățare ale elevilor.

Cum este recunoscut faptul ca elevul ar trebuie sa învețe în clasă, devine firesc ca preocuparea specialiștilor să fie îndreptată spre mecanismele învățării pentru a ajuta elevii. Este vorba de o cunoaștere pedagogică care pornește de la următoarele adevăruri:

1. Toți elevii au puncte tari și puncte slabe;
2. Combinarea acestora se află la originea capacității de a învăța a oricărui elev;
3. Aceste forțe pot fi cunoscute de profesorii preocupați realmente de predare-învățare pentru toți elevii;
4. Învățarea se poate axa pe barierele sau problemele procesului în sine sau pe punctele tari și cele slabe.

În acest sens profesorul trebuie să:

- Definească bine nevoile;
- Precizeze obiectivele învățării;
- Evalueze aptitudinile elevilor în raport cu obiectivele;
- Verifice stadiul aptitudinilor prezente;
- Furnizeze materialele corespunzătoare;
- Stabilească modul de prezentare a lecțiilor și cel în care poate să verifice elevul;
- Adapteze metodele la cerințele elevului;
- Asigure suficiente exerciții pentru a fi sigur de reușita predării;
- Evalueze elevii în funcție de obiectivele definite.

„Școală pentru toți” reprezintă dezideratul maximei flexibilități și toleranțe în ceea ce privește diferențele fizice, socio-culturale, lingvistice și psihologice existente între copii, scopul fiind acela de a le oferi tuturor posibilitatea de a învăța în funcție de ritmul, capacitățile și nevoile proprii și de a se exprima conform trăsăturilor individuale de personalitate.

În acest context, integrarea școlară în unitățile obișnuite de învățământ pentru copiii cu dizabilități este binecunoscută, atât în lume, cât și în România, cunoscând în ultima perioada o tendința tot mai crescândă. Dar, este integrarea o realitate a învățământului românesc sau doar un ideal spre care tindem, dar pe care ne găsim tot felul de scuze pentru a-l îngreuna, conștient sau inconștient? Dacă este o realitate, atunci unde sunt rezultatele, iar dacă este doar un vis, atunci ce îl împiedică să devină realitate? Sunt atitudinile societății factori care facilitează sau care îngreunează integrarea acestor copii? Cât de diferiți sunt copiii cu cerințe educative speciale față de copiii pe care societatea îi consideră „valizi” și unde se manifestă aceste diferențe?

Pentru a face posibilă înțelegerea multidimensională a educației integrate a copiilor cu dizabilități trebuie să se țină seama de o serie de factori ce depind de calificarea specialistului, scopul urmărit, tipul de handicap și gravitatea acestuia, vârsta subiectului, condițiile didactico-materiale etc.

Prin integrarea copiilor cu dizabilități atât pe plan național cât și internațional se urmărește dezvoltarea unor capacități fizice și psihice care să-i apropie cât mai mult de copiii normali, a introducerii unor programe cu caracter corectiv-recuperator, crearea climatului afectiv pentru formarea motivației pentru activitate și învățare, stimularea potențialului restant, formarea unor abilități de socializare și relaționare cu cei din jur, a unor deprinderi cu caracter profesional și de exercitare a unor activități cotidiene etc. care să faciliteze normalizarea lor deplină.

Scopul primordial al abordării integrării educative a copiilor cu CES este cel al egalizării șanselor pentru toți copiii și asigurarea demnității personale, vizând îndeosebi asigurarea posibilității de desfășurare a activității în mediile și colectivitățile cele mai favorabile dezvoltării individului cu CES.

În România, prin sistemul învățământului special, pregătirea copiilor cu CES este realizată punându-se accent pe dezvoltarea abilităților interactive, pe însușirea operațiilor instrumentale cu

semnificații în stimularea potențialului psihic restant, încercând a se determina comportamente relativ asemănătoare cu cele ale normalului, evitându-se astfel marginalizarea lor față de societate.

În ultimele decenii, s-a încurajat ideea de societate flexibilă, incluzivă, deschisă la fenomenele umane.

În acest scop au fost elaborate politici sociale și strategii centrate pe următoarele direcții prioritare:

- Măsuri legislative-adoptarea de pachete legislative antidiscriminare pentru a elimina toate barierele existente și pentru a preveni apariția altora cu care s-ar putea confruntă persoanele cu dizabilități(educaționale, ocuparea unui loc de muncă, acces la bunuri și servicii)⁴.

- Schimbarea de atitudine-implicarea în activitățile educative pentru a înțelege cerințele și drepturile persoanelor cu dizabilități și înlăturarea prejudecăților și tendințelor de stigmatizare la nivelul opiniei publice;

- Sprijin pentru familie-alocarea de resurse către familiile copiilor cu dizabilități;

- Servicii care să promoveze o existență independentă;

- Caracterul public al dizabilității;

- Sistemul de învățământ-școală trebuie să participe și să sprijine înțelegerea și acceptarea temerilor, miturilor și concepțiilor greșite privind calitatea umană a acestor persoane. Sistemul de învățământ trebuie să dețină un rol cheie pentru a asigura dezvoltarea individuală și incluziunea socială, care să permită copiilor cu CES să atingă cel mai înalt grad posibil de autonomie și independență.⁵

Astfel, „concepția românească cu privire la integrare a impus prioritar ideea de recuperare, instrucție și educație, care să valorifice maximal potențialul psiho-fizic al persoanelor cu deficiențe și să-i pregătească pentru o inserție social- profesională deplină” (E.Verzea).

În școlile speciale din țara noastră, profesorii colaborează cu ceilalți factori implicați în educație-kinetoterapeută, părinți, logoped, asistent medical .

Drept urmare, limbajul și activitățile trebuie să fie diferite față de cele impuse elevilor din școlile de masă, programa școlară fiind adaptată școlilor cu acest specific.

Școlarizarea copiilor cu CES se desfășoară în instituții ale învățământului special, dar și în instituții ale învățământului de masă, prin includerea acestora în clase obișnuite, condiționată fiind de posibilitatea de a le asigura asistență psihopedagogică.

Prin „integrare socială”, se înțelege în concepția lui P.P.Neveanu „ procesul de încorporare, asimilare a individului de către mediul social, în unități și sisteme sociale(familie, grup,colectiv, societate) prin modelarea sau conform datelor și cerințelor sociale(socializare), adaptarea sa la condițiile vieții sociale”.

În legătură cu integrarea socială a copiilor cu dizabilități, au apărut probleme pe mai multe nivele, dintre care menționăm:

1. Mentalitatea învechită a părinților;

2. Problemele financiare;

3. Atitudinea comunității care nu acceptă și respinge ca anumiți copii să vină la școală;

4. Obiceiuri, tradiții, lipsa coordonării între programul școlar și posibilitățile copilului.⁶

Educația copiilor cu dizabilități se realizează în școlile speciale, în clase speciale, pe grupe de dezvoltare și în unele situații, copiii beneficiază de programe individualizate de educație. Dizabilitățile, ca și deficiențele, pot fi vizibile sau invizibile, permanente și temporare, progresive ori regresive.

Utilizarea termenului incapacitate a fost evitată pe bună dreptate, în literatura română de specialitate.⁷

⁴ Alois Ghergut-Psihopedagogia persoanelor cu CES-Editura Polirom Iasi,2006,pag.41-42

⁵ Ibidem

⁶ Garniceanu Elena, „Aplicarea tratarii diferite in lectia de educatie fizica”, Editura Universitaria Craiova,2010,pag.8

⁷ Traian Vrășmas,,Incluziunea socială a copiilor cu CES” Editura Vanemonde, București 2000, pag.26-27

În învățământul special, grupele și clasele sunt mai puțin numeroase decât în școlile de masă.

Unitățile de învățământ, prin comisiile de specialitate (medic, psiholog, asistent social, profesor de educație fizică, kinetoterapeut) urmăresc:

1. Identificarea copiilor care întâmpină dificultăți sau care nu reușesc să facă față exigențelor programului educative;
2. Diagnostichează copiii cu dizabilități;
3. Proiectează un curriculum diferențiat și personalizat, în funcție de situațiile și problemele identificate

Bibliografie

- 1.Cretu C., *Curriculum diferentiat si personalizat*, Editura Polirom, Iasi,1998;
 - 2.Gârniceanu E.,*Aplicarea tratării diferențiate în lecția de educație fizică*”, Editura Universitaria Craiova, 2010;
 - 3.Gherguț A.,*Psihopedagogia persoanelor cu CES*”, Editura Polirom, Iași, 2006;
 - 4.Vrășmas T.,*Incluziunea socială a copiilor cu CES*”, Editura Vanemonde, București, 2000;
- *** Baza de date online resurse educaționale PROFORM;
- *** **Elena Claudia Toma, Revista educației** , Editura Agata, octombrie 2022.

FIȘA PSIHOPEDAGOGICĂ PENTRU ELEVUL CU DIZABILITĂȚI ȘI/SAU CERINȚE EDUCAȚIONALE SPECIALE

Prof: Cozma Alina Elisaveta
Prof: Lența Elena Olga
GPP Prichindel Suceava

I. DATE PERSONALE:

Numele și prenumele MBV

Data nașterii: 06.05.2020

Domiciliul: Jud. Suceava ,str.Tineretului, Suceava

Unitatea de învățământ: G.P.P. Prichindel Suceava

Grupa: mică

II. DATE FAMILIALE:

Date despre părinți/reprezentant legal:

- **Tatăl** - numele și prenumele: **MBDI**
-ocupația:agent de vânzări
- **Mama** - numele și prenumele: **MBO**
- ocupația:specialist servicii clienți

Structura și componența familiei:

Tipul familiei:

☒ legal constituită

Frați/surori (număr frați/surori, vârstă, statut/ocupație):

-soră de 5 ani

Alte situații relevante pentru evoluția copilului: NU

- ☐ părinți plecați în străinătate: _____
- ☐ crescut de rude de gradul II, III: _____
- ☐ în protecție specială: _____

☐ alte situații: _____

Atmosfera și climatul familial:

☒ raporturi armonioase, de înțelegere între părinți/ între părinți și copii

- ☐ raporturi punctate de conflicte mici și trecătoare
- ☐ dezacorduri puternice în familie, conflicte frecvente
- ☐ familie destrămată sau pe cale de destrămare
- ☐ alte situații: _____

Atitudinea părinților/reprezentantului legal față de școală și față de problemele de educație ale copilului:

Părinții sunt foarte implicați în tot ce ține de educație, relația este foarte bună cu cadrele didactice de la grupă.

III. STAREA DE SANATATE:

a) Starea generală de sanatate-DENISTAGMUS

b) Mențiuni medicale importante pentru procesul de învățământ:

- în timpul activităților să-și aleagă singur poziția pentru focalizarea vizuală
- mereu să fie așezat în centru pentru a avea acces vizual atunci când există material didactic
- privirea este îndreptată mai mult spre partea stângă
- cauze endopatice
- la 9 luni a avut meningoencefalită
- se pune accent pe echilibrul copilului
- neurolog RMN –ESTE BINE

IV. EVALUARE PSIHOPEDAGOGICĂ:

Dezvoltare psihomotorie (coordonare motorie, schema corporală, lateralitate, structuri perceptiv-motrice, orientare spațio-temporală/ Repere fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului de la naștere până la 7 ani):

- coordonare motorie bună
- se orientează bine spațio-temporal
- nu vede prea bine de la depărtare
- focalizare pe un punct de alergare
- evitarea întinericului sau lumina foarte puternică ce deranjează vizual copilul

Alte particularități (deficiențe și conduite specifice):

Procese cognitive și stilul de muncă:

Gândirea:

- Înțelege noțiuni:	☐ simple	☒ complexe
- Definește noțiuni:	☒ simple	☐ complexe
- Operează cu noțiuni:	☒ simple	☐ complexe
- Înțelege relațiile cauză-efect:	☒ da	☐ nu

Alte particularități ale gândirii:

Memoria:

Formele memoriei:

☐ de scurtă durată	☐ delungă durată
☐ vizuală	☒ auditivă
	☐ mixtă

Alte particularități ale memoriei: _____

Limba și comunicare:

Vocabular:

☐ redus	☐ mediu dezvoltat	☒ bogat

Exprimare orală:

☐ nu comunică oral	☐ greoaie	☒ incorectă gramatical	☐ clară, corectă

Tulburări de limbaj: balbaială, grabă în a se exprima verbal

Alte particularități ale limbajului: consultație logoped -evaluare

Atenția:

☐ tulburări de atenție

☒ nu prezintă tulburări de atenție

Alte particularități (concentrare, stabilitate, volum, etc.): _____

Motivația de învățare:

☐ extrinsecă

☐ intrinsecă

Alte particularități: _____

Receptivitatea, participarea și implicarea:

☒ participă activ, cu interes

☐ interes inegal, fluctuant

☐ pasiv

☐ greu de antrenat

☐ inegal, absent

Alte particularități: _____

Relații sociale:

☒ sociabil, comunicativ

☐ retras, izolat, puțin comunicativ

☐ turbulent

☐ agresivitate verbală

☐ agresivitate fizică

Alte particularități: _____

Nivelul achizițiilor școlare (deprinderi, interese):

Deprinderi de citit:

☐ total absente

☐ slabe

☐ bune

☒ foarte bune

Deprinderi de scris:

☐ total absente

☐ slabe

☒ bune

☐ foarte bune

Deprinderi de calcul:

☐ total absente

☐ slabe

☒ bune

☐ foarte bune

Abilități

sau

interese

speciale:

Alte particularități: _____

V. REZULTATE SCOLARE SI EXTRASCOLARE ALE ELEVULUI

a) Discipline la care a obținut rezultate deosebite Concurs de cunoștințe național „Formidabilii”, - premiul 1

b) Rezultate deosebite obținute în activități extrașcolare:

c) Factori explicativi ai reușitei școlare/dificultăților întâmpinate pe parcursul programului școlar:
_____ - s-a integrat foarte ușor în grupa mică, este un copil prietenos, atent în cadrul activităților, dezvoltat din punct de vedere cognitiv, activ participativ în timpul programului, implicat, curios și își duce la bun sfârșit sarcinile primite respectându-se nivelul de vârstă.

VI. TRASEUL EDUCĂȚIONAL:

Programe educaționale la vârstă antepreșcolară (creșă, grădiniță, centre de zi cu componentă educațională):

Denumirea instituției: _____

Perioada: _____

Observații: _____

Programe educaționale la vârstă preșcolară (grădiniță, centre de zi cu componentă educațională):

Denumirea instituției: GPP "Prichindel" Suceava

Perioada: an școlar 2023-2024

Observații: Se recomandă studiu de caz

Pregătirea școlară (unități de învățământ de masă, unități de învățământ special/special integrat):

Denumirea instituției: _____

Perioada: _____

Observații: _____

Denumirea instituției: _____

Perioada: _____

Observații: _____

Denumirea instituției: _____

Perioada: _____

Observații: _____

Promovat în anul anterior: ☒ DA ☐ NU

Activități de sprijin anterioare și prezente, inclusiv extrașcolare(terapii în centre/clinici, în grădiniță sau școală):

Comportamentul în timpul activităților școlare anterioare și prezente:

-copilul se comportă normal specific nivelului de vârstă

Observații și recomandări, inclusiv privind forma de școlarizare: _____

Adaptare curriculară- Psihologie

Prof. Crăciun Mirela Alina

Numele și prenumele cadrului didactic de la clasă:

Colegiul Tehnic „Al. I. Cuza”, Suceava

Numele și prenumele elevului:

Clasa: a X-a A Învățământ profesional

DISCIPLINA: PSIHOLOGIE

PERIOADA DE IMPLEMENTARE: an școlar 2023-2024

PROBLEMELE CU CARE SE CONFRUNTĂ ELEVA: Psihică /intelect de limită:

- Exprimare greoaie în limbaj, vocabular sărac în cuvinte;
- Sarcinile de lucru nu sunt parcurse în întregime;
- Dificultăți în realizarea unor conexiuni între cunoștințele dobândite și aplicarea acestora în evaluarea și optimizarea soluțiilor unor situații-problemă.
- Are o capacitate redusă de însușire a conexiunilor unor fapte, fenomene specifice științelor sociale și umane.
- Citește greu termenii de specialitate.
- Întâmpină dificultăți în a respecta programul de școală, cele 6 ore de curs;

4. COMPETENȚE GENERALE:

- Cooperarea cu ceilalți în rezolvarea unor probleme teoretice și practice, în cadrul diferitelor grupuri
- Dezvoltarea potențialului cognitiv al copilului în vederea integrării lui în grupul de copii și în activitățile specifice. Participarea la luarea deciziilor și la rezolvarea problemelor comunității

5. COMPETENȚE SPECIFICE:

Competențe specifice	Activități de învățare	Metode și mijloace de realizare	Metode și instrumente de evaluare	Obs.
I. Procese psihice și rolul lor în	Exerciții de identificare/recunoaștere	Activitate pe grupe;		MODUL I

Competențe specifice	Activități de învățare	Metode și mijloace de realizare	Metode și instrumente de evaluare	Obs.
evoluția personalității 1.1. Identificarea proceselor psihice și caracterizarea rolului lor în evoluția personalității	a diferitelor procese psihice în cadrul unor texte; Exerciții de dezvoltare a disponibilității și a abilității de a comunica idei, sentimente, fapte, în diferite contexte sociale;	Activitate frontală; Texte care vizează diferite procese psihice; Explicația	Evaluarea inițială realizată prin: test scris Aprecieri verbale Autoevaluare Fișe de documentare	
I. Procese psihice și rolul lor în evoluția personalității 1.2 Identificarea legăturilor între procesele psihice	Exerciții de identificare/recunoaștere a interdependențelor proceselor psihice în ontogeneză.	Activitate individuală și frontală; Texte care surprind legăturile proceselor psihice; Activitate pe grupe Analiza de text	Evaluare formativă realizată prin: observația sistematică a activității Aprecierile orale prin calificative a răspunsurilor și activității desfășurate	MODUL II
II. Structura și dezvoltarea personalității 1.3. Caracterizarea principalelor dimensiuni ale personalității	Exerciții de dezvoltare a gradului de cooperare cu ceilalți, favorizată de identificarea și eliminarea diferitelor bariere în comunicare; Exerciții de identificare în viața cotidiană a unor activități ce laturile personalității.	Exerciții de înțelegere și analiză a trăsăturilor caracteriale și a modului de manifestare a personalității. Exerciții de identificare și comparație a diferitelor tipuri de temperament.	Evaluare pe baza unui test cu itemi de tip adevărat și fals; Aprecieri verbale. Fișe de lucru Explicația Manual: aplicații	MODUL III MODUL IV
III. Conduita psihosocială 1.4. Recunoașterea unor tipuri de relații interpersonale, a unor comportamente și atitudini sociale în situații date	Utilizarea lucrului în echipă pentru rezolvarea unor probleme care implică un comportament antisocial.	Exerciții de înțelegere și analiză a unor situații din viața cotidiană ce implică comportamente pro și antisociale; Dezbaterea Conversația euristică	Test secvențial Aprecieri verbale Vizionare Film Evaluare orală Evaluare sumativă realizată prin: probă scrisă, respectiv test cu întrebări structurate.	MODUL V

Integrarea copiilor cu CES în învățământul de masă- o problemă a tuturor

prof. Crăiuț Diana Anne-Mari
Școala Gimnazială Gheorghe Magheru, Caracal

„Natura ne aseamănă, educația ne deosebește” (Confucius)

Conform datelor furnizate de Ministerul Educației, în anul școlar 2023-2024 sunt 51.784 de elvi cu CES în învățământul de masă și 19.450 în învățământul special. Conform metodologiei în vigoare, unui profesor de sprijin îi revin 8-12 elevi. În realitate însă, doar în județul Tulcea sunt 10 elevi la un profesor de sprijin, la polul opus situându-se județul Galați, cu 140 de elevi la un profesor de sprijin și Călărași cu 107 elevi la un profesor de sprijin.

Aceste situații sunt cauzate de masiva orientare, a copiilor cu CES, către învățământul de masă, deși învățământul special oferă mult mai multe condiții și personal specializat pentru copiii cu anumite deficiențe.

Copiii cu CES trebuie să beneficieze de sprijin din partea tuturor: cadre didactice, psiholog, profesor itinerant, dar cel mai mult din partea familiei. Ne confruntăm de multe ori cu situații în care familia dorește, cu insistență, înscrierea copilului în învățământul de masă, chiar dacă acesta nu face față cerințelor. Alegerea „normalității” nu poate șterge cu buretele problemele reale ale copilului. Există situații în care frecventarea învățământului de masă constituie o alegere nepotrivită, în primul rând pentru elev.

Un exemplu concret: elevul S.T., cu un coeficient de inteligență mic, cu dificultăți de exprimare, probleme locomotorii, înscris la un liceu teoretic, profil uman (în ideea că este mai ușor decât la real). Oricâtă bunăvoință există din partea cadrelor didactice, elevul are probleme serioase la mai multe materii. Disciplinele de studiu sunt considerate dificile, chiar și materiile agreeate îl pun în dificultate, pentru că nu mai face față cerințelor. Adaptarea curriculară pare să fie o soluție, dar este, de fapt, un compromis. Aceasta trebuie să țină cont de un nivel minim de cunoștințe necesare, conform programei școlare și programei pentru examenul de bacalaureat. Elevul nu poate să rețină multe informații, doar una-două propoziții, uneori fără să înțeleagă sensul acestora. Are deprinderi de copiere a textelor, într-un ritm foarte lent. Evaluările scrise sunt realizate sub formă de grile sau exerciții de unire prin săgeți. Aceste evaluări sunt susținute cu ajutorul profesorului de sprijin, care explică cerința fiecărui exercițiu și oferă indicații pentru rezolvare. Cu toate acestea rezultatele sunt nesatisfăcătoare.

O astfel de situație creează mari probleme pentru toți factorii implicați.

Adaptarea curriculară nu poate fi realizată decât după testarea capacității de înțelegere și de lucru a elevului. Un diagnostic medical nu este de ajuns. Trebuie realizat un plan individualizat. Copii cu același diagnostic se comportă total diferit în situații de învățare.

Cadrele didactice trebuie să acorde timp suplimentar elevului cu CES, să realizeze fișe de lucru speciale, să-i transmită lecțiile predate și să se asigure că a fost înțeles, să întocmească evaluări adaptate etc.

Profesorul itinerant constituie elementul de legătură între toate persoanele implicate în educarea copilului. Este cel mai important element pentru că în învățământul de masă nu există alte cadre didactice cu pregătire specială pentru elevii cu CES. El este un ajutor fundamental al elevului ajutându-l la consolidarea cunoștințelor și clarificarea lucrurilor neînțelese.

Elevul realizează uneori că nu face față situației, se simte jenat față de colegi pentru neputința sa. În astfel de momente este necesară intervenția psihologului școlar, care să ofere soluții, să manifeste deschidere, empatie, înțelegere față de problemele sesizate.

Și colectivul clasei are nevoie de îndrumare din partea psihologului școlar și a dirigintelui, pentru a conștientiza faptul că elevul cu CES nu este tratat preferențial, ci i se oferă o șansă la educație, pe picior de egalitate cu ceilalți elevi.

Consider că unele modalități prin care se poate realiza integrarea unui elev cu CES sunt:

- Constituirea activităților educative sub forma activităților de grup și integrarea copilului într-unul din aceste grupuri; el va primi sarcinile cele mai ușoare și va trebui să coopereze cu ceilalți colegi din grup
- Crearea unui mediu afectiv favorabil elevului; elevii cu CES sunt, de obicei, suspicioși, le este teamă să se exprime, ca să nu greșescă; cadrul didactic trebuie să le câștige încrederea, să îi asigure că vor fi îndrumați, ajutați, atunci când va fi nevoie
- Crearea unui program adecvat, adaptat capacităților elevului. Copiii cu CES sunt mai copilăroși, astfel că vor fi atrași, mai mult decât colegii lor, de jocurile educative. Prin joc pot fi descoperite adevăruri, pot fi descifrate simboluri. Jocul permite depășirea limitelor, a timidității, a stresului
- Transformarea activităților atractive pentru elev în activități educative. Există copii cu înclinații către muzică, desen, tehnologie (calculator). Acestea trebuie integrate în procesul instructiv-educativ.

Cel mai important sprijin pentru copilul cu CES vine din partea familiei. Aceasta trebuie să conștientizeze că au un copil special, care nu trebuie forțat să facă lucruri, ci trebuie ajutat. Deși majoritatea părinților nu au o pregătire adecvată în această direcție, ei trebuie să ofere un suport afectiv, educațional, material etc., pentru ca elevul să se simtă în siguranță. Dincolo de negări și ambiții personale trebuie să primeze starea de bine a copilului. Acesta trebuie plasat într-un mediu propice dezvoltării lui intelectuale și emoționale. Trebuie încurajat, laudat, ajutat, atunci când nu face față, dar nu stresat și obligat să facă lucruri care îi depășesc capacitățile. Dacă toți factorii implicați depun eforturi pentru bunăstarea elevului, și familia trebuie să facă acest lucru.

Copiii cu CES au anumite calități, abilități, care trebuie descoperite și exploatate. De aceea ei trebuie să fie îndrumați spre anumite calificări, în funcție de posibilitățile lor și de gradul de deficiență pe care îl au. Ei trebuie palasați în acel colectiv în care se simt protejați, unde au posibilitatea de a obține sprijin profesional, indiferent de specificul școlii. Și pentru aceasta ar fi necesară o evaluare foarte serioasă a capacităților lor, pentru a putea fi selectați cei care într-adevăr fac față învățământului de masă.

Bibliografie

Gherguț, Alois – *Psihopegagogia persoanelor cu cerințe speciale. Strategii diferențiate și incluzive în educație*, Editura Polirom, Iași, 2006

Stănică, I. Popa, M. – *Psihopedagogia specială*, Editura Pro Humanitas, București, 2001

Integrarea școlară a copiilor cu CES. Broșură rezumativă a cursurilor din cadrul proiectului „Profesori pregătiți, profesori motivați”, 2020

MODEL DE ADAPTARE CURRICULARĂ PENTRU CLASA A VI-A LA DISCIPLINA LIMBA ENGLEZĂ

PROF. CRIȘAN DIANA

Modelul de adaptare curriculară de mai jos a fost folosit la un elev de clasa a VI-a, la disciplina limba engleză, bazat fiind pe certificatul de orientare școlară și profesională al acestuia. De asemenea, adaptarea curriculară prezentată poate și trebuie să fie adaptată în funcție de nevoile individuale ale fiecărui elev.

Tipul de deficiență: autism

Obiective cadru/ competențe generale:

1. Receptarea de mesaje orale în diverse situații de comunicare
2. Exprimarea orală în diverse situații de comunicare
3. Receptarea de mesaje scrise în diverse situații de comunicare
4. Redactarea de mesaje în diverse situații de comunicare

Conținuturile învățării:

1. Copilul despre sine: însușiri fizice, părțile corpului și îmbrăcămintea, activități sportive
2. Familia: membrii familiei, ocupații, hrană
3. Școala: activități școlare
4. Copilul și lumea înconjurătoare: mijloace de transport, cumpărături
5. Animale: denumire (reluare, îmbogățire)
6. Cultură și civilizație: nume și prenume tipice, nume de orașe, cântece și poezii

Obiective cadru/ competențe generale	Obiective de referință / competențe specifice		Activitatea de învățare pentru elevul cu CES
	Majoritatea elevilor	Elevul cu CES / curriculum adaptat	
1. Receptarea de mesaje orale în diverse situații de comunicare	1.1. Identificarea informațiilor esențiale din știrile prezentate la TV/ materiale înregistrate, referitoare la diferite evenimente, atunci când comentariul este ilustrat prin imagini 1.2. Identificarea detaliilor din mesaje și interacțiuni pe subiecte previzibile când locutorii / interlocutorii vorbesc clar și rar 1.3. Identificarea unor elemente culturale specifice limbii studiate	1.3. Identificarea unor elemente culturale specifice limbii studiate	exerciții de tip: adevărat / fals, întrebări cu răspuns scurt;
2. Exprimarea orală în diverse situații de comunicare	2.1. Prezentarea unor planuri, unor intenții și proiecte de viitor 2.2. Descrierea scurtă, elementară a unor activități 2.3. Inițierea, susținerea și încheierea unui dialog pe teme familiare sau de interes personal 2.4. Participarea la conversații în legătură cu planificarea unor activități	2.2. Descrierea scurtă, elementară a unor activități	Relatarea unei acțiuni pe baza unor imagini
3. Receptarea de mesaje scrise în diverse situații de comunicare	3.1. Extragerea informațiilor necesare din liste sau din texte funcționale simple (pliante, meniuri, orare, reclame) 3.2. Extragerea informațiilor din mai multe texte scurte pe baza mai multor criterii/ constrângeri prestabilite sau negociate 3.3. Identificarea informațiilor dintr-o scrisoare personală simplă / e-mail în vederea redactării	3.1. Extragerea informațiilor necesare din liste sau din texte funcționale simple (pliante, meniuri, orare, reclame)	Găsirea unor cuvinte ce denumesc imagini date; Completarea unui text lacunar cu cuvinte simple; Redactarea unui pliant după model

	unui răspuns		
4. Redactarea de mesaje în diverse situații de comunicare	4.1. Completarea unui formular cu informații de identificare (educație, interese, competențe) 4.2. Redactarea unei scrisori personale (inclusiv digitale) foarte simple exprimând mulțumiri sau Scuze 4.3. Relatarea pe scurt a unei întâmplări utilizând cuvinte de legătură pentru a marca ordinea Cronologică 4.4. Redactarea de texte simple și coerente pe teme de interes	4.1. Completarea unui formular cu informații de identificare (educație, interese, competențe)	Completare a unui text cu imagini date

Modalitati de evaluare :

- evaluare orală,
- evaluare scrisă,
- portofoliu.
- tema de lucru (în clasă, acasă) concepută în vederea evaluării

Standarde curriculare de performanță:

Nr. Crt.	Obiective cadru/ competențe generale	Standardele de performanță
1.	Receptarea de mesaje orale în diverse situații de comunicare	S.1 Desprinderea de informații specifice dintr-un mesaj rostit în limbaj standard emis cu viteză normală S.2 Îndeplinirea unor instrucțiuni transmise oral
2.	Exprimarea orală în diverse situații de comunicare	S.3 Oferirea și solicitarea de informații pe teme cunoscute S.4 Exprimarea unei opinii / punct de vedere pe un subiect familiar S.5 Participarea semnificativă la interacțiuni verbale în contexte familiare
3.	Receptarea de mesaje scrise în diverse situații de comunicare	S.6 Selectarea din texte a informațiilor necesare realizării unei sarcini de lucru S.7 Utilizarea contextului pentru clarificarea sensului elementelor lexicale
4.	Redactarea de mesaje în diverse situații de comunicare	S.8 Oferirea în scris a unor detalii despre propria persoană S.9 Exprimarea în scris a unor opinii / puncte de vedere / sentimente S.10 Redactarea unui text (funcțional sau nu) conform unei structuri

Planificarea calendaristică anuală pentru elevul cu CES se va realiza de către profesor, menționând unitatea de învățare și numărul de ore alocat fiecăreia.

Bibliografie:

- Ministerul Educației Naționale, Programa școlară pentru disciplina Limba Modernă 1, clasele a V-a – a VIII-a, București, 2017.

INCLUZIUNEA PREȘCOLARĂ – DEMERS INTEGRATOR ÎN SPRIJINUL COPIILOR CU CES

Prof. inv. preșc. Curleancă-Năstase Mariana

Incluziunea este procesul prin care școala își adaptează procesul educațional în funcție de specificul și cerințele educaționale ale copilului, creând oportunități pentru ca fiecare copil să-și atingă potențialul maxim posibil.

Incluziunea este o invitație la schimbarea atitudinii și mentalității, o invitație la comunicarea asertivă și transformare.

Atât copilul cu TSA cât și copilul cu ADHD, au moduri diferite de a percepe lumea și de a procesa informațiile.

Incluziunea școlară este pentru copiii cu TSA și copiii cu ADHD oportunitatea de a deveni adulți independenți (*în măsura în care tulburarea permite*) și de a fi inserați profesional.

Sistemul de învățământ incluziv înțelege și acceptă diversitatea umană și își îndreaptă eforturile spre atingerea potențialului fiecărui individ în parte.

Copiii afectați de TSA au dificultăți în 3 mari arii: comunicare și limbaj; interacțiune socială; interese și comportamente.

Procesul de recuperare este unul de durată și necesită efort susținut din partea unei întregi echipe ce constă din copil, părinții copilului, medic pediatru, medic psihiatru, cadru didactic, comunitate.

Tulburarea de spectru autist (TSA) este de patru ori mai des întâlnită în rândul băieților. Una dintre afecțiunile cele mai des asociate cu autismul este tulburarea de procesare senzorială. De multe ori persoanele / copiii cu tulburări de procesare senzorială ajung să intre în anumite crize comportamentale. Deseori copilul aflat în această situație începe să țipe, să se legene, să se zgârie, aparent fără motiv.

Terapia 3 C – concentrare, coordonare, conștientizare vine în completarea metodelor de lucru cu copiii cu TSA. Setul de exerciții fizice ale acestei terapii (3C) îi ajută pe copiii cu TSA să redobândească controlul asupra corpului lor, să-și însușească motricitatea globală, capacitatea de orientare spațio-temporală și atenția.

Grădinița este primul pas spre incluziunea socială a copilului cu autism. Este un mediu cu mulți stimuli, cu mulți copii și unde greu se poate anticipa ce va face fiecare copil sau ce va fi în următoarea clipă. Pentru copilul cu autism este foarte important să aibă predictibilitate (să știe ce urmează să se întâmple, când se va termina o activitate, cine vine să-l ajute, unde va pleca).

Tulburările de procesare senzorială îl face să fie foarte sensibil la sunete, la mirosuri, lumini, atingeri ... și de aici mersul la grădiniță poate fi copleșitor pentru copil, o adevărată provocare pentru el.

Și pentru noi, cadrele didactice o astfel de situație este o provocare. Cu multă empatie și răbdare trebuie să-l cunoaștem pe copil, să-i cunoaștem preferințele, ce-l deranjează, astfel încât să putem găsi soluțiile cele mai bune pentru a ne îndeplini obiectivele educaționale.

În cele ce urmează voi prezenta principale dificultăți pe care preșcolara M.M-C (copil cu TSA) le are, felul în care acestea îi afectează activitățile din grădiniță și ce soluții am aplicat cu eficacitate maximă.

ACTIVITĂȚILE DE JOACĂ – copilul își formează și își dezvoltă abilitățile sociale și de comunicare prin intermediul activităților sale preferate „*jocul*”. Însă la copilul cu autism, jocul este diferit de cel al copilului cu dezvoltare neuro-tipică. El este interesat de jucării și obiecte dar îi este foarte greu să le urmărească, să înțeleagă și să imite comportamentele persoanelor cu care vine în contact. Uneori poate fi prea mult pentru el să se alăture spațiului de joacă (prea multă gălăgie, prea

mulți copii aproape, prea multe jucării, prea mulți stimuli) ... are nevoie să stea liniștit într-un loc mai retras (*deseori devine anxios, frustrat, speriat*).

Soluții aplicate

- ✓ am organizat grupa pe 7 centre de activitate și le-am etichetat cu imagini sugestive;
- ✓ am stabilit împreună cu copiii grupei un set de reguli pentru spațiul de joacă, și le-am reprezentat în imagini așezându-le la vederea copiilor, pentru evitarea ridiculizării sau a creării situațiilor dificile pentru copilul cu TSA;
- ✓ în grupă avem un centru liniștitor „biblioteca” amenajat cu o mică canapea în care copilul cu TSA se poate retrage în siguranță, poate flutura din mâini, sau alte acțiuni pe care dorește să le facă;
- ✓ prin imitație, copiii observându-mi comportamentul empatic l-au inclus în jocurile lor, reușind să realizeze jocuri simple în doi (*construcții, lego, piuneze pe tăblițe, incastre, sortare*);
- ✓ pentru a-i oferi predictibilitate i-am realizat copilului cu TSA un orar vizual în care am trecut jocurile sau jucăriile cu care se poate juca zilnic pentru a evita rutina, sau obsesia pentru anumită jucărie sau un anumit obiect și de ce nu a învăța să folosească și alte jocuri și jucării.

ACTIVITĂȚILE DE GRUP – unele activități didactice se desfășoară în grup sub formă de semicerc, dar pentru copilul cu TSA acestea reprezintă un moment dificil. El are dificultăți în înțelegerea limbajului dacă acesta nu este însoțit de suport vizual. Își pierde foarte repede interesul mai ales dacă întâlnește noțiuni pe care nu le cunoaște și nu le înțelege. Aceste momente îl determină să se angajeze în comportamente de autostimulare sau alte comportamente neadecvate.

Soluții aplicate:

- ✓ îi captez atenția înainte de a-i vorbi;
- ✓ am în vedere ca acest copil cu TSA să fie așezat în proximitatea cadrului didactic pentru a-i fi mai ușor să îl urmărească;
- ✓ pentru a-l ține concentrat când și când îl solicit să repete anumite informații pe care le transmit copiilor;
- ✓ în situația în care copilul are un vocabular sărăcăcios îl solicit să arate anumite activități în imagini sau să realizeze anumite activități;
- ✓ când adresez comenzi întregului grup de copii, am în vedere să mă adresez în mod individual copilului cu TSA;
- ✓ desemnez pe rând câte un copil din grupă să fie ajutorul copilului cu TSA atunci când se dau comenzi pentru tot grupul de copii.

ACTIVITĂȚILE CARE SE DESFĂȘOARĂ LA MĂSUȚE – au în vedere dezvoltarea unor abilități, precum: desenul, decupatul, lipitul. Multe dintre acestea vizează motricitatea fină a copilului, iar copilul cu TSA are de multe ori dificultăți mari în această arie. De cele mai multe ori, copilul cu TSA are dificultăți în a urmări o succesiune de acțiuni sau explicațiile pe care educatoarea le oferă ca exemplu, dar și de a duce o sarcină la final.

Soluții aplicate:

- ✓ folosind cuvinte puține, clare și la obiect copilului cu TSA trebuie să i se explice individual sarcina pe care o are de făcut;
- ✓ dacă se observă că nivelul achizițiilor copilului cu TSA sunt limitate, educatoarea poate solicita unui alt copil (*cu un ritm de lucru mai rapid*) să-și ajute colegul cu TSA în finalizarea sarcinii;
- ✓ este foarte important ca sarcina să fie adaptată nivelului copilului cu TSA pentru a se evita momentele de frustrare ale acestuia (de exemplu: *dacă sarcina presupune decuparea și lipirea unor forme geometrice și copilul folosește cu dificultate foarfecile, i se poate mai puține forme geometrice de dimensiuni mai mari, deoarece decuparea formelor mici presupune abilități de coordonare ochi-mână care la copilul cu TSA nu sunt dezvoltate conform vârstei sale cronologice*);
- ✓ pentru că familia constituie o echipă în procesul educațional îi ofer copilului cu TSA posibilitatea să lucreze fișele sau activitățile în avans acasă pentru a se familiariza cu ele.

INTERACȚIUNEA SOCIALĂ – pentru copilul cu TSA nu este ușor să se afle într-un context cu mulți copii, deoarece acest context presupune folosirea abilităților sociale, doar că acestea sunt cele mai afectate. Copilul cu TSA are dificultăți de a înțelege și respecta regulile dintr-un grup, în a purta o conversație sau a intra în jocul celorlalți copii.

Soluții aplicate:

- ✓ se realizează un set de reguli ale clasei reprezentate vizual prin desene, imagini pe care le vom afișa la vedere. Regulile trebuie să se refere la comportamentele dorite pe care cadrul didactic dorește să le dezvolte la copii și nu la cele nedorite (de exemplu: „*în timpul orei nu vorbim*” trebuie înlocuit cu „*în timpul orei facem liniște*”). Astfel, copiii învață ce să facă, nu ce să nu facă;
- ✓ copilului cu TSA trebuie să i se reamintească prin repetări multiple regulile clasei;
- ✓ cadrul didactic trebuie să creeze situații de lucru în echipe formate din 2-3 copii, astfel încât copilul cu TSA să fie încurajat să interacționeze cu ceilalți copii;
- ✓ cadrul didactic încurajează constant reușita copilului cu TSA.

BIBLIOGRAFIE:

- *Asociația Gardienii Terrei - Minighid Incluziunea școlară a copiilor cu TSA și ADHD*, Alina Mirela Trofin; Corina Pîrșean

Program individualizat de remediere/recuperare școlară

Prof. învă. primar Dan Gabriela

1. Unitatea școlară: Colegiul Național Pedagogic „Regina Maria” Deva
2. Clasa: a II-a C
3. An școlar: 2020-2021
4. Nume și prenume elev:
5. Profesor consilier școlar:
6. Profesor. învă. primar: Dan Gabriela
7. Dificultăți observate: Elevul are un vocabular redus, sărăcăcios. Are dificultăți în a se exprima oral, nu reușește să se exprime în scris, nu reușește să povestească după imagini, adesea discursul său este lipsit de sens.

Prezintă dificultăți în recunoașterea literelor, face confuzii între litere, nu reușește să citească pe silabe, cuvinte scurte. Are nevoie de sprijin permanent pentru realizarea sarcinilor de lucru.

Elevul nu înțelege sarcinile de lucru chiar dacă acestea îi sunt explicate clar, concis și sunt însoțite de imagini pentru a fi mai ușor de urmat.

Nu are capacitatea intelectuală de a înțelege noțiunile predate, nu reușește să scrie de pe tablă, are nevoie de sprijin permanent pentru a scrie după model.

Elevul recunoaște numerele, dar nu reușește să opereze cu acestea. Rezolvă exerciții de adunare sau scădere doar cu sprijin și cu ajutorul suportului intuitiv.

Are dificultăți de orientare în spațiu: dreapta- stânga, deasupra- dedesubt, etc.

Are nevoie de sprijin pentru realizarea activităților practice.

8. Servicii de asistență psihopedagogică oferite: sedințe săptămânale de logopedie, consiliere psihologică.

9. Scop: Diminuarea dificultăților în învățare, remedierea lacunelor apărute;

10. Plan de remediere:

Obiectiv	Strategie de intervenție	Termen de realizare	Rezultate așteptate	Obs.
DISCIPLINA ȘCOLARĂ: Comunicare în limba română				
O1: Identificarea semnificației unui mesaj oral în diverse situații de comunicare;	Povestirea orală cu întrebări de sprijin, a unui fragment audiat; Executarea unor instrucțiuni în diferite tipuri de activități;	8 II – 26 II 2021	Povestirea orală a unui fragment cu ajutorul întrebărilor de sprijin; Înțelegerea sarcinilor de lucru;	
O2: Formulara unor enunțuri proprii în situații concrete de comunicare;	Oferirea de informații despre sine, despre acuvitățile preferate;	1 III– 31 III 2021	Îmbunătățirea capacității de exprimare orală	
O3: Identificarea unor sunete, silabe, cuvinte în enunțuri rostite cu claritate;	Recunoașterea sunetelor, silabelor, literelor învățate, folosirea lor în alcătuirea cuvintelor. Rostirea cuvintelor pe silabe: jocuri cu litere, reprezentarea lor prin simboluri, jetoane, bățai din palme.	12 IV – 29 IV 2021	Recunoașterea literelor învățate, alcătuirea de silabe, cuvinte.	
O4: citirea unor cuvinte și propoziții simple scrise cu litere de tipar sau de mână;	Recunoașterea literelor mari și mici de tipar și de mână; citirea pe silabe integrală a cuvintelor scrise cu litere de tipar sau de mână: Alfabetarul magnetic, colaje, marcarea literelor, cuvintelor pe textul studiat.	10 V – 31 V 2021	Citirea silabelor, a cuvintelor, propozițiilor	
O5: scrierea literelor de mână;	Copierea, transcrierea literelor, silabelor, cuvintelor, propozițiilor. Copierea unor texte scurte;	2 VI -18 VI 2021	Scrierea cu litere de mână a literelor, silabelor, cuvintelor,	

			propozițiilor Copierea unor texte scurte.	
	DISCIPLINA ȘCOLARĂ: Matematică și explorarea mediului			
O1: Scrierea , citirea și formarea numerelor până la 100;	Citirea numerelor de la 0-100; scrierea numerelor de la 0-100; Reprezentarea prin obiecte, bețișoare, bile. Numărare din 1 în 1, 2 în 2, evidențierea Z și a U.	8 II – 26 II 2021	Citirea și scrierea numerelor 0-100	
O2: Compararea numerelor 0-100;	Compararea a două numere cu ajutorul mulțimilor de obiecte: Exerciții cu mulțimi Identificarea nr. pare și impare dintr-un șir, identificarea vecinilor unui număr.	1 III– 31 III 2021	Identificarea numărului mai mic sau mai mare prin comparare, identificarea nr pare și impare, vecinii unui număr.	
O3: Efectuarea de adunări și scăderi mental și în scris în concentrul 0-100;	Efectuarea de adunări și scăderi respectând algoritmul de calcul: Folosirea de suport intuitiv: numărătoare, jetoane, obiecte.	12 IV – 29 IV 2021	Efectuarea de adunări și scăderi în concentrul 0-100;	
O4: utilizarea unor denumiri și simboluri matematice în rezolvarea și compunerea de probleme;	Rezolvarea de probleme, înțelegerea și utilizarea terminologiei și a modului de calcul. Rezolvarea de probleme după imagini, explicația, demonstrația.	2 VI -18 VI 2021	Rezolvarea de probleme simple cu 1-2 operații.	

11. Modalități de implicare a părinților: Sprijin în efectuarea temelor, respectarea programului de odihnă și studiu al elevului, încurajarea comportamentului dezirabil.

12. Concluzii/recomandări: Se recomandă stimularea pozitivă, întărirea motivației și a încrederii în forțele proprii, reluarea anumitor activități în vederea consolidării achizițiilor dobândite.

Program de intervenție personalizat

Prof. înv. primar Dan Gabriela

I. INFORMAȚII DE BAZĂ:

Numele și prenumele elevului:

Data nașterii:

Unitatea de învățământ: Colegiul Național Pedagogic „Regina Maria” Deva

Domiciliul:

Tata:: _____ **Profesia:** _____

Mama: _____ **Profesia:** _____

Alte date despre familie: Familie normal constituită, 2 copii, relații bune, raspunde solicitărilor școlii.

Data de elaborare a programului: 3.10.2022

Durata de desfășurarea a programului: An școlar 2022-2023

II. STAREA ACTUALĂ A ELEVULUI

Comportament cognitiv: Gândire concretă, memorie slabă;

Autonomie personală și socială:

- aria de autoservire: Elevul se îmbracă singur, mănâncă singur, se orientează bine în spațiu;
- aria de socializare: socializează cu colegii, se implică în activitățile clasei;

Psihomotricitate: bine dezvoltată;

III. EVALUARE INIȚIALĂ

Instrumente folosite în evaluare: fișa psihopedagogică, observația spontană și dirijată, convorbirea individuală și de grup, teste etc.

Observația, fișe psihopedagogice, convorbirea individuală, teste de lucru;

Capacități: de orientare în spațiu;

Competențe: artistice

Abilități : lucru manual, exerciții sportive;

Lacune : citirea cuvintelor, textelor, scrierea cuvintelor, înțelegerea unui text, înțelegerea cerințelor unui exercitiu;

Nevoi: program adaptat la potențialul elevului; sprijin permanent la lecții și teme;

Intervenții anterioare: plan remedial, consiliere, logopedie;

IV. DERULAREA PROGRAMULUI DE INTERVENȚIE

Domeniul de intervenție: Limba și literatura română

Scopul programului de intervenție: Dezvoltarea capacității de comunicare orală și scrisă;

Obiective pe termen scurt:

- Recunoașterea literelor;
- Citirea cuvintelor, citirea propozițiilor.
- Să reproducă mesajul unei propoziții, text citit de mică întindere;
- Scrierea literelor și a cuvintelor, propozițiilor;
- Alcătuirea de propoziții pe baza unui suport vizual dat;
- Adaptarea vorbirii la diferite situații de comunicare în funcție de partenerul de dialog;
- Să utilizeze corect în exprimarea orală elemente de construcție a comunicării studiate.

Obiective	Conținuturi	Metode și mijloace de realizare	Perioada de intervenție	Criterii minimale de	Metode și instrumente de evaluare

				apreciere a progreselor	
Să extragă informații de detaliu dintr-un text informativ sau literar accesibil;	Ce le spun cocorilor, de Titel Constantinescu În biblioteca școlii, de Aurora Ionescu	Realizarea corespondentei grafem-fonem; Exercitii de citire corectă a silabelor, cuvintelor, propozitiilor, textelor de mică întindere;	Sem II	Învățarea literelor; Citirea silabelor și a cuvintelor;	Evaluarea orală va fi preponderentă dar va alterna cu evaluarea scrisă (elevul se exprimă mai bine oral decât în scris); Observația Planșe Manual Imagini Cartonase cu cuvinte, litere
Formarea și exersarea priceperilor de exprimare orală	Fii tu însuși, de Claudia Groza O călătorie spre țările calde, de Adina Popescu	Exercitii-joc de identificare a sunetelor în silabe, cuvinte; Joc de rol; Exercitii de citire în ritm propriu a unui text de mică întindere;			
Povestirea unei întâmplări cunoscute pe baza unui suport adecvat din partea profesorului	Aventurile lui Tom Sawyer, după Mark Twain Singur pe lume, după Hector Malot	Exercitii de transcriere; Exercitii joc de alcătuire de silabe, completare de cuvinte			
Să transcrie corect, lizibil, îngrijit;	Bunul meu amic, Ilie, de Aurora Ionescu	lacunare, despartire a cuvintelor în silabe. Exercitii de formare de propozitii după imagini.			
Să alcătuiască propozitii pe baza unui suport vizual dat.					

Domeniul de intervenție: Matematică

Scopul programului de intervenție: Formarea deprinderilor de calcul oral și în scris în cadrul operațiilor de adunare și scădere cu și fără trecere peste ordin 0-100.

Obiective pe termen scurt:

- Să recunoască locul unui număr într-un sir în centrul 0-100;
- Să compare numerele vecine în centrul 0-100;
- Să recunoască sistemul pozițional de scriere a numerelor formate din ZU, în centrul 0-100;
- Să descompună numere în ZU, în centrul 0-100;
- Să efectueze calcule conținând adunări, scăderi, în centrul 0-100 cu sau fără trecere peste ordin;

Obiective	Conținuturi	Metode și mijloace de realizare	Perioada de intervenție	Criterii minimale de apreciere a progreselor	Metode și instrumente de evaluare
Recunoașterea numerelor naturale în concentrul 0-1000. Realizarea de decompuneri a numerelor naturale în concentrul 0-100 Efectuarea de adunări și scăderi în concentrul 0-100, cu sau fără trecere peste ordin Rezolvarea de probleme cu operațiile aritmetice studiate	Formarea numerelor naturale 0-100; Descompunerea numerelor naturale 0-100 în ZU Compararea numerelor naturale 0-100; Adunarea și scăderea numerelor naturale 0-100, fără trecere peste ordin; Adunarea și scăderea numerelor naturale 0-31, cu trecere peste ordin; Probleme de adunare și scădere 0-100.	Activități organizate frontal, individual sau în grup Activități focalizate pe identificarea modalităților de comparare a două numere Activități de calcul cu ajutorul numărătoarei, jetoane, jucării Activități joc de rezolvare de probleme	Sem II	Adunări și scăderi în concentrul 0-31 cu suport intuitiv	Evaluarea orală va fi preponderentă dar va alterna cu evaluarea scrisă (elevul se exprimă mai bine oral decât în scris); Observația Numărătoare Jetoane Jucării Imagini

V. EVALUARE FINALĂ CRITERIALĂ

Criterii de evaluare minimale:

Criterii de evaluare maximale:

Instrumente de evaluare:

VI. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI:

Se recomandă colaborarea cu profesorii care predau la clasă, psihologul școlii, profesorul logoped, părinții;

Se constată că reluarea unor sarcini de învățare sunt de un real folos în dezvoltarea deprinderilor de muncă independentă;

Se recomandă stimularea pozitivă, întărirea motivației și a încrederii în forțele proprii precum și reluarea unor anumite activități în vederea consolidării achizițiilor dobândite.

Adaptare curriculară- lb. engleză

Prof. Dobrinu Elena Simona

Disciplina: Limba engleză

Clasa: a IX-a i.p.

Perioada de implementare: un an școlar

Problemele cu care se confruntă elevul: Deficiență psihică moderată

1. Competențe generale:

- Manifestarea flexibilității în cadrul schimbului de idei și în cadrul lucrului în echipă în diferite situații de comunicare;
- Conștientizarea rolului limbii engleze ca mijloc de acces la patrimoniul culturii universale;
- Disponibilitatea pentru acceptarea diferențelor și pentru manifestarea toleranței prin abordarea critică a diferențelor și stereotipurilor culturale;
- Dezvoltarea interesului pentru descoperirea unor aspecte culturale specifice, prin receptarea unor varietăți de texte în limba engleză și prin raportarea la civilizația spațiului cultural anglo-saxon.

2. Competențe specifice:

- Receptarea mesajelor transmise oral sau în scris în diferite situații de comunicare;
- Producerea de mesaje scrise sau orale adecvate unor anumite contexte de comunicare;
- Realizarea de interacțiuni în comunicarea orală sau scrisă.

Activități propuse pentru atingerea competențelor propuse:

Competența specifică: Realizarea de interacțiuni în comunicarea orală sau scrisă

Activități de învățare :

1. Identificarea sensului global al unui mesaj folosit de interlocutor

Metode și mijloace de realizare: Exerciții de formulare de întrebări și răspunsuri

2. Redactarea de paragrafe/ texte pe o temă dată

Metode și mijloace de realizare: Exerciții de traducere și retroversiune, exerciții de identificare, de discriminare

3. Adaptarea formei mesajului la situația de comunicare în funcție de stilul formal/ informal

Metode și mijloace de realizare: Exerciții de prezentare, rezumare, conversație în grup, dialog

Metode și instrumente de evaluare: Fise de lucru, teste, observarea sistematică, tema de lucru în clasă și acasă, conversația, proiectul

Competența specifică: Producerea de mesaje scrise sau orale adecvate unor anumite contexte de comunicare

Activități de învățare :

1. Anticiparea elementelor de conținut ale unui text pe baza titlului sau a unor imagini

Metode și mijloace de realizare: Exerciții de redactare simplă de paragrafe, exerciții de completare de formulare

2. Descrierea(oral și scris) a unor activități cotidiene, obiceiuri

Metode și mijloace de realizare: Exerciții de formulare, de ordonare de paragrafe, exerciții de luare de notițe

3. Formularea de idei, păreri pe teme de interes în cadrul unei discuții, în mesaje de răspuns

Metode și mijloace de realizare: Exerciții de formulare/ de ordonare de paragrafe, dialoguri, exerciții de luare de notițe

Metode și instrumente de evaluare: Tema de lucru în clasă și acasă, teste, fișe de lucru, proiectu, portofoliul observarea, conversația

Competența specifică: Receptarea mesajelor transmise oral sau în scris în diferite situații de comunicare

Activități de învățare :

1. Identificarea de detalii din mesaje orale/ scrise autentice

Metode și mijloace de realizare: Exerciții de prezentare, rezumare, conversație în grup/ dialog

2. Completarea de formulare

Metode și mijloace de realizare: Exerciții de formulare de întrebări și răspunsuri

Metode și instrumente de evaluare: Fișe de lucru, dialogul, teste, tema de lucru în clasă și acasă, observarea, portofoliul

Bibliografie:

<https://edu.ro>

https://www.edu.ro/repere_metodologice_aplicare_curriculum_clasa_IX_an_scolar_2022_2023

<http://217.73.164.21/index.php/articles/curriculum/c556+587+583/>

PLAN DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

Prof. Dolofan Emilia
Grădinița Albinuța

Pentru a se asigura egalizarea șanselor educaționale ale copiilor cu CES integrați, aceștia trebuie sprijiniți atât la nivelul școlii cât și al comunității. O abordare fundamentală pentru succesul școlar și recuperarea deficiențelor de învățare ale copiilor cu CES este accentul mare pus pe solidaritate și activitate în echipă și mai puțin pe competiție.

Educatorea este factorul determinant al succesului integrării și adaptării școlare a copiilor cu CES ,iar colaborarea dintre cadrele didactice implicate în educarea-instruirea-adaptarea-recuperarea copilului cu CES din grădiniță, dintre acestea și alte persoane din afara ei, pot pot contribui semnificativ la reușita școlară a copilului cu diverse deficiențe.

PLAN DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

DIAGNOSTIC: Tulburare de spectru autist, Întârziere medie în dezvoltarea mintală, Tulburarea de limbaj expresiv

SECTOR DE REFERINȚĂ:

- AUTONOMIE PERSONALĂ
- COMPORTAMENT COGNITIV
- COMPORTAMENT SOCIAL

EVALUAREA: se realizează prin observații directe, sistematice ale copilului singur sau în interacțiune cu alte persoane- cadre didactice, colegi.

CONCLUZII. OBSERVAȚII :

Preșcolarul prezintă incapacitate accentuată de a utiliza procesele de mijlocire ale memoriei, din cauza nefundamentării acesteia pe gândire.

De asemenea, deficitul la nivel de socializare reprezintă o parte importantă a dificultăților copilului.

Este afectată comunicarea ,comunică folosind preponderent limbajul non-verbal.

SCOPUL : diminuarea dificultăților determinate de dizabilitățile subiectului, în vederea realizării unei pregătiri școlare și socializării la nivelul maxim al posibilităților sale.

OBIECTIVE:

1. Receptarea semnalelor/ stimulilor din mediul apropiat, cu acordarea de semnificații corespunzătoare.
2. Dezvoltarea abilităților de imitare a unor activități/ modele acționale oferite de terapeut.
3. Stimularea și dezvoltarea psihomotricității generale.
4. Ascultarea și receptarea mesajelor orale scurte exprimate de terapeut.
5. Formarea abilităților de vorbire reflectată și independența la nivel fonematic.
6. Formarea și dezvoltarea abilităților de scris-citit a semnelor pregrafice și a literelor de tipar.
7. Exersarea aparatului fono-articulator
8. Educarea și exersarea auzului fonematic

Obiective specifice	Exemple de activități
-să asculte, să identifice semnale sonore (onomatopee)	Exerciții de localizare a zgomotelor –“Unde se aude?” Exerciții de identificare a zgomotelor- ‘Cine face așa?’, ‘Glasul animalelor’ Exerciții de recunoaștere a vocii unor persoane/ personaje din poveste prin indicare; ‘Cine vorbește acum?’ etc.
-să asculte și să execute comenzi verbale simple	Exerciții de tipul” Dă-mi...”, ‘Ia...’, ‘Ridică-te’, ‘Așază’ Exerciții pentru executarea unor comenzi verbale potrivite la mediul ambiant – ‘Închide ușa!’ etc.
-să reproducă modelul mimico-gesticular	Exerciții de imitare a expresiilor mimico-faciale de pe fața terapeutului Jocuri cu marionete.
-să execute prin imitație mișcări pentru exersarea mobilității aparatului fono-articulator / de respirație nonverbală	Exerciții ludice pentru exersarea mișcărilor expresive faciale, labiale, linguale – ‘Pisicuța bea lăptic’, ‘Mieluțul’ etc. Exerciții de respirație – ‘Mirosim florile’, ‘Suflăm în lumânare’ etc.
-să manipuleze obiectele și să le ordoneze după anumite criterii	Exerciții joc de aliniere a obiectelor într-o succesiune Completează șirul Sortează piese după anumite criterii: mărime, formă, culoare Mută obiecte de la stânga la dreapta – ‘Pune merele în cos’ etc.
-să identifice componentele schemei corporale pe propriul corp/ alte persoane	Exerciții de identificare a elementelor proprii ale schemei corporale Exerciții de localizare a elementelor schemei corporale Exerciții de reconstituire a obiectului din părți (Păpușa demontată) Exerciții joc de reconstituire imagistică –puzzle cu corpul uman
-să emită sunetele ‘o’, ‘u’, ‘i’, ‘m’, ‘p’	Exerciții de reproducere de sunete onomatopice produse de diferite obiecte și animale –‘ Trompete’, ‘Trenul’, ‘Pisica’ etc. Exerciții de impostare corectă a fonemelor; emiterea prin imitație/ pronunție reflectată și concomitentă Exerciții de emiter, fixare și consolidare a sunetelor

-să pronunțe silabe și cuvinte (ma, mo, mu, mi, po, pu, pi, mama, papa, pipi)	Exerciții de introducere a sunetelor în silabe directe

În urma concluziilor obținute prin observări și evaluări permanente, se decide dacă se continuă intervenția conform obiectivele stabilite sau dacă se alege alte obiective, în funcție de progresul,/stagnare/ regresul subiectului.

Bibliografie:

1. Ecaterina Vărășmaș, *Educație timpurie*, București 2014, Editura Arlequin;
2. Diana Seach, *Jocul interactiv pentru copii cu autism*, Iași 2011, Editura Fides;
3. Theo Peeters, *Autismul – teorie și intervenție educațională*, Iași 2009, Editura Polirom;
4. Catherine Maurice, *Lasă-mă să-ți aud glasul*, București 2008, Editura Curtea Veche

Incluziunea școlară –exemple de bune practici

**Dubiuc Maria,
Bud Corina**

În școala din zilele noastre, modernă/ incluzivă, cadrele didactice se ghidează după următoarele reguli:

- fiecare copil este capabil să învețe și rostul educației este de a dezvolta potențialul intelectual al fiecăruia;
- potențialul copiilor poate fi dezvoltat printr-o instruire individualizată și diferențiată eficace;
- inteligența elevilor nu este diferită, ci există mai multe tipuri de inteligență ce trebuie scoase la lumină, dezvoltate și fructificate pentru fiecare copil;
- rolul nostru, al cadrelor didactice, în educarea elevilor nu este de a-i alege pe cei capabili, ci de a dezvolta priceperile și deprinderile fiecărui copil.

La începutul drumului de includere a elevului cu CES într-o școală se urmărește realizarea unei evaluări educaționale - care are în vedere stabilirea nivelului de achiziții curriculare, a gradului de asimilare al acestora de către copil, dar și corelarea rezultatelor obținute cu posibilitățile și nivelul de dezvoltare cognitivă, psihomotorie și socioafectivă a copilului. La final vor fi identificate decalajele curriculare și particularitățile individuale de învățare și dezvoltare, care vor sta la baza proiectării activităților instructiv-educative adaptate acestora.

În școlile de masă, această evaluare o face cadrul didactic care lucrează direct cu copilul, iar în funcție de rezultatele obținute se selectează nivelul de adaptare curriculară necesar elevului.

Prin adaptări curriculare vom defini corelarea conținuturilor componentelor curriculumului național cu posibilitățile elevului cu cerințe educaționale speciale, din perspectiva finalităților procesului de adaptare și de integrare școlară și socială a acestuia.

Este foarte important să accentuăm faptul că un curriculum adaptat este același curriculum general, dar adaptat la potențialul individual specific al copiilor cu cerințe educaționale speciale.

Adaptarea curriculară presupune: delimitări ale curriculumului comun, diferențierea unor obiective în funcție de cerințele specifice ale elevului, adaptarea care să poată răspunde necesităților tuturor copiilor, programe flexibile și trasee individualizate, servicii de suport pentru elevii cu

dificultăți de învățare, ședințe de consiliere, asigurarea accesului la oportunități, faptul că copilul învață din experiența sa și a celor din jur, adaptarea materialelor și mijloacelor didactice conforme cerințelor copiilor etc.

Pentru a veni în sprijinul elevilor cu cerințe speciale trebuie, deci, să acționăm prin diferite modalități de adaptare curriculară, diversificate prin:

metode interactive, cadru didactic de sprijin, forme variate de lucru, climat favorabil, limbaj adecvat, metode de evaluare dar și timp suplimentar.

Activitatea instructiv-educativă a elevilor cu CES integrați în școlile de masă are ca scop satisfacerea nevoilor de învățare și dezvoltare psihologică a acestora, astfel încât să permită și să facă mai facilă dobândirea autonomiei personale și profesionale și a unei inserții sociale adecvate.

Prin adaptarea practicilor educaționale la particularitățile specifice elevilor cu CES se optimizează evoluția cognitivă și socială a acestora, sunt valorizați toți elevii, nediscriminatoriu, respectându-se dreptul acestora la educație, la egalitate, la apartenență socială.

Bibliografie:

- ❖ *Alois Gherguț, Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Strategii diferențiate și incluzive în educație, Polirom, 2006.*
- ❖ *Alois Gherguț, Sinteze de psihopedagogie specială. Ghid pentru concursuri și examene de obținere a gradelor didactice, Polirom, 2005*

PLANIFICAREA MATERIEI LA LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
Anul școlar 2023-2024; Clasa a IX-a B (filiera teoretică, profil umanist, specializarea: științe sociale)

PROFESOR: FLOREA MIHAELA ANTONETA

Manual: Grupul Editorial Art

An școlar : 27 săptămâni (săptămânile 9-36), săptămâna 29 (22-26.04.2023)- Săptămâna verde
(27 x 1 oră =27 ore)

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE	COMPETENȚE SPECIFICE	CONȚINUTURI	NR. ORE	SAPTĂMÂNA	OBS.
JOC ȘI JOACĂ	1.1 utilizarea adecvată a achizițiilor lingvistice în receptarea diverselor texte; 1.2.identificarea elementelor specifice din structura unor tipuri textuale studiate 1.3. exprimarea orală sau în scris a propriilor reacții și opinii privind textele receptate; 1.4.redactarea unor texte diverse 2.1. aplicarea unor tehnici vizând înțelegerea textelor literare sau nonliterare; 2.2. identificarea temei textelor propuse pentru studiu; 2.3.compararea ideilor și atitudinilor diferite în dezvoltarea aceleiași teme literare 2.4.analizarea componentelor structurale și expresive ale textelor literare studiate și discutarea rolului acestora în tratarea temelor 2.5. compararea trăsăturilor definitorii ale comunicării în texte ficționale și nonficționale; 2.6.aplicarea conceptelor de specialitate în analiza și discutarea textelor literare studiate	Ficțiunea literară/ Ficțiune și realitate <i>Harry Potter și piatra filosofală</i> Concepte operationale: temă, ficțiune, text ficțional/ nonficțional, motivul, laitmotivul, eseul structurat și nestructurat, gen epic, text narativ; Limbă și comunicare: Erori semantice (confuzia paronimică, pleonasmul, tautologia) Relații semantice: sinonimia, antonimia, omonimia, poli semantice.	2	S9:13.-17..11 S10:-20-24.11	
			1	S11:27-30..11 S12:4-8.12 S13: 11-15.12	
		Literatură și alte arte Literatura și cinematografia (Ecranizarea unei opere literare)	1		
		EVALUARE	1		
FAMILIA	1.1 utilizarea adecvată a achizițiilor lingvistice în receptarea diverselor texte;	Ficțiunea literară		S14:18-22.12	Final

	1.3. exprimarea orală sau în scris a propriilor reacții și opinii privind textele receptate; 1.4.redactarea unor texte diverse 2.1. aplicarea unor tehnici vizând înțelegerea textelor literare sau nonliterare; 2.2. identificarea temei textelor propuse pentru studiu; 2.3.compararea ideilor și atitudinilor diferite în dezvoltarea aceleiași teme literare 2.4.analizarea componentelor structurale și expresive ale textelor literare studiate și discutarea rolului acestora în tratarea temelor 2.5. compararea trăsăturilor definitorii ale comunicării în texte ficționale și nonficționale; 2.6.aplicarea conceptelor de specialitate în analiza și discutarea textelor literare studiate	Concepte operaționale: roman, realism, oralitate, narator/instanțe narrative, secvență epică, situație de comunicare, monologul interior, stil direct/indirect, memorialistica. Text-suport: I. Slavici, <i>Mara (Cap. Sărăcuții mamei, cap. Maica Aegidia)</i>. Interculturalitate Dialogul, narațiunea, schița Text-suport : I.L.Caragiale, <i>Tren de plăcere</i> Ficțiune și realitate Text-suport: Lucian Blaga, <i>Hronicul și cântecul vârstelor</i> (text memorialistic), memorialistică <i>Codul familiei</i> (text juridico-administrativ, lege) EVALUARE	1 1 2 1 1 1	S15:8-12.01 S16:15-19.01 S17:22-26.01 S18:29.01-2.02 S19: 5-9.02 S20: 12-16.02	modulului 2 Vacanță de iarnă 23.12-7.01 Modul 3 17-25.02 vacanță de schi
SCENE DIN VIAȚA DE IERI ȘI DE AZI	1.1 utilizarea adecvată a achizițiilor lingvistice în receptarea diverselor texte; 1.3. exprimarea orală sau în scris a propriilor reacții și opinii privind textele receptate; 1.4.redactarea unor texte diverse 2.1. aplicarea unor tehnici vizând înțelegerea textelor literare sau nonliterare; 2.2. identificarea temei textelor propuse pentru studiu; 2.3.compararea ideilor și atitudinilor diferite în dezvoltarea aceleiași teme literare 2.4.analizarea componentelor structurale și expresive ale textelor literare studiate și discutarea rolului acestora în tratarea temelor 2.5. compararea trăsăturilor definitorii ale comunicării în texte ficționale și nonficționale; 2.6.aplicarea conceptelor de specialitate în analiza și discutarea textelor literare studiate	Ficțiunea literară: Text-suport: I.L. Caragiale, <i>Repausul dominical</i> Limbă și comunicare: exprimarea orală-dialogul (tipuri de dialog: conversația cotidiană, discuția argumentativă), tehnici ale dialogului eficient. Rolul semnelor ortografice și de punctuație în înțelegerea mesajelor scrise. Ficțiune și realitate Text-suport: <i>Amintiri din ziua a șaptea - de vorbă cu doamna Zoe Cantacuzino, interviu realizat de Tita Chipier</i>; interviul Literatură și alte arte • literatura și cinematografia: ecranizarea unui text dramatic. <i>O noapte furtunoasă</i>, de I.L. Caragiale, raportul text-imagine, limbajul cinematografic, limbajul literaturii (materialul de expresie specific,	2 1 1 1 1 1	S21:26.02-1.03 S22: 4-8.03 S23:11-15.03 S24:18-22.03 S25: 25-29.03 S26:1-5.04 S27:8-12.04	Modul 4

		posibilități de prelucrare a acestuia, impact asupra publicului), concepte specifice cinematografiei: regie, scenariu, imagine, coloană sonoră, interpretare actoricească • Limbă și comunicare: Funcțiile limbajului EVALUARE			
AVENTURA, CĂLĂTORIA	1.1 utilizarea adecvată a achizițiilor lingvistice în receptarea diverselor texte; 1.3. exprimarea orală sau în scris a propriilor reacții și opinii privind textele receptate; 1.4.redactarea unor texte diverse 2.1. aplicarea unor tehnici vizând înțelegerea textelor literare sau nonliterare; 2.2. identificarea temei textelor propuse pentru studiu; 2.3.compararea ideilor și atitudinilor diferite în dezvoltarea aceleiași teme literare 2.4.analizarea componentelor structurale și expresive ale textelor literare studiate și discutarea rolului acestora în tratarea temelor 2.5. compararea trăsăturilor definitorii ale comunicării în texte ficționale și nonficționale; 2.6.aplicarea conceptelor de specialitate în analiza și discutarea textelor literare studiate	Ficțiunea literară • text-suport: V.Alecsandri, <i>Balta – Albă</i> • Concepte operaționale:povestirea, jurnal, note de călătorie, jurnal de bord, memorial de călătorie, reportaj, itinerar, ghid turistic • limbă și comunicare: receptarea diverselor tipuri de mesaje, schema comunicării, relația emițător- receptor în textul epic, factori care înlesnesc sau tulbură receptarea, tipuri de mesaje Rezumatul ➤ Etapele rezumării, rezumatul scris, rezumatul oral Argumentarea Tipuri.Particularități. Exerciții de redactare Ficțiune și realitate • texte-suport: L. Rebreanu, <i>Metropole-Paris, Jurnal</i>; memorialistică, notele de călătorie, reportaj, jurnalul, anunțul publicitar • limbă și comunicare: folosirea corectă a semnelor de ortografie și de punctuație, corespondență privată și oficială, formulare tipizate RECAPITULARE FINALĂ. EVALUARE	1 1 1 2 1 1 1 1	S28:15-19.04 S30: 8-10.05 S31:13-17.05 S32: 20-24.05 S33: 27-31.05 S34: 3-7.06 S35: 10-14.06 S36: 17-21.06	27.04-7.05 vacanța de primă-vară Modul 5

Să înțelegem și să ajutăm copilul hiperactiv

Prof. Flutur Florica/prof. Răescu Milica-G.P.P. „Căsuța piticilor”-unitate arondată Liceului Tehnologic Nr. 1, Câmpulung Moldovenesc

Hiperactivitatea cu deficit de atenție la copil (ADHD) este cel mai recent termen utilizat pentru a defini o tulburare specifică de dezvoltare atât a copiilor, cât și a adulților, compusă din deficite în susținerea atenției, controlul impulsului și reglarea nivelului de activitate la cerințele situaționale.

Hiperactivitatea debutează din fragedă copilărie. Mamele copiilor hiperactivi au semnalat faptul că încă de la câteva luni, copiii lor au fost mult mai activi decât ceilalți frați sau surori. Unii se întorceau pe burtă când erau lăsați singuri doar pentru câteva secunde, timp în care mama se ducea până în celălalt capăt al camerei, după biberon. Adeseori dădeau din picioare mai mult decât ceilalți frați. dormeau mai puțin și neregulat, aveau colici mai multe luni după naștere și erau în general foarte excitabili. Când se ridicau în picioare, stricau salteaua din pătuț sărind în el neobosiți.

Un alt grup de cazuri se face cunoscut la începutul mersului. Acești copii arată o îndemânare puțin comună în golirea sertarelor, în cățărutul pe mobilă, ieșirea din paturi sau țarcuri și fac imposibilă păstrarea ordinii în casă, iar supravegherea lor trebuie să fie constantă pentru a se evita accidentele.

O a treia grupare include copii care au prezentat simptomele de mai sus în mai puțină măsură sau au avut părinți mai permisivi, și este recunoscută la momentul intrării în grădiniță. Comparați cu ceilalți copii de vârsta lor sunt mai greu de organizat din cauza agitației, neatenției și lipsei de maturitate. Este o relație neîndoielnică cu faptul că în grădiniță și la școală, mai mult decât acasă, copiii sunt obligați să se conformeze unor reguli. Ei trebuie să stea liniștiți mai mult timp, să se concentreze mai mult timp și să li se acorde mai puțină atenție individuală.

Majoritatea părinților încearcă să rezolve problema acasă, făcând comparații cu membri din familie care au reușit în viață, având un comportament asemănător în copilărie, aceștia ezitând să meargă la specialist.

Adeseori copiii hiperactivi reușesc să se concentreze destul de bine pentru o anumită perioadă de timp într-o situație inedită (în timpul vizitei la medic), capacitate care poate să-l facă pe medic să nu sesizeze seriozitatea problemei, sugerând că este vorba despre o idee fixă sau poate chiar o stare de spirit provocată de părinți.

Este recomandat ca părinții să obțină confirmarea faptului că este vorba despre o asemenea tulburare. Trebuie depășite barierele legate de a merge la medical psihiatru. Copilul nu este „nebun”, are doar nevoie de mai mult ajutor.

La copiii cu ADHD, mai mult decât la ceilalți copii, este necesar să facem distincția între disciplinare și pedeapsă. Pedeapsa se referă la a plăti înapoi copilului pentru că te-a rănit într-un fel sau altul, deci pedeapsa se naște din răzbunare. De exemplu, se simte prea mânios, nu mai face față și simte că numai are energie pentru a rezolva totul cu calm. A evita pedeapsa la o vârstă mică, înseamnă a ascunde faptele rele de ochii părinților. Din acest motiv, se recomandă disciplinarea însoțită de dragoste. Acest lucru implică fermitate din partea părintelui, dar nici într-un caz agresivitate.

În procesul terapeutic sunt implicați toți cei care relaționează cu copilul: părinți, educatori, bunici, psiholog etc. Se impune un acord în privința principiilor pedagogice și educaționale vizate de cele două medii: școala și familia. De exemplu, în privința disciplinei, dacă exigența cadrului didactic nu are echivalent în plan familial (poate mai permisiv și inconstant), firește că nu vor exista progrese. Ar fi de dorit să existe o solicitare echilibrată a copilului în cele două medii.

În disciplinarea copilului regula de aur este consecvența. Atitudinea părinților trebuie să fie constantă: dacă azi și-a lăsat hainele în dezordine sau s-a bătut cu alți copii și îl certați, nu iognorați

acest comportament când se va repeta. Va profita de inconsecvența dumneavoastră și vă va manipula. Va fi mult mai greu apoi să vă exercitați controlul, dacă a sesizat o slăbiciune. Pentru că este împrăștiat și atenția îi poate fi distrasă cu ușurință, copilul trebuie obișnuit să respecte un program..

Un copil hiperactiv are probleme și nevoi speciale, dar asta nu înseamnă că trebuie să fiți indulgenți cu el. Copilului hiperactiv trebuie să i se ceară lucruri realiste, trebuie să fie învățat să fie responsabil, în limitele posibilităților lui reale. Nu este drept să ceri unui copil hiperactiv să stea liniștit atâta timp cât el nu poate face aceasta și se va agita mai devreme sau mai târziu.

Alcătuți un program al activităților pe care să le faceți împreună cu copilul. El are nevoie de sprijin. Nu faceți mai multe lucruri deodată, ci concentrați-vă pe unul singur. Instrucțiunile trebuie să fie clare și precise. De exemplu, un obiectiv pe termen lung este însușirea de către copil a deprinderii de a fi ordonat. Unul dintre obiectivele pe termen scurt poate fi încurajarea comportamentului de aranjare a hainelor în dulap. Dacă este dezordonat și își lasă hainele prin toată casa, vreți să-l învățați să le strângă și să le pună în dulap. Ar fi nerealist să-i cereți la început să le și aranjeze, acesta va fi un pas ulterior. Așa că demonstrați-i copilului ce trebuie să facă. Dați-i instrucțiuni clare și scurte. La început îl puneți să vă urmărească, să fie cât de cât atent la ceea ce faceți, cum să le așeze în dulap. Cu timpul va urma să-și strângă hainele și să le aranjeze singur, mai întâi un articol de îmbrăcăminte, apoi două etc. E un exemplu de sarcină care trebuie fragmentată, demonstrată practic și repetată, până când copilul și-o însușește. E un început de a-i forma deprinderea de a fi ordonat. Copilul trebuie să fie încurajat și laudat în orice încercare a sa. Chiar dacă rezultatul e departe de perfecțiune, important este că s-a straduit.

Copilul hiperactiv trebuie ajutat să se concentreze, atenția îi poate fi distrasă foarte ușor de sunetele, zgomotele, obiectele din jur. Camera copilului ar trebui să fie simplă, zugrăvită în alb, fără o aglomerare de stimuli vizuali (fără lucruri inutile și fără culori tari). Culoarele decorațiunilor să fie neutre. Învățați-l să se concentreze asupra unei singure activități, el nu poate să picteze în timp ce din camera alăturată se aude televizorul. Sau dacă pe masa de lucru sunt multe lucruri inutile. Pe masă ar trebui să fie numai materialele de care are nevoie pentru o singură activitate.

În educația oricărui copil este esențial să-i orientăm resursele energetice în direcții constructive și creative și nicidecum să-i limităm sau să-i inhibăm manifestările spontane și naturale de explorare a mediului de viață.

O soluție eficientă de „ardere” a energiei este practicarea unui sport (mersul pe bicicletă, pe role, dansul sportiv, tenisul, înotul, artele marțiale etc), plimbarea, alergarea în parc, sau, pur și simplu practicarea oricărui fel de exercițiu fizic acasă, deoarece acestea au ca rezultat creșterea capacității de concentrare a atenției, determină un mai bun control al mișcărilor, au efect relaxant, ridică nivelul stimei de sine, atât de fragilă la acest copil.

Din punct de vedere medical, copilul hiperactiv trebuie consultat de către un specialist familiarizat cu acest sindrom.

Alimentația este un aspect important în dezvoltarea fizică și psihică a copilului. Unele studii relevă importanța deosebită pe care o are alimentația sănătoasă în cazul copilului hiperactiv. Este recomandată evitarea exceselor atât în privința dulciurilor, sucurilor, produselor fast-food, cât și a alimentelor cu un conținut mare de coloranți și aditivi.

Se recomandă să se stimuleze orice aptitudine sau talent posibil al copilului hiperactiv, pentru a-i înlesni cât mai multe succese.

Hiperactivitatea este observabilă în primul rând de către părinți și educatori, iar impresia generală este că persoanele din jur suferă mai mult de pe urma efectelor ei negative decât copilul hiperactiv însuși. În realitate însă, copilul este cel mai afectat în urma interacțiunii cu ceilalți, consecințele constând în trăiri ale tristeții, deprimării, persecuției, sau izolării. El poate întâmpina dificultăți de relaționare cu alți copii, poate încălca reguli privind disciplina și rolul de preșcolar și poate primi adesea pedepse nemeritate în raport cu responsabilitatea redusă pe care o poartă față de comportamentul său hiperactiv.

-Prof. Univ. Dr. Ecaterina VRASMAȘ Conf. Univ. Dr. Traian VRASMAȘ-București, Editura Alpha ADM, 2012, „Educația incluzivă în grădiniță: dimensiuni, provocări și soluții”;
-Revista Învățământul preșcolar, nr.1/2007, Ministerul Educației și Cercetării;

ADAPTARE CURRICULARĂ LIMBA FRANCEZĂ

Prof. Gașpar Loredana-Elena Colegiul Tehnic „Alexandru Ioan Cuza”, Suceava

Numele și prenumele elevului: X

Clasa: a X-a

DISCIPLINA: Limba franceză

PERIOADA DE IMPLEMENTARE: an școlar 2023-2024

PROBLEMELE CU CARE SE CONFRUNTĂ ELEVUL/ELEVII :

6. Exprimare greoaie în limbaj, vocabular sărac în cuvinte;
7. Posibilități de exprimare reduse, vorbire rară, ezitantă, încetinită;
8. Capacitate slabă de efort intelectual;
9. Capacitate redusă de concentrare a atenției;
10. Elevul are o atitudine prietenoasă, însă comunică și interrelaționează mai greu cu colegii.

COMPETENȚE GENERALE:

1. Receptarea mesajelor transmise oral sau în scris în diferite situații de comunicare
2. Producerea de mesaje orale sau scrise adecvate unor anumite contexte
3. Realizarea de interacțiuni în comunicarea orală sau scrisă
4. Transferul și medierea mesajelor orale sau scrise în situații variate de comunicare

COMPETENȚE SPECIFICE:

- 1.1 Identificarea ideilor esențiale dintr-un text de complexitate medie
- 1.3 Recunoașterea unor informații specifice dintr-un text citit/ ascultat pe subiecte familiare, articulat clar și cu viteză normală
- 2.2 Prezentarea succintă – oral sau în scris – a unui eveniment sau a unor experiențe personale, utilizând elemente de descriere și narațiune
- 3.2 Comunicarea în vederea realizării unei sarcini care necesită un schimb de informații simplu și direct
- 3.3 Redactarea unor mesaje de răspuns în care sunt exprimate mulțumiri sau scuze
- 4.1 Reducerea unui paragraf la ideea esențială

Competențe specifice	Activități de învățare	Metode și mijloace de realizare	Metode și instrumente de evaluare	Observații
1.1 Identificarea ideilor esențiale dintr-un text de complexitate medie	lecturarea unor texte de nivel mediu (A1+, A2) în limba franceză și extragerea ideilor principale	dialog, lectură, redactare	Test formativ	Activitatea va avea loc la fiecare unitate de învățare care va fi adaptată nevoilor elevului
1.3 Recunoașterea unor informații specifice dintr-	1. lecturarea unor texte în franceza medie (nivel A2) cu accent pe pronunțarea corectă	Exerciții cu alegere duală, exerciții cu alegere	Test formativ	Activitatea va avea loc la fiecare unitate de învățare care

Competențe specifice	Activități de învățare	Metode și mijloace de realizare	Metode și instrumente de evaluare	Observații
un text citit/ ascultat pe subiecte familiare, articulat clar și cu viteză normală	2. ascultarea multiplă a unor documente orale autentice (nivel A2) 3. identificarea cuvintelor necunoscute și deducerea din context a înțelesului lor 4. folosirea cuvintelor și expresiilor noi în propoziții 5. identificare cuvintelor cheie din întrebări	multiplă, exerciții de tipul adevărat/fals Redactare, dialog		va fi adaptată nevoilor elevului
2.2 Prezentarea succintă – oral sau în scris – a unui eveniment sau a unor experiențe personale, utilizând elemente de descriere și narațiune	1. crearea unor descrieri simple oral și în scris pe baza vocabularului învățat plecând de la întrebări de sprijin 2. povestirea în cuvinte simple a unei acțiuni plecând de la un suport vizual și de la întrebări de sprijin.	Redactare, chestionar, dialog	Test formativ, portofoliu	Activitatea va avea loc la fiecare unitate de învățare care va fi adaptată nevoilor elevului
3.2 Comunicarea în vederea realizării unei sarcini care necesită un schimb de informații simplu și direct	Crearea unor dialoguri pe teme familiare plecând de la întrebări și/sau răspunsuri de sprijin	Chestionar, dialog	Test formativ, portofoliu	Activitatea va avea loc la fiecare unitate de învățare care va fi adaptată nevoilor elevului
3.3 Redactarea unor mesaje de răspuns în care sunt exprimate mulțumiri sau scuze	Redactarea unor mesaje simple sub forma unor scrisori sau/și a unor e- mail-uri	redactarea	Test formativ	Activitatea va avea loc la fiecare unitate de învățare care va fi adaptată nevoilor elevului
4.1 Reducerea unui paragraf	Identificarea ideii generale a unui text	Exerciții cu alegere duală,	Test formativ	Activitatea va avea loc la

Competențe specifice	Activități de învățare	Metode și mijloace de realizare	Metode și instrumente de evaluare	Observații
la ideea esențială		exerciții cu alegere multiplă, exerciții de tipul adevărat/fals		fiecare unitate de învățare care va fi adaptată nevoilor elevului

PLAN DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT ELEV CU DEFICIENȚE DE ÎNVĂȚARE

Prof. GEANTĂ RALUCA SANDA

Numele și prenumele elevului: D.A.

Clasa: a VI-a C

Unitatea școlară: Școala Gimnazială Nr.1 Bolintin Vale

Profesori coordonatori: GEANTĂ RALUCA SANDA

Disciplina: Educație socială

AN ȘCOLAR : 2023-20234

1. INFORMATII GENERALE

Familia manifestă o atitudine neutră față de activitatea școlară, cere rar informații despre evoluția copilului și este non receptivă la sugestiile date de factorii educativi din școală.

DIAGNOSTIC: dificultăți de învățare - nu face față cerințelor educaționale; adaptare inferioară la cerințele programei școlare pentru clasa a-VI-a și a curriculumului .

2. INFORMAȚII EDUCAȚIONALE :

Evaluare inițială : observația spontană și dirijată, convorbirea individuală și de grup , test scris, fișa psihopedagogică

PUNCTE TARI:

- Cunoaște majoritatea literelor
- citește în ritm propriu (lent)
- realizează o parte din sarcinile din manual

DIFICULTĂȚI CU CARE SE CONFRUNTĂ ELEVUL :

- nu reușește să scrie după dictare
- omite anumite litere
- confundă litere și grupurile de litere

DOMENIUL DE INTERVENȚIE : cognitiv – EDUCAȚIE SOCIALĂ

OBIECTIVE PE TERMEN LUNG :

- dezvoltarea capacității de receptare a mesajului oral
- dezvoltarea capacității de receptare a mesajului scris (citirea)
- dezvoltarea capacității de exprimare scrisă
- elevul va coopera cu colegii în realizarea unor sarcini, portofolii, proiecte.

OBIECTIVE PE TERMEN SCURT :

- să manifeste cooperare în diferite situații de comunicare
- să citească propoziții scurte;
- să citească un text scurt la prima vedere;

- sa reușească sa transcrie din carte textele cat mai corect;
- dezvoltarea spiritului de autonomie și independență.

METODE, PROCEDEE, STRATEGII

- exercițiul, conversația, explicația, prezentarea sarcinilor într-un ritm mai lent, cu pronunție clară, articulată.

EVALUARE :

- fișe de lucru individuale;
- probe orale;
- teste cu itemi pentru fiecare obiectiv în parte;

OBIECTIVELE PROGRAMULUI:

Pe termen lung:

- Descoperirea și folosirea potențialului psihic de învățare ale subiectului, a ritmului propriu de achiziție, prin observarea zilnică și prin concentrarea tuturor informațiilor din cadrul familiei;
- Dezvoltarea exprimării orale, înțelegerea și utilizarea corectă a semnificațiilor structurilor gramaticale;
- Dezvoltarea expresivității și creativității;

Pe termen scurt:

- Formarea abilităților de comunicare;
- Formarea abilităților de participare la lecții;
- Dezvoltarea capacităților de scriere; Participarea la activități de grup;
- Participarea la activități specifice disciplinei studiate;

2. SCOPURILE PROGRAMULUI:

- Reducerea și eliminarea lacunelor din cunoștințele elevului;
- Educarea exprimării verbale corecte din punct de vedere fonetic, lexical și sintactic;
- Formarea capacităților de cunoaștere a literelor și citire a cuvintelor și propozițiilor;
- Formarea deprinderilor de scriere corectă a elementelor grafice și a literelor, precum și scrierea lizibilă a cuvintelor;
- Formarea și dezvoltarea capacității de a comunica;

3. DERULAREA PROGRAMULUI DE INTERVENȚIE:

Profesorul Coordonator

- Stimulează elevul în vederea reducerii dificultăților de învățare prin exersarea și dezvoltarea proceselor psihice (memorie, atenție, motivație), a unor trăsături pozitive de personalitate din domeniul afectiv și motivational, a deprinderilor de munca individuală;
- Implica familia pentru a o ajuta sa lucreze cu copilul în asimilarea unor cunoștințe esențiale: cunoașterea mediului, coordonare spatio-temporală, dezvoltarea limbajului și a vocabularului, abilități de relaționare socială;

OBIECTIVE	METODE SI TEHNICI	MATERIALE UTILIZATE
- efectuarea unor exerciții de relaxare, pentru concentrarea atenției și dezvoltarea memoriei;	- convorbirea, povestirea, problematizarea,- exercitiul de relaxare	- planse, fișe de lucru, carti, puzzle
- educarea auzului fonematic, a atenției vizuale, a analizei auditive și îmbogățirea vocabularului;	- exercitii pentru formarea priceperilor si deprinderilor de pronuntie corecta a silabelor si cuvintelor; - exercitii de formulare a unor propozitii simple cu sunetul corectat in diferite pozitii.	- planse - fișe de lucru - jocuri - carti
- stăpânirea și motivarea personală prin gestionarea adecvată a trăirilor afective negative;	- exercitii de autocunoastere; - exercitii pentru cresterea stimei de sine si a increderii in fortele proprii; - exercitii pentru managementul emotiilor negative;	-fișe de lucru -desene -joc de rol

	- convorbirea, problematizarea, lauda, încurajarea;	
- explicarea și formarea unor deprinderi eficiente de studiu; - efectuarea temelor la școală când este posibil;	- efectuarea temelor și învățarea pentru oferirea unui model de lucru; - explicatia, exercitiul	-carti, caiete; -fise de lucru si cartonase
- organizarea locului de învățare cu eliminarea elementelor distractive;	- convorbirea, exercitiul, încurajarea	
- sprijinirea copilului în parcurgerea materiei în ritm propriu și ajutor la cererea doamnei învățătoare;	- tratarea diferențiată; - relație empatică învățator-elev, consilier-elev; - activități ajutoare	-planse. jocuri, casete, carti
- construirea unui orar și respectarea lui astfel încât elevul să își facă temele, oferirea de recompense de către familie;	- convorbirea; - exercitiul	-cartonase cu sarcini expuse
- măsuri unitare de susținere a copilului de către familie; - motivarea familiei în continuarea tratamentului medicamentos;	- consultarea; - informarea - empatia	-monitorizarea succesului prin acordarea de fete vesele

În cadrul lecțiilor se lucrează diferențiat, cu respectarea planificării materiei (cu revizuri și adaptări);

MIJLOACE: probe de evaluare, fișe de lucru, planșe, jetoane, jocuri didactice, rechizitele și manualele școlare, obiecte de uz general;

-Conceptul egalității de șanse- Integrarea elevilor cu CES în învățământul de masă

GEORGIU ALEXANDRU

Problema integrării în învățământul de masă a copiilor cu CES pune sub semnul întrebării conceptul de egalitate de șanse. Egalitatea de șanse reprezintă procesul de armonizare a diferitelor instituții sociale și de mediu; este vorba de a face aceste instituții accesibile tuturor oamenilor, în special persoanelor cu cerințe educaționale speciale. Prezența copiilor cu diferite „dizabilități” a creat o serie de provocări pentru comunitatea educațională, de la forme de organizare, metode de predare, strategii de evaluare și metode de predare/învățare.

Prezența copiilor cu CES a creat o serie de provocări pentru sectorul educațional, de la formele de organizare, strategiile de evaluare, strategiile de predare/învățare și metodele de diferențiere a conținutului învățării. De la metode de diferențiere a conținutului învățării etc., până la aspecte complexe precum segregarea și integrarea acestor copii în sistemul școlar, educația s-a confruntat cu diverse provocări.

Copiii cu dizabilități și cei cu CES ar trebui să primească tot sprijinul suplimentar de care au nevoie pentru a obține competențe pe măsura abilităților lor.

Integrarea cu succes poate fi realizată numai printr-un parteneriat autentic la nivel instituțional. Parteneriatele reale la nivel instituțional, inclusiv organizațiile neguvernamentale formate din guvern, elevi, profesori, părinți și comunitate, sunt esențiale pentru o integrare reușită. Dezvoltarea și implementarea unei astfel de strategii va aduce învățământul românesc mai aproape de idealul generos al "educației pentru toți"- Educație pentru toți - pentru toți copiii”.

Atunci când se individualizează învățarea, este important să se gândească la modul de rezolvare a unei sarcini date. Pentru a se asigura că copiii nu rămân la același nivel, ar trebui subliniat nivelul de dificultate, oferindu-le sarcini care depășesc ușor potențialul anterior al copiilor; oferiți-le potențialul de dezvoltare intelectuală, oferiți șanse egale fiecărui copil din grup și respectați caracteristicile individuale de dezvoltare ale acestora. Fiecare copil este unic și respectarea acestei diversități ne permite să folosim metode și proceduri diferite în activitatea noastră zilnică. În acest fel, putem crea cele mai bune condiții de învățare pentru fiecare copil. Tratatamentul diferențiat înseamnă să respectăm copiii care vin la școală și oferindu-le oportunități educaționale egale.

După ce le recunoaștem calitățile și neajunsurile, cred că următorul pas este să acceptăm caracteristicile copiilor CES. Totuși, acest lucru nu trebuie făcut prin răsfățarea lor, ci prin integrarea lor. Integrarea înseamnă recunoașterea imperfecțiunilor pe care le au, care fac parte din sentimentele lor și, prin urmare, din identitatea lor, la fel ca și calitățile lor. Deoarece aceste deficiențe fac parte din sentimentele, deciziile, comportamentul și relațiile interpersonale ale copilului cu CES.

Prin urmare, în opinia mea ca profesor, mediul și profesorii copiilor cu CES ar trebui să îi ajute pe aceștia să învețe să se accepte și să se iubească pe ei înșiși, ceea ce înseamnă că se văd pe ei înșiși ca fiind independenți, egali cu ceilalți și demni de iubire. Este vorba de dezvoltarea abilităților proprii și de împlinirea scopului în viață, iar acest lucru este ceea ce experimentează familiile cu copii cu CES.

Informarea și consilierea sunt necesare pentru a depăși această situație și pentru a fi un sprijin real în procesul de integrare socială și profesională a copiilor cu CES. Pentru a fi un sprijin real în procesul de integrare socială și profesională a copiilor cu dizabilități, este obligatorie optimizarea comunicării, prin creșterea asertivității acestora.

Comunicarea asertivă are consecințe pe termen lung pentru luarea deciziilor personale, îmbunătățirea relațiilor sociale și o bună integrare socială.

Integrarea copiilor cu nevoi speciale face din școală o parte fundamentală a sistemului social și asigură în special, răspunde cerințelor actuale ale dezvoltării sociale moderne și rezolvă o serie de probleme-nevoile de acceptare/valorificare socială a fiecărui individ și capacitatea acestuia de adaptare și integrare pentru a rezolva problemele.

Dezvoltarea valorilor interculturale într-un mod pozitiv, caracterizat prin participare și angajament. Aceasta este o realitate care impune ca educația școlară să fie organizată în conformitate cu modelul diversității.

Școlile diversității sunt deschise elevilor cu nevoi educaționale speciale și acordă o atenție deosebită relațiilor reciproce ale tuturor celor implicați în program. Aceasta pune un accent deosebit pe relațiile reciproce ale tuturor celor implicați în program. Programul de lucru al școlii ia forma unor acțiuni și activități specifice și se concentrează pe analiza nevoilor reale ale copilului, utilizând resursele școlii și ale comunității și stabilind obiective pentru a armoniza nevoile copilului cu cele ale comunității. Stabilirea obiectivelor este cea care armonizează aceste nevoi și resurse.

Rolul profesorului în procesul de integrare a copiilor cu CES

Profesor Gheață Valerica, Școala Gimnazială Liliiești, Oraș Băicoi

Rolul primordial în integrarea copiilor cu cerințe educative speciale în sistemul educațional îl deține profesorul. Sunt câteva condiții care trebuie să fie îndeplinite, pentru a se realiza integrarea în mod eficient. Profesorul trebuie să dețină cunoștințe de specialitate: cunoașterea particularităților psihice, afective, cognitive, comportamentale a copilului cu CES. El trebuie să aibă abilitatea de a identifica potențialul de dezvoltare a acestuia, particularitățile sale de a învăța, ritmul de achiziție a informațiilor, care sunt limitele sale.

Copiii cu dizabilități au un anumit prag de care nu mai pot trece, ei pot ajunge la un maxim al posibilităților lor de a învăța, dincolo de care intervine stagnarea și chiar regresul.

De cele mai multe ori, profesorul trebuie să intervină cu metode de stimulare cognitivă pentru a menține elevul la nivelul la care a ajuns și a preîntâmpina regresul acestuia.

Importanța cunoașterii copilului de către profesor este vitală pentru actul didactic. Practic, întreg demersul pornește de la tabloul particularităților psihoindividuale pe care dascălul le identifică și în funcție de acestea sunt alese metode și strategii didactice care să vină în sprijinul copilului, pentru a-i asigura o învățare și implicit o integrare cât mai eficientă.

Educația integrată se referă la integrarea în structurile învățământului de masă a copiilor cu cerințe educative speciale (copiii cu deficiențe senzoriale, fizice, intelectuale, limbaj, socio-economice și culturale, copiii din centrele de asistență și ocrotire, copii cu ușoare tulburări psihocomportamentale și afective, copii infectați cu HIV), pentru a oferi un climat favorabil dezvoltării armonioase și mai echilibrate personalității acestora.

O bună integrare înseamnă a crea copilului sentimentul propriei eficiențe, să îi crezi credința că poate fi util. Profesorul trebuie să acționeze chiar în această direcție, să îi ofere contextul în care să se dezvolte. Integrarea nu înseamnă numai acțiune asupra copilului cu probleme, integrarea depinde foarte mult și de cei din jur, colegii care trebuie să îl accepte pe colegul lor. Și în acest caz, profesorul deține un rol foarte important. De cele mai multe ori, datorită unei atitudini greșite pe care o au cei din jur, copilul cu dizabilități este marginalizat, exclus din grup. În cazul copiilor cu dizabilități, impactul emoțional pe care îl are excluderea poate să nu fie trăită în sens negativ, gradul de conștientizare a situației în care este pus este limitat, îngust; în schimb, aceasta are efect negativ asupra socializării copilului, și nu numai.

O creștere cognitivă, în cazul lor, are loc în grup, prin intermediul interacțiunilor, prin joc. Este bine cunoscut nouă profesorilor, faptul că jocul este metoda cea mai eficientă de a-l determina pe copil să învețe. Profesorul trebuie să pună în centrul activității sale copilul cu dizabilități, în jurul său să închege relațiile, să-l valorizeze prin joc și prin intermediul relațiilor interpersonale. În funcție de capacitatea de înțelegere a copiilor, accentul trebuie pus pe diferențele care există între copii și este necesar să se găsească metode cât mai eficiente care să-i facă pe aceștia să înțeleagă diferențele dintre ei și să le accepte.

În concluzie, sunt copii/persoane care au nevoie de ajutorul nostru, al întregii societăți; dar în primul rând de ajutorul nostru, al profesorilor. Noi îi vom învăța să vorbească, să se cunoască pe sine, să îi cunoască pe ceilalți, îi vom învăța să aibă încredere în ei înșiși, să respecte regulile, îi vom învăța să învețe, să dobândească cele mai importante și elementare reguli pentru a-și continua drumul în viață, în societate, printre oameni și împreună cu ei.

Fiecare profesor care se ocupă de copiii cu dizabilități ar trebui să fie mândru de sarcina pe care o are la catedră, efortul său este dublu: îi transmite cunoștințe copilului, contribuie la conturarea personalității acestuia și, totodată încearcă, cu ajutorul copilului, să găsească un echilibru în personalitatea acestuia, prin compensarea handicapului de care suferă. Iar rezultatele în ceea ce privește adaptarea acestor copii cu dizabilități, sunt uneori uimitoare. Și asta, datorită profesorului, școlii.

Bibliografie:

1. Gherghuț, A., 2001, Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale: strategii de educație integrată, Ed. Polirom, Iași, pg.12;
2. Popovici, D.V., 1999, Elemente de psihopedagogia integrării, Ed. Pro Humanitate, București;
3. Zlate, M., 2000, Introducere în psihologie, Ed. Polirom, București.

SEMINTE DE INCLUZIUNE: MODALITĂȚI CREATORE DE PODURI PENTRU COPIII CU C.E.S.

Prof. Gherghinoiu Mihaela
Școala Gimnazială Nr. 13, Rm. Vâlcea

Educația incluzivă este o abordare și un proces continuu de dezvoltare a politicilor și practicilor educaționale, orientate spre asigurarea oportunităților și șanselor egale pentru persoanele excluse/marginalizate de a beneficia de drepturile fundamentale ale omului la dezvoltare și educație în condițiile diversității umane.

Educația incluzivă are în vedere îndepărtarea sau diminuarea barierelor de orice tip din calea învățării și participarea în egală măsură a tuturor copiilor, atenție specială acordându-se celor din familii cu grad ridicat de vulnerabilitate sau cu risc de excluziune și marginalizare. Este o abordare strategică, concepută pentru a facilita succesul în învățare pentru toți copiii și la toate nivelurile de educație. Scopul educației incluzive este de a le permite atât cadrelor didactice cât și copiilor să se simtă în largul lor atunci când au de a face cu diversitatea și să o considere mai degrabă o provocare decât o problemă, o oportunitate și nu un factor de blocaj.

Activitatea de incluziune și de integrare a copiilor cu deficiențe în școala publică trebuie făcută cu mult simț de răspundere de către specialiștii care acționează la diferite nivele structurale.

Educația incluzivă este văzută ca o abordare prin care se răspunde în mod adecvat la diversitatea nevoilor tuturor copiilor pentru a combate riscurile de excluziune și a asigura tuturor dreptul fundamental la o educație de calitate, șanse egale și dreptul la participare socială.

Educația specială este un concept fundamental utilizat în cadrul procesului instructiv-educativ al copiilor cu deficiențe și care se desprinde tot mai mult de conținutul învățământului special.

O caracteristică specială a acestor copii "în pericol de excludere" o constituie faptul că posibilitățile lor nu sunt în concordanță cu nivelul obișnuit al așteptărilor față de copii. Ei nu se adaptează cu ușurință și nu pot obține succese în cadrul sistemului educațional tradițional. (Nu reușesc la examenele de capacitate sau bacalaureat, nu reușesc să obțină diplome). În spatele acestor probleme, stă desigur și nivelul lor inefficient de funcționare a proceselor cognitive, agravat de faptul că nici în cadrul familiei și nici în școală, ei nu beneficiază de o stimulare cognitivă corespunzătoare. Deficitul cognitiv apărut în urma educației necorespunzătoare este totuși reversibil și poate fi compensat chiar și în cazul unor tulburări organice, cu condiția ca potențialul copilului să fie activat în mod corespunzător. Toate aceste corecturi se pot realiza în cadrul școlii de masă și al familiei, cu ajutorul programelor de dezvoltare cognitivă.

Recunoscând faptul că orice proces de readaptare a unei persoane cu cerințe educative speciale ar trebui să țină cont de măsurile care favorizează autonomia sa personală și asigură independența sa economică și integrarea sa socială, cea mai completă posibil, trebuie incluse și dezvoltate programe de readaptare, măsuri individuale și colective care să favorizeze independența personală, care să-i permită să ducă o viață cât mai normală și completă posibil, ceea ce include dreptul de a fi diferit. O readaptare totală presupune un ansamblu de măsuri fundamentale și complementare, dispoziții, servicii de facilitare care ar putea garanta accesibilitatea la confortul fizic și psihologic. Adaptarea mobilierului exterior și urbanismul, accesul în clădiri, la amenajări și instalații sportive, transportul și comunicațiile, activitățile culturale, timpul liber și vacanțele trebuie să constituie tot atâția factori care contribuie la realizarea obiectivelor readaptării.

Incluziunea nu înseamnă doar acceptarea, tolerarea copiilor cu cerințe speciale într-o clasă din învățământul general, ci adaptarea școlii la cerințele copiilor, cuprinderea acestora în programele educaționale alături de toți ceilalți copii, dar și asigurarea concomitentă a serviciilor de specialitate, programelor de sprijin individualizate.

Integrarea/ incluziunea poate fi susținută de existența unui cadru legislativ flexibil și realist, de interesul și disponibilitatea cadrelor didactice din școala de masă și din școala specială, de acceptul și susținerea părinți-lor copiilor integrați, de implicarea întregii societăți civile, dar și de nivelul de relații ce se formează și se dez-voltă la nivelul clasei integratoare care se bazează pe toleranță și respect față de copilul cu probleme.

Copilul cu deficiențe se adaptează greu la relațiile interpersonale, de aceea părinții trebuie să joace rolul de mediator între copil și persoanele străine.

Copiii cu cerințe educative speciale pot fi integrați în mediul școlar în mai multe feluri: prin integrarea individuală a acestora în clasele obișnuite, grupuri de doi-trei copii cu deficiențe incluși în clasele obișnuite, clase diferențiate, incluse în structura școlii obișnuite.

Educația copiilor cu nevoi speciale trebuie să răspundă nevoilor lor de dezvoltare. Este cunoscut faptul că copiii cu C.E.S. au nevoie de un curriculum planificat diferențiat, de programe de terapie lingvistică, de tratament logopedic specializat, de programe specifice de predare-învățare și Scopul învățământului special este de a asigura educația copiilor cu deficiențe sau cu dificultăți de învățare, de a remedia dificultățile pe care aceștia le întâmpină și de a asigura integrarea lor socioprofesională evaluare specializate, adaptate abilităților lor de citire, scriere, calcul, de programe terapeutice pentru tulburări motorii. De asemenea vor beneficia de consiliere școlară și vocațională personală și a familiei.

În concluzie integrarea acestor copii în colectivul unei clase obișnuite exprimă atitudinea favorabilă a acestora față de unitatea de învățământ și față de cadrul didactic, ajută la consolidarea unei motivații puternice, care susține efortul copilului în activitatea de învățare, duce la realizarea unor progrese la învățatură și în plan comportamental.

BIBLIOGRAFIE:

- 1.Abrudan C., *Psihopedagogie specială*, Editura Imprimeriei de Vest, Oradea, 2003;
- 2.Cucoș C., *Educația. Dimensiuni culturale și interculturale*, Editura Polirom, Iași, 2000;
- 3.Cucoș C., *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 1996;
- 4.Dasen P., Perregaux C., Rey M., *Educația interculturală*, Editura Polirom, Iași, 1999;
- 5.Weihls T.J., *Copilul cu nevoi speciale*, Editura Triade, Cluj Napoca, 1998;
- 6.Arcan P., Ciumageanu D., *Copilul deficient mintal*, Editura Facla
7. Verza F., *Introducerea în psihopedagogia specială și asistența socială*, Editura Fundatiei Humanitas, 2002.

Proiect Educațional "Incluziune Școlară - Deschiderea Porților Cunoașterii"

AN ȘCOLAR 2023/2024

Profesori coordonator:
PROF. GÎLĂ CATRINELA FELICIA
PROF. JURUBIȚĂ MIRELA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.1 MALU SPART, GIURGIU

Context: În societatea actuală, incluziunea școlară reprezintă un pilon fundamental pentru dezvoltarea armonioasă și echitabilă a fiecărui individ. Cu toate acestea, există încă obstacole de depășit pentru a asigura că fiecare elev are acces la o educație de calitate, indiferent de diferențele lor.

Scop: Scopul acestui proiect educațional este să promoveze incluziunea școlară și să creeze un mediu educativ în care fiecare elev să se simtă acceptat, respectat și sprijinit în procesul său de învățare.

Grup Țintă: Elevi din clasele V-VIII, cadre didactice, părinți, personalul școlar.

Durată: Septembrie 2023 - Iunie 2024

Calendarul Activităților:

Nr.	Activitatea	Grup țintă	Termen	Responsabili	Rezultate	Observații
1	Sesiuni de Formare pentru Cadrele Didactice	Cadre didactice	Octombrie 2023- Martie 2024	Echipa de formare, specialiști în incluziune educațională	Creșterea competențelor în lucrul cu elevii cu nevoi speciale, adaptarea metodelor didactice.	Asigurați resursele necesare formării.
2	Grup de Lucru pentru Adaptarea Curriculumului	Cadre didactice	Noiembrie 2023 - Mai 2024	Echipa de curriculum, specialiști în incluziune educațională	Curriculum adaptat nevoilor individuale ale elevilor.	Integrarea diverselor metode de predare.
3	Activități de Sensibilizare și Informare	Elevi, părinți, cadre didactice	Decembrie 2023 - Februarie 2024	Echipa de comunicare, profesor coordonator	Conștientizarea importanței incluziunii școlare. Materiale informative distribuite.	Organizarea evenimentelor.
4	Club de Tutorat între Elevi	Elevi	Ianuarie 2024 - Iunie 2024	Elevii voluntari, cadre didactice	Sprijin reciproc între elevi, dezvoltarea abilităților sociale.	Asigurați resurse pentru tutorat.

5	Evaluarea Progresului și Feedback	Toți participa nții	Martie 2024 - Mai 2024	Echipa de evaluare, profesor coordonator	Rapoarte de progres, feedback și ajustări ale strategiilor.	Colectarea și analiza datelor.

Monitorizarea Proiectului:

Nr.	Obiectiv specific	Activitate	Lunile de desfășurare	Responsabili
1	Evaluarea Competențelor Cadrelor Didactice	Sesiuni de Formare	Octombrie 2023 - Martie 2024	Echipa de formare, profesor coordonator
2	Implementarea Curriculumului Adaptat	Grup de Lucru	Noiembrie 2023 - Mai 2024	Echipa de curriculum, profesor coordonator
3	Monitorizarea Activităților de Sensibilizare	Activități de Sensibilizare	Decembrie 2023 - Februarie 2024	Echipa de comunicare, profesor coordonator
4	Evaluarea Eficacității Clubului de Tutorat	Club de Tutorat	Ianuarie 2024 - Iunie 2024	Elevii voluntari, cadre didactice

Diseminarea Proiectului:

- Organizarea unei conferințe de finalizare a proiectului, adresată părinților, cadrelor didactice, elevilor și comunității locale.
- Publicarea unui raport detaliat despre proiect pe site-ul școlii și distribuirea în format fizic.
- Promovarea rezultatelor proiectului pe rețelele de socializare și în presa locală.

Impact:

- Creșterea gradului de conștientizare și implicare în incluziunea școlară în cadrul comunității școlare.
- Dezvoltarea unui mediu educațional inclusiv, în care fiecare elev se simte acceptat și susținut.

Parteneri:

Asociația de Părinți a Școlii
Primăria și Consiliul Local
Organizații Non-Guvernamentale pentru Incluziune Educațională

ANEXE

MATERIAL INFORMATIV / PLIANT

ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.1 MALU SPART

Incluziune Școlară: Deschizând Uși către Educație

Ce este Incluziunea Școlară?

Incluziunea școlară este un principiu educațional care se bazează pe faptul că fiecare elev, indiferent de diferențele sale, are dreptul la o educație de calitate într-un mediu adaptat nevoilor sale. Scopul este de a asigura participarea activă și reușita fiecărui elev în cadrul procesului de învățare.

Avantajele Incluziunii Școlare:

- **Promovează diversitatea și respectul:** Învăță să apreciezi și să respecti diferențele între colegii tăi, dezvoltând astfel o cultură a respectului reciproc.
- **Oportunități egale pentru toți:** Oferă fiecărui elev acces la resursele și suportul necesar pentru a-și atinge potențialul maxim.
- **Dezvoltă empatia și înțelegerea:** Învăță să fii empatic și să înțelegi nevoile și perspectivele celorlalți.

Cum putem susține Incluziunea Școlară?

1. **Fii deschis și prietenos:** Fiind prietenos și deschis, poți crea un mediu sigur și prietenos pentru toți colegii tăi.
2. **Ajută-ți colegii:** Dacă vezi că un coleg are nevoie de ajutor, oferă-i sprijinul tău.
3. **Respectă diferențele:** Fiecare persoană este unică. Apreciază și respectă diferențele între tine și colegii tăi.
4. **Participă în activități comune:** Implică-te în activități care promovează interacțiunea între toți elevii, indiferent de abilități sau interese.

Cum sprijină Școala Incluziunea Educațională?

- Oferește formare cadrelor didactice pentru lucrul cu elevii cu nevoi speciale.
- Dezvoltă programe de învățare flexibile și adaptate nevoilor individuale.
- Promovează colaborarea între părinți, elevi și cadrele didactice pentru a asigura un mediu de învățare inclusiv.

Contactează-ne

Școala Gimnazială Nr.1 Malu Spart
Strada Școlii, nr.1 Malu Spart, județul Giurgiu

scoala.maluspart@yahoo.com

Website : <https://maluspart.ro/>

Contactează-ne
Școala Gimnazială Nr.1 Malu Spart
Strada Școlii, nr.1 Malu Spart, județul Giurgiu
scoala.maluspart@yahoo.com
Website : <https://maluspart.ro/>

Incluziune Școlară: Deschizând Uși către Educație

ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.1 MALU SPART

Ce este Incluziunea Școlară?
Incluziunea școlară este un principiu educațional care se bazează pe faptul că fiecare elev, indiferent de diferențele sale, are dreptul la o educație de calitate într-un mediu adaptat nevoilor sale. Scopul este de a asigura participarea activă și reușita fiecărui elev în cadrul procesului de învățare.

Cum putem susține Incluziunea Școlară?

1. Fii deschis și prietenos: Fiind prietenos și deschis, poți crea un mediu sigur și prietenos pentru toți colegii tăi.
2. Ajută-ți colegii: Dacă vezi că un coleg are nevoie de ajutor, oferă-i sprijinul tău.
3. Respectă diferențele: Fiecare persoană este unică. Apreciază și respectă diferențele între tine și colegii tăi.
4. Participă în activități comune: Implică-te în activități care promovează interacțiunea între toți elevii, indiferent de abilități sau interese.

INCLUZIUNEA ȘCOLARĂ ȘI MODELELE DE ADAPTĂRI CURRICULARE ÎN SPRIJINUL ELEVILOR CU CERINȚE EDUCAȚIONALE SPECIALE (CES)

Prof.ing. Goloșie Grațian-Daniel,

Liceul Tehnologic “Azur” Timișoara/ Universitatea Politehnica Timișoara

Prof.ing. Bogluț Geanina-Ioana

Liceul Tehnologic “Electrotimiș” Timișoara/ Universitatea Politehnica Timișoara

În prezent, incluziunea școlară a devenit un pilon central al politicilor educaționale, reflectând angajamentul societății față de egalitatea de șanse în educație. Acest concept subliniază importanța oferirii unei educații de calitate tuturor elevilor, indiferent de nevoile lor individuale. Elevii cu Cerințe Educaționale Speciale (CES), inclusiv cei cu dizabilități fizice, intelectuale sau de învățare, sunt în mod special vizați de aceste politici, deoarece se confruntă adesea cu obstacole în accesarea și beneficierea de o educație adecvată.

Adaptările curriculare reprezintă un instrument esențial în sprijinul elevilor cu CES. Aceste adaptări se concentrează pe ajustarea conținutului și metodelor de predare pentru a le face mai accesibile și mai ușor de înțeles pentru acești elevi. Prin simplificarea terminologiei, utilizarea de materiale vizuale și interactive, adaptarea metodelor de evaluare și oferirea de sprijin suplimentar, adaptările curriculare în limbaj științific facilitează învățarea și integrarea elevilor cu CES în mediul educațional.

Implementarea adaptărilor curriculare în practică necesită o abordare individualizată și colaborativă. Este important ca cadrele didactice să identifice nevoile specifice ale fiecărui elev cu CES și să dezvolte planuri de învățare personalizate pentru aceștia. Prin colaborarea strânsă între cadrele didactice, specialiștii în educație specială, părinți și elevi, se pot identifica cele mai potrivite adaptări și strategii pentru a sprijini progresul academic al fiecărui elev.

Impactul pozitiv al incluziunii școlare și al adaptărilor curriculare este evidențiat de îmbunătățirea accesului, participării și performanței elevilor cu CES în mediul educațional. Prin promovarea unei abordări incluzive în educație, societatea reafirmă angajamentul său față de drepturile și nevoile tuturor elevilor, contribuind la crearea unei comunități mai echitabile și mai respectuoase.

În cadrul adaptărilor curriculare în limbaj științific, simplificarea terminologiei și structurarea informațiilor reprezintă două elemente esențiale pentru a facilita accesul și înțelegerea conținutului academic de către elevii cu Cerințe Educaționale Speciale (CES). Simplificarea terminologiei presupune utilizarea unui limbaj mai accesibil, evitând termeni tehnici sau abstracți care ar putea fi dificil de înțeles pentru acești elevi. În același timp, structurarea informațiilor într-un mod logic și coerent ajută elevii să facă legături între diferitele concepte și să își consolideze cunoștințele într-un mod eficient.

În plus, utilizarea de materiale vizuale sau interactive reprezintă o altă intervenție importantă în adaptările curriculare. Integrarea diagrame, grafice, videoclipuri sau aplicații interactive oferă o modalitate alternativă de accesare a informației, adresând nevoile diferite de învățare ale elevilor și sprijinind diversitatea în procesul educațional.

Aceste adaptări curriculare în limbaj științific contribuie la crearea unui mediu educațional mai inclusiv și mai receptiv, în care fiecare elev are șansa de a-și atinge potențialul maxim. Prin implementarea lor în practică, putem construi un sistem educațional care să ofere suport și oportunități egale pentru toți elevii, indiferent de nevoile și capacitățile lor individuale.

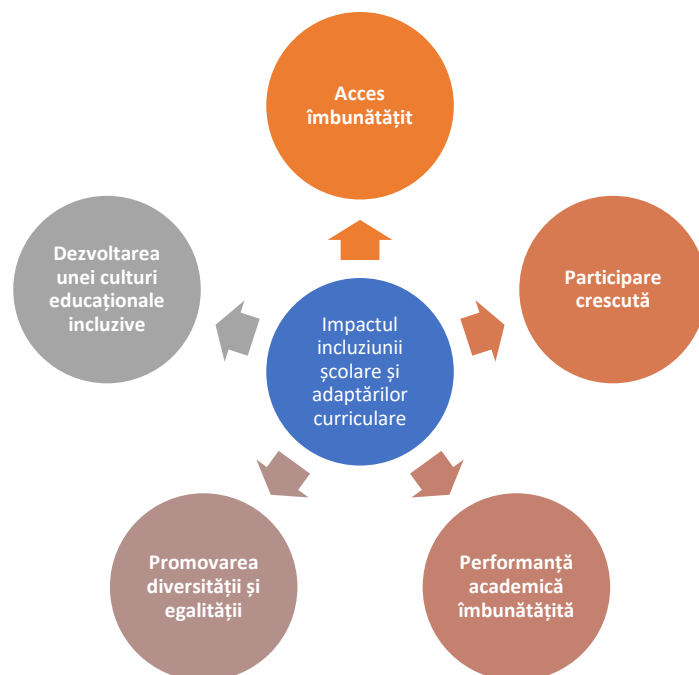

Fig. 1 Impactul incluziunii școlare și adaptărilor curriculare

Implementarea adaptărilor curriculare deschide noi căi de acces pentru elevii cu CES la educația de calitate. Prin simplificarea terminologiei și utilizarea de materiale vizuale sau interactive, se elimină barierele de înțelegere și se creează un mediu de învățare mai accesibil. Astfel, elevii cu CES pot avea acces la conținutul academic într-un mod care să li se potrivească nevoilor și capacităților lor individuale.

Adaptările curriculare încurajează participarea activă a elevilor cu CES în procesul de învățare. Prin prezentarea informației într-un mod mai clar și mai ușor de înțeles, acești elevi se simt mai încrezători și mai motivați să participe la activități și discuții în clasă. Astfel, se creează un mediu educațional mai dinamic și interactiv, în care fiecare elev se simte valorizat și implicat.

Implementarea eficientă a adaptărilor curriculare are un impact pozitiv asupra performanței academice a elevilor cu CES. Prin adaptarea conținutului și a metodelor de evaluare la nevoile și capacitățile lor individuale, acești elevi au mai multe șanse de a-și demonstra cunoștințele și abilitățile. Astfel, se observă o creștere semnificativă a rezultatelor academice și a satisfacției elevilor în ceea ce privește progresul lor educațional.

Prin promovarea incluziunii școlare și a adaptărilor curriculare în limbaj științific, se promovează în mod activ diversitatea și egalitatea în educație. Fiecare elev este recunoscut ca având dreptul la o educație de calitate, indiferent de abilitățile sau nevoile sale individuale. Astfel, se creează un mediu educațional în care diversitatea este valorizată și respectată, iar fiecare elev are oportunități egale de a-și atinge potențialul maxim.

Implementarea eficientă a adaptărilor curriculare contribuie la dezvoltarea unei culturi educaționale incluzive și sensibile la nevoile individuale ale elevilor. Prin implicarea tuturor actorilor din sistemul educațional - cadre didactice, părinți, specialiști în educație specială - se creează un mediu de învățare în care fiecare elev se simte acceptat, susținut și încurajat să își exploreze și să își dezvolte potențialul.

Pe termen lung, impactul incluziunii școlare și al adaptărilor curriculare se reflectă în întreaga societate. Elevii cu CES care beneficiază de un mediu educațional inclusiv devin cetățeni activi și productivi, contribuind la creșterea economică și la dezvoltarea socială a comunității. Prin oferirea de oportunități egale de educație, se construiește un viitor mai echitabil și mai prosper pentru toți membrii societății.

O altă idee importantă în contextul impactului incluziunii școlare și al adaptărilor curriculare este legată de dezvoltarea empatiei și a respectului între elevi. Implementarea acestor adaptări nu doar că facilitează accesul și înțelegerea conținutului academic pentru elevii cu CES, ci și promovează interacțiunile pozitive și relațiile sănătoase între toți elevii din cadrul școlii.

Atunci când elevii fără CES sunt expuși la strategiile de adaptare curriculară și la mediul inclusiv creat în clasă, ei învață să aprecieze diversitatea și să fie mai înclinați să ofere sprijin și să fie solidari cu colegii lor cu nevoi speciale. Acest lucru contribuie la crearea unei culturi a respectului și a incluziunii în școală, unde fiecare elev este acceptat și valorizat pentru contribuția sa unică la comunitate.

De asemenea, prin interacțiunea și colaborarea în cadrul proiectelor și activităților de grup, elevii devin mai empatici și mai sensibili la nevoile și experiențele colegilor lor cu CES. Această empatie și înțelegere reciprocă sunt fundamentale pentru construirea unei societăți mai incluzive și mai armonioase în viitor.

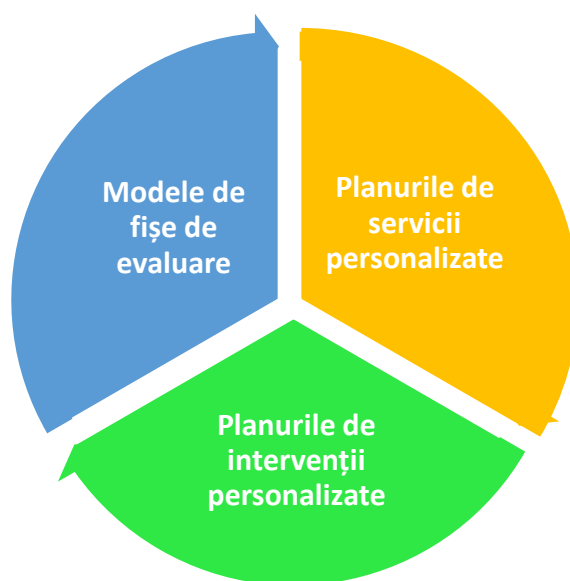

Fig. 2 Instrumente utile în abordarea elevilor cu CES

Planurile de servicii personalizate, planurile de intervenții personalizate și modelele de fișe de evaluare sunt instrumente fundamentale în sprijinirea elevilor cu Cerințe Educaționale Speciale (CES) în cadrul incluziunii școlare.

Planurile de servicii personalizate sunt elaborate pentru a identifica și aborda nevoile individuale ale fiecărui elev cu CES. Ele definesc obiectivele specifice, strategiile și resursele necesare pentru a asigura succesul și progresul elevului în cadrul mediului educațional. Prin planificarea adaptărilor curriculare și a suportului individualizat, aceste planuri asigură furnizarea de servicii adecvate pentru a răspunde nevoilor educaționale și de dezvoltare ale elevului.

Pe de altă parte, planurile de intervenții personalizate oferă un cadru structurat și individualizat pentru implementarea unor intervenții specifice destinate să sprijine progresul elevului. Ele includ strategii detaliate, obiective măsurabile și resurse necesare pentru a aborda nevoile și dificultățile identificate ale elevului. Prin implementarea acestor intervenții personalizate, se urmărește maximizarea progresului academic și dezvoltării globale a elevului.

În plus, modelele de fișe de evaluare sunt utilizate pentru a evalua progresul și performanța elevului în diferite domenii de dezvoltare și învățare. Aceste fișe sunt adaptate nevoilor individuale ale elevului și includ criterii de evaluare relevante pentru a măsura realizările sale într-un mod obiectiv și concret. Prin utilizarea acestor modele de fișe de evaluare, cadrele didactice pot monitoriza progresul elevului și pot ajusta intervențiile și adaptările curriculare în funcție de nevoile sale în evoluție.

În concluzie, impactul incluziunii școlare și al adaptărilor curriculare este vast și profund, având implicații semnificative în cadrul comunității școlare și al societății în ansamblu. Implementarea acestor adaptări nu doar că facilitează accesul și înțelegerea conținutului academic pentru elevii cu Cerințe Educaționale Speciale (CES), ci și promovează respectul, empatia și solidaritatea între toți membrii comunității educaționale.

Prin crearea unui mediu educațional incluziv și accesibil, se promovează diversitatea și egalitatea în educație, contracaraând discriminarea și segregarea. Elevii devin mai implicați și mai angajați în procesul educațional, dezvoltând abilități sociale și de colaborare care îi pregătesc pentru o participare activă în societate.,,,,,,

Pe termen lung, promovarea incluziunii școlare și a adaptărilor curriculare contribuie la formarea unei societăți mai echitabile, mai coezive și mai respectuoase față de diversitatea umană. Prin consolidarea valorilor incluziunii și respectului reciproc în educație, se construiește fundamentul pentru o societate mai justă și mai prosperă pentru toți membrii săi.

BIBLIOGRAFIE

1. Bordeniuc, A. (2022). Instruirea elevilor cu cerințe educaționale speciale în învățământul profesional tehnic. *In Probleme actuale ale teoriei și practicii educației incluzive* (pp. 23-26).
2. Ciobanu, A., & Ursu, M. (2021). Dezvoltarea inteligenței emoționale la copii cu cerințe educaționale speciale. *Probleme ale științelor socio-umanistice și modernizării învățământului* (pp. 168-173).
3. Gavriloiu, O. (2022). Modalități de integrare a copiilor cu cerințe educaționale speciale. *In Materialele Conferinței Republicane a Cadrelor Didactice* (Vol. 5, pp. 171-174).
4. Marcu, V., Dan, M., & Boca, I. C. (2011). Educational technologies regarding sports training of children with special educational needs *Tehnologii didactice privind antrenamentul sportiv la copiii cu cerințe educaționale speciale*. Stud. Știință Cult, 7, 201-206.
5. Polisca, C. E. (2022). Incluziunea copiilor de vârstă școlară cu cerințe educaționale speciale. *Revista Institutului Național al Justiției*, 62(3), 36-41.
6. Stratan, V., & Cerneavski, V. (2016). Formarea culturii muncii la elevii cu cerințe educaționale speciale. *Univers Pedagogic*, 50(2), 81-85.
7. Toma, S. (2016). Factori și particularități psihosociale ale adaptării copiilor cu cerințe educaționale speciale. *Studia Universitatis Moldaviae* (Seria Științe ale Educației), 95(5), 183-190.
8. Vrasmas, T. (2011). Cerințele educaționale speciale în psihopedagogie. *Repere-Revista de Științele Educației*, (4), 20-37.

INCLUZIUNEA ȘCOLARĂ A UNUI COPIL CU TULBURĂRI DIN SPECTRUL AUTIST

Prof. dr. Mihaela Grasu, Școala Gimnazială Specială "Constantin Păunescu" Iași
Prof. Ana-Maria Ciobanu, Școala Gimnazială Specială "Constantin Păunescu" Iași

Una dintre tulburările infantile de neurodezvoltare, ce afectează 1 din 68 de copii, conform estimărilor recente (Baio și alții, 2018) este tulburarea din spectrul autist. Numărul mare de copii cu TSA justifică preocuparea de a dezvolta strategii de intervenție educațională, astfel încât să poată beneficia de dreptul la o educație de calitate.

Copiii cu TSA prezintă deficiențe de comunicare atât în limbajul receptiv cât și în cel expresiv, probleme de interacțiune socială și un număr restrâns de interese, comportamente și activități care au

un caracter rigid și repetitiv (WHO, 2019). Există o mare varietate în tipul și severitatea simptomelor și asocierea cu alte afecțiuni. De exemplu, aproape o treime din copiii de opt ani cu TSA prezentau IQ sub 70 și tulburări de hiperactivitate și deficiențe de atenție, iar peste jumătate dintre ei comportamente agresive (Christensen, Zubler, 2020).

Conform legislației din România copiii cu TSA pot fi incluși în învățământul de masă sau în cel special. Având în vedere condițiile din sistemul românesc de învățământ, specialiștii în domeniu (Gherguț și alții, 2016, p. 13) recomandă ca elevii cu dizabilități ușoare să fie incluși în programul școlilor obișnuite, în timp ce cei care prezintă deficiențe severe sau asociate să beneficieze de școlarizarea în instituții speciale, unde este mai ușor de realizat adaptarea curriculară, în funcție de nevoile specifice ale copilului.

Documentul care planifică și coordonează activitatea educațională a unui elev cu TSA cu nevoi educaționale specifice este programul de intervenție personalizat. Acest instrument stabilește, pe baza evaluării complexe a copilului, principalele obiective de învățare din mai multe zone de intervenție.

Pentru exemplificare, vom prezenta un program de intervenție personalizat pentru un copil diagnosticat cu TSA, elev în clasa a III-a la Școala Gimnazială Specială „Constantin Păunescu” Iași. În urma evaluării inițiale au fost identificate următoarele aspecte:

Motricitate generală: bună.

Motricitate fină: realizează cu dificultate acțiuni ce implică mișcări fine, coordonare oculo-manuală. Refuză instrumentele de scris.

Psihomotricitate: indică prin imitație elementele principale ale schemei corporale. Lateralitate dreaptă. Conduitele perceptiv-motrice de formă, culoare, mărime în curs de formare. Asociază obiecte după formă, culoare, mărime. Nu se orientează spațio-temporal.

Comunicare și limbaj: întârziere severă în dezvoltarea limbajului. Pronunță câteva cuvinte simple, monosilabice din proprie inițiativă (apa, Bibi) repetă câteva cuvinte uzuale monosilabice. Înțelege și execută câteva comenzi simple: Ridică-te!, Așează-te!, Ridică de pe jos!

Cognitiv: capacitate de memorare scăzută (hipomnezie), hipoprosexie, alexie, agrafie. Recunoaște o parte din literele mari de tipar și câteva cifre și le pronunță șoptit. Realizează cu ajutorul incastrelor și puzzle-urilor simple. Asociază culori și forme.

Social-afectiv și comportamental: Toleranța foarte scăzută la frustrare. Se plictisește repede de sarcinile care-i sunt date, începe să țipe și devine heteroagresiv față de adulți. Se liniștește când ascultă muzică pentru copii. Nu rezolvă sarcinile date independent. Se ridică din bancă și începe să sară. Este dependent de adult în ceea ce privește îngrijirea personală și autonomia socială.

Având în vedere evaluarea inițială și competențele prevăzute în Programa școlară pentru învățământul special, principalele domenii de intervenție stabilite au fost: psihomotricitate, comunicare și limbaj, cognitiv și social-afectiv și comportamental.

Psihomotricitate

- Identificarea elementelor de bază ale schemei corporale:

- exerciții de motricitate cu antrenarea diferitelor părți ale corpului;
- exerciții de identificare a părților de bază ale schemei corporale (cap, corp, mâini, picioare) la sine și la partener;
- jocuri de mișcare folosind diferite părți ale corpului;
- exerciții - joc de reconstituire imagistică (puzzle) a corpului uman.

- Exersarea lateralității și coordonării oculo-motorii:

- exerciții de manipulare a obiectelor (realizare prin imitație a unor acțiuni zilnice: bea apă, spală-te pe dinți, mănâncă cu lingura);
- exerciții de coordonare oculo-motorie (jocuri de construcție, decupaje libere, jocuri de înșiruit, exerciții de presare, rupere, mototolire, modelare, colorare etc.);
- desen după șablon, trasare de contururi, ștampilare.

- Formarea structurilor perceptiv-motrice de bază:

- exerciții-joc de clasificare, seriare, grupare după formă, culoare, mărime.

Comunicare și limbaj

- Dezvoltarea limbajului receptiv:

- exerciții de recunoaștere a semnificației unui mesaj verbal simplu (sarcini simple/comenzi);
- jocuri de rol cu imitarea unor acțiuni;
- jocuri de sortare pe categorii: alimente, obiecte de îmbrăcăminte, jucării, obiecte de igienă personală;
- joc tip: „Identifică obiectele după utilitatea lor!” („Arată-mi obiectul cu care bei apă!” „Atinge obiectul pe care stai!”)

- Emiterea de sunete, silabe și pronunțarea de cuvinte uzuale cu rol comunicațional:

- exerciții de imitare a sunetelor din natură;
- exerciții de articulare corectă a sunetelor, de pronunție a cuvintelor prin imitație;
- exerciții de denumire de: obiecte, imagini, acțiuni.

Cognitiv

- Formarea și exersarea elementelor pregătitoare antepregrafice:

- exerciții de trasare de linii cu diferite instrumente de scris;
- exerciții de conturare a literelor, a cifrelor.

- Învățarea sunetelor și literelor alfabetului:

- exerciții-joc pentru identificarea sunetelor;
- exerciții de citire cu voce tare a literelor;
- exerciții de sortare a literelor.

- Operarea cu numere în concernul 0-5:

- exerciții-joc pentru identificarea și recunoașterea numerelor 0-5;
- exerciții de sortare a cifrelor;
- exerciții de formare de mulțimi de obiecte în concernul 0-5.

Social-afectiv și comportamental

- Stoparea comportamentelor agresive:

- folosirea tehnicii time-out;
- exerciții de învățare a comenzii interzis.

- Formarea deprinderii de a îmbrăca și încălța:

- exerciții practice de încălțat-descălțat;
- exerciții practice de îmbrăcat-dezbrăcat;
- exerciții-joc de îmbrăcat-dezbrăcat păpușa.

- Rezultatele obținute în urma evaluării de etapă motivează menținerea planului de intervenție personalizat și în perioada următoare, până la încheierea anului școlar.

A avea în clasă un copil cu TSA reprezintă o provocare și pentru cadrele didactice din școala specială. Toleranța scăzută la frustrare, problemele comportamentale care pot să apară, dependența de profesor în îndeplinirea sarcinilor care îi sunt date, implică intervenția personalizată.

Bibliografie:

Baio, J. (2018). Prevalence of autism spectrum disorder among children aged 8 years—autism and developmental disabilities monitoring network, 11 sites, United States, 2014. *MMWR. Surveillance Summaries*, 67.

Christensen, D., & Zubler, J. (2020). CE: from the CDC: understanding autism spectrum disorder. *AJN The American Journal of Nursing*, 120(10), 30-37.

Gherguț, Alois, Frumos, Luciana, Raus, Gabriela (2016). *Educația specială. Ghid metodologic*, Editura Polirom, Iași,.

Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 520 bis/19.05.2021, *Programa școlară pentru disciplina Terapii și programe de intervenție. Învățământ special. Clasele pregătitoare - a IV-a. Dizabilități intelectuale grave, severe și/sau asociate*.

PROGRAM DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT (PIP) - limba latină

Profesor: Grădinaru Daniela

Numele elevului: C.T.

Clasa: a XI-a E

Disciplina: Limba latină

Unitatea școlară: Seminarul Teologic Liceal Ortodox "Sf. Gheorghe" Botoșani

Data începerii PIP: 01.10. 2023

Perioada de intervenție:

Principalele categorii de cerințe abordate în acest PIP		Puncte forte care pot fi folosite		
Dificultăți de învățare Nr.		● atitudine pozitivă față de comunicare; ● aptitudini și competente recunoscute și valorizate în plan școlar; ● gândire autonomă, reflexivă și critică; ● cunoștințe solide asimilate anterior		
Competențe specifice	Conținuturi	Metode si mijloace de realizare	Criterii minimale de apreciere a progreselor	Metode si instrumente de evaluare
1.1 identificarea vocabularului specific limbajului retoric, filosofic, istoric și literar	Elemente de lexic din textele autorilor latini: Cicero, Titus Livius, Petronius	- fișe de lucru cu exerciții de identificare a termenilor specifici din texte cu support suplimentar	Identifică termeni latin în texte scurte și le traduce având la dispoziție fișă de vocabular	Fișe de evaluare Jocuri digitale
1.2 folosirea lexicului neologic circumscris domeniilor elocinței, filosofiei, istoriei și literaturii prin recunoașterea etimonului latin al neologismului	- proza latină cu caracter retoric, filosofic, istoric și literar: Cicero / Titus Livius/ Petronius	- exerciții de recunoaștere a neologismelor cu etimon latin - exerciții de asociere	Asociază corect neologismele din limba română cu cuvintele latinești de la care provin	Fișe de lucru cu diferite tipuri de exerciții, joc online
1.3 identificarea valorii sintactice a părților de propoziție,	noțiuni de sintaxă a cazurilor	Identificarea cazurilor cu ajutorul unor fișe sintetice	Identifică în texte latinești cuvinte la diferite cazuri	Fișe de lucru
2.1 completarea informațiilor necesare pentru înțelegerea și interpretarea unor texte, folosindu-se materiale auxiliare	texte din istorii, enciclopedii, traduceri literare	Lectura unor texte în limba română din enciclopedii, din traduceri literare	Extrage din texte idei principale	Conversație
2.2 sintetizarea sub formă de schemă/ fișă a conținutului unui mesaj scris	- schițe, tablouri sinoptice, fișe	- redactare unor proiecte, pe baza fișelor de lucru, a	Completează tabele, schițe cu ajutor suplimentar	Fișe de lucru

		rezumatului sau schemei-sinteză		
3.1 analiza și interpretarea unor texte istorico-literare prin prisma reflecției personale referitoare la instituții politice și culturale ale Romei	- Cicero - Titus Livius - Petronius	- identificarea ideilor principale, realizarea rezumatului unor texte din opere oratorice, istorice, narrative	Extrage idei din textele autorilor studiați Realizează scurte rezumate a textelor	Fișe de lucru

ADAPTARE CURRICULARĂ DISCIPLINA FIZICĂ CLASA IX a

Prof. Gula Mihaela Laura – Colegiul Tehnic „Alexandru Ioan Cuza” Suceava

Numele și prenumele elevului/elevilor:

Clasa: a IX-a A

DISCIPLINA: FIZICA

PROBLEMELE CU CARE SE CONFRUNTĂ ELEVUL/ELEVII :

- Exprimare greoaie în limbaj, vocabular sărac în cuvinte;
- Posibilități de exprimare reduse, vorbire rară, ezitantă, încetinită;
- Capacitate slabă de efort intelectual;
- Capacitate redusă de concentrare a atenției;
- Elevii au o atitudine prietenoasă, însă comunică și interrelaționează mai greu cu colegii.

1. COMPETENȚE GENERALE:

- ✓ Înțelegerea și explicarea unor fenomene fizice, a unor procese tehnologice, a funcționării se utilizării unor produse ale tehnicii întâlnite în viața de zi cu zi;
- ✓ Investigația științifică experimentală se teoretică aplicată în fizică.

2. COMPETENȚE SPECIFICE: Descrierea unor fenomene fizice, identificarea mărimilor fizice, a fenomenelor fizice, a unor condiții fizice, aplicarea unor legi fizice, utilizarea algoritmilor de rezolvare de probleme.

Nr. crt.	Competențe specifice	Activități de învățare	Metode se mijloace de realizare	Metode se instrumente de evaluare	Perioada
1	Descrierea mișcării corpurilor folosind mărimile fizice vectoriale viteza și accelerație	Recapitulare Test inițială	Discuții Test	Comentarii și aprecieri Test scris	S1, S2, S3
2	Identificarea modului în care inerția corpurilor influențează efectul interacțiunii acestora	Mișcare și repaus	Ciorchinele	Comentarii și aprecieri	S4, S5, S6, S7
3	Identificarea relației cauzale dintre forța și accelerație și a faptului că pe durata unei interacțiuni asupra fiecărui corp acționează câte o forță	Principiul I	Fișe de lucru	Autoevaluare	S8
4	Determinarea caracteristicilor perechi de forțe care există într-o interacțiune.	Principiul al II-lea	Lectura și rezumarea unui text	Comentarii și aprecieri	S8, S9

5	Rezolvarea unor probleme simple prin aplicarea în diferite situații a principiilor II și III ale mecanicii newtoniene	Principiul al III-lea	Exercițiul	Comentarii și aprecieri	S10
7	Evidențierea experimentală a dependentei alungirii corpurilor de forța deformatoare, în domeniul elastic. Generalizarea rezultatelor observațiilor experimentale în formularea legii lui Hooke.	Probleme Test 1	Rezolvare de probleme Test. Discuții	Autoevaluare Test scris Comentarii și aprecieri	S11
8	Rezolvarea unor probleme simple prin aplicarea în diferite situații a legii lui Hooke	Legea lui Hooke. Tensiunea în fir	Fise de lucru	Comentarii și aprecieri	S12
9	Descoperirea pe cale experimentală a legilor frecării la alunecare precum și a rolului frecării în tehnica și activitatea cotidiană. Rezolvarea unor probleme simple prin aplicarea în diferite situații a legilor frecării la alunecare	Probleme Test 2 Recapitulare Referate Portofolii	Rezolvare de problem. Test Ciorchinele Fise de lucru Referate, portofoliu	Autoevaluare Test scris Comentarii și aprecieri Comentarii și aprecieri Prezentarea portofoliului	S13
10	Evidențierea faptului că toate corpurile din Univers se atrag cu o forță care depinde de masele corpurilor și de distanța dintre ele; Interpretarea greutății ca forță de atracție universală manifestată în vecinătatea Pământului	Legile frecării la alunecare Probleme	Organizator grafic Rezolvare de probleme	Comentarii și aprecieri Autoevaluare	S14
11	Identificarea condițiilor în care o forță efectuează un lucru mecanic.	Legea atracției universale	Exercițiul	Comentarii și aprecieri	S15
12	Explicarea semnificației fizice a puterii Rezolvarea unor probleme simple	Lucrul mecanic.	Fise de lucru	Comentarii și aprecieri	S17
13	Explicarea relației dintre lucrul mecanic și variația energiei cinetice.	Puterea Probleme	Exercițiul Test	Autoevaluare Test scris	S18
14	Rezolvarea unor probleme simple prin aplicarea în diferite situații a teoremei variației energiei cinetice.	Teorema variației energiei cinetice a punctului material	Lectura și rezumarea unui text	Comentarii și aprecieri	S19
15	Calcularea energiei cinetice și a energiei potențiale gravitaționale	Probleme Test 1	Rezolvare de probleme Discuții	Autoevaluare Test scris	S20
16	Identificarea condițiilor în care energia mecanică se conserva.	Energia potențială	Lectura și rezumarea	Comentarii și aprecieri	S21

	Rezolvarea unor probleme simple prin aplicarea teoremei variației energiei cinetice și a legii de conservare a energiei mecanice	gravitațională	unui text		
17		Legea conservării energiei mecanice Probleme	Jurnalul cu dublă intrare Rezolvare de probleme	Autoevaluare	S22
18		Test 2	Test	Test scris	S23
19	Identificarea condițiilor în care corpurile efectuează o translație sau o rotație Identificarea condițiilor în care un corp este în echilibru de translație sau echilibru de rotație Rezolvarea unor probleme simple prin aplicarea în diferite situații a condițiilor de echilibru la translație sau rotație	Echilibrul de translație Echilibrul de rotație Probleme	Lectura și rezumarea unui text Rezolvare de probleme Discuții	Comentarii și aprecieri Autoevaluare	S25
20	Descrierea și explicarea într-un limbaj specific a fenomenelor de reflexie și refracție a luminii. Identificarea unor noțiuni și caracterizarea unor mărimi fizice utile în studiul opticii geometrice.	Reflexia și refracția Oglinda plană	Ciorchinele Jurnalul cu dublă intrare Rezolvare de probleme	Comentarii și aprecieri Autoevaluare	S26
21	Evidențierea experimentală a reflexiei și refracției luminii, și a legilor acestora. Rezolvarea unor probleme simple	Probleme Test 1	Lectura și rezumarea unui text Rezolvare de probleme Discuții	Autoevaluare Test scris Comentarii și aprecieri	S27
22	Determinarea pe cale experimentală, grafică și analitică a imaginii unui obiect prin lentilele subțiri	Lentile subțiri. Probleme	Lectura și rezumarea unui text Rezolvare de probleme Discuții	Comentarii și aprecieri Autoevaluare	S28
23		Test 2	Test	Autoevaluare Test scris Comentarii și aprecieri	S30
24	Identificarea principalelor defecte de vedere și a modalităților de corectare a acestora	Ochiul	Dezbaterea Fișe de lucru	Comentarii și aprecieri Autoevaluare	S31
25	Descrierea și explicarea principiilor de funcționare ale	Instrumente optice	Ciorchinele	Comentarii și aprecieri	S33

	unor dispozitive si aparate optice ce utilizează oglinzi si lentile.		Fise de lucru Referate, portofoliu	Autoevaluare Portofolii	
26		Recapitulare finala, portofolii	Referate, portofoliu		S33, S34, S35, S36, S37

Intervenția personalizată în cazul copiilor cu cerințe educaționale speciale

profesor de sprijin Hârcă Elena
Școala Gimnazială Specială „Constantin Păunescu”- Iași

Învățarea este unică la fiecare elev în funcție de stil, ritm, nivel de învățare, aptitudini, expectanțele sale, ale școlii și ale familiei. Modul de a aborda învățarea este una dintre „diferențele” existente în clasa de elevi.

Orice elev poate învăța în școală dacă e abordat adecvat de cadrele didactice, acestea înțeleg modul lor de a învăța, se adaptează ritmului elevilor și îi ajută să își depășească dificultățile fără a-i desconsidera. Apreciind abilitățile manifestate în performanțele actuale se accentuează și sentimentul de competență al elevului. Cu cât acesta crește va avea curajul abordării problemelor, scăzând anxietatea legată de sarcinile școlare.

„Curriculum-ul trebuie adaptat la nevoile copiilor și nu invers. Școlile trebuie să ofere oportunități curriculare care să răspundă diferitelor abilități și interese ale copiilor.” (Declarația de la Salamanca, UNESCO, 1994)

Copiii cu cerințe educaționale speciale trebuie să primească sprijin în învățare în contextul curriculumului obișnuit și nu printr-un curriculum separat. Parcurgerea acestuia și atingerea obiectivelor propuse reprezintă o sarcină a școlii, a cadrelor didactice implicate și a părinților. Elevul este mai important decât curriculum-ul iar acesta se adaptează la nevoile elevului.

În școala incluzivă principiul de bază este cel care stabilește că tuturor copiilor să li se asigure aceeași educație iar celor cu cerințe educaționale speciale să li se ofere sprijin suplimentar.

A parcurge curriculum-ul școlar este o sarcină dificilă pentru elevii cu dificultățile în învățare. Orice problemă de învățare este o problemă a sistemului școlar și nu un defect al copilului. Curriculum-ul pentru această categorie de copii nu trebuie înlocuit ci adaptat care presupune diferențierea, individualizarea și personalizarea curriculară.

Curriculum-ul adaptat trebuie să vină în întâmpinarea nevoilor educative ale elevului. Această sarcină nu e deloc ușoară și se realizează printr-o colaborare sistematică între învățător, profesorul de sprijin și ceilalți specialiști.

Curriculum-ul este un instrument de lucru flexibil, deschis nevoilor elevului, individualizat. El trebuie să valorifice toate ocaziile sociale ale învățării. El presupune un conținut și un proces în același timp.

În activitatea sa, învățătorul va avea în vedere următoarele: elevul este mai important decât curriculum-ul; să aibă în vedere diferențele existente între elevi; recompensa învățării va fi efortul depus.

În urma numeroaselor studii efectuate în școlile din lumea întreagă s-a constatat că există un număr mare de elevi cu dificultăți de învățare care s-au integrat bine în clase obișnuite. Acest lucru s-a datorat individualizării și adaptării curriculare. Pentru a adapta curriculum-ul la cerințele elevului

cu dificultăți de învățare se are în vedere: conținutul propus; obiectivele propuse; capacitatea de realizare a obiectivelor propuse; asigurarea unei participări active la activitățile de învățare.

Importantă este activitatea care se desfășoară în cadrul grupului de elevi. Cooperarea în cadrul clasei valorifică părțile pozitive ale personalității. Copiii se vor accepta unii pe alții, indiferent de etichetările societății. Relațiile din cadrul grupului facilitează învățarea a și relaționarea între elevi.

Argumentele care stau la baza unui curriculum adaptat sunt:

- respectarea dreptului fiecărui copil la educație pe măsura potențialului și a capacităților sale
- formarea unui comportament adecvat al copilului cu dificultăți de învățare care să permită adaptarea și integrarea sa socială printr-o experiență comună alături de copii normali.
- asigurarea legăturii cu fapte reale de viață și familiarizarea cu o serie de obișnuințe privind activitățile din timpul liber.
- depistarea capacităților necesare pentru rezolvarea independentă a problemelor în limitele permise de gradul deficienței, capacitatea de autocontrol în situații dificile.

Un curriculum integrat trebuie să pună accent pe următoarele domenii:

- 1) Dezvoltarea trăsăturilor de personalitate în domeniul afectiv, motivațional, caracterial și al socializării: imaginea de sine; scopurile, interesele, pasiunile; motivația internă și externă; concordanța dintre potențialul personal-realizări; gradul de toleranță și înțelegere față de cei din jur, față de valorile acestora; echilibrul afectiv; jocul, activitățile de timp liber; responsabilitățile individuale, școlare, sociale; relațiile cu colegii, cu profesorii; comportamentul, ținuta, atitudinile; controlul agresivității; atitudinea față de muncă;
- 2) Dezvoltarea deprinderilor de muncă individuală: deprinderile de studiu și stilul personal de învățare; învățare a socială; succes/însucces școlar; procesele gândirii; comunicarea verbală și nonverbală, orală și scrisă; modul de rezolvare a sarcinilor.
- 3) Dezvoltarea conduitei morale, religioase și a simțului estetic: atitudinea față de valorile religioase; domeniile de interes artistic; atitudinea față de diferite evenimente și fenomene sociale; gradul de implicare în diferite activități cu o conotație etică și estetică.
- 4) Dezvoltarea armonioasă a conduitelor psihomotrice: deprinderi psihomotrice de bază; jocurile dinamice și exercițiile fizice, rezistența la efort fizic.

Etapele adaptării curriculum-ului

a) Documentarea - presupune studiul programei școlare

- cunoașterea copilului prin convorbiri cu părinții, cu copilul, observări sistematice sau ocazionale asupra comportamentului elevului, interpretarea rezultatelor obținute de copil la teste, fise de lucru.

b) Evaluarea inițială - pe baza rezultatelor obținute în urma evaluării și a interpretării rezultatelor elevilor, se poate realiza:

- proiectarea strategiilor educaționale care i se potrivesc elevului cu dificultăți de învățare;
- diferențierea predării-învățării de către învățător în funcție de posibilitățile și nevoile elevului;
- întocmirea planului de intervenție personalizat;

c) Adaptarea propriu-zisă

-activitățile de învățare utilizate sunt cele din programa școlară sau create de cadrul didactic;

- obiectivele de referință - unele sunt reluate pentru activitatea de recuperare, altele transformate pentru perioada viitoare iar o altă grupă de obiective sunt adaptate, respectându-se principiul accesibilizării;

- resursele materiale, de timp, umane;

- strategiile de predare-învățare -evaluare;

d) Monitorizarea elevului cu dificultăți de învățare

- implementarea curriculum-ului adaptat;

- folosirea strategiilor de învățare activă centrate pe elev;

- strategii de predare diferențiată;

- folosirea laudei, a încurajărilor pentru cel mai mic progres înregistrat în procesul de învățare;

- stabilirea concretă a măsurilor și acțiunilor de întreprins;

- propuneri de intervenții educațional-terapeutice;

- stabilirea temelor pentru acasă;

-implicarea elevilor în stabilirea șintelor individuale de învățare ;

e) Evaluarea finală

- se vor evalua cunoștințele acumulate, comportamentele dobândite, cu ajutorul testelor finale, grilelor de evaluare, analiza produselor activității .

După această evaluare se vor lua decizii privind: continuarea strategiei în cazul în care s-au înregistrat rezultatele anticipate; modificarea strategiei, dacă performanțele elevilor nu sunt la nivelul standardelor proiectate; ieșirea din programul de integrare ca urmare a progresului înregistrat.

Rolul învățătorului este de a diferenția curriculum-ul școlar astfel încât toți să învețe. Diferențierea la nivelul acțiunii didactice se face prin individualizare și chiar personalizare a curriculum-ului. Diferențierea reprezintă procesul prin care învățătorul stabilește ceea ce este mai potrivit să învețe elevul și care duce la îmbunătățirea performanțelor școlare. Curriculum-ul nu reprezintă doar conținuturile stabilite de profesor ci cuprinde și experiențele elevului, sistemul său de cunoștințe, deprinderi și atitudini.

Pentru multe cadre didactice a avea elevi integrați în clasă înseamnă o permanentă provocare în găsirea și structurarea unor elemente de sprijin adecvat în predare-învățare. E nevoie de o mare flexibilitate în organizarea procesului de predare-învățare și evaluare astfel încât elevii să fie sprijiniți în dezvoltarea competențelor și a capacităților de învățare, atitudini și valori.

Anul 2022 a marcat începutul programului de integrare școlară a elevei C.E. din clasa a II-a.

Numele : C.E.

Vârsta : 9 ani

Școala : « - »

Clasa : a II-a

Date biografice și sociale

- Nu a frecventat grădinița.
- Este transferată de la o școală din mediu rural în clasa a II-a la o școală din mediul urban.
- Componenta familiei : Provine dintr-o familie formată din 4 membri : părinții și 2 copii. Locuiesc într-o garsonieră. C.E. este primul copil, și e oprită des de părinți pentru a sta cu sora mai mică. Părinții nu au un loc de muncă stabil, beneficiind de ajutor social. Între ei au loc certuri pe fondul consumului de alcool, manifestă dezinteres în educarea copiilor.

Date medicale

- C.E. a fost un copil bolnăvicios în primul an de viață ;
- La vârsta de 2 ani pronunță primele cuvinte iar la 3 ani primele propoziții ;
- Boli : rahitism, anemie

Date psihologice

Testarea psihologică la nivelul unui cabinet psihologic a reliefat:

- IQ = 79, intelect de limită
- întârziere în dezvoltarea psihică
- incapacitatea de generalizare
- eficiență scăzută a memoriei și atenției
- vocabular sărac, imprecis
- probleme de relaționare
- instabilitate afectivă, complex de inferioritate, lipsa încrederii în forțele proprii.

Aptitudini : îi place să cânte și să deseneze.

Date pedagogice

Ruta școlară :

- în anul școlar 2021-2022 a promovat clasa I la o altă școală;
- în urma evaluărilor inițiale, eleva C.E. nu a demonstrat atingerea obiectivelor minimale a programei clasei I, obținând calificativul Insuficient atât la Limba română si matematică;
- nu reușește să finalizeze sarcina didactică datorită ritmului lent de lucru;
- are nevoie permanent de sprijin;
- s-a constatat lipsa interesului și a motivației școlare;
- verbalizare redusă a reprezentărilor și acțiunilor;

- imprecizie în acțiunile practice și mentale ;
 - dislexo-disgrafie
- Am propus evaluarea elevei de către Comisia Interdisciplinară din școală.
Rezultatele evaluării complexe :

Domeniul cognitiv:

- nu cunoaște tot alfabetul (d, b, j, g, h, x, k, w, y), nu recunoaște grupurile de litere, nu face întotdeauna corespondența sunet-literă;
- nu aplică reguli de ortografie și punctuație, nu citește decât cu sprijin, nu scrie decât câteva cuvinte, nu precizează numărul cuvintelor din propoziție și nici numărul silabelor dintr-un cuvânt, nu ordonează cuvinte pentru a obține o propoziție, nu scrie cu majusculă, nu respectă ortografia și punctuația;
- gândire concretă, are nevoie de obiecte pentru efectuarea unor calcule cu numere mici, cunoaște numerele numai la 100, dar nu în mod constant;
- nu compune și descompune numere în centrul 0-100, nu stabilește poziția unui obiect în raport cu un sistem de referință, nu identifică interiorul/exteriorul unei figuri geometrice, nu ordonează cronologic imagini după un reper, nu știe unitățile de măsură nestandard, nu ordonează obiecte date în funcție de lungime, grosime, greutatea lor, nu efectuează corect operații de adunare și scădere, nu rezolvă probleme cu o operație;
- nu efectuează operații de adunare și scădere în centrul 0-100, cu trecere peste ordin.

Domeniul psihomotor

- orientare spațio-temporală deficitară (probleme în recunoașterea orelor pe ceas, nu cunoaște zilele săptămânii, lunile anului, anotimpurile), schemă corporală insuficient dezvoltată

Domeniul socio-afectiv

- imaturitate afectivă, infantilism comportamental, stimă de sine scăzută.
- În urma evaluării și a îndrumării și către comisia de evaluare din cadrul CJRAE, eleva a beneficiat în anul școlar 2022-2023 de programe de intervenție : terapie logopedică, programe adaptate la Limba română și matematică, terapie educațională, consiliere.
- Constituirea echipei de intervenție și a sarcinilor fiecăruia
- Pentru o acțiune eficientă în plan școlar s-a constituit echipa de caz: învățător; profesor de sprijin; logoped; profesor psihopedagog; părinții.
- Elaborarea programului de intervenție de către echipa de caz

Conținut :

- programa adaptată la limba română și matematică
- modul de aplicare al intervenției
- sarcinile membrilor echipei
- tipurile de evaluare propuse

Portofoliul de intervenție și evaluare al elevei integrate conține următoarele documente:

- certificatul de orientare școlară, elaborat de CJRAE
- planul de servicii individualizat
- programul de intervenție personalizat cu adaptările curriculare specifice
- rapoartele de evaluare periodică și finală
- fișe de evaluare continuă
- fișe de muncă individuală
- certificate sau alte documente medicale

Programul de intervenție s-a realizat prin activitatea în parteneriat învățător-profesor de sprijin și a vizat activități comune de predare: conducerea alternativă a activității frontale cu întregul colectiv al clasei; asistența la anumite activități în calitate de observator a profesorului de sprijin; activitatea individuală cu elevul integrat. În toate situațiile de învățare elevul integrat a fost solicitat, adaptând cerințele la nivelul său de înțelegere.

Modalități de lucru:

- identificarea a *ceea ce știe și ce poate face* elevul;

- promovarea unei atmosfere de încurajare în care succesul e rezultatul efortului propriu;
- crearea de situații de cooperare, de relaționare în cadrul grupului;
- încurajarea în permanență a progreselor elevului;
- respectarea ritmului propriu de lucru prin atribuirea de sarcini ce pot fi finalizate în timpul acordat;
- organizarea, secvențierea și accesibilizarea conținuturilor: de la simplu la complex, de la ușor la greu, de la concret la abstract;
- structurarea învățării în pași mici;
- întărirea pozitivă bazată pe încurajare, laudă și recompense;
- sprijin în explicarea sarcinilor de lucru, a temelor pentru acasă.

Criteriile de evaluare au avut în vedere:

- urmărirea progresului individual și nu a clasamentului în cadrul colectivului de elevi;
- modul de asimilare a conținuturilor învățării și formarea capacităților de bază;
- compararea rezultatelor fiecărei evaluări cu cea anterioară în vederea identificării progresului;
- evaluarea efectelor aplicării programului de intervenție: măsurarea performanțelor, stabilindu-se progresul, regresul sau stagnarea.

Rezultate obținute :

- eleva C.E. s-a adaptat cu dificultate în primele luni în noul colectiv. Ca urmare a antrenării în activități de echipă și a responsabilizării permanente la nivelul clasei a căpătat încredere, a dispărut timiditatea, fiind mult mai echilibrată psihic;
- colegii de clasă au devenit mai toleranți oferindu-i sprijin în cadrul activităților de echipă ;
- eleva a înregistrat progres în special la Limba română atingându-se parțial obiectivele programei adaptate, obținând calificativul „Suficient” la sfârșitul anului școlar
- și-a îmbunătățit exprimarea orală și scrisă datorită prezenței sale la ședințele de terapie logopedică, a crescut motivația în activitățile de învățare;
- a reușit să citească texte scurte dar are ritm lent de scriere a cuvintelor și propozițiilor;
- la matematică s-au obținut progrese în ceea ce privește numerele naturale de la 1 la 100 (formare, scriere, citire, comparare), adunare și scădere în centrul 0-100 fără trecere peste ordin, probleme care se rezolvă cu o singură operație dar cu sprijinul învățatorului;
- în cadrul orelor de pregătire suplimentară am sprijinit-o în explicarea sarcinilor de lucru, în rezolvarea temelor pentru acasă;
- familia a conștientizat necesitatea îngrijirii și supravegherii mai atente, manifestând o atitudine pozitivă, bazată pe încurajare și apreciere.

În concluzie, un program de intervenție personalizat este esențial în evoluția copilului, deoarece se concentrează pe nevoile individuale ale acestuia, maximizează progresul, sprijină motivația și implicarea, optimizează eficiența intervenției și contribuie la dezvoltarea încrederii și stimei de sine.

Bibliografie:

1. *** „Declarația de la Salamanca și direcțiile de acțiune în domeniul educației speciale”, Conferința mondială asupra educației speciale: acces și calitate, Salamanca, Spania, 1994
2. Neamțu, C., Gherguț, A., – „Psihopedagogie specială. Ghid practic pentru învățământul deschis la distanță”, Editura Polirom, Iași, 2000
3. Vrășmaș, T., – „Învățământul integrat și/ sau incluziv”, Editura Aramis, București , 2001

PROGRAM DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

Prof. Hîrtie Aurora
Grădinița cu Program Prelungit Șotron Botoșani

Numele și prenumele elevului: C.A.

Data nașterii : 29.06.2019

Domiciliul: Botoșani

Grădinița P.P. "Șotron" Botoșani.

Data aplicării: anul școlar 2023-2024

Psihodiagnostic : - deficiențe /afectări

- exprimare orală greoaie și defectuoasă
- tulburări de comportament
- dificultăți în perceperea componentelor spațiale și temporale.

Starea de sănătate : relative bună.

Echipa de intervenție: cadrele didactice de la grupă, profesor psiholog.

Domeniul de intervenție: educațional

Informații educaționale

Comportament cognitiv:

- copilul are minime reprezentări despre mediul înconjurător corespunzătoare vârstei și nu are capacitatea de a observa sistematic;
- volumul limbajului este sărac, se exprimă greoi;
- gândirea se manifestă doar în cazuri repetitive;
- atenția este slab dezvoltată.

Comportament psihomotoric:

- dezvoltare fizică corespunzătoare vârstei;
- cunoaște schema corporală;
- întâmpină dificultăți în orientarea spațială;
- are deprinderi de igiena personală și colectivă formate.

Relații sociale:

- are uneori crize de nesiguranță;
- colaborează cu dificultate cu colegii de grupă.

Obiective pe termen lung:

- ameliorarea pronunției și dezvoltarea exprimării orale;
- dezvoltarea operațiilor gândirii și a calității acesteia;
- recuperarea lacunelor datorate deficiențelor de care suferă;
- exersarea capacității de orientare spațială și temporală;
- educarea comportamentului civilizat.

Domenii de intervenție recomandate:

Limbaj și comunicare

Cognitiv

Psihomotor

STRUCTURA PROGRAMULUI DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

Limbă și comunicare

Obiective	Metode și mijloace de realizare	Perioada de timp	Criterii de evaluare	Metode și instrumente de evaluare
Să recunoască toți copiii din grupă;	Jocul "Deschide urechea bine";		Identifică și numește toți copiii	Încurajarea și stimularea

Să cunoască numele tuturor copiilor, a doamnei educatoare	Exerciții de pronunție și dezvoltare a auzului fonematic	An școlar		
Să recunoască vecinătățile sălii de clasă Să numească grupele vecine (mare, mijlocie).	Vizită în grădiniță și la celelalte grupe vecine. dialogul		Identifică și numește locurile cerute	Deplasare prin grădiniță
Să recunoască anotimpul, caracteristicile specifice. Să denumească culorile caracteristice	Exerciții de exprimare corectă a obiectelor și lucrurilor din imaginea dată și identificare a culorilor și obiectelor		Exprimă corect denumirea obiectelor și lucrurilor cerute, singur sau cu ajutor	Aprecieri verbale
Să recunoască părți componente ale corpului omenesc; Să denumească părțile componente ale corpului omenesc, simțurile	Exercițiile de identificare a părților corpului omenesc și de exprimare corectă.		Exprimă singură sau cu ajutor Arată singură sau cu ajutor.	Aprecieri stimulatoare.
Să numească membrii familiei sale. Să cunoască puține informații despre fiecare membru	Joc de rol “De-a mama și de-a tata”, “De-a frații”, “De-a bunicii” etc Exerciții de dezvoltare a vocabularului		Identifică membrii familiei, îi numește singură din fotografii	Aprecieri verbale, acordarea de stimulente
Să recunoască ocupațiile oamenilor Să denumească meseriile oamenilor	Jocul “Să-mi povestești despre meserii”, “Să faci și tu ca el”. Exerciții de exprimare corectă		Numește și imită singură sau cu ajutor meseriile	Aprecieri verbale și stimulente
Să recunoască animale păsări, să le denumească.	Jocul “Ograda cu păsări”, “Ferma de animale”, “Animalele pădurii”. Exerciții de exprimare corectă.		Recunoaște și denumește singură sau cu ajutor	Încurajări, stimulente; Primește silueta unui animal la locul potrivit

DOMENIUL COGNITIV

Să numere corect crescător 1-3.	Jocul “Coșul cu jucării” Exerciții de numărare	An școlar	Numără cu ajutor jucăriile din coș	Aprecieri verbale acordarea de stimulente
Să observe plantele din imagini . Să recunoască plantele cerute	“Jocul “Grădina cu flori”, “Grădina cu zarzavaturi”. Exerciții de identificare și recunoaștere	An școlar	Observă, recunoaște și numește cu ajutor câteva din plante	Încurajări verbale, primește bulină în piept
Să aranjeze figurile geometrice. Să recunoască forma geometrică cerută sau culoarea.	Jocul “ Foc și apă” Găsește triunghiul colorat Exerciții de corecție a pronunției.		Găsește și numește figura cerută singură sau cu ajutor	Aprecieri verbale
Să învețe o poezie.	Exerciții de memorare		Repetă după educatoare, după părinte, spune	Participarea activă la serbare

			singură sau cu ajutor	
Să asculte, să cânte	Activitate practică : “Ascultăm și cântăm”		Învăță să cânte împreună cu ceilalți copii	Încurajări verbale
Să observe și să cunoască mijloacele de transport	“Cu ce călătorim” Dialogul Explicația		Observă, atinge și denumște jucăriile singură sau cu ajutor	Încurajări verbale
Să participe la o activitate în clasă, în mod direct	“Și eu vreau să fiu lădat”-joc			Aprecieri verbale

DOMENIUL PSIHOMOTRIC

-Să recunoască componentele spațiale și să se orienteze adecvat.	Exerciții și locuri de mișcare ce vizează: a) direcția: înainte/înapoi sus/jos; stânga/dreapta b) distanța: aproape/depart c) pozițiile față de obiecte: lângă, pe sub. Jocuri de căutare a unor obiecte așezate în diferite poziții spațiale; Rezolvarea unor fișe cu sarcini de orientare spațială.	An școlar	Corectitudinea și rapiditatea reacțiilor la comenzi; -identificarea și precizarea corectă a pozițiilor spațiale ale obiectelor folosite în joc; -recunoașterea și denumirea unor poziții spațiale ale obiectelor din imagini.	Observarea comportamentului; Chestionarea orală pentru conștientizarea pozițiilor spațiale; Aprecieri stimulative; Întreceri Analiza produselor activității (modul de rezolvare a fișelor)
Să perceapă componentele temporale care vizează ritmul mișcărilor	-exerciții efectuate pe loc și în deplasare cu respectarea duratei, tempoului, intensității. -exerciții și jocuri de mișcare cu utilizarea onomatopeelor și a versurilor ritmate: “Cioc-boc, treci la loc”, “Unu-doi, unu-doi/Faceți toți la fel ca noi!”		Răspunde corect motric la următoarele comenzi: “Mergi cât durează melodia”, “Aleargă mai repede”, “Pășește mai rar”, “Mergi ușor pe vârfuri”, “Bate pasul” -execută mișcări la ritmul indicat.	Analiza modului cum respectă durata, tempoul, intensitatea în timpul executării mișcărilor; -aprecieri verbale; -încurajări; -stimulente.

Domeniul/ obiectivul	Obiective	Exemple de activități de învățare	Perioada de intervenție	Criterii minimale de apreciere a progreselor	Metode si instrumente de evaluare	Resp.
Stimularea și dezvoltarea capacităților psiho-individuale în vederea formării unor	O1. Identificarea punctelor tari și limitelor ca părți caracteristice ale propriei persoane	-activități dirijate pentru cunoașterea de sine, jocuri de autocunoaștere - exerciții de prezentare personală		- să identifice și să prezinte caracteristici personale esențiale - să pună în valoare aspecte		

comportament e independente	O2.Dezvoltare a unei atitudini de auto- acceptare	-analiza unor scurte povești din care să desprindă că nimeni nu e perfect	An școlar	pozitive ale propriei persoane în fața altora	Observația directă	Psiholog școlar
	O3.Dezvoltare a stimei de sine	-exerciții-joc de identificare a aspectelor unice ale fiecăruia		- să înțeleagă unicitatea persoanei	Discuții individuale și în grupul grupeii	
	O4.Identificar ea și exprimarea emoțiilor pozitive/ negative	- exercitii pentru dezvoltarea stimei de sine		- să-și formeze o atitudine de autoacceptare și de acceptare a celorlalți	Chestionare	
	O5. Depistarea și exersarea modalităților eficiente de a face față emoțiilor neplăcute	-exerciții de recunoaștere și comunicare a emoțiilor de bază în situații variate		- să identifice emoțiile sale și ale celor din jur	Fișe individuale	
		-jocuri de mimare,jocuri de recunoaștere a emoțiilor celorlalți		- să conștientizeze legătura dintre emoție și comportament		
	O6. Formarea și dezvoltarea comportament elor asertive și de cooperare	-jocuri de rol pentru exprimarea unor răspunsuri emoționale la situații concrete de viață		- să aplice tehnici de control emoțional în relațiile cu cei din jur		
		-activități de identificare a legăturii dintre emoție și comportament		- să înțeleagă importanța relațiilor interumane		
Dezvoltarea abilităților sociale ale elevului	O7. Formarea abilităților de a-și menține prietenii	- exercitii de control emotional		- să lege prietenii și să- si păstreze prietenii		
		-activități în grup cu sarcini ce presupun cooperare/ necooperare		- să participe la activități de grup și să demonstreze un comportament asertiv		
		-discuții pe baza unor texte,filme din care să se desprindă importanța respectului pentru ceilalți,importanța activitatii în grup		- să aplice modalități asertive de comportament		
		- studii de caz despre consecințele agresivității				

		-exerciții de stabilire a regulilor pentru relații și realizarea unui cod de conduită -exerciții de identificare a unor strategii de a face față conflictelor cu prietenii - exercitii de formare si dezvoltare a comportamentului asertiv si de bun ascultator		și în relațiile cu cei din jur		

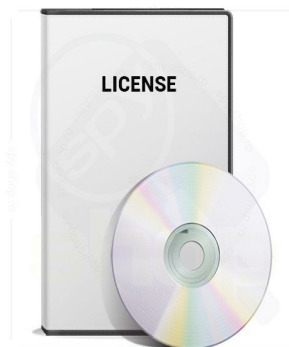
Fișă de evaluare pentru elevii cu CES

M1 Bazele contabilității, Clasa a IX a/ Profil servicii / Tehnician în activități economice

Prof. Hodrea Elena Luminita

Liceul Economic "Alexandru Ioan Cuza " Piatra Neamț

1. Identificați cărui tip de imobilizări le aparțin următoarele elemente patrimoniale din cadrul SC ORION S.R.L .
(10 x 0,5 p = 5 p)

Structuri de imobilizări identificate:

IMOBILIZĂRI NECORPORALE	IMOBILIZĂRI CORPORALE

2. Care din următoarele elemente fac parte din activele circulante:

(1 p)

- a) Utilaje
- b) Terenuri
- c) Titluri de participare
- d) Construcții
- e) Mărfuri

3. Dați 4 exemple de materiale consumabile.

(4x0,5=2 p)

.....

4. Imobilizările financiare cuprind:

(1 p)

- a) Terenuri
- b) Prime legate de capital
- c) Împrumuturi acordate pe termen lung
- d) Produse finite.

Se acordă 1 punct din oficiu.

Succes!

Program de intervenție personalizat la limba franceză

Horoba Daniela
Școala Gimnazială „Grigore Silași” Beclean

Numele și prenumele beneficiarului: **P. I.**

Data și locul nașterii:

Domiciliul:

Scoala/instituția: **Școala Gimnazială , cls. a V-a**

Echipa de lucru: Diriginte: prof.

Profesor integrator: prof.

Disciplina: **limba franceză, L2**

Nr. certificat COSP:

Problemele cu care se confruntă copilul/elevul/tânărul (rezultatele evaluării complexe):

Din punct de vedere medical: -

Din punct de vedere psihopedagogic: Dificultati de învățare

Din punct de vedere al competențelor școlare: Limba franceză : întârzierea reacțiilor; capacitate redusă de a memora și de a înțelege, dificultate în pronunție, teama de necunoscut;

Priorități pentru perioada anului școlar : Recuperarea lacunelor în cunoștințe

P. I. este un elev cu rezultate școlare slabe. Din punct de vedere cognitiv, nu are capacitatea de a efectua calcule complexe și nu are capacitate de analiză și sinteză. Se exprimă corect dar are un vocabular sărac. Prezintă o capacitate scăzută de organizare și coordonare a acțiunilor în conformitate cu comanda verbală. Are un deficit de atenție, apăsătoare spontană și voluntară, însoțite de dezorientare spațio-temporală. În activitățile de învățare în grup nu-și asumă nicio sarcină, nu participă la activități, este refractar când este solicitat să răspundă și se eschivează față de solicitări.

STRUCTURA PROGRAMULUI DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

1. Consiliere psihopedagogică

a) Emoțional și comportamental – activități la nivelul clasei de elevi organizate de profesorul din cabinetul de asistență psihopedagogică

Obiective specifice:

O1. Autocontrolul (managementul emoțiilor): controlul impulsurilor, managementul furiei, maniei, dorința de adevăr, conștiințiozitatea, adaptabilitatea, inovarea, disciplina.

O2. Formarea, dezvoltarea și menținerea ratei de manifestare a comportamentelor prosociale la elevii clasei (a oferi ajutor, a împrumuta, a-și accepta și tolera colegii, a colabora, a ierta, a-și cere iertare, a adresa laude, a se încuraja reciproc, a consola.);

O3. Creșterea stimei de sine, evidențierea calităților și abilităților personale.

b) Abilități sociale – activități la nivelul clasei de elevi organizate de profesorul diriginte

Obiective specifice:

O1. Dezvoltarea capacității de a rezolva conflicte prin comunicare asertivă;

O2. Modificarea relațiilor existente în clasa de elevi în sensul creșterii nivelului de acceptare a tuturor membrilor;

O3 Dezvoltarea abilității de a empatiza cu ceilalți.

IMPLEMENTAREA PIP PENTRU DISCIPLINA LIMBA FRANCEZĂ:

Obiective	Conținuturi	Metode și mijloace de realizare	Perioada de intervenție	Criterii minimale de apreciere a progreselor	Metode și instrumente de evaluare
1. să identifice informațiile esențiale dintr-un mesaj oral, în scopul înțelegerii sensului global al acestuia	-idee principală; -mesaje orale diverse (înregistrări audio); -familiarizarea cu sunetele limbii franceze	Explicația Exercițiul	S1-S7	Identifică informațiile esențiale	Observația sistematică Probă orală

2. să citească texte informative sau literare la prima vedere, cu adaptarea ritmului și intonației impuse de semnele de punctuație	-exerciții de citire a unor texte informative sau literare la prima vedere, cu adaptarea ritmului și intonației impuse de semnele de punctuație - utilizarea formulelor tipice (de exemplu: Salut, ... / Bonjour, ... Ça va ?; Au revoir / À bientôt), distincția tu / vous (de exemplu: Comment vas-tu ? / Comment allez-vous ?)	Explicația Exercițiul Observația	S8- S15	Citește texte scurte la prima vedere	Probă orală
3. să scrie propoziții cu respectarea convențiilor de bază (scrierea cu majusculă, alineat, semne de punctuație)	- propoziții simple și dezvoltate; dezvoltarea unei propoziții simple; propoziția principală / secundară; fraza; cuvinte de legătură;	Muncă independentă Exercițiul, Explicația	S1- S6	Scrie corect după dictare	Probă scrisă
4. să alcătuiască propoziții/fraze simple, dar corecte din punct de vedere gramatical, folosind corect semnele ortografice și de punctuație	-ortografierea grupurilor de litere; despărțirea cuvintelor în silabe; semnele de punctuație -utilizarea pronumelui personal subiect, utilizarea verbelor: être, avoir, s'appeler (de exemplu: Je m'appelle... J'ai 10 ans/ Je suis élève / Je suis roumain... etc.), utilizarea adjectivelor de naționalitate (de exemplu: Je suis français / française...)	Exercițiul	S7- S14	Alcătuieste corect propoziții simple din punct de vedere gramatical și ortografic	Probă scrisă

Obiective realizate : Îmbunătățirea comprehensiunii textelor
Îmbogățirea vocabularului
Dezvoltarea capacității de exprimare orală

Dificultăți întâmpinate : Menținerea lentorii ideatorii și a ritmului de executare a sarcinilor
Motivația scăzută pentru învățare
Independența redusă , rigiditate mintală , anxietate autonomie personală deficitară

- **Metode cu impact ridicat:**
 - pozitiv: recompensarea socială, lucru pe grupe, întărirea pozitivă, modelarea comportamentală, explicația , demonstrația
 - negativ: note de trecere, însă mici (5-6)

Recomandări particulare: continuarea lucrului diferențiat

Modul de implicare a părinților în program:

- Țin legătura cu cadrele didactice
- Participă la ședințe de consiliere
- Comunică periodic cu domnul diriginte
- Susține copilul în realizarea sarcinilor, asigură o atmosferă de echilibru emoțional
- Contribuie la dezvoltarea autonomiei personale implicându-l în activități corespunzătoare vârstei

Revizuirea PIP - la începutul anului școlar următor

METODE DE INSTRUIRE

Din punct de vedere al finalităților urmărite, metodele sunt definite drept modalități practice de acțiune cu ajutorul cărora, sub îndrumarea profesorului sau în mod independent, elevul achiziționează cunoștințe, își formează priceperi și deprinderi, capacitate și atitudini, personalitatea autonomă și creativă.

Modele de adaptări curriculare în învățarea matematicii și științelor

Humă Elena, Humă Ioan

Liceul Economic "Al. I. Cuza" Piatra – Neamț

În procesul de învățare a matematicii și științelor, este esențial să se ofere un mediu educațional adaptat nevoilor individuale ale elevilor. Adaptările curriculare sunt strategii și intervenții menite să asigure fiecărui elev acces la un curriculum relevant și să îi ofere sprijin suplimentar acolo unde este necesar. În continuare, ne propunem să explorăm diverse modele de adaptări curriculare la disciplina de fizică și să evidențiem importanța lor în facilitarea învățării eficiente pentru toți elevii.

Unul dintre modelele de adaptare curriculară este simplificarea conținutului pentru a se potrivi nivelului de abilități al fiecărui elev. Acest lucru poate implica reducerea complexității teoriei sau adaptarea exemplelor și exercițiilor pentru a fi mai accesibile. De exemplu, pentru elevii cu dificultăți de învățare, putem utiliza exemple concrete și aplicații practice pentru a ilustra conceptele abstracte, facilitând astfel înțelegerea și asimilarea acestora.

Un alt model eficient de adaptare curriculară în învățarea fizicii este adaptarea procesului de predare. Acest lucru poate implica utilizarea unor metode interactive și practice, precum experimentele de laborator sau activitățile de grup, pentru a consolida înțelegerea conceptelor fizice. De asemenea, oferirea de instruire individualizată sau în grupuri mici poate permite profesorilor să răspundă mai eficient nevoilor specifice ale fiecărui elev și să ofere sprijinul necesar pentru însușirea conținutului.

Evaluarea joacă un rol crucial în procesul de învățare, iar adaptarea metodelor de evaluare este esențială pentru a ne asigura că fiecare elev este evaluat în mod just și echitabil. În acest sens, utilizarea unor forme alternative de evaluare, cum ar fi proiectele, prezentările sau portofoliile, poate permite elevilor să-și demonstreze cunoștințele și abilitățile într-un mod mai creativ și mai practic. De asemenea, oferirea de timp suplimentar sau adaptări în timpul testelor și examenelor poate oferi elevilor sprijinul necesar pentru a-și exprima cunoștințele în mod eficient.

Adaptările curriculare în învățarea fizicii sunt esențiale pentru a asigura accesul echitabil la educație și pentru a sprijini succesul tuturor elevilor. Prin aplicarea modelelor de simplificare a conținutului, adaptare a procesului de predare și modificare a metodelor de evaluare, putem crea un mediu educațional inclusiv și stimulant, în care fiecare elev să poată atinge potențialul maxim în învățare. Este responsabilitatea noastră, ca profesori, să identificăm și să implementăm aceste adaptări

în mod eficient, pentru a asigura succesul și împlinirea fiecărui elev în procesul de învățare a matematicii și științelor.

În procesul de învățare a elevilor cu cerințe educaționale speciale, este esențial să avem resurse adaptate care să le faciliteze accesul la învățare și să le sprijine progresul în cadrul curriculumului. Fișele de lucru reprezintă instrumente importante în acest sens, deoarece oferă sarcini și activități structurate care să ajute elevii să își dezvolte abilitățile și să își consolideze cunoștințele.

Fiecare copil cu CES are nevoi și abilități unice, iar fișa de lucru ar trebui să fie adaptată în funcție de acestea. Ea trebuie să țină cont de nivelul de dezvoltare, interesele și preferințele individuale ale elevului.

Fișa de lucru ar trebui să fie concepută astfel încât să fie ușor de înțeles și de utilizat de către copilul cu CES. Aceasta poate include utilizarea unui limbaj simplu, a unor instrucțiuni clare și a unor materiale vizuale sau tactile. O fișa de lucru eficientă ar trebui să ofere sprijin suplimentar și orientare în timpul procesului de învățare. Aceasta poate include oferirea de exemple, sugestii și indicii pentru a ajuta copilul să abordeze sarcinile și să își atingă obiectivele. Propunem în continuare, un exemplu de fișă de lucru pentru un elev cu CES) referitoare la tipurile de forțe studiate în clasa a IX-a la unitatea de învățare: "Principii și legi în mecanica newtoniană".

Fișă de lucru

Explorând tipurile de forțe

Nume elev: _____

Clasa: _____

Data: _____

Obiectiv: să identificăm și să înțelegem diferitele tipuri de forțe care acționează în jurul nostru.

Instrucțiuni:

Citiți cu atenție definițiile fiecărui tip de forță de mai jos!

Răspundeți la întrebări sau completați spațiile libere!

1. Forța gravitațională:

Definiție: Este forța de atracție care se exercită între oricare corpuri din Univers.

Exemplu: _____

Cine a descoperit legea gravitației? _____

2. Forța de frecare la alunecare:

Definiție: Este forța care apare la suprafața de contact dintre două corpuri aflate în mișcare relativă unul față de celălalt și încetinește mișcarea.

Exemplu: [_____]

Cum putem reduce forța de frecare? [_____]

3. Forța de reacțiune:

Definiție: Este forța care se exercită, în sens opus, asupra unui corp care a exercitat o forță de acțiune.

Exemplu: [_____]

Unde am putea întâlni forța de reacțiune în viața de zi cu zi? [_____]

4. Forța elastică:

Definiție: Este forța care apare într-un corp deformat elastic și care readuce corpul la forma inițială

Exemplu: [_____]

Care este relația dintre forța de acțiune și forța de reacțiune? [_____]

5. Acum că am explorat diferitele tipuri de forțe, puteți scrie un scurt eseu sau puteți realiza un desen care să ilustreze modul în care forțele acționează în jurul nostru.

Această fișă de lucru poate fi adaptată în funcție de nivelul de abilități și nevoile specifice ale elevului cu CES, asigurând înțelegerea în procesul de învățare.

Bibliografie:

1. Doina Turcitu, *Manual de fizică pentru clasa a IX-a*, Editura Radical, Craiova, 2016.
2. <https://fizicaelucidata.wordpress.com/2016/04/19/dai-in-mine-dau-in-tine/>
3. <https://www.storyjumper.com/book/read/34358596/Fora-de-greutate#page/2>
4. <https://fizicaelucidata.wordpress.com/2016/04/19/dai-in-mine-dau-in-tine/>

INTEGRAREA COPIILOR CU CES ÎN GRĂDINIȚĂ

PROF. ÎNV.PREȘC. HUSARIU ANDREEA
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR. 25, LOC. IAȘI

Integrarea este un proces complet și de durată ce presupune asigurarea participării copiilor cu CES la o viață profesională și socială, împreună cu ceilalți copii, favorizându-se autocunoașterea, intercunoașterea și familiarizarea reciprocă. Omul este o ființă dependentă în activitatea pe care o desfășoară de ceilalți. Are nevoia permanentă de a comunica și coopera. Întâlnim peste tot în jurul nostru oameni cu deficiențe. Ei sunt percepuți diferit, perceperea lor socială nefiind întotdeauna constantă, ea variază de la societate la societate, furnizând semnificații diferite, în funcție de cultura și de valorile promovate. Mulți oameni au reticențe față de persoanele cu deficiențe, deoarece au o concepție greșită despre ele. Trebuie însă să înțelegem că sunt niște oameni la fel ca ceilalți, fiind produsul unic al eredității lor și al mediului.

Cerințele educative speciale desemnează acele nevoi speciale față de educație care sunt suplimentare, dar și complementare obiectivelor generale ale educației. Fără abordarea adecvată a acestor cerințe speciale nu se poate vorbi de egalizarea șanselor de acces, participarea și integrarea școlară și socială. În jurul nostru observăm în fiecare zi oameni diferiți. Aceste diferențe nu se referă doar la înălțime, forma fizică, conturul feței, culoarea pielii, ci, mai ales la felul de manifestare al fiecăruia, la calitatea muncii sale. De asemenea, aceste diferențe sunt constatate și la nivel intelectual, nivel de care depinde în cea mai mare măsură reușita sau nereușita unei activități. Fiecare copil prezintă particularități individuale și de relație cu mediul, trăsături care necesită o evaluare și o abordare personalizată.

Copiii cu deficiențe au și ei aceleași trebuințe în creștere și dezvoltare. Acești copii au în același timp și anumite necesități particulare, individualizate. Ei sunt diferiți din punct de vedere al temperamentului, motivațiilor, capacității, chiar dacă prezintă același tip de deficiențe. Integrarea copiilor cu CES permite, sub îndrumarea atentă a cadrelor didactice, perceperea și înțelegerea corectă de către ceilalți copii a problematicei și potențialului de relaționare și participarea lor la serviciile oferite.

Educația integrată se referă la integrarea în structurile învățământului de masă a copiilor cu CES pentru a oferi un climat favorabil dezvoltării armonioase și cât mai echilibrate a acestor categorii de copii. Educația integrată a copiilor cu CES urmărește dezvoltarea capacităților fizice și psihice a acestora care să-i apropie cât mai mult de copiii normali; a implementării unor programe cu caracter colectiv-recuperator, stimularea potențialului restant ce permite dezvoltarea compensatorie a unor funcții menite să suplinească pe cele deficitare, crearea climatului afectiv în vederea formării motivației pentru activitate în general și pentru învățare în special, asigurarea unui progres continuu în achiziția comunicării; formarea unor abilități de socializare și relaționare cu cei din jur; formarea de deprinderi cu caracter profesional și de exercitare a unor activități cotidiene; dezvoltarea comportamentelor adaptative și a însușirilor pozitive ale personalităților care să faciliteze normalizarea deplină.

Așadar, este mereu necesară identificarea celor mai bune metode pentru ca elevii cu CES să-și mențină participarea activă la un nivel optim pentru ca, în cadrul lecției, să nu intervină plictiseala, modificarea conținuturilor învățării fiind un proces gradat și anevoios, mai ales sub aspectul corelării instruirii cu restul elevilor clasei. Ca și în cazul celorlalte tipuri de activități, activitățile de educarea limbajului devin prilej de încercare de a dezvolta capacitățile de exprimare orală a copiilor cu CES. Cadrul didactic trebuie să dovedească creativitate în conceperea unor materiale auxiliare care să favorizeze o evoluție favorabilă a copilului cu cerințe educative speciale.

Competențele specifice și conținuturile asociate dezvoltă un program educativ complex și numai pregătirea cadrului didactic determină integrarea acestora în sistemul educațional. Voi încerca o trecere în revistă a acestor competențe specifice pentru a identifica conținuturile educaționale realizabile de elevii cu CES:

1. Receptarea mesajului oral în diferite situații de comunicare devine realizabilă în măsura în care elevul construiește mesaje orale diverse, transcrie structuri din texte cunoscute, aplică principiile ascultării active în manifestarea unui comportament comunicativ adecvat. Se observă o imposibilitate a acestora de a crea forme lexicale corecte, să stabilească sensul unui cuvânt necunoscut prin apel la context, să stabilească rolul categoriilor semantice în textele literare studiate.
2. Utilizarea corectă și adecvată a limbii române în producerea unor mesaje orale în situație de comunicare monologată și dialogată devine realizabilă în măsura în care se solicită rezumarea orală a unui text dat. Realizarea orală a unui plan simplu și dezvoltarea acestuia prin adăugarea ideilor secundare devine item irealizabil deoarece, de cele mai multe ori, acești elevi își pierd atenția pe parcursul desfășurării activității educative. În ceea ce privește utilizarea categoriilor gramaticale învățate, în diverse tipuri de propoziții, dovedesc incapacitate de a asocia fiecărei părți de vorbire, categoriile învățate. Unii dintre ei însă diferențiază subiectul de predicat și uneori chiar alcătuiesc propoziții respectând cerințele indicate. Un element notabil îl constituie participarea la diferite situații de comunicare, manifestând o atitudine favorabilă progresiei comunicării.

Evaluarea preșcolarilor cu CES se realizează diferențiat față de ceilalți participanți la lecție prin evaluări formative și sumative personalizate, prin itemi care să măsoare o înregistrare minimă a progresului școlar prin raportare la cerințele din curriculum. Reușita activităților depinde de reușita dublei abordări a instruirii în interiorul grupe și a relației fundamentale dintre instruire și evaluare.

Bibliografie:

1. Ecaterina Vrășmaș, *Educația copilului preșcolar*, Editura ProHumanitas, București, 1999;
2. Ecaterina Vrășmaș, *Introducere în educația cerințelor speciale*, Editura Credis, București, 2004.

Adaptare curriculară și plan diferențial de predare-evaluare pentru recuperarea pierderilor în învățare la educație plastică, clasa a VI-a

Prof. Iacob Ancuța
Școala Gimnazială Nr. 3 Mangalia

Greșeli frecvente:

- dificultăți în redarea expresivității și semnificațiilor elementelor de limbaj plastic (punct, linie, formă, pata de culoare)
- dificultăți în identificarea rolului elementelor de limbaj artistic în structurarea compoziției plastice, în accentuarea efectelor expresive, în conturarea unor forme
- nu recunoaște modalitățile de obținere a petelor spontane
- nu diferențiază formele bi și tridimensionale în diverse compoziții
- face confuzii între perechile de culori complementare
- nu respectă principiile compoziționale în realizarea lucrărilor plastice

Observații și măsuri:

- voi realiza cu elevul mai multe exerciții de obținere a amestecurilor de culori, insistând pe denumirea și utilizarea lor în creațiile plastice
- voi utiliza planșe didactice pentru recunoașterea culorilor și combinațiilor obținute prin amestecul acestora
- tematica abordată în realizarea compozițiilor plastice va avea grad de dificultate diminuat

Competențe generale vizate:

Utilizarea de instrumente și tehnici variate specifice artelor vizuale plastice și decorative
Exprimarea ideilor, sentimentelor și a mesajelor, utilizând limbajul artistic-vizual în contexte variate

Competențe specifice:

- utilizarea în context variate a instrumentelor corespunzătoare diverselor tehnici
- adekvarea limbajului plastic folosit la comunicarea mesajului intenționat
- valorizarea propriilor idei și a sentimentelor exprimate prin limbaj plastic în cadrul unor compoziții proprii

Nr. crt.	Activități
1.	Realizare de compoziții prin utilizarea unor instrumente corespunzătoare diverselor tehnici de lucru abordate
2.	Elaborarea de schițe folosind linii în duct continuu, subțire-gros, hașuri, linii punctuate, întrerupte
3.	Exerciții de tratare decorativă a suprafețelor
4.	Realizare de schițe folosind diverse game și contraste cromatice
5.	Exerciții de utilizare a diverselor expresivități și semnificații ale elementelor de limbaj plastic
6.	Realizare de compoziții utilizând culorile complementare

ADAPTARE CURRICULARĂ TEMATICA ACTIVITĂȚILOR REMEDIALE CLASA a VI-a

Nr Crt	Unitate de învățare	Competențe specifice	Conținuturi

1.	Limbajul plastic	1.2	Recapitularea cunoștințelor referitoare la elemente de limbaj plastic
		2.1	
		2.2	Expresivități ale limbajului plastic
		3.1	Operarea cu valoarea ca element de limbaj în spațiul plastic
		3.2	
			Contrastul valoric ca mijloc de expresie plastică
			Game cromatice
			Acorduri cromatice
			Dominanta cromatică
2.	Tehnici specifice artelor plastice		Recapitularea și evaluarea cunoștințelor
		1.2	Tehnici grafice – valorația prin linie și suprafață în creion și cărbune
		2.1	
		2.2	Tratarea picturală , tratarea decorativă
3.	Compoziția plastică	3.1	Recapitularea și evaluarea cunoștințelor
		1.2	Natura ca sursă de inspirație - schițe, crochiuri
		1.3	Forme naturale – forme plastice, plane și spațiale
		2.2	Compoziția decorativă
		3.1	-stilizarea, modulul
		3.2	Ritmul în compoziția decorativă și plastică
4.	Proiecte și evenimente		Recapitularea și evaluarea cunoștințelor
		1.2	Expoziția
		2.2	
		3.1	
5.	Privire de ansamblu asupra istoriei artei europene	3.2	
		1.1	Arta în perioada antică – Grecia, Roma
		1.3	Stiluri artistice din sec. V-XV
		3.1	-bizantin, romanic, gotic
		3.2	Renașterea în Italia, Franța, Țările de Jos, Germania
			Curente și stiluri artistice în sec. XVII-XIX: baroc, clasicism, rococo
			Curente artistice sec. XVIII-XIX
			-neoclasicismul, romantismul, realismul
			Mișcări artistice din sec. XIX
			-impresionism, postimpresionism
			Arta sec. XX
			-fovism, cubism, artă abstractă, expresionism, dadaism, suprarealism, art nouveau
			Recapitularea și evaluarea cunoștințelor

BIBLIOGRAFIE:

1. *Programă școlară aprobată prin OMEN nr. 3393/28.02.2017, București, 2017*

Adaptare curriculară : clasa a VI-a		
CANTITATEA Elevul va avea un număr mediu de itemi de rezolvat față de nivelul clasei. El va primi instructaj suplimentar, precum și întrebări ajutătoare pentru rezolvarea sarcinilor.	TIMPUL Timpul de lucru necesar rezolvării sarcinilor va fi mai mare față de al colegilor, fiind corelat și cu nivelul de dificultate al itemului.	NIVELUL DE ASISTENȚĂ Elevul beneficiază în acest moment de asistent personal (mama) . Aceasta îl ajută în rezolvarea sarcinilor și în controlarea/ liniștirea reacțiilor neadecvate unei ore de curs.
RECEPTAREA INFORMAȚIILOR Receptarea informațiilor are loc în special vizual, lucru facilitat de specificul disciplinei. Mama va facilita receptarea informațiilor, detaliind la nevoie cerințele.	DIFICULTATEA Elevul va avea de rezolvat itemi cu grad mediu de dificultate, aceasta reprezentând principala modalitate de adaptare a curriculumului.	TRANSMITEREA INFORMAȚIILOR Modalitatea principală de rezolvare a sarcinilor este cea acțional-practică (desen, pictură), vizuală sau verbală.
PARTICIPAREA Necesită sprijin din partea mamei pentru a participa activ la lecții, conform nivelului său de înțelegere.	OBIECTIVE ALTERNATIVE Atingerea competențelor generale și specifice din curriculum vor presupune suport concret-intuitiv pentru transmiterea conținuturilor. Progresele realizate trebuie raportate la parcursul individual, nu la nivelul clasei.	CURRICULUM FUNCȚIONAL Elevul va fi îndrumat în îndeplinirea obiectivelor funcționale raportate la statutul de elev (respectarea specificului orei/pauzei, a regulilor de comportare în timpul acestora).

Anexă

TEST- CLASA a VI-a

1.Completează spațiile lacunare cu modalitățile de obținere a petelor spontane ilustrate mai jos
1px3 = 3p

.....

.....

.....

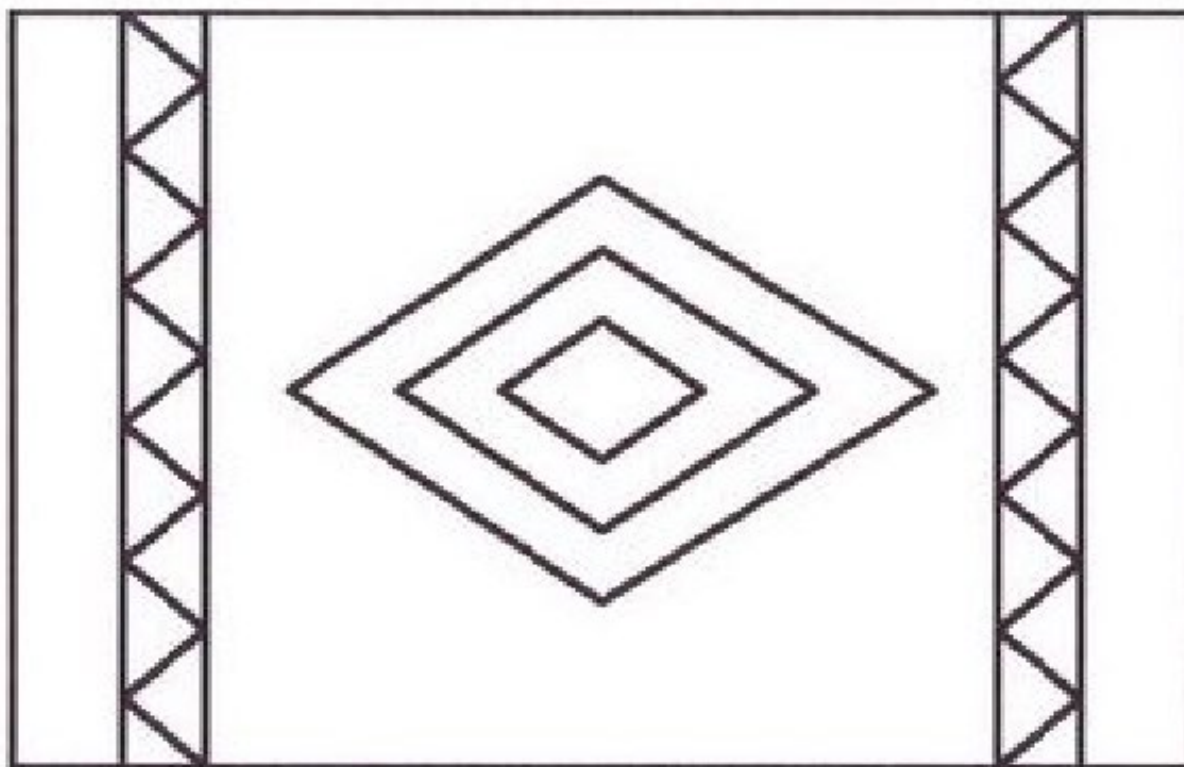
2.Realizează corespondența între perechile de culori complementare

1p x 3 = 3p

R	VI
A	VE
G	O

3.Finalizează compoziția aplicând principiile artei decorative

3p

Se acordă 1 p din oficiu.
Toate subiectele sunt obligatorii.

Plan de intervenție personalizat

Prof. Înv. Presc. Iacoban Trandafira
Prof. Înv. Presc. Boca Domnica

Numele și prenumele preșcolarului: B. D. E.

Data nașterii: 31.12.2019

Domiciliul: Cajvana, jud. Suceava

Diagnostic : Retard psihic, dislalie polimorfă, hiperkinetic, deficit de atenție

Unitatea școlară: Grădinița cu Program Normal Cajvana

Grupa : mijlocie

An școlar: 2023-2024

Disciplina : Activități specifice învățământului preșcolar

Echipa de intervenție : Prof. Înv. Presc. Iacoban Trandafira, Prof. Înv. Presc. Boca Domnica

Informații educaționale:

I Date personale:

Prezintă întârziere în dezvoltarea limbajului, întârziere mintală, dislalie polimorfă și sindrom hiperkinetic.

S-a adaptat greu la activitatea și disciplina din grădiniță din cauza tulburărilor de comportament și de limbaj. În grupa mică a venit sporadic la grădiniță, mai ales în al doilea semestru.

III Diagnosticare:

Examen somatic: Prezintă o dezvoltare staturală, ponderală și toracică normală.

Examen psihopedagogic: Bine dezvoltat fizic, nu prea ordonat în ținuta vestimentară, inteligența sub limită normalului. Capacitate slabă la efort în general, de concentrare în special, nu poate urmări activitatea prezentată de educatoare. Obosește repede și nu mai participă la activitate. Trece foarte ușor de la activitate la joc și foarte greu invers. Are tulburări de comportament datorate sindromului hiperkinetic. Prezintă dislalie polimorfă observată printr-o vorbire încetinită, greu de urmărit, ce apare mai frecvent la copiii cu nivel scăzut de inteligență. Întârziere în apariția și dezvoltarea limbajului.

IV Recomandări:

- Terapie logopedică;
- Ludoterapie;
- Terapie cognitivă;
- Consilierea părinților.

V Intervenție în cadrul grădiniței:

Domenii : educarea limbajului, matematică și abilități practice.

Tipul de intervenție:

- dezvoltarea abilităților cognitive specifice vârstei copilului;
- dezvoltare abilităților de comunicare;
- însușirea unor deprinderi elementare.

Cine intervine în aplicarea programului:

- educatoarea,
- părintii.

Scopul intervenției:

– dezvoltarea potențialului cognitiv al copilului în vederea integrării lui în activitățile de tip școlar cât și în grupul de copii.

Obiective:

pe termen lung:

- creșterea nivelului de dezvoltare cognitivă prin stimularea corespunzătoare a senzațiilor și percepțiilor;
- dezvoltarea exprimării orale, înțelegerea și utilizarea corectă a structurilor verbale;
- creșterea nivelului de dezvoltare motrică.

pe termen scurt:

- să realizeze deosebiri și asemănări privind numărul de obiecte, lungimii, volumului și suprafeței;
- să întrebe și să răspundă la întrebări;
- să ia parte la discuții în grupuri mici;
- să ia parte la activitățile de învățare în grup.

Programul de intervenție personalizat

Programul de intervenție personalizat are la baza metode și strategii centrate pe copil, în funcție de particularitățile lui, pentru a crea un mediu care să favorizeze și să sprijine învățarea.

Tinta 1 Dezvoltarea abilităților de comunicare

Scopul acestor acțiuni este activizarea vocabularului pe baza experienței imediate, cu cuvinte care denumesc obiecte, ființe și fenomene observate, cunoscute, însusiri caracteristice, acțiuni, poziții spațiale, relații și unele trăiri afective.

Obiectivele acțiunilor sunt conturate raportate la particularitățile preșcolarului:

- să transmită un masaj simplu în cadrul activității de învățare;
- să primească mesaje, să îndeplinească acțiuni simple;
- să răspundă adecvat la ceea ce i se spune.

Având în vedere importanța deosebită a mediului social în tratarea tulburărilor de limbaj, am căutat să mă asigur de sprijinul familiei în sensul de a-i determina să fie mai implicați și să petreacă mai mult timp alături de copil.

Am început cu băiatul o serie de exerciții pentru:

- imitarea de sunete sub forma de onomatopee;
- dezvoltarea auzului fonematic;
- repetarea unor serii de silabe;
- exersarea pronunțării cuvintelor mono-, bi și polisilabice;
- denumirea unor imagini sau obiecte;

Dupa fiecare răspuns l-am încurajat ("Foarte bine!", "Bravo!") pentru a-i oferi un stimulente.

Tinta 2 Terapia cognitivă

Terapia cognitivă se constituie din acțiuni și programe compensatorii care facilitează înțelegerea lucrurilor, fenomenelor, persoanelor și situațiilor de viață.

Mi-am propus ca preșcolarul să-și fixeze câteva repere specifice stadiului gândirii preoperatorii, respectiv înțelegerea aspectelor privind conservarea numărului de obiecte.

De exemplu: am luat un număr egal de bile și le-am așezat în două șiruri ca să observe egalitatea numărului de obiecte. Apoi am distanțat bilele dintr-un șir și am întrebat copilul unde sunt mai multe bile. În general copilul răspunde că sunt mai multe în șirul mai lung.

Tinta 3 Dezvoltarea motricității

Scopul acestei activități este ca băiatul să fie capabil să realizeze lucrări practice inspirate din viața cotidiană, valorificând deprinderi de lucru însusite.

Obiectivele demersului sunt adaptate la particularitățile preșcolarului și anume:

- să utilizeze unelte ușor de manevrat
- să folosească tehnici simple de lucru (asamblare, lipire);

De exemplu, o temă la activitățile practice a fost: "Hai să recunoaștem culorile semaforului" și a fost un colaj. Copii au fost așezați la masă, iar preșcolarul a fost așezat lângă educatoare pentru a primi ajutorul (verbal și fizic) în realizarea mișcărilor. Am distribuit copiilor materialele necesare (planșa, suport cartonat, aracet, foarfece, coli colorate: roșu, galben, verde; servetele de șters pe mâini) și am dat indicațiile despre utilizarea lor. Activitatea constă în decuparea cerculețelor colorate

ce reprezintă luminile semaforului și lipirea lor pe suportul de carton pentru a forma semaforul. Pe parcursul activității copii primesc sprijin pentru realizarea colajului, iar preșcolarul lucrează pe etape mici sub îndrumarea educatoarei (ex: “ luam planșa..., o asezăm pe masuță..., decupăm câte un cerculeț din fiecare culoare..., acum trebuie să lipim cercurile colorate, ce culoare are semaforul sus?...) Pentru fiecare etapă realizată, copilul primește stimulente verbale și poate fi dat și ca exemplu celorlalți copii.

Tinta 4 Consilierea părinților

Am considerat că este necesară colaborarea cu familia tocmai pentru că am înțeles neputința familiei și dezamăgirea acesteia în fața dificultăților copilului de a îndeplini sarcini și de a se integra în grupul de copii.

Prin discuții, explicații și exemplificări i-am ajutat pe părinți să înțeleagă că modul în care gândesc ei despre împlinirea copilului lor în viață, va determina maniera în care își vor educa copilul și va inocula acestuia o anumită imagine desine. Am subliniat ca parintele trebuie să fie un bun ascultător, să fie flexibil, realist și să colaboreze cu acesta pentru a-i înțelege problemele și a-l ajuta.

Părinții au înțeles că prin răbdare, înțelegere și încurajare pot ajuta copilul să treacă peste inhibiții și să execute activități la care întâmpină dificultăți.

Am reușit să determin îmbunătățirea relației mamei cu copilul, prin acordarea de timp și mai multă înțelegere.

VI Concluzii

Programul de intervenție personalizat presupune colaborarea în echipă, formată din educatoare, psiholog, logoped, familie, toți cei implicați în activitățile desfășurate de copil pe parcursul unei zile, pentru a susține și integra copilul în comunitate.

Însă, în urma intervențiilor educative, am reușit să realizez un progres favorabil prin ameliorarea tulburărilor de limbaj. Aceasta a fost un factor de favorizare a dobândirii achizițiilor specifice vârstei copilului.

Bibliografie

1. Paun, E., Verza, E., 1998, Educația integrată a copiilor cu handicap, Unicef
2. Popovici D. V., 1999, Elemente de psihopedagogia integrării
3. Popescu G., Plesă O., 1998, Handicap, readaptare, integrare
4. Șoitu, Laurențiu, 1997, Pedagogia comunicării

RELATIA DINTRE PROFILUL PSIHOSOCIAL AL COPILULUI CU POTENȚIAL CREATIV ȘI STRATEGIA DIDACTICĂ

**Prof. învă. preșc: ION GABRIELA SANDA
GRĂDINIȚA CU P. P. NR. 3, TULCEA**

Copilul se naște cu capacitatea de a învăța, dar șansa supraviețuirii, a umanizării și socializării lui depinde de contactul cu adultul, de mediul educațional.

Preșcolarul dispune de potențial creativ susținut de manifestarea pregnantă a trebuințelor de cunoaștere, de autoafirmare și independență, de relații cu ceilalți, stimularea acestor trebuințe conduc la întreținerea și potențarea manifestărilor creative ale preșcolarului.

În cele ce urmează vom prezenta metode și procedee didactice menite să conducă la stimularea potențialului creativ al preșcolarului.

- **Metoda asaltului de idei (brainstormingul)**

Brainstormingul este o metodă a discuției în grup, inițiată de A. Osborn (1953) cu funcția distinctă de a înlesni căutarea și găsirea celei mai adecvate soluții a unei probleme de rezolvat, printr-o intensă mobilizare a ideilor tuturor participanților la discuție. Este un bun exercițiu de stimulare și cultivare a creativității de grup, pentru a îndruma participanții să producă mai multe soluții. (Ioan Cerghit, 2006, p.153)

Pe parcursul aplicării acestei metode, participanții trebuie să respecte cele patru reguli:

- Judecata critică este interzisă!
- Da-ți frâu liber imaginației (idei cât mai absurde, mai fanteziste)!
- Gândiți-vă la cât mai multe idei posibile!
- Preluati și dezvoltati ideile celorlalți!

Brainstormingul oferă posibilitatea manifestării libere, spontane a gândirii și imaginației membrilor grupului, precum și creșterea productivității creativității individuale ca urmare a interacțiunii membrilor într-o situație de grup. Tehnica asaltului de idei nu este indicată pentru orice fel de problemă. Brainstormingul se folosește mai puțin în lecțiile obișnuite și mai mult în cadrul unor lecții de sinteză cu caracter aplicativ, în seminarii și în activitățile de cerc. (Ioan Cerghit, 2006)

De exemplu brainstormingul se poate utiliza în cadrul unei activități ce are drept scop trezirea interesului preșcolarului pentru a preveni și a combate poluarea mediului înconjurător. În cadrul acestei activități preșcolarii împărțiți în echipe de câte 4 copii vor dezbate problema poluării mediului înconjurător, vor aduce soluții cât mai variate de stopare a poluării și vor argumenta adecvat necesitatea conservării mediului. Activitatea se va desfășura, bineînțeles după ce preșcolarii le-au fost prezentate informații despre ceea înseamnă mediul înconjurător și nevoia de a-l ocroti.

Exemplu de activitate: Convorbire: „De ce primăvara este un anotimp plăcut?”

La începutul activității, copiii stabilesc împreună caracteristicile anotimpului primăvara pornind de la întrebarea: „Ce știți despre anotimpul primăvara?” Fiecare copil răspunde printr-un enunț scurt, fără a repeta ideile colegilor.

Educatorea notează răspunsurile. În etapa următoare, fiecare răspuns este repetat de educatoare, pe rând fără a mai interesa cine l-a formulat, iar copiii apreciază dacă este sau nu potrivit, eventual îl completează. În final se repetă numai acele caracteristici ale primăverii care o fac să fie un anotimp plăcut – se trece la conturării intermediare spre formularea soluției și eliminarea informațiilor care nu sunt relevante pentru temă.

Aceasta este o cale progresiv-liniară care presupune evoluția unei idei prin completarea ei până la emiterea ideii-soluție de rezolvare a problemei:

Ideea inițială → Idei intermediare → Ideea finală

La grupele mari se folosesc idei scurte, la grupele mici se apelează la imagini specifice anotimpului cu sarcina didactică de a selecta imaginile care reprezintă caracteristicile corespunzătoare și de a verbaliza efectul manipulării jetoanelor, rezultatul final.

- **Metoda Lotus**

Cunoscută și sub denumirea de floare de nufăr, este o modalitate interactivă de lucru în grup care oferă posibilitatea stabilirii de relații între noțiuni pe baza unei teme principale din care derivă alte opt teme.

Obiectivele principale ale acestei metode sunt stimularea inteligenței și a potențialului creativ în activități individuale și de grup pe teme din domenii diferite.

Descrierea metodei.

Tehnica “Floare de nufăr” pornește de la o temă principală din care derivă 8 teme secundare concretizate în opt idei ce vor deveni teme abordate în activitatea pe grupuri mici.

Etapele tehnicii floare de nufăr:

1. Construirea schemei/ diagramei tehnicii de lucru.
2. Plasarea temei principale în mijlocul schemei grafice.
3. Grupa de copii se gândește la conținuturile/ ideile/ cunoștințele legate de tema principală.
4. Abordarea celor opt teme principale pentru cadranele libere.

5. Stabilirea în grupuri mici de noi legături/ relații / conexiuni pentru aceste opt teme și trecerea lor în diagramă.
6. Prezentarea rezultatelor muncii în grup. Se face analiza produselor activității, aprecierea în mod evaluativ, sublinierea ideilor noi care pot deveni idei principale într-o etapă următoare.

Beneficiile acestei metode sunt:

- stimulează potențialul creativ;
- dezvoltă capacități și abilități: cognitive; de relaționare; de lider de grup; de autoevaluare și autoapreciere

Această metodă poate fi aplicată foarte ușor în activitățile matematice, printr-un joc logic, “Formele geometrice”.

- **Metoda dezbaterii Phillips 6 - 6**

Această tehnică permite fracționarea rapidă a unei clase ori a unui altfel de grup mare în subgrupe eterogene pentru a discuta pe o temă dată. Purtătorul de cuvânt prezintă apoi în ședință plenară opiniile emise de fiecare grup. (*Ana Stoica, 1983, p.194*)

Metoda Phillips 6-6 poate fi utilizată atunci când avem de-a face cu grupuri mari de persoane. Pentru a putea obține participarea directă și personală a tuturor membrilor grupului la activitate, Donald J. Phillips (1948) propune divizarea grupului mare în grupuri mai mici, de 6 persoane, care urmează a discuta o problemă timp de 6 minute (de aici și denumirea metodei).

Această metodă are avantajul că într-un interval de timp relativ scurt este consultat un număr mare de persoane, se obține o varietate de soluții și argumente și se obișnuiesc membrii grupului cu tehnica argumentării, a susținerii unui punct de vedere, dar și a ascultării opiniei celuilalt. Poate fi utilizată cu succes la activitățile instructiv-educative ca modalitate de a obține argumente pro și contra unei alternative de acțiune, pentru stabilirea cauzelor unei situații mai dificile din evoluția grupului, etc.

Avantajele folosirii acestei metode sunt numeroase : se asigură o participare colectivă și activă la rezolvarea sarcinii primite; se obișnuiește cu tehnica argumentării, susținerea de păreri, acceptarea gândirii colective, restrângerea subiectivității. (*Ioan Cerghit, 2006, p.153*)

- **Metoda focus-grup**

Dezvoltată de Paul Lazarsfeld și Robert Merton, renumiți sociologi cercetători la Universitatea Columbia, SUA, la începutul anilor 40, secolul trecut, această metodă reprezintă, în esență, o discuție focalizată pe o anumită tematică delimitată, în scopul obținerii unor date aprofundate, dar mai ales ale *modificării ideilor, atitudinilor și opiniilor exprimate* de către participanți. Discuția nu se restrânge la o singură sarcină de lucru, ci la parcurgerea unei succesiuni, până la epuizarea întregii teme avute în vedere. (*Ioan Cerghit, 2006, p.165*)

La finalul dezbaterii unei teme profesorul prezintă comparativ rezultatele obținute în urma discuțiilor petrecute în cadrul grupurilor.

- **Tehnica viselor**

„Tehnica viselor” este o tehnică de stimulare și expresie a creativității, bazată pe crearea unei stări asemănătoare reveriei, dirijată de coordonator (cadru didactic), în care copilul își lasă în voie imaginația să lucreze pentru a exprima cum își închipuie el viitorul: ce poate face el în viitor, cum va arăta locuința lui, colegii, școala, parcul etc., apoi compară cele imaginate cu realitatea în vederea obținerii unor proiecții fezabile pentru viitor ale respectivelor repere. (*Revista Învățământul Preșcolar, 3-4/2010, p.95*)

Beneficiile pe care le folosește această metodă:

- stimulează creativitatea;
- stimulează imaginația;
- dezvoltă gândirea creativă;
- crează bună dispoziție;

- oferă posibilitatea afirmării de sine;
- impune stabilirea unei paralele între real și imaginar.

Această tehnică poate fi utilizată cu maximă eficiență ca tranziție în activitățile înegrate, acordând tema reveriei cu subiectul abordat într-o categorie de activități (educarea limbajului, cunoașterea mediului, etc.) urmată de o alta, de competență artistică.

Dacă prima categorie de activități a presupus o concentrare mare și efort în elaborarea sarcinilor, de exemplu, la rezolvarea unor fișe, tehnica viselor asigură secvența de relaxare necesară și obligatorie pentru desfășurarea optimă a programului zilnic. (*Revista Învățământul Preșcolar*, 3-4/2010, p.97)

Bibliografie:

1. Cerghit, Ioan, (2006). *Metode de învățare*. Iași: Editura Polirom.
2. Cerghit, Ioan, (2008). *Sisteme de instruire alternative și complementare. Structuri, stiluri*
3. Păiși, Lăzărescu, M., Tudor, L., Sofia, Stan, M., Magdalena, (2009). *A deveni și a fi educator*. Pitești: Editura Didactică și Pedagogică.
4. Revista Învățământului Preșcolar, (2010). Nr. 3-4. București: Editura Arlequin.
5. Roșca, Alexandru, (1972). *Creativitatea*. București: Editura Enciclopedică Română.
6. Șchiopu, Ursula, (1967). *Psihologia copilului, Ediția II*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
7. Verzea, Emil, (1993). *Psihologia vârstelor*. București: Editura Hyperion

PLAN DE ACȚIUNE PENTRU INTEGRAREA COPIILOR CU DIZABILITĂȚI

PROFESOR: ION VIORICA
ȘCOALA Gimnazială "Alexandru Costescu"
București, sector 1

Elev cls a VI-a

În anul școlar anterior am avut la clasă un copil cu Sindrom Asperger . Colegii lui de clasă erau înțelegători, îl ajutau ori de câte ori avea nevoie.

Copiii cu Sindrom Asperger prezintă următoarele simptome:

- incapacitatea de a înțelege cum cred alții și de a se transpune în situația altor persoane.
- incapacitatea de a înțelege limbajul non-verbal, "ceea ce nu este spus" și de a "citi printre rânduri".
- comportament repetitiv

Copiii cu sindrom Asperger sunt supradotați intelectual (IQ peste 130) și de foarte multe ori excelează în domenii ale științelor exacte sau artelor (cu precădere în muzică, desen, artă fotografică).

În tabelul de mai jos am sistematizat câteva idei de activități, strategii de învățare, resurse și modalitățile de evaluare recomandate în cazul copiilor cu dizabilități.

Grup țintă	Obiective	Idei de activități	Strategii de învățare	Resurse	Evaluare
Elevi cu CES	Analiza emoțiilor trăite în situații de discriminare Dezvoltare socială și emoțională a elevului	• Să nu fie agitație în jurul lui, ca să nu-i distragă atenția, elevii să fie liniștiți; • Acordarea unui interval de timp scurt copilului aflat într-o stare explozivă pentru îndeplinirea unei activități diferite. • Îndeplinirea parțială a unor sarcini din tema de acasă.	• Elevul trebuie așezat în prima bancă, aproape de profesor, singur în bancă sau cu un coleg care este atent și concentrat sau cu profesorul de sprijin, pentru a se evita distractorii • Poate învăța cu alți colegi, în echipă. • Elevul primește sarcini mai multe pentru a fi tot timpul ocupat. • Includerea și implicarea elevului cu CES în cât mai multe activități comune cu colegii de clasă, inclusiv în cele extrașcolare. • Se adaptează timpul alocat învățării, completării unei sarcini sau a unui test, se stabilesc ritmuri de învățare diferite - metode activ-participative și practice (jocul de rol, jocul didactic, <i>Explozia stelară</i>, <i>Ciorchinele</i>, <i>Cubul</i>, <i>Turul galeriei</i> etc. - adaptate); - ancorarea de interesele copilului, hobby-urile lui, activitățile extrașcolare, pentru motivare. • Elevul este încurajat și stimulat	-material didactic adecvat fiecărei lecții, -cărți cu imagini, -fișe de lucru personalizate, -planșe, -fîmulețe, PPT-uri	- evaluare orală; - observație directă; - evaluarea rezultatelor concrete - desene, lucrări practice, portofoliul copilului
Părinți	Implicarea în activități diferite ale școlii Întâlniri periodice la care să participe și consilierul	• Vizite periodice la școală pentru a discuta despre sprijinul pentru învățare acordat elevului • Participarea la întâlniri cu alți părinți din	-convorbiri, -jocuri didactice, -activități artistice și creative - activități comune grup de părinți și copii	-sală special amenajată pentru întâlniri și discuții cu părinții -copiilor cu	-discuții despre comportamentul copilului -exemplificări despre activitatea desfășurată, despre

	școlar și cu profesorul de spijin	școală care au copii cu C.E.S. Lecturate despre toleranță Organizarea de acțiuni care au ca scop diminuarea bullying-ului		C.E.S. și cu alte persoane specializate, materiale informative despre C.E.S.	progresele obținute pas cu pas de copil -explicații despre metodele aplicate, de răbdarea de care este nevoie, de încurajarea permanentă la adresa copilului, de laude și mângâieri și multă atenție din partea familiei
Cadre didactice	Participarea la cursuri de formare despre copiii cu C.E.S. Întocmirea planurilor de intervenție personalizată în colaborare cu psihologul școlar, și discutarea acestora cu colegii profesori care predau la clasă.	•Legătura strânsă cu familia elevului cu CES. •Întocmirea unor fișe de observare a comportamentului elevilor cu C.E.S. •Lucrul diferențiat cu elevii cu C.E.S. Profesorii de la clasă vor alcătuși un plan de intervenție. Discuții în cadrul comisiilor metodice despre integrarea acestor elevi	Convorbiri cu copiii, conversații cu elevul, convorbiri cu părinții, convorbiri cu colegii Participarea la lecții demonstrative ținute de colegii care au la clasă elevi cu C.E.S. Dezbateri în consiliul clasei Recompensează copilul, adică orice inițiativă a sa de a se juca, vorbi sau a se așeza lângă ceilalți colegi. Recompensează grupul de copii care inițiază interacțiunea cu copilul autist.	-diferite obiecte necesare desfășurării activităților -Ghiduri de bună practică -Materiale informative despre C.E.S.	Prezentarea progresului elevilor cu C.E.S., a metodelor optime care au făcut posibil progresul acestora, a strategiilor folosite în cadrul întâlnirilor cu părinții, cu cadrele didactice și cu persoanele specializate.
Comunitatea OMG-uri, biserica, consiliul local	Implicarea elevului cu CES în activități extrașcolare	Implicare consiliului local în finanțarea unor excursii/tabere tematice pentru elevii cu CES dar și pentru părinții acestora	Invitarea membrilor consiliului local la activități desfășurate în școală	-Materiale informative despre C.E.S. - Resurse materiale din bugetul local	- desene, postere, videoclipuri realizate de către elevi în timpul activităților

PLAN DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

Prof.psihopedagog Ionescu Elena Oana

Pedagog Bordei Elena Simona

Școala Profesională Specială, comuna Ștefan cel Mare

1. INFORMAȚII GENERALE:

Numele: *A.M*

Data nașterii:

Clasa: a XII a Agroturism

Data de elaborare a programului: octombrie 2023

Durata de desfășurare a programului: anul școlar 2023-2024

Echipa de lucru: prof.psihopedagog, maestru instructor, diriginte, asistent social, psiholog, asistent medical.

Domeniul de intervenție: motivația elevului pentru a se implica mai mult și a cunoaște domeniul "agroturism", strategie de dezvoltare personală, depășirea tulburărilor comportamentale exprimate prin agresivitate fizică și verbală față de elevi și personalul unității, absenteism.

2.EVALUARE ÎNIȚIALĂ

Instrumente folosite în evaluare: fișa psihopedagogică, observația spontană și dirijată, convorbirea individuală și de grup, sarcini de lucru, teste psihologice (colaborare cu psiholog Ciorobîtcă Iuliana), etc.

Diagnostic:

- *Medical*: clinic sănătos;
- *psihologic*: deficiență mentală accentuată, deficit de atenție, percepție slabă, labilitate emoțională și instrumentală;
- *psihopedagogic*: dificultăți de învățare-dislexo-disgrafie, discalculie, formă accentuată de retard școlar instalat în special datorită lipsei de implicare în viața școlară, absenteism repetat (lipsește de la ore ori de câte ori dorește fără să aibă un motiv plauzibil.
- *pedagogic*: eleva face față cerințelor educaționale, este nevoie să fie motivată pentru a se implica activ la orele de curs;

3.OBIECTIVELE PROGRAMULUI:

Pe termen lung:

- Descoperirea și folosirea potențialului psihic de învățare ale subiectului, a ritmului propriu de achiziție, prin observarea zilnică și prin concentrarea tuturor informațiilor din dosarele personale, din discuțiile cu asistentul social, cu managerul de caz.
- Dezvoltarea capacităților de calcul matematic având în vedere specializarea la care este repartizat elevul deoarece întâmpină greutăți datorită formei grave de retard școlar și a lipsei de interes pentru activitatea educativă în general.

Pe termen scurt:

- Formarea abilităților de comunicare, este reticent în orice fel de comunicare, introvertit, nu este capabil să își explice trăirile, comunică foarte rar, nu are încredere suficient cât să se deschidă în timpul orelor de terapie;
- Formarea abilităților de participare la lecții;
- Dezvoltarea/îmbunătățirea capacităților de scris/ citit;
- Participarea la activități de grup – refuză în permanență să participe activ la orice fel de activități școlare sau extrașcolare;

4.SCOPURILE PROGRAMULUI: în colaborare cu prof PIP

- Reducerea și eliminarea lacunelor din cunoștințele lui Marius la modul de PIP agroturism;
- Cunoașterea și utilizarea conceptelor specifice specializării Agroturism
- Dezvoltarea capacităților de explorare/investigare și rezolvare de probleme;
- Formarea și dezvoltarea capacității de a comunica utilizând limbajul specific specializării.

2. DERULAREA PROGRAMULUI DE INTERVENȚIE:

Psihopedagogic:

- Stimularea elevului în vederea reducerii dificultăților de învățare prin exersarea și dezvoltarea proceselor psihice (memorie, atenție, motivație), a unor trăsături pozitive de personalitate din domeniul afectiv și motivațional, a deprinderilor de muncă individuală;
- Implicarea celorlalți membri ai echipei să lucreze cu elevul în asimilarea unor cunoștințe esențiale: cunoașterea mediului, coordonare spațio-temporală, dezvoltarea limbajului și a vocabularului, abilități de relaționare socială;

OBIECTIVE	METODE SI TEHNICI	MATERIALE UTILIZATE
- efectuarea unor exerciții de relaxare, pentru concentrarea atenției și dezvoltarea memoriei;	- convorbirea - povestirea - problematizarea - exercitiul de relaxare	- planșe - fișe de lucru - cărți - puzzle
- îmbogățirea vocabularului;	- exerciții de formulare a unor propoziții simple cu sunetul corectat în diferite poziții; - povestiri după imagini, planșe; - demonstrația;	- planșe - fișe de lucru - cărți
- stăpânirea și motivarea personală prin gestionarea adecvată a trăirilor afective negative;	- exerciții de autocunoaștere; - exerciții pentru creșterea stimei de sine și a încrederii în forțele proprii; - exerciții pentru managementul emoțiilor negative; - convorbirea; - problematizarea; - lauda, încurajarea;	- fișe de lucru - desene - joc de rol
- organizarea locului de învățare cu eliminarea elementelor distractive;	- convorbirea; - exercițiul; - încurajarea	
- sprijinirea elevului în parcurgerea materiei în ritm propriu și ajutor la cererea expresă a domnilor profesori;	- tratarea diferențiată; - relație empatică învățător-elev, consilier-elev; - activități ajutoare	- planșe - casete - cărți
- măsuri unitare de susținere a elevului de către familie (atât cât se poate);	- consultarea; - informarea - empatia	- monitorizarea succesului prin acordarea de recompense laudative, încurajatoare

Profesor PIP

- Antrenează elevul în activitățile specifice, cu respectarea particularităților de vârstă și individuale;
- În cadrul lecțiilor se lucrează diferențiat, cu respectarea planificării materiei (cu revizuri și adaptări);

OBIECTIVE Calificarea ÎPT Confectioner produse textile	Competente profesionale adaptate cerințelor individuale	METODE SI TEHNICI	MATERIALE UTILIZATE
Utilizarea limbajului tehnic, specific	-Utilizarea limbajului specific activității desfășurate;	- convorbirea - problematizarea - lauda, încurajarea;	- planșe - fișe de lucru

domeniului agroturism	-Descrierea modului de functionare a utilajelor specifice -Executarea operatiilor cu supravegherea profesorului	- activitati ajutatoare	
Identificarea si selectarea materiilor prime	-Descrierea materiilor prime -pregatirea și aprovizionarea locului de munca	- exercitii de formulare a unor propozitii simple - povestiri după imagini, planse; - demonstratia; - lauda, incurajarea; - activitati ajutatoare	- planșe - fișe de lucru - cărți - jocuri
Aplicarea normelor de sanatatea si securitatea muncii	Desfasurarea activitatii specifice in conditii de siguranta	- exercitii pentru cresterea stimei de sine si a increderei in fortele proprii; - convorbirea; - problematizarea; - lauda, incurajarea; - activități ajutatoare	-fișe de lucru -desene -joc de rol

Pedagogul școlar

- Antrenează elevul în activități din timpul liber, îl ghidează spre a avea o conduită și în afara programului de școală.
- Are un rol extrem de important în continuarea activităților educaționale pe întreg parcursul zilei.

MIJLOACE: probe de evaluare, fișe de lucru, planșe, jetoane, jocuri didactice, rechizitele și manualele școlare, obiecte de uz specific;

Domeniul de intervenție: *Modul Agricultura*

Elevul AM reușește cu greu să își însușească noțiuni de bază în ceea ce privește partea de teorie, are nevoie în permanență de ajutor, sprijin, îndrumare. La partea practică, desfășoară acțiuni repetitive, pe care după o perioadă în care desfasoara pe perioade îndelungate aceiasi operatie reuseste sa o realizeze bine. Nu este motivat si din acest motiv este dezinteresat de tot ce inseamna practica.

Capacitate scăzută de organizare și coordonare a acțiunilor;

Scrie semne grafice cu trăsături tremurate, fără a respecta spațiul de scris, pierde rândul, mâzgălește foaia.

Prin acest program s-a urmărit:

- recuperarea laturilor disfuncționale;
- structurarea unor comportamente dezirabile (elaborarea unor modele de comportament cu un grad mare de adaptare școlară și socială);
- consilierea comportamentală;
- antrenarea elevului în activități plăcute pentru a-l stimula;
- dezvoltarea motricității generale și a finei motricități;
- îmbogățirea, precizarea și activizarea vocabularului specific;
- dezvoltarea atitudinilor pozitive de relaționare în grup;
- utilizarea corectă a vocabularului comun și a celui de specialitate;
- Flosirea instrumentelor ajutatoare adecvate

Bibliografie: Programa Agricultură – învățământ profesional special

Plan de intervenție personalizat

Prof. consilier IONICĂ ELENA DELIA
Prof. STAN IULIANA GEORGETA
Școala Gimnazială „Avram Iancu” Abrud

Nume și prenume: M.S.

Date anamnestice

Nu au fost raportate elemente anamnestice care să evidențieze sau să conducă la un tablou de dizabilitate, naștere la termen, scor APGAR 10, greutate normală la naștere.

În urma primei evaluări a limbajului, diagnosticul stabilit a fost de întârziere în dezvoltarea limbajului și s-a recomandat încadrarea într-un program terapeutic de stimularea limbajului de cel puțin 2 ori/săptămână. Acest program a fost respectat de părinte cu strictețe, notându-se o participare susținută a copilului la intervenția logopedică. În urma implementării demersului de intervenție s-au obținut rezultate inferioare celor scontate, astfel că după 6 luni s-a recomandat efectuarea unui consult neurologic, urmat de un control în luna următoare și de un consult psihiatric.

Rezultatele neurologice și psihiatrice au condus la formularea diagnosticului de retard al limbajului expresiv și receptiv, cu elemente atipice, sindrom hiperkinetic și tulburări emoționale.

După ultimul control urmează tratament medicamentos. Datele condensate la nivelul subpunctelor următoare sunt menite să sublinieze particularitățile de dezvoltare la acest moment.

Din punct de vedere somatic, la nivelul aparatului fono-articulator nu se notează malformații sau asimetrii și nu prezintă pareze sau semne neurologice.

Motricitatea

Din punct de vedere motor grosier prezintă abilități funcționale. Tonusul muscular este crescut, coordonarea motorie corespunzătoare, nu prezintă tulburări de echilibru, mersul este unul ritmic, corect deprins. Prezintă agitație psihomotrică și atenție fluctuantă. Agitația psihomotorie se asociază mai ales cu comportamente de evadare bruscă, agresivă din sarcină (îi place să lovească obiectele care fac zgomot, țipă). Motricitatea fină de la nivelul aparatului fono-articulator este funcțional dezvoltată acum, exercițiile pentru dezvoltarea musculaturii aparatului fono-articulator fiind executate cu mare plăcere de copil, implicându-se activ în sarcină. Motricitatea fină a degetelor, precum și coordonarea motorie fină este una funcțională, copilul poate fi implicat activ cu succes în sarcini de completare de incastare, construcție de cuburi, dar doar pentru intervale scurte de timp, maxim 5- 10 minute. Notăm faptul că pe parcursul celor 6 luni de terapie logopedică copilul s-a familiarizat cu sarcinile de lucru și exprimă preferințe pentru sarcini care presupun manipularea de reprezentări bidimensionale sau tridimensionale de animale.

Respirația

În plan respirator nu prezintă limitări sau dificultăți. Copilul diferențiază respirația orală de cea nazală, inspirul de expir executând sarcinile stabilite cu plăcere. Volumul respirator este unul corespunzător ceea ce ar putea asigura constituirea unor abilități comunicaționale verbale funcționale.

Preachiziții

Examenul preachizițiilor a evidențiat faptul că acest copil demonstrează cunoașterea schemei corporale, a pozițiilor spațiale (sus-jos), a structurilor senzorio-perceptive de culoare și mărime. Capacitatea de implicare în sarcini este una limitată însă de atenția fluctuantă, în acest moment, chiar dacă nivelul hiperactivismului s-a redus semnificativ în ultima lună, sub efectul medicației. Abilitățile de atenție, procesare și diferențiere auditivă sunt structurate deficitar. Copilul prezintă dificultăți de manipulare a tranșelor sonore audiate, răspunde inconsecvent la stimulii sonori, ceea ce susține și diagnosticul de tulburare de limbaj receptiv. Abilitățile atenționale sunt slab structurate. Copilul reușește cu dificultate să rămână în sarcinile propuse, atenția fiind fluctuantă, sacadele oculare necontrolate și neorganizate, cu multiple reveniri, revizuri și corecții, notăm și scurte secvențe de evadare completă din sarcini asociate cu închiderea ochilor. Strategiile de organizare a materialului

în vederea explorării sunt deficitare, pe acest fond, ceea ce înseamnă că la nivelul unei sarcini de lucru, soluțiile sunt haotice, fără a materializa un demers strategic, organizat, iar productivitatea/eficiența muncii depuse una foarte scăzută. Evadează repede din sarcină, stimulii distractori fiind multipli și ușor de identificat și exploatat de copil, în așa fel încât să facă plauzibilă evadarea din sarcină.

Abilități articulatorii și coarticulatorii

Abilitățile articulatorii și coarticulatorii sunt slab structurate. Pe parcursul celor 6 luni de terapie logopedică copilul a deprins articularea sunetelor vocalice izolate și a consoanelor (mai puțin a sunetelor africcate ce, ci, ge, gi, ț). În plan articulator emite mai degrabă silabe, uneori la cerere dar inconsecvența este una crescută. Articulează maxim 10 cuvinte inteligibile, dar nu întotdeauna prin imitarea modelului dat. Uneori cuvintele apar spontan și autonom și sunt utilizate în contextele comunicative potrivite, de ex. „pa” atunci când părăsește cabinetul. Sunt de notat frecvențele izbucniri, țipetele și vocalize prin care protestează de cele mai multe ori, acestea fiind considerate modalități de comunicare substitut, în lipsa abilităților comunicative verbale care au și rol de reglare a comportamentului. Prin urmare, manifestările comportamentale sunt marcate de imprevizibil și izbucniri violente bruște, lovește, împinge, trage, aspecte care aduc implicații negative la nivelul integrării lui în sala de grupă la grădiniță. Chiar dacă în ultima lună de tratament nivelul agitației psihomotorii s-a redus semnificativ, copilul rămânând mai mult timp în sarcinile propuse, evadarea pasivă, prin secvențele de absențe au luat locul unor izbucniri violente, aceste secvențe având implicații negative asupra producerii de limbaj. În acest moment al evaluării s-au completat două scale de evaluare, instrumente menite să asigure o stabilire obiectivă a nivelului achizițiilor copilului.

A fost completată scala Portage și au fost obținute cele mai slabe rezultate în planul dezvoltării limbajului (vârsta în planul limbaj: 1.62 (1 AN și 7 LUNI) și în planul dezvoltării cognitive (vârsta în planul cognitiv: 1.89 (1 AN și 11 LUNI), în timp ce în planul dezvoltării motorii nu au fost obținute întârzieri în dezvoltare (vârsta în plan motor: 3.57 (3 ANI și 6 LUNI). Rezultatele obținute planul socializării 2.12 (2 ANI și 1 LUNĂ) și în planul autoservirii: 2.23 (2 ANI și 3 LUNI) indică un anumit nivel de întârziere dar care nu este atât de semnificativ ca cel din planul limbajului. Per global prezintă o întârziere în dezvoltare de cel puțin 1 an și 2 luni, ceea ce înseamnă că nivelul global de dezvoltare este unul de 2.3 (2 ANI și 4 LUNI), raportat la vârsta cronologică: 3.54 (3 ANI și 6 LUNI).

Cea de-a doua scală aplicată a fost Communication Matrix. Aceasta vizează doar dezvoltarea limbajului și indică un nivel foarte scăzut al dezvoltării lingvistice, copilul atinge ca dezvoltare lingvistică doar nivelul utilizării convenționale a simbolurilor comunicative, fără semnificative achiziții în planul utilizării abstracte și a limbajului, ceea ce converge cu datele obținute prin utilizarea scalei Portage. Scorul global obținut este de 89 (din scorul maxim de 160), ceea ce înseamnă, procentual exprimat 56% rezultat global obținut.

În urma evaluărilor logopedice realizate, dar mai ales având în vedere răspunsul copilului la demersul terapeutic în care a fost inclus diagnosticul logopedic păstrat în continuare este cel de întârziere în dezvoltarea limbajului, iar cauzele presupuse sunt de tulburare hiperkinetică și atenționale pe fondul unei disfuncții cerebrale. Având în vedere aceste rezultate este propus în continuare următorul program de intervenție, urmând ca reevaluarea să aibă loc peste 3 luni.

Demers terapeutic propus pentru un interval de 3 luni

Domenii ale dezvoltării

Obiective

Activități

Metode și strategii utilizate

Criterii minimale și modalități de evaluare

Limbajul expresiv:

- să emită spontan vocalele limbii române;
- să emită sunetele „f” și „v”;

- să emită spontan consoanele „t” și „d”;
- să emită consoanele „s”, „j”, „ș”, „z”;
- să pronunțe structuri de sunete, cuvinte monosilabice și/sau bisilabice.

Activități de imitare a onomatopeelor cu ajutorul imaginilor, cărților sonore și textile;

Jocul jetoanelor cu labioleme;

Activități de parcurgere a cărților cu povești ilustrate și dublate de sonor;

Jocuri și exerciții de imitat în oglinda logopedică.

- exercițiul;
- demonstrația;
- conversația;
- povestirea.
- să atingă minim 3 obiective din 4.
- aprecieri verbale;
- întăriri pozitive.

Limba receptiv

- să demonstreze înțelegerea comenzilor scurte date ex. „ridică mâna”;
- să execute o succesiune de 2-3 comenzi verbale exprimate într-o singură propoziție, ex. „ridică mâna și du-te la ușă”;
- să identifice părțile unui obiect;
- să demonstreze înțelegerea unor structuri verbale precum: „ce lipsește?”, „ce nu se potrivește?”.

Jocul didactic „Îmbracă elefantul”

Jocul „Arată - mi...”

Jocul ”Simon zice: să pui mâna pe cap, etc”

- demonstrația
- explicația
- să atingă minim 2 obiective din cele propuse;
- aprecieri verbale;
- întăriri pozitive.

Cognitiv

- să utilizeze pozițiile spațiale (pe, sub, în față, în spate);
- să identifice și să denumească (aproximând) forme

Activități de poziționare a obiectelor în spațiul cabinetului, apoi în plan bidimensional pe hârtie.

- demonstrația;
- explicația;
- algoritmizarea;
- exercițiul
- să atingă minim 2 obiective din cele propuse;
- aprecieri verbale;
- întăriri pozitive.

Activități de identificare a formelor geometrice. (cerc, pătrat)

- să identifice și să denumească culorile de bază: roșu, albastru, verde.
- să asocieze obiectele cu proprietăți aferente

Activități de grupare a formelor geometrice în funcție de culori și denumirea culorilor;

Activități de seriare forme geometrice după model;

Activități și jocuri de asociere a obiectelor cu proprietățile aferente, ex. mărul este roșu, cașul este alb etc.

Motric

- să utilizeze corespunzător instrumentele de lucru folosite în desfășurarea unor activități (cartea, creionul, ascuțitoarea etc.).
- să modeleze plastilina.
- să mototolească corespunzător hârtia creponată
- să îndoiaie corespunzător o foaie A4.

- să deseneze corespunzător în concordanță cu cerința dată, respectând conturul;
 - să execute mișcări urmărind ritmul dat;
- Sarcini care vizează antrenarea desenului în contur, a modelării de plastilină etc.;
- Sarcini care presupun executarea de mișcări ritmice.
- Se utilizează instrumente muzicale de percuție;
- Activitățile vizează și emiterea spontană a unor cuvinte.

- demonstrația;
- explicația;
- modelarea;
- exercițiul
- să atingă minim 3 obiective dintre cele stabilite.
- aprecieri verbale;
- întăriri pozitive.

Limbaj

În demersul terapeutic se folosesc și cărțile textile.

Un exemplu de astfel de carte, intenționat creată pentru a valorifica zona preachizițiilor limbajului este cartea textilă cu activități „Ferma Isei”.

Prin această carte se urmărește:

- dezvoltarea preachizițiilor limbajului (poziții spațiale, anotimpuri, schemă corporală etc.);
- antrenarea abilităților lingvistice expresive și receptive;
- îmbogățirea volumului vocabularului activ și constituirea rețelelor semantice;
- dezvoltarea abilităților motrice și de integrare senzorială;
- antrenarea abilităților de asociere a elementelor din categorii lexicosemantice diferite;
- antrenarea abilităților comunicaționale funcționale.

Cartea este textilă, realizată din diverse materiale și texturi. Tocmai din acest motiv este un bun stimul senzorial pentru copii. Totodată antrenează și motricitatea fină și grosieră prin activitățile propuse. Cartea e realizată sub forma unei ferme de animale. La această vârstă copiii sunt atrași de animale și de onomatopeele emise de acestea, iar acest lucru îi poate ține antrenați în activitate. Conținutul cărții permite crearea de diferite sarcini, astfel încât acestea să fie diverse și pliate pe nevoile copiilor cu care se lucrează.

Concluzii

Întârzierea în dezvoltarea limbajului se poate constitui într-un diagnostic controversat, mai ales că literatura abundă în cercetări care subliniază faptul că dezvoltarea fiecărui copil urmează ritmuri absolut individualizate, ceea ce înseamnă că aspectul normativ al achiziției limbajului este mai puțin important. Totuși considerăm că abordarea timpurie a copilului cu întârziere în dezvoltarea limbajului este esențială și aceasta ar putea avea implicații majore asupra dezvoltării ulterioare a copilului, înlesnind achizițiile lingvistice funcționale, scurtând demersurile terapeutice în care copilul va fi inclus și asigurând structurarea cât mai firească a achizițiilor școlare.

BIBLIOGRAFIE:

1. Fartușnic, Ciprian, *Strategii didactice imaginative pentru elevii cu ADHD*, Ed. Didactica Publishing House, București, 2008;
2. Gherguț, Alois, *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Strategii diferențiate și incluzive în educație*, Ed. Polirom, Iași, 2008.

Plan de servicii individualizat pentru copii cu CES

prof. Iosim Niculița
Liceul Tehnologic "Alexe Marin" Slatina – OLT

Numele și prenumele copilului/elevului: M.M.A.

Mama: M.Ș.

Tata: -

Reprezentantul legal al copilului: B.M. (asistent maternal profesionist)

Data nașterii: 04.08.2005

Domiciliul: com. Strejești, sat Strejeștii de sus, str. Viilor, nr. 24, jud. Olt

Unitatea de învățământ la care este înscris: Liceul Tehnologic "Alexe Marin" Slatina

Certificat de orientare școlară și profesională nr. [REDACTED], emis de COSP/CJRAE Olt

Data realizării/revizuirii planului de servicii individualizat: 15.11.2023

Responsabilul de caz servicii educaționale : Profesor diriginte

Drepturi/Beneficii de asistență socială pentru copii cu CES conform ART. 51 aliniat (2) prevăzute de Legea nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare.

ART. aliniatul 2 - Copiii și tinerii cu cerințe educaționale speciale, școlarizați în unitățile de învățământ special sau de masă, inclusiv cei școlarizați în alt județ decât cel de domiciliu, beneficiază de asistență socială constând în asigurarea alocației zilnice de hrană, a rechizitelor școlare, a cazarmamentului, a îmbrăcăminte și a încălțămintei în cuantum egal cu cel pentru copii aflați în sistemul de protecție a copilului, precum și de găzduire gratuită în internate sau centrele de asistare pentru copii cu cerințe educaționale speciale din cadrul direcțiilor generale județene/a municipiului București de asistență socială și protecția copilului.

SERVICII PSIHOEDUCAȚIONALE PENTRU COPILUL CU CES

Data de începere: 15.11.2023

Perioada de acordare a serviciului: anul școlar 2023-2024

Obiective	Persoana responsabilă de acordare a serviciului
<i>Tipul de serviciu/ intervenție: Servicii educaționale</i> <i>Instituția responsabilă : Liceul Tehnologic "Alexe Marin" Slatina</i>	
Limba Română Receptarea mesajului oral în diferite situații de comunicare. Utilizarea corectă și adecvată a limbii române în producerea de mesaje orale în situații de comunicare monologată și dialogată. Receptarea mesajului scris, din texte literare și nonliterare, în scopuri diverse. Utilizarea corectă și adecvată a limbii române în producerea de mesaje	Prof. lb. română

Matematică Identificarea unor date și relații matematice și corelarea lor în funcție de contextul în care au fost definite; Prelucrarea datelor de tip cantitativ, calitativ, structural, contextual cuprinse în enunțuri matematice; Utilizarea algoritmilor și a conceptelor matematice pentru caracterizarea locală sau globală a unei situații concrete;	Prof. matematică
Biologie Evidențierea corelației structură – funcții – mediu în lumea vie Operarea cu noțiuni și termeni specifici biologiei	Prof. biologie
Informatică Utilizarea calculatorului și a calculatorului de buzunar pentru a efectua calcule Elaborarea de produse informatice fise, desene, căutarea de informații (mersul trenurilor, autobuzelor, film, etc)	Prof. informat
Geografie Dezvoltarea capacității senzorial-perceptive pentru înțelegerea și reprezentarea spațiului geografic	Prof. geograf
Istorie Dezvoltarea capacității senzorial-perceptive pentru înțelegerea și reprezentarea timpului și spațiului istoric	Prof. istorie
Religie Manifestarea unui comportament moral, în viața personală și în societate, în acord cu valorile religioase	Prof. religie
Ed-fizică Îmbunătățirea motricității generale prin formarea unui sistem de deprinderi și priceperi motrice variate și asigurarea unor calități motrice de bază. Formarea unui stil de viață sănătos al elevului, dezvoltarea fizică armonioasă a motricității acestuia ; Optimizarea stării de sănătate .	Prof. ed-fizică
Lb.engleză Dezvoltarea capacității de: receptare a mesajului oral , exprimare orală , receptare a mesajului scris; exprimare scrisă (minim) în limba engleză	Prof. lb.engleză
Lb.franceză Dezvoltarea capacității de: receptare a mesajului oral , exprimare orală , receptare a mesajului scris; exprimare scrisă (minim) în limba franceză	Prof. lb.franceză
Reprezentarea pieselor mecanice Utilizarea corectă a vocabularului de specialitate în procesul de comunicare la locul de muncă; Realizarea în vedere și secțiune a pieselor simple;	Prof. Reprezentarea pieselor mecanice
Organe de mașini Formarea priceperilor și deprinderilor specifice organelor de mașini. Consolidarea unui limbaj tehnic de specialitate. Înșușirea noțiunilor de organ de mașină, mecanism, dispozitiv.	Prof. Organe de mașini
Executarea operațiilor teh. în vederea realizării structurilor metalice Explicarea unor fenomene, procese, procedee întâlnite în viața de zi cu zi. Rezolvarea de probleme simple în scopul stabilirii unor corelații relevante, demonstrând raționamente deductive și inductive. Comunicarea înțelegerii conceptelor în rezolvarea de probleme.	Prof. Executarea operațiilor teh. în vederea realizării structurilor metalice
<i>Tipul de serviciu/ intervenție: Servicii de consiliere și orientare școlară</i> <i>Instituția responsabilă : CJRAE Olt/ Liceul Tehnologic "Alexe Marin" Slatina</i>	
Servicii de consiliere și orientare școlara	Prof. Diriginte

Formarea abilităților de viață a copilului prin informare adecvată vârstei și gradului de maturitate de către familie și cadrele didactice; Formarea motivației pentru activitățile școlare și pentru respectarea regulilor Dezvoltarea încrederii în forțele proprii Diminuarea toleranței scăzute la frustrare și dezvoltarea autocontrolului	
Creșterea motivarea copilului, valorizarea lui, găsirea punctelor forte, a talentelor și dezvoltarea acestora. Atingerea nivelului posibil de dezvoltare individuală cât mai aproape de dezvoltarea normală. Exersarea operațiilor fundamentale ale gândirii: analiza, comparația, sinteza, generalizarea, abstractizarea, concretizarea. Să cunoască, respecte și aplice normele, deprinderile de comportare civilizată, de conviețuire în micro și macro grupuri în vederea adaptării la viața cotidiană. Să înțeleagă de ce o sarcină trebuie îndeplinită și ce implică realizarea și finalizarea ei.	Profesor Consilier școlar
<i>Tipul de serviciu/ intervenție: Măsurile de sprijin pentru educația incluzivă</i> <i>Instituția responsabilă : Liceul Tehnologic "Alexe Marin" Slatina</i>	
Măsurile de sprijin pentru prevenirea și combaterea barierelor de atitudine: a) informarea părinților ai căror copii frecventează unitatea de învățământ cu privire la educația incluzivă și incluziunea socială a copiilor cu dizabilități și/sau CES; b) informarea elevilor din unitatea de învățământ cu privire la educația incluzivă și incluziunea socială a copiilor cu dizabilități și/sau CES, într-un limbaj adaptat vârstei și, de preferință, utilizând educația de la egal la egal; c) informarea conducerii unității de învățământ și a cadrelor didactice cu privire la educația incluzivă și incluziunea socială a copiilor cu dizabilități și/sau CES; d) informările și campaniile de conștientizare cu privire la acceptarea diversității, incluziunea socială a copiilor cu dizabilități și/sau CES desfășurate la nivelul comunității Măsurile de sprijin pentru prevenirea și combaterea barierelor de mediu(se bifează dup caz): ☐ serviciile de sprijin educational (se bifează dacă beneficiază de itinerant) ☐ accesibilizarea mediului fizic, informațional și de comunicare din unitatea de învățământ, adaptată la tipurile de: - fise de lucru cu itemi mai puțini, - timp de lucru mai mare pt efectuarea sarcinii/fișei de lucru Măsurile de sprijin pentru integrarea socioprofesională: ☐ activitate de informare a copilului, specifică vârstei, gradului de maturitate și tipului dizabilității (părinte sau cadru didactic) ☐ activități de educație pentru sănătate ☐ activitate de consiliere educațională, de sănătate sau sociale; ☐ dezvoltarea abilităților de viață independentă în cadrul unor servicii sau cursuri. ☐ activități de orientarea școlară și profesională. ☐ evaluare și consiliere vocațională; ☐ orientare profesională/în carieră; ☐ sprijin și consiliere pentru găsirea unui loc de muncă, angajare și adaptare la cerințele postului, inclusiv mediere pe piața muncii.	Responsabil de caz: I. N. Cadrele didactice prezentate la secțiunea servicii educationale

Întocmit, Responsabil caz servicii psihoeducaționale

PLAN DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT ELEV CU CES

Prof. înv.primar: IUGA Maria-Liliana
Școala Gimnazială Pârteștii de Sus
Cacica-jud. Suceava

Incluziunea școlară a elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES) este esențială pentru asigurarea accesului echitabil la educație și dezvoltarea personală a fiecărui copil. Acest demers integrator presupune adaptarea proceselor educaționale și a mediului școlar pentru a răspunde nevoilor individuale ale elevilor. În continuare, voi prezenta câteva exemple de bune practici care au fost implementate cu succes în diverse instituții de învățământ:

1. Programe de intervenție timpurie

În unele școli, se implementează programe de intervenție timpurie pentru a identifica și a răspunde nevoilor elevilor cu CES cât mai devreme posibil. Aceste programe pot include evaluări periodice, colaborarea cu specialiști (psihologi, logopezi, terapeuți ocupaționali) și dezvoltarea unor planuri educaționale personalizate.

2. Echipe multidisciplinare de suport

Formarea unor echipe multidisciplinare de suport, care includ profesori, consilieri școlari, psihologi, logopezi și părinți, ajută la crearea și implementarea strategiilor educaționale individualizate. Aceste echipe lucrează împreună pentru a monitoriza progresul elevilor și pentru a ajusta intervențiile în funcție de necesități.

3. Formarea continuă a cadrelor didactice

Organizarea de cursuri și workshopuri pentru profesori, axate pe metode de predare incluzive, managementul comportamentului și utilizarea tehnologiilor asistive. Aceste sesiuni de formare ajută profesorii să își dezvolte competențele necesare pentru a sprijini eficient elevii cu CES.

4. Adaptarea curriculumului și a materialelor didactice

Modificarea curriculumului și a materialelor didactice pentru a le face mai accesibile elevilor cu CES. Acest lucru poate include simplificarea limbajului, utilizarea de imagini și grafice, precum și furnizarea de materiale în formate alternative (braille, audio, etc.).

5. Utilizarea tehnologiilor asistive

Implementarea tehnologiilor asistive, cum ar fi tablete cu aplicații educaționale speciale, software de citire și scriere, și dispozitive de amplificare auditivă. Aceste tehnologii pot facilita accesul la informație și pot sprijini procesul de învățare pentru elevii cu diverse tipuri de dizabilități.

6. Crearea unui mediu școlar incluziv

Amenajarea claselor și a școlilor pentru a fi accesibile fizic și psihologic tuturor elevilor. Acest lucru poate include rampă pentru scaune cu rotile, toalete adaptate, spații senzoriale și zone de relaxare. De asemenea, promovarea unei culturi școlare incluzive prin campanii de sensibilizare și activități comune între elevii cu și fără CES contribuie la crearea unui mediu prietenos și suportiv.

7. Implicarea comunității și a părinților

Colaborarea strânsă cu părinții și implicarea acestora în procesul educațional al copiilor lor. Organizarea de întâlniri periodice cu părinții, ateliere de lucru și evenimente comunitare care să promoveze incluziunea școlară și să sprijine familiile elevilor cu CES.

Aceste bune practici demonstrează importanța unei abordări integrate și colaborative în sprijinul elevilor cu cerințe educaționale speciale. Prin adaptarea proceselor educaționale și a mediului școlar, fiecare copil are șansa de a-și atinge potențialul maxim și de a se dezvolta într-un mediu incluziv și suportiv.

Subiectul: O. M.

Clasa: a III- a

Unitatea de învățământ: Școala Gimnazială Pârteștii de Sus

Data nașterii: 05.08.2015

Sex: masculin

Prof.în.v.primar: Iuga Maria-Liliana

1. Prezentarea cazului

- este un elev de etnie polonă;
- este primul copil al familiei, o familie formată din 5 persoane;
- nu a frecventat grădinița;
- provine dintr-un mediu familial cu un potențial intelectual foarte scăzut, tatăl și mama fiind mereu în conflict, în urma consumului de băuturi alcoolice;
- tatăl și mama nu au un loc de muncă stabil și nici un fel de calificare;
- beneficiază de ajutor social;
- preocuparea părinților pentru copilul său este aproape nulă, acestuia asigurându-se hrană, îmbrăcăminte de către preotul paroh;
- elevul s-a integrat foarte greu în colectivul clasei la începutul școlii, activitatea pe care o are învățătorul cu el este mult diferită față de activitatea cu ceilalți elevi;
- duce o viață școlară haotică, fără un stil de învățare conturat, prezintă interes pentru disciplinele practice și cu greu se implică în activități extrașcolare.

2. Prezentarea tulburării

Comportamentul cognitiv: Nu are deprinderi de citit-scris, recunoaște o parte din litere, citește silabe din 2-3 litere, transcrie și copiază dar nu are auz fonematic și deprinderi de natură analitico-fonetică-sintetică în scrierea independentă. Aude sunetul inițial în cuvinte des auzite. Reține cu greutate unele litere (b, v, j, f, d, ș, ț, z, h, â, î, ă, k,), pe unele confundându-le (d cu t, b cu p, etc.)

Știe să-și scrie numele de familie, formulează propoziții cu dificultate, doar după modelele sugerate. Exprimarea este nesigură, ca și cum s-ar teme de propriile-i cuvinte. Nu povestește, nu comunică sentimente, păreri, capacitatea de reproducere a mesajelor orale este foarte redusă.

Limbajul și comunicarea: vocabular sărac, posibilități de comunicare foarte reduse, vorbire rară, ezitantă, încetinită; în scris apar omisiuni și înlocuiri de gafisme, nu face analiza și sinteza fonematică; inversiuni de litere.

3. Analiza cazului

Toate aceste deficiențe se resimt asupra elevului și asupra vieții școlare a acestuia într-un mod negativ.

În plan emoțional-comportamental : elevul are o atitudine prietenoasă, s-a acomodat destul de repede unor reguli școlare de grup, dezvoltând relații interpersonale, însă în privința achizițiilor cognitive , progresele au fost minime. Se deplasează singur de acasă la școală și invers. Comunică cu colegii și cu prietenii atât cât să realizeze un climat de desfășurare a activităților comune.

Comportamentul cognitiv:

- cunoaște numerația 0-100, dar nu reține cum se citesc sau se scriu numere după dintare, cu cifre sau litere;
- numără crescător dar nu și descrescător și nu reușește să facă comparații între numere ;
- nu cunoaște și nu folosește terminologia specifică matematicii (în afară de adunare și scădere) , nu prea înțelege termenul de problemă și studiarea ei;
- cunoaște perioada de dimineață , după-amiază dar nu și orele.
- nu este interesat de schimbările din jurul ei și nu reține cunoștințe de natură științifică, ci doar se bazează pe propria experiență și atunci cu întrebări de orientare.

Relații sociale: Se manifestă fără reținere doar în cadrul familiei. La școală este retras, foarte rar intră în relații cu alți copii. Comunică la nivel minim când lucrează în grup și de obicei desenează sau ascultă pe alții. Este acceptat de colectivul clasei, însă copiii nu îl atrag în jocurile lor. Uneori intră în conflict cu câte un coleg, mai ales când i se reproșează că și-a însușit lucrul altuia. Are obiceiul să-și însușească și bani, dovedind abilitate, nefiind prins niciodată. În momentul în care este amenințat recunoaște cu jumătate de gură. Le ascunde părinților faptele ei, temându-se de pedepsele corporale.

În general vine la școală curat îmbrăcat, spălat pe mâini și pe față, dar igiena corporală nu se face în mod consecvent.

Părinții nu colaborează cu școala, nu se interesează de situația copilului, nu-i acordă sprijin, acasă nu sunt de găsit.

În plan fizic- senzorial: elevul prezintă o coordonare și o stabilitate a gesturilor și mișcărilor sale corespunzătoare unei activități de învățare eficientă, dar întâmpină dificultăți în organizarea conduitelor și structurilor perceptiv – motrice de spațiu, lucru ce duce la slaba însușire a citit – scrisului. Schema corporală este structurată parțial corect iar lateralitatea fixată.

4. Domeniul de intervenție : cognitiv – Limba română

5. Obiective de intervenție

a) obiective pe termen lung

- O1 – dezvoltarea capacității de exprimare orală și scrisă;
- O2 – dezvoltarea capacității de receptare a mesajului oral sau scris (citirea – lectura);
- O3 – operarea cu consoanele b – d – p în activitatea de citit – scris, fără a face confuzii între ele;
- O4 – dezvoltarea abilităților de relaționare și a comportamentelor emoționale;
- O5 – stimularea relațiilor de prietenie și cooperare cu membrii colectivului de elevi;
- O6 – creșterea respectului față de sine și față de cei din jur.

b) obiective pe termen scurt

- Ob1 – să identifice un sunet în cadrul cuvântului;
- Ob2 – să sesizeze corectitudinea unui enunț oral;
- Ob3 – să construiască texte orale scurte pe baza unui suport vizual dat;
- Ob4 – să citească și să scrie cuvinte din 2-3 silabe;
- Ob5 – să formuleze propoziții simple;

PLAN DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

OB	ACTIVITĂȚI , METODE ȘI MIJLOACE DIDACTICE	PERIOADA DE TIMP	CRITERII DE EVALUARE	INDICATORI DE EVALUARE
Ob1	- Exerciții și jocuri de dezvoltare a auzului fonematic, de conștientizare a legăturii între fonem și semnul grafic corespunzător; - „Citirea ” de imagini și depistarea sunetelor inițiale; - Identificarea literelor într-o ordine aleatorie	6 luni, cu prelungire după caz.	Identifică și recunoaște literele; Depistează sunetele inițiale; Diferențiază literele mari de cele mici.	Evaluarea orală va alterna cu cea scrisă, elevul transcrie și copiază destul de corect
Ob2	- Exerciții de comunicare, dialoguri, lecturi.		Recunoaște unele greșeli de exprimare	Evaluarea orală
Ob3	- Exerciții de construire de enunțuri , urmărind imegini și ilustrații; - Interpretarea unor imagini		Formulează oral exerciții cu sens Recunoaște sunetele într-o	Evaluarea orală

Ob4	- Citirea silabelor după o analiză fonematică a acestora – realizarea sensului		silabă ; Citește silabe din 2-3litere	Se folosesc texte din abecedar, texte cunoscute deja,
Ob5	- Stabilirea numărului de silabe; - Citirea silabelor din 2-3litere; - Denumirea obiectelor din imagini; - Formularea propozițiilor folosind cuvinte găsite, urmărind imaginea în care a depistat cuvântul; - Exerciții de înțelegere a sensului propoziției (prin întrebări ajutătoare)		Identifică literele,sunetele dintr-un cuvânt Formulează propoziții din 2-3 cuvinte observând imaginile; Recunoaște în text propozițiile și numărul lor; Răspunde în propoziții.	Aprecieri stimulative Evaluări orale Evaluări scrise

6. Concluzii

Elevul O. M. a făcut progrese importante și vizibile în ceea ce privește viața școlară. Relațiile lui cu ceilalți colegi au evoluat foarte mult de la începutul anului școlar, acum se joacă cu ei, se integrează cu mai multă ușurință în viața de grup școlar.

Un progres și un real succes l-am înregistrat în relațiile cu părinții elevului O.M. Aceștia au reușit să-și facă timp pentru câteva vizite la școală, și chiar sunt foarte mulțumiți pentru progresele și reușitele copilului lor.

7. Bibliografie

- „ Psihopedagogie specială ” , programa pentru clasele XII, profil pedagogic,
- Popovici D. „ Elemente de psihopedagogia integrării ”, Editura Prohumanitas, București, 1999;
- Neamțu C, Gherguț A, „ Psihopedagogie specială”, Editura Polirom, 2000

THE NECESSITY OF INCLUSIVE EDUCATION

IVĂNOIU NICOLIȚA ANDREEA

Inclusion is one of the most widely studied topics in the teaching and learning process in the educational fields. A lot of researches have been done about its importance, its effect and the way it is applied. The classroom is built upon interaction, cooperation, group work, and participation. These can be done through inclusion. If there is exclusion, teaching process would not be successful. Inclusion is one of the elements which, if applied properly, school achieves success. Inclusion lexically means the act of including or the state of being included. Therefore successful teachers should include their students as well as making their students included. Inclusion is about equal opportunities for all pupils. Pupils should all be included regardless of their age, gender, ethnicity, attainment and background. It gives attention and concentration to all pupils.

When pupils are included properly, they will equally have the same chance to achieve, learn and acquire new experiences inside their school. But exclusion means bias, failure and drawback. Pupils should be taught, assessed, evaluated and supported equally. But teachers should consider that some

pupils need more support or provision to have an equal chance of success. Inclusion needs planning and teaching inclusively. Therefore, each unit gives supported tasks to reach inclusion inside classrooms. To achieve a high rate of inclusion, teachers should put no limit for pupils' involvement. Broadly, inclusion not only means to include pupils inside their classrooms but it also means to include classrooms inside their schools. The inclusion of pupils with learning difficulties within their communities depends on many complex factors, with educational placement being only one of these. Concepts of integration and segregation are not poles on a linear continuum, but even if they are, the concepts of true inclusion would not appear anywhere on such a line.

The elements that affect inclusion, especially with special difficulties pupils, change with the passage of time as these changes happen in different aspects of community provision. Most pupils can't get adapted easily to a slight change in their environment or placement. Variations of inclusion for these pupils can be apparently witnessed within the same school, when they get a new teacher, or within the community when something happens suddenly. Creating a link between their community and the school can help motivate and boost inclusion. Inclusive practice for special needs pupils can be supported through using community facilities.

The school/home/student remains a major triangle for the school to achieve success. He also indicates that parents become less involved in following up their students in schools when these students grow up. However, he asserts that inclusion should be even when pupils become adults or in high school. I agree that parents and students should work together to help create a fit environment for the performance of the school. Two years ago, there was a school near mine which got bad results for years. When I asked some teachers, parents and people connected with the school, I knew that most parents there are rich and busy. They can find no time to follow up their children's course. The result affected the whole school because the fit environment was not there. The upbringing of the kids help positively or negatively in supporting the concept of inclusion inside them as some parents do not share their kids' ideas and some are apart from them.

But I also think it needs great effort from the teacher himself. As classifying the class and understanding their behaviours and potentials is not an easy matter. Teachers may not have all data to know all the needs of the pupils. In addition to that, not any lesson is helpful to the teacher to include all the pupils. The researcher puts some solutions for these problem that might stand in the way of introducing inclusion. The researcher indicates that planning and teaching inclusively is badly needed. In my opinion this is very important. Because when the teacher prepares his/her lesson, they must prepare it inclusively to save time. Therefore, taking account of the varied experiences and needs of pupils is necessary to apply inclusion.

How to achieve inclusion of the gifted and the school:

The talented are not easy to include them in a classroom as they appear to have high level of understanding. They can be included when the subject taught is not easy. In my school in Egypt, I teach A class which is for the talented. I include them in the teaching and learning process. They react, argue and co-operate each other.

I agree that effective schools are inclusive schools. Schools can not be educationally professional unless they include all students whatever their level, ages, environments and interests are. The most effective schools do not take educational inclusion for granted. On the contrary they experiment all possible criteria to achieve inclusion. They constantly record and evaluate the progress each pupil makes inside his/her school. They take care of and identify any pupils who may be missing out, stubborn to engage, or feeling apart from what the school aspire to provide. They take active practical steps – in the classroom and beyond – to meet pupils' needs effectively and they enhance and strengthen tolerance and understanding in a varied society. Inclusion can be achieved even by changing strategies inside the school.

Strategies in the promotion of inclusion:

I think that creating inclusive cultures can be achieved by building community values. In the early years, every pupil should feel welcomed and should feel no difference from home. Parents and the whole community should be contacted so that they can play a role in the inclusion system. All should

have expectation to reach. Staff of the school should work on that. Inclusion strategy is a supreme one, so child, parents, community and school staff cooperate to achieve it.

Pupils can be inclusive in their school through practical ways. Pupils should do a lot of activities inside their schools to feel they are a part and parcel of it. Pupils can feel included through the school police formed from pupils themselves through strong sports' competitions, through school trips, through decorating their classrooms, through having private lockers inside their schools, through participating in the curriculum and exams timetables, through having meals at school and through holding competitions among schools.

To conclude, though inclusion in our classrooms is a must, it can not be applied easily. It is difficult to include adult students as they have many other things that occupy their minds; but with young pupils it can be applied easier. The big challenge is with special needs pupils. Because they are not able ones, they need special requirements in placement and methods. Good schools are the ones that can include not only pupils but also classrooms. There are different ways through which we can apply inclusions; school facilities and the link to outer community are the most obvious ones. Inclusion is an inner interact with the school. Shy and introvert pupils suffer a lot to reach inclusion. Teacher here play an important role. The gifted need a great deal of efforts from their tutor on applying inclusion. In few words, inclusion is one of the most important goals of the school to reach success.

Bibliography:

1. Bradley, R., Danielson, L., Hallahan, D., P., *Identification of learning disabilities: Research to practice*, Lawrence Erlbaum Associates, 2002
2. Speece, D., L., Keogh, B., K., *Research on classroom ecologies: Implications for inclusion of children with learning disabilities*, Lawrence Erlbaum Associates, 1996
3. Thomas, D., Woods, H., *Working with people with learning disabilities: Theory and Practice*, Lawrence Erlbaum Associates, 1997

PLAN DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

Prof. înv. primar Lașiță Doina
Colegiul Național Pedagogic "Regina Maria" Deva

Este binecunoscut faptul că fiecare cadru didactic, se confruntă la fiecare generație cu unul sau mai mulți copii cu oscilații, dificultăți sau chiar tulburări ale învățării.

Domeniul vast al dificultăților de învățare a fost abordat în literatura de specialitate din cel puțin trei direcții diferite:

1. Dificultăți/probleme pe care le întâmpină unii copii în procesul învățării școlare;
2. Dificultăți/deficiențe /dizabilități ale procesului de învățare în sine, specifice acestuia;
3. Dificultăți generale/noncategoriale ale procesului de învățare (care pot apărea la orice copil, indiferent de modul de cunoaștere și de stilul lui de învățare, într-o perspectivă care pune împreună toți copiii, nu numai pe cei care sunt considerați cu deficiențe).

Analiza dificultăților de învățare poate fi realizată și din perspectiva disciplinelor de studiu socio-umane care vizează învățarea:

-din *perspectiva psihologică*, învățarea este o activitate fundamentală pentru adaptarea la mediu și dezvoltarea psihocomportamentală (P.P.Nevanu, 1978, pag. 393, apud Ecaterina Vărășmaș, Suport de curs-pag. 13)- dificultățile de învățare sunt considerate ca factori de stagnare sau bariere în calea dezvoltării;

-*analiza pedagogică* evidențiază legătura dintre dificultățile de învățare și procesul educațional (orice dificultate poate fi privită ca o problemă a copilului, a profesorului care nu a găsit metoda potrivită de predare-învățare, sau a mediului care împiedică producerea achizițiilor);

-*perspectiva psiho-pedagogică* privește dificultățile de învățare prin cauzele care le generează și pune accentul pe posibilitățile de intervenție și de prevenire (sunt analizate procesele implicate în învățare și se stabilesc etapele necesare asigurării producerii achizițiilor prin asimilare și acomodare);

-*abordarea comprehensivă, interdisciplinară* (analiza de tip *integrativ* și interdisciplinar a dificultăților de învățare), indiferent de gradul sau forma unei deficiențe sau dizabilități, orice copil poate învăța.

Diferențierea curriculumului, atât pentru copiii cu cerințe educative speciale cât și pentru cei cu potențial de învățare ridicat se întemeiază pe aceleași premize, sistemul de învățământ se poate adapta unor abilități și trebuințe diferite; aceleași scopuri educaționale pot fi atinse prin mai multe tipuri de programe ; realizarea scopurilor educaționale este facilitată de selecția și organizarea obiectivelor educaționale conform diferențelor individuale .

Diferențierea curriculară necesită astfel selecționarea sarcinilor de învățare după criteriul maturității intelectuale ,ritmul de lucru și nu după criteriul vârstei cronologice . Ca modalitate de organizare a conținuturilor acestea vizează adaptarea procesului instructiv educativ la posibilitățile intelectuale, la interesele cognitive, la ritmul și stilul de învățare al elevului. Toți elevii care participă la procesul de educație beneficiază de diferențiere educațională. Elevii sunt diferiți pentru că: au abilități diferite; au interese diferite; au diferite experiențe anterioare de învățare; provin din diferite medii sociale; au diferite comportamente afective, au potențial individual de învățare. Pornind de la aceasta premisa și de la necesitatea de învățare unică, toate drepturile copilului referitoare la educație trebuie realizate într-o manieră care să conducă la „o integrare socială și o dezvoltare individuală cât se poate de completă, incluzând dezvoltarea sa culturală și spirituală”(Ezechil,L., „Educația incluzivă-un principiu metodologic în educația școlară”, Rev. De pedagogie, nr.1-6/2001)

Voi prezenta un caz al unui băiat care prezintă *dificultăți în învățare* . Subiectul elev repetă clasa a III a. El a venit în noul colectiv de elevi, clasa pe care o conduc, doar din acest an școlar. În urma testelor inițiale de la începutul anului școlar, a primelor zile de activitate școlară din acest an, am sesizat că acest elev este foarte departe de minimul de cunoștințe prevăzute în ciclul achizițiilor fundamentale; că prezintă o dificultate mult mai mare decât colegii lui în dobândirea de abilități de scriere, citire și calcul de bază și în înțelegerea conceptelor. De asemenea, el se confruntă cu o încetineală în utilizarea limbajului, cu un respect de sine scăzut, cu un nivel scăzut de concentrare și cu abilități sociale insuficient dezvoltate. În clasa era neatent, se mișca fără rost, deseori părea purtat de gânduri, obosea repede , intra greu în sarcină și se menținea puțin timp, nu lucra independent , decât cu ajutor, lipseau deprinderile de muncă individuală .

A apărut întrebarea firească : „Cum pot interveni în cazul de față?” „ Care sunt cauzele care au adus elevul în această situație?”

Am căutat să obțin informații inițiale despre elev (prin discuțiile cu învățătoarea sub conducerea căreia a fost trei ani de zile, cu părinții, observația comportamentală, teste, analiza produselor activității elevului etc.); să descopăr care sunt cauzele .Am descoperit că în anii precedenți elevul nu a frecventat foarte des școala, nu venea cu temele efectuate ,nici măcar parțial, lipsa afecțiunii părintești, atitudinea neglijentă a acestora, lipsa susținerii, încurajării copilului din partea lor, o comunicare sărăcăcioasă între școală și familie, frați mai mici cu probleme, pentru care uneori a fost nevoit să lipsească de la școală pentru a sta cu ei acasă, situație materială precară.

Am considerat în cele din urmă că este bine ca elevul să fie trimis spre Comisia pentru Protecția Copilului, pentru examinare, în vederea cooptării acestuia în grupa de sprijin. Am luat legătura cu părinții copilului, cu greu, am discutat cu subiectul și cu persoanele abilitate pentru a face un pas în rezolvarea acestei probleme. În urma examinării, de către această Comisie, s-au constatat următoarele:

- deficiențe ale psihismului, intelect la limită $QI=73$;
- Dificultăți de învățare; Lentoare ideatică în gândire.Labilitate afectiv emoțională. Retard în sfera achizițiilor curriculare.

În urma recomandărilor primite de la Comisia pentru Protecția Copilului și a dorinței mele de a soluționa cât mai adecvat această problemă, de a găsi metodele cele mai potrivite pentru ca, în timp, să se poată integra elevul, să-și însușească minimul de cunoștințe, să-și formeze unele deprinderi și abilități, deoarece elevul acumulasă deja prea multe goluri la nivelul conținutului tematic al disciplinelor predate, am hotărât că este necesar un plan de intervenție personalizat, tocmai pentru a răspunde problemelor specifice ivite în dezvoltarea acestuia.

Planul de intervenție personalizată corespunde în fapt nevoii de abordare cât mai individualizată a problemelor de învățare și identifică teza, potrivit căreia, fiecare copil fiind diferit, fiecare problemă trebuie cunoscută și tratată individualizat.

Plan educațional de intervenție personalizată

Informații generale:

Numele elevului: S C C

Data nașterii: 03. 03. 2007

Psihodiagnostic: deficiențe ale psihismului; intelect de limită $QI=73$. Dificultăți de învățare.

Lentoare ideatică în gândire. Labilitate afectiv emoțională. Retard în sfera achizițiilor curriculare.

Starea de sănătate: în general bună, cu ușoare răceli specifice anotimpului rece și polios.

Recomandarea Comisiei pentru Protecția Copilului: integrarea în școala de masă cu servicii educaționale de sprijin și plan educațional de intervenție personalizată; programe analitice de învățământ public, adaptate capacității copilului;

Intervenția: va fi realizată în echipă (învățător, profesor de sprijin, consilier școlar) cu implicarea familiei, ca partener cu sarcini precise în programul de după școală.

Consilierul va elabora împreună cu părinții și elevul un plan de activități, privind ameliorarea comportamentului emoțional și afectiv.

Învățătorul și profesorul de sprijin, împreună cu părinții copilului, vor stabili obiectivele și activitățile de învățare.

Informații educaționale:

Comportament cognitiv:

Citit-scris

-nu are format câmpul vizual de o silabă, deci nu reușește să citească fluent, corect și expresiv un text dat;

-nu poate să desprindă informații de detaliu dintr-un text citit,

-vocabular sărac, posibilități de exprimare reduse, tulburări semantice accentuate;

-scrie după dictare silabisită, în ritm propriu, ritm foarte lent, mult sub nivelul clasei;

-transcrie și copiază bine o propoziție sau un text scurt, dar foarte lent, deoarece are nevoie să vizualizeze pe rând fiecare literă;

-nu desparte corect în silabe cuvintele.

Matematica

- parțial realizate deprinderile de numerație 1-100

- nu sunt realizate deprinderile de calcul mintal în limita 1-100,

- nu și-a însușit conceptul de număr;

- întâmpină greutăți la citirea și scrierea numerelor până la 100

- nu efectuează adunări și scăderi în concentrul 0-100 decât cu material concret și cu ajutorul cadrului didactic;

- nu efectuează adunări și scăderi fără trecere peste ordin în concentrul 0-100;

- nu înțelege conținutul unei probleme simple și nu o poate rezolva;

- cunoaște parțial unitățile de măsură standard pentru lungime, capacitate, masă, timp și unitățile monetare;

Comportament psihomotoric și autonomie personală:

-schema corporală este realizată bine,

-deprinderile de igienă personală parțial dezvoltate;

-deprinderi de autoservire și capacitate de autonomie socială și personală bună.

Relațiile sociale:

-conduite și atitudini sociale determinate de imaturitate afectivă și stării contradictorii(stări exagerate de veselie, sau de tristețe fără motiv real).

-posibilități relativ bune pentru dezvoltarea atitudinilor de relaționare pozitivă în grup, datorită dorinței de a fi împreună cu ceilalți copii;

-familia manifestă o atitudine de slabă preocupare în ceea ce privește copilul, nu prea răspunde sugestiilor date de factorii educativi din școală (rareori prezintă informații cu privire la comportamentul copilului în familie sau în diferite situații sociale)

-manifestă dorința de a se integra în grup- dar uneori blocată de timiditate exagerată-
nevoie de atenție și afecțiune,de modele comportamentale, și de încurajare permanentă din partea celorlalți;

- din partea colectivului clasei se manifestă în general atitudini de acceptare și de ajutor în realizarea diferitelor sarcini;

-capacități și competențe, abilități în rezolvarea unor anumite probleme de ordin social, puncte slabe(slabă capacitate de concentrare,scris foarte urât), nevoi (afectivitate, încredere în forțele proprii).

- posibilități bune de comunicare orală, gestual și expresivă.

-capacitate bună de învățare a comportamentelor prin imitație.

-sociabilitate bună;

-lipsa de încredere în sine.

Obiective pe termen lung

- dezvoltarea abilităților de citit-scris;

- dezvoltarea abilităților de calcul matematic în concentrul 0-100 cu sau fără suport concret;

-dezvoltarea memoriei logice;

- dezvoltarea abilităților de relaționare și a comportamentelor emoționale .

Domenii de intervenție recomandate

a. cognitiv;

c. comportamental.

Obiective pe termen scurt:

a. Domeniul de intervenție: cognitiv

- să citească corect, constient cuvinte, propoziții și un text scurt (folosind ca unitate de baza silaba);

- să transcrie și să copieze corect într-un ritm mai rapid;

- să scrie corect după dictare cuvinte și propoziții ;

- să respecte încadrarea în pagină;

- să numere crescător și descrescător cu și fără suport concret.

- să efectueze adunări și scăderi în concentrul 0-100, cu și fără suport intuitiv;

- să rezolve probleme cu o singură operație ;

- să respecte pașii în rezolvarea problemelor cu o singură operație;

- să rezolve exercitii simple de înmulțire în concentrul 0-50;

Conținuturile învățării:

- exerciții și jocuri de dezvoltare a auzului fonematic;

- exerciții de conștientizare a structurii cuvântului –metoda globală;

- exerciții de despărțire a cuvintelor în silabe;

-exercitii simple pentru dezvoltarea memoriei logice;

- exerciții de exprimare corectă orală și scrisă cu utilizare de suport concret;

- exerciții de încadrare a unui text în pagină;

- exerciții de scriere după dictare a unor cuvinte și propoziții simple;

- exerciții de ordonare a unor imagini;

- povestirea după imagini;

- exerciții de citit-scris a unor texte scurte;

- exerciții de calcul mintal în concentrul 0-20;

- exerciții de identificare a cuvintelor cheie care arată operația care trebuie realizată (mai mult cu, mai puțin cu);
- exerciții de adunare și scădere în centrul 0-100 cu și fără trecere peste ordin (calcul scris, în coloana);
- rezolvarea de probleme cu o singură operație, cu suport concret;
- exerciții de numărare crescător și descrescător 0-100;
- exerciții și jocuri de descompunere a nr. naturale până la 100 în zeci și unități;

Metode și instrumente de evaluare:

- evaluarea orală;
- observația directă și indirectă;
- grila de evaluare a conduitei sociale;
- grafice cu rezultatele evaluării orale și scrise;
- portofoliu;

Evaluare periodică:

Obiectivele realizate:

- îndeplinește la un nivel mediu sarcinile școlare (a înregistrat progres la orele de citire, scriere, formarea abilităților de comunicare, matematică);
- diminuarea greșelilor de scriere (în transcriere, copiere, iar după dictare reușește să scrie corect cuvinte și propoziții formate din 3-4 cuvinte- începutul propoziției cu literă inițială mare, folosește corect punctul, chiar și semnul întrebării);
- îmbunătățirea ritmului de citire –câmpul vizual de o silabă;
- dezvoltarea mecanismelor de operare și utilizare a conceptelor matematice;
- rezolvă cu puține greșeli înmulțiri simple în centrul 0- 50;
- ameliorarea relațiilor intercolegiale.

Ceea ce vreau să subliniez este faptul că reușește să obțină „suficient” la unele fișe de evaluare date la nivelul clasei, față de primele fișe în care nu era nici un cuvânt scris corect, decât aglomerare de litere fără nici un sens, fișe din care nu reușeam să descifrez absolut nimic.

Dificultăți întâmpinate:

- nu reușește încă să-și construiască un comportament empatic;
- nu poate rezolva sarcinile școlare date într-un timp optim datorită deficitului de atenție;
- temele date spre rezolvare acasă nu le efectuează decât foarte rar; acasă desfășurând unele activități colaterale pentru care este răsplătit cu bani.

Metode cu impact ridicat:

- pozitiv: valorizarea, stimularea afectivă.
- negativ: dezaprobarea, muștrarea.

b. Domeniul de intervenție: comportamental

Obiective pe termen scurt

- să reacționeze adecvat la diferite stări sufletești –emoționale;
- să respecte regulile de lucru în grup.

Conținuturile învățării:

- exerciții și jocuri de identificare a diferitelor stări sufletești;
- exerciții și jocuri de recunoaștere a stărilor sufletești exprimate de figura umană;
- jocuri de grup –prin atribuirea de calități colegilor;
- jocuri cu reguli fixe –respectarea regulilor este obligatorie;
- activități de distribuire de sarcini –cine udă florile, cine șterge tabla etc.
- stabilirea regulilor în clasă.

Metode și instrumente de evaluare:

- evaluarea orală va fi preponderentă,
- fișe de monitorizare a comportamentului în clasă, în pauză etc.,

Rolul și modul de implicare a părinților în program:

Părinții au fost rugați să asigure un sprijin minim în evoluția și progresul subiectului, acesta constând în respectarea cu strictețe a programului școlar. Elevul să nu fie reținut acasă, ci îndemnat

și ajutat să aibă o prezență zilnică, atât la activitățile școlare ale clasei cât și la cele ale grupeii de sprijin, sub îndrumarea învățatorului itinerant- 2 ore/zi și o ora pe săptămână la întâlnirile cu consilierul sau cu logopedul școlii . Mă gândesc că poate progresele vizibile înregistrate vor încuraja familia în a oferi și un suport afectiv ridicat copilului.

Revizuirea programului de intervenție personalizat:

La sfârșitul semestrului I, după evaluarea intermediară, vor fi redefinite obiectivele și proiectate noi conținuturi.

Acest program a presupus și presupune multă muncă, muncă diferențiată/ individualizată, dar și implicarea elevului în activitățile comune, în munca pe grupe /echipe, precum și la responsabilitățile trasate în cadrul colectivului clasei.

Mijloacele de învățământ atractive, precum și metodele/procedeele, respectiv formele de organizare diverse folosite au avut drept scop stimularea și implicarea elevului în sarcină, participarea voita a acestuia la realizarea propriului progres , în vederea formării abilităților de citit-scris, de calcul matematic, precum și formarea unui comportament adecvat.

Încerc să-l sprijin în continuare, urmărind progresul și intervenind pe toate planurile: psihologic (motivație, interes, formarea unui stil propriu de a învăța), pedagogic (program de intervenție personalizat, adaptarea programei la nivelul său de studiu), social (trasarea clară a obligațiilor sale față de grupul în care lucrează, stabilirea unor responsabilități).

Consider că piatra de încercare pentru fiecare dascăl este educarea acestor elevi. Integrarea lor în structurile de masă și apoi în societate este un bun câștig.

PLAN DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

Prof. Lămășanu Eniko

Școala integratoare: Școala Gimnazială

An școlar:

Nr. înregistrare.....

1. INFORMAȚII GENERALE

Numele și prenumele elevului M.C.N.

Clasa: a VII-a ...

Adresa:, str. Obor. Gura Humorului

Tipul de deficiență/handicap: Certificat CES nr

Cu Dislexie moderată, Discalculie, Disgrafie,

Domeniul de intervenție: Cognitiv, Terapie de compensare a tulburărilor de învățare

Disciplina Educație tehnologică și aplicații practice

Specialiști implicați: - profesor itinerant:

Diriginte: profesor

Profesor de educație tehnologică:

Instrumente folosite în evaluare:

fișa psihopedagogică, observația spontană și dirijată, fișe de evaluare inițială,

DDE-2, teste interne de evaluare a limbajului, WISC IV

Evaluarea percepției vizuale generale VA, Testul Oseretsky

Scopul intervenției: ameliorarea dificultăților de învățare, dezvoltarea unor comportamente de învățare și implicare autonomă

Obiective pe termen lung pt. Educație tehnologică și aplicații practice

1. Realizarea practică de produse utile și/sau de lucrări creative pentru activități curente și valorificarea acestora

2. Promovarea unui mediu tehnologic favorabil dezvoltării durabile

3. Explorarea intereselor și aptitudinilor pentru ocupații/profesii, domenii profesionale și antreprenariat în vederea alegerii cursului școlar și profesional

Obiective pe termen scurt

- Să recunoască diferitele materii prime și caracteristicile acestora
- să enumere profesiile legate de prelucrarea diferitelor tipuri de materiale
- să identifice normele de SSM
- să realizeze obiecte din diferitele materiale

Starea actuală a elevului: În urma evaluării inițiale s-au depistat următoarele probleme:

- Scrie incorect, inestetic
- La scris omite sunete, nu cunoaște regulile de ortografie, nici măcar a scrie numele cu literă mare
- Efectuează operații de adunare cu trecere peste ordin, scădere cu o singură trecere, face înmulțiri cu o cifră, împarte cu 2
- Reține unele proceduri simple matematice
- Este atent, cu bun simț, liniștit

Observații:

Este nesigur în privința limbajului matematic, are nevoie de ajutor pentru probleme simple

Memoria de lungă durată are retenție de scurtă durată, este greu de accesat;

Atenția este instabilă, obosește ușor

Obiective specifice	Metode/ Activități de învățare	Criterii minimale pt aprecierea progresului	Metode și instrumente de evaluare
1.1 Executarea de produse utile și/sau creative prin activități de tip proiect, pe baza unei fișe tehnologice pe care o întocmește elevul cu sprijinul profesorului	- alegerea și întocmirea unei fișe tehnologice pentru un produs util din materiale textile, lemn, metal, realizarea unui produs simplu Demontarea/montarea/asamblarea unor produse utile folosind instrucțiunile din documentația însoțitoare a produsului/ manualul de utilizare	Realizează practice produsul, cu ajutorul profesorului	Lucrare practică
1.3 Promovarea produselor realizate pe baza unor criterii de calitate în vederea valorificării optime	Analiza produsului raportul calitate – preț, profit, valorificare - Realizarea de reclame, pliante, videoclip-uri necesare prezentării	Realizează un pliant	Proiect de grup

	produselor în vederea promovării acestora		
2.2 Analiza critică a consecințelor dezvoltării tehnologice asupra sănătății și bunăstării indivizilor, comunităților și a mediului	- Vizitarea muzeelor, expozițiilor (inclusiv cele virtuale) pentru a analiza comparativ consecințele dezvoltării tehnologice asupra sănătății și bunăstării a tehnologiilor „de ultimă oră” versus meșteșugurile tradiționale	Identifică surse de poluare	Lectură, exercițiu

Educația pentru toți - fundament al incluziunii școlare

prof. inv. primar Levițchi Angelica – Nicoleta
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „DR. SIMION ȘI METZIA HÎJ” VOLOVĂȚ

Putem defini incluziunea școlară ca fiind un ansamblu de acțiuni care vizează acceptarea tuturor copiilor, indiferent de apartenența lor etnică, socială, religie, naționalitate sau dizabilitate și este strâns legată de recunoașterea diversității ca fiind o condiție normală a funcționării acesteia. Învățământul incluziv presupune ca tinerii și copiii cu dizabilități și ceilalți fără probleme să învețe împreună în instituțiile de învățământ având sprijinul corespunzător, mai ales din partea cadrelor didactice implicate în acest proces. Un început timpuriu în mediile școlare obișnuite este cea mai bună pregătire pentru o viață integrată. Copiii diferiți au drepturi egale cu ceilalți, iar o educație separată ar duce la marginalizare și discriminare, împiedicând formarea, împlinirea de sine și afirmarea personalității. Ideea de incluziune pleacă de la principiul ca orice individ, oricât ar fi de diferit, aparține de fapt și de drept grupului social.

Școala incluzivă se referă în sens restrâns la integrarea/includerea tuturor copiilor, indiferent de capacitățile și competențele de adaptare și deci de învățare, într-o formă de școlarizare. În sens larg, ea înseamnă preocuparea pentru ca fiecare copil să fie sprijinit și să se lucreze în beneficiul învățării tuturor.

Școala incluzivă ridică învățarea la rang de principiu general și presupune înainte de orice acceptarea faptului că orice copil poate învăța. Toți actorii educației învață, se schimbă, se transformă. Fundamental în procesul de predare-învățare este înțelegerea interactivității învățării și dezvoltării. Fiecare participant învață și se dezvoltă prin faptul că interacționează cu ceilalți. De aici și profesorii învață permanent, la fel managerii școlari și părinții și toți ceilalți membrii ai comunității.

Școala incluzivă se adresează individualităților dar oferă în același timp soluțiile colaborării și cooperării pentru învățare. Sursele învățării, pentru fiecare, vin din relațiile interumane și din experiența permanentă cu obiectele, cu semenii și cu sine.

Fiecare școală care dorește să fie deschisă și flexibilă, abordând maniera incluzivității, trebuie să asigure, prin managementul pe care îl propune:

- o înțelegere reală a ceea ce este incluziunea, definirea procesului ca atare nu numai o simplă plasare a copiilor împreună;
- să recunoască legăturile dintre educația incluzivă și valorizarea diversității umane.
- să favorizeze un climat de sprijin flexibil și răspunsuri creative la nevoile/cerințele individuale.

Lipsa de succes la răspunsurile inițiale nu trebuie să constituie un motiv pentru a abandona incluziunea, ci să devină un punct de plecare;

- recunoașterea incluziunii ca o parte a politicilor de egalizare a șanselor;

- să asigure că toate dezvoltările școlilor și politicilor școlare să țină cont de principiile incluzivității;
- să asigure că admiterea copiilor cu cerințe educative speciale în structuri educative este orientată pozitiv și cu sensibilitate. În unele cazuri trebuie să se ia în calcul prezența unui sprijin adecvat, a unor metode terapeutice adecvate, a unei orientări cât mai eficiente pentru a se asigura că toate nevoile/cerințele copiilor sunt rezolvate pozitiv, ca toți copiii și părinții trebuie să se simtă acceptați;
- să asigure evaluarea adecvată și amenajările de sprijin la locul lor, ambele ținând de școală, astfel ca nevoile tuturor copiilor să fie adecvat rezolvate;
- să lucreze în colaborare cu părinții, autoritățile locale și ONG-uri pentru a identifica barierele posibile și să ia în considerare cum pot fi mai bine depășite;
- să recunoască că schimbările în practicile educative vor necesita sprijinul întregului personal al școlii și al comunității locale. Toți trebuie implicați și consultați în dezvoltarea incluzivă a școlii;
- să abiliteze accesul personalului la ocazii de dezvoltare profesională care să susțină/sprijine dezvoltarea unor practici incluzive.

Școala incluzivă este o școală democratică. Ea încearcă să realizeze respectul reciproc între membrii implicați și modurile lor diferite de experiență și viață. Școala incluzivă cere ca toți să lucreze împreună în mod creativ în așa fel încât fiecare elev să învețe. De aceea o școală pentru toți/incluzivă se caracterizează prin:

- Diversitatea este văzută ca o realitate;
- Asigură fiecărui elev accesul la cunoaștere, formare de deprinderi și informație;
- Asigură învățarea individualizată;
- Folosește pregătirea și amenajările speciale în colaborarea dintre membrii ei;
- Colaborează cu familiile, agențiile externe și alți membri ai comunității;
- Organizează și structurează flexibilitatea școlilor;
- Are mari așteptări pentru asigurarea succesului tuturor elevilor;
- Se perfecționează permanent;
- Construiește comunități incluzive.

Este necesar să specificăm faptul că școala incluzivă nu este identificată cu:

- unități și clase speciale separate;
- plasarea copiilor în mediu obișnuit fără sprijin;
- integrarea unor copii fără a pune în mișcare toată școala și fără a realiza condiții egale;
- mișcarea unor copii către școala obișnuită de la cea specială pentru câteva ore pe săptămână.

Profesorii nu trebuie să uite ca ei sunt cei care pun în mișcare curriculum școlar și că acesta nu este stăpânul lor. Principala preocupare a activităților didactice este firesc să fie integrarea școlară a tuturor copiilor care frecventează școala. O integrare care să însemne învățare, participare, implicare, parteneriat.

Pentru a analiza și descrie o școală incluzivă pot fi folosiți o serie de indicatori, indicatorii de incluziune.

Indicatorii se concentrează asupra celor trei dimensiuni ale vieții școlare:

Dimensiunea 1- Cultura

Această dimensiune se referă la măsura în care filosofia educației incluzive este împărtășită de toți membrii comunității școlare și de toți cei care intră în școală. De fapt, crearea culturii școlii trebuie să devină un proces la fel de important ca acela de predare a cunoștințelor și dezvoltare a deprinderilor. O astfel de filosofie va putea sta apoi la baza unor strategii și a luării unor decizii curente privind practica. Această dimensiune se referă deci atât la realitatea unei școli cât și la imaginea transmisă despre aceasta. Exemple:

Dimensiunea 2- Strategia

Această dimensiune se referă la plasarea abordării incluzive în inima dezvoltării școlare, astfel încât aceasta să pătrundă în toate strategiile și să nu fie privită ca o nouă strategie care se adaugă la cele existente. Se va asigura că atenția față de conceptul de educație incluzivă să fie prezentă în toate aspectele planificării școlare.

Dimensiunea 3 – **Practica**

Această dimensiune se referă la asigurarea reflectării în activitatea la clasă atât a culturii cât și a politicilor incluzive ale școlii. Astfel, trebuie să se asigure că planurile de învățământ și modulul în care ele se aplică – în interiorul și în afara clasei – să încurajeze participarea tuturor elevilor.

Referitor la abordarea dificultăților de învățare în orientarea incluzivă - copiii cu dificultăți de învățare au nevoie de organizarea învățării în funcție de cerințele lor educative.

Acest tip de problemă cere profesioniștilor care lucrează cu astfel de copii următoarele acțiuni complexe:

1. cunoașterea copiilor, a particularităților lor și a diferențelor dintre ei;
2. individualizarea învățării;
3. folosirea strategiilor flexibile și deschise;
4. amenajarea corespunzătoare a mediului educațional (ambientului) în așa fel încât el să devină factor de intervenție în învățare și remedierea problemelor de învățare;
5. valorizarea relațiilor sociale de la nivelul clasei și al școlii în favoarea procesului de învățare și promovarea învățării prin cooperare și a parteneriatului educațional.

Este necesar ca profesorii să cunoască și să poată folosi o serie de **strategii didactice** cu care să identifice și să sprijine rezolvarea dificultăților de învățare în clasă.

În acest caz este de dorit să respecte următoarele cerințe:

- să cunoască bine dificultățile de învățare ale fiecărui elev, modul lor de manifestare și domeniul în care apar;
- să se asigure că elevii aflați în situație dificilă au achiziționate aptitudinile prelabile;
- să adapteze materialul didactic folosit la fiecare temă;
- să procure material de sprijin atunci când este nevoie;
- să-și rezerve un timp necesar în fiecare oră pentru a evalua eficacitatea activităților de învățare și de predare.

Există o serie de cerințe generale față de organizarea predării și învățării în cazul copiilor cu dificultăți de învățare

- acești copii au nevoie de o învățare multisenzorială explicită care să-i facă să avanseze; nu este cazul să se piardă vremea cu activități repetitive asupra unor lucruri care s-au însușit ci mai curând să se varieze metodele și suporturile de învățare.

- copiii cu dificultăți de învățare au nevoie de inițiere adecvată în lectură și scriere ceea ce presupune de cele mai multe ori alte metode și mijloace decât cele folosite în mod obișnuit.

- este nevoie de structurarea cunoașterii și de o doză bună de orientare pentru a se duce la bun sfârșit învățarea școlară. Cum acești copii au dificultăți în organizarea informației care provine de la simțurile lor, ei sunt adesea incapabili să prevadă și de aceea trebuie să li se furnizeze un cadru adecvat și structurat de învățare în clasă, fiind mereu preveniți de ceea ce urmează.

- construirea unei imagini pozitive despre sine este o altă nevoie a copiilor cu dificultăți de învățare.

Aceasta se poate realiza pe fondul unor activități de grup orientate spre valorizarea posibilităților fiecăruia și pe un sistem de relații pozitive între profesor și elev și între elevi. Relațiile respective trebuie să ofere terenul încrederii reciproce, al empatiei cu trăirile fiecăruia, împărtășirii emoțiilor, sentimentelor, preocupărilor ca și a experienței de cunoaștere și învățare.

- însușirea unor metode și tehnici de învățare, memorare, de redare a ideilor unui conținut

- elevii cu dificultăți de învățare au nevoie de profesori care înțeleg modul lor de învățare, se pot adapta ritmului acestora și îi pot orienta să-și depășească dificultățile fără a-i desconsidera.

Atitudinea și acțiunea profesorului față de elevii cu dificultăți de învățare este determinată de înțelegerea următoarei teze fundamentale din domeniul în discuție: fiecare elev este unic și are valoare să indiferent de problemele pe care le prezintă în procesul de învățare școlară. Învățarea este și ea unică la fiecare elev, în funcție de: stilul, ritmul, nivelul său de învățare și dezvoltare, caracteristicile și particularitățile sale, aptitudinile, așteptările, experiența sa anterioară.

Fiecare act didactic este o presiune asupra copilului și trebuie completat cu un sprijin corespunzător. Pentru a rezolva diferitele probleme de învățare pe care le întâlnește învățarea

didactică trebuie antrenată perfecționarea tuturor cadrelor didactice din școală și parteneriatul educațional cu familia și comunitatea.

Ca aspecte generale ce pot fi urmate în incluziunea copiilor cu dificultăți de învățare moderate și specifice menționăm :

- Încercarea stabilirii unei relații bune de la început și adoptarea unei atitudini pozitive în a ajuta copilul să-și valorizeze potențialul la maxim.
- Identificarea stilurilor preferate de învățare ale elevilor.
- Planificarea lecțiilor astfel încât să includă o gamă variată de metode active orientate spre elev.
- Aplicarea unor strategii de predare/recuperare diferențiate sau individualizate care urmăresc obținerea performanței maxim posibilă, cum ar fi învățarea pas cu pas și evolutivă, învățarea între colegi, lucrul în grup, echipe de învățare, etc.
- Elaborarea unor planuri speciale pentru asigurarea succesului școlar și folosirea recompenselor (laudele) pentru a recunoaște chiar și cei mai mici pași făcuți pe calea învățării/recuperării.
- Implicarea elevilor în stabilirea propriilor obiective de învățare și în monitorizarea succesului în atingerea acestor obiective.
- Elaborarea unor strategii care să-l ajute pe elev să-și dezvolte respectul de sine. El are nevoie să fie valorizat ca la fel ca oricare alt elev.
- Asigurarea unui rol în cadrul activității și în munca de grup, pe care să-l poată îndeplini cu succes.
- Pregătirea unor materiale de studiu diferențiate, atractive, intuitive cu unele teme pe care elevul le poate rezolva independent.
- Asigurarea unor materiale de studiu la un nivel lingvistic adecvat, bine prezentate și așezate în pagină.
- Lăudarea elevului chiar și pentru progresele mărunte pe care le face în învățare.
- Stimularea elevului să-și folosească punctele sale forte în loc să se concentreze asupra punctelor slabe.
- Utilizarea metode atractive de evaluare cum ar fi jocul, desenul, lucrările practice.
- Folosirea calculatoarelor și a mijloacelor audio-videopoate face activitatea mult mai atractivă. Poate să citească textul direct de pe monitor, să selecteze tipul și mărimea caracterelor pe care le consideră accesibile. Poate reveni asupra textului și poate face modificări, poate înțelege cu ușurință modul în care sunt alcătuite cuvintele, propozițiile, textele, unitățile din care se compun toate acestea.

Metode, procedee didactice și terapii recuperatorii în spiritul strategiilor incluzive

Aplicarea unor *metode și procedee* care să fie în spiritul educației incluzive nu presupune altceva decât folosirea acelor metode activ-participative, dar și a unor metode de individualizare a predării și învățării cum ar fi: ortopedagogia, analiza sarcinilor, lucrul în grupe.

Toate aceste metode recomandă cadrelor didactice:

- A. să definească clar nevoile elevului;
- B. să precizeze obiectivele propuse învățării;
- C. să evalueze aptitudinile elevului în raport cu obiectivele învățării;
- D. să formeze la elev aptitudinile prealabile necesare;
- E. să furnizeze elevului instrucțiuni de învățare și materiale cât mai adecvate;
- F. să stabilească de la început modul în care face cunoscută informația elevului (instrucțiunile) și cum va trebui acesta să răspundă (randament);
- G. să adapteze metodele nevoilor elevului;
- H. să prevadă un număr suficient de exerciții practice pentru a asigura stăpânirea materiei;
- I. să evalueze permanent învățarea în raport cu obiectivele propuse.

Programe organizate de școală pentru sprijinirea părinților

Una dintre misiunile unităților de învățământ este aceea de a oferi sprijin direct familiilor cu copii cu dizabilități. Cadrele didactice implicate în procesul de instruire și educare a copilului cu dizabilități cooperează cu părinții în scopul stabilirii unor programe de sprijin specifice. Competențele cadrelor didactice în domeniul prevenirii includ și implicarea familiei în actul pedagogic și transferul către părinți a abilităților pe care aceștia le au în dezvoltarea de măsuri de intervenție individuale.

Modalități concrete prin care familia și școala pot colabora

- Recomandări concrete, referitoare la modul în care se poate eficientiza procesul de educație – ședințe cu părinții, discuții individuale cu părinții copilului, realizate de cadrul didactic în mediul școlar.
- Pe de altă parte, cadrele didactice se pot implica, prin realizarea de vizite la domiciliu, alături de reprezentanți ai autorităților administrației publice locale (asistenți sociali, persoane cu atribuții de asistență socială) în evaluarea nevoilor concrete ale copilului și familiei și în identificarea modului în care unitățile de învățământ pot contribui la asigurarea anumitor servicii specifice - profesor de sprijin, itinerant, includerea în programe de tip școală după școală etc.

Câteva modele de programe care pot fi inițiate la nivelul unităților de învățământ pentru sprijinirea părinților:

- Programe de instruire pentru părinți destinate însușirii unor deprinderi (abilități) de lucru cu copilul pentru a-l sprijini în efectuarea temelor, a sarcinilor școlare în general.
- Informarea părinților despre aspectele de învățare specifice diferitelor stadii de dezvoltare a copilului și deficiențelor și prezentarea de modalități concrete de acțiune ale părinților
- Programe de formare a părinților, respectiv de largire a sferei lor de cunoștințe generale

BIBLIOGRAFIE:

- Gherguț Alois- „*Sinteze de psihopedagogie specială*”, Iași, Polirom, 2013
- Gherguț Alois- „*Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale- strategii de educație integrată*”, Iași, Polirom, 2001
- Vrășmas Ecaterina – „*Școala pentru toți*” București, 2000
- Articole Internet – „*Îndrumări privind lucrul cu copiii cu nevoi speciale*”, „*Aspecte cheie ale unei educații cognitive și incluzive*”

Șanse egale pentru elevii cu cerințe educaționale speciale

Prof. înv. primar Low Delia Simona
Școala Gimnazială Crăciunelu de Jos

Din categoria copiilor cu CES (cerințe educative speciale) fac parte atât copiii cu deficiențe la care, cerințele speciale sunt multiple, cât și copiii fără deficiențe, dar care prezintă manifestări episodice de inadaptare la exigențele școlii. Deci, din această categorie fac parte : copiii cu deficiențe senzoriale : vizuale, auditive, locomotorii; copiii cu deficiențe mintale; copiii cu tulburări afective (emoționale); copiii cu handicap asociat.

Integrarea școlară a acestor copii presupune dezvoltarea unui sistem educațional comprehensiv și cooperarea dintre toți actorii implicați în procesul de educație: cadre didactice, părinți, copii, specialiști din comunitate. Împreună, printr-un program educațional și terapeutic – recuperator coordonat, toți partenerii vor urmări să obțină maximum de autonomie pentru copil. Părinții sunt factorii a căror contribuție este esențială în procesul de integrare și incluziune deoarece oferă puncte de vedere și experiențe la care cadrele didactice nu pot ajunge decât prin aceștia.

Școala incluzivă și cadrele didactice trebuie să creeze un mediu primitor pentru implicarea familiei în :

- ✓ elaborarea și aplicarea programului educațional și terapeutic-recuperator al copilului lor;
- ✓ cât mai multe activități terapeutice pentru continuarea lor acasă;
- ✓ schimbul de informații despre copil;
- ✓ completarea programului terapeutic-recuperator

Copilul diferit se adaptează greu la relațiile interpersonale, de aceea părinții trebuie să joace rolul de mediator între copil și persoanele străine. Datorită acestui rol de mediator, reacțiile părinților în fața unui copil cu deficiență capătă o importanță majoră. Părinții reacționează prin supraprotecție, acceptare, negare sau respingere.

Alături de părinți, școala se constituie într-un mediu important de socializare prin acțiuni de integrare și incluziune. Formele de integrare a copiilor cu CES pot fi următoarele: clase diferențiate, integrate în structurile școlii obișnuite, grupuri de câte doi-trei copii deficienți incluși în clasele obișnuite, integrarea individuală a acestor copii în aceleași clase obișnuite.

Integrarea se realizează treptat, pe măsura dezvoltării unui copil, școala fiind din acest punct de vedere un mediu și un factor fundamental al socializării la vârsta copilăriei. În cazul copiilor integrați individual în clasele obișnuite ale ciclului primar, segmentul celor cu dificultăți de învățare ocupă o pondere însemnată, iar activitatea de educație și instrucție trebuie privită dintr-o altă perspectivă. În acest sens consider că planificarea și desfășurarea activităților în parteneriat didactic la clasă (învățător / prof. de sprijin) constituie o modalitate eficientă de lucru;

În școala noastră, învățătorul și prof. de sprijin vor planifica activitatea în procesul instructiv-educativ și terapeutic recuperator astfel: vor parcurge aceleași unități de învățare; vor diferenția sarcinile în funcție de posibilitățile copilului; vor întocmi împreună fișele de lucru și fișele de evaluare; notarea va fi făcută după descriptorii de performanță adaptați, în cazul celor cu adaptare curriculară; modalitățile de parcurgere a conținuturilor vor fi diferite; prof. de sprijin va efectua activitățile terapeutic-recuperatorii predominant prin joc.

De ex. pentru unitatea de învățare “ Iarna” – ca temă integratoare pentru mai multe arii curriculare (cls. A II –a) am putut realiza o eficientă intervenție educațională și terapeutic-recuperatorie pe toate domeniile: stimulare cognitivă, terapie prin joc, terapie ocupațională, formarea autonomiei personale și socializarea. Am utilizat o gamă variată de jocuri, dat fiind faptul că elevul cu dificultăți de învățare învață mai repede prin joc. La sfârșitul fiecărei perioade de intervenție, copilul a fost evaluat de miniechipa care a lucrat cu el (învățător, prof. de sprijin, părinte) și care s-a întrunit și a discutat despre modul în care s-a desfășurat activitatea în perioada respectivă (cel puțin trei luni): realizarea obiectivelor, obstacole întâlnite și întocmirea unui nou plan de intervenție.

În felul acesta fiecare membru al miniechipei a avut un feed-back al muncii lui, luându-și astfel măsuri de eficientizare a activității. În general, în activitatea de predare – învățare, am folosit metode și tehnici de lucru activizante, am încurajat relațiile de prietenie și comunicare între toți copiii din clasă, am încurajat părinții copiilor să se implice în viața școlii, am adaptat conținuturile transmise la posibilitățile de înțelegere a copiilor integrați.

Iată câteva posibile metode și procedee de învățare prin cooperare, care pot fi aplicate și în condițiile educației incluzive: brainstorming-ul individual și în perechi, știu / vreau să știu/ am învățat, gândiți/ lucrați în perechi / comunicați, activitate dirijată de citire – gândire, turul galeriei, masa rotundă, etc.

Pornind de la rezultatele evaluării inițiale și caracteristicile grupului de elevi, membrii echipei vor selecta obiectivele de referință și activitățile de învățare. Prin realizarea conținuturilor propuse de membrii echipei, copiii vor dobândi abilități și achiziții, în vederea formării și dezvoltării competențelor cheie : abilități de comunicare (verbală, nonverbală, scrisă); abilități de operare cu structuri perceptiv – motrice de formă, mărime, culoare, precum și cu noțiunile și raporturile de orientare spațială și temporală ; abilități de utilizare a nr. naturale învățate, în situații concrete de viață ;capacitatea de a observa și explora mediul înconjurător prin intermediul simțurilor ; capacitatea de a recunoaște plantele, animalele și utilitatea acestora; capacitatea de înțelegere a transformărilor din natură;priceperi și deprinderi practice necesare în viața de zi cu zi; abilități de adaptare la cerințele grupului și de lucru în echipă;abilități antreprenoriale;deprinderi și abilități civice.

Procesul de integrare cere și acțiunea unei echipe pluridisciplinare care să sprijine dezvoltarea copilului din toate punctele de vedere. Un alt segment de activitate al echipei pluridisciplinare îl constituie consilierea copiilor și a familiilor acestora.

Cred că este necesar constituirea, la nivel de școală incluzivă, a unei Comisii mixte de consiliere, care să desfășoare nu numai activități de informare și prevenție ci și intervenții socio-educative în sprijinul familiei. Membrii acestei comisii să desfășoare toate tipurile de activități de intervenție: “ față în față”, pe grupuri mici de părinți care au interese comune, pe grupuri mai mari de părinți care să rezolve anumite probleme în grup; să urmărească vizitele cadrelor didactice la domiciliul copiilor și modul în care aplică parteneriatul educațional. Din această comisie pot face parte: consilierul școlar, consilierul psihopedagog, asistent social, cadre didactice de sprijin, profesori, institutori, părinți care să cunoască mecanismele formării și schimbării pentru: comportamente sociale și individuale, deprinderi, atitudini, imagine de sine, responsabilitate socială și parentală, schimbarea setului de valori.

Altă formă de intervenție e recuperarea, adică folosirea sistematică și eficientă a restanțelor funcționale ale copilului. Se poate realiza recuperarea și prin învățare, ea presupune adaptarea curriculumului școlar, a metodologiei, a strategiilor de învățare, și folosirea unui material didactic specializat. Integrarea e optimizată și prin recuperarea prin psihoterapie-diminuarea trăirilor afective negative, a frustrației, a complexelor, a sentimentului de inferioritate și inutilitate; prin stimularea încrederii în sine, prin conștientizarea cauzelor ce conduc spre eșec, dar și prin asumarea deficienței.

O integrare funcțională presupune și participarea în comun a elevilor cu dizabilități alături de colegii lor din școala obișnuită, la diferite activități școlare și extrașcolare (excursii, serbări, întreceri sportive, spectacole). Optimizarea integrării se face și prin terapie educațională –integrată; se face o corelare a formelor de terapie prin joc, terapie prin învățare, terapie cognitivă, artterapie, meloterapie, terapie ocupațională;

Vom putea afirma că am realizat o integrare adevărată, numai atunci, când copiii și tinerii vor trăi diferențele dintre persoane ca pe ceva natural, mediind dezvoltarea atitudinilor de solidaritate și de apărare a drepturilor umane în cadrul aceluiași grup social (clasă, școală, comunitate).

BIBLIOGRAFIE

Albu, A., Albu, C. *Asistența psihopedagogică și medicală a copilului deficient fizic*, Editura Polirom, Iasi, 2000;
Popescu, G., Pleșa, O. (coord.), *Handicap, readaptare, integrare*, ProHumanitate, București, 1998;
Verza E., Păun, E. (coord.), *Educația integrată a copiilor cu handicap*, UNICEF, București;

Incluziunea școlară –un demers integrator în sprijinul elevilor cu CES

Prof. înv. primar Lungu Lucica Elena
Liceul Tehnologic „Nicanor Moroșan,, Pârteștii de Jos

Existența copiilor cu CES este o realitate, de aceea școala trebuie să se adapteze și să ofere un mediu de învățare incluziv în care toți copiii să aibă posibilitatea să se dezvolte, să creeze parteneriate educaționale cu personal specializat, cu centrele de resurse și asistență educațională, ca profesorii din școli să devină ei înșiși agenți ai educației incluzive și, nu în ultimul rând, o colaborare mai strânsă cu părinții.

În școala incluzivă au acces toți copiii unei comunități, este o școală deschisă, prietenoasă cu un curriculum flexibilizat, evaluarea este permanentă și formativă, parteneriatul educațional este un punct forte. Incluziunea încurajează școala să-și schimbe rolul său de școală „obișnuită”. În context educațional incluziunea presupune dezvoltarea de relații interpersonale deschise, pozitive între elevi, flexibilizarea programelor școlare, diversitatea strategiilor educaționale și asigurarea serviciilor de

intervenție și suport pentru elevii cu cerințe speciale, promovarea egalității în drepturi și responsabilități pentru toți elevii, asigurarea accesului în mod egal la oportunități de învățare, parteneriat funcțional între școală și familie, implicarea activă a comunității în programele și activitățile dezvoltate de școli.

Particularități ale desfășurării educației incluzive:

- activități de învățare individualizată;
- activități de evaluare și adaptare curriculară;
- activități de intervenție recuperatorie individualizată;
- servicii pentru părinți;
- servicii pentru personalul didactic;

Integrarea școlară a copiilor cu cerințe educaționale speciale presupune :

- schimbări la nivel de școală;
- o atitudine pedagogică pozitivă a cadrelor didactice;
- un management al clasei care să faciliteze forme mai flexibile de instruire și de organizare a colectivului, cu accent pe activități în comun, pe grupe bazate pe interacțiune și comunicare între elevi;
- planuri de învățământ și programe școlare individualizate, adaptate la particularitățile fiecărui copil cu dizabilitate/cerințe speciale;
- adaptare materialelor și mijloacelor didactice;
- intervenție specifică de recuperare în echipă interdisciplinară;

Diferențierea și adaptarea curriculumului școlar:

Adaptarea conținuturilor educației, în condițiile aplicării incluziunii pentru copiii cu CES presupune stabilirea de obiective și activități concrete ținându-se cont de vârsta copiilor, de dificultățile sau tulburările lor, de experiența de viață a familiei, ruta școlară a elevilor, ambianța din școală, atitudinea și implicarea familiei, politica educațională adoptată la nivelul școlii, curriculum la decizia școlii, activitățile educative școlare și extrașcolare. Reușita activităților didactice în școala incluzivă este condiționată de diferențierea și adaptarea curriculumului școlar pe baza observațiilor și examinării cerințelor specifice ale fiecărui copil. Curriculum adaptat presupune o adaptare a conținuturilor, metodelor, mijloacelor și tehnicilor de lucru în activitățile instructiv – educative.

Predarea conținuturilor se poate realiza:

- prin extensiune (introducere de activități suplimentare- utilizare dactileme Braille, limbaj mimico-gestual, activități practice, etc.);
- prin selectarea unor conținuturi din curriculum general care să fie accesibile elevilor cu CES;
- prin accesibilizarea și diversificarea componentelor curriculumului general prin activități terapeutice-compesatorii;
- prin utilizarea de metode și procedee didactice, mijloace intuitive pentru înțelegerea noțiunilor din clasă;
- prin folosirea de metode și procedee de evaluare care să evidențieze performanțele elevilor nu obligatoriu în plan intelectual, ci mai degrabă în plan acțional-aplicativ;
- profesorul de sprijin este o persoană specializată în activități educative și recuperatorii adresate copiilor cu CES;
- programul educațional individualizat/personalizat este un document scris, conceput, revizuit și/sau dezvoltat de o echipă mixtă, formată din părinți și cadre didactice ale școlii, un instrument care asigură unui elev cu CES accesul al curriculum general, adaptarea, servicii speciale și sprijin conform nevoilor, astfel încât să participe alături de colegi la programul școlii, depășind dificultățile generate de dizabilitatea sau condiția sa specială.

Atitudinea pozitivă zilnică a adultului față de copilul cu dizabilități îl poate ajuta efectiv în dezvoltarea capacităților de comunicare. Folosind eficient capacitățile noastre de comunicare, vom putea stimula modul de comunicare al copilului. Este foarte important ca un copil cu dizabilități să fie ajutat să devină cât mai independent posibil în toate acțiunile pe care le întreprinde.

Bibliografie:

- Alois, Gherguț, *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale – strategii diferențiate și inclusive în educație*, Editura Polirom, București, 2006
- ****Dezvoltarea practicilor inclusive în școli*, Ghid managerial, UNICEF, 1999
- ****Integrarea școlară a copilului cu dificultate/cu nevoi speciale* – Ghid pentru directorul de școală, Colecția CRIPS – Resurse pentru formare, 2002

INTEGRAREA ȘCOLARĂ A ELEVILOR CU CES PRIN EXERCITII FIZICE

Lupu Constantin Bogdan

Deficiențele fizice și psihice

În activitatea de educație fizică și sport întâlnim adesea copii cu diverse probleme fizice și uneori psihice care de multe ori împiedică participarea lor la activitățile sportive.

Deficiențele fizice afectează în special componentele motrice ale persoanei. Ele pot limita capacitatea de mișcare a persoanei și implicit integrarea socială a acesteia.

Cele mai întâlnite deficiențe pot fi:

1. Boli genetice și congenitale: sindromul Down, malformații ale aparatului locomotor
2. Boli de creștere: rahitismul; piciorul plat; hipotrofia staturală (nanism); inegalitatea membrilor; malformații ale coloanei vertebrale;
3. Sechele posttraumatice: paraplegia posttraumatică; paralizia obstetricală; alte pareze
4. Deficiențe osteoarticulare și musculare: traumatisme musculotendinoase; retracții musculare (torticolis);
5. Deficiențe preponderent neurologice distrofii musculare. sechele poliometitice,etc

Din perspectiva psihomotricității se pot întâlni următoarele afecțiuni:

- - tulburări de coordonare motrică;
- - tulburări ale conduitelor neuromotorii /structurilor perceptiv – motrice (tulburări de schemă corporală, lateralizare, organizare spațială, temporală.

De multe ori copiii cu nevoi speciale nu sunt doar cei care au deficiențe propriu zise.

Aici putem include și copiii fără deficiențe, dar cu probleme de adaptare la cerințele școlii ,sau de integrare socială într-un grup .

Însă trebuie avut în vedere că fiecare copil este diferit, de aceea este necesară o abordare și un program conceput special pentru nevoile acestuia.

Copilul cu C.E.S. poate prin joc să-și exprime sau să-și dezvolte propriile capacități.

Astfel ,prin joc, acesta:

- capătă informații despre lumea în care trăiește,
- intră în contact cu oamenii și cu obiectele din mediul înconjurător și
- învață să se orienteze în spațiu și timp.

Jocuri și exerciții pentru C.E.S.

Exerciții ce pot ajuta la dezvoltarea motricității fine și, în același timp,și la stimularea limbajului expresiv.

Exercițiile pot fi grupate în mai multe categorii , în funcție de deficiențele copiilor:

- Exerciții motorii și senzori-motorii.
- Exerciții de coordonare, dinamică:
 - să execute mișcări simultane (ridică brațele odată cu ridicarea genunchiului drept etc.);
 - exerciții de echilibru (pe banca de gimnastică);
 - exerciții de îndemânare (să arunce mingea într-un coș de baschet etc.);
 - exerciții de coordonare a mișcărilor (să execute noduri, împletituri, să înșire perle, să încheie nasturi, să pună ața în ac etc.)
 - exerciții de mimică (îmbrăcarea, urcatul scărilor etc)

Jocuri cu mingea

Joc de aruncare – prindere a mingii

Puteți realiza un joc de aruncare – prindere a mingii

- Inițial, va fi jucat în doi, de la distanță mică, distanță ce va fi crescută progresiv.
 - Numărul jucătorilor poate crește treptat
 - Este indicat ca mingea să fie moale și să aibă mărime mare pentru a fi ușor de prins.
 - Pe măsură ce se constată un progres, poate fi aleasă o minge mai mică
- Prin oferirea de indicații verbale : "Aruncă la mine!", "Aruncă la colega!", "Prinde mingea!", "Aruncă la perete!", etc ,acest joc poate stimula orientarea spațială, dar și înțelegerea verbală.

Jocul cu popice

poate fi considerat un alt joc de dezvoltare a motricității fine, dar și de coordonare.

- Dacă nu aveți popice, puteți folosi sticle goale.
- Jocul poate fi jucat și pe un plan înclinat
- Mingea de asemenea va fi adaptată nevoilor copilului
-

Jocul „aruncă la coș,,

- Coșul poate fi realizat dintr-un recipient , cum ar fi: găleată, cutie, bol, castron, lighean, etc
- La început recipientul poate să aibă un diametru mai mare, apoi poate fi ales un recipient mai mic.
- Mingea de asemenea poate fi înlocuită cu un balon, o pereche de șosete, o minge de hârtie, etc.

Alte jocuri necesare pentru

- echilibru,
- orientare în spațiu,
- coordonarea gesturilor sau
- mișcărilor corpului.

Deși pare ceva normal, pentru un copil cu cerințe educaționale speciale (CES) aceste cerințe trebuie învățate și /sau educate.

Vă prezentăm alte exerciții sau jocuri care pot contribui la dezvoltarea fizică și psihică a acestor copii:

Exerciții de echilibru

- mers pe o linie marcată, sau pe o bandă de burete cu încercarea menținerii echilibrului
- menținerea echilibrului pe o minge de gimnastică din poziția șezând pe minge (se va acorda sprijin prin ținerea mâinilor)
- menținerea echilibrului pe o minge de gimnastică din diverse poziții –pe burtă, pe spate, etc)
- Pentru creșterea progresului la exercițiile de echilibru se va ține cont de mai mulți factori, cum ar fi:
- reducerea bazei de susținere (sprijin), sau mărirea suprafeței de sprijin
- modificarea pozițiilor de lucru (din picioare, din șezând, pe burtă, pe spate, etc)
- creșterea gradului de complexitate a mișcărilor,

- utilizarea unor obiecte care pot fi menținute, purtate, manevrate în timpul deplasărilor pe suprafețe de sprijin reduse.

Exerciții fizice și jocuri de mișcare cu utilizarea denumirilor părților corpului :

- exerciții simple de decizie: mișcările mâinilor, pumnului, degetelor, realizarea penselor cu degetele, opunerea palmelor, pumnul moale, gesturi de dibăcie, executate prin imitație cu ritm, înșurubări-deșurubări.
- Exerciții de conștientizare a structurii propriului corp pe propria persoană și pe partenerul de lucru
 - Copilul stă față în față cu partenerul (profesorul , părintele, etc)
 - Profesorul îi spune copilului "vino să ne jucăm amândoi" și întinde mâna dreaptă spre copil pentru a-l saluta, cerându-i "dă mâna!"
 - în cazul în care copilul răspunde prin întinderea mâinii sau a mâinilor, profesorul strânge o singură mână, rostind cuvântul "mâna".
 - În cazul în care copilul nu-i întinde mâna, profesorul îi prinde (cu blândețe) mâna, pronunțând de câteva ori cuvântul "mâna" și cerându-i: "spune și tu mâna".
 - Exercițiul se repetă în același fel cu cealaltă mână, după care profesorul îi arată copilului cealaltă mână, spunând "mâna".
 - Exercițiile se continuă la nivele superioare de înțelegere și la vârste mai mari cu însușirea elementelor mâinilor și picioarelor (degete, cot, palmă, genunchi), apoi cu alte elemente ale capului (buze, barba, frunte, păr, obraz, sprâncene, gene)
- Se mai pot utiliza exerciții specifice pe muzică (de genul cântece cu (și) versuri însoțite de mișcarea sau indicarea unor elemente ale corpului.)
- într-o următoare etapă, se realizează exerciții de genul: "arată-mi mâinile!, arată-mi picioarele!, arată-mi ochii, urechile, nasul, gura" etc.
- Copilul va indica segmentele corpului , la cerere, inițial pe propriul corp, apoi pe al interlocutorului

Exerciții fizice și jocuri în perechi "față în față" pentru recunoașterea părților corpului partenerului

Exerciții pentru conștientizarea „imaginei în oglindă”, stânga – dreapta etc

- Copilul împreună cu profesorul în fața oglinzii, este învățat să localizeze partea dreaptă și stângă a corpului la imaginea din oglindă.
- Profesorul ridică mâna dreaptă cerându-i copilului să ridice mâna dreaptă.
- Cu mâna dreaptă ridicată (atât profesorul, cât și copilul) se așază față în față demonstrându-se modificarea localizării mâinii profesorului față de corpul copilului.
- Apoi se repetă exercițiul cu mâna stângă, piciorul drept, ureche stângă, ochiul stâng etc

Exerciții fizice și jocuri de mișcare pentru conștientizarea poziției părților corpului în mișcare

Exercițiile se pot complica, după imaginația și creativitatea profesorului

- se cere copilului să parcurgă un traseu, având ca sarcină să denumească toate obiectele din partea sa dreaptă (stângă), de deasupra, din față etc. sau
- să parcurgă un traseu, timp în care profesorul să-i dea comenzi de genul:
 - deplasează-te sărind pe piciorul drept (stâng); la bătaia mea din palme,
 - ridică mâna dreaptă (stângă); sau,
 - la același semnal, să lovească piciorul drept (stâng) cu mâna dreaptă (stângă); sau
- să se deplaseze(la semnal) spre dreapta, spre stânga, să-și rotească trunchiul spre dreapta (stânga), capul spre dreapta (stânga),

- să realizeze figuri imaginare în aer, cu mâna sau cu creta pe tablă, cu mâna dreaptă, stângă etc.

Exerciții fizice și jocuri de mișcare cu utilizarea denumirilor părților corpului și utilitatea acestora în realizarea activităților concrete cotidiene (mers, servirea mesei, scris, vorbit etc.).

Jocuri pentru membrele inferioare

- Sărituri într-un picior – se desenează un traseu pe care copilul să-l parcurgă sărind pe un picior la alegere. La întoarcere se reia traseul sărind pe celălalt picior).
- Echilibru pe un picior - copilului merge cu un obiect pe un picior, fără ca acesta să cadă, după care se schimbă piciorul
- Jocul Șotron cu diferite variante de sărituri: pe un picior, pe 2 picioare, alternativ cu schimbarea picioarelor, etc
- Cercuri plasate la dreapta și la stânga unei linii, copilul sare pe piciorul stâng, când cercul este la stânga și pe piciorul drept, când cercul este la dreapta);
- Joc cântat - copiii bat din palme (odată cu palma-dreaptă de sus și stânga de jos, apoi se inversează la fiecare bătaie). Ex.: "Dacă vesel se trăiește, fă așa!"
- Lasoul cow-boyului - Se folosește o panglică. I se cere copilului să facă cercuri sau serpentine cu mâna, la alegere. Apoi, schimbă mâna.

Jocul se poate modifica: - cercuri pe verticală, apoi pe orizontală.

- Joc de echilibru: - Cu o mână la spate, cealaltă întinsă în față, la orizontală ținând o lingură cu o bilă sau o minge mică. I se cere să parcurgă un traseu, fără să-i cadă bila sau mingea. Se încearcă și cu mâna cealaltă.
- Șifonatul hârtiei - Având hârtie în fiecare mână, i se cere copilului (lucrând simultan cu ambele mâini) să facă un cocoloș.

Jocuri de trăirea corporalității

- Se vor folosi următoarele jocuri, prin care copilul devine conștient de existența acestor părți ale corpului (prin percepție vie) și conștientizează utilitatea lor:
 - Lupta cocoșilor - mâini, brațe.
 - Roaba - mâini, brațe.
 - Aplaudat - mâini.
 - Pedalat - picioare.
 - Rulatul unei mingi medicinale - pe spate, burtă.

Acestea sunt doar câteva exemple de activități sau jocuri pe care le puteți propune în activitatea elevilor cu C.E.S.

Surse:

- Profesor Alexandrescu Violeta – Domeniul psihomotric în arealul activităților din grădiniță
- Horga Jigău – *Rolul kinetoterapiei în recuperarea psihomotrică a elevilor cu CES din învățământul inclusiv*, ORADEA 2008
- Profesor Iorga Ionuț Deli – Plan de intervenție în cazul deficiențelor fizice
- Voicu Florin – Evaluarea și educarea psihomotricității

Fișă de evaluare- Comunicare în limba română- clasa a III-a
Părți de vorbire (substantivul și verbul)

Material realizat de Matără Wanda
Profesor învățământ primar la Școala Gimnazială „George Bacovia”

1. Descoperă propozițiile completând spațiile libere cu literele potrivite. Îți sunt utile literele aranjate în partea de jos a careului.

										M		R	I	A		C	Â	N		Ă	.										
						O		A	C	U	L					Î	N	V	E	R	Z	I	T	.							
C		E			N		L						C	Ă	Z					E		C	O	V	O	R	.				
B	U		I	C	A		Î	M	P		E	T	E	Ș	T	E		O		V			T	Ă	.						

I

R N C O P U A A L A U T T P E S

2. Descoperă substantivele din propozițiile anterioare, colorându-le în careu cu verde.
Ne reamintim că substantivele se pot număra! (un – doi, o – două, un – două/o - doi). Numele sunt întotdeauna substantive.

3. Grupează substantivele descoperite în următorul tabel, după genul lor.
Ne reamintim că substantivele au gen diferit, după cum le numărăm.

Genul masculin	Genul feminin	Genul neutru
un – doi	o – două	Un – două / o – doi

4. Descoperă verbele din propozițiile anterioare, colorându-le în careu cu (alege tu culoarea preferată).

Ne reamintim că verbele ne arată starea, acțiunea sau existența.

5. Alege unul din verbele descoperite și alcătuiește o propoziție cu acesta.

TEST DE EVALUARE ÎNȚĂLĂ. M I “PRODUSE DE PATISERIE”

Prof. Mehedeniuc Georgeta-Cristina

Matricea de specificații care realizează corespondența dintre competențe și unități de învățare/ conținuturi/ teme:

Conținuturi	URÎ 7
Dozarea materiilor prime	X
Sortimentul de semipreparate de patiserie-cofetărie	X
Sortimente de produse de patiserie-cofetărie	X

URÎ 7 – Pregătirea sortimentului de preparate și băuturi

Domeniul de pregătire profesională: Turism și alimentație

Calificarea profesională: Cofetar-patiser

Clasa: a XII-a învățământ profesional special

Numele și prenumele elevului:

- Pentru rezolvarea corectă a tuturor cerințelor din Partea I și din Partea a II-a se acordă 90 puncte. Din oficiu se acordă 10 puncte. Timpul efectiv de lucru este de 45 de minute.

PARTEA I

(50 de puncte)

1. Încercuți răspunsul corect:

5 x 2 p= 10 puncte

1.1. Aluatul nedospit simplu este:

		
a. Aluatul opărit	b. Foaia de plăcintă românească	c. Aluatul fraged

1.2. Aluatul nedospit cu adaos este:

		
a. Aluatul dospit	b. Foaia de plăcintă grecească	c. Aluatul foietaj

1.3. Foaia de plăcintă grecească este un aluat:

a. dospit	b. nedospit cu adaos	c. nedospit simplu

1.4. Cojile din aluatul opărit se obțin prin:

a. laminare	b. turnare cu poșul cu dui/ șpritz	c. întindere cu merdeneaua

1.5. Aluatul fraged este un aluat:

a. nedospit cu adaos	b. dospit cu adaos	c. nedospit simplu

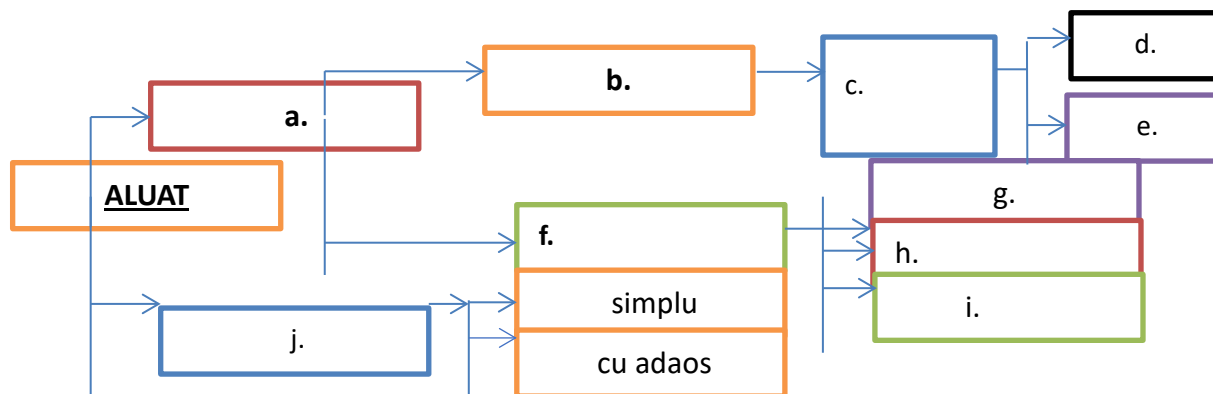
2. Completează spațiile libere cu cuvinte potrivite: făină, lichid, alimente, lapte.

4 x 2,5 p= 10 p

- 2.1. **ALUATUL** este o masă compactă de (densă sau mai puțin densă), în care intră o mare cantitate de și un (apă, ...).

3. Clasificați aluaturile obținute în patiserie:

10 x 1,5 p = 15 p

4. Notați în dreptul fiecărui enunț „A” dacă apreciați că acesta este adevărat sau „F” dacă apreciați că acesta este fals.

5 x 3 p = 15 puncte

- 4.1. La obținerea aluatului opărit, apa este în cantitate egală cu făina. A/F
 4.2. La obținerea aluatului opărit, uleiul este în cantitate egală cu făina. A/F
 4.3. Untura intră în componența foii de plăcintă românească. A/F
 4.4. Pentru obținerea foii de plăcintă românească se folosesc ouă. A/F
 4.5. Reformulați o propoziție falsă, pentru ca aceasta să devină adevărată. F ---A

PARTEA a-II-a

(40 de puncte)

1. Asociază corect aluaturile din coloana A și caracteristicile specifice din coloana B.

6 x 1 p = 6 puncte

A	B	Răspuns
1. Aluatul fraged	a. vaporii de apă formați la coacere ajută la afânarea aluatului (se desprinde în mai multe foi)	1 - ...
2. Aluatul franțuzesc	b. Afânători chimici: praful de copt	2 - ...
3. Aluat opărit	c. Drojdia de panificație	3 - ...
4. Foaia de plăcintă grecească	d. Făină în cantitate egală cu lichidul (apa)	4 - ...
5. Aluat dospit	e. Se folosește untura pentru a preveni lipirea foilor	5 - ...
6. Foaia de plăcintă românească	f. Se folosește amidon, pentru pudrarea foilor	6 - ...

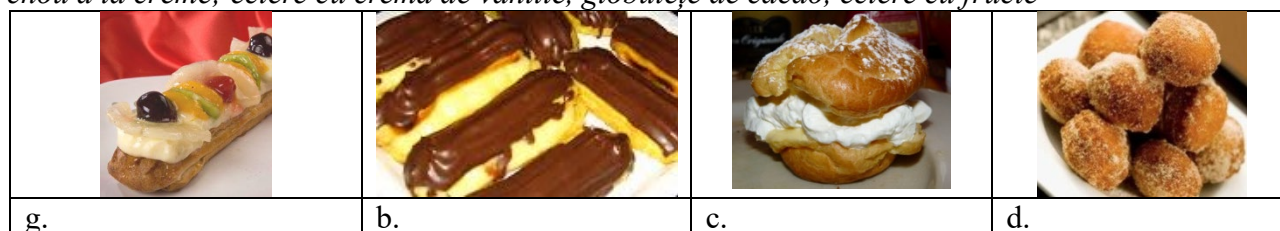
2. Identifică produsele obținute din foaie de plăcintă românească: 4 x 2 p = 8 puncte
 ștrudele, plăcintă dobrogeană, învârtită țărănească (plăcintă brăileană), merdenele

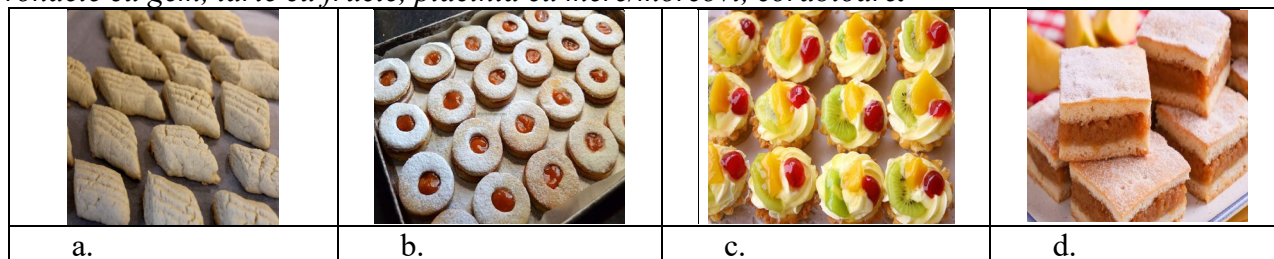
3. Identifică produsele obținute din aluat opărit:

4 x 2 p = 8 puncte

chou a la crème; eclere cu cremă de vanilie, globulețe de cacao, eclere cu fructe

4. Identifică produsele obținute din aluat fraged: 4 x 2 p= 8 puncte
rondele cu gem, tarte cu fructe, plăcintă cu mere/morcovi, corăbioare.

5. Calculați cantitățile necesare pentru 3 porții de **Prăjitură cu mere**, având cantitatea dată pentru 10 porții. 5 x 2 p=10 puncte

Dacă pentru **10 porții** sunt necesare **1500 g** (1,5 kg mere)

Pentru **3 porții**, câte **?** g / kg de mere sunt necesare?

pentru 10 porții ... 1500 g

pentru 3 porții ... **X**

Calculați X

$$X = \frac{1500}{10} \times 3 = 450 \text{ g} = 0,45 \text{ kg mere}$$

BAREM DE EVALUARE ȘI NOTARE TEST ÎNȚIAL

M I. PRODUSE DE PATISERIE

- Se punctează oricare alte formulări/modalități de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit prin barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea punctajului total acordat la 10.

PARTEA I

(50 de puncte)

- 10 p → 1.1. b -2 p; 1.2. c -2 p; 1.3. c -2 p 1.4. b -2 p; 1.5. a - 2 p.
- 10p → alimente- 2,5p; făină- 2,5p; lichid- 2,5p; lapte- 2,5p.
- 15 p → a.- nedospit – 1,5 p; b. simplu – 1,5 p; c. – foaia de plăcintă – 1,5 p; d. – românească – 1,5 p; e. grecească – 1,5 p; f. - cu adaos – 1,5 p; g.- opărit – 1,5 p; h. – fraged – 1,5 p; i- franțuzesc (foietaj) – 1,5 p; i- dospit – 1,5 p.
- 15 p → 4.1. A – 3 p; 4.2. F – 3 p; 4.3. F – 3 p; 4.4. F – 3 p;
 Reformulare propoziție ex. Untura nu intră în structura aluatului. / Uleiul este în raport de 1:2 față de cantitatea de făină. – 3 p;

PARTEA a II-a

(40 de puncte)

- 6 p → 1. b. - 1p; 2.a. 1p; 3. d. 1p; 4.f - 1p;. 5. C - 1p; 6. e - 1p.
- 8p → a. plăcintă dobrogeană – 2 p; b. învărtită țărănească (plăcintă brăileană) -2 p; c. merdenele - 2 p; d. ștrudele - 2 p.
- 8 p → a. eclere cu fructe – 2 p; b. eclere cu cremă de vanilie -2 p; c. chou a la crème - 2 p; d. globulețe de cacao - 2 p.
- 8 p → a. corăbioare – 2 p; b. rondelile cu gem -2 p; c. tarte cu fructe - 2 p; d. plăcintă cu mere/morcovi - 2 p.
- 10 p → Câte 10 p pentru pentru calculul realizat corect.

Bibliografie:

- Anexa 2 la OMENCS nr. 4121 din 13.06.2016 (SPP Cofetar-patiser, nivel 3);
- Cristian Dincă, *Cofetar-patiser*, Editura didactică și pedagogică, R. A. București, 2013
- www.google.com – imagini.

PLAN DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT -ADHD-

Prof. Înv.Preșcolar: Mîrza Floarea
Savu Casandra

I. Date personale:

Numele și prenumele: A. M.

Data nașterii: 07.04.2017

Domiciliul: oras Cajvana

Unitatea de învățământ: G.P.N. Stejarelul Cajvana

Grupa/: Mare/ Nivel II

II. Date familiale:

a. Date despre părinți/reprezentant legal

Tatăl - numele și prenumele: V.M.

Ocupația-casnic

Mama - numele și prenumele: A.M.

Ocupația-croitoreasa

Structura și componența familiei:

Tipul familiei:

- monoparentală prin: statut inițial, deces, divorț, separate
- legal constituită
- alte situații

Frați/surori

Număr frați: 1 frate

Al câtelea este elevul(a) în ordinea nașterilor: al doilea

b. Alte situații relevante pentru evoluția copilului:

- părinți plecați în străinătate:
- crescut de rude de gradul II,III:
- în protecție special
- alte situații: Nu este cazul

c. Atmosfera și climatul familial:

- raporturi armonioase, de înțelegere între părinți/ între părinți și copii
- raporturi punctate de conflicte mici și trecătoare
- dezacorduri puternice în familie, conflicte frecvente
- familie destrămată sau pe cale de destrămare
- alte situații:.....

Atitudinea părinților/ reprezentantului legal față de școală și față de problemele de educație ale copilului:

Atitudine pasivă, nu se interesează de problemele de educație din cadrul grădiniței. Atunci când li se prezintă problemele comportamentale ale copilului, aceștia amenință verbal copilul cu pedeapsa, însă nu o aplică.

IV. Evaluare psihopedagogică:

a. Dezvoltare psihomotorie (coordonare motorie, schema corporală, lateralitate, structuri perceptiv-motrice, orientare spațio-temporală):

Din punct de vedere motric este dezvoltat normal. Are o motricitate fină dezvoltată, lateralitate dreaptă, are o coordonare senzorio-motorie bună, rezistență la efort fizic bună, se orientează bine în spațiu.

Alte particularități (deficiențe și conduite specifice): Execută cu plăcere exercițiile de educație fizică și participă cu entuziasm la întrecerile organizate în grădiniță;

b. Procesele cognitive și stilul de muncă:

Gândirea:

Înțelege noțiuni:

- Simple
- Complexe

Definește noțiuni:

- Simple
- Complexe

Operează cu noțiuni:

- Simple
- Complexe

Înțelege relațiile cauză –efect:

- Simple
- Complexe

Alte particularități ale gândirii

Memoria:

- de scurtă durată
- de lungă durată (dar mecanică)
- vizuală
- auditivă
- kinestezică

Alte particularități ale memoriei: Capacitate redusă de memorare, predomină memoria mecanică. Memoria de lucru este slabă, nu ține minte sarcinile pe care le are de rezolvat, chiar dacă le înțelege.

Limbaș și comunicare: Vocabular:

- Redus
- Mediu dezvoltat
- bogat

Exprimare orală:

- greoaie
- incorectă gramatical
- clară, corectă
- nu comunică oral

Tulburări de limbaj

Nu prezintă tulburări de limbaj

Atenția:

- tulburări de atenție
- nu prezintă tulburări de atenție

Alte particularități (concentrare, stabilitate, volum) Concentrare slabă, instabilitate, nu reușește să își mențină atenția pentru rezolvarea unei sarcinii mai mult de 10 min.

Motivația de învățare:

- extrinsecă • intrinsecă

Alte particularități: Motivată prin intermediul întăririlor de tip activitate, întăririlor tangibile și în funcție de context, a întăririlor sociale.

Receptivitatea, participarea și implicarea:

- participă activ, cu interes
- interes inegal, fluctuant
- pasiv
- inegal, absent
- greu de antrenat

Alte particularități

.....

c. Relații sociale:

- sociabil, comunicativ
- retras, izolat,
- puțin comunicativ
- agresivitate verbală
- agresivitate fizică
- turbulent

Alte particularități: impulsivitate

d. Nivelul achizițiilor școlare (deprinderi, interese) Deprinderi de citit:

- total absente
- slabe
- bune (recunoaște literele mari de tipar învățate)
- foarte bune **Deprinderi de scris:**
- total absente
- slabe
- bune
- foarte bune **Deprinderi de calcul:**
- total absente
- slabe (nu identifică raționamentul logic din operații specifice vârstei)
- bune
- foarte bune

Abilități sau interese speciale: manifestă interes pentru jocurile de construcții, jocuri sportive

V. Rezultate școlare și extrașcolare ale elevului

a.. Domenii la care a obținut rezultate deosebite: Domeniul psiho-motric (concursuri sportive)

b. Rezultate deosebite obținute în activități extrașcolare: Nu a participat până în acest moment la astfel de activități

c. Factori explicativi ai reușitei școlare și ai dificultăților întâmpinate pe parcursul programului școlar: Dificultățile întâmpinate pe parcursul programului școlar au la bază comportamente specifice tulburării hiperkinetice cu deficit de atenție. Capacitatea slabă de a-și menține atenția pe durata activității, de a se concentra asupra sarcinilor, lipsa răbdării de a asculta până la final indicațiile intervin în procesul de învățare astfel încât copilul nu reușește să asimileze cunoștințele specifice vârstei.

VI. Traseul educațional:

Programe educaționale/ pregătirea școlară după vârstă (creșă, grădiniță, centre de zi cu componenta educațională, unități de învățământ de masă, unități de învățământ special/ special integrat):

Denumirea instituției: G.P.N. Cajvana

Perioada: 2020-2023

Observații: Încă de la intrarea în grupa mică, A. a avut un comportament diferit de ceilalți copii, a fost mult mai agitat, mai neatent, mai greu de stăpânit. **Promovat în anul anterior:**

- DA
- NU

Activități de sprijin anterioare și prezente, de menționat în grădiniță sau școală:

- ☐ activității recuperatorii individualizate,
- ☐ nu a beneficiat de programe de intervenție personalizată anterior.

Comportamentul în timpul activităților școlare anterioare și prezente:

- ☐ dificultăți în a-și menține atenția pe durata unei activități,
- ☐ nu are răbdare, vorbește fără să fie numit, nu își așteaptă rândul,
- ☐ nu reușește să stea așezat, se foiește pe scaun, se ridică în timpul activităților.

Observații și recomandări, inclusiv privind forma de școlarizare:

Grădiniță de masă

PLAN DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT -ADHD-

**Mîrza Floarea,
Savu Casandra**

Nume și prenume: A. M.

Locul și data nașterii: 07.04.2017

Instituția integratoare: G.P.N. Stejărelul Cajvana

Grupa: Mare/ Nivel II

Echipa de caz:

- prof. învă. preșcolar:

- profesor de sprijin:

Problemele cu care se confruntă elevul: - tulburare hiperkinetică cu deficit de atenție (ADHD)

Tipul de program propus: PIP

Perioada de implementare a programului: Septembrie-Ianuarie an școlar 2022-2023

Domeniile vizate (Domenii experiențiale):

- Limbă și comunicare
- Științe
- Om și societate
- Estetic și creativ
- Psihomotric

Nivel constatat la evaluările inițiale

Domenii experiențiale și dificultățile de învățare specifice:

Limbă și comunicare:

- dificultăți de concentrare a atenției pe durata activităților;
- nu urmărește întotdeauna linia unei povești, concomitent cu imaginile din carte, ori ascultând povestea spusă de educatoare;
- nu așteaptă finalizarea întrebării pentru a răspunde, adesea greșind din neatenție; ➤ nu participă activ la activitățile de memorizare;

Științe:

o nu reușește mereu să clasifice obiecte/ființe după diverse criterii (culoare, formă, mărime) sau prin numirea unei proprietăți; o recunoaște și denumește cifre în intervalul 1-10, însă fără a pune în corespondență cifra cu cantitatea de obiecte; o dificultăți în recunoașterea vecinilor numerelor; o dificultăți în a efectua operații de adunare și scădere cu 1-2 unități, în limitele 1-10. o descrie succint caracteristici ale mediului natural și social;

Om și societate:

- cunoaște normele de comportament în societate, dar dă exemple care nu sunt întotdeauna legate de tema discuției;
- deseori nu respectă normele de comportament și regulile de securitate personală;
- nu conștientizează consecințele pozitive și negative ale actelor sale de comportament asupra sa și asupra celorlalți;

Estetic și creativ:

- ✦ nu manifestă interes pentru activitățile desfășurate;
- ✦ nu urmează indicațiile referitoare la tehnica de lucru;
- ✦ nu respectă întotdeauna tema dată;

Psihomotric:

- nu respectă regulile stabilite de comun acord în cadrul grupului;
- nu manifestă în timpul activității atitudini de cooperare;

Obiective generale propuse:

Limbă și comunicare:

- să participe la activitățile de grup, inclusiv la activitățile de joc, atât în calitate de vorbitor, cât și în calitate de auditor;
- să audieze cu atenție un text, să rețină ideile acestuia și să demonstreze că l-a înțeles;
- să găsească ideea unui text, urmărind indiciile oferite de imagini.

Științe:

- să își îmbogățească experiența senzorială, ca bază a cunoștințelor matematice referitoare la recunoașterea, denumirea obiectelor, cantitatea lor, clasificarea, constituirea de grupuri/ mulțimi, pe baza unor însușiri comune (formă, mărime, culoare);
- să își dezvolte capacitatea de explorare a spațiului înconjurător;
- să descrie elemente caracteristice ale mediului înconjurător;
- să pună în corespondență cifra cu cantitatea;
- să efectueze operații de adunare și scădere cu 1-2 unități, în limitele 1-10.

Om și societate:

- să respecte normele de comportare în cadrul grupei;
- să învețe să aștepte într-o situația dată;
- să conștientizeze consecințele pozitive și negative ale actelor sale de comportament asupra sa și asupra celorlalți;
- să își aprecieze propriul comportament în raport cu persoane, personaje și situații cunoscute.

Estetic și creativ:

- să asculte cu plăcere fragmente din creații muzicale corespunzătoare vârstei;
- să se exprime prin mișcare liberă sau impusă de caracterul unor cântece pentru copii sugestive pentru specificul de vârstă al copiilor, starea sufletească creată;
- să redea teme plastice specifice desenului; - să respecte etapele de lucru specifice tehnicilor;

Psihomotric:

- să răspundă motric la o comandă dată;
- să execute corect mișcările diferitelor segmente ale corpului.
- să manifeste în timpul activității atitudini de cooperare, spirit de echipă;

DOMENIUL DE INTERVENȚIE: Limbă și comunicare

PERIOADA DE INTERVENȚIE: Septembrie-Ianuarie, an școlar 2022-2023

Obiective	Metode și mijloace de realizare	Perioada de intervenție	Criterii minimale de apreciere a progreselor realizate	Observații- Monitorizarea atingerii obiectivelor
Evaluare inițială - să audieze cu atenție un text;	Fișă de evaluare inițială Fișă de observare a comportamentului în cadrul activităților - exerciții de relaxare, pentru concentrarea atenției și dezvoltarea memoriei; - jocuri de exersare a atenției “Privește cu atenție!”; - exerciții de autocontrol;	- septembrie -septembrie	- să fie atent la activitatea desfășurată pentru cel puțin 5 minute; -să aștepte finalizarea întrebării pentru a răspunde;	-pentru a stârni motivația elevului pentru activitățile desfășurate se va folosi întărirea de tip „ECONIMIA DE JETOANE”- pentru fiecare 10 minute în care Sebastian reușește să își mențină atenția asupra
-să rețină ideile textului și să demonstreze că l-a înțeles; să participe la activitățile de grup, inclusiv la activitățile de joc, atât în calitate de vorbitor, cât și în calitate de auditor;	-exerciții de ascultare a unor texte literare scurte; -ex. de ascultare și confirmare a mesajului ascultat; - exerciții de completare a unor mesaje orale scurte; - joc de rol: „De-a povestitorul”- -exerciții de povestire după imagini; -exerciții distractive de memorizare: “ Cum vorbesc animalele ”, “Cățelușul”;	- septembrie -permanent - octombrie - permanent	- să urmărească linia unei povești de dimensiuni reduse, concomitent cu imaginile din carte, ori ascultând povestea; - să identifice personajele principale și acțiunile lor din povestire; -să dea dovadă de concentrare a atenției pentru a povesti, respectând succesiunea evenimentelor; - să creeze o povestire după cel puțin 4 ilustrații, respectând ordinea imaginilor. -să memoreze minim patru versuri din scurte poezii distractive.	activității desfășurate va primi o stelută. La finalul zilei stelutele pot fi date la schimb pentru timp petrecut în activitățile preferate ale copilului- joc de construcții, jocuri de mișcare. -metoda aleasă pentru motivarea extrinsecă a copilului a funcționat; -pentru a participa activ la secvența de povestire și în calitate de ascultător, nu numai de vorbitor, este

Evaluare continuă	Fișă de evaluare continuă Fișă de observare a comportamentului	noiembrie		condiționat să fie atent la copilul din față pentru a-i putea lua locul;-rolul se schimbă imediat ce Sebastian demonstrează comportamentul adecvat;
-să rețină ideile textului și să demonstreze că l-a înțeles; Recapitulare finală Evaluare sumativă	-mini-dramatizări sau jocuri de rol pornind de la textul unei povestiri sau poezii; -exerciții de ordonare cronologică a secvențelor textului ilustrate în imagini; -întrebări pe baza textului; Exerciții recapitulative; Fișă de evaluare finală Fișă de observare	- decembrie - decembrie - ianuarie - -ianuarie	-să interpreteze rolul personajului, respectând întâmplările și succesiunea lor în text; -să ordoneze corect imaginile care ilustrează secvențele principale; - -să răspundă la întrebări, ridicând mâna și așteptând să fie numit;	-pentru a-l ajuta pe Sebastian să își mențină atenția și să fie motivat să participe la jocurile de memorizare, am folosit variația intensității vocii, crescând-o când am redat onomatopee;- strategia a fost eficientă;

DOMENIUL DE INTERVENȚIE: Științe

PERIOADA DE INTERVENȚIE: Septembrie-Ianuarie, an școlar 2022-2023

Obiective	Metode și mijloace de realizare	Perioada de intervenție	Criterii minimale de apreciere a progreselor realizate	Observații- Monitorizarea atingerii obiectivelor
Evaluare inițială -dezvoltarea capacității de analiză și a capacității de concentrare a atenției;	Fișă de evaluare inițială Fișă de observare a comportamentului -exerciții de antrenare a atenției și a spiritului de observație – “Găsește cât mai multe cifre de același fel” – copilul trebuie să identifice cât mai multe cifre de lemn, de același fel, poziționate într-un spațiu delimitat, să	-permanent	-să identifice cel puțin trei cifre într-un minut; -să recunoască cifra; -să numere corect elementele adunate;	-Sebastian a participat cu plăcere la acest tip de activitate care îi permitea să se miște, să își consume surplusul de energie, în care sarcina matematică a fost mascată sub

	recunoască cifra și să numere câte cifre a adunat; -exerciții de antrenare a atenției și a spiritului de observație –“Spune ce lipsește”, “Găsește diferența” jetoane cu anumite obiecte familiare elevului, care au anumite elemente lipsă, fișe pentru identificarea de diferențe; -exerciții de identificare a intrusului- figurine cu elemente componente ale anumitor mulțimi din mediul înconjurător- ex. mulțimea animalelor	-septembrie -octombrie -noiembrie	- să identifice elementul lipsă pentru jetoanele cu dificultate mică și medie; - să găsească cel puțin 3 diferențe din cele 5 existente; -să identifice intrusul, motivând alegerea făcută.	aspectul unui joc de tip vânătoare; -manipularea materialului concret a favorizat dezvoltarea capacității de analiză;
-să pună în corespondență cifra cu cantitatea; Evaluare continuă - să numere corect în ordine crescătoare și descrescătoare (0-10) ; - să compare, și să ordoneze numerele naturale de la 0 la 10; -să efectueze operații de adunare și scădere cu 1-2 unități, în limitele 1-10. Recapitulare finală Evaluare sumativă	domestic în care se introduce un animal sălbatic, mulțimea fructelor în care poziționăm o legumă; -exerciții de descompunere a unui obiect în părțile componente; -exerciții de raportare a numărului la cantitate și invers, bazate pe material concret-intuitiv care să stârnească motivația copilului –realizare de construcții din atâtea piese lego cât arată cartonașul extras; - exerciții de adunare a atâtea obiecte de același fel dintr-un spațiu al clasei cât arată cifra de pe jeton; Fișă de evaluare continuă Fișă de observare a comportamentului -exerciții de comparare, ordonare a numerelor- cifre din lemne pe care să le așeze pe o scară în ordine crescătoare și descrescătoare; - exerciții de comparare a mulțimilor de elemente; -exerciții de stabilire a vecinilor numerelor; Exerciții recapitulative; Fișă de evaluare finală Fișă de observare	-noiembrie -decembrie -decembrie -ianuarie -ianuarie -ianuarie	-să formeze mulțimi de piese lego, în centrul 0-10 pe baza numărului scris pe jeton; -să adune atâtea obiecte cât arată numărul; -să ordoneze crescător numerele din centrul 0-10, făcând cel mult 2 greșeli; -să identifice mulțimea cu mai puține/ mai multe elemente;	-introducerea de elemente din sfera de interes a băiatului a reușit să îl motiveze pentru a participa și a coopera pe durata activităților matematice;

DOMENIUL DE INTERVENȚIE: Om și societate

PERIOADA DE INTERVENȚIE: Septembrie-Ianuarie, an școlar 2022-2023

Obiective	Metode și mijloace de realizare	Perioada de intervenție	Criterii minimale de apreciere a progreselor realizate	Observații- Monitorizarea atingerii obiectivelor
Evaluare inițială -să respecte normele de comportare în cadrul grupei; -să învețe să aștepte într-o situație dată; -să își aprecieze propriul comportament în raport cu persoane, personaje și situații cunoscute; Evaluare continuă	Fișă de observare -exerciții de autocontrol; -joc de rol (la grădiniță, la masa, la joacă, la plimbare, la teatru, în vizita, în excursie etc.); -Exerciții de autoevaluare a propriului comportament - “Fișă detectiv”, “Termometrul zilei”; -exerciții de recunoaștere a comportamentelor adecvate în diverse situații familiare copilului- jetoane cu “Așa da/ Așa nu”; Fișă de observare	-septembrie -permanent -octombrie -noiembrie -decembrie	- să stea pe scaun, la măsura pe durata activităților; - să se joace fără să-i deranjeze pe ceilalți; - sa împartă jucării/materiale cu alți colegi; -să recunoască în cadrul jocului de rol diferitele contexte în care trebuie să aștepte, să pună în aplicare acest tip de comportament; -să își aprecieze corect propriul comportament;	-comportamentul adecvat al elevului este apreciat și recompensat imediat când se produce; -când băiatul manifestă comportamente indezirabile, i se solicită să verbalizeze și apoi să execute comportamentul
-să conștientizeze consecințele pozitive și negative ale actelor sale de comportament asupra sa și asupra celorlalți; Evaluare finală	-exerciții de recunoaștere a consecințelor anumitor comportamente “Ce se întâmplă dacă...?”- jetoane care ilustrează anumite comportamente, situații; Fișă de observare	-ianuarie -ianuarie	-să identifice comportamentul adecvat în situații familiare -să identifice comportamentul adecvat pe baza întrebărilor ajutoare; -să identifice consecințele anumitor comportamente pe baza conversației;	prosocial alternativ. -dacă manifestă un comportament opozant, drept consecință vor fi confiscate un număr de steluțe adunate în cadrul Economiei de jetoane.

DOMENIUL DE INTERVENȚIE: Estetic și creativ

PERIOADA DE INTERVENȚIE: Septembrie-Ianuarie an școlar 2022-2023

Obiective	Metode și mijloace de realizare	Perioada de intervenție	Criterii minimale de apreciere a progreselor realizate	Observații- Monitorizarea atingerii obiectivelor
Evaluare inițială	-Fișă de observare -jocuri muzicale care să implice și mișcare;	septembrie/octombrie		-responsabilizarea preșcolarului cu acompaniamentul ritmic l-a

-să manifeste interes pentru activitățile desfășurate;				determinat să participe la secvențele de educație muzicală, asumându-și cu
-să asculte cu plăcere fragmente din creații muzicale corespunzătoare vârstei; -să redea teme plastice specifice desenului. Evaluare continuă	-exerciții de acompaniament ritmic - obiecte sonore sau jucării muzicale (tobă, clopoțel, tamburină etc.); -exerciții de intonație, alternând intensități contrastante (tare-încet) la semnalul educatoarei; -exerciții simple de creație plastică care să nu dureze mult timp și să fie ușor de realizat-dactilopictură, pictură cu palma, amprentări, imprimări, forme spontane; Fișă de observare	-noiembrie -octombrie -noiembrie -decembrie -decembrie -ianuarie	-să urmărească linia melodică cu atenție și să acompanieze ritmic cântecelel; -să redea teme plastice utilizând anumite tehnici, cu sprijin din partea educatoarei; -să fie atent la semnalul dat, schimbându-și tonalitatea, intonând cântecelele scurte, cunoscute; -să respecte etapele de lucru ilustrate pe fișa cu instrucțiuni; -să se miște liber, respectând ritmul cântecelelui, pentru minim 3 minute; -să execute majoritatea mișcărilor sugerate de cântecel;	responsabilitate rolul în cadrul acestora; -nu a mai manifestat comportamentul inițial opozant, de a-și pune mâinile în urechi; -fișele cu detalierea ilustrată a etapelor de lucru au contribuit la înțelegerea, reținerea și respectarea acestora de către Sebastian;
-să respecte etapele de lucru specifice tehnicilor - să se exprime prin mișcare liberă sau impusă de caracterul unor cântece pentru copii; Evaluare finală	-activități plastice bazate pe tehnici simple, cu 2-3 etape de lucru, ilustrate grafic- fișe cu instrucțiuni grafice; -exerciții de mișcare liberă pe un fond muzical; -exerciții de mișcare impusă de caracterul unor cântece pentru copii; Fișă de observare			

DOMENIUL DE INTERVENȚIE: Psiho-motric

PERIOADA DE INTERVENȚIE: Septembrie-Ianuarie an școlar 2022-2023

Obiective	Metode și mijloace de realizare	Perioada de intervenție	Criterii minimale de apreciere a progreselor realizate	Observații-Monitorizarea atingerii obiectivelor
Evaluare inițială	Fișă de observare			

- să răspundă motric la o comandă dată;	- jocuri dinamice care antrenează calitățile motrice individuale - exersarea vitezei de reacție și de execuție, cu ajutorul semnalelor vizuale și auditive- Jocuri dinamice: „Atenție la fluier”, „Imitarea mișcării partenerului”; -exerciții de dezvoltare a autocontrolului “Statuile”, “Semaforul”; -jocuri de tipul „Going on a bell hunt”- copilul are un clopoțel în mână și stabilește ca obiectiv să găsească o veveriță, de exemplu. El trebuie să nu facă zgomot în timp ce caută veverița și să miște clopoțelul doar în momentul în care a zărit-o (dezvoltă autocontrolul, concentrarea pe un obiectiv); Fișă de observare	- septembrie/octombrie -permanent -noiembrie -noiembrie	-să repete comanda dată confirmând că a înțeles-o; -să dea dovadă de autocontrol, stând nemișcat atunci când este dat semnalul; -să imite mișcarea realizată de o altă persoană; -să își controleze mișcările corpului astfel încât să nu facă zgomot; -să semnaleze cu ajutorul clopoțelului când găsește lucrul căutat;	-inițial, viteza de reacție la semnal a lui Sebastian era destul de mică, reacționa mult mai târziu decât colegii săi, însă prin exercițiu și antrenament a reușit să își dezvolte această capacitate; -acest tip de activități a reușit să îl atragă pe băiat, motivându-l să fie cât mai atent și să îndeplinească într-un mod cât mai performant sarcinile;
Evaluare continuă -să manifeste în timpul activității atitudini de cooperare, spirit de echipă; -să cunoască și să aplice regulile de igienă a efortului fizic Evaluare finală	-concursuri sportive pe echipe - popice, traseu cu diferite obstacole; -exerciții de respirație -exerciții de identificare a regulilor de igienă a efortului fizic -exerciții aplicative în cadrul activităților desfășurate Fișă de observare	-decembrie -ianuarie -ianuarie	-să verbalizeze regulile jocului; -să coopereze cu colegii din echipă; -să își susțină colegii; -să manifeste emoții pozitive, să aprecieze efortul depus de ceilalți copii pentru echipă; -să nu alerge cu gura deschisă; -să își verifice ținuta vestimentară și starea fizică generală înainte de începerea activității; -să nu bea apă imediat după efort; - să inspire pe nas și să expire pe gură; - recurge la exerciții de respirație după o perioadă de efort prelungit	

Concluzii

Ca urmare a punerii în practică a planului de intervenție personalizat, comportamentul elevului s-a îmbunătățit semnificativ.

Dacă la evaluarea inițială A. nu putea să își mențină atenția pentru rezolvarea unei sarcini mai mult de 10 min, în acest moment, durata de concentrare a crescut până la 20 de minute, în funcție de tipul și tema activității. Capacitatea de concentrare a elevului s-a dezvoltat atunci când a fost motivat extrinsec prin intermediul “Economiei de jetoane”, care a fost aplicată pe toată durata de desfășurare a programului, fiind o metodă foarte eficientă în cazul lui S. De asemenea, “Fișa detectiv”, “Termometrul emoțiilor”, au fost metode foarte utile în auto-evaluarea propriului comportament, direct de către Sebastian, într-un mod atractiv, astfel încât băiatul a participat cu plăcere și a fost implicat în aceste secvențe. Autocontrolul băiatului asupra propriului corp și comportament, a capacității de inhibiție, a înregistrat o creștere. Chiar dacă uneori mai apar incidente neplăcute, acestea au o frecvență de apariție mult mai redusă acum, în comparație cu perioada de evaluare inițială a comportamentului. Atunci când trebuie să își aștepte rândul pentru a realiza o anumită sarcină, dacă este foarte entuziasmat și se află printre ultimii copii, încă se confruntă cu dificultăți, însă cu atenție și sprijin din partea educatoarei reușește să treacă cu bine peste acea situație.

În timpul activităților psihomotrice este mult mai atent la indicațiile date, pentru că a învățat că orice acțiune are o consecință, iar atunci când nu respectă sarcinile și face ce vrea el, pierde steluțele adunate și va petrece și mai puțin timp făcând activități care îi plac sau va fi descalificat din întrecerile sportive. Prin intermediul jocurilor de rol care valorifică cunoștințe despre norme de comportament în diverse situații, preșcolarul a reușit să înțeleagă comportamentele adecvate în anumite contexte familiare, domeniu în care avea dificultăți la începerea programului.

Comportamentul său în relație cu ceilalți copii s-a îmbunătățit, nu mai deranjează așa de des activitățile. A învățat să ridice mâna când vrea să comunice ceva, să nu vorbească neîntrebat, însă uneori simte nevoia de a spune lucruri ce nu sunt legate de tema activității, în general experiențe personale recente. Atunci când i se sesizează că nu a respectat o anumită regulă se oprește și are intenția de a se corecta.

Dacă înainte de aplicare programului, S. nici nu voia să asculte cum ceilalți recită o poezie sau fredonează un cântecel, prin sarcini care îmbină ascultarea cu mișcarea, precum acompanierea cântecului prin bătaie, anumite jucării muzicale, sau utilizarea de poezii amuzante, care au în componență onomatopee, acesta a fost motivat să se implice în activități, manifestând interes și emoții pozitive.

Achizițiile slab dezvoltate identificate la evaluarea inițială realizată la domeniul științe, dificultăți în a pune în corespondență cifra cu cantitatea de obiecte, dificultăți în recunoașterea vecinilor numerelor, au fost recuperate prin activități cu material concret, din sfera de interes a băiatului, cu implicarea motrică, astfel încât să favorizeze concentrarea copilului, consumarea surplusului de energie. În ceea ce privește efectuarea de operații de adunare și scădere cu 1-2 unități, în limitele 1-10, chiar dacă s-a înregistrat un progres, încă mai apar anumite dificultăți la operațiile cu cifre mai mari decât 6.

Motivația intrinsecă a băiatului pentru învățare, pentru investigarea mediului înconjurător a crescut, este mult mai atent la fenomenele naturii, încearcă să le înțeleagă, să descrie mai detaliat ce observă, pune întrebări cauzale, îi plac foarte mult experimentele, care, datorită faptului că îi stârnesc curiozitatea, îl ajută să își mențină atenția concentrată pe durata activității.

Din punct de vedere al autonomiei personale pe durata activităților care au la bază munca individuală, A. reușește în acest moment, după implementarea programului, să realizeze sarcinile fără sprijin din partea educatoarei, dacă atunci când acestea sunt mai complexe primește o fișă cu instrucțiuni ilustrate, astfel încât să nu uite ce are de făcut și să nu deranjeze ceilalți copii întrebând la fiecare pas ce urmează.

În concluzie, implementarea programului de intervenție personalizat, avut un impact pozitiv asupra problemelor cu care se confruntă A. În plan comportamental, comportamentele deficitare au scăzut, capacitatea de autocontrol s-a dezvoltat semnificativ, a crescut capacitatea de concentrare a

atenției, a memoriei de lucru. Din punct de vedere al achizițiilor școlare, în mare parte au fost recuperate, însă mai există mici decalaje prin raportarea lui Andrei la nivelul de dezvoltare specific vârstei. Obiectivele programului de intervenție personalizat au fost atinse.

Bibliografie:

- Albu, A., C, 2000 „*Asistență psihopedagogică și medicală a copilului deficient fizic*”, Polirom, Iași
- Verza, E, Păun, E, 1958 „*Educația integrată a copiilor cu handicap*”, Unicef
- Weihs T J “Copilul cu nevoi speciale”, Ed Triade, Cluj Napoca, 1998

Concepte și forme de integrare a copiilor cu cerințe educative speciale

Prof. Mîțu Lenuța, Grădinița nr. 245, Sector 5, București

La baza dezvoltării modelelor pedagogice de integrare și de educație a copiilor cu CES stau mai multe concepte de educație:

Conceptul de dezvoltare psihică definește „o serie de etape prin care trece ființa vie spre a-și atinge deplina realizare de sine”. Acest proces complex generează forme noi de funcționare cognitivă, afectivă, volitivă în plan pedagogic de formare-dezvoltare a personalității elevului, care se realizează la mai multe niveluri:

- a. La nivel biologic – dezvoltarea vizează creșterea și maturizarea fizică, morfologică și biochimică a organismului;
- b. La nivel psihic – dezvoltarea vizează evoluția ascendentă a diferitelor procese, funcții și însușiri psihice în termenii de apariție, instalare și perfecționare continuă;
- c. La nivel social – dezvoltarea vizează mecanismul de socializare care asigură reglarea autoreglarea conduitei omului în conformitate cu un ansamblu de norme sociale (civice, pedagogice, politice, juridice, religioase, profesionale, comunitare etc.).

Conceptul stadialității psihosociale presupune cunoașterea integrată a personalității copilului la nivel general, particular și individual. Conceptul de stadialitate poate fi abordat atât din punct de vedere longitudinal, cât și din punct de vedere transversal. Din punct de vedere longitudinal este identificată o *stadialitate psihogenetică*. Ea se referă în principal la stadiile genetice și vizează procesualitatea vieții psihice, respectiv evoluția structurilor psihice de ordin cognitiv, afectiv, motivațional, caracterial, moral-social, acțional. Din punct de vedere transversal, este identificată o *stadialitate psihodinamică*. Ea se referă la stadiile de vârstă care oferă o unitate vieții psihice într-un anumit moment de evoluție, într-o anumită etapă determinată. Din perspectiva pedagogică între cele două tipuri de stadii (genetice – de vârstă) și stadialității (psihogenetică și psihodinamică) există legături strânse și decalaje de dezvoltare, ele nu sunt identice și în consecință solicită o abordare specială în realizarea activității didactice.

Conceptul de succes și insucces școlar. Succesul școlar sau reușita școlară este produsul intervenției mai multor factori aflați în diferite raporturi de interacțiune dinamică: *factori biologici* (starea generală de sănătate și rezistența elevului la oboseală); *factori psihologici* (factorii intelectuali – procesele psihice, factorii afectivi-emoționali), *factori sociali* (familia – climatul socioeducational și condițiile social-economice și socio-culturale; clasa de elevi – număr, microgrupuri formate, lideri influenți, climat educațional, grad de coeziune a colectivului, comunitatea educativă locală din afara școlii și a familiei – grupul de prieteni pe stradă), *factori psihosociali ai personalității pedagogului* (structura personalității profesorului; atitudinea profesorului față de profesia didactică, față de elev, de părinți; aptitudinea pedagogică a profesorului, prestigiul pedagogic social real), *factori pedagogici* (capacitatea profesorului de a organiza procesul de instruire, de proiectare eficientă a activității școlare, capacitatea de a îmbina teoriile didactice cu experiența personală). Un rol important îl au *factorii psihosociali ai personalității profesorului* ce țin de inteligența generală socio-culturală și inteligența verbală.

Insuccesul școlar exprimă o discordanță accentuată între eforturile pedagogice și cerințele instructiv-educative și trebuințele și posibilitățile psihice și psihofiziologice ale elevului. Cauzele eșecului școlar sunt multiple exprimate prin diverse forme, reprezentând o expresie și o rezultantă a unei duble situații de inadaptare:

1. inadaptarea elevului la activitatea de învățare realizată în mediul școlar și extrașcolar;
2. inadaptarea școlii (profesorului) la factorii interni (biologici, psihologici) și externi (socioeconomici, socio-culturali, care conferă individualitatea personalității elevului).

Eșecul școlar apare și ca un eșec psihologic, rezultat din incapacitatea elevului (și a profesorului) de valorificare a resurselor sale interne (cognitive, afective, volitive, motivaționale, atitudinile, aptitudinale, temperamentale, caracteriale, creative). Printre factorii prioritari, care pot deveni cauzali, ai insuccesului școlar se înscriu:

- Insuficiența sau lipsa de pregătire a copilului către școală, delăsarea/retardarea socialpedagogică;
- Depravarea psihică îndelungată;
- Îmbolnăvirile somatice cronice, slăbirea somatică a organismului copilului;
- Dereglarea formării unor funcții psihice și a proceselor de cunoaștere;
- Dereglările de formare a deprinderilor școlare (dislexia, disgrafia, discalculia, acalculia, tulburările globale de limbaj etc.);
- Dereglările motrice;
- Dereglările emoționale.

Conceptului de normalitate i se acordă, pe de o parte, o semnificație generală, ce ia în considerație întreaga dezvoltare psihologică a copilului, iar pe de altă parte, una particulară, care circumscrie o trăsătură sau un grup de însușiri (fizice, senzoriale, caracteriale, intelective etc.). Se consideră ca fiind normale acele persoane care au o dezvoltare medie, care nu se abat de la comportamentele standard și manifestă capacități de adaptare echilibrată la condițiile mediului înconjurător.

Conceptul de anormalitate este frecvent substituit cu cel de subnormalitate, când se marchează semnificația negativă în mod direct și este folosit frecvent pentru indivizii care nu ating un nivel al evoluției, care nu se pot ridica la exigențele medii ale comunității sau nu au o dezvoltare și o evoluție normală. Subnormalitatea, după cum arată Em. Verza și alții, este sinonimă cu deficiența și se apreciază că aceasta definește cu mai mare exactitate pierderea sau deficitul unor funcții ori chiar afectarea unor organe ce defavorizează desfășurarea activității. Dar și acesta este considerat că are o rezonanță traumatizantă, fapt pentru care conceptul de handicap pare mai adecvat și mai extins, definind toate stările critice și dificultățile de adaptare ale individului. Uneori în literatura de specialitate ne întâlnim cu termenul „incapacitate”. Acest termen desemnează un număr de limitări funcționale, cauzate de disfuncționalități (deficiente fizice, intelectuale sau senzoriale, de condiții de sănătate ori de mediu, de boli mintale /neuropsihice), care pot fi permanente ori temporare, reversibile sau ireversibile, progresive ori regresive.

Știința pedagogică, pe parcursul dezvoltării, a abordat în diferite feluri problematica educației copiilor care din anumite motive învață mai greu, fiind excluși de la sau marginalizați în procesul de educație, aplicându-se diferiți termeni care veneau să explice situația copilului. Este știut faptul, că orice influență patologică de lungă durată asupra creierului, în perioada de dezvoltare a lui, poate conduce la variate disfuncții psihice. Manifestările acestor disfuncții pot fi diferite după etiologia lor, perioada în care s-au produs, localizarea, nivelul de răspândire, lezare, perioada de acțiune. Dereglările sistemului nervos sunt provocate atât de *factorii biologici cât și de cei sociali*, condițiile sociale în care s-a dezvoltat și se află individul.

Există diferite forme de integrare a copiilor cu CES și anume:

- Forme de integrare totală parțială-elevii cu CES petrec doar o parte din timpul său în școala obișnuită sau la anumite discipline, școlare unde pot face față;
- Forme de integrare totală- elevii cu CES petrec tot timpul în școala obișnuită cu excepția programelor terapeutice care se pot desfășura în spații speciale, destinate acestui scop;
- Și forme de integrare ocazională – participare în comun la diferite excursii, serbări, întreceri sportive, spectacole, etc.

Fiecare cadru didactic pus în ipostaza de a avea în colectivitatea sa un copil cu CES acționează în urma unei reflecții îndelungate. Un lucru important pentru cadrele care lucrează cu acești copii îl reprezintă colaborarea cu părinții și consilierea acestora, implicarea lor directă în lucrul efectiv cu copiii, nu în calitate de observator ci și de participanți activi. Părinții copiilor cu CES trebuie să înțeleagă că au multe idei în a relaționa cu copiii lor în mod pozitiv și că pot să-i aprecieze mai mult. Ei sunt modele pentru copiii lor și prin ei învață să trăiască în armonie cu lumea. Sarcina părinților și a cadrelor didactice este să-i ajute pe copii să învețe despre sentimentele lor și să le arate relația dintre sentimentele și comportamentul lor.

Relația dintre părinți, cadre didactice și copiii cu CES trebuie privită pozitiv, iar pentru acest lucru este nevoie de respectarea următoarelor reguli:

- Părinții și copiii trebuie să fie realiști în așteptări. Copilul trebuie implicat în luarea deciziilor și trebuie alese situațiile la care poate să participe. Trebuie oferite copilului o alegere de 2 opțiuni, pe care cei mai mari le acceptă. Problemele trebuie discutate până când se ajunge la o concluzie acceptabilă, chiar dacă nu se ia o hotărâre;
- Trebuie să existe un parteneriat cât mai strâns între părinții copiilor cu CES și cadrele didactice bine pregătite și informate în legătură cu felul în care pot interveni pentru consilierea acestora. Trebuie redusă izolarea părinților punându-i în legătură cu alți părinți aflați în situații similare, promovând o abordare pozitivă a creșterii și disciplinării copiilor;
- Trebuie susținut că nu există un singur model de părinte și numai prin unirea forțelor părinților, cadrelor didactice și a școlii se poate face o mai bună integrare a copiilor cu CES.

Copiii sunt o categorie socială care, în ciuda aparențelor nu au timp să aștepte. Finalitățile educației speciale sunt acelea de a crea condiții unei bune integrării sociale și profesionale a persoanei cu nevoi speciale.

Un obiectiv important al școlii incluzive îl reprezintă sprijinul acordat pentru menținerea în familie a copiilor cu CES. De aceea, se pune problema respectării principiului normalizării ce se referă la condițiile de mediu și viață, la eliminarea separării copiilor cu CES și la acceptarea lor alături de ceilalți copii.

Bibliografie:

- Nedal M.R. Kawafhh, Acțiuni psihopedagogice de sprijin al integrării copiilor cu cerințe speciale. Chișinău, 2003.
- Nedal Kawafhh, Formarea cadrelor didactice în sprijinul educației integrate. // Didactica Pro: Revista de teorie și practică educațională. Chișinău, 2004.
- Nedal Kawafhh, Modele de integrare a copiilor cu cerințe educative speciale în societate. Univers Pedagogic : Centrul Științific Metodic și Editorial. Chișinău, 2004.
- VERZA, E. , PĂUN, E. „Educația integrată a copiilor cu handicap”, Unicef, 1998

PLAN DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

PROF. ÎNV. PREȘC. MORAR CIPRIANA
PROF. ÎNV. PREȘC. MUNTEAN CRISTINA
GRĂDINIȚA CU PP NR. 3 SEBEȘ, ALBA

I. Informații generale despre subiect :

Numele și prenumele copilului: M.E.V.

Data nașterii:

Unitatea: Grădinița cu Program Prelungit nr. 3 Sebeș

Alte date despre familie : familie biparentală, are un frate mai mare din partea mamei (nu locuiește cu ei)

Echipa de intervenție : -Educatore: Morar Ioana Cipriana, Muntean Maria Cristina

-Prof. consilier psih.

Alte persoane implicate în program: mama, cu dificultate

Data de desfășurare a programului: oct. 2023- iunie 2024

II. Constatări asupra dezvoltării copilului

Comportament cognitiv:

-limbaj și comunicare: vocabular destul de variat, posibilități de exprimare normale, tulburări semantice reduse.

-matematică: dificultăți întâmpinate la activitățile de grupare, sortare, triere din cauza refuzului de a rezolva sarcini.

Autonomie personală și socială:

-aria de autoservire: schema corporală este realizată relativ slab, deprinderi de igienă personală și de păstrare a sănătății sunt deficitare, modul de servire a mesei este unul cu mult sub vârsta ei

-aria de socializare: conduite și atitudini dominate de infantilism afectiv și stări de afectivitate contradictorii, slabe posibilități pentru dezvoltarea atitudinilor de relaționare, refuză să coopereze cu adulții sau copiii atunci când i se cere ceva.

III. Evaluare inițială

Instrumente folosite în evaluare: probe pentru cunoașterea vârstei psihologice a limbajului, probe curriculare, chestionare pentru familie, convorbire individuală și în grup, observația spontană și dirijată.

Diagnostic :

-medical : -

-psihopedagogic: prezintă nevoia de afecțiune, de integrare, de modele socio- umane și de sprijin permanent din partea celorlalți.

-pedagogic: adaptare inferioară la cerințele programelor pentru preșcolari.

Capacități-competențe-abilități-lacune-nevoi: capacitatea de a învăța comportamental prin imitație este destul de redusă; toleranță foarte scăzută la frustrare; carențe afective și lipsa unor repere morale; nevoie de valorizare și recunoaștere socială.

IV. Program de intervenție

Domeniul de intervenție: educațional

Scopul programului de intervenție: efectuarea unei game variate de exerciții prin intermediul unor acțiuni simple, accesibile și în ritm propriu atât la grupă, cât și individual, în cadrul orelor de terapie pentru îmbogățirea limbajului, dezvoltarea înțelegerii și atitudinilor pozitive de relaționare în grup.

Obiective pe termen scurt:

- Formarea abilităților de înțelegere;
- Dezvoltarea capacității de a asculta și accepta indicațiile primite;
- Dezvoltarea capacității de a verbaliza întâmplările trăite și de a reda mai ușor cunoștințele însușite;
- Mărirea nivelului de toleranță la frustrare;
- Formarea capacității de a realiza sarcinile primite fără a opune rezistență.

Consilierea părinților :

- Au fost multe discuții cu mama care refuză să creadă atitudinea copilului și refuzul acestuia de a participa la activități.
- Din discuții, explicații și exemplificări s-a subliniat faptul că părinții trebuie să accepte ceea ce li se transmite de către cadrele didactice, să fie flexibili, realiști, capabili să zâmbească, să colaboreze cu copilul pentru a-i înțelege problemele reale, nu cele închipuite, și să-l ajute;
- Îmbunătățirea relației mamei cu copilul, prin acordare de atenție, timp, înțelegere și afectivitate.

V. Evaluare finală

Criterii de evaluare :

Minimale: participarea la activitățile propuse de cadrele didactice

Maximale: dezvoltarea capacității de a povesti în succesiune logică ceea ce a auzit și a văzut, folosirea corectă a cuvintelor cu caracter abstract sau generalizator; dezvoltarea capacității de concentrare a atenției prin eliminarea mișcărilor inutile și trezirea interesului pentru toate tipurile de activități.

VI. Concluzii

Evaluarea rezultatelor obținute după aplicarea acestui program au evidențiat reducerea disonanței afectiv- relaționale, eliminarea în mare măsură a mișcărilor inutile, deranjante.

PROGRAM DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

Moț Ana, profesor psihopedagogie specială,
C.Ș.E.I. Dumitru Ciumăgeanu , Timișoara, jud Timiș

1. INFORMAȚII GENERALE:

Numele: S B

Data nașterii:

Domiciliul:

Școala: C.Ș.E.I. "Dumitru Ciumăgeanu", Timișoara

Clasa: a VIII a B

Propunător: PROF. MOȚ ANA .

Durata de desfășurarea a programului: AN SC 2023-2024

2. EVALUARE ÎNȚĂLĂ

Instrumente folosite în evaluare: fișa psihopedagogică, observația spontană și dirijată, convorbirea individuală și de grup, sarcini de lucru pentru automatizarea și comprehensiunea citirii (pretest).

Scopul programului personalizat de intervenție:

Diagnostic:

- *Medical:*
- *psihologic:*

Capacități-competențe-abilități pe care le are copilul : matematică, citire, scriere, motricitate etc

- competențe sporite în desfășurarea activităților ludice (respectă cu strictețe regulile jocului și duce la capăt sarcina didactică la nivelul propriu);
- capacități relativ bune de învățare comportamentală prin imitație;
- posibilități bune de comunicare orală, gestuală, expresivă;
- feed-back pozitiv în situațiile de individualizare a sarcinilor de învățare;

Nevoi cu care se confruntă copilul

- vocabular sărac;

- posibilități de exprimare reduse;
- vorbire rară, ezitantă, încetinită;
- în scris apar omisiuni și înlocuiri de grafisme, nu face analiza și sinteza fonematică corect, inversiuni de litere;
- nevoia de afecțiune, de integrare, de modele socio-umane și de sprijin gradat;
- toleranță scăzută la frustrări, sociabilitate relativ bună;

3. DERULAREA PROGRAMULUI DE INTERVENȚIE

- **Domeniul Motricității**
- **Domeniul Comunicare și limbaj**
- **Domeniul Cognitiv Citire-scriere –Comunicare-Matematică**

I. Domeniul motricității

Domeniul motricității generale

Perioada	Manifestări comportamentale	Obiective	Activități	Metode și mijloace didactice	Observații
Septembrie	Poziții și tonus muscular	– să-și mențină poziția șezândă cu picioarele încrucișate 5 minute; – să se așeze în ghemuit și apoi să se ridice; – să se aplece cu flexia genunchilor după un obiect și să se ridice;	Exerciții de motricitate	Exemplul; Explicația; Conversația; Planșe; Păpușa	
Octombrie	Mers și alergări	– să meargă înainte; – să meargă în diferite ritmuri (normal, lent sau repede) după model; – să alerge; – să meargă pe vârfuri; – să meargă pe călcâie; – să meargă înapoi; – să meargă pe un traseu simplu dat.	Exerciții de motricitate	Demonstrația; Explicația; Conversația; Planșe Păpușa.	
Octombrie – decembrie	Sărituri	– să se miște dezordonat, aruncând ambele picioare; – să sară pe loc cu ambele picioare; – să sară pe loc într-un picior.	Exerciții de motricitate	Exemplul; Explicația; Conversația; Planșe; Păpușa	
Martie – mai	Apucare, aruncare, prindere	– să prindă cu ambele mâini un obiect, o minge; – să apuce un obiect cu două degete (police și arătător); – să arunce obiecte de anumite mărimi cu o mână (dreapta sau stânga);	Exerciții de motricitate	Demonstrația; Exemplul; Explicația; Conversația; Planșe; Păpușa	

		– să prindă cu ambele mâini un obiect (se subliniază care dintre ele: minge – mare, mică, moale, tare)			
Septembrie – noiembrie	Urcări	– să urce scările cu pas adăugat, ținându-se de balustradă; – să coboare scările cu pas adăugat, ținându-se de balustradă; – să urce și să coboare scările alternându-și picioarele, ținându-se de balustradă;	Exerciții de motricitate	Exemplu; Explicația; Conversația; Planșe; Scările	
Aprilie – iunie	Echilibru	– să-și pastreze echilibrul cu ochii închiși, stând pe ambele picioare; – să lovească cu piciorul o minge mare, mică, grea; – să stea într-un picior (3-5 sec.).	Exerciții de motricitate	Exemplu; Conversația; Mînea.	

Domeniul motricității fine și coordonării oculo-motorii

Perioada	Obiective	Activitatea de învățare	Metode și mijloace didactice	Observații
Pe toată durata anului școlar	– să puna și să scoată obiecte mici în/din cutii; – să tragă de sfoară jucării, pe o anumită distanță; – să construiască un turn din mai multe cuburi; – să realizeze mângălituri pe foaie; – să imite anumite gesturi simple; – să imite anumite acțiuni simple (deschide/închide usa, învarte cheia etc); – să realizeze după model, mișcări repetitive; – să înfileze un fir gros pe o bobină mare; – să despacheteze diverse obiecte, prin ruperea hârtiei; – să mototolească hârtia; – să deșurubeze jucării; – să rostogolească forme din plastilină/lut;	Exerciții pt.dezvoltarea motricității fine; Jocuri de construit; Exerciții de mototolire, înșurubare/deșurubare; Exerciții de scriere, colorare, dactilopictură Exerciții de înșirare a mărgelilor pe sfoară;	Metode: Explicația; Demonstrația; Munca independentă, supravegheată; Mijloace: Cuburi; Puzzle; Coli de scris; Cartoane; Lipici; Acuarele; Plastilină; Șabloane; Markere; Mărgelile; Jucării.	

	– să mâzgalească cu instrumente de scris/colorare groase (markere, carioci, culori cerate); – să atingă degetul mare de fiecare deget; – să apuce creionul între degetul mare și arătător; – să înșire pe sfoară mărgel mari; – să utilizeze șablonul în realizarea unor figuri geometrice mari; – să coloreze respectând conturul; – să realizeze diverse imagini prin lipirea părților componente (casă, brăduț, omul) de dimensiuni mari; – să scrie litere mari de tipar, după model; – să assembleze un puzzle din mai multe piese mari.			
Domeniul psihomotricității				
Perioada	Obiective	Activitate	Metode și mijloace didactice	Observații
Pe toată durata anului școlar	– să utilizeze în efectuarea acțiunilor, predominant o anumită mână (stânga-dreapta); – să arate părțile principale ale corpului omenesc * la propria persoană; * la partener; – să identifice elemente de detaliu ale schemei corporale; – să redea grafic, în maniera proprie, principalele părți ale corpului omenesc; – să assembleze corect corpul uman din trei părți componente (incastru, puzzle); – să îmbrace/dezbrace păpușa; – să diferențieze copii în medii familiare, în funcție de sex; – să identifice culorile unor obiecte cunoscute din mediu apropiat sau din imagini; – să recunoască în contexte diferite patru culori uzuale (roșu, galben, albastru, verde); – să grupeze obiecte cunoscute după culoare; – să asocieze formele geometrice (cercul și dreptunghiul) cu obiectele din mediul cunoscut;	Exerciții privind dezvoltarea schemei corporale; Exerciții privind dezvoltarea lateralității; Exerciții de îmbarcat/dezbrăcat păpușa; Exerciții de grupare a obiectelor, jucăriilor, după un criteriu dat; Audiții muzicale; Exerciții de recunoaștere a pozițiilor unor obiecte raportate la propria persoană	Metode: Conversația; Demonstrația; Munca dirijată și independentă; Mijloace: Planșa “corpul uman”; Jetoane; Puzzle; Încastru; Casetofon; Casete audio; Fructe; Alimente; Jucării	

	– să realizeze imagini simple din forme geometrice (soare, mînge); – să identifice diverse poziții ale unor obiecte în raport cu propria persoana (pe-sub, sus-jos); – să localizeze sursele sonore; – să discrimineze între gusturile familiare (dulce, sărat, acru, amar); – să recunoască și să discrimineze între zi și noapte, după tipurile de activitate dominante; – să numească zilele săptămânii; – să identifice anotimpurile; – să execute o serie de două sarcini simple, succesive			

II. Domeniul comunicare și limbaj

Perioada	Obiective	Activitate	Metode și mijloace didactice	Obs.
	– să reacționeze la vocea umană, prin diverse manifestări; – să semnalizeze anumite nevoi, prin diferite reacții verbale și/sau comportamentale; – să semnalizeze înțelegerea unui mesaj simplu, prin răspunsuri adecvate (verbale și non-verbale); – să emită după model, sunete izolate (vocale și consoane); – să indice recunoașterea unor animale prin emiterea de onomatopee; – să pronunțe combinații de două cuvinte legate (substantiv - adjectiv - verb); – să reacționeze la solicitările simple ale adultului; – să execute comenzi simple (ia, stai jos, închide/deschide ușa); – să formuleze propoziții simple (pe baza de imagini); – să răspundă la întrebarea “ce face?” pt. activități familiare; – să răspundă la întrebarea “cine?” cu suport concret; – să răspundă la întrebarea “cum?” cu suport concret; – să răspundă la întrebarea “unde?” cu suport concret; – să identifice și să numească acțiuni; – să se prezinte în manieră proprie;	Exerciții de dezvoltare a auzului fonematic; Exerciții de verbalizare, după model; Exerciții de tipul “întrebare – răspuns” Exerciții de identificare și	Metode: Explicația; Conversația; Munca independentă; Exercițiul; Mijloace: Planse; Jetoane; Jucării;	

	– să recunoască și să numească persoane din mediul familiar (familie, școală); – să diferențieze, în contexte diferite persoane, după anumite criterii (sex, vârstă); – să identifice și să denumească cel puțin trei elemente din următoarele categorii: – rechizite; – mobilierul clasei; – obiecte de igienă; – obiecte din locuință; – obiecte de îmbrăcăminte; – legume; – fructe; – animale; – păsări; – jucării; – dulciuri; – băuturi; – alimente; – mijloace de transport; – flori; – meserii și ocupații.	denumire a unor obiecte, acțiuni cunoscute;		

III. Domeniul cognitiv

Citire – scriere – comunicare

Perioada	Tipuri de abilități	Obiective	Activități	Metode și mijloace didactice	Obs.
Septembrie	Abilități de receptare a mesajului oral	– să asculte comenzi simple legate de acțiuni/activități cotidiene; – să asculte o poveste scurtă cu suport ilustrat; – să execute, în manieră personală, sarcini simple; – să indice verbal/nonverbal înțelegerea unui mesaj simplu; – să răspundă verbal/nonverbal la întrebări simple, privind acțiuni la care participă; – să povestească inteligibil o succesiune de acțiuni realitate; – să răspundă verbal/nonverbal la întrebări simple privind	Exerciții de dezvoltare a auzului fonematic;	Metode: Explicația; Conversația; Munca independentă; Exercițiul; Mijloace: Planse; Jetoane; Jucării;	

		acțiuni, situații, evenimente la care copilul participă.			
Octombrie	Abilități de exprimare orală și comunicare independentă	– să se recomande în manieră proprie; – să exprime/semnalizeze nevoi personale (foame, sete); – să recunoască persoane cunoscute, verbal și nonverbal; – să utilizeze formule uzuale de salut, verbal și nonverbal; – să asocieze anumite cuvinte cu obiecte familiare; – să grupeze obiecte familiare, după anumite criterii; – să denumească, în maniera proprie, obiecte familiare; – să răspundă cu “da” sau “nu” la întrebări simple, verbal și nonverbal; – să răspundă în maniera proprie, la întrebări simple, cu referire la persoane și acțiuni desfășurate în prezența sa; – să formuleze propoziții simple ca răspuns la întrebări; – să descrie o imagine simplă, în maniera personală; – să repete după model, cuvinte, propoziții scurte; – să despartă în silabe cuvinte date, cu bătaie din palme sau cu mâna sub bărbie; – să formuleze cuvinte pe baza literei sau silabei inițiale; – să formuleze propoziții cu cuvinte cunoscute.	Exerciții de verbalizare, după model;	Metode: Explicația; Conversația; Munca independentă; Exercițiul;	
Septembrie – decembrie	Abilități de citire	– să imite zgomotele din natura și onomatopeele; – să identifice sunetele în silabe și cuvinte, în poziție inițială;	Exerciții de recunoaștere a literelor învățate;	Metode: Explicația; Demonstrația; Munca independentă;	

Ianuarie – iunie		– să pronunțe prin imitație silabe directe (consoană + vocala); – să pronunțe prin imitație, cuvinte simple, familiare, cu suport concret; – să pronunțe prin imitație, combinații de două cuvinte simple, cu suport concret; – să identifice grafeme de tipar mari (jucării, litere tridimensionale): A, O, U, I, P, T, C, M, F, S, E, L, A, N, S, B, V, Z, A, I, D, R, J, T, G, H, X, K, CE, CI, GE, GI, CHE, CHI, GHE, GHI; – să formeze silabe prin asocierea grafemelor mari de tipar; – să identifice grafeme mari de tipar, în diferite contexte (ziar, reviste, tablă); – să citească în manieră proprie, silabe și cuvinte simple; – să alcătuiască propoziții simple cu cuvinte date, folosind suport concret; – să memoreze poezii scurte, ghicitori, proverbe.	Exerciții de asociere literă – sunet; Exerciții de citire; Exerciții de alcătuire de propoziții simple cu cuvinte date; Memorare de poezii, ghicitori.	Mijloace: Planșe; Jucării; Litere tridimensionale; Manual; Ziare.	
Septembrie – decembrie	Abilități de scriere	– să utilizeze șablonul pt. a reda grafic diverse imagini (obiecte, forme geometrice); – să reprezinte grafic diferite imagini prin unire de puncte: • forme geometrice; • legume, fructe; • cifre, litere; – să realizeze grafic diverse imagini, întărind conturul cu marker, carioca, pix; – să realizeze semne pregrafice în spații de diferite dimensiuni: • linie curbă; • linie frântă;	Scriere de forme geometrice; Semne pregrafice;	Metode: Conversația; Demonstrația; Exercițiul; Mijloace: Jetoane; Planșe; Coli de scris; Markere	

Februarie – iunie		• șarpele, fumul, melcul; • brăduțul; • mărgel mari, mărgel mici; • garduțul; • linii oblice; • linii verticale; • cârligul; • bastonașe cu deschidere spre stânga; • bastonașe cu deschidere spre dreapta; • grupe de bastonașe; • zala; • ovalul și semiovalul; • biciul; • punctul; • virgula. – să scrie litere de tipar mari, după model; – să copieze silabe și cuvinte simple scrise cu litere de tipar mari;	Exerciții de asociere literă – sunet; Exerciții de scriere a literelor mari de tipar învățate		

Matematică

Perioada	Tipuri de abilități	Obiective	Activități	Metode și mijloace didactice	Obs.
Septembrie	Operarea cu conceptul de număr	– să sorteze obiecte/jucării după criteriul formă, culoare, mărime; – să identifice elemente din interiorul și exteriorul unei mulțimi; – să formeze grupe de jucării după un criteriu dat; – să asocieze prin corespondența elementele a două mulțimi; – să compare mulțimi de obiecte, cu cel mult 5 elemente; – să numere obiecte dintr-o mulțime, cu cel mult 5 obiecte; – să realizeze corespondența între numărul de elemente a	Exerciții de sortare a obiectelor după un criteriu dat; Exerciții de alcătuire de mulțimi; Exerciții de comparare a două mulțimi; Exerciții de asociere cifră-număr;	Metode: Explicația; Demonstrația; Munca independentă; Exercițiul; Mijloace: Planșe cu numerele învățate; Jetoane; Jucării; Bețișoare	

		unei mulțimi și cifra în centrul 0 – 5; – să alcătuiască mulțimi cu număr dat de elemente, cu cel mult 5 elemente; – să numere crescător și descrescător, pe baza suportului concret-intuitiv, în centrul 0 – 5; – să copieze sirul numerelor crescător și descrescător, în centrul 0 – 5; – să recunoască pe baza suportului concret, semnificația noțiunilor: • mai mult; • mai puțin; • la fel; • punem/ vine; • luăm/ pleacă. – să identifice vecinii unui număr dat în centrul 0 – 5, cu suport.	Exerciții de identificare a vecinilor unui număr dat.		
Octombrie	Calculul matematic și rezolvarea de probleme	– să rezolve oral cu suport adunări de doi termeni în centrul 0 – 5; – să rezolve probleme acționale și imagistice, cu o singură operație, în centrul 0 – 5; – să scrie adunări cu doi termeni în centrul 0 – 5, după model; – să scrie scăderi în centrul 0 – 5, după model.	Exerciții de adunare și scădere în centrul 0 – 5;	Metode: Explicația; Conversația; Munca independentă; Exercițiul; Conversația; Mijloace: Planșe, jetoane, coli de scris, markere	
Septembrie – decembrie	Operarea cu unitati de masura și forme geometrice	– să scocieze anumite repere orare cu activități/ momente din viața lui; – să diferențieze unități monetare (monede/ bancnote); – să asocieze figurile geometrice cu obiecte cunoscute.	Exerciții de asociere;	Metode: Conversația; Exercițiul; Mijloace: Planșe;	

Prin acest program am urmărit:

- recuperarea laturilor disfuncționale în ceea ce privește citirea conștientă;
- antrenarea elevului în activități plăcute pentru a-l stimula;
- dezvoltarea abilităților de citire a cuvintelor și propozițiilor;
- îmbogățirea, precizarea și activizarea vocabularului
- dezvoltarea capacității de orientare și adaptare la mediu;

PROGRAM DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

PROF. ÎNV. PREȘCOLAR: NEMEȘ ROZALIA
PROF. ÎNV. PREȘCOLAR: MULEA RAMONA

Numele și prenumele beneficiarului: P. I. O.

Data și locul nașterii: 15.09.2016 Loc. Aiud

Domiciliul: Aiud

GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR. 2 AIUD

Grupa: Mare

Echipa de lucru

- Prof. învă. Preșcolar: M. R. I.

- Prof. Logoped: C. B.

Problemele cu care se confruntă copilul (rezultatele evaluării complexe):

Diagnostic medical: Deficiență mintală medie, tulburare din spectrul autist, retard în dezvoltarea limbajului

Diagnostic educațional:

Domeniul cognitiv:

Copilul se află în stadiul preoperațional al gândirii și are o capacitate medie de asimilare a noilor informații. Structurile perceptiv- motrice de formă, mărime și culoare sunt însușite, dar uneori necesită sprijin din partea adultului. Cunoaște elemente de schemă corporală. Numără în centrul 0-10 cu sprijin. Realizează cu sprijin corespondența număr-cantitate. Asociază imaginile cu umbra lor.

Domeniul comunicare și limbaj:

Conform documentelor medicale, prezintă retard mediu în dezvoltarea cognitivă și de limbaj; întârziere în dezvoltarea limbajului expresiv și receptiv;

Cunoaște animalele domestice, dar nu face diferența între cele domestice și cele sălbatice. Cunoaște obiectele de îmbrăcăminte, anotimpurile cu sprijin, personajele din poveștile cunoscute. Face corespondența literă- imagine (de ex: litera A de la albină).

Domeniul psihomotor:

Prezintă manifestări stereotipe și agitație psihomotorie; manipulare bilaterală; nu prezintă deficiențe de coordonare; se deplasează independent. Necesită sprijin la realizarea grafismelor, la coloratul în contur, dar și la îmbinarea pieselor de puzzle.

Domeniul socio-afectiv și autonomie personală

Prezintă instabilitate în controlul emoțiilor și imaturitate afectivă. Copilul este implicat în activitățile familiale și de grup.

Prezintă deprinderi de autoservire și igienă personală. Controlul sfincterian este pe deplin instalat.

Priorități pentru an școlar 2023/2024; obiectivele generale ale programului:

Cognitive

- Dezvoltarea capacității de clasificare a obiectelor după criterii date (formă, mărime, culoare);
- Dezvoltarea capacității de a număra, recunoaște, ordona crescător numere naturale în centrul 0-5;

De comunicare și limbaj

- Dezvoltarea capacității de receptare a mesajului oral;
- Dezvoltarea vocabularului (inclusiv literele mari de tipar) și a capacității de exprimare;
- Dezvoltarea capacității de exprimare în scris-grafisme și litere după model, cu sprijin;

Motrice și psihomotrice

- Dezvoltarea motricității fine și a percepției vizuale;
- Dezvoltarea abilității de a îmbina piesele de puzzle (2-6 piese) independent;
- Dezvoltarea capacității de a realiza grafisme-cu sprijin și independent;

Socio-afective

- Stimularea atenției, dezvoltarea capacității de menținere a atenției concentrate pe parcursul sarcinii de lucru;
- Formarea și dezvoltarea unor relații afective pozitive, de colaborare cu colegii;
- Implicarea în activități preșcolare și extrașcolare;

Activități ce vor fi realizate de membrii echipei:

- *Prof. Înv. Preșcolar:* activități diferențiate și metode de predare-evaluare adaptate diagnosticului, evaluarea curriculară pe etape și finală în parteneriat cu profesorul logoped, colaborare cu întreaga echipă, întreveneri cu familia preșcolarului.
- *Prof. Logoped:*

Structura programului de intervenție personalizat

Domeniul de intervenție: **Dezvoltare cognitivă** (activități realizate de prof.învățământ preșcolar);

Obiective	Conținuturi	Metode și mijloace	Perioada de intervenție	Criterii minime de apreciere a progreselor	Metode și instrumente de evaluare
Să opereze cu numere în concentrul 0-5	-reprezentarea numerelor de la 0 la 5 cu ajutorul unor obiecte (jetoane, creioane, mărgel etc.) sau semne (cerculețe, linii etc.); - citirea numerelor de la 0 la 5; - scrierea numerelor de la 0 la 5; - numărarea înainte în variante complete sau de la un punct al seriei, din 1 în 1, cu/fără manipularea obiectelor; - explorarea mediului înconjurător pentru a identifica și număra ființe și lucruri; - colorarea unor planșe în care codul culorilor este dat de numere;	Explicația Demonstrația Exercițiul Jocul didactic Conversația Fișe de lucru Cifre magnetice	An școlar 2023-2024	Identifică vecinii numerelor, cu sprijin; Numără crescător independent (în concentrul 0-5) și cu sprijin în concentrul (0-10); Scrie numerele, după model, cu sprijin;	Evaluare orală și scrisă Observația Lauda Încurajarea

Să clasifice obiectele după criterii date (formă, mărime, culoare, etc.)	- Exerciții de recunoaștere a culorilor (roșu, verde, albastru, portocaliu, roz, mov, alb, negru, maro); - Exerciții de recunoaștere a figurilor geometrice (cerc, pătrat, dreptunghi, triunghi); - Exerciții de recunoaștere a mărimilor (mai mare, mai mic, la fel; mare, mic, mijlociu); - Exerciții de recunoaștere a animalelor domestice și sălbatice; - Exerciții de clasificare/grupare a animalelor domestice și sălbatice; - Exerciții de clasificare/grupare a obiectelor pe criterii de culoare, formă, mărime;	Explicația Demonstrația Exercițiul Munca independentă Problematizarea Fișe de lucru Jocul didactic	An școlar 2023-2024	Recunoaște culorile independent; Recunoaște figurile geometrice, cu sprijin; Recunoaște mărimile, cu sprijin; Recunoaște independent animalele domestice și sălbatice; Clasifică/grupează obiecte după criteriul culoare independent; Clasifică/grupează obiecte după criteriul formă, cu sprijin; Clasifică/grupează obiecte după criteriul mărime, cu sprijin; Clasifică/grupează independent animalele după criteriul domestic-sălbatic;	Evaluare orală și scrisă Observația Lauda Încurajarea

Domeniul de intervenție: **Dezvoltarea comunicării și a limbajului** (activități realizate de prof. logoped și prof. Învățământ preșcolar)

Obiective	Conținuturi	Metode și mijloace	Perioada de intervenție	Criterii minimale de apreciere a progreselor	Metode și instrumente de evaluare
Să desprindă semnificația unui mesaj oral scurt, pe teme cunoscute;	-Oferirea unor răspunsuri la întrebări de genul: „Cine? Ce? Când? Unde? Cum? De ce?”; -ex. de identificare a enunțurilor adevărate/ false	Exercițiul Explicația Conversația Jocul didactic Imagini	An școlar 2023-2024	Răspunde la întrebări simple legate de textul ascultat independent;	Evaluarea orală Observația

	referitoare la textul audiat; -completarea orală a unor enunțuri cu elemente din textul audiat și pe baza imaginilor; -ex de recunoaștere a unor momente din textul audiat, pe baza unor repere date (sau imagini);				
Să recunoască și să redea oral, prin cuvinte proprii, conținutul unor imagini, povești sau acțiuni (cu sprijin) ;	-Ex. de descriere cu suport vizual și sprijin imagini, activități de zi cu zi; -Ex. de alcătuire de propoziții simple pe baza imaginilor,cu sprijin; - Ex. de continuare a unor propoziții pe baza unor imagini,cu sprijin.	Conversația Explicatia Exercițiul Povestirea Imagini din povești	An școlar 2023-2024	Redă prin cuvinte proprii conținutul unui mesaj ascultat, cu sprijin;	Aprecieri verbale Evaluarea orală Observația Încurajarea
Să recunoască litere mari de tipar;	- Exerciții de identificare a literelor învățate;	Exercițiul Explicația Jocul didactic Fișe de lucru	An școlar 2023-2024	Recunoaște cu sprijin literele învățate;	Observația Evaluare orală
Să scrie litere mari de tipar după model;	-Exerciții de scriere a literelor mari de tipar după model;	Exercițiul Jocul didactic Fișe de lucru	An școlar 2023-2024	Scrie cu sprijin după model;	Observația

Domeniul de intervenție: **dezvoltare motrică și psihomotrică** (activități realizate de prof. Învățământ preșcolar)

Obiective	Conținuturi	Metode și mijloace	Perioada de intervenție	Criterii minimale de apreciere a progreselor	Metode și instrumente de evaluare
Să își dezvolte motricitatea fină și	-Exerciții de explorare a mediului înconjurător prin realizarea de diverse colaje cu elemente naturale	Explicația Exercițiul Jocul didactic Elemente naturale	An școlar 2023-2024	Realizează colaje cu sprijin;	Observația

percepția vizuală;	(frunze, petale de flori, porumb, semințe, etc);	Aracet, lipici			
Să își dezvolte abilitatea de îmbinare a pieselor de puzzle;	-Exerciții de îmbinare de piese de puzzle de la 2 până la 6 piese;	Jocul didactic Exercițiul Explicația Puzzle-uri	An școlar 2023-2024	Îmbina independent puzzle-uri de 3-6 piese;	Observația Aprecieri verbale Încurajarea
Să realizeze grafisme după model;	-Exerciții de realizare a diferitelor grafisme (căsuță, flori, etc);	Exercițiul Explicația Fișe de lucru	An școlar 2023-2024	Realizează grafisme cu sprijin după model;	Observația Aprecieri verbale

Domeniul de intervenție: **dezvoltare socio-afectivă** (activități realizate de prof. Învățământ preșcolar)

Obiective	Conținuturi	Metode și mijloace	Perioada de intervenție	Criterii minimale de apreciere a progreselor	Metode și instrumente de evaluare
Să participe cu interes la activitățile didactice de la grupă;	-Exerciții de dezvoltare a inițiativei comunicative la activitățile de la clasă; -Exerciții de socializare cu ceilalți colegi;	Conversația Explicația Jocul didactic Jocul de rol	Septembrie- Decembrie	Intervine în activitățile didactice de la grupă din proprie inițiativă; Comunică cu sprijin cu ceilalți colegi;	Observația Aprecieri verbale
Să își concentreze atenția pe parcursul sarcinii de lucru;	-Exerciții de concentrare a atenției;	Conversația Explicația Jocul didactic Fișe de lucru Cuburi, Lego	Septembrie- Octombrie	Se concentrează pe parcursul sarcinii cel puțin 10 minute;	Observația Aprecieri verbale
Să se implice în activitățile preșcolare și extrașcolare;	-Implicarea în activități precum: Ziua mamei, Paștele, Ziua copilului, etc, dar și la serbări, excursii,etc.	Fișe de lucru Jocul didactic	Octombrie- Decembrie	Participă la cel puțin două activități de acest tip.	Observația Aprecieri verbale

Evaluarea periodică

● Obiective realizate

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

● Dificultăți întâmpinate

.....
.....
.....

● Metode cu impact ridicat:

- pozitiv.....
- negativ.....

Revizuirea programului de intervenție educațional-terapeutică (în funcție de rezultatele evaluărilor periodice)

.....
.....
.....

Recomandări particulare

.....
.....
.....

Rolul și modul de implicare a părinților în program

- Se asigură că elevul frecventeză cu regularitate școala;
- Participă la ședințele de consiliere educațională;
- Continuă activitățile de recuperare ale elevului;
- Aplică întocmai cele explicate de cadrele didactice;
- Acceptă condițiile impuse de frecventarea instituției.

Incluziunea școlară-exemple de bune practici

Prof. Nisioi Florina Grațîela
Prof. Sidor Anamaria

Conceptul de incluziune școlară se poate defini prin acceptarea de către instituțiile de învățământ a tuturor copiilor, indiferent de sex, apartenență etnică și socială, religie, naționalitate, rasă, limbă, integritate fizică, capacități intelectuale, zestre genetică, situația socioeconomică a părinților sau tutorilor lor.

Toți copiii trebuie să înțeleagă că o persoană instruită are o șansă în plus pentru o viață mai bună, mai sănătoasă, când se va afla în situația de a lua propriile decizii și a-și decide singură drumul în viață.

Prejudicata reprezintă o componentă afectivă a relațiilor intergrupale bazate pe discriminare și se exprimă prin atitudini care pot fi învățate, de obicei, de la părinți (să nu te joci cu țigani!).

Educatorii și părinții trebuie să stimuleze toleranța față de unele categorii de indivizi „diferiți”, iar practica a demonstrat că în grădiniță contactele interpersonale reduc prejudicata față de astfel de grupuri prin diminuarea concentrării atenției asupra diferențelor intergrupale și creșterea atenției asupra relevării individualităților.

Ministerul educației și cercetării se ocupă, prin diferite programe, de protecția socială a celor defavorizați, dar nu se ocupă atât cât ar fi necesar de construirea unui mediu bine dotat în unitățile în care vor fi primiți aceștia și nici de cei alături de care vor învăța copiii pasibili a fi discriminați. Ori pentru a avea cu adevărat o școală incluzivă care să funcționeze, este necesară pregătirea acestora, sunt necesare condiții materiale care să permită un învățământ cât mai diversificat și adaptat diferitelor

cerințe speciale: profesori, itineranți, mobiliere, posibilități de modulare a programului zilnic, tehnici speciale de predare, adaptare curriculară individualizată etc.

Scopul incluziunii preșcolare vizează implementarea unor strategii coerente de dezvoltare a conștiinței și formare a comportamentelor copiilor în spiritul toleranței și nediscriminării, al acceptării și oferirii de șanse egale pentru toți. Pentru a realiza aceasta e necesară crearea unui sistem coerent și coordonat de incluziune a copiilor preșcolari cu diferite dizabilități dar și pregătirea celorlalți copii în vederea acceptării acestora în mod firesc, pentru a nu se face diferențe în manifestarea comportamentală sau verbală.

Obiective propuse:

- Pregătirea copiilor preșcolari de a răspunde pozitiv la provocarea diversității pentru a face față varietății existente în mod normal în rândul copiilor;
- Promovarea unei atitudini tolerante, deschise de acceptare și înțelegere firească a raporturilor dintre români și rromi, dintre copiii cu nevoi speciale și restul grupului;
- Prevenirea apariției prejudecăților la copiii preșcolari și înlăturarea celor formate;
- Schimbarea atitudinii față de copilul deficient.

Pregătirea copiilor pentru acceptarea diversității în cadrul unui grup se realizează cu ajutorul unor metode cum ar fi „Brainstorming-ul”, „Turul galeriei”, a unor povestiri „Fetița cu chibrituri”, a unor cântece care pot sensibiliza copiii asupra îndemnurilor de prietenie, ajutor, toleranță: „Imnul Europei”, „Negruța”, „Copii din lumea toată” a unor jocuri de rol plasându-i astfel pe copii în ipostaze noi de acceptare și de înțelegere diferențiată a unor opinii între ei, evidențiind modul corect sau incorect de comportare al unui copil („La spital”, „De-a familia”, „Astăzi eu sunt primar”, „Eu stabilesc reguli”, „La grădiniță” etc și a unor jocuri educative:

Jocul „Caută fără să vezi”

Scop: dezvoltarea respectului și încrederii în sine.

- înțelegerea ideii că diferențele sunt pozitive și utile.

Desfășurare:

Copiii formează un cerc. Unul dintre ei este legat la ochi și atingând părul, nasul, fața, hainele altui copil, trebuie să-l recunoască. Jocul continuă până când toți copiii s-au aflat în ipostaza de a-și ghici colegii.

Apoi se discută despre ce s-a întâmplat:

- De ce credeți că ne-am jucat astfel?
- Cum v-ați recunoscut colegul?
- Ce consecință are faptul că oamenii au culoarea sau forma nasului diferită?
- Ce s-ar întâmpla dacă toți am avea părul sau ochii de aceeași culoare?

Jocul „Colțul opiniei”

Scop: educarea spiritului de toleranță;

- dezvoltarea capacităților de analiză, de argumentare, de ascultare activă;
- stimularea interesului față de anumite probleme ale lumii contemporane.

Pregătirea: Două colțuri ale grupei vor semnifica pozițiile față de o anumită problemă:

1. Un colț va fi pentru cei ce sunt de acord cu problema (sunt pro);
2. Alt colț, pentru cei ce nu sunt de acord (sunt contra)

Desfășurare: Copiii se află în centrul sălii. Conducătorul jocului face o afirmație cu privire la o anumită problemă. Copiii se gândesc la ea, meditează câteva momente apoi se îndreaptă spre colțul corespunzător concluziei la care au ajuns: sunt ori nu sunt de acord cu cele afirmate de conducător. Nimeni nu are voie să rămână la mijloc sau să fie indecis, toți trebuie să ia o decizie. În colțul corespunzător opiniei proprii se vor purta discuții în perechi, după care copiii se pot muta la celălalt colț dacă și-au schimbat opinia. Se vor purta noi discuții, iar poziția finală poate să difere sau nu față de cea de la începutul exercițiului.

Afirmațiile exprimate în jocul propus au fost:

1. Nu mă joc cu copiii care nu sunt îmbrăcați frumos.
2. Eu nu mă joc cu țigani.
3. Trebuie să învățăm cântece și obiceiuri ale altor naționalități.

4. Eu nu dau jucăriile mele altor copii.

Această activitate poate fi aplicată la o mare diversitate de afirmații, iar când copiii și-au ales „colțul opiniei”, putem cere fiecăruia să explice alegerea făcută.

Joc „Din personaje negative, personaje pozitive”

Scop: -abordarea situațiilor conflictuale din perspectiva „câștig-câștig”

-conștientizarea efectelor negative ale prejudecăților.

Desfășurare: educatoarea alege povești cu personaje pozitive și negative aflate într-un conflict evident. Se formează grupuri de 5-6 copii, care, după ce ascultă povestea, se vor ocupa de personajele negative identificând conflictul. Vor fi ajutați prin întrebări precum:

-Cine este fericit/nefericit la sfârșitul poveștii? De ce?

-Au fost încălcate drepturile vreunui personaj? Ale cui? De către cine?

Li se cere copiilor să creeze povestea din punctul de vedere al personajului negativ, care este pedepsit de obicei de autor (*lupul* din „Capra cu trei iezi” sau din „Scufița roșie”, *zmeul*, *spânul*, *balaurul* etc). Educatoarea îi încurajează să explice atitudinea și comportamentul personajelor negative (de exemplu, toate animelele râdeau de vocea groasă a lupului, Scufița Roșie făcea gălăgie în pădure, călca iarba, bunicuța sforăia tare și tocmai de aceea lupul s-a hotărât să-i pedepsească). Copiii trebuie să găsească soluții de rezolvare pașnică a tuturor situațiilor conflictuale astfel încât toate personajele să fie mulțumite. În același timp, copiii constată că oricine are dreptul la o a doua șansă și are dreptul să se apere.

Un copil din fiecare grup comunică rezumatul discuțiilor și soluția pașnică adoptată de grup. De exemplu: *Lupul o ajută pe Scufița Roșie să culeagă ciupercuțe pentru bunica, le citește povești ieșilor cât timp mama lor este plecată după mâncare.*

Bibliografie: Vrasmas Traian *Școala și educația pentru toți*, Editura Miniped, București, 2004

Fluieraș Vasile *Teoria și practica învățării prin cooperare*, Editura Casa cărții de Știință, Cluj Napoca, 2005

Stanculescu Elena *Stereotipurile și vârsta în psihologia socială*, Editura Credis, București, 2003

Revista învățământului preșcolar, Ministerul educației și cercetării, 1/2007

Demers integrator în sprijinul elevilor cu Cerințe Educaționale Speciale (CES)

Autor: NISTOR MONICA

Incluziunea școlară este un demers important pentru asigurarea accesului la educație și participarea în mediul școlar pentru toți elevii, inclusiv cei cu Cerințe Educaționale Speciale (CES). Aceasta implică crearea unui mediu de învățare care să fie adaptat nevoilor individuale ale fiecărui elev, pentru a permite integrarea lor în activitățile școlare și pentru a le oferi oportunități egale de a învăța și de a se dezvolta. Iată câteva exemple de bune practici în sprijinul incluziunii școlare a elevilor cu CES:

- evaluarea și identificarea nevoilor individuale: Un prim pas crucial este evaluarea și identificarea nevoilor specifice ale fiecărui elev cu CES. Acest lucru poate fi realizat prin intermediul unei evaluări complete, care să implice părinții, cadrele didactice și specialiștii în educație specială.

- planificarea individualizată a învățării (PII): După identificarea nevoilor, se poate crea un plan individualizat de învățare pentru fiecare elev cu CES. Acest plan ar trebui să specifice obiectivele educaționale ale elevului, strategiile de predare și evaluare, precum și resursele și suporturile necesare.

- suport și formare pentru cadrele didactice: Formarea cadrelor didactice în domeniul educației incluzive este esențială pentru asigurarea succesului elevilor cu CES în mediul școlar. Aceasta poate include sesiuni de formare în tehnici de predare adaptate, utilizarea tehnologiei asistate și gestionarea comportamentului.
- colaborare între profesori și specialiști în educație specială: O colaborare strânsă între cadrele didactice și specialiștii în educație specială poate facilita implementarea planurilor individualizate de învățare și asigurarea suportului necesar pentru fiecare elev cu CES.
- utilizarea tehnologiei asistate: Tehnologia poate juca un rol semnificativ în sprijinirea elevilor cu CES în procesul de învățare. De exemplu, utilizarea aplicațiilor și a software-urilor specifice poate facilita accesul la informație și sprijini în învățare.
- mediul școlar prietenos și incluziv: Este important ca mediul școlar să fie unul care să promoveze acceptarea, înțelegerea și respectul față de diversitatea elevilor. Acest lucru poate fi realizat prin organizarea de activități și programe care să încurajeze colaborarea și interacțiunea între toți elevii.
- monitorizarea și evaluarea continuă: Este important să se monitorizeze progresul elevilor cu CES și să se evalueze eficacitatea strategiilor și intervențiilor utilizate. Acest lucru poate ajuta la ajustarea planurilor individualizate de învățare și la identificarea celor mai bune practici.
- colaborare între elevi: O strategie eficientă este implicarea elevilor fără CES în sprijinirea colegilor lor cu nevoi speciale. Prin implementarea programelor altor activități care promovează colaborarea și înțelegerea între elevi, se creează un mediu în care inclusiv elevii cu CES se simt acceptați și sprijiniți.
- adaptarea materialelor și a metodelor de predare: Profesorii pot adapta materialele didactice și metodele de predare pentru a răspunde nevoilor individuale ale elevilor cu CES. De exemplu, se pot utiliza materiale vizuale sau tactile pentru a sprijini învățarea elevilor cu deficiențe de vedere sau se pot oferi instrucțiuni clare și concise pentru elevii cu dificultăți de înțelegere.
- programe de mentorat și consiliere: Implementarea programelor de mentorat și consiliere poate oferi sprijin emoțional și academic elevilor cu CES. Prin intermediul acestor programe, aceștia pot beneficia de ghidare și încurajare din partea unor mentori sau consilieri special pregătiți pentru a răspunde nevoilor lor specifice.
- activități extracurriculare incluzive: Organizarea activităților extracurriculare care să fie deschise tuturor elevilor, indiferent de abilități sau nevoi speciale, poate contribui la crearea unui sentiment de apartenență și încurajare a interacțiunii sociale pozitive între elevi.
- suport pentru tranziția între nivelurile de învățământ: Este important să se ofere sprijin și asistență în procesul de tranziție între diferitele niveluri de învățământ, cum ar fi trecerea de la educația primară la cea secundară sau de la școală la viața activă. Aceasta poate include planificarea și pregătirea pentru tranziție, consiliere și sprijin în identificarea resurselor disponibile pentru elevi și familiile lor.

Adaptare curriculară elevi cu CES– clasa a IX a

Profesor: Papuc Adina

Unitatea de învățământ : Seminarul Teologic Liceal Ortodox „ Sf. Gheorghe,, Botoșani

Disciplina : Geografie

An școlar:2023-2024

Nume si prenume elev :....., diagnosticat cu DEFICIENȚE/ AFECTĂRI, **DIFICULTĂȚI DE ÎNVĂȚARE** ,conform *Certificatului de orientare școlară și profesională nr.*

Conținutul tematic al unității de învățare	Competențe specifice vizate	Modalități si mijloace de realizare	Nr. de ore alocate	Criterii minimale de apreciere a progresului	Metode si instrumente de evaluare
MODUL DE ÎNVĂȚARE 1					
1. Pământul - o entitate a Universului ▪ Elemente de geografie generală. (evaluare inițială) ▪ Universul și Sistemul solar ▪ Evoluția Universului și a Terrei - Caracteristicile Pământului și consecințele geografice	- Să citească corect și în ritm propriu un text la prima vedere - Să desprindă informațiile esențiale din textul citit;	-Exerciții variate de citire sub îndrumarea și sprijinul profesorului - Planșe, manual. -Sa utilizeze termeni geografici simpli în context cunoscute - Să enumere componentele Sistemului Solar	4	Sesizarea corectitudinii mesajelor	Observare sistematică. Probe scrise. (Elevul poate transcrie corect un text, chiar și după dictare, dar într-un ritm mai lent.) Fișe de evaluare.
2. Măsurarea și reprezentarea spațiului terestru ▪ Coordonatele geografice ▪ Reprezentări cartografice ▪ Măsurarea și calculul distanțelor și al suprafețelor pe hărți geografice și în orizontul local	--Să asocieze unitățile de relief cu punctele cardinale corespunzătoare poziției lor pe hartă -Să enumere elementele unei hărți -Sa definească <i>latitudinea</i> și <i>longitudinea</i>	-Exerciții variate de interpretare a hărții și a altor materiale suport sub îndrumarea și sprijinul profesorului folosind - Harta fizică a României, globul geografic -Exerciții de identificare a coordonatelor unor orașe.	3	-Numeste cel puțin 4 elemente ale unei hărți -Identifica latitudinea și longitudinea pentru 5 orașe	Observarea sistematică Autoevaluare/ Interevaluare

▪ Reprezentările cartografice și societatea omenească					
<i>Vacanță (30.10.2023 – 05.11.2023)</i>					
MODUL DE ÎNVĂȚARE 2					
2. Relieful terestru ▪ Unitățile majore ale reliefului terestru ▪ Agenți, procese și forme de relief ▪ Tipuri și unități de relief ▪ Relieful și societatea omenească ▪ Relieful orizontului local	-Să enumere formele de relief cunoscute -Să definească principalele forme de relief -Să reprezinte grafic fiecare formă de relief, utilizând semne convenționale -Să asocieze unitățile de relief cu punctele cardinale corespunzătoare poziției lor pe hartă.	-Identificare principalelor unități de relief folosind Harta fizică a lumii. - Descrierea cu cuvinte proprii a elementelor înțelese dintr-un text la prima vedere; -Ciorchinele -conversație euristică; -explicația.	7	- Îmbogățirea vocabularului -Alcătuiește texte scurte pe baza unor imagini sau pe o tema dată	Observarea sistematică Autoevaluare/ Interevaluare
<i>Vacanță (23.12.2023 – 7.01.2024)</i>					
MODUL DE ÎNVĂȚARE 3					
3. Atmosfera terestră ▪ Alcătuirea și structura atmosferei ▪ Factorii genetici ai climei ▪ Climatele Terrei	- Să utilizeze, în context nou, a informațiilor primite din diferite surse (text din manual, imagini cartografice sau alte surse) -Să enumere factorii genetici ai climei Să recunoască localizarea, pe hartă a principalelor tipuri de clima	-Să completeze un text lacunar cu cuvinte potrivite folosindu-se de cuvintele date. -Să enumere factorii care influențează clima pe Glob. -Flipped classroom -Sa prezinte caracteristicile climatelor de pe Glob	6	-Sa enumere 3 factori genetici ai climei - Să localizeze la hartă 3 climate și să prezinte temperaturile, precipitațiile, vanturile specific fiecărui climat	Observarea sistematică Autoevaluare/ Interevaluare
<i>Vacanță (19.02.2024 – 25.02.2024)</i>					
MODUL DE ÎNVĂȚARE 4*					

4. Apele Terrei ▪ Componentele hidrosferei ▪ Apele oceanice (oceanosfera) și apele continentale ▪ Hidrosfera și societatea omenească ▪ Hidrografia orizontului local	-Să explice esența principalelor noțiuni geografice , studiind un fragment de text -Să recunoască poziția geografică a principalelor râuri analizând harta fizică a lumii/completând harta contur.	-Să enumere componentele <i>hidrosferei</i> - Să formuleze, în cuvinte proprii, a sensului termenilor geografici explicând realitatea geografică -Harta fizică a lumii Conversația -Să genereze cât mai multe idei creative pentru promovarea Deltei Dunării	5	Să identifice cinci fluviidin Europa și principalele râuri din Romania	Observarea sistematică Autoevaluare/ Interevaluare Evaluare scrisă (T ₄)
5. Viața și solurile pe Terra ▪ Biosfera și organizarea ei. Evoluția vieții pe Terra ▪ Pedosfera ▪ Zonele biopedoclimatice ▪ Biosfera, solurile și activitatea omenească	- Să învețe sa scrie corect un text coerent utilizând noțiuni si denumiri noi. -Să realizeze corelatii intre climă si vegetație, faună	-Înțelegerea noțiunilor <i>biosferă</i>, <i>pedosferă</i> -Prezentarea componentelor și structurii biosferei -explicarea importanței biosferei și pedosferei pentru societatea omenească	3	-Sa enumere 5 tipuri de vegetație si 5 specii de plante din regiuni diferite - Identificarea aspectelor negative	Observarea sistematică Autoevaluare/ Interevaluare Evaluare scrisă (T₅)
Vacanță (27.04.2024 – 07.05.2024)					
MODUL DE ÎNVĂȚARE 5*					
6. Mediul, peisajul și societatea omenească ▪ Interacțiunile dintre elementele naturale ale mediului ▪ Interacțiunile dintre om și mediul terestru ▪ Peisajele naturale ▪ Factorii geoecologici naturali ▪ Tipurile de mediu natural	-Să definească notiunile: <i>mediu înconjurător</i>, <i>peisaj natural</i>, <i>peisaj antropic</i> , <i>factori geoecologici</i>. -Să precizeze caracteristicile mediului înconjurător. - Să realizeze corelații între elementele natural și /sau antropice din cadrul diferitelor tipuri de peisaje.	-Să definească diferiți termeni noi - Să formuleze, în cuvinte proprii, a sensului termenilor geografici explicând realitatea geografică - Exerciții de identificare a termenilor geografici într-un text la prima vedere. Texte . Dicționar.	3	-Enumerarea a 5 măsuri de protective a mediului înconjurător. -Să definească, folosind cuvinte proprii notiunile noi.	Se va realiza evaluarea continuă prin: -utilizarea aprecierilor verbale și sublinierea progresului realizat în rezolvarea fiecărei sarcini; -Evaluarea finală va viza atingerea criteriilor minime de progres.

Accesul copiilor cu cerințe educaționale speciale la educație

Paraschiv Neluța-Mihaela

Educația este un factor foarte important care influențează dezvoltarea unei societăți, indiferent de nivelul pe care aceasta îl are la un moment dat.

Un prim argument în sprijinul integrării elevilor cu CES în școlile de masă este promovarea incluziunii sociale și a diversității prin crearea unui mediu școlar complex, în care elevii pot învăța să interacționeze cu persoane care au nevoi educaționale diferite. Acest lucru contribuie la dezvoltarea empatiei și a respectului pentru diversitate. Oferind copiilor cu CES oportunitatea de a învăța alături de colegii lor tipici, se elimină stigmatizarea și izolarea lor, promovând în același timp acceptarea și înțelegerea diversității umane.

Integrarea copiilor cu cerințe speciale are în vedere includerea acestora în clasele obișnuite, se concentrează pe transferul copiilor de la școli separate la școlile obișnuite din cadrul comunității; dacă nu se constată o creștere a interacțiunilor între elevi cu și fără dizabilități sau cu diferențe în învățare, putem considera că nu este un proces de integrare școlară reală, ci numai o etapă în integrare: integrarea fizică.

Conform principiilor promovate în materie de educație de către organismele internaționale se menționează că persoanele cu deficiențe au aceleași drepturi fundamentale ca și ceilalți cetățeni de aceeași vârstă, fără discriminare, pe motive de sex, religie, limbă, opinii politice, stare financiară etc.

Aceste persoane au dreptul la tratament medical, psihologic, la școlarizare, pregătire și educare/reeducare profesională, la asistență, la consiliere, la servicii de încadrare de muncă precum și la alte servicii care să le permită dezvoltare și manifestare a aptitudinilor și capacităților de care aceștia dispun, să le faciliteze procesul de integrare/reintegrare socială.

În anul 1990 în Tailanda a fost lansat conceptul de "Educația pentru toți" la Conferința Internațională a Ministerului Educației, iar în anul 1994 în luna iunie la Conferința Mondială asupra educației speciale, desfășurată sub egida UNESCO la Salamanca, în Spania, a fost adoptată o declarație comună care conține următoarele aspecte:

- fiecare copil posedă caracteristici, interese, aptitudini și necesități de învățare proprii;
- fiecare copil are dreptul fundamental la educație și fiecărui copil să i se ofere șansa de a putea menține la un nivel acceptabil de învățare;
- persoanele cu cerințe speciale trebuie să aibă succes în școlile obișnuite(școlile de masă), iar aceste școli trebuie să se adapteze unei pedagogii centrate asupra copilului, capabilă de a veni în întâmpinarea trebuințelor fiecărui copil în parte;
- școlile obișnuite, care au adoptat această orientare, sunt cele mai utile mijloace de combatere a atitudinilor discriminatorii, construind o societate bazată pe spiritual de toleranță și acceptare și oferind șanse egale la educație pentru toți: mai mult, ele asigură o educație utilă pentru majoritatea copiilor, îmbunătățind eficiența și gradul de utilitate socială a întregului sistem educațional.

Abordarea educației speciale pleacă de la un adevăr evident pentru orice cadru didactic: fiecare copil/elev este în felul său. Fiecare copil este unic și nici unul nu seamănă cu celălalt, diferențe există, unele le vedem cu ochiul liber și altele pe care le observăm mai greu sau avem nevoie de metode speciale ca să le evidențiem.

Viziunile asupra procesului educațional, cele incluzive, trebuie să pornească de la premisa responsabilității sociale și profesionale a cadrului didactic, care trebuie format, susținut și împuternicit pentru cunoașterea și aplicarea tehnologiilor didactice de adaptare/ diferențiere curriculară, evaluare și promovare.

Copiii sunt diferiți prin particularitățile de vârstă, și de particularitățile individuale. Sunt diferențe date de trăsăturile lor fizice, de reacții emoționale, de temperament, de ritmul de

dezvolare, de ritmul cu care învață, de stilul învățării, de preocupările predilecte, de aptitudini și talente dar și de comportamentele pe care le manifestă fiecare.

Noțiunea de CES desemnează necesitățile educaționale complementare obiectivelor generale ale educației formale la nivel preșcolar/școlar, necesități care solicită o școlarizare adaptată particularităților individuale și/sau caracteristice unei deficiențe ori tulburări de învățare, precum și o intervenție specifică, prin reabilitare/recuperare corespunzătoare. CES exprimă o necesitate evidentă de a acorda anumitor copii o atenție și o asistență educațională suplimentară fără de care nu se poate vorbi efectiv de egalitatea șanselor, de acces și participare școlară și socială.

Profesorii din cadrul școlii incluzive trebuie încurajați să adopte practici moderne în cadrul orelor de curs, să se autoperfecționeze în permanență în ceea ce privește lucrul cu copiii cu CES.

Elevul cu CES este bine să învețe cu ceilalți elevi și nu separat de ei, cadrul didactic trebuie să stabilească foarte clar cum și cât timp va antrana copiii cu CES în activitate.

Pentru organizarea eficientă a instruirii/educației copiilor cu nevoi speciale, cadrele didactice trebuie să posede o pregătire specială, pentru că de ele depind succesul în acest proces.

Cadrele didactice trebuie să fie persoane deosebite, înzestrate cu calități alese, precum: generozitate, răbdare, iubirea de oameni, spiritul de sacrificiu.

Școala și familia au un rol foarte important în integrarea copiilor cu dizabilități în învățământul de masă.

Adoptarea programei: terapii specifice pentru copilul cu dizabilități, evaluarea după criterii stabilite inițial, se va evalua programul.

Cerințele ce trebuie respectate de oricare cadru didactic ce are în clasă copii cu dizabilități: crearea unei atmosfere calde, lucrând pe grupuri mici, educatorul supervizând și îndrumând discret fiecare grup de elevi, folosirea unui limbaj simplu și direct, însoțind de mimică expresivă și gesturi adecvate, solicitarea copilului cu dizabilități să rezolve sarcini diferite, astfel încât să aibă timp să le rezolve, păstrarea legăturii cu părinții, informându-i despre progresele copilului și despre modul în care își pot ajuta copilul acasă.

Pentru ca educația integrată să fie utilă, cadrele didactice trebuie să aibă o atitudine pozitivă față de copiii cu cerințe educative speciale și trebuie să cunoască bine problemele particulare ale elevilor deficienți din clasă, să mențină permanent legătura cu familia, pentru a cunoaște cât mai bine comportamentul și dezvoltarea acestora și alături de familie.

Integrarea elevilor cu CES în învățământul de masă este nu doar o necesitate, ci și un pas esențial către o societate inclusivă, tolerantă, mai echitabilă și mai bogată în diversitate. Acest proces necesită timp, angajament, resurse umane și materiale, dar beneficiile pentru toți elevii și pentru societate în ansamblu sunt cu adevărat semnificative.

În concluzie, pentru ca educația copiilor cu cerințe speciale să fie eficientă, pe de o parte trebuie să aibă un caracter integrat (să nu rupă copilul de familie și societate și să nu-l izoleze în instituții), iar pe de altă parte trebuie să aibă un caracter diferențiat, să fie adaptată particularităților de vârstă și intelectuale ale elevilor.

Bibliografia:

- Mircea Alexandru Birt - *Psihiatrie. Prolegomene clinice*, Editura Dacia, Cluj –Napoca, 2001;
- Constantin Cucoș - *Pedagogie generală*, Editura Polirom, Iași, 2002;
- Valentina Chicu - *Evaluarea în incluziunea educațională: de la teorie la practică*, Editura Pro Didactica, 2012;
- Doru Vlad Popovici, Raluca Matei - *Terapie ocupațională pentru persoanele cu deficiențe*, Editura Muntenia, Constanța, 2005;
- Mircea Miclea - *Psihologie cognitivă. Modele teoretico-experimentale*, Editura Polirom, Iași, 2003.

PLAN DE SERVICII INDIVIDUALIZAT PENTRU COPIII CU CERINȚE EDUCATIONALE SPECIALE

Asistent social Parvana Gabriel

Numele și prenumele copilului/elevului: C A L

Mama: M M

Tata: C I

Reprezentantul legal al copilului: -

Data nașterii: – Galați, Jud. GALAȚI

Domiciliul: -

Unitatea de învățământ la care este înscris: LICEUL TEHNOLOGIC „SIMION MEHEDINTI”
GALAȚI

Certificat de orientare școlară și profesională: nr. emis de C.J.R.A.E. - GALAȚI

Data realizării/revizuirii planului de servicii individualizat: 18.09.2023

Responsabilul de caz servicii educaționale: Profesor Diriginte: C M

Drepturi/Beneficii de asistență socială pentru copiii cu CES (prevăzute de Legea nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare): Bursă socială

Servicii psihoeducaționale pentru copilul cu CES

Tipul de serviciu/intervenție	Instituția responsabilă	Obiective	Data de începere	Perioada de acordare a serviciului	Persoana responsabilă de acordare a serviciului (date de contact)
Servicii educaționale: Școlarizare la domiciliu	Liceul Tehnologic „Simion Mehedinți” Galați	-asigurarea unui mediu educațional incluziv -flexibilizarea activităților de învățare și de instruire practică în funcție de specificul dizabilității: (Tipul de deficiență/handicap: Retard psihic Gradul de handicap/nivelul de deficiență – hand grav cu as personal -respectarea individualității elevului -formarea competențelor specifice domeniilor cognitiv, psihomotric, afectiv, comportamental prin atingerea obiectivelor din PIP -realizarea unui demers didactic individualizat în conformitate cu programele școlare din ciclul profesional	11.09.2023	28.06.2023	Diriginte: Prof. C M Tel: Fax:

Servicii de asistentă psihopedagogică prin cadrul didactic itinerant și de sprijin	-	-	-	-	-
Servicii de consiliere și orientare școlară	Liceul Tehnologic „Simion Mehedinți” Galați	-autocunoașterea și formarea deprinderilor de relaționare interpersonală -asumarea de diferite roluri în viață -utilizarea oportunităților oferite de școală și comunitate pentru integrarea personala și socio-profesională -aplicarea tehnicilor de autocontrol emotional -argumentarea importanței încrederii în sine, pentru evoluția personală -examinarea caracteristicilor specifice adolescenței -înțelegerea și respectul altora și a sinelui -ameliorarea continuă a comunicării cu ceilalți	11.09.2023	28.06.2023	Diriginte: Prof. C M Tel:
Servicii de terapie logopedică/terapie a tulburărilor de limbaj	Liceul Tehnologic „Simion Mehedinți” Galați	Nu e cazul			
Servicii de terapie educațională*	Liceul Tehnologic „Simion Mehedinți” Galați	-stimularea și dezvoltarea disponibilităților psihice individuale cu formarea unor comportamente independente -formarea și educarea abilităților și deprinderilor de muncă -corectarea tendințelor negative -exersarea conduitei independente -susținerea psihofectivă a elevului pentru prevenirea situațiilor de criză -consolidarea comportamentului decizional			
Servicii de kinetoterapie*	-	-	-	-	-

Asigurare transport la unitatea de învățământ	Nu e cazul	-	-	-	
Măsuri de sprijin pentru educația incluzivă**	-	-	-	-	-

*Doar în cazul elevilor înscriși în unități de învățământ special.

**Doar în cazul elevilor înscriși în unități de învățământ de masă.

Echipa de profesori:

1. Prof. E C	8. Prof. C A
2. Prof. C M,	9. Prof. R I
3. Prof. I L	10. Prof. B A
4. Prof. G E	11. Prof. T J
5. Prof. C M	12. Prof. C D
6. Prof. F S	13. Prof. P S
7. Prof. M M	

PROGRAM DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

Prof. inv. pr. Silvia Parvana
Școala Gimnazială Nr. 28, Galați

1. INFORMAȚII GENERALE:

Numele: D.M

Data nașterii: 10.12.2013

Domiciliul: Galați

Instituția: Școala Gimnazială Nr.28, Galați

Clasa: a III-a

Echipa de lucru: - profesor pentru învățământul primar;
- psiholog școlar

Data de elaborare a programului: martie

Durata de desfășurarea a programului: martie-iunie

Domeniul de intervenție: Limba română

2. EVALUARE ÎNȚIALĂ

Instrumente folosite în evaluare: fișa psihopedagogică, observația spontană și dirijată, convorbirea individuală și de grup, sarcini de lucru pentru automatizarea și comprehensiunea citirii (pretest).

Diagnostic:

- *Medical:* clinic sănătos;
- *psihologic:* intelect liminar, deficit de atenție, percepție slabă, labilitate emoțională;
- *psihopedagogic:* dificultăți de învățare-dislexo-disgrafie, discalculie;
- *pedagogic:* nu face față cerințelor educaționale; adaptare inferioară la cerințele programei școlare pentru clasa a III- a și a curriculumului de citire–scriere-calcul.

Capacități-competențe-abilități-lacune-nevoi:

- competențe sporite în desfășurarea activităților ludice (respectă cu strictețe regulile jocului și duce la capăt sarcina didactică la nivelul propriu);
- capacități relativ bune de învățare comportamentală prin imitație;
- posibilități bune de comunicare orală, gestuală, expresivă;
- nevoia de afecțiune, de integrare, de modele socio-umane și de sprijin gradat;
- toleranță scăzută la frustrări, sociabilitate relativ bună;
- feed-back pozitiv în situațiile de individualizare a sarcinilor de învățare;

Probleme cu care se confruntă copilul la disciplina limba română

- vocabular sărac;
- posibilități de exprimare reduse;
- vorbire rară, ezitantă, încetinită;
- în scris apar omisiuni și înlocuiri de grafisme, nu face analiza și sinteza fonematică corect, inversiuni de litere;
- automatizarea citirii la nivel de clasa I: numărul de cuvinte citite corect pe minut – 42 cuvinte;
- comprehensiunea citirii scăzută: scorul 1 p., dificultăți în a răspunde chiar și la întrebări literale.

3. DERULAREA PROGRAMULUI DE INTERVENȚIE

Obiective	Activități de învățare	Metode și mijloace de realizare	Criterii minime pentru evaluarea progresului
- să înțeleagă semnificația globală a mesajului oral; - să sesizeze intuitiv corectitudinea unei propoziții ascultate, - să sesizeze sensul cuvintelor într-un enunț dat - să formuleze clar și corect enunțuri verbale potrivite unor situații date - să identifice litere, grupuri de litere, silabe, cuvinte și enunțuri în textul tipărit și în textul de mână - să sesizeze legătura dintre enunțuri și imaginile care le însoțesc - să desprindă semnificația globală a unui text citit - să citească în ritm propriu, corect un text	- observarea unor imagini relaționate cu textul; - formularea de enunțuri pe baza acestor imagini; - citirea unor propoziții cu grad de dificultate crescând; - explicarea cuvintelor necunoscute; - punerea acestor cuvinte în contextul unor propoziții; - citirea repetată a unor paragrafe din lecturile propuse; - povestirea paragrafului în cuvinte proprii - răspunsul la întrebări literale legate de acest paragraf - realizarea unor inferențe simple pe baza textului - citirea repetată a unui text de o pagină	Metode: - observația - conversația - citirea în gând - citirea cu voce tare - povestirea - explicația - problematizarea Mijloace: - planșe cu imagini despre lecturile ce vor fi studiate; - lecturi literare clasa a III-a: - Moromeții, după Marin Preda; - Mănăstirea Putna, Legendă populară; - Lupul, calul și puiul de vulpe; - Din greșeală, după Lev Tolstoi; - Coridorul ispitei, după Voltaire	- înțelege semnificația globală a unui text scurt, după ascultarea repetată a acestuia, sau după lămuriri suplimentare; - formulează răspunsuri la întrebările puse, uneori cu imprecizii, corectate la solicitarea învățătorului; - citește în ritm propriu silabe, cuvinte și propoziții alcătuite din 2-3 cuvinte, uneori cu inversiuni sau repetări, corectate la intervenția învățătorului; - citește cuvinte scrise, formate din silabe cunoscute; - citește fluent și corect enunțuri

	- repetarea sarcinilor de comprehensiune după citirea întregului text	- fișe de lucru - calculator	cunoscute, cu ezitări sau pauze mai lungi, atunci când întâlnește cuvinte care conțin aglomerări de consoane, grupuri de litere etc.;

Prin acest program am urmărit:

- recuperarea laturilor disfuncționale în ceea ce privește citirea conștientă;
- antrenarea elevului în activități plăcute pentru a-l stimula;
- dezvoltarea abilităților de citire a cuvintelor și propozițiilor;
- îmbogățirea, precizarea și activizarea vocabularului;
- dezvoltarea autonomiei personale și sociale;
- dezvoltarea capacității de orientare și adaptare la mediu.

PLAN DE SERVICII INDIVIDUALIZAT PENTRU COPIII CU CERINȚE EDUCATIONALE SPECIALE

Prof. înv. Preșcolar Pașka Roxana – Mariana

Nr. _____

Aprobat în ședința COSP, din data de _____

**Avizat, Președinte COSP, Prof. consilier școlar
MESAROS ADINA EMILIA – director C.J.R.A..E Sălaj**

Director Prof. Marian Antonela Dana Grădinița cu P.P. „Pinocchio”

Numele și prenumele copilului/elevului:

Mama:

Tata:

Reprezentantul legal al copilului:

Data nașterii: 18.05.2017

Unitatea de învățământ la care este înscris: Grădinița cu Program Prelungit „Pinocchio” Zalău

Certificat de orientare școlară și profesională nr. 744 din 26.10.2023 emis de Centrul Județean de Resurse și de Asistență Educațională Sălaj, Comisia de Orientare Școlară și Profesională

Data realizării/ revizuirii planului de servicii individualizat: noiembrie 2023

Responsabilul de caz servicii educaționale: Prof. Pașka Roxana, Prof. Ghiurco Anamaria, Prof. Marian Dana

Drepturi/Beneficii de asistență socială pentru copiii cu CES (prevăzute de Legea nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare): ART. 51 alineat (2) - Copiii și tinerii cu cerințe educaționale speciale, școlarizați în unitățile de învățământ special sau de masă, inclusiv cei școlarizați în alt județ decât cel de domiciliu, beneficiază de asistență socială constând în asigurarea alocăției zilnice de hrană, a rechizitelor școlare, a cazarmamentului, a îmbrăcăminte și a încălțăminte în cuantum egal cu cel pentru copiii aflați în sistemul de protecție a copilului, precum și de găzduire gratuită

în internate sau centrele de asistare pentru copiii cu cerințe educaționale speciale din cadrul direcțiilor generale județene/a municipiului București de asistență socială și protecția copilului.

Servicii psihoeducaționale pentru copilul cu CES

Tipul de serviciu/ intervenție	Instituția responsabilă	Obiective	Data de începere	Perioada de acordare a serviciului	Persoana responsabilă de acordare a serviciului (date de contact)
Servicii educaționale	Grădinița cu Program Prelungit „Pinochio” Zalău	Dezvoltarea fizică, a sănătății și igienei personale își coordonează mușchii în desfășurarea unor activități să participe la activități fizice variate adecvate nivelului lui de dezvoltare; să utilizeze simțurile în interacțiunea cu mediul apropiat; să manifeste deprinderi de păstrare a igienei personale; (exemplu: folosește șervețele Să ptr. a-și șterge nasul, își spală mâinile și le șterge, duce mâna la gură când tușește) Dezvoltarea socio – emoțională să interacționeze pozitiv cu adulții cunoscuți; (educatoare, bone, etc.) să ceară ajutorul adultului atunci când este în dificultate; să participe la interacțiuni pozitive cu copii de vârstă apropiată; să respecte reguli simple (regulile grupei); să împartă și să înapoieze jucării; să demonstreze conștientizarea stărilor emoționale diferite prin jocul de rol; să înceapă să-și controleze pornirile/impulsurile Capacități și atitudini în învățare să manifeste curiozitate pentru activități, persoane și obiecte noi; să încerce/inițieze acțiuni noi; să realizeze sarcinile de lucru cu sprijin din partea educatoarelor; să solicite și să accepte ajutor pentru a depăși o dificultate;	noiembrie 2023	noiembrie 2023 - iunie 2024	Pașka Roxana Tel. Tel.

		să găsească utilizări noi ale obiectelor cu și fără îndrumarea adultului; să demonstreze prezența simțului muzical ritmic prin cântec,joc cu cânt,dans să demonstreze creativitate prin activități artistico-plastice și practice Dezvoltarea limbajului,a comunicării și a premiselor citirii și scrierii să utilizeze intonații diferite,gesturi,limbajul corporal,structuri lingvistice simple pentru a transmite un mesaj simplu; să demonstreze înțelegerea unui mesaj oral; să verbalizeze experiențele trăite; să adreseze întrebări pentru a afla denumirea obiectelor,persoanelor,etc. Dezvoltarea cognitivă și cunoașterea lumii să identifice elementele caracteristice ale unor fenomene din mediul apropiat; să realizeze ,în mod dirijat,activități simple de investigare a mediului; să demonstreze familiarizarea cu conceptul de număr și numerație; identifică formele obiectelor din mediul înconjurător; efectuează operații simple de seriare; grupare și clasificare; să evidențieze caracteristicile unor obiecte din mediul înconjurător			
Servicii de asistență psihopedagogică prin cadrul didactic itinerant și de sprijin	-	-	-	-	-
Servicii de consiliere și	Grădinița cu P.P.	Activități de consiliere individuală:	noiembrie 2023	noiembrie 2023-	Prof. consilier școlar

orientare școlară	„Pinochio” Zalău	dezvoltarea abilităților de autocunoaștere, comunicare și relaționare interpersonală, tehnici de învățare eficientă, identificarea aptitudinilor, orientare școlară		iunie 2024	
Servicii de terapie logopedică/ terapie tulburărilor de limbaj	Grădinița cu P.P. „Pinochio” Zalău	Antrenarea abilității de receptare a mesajului verbal și nonverbal; Stimulare lingvistică la nivel fonematic, la nivel de cuvânt și la nivel propozițional; Corectarea dislexico-disgrafiei - identificare auditivă, asociere fonem-literă-grafem; Dezvoltarea comunicării în context social-integrator	noiembrie 2023	Noiembrie 2023 -iunie 2024	Profesor logoped Tel:
Servicii de terapie educațională*	-	-	-	-	-
Servicii de kinetoterapie*	Centrul de Zi NoRo	Activități cu scop terapeutic(logopedie, kinetoterapie) și activități socio-educative	-	-	Asociația Prader Willi
Asigurare transport la unitatea de învățământ	-	-	-	-	-
Măsuri de sprijin pentru educația incluzivă**	Grădinița cu Program P.P. „Pinochio” Zalău	Tratarea diferențiată în funcție de nevoile speciale ale copilului, în scopul obținerii progresului și menținerii motivației de învățare/ creșterii încrederii în sine. Implicarea copiilor în activități pe tema acceptării persoanelor cu cerințe educaționale speciale. Sprijin financiar conform legislației în vigoare	noiembrie 2023	noiembrie 2023 -iunie 2024	Prof. Pașka Roxana Tel. Prof. Dir.....

* Doar în cazul elevilor înscriși în unități de învățământ special

**Doar în cazul elevilor înscriși în unități de învățământ de masă

Întocmit responsabil de caz servicii psihoeducaționale:

Numele și prenumele: _____

Ghiurco Anamaria _____

.....

Data: _____

PLAN DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT PENTRU ELEV CU DEFICIENȚĂ MENTALĂ

Prof. înv. primar PETRESCU FLORENTINA – REBIANA
Școala Gimnazială „Matei Basarab” Târgoviște

I. INFORMAȚII DE BAZĂ

NUMELE ȘI PRENUMELE: V. Ș

DATA NAȘTERII: 1 febr. 2016

DOMICILIUL: ...

CLASA: pregătitoare

AN ȘCOLAR: Modul 1 – 3, 2023 – 2024

Nr. de Înregistrare în unitatea școlară a planului de servicii individualizat: ...

DIAGNOSTICUL/PROBLEMELE CU CARE SE CONFRUNTĂ COPILUL: Deficiență mentală, conf. CEOSP, Nr. .../...

ECHIPA DE INTERVENȚIE:

Profesor itinerant/ prof. de sprijin: G.M.

Prof. înv. primar Petrescu Florentina – Rebiana

Logoped școlar: N.N.

Părinți: V.P., V.A.

PRIORITĂȚI:

Diminuarea dificultăților de învățare

Utilizarea numerelor în calcule elementare

DURATA planului de intervenție personalizat: octombrie 2023 – februarie 2024

DATA elaborării PIP: octombrie 2023

DATA revizuirii: februarie 2024

Obiective	Conținuturi	Metode și mijloace de realizare	Perioada de intervenție	Criterii minimale de apreciere a progreselor	Metode și instrumente de evaluare
1.1. Recunoașterea și scrierea numerelor în concentrul 0-10	Numere	-numărarea elementelor unei mulțimi, pentru evidențierea faptului că numărul de elemente ale acesteia este dat de ultimul număr din succesiunea 1, 2,...x, unde $x=5$; - reprezentarea numerelor de la 1 la 5 cu ajutorul unor obiecte (jetoane, creioane, mărgel etc.) sau semne (cerculețe, linii etc.); - recunoașterea cifrelor de la 0 la 5;	Octombrie 2023 – noiembrie 2023	Numără elementele unei mulțimi cu 5 elemente Recunoaște cifrele de la 0 la 5	Probă orală

1.2. Compararea numerelor în concentrul 0-10	Numere	- compararea grupurilor de obiecte (bile, bețișoare, puncte etc.) prin figurarea lor unele sub altele, încercuirea părților comune ale grupurilor, punerea în corespondență 1 la 1 a elementelor grupurilor; - colorarea elementelor unei mulțimi după criterii date (ex.: „Colorează mulțimea care are cele mai multe/cele mai puține ...”; „Construiește/ desenează o mulțime cu tot atâtea/ cu mai multe/ cu mai puține ...” etc.);	Octombrie 2023 – noiembrie 2023	Compară grupuri de obiecte Pune în corespondență 1 la 1 elementele unei mulțimi	Probă orală Probă scrisă Fișe de lucru
2.2. Identificarea unor forme geometrice plane (pătrat, triunghi, dreptunghi, cerc) și a unor corpuri geometrice (cub, cuboid, sferă) în obiecte manipulate de copii și în mediul înconjurător	Elemente intuitive de geometrie	- descrierea unor figuri și corpuri geometrice din mediul apropiat; - recunoașterea unor figuri și corpuri geometrice: pătrat, dreptunghi, cerc, triunghi, cub, sferă - folosirea formelor geometrice (pătrat, dreptunghi, cerc, triunghi,) în realizarea unor desene (casă, robot, vapor etc.) pe foaie velină sau cu pătrățele; - jocuri de construcții folosind piese din lemn sau plastic;	Decembrie 2023	Recunoaște forme și corpuri geometrice	Probă orală/scrisă Probă practică
3.1. Rezolvarea de probleme prin observarea unor regularități din mediul apropiat	Probleme	- continuarea unor modele repetitive reprezentate prin obiecte, desene sau numere;	Ianuarie 2024	Continuă modele repetitive. Face asocieri ale obiectelor	Probă scrisă Fișe de lucru

		- descoperirea „intrusului” în cadrul unui model repetitiv; - exerciții variate de asocieri și corespondențe (ex.: păpușă-rochie, pantof-picior, mașină-șofer, ploaie-umbrelă, pătrat-linie etc.); - explorarea unor softuri educaționale adecvate vârstei;		după funcționalitate	
4.1. Formularea unor observații asupra mediului apropiat folosind limbajul comun, reprezentări prin desene și operatori logici „și”, „nu”	Mediul apropiat	- jocuri de mișcare în care se folosesc operatori logici „și”, „nu” (ex.: „Copiii care au ochi verzi și păr blond să ridice mâna.”); - executarea unor instrucțiuni care folosesc operatori logici (ex.: „Copiii care nu au șosete verzi să facă 2 pași în față.”);	Ianuarie 2024	Raspunde da sau nu la diferite probleme cotidiene	Evaluare orală
5.1.Sortarea/clasificarea unor obiecte/ materiale etc., pe baza unui criteriu dat	Științe fizice	- gruparea obiectelor/corpurilor după un anumit criteriu (formă, culoare, mărime, grosime, gust, utilitate, natural/prelucrat etc.); - sortarea pe diverse categorii: legume/fructe; cu gust dulce/acru etc.;	Ianuarie 2024	Sortează și grupează obiecte/imagini pe categorii – denumește categoriile	Observarea sistematică
Evaluarea P.I.P.	În raport de conținutul vizat	Completarea fișelor de evaluare	Februarie 2024	Îndeplinește cerințele minime din P.I.P.	Probă orală Probă scrisă

RAPORT DE MONITORIZARE

SECȚIUNEA I

Date de identificare

a) Numele și prenumele copilului/ elevului (ei) V.Ș.

b) CNP _____

SECȚIUNEA II

Date relevante privind activitatea asistentului personal

(se completează numai pentru copiii încadrați în gradul grav de handicap care au asistent personal) a)

Activitatea asistentului personal se desfășoară în interesul superior al copilului, în acord cu fișa postului DA NU

b) Dificultăți întâmpinate în desfășurarea activității asistentului personal DA NU

c) Soluții de remediere DA NU

SECȚIUNEA III

Date relevante privind serviciile cuprinse în planul de servicii individualizat/ respectiv PIP:

a) Serviciile pentru copil/familie sunt furnizate în termenii stabiliți de profesionistul responsabil DA NU.

b) Se observă progres/stagnare în normele admise în situația copilului DA NU

c) Dificultăți întâmpinate în furnizarea serviciilor DA NU

d) Se observă stagnare îndelungată/regres în situația copilului DA NU

e) Soluții de remediere DA NU

SECȚIUNEA IV

Date relevante privind intervențiile cuprinse în planul de servicii individualizat/ respectiv PIP

a) Intervențiile pentru copil/familie sunt furnizate în termenii stabiliți de profesionistul responsabil. DA NU

b) Dificultăți întâmpinate în furnizarea intervențiilor DA NU

c) Soluții de remediere DA NU

SECȚIUNEA V

Gradul de satisfacție a beneficiarului și familiei sale privind progresele copilului și modul de implementare a Planului de servicii individualizat/ respectiv PIP *se declara multumiti.*

SECȚIUNEA VI

CONCLUZII PRIVIND PLANUL DE SERVICII INDIVIDUALIZAT (P.S.I): (se completează la sfârșitul anului în echipa multidisciplinară);

((încercuți litera/literele corespunzătoare enunțurilor adecvate din punctul dvs de vedere))

a) Procesul de acordare a serviciilor psihoeducaționale decurge conform planului, cu/ fără soluții de remediere.

b) Procesul de acordare a serviciilor psihoeducaționale întâmpină dificultăți care necesită revizuirea planului

c) Este necesară o nouă orientare școlară și profesională înainte de expirarea termenului legal, DA NU

d) Obiectivele planului au fost atinse în totalitate/ parțial/ nu au fost atinse în termenul propus.

e) Obiectivele planului au fost atinse în termenul propus/ înainte de termenul propus.

f) Alte concluzii

CONCLUZII PRIVIND PLANUL DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT (se completează la sfârșitul perioadei de implementare)

a) Obiectivele planului au fost atinse în totalitate/ parțial/ nu au fost atinse în termenul propus.

b) Obiectivele planului au fost atinse în termenul propus/ înainte de termenul propus.

c) Alte concluzii

SECȚIUNEA VII

RECOMANDĂRI PRIVIND PLANUL DE SERVICII INDIVIDUALIZAT (P.S.I): (încercuți litera/literele corespunzătoare enunțurilor adecvate din punctul dvs de vedere)

a) Menținerea planului și reevaluare pentru perioada următorului semestru DA NU

- b) Propunere/Decizie de revizuire a planului DA **NU**
- c) Propunere/Decizie de revizuire a contractului cu familia DA **NU**
- d) Propunere de reevaluare complexă DA **NU**
- e) Reluarea demersurilor de reevaluare complexă, conform termenului legal **DA NU**
- f) Decizie de începere a monitorizării postservicii pentru următorul semestru/an școlar **DA NU**
- g) Alte recomandări

RECOMANDĂRI PRIVIND PLANUL DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT (PIP)

- a) Menținerea planului și reevaluare pentru perioada următorului semestru **DA NU**
- b) Propunere/Decizie de revizuire a planului DA **NU**
- c) Alte concluzii

Numele și prenumele responsabilului de caz servicii educaționale

Data

Semnătura

Intervenții psihopedagogice și de management al clasei la elevul cu A.D.H.D. de vârstă școlară mică. Program de intervenție personalizat P.I.P.

Autor: Profesor Piticaru Ancuța, C.S.E.I. Sf. Andrei Gura Humorului

Imaginează-ți că ești într-un joc video unde totul vine spre tine în același timp: unde imaginile, sunetele, mișcările, senzațiile vin deodată, te distrag și te copleșesc, pentru că sunt prea mulți stimuli asupra cărora trebuie să-ți concentrezi atenția, o permanentă oboseală și stare de neliniște. Pentru un copil cu ADHD, o zi obișnuită din viața sa, poate arăta exact așa, iar această comparație ne prezintă modul în care acest copil experimentează lumea înconjurătoare. Și cum orice copil are nevoie mai mult de modele și nu de critici, fiecare având temperamente diferite, capacități intelectuale diferite, manifestări, comportamente diferite, cu atât mai mult un copil mereu agitat, hiperactiv și opozant, resimte nevoia să fie mereu în centrul atenției prin tot ceea ce face, cu accesele sale de furie și sursele sale de energie, agitație, neatenție și comportament opozant, ceea ce nu permite o altfel de adaptabilitate la mediu decât într-un mediu optim, favorabil de creștere și educare în limitele impuse de particularitățile psihoindividuale de dezvoltare, propriul potențial intelectual printr-un diagnostic diferențiat și o strânsă colaborare în mod constant, între mediul familial, medical și educațional. Unii copii se pot adapta școlilor de masă însă alte situații impun învățământul special, centrele școlare de tip incluziv oferind acel cadru optim de dezvoltare alături de alți copii, cu o varietate de comportamente și manifestări, într-o lume a diversității printr-o educație adaptată diferențiat. individualizat unor nevoi educative speciale și cerințe individuale. Nu putem acționa direct asupra comportamentului complex cum ar fi asupra impulsivității sau hiperactivității decât dacă aceste comportamente complexe le operaționalizăm în comportamente simple, ușor de observat și măsurat. Identificarea comportamentelor specifice se realizează prin monitorizarea atentă a indicatorilor unui comportament: frecvența, intensitatea, latența și durata comportamentului. Monitorizarea are ca obiective identificarea antecedentelor și consecințelor unui comportament datorită unui principiu de modificare comportamentală care să spună că un comportament poate fi modificat prin acțiunea la nivelul antecedentelor și la nivelul consecințelor comportamentului. Copilul cu ADHD va rămâne mereu o provocare pentru mediul școlar, familial, social, cum o nouă zi din viața lui, banală pentru mulți dintre noi devine o provocare în existența sa. Cadrele didactice își vor ghida activitatea în clasă după Modelul: (3 – C) Claritate / Constanță / Calm. Astfel, copilul cu ADHD se manifestă în raport cu: temperamental, progresul în învățare, inteligența emoțională și dificultățile de reglare emoțională. Adaptabilitatea rămâne astfel, un predictor robust pentru simptomatologia copilului cu ADHD, prin construirea răspunsului adecvat bazat pe informații

emoționale, în timp ce Inteligența intrapersonală, pe de altă parte, implică recunoașterea, înțelegerea și exprimarea unor emoții prin autorefecție relevantă de trăsăturile inteligenței emoționale.

Așadar, ADHD poate fi înțeles printr-un model multidimensional care cuprinde nu numai abilități măsurabile, cum este inteligența emoțională, ci și o serie de metacogniții și percepții subiective, cum sunt trăsăturile inteligenței emoționale. Părinții, alături de cadrele didactice de la clasă, joacă un rol esențial în procesul de integrare socială și dezvoltarea abilităților copiilor. Un mediu previzibil, cu reguli clar aplicate consecvent în diverse medii familiale și școlare, cresc toleranța la frustrare. Rutina și regulile clare ajută elaborarea unui program eficient de management al comportamentului. Consecințele comportamentelor negative sau pozitive trebuie să fie imediate și frecvent reamintite. Cea mai dificilă condiție de îndeplinit este păstrarea calmului față de elev, indiferent de context și circumstanțe. Stilul didactic și parental trebuie să fie unul bazat pe anticipare, observare, instrucțiuni clare, pe oferirea de feedback adaptat în activități concrete, cât mai variate și reorientări comportamentale, cu multe încurajări și atenție permanentă pentru a le oferi motivație și creșterea stimei de sine.

Ce este ADHD?

Tulburarea hiperactivitate / deficit de atenție (ADHD) (Attention deficit hyperactivity disorder) este o [tulburare de neurodezvoltare](#) care se caracterizează, conform ultimei ediții a Manualului de diagnostic și clasificare statistică a tulburărilor mintale (DSM – V), printr-un model de inatenție și / sau hiperactivitate - impulsivitate care interferează cu multiple aspecte ale vieții individului. Pentru un diagnostic, comportamentele și dificultățile asociate cu ADHD trebuie să interfereze semnificativ cu funcționarea individuală. Prevalența ADHD este estimată la 5% dintre copiii de vârstă școlară. Numeroși autori consideră că 26-65% dintre copiii diagnosticați cu ADHD, vor prezenta semne de hiperactivitate / deficit de atenție în adolescență cât și la vârsta adultă. Bussing și colaboratorii (2010), într-un studiu comparat între adolescenții cu ADHD și cei fără ADHD au observat că primii prezintă probleme semnificative în sfera psihologică, a performanțelor școlare și a relațiilor interpersonale, cu influențe negative asupra calității vieții. Afectează în jur de 5-7% din copii dacă sunt diagnosticați potrivit criteriului [DSM - IV](#) și 1-2% dacă sunt diagnosticați potrivit criteriului [ICD - 10](#), numărul persoanelor de sex masculin diagnosticați cu ADHD fiind de aproximativ două ori mai mare decât al celor de sex feminin. În România, medicația disponibilă include stimulante și non - stimulante care pot fi prescrise de la vârsta de 6 ani. Întotdeauna când este posibil, se recomandă asocierea cu psihoterapie. Literatura medicală, a descris simptome similare celor ale ADHD, începând cu secolul al XVIII - lea dar controversile pe diagnosticare și tratament s - au resimțit începând cu anii 1970.

Copilul cu tulburare cu deficit de atenție și/sau hiperactivitate a fost inclus în rândul celor cu nevoi de sprijin și cerințe educaționale speciale în S.U.A încă din anul 1990 când s-a adoptat Legea privind educația persoanelor cu dizabilități (Individuals with Disabilities Education Act/IDEA). Acest act asigură că toți copiii cu vârste cuprinse între 3 și 21 de ani beneficiază de o educație publică gratuită și adecvată, indiferent de capacitate. Având ADHD nu califică automat un copil pentru servicii speciale în conformitate cu IDEA. Conform liniilor directoare, elevii trebuie să aibă un handicap, trebuie să aibă nevoie de o educație specială sau de servicii conexe datorită handicapului. Deși ADHD nu este nominalizat că fiind un handicap propriu-zis, acesta este nominalizat că o condiție din categoria "Alte afectări ale sănătății" (Bailey,2007) astfel, copilul cu ADHD este eligibil pentru servicii educaționale speciale dacă mai are și dificultăți de învățare, fiind astfel inclus într-un program educațional individualizat (PEI)..

Ca urmare, ADHD este asociat cu o varietate de probleme, inclusiv performanță academică slabă, probleme legate de relațiile interpersonale și, mai târziu în viață, probleme de praeurs profesional. Diagnosticul precoce va oferi o oportunitate de intervenție timpurie, care, la rândul său, va îmbunătăți calitatea vieții tânărului pe toată durata vieții. Pentru unii indivizi, simptomele se remit odată cu vârsta (cel mai frecvent simptome manifestate prin hiperactivitate și impulsivitate), în timp ce alții experimentează simptome persistente și afectarea asociată până la vârsta adultă și după Criteriile DSM - 5, definite de Asociația Americană de Psihiatrie (2013) includ trei subtipuri de ADHD: predominant neatent, predominant hiperactiv/impulsiv și prezentare combinată. Criteriile DSM - 5

necesită apariția simptomelor până la vârsta de 12 ani (dar nu provoacă neapărat afectarea). Pentru copii, șase (sau mai multe) simptome din fiecare subtip sunt necesare pentru un diagnostic, în timp ce pentru adolescent și adulții (cu vârsta de 17 ani și peste), sunt necesare cel puțin cinci simptome curente. Simptomele trebuie să persiste timp de cel puțin șase luni până la un grad care nu este în concordanță cu nivelul de dezvoltare al copilului și să fi cauzat afectarea directă a activităților sociale și academice/profesionale. În timp ce ADHD poate fi diagnosticat la copiii cu vârsta sub cinci ani (nu există o vârstă minimă propusă de sistemele de diagnosticare), simptomele pot fi greu de distins de variația observată în comportamentele normative în anii preșcolari. Astfel, se recomandă că evaluatorii să fie precauți atunci când efectuează o evaluare a ADHD la copiii mai mici de cinci ani. Comorbiditățile comune includ tulburarea de opoziție sfidătoare și de conduită, tulburările de anxietate și de dispoziție, tulburările de ticuri și tulburările din spectrul autist. Prin urmare evaluatorul trebuie să facă distincția între condițiile primare (adică diferențiale) și secundare (adică coexistente). Sistemele de clasificare diferă pe acest criteriu, astfel, DSM - 5 recunoaște și permite comorbiditățile, în timp ce acestea sunt criterii de excludere în ICD - 10. Acest lucru contribuie la preferința în rândul practicienilor pentru criteriile mai largi DSM - 5, deoarece, se potrivește mai strâns cu practica și experiența domeniului clinic. Evident, predomină hiperactivitatea dar nu în toate cazurile există o predominanță a hiperactivității, ci a scăzutei capacități de menținere a atenției. Aceste cazuri sunt cel mai des identificate greșit că fiind cauzate de un coeficient redus de inteligență sau cauzele sunt corelate cu factori care nu au în realitate o mare influență, diagnosticul diferențial fiind foarte important în ADHD. Un diagnostic diferențial are rolul de a stabili simptomele caracteristice ADHD pentru a obține un diagnostic real și cât mai obiectiv. Kalff și Colab (2003). S - a presupus că gena DAT1 este mai strâns legată de subtipul predominant hiperactiv de ADHD decât de cel predominant neatent, în timp ce gena DRD - 4 este mai strâns legată de subtipul predominant neatent de ADHD decât de cel predominant hiperactiv, și că circuitul neural primar afectat în subtipul predominant hiperactiv este cel fronto - striatal, în timp ce circuitul neural primar afectat în subtipul predominant neatent este fronto-parietal. Nu în ultimul rând, ADHD a fost descris în raport cu: temperamentul, progresul în învățare, inteligența emoțională și dificultățile de reglare emoțională cum ar fi: dificultăți în angajarea în comportamente orientate către scop, dificultăți în reglarea impulsurilor, neacceptarea răspunsurilor emoționale, lipsa conștientizării emoționale, acces limitat la strategiile de reglare emoțională, frecvent neclaritate emoțională.

Jocuri și activități pe care le poți realiza la clasa cu un copil cu ADHD:

- Joc de identificare a diferențelor dintre două imagini (care, la prima vedere par identice): fie că sunt pe hârtie sau pe un dispozitiv, aceste imagini fac parte dintr-un joc distractiv ce încurajează copilul să fie atent, să gândească, să compare și să noteze diferențele identificate;
- Să deseneze o imagine:/să picteze un peisaj după model Această activitate îl încurajează să stea într-un loc și să se concentreze la ceea ce face. Se începe cu pauze din 30 în 30 de secunde, ulterior crește durata alocată efectuării activității;
- Să numere invers: de exemplu, de la 20 la 1;
- Joc de imitare a mișcărilor de dans, fie că sunt pe Xbox sau dintr-un videoclip: această activitate încurajează copilul să fie atent la mișcări și să le copieze – o activitate care îi permite să-și consume energia, în timp ce vă distrați împreună;
- Jocul lui Kim: acest joc presupune jocul cu diverse obiecte. Iei câteva obiecte și le așezi pe podea sau pe o tavă. Timp de 30 de secunde, copilul le va studia, iar după acest timp, acoperi obiectele și îi ceri copilului să numească obiectele respective, sau scoți unul dintre obiecte și îl rogi să indice care sunt celelalte obiecte acoperite de pe tavă. Pe lângă antrenarea capacității de concentrare, copilul își antrenează și memoria;
- Să coloreze cercuri dintr-o carte de colorat sau cercuri pe care tu le creionezi: se începe cu cercuri mai mici, apoi din ce în ce mai mari, astfel încât timpul de concentrare să crească. Cu timpul, formele pot deveni din ce în ce mai complexe și de diferite mărimi, cu scopul extinderii duratei de concentrare;
- Jocul “Am fost la supermarket și am cumpărat.....” – acest joc are nevoie de cel puțin doi jucători așezați într-un cerc (sau stând în picioare în cerc). Primul jucător completează propoziția cu

un obiect ce începe cu litera A, prima literă din alfabet. Următoarea persoană din cerc spune ce a cumpărat din magazin, un obiect ce începe cu litera B, dar precizează și cuvântul anterior. Acest tip de joc antrenează și memoria, și atenția.

Jocurile ce implică activitate fizică pot reprezenta un real avantaj deoarece îl ajută pe copil să se coordoneze, sincronizeze, antrenând abilitățile motorii, dar și memoria, atenția și capacitatea de concentrare. Totodată, jocul reprezintă o unealtă pentru a - i oferi copilului sentimentul de conexiune cu părintele, sprijin și încurajare.

- Jocurile de rol sunt un alt tip de activitate potrivită pentru identificarea și exprimarea corectă a emoțiilor.

- Terapia Educațională Complexă și Integrată – arie curriculară din cadrul centrelor școlare de tip incluziv, învățământ special joacă un rol esențial în dezvoltarea abilităților de autonomie funcțională, capacităților psihomotorii și psiho - comportamentale, competențelor de limbaj și comunicare, autoreglarea socioafectivă, emoțională, dezvoltare cognitive în cazul tulburărilor de învățare asociate acestei tulburări de neurodezvoltare de tip hiperkinetic A.D.H.D. prin strategii psihopedagogice adaptate diferențiat individualizat unor cerințe educative special: (P.I.P) (Program Individualizat Personalizat) / (P.E.I) - (Program Educațional Individualizat);

- Terapia comportamentală face parte din planul de intervenție pentru copiii diagnosticați cu ADHD. La ședințele de terapie, copiii învață să își identifice dificultățile, să le exprime și exersează abilități de ascultare, de creștere a atenției și a toleranței la frustrare precum și a capacității de organizare și planificare, într-un cadru terapeutic și securizant;

- jocuri cu scop – în care copilul își antrenează capacitatea de autocontrol, în care trebuie să-și aștepte rândul, să asculte instrucțiuni, să își dezvolte rezistență la frustrare și atunci când nu reușește, să nu renunțe imediat, să încerce de mai multe ori și să ceară ajutorul dacă este nevoie;

- activități care au rolul de a transmite învățăminte/povești despre emoții, despre cum să se organizeze, despre cum să îi înțeleagă pe ceilalți;

- exerciții de respirație și mindfulness/relaxare a minții și corpului;

- jocuri de puzzle și cuvinte încrucișate/rebus pentru a dezvolta capacitatea de concentrare, atenția, răbdarea, capacitatea de a privi imaginea de ansamblu;

- jocul de a identifica “intrusul” dintr-o secvență de imagini/cuvinte similare;

- jocuri de dezvoltare a abilităților sociale;

- activități de comunicare a emoțiilor – copilul este învățat să dea un nume emoțiilor lui și să discute despre ele, în loc să le exprime fizic;

- Dialogul și ascultarea activă îi arată copilului că este auzit și înțeles, dar îl și pregătește să ofere asta la rândul lui.

Părinții joacă un rol central în procesul de integrare socială și dezvoltarea abilităților copiilor cu ADHD, de aceea este foarte importantă continuarea programului instructiv - educativ terapeutic de la sala de clasă / cabinet și acasă în familie de asemenea, informarea și acceptarea datelor medicale, confruntarea cu o situație prezentă reală a copilului, în cazul apariției simptomatologiei sub vârstă de 5 ani, când agitația și neastămpărul sunt puse pe seama vârstei mici a copilului și nu sunt întotdeauna observate, analizate de către părinți ca fiind o problemă.

Studiile de psihiatrie și psihologie clinică a copilului și adolescentului indică că cea mai eficace modalitate de intervenție în ADHD este abordarea multidisciplinară: medicală, psihosocială și educațională. Intervenția psihosocială cuprinde terapia comportamentală, programele educaționale, formarea și implicarea părinților în intervenție. Un alt scop al intervențiilor psihosociale este și abordarea tulburărilor asociate cu ADHD care scad calitatea vieții copilului cu ADHD. Intervenția precoce printr-un program de identificare timpurie în perioada de preșcolaritate ar minimaliza impactul negativ al tulburării asupra dezvoltării cognitive, sociale, emoționale și academice a copilului. Un program de training implică:

- Învățarea tehnicilor de modificare comportamentală.
- Învățarea tehnicilor de scădere sau creștere a frecvenței unui comportament.
- Învățarea tehnicilor de întărire a comportamentelor dezirabile .
- Învățarea tehnicilor de reducere a comportamentelor indezirabile.

Părinții sunt învățați care sunt modificările necesare în interacțiunile lor zilnice necesare pentru optimă funcționare comportamentală și socială a copilului lor. Astfel, părintele este nevoit să ofere copilului structură, rutine și întăriri imediate ale comportamentului și să minimizeze distractorii.

Dacă la un copil cu ADHD sunt afectate susținerea și selectivitatea atenției atunci înseamnă că vor fi accesibile în memoria de lucru informații irelevante. Acest lucru afectează performanța deoarece comportamentul se va afla mereu sub controlul stimulilor externi. Intervenția implică în acest caz fragmentarea sarcinilor de lucru în subsarcini și implicarea copilului treptat într-o subsarcină urmată imediat de o întărire fizică. Copiii cu ADHD sunt influențați doar de consecințele imediate și nu de cele distanțate în timp și vor avea dificultăți în a reține informații care să le fie utile în formularea unor planuri viitoare (Barkley, 1997). De asemenea, copiii cu ADHD au dificultăți în a învăța un comportament prin observarea comportamentului unei alte persoane. Acest lucru se explică prin dificultatea lor de a reține secvențele comportamentale observate și prin dificultățile de percepție a timpului sau de relaționare socială. Copiii cu ADHD au nevoie de întăriri imediate după realizarea fiecărei secvențe de comportament (vezi economia de jetoane sau sistemul de recompense). Este importantă oferirea unor repere externe de percepție a timpului (ex. calendar zilnic, săptămânal, ceas, clepsidră). Emoțiile care constituie cel mai frecvent obiectul autoreglării sunt emoțiile negative și asta deoarece consecințele lor în plan social sunt mai puțin acceptate decât ale emoțiilor pozitive. Ținând cont de problemele de inhibiție, copiii cu ADHD vor avea o reactivitate emoțională mai ridicată față de un eveniment, dificultăți în a anticipa reacții emoționale viitoare, dificultăți în a acționa ținând cont de impactul comportamentului său asupra altor persoane, probleme de autoreglare motivațională și dependență față surse de motivație externă. Dezvoltarea abilităților de autoreglare emoțională și socială reprezintă un obiectiv al intervenției prin adaptarea lor la specificul deficitelor cognitive ale copilului cu ADHD. De exemplu, verbalizarea emoțiilor este realizată prin utilizarea unor promteri fizici (ex. imagini cu expresii emoționale), controlul comportamentului prin limbajul celorlalți, autocontrolul comportamentului prin limbaj intern și crearea de noi reguli. Regulile sunt structuri verbale care exprimă relația dintre un comportament și o consecință și determină persoana să realizeze un comportament pentru a atinge un scop. Astfel, prin intermediul acestui proces omul iese de sub influența totală a controlului de către stimulii externi. Copiii cu ADHD au însă dificultăți în a interioriza regulile dintr-un context și a-și ghida comportamentul în funcție de acestea mai ales atunci când aceste reguli concurează cu unele recompense imediate. În consecință apar dificultăți în rezolvarea de probleme (Douglas, 1983, Hamlett, 1987, Tant, 1982, Barkley, 1997) și în rezolvarea unor sarcini care se amână în lipsa unei recompense imediate (Rapport, 1986, apud Barkley, 1997).

Intervenția implică crearea unor reguli care să fie în permanență reamintite, reactualizate prin promteri externi (ex. afișarea regulilor în mediul în care copilul are nevoie de regulă, de exemplu în baie avem un afiș cu „periuța de dinți stă în suportul ei”). Important este că adultul să îi ofere copilului sprijin în reamintirea regulii atunci când are nevoie de ea și să nu așterpe că el să și-o reamintească sigur fără suport extern. Astfel, deficitul este la nivel de output, adică apar probleme în inhibarea răspunsului ”prepotent”, răspunsul predominant când un comportament este întărit, stoparea unui comportament atunci când el e neadecvat și în controlul interferenței între stimulii relevanți și cei irevanți. Prin urmare, comportamentul acestor persoane va fi influențat de contextul imediat. În consecință, o metodă relevantă de intervenție este managementul contingențelor, a antecedentelor și consecințelor unui comportament, controlul stimulilor, cum ar fi organizarea spațiului în care copilul realizează o sarcină (de școală sau joc) prin minimizarea distractorilor, de asemenea reconstituirea - abilitățile de comunicare eficientă și acurată a unor informații, comunicare în cadrul grupului, argumentare și confruntare verbală reflectă procesul de reconstituire. Copiii cu ADHD au dificultăți de fluentă verbală, comunicare corectă, rezolvare de probleme verbale și sintetizarea informațiilor (Barkley, 1997). Copiii cu ADHD au nevoie de suport fizic și nu verbal în rezolvarea unor probleme comportamentale sau sociale. Este mai puțin recomandată aplicarea unor întăriri verbale din partea adultului după realizarea unei sarcini.

Controlul motor: cele patru funcții executive ajută la transferul controlului comportamentului de la stimulii externi la stimulii interni (Doyon, 1995, Goldberg, 1995; Goldman, 1995, apud Barkley, 1997). Toate informațiile din mediu care nu au legătură cu scopul unui comportament sunt

minimalizate. În urmă realizării unui comportament consecințele acestuia sunt păstrate în memorie prin intermediul memoriei de lucru (funcție retrospectivă) și ele vor influența comportamentele. Cercetările din domeniu au arătat că cei care adoptă strategii didactice eficiente pentru elevii cu ADHD au în comun utilizarea unei abordări bazate pe trei principii:

1. Identificarea nevoilor specifice de învățare ale elevului. Se identifica motivele pentru care elevul nu este atent, ce îl distrage, ce îi facilitează menținerea atenției, când, cum și de ce devine impulsiv și hiperactiv etc.

2. Selectarea unor practici educaționale asociate cu strategii comportamentale, cu elemente specifice de management al clasei și intervenții supportive pentru elevul / elevii hiperactivi și cu deficit de atenție..

3. Cadrul didactic utilizează în conjuncție aceste practici pentru elaborarea și implementarea unui program educațional individualizat și integrează acest program în activitățile cotidiene destinate tuturor elevilor din sala de clasă, punând accent pe caracterul incluziv.

Strategiile de intervenție care se adresează simptomelor de inatenție au ca scop schimbarea parametrilor unei sarcini, de redefinirea a acesteia - recompensă.

- Utilizarea unui calendar săptămânal și lunar este o metodă de structurare a sarcinilor și evenimentelor relevante, segmentarea unei sarcini complexe în sarcini comportamentale mici ușor de realizat;

1. Calendarul sau promterul vizual se realizează de către copil sau adolescent împreună cu părintele și este structurat pe intervale de ore;

2. Gruparea sarcinilor de lucru: alegerea unei sarcini plăcute și realizarea ei imediat după ce realizăm o sarcină mai puțin plăcută;

3. Utilizarea punctelor sau simbolurilor care adunate pot fi transformate într-un comportament cu o probabilitate crescută. De exemplu, 10 puncte pot fi transformate în 10 minute de joc pe calculator sau 30 min. de înot accesibile într-un anumit moment al zilei negociat de copil împreună cu părinții.

4. Controlul stimulilor este o altă metodă comportamentală necesară unui copil cu ADHD. Ea are rolul de a reduce, minimiza distractorii, preveni întreruperile frecvente. Hiperreactivitatea copiilor cu ADHD la stimulii din mediu este o barieră în realizarea unor sarcini de învățare. Controlul stimulilor implică construirea unui mediu de învățare;

5. Creativitatea;

6. Educația imaginativă;

Se vor evita situațiile în care un copil își explică comportamentul său de hiperactivitate sau impulsivitate gândind: „sunt un copil rău și obraznic ” acest lucru are consecințe negative asupra sănătății lui mentale și emoționale și a integrării în grup.

În construirea programelor de intervenție comportamentală trebuie să se țină cont de particularitățile fiecărei clase și să se realizeze în colaborare cu un psiholog specializat în intervențiile cognitiv- comportamentale (Dulcan, 1997, apud Hall, 2000). Modificările la nivel educațional implică adaptarea mediului clasei, adaptarea instrumentelor și a sarcinilor de lucru, adaptarea curiculei și a modalității de predare. menținerea unui mediu școlar stabil, predictibil, structurat, alcătuirea unui orar (desfășurător de activități) zilnic care să fie afișat la vedere (Hall, 2000). Orarul trebuie să cuprindă toate activitățile și sarcinile pe care le are elevul de îndeplinit în acea zi, oferind indicii legate de instrumentele necesare îndeplinirii sarcinii (Cantwell, 1996, apud Hall, 2000). Comunicarea eficientă a expectanțelor legate de cerințele școlare (teme, alte sarcini, muncă independentă). Regulile clasei sunt stabilite de cadrul didactic împreună cu elevii. Formulăți regulile într-o manieră simplă, clară, concretă și ușor de înțeles. Respectarea unei reguli trebuie să fie o oportunitate de a câștiga câteva puncte care la sfârșitul unei săptămâni se însumează și se pot transforma în recompense materiale (ex. activități preferate) Nu dați mai multe instrucțiuni în același timp! să prezentați instrucțiunile pe secvențe mici Oferiți modele de acțiune atunci când dați instrucțiuni; oferiți aceași instrucțiune în mai multe feluri! Organizarea tranziției de la un tip de activitate la altul sau reducerea zgomotului exterior clasei (izolare fonică) sau prin înscrierea copilului în clase cu un număr mai redus de elevi.e activitate la altul sau de la o sarcină la altă. Pentru a reduce mișcările copilului prin clasă, acestuia i se pot da două bănci așezate în fața clasei..Profesorul îl va instrui pe copil că de câte ori simte nevoia să se miște

prin clasă să se mute în liniște de la o bancă la altă împreună cu toate instrumentele necesare activității plăcută cu numele propriu pe „birou” sau să-și aducă unele obiecte personale dar care să nu-i distragă atenția. Copiii cu ADHD trebuie așezați în primele bănci, Sarcinile pe care le dați elevilor trebuie să fie scurte, să combine activități alternative și să conțină pauze. Alternarea tipului de activitate și lungimea redusă a sarcinii împiedică distragerea atenției. Utilizarea Smart Tv, laptopului sau a tabletei ,feedbackul imediat după realizarea comportamentului dorit. De asemenea, adaptarea curriculei trebuie să aibă în vedere două obiective importante: stimularea elevilor și menținerea laturii aplicative a cunoștințelor elevilor în activități Utilizarea meloterapiei și pauzele scurte care pot fi luate pentru a se ascultă o melodie preferată, pot să fie un important instrument de combatere a plictiselii sau suprasolicitării în clasă.

Cadrele didactice își vor ghida activitatea în clasă după Modelul 3 - C Claritate / Constanță / Calm. Elevii hiperactivi au nevoie de sarcini de lucru și cerințe clar exprimate. Ambiguitatea sporește starea de agitație. Sarcinile au o limită de timp clară, scopurile, obiectivele sunt clar formulate și exprimate elevilor. Sancțiunile și premiile acordate sunt clar prezentate înaintea începerii activităților și sunt reamintite frecvent. Sarcinile sunt consistente, cel care educă fiind constant în regulile impuse tuturor elevilor și în acordarea stimulentei și sancțiunilor. Rutină și regulile clare ajută elaborarea unui program eficient de management al comportamentului.

□ FIȘA DE EVALUARE A COMPORTAMENTULUI ELEVULUI LA SALA DE CLASA

Nume elev:

Data:

Comportament puncte						
Nu stă așezat pe scaun în timpul orei	Luni	Mărti	Miercuri	Joi	Vineri	Total puncte
Deranjează colegii						
Vorbește neîntrebat						
Nu respectă regulile clasei						
Violent fizic						
Limbaj nepotrivit						
Ignoră sarcinile din clasă						
Distruge anumite obiecte personale ale colegilor și / sau alte bunuri din sala de clasă						
Deschide mereu fereastră și privește pe geam						
Se plimbă prin sala de clasă						
Își însușește anumite obiecte de la colegi fără să își ceară permisiunea						
Nu recunoaște faptele rele pe care le face						
Se implică într-o sarcină doar dacă i se oferă ceva în schimb						

Iese din sarcina de lucru după un scurt interval de timp						
Nu intră în sala de clasă după pauză						
Iese frecvent din sala de clasă în timpul orei						
Nu își cere permisiunea când dorește să obțină un lucru sau să acționeze						

Posibile stimulente în sala de clasă • Reducerea temelor pentru acasă. • Pauză suplimentară (minute câștigate). • Timp liber în clasă. • Jocuri în clasă. • Un creion special sau un caiet special. • Diplome/bonuri de premiu pentru elevi. • Acordarea rolului de lider într-un joc educativ în clasă. • Mici jucării (cu acordul și participarea părinților). • Timp suplimentar pentru terminarea unei teme. • Scutirea pentru o anumită activitate sau temă. • Timp acordat pentru elaborarea temei pentru acasă în clasă. • Excursii (colegii sunt încurajați să ajute copilul ADHD să atingă progresele necesare). • Ascultarea unei melodii/povești în clasă. • Primul loc la rând. • Acces preferențial la unele resurse didactice (computer, cărți, auxiliare etc.) • O revistă/carte. • Ocazia de a prezenta/citi colegilor o poezie, poveste, compunere, la alegerea elevului. • Coordonarea în parteneriat cu cadrul didactic a unei activități. • Alimente (o portocală, banană, ciocolată etc.) • Permisuniunea de a aduce ceva în clasă (prezintă și povestește) • Reducerea/diminuarea unei sancțiuni. • Dreptul de a face prezența / a coordona unele activități ale colegilor.

Posibile stimulente pentru elevi – CONTRACTUL ELEVULUI

Evoluția copilului este influențată de mai mulți factori: familie, mediul școlar, abilitatea cognitivă, conștiința de sine. Existența unui mediu de support, sensibil la cerințele copilului cu ADHD și care să cunoască implicațiile acestuia, este esențială pentru depășirea dificultăților. Mai mult decât atât, consider că diagnosticul timpuriu asociat unei intervenții la fel de timpurie pot ajuta

Aplicarea consecventă, la elevii cu deficit de atenție și hiperactivitate (clasele I – IV), a unui program de intervenție personalizat P.I.P specific învățământului special de tip incluziv. sau a unui plan educațional individualizat P.E.I - învățământul de masă,.structurat pe componente de organizare, auto organizare, cu caracter general și specific pentru activitatea de citit-scris și calcul de la caz la caz, în raport cu profilul specific al funcțiilor executive, contribuie la eficientizarea învățării.

1 Tipurile de deficit de atenție și hiperactivitate se asociază în mod diferit cu dificultățile specifice de învățare din sfera citit – scrisului; 2.Profilul funcțiilor executive corelează, în mod diferit cu performanța școlară, în sarcini de citit – scris;; 3.Dezvoltarea și exersarea deprinderilor de organizare, auto - organizare și a celor specifice citit – scrisului, sprijină, semnificativ procesul de înlăturare a dificultăților de citit - scris.

Obiective:

O1) Descrierea specificului funcțiilor executive pentru manifestările elevilor cu deficit de atenție și hiperactivitate.

O2) Studiul relațiilor dintre funcțiile executive și dificultățile de învățare la elevii cu deficit de atenție și hiperactivitate.

O3) Elaborarea și investigarea programului de intervenție psihopedagogică bazat pe component, tehnici de dezvoltare a deprinderilor de organizare la elevii cu deficit de atenție și hiperactivitate». Acest pachet de tehnici a fost astfel elaborat, încât, să poată fi implementat de către cadrul didactic la clasă, în contextul ariei curriculare Limbă și comunicare, Dezvoltare personală, Terapie Educațională Complexă și Integrată în cadrul învățământului special incluziv.

O4) Elaborarea și investigarea eficienței programului de intervenție psihopedagogică bazat pe componentă «tehnici de dezvoltare a deprinderilor de organizare, asociate cu cele de auto-organizare, în maniere personalizate pentru dificultățile de învățare (citit-scris). programul de intervenție psihopedagogică este unul compozit. Îmbină două componente: tehnici de dezvoltare a deprinderilor

de organizare la elevii cu deficit de atenție și hiperactivitate și tehnici de dezvoltare a deprinderilor de organizare, asociate cu cele de auto-organizare, în maniere personalizate pentru dificultățile de învățare.

VARIABLE: Variabila independentă este reprezentată de (P.I.P.) - programul de intervenție psihopedagogică. Variabilele dependente, sunt reprezentate de variabile care vizează performanța școlară: automatizarea citirii; înțelegerea unei lecturi; capacitatea de exprimare în scris; variabile care vizează funcționarea executivă: organizarea grafo - motrică și abilitățile vizuo - spațiale; planificarea și memoria vizuo - spațială; abilitățile de planificare, monitorizare, autoreglare și rezolvare de problem. De asemenea, au existat și variabile categoricale: clasa din care provine elevul cu deficit de atenție și hiperactivitate asociat cu dificultăți de învățare, tratamentul medicamentos de care beneficiază sau nu acești elevi, tipul de deficit de atenție și hiperactivitate, variabilă categoricală, nouă: diagnosticul medical de deficit de atenție și hiperactivitate.

Scala de evaluare a comportamentului elevilor cu deficit de atenție și hiperactivitate, scală construită pe baza indicatorilor comportamentali specificați în Manualul pentru diagnostic și statistică tulburărilor mentale, ediția a IV-a, revizuită (Romila, 2003). Scala cuprinde manifestările specifice diferitelor tipuri de deficit de atenție și hiperactivitate: neatenție, hiperactivitate/impulsivitate și combinat, indicându-se frecvența fiecărei comprehensiunea unui text audiat, robele de dictare manifestări (niciodată, uneori, deseori, întotdeauna). Prin această probă se va verifica transpunerea spontană a citirii unui text la prima vedere, (text dintr-o carte de povești) constituie o altă probă în identificarea dificultăților de învățare, constând într-o sarcină vizual-auditivă care implică obținerea comprehensiunii prin simboluri: litere și cuvinte. S-a urmărit automatizarea citirii și capacitatea de înțelegere a celor citite, aspect evaluat prin exprimarea orală. Îmbajului oral în limbaj scris, în urmă organizării și planificării ideilor din textul audiat;

Testul l'Alouette, test care oferă indicii privind performanța într-o situație de citire cu voce tare a unui text necunoscut, automatizarea citirii.

Proba de comprehensiune a lecturii unui text constituie un instrument informațional privind înțelegerea lecturii. Această probă urmărește evidențierea capacității de parcurgere și de înțelegere a unui text citit, de către elevii cu deficit de atenție și hiperactivitate.

Proba de compunere după o imagine constituie o altă probă de evaluare. Capacitatea de exprimare orală și în scris, după imagini, este una din activitățile cu cele mai bune rezultate privind evaluarea dezvoltării vorbirii, a fluenței în exprimare, a capacității de organizare, planificare și formulare corectă a propozițiilor, sesizarea detaliilor care i-au atras atenția. Proba Figurii complexe Rey (Kulcsar, 1980) menită să testeze planificarea și organizarea, deficitare, la elevul cu deficit de atenție și hiperactivitate. temii urmăriți se regăsesc în baremul de notare. Această probă constă din copiere, apoi reproducerea mnezică a figurii complexe. Copierea figurii complexe din testul Rey relevă capacitatea de organizare grafo - motrică și abilitățile vizuo - spațiale ale elevului, redarea (reproducerea) neputând fi realizată decât în măsura în care există o anumită organizare, planificare, semnificație și raporturi determinate de cunoștințele stocate în memorie.

Subtestul Turnul (Bateria de teste NEPSY, Korkman, M., Kirk, U., Kemp, S., 2005) poate fi utilizat de către experimentator, doar în condițiile deținerii certificatului de licență. El evaluează funcțiile executive ale planificării, monitorizării, autoreglării și rezolvării de problem. Copilul trebuie să țină cont de respectarea unor reguli în cadrul unor limite temporale impuse. Domeniul vizat este Atenția / Funcțiile Executive – elementele centrale în evaluarea neuropsihologică din cadrul bateriei de teste Nepsy. asocierea dintre performanțele funcțiilor executive (EF) și performanțele lexico-grafice poate stabili corelația între profilul funcționării executive, pus în evidență prin testele neuropsihologice, cu performanța școlară în sarcini de citit - scris.

În cazul elevilor hiperactivi, sunt câteva variabile, în care, deși apar îmbunătățiri între pretest și post-testul parțial, aceste îmbunătățiri nu sunt semnificative. În cazul elevilor cu deficit de atenție și hiperactivitate de tip predominant neatent și combinat, implementarea primei componente a programului de intervenție psihopedagogică poate avea efect în sensul îmbunătățirii performanțelor, între pretest și post-testul pe componentă de organizare cu caracter general.

PROGRAM DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

NUMELE ȘI PRENUMELE ELEVULUI :

DATA NAȘTERII.....

ADRESA DE DOMICILIU:.....

CLASA: a I - a A

ANUL ȘCOLAR: 2023 - 2024

DIAGNOSTIC: Tulburare hiperkinetică de dezvoltare neuromotorie, tip combinat cu deficit de atenție și hiperactivitate, comportament opozant (ADHD), deficit cognitiv cu tulburări de învățare
ORIENTAT: CĂTRE UNITATE DE ÎNVĂȚĂMÂNT SPECIAL - (D.I.M).– Deficiență de intelect moderată

ȘCOLARIZARE ÎN REGIM DE :INTERNAT

ECHIPA DE INTERVENȚIE:

1. Profesor de educație specială, prof. diriginte.....
2. Profesor educator.....
3. Logoped:.....
4. Psihopedagog:
5. Kinetoterapeut:.....

DISCIPLINĂ: LUDOTERAPIE

ARIA CURRICULARĂ: TERAPIE EDUCAȚIONALĂ COMPLEXĂ ȘI INTEGRATĂ

PROGRAMA ȘCOLARĂ: MONITORUL OFICIAL AL ROMÂNIEI, PARTEA I, Nr. 520 bis / 19.V.2021

SCOPUL (COMPORTAMENTUL ȚINTĂ - REZULTATUL AȘTEPTAT)

-Formarea și dezvoltarea abilităților de explorare a lumii înconjurătoare, de comunicare verbală / nonverbală ,de relaționare, a comportamentelor emoționale; a unei atitudini civilizate în relațiile cu ceilalți prin activități de joc

OBIECTIVE:

PE TERMEN SCURT:

- ☐ 3. Formarea unor abilități manuale și a unor deprinderi practice aplicative
- ☐ 4. Formarea conduitelor independente pentru integrarea în plan social

PE TERMEN MEDIU:

- ☐ 1. Stimularea și dezvoltarea capacității de autocunoaștere, cunoașterea celorlalți și a mediului înconjurător
- ☐ 2. Stimularea și dezvoltarea capacităților psiho - individuale în vederea adaptării la mediu

DURATA PROGRAMULUI: 2023 - 2024

DOMENIUL / DOMENII DE INTERVENȚIE:

- ☐ **Cognitiv** - 2. Stimularea și dezvoltarea capacităților psiho - individuale în vederea adaptării la mediu

2.1. Stimularea dezvoltării intelectuale prin exersarea și dezvoltarea proceselor psihice de bază

2.2. Valorificarea structurilor psiho-individuale în conduite independente

- ☐ **Socio-afectiv** - 1. Stimularea și dezvoltarea capacității de autocunoaștere, cunoașterea celorlalți și a mediului înconjurător

1.1. Explorarea multisenzorială (vizuală, auditivă, gustativă, olfactivă, tactil -kinestezică) a mediului înconjurător

- ☐ **Psiho – motor:**

1.2. Formarea și dezvoltarea psihomotricității:

1.3. Cunoașterea și operarea cu elementele familiare din mediul înconjurător

3. Formarea unor abilități manuale și a unor deprinderi practice-aplicative

3.1. Formarea și dezvoltarea unor conduite motrice generale

3.2. Exersarea și valorificarea conduitelor manuale prin realizarea de produse în cadrul unor activități organizate

- ☐ **Comportament adaptativ** - 4. Formarea conduitelor independente pentru integrarea în plan social

4.3 Rezolvarea unor situații practice de viață prin folosirea experienței personale

□ **Limbaj și comunicare** - 4.1. Inițierea și stabilirea de relații cu cei din jur, utilizând diverse forme de comunicare

4.2. Participarea la situații de comunicare și relaționare socială

DATA ELABORĂRII PIP:.....

DATA REVIZUIRII PIP:

CONȚINUTUL ACTIVITĂȚILOR: de recuperare și integrare a copiilor cu deficiențe în mediul social

STARE DE SĂNĂTATE: bună

Elevul urmează cursurile clasei a I - a A, învățământ special din cadrul centrului școlar de tip incluziv. Provine dintr-un mediu familial cu o stare materială bună, ambii părinți sunt angajați, nivel de studii medii. Parinții sunt preocupați de ameliorarea problemelor de educație ale fiului lor, răspund solicitărilor școlii fiind prezenți în creșterea și educarea copilului.

INSTRUMENTE UTILIZATE ÎN EVALUARE:

☞ Fișa psihopedagogică

☞ Convorbirea individuală în grup;

Interviul cu familia, persoane cunoscute, cadrele didactice de la clasă

☞ Chestionarul, Liste, Scale de control verificare a comportamentului problematic, teste de verificare a latenței în răspuns, a gradului de implicare în activitate, a intrării / ieșirii din sarcină

☞ Observarea spontană / Observarea sistematică a activității și a comportamentului elevului în timpul activității / Muncă independentă/în grup / Analiză / Autoevaluarea / Interevaluarea / Recompense/(simbolice)

Proba de compunere după o imagine

Probe de evaluare a dezvoltării vorbirii, a fluentei în exprimare, a capacității de organizare planificare și formulare corectă a propozițiilor

Proba figurilor complexe – proba de sesizare a factorilor distractori (capacitatea de exprimare orală după imagini,) evaluarea dezvoltării vorbirii, a fluentei în exprimare, a capacității de organizare, planificare și formulare corectă a propozițiilor,)

Proba Figurii complexe Rey (Kulcsar,1980)-(planificarea și organizarea deficitară, copiere, apoi reproducerea mnezică a figurii complexe de organizare grafo-motrică și abilitățile vizuo-spațiale cu, redare (reproducere)

Proba de comprehensiune a unui text audiat

Subtestul Turnul (Bateria de teste NEPSY, Korkman,M., Kirk,U., Kemp,S., 2005) poate fi utilizat de către experimentator, doar în condițiile deținerii certificatului de licență.Se vor evalua funcțiile executive ale planificării, monitorizării, autoreglării și rezolvării de probleme.

INFORMAȚII EDUCATIONALE ȘI PSIHOPEdagogICE:

Domeniul cognitiv: Deficit cognitiv de procesare fonologica prin abundența factorilor perturbatori, care nu permit focalizarea și menținerea atenției asupra stimulilor, tulburări de percepție vizuală, de ordin atențional,dificultăți ale funcțiilor de bază executive care perturbă sfera citit - scrisului dar și a limbajului receptiv/expresiv.Prezintă tulburări de învățare, slabă capacitate de concentrare a atenției, de menținere a interesului pentru activitate, dificultăți în însușirea conceptelor de calcul și a efectuării unor operații.Nu are capacitatea de a-și menține atenția focalizată față de agenții perturbatori, asupra sarcinii, motiv pentru care, de cele mai multe ori, nu poate ține pasul cu ceea ce s-a spus Deficite de planificare și organizare, copiere și reproducere mnezică ,deficite de organizare grafo-motrică și abilități vizuo-spațiale cu, redarea (reproducerea) în măsura în care există o anumită organizare, planificare, semnificație și raporturi determinate de cunoștințele stocate în memorie, deficite ale funcțiilor executive:planificarea, monitorizarea, autoreglarea și rezolvarea de probleme.

Domeniul socio - afectiv: simptome de neatenție, activitățile școlare le îndeplinește pentru scurt timp,iese ușor din sarcina de lucru, trece la o altă activitate fără finalizare. Necesită timp de convingere pentru a intra în sarcina de lucru. Uneori uită să își aducă toate materialele pentru ore (cărți, caiete, instrumente de lucru) sau refuză să le strângă la sfârșitul orei, refuză să execute sarcini în general.

Prezintă:

-slabă capacitate de autocontrol emoțional ,trece ușor de la o stare emoțională la altă fără fond justificativ

Simptome de hiperactivitate :

agitație/ neliniște permanentă

-logoree / discuta despre altceva

simptome de impulsivitate:

-îi întrerupe/ deranjează pe colegi;

răspunde mereu neantrebă / comentează, tranteste lucrurile, strică jucăriile colegilor, rupe fișele de lucru;

-nerăbdător, are dificultăți în a - și aștepta rândul

-caută mereu să fie în centrul atenției prin impulsivitate și comportament opozant,violent față de colegi

-agasează și agresează copiii, intră în conflict cu ceilalți fără să fie provocat sau fără fond justificativ

-uneori distruge bunurile colegilor și anumite bunuri din clasa atunci când este atenționat;

-își însușește obiecte care nu îi aparțin în mod repetitiv, își cere scuze cu mare ușurință și nu recunoaște

-refuză să îndeplinească anumite cerințe prin comportament opozant / violent și limbaj necorespunzător în majoritatea sarcinilor și activităților școlare / extrașcolare.

Domeniul psihomotor:

Conduite și structuri perceptive - motrice de formă mărime, culoare prezente dar cu unele disfuncționalități în a respecta simetriile sau ordinea culorilor în desen după un model prezentat, își cunoaște schemă corporală proprie și pe partener dar prezintă unele deficite de lateralitate, inversiuni stânga - dreapta, orientarea spațio - temporală deficitară în sensul aproximării unor distanțe sau succesiunea unor evenimente, mânguirea obiectelor și a instrumentelor de lucru - motricitate fină și globală, (săritură, rostogolire, cățărare, alergare) dezvoltate corespunzător vârstei cu unele deficite în precizie, țintire, prindere, aruncare datorită deficitului de aproximare distanțe. Motricitate generală excesivă prin hiperactivitate și slabă capacitate de autocontrol emoțional.

Domeniul limbaj și comunicare: Percepe unele grafeme în poziții diferite de modul în care sunt scrise,dificultăți ale funcțiilor de baza executive care perturbă sfera citit - scrisului dar și a limbajului expresiv. cu tulburări de procesare fonologică, dificultăți în a distinge diferențele subtile între sunetele cu punct de articulare apropiat sau între consoanele surde și sonore, care pot stă la originea înțelegerii eronată a anumitor cuvinte, deficite ale limbajului receptiv. Are nevoie de mai mult timp pentru a procesa sensul a ceea ce aude, încearcă să înțeleagă un lucru care a fost spus cu câteva momente înainte. Prezintă dificultăți în identificarea ideilor din textul prezentat oral sau audiat,în selectarea și alăturarea de cuvinte și imagini verbale în vederea transmiterii diverselor înțelesuri, dificultăți de funcționare executivă, (organizare a ideilor și formularea corectă a propozițiilor), a memoriei de lucru, deficite ale elevului în exprimarea scrisă, și orală, alterarea pronunției cuvintelor polisilabice, existente în formă scrisă / orală.

Domeniul comportament adaptativ: deficite ale abilităților de locuit, de organizare a spațiului și conduite independente privind integrarea în grupul social prin deficit cognitiv,deficit de atenție și hiperactivitate, comportament violent,opozant ceea ce distrag semnificativ atenția de la stimuli perturbatori din jur necesitând o supraveghere permanentă în diferite medii sociale și alte activități.Autonom funcțional în hrănire,toaletare,îmbrăcare dar cu insistențe în a respecta programul,regimul zilnic,orele de masă sau în a servi anumite alimente,meniuri, în alegerea obiectelor vestimentare potrivite,comportamentul opozant fiind prezent în majoritatea activităților pe care acesta le face atât în mediul familial cât și școlar.

CONȚINUTUL ACTIVITĂȚILOR:

-de recuperare și integrare a copiilor cu deficite cognitive,tulburări neuromotorii de dezvoltare și asociate în mediul social

Proiectarea activităților didactice și a conținuturilor se va face conform programei școlare avizate în anul școlar în curs, cu adaptarea lor într-o formă individualizată diferențiat la nevoile și potențialul aptitudinal intelectual al elevului.

În cadrul unei alte discipline **DEZVOLTARE PERSONALĂ** – pentru același elev
DOMENIUL DE INTERVENȚIE SOCIO – AFECTIV

Obiective pe termen scurt	Metode / mijloace de realizare	Perioada de intervenție	Criterii minime de apreciere a progresului	Metode instrumente de evaluare
O1-Să învețe să se joace	Conversația Jocul didactic Exercițiul	Septembrie - Iunie	Isi așteaptă rândul	Observarea sistematică a activității și a comportamentului elevului în timpul activității Joc structurat ce implică acceptarea a cel puțin doi jucători
O1			Imită acțiunile și comportamentele interlocutorului, copiilor, adulților în cadrul jocului Participa la joc, acceptă / permite prezența altor persoane: copii, adulți, interlocutori	
O2-Să comunice verbal /nonverbal O3-Să achiziționeze abilități sociale adecvate	PECS – sistem de comunicare prin intermediul schimbului de imagini, metodă folosită în vederea construirii de către copil a propozițiilor simple cu ajutorul pictogramelor Eu vreau....Eu mănânc.....însoțite de pictogramele reprezentând obiectul dorit.Treptat propozițiile vor fi dezvoltate prin adăugarea de attribute. Răspunde la întrebarea: Ce vrei? / Ce auzi? Ce vezi? / Ce simți? Învăță să formuleze independent propoziții pentru a începe o conversație adecvată		Face schimb de obiecte cu interlocutorul Comunica spontan participând la cântece,poezii, povești Interacționează adecvat sau minimal cu copii de aceeași vârstă Înțelege și respectă cerințele unui adult într-un mediu mai complex cu mai mulți distractori Răspunde cerințelor unui	Observarea sistematică Analiză Joc structurat ce implică așteptarea rândului, cel puțin doi jucători Chestionarea directă Întrebări simple și la obiect Observarea comportamentului Analiză

	Povestirea unor fapte sau întâmplări personale		adult într-un mediu cât mai complex cu mai mulți distractori Acceptă o atenție distribuită a adultului atunci când adultul oferă în - structțiuni tuturor copiilor din colectivul clasei	
O4-Să colaboreze cu colegii în rezolvarea unor sarcini de grup	Se are în vedere segmentarea abilităților în pași mici Predarea fiecărui pas intensiv până la învățare Repetarea constantă a cunoștințelor învățate		Lucrează fără o recompensă specifică și devine tot mai motivat de încurajarea socială Finalizează sarcina pe care a primit - o sau execută parțial sarcina de lucru	Proba de compunere după o imagine Probe de evaluare a capacității de formulare corectă a propozițiilor simple Proba de comprehensiune a unui text audiat
O5 - Să își exprime adecvat emoțiile	Promptarea răspunsurilor corecte și diminuarea treptată a promptului până când copilul răspunde complet în dependent de fiecare dată Formularea instrucțiunilor simplu, clar, concis		Elevul colaborează, discută Povestește întâmplări, situații	Probe de evaluare a dezvoltării vorbirii, a fluenței în exprimare, a capacității de organizare, planificare Observarea sistematică Evaluare orală
O6- Stăpânirea și motivarea personală prin gestionarea adecvată a trăirilor pozitive negative	Îmbunătățirea limbajului și reducerea comportamentului problema Exerciții de autocunoaștere Exerciții pentru creșterea stimei de sine și a încrederii în forțele proprii Exerciții pentru managementul emoțiilor negative		Identifica emoția specifică unei situații date Își gestionează trăirile afective, negative	Proba figurilor complexe – proba de sesizare a factorilor distractori, capacitatea de exprimare orală după imagini, <u>Proba Figurii complexe Rey</u> (planificarea și organizarea de ficitară): copiere, apoi reproducerea mnezică a figurii complexe de organizare grafo - motrică și abilitățile vizuo-spațiale cu redare reproducere Evaluarea dezvoltării vorbirii Observarea sistematică Aprecieri verbale stimulative Încurajarea

	Convorbirea Problematizarea			

Strategii de intervenție și metode de modificare comportamentală:

- regulamentul clasei împreună cu toți elevii, inclusiv subiectul cu repetări în mod regulat
- reguli și așteptări de la toți copiii cu aplicarea sancțiunilor în nerespectarea lor
- subiectul așezat în banca preferențial la fel că restul colegilor dar ferit de distractori
- program de discuții individuale cu toți elevii pe probleme, nevoi, comportamente dezirabile / indezirabile
- vizionarea de povești, versuri, proverbe, zicători platforme interactive educative cu răspunsuri individuale ale tuturor colegilor: „Care e personajul preferat? Cu cine te asemeni? De cine nu îți place? De ce crezi că a procedat astfel? Crezi că tu ai face la fel? cu argumentare
- vizionarea unor filme educative pe diverse teme: prietenie / bunătate / colegialitate / egalitate, sinceritate / corectitudine / empatie / respect / curaj, etc.
- opinii despre rezolvarea unor conflicte prin exemple din viață
- planuri, proiecte de viitor: Meseria ta preferată! Ce vei face când vei crește mare?

Prin acest program s-a urmărit:

- elaborarea unor modele comportamentale cu grad mare de adaptare socială
- recuperarea disfuncționalităților

Stimularea elevului prin antrenarea în activități placate/activități școlare/ extrașcolare

- dezvoltarea motricității, a capacității de orientare adaptare la mediu și a unei atitudini pozitive de relaționare în grupul social.

VI - CONCLUZII:

În urmă evaluării rezultatelor obținute după derularea programului de intervenție, elevul și - a însușit mai bine regulile de conduită comportamentală, și - a redus semnificativ potențialul opozant violent al comportamentului, urmând să continue terapia comportamentală și medicală și în mediul familial, nu doar școlar, prin participarea părinților la programe de training și terapie comportamentală cu implicarea copilului în diverse activități benefice în dezvoltare și recuperare.

Comportamentele se manifestă, se observă și se măsoară. Cu tehnici de management al comportamentului bine selectate, se poate modifica un comportament indezirabil, reducându - se frecvența manifestărilor, până la eliminarea acestuia. Sistemul de reguli trebuie să funcționeze în mod constant atât timp cât comportamentul indezirabil trebuie ținut sub observație.

Contractul Comportament se încheie pe baza negocierii între părți, aceasta trebuie respectat și continuat și acasă, în familie până la eliminarea stărilor conflictuale și a acelor comportamente indezirabile.

VII – RECOMANDĂRI:

Se recomandă stimulare pozitivă, întărirea motivației și a încrederii în forțele proprii, eliminarea factorilor distractori, cu reluarea anumitor activități în vederea consolidării achizițiilor dobândite și în anul școlar următor, atât în mediul școlar cât și familial..

Bibliografie

- 1.„*Diagnostic and statistical manual of mental disorders (5th ed.)*.Arlington: American Psychiatric Association”.(2013).
2. Kalff A. C., Hendriksen J. G. M., Kroes M., et al. (2003). Cognitive performance 6-11 year old children who met criteria for ADHD, *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*, vol. 20, p. 589-598.
- 3.Rizeanu, S. „*Psihodiagnoză și evaluarea clinică a copilului și adolescentului*”, Ed. Universitară, București, (2014).

COPIII CU HIPOACUZIE-PARTICULARITĂȚI ÎN ȘCOLARIZARE

Prof. înv. primar Popa Tatiana, Școala Gimnazială Aninoasa, Aninoasa

Copilul cu hipoacuzie devine un elev cu cerințe educaționale speciale. Acesta are un intelect dezvoltat în limitele normalității (în majoritatea cazurilor), deci poate învăța la fel de bine ca orice alt copil, cu condiția ca deficiența de auz să nu constituie o barieră. Astfel intervine problema dacă el va fi integrat în școala de masă sau în școli speciale. Acest lucru depinde de treapta de gravitate a hipoacuziei: în cazul unei hipoacuzii ușoare sau medii nu există probleme în integrarea acestor copii în școala de masă. Dacă deficiența de auz este una severă sau profundă, este nevoie de o proteză auditivă, care să îmbunătățească auzul copilului. Consider că în acest caz, copiii pot fi integrați în școlile de masă.

Când în școlile de masă nu există profesori specializați în nevoile unui copil hipoacuzic, se impune ca aceștia să frecventeze cursurile unei școli speciale.

Fie că este vorba de școli de masă sau speciale, este nevoie de multă atenție în educarea acestor copii, atenție acordată nu atât cuvintelor spuse, cât gesturilor care le însoțesc. Copiii cu hipoacuzie au nevoie de ședințe de logopedie pentru a-și dezvolta limbajul, capacitatea de a fi atenți la cele spuse, de a înțelege ce se vorbește sau pur și simplu pentru evitarea stagnării evoluției limbajului acestora.

În educarea copilului cu hipoacuzie trebuie să se țină cont de principiul participării active și conștiente a elevului la lecție. Elevul se transformă altfel, din obiect al educației, în subiect care participă la propria formare. Copilul cu hipoacuzie are nevoie de mai multă răbdare din partea profesorului, în primul rând pentru înțelegerea mesajului care i se transmite. Pentru a putea rezolva corect sarcinile date, primul pas care se va face este acela de a auzi corect cerințele, pentru o clară și corectă reprezentare mintală a acestora. Profesorul trebuie să verifice permanent dacă acest lucru s-a întâmplat, ceea ce nu se întâmplă de obicei la copiii cu auz normal.

Un alt principiu care se cere respectat este principiul intuiției sau al unității dintre senzorial și rațional, concret și abstract. Manipularea directă a unor obiecte, lucrul direct cu instrumente sau materiale concrete asigură integrarea hipoacuzicilor în rândul celorlalți copii, dându-le șansa la reprezentări corecte. Folosindu-și toate organele de simț, aceștia compensează degradarea parțială a auzului.

Dascălii care au în clasă un copil cu hipoacuzie trebuie să aibă în vedere tratarea lui diferențiată, particularizarea procesului instructiv la cerințele acestuia. De exemplu, o modalitate de integrare a copiilor cu hipoacuzie o reprezintă reșezarea băncilor în sala de clasă, astfel încât elevul să poată să-i vadă pe toți colegii lui și pe profesor. Se pot face modificări și în privința formulării sarcinilor, acestea putând fi și scrise, nu doar orale.

Una dintre cele mai importante schimbări care trebuie făcute pentru integrarea copiilor cu cerințe educaționale speciale în școlile de masă, este cea privitoare la atitudinea profesorilor. Uneori inflexibilitatea acestora îngreunează integrarea copiilor hipoacuzici în școli. Lipsa unor consilieri școlari și a unor programe adaptate, precum și a unor instrumente și materiale de lucru care să ajute, contribuie la îngreunarea situației. Consider că înainte să ceară ceva (ca de exemplu dascălii să fie capabili să integreze copiii cu CES în școlile de masă), sistemul de învățământ ar trebui să ofere toate condițiile îndeplinirii acestor cerințe: pregătirea specializată a profesorilor, mijloacele de lucru de care aceștia au nevoie, consilieri școlari în fiecare școală, programe adaptate cerințelor speciale ale elevilor, clase cu efective mai puțin numeroase. Un alt element deloc de neglijat este implicarea familiilor în educația copiilor. O implicare efectivă poate să crească stima de sine a copiilor, dar să ajute în același timp profesorul să găsească soluții pentru învățare eficientă. Acest lucru poate în același timp să rezolve probleme de învățare, dar și de acceptare din partea copiilor și a celorlalți părinți.

Concluzionând, copiii cu hipoacuzie, în cazul în care părinții reușesc să găsească o școală de masă unde condițiile să fie potrivite pentru ei, nu vor avea eșecuri în învățare, fiind capabili să își găsească drumul spre meseria potrivită pentru ei, integrându-se astfel cu succes societății.

BIBLIOGRAFIE

Avramescu, Monica Delicia, *Defectologie și lopogopedie*, Editura Fundației România de mâine, București, 2014.

Verza, Emil, *Psihopedagogie specială, manual pentru clasa a XIII-a, școli normale*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1998.

CONDUITA SOCIALĂ, EFECT AL EDUCAȚIEI ÎN FAMILIE ȘI ÎN GRĂDINIȚĂ

Prof. POPESCU ASPAZIA

G.P.P "GULLIVER", structură G.P.P "ABC", SUCEAVA

1. Conceptul de educație socială

Într-o accepțiune generală, educația este procesul (acțiunea) prin care se realizează formarea și dezvoltarea personalității umane. Ea constituie o necesitate pentru individ și pentru societate. Ca urmare, este o activitate specific umană, realizată în contextul existenței sociale a omului și, în același timp, este un fenomen social specific, un atribut al societății, o condiție a perpetuării și a progresului acesteia (*Șulea/Brănișteanu, R., 2013*).

După cum precizează *Șulea-Brănișteanu Rodica* în rezumatul tezei sale de doctorat, **educația socială** constituie un ansamblu de acțiuni/demersuri proiectate, desfășurate pe baza unor principii coroborate cu totalitatea influențelor exercitate de societate, care au ca scop realizarea integrării sociale a copiilor și tinerilor, având ca finalități formarea competențelor de viață.

Competența socială se referă la abilitatea copiilor de a forma relații sociale funcționale cu ceilalți copii și adulți din viața lor. Altfel spus, competențele sociale facilitează interacțiunile pozitive, corespunzătoare normelor culturale, în așa fel încât să permită atingerea propriilor scopuri și în același timp respectarea nevoilor celorlalți. Conform acestei definiții, orice comportament social este rezultatul unui proces de învățare a ceea ce este valorizat de către societate.

Una dintre finalitățile pe care învățământul preșcolar și le asumă este, pe lângă pregătirea copilului pentru școală, **"socializarea copilului și obținerea treptată a unei autonomii personale"** (*Breben, S., și colab., 2009*).

Socializarea este, așadar, un concept folosit în descrierea și explicarea modului în care copiii dobândesc un comportament necesar adecvării lor la cultura și societatea din care fac parte. Prin **socializare** se înțelege **"procesul prin care o persoană dobândește reguli de conduită, și sisteme de credințe și atitudini ale unei societăți sau grup social, astfel încât ea să poată funcționa în cadrul acesteia"** (Birch, 2000).

Termenul de sociabilitate, folosit ca trăsătură atribuită cuiva, exprimă însușirea unei persoane de a căuta contacte și relații sociale, de a se angaja cu plăcere în această antrenare și căutare (*N.C.Matei, 1973*). *Howard Gardner*, prin teoria sa asupra inteligențelor multiple (1983), identifică cel puțin opt inteligențe de bază, pe care le dețin toți oamenii, însă în variate forme de manifestare. **Inteligența socială sau interpersonală** este una dintre acestea, ea exprimând **"capacitatea de a comunica permanent cu lumea exterioară, de a rezolva probleme și de a crea produse grație empatiei, cunoașterii și înțelegerii altor persoane, a motivațiilor, intereselor, modurilor de interacțiune specifice celorlalte persoane și grație interacțiunii/relaționării cu alții"** (*Petrovan, R., 2010*). Așadar, „cei care au dezvoltat acest tip de inteligență au darul empatic și al relaționării, interacționând eficient cu ceilalți. Sunt persoane care creează și mențin sinergia grupului, motivând membrii acestuia să acționeze în vederea atingerii scopului comun. Dispun de capacitatea de a sesiza,

aprecia și înțelege stările, intențiile, motivațiile, dorințele celorlalți, mediază cu succes conflictele, demonstrează calități de lider și participă la activități colective” (Petrovan, R., 2010).

În urma definirii conceptelor se poate constata o legătură indestructibilă între educația socială și cea emoțională, între dezvoltarea socială și cea emoțională a copilului de cele mai multe ori la baza unui comportament social se află o emoție, la baza unui comportament dezirabil se află o emoție pozitivă, iar o emoție negativă poate provoca comportamente nedorite, precum agresivitatea sau chiar violența.

2. Importanța educației socio-emoționale la vârsta preșcolară

De-a lungul timpului oamenii de știință au observat că principalul predictor care asigură adaptarea la viața adultă nu sunt notele școlare sau un potențial cognitiv ridicat ci abilitatea copiilor de a stabili relații cu cei din jur. Aceste observații contravin credinței majorității că un copil „deștept” va reuși în viață.

Dezvoltarea emoțională și socială a copilului sunt aspecte esențiale în evoluția sa și în special în procesualitatea învățării, de aceea atât educatorii, cât și părinții trebuie să acorde o importanță deosebită și acestui segment de educație.

Îmbrățișăm de asemenea ideea că promovarea educației emoționale și sociale trebuie să vizeze orice vârstă, urmând principiul învățării permanente, pe tot parcursul vieții, întrucât niciodată nu e prea târziu să devenim conștienți de propriile emoții și sentimente (devenind capabili de autocontrol), precum și de cele ale celor din jur.

Catrinel, A., Ștefan, definea competențele sociale ca abilitatea copiilor de a forma relații sociale funcționale cu ceilalți copii și adulți din viața lor. Altfel spus, competențele sociale facilitează interacțiunile pozitive, corespunzătoare normelor culturale, în așa fel încât să permită atingerea propriilor scopuri și în același timp respectarea nevoilor celorlalți. Conform definiției de mai sus, orice comportament social este rezultatul unui proces de învățare a ceea ce este valorizat de către societate; de exemplu, faptul că salutăm sau ne prezentăm persoanelor necunoscute sunt considerate modalități politicoase de a iniția o interacțiune. Aceste comportamente ne ajută să atingem anumite scopuri, în condițiile în care ne permit să inițiem și să stabilim o relație cu altcineva.

Abilitățile sociale la preșcolari au importante consecințe pe termen scurt și lung:

- relații interpersonale adecvate acasă, la grădiniță și în alte medii care presupun astfel de interacțiuni
- prieteni mai mulți
- note mai bune
- relații sănătoase
- încredere în sine
- sănătatea emoțională

Un copil care are un nivel adecvat de dezvoltare a abilităților sociale și emoționale știe să:

- să recunoască și să numească emoțiile pe care le trăiește el sau alte persoane
- să exprime în mod adecvat emoțiile de teamă, frumie, tristețe fără să-i rănească pe ceilalți sau pe sine.
- Să identifice cum s-ar simți un alt copil într-o anumită situație.
- Să își facă prieteni și să își mențină relațiile de prietenie
- să înceapă și să întrețină o conversație cu alte persoane
- să aștepte rândul
- să respecte regulile
- să intre în jocul altor copii
- să ofere și să primească complimente
- să rezolve adecvat situațiile conflictuale cu alți copii (să negocieze, să facă compromisuri)
- să coopereze cu ceilalți
- să ceară și să ofere ajutorul când e nevoie.

3. Dezvoltarea abilităților socio-emoționale la vârsta preșcolară: Ce? Când?

CE este dezvoltarea socială și emoțională?

Toți copiii trăiesc uneori momente dificile și au nevoie să învețe cum să le facă față. A învăța să recunoască emoțiile pe care le trăiesc, să le înțeleagă, să le accepte și să le exprime într-o manieră adecvată fără să îi rănească pe ceilalți, reprezintă un obiectiv important pentru atingerea pe termen lung a unei sări de bine, pentru menținerea unor relații sănătoase și atingerea succesului în viață. Toate aceste resurse reprezintă abilități de viață care le permit copiilor să facă față și să rezolve situațiile neplăcute să facă față momentelor stresante din viața lor care sunt firești și pe care le traversăm fiecare dintre noi, din când în când.

CE se întâmplă când un copil nu are abilități sociale?

Când un copil nu are abilități sociale dezvoltate, reacționează în situațiile zilnice în mod impulsiv, adică așa cum îi vine și nu așa cum se cuvine. Cu alte cuvinte, în lipsa altor comportamente învățate copiii își exprimă emoțiile de disconfort printr-o gamă variată de comportamente agresive (lovesc, mușcă, scuipă, împing, jignesc atunci când sunt furioși, iritați, le este frică sau sunt triști). Când se află în preajma altor copii, utilizează o gamă variată de comportamente nepotrivite pentru a-și satisface nevoile: smulg jucăriile în loc să le ceară, împing în loc să aștepte rândul, refuză să ofere o jucărie altui copil, părăsc, își rezolvă dificultățile în interacțiune cu ceilalți folosind comportamentele agresive.

CÂND se dezvoltă abilitățile sociale și emoționale?

Abilitățile sociale și emoționale se dezvoltă cu precădere în perioada primilor 7 ani de viață. În această perioadă datorită plasticității creierului, copiii învață 80% din abilitățile pe care le vor folosi în viața de adult.

Cercetările de neurologie asupra dezvoltării sistemului nervos central și cercetările de psihologia dezvoltării scot în evidență importanța primilor ani pentru dezvoltarea abilităților și dobândirea competențelor necesare de-a lungul vieții. Aceste cercetări arată că, la naștere, creierul nu este dezvoltat complet din punct de vedere structural: celulele nervoase (neuronii) sunt formați și localizați corespunzător, însă legăturile dintre ei nu sunt făcute. Toate aceste legături neuronale se formează ca urmare a experiențelor de învățare care sunt oferite copilului (stimulări externe – lumină, sunete, suprafețe cu texturi diferite, interacțiunile cu alte persoane). Ca orice proces de învățare, dobândirea abilităților emoționale, sociale și comportamentale de bază este posibilă doar în condițiile în care există structurile nervoase corespunzătoare (neuronii și legăturile dintre neuroni).

4. Dezvoltarea abilităților sociale în mediul familial și în mediul preșcolar.

Succesul educației sociale la vârsta preșcolară nu vine de la sine, ci este rezultatul unei munci stăruitoare, migăloase, desfășurată cu pasiune și responsabilitate atât de educatoare cât și de părinți. Mai întâi, copiii vor fi învățați să acționeze în concordanță cu cetințele adultului, iar mai târziu vor fi ajutați să înțeleagă de ce este bun un anumit comportament și nu altul, iar ei vor fi capabili să discearnă.

Din experiența acumulată am constatat că în educația socială a preșcolarilor trebuie ținut cont de particularitățile psihice de vârstă și individuale, de mediul familial în care crește copilul, iar influențele educative care se exercită asupra lui în familie trebuind să se sincronizeze cu cele ale grădiniței, numai așa având eficiență în educarea copiilor.

4.A. Modalități de realizare a educației socio-emoționale în practica didactică din grădiniță.

Educația socială constituie un ansamblu de acțiuni/demersuri proiectate și desfășurate pe baza unor principii coroborate cu totalitatea influențelor exercitate de societate, care au ca scop realizarea integrării sociale a copiilor și tinerilor, având ca finalități formarea competențelor de viață. (Ștefan Boncu, Ion Dafinoiu, 2014, p.12).

În nenumărate studii se prezintă legătura indestructibilă între educația socială și cea emoțională, între dezvoltarea socială și cea emoțională a copilului. Cel mai adesea la baza unui comportament social se află o emoție, la baza unui comportament dezirabil se află o emoție pozitivă, cât timp o emoție negativă poate provoca comportamente nedorite, precum agresivitatea sau chiar violența.

Sintetizând cele prezentate mai sus, și evidențiind faptul că există o relație de interdependență între dezvoltarea socială și emoțională, pledăm pentru sintagma **educație socio-emoțională**.

Educația socio-emoțională cuprinde totalitatea activităților de învățare (conceptul de învățare este înțeles, evident, în sens larg) care conduc la dobândirea experienței individuale de comportare socială și emoțională, la formarea competențelor emoționale și sociale ale individului. Ne referim aici la dobândirea abilităților emoționale (de a înțelege, a exprima și a-și regla emoțiile) și a celor sociale, precum cele de inițierea și menținerea unei relații și integrarea într-un grup (social, profesional, comunitar etc.). (Ștefan Boncu, Ion Dafinoiu, 2014, p.14).

M.E.N. (2019) *Curriculum pentru educație timpurie pentru copii de la naștere la 6 ani*

Bernard, M.E. (2009). *Programul educațional DA,POȚI!*. Cluj- Napoca: Editura RTS.

Birch, A. (2000). *Psihologia dezvoltării*. București: Editura Tehnică.

Bocoș, M. (2007). *Didactica disciplinelor pedagogice, un cadru constructivist*. Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană.

Bocoș, M. (2002). *Instruire interactivă, repere pentru reflecție și acțiune*. Cluj: Editura Presa Universitară Clujeană.

Botiș, A. & Mihalca, L. (2007). *Despre dezvoltarea abilităților emoționale și sociale ale copiilor, fete și băieți, cu vârsta până la 7 ani*. Buzău: Alpha, MDM

Cristea, S. (2000). *Dicționar de pedagogie*. București – Chișinău: Editura Litera.

Cucoș, C. (1998). *Pedagogie*. Iași: Ed. Polirom.

Dimitriu, E., (1973). *Probleme de psihologie a educației*, București, Editura Științifică

Ionescu, M., Radu, I., (coord.). (1995, 2001). *Didactica modernă*. ediția I și a II-a, revizuită, Cluj-Napoca: Editura Dacia.

Iucu, R.B. (2006). *Managementul clasei de elevi. Aplicații pentru gestionarea situațiilor de criză educațională*. Iași: Editura Polirom.

Mitrofan, N. (1997). *Testarea psihologică a copilului mic*. București: Editura Mihaela Press.

Montessori, M. (1977). *Descoperirea copilului*. București: Editura Didactică și Pedagogică.

Moscovici, S. (1997). *Psihologia socială sau Mașina de fabricat zei*. Iași: Editura Polirom

Petrovai, D. & Petrică, S. (2010). *Ghid de dezvoltare a abilităților de viață ale copiilor. Fundația „Copiii noștri!”*

Roco, M. (2004). *Creativitate și inteligență emoțională*. Iași: Editura Polirom

Stoian, S. (1971). *Pedagogia socială*. București: Editura Politică

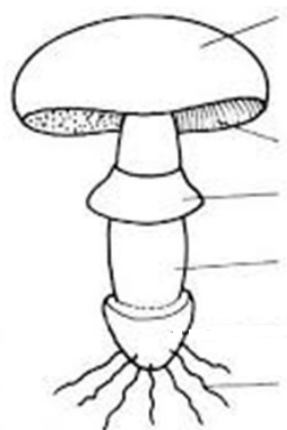
Fișă de activitate Ciuperci

Preda Ana

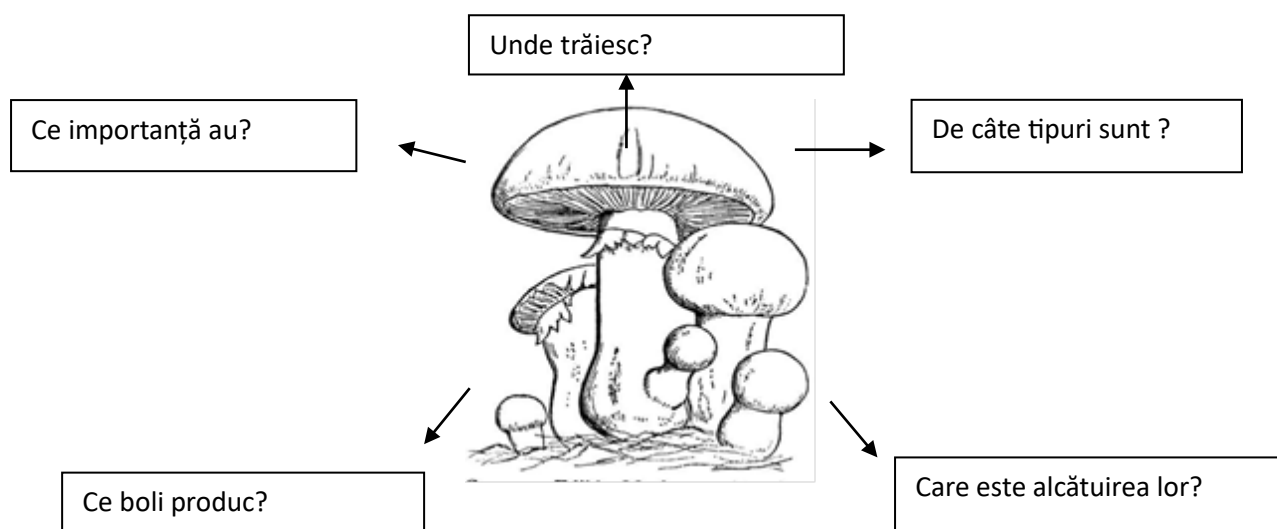
1. Aranjați în tabelul de mai jos, următoarele ciuperci: hribi, mucegaiul alb, ciuperca de câmp, palaria șarpelui, drojdia de bere, mucegaiul verde-albăstrui.

Ciuperci inferioare	Ciuperci superioare

2. Notați pe desen următoarele componente ale unei ciuperci superioare: picior, pălărie, hife, lamele, inel.

3. Scrieți sub fiecare întrebare răspunsul corect:

4. Modelați din plastilină o ciupercă cu pălărie.

Incluziunea școlară- Plan de intervenție personalizat-model

**Profesor PIP Răuță Carmen Cornelia,
Școala Profesională Specială,
Com. Ștefan cel Mare, județ Neamț**

În procesul instructiv-educativ, pentru o mai bună integrare a elevilor noștri cu diferite grade de deficiență mintală, la orele de instruire practică, domeniul confecționar produse textile, folosim planurile de intervenție personalizate pentru fiecare elev și le adaptăm în funcție de puterea și capacitatea lor de înțelegere . PIP pot fi întocmite pe parcursul unui modul sau pe întregul an școlar. Vă prezint un model de plan de intervenție folosit de noi la orele de instruire practică.

Plan de intervenție personalizat

Numele și prenumele beneficiarului: eleva D. I.

Instituția școlară: ȘCOALA PROFESIONALĂ SPECIALĂ, ȘTEFAN CEL MARE – NEAMȚ.

Clasa: A XII A Confectioner produse textile

Diriginte : RĂUȚĂ CARMEN

Echipa de sprijin în caz:

Diriginte prof. PIP RĂUȚĂ CARMEN

Psiholog Școlar -

Data elaborării planului: 11 SEPTEMBRIE 2023

Modulul 1: Confectionarea produselor textile

Modulul 2. Finisarea produselor confectionate

Modulul 3.

CDL PRELUCRAREA REPERELOR PRODUSELOR TEXTILE

Problemele cu care se confruntă copilul (principalele categorii de cerințe):

a. din punct de vedere medical – încadrat cu handicap-deficiență mintală .

b. din punct de vedere psihopedagogic

✚ Creșterea motivației de participare la ore.

✚ Dezvoltarea competențelor de autocunoaștere.

✚ Creșterea încrederii de sine.

✚ Încurajarea exprimării emoțiilor.

✚ Îmbunătățirea abilităților de cooperare și lucru în echipă.

✚ Dezvoltarea abilităților de comunicare .

✚ Oferirea feed-back-ului în timp util și eficient.

c. din punct de vedere al competențelor școlare:

- Cunoașterea unor noțiuni de bază din disciplinele de cultură generală –să participe la ore, să colaboreze cu colegii din grupă, exerciții de vorbire, să știe să deseneze în contur, exerciții de scriere și citire.

- Structurarea unor conținuturi referitoare la noțiunile tehnice-să știe la ce folosește acul, forfecă, să realizeze puncte de coasere, exprimare folosind limbajul tehnic de specialitate.

- Utilizarea unor abilități pe care trebuia să le stăpânească (a măsura, a schița, a desena, a reproduce, a recunoaște)

- să știe să înfileze ața la mașina de cusut simplă, să știe să execute prelucrări de repere, să știe să realizeze produse de complexitate redusă.

- înțelegerea corectă a sarcinii de lucru din fișa de lucru sau fișa de laborator tehnologic și a algoritmului de rezolvare.

- Dezvoltarea creativității.

Structura programului de intervenție personalizat:

d. Obiective:

- cultivarea încrederii în sine prin autocunoaștere, cooperare în activități de echipă, comunicare și exprimarea propriilor emoții, creativitate;

- îmbunătățirea achizițiilor profesionale de bază și abilităților practice (a măsura, a schița, a desena, a reproduce, a recunoaște);

- îmbunătățirea gradului de înțelegere și interpretare a sarcinilor de lucru din fișele de lucru.

e. Conținuturi:

-consiliere profesională la modulele din programa școlară și adaptarea lor la puterea de înțelegere și aptitudini a elevei .

Perioada verificată - 11 septembrie 2023- 14 iunie 2024

- participarea la diferite activități extrașcolare .

C. Strategii de lucru:

- Stabilirea programului de lucru și respectarea acestui program.

- Lucru individual cu eleva în funcție de aptitudinile acesteia și adaptarea conținuturilor lecțiilor în funcție de puterea ei de înțelegere.
- Includerea elevei în activități de laborator tehnologic cu lucru în echipă cu sarcini precise.
- Antrenarea elevei în diferite activități, recompensarea activităților elevei cu diplome.

D. Criterii minime de apreciere a progreselor:

- îmbunătățirea încrederii în sine;
- inter relaționare pozitivă cu cel puțin patru colegi de clasă;
- identificarea modalităților de dezvoltare a imaginii de sine;
- participarea la toate activitățile ce i-au fost recomandate.

E. Metode și instrumente de evaluare:

- observația directă și indirectă; foarte mult comunicarea orală.
- grila de evaluare a conduitei sociale;

Evaluare periodică:

Dificultăți întâmpinate:

- nu reușește încă să-și construiască un ritm adecvat în grupa de lucru;
- nu poate rezolva sarcinile școlare într-un timp optim datorită deficitului de cunoștințe anterioare.

Revizuirea programului de intervenție personalizat:

La sfârșitul MODULULUI I-V, vor fi analizate obiectivele și conținuturile parcurse pe întregul an școlar, menționându-se *obiectivele realizate și pe cele pe care nu le-a putut atinge.*

.....

.....

Modalități de evaluare a dificultăților de învățare la copii și adolescenți a strategiilor de evaluare și a motivației școlare

**RUSU SIMONA- LILIANA, PROFESOR ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR
ȘCOALA GIMNAZIALĂ MIRON COSTIN SUCEAVA**

Din 1962 și până în prezent, pe fondul cercetărilor efectuate în domeniu, definițiile au suferit modificări și completări, ajungându-se la concluzia că tulburările de la nivelul proceselor lingvistice pot să influențeze în mod esențial dezvoltarea abilităților școlare. De regulă, dificultățile de învățare sunt diagnosticate atunci când performanța individului în teste standardizate și administrate individual, la citire, scriere sau matematică se situează în mod semnificativ sub cea așteptată în raport cu vârsta, nivelul de școlarizare și coeficientul de inteligență.

Asociația Americană de Psihiatrie consideră că principalele tulburări specifice sunt: tulburarea de citit, tulburarea abilității matematice, tulburarea expresiei grafice, tulburarea de învățare fără altă specificație.

Specialiștii de la Asociația Americană de Psihiatrie optează pentru o abordare pe mai multe niveluri:

- nivelul biologic (originea biologică a tulburării, afecțiuni ale creierului, datorate unor factori genetici sau de mediu);
- nivelul cognitiv (dificultăți de percepere sau procesare inadecvată a informației);
- nivelul comportamental (simptomatologia clinică).

Trebuie să înțelegem că există o diferență între dificultățile de învățare (sunt temporare și pot fi remediate) și tulburările de învățare (sunt persistente și rezistente la intervenții). Cele din urmă au debut timpuriu în învățare, în timp ce dificultățile pot să apară în diferite etape ale învățării, se instalează treptat, prin acumulări ale lacunelor în învățare. Ambele situații pot conduce la eșec școlar.

Dislexia

- este o dificultate specifică de învățare care afectează achiziționarea, dezvoltarea abilităților de citire și a celor relaționate cu structurarea limbajului.
- se caracterizează prin dificultăți la nivelul procesărilor fonologice, numire rapidă, memorie de lucru, viteză de procesare și dezvoltarea abilităților la un nivel inegal cu cel al abilităților cognitive.
- este rezistentă la metodele convenționale de predare, dar efectul ei poate fi redus prin intervenție individualizată adecvată, inclusiv prin aportul tehnologiei și al consilierii de suport.
- este de origine biologică

Se caracterizează prin Se caracterizează prin: dificultăți în recunoașterea cuvintelor, dificultăți în scrierea acestora, capacitate limitată de a decoda citirea, deficit la nivelul componentei fonologice a limbajului

Myklebust și Johnoson, în 1962 împarte dislexia în două categorii:

- dislexia auditivă (dificultăți în discriminarea auditivă a fonemelor asemănătoare, dificultăți în realizarea sintezei fonetice)
- dislexia vizuală (dificultăți în reactualizarea serială a simbolurilor și a formei scrise a cuvântului)

Disgrafia

- dificultate de învățare a scrierii care se poate prezenta sub forma erorilor la nivelul literelor, erori sintactice și erori de punctuație
- poate fi întâlnită și sub denumirile: disortografie, tulburarea exprimării în scris, tulburarea expresiei grafice
- în țara noastră, termenul cel mai folosit este cel de disgrafie
- este o tulburare mai puțin studiată în literatura de specialitate
- poate să apară atât izolat, cât și în asociere cu alte tulburări

precum: dislexia, dispraxia, tulburarea de atenție cu sau fără hiperactivitate

Se caracterizează prin: dificultăți în organizarea scrierii, dificultăți în așezarea în pagină, dificultăți în realizarea legăturilor dintre litere în scrierea cursivă

Verza în 1983 a identificat două categorii de factori care contribuie la dificultățile de scriere:

- factori intrinseci individului (tulburări vizuo-spațiale, tulburările motorii de planificare și execuție motorie, deficitele de atenție)
- factori de mediu educațional (abordare didactică incorectă: introducerea prea timpurie a exprimării simbolice scrise, utilizarea unui material didactic inadecvat, absența corectării deprinderii greșite în curs de formare, absența intervenției în cazul unei pense greșite a instrumentului de scris sau a poziției eronate a hârtiei)

Discalculia

dificultăți la nivelul următoarelor abilități: formarea, reactualizarea și aplicarea cunoștințelor numerice și aritmetice, strategii de calcul aplicate greșit sau inadecvat, dificultăți în generalizarea materialului învățat, transfer scăzut sau absența transferului conținutului învățat

Clasificare (Badian, 1983): alexia și agrafia numerică, discalculia spațială, anaritmetria, discalculia atențional – secvențială

Modele de identificare a tulburărilor de învățare

Modelul discrepanței dintre performanța școlară și nivelul abilității intelectuale

- este cel mai utilizat model
- calculul discrepanței se face pe baza comparării nivelului de achiziție cu vârsta mentală sau cu scorul de clasă echivalentă sau comparării scorurilor standard la testele de inteligență și de achiziție

Modele de identificare bazate pe profilul de performanță

- intră în categoria metodelor discrepanței cognitive

- identificarea se face în baza unor profiluri cognitive ce vizează procese în relație cu deficitul de achiziție manifestate de elevi
- pun în evidență o discrepanță intraindividuală la nivel de procese și abilități cognitive

Modelul performanței școlare scăzute

- se bazează pe existența unei discrepanțe dintre performanța manifestată și cea așteptată în raport cu vârsta
- performanța scăzută identificată nu este suficientă pentru a diagnostica o tulburare de învățare

Modelul răspunsului la intervenție

- procesul de predare - învățare reprezintă stimulul de testare, iar nivelul de performanță este răspunsul elevului la acest stimul
- se poate aplica pe un grup cât mai mare de beneficiari

Intervenții psihopedagogice

În Europa dislexia este abordată în primul rând prin reeducarea de tip ortofonic, vizând antrenarea capacităților fonologice și reeducarea citirii prin metode specifice logopedice.

În România metoda de intervenție cea mai frecvent utilizată o reprezintă intervenția logopedică. Prin intermediul Asociației Române pentru Copii Dislexici, s-a introdus și terapia Meixner, o metodă fonetico-analitico-sintetico-logopedică ce are la bază principiul asociației triple : vorbire - cuvânt scris- cuvânt citit/ reprezentare auditivă, tactilă și vizuală.

Intervențiile asupra atenției vizuale pornesc de la ideea că dislexicii au un deficit în utilizarea selectivă a informației care provine dintr-o anumită regiune a câmpului vizual. Intervenția vizează antrenarea memoriei vizuale prin diferite tipuri de sarcini.

În activitatea didactică este foarte important ca atunci când se observă dificultăți de citire să se intervină prin:

- utilizarea audiobook-urilor la activitățile de la clasă
- folosirea imaginilor pentru a transmite un mesaj
- adaptarea temelor pentru acasă la potențialul elevilor
- repetarea cu voce tare a unei idei, fixarea ei la nivel mental și apoi scrierea acesteia
- exerciții care să le dezvolte creativitatea (știut fiind faptul că dislexicii nu se bazează pe memorie, dar sunt foarte creativi)
- atitudine tolerantă și răbdătoare
- exerciții repetitive care duc la însușirea unui algoritm
- oferirea de feed-back pozitiv și constant pentru creșterea stimei de sine

Concluzii:

- Studiile din domeniu evidențiază importanța intervențiilor timpurii, înainte de clasa a II-a. Astfel, intervențiile ar fi mai eficiente decât cele inițiate mai târziu, când tulburarea este consolidată, iar cerințele curriculare sunt mai ridicate.
- Depistate însă la timp, dificultățile de învățare pot fi transformate în atu-uri. Dacă nu sunt buni la matematică sau la română, copiii cu astfel de probleme pot excela în domenii precum arta sau sportul. Și aici apare cu adevărat o mare problemă.
- În România nu există o evidență clară a numărului de copii dislexici, dar estimările apreciază aproximativ 1 caz la 10 elevi. Lipsa unui raport este cauzată și de informarea precară a unora dintre părinți și profesori, care nu înțeleg dizabilitatea copilului și dau vina pe lene sau delăsare, considerând afecțiunea retard. Mulți dintre aceștia subestimează IQ-ul copilului, deși, în realitate, această dizabilitate nu are nicio legătură cu nivelul de inteligență al copilului.

Studiu de caz

**Profesor învățământ preșcolar Bogdan Ștefania/Safta Eliza
Grădinița cu Program Prelungit „Rază de Soare”, Pitești**

1. Descrierea succintă a cazului

M.V. este o fetiță în vârstă de 4 ani. Provine dintr-o familie legal constituită care se achită cu responsabilitate de sarcinile parentale: îngrijire, educare.

Este un copil înconjurat cu multă dragoste de părinți și de bunici, care nu duce lipsă de nimic, și cu toate acestea prezintă tulburări de comportament, este impulsiv, neastâmpărat, incapabil de concentrarea atenției, trece ușor de la o activitate la alta.

2. Identificarea și descrierea problemei

Tabloul copilului

Copilul M.V. frecventează grădinița de la 3 ani. Are un aspect fizic plăcut, este normal dezvoltat din punct de vedere fizic și intelectual pentru vârsta lui, dar este explozivă în mișcări, încăpățănată, dornică de a fi mereu în centrul atenției.

M.V. are un comportament impulsiv în grupă, în timpul activităților de instruire, învățare, evaluare, precum și în cele de joc, dublat de hiperactivitate și neatenție. Destul de des întrerupe activitatea prin intervenții fără legătură cu tema dezbătută, afectând grupul de copii. Nu are răbdare să ducă la bun sfârșit o sarcină dată, trecând ușor de la o activitate la alta. Are însă un bagaj de cunoștințe bogat, spirit de observație, dar întâmpină dificultăți în relatarea unor întâmplări, în formularea unor răspunsuri, din cauza timidității, care este generată de frica de greșală ce ar putea-o pune într-o situație umilitoare în fața colegilor. Dă răspunsuri la repezeală, se priește, multe nu le gândește. Își dorește să fie cea mai bună, dar nu e sigură pe forțele ei, și atunci încearcă să grăbească lucrurile pentru a scăpa dintr-o anumită situație cât mai repede și asta o face să greșească. Nu are răbdare la scrierea grafismelor, nici în activitățile plastice sau practice. Încearcă să își facă prieteni dintre copiii care se remarcă într-un domeniu și își dorește să fie ca aceștia, sau se împrietenește cu cei neastâmpărați ca și ea, cu care intră des în conflict.

Tabloul familiei

Copilul locuiește cu părinții și sora ei mai mare (9 ani) în apropierea grădiniței. Tatăl este muncitor, mama casnică, iar relațiile dintre membrii familiei sunt foarte bune, copilul crescând într-o atmosferă caldă, armonioasă, într-un climat educativ propice creșterii și dezvoltării lui.

Stând de vorbă cu părinții și bunicii, pentru că și aceștia din urmă contribuie la creșterea și educarea lui, am constatat că M.V. se manifestă ca un copil răsfățat destul de des în conflict cu părinții. Se enervează dacă părinții îi impun anumite reguli, cum ar fi: așezarea în ordine a jucăriilor sau lucrurilor personale, limitarea orelor de joacă la calculator, culcarea la o anumită oră, etc. Are momente de furie și gelozie ușoară față de sora ei, care este o fire calmă, și atunci când apar conflicte cedează în favoarea ei de cele mai multe ori. De multe ori este neliniștită și transmite această stare și celor din jur, are un stil dezordonat și se adaptează cu greu la schimbări.

3. Componenta echipei care poate contribui la rezolvarea (ameliorarea) problemelor:
educatoare; părinți; bunici; copil

4. Stabilirea obiectivelor

Obiective pe termen lung:

- Diminuarea comportamentului hiperactiv și impulsiv în timpul activităților și în familie;
- Îmbunătățirea capacității de concentrare și a vigilenței;
- Stimularea limbajului, dezvoltarea exprimării orale;
- Îmbunătățirea productivității și a performanțelor școlare;
- Îmbunătățirea relațiilor sociale, acceptarea lui de către colegii de grupă;
- Îmbunătățirea interacțiunii părinți-copil;

- Îmbunătățirea interacțiunii educatoare-copil în timpul activităților;
- Dezvoltarea conștiinței de sine și a atitudinilor pozitive față de propria persoană (respectul de sine);
- Dezvoltarea responsabilității sociale;
- Formarea deprinderilor de acțiune socială adecvate

Obiective pe termen scurt:

- Să se integreze cu succes în colectivul grupei;
- Să își mențină atenția concentrată pentru mai mult timp;
- Să respecte „Regulile grupei”;
- Să întrebe și să răspundă la întrebări;
- Să ia parte la activitățile de învățare în grup;
- Să participe la discuții în mici grupuri informale;
- Să respecte „Regulile familiei”;
- Să scadă numărul comportamentelor impulsive la grădiniță și în familie.
- Să se realizeze o relație de colaborare și parteneriat între educatoare și familie

Stabilirea locului de desfășurare

- Sala de grupă

5. Plan de intervenție personalizat– strategii și metode

Cu ajutorul familiei, am încercat să o cunosc mai bine pe M.V. pentru a înțelege ce determină un astfel de comportament, unde trebuie acționat atât în privința copilului, cât și în privința familiei, pentru a înlătura condițiile care mențin manifestările copilului. Am observat cu mare atenție și am încercat să corectez comportamentul ei cu multă blândețe, căldură, răbdare, prin diferite strategii și metode educaționale.

1.Terapia cognitiv-comportamentală

Sub pretextul că am nevoie de un ajutor cu care să-i controlez și să-i solicit pe copii la activități, am așezat-o pe M.V. în fața grupului de copii. Ea s-a simțit importantă și acest lucru i-a dat încredere în ea și în potențialul ei.

-Am încurajat, evidențiat, stimulat faptele bune ale acesteia prin acordarea unor recompense (afirmații pozitive, buline vesele, etc.).

-Am prezentat unele fapte pozitive cu exemple din viața reală sau din basme, povești și am discutat despre acestea: compararea cu cele reale, prezentarea consecințelor (pozitive și negative).

-Am evidențiat calitățile acestui copil și toate reușitele în activitatea personală.

-Am responsabilizat-o în colectivul de copii: distribuirea materialului didactic pentru fiecare copil, responsabil cu liniștea, etc.

-Am recompensat-o pentru orice progres făcut, fie el cât de mic.

-Am afișat lucrările individuale la panoul grupei.

-I-am acordat roluri de lider în jocurile de echipă (Astăzi, V. va fi șeful de șantier și ea vă spune ce să faceți pentru a construi grădinița)

-Am rezolvat probleme împreună cu ea (Ce putem face ca tu să rezolvi bine sarcina?)

-Am scos în evidență numai aspectele pozitive (Tu faci bine aceste lucruri...)

-Am încercat să gestionez corect conflictele, analizând împreună cu ea faptele și solicitându-i soluții pentru rezolvarea acestora.

-Am ajutat-o să își facă prieteni cu care să comunice deschis (Cu cine vrei să te joci?Hai să organizăm un joc cu ei!)

-Am implicat-o în activități de ajutorare reciprocă între copii (V., te rog să îl ajuți pe T. la numărul obiectelor și la recunoașterea cifrelor!)

-Am organizat activități care au ajutat-o să accepte diferențele dintre copii, dintre el și ceilalți (Fiecare poate să facă ceva foarte bine, împreună veți reuși să faceți tot ce v-ați propus)

-Am realizat lucrări colective („Iarna în orașul meu”etc.)

-L-am antrenat împreună cu ceilalți copii în rezolvarea de jocuri puzzle (Hai să găsim piesele pentru acest puzzle și să-l facem împreună)

-Am analizat împreună cu ea, modul de realizare a sarcinilor (Cum crezi că ai lucrat astăzi?)

-Am purtat discuții cu copilul pentru a afla cum s-a simțit la activitățile în care s-a implicat.

-Am adaptat sarcinile la posibilitățile copilului.

2. Dezvoltarea abilităților de comunicare și relaționare

Scopul acestei acțiuni este dezvoltarea unei exprimări corecte din punct de vedere gramatical, pentru că am constatat că nu răspunde în propoziții, adesea cuvântul are rol de propoziție sau folosește propoziții în care lipsește pronumele, vorbește sacadat și din acest motiv relațiile lui sunt incoerente.

Obiectivele urmărite sunt:

- să transmită un mesaj simplu în cadrul activităților de învățare;
- să primească mesaje, să îndeplinească acțiuni simple;
- să răspundă adecvat (verbal sau comportamental) la ceea ce i se cere.

Pentru a rezolva această problemă am solicitat-o frecvent să răspundă la întrebări cu grad mic de dificultate. Pentru fiecare răspuns am recompensat-o verbal. Am crescut apoi gradul de dificultate al întrebărilor, care solicitau un răspuns mai elaborat. Când a avut dificultăți, am ajutat-o și am încurajat-o pentru a le depăși. I-am solicitat permanent să nu se grăbească, să gândească bine înainte de a răspunde pentru a nu greși.

6. Consilierea familiei (Programul părinte-copil)

Pentru reușita demersului nostru am considerat că este necesară colaborarea cu familia printr-un program de acțiune comun. Scopul acestui demers este de a îmbunătăți relația părinte – copil în vederea reducerii problemelor comportamentale ale copilului în familie, la grădiniță și în societate. Voi stabili mai întâi cum influențează caracteristicile copilului, ale părinților sau problemele din familie, comportamentul copilului, percepția comportamentului copilului de către părinți și reacțiile părinților la comportamentul copilului.

Prin discuții, exemplificări și explicații la fiecare întâlnire, i-am ajutat să înțeleagă că modul în care gândesc ei înșiși despre implicarea copilului lor în viață, va determina maniera în care își vor educa copilul, încurajându-i totodată acestuia o anumită imagine de sine.

1. Activități specifice ale programului părinte – copil

- Discuții cu părinții cu privire la alimentația copilului. (Mai puțină ciocolată, cacao, cola).
- Stabilirea unui program de activități statice combinate cu exerciții, poate chiar îndrumarea copilului spre un sport.
- Excluderea cauzelor emoționale datorate familiei (Educatorea și familia să-l accepte necondiționat).

2. Etapele programului

- îmbunătățirea relației părinte-copil;
- modificarea comportamentului impulsiv în situații bine definite prin utilizarea consecventă a unor tehnici pedagogice și terapeutice;
- utilizarea de către părinți a întăririlor comportamentelor dezirabile;
- folosirea unor întăriri verbale specifice (lauda sau dezaprobarea);
- recurgerea la întăriri consistente;
- utilizarea în primă fază a metodelor de recompensare și abia apoi a tehnicilor de pedepsire;
- acordarea unei atenții deosebite la posibilele reacții față de comportamentele indezirabile (nu certăm copilul, nu stabilim reguli dacă nu reușim să obținem cooperarea lui);
- observarea calităților copilului;
- stabilirea de comun acord a Regulilor familiei;
- formularea cerințelor într-un mod eficient;
- utilizarea Planului de puncte atunci când lauda nu este suficientă.

7. Realizarea evaluării

Cunoașterea copilului trebuie să constituie un punct de plecare în orice demers educativ. Cum putem educa un copil dacă nu îl cunoaștem? Pentru a-mi forma o părere cât mai corectă despre particularitățile dezvoltării copilului, am aplicat o serie de probe care să mă ajute să-l cunosc mai bine. Am repetat aceste probe după o perioadă, timp în care am derulat activitățile din planul de intervenție personalizat, pentru a vedea evoluția copilului și eficiența intervenției.

Probe utilizate: teste pentru stabilirea nivelului de dezvoltare intelectuală, teste proiective de personalitate și un chestionar pentru evaluarea tulburărilor hiperkinetice completat de părinți împreună cu educatoarea.

8. Concluzii

În urma intervenției educative am reușit să realizăm un progres favorabil prin ameliorarea tulburărilor hipercknetice și de atenție. Copilul a început fie mai atent, să-și exprime emoțiile, are mai multă încredere în el, se străduiește mai mult să rezolve sarcinile, să finalizeze anumite lucrări. De asemenea vorbește mai corect, vorbește cu colegii și a reușit să-și facă prieteni. Respectă de cele mai multe ori regulile (ale grupei și ale familiei), iar conflictele cu colegii și părinții sunt din ce în ce mai puține.

BIBLIOGRAFIE:

1. Autism Speaks, - Servicii pentru familie –Ghidul comunității școlare, 2013.
2. Ghid de identificare și adresare a nevoilor emergente ale copiilor din România;
3. Popovici, Doru Vlad; "Elemente de psihologia integrării", Editura Pro Humanitate, București, 1999.
4. Softuri educative;
5. Vărășmaș E – Psihologia copilului cu dificultăți de învățare, Ed. Credis, București, 2006;

ABORDĂRI DIFERENȚIATE ALE COMPETENȚEI DE COMUNICARE SCRISĂ PENTRU ELEVII CU CES

Prof. Sandu Sorin - Laurențiu

Conceptul de "Cerințele educaționale speciale (CES)" a fost introdus în terminologia UNESCO în anii 90 (Bocoș, 2016, p.199) și se referă la "cerințe consecutive unor disfuncții sau deficiențe de natură intelectuală, senzorială, psihomotrică, fiziologică etc" ce așază elevul într-o "situație de dificultate", inducându-se un "sentiment de inferioritate ce accentuează condiția sa de persoană cu cerințe speciale" (A. Gherguț, 2009, p.601).

Incluziunea elevilor cu cerințe educaționale speciale nu se poate realiza deplin fără ajustarea relației pedagog-elev în actul predării-învățării-evaluării.

Tratarea diferențiată a elevilor reprezintă unul dintre principiile pedagogiei centrate pe elev, principiu care postulează existența elevilor cu cerințe diferite. În acest punct, se admite că nu toți elevii sunt la fel și că fiecare trebuie să beneficieze de o șansă la educație. Abordarea aceasta solicită intens cadrul didactic care se găsește în ipostaze inedite : pe de o parte, profesorul este obligat să renunțe la propriul stil de lucru, fapt deloc facil și, pe de altă parte, el este provocat să identifice situații creative de predare - învățare – evaluare. Diferențierea cade atât sub incidența predării-învățării, cât și a evaluării. Strategiile didactice axate pe acest principiu trebuie foarte bine gândite și manageriate întrucât ele pot genera efecte negative manifestate în dezechilibrul temporal acordat categoriilor de elevi.

Oamenii sunt diferiți, învață diferit și necesită sisteme diferite de predare din partea școlii. Atât în clasele mici, cât și în partea a doua a ciclului primar, elevii întâmpină dificultăți în învățare. Uneori rămân aspecte neelucidate care, prin acumulare, devin curențe serioase în formarea lor. Profesorul poate stimula copiii să întrebe, dar foarte mulți vor păstra starea de necunoscut din cauza emoțiilor puternice. Una dintre primele activități care are nevoie de tratare diferită este citit-scrisul. Nu toți elevii citesc și scriu la fel de repede, iar respectarea particularităților de vârstă constituie una dintre finalitățile perioadei de achiziții fundamentale. În contextul socio-școlar actual, când elevii ce intră în clasa pregătitoare variază cu vârsta între 5 și 7 ani, procedeul diferențierii devine o regulă obligatorie și imposibil de eludat. Activitatea de diferențiere în vederea învățării cititului trebuie să se realizeze printr-un număr mare de exerciții remediale și să presupună o cunoaștere atentă din partea profesorului a traseului evolutiv al copilului : trecerea de la câmpul vizual de citire de o literă la performanța de a îmbina literele în silabe, silabele în cuvânt și cuvintele în propoziții. În acest parcurs

nu trebuie uitate nici greșelile de pronunție, greșeli care dacă sunt neglijate se transformă în tulburări reale de vorbire.

Clasa I reprezintă pragul peste care elevii trebuie să treacă în drumul lor către maturitate școlară. Metodele de diferențiere se aplică atât pentru competența de comunicare orală, cât și pentru cea scrisă. Acestea două se află acum într-o foarte strânsă legătură deoarece este perioada în care copilul scrie cum vorbește și vorbește cum aude. Recomandăm o serie de scurte sugestii metodice și reflecții care să întâmpine posibilitățile diferite ale elevilor de a reuși în atingerea standardelor propuse și care să orienteze activitatea cadrului didactic în vederea sprijinirii elevilor cu ces:

- **Corespondența tipar – mână** – metoda presupune ajustarea și facilitarea înțelegerii faptului că grafemele de tipar uzitate de copii atât în grădiniță, cât și la clasa pregătitoare, au un corespondent în scrierea de mână. Adeseori, elevii sunt orientați în desenarea literelor de tipar, mici sau mari, în confecționarea lor din diverse materiale și prin acestea, în memorarea conturului lor. Atunci când se învață scrierea literei de mână, există posibilitatea ca unii copii să confundă forma celor două litere. Pe de altă parte, ei trebuie să vadă explicit că fiecare semn de tipar are un corespondent de mână, să diferențieze cele două forme, efortul rămânând doar acela de a suda singuri cuvântul. A se vedea exemplul din imagine :

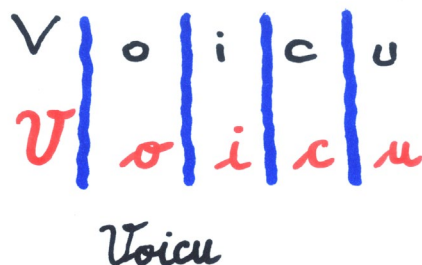

Figura 7 – *Corespondența tipar – mână*

- **Profesorii clasei** – metoda crează o atmosferă de învățare în care elevii cu deficiențe sau cu mici neînțelegeri se întâlnesc cu cei foarte buni. Cadrul didactic oferă spre rezolvare o serie de sarcini (gruparea silabelor amestecate în cuvinte coerente) pe care copiii le vor rezolva sau nu, în funcție de ritmul lor de lucru sau de capacitatea cognitiv-intelectuală. Cei care termină primii vor primi câte un ecuson pe care scrie onorific Profesor și vor fi nevoiți să meargă la colegii cu probleme pentru a-i ajuta în rezolvarea exercițiilor. Avantajul este conferit de imaginea de sine ridicată a celor care pot ajuta, de mulțumirea celor care au fost ajutați, iar din perspectivă pedagogică se crează prin joc o reală atmosferă de emulație și de învățare.

- **Mergem pe literă** – fixarea literei de tipar în memorie se realizează prin parcurgerea traseului, conturului literei respective, dar nu într-o viziune de ansamblu, ci în calitate de pasager sau pieton. Se desenează pe tablă o literă mare, se va pleca dintr-un capăt și se va ajunge în celălalt, elevii fiind obligați să păstreze atenția privirii în vârful unui creion așezat pe conturul literei. Exercițiul se repetă de câteva ori :

Figura 8 – *Traseu pe literă*

- **Diferențierea se poate face prin :**

- a. **simultanitate** – activitatea directă alternează cu cea indirectă (a.i/a.d) și presupune împărțirea grupului de elevi în două grupuri de nivele diferite ca potențial ;

- b. fișe comune – același test se aplică tuturor copiilor, dar există posibilitatea alegerii itemilor, pentru fiecare existând descriptori clari de notare ;
 - c. teste individualizate – elevii primesc teste diferite, diferențiate și adaptate grupurilor de lucru, idealul fiind reprezentat de o cât mai individualizată concepere a testului ;
 - d. sarcini pereche – elevii cu potențial redus imită pe cei cu potențial ridicat ;
 - e. sarcini comune - în diverse activități, elevii pot lucra toți la un loc pe aceleași sarcini. Acest lucru este posibil dacă toți cei implicați și-au însușit cunoștințele specifice, dar aceasta este granița către renunțarea la diferențierea predării. Este trecerea către o clasă cvasi omogenă.
- Reactualizarea și aprofundarea literiei se face prin cât mai mulți stimuli :
 - auditiv - să cânte
 - vizual – să vadă și să spună
 - chinestezic – să completeze
 - Joc didactic – Să dictăm ! Jocul se desfășoară prin implicarea atât a elevilor cu potențial, cât și a celor cu nevoi speciale. La tablă se formează mai multe perechi de elevi cu deficiențe, aranjați câte doi. Elevul profesor dictează o serie de litere, iar fiecare pereche va scrie pe tablă literele dictate. Unul scrie litera mică de tipar, iar celălalt pe cea mare. În final, perechile vor fi lăsate singure, cei doi se vor chestiona unul pe celălalt prin exercițiul de recunoaștere a literelor. Cel care a dictat doar va supraveghea și va soluționa neînțelegerile. Se vor nota punctele, se va face totalul și se va premia cel care a recunoscut mai multe litere. O altă variantă a acestui joc este cea în care elevii ies la tablă, scriu literele după dictarea profesorului. Acesta le solicită apoi să pronunțe în cor o literă la alegere, după care trebuie să o încercuiască pe tablă. Din nou o pronunță.

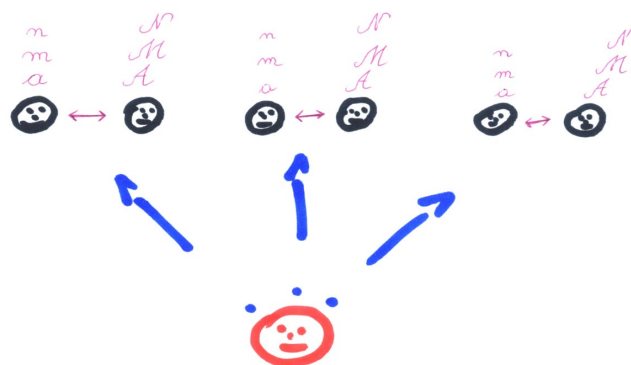

Figura 9 – Interacțiunea jocului “Să dictăm !”

- Diferențierea poate avea mai multe nuanțe temporale, în funcție de nevoia reală de remediere observată în rândul elevilor. Ea poate fi :
 - permanentă – dacă elevii cu deficiențe nu pot fi recuperați repede, dacă nu pot fi aduși cu ușurință în linie cu ceilalți. În general, competența de comunicare scrisă solicită timp pentru dezvoltarea ei și se realizează pe o perioadă mai îndelungată. În acest caz, profesorul trebuie să planifice și să proiecteze principiul diferențierii pe o perioadă mai îndelungată ;
 - temporară – dacă recuperarea e doar o problemă minoră, elevii având potențial intelectual suficient pentru a înțelege totul după o primă explicare ;
 - alternantă – unele activități permit tuturor elevilor să participe, indiferent de potențialul lor, pe când altele solicită aplicarea tratării diferențiate.
- Consilierea individuală și punctuală – profesorul găsește timp pentru a explica elevilor, punctual, fiecare greșală din test sau din temă.
- Încă din clasa I, se pot anticipa elemente de construcție a comunicării prin efectuarea unor aplicații pe înțelesul elevilor, ce cuprind noțiuni despre :
 - subiect, predicat și alte părți de propoziție – jocul Cine ? ce face ? ce? unde? ce fel de ? ;
 - alternanța singular – plural – jocul Eu spun una, tu spui multe! ;
 - alternanța masculin – feminin – jocuri de separare pentru fete, pentru băieți ;

- identificarea adjectivelor – soarele cu însușiri despre un obiect ;

- diminutive și augmentative – alintăm / îngroșăm cuvinte.

● Elevii cu potențial ridicat pot fi orientați și pregătiți pentru predarea lecției în fața celorlalți. Ei trebuie modelați și ajutați cu 2-3 zile înainte, iar structura lecției trebuie să presupună parcurgerea unor etape oarecum cunoscute de copii, de exemplu, la predarea unei litere noi, prin aplicarea metodei fonetice, analitico-sintetice. În acest mod elevii mai pricepuți vor intra în pielea profesorului, câștigând la imaginea de sine, iar cei mai slabi vor înțelege altfel lecția dacă pedagogul este o persoană de vârstă apropiată.

● Diferențierea prin “citirea imaginilor” – este valorificată competența de receptare a mesajului scris, în cazul nostru o imagine. Apreciem că există cinci nivele de “citire” a imaginii, ele caracterizând elevul din punctul de vedere al potențialului intelectual. La acesta se adaugă experiența de viață a copilului. La întrebarea Ce vezi în imagine ? elevul va răspunde integrându-se pe unul din următoarele nivele :

Nivelul 1 – Copilul observă doar elemente majore, aflate în prim-plan, menționându-l doar pe unul dintre ele. Aceasta este o etapă primară, simplistă.

Exemplu : “Eu văd în imagine o fetiță”.

Nivelul 2 – Copilul observă fie mai multe elemente pe care le enumeră, fie o proprietate a unui element din imagine.

Exemple : “În imagine eu văd o fată, o mamă, un tablou și o carte”. (toate aceste elemente se află tot în prim-planul imaginii)

“În imagine eu văd o fată cu ochelari”. (fata este tot în prim-plan)

Nivelul 3 – Copilul observă atât elemente din prim-planul imaginii, cât și elemente din planul îndepărtat. Faptul că elevul poate sesiza detaliile, că imaginea se reprezintă în realitate nu doar prin ceea ce se găsește în primul rând, ci și în spate demonstrează un nivel ridicat de percepție.

Exemplu : “În imagine eu văd ...(elemente din planul apropiat + elemente din planul îndepărtat)”.

Nivelul 4 – Este etapa corelațiilor între elementele existente în imagine. Un copil inteligent își va construi răspunsul nu doar prin enumerarea elementelor din imagine, ci și prin prisma raporturilor existente între entități, dintre obiecte, dintre persoane sau dintre obiecte și persoane.

Exemplu : “În imagine eu văd o fată care vorbește cu mama ei în bucătărie”.

Nivelul 5 – Este etapa autenticității interpretative și perceptive. Un copil nu doar inteligent, ci și empatic, autonom, independent va vedea și va atribui imaginii caracteristici unice, inedite, surprinzătoare chiar și pentru evaluator.

Exemplu : “În imagine fata este tristă și discută cu mama ei o problemă personală”.

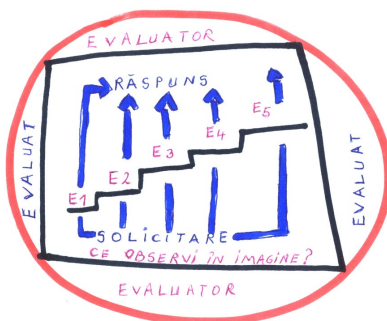

Figura 10 – Niveluri de citire a imaginilor

● Elaborarea unei liste cu toate literele alfabetului, precum și cu elevii repartizați pe fiecare literă dacă aceștia nu le recunosc. Ideea se adresează totuși colectivelor unde se întâlnesc puține cazuri de copii care nu recunosc literele. În acest context, profesorul s-ar putea organiza mai bine în selectarea rapidă, ad-hoc a categoriei de elevi pentru care dorește remedierea deficienței specifice. Capul de tabel ar putea arăta astfel :

Tabel 11

<i>Literele alfabetului</i>	<i>Elevi care nu recunosc litera</i>	<i>Exerciții propuse</i>
a / A		
...		
z / Z		

Tratarea diferențiată și considerarea elevilor cu cerințe educaționale special este abordată mai puțin în metodicile de specialitate, fapt ce demonstrează că principiul este unul care nu se acceptă încă în unanimitate. Există rezerve serioase în ceea ce privește consumul de efort, timp și material destinate unei categorii de elevi pentru care școala pare adeseori un munte prea înalt de parcurs. Una dintre sarcinile ce revin profesorului este aceea de a cunoaște nivelul intelectual al elevului, ritmul său de muncă, volumul de cunoștințe și de a le integra armonios pentru asigurarea succesului tuturor elevilor.

Bocoș, M-D., și colectivul, 2016, *Dicționar praxiologic de pedagogie, Volumul I A-D*, Editura Paralela 45, Pitești

Gherguț, A., în Cucos, C., coord., 2009, *Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade Didactice – Ediția a III-a*, Editura Polirom, Iași

Plan de intervenție personalizată (caz D.M.)

prof. Sava Iulia, Grădinița Specială Fălticeni

Perioada: octombrie 2023- februarie 2024/februarie-iunie 2024

COMUNICARE:

Obiective generale: *dezvoltarea motivației de explorare a mediului;
*formarea, stimularea și dezvoltarea capacității de comunicare;
*dezvoltarea unei relații afective între copil și adultii din anturajul lui.

Obiective specifice:

*sa exploreze mediul în mod organizat împreună cu adultul;
*sa-și dezvolte capacitatea de a imita sunete, silabe, onomatopee;
*sa reacționeze când este strigat;
*sa învețe numele colegilor de grupă, a copiilor și adulților din grădiniță cu care intră în contact și a persoanelor apropiate din familie;
*să spună "pa"/să folosească un semn la plecare;
* să imite semne cu valoare comunicatională;
*sa recunoască obiectele familiare ;
*sa interrelaționeze cu copiii și cu adultii în timpul activităților;
*să răspundă la comenzi verbale simple;
*să comunice o dorință folosind mimocogesticulația.

Activități propuse pentru atingerea obiectivelor:

- jocuri exercitii;
- observari dirijate

EDUCATIE SENZORIALA SI COGNITIVA

Obiective generale: *dezvoltarea reactiei la stimuli externi;

*dezvoltarea capacitatii de observare si identificare a obiectelor si imaginilor;

*dezvoltarea diferitelor forme ale atentiei în activitatea de explorare.

Obiective specifice: * să învețe să exploreze mediul apropiat;

*sa identifice alimentele, fructele, legumele tactil, olfactiv și gustativ;

*să identifice/discrimineze gusturi fundamentale: dulce, sărat, acru, amar;

*sa-si foloseasca potentialul rezidual in perceperea corecta a mediului;

*sa-si pastreze atentia pentru activitate;

*sa asocieze miscari sugestive unor melodii si cantece;

*sa identifice/discrimineze și să reproducă sunete, zgomote, voci, onomatopee, instrumente muzicale;

*sa raspunda/reacționeze cand este strigat;

*sa manipuleze obiectele pentru a le explora;

*sa identifice obiecte familiare (papusa, masina, cub, toba, minge, masa, scaun, covor, oglinda, cana etc.),

*să identifice persoanele familiare cu care intra in contact

Activitati propuse pentru atingerea obiectivelor:

- observari;
- jocuri senzoriale;
- jocuri didactice;
- jocuri de atentie;
- auditii muzicale;
- jocuri-exercitii.

EDUCATIE PSIHOMOTRICA

Obiective generale: *dezvoltarea conduitelor motrice de baza;

*dezvoltarea capacitatii de orientare, organizare si structurare spatio-temporala;

*dezvoltarea motricitatii fine si grosiere.

Obiective specifice: *să recunoască schema corporală pe propriul corp, pe al partenerului și pe al păpușii;

* sa execute în co-acțiune exercitii pentru segmentele corpului;

* sa-si dezvolte capacitatea de a se orienta si deplasa în spațiul familiar cu ajutorul adultului;

* să manipuleze corect obiecte de diferite texturi;

*sa-si insuseasca cunostinte despre pozitiile spatiale: sus-jos;

*să execute exerciții pentru dezvoltarea motricității fine (manipularea obiectelor mici) în co-acțiune;

*sa-si formeze si sa-si consolideze deprinderi de folosire corecta a instrumentelor si materialelor.

Activitati propuse pentru atingerea obiectivelor:

- ex. pentru abilitati motrice de baza, motricitate generala, motricitate fina,

- jocuri de mișcare;
 - jocuri de masă;
 - încastre;
 - jocuri-exerciții;
 - jocuri de construcții (îmbinare, suprapunere, alăturare);
- Exercițiile se vor executa mână pe mână, terapeut-copil.

EDUCATIE PERCEPTIV-VIZUALA

Obiective generale: *încurajarea folosirii resturilor vizuale;

- * formarea și dezvoltarea reacției de orientare;

Obiective specifice: *sa învețe să folosească resturile de vedere;

- * să urmărească stimulii luminoși;
- * să identifice obiectele/imaginile tactile;
- * să urmărească obiecte luminoase în mișcare;
 - * să identifice caracteristici ale obiectelor: mare-mic, tare-moale;
 - * să identifice tactil temperatura corpurilor;
- * să identifice semnalele luminoase și sursa de proveniență.

Activități propuse pentru atingerea obiectivelor:

- Jocuri exerciții;
- Jocuri senzoriale.

AUTONOMIE PERSONALA SI SOCIALA

Obiective generale: * dezvoltarea motivației de a executa împreună cu adultul în unele activități;
* dezvoltarea independenței în unele activități .

Obiective specifice:

- * să participe la îmbrăcat și dezbrăcat;
- * să se încalțe, să se descălțe cu ajutorul adultului;
- * să își ștergă nasul singur;
- * să se pieptene cu ajutor;
- * să se spele pe dinți, pe mâini, pe față cu ajutor;
- * să cunoască unde este locul în grupă a obiectelor familiare;
- * să comunice când îi este foame/ sete;
- * să învețe care îi sunt obiectele personale;
- * să pună jucăriile la locul lor la sfârșitul activității;
- * să salute la venire și la plecare;
- * să arate atunci când are nevoie la toaletă;
- * să învețe să își controleze emoțiile;
 - * să-și formeze deprinderi de comportare civilizată în diferite situații zilnice;
 - * să dobândească independență în acțiune în cadrul unor activități

Activități propuse pentru atingerea obiectivelor:

- activități gospodărești;
- plimbări;
- vizite;
- jocuri-exerciții.

ACTIVITATI LUDICE

Obiective generale: *dezvoltarea capacitatii de a colabora cu ceilalti copii sau cu adultii;

*dezvoltarea comportamentelor specifice jocului.

Obiective specifice: *sa interactioneze cu colegii in timpul jocului;

*sa manipuleze jucariile in functie de sarcina data;

*sa participe impreuna cu copiii la un joc realizand sarcina data;

*sa participe la jocurile de miscare;

* să accepte să lucreze în co-acțiune

Activitati propuse pentru atingerea obiectivelor:

- jocuri muzical distractive;
- jocuri de miscare;
- jocuri de masa;
- jocuri de constructie;
- jocuri preferate de copil;
- jocuri in aer liber.

PLAN DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT (PIP)

Savu Ioana
Școala Gimnazială „Buică Ionescu”
Glodeni, județul Dâmbovița

❖ NUMELE ȘI PRENUMELE ELEVULUI (EI):

❖ DATA NAȘTERII:

❖ DOMICILIUL:

❖ CLASA: a VI-a

❖ ANUL ȘCOLAR: 2023-2024

❖ Nr. de înregistrare în unitatea școlară a planului de servicii individualizat:

❖ DIAGNOSTICUL/ PROBLEMELE cu care se confruntă copilul (rezultatele evaluării complexe - *deficiențele / afectările din certificatul de orientare școlară și profesională eliberat de CJRAE/CMBRAE, numărul și data eliberării acestui document*):

- Tipul de deficiență/handicap: **deficiență mintală;**
- Gradul/nivelul de deficiență:
- Tulburări/dificultăți de învățare: **dislexie, disgrafie, discalculie**

Certificat de orientare școlară și profesională nr. _____, emis de CJRAE Dâmbovița, valabil până la _____.

❖ ECHIPA DE INTERVENȚIE (se vor preciza cadrele didactice implicate, alți specialiști, membrii familiei): **prof. Savu Ioana (profesor de limba și literatura română și diriginte),** _____ (profesor de prijin), _____ (mama), _____ (tatăl).

❖ DISCIPLINA/DOMENIUL /DOMENIILE DE INTERVENȚIE: Limba și literatura română / Domeniul comunicare/ Comportament incluziv

❖ SCOPUL (comportamentul țintă/rezultatul așteptat): Stimularea gândirii și a atenției

❖ OBIECTIVE/ COMPETENȚE SPECIFICE DIN ADAPTAREA CURRICULARĂ:

1. Citirea conștientă, corectă și expresivă a unui text cunoscut de mică întindere;

2. Scrierea/ așezarea corectă în pagină;
 3. Identificarea sensului cuvintelor în funcție de context;
 4. Identificarea cuvintelor dintr-un câmp lexical;
 5. Recunoașterea categoriilor semantice;
 6. Rezumarea unui fragment dintr-un text narativ
 7. Integrarea într-o echipă de lucru și rezolvarea sarcinilor de lucru într-o echipă.
- ❖ DURATA planului de intervenție personalizat (un modul din structura anului școlar):
Modulul I
- ❖ Data elaborării PIP: 11.09.2023
- ❖ Data revizuirii PIP: 27.10.2023

STRUCTURA PLANULUI DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT:

Nr. crt.	Obiective operaționale	Conținutul activităților	Strategii de terapie și recuperare	Perioada de intervenție	Evaluarea și aprecierea evoluției	
					Indicatori	Metode și instrumente de evaluare
1	Citirea conștientă, corectă și expresivă a unui text cunoscut de mică întindere	Contextul de comunicare Textul narativ literar în proză: <i>Un păianjen care se crede Spiderman</i> de Adina Popescu	Explicația, conversația, lectura explicativă, jocul de rol*. - exerciții de percepție fonică a intonației propoziției; - exerciții de reglare a intonației, a vitezei proprii de a vorbi; - exerciții de intonare corectă a propozițiilor enunțiative, exclamative, interogative; - activitate în perechi (cadru didactic-elev) – eu citesc, tu observi (ascuți) + citire simultană cadru didactic – elev. – jocuri de rol cu folosirea dialogului pe	11-23.09. 2023	- citește respectând intonația. - intonează corect propoziții enunțiative, exclamative, interogative; - citește respectând ritmul impus de coleg/ cadrul didactic. - folosește dialogul pe diverse teme de interes;	Evaluare orală Listă de control Scară de clasificare Fișă de evaluare

			diverse teme de interes;			
2	Identificarea sensului cuvintelor în funcție de context	Cuvântul, formă și sens Sensul cuvintelor (sens propriu de bază, sens secundar, sens figurat) Rolul contextului în crearea sensului	Conversația, exercițiul, explicația, jocul didactic – completarea unor enunțuri cu faptele de limbă omise; – transformarea unor forme gramaticale în altele, cerute de context sau impuse de sarcină; – jocuri de cuvinte, jocuri ortografice – aplicarea în contexte noi și autentice a noilor achiziții lingvistice.	26-28.09. 2023	- completează enunțuri cu cuvinte potrivite ca sens; - transformă unele forme gramaticale în funcție de context; - participă alături de colegi la jocuri organizate; - integrează corect cuvinte în enunțuri noi.	Evaluare orală Listă de control Scară de clasificare
3	Identificarea cuvintelor dintr-un câmp lexical;	Cuvintele cheie Câmpul lexical	Conversația, exercițiul, explicația, jocul didactic, metode inclusive (4 Corners) – crearea unor jocuri de cuvinte; - completare de rebusuri; - identificarea cuvintelor din diferite câmpuri lexical	27-30.09. 2023	- identifică cuvintele din diferite câmpuri lexicale (al familiei, al școlii, al culorilor etc.)	Evaluare scrisă Fișă de evaluare Listă de control
4	Recunoașterea categoriilor semantice	Categorii semantice Sinonime Antonime Omonimele Cuvintele polisemantice	Conversația, exercițiul, explicația, jocul didactic - exerciții de stabilire a unor sinonime și antonime;	03-14.10. 2023	- recunoaște cuvinte care au omonime; - formulează enunțuri pentru a evidenția sensul omonimelor;	Fișă de lucru individuală Evaluare scrisă Fișă de evaluare diferențiată

			- exerciții de recunoaștere a cuvintelor care au omonime; - exerciții de formulare de enunțuri pentru a evidenția sensul omonimelor;			
5	Rezumarea unui fragment dintr-un text narativ Scrierea/ așezarea corectă în pagină;	Rezumatul <i>Legenda păianjenului și a albinei</i>	Harta textului narativ, conversația, exercițiul, explicația, jocul didactic. - exerciții de împărțire a textului în fragmente logice și de formulare a ideilor principale; - exerciții de identificare a dialogului prezent într-un text narativ; - exerciții de povestire a fiecărui fragment.	15-20.10.2023	- ordonează ideile date; - rezumă fragmente din text; - stabilește pentru fiecare replică din text ascultătorul și vorbitorul; - transformă vorbirea directă în vorbire indirectă;	Fișă de lucru individuală Evaluare scrisă Fișă de evaluare diferențiată
6	Integrarea într-o echipă de lucru; Rezolvarea sarcinilor de lucru într-o echipă.	Valori etice în legendele popoarelor: <i>Legenda păianjenului și a albinei</i>	Conversația, exercițiul, explicația - sarcini de lucru în echipă; - participarea la realizarea proiectului; - rezolvarea sarcinilor	20-27.10.2023	- se integrează într-o echipă de lucru; - rezolvă sarcinile; - prezintă alături de ceilalți membri proiectul de grup.	Evaluare complementară prin proiect

❖ **CONCLUZII PRIVIND PLANUL DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT (se completează la sfârșitul perioadei de implementare)**

a) Obiectivele planului au fost atinse ☐ în totalitate/ ☐ parțial/ ☐ nu au fost atinse în termenul propus.

b) Obiectivele planului au fost atinse: ☐ în termenul propus/ ☐ înainte de termenul propus.

Volumul vocabularului ☐ adecvat vârstei ☐ sărac

Exprimare orală ☐ corectă ☐ fluentă ☐ greoaie ☐ incorectă ☐ dificultăți în exprimarea clară, corectă a ideilor ☐ blocaj în exprimare

Deficiențe de limbaj ☐ oral ☐ citit ☐ scris ☐ nu e cazul

Conduita de ascultare ☐ foarte bună ☐ bună ☐ acceptabilă ☐ nesatisfăcătoare

Elevul dovedește:	Dese ori	Uneori	Nicio dată	Nu e cazul	Puncte forte
Atitudine pozitivă față de sine		x			- se remarcă progres în ceea ce privește citirea expresivă marcată prin respectarea intonației impuse de semnele de punctuație; - realizează rezumatul unor fragmente scurte de text narativ, transformând vorbirea directă în vorbire indirectă; - alcătuiește câmpuri lexicale (2-3 termeni).
Atitudine pozitivă față de ceilalți		x			
Capacitate de recunoaștere/înțelegere/reglare a emoțiilor		x			
Abilități de comunicare orală	x				
Abilități de comunicare scrisă		x			
Abilități de calcul matematic				x	
Capacitate de lucru în echipă		x			
Deprinderi de relaționare interpersonală		x			
Valorizarea educației/a dezvoltării personale		x			

❖ DETALIAȚI ALTE ASPECTE REFERITOARE LA REZULTATELE EVALUĂRII PERIODICE:

- accent pe transcrieri;
- nu se integrează într-o echipă de lucru; vorbește des, neîntrebat, creează discuții, nu îndeplinește sarcinile;
- își pierde concentrarea foarte repede, scris ilizibil, dezordonat.

c) RECOMANDĂRI PRIVIND PLANUL DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT (PIP)

a) Menținerea planului și reevaluare pentru perioada următorului modul din planul de învățământ

DA ☐ NU ☐

b) Propunere/Decizie de revizuire a planului ☐ DA ☐ NU

Plan de servicii individualizat pentru copiii cu cerințe educaționale speciale

Prof. învă. preșcolar: Soporan Cornelia

Prof. învă. preșcolar: Dîrlea Raluca

Numele și prenumele copilului/ elevului: **P. I. O.**

Mama: **P. I.**

Tata: **P. O.**

Reprezentantul legal al copilului: **P. I.**

Data nașterii: **15.09.2016**

Domiciliul: **Aiud**

Unitatea de învățământ la care este înscris: **G. P.P. ,Nr.2**

Grupa: mare

Certificat de orientare școlară și profesională: nr. **304** din **10.10.2022** emis de **CJRAE Alba SEOPS Alba**

Data **realizării** planului de servicii individualizat: **31.10.2020**

Responsabilul de caz servicii educaționale: **prof. învă. preșc. D.R.**

Drepturi/ Beneficii de asistență socială pentru copiii cu CES (prevazute de Legea nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare).....

Servicii psihoeducaționale pentru copilul cu CES

Tipul de serviciu/ intervenție	Instituția responsabilă	Obiective	Data de începere	Perioada de acordare a serviciului	Persoana responsabilă de acordare a serviciului (date de contact)
Servicii educaționale	Grădinița cu P.P. Nr.2 AIUD	Dezvoltarea liberă, armonioasă a personalității copilului, în funcție de ritmul propriu și de trebuințele sale. A. DEZVOLTAREA FIZICĂ, A SĂNĂTĂȚII ȘI IGIENEI PERSONALE <i>1 Motricitate grosieră și motricitate fină în contexte de viață familiare</i> -formarea deprinderilor de executare a unor mișcări ale corpului sau numai cu segmente ale corpului după model și la comanda verbală; -să participe la jocurile desfășurate atât în grupă cât și în aer liber; -utilizarea mâinilor și a degetelor pentru a mânui corespunzător materialele,utilizate la diferite activități; <i>2 Conduită senzorio-motorie, pentru orientarea mișcării</i> -să se raporteze la un model sau reper dat; -utilizarea și explorarea unor materiale și suprafețe cu texturi diferite(fetru,hârtie, pietriș,plastic,burete etc); -să-și coordoneze mișcările în funcție de ritm, cadență, pauză, semnale sonore; <i>3 Sănătate (nutriție, îngrijire, igienă personală) și practici privind securitatea personală</i>	Data aprobării în COSP	Pe toată perioada valabilității certificatului - lui	Prof. învă. preșc.D.R.

		-formarea deprinderilor de diferențiere între alimente sănătoase și alimente nesănătoase; -recunoașterea și utilizarea corectă a produselor de igienă personală; -formarea deprinderii de autoprotejare în situații periculoase; B. DEZVOLTAREA SOCIO-EMOȚIONALĂ <i>1 Interacțiuni cu adulții și cu copiii de vârste apropiate</i> -formarea deprinderii de a se juca împreună cu colegii, de a avea interacțiuni pozitive cu aceștia; -formarea deprinderii de a se bucura de compania colegilor și copiilor de vârstă apropiată; <i>2 Comportamente prosoziale, de acceptare și de respectare a diversității</i> -formarea deprinderii de a respecta anumite reguli; -dobândirea unor abilități de negociere cu ajutorul adulților; <i>3 Conceptul de sine</i> -formarea și dezvoltarea abilităților de identificare a obiectelor proprii (suport cu creioane, îmbrăcăminte, încălțăminte); <i>4 Autocontrol și expresivitate emoțională</i> -dezvoltarea unor abilități de autocontrol emoțional (acceptă sau refuză să participe la activități alături de colegi); C. CAPACITĂȚI ȘI ATITUDINI ÎN ÎNVĂȚARE <i>1 Curiozitate, interes și inițiativă în învățare</i> -să manifeste curiozitate și interes pentru învățare, persoane și activități în situații noi;			

		<i>2 Activare și manifestare a potențialului creativ</i> - să redea teme plastice specifice desenului, picturii, modelajului; - să intoneze corect cântece pentru copii; D. DEZVOLTAREA LIMBAJULUI, A COMUNICĂRII ȘI A PREMISELOR CITIRII ȘI SCRIERII <i>1 Mesaje orale în contexte de comunicare cunoscute</i> - să participe la activitățile de grup și joc, atât în calitate de vorbitor, cât și în calitate de auditor; - să distingă sunetele ce compun cuvintele și să le pronunțe corect; <i>2 Mesaje orale în diverse situații de comunicare</i> - formarea și dezvoltarea exprimării orale; - să-și îmbogățească vocabularul activ și pasiv pe baza experienței, activității personale și / sau a relației cu ceilalți; <i>3 Premise ale citirii și scrierii, în contexte de comunicare cunoscute</i> - formarea deprinderii de a scrie pe hârtie (a scrie în sensul de a reuși să lase urme pe hârtie, cu sau fără scop); E. DEZVOLTAREA COGNITIVĂ ȘI CUNOAȘTEREA LUMII <i>1 Relații, operații și deducții logice în mediul apropiat</i> - să-și adapteze comportamentul propriu la cerințele grupului în care trăiește (familie, grădiniță, grupul de joacă); - să aprecieze în situații concrete, asemănări sau			

		deosebiri între lucruri sau obiecte; <i>2 Cunoștințe și deprinderi elementare matematice pentru rezolvarea de probleme și cunoașterea mediului apropiat</i> -formarea deprinderii de a identifica prin comparare caracteristicile obiectelor din mediul înconjurător; - să efectueze operații simple de lucru cu materiale din natură și viața cotidiană, valorificând deprinderile de lucru însușite. <i>3 Caracteristici structurale și funcționale ale lumii înconjurătoare</i> -să recunoască și să numească părțile corpului omenesc și organele de simț; -dezvoltarea deprinderii de ocrotire a mediului înconjurător;			
Servicii de asistență psihopedagogică prin cadrul didactic itinerant și de sprijin					
Servicii de consiliere și orientare școlară					
Servicii de terapie logopedică/terapia tulburărilor de limbaj					
Servicii de terapie educațională *					
Servicii de kinetoterapie *					
Asigurare transport la					

unitatea de învățământ					
Măsuri de sprijin pentru educația incluzivă**	Grădinița cu P.P. Nr. 2 AIUD	Adaptare curriculară.			Prof. învă. preșc. D.R.

*doar cazul elevilor înscriși în unități de învățământ special

**doar în cazul elevilor înscriși în unități de învățământ de masă

Responsabil de caz servicii psihoeducaționale: prof. învă. preșc. D. R.

PLAN DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

Pprof.înv.preșcolar,Stan Elena-Diana
Școala Gimnazială Borlești,Jud.Neamț

I.INFORMAȚII DE IDENTIFICARE

Grădinița integratoare: Grădinița Borlești

Grupa integratoare: Grupa Mare

Numele preșcolarului: C.A.V.

Data nașterii: 30.01.2019

Psihodiagnostic: retard psihic formă moderată, deficiențe,dificultăți de învățare,
grad de handicap-mediu

II. COMPONENTA ECHIPEI DE INTERVENȚIE

Educator integrator: *Stan Elena-Diana*

Profesor itinerant și de sprijin

Medic

Asistent social

Prezentarea cazului: C.A.V.este un copil care frecventează grădinița cu regularitate, de la începutul anului școlar, lipsind doar din motive de sănătate. Este un copil dezvoltat fizic armonios, specific nivelului de vârstă. Copilul provine dintr-o familie monoparentală,mama cu probleme de sănătate,având și o soră mai mică,tot cu probleme. Între familie și grădiniță există o comunicare și colaborare bună,bunica și mătușa dovedind mult interes pentru procesul instructiv-educativ desfășurat la nivelul grupei.

Dificultăți întâmpinate de copil: Pe parcursul acestui an școlar am constatat că preșcolarul C.A.V.manifestă instabilitate afectivă, uneori interacționează cu preșcolarii de la grupă, alteori manifestă agresivitate și lipsă de comunicare cu copiii.

În cadrul activităților desfășurate la grupă, am observat că în cea mai mare parte a timpului copilul se joacă singură, nu comunică cu ceilalți copii, refuză compania copiilor. Uneori intervine în jocul copiilor, îi întrerupe, deranjează, le ia sau distruge jucăriile, împinge colegii, ceilalți copii din grupă fiind speriați de comportamentul ei. Dacă i se solicită să facă ceva, sau dacă nu primește sau face ceea ce dorește, începe să plângă și să manifeste un comportament opoziționist (negativist, uneori sfidător), folosind expresia „Nu vreau!” Copilul este atașat de cadrele didactice, iar de multe ori preferă să petreacă timpul în proximitatea educatoarei(dorește să vină în brațe, să fie îmbrățișată).

În urma discuțiilor purtate cu bunica, a afirmat că și acasă manifestă același comportament în cadrul activităților desfășurate împreună cu sora. Am ajuns la concluzia ca trebuie să se aplice și

acasă regulile care sunt aplicate la grupa , reguli care sunt repetate aproape zilnic cu preșcolarii de la grupă în cadrul „Întâlnirii de dimineață”. Am decis ca în acest an școlar să stabilim trei reguli. Aceste reguli sunt formulate astfel: „Ne jucăm frumos împreună!”, „Vorbim politicos cu ceilalți!”, „Muncim frumos împreună!”

C.A.V.manifestă un comportament impulsiv, caracterizat prin:

- agresivitate fizică
- lipsa comunicării cu ceilalți preșcolari
- izolare de ceilalți copii
- comportament opoziționist, atunci când nu dorește să facă anumite lucruri

În urma celor constatate am decis să elaborez un „Plan de intervenție”, pentru a aplica diferite activități individuale și de grup, activități care să contribuie la dezvoltarea abilităților sociale .

Obiectivele intervenției educative:

- să participe la activitățile de grup propuse, interacționând pozitiv cu ceilalți preșcolari;
- să manifeste un comportament pozitiv față de colegii de grupă, în contexte diverse;
- să participe la activitățile de joc și activitățile de învățare atât în calitate de auditor cât și în calitate de vorbitor;
- să dobândească abilități de stăpânire a comportamentului negativist, sfidător, a furiei, în contexte diferite.

Enunțarea problemelor	Obiective	Activitate de intervenție	Responsabil	Perioadă	Evaluarea progresului
Jocul solitar	-să participe la activitățile de grup propuse, interacționând pozitiv cu ceilalți preșcolari;	„Ne jucăm cu Martinică”(joc distactiv) „Spune ce este și cum este?”(joc didactic Domeniul Limbă și Comunicare „De-a grădinița”(Activități Liber Alese- Joc de rol)	Educatoarea de la grupă	Pe parcursul anului școlar	Până la sfârșitul anului școlar, preșcolarul va participa la jocuri și activități, interacționând cu ceilalți preșcolari
Agresivitate	-să manifeste un comportament pozitiv față de colegii de grupă, în contexte diverse;	„Ne jucăm frumos împreună-Micii constructori”(Activități Liber Alese-Construcții) „Prinde balonul” „Cine ajunge primul?”(Do	Educatoarea de la grupă	Pe parcursul anului școlar	Până la sfârșitul anului școlar copilul va manifesta un comportament pozitiv față de colegii de grupă

		meniul Psiho-Motric-Traseu aplicativ)			
Lipsa de comunicare	-să participe la activitățile de joc și activitățile de învățare atât în calitate de auditor cât și în calitate de vorbitor;	„Citim imagini din cărți cu povești” (Activități Liber Alese-Biblioteca) „Ce se ascunde în săculeț?” - Joc senzorial „Poștașul”- Joc distractiv	Educatoarea de la grupă	Pe parcursul anului școlar	Până la sfârșitul anului școlar copilul va comunica cu preșcolarii de la grupă
Opoziționism	-să dobândească abilități de stăpânire a comportamentului negativist, sfădător, a furiei, în contexte diferite.	„Te rog! Mulțumesc”(Activitate de Educație pentru societate) „Să ne jucăm „De-a ascultatul” – Joc distractiv „Așa da! Așa nu!” (Domeniul Limbă și comunicare)	Educatoarea de la grupă	Pe parcursul anului școlar	Până la sfârșitul anului școlar . va reuși să își stăpânească comportamentul negativist, sfădător.

Educația incluzivă – un drept al copilului cu CES

Prof. învă. primar Camelia Stavre
Școala Gimnazială „Ion Pillat” Pitești

Când vorbim despre cerințe educaționale speciale și despre incluziune, trebuie să pornim de la faptul că fiecare individ are nevoi de educație, pentru că prin educație ne dezvoltăm și putem deveni membrii integranți ai societății, dar și că această educație trebuie să fie potrivită fiecărui, pentru a fi de folos.

De la început e nevoie să acceptăm un adevăr evidențiat de practică și dovedit de știință: fiecare este diferit.

Adaptarea la permanentele schimbări ale lumii care evoluează rapid și care impune adoptarea de strategii eficiente și particularizate în vederea atingerii tuturor obiectivelor sale, presupune implicarea activă a întregii societăți pentru a pune în centrul preocupărilor fiecare individ.

Grădinița este primul loc în care un individ începe să se formeze. De aici, cadrele didactice trebuie să gândească la faptul că nu sunt doi copii la fel, iar diferențele dintre ei țin de:

- ritmul personal de creștere și dezvoltare;
- stilul de experimentare și dezvoltare;
- particularitățile determinate de ereditatea;
- trăsăturile/caracteristicile personale;
- experiența de viață trăită până în acel moment.

Copiii sunt diferiți prin particularități de vârstă și individuale. Noi, profesorii, suntem importanți prin felul în care acceptăm și valorizăm sau încercăm să punem în valoare tocmai aceste diferențe. Ele determină existența unor cerințe față de educație. Acestea sunt mai mult sau mai puțin speciale, în funcție de cum trebuie adaptată educația către beneficiar. Diferențele dintre copii, sunt de cele mai multe ori prilej de învățare și dezvoltare pentru fiecare dintre actorii implicați în procesul instructiv-educativ.

Educația incluzivă este un proces complex, de durată care necesită analize, schimbări și construcții continue (planuri de activitate, fișe de lucru, timp alocat rezolvării sarcinilor), pentru a realiza practici incluzive și a asigura bazele unei culturi incluzive. Aceasta presupune, în primul rând, integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale în învățământul de masă a apărut ca o provocare spre schimbarea atitudinilor și mentalităților din societate.

Pentru ca activitatea instructiv – educativă să aibă rezultatul așteptat pentru toți elevii, aceasta trebuie să se realizeze diferențiat. Educația diferențiată vizează adaptarea activității de instruire la posibilitățile diferite ale elevilor, la capacitatea de înțelegere și ritmul de lucru propriu unor grupuri de elevi sau chiar fiecărui elev în parte.

Atunci când vorbim despre cerințe educaționale speciale, ne gândim și la dificultăți de învățare. Acesta din urmă nu trebuie privit ca un defect, ca o latură negativă, ci trebuie privit ca o provocare pentru desăvârșirea învățării. În mod tradițional, aceste dificultăți de învățare erau considerate probleme, piedici determinate de incapacitatea, imposibilitatea elevului de a-și însuși anumite cunoștințe.

Calitatea învățării depinde de:

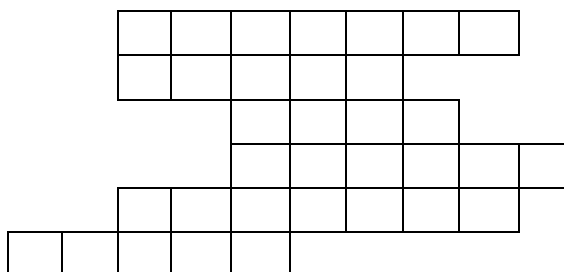
- mediul învățării;
- contextul situațional;
- metoda folosită;
- persoana care facilitează, sprijină învățarea copilului.

Exemplu: La ora de Educație civică, clasa a III-a, la lecția ”Noi, animalele și plantele”, am propus un rebus. Această sarcină de lucru a fost însoțită și de imagini pentru copiii cu CES.

Rebus!

Dezleagă rebusul pentru a descoperi cuvântul de pe verticala A-B!

1. Se zbate ca pe uscat
2. Taie frunză la
3. blândă zgârie rău.
4. Înalt ca
5. Toată ziua stă pe lac ...
6. Dă înapoi ca.....

Scrie cuvântul descoperit:

Notă: Pot fi însoțite și de imagini!

Pentru a putea aborda corect și pentru a avea succes în activitatea didactică, profesorii, trebuie să facă diferența între integrare și incluziune. Această diferențiere ne ajută să identificăm avantajele abordării educaționale incluzive.

Integrare – în centru este problema elevului/elevilor	Incluziune – în centru este elevul/elevii
Problemele de învățare sunt o barieră pentru elevii care le au	Problemele de învățare sunt provocate la noi soluții de învățare pentru toți
Se au în evidență nevoile/cerințele elevilor speciali	Se au în vedere drepturile și nevoile/cerințele tuturor elevilor
Se solicită schimbarea și adaptarea elevului	Se solicită schimbarea școlii
Sprijinul este în beneficiul elevilor cu CES	Sprijinul este în beneficiul tuturor elevilor
Există profesioniști, specialiști și sprijin formal numai pentru unii	Sprijin formal și informal și experiza profesorilor, pentru toți

Educația din perspectiva incluziunii schimbă centrarea acțiunii didactice, de la copil văzut ca problemă, la sistemul educațional văzut ca problemă.

Pornind de la aceste considerente, în activitatea didactică, am folosit adesea lucrul în echipă. A fost extrem de eficient în cazul elevilor cu CES: aceștia s-au simțit valorizați, s-au bucurat de succesul echipei, iar pentru ceilalți a fost o activitate prin care i-au putut ajuta pe colegii lor.

În tabelul următor se identifică valoarea acceptării și abordării adecvate a diversității prin profesori pregătiți. Metode adecvate și auxiliare de sprijin.

Copilul ca problemă	Sistemul educațional ca problemă
Este diferit de alții	Nu este echipat să facă față diversității (metode rigide, curriculum rigid, părinții nu sunt implicați)
Are nevoi speciale (echipament special, mediu special, profesori speciali)	Lipsa sprijinului pentru profesor și a echipamentului de formare
Nu răspunde, deci nu poate învăța	Dacă elevul nu răspunde, e clar că profesorul nu poate predă
Copilul este exclus de la școală	Mediul inaccesibil exclude copiii din școală

Am făcut aceste precizări, deoarece societatea trebuie să înțeleagă, să accepte și să evolueze, pentru ca toți copiii să beneficieze de un act al învățării potrivit fiecăruia. Pentru a realiza aceste obiective, avem în vedere :

1.Parteneriatul școală-familie

- familiile furnizează informații privind resursele pentru construirea abilităților proprii în ceea ce privește educația copilului lor;
- familiile participă în mod regulat la întâlniri de management de caz sau la sesiuni de planificare a curriculum-ului.

2.Colaborarea în echipă în școală

- rolurile și responsabilitățile tuturor profesorilor și membrilor echipei educaționale reflectă angajarea și abilitățile necesare instruirii tuturor elevilor, inclusiv a celor cu dizabilități
- echipele folosesc procesele formale pentru organizarea întâlnirilor, rezolvarea de probleme în luarea deciziilor și în evaluarea propriei eficacități
- personalul din educația specială lucrează în cadrul claselor din sistemul de învățământ în calitate de co-instructori, profesori de echipă, profesori de sprijin "unu la unu" pentru toți elevii din clasă.

Voi încheia prezentarea mea prin evidențierea unor trăsături ale profilului profesorului incluziv:

- valorizarea diversității elevilor – diferența dintre elevi este considerată o resursă și un bun de valoare pentru educație;
- sprijinirea tuturor elevilor – profesorii au așteptări mari în ceea ce privește realizările/performanțele tuturor elevilor;
- colaborarea cu ceilalți – colaborarea și lucrul în echipă sunt abordări esențiale pentru toate cadrele didactice;
- dezvoltarea personală și profesională – predarea este o activitate de învățare, iar cadrele didactice își asumă responsabilitatea pentru propria instruire pe tot parcursul vieții.

Educația incluzivă este un sistem flexibil și individualizat de sprijin pentru elevii cu cerințe educaționale speciale. Ea formează o componentă integrată a sistemului educațional global și se realizează în școlile orientate spre adaptarea educației pentru toți.

Bibliografie:

1. Educația incluzivă – un drept al copilului cu dizabilități, Institutul pentru Politici Publice București (SEE 2009-2014)
2. A. Gherguț, *Sinteze de psihopedagogie specială*, Editura Polirom, 2005

CURRICULUM ADAPTAT PENTRU ELEV C.E.S.- clasa a II-a

prof. înv. primar Strugar Mihaela
Șc. Gimnazială Pârteștii de Sus, Suceava

Adaptare curriculară: Conform certificatului de orientare școlară și profesională, perioada de integrare pe ciclul primar (2021 -2026)

1.INFORMAȚII DE BAZĂ:

Numele elevului: LUPĂESCU A.-D.

Diagnostic: Handicap mental, *vocabular extrem de sărac, exprimare deficitară, deficiență de învățare, IQ 47, epilepsie, probleme cardiace, scutire de efort fizic*

Starea de sănătate a elevului: Stare precară de sănătate, imunitate scăzută

Mediul social: Familie cu situație materială modestă, fetița locuiește cu străbunica, are condiții relativ bune de trai, a frecventat grădinița.

3. COORDONATOR PLAN DE INTERVENȚIE: prof. înv. primar: Strugar Mihaela

4. INSTRUMENTE UTILIZATE ÎN EVALUARE:

- chestionare orale; observații curente; aplicații practice; fișe de lucru utilizate la diferite activități; proba de evaluare; convorbire individuală și în grup; observația spontană și dirijată.

5. OBIECTIVELE PROGRAMULUI:

Pe termen lung:

- Descoperirea și folosirea potențialului psihic de învățare ale subiectului, a ritmului propriu de achiziție, prin observarea zilnică și prin concentrarea tuturor informațiilor din cadrul familiei;
- Dezvoltarea exprimării orale, înțelegerea și utilizarea corectă a semnificațiilor structurilor gramaticale;

Pe termen scurt:

- Formarea abilităților de comunicare;
- Formarea abilităților de participare la activități
- Dezvoltarea capacității de scriere;
- Participarea la activități specifice matematicii;

6. SCOPURILE PROGRAMULUI:

- Eliminarea lacunelor din cunoștințele elevului;
- Educarea exprimării verbale corecte din punct de vedere fonetic, lexical și sintactic;
- Formarea deprinderilor de scriere corectă a elementelor grafice;
- Cunoașterea și utilizarea conceptelor specifice matematicii;

7. MINIPROGRAMA ADAPTATĂ:

OBIECTIVE	METODE SI TEHNICI	MATERIALE UTILIZATE
- educarea auzului fonematic, a atenției vizuale, a analizei auditive și îmbogățirea vocabularului;	- exercitii pentru formarea priceperilor si deprinderilor de pronuntie corecta a silabelor si cuvintelor; - exercitii de formulare a unor propozitii simple; - povestiri dupa imagini, planse;	- planșe - fișe de lucru - jocuri
- explicarea și formarea unor deprinderi eficiente de lucru;	- explicatia; - exercitiul	-carti, caiete; -fise de lucru
- sprijinirea copilului în parcurgerea materiei în ritm propriu;	- tratarea diferentiata; - activitati complementare;	-planse -jocuri
- masuri unitare de sustinere a copilului de catre familie;	- informarea - empatia	-monitorizarea succesului prin acordarea de fețe vesele

MIJLOACE: probe de evaluare, fișe de lucru, planșe, jetoane, jocuri didactice, rechizitele și auxiliare școlare, obiecte de uz general;

Domeniul de intervenție: Comunicare în limba română

Obiective pe termen scurt	Obiective operaționale	Activități de învățare	Criterii minimale pentru evaluarea progresului	Metode și instrumente de evaluare
1. Dezvoltarea capacității de receptare a mesajului oral 2. Dezvoltarea capacității de exprimare orală 3. Dezvoltarea capacității de receptare a mesajului scris (citirea / lectura)	- să înțeleagă semnificația globală a mesajului oral; - să sesizeze intuitiv corectitudinea unei propoziții ascultate; - să distingă cuvintele dintr-o propoziție dată, silabele dintr-un cuvânt; - să formuleze clar și corect enunțuri verbale potrivite unor situații date; - să integreze cuvintele noi în enunțuri; - să identifice semne grafice, litere, cuvinte scurte scrise de mână; - să citească după imagini - să scrie de mână cuvinte scurte și propoziții scurte	-exercitii de delimitare a cuvintelor în enunțuri; -exercitii de stabilire a poziției unui cuvânt într-o propoziție; -jocuri de identificare a poziției silabelor în cuvânt; -exercitii de distingere a sunetului inițial, final sau din interiorul unei silabe sau al unui cuvânt; -identificarea cuvintelor ce contin sunetul învățat și despartirea lor în silabe; -jocuri de punere în corespondență a unui cuvânt auzit cu imaginea corespunzătoare; -exercitii de despartire a cuvintelor în silabe; - exerciții de trasare a elementelor grafice; - exerciții de scriere a unor elemente grafice pregătitoare, care să faciliteze scrierea literelor în duct continuu; -exerciții de scriere pe spații punctate a literelor mari de tipar	- înțelege semnificația globală a unui text scurt, după ascultarea repetată a acestuia, sau după lămuriri suplimentare; - formulează răspunsuri la întrebările puse, uneori cu imprecizii, corectate la solicitarea educatoarei; - distinge și delimitează cuvintele în propoziții de două cuvinte, rostite clar de educatoare; - distinge, după auz, silabele și sunetele, dintr-un cuvânt dat, de 1-2 silabe; - pronunță corect, cuvântul integral și pe silabe, - citește imagini fluent și corect, folosind enunțuri clare; - recunoaște litere de mână	Evaluarea orală și scrisă Aprecieri stimulative Evaluare cu mai multe reveniri Evaluări curente formative Probe scrise, fișe de lucru

Domeniul de intervenție: Matematică

Eleva formează mulțimi, recunoaște culorile, numără crescător până la 20, dar are probleme în ceea ce privește numărul până la 100 sau numărul descrescător, chiar și cu ajutorul obiectelor. Capacitate scăzută de organizare și coordonare a acțiunilor în conformitate cu comanda verbală. Scrie

semne grafice cu trăsături tremurate, ilizibil, fără a respecta spațiul de scris, pierde rândul, mângălește foaia.

Obiective pe termen lung	Obiective de referință	Activități de învățare	Criterii minime pentru evaluarea progresului	Metode și instrumente de evaluare
1. Cunoașterea și utilizarea conceptelor specifice matematicii	- să recunoască numerele naturale de la 0 la 20; - să recunoască numerele naturale de la 0 la 100; - să compare două mulțimi de elemente; - să completeze un șir de numere crescător; - să scrie vecinii numerelor; - să exploreze modalități variate de compunere și descompunere a numerelor, în centrul 0 – 20 cu suport intuitiv; - să efectueze operații de adunare și de scădere cu numere naturale - să memoreze tabla înmulțirii	- exerciții de numărare cu obiecte de la 0 la 20; - exerciții de citire și de recunoaștere a numerelor naturale de la 0 la 20, de la 0 la 100; - compararea mulțimilor; - exerciții compunere și descompunere cu numere naturale de la 0 la 20; - rezolvarea de probleme cu obiecte sau cu desene simple: puncte, cerușe, linii etc.. -ex. de descompunere a numerelor naturale; -ex. de adunare și scădere cu 1-2 elemente ; -ex. – joc pentru verbalizarea etapelor de calcul -ex. de comparare a numerelor folosind diferite reprezentări ale acestora -exerciții de memorare	- asociază mulțimi (alcătuite din obiecte identice, ușor de numărat), cu numărul lor (cardinalul mulțimii); -numără corect, crescător și descrescător, din 1 în 1, în centrul 0-20; - copiază, transcrie și scrie după dictare cifrele; -efectuează adunări și scăderi în centrul 0-20, utilizând simbolurile +, -, = ; - descompune numerele naturale (1-20) utilizând obiecte; -rezolvă probleme cu date numerice și enunț sintetic, care presupun o singură operație, cu numere mai mici decât 20;	Evaluarea orală și scrisă Aprecieri verbale Evaluări curente Probe scrise, fișe de lucru
2. Dezvoltarea capacităților de explorare/ investigare și rezolvare de probleme				
3. Formarea și dezvoltarea capacității de a comunica utilizând limbajul matematic				

ADAPTARE CURRICULARĂ –NEGOCIERE ȘI CONTRACTARE

PROFESOR ȘANDRU CLAUDIA –ELENA
COLEGIUL TEHNIC ALEXANDRU IOAN CUZA SUCEAVA

Numele și prenumele elevului

Clasa: a XII-a

DISCIPLINA: M3 NEGOCIERE ȘI CONTRACTARE

PERIOADA DE IMPLEMENTARE: an școlar 2023-2024

PROBLEMELE CU CARE SE CONFRUNTĂ ELEVUL/ELEVII :

Deficiență senzorială severă

Deficiență funcțională accentuată, cod

- Vocabular sărac în cuvinte;
- Înțelegere medie privind sensul cuvintelor;
- Capacitate de exprimare slabă;
- Dificultăți de citire;
- Dificultăți de calcul;
- Dificultăți de scriere;
- Tulburări instrumentale;
- Capacitate medie de concentrare a atenției;
- Deprinderi slabe de scris – citit;
- Dificultăți de identificare a unor metode adecvate de învățare eficientă;
- Obiectele vor fi percepute clar la distanță și difuz în apropiere.

COMPETENȚE GENERALE:

URÎ 12. Aplicarea tehnicilor de negociere și contractare

COMPETENȚE SPECIFICE:

CUNOȘTINȚE:

Prezentarea conceptului și a elementelor negocierii

Descrierea particularităților negocierii în relație cu procesul de vânzare-cumpărare

ABILITĂȚI:

Identificarea trăsăturilor specifice procesului de negociere

Simularea situațiilor de negociere în procesul de vânzare-cumpărare

Analizarea situațiilor de negociere pentru dezvoltarea vocabularului de specialitate într-o limbă de circulație internațională

ATITUDINI:

Conștientizarea capacității de a înțelege și utiliza limbajul profesional de negociere

Asumarea alegerii unui stil de negociere potrivit cu personalitatea partenerilor de afaceri

Colaborarea activă cu membrii echipei de negociere pentru definitivarea tranzacțiilor comerciale

Nr. crt.	Unitatea de rezultate ale învățării / Rezultate ale învățării URÎ 12. Aplicarea tehnicilor de negociere și contractare			Metode și mijloace de realizare	Metode și instrumente de evaluare	Observații
	Cunoștințe	Abilități	Atitudini			
1.	12.1.5 12.1.6 12.1.7 12.1.8	12.2.5 12.2.6 12.2.7	12.3.3 12.3.4	Învățarea prin descoperire cu ajutorul fișelor de documentare Învățarea prin descoperire cu ajutorul prezentarilor Powerpoint Expunerea Conversația Explicația Demonstrația Fișe de lucru Fișe de documentare Materiale PPT Scheme realizate de profesor	Evaluare orală Evaluare scrisă de tip chestionar - test grilă Proiectul Referatul Portofoliul Observarea sistematică a activității și a comportamentului elevului	Motivarea elevului pentru implicarea sa în procesul învățării prin desfășurarea unor activități didactice care să stimuleze interesul pentru învățare. Folosirea metodelor activ-participative. Asigurarea unui cadru propice învățării. Sistem echitabil de recompense. Conținuturi vizate: I.Aspecte definitorii ale negocierii 1 ☐ Etimologia termenului de negociere; ☐ Definirea termenului de negociere; ☐ Particularitățile negocierii în relație cu procesul de vânzare-cumpărare; • Criterii de evaluare a cumpărătorului • Conținutul procesului de vânzare • Tehnici de vânzare utilizate în procesul de negociere ☐ Tipuri de negociere
2.	12.1.3 12.1.4	12.2.4	12.3.2	Învățarea prin descoperire cu ajutorul fișelor de documentare Învățarea prin descoperire cu ajutorul prezentarilor Powerpoint, Canva, Expunerea Conversația Explicația Demonstrația Fișe de lucru Fișe de documentare	Test in Formular Google Evaluare orală Evaluare scrisă de tip chestionar test grilă Proiectul Referatul Portofoliul Observarea sistematică	Motivarea elevului pentru implicarea sa în procesul învățării prin desfășurarea unor activități didactice care să stimuleze interesul pentru învățare. Folosirea metodelor activ-participative. Asigurarea unui cadru propice învățării. Sistem echitabil de recompense. Conținuturi vizate: II. Negociatorul Profilul negociatorului: ✓ Cunoștințe ✓ Aptitudini ✓ Abilitati

				Materiale PPT Scheme realizate de profesor Platforma Google Classroom Google meet Aplicații sub formă de jocuri pe platformele Wordwall, Learningapps și Kahoot	a activității și a comportamentului elevului	✓ Atitudini Codurile de conduită și maniere în relațiile de negociere – negociatorul ideal Modalități de relaționare cu partenerii de afaceri
3.	12.1.5 12.1.6 12.1.7 12.1.8	12.2.5 12.2.6 12.2.7	12.3.3 12.3.4	Învățarea prin descoperire cu ajutorul fișelor de documentare Învățarea prin descoperire cu ajutorul prezentarilor Expunerea Conversația Explicația Demonstrația Fișe de lucru Fișe de documentare Materiale PPT Scheme realizate de profesor Platforma Google Classroom Google meet Aplicații	Test in Formular Google Evaluare orală Evaluare scrisă de tip chestionar test grilă Proiectul Referatul Portofoliul Observarea sistematică a activității și a comportamentului elevului	Motivarea elevului pentru implicarea sa în procesul învățării prin desfășurarea unor activități didactice care să stimuleze interesul pentru învățare. Folosirea metodelor activ-participative. Asigurarea unui cadru propice învățării. Sistem echitabil de recompense. Faptul că elevul deține cunoștințe avansate de IT și operare pe calculator îl ajută foarte mult în procesul de predare – învățare – evaluare. Conținuturi vizate: III. Negocierea propriu-zisă: Etapile procesului de negociere: ✓ Demararea procesului de negociere ✓ Identificarea pozițiilor de negociere ✓ Schimbul de valori ✓ Finalizarea procesului de negociere
4.				Învățarea prin descoperire cu ajutorul fișelor de documentare Învățarea prin descoperire cu ajutorul prezentarilor Powerpoint, Canva, Prezentare Goggle Aplicații sub formă de jocuri pe platformele Wordwall, Learningapps și Kahoot	Test in Formular Google Evaluare orală Evaluare scrisă de tip chestionar test grilă Proiectul Referatul	Motivarea elevului pentru implicarea sa în procesul învățării prin desfășurarea unor activități didactice care să stimuleze interesul pentru învățare. Folosirea metodelor activ-participative. Asigurarea unui cadru propice învățării. Sistem echitabil de recompense. Faptul că elevul deține cunoștințe avansate de IT și operare pe calculator îl ajută foarte mult în procesul de predare – învățare – evaluare. Conținuturi vizate:

					Portofoliul	IV. Tehnici și tactici de negociere ☐ Tehnici și tactici de negociere bazate pe raționamente, structuri logice și abstracte; ☐ Tranzacționarea în cadrul proceselor de vânzare-cumpărare; ☐ Stiluri de negociere ca rezultat al influențelor culturale
5.	12.1.9 12.1.10	12.2.8 12.2.9 12.2.10	12.3.5 12.3.6	Învățarea prin descoperire cu ajutorul fișelor de documentare Învățarea prin descoperire cu ajutorul prezentarilor Powerpoint, Canva, Presentare Goggle Expunerea Conversația Explicația Demonstrația Fișe de lucru Fișe de documentare Materiale PPT Scheme realizate de profesor Platforma Google Classroom Google meet Aplicații sub formă de jocuri pe platformele Wordwall, Learningapps și Kahoot	Test în Formular Google Evaluare orală Evaluare scrisă de tip chestionar test grilă Proiectul Referatul Portofoliul Observarea sistematică a activității și a comportamentului elevului	Motivarea elevului pentru implicarea sa în procesul învățării prin desfășurarea unor activități didactice care să stimuleze interesul pentru învățare. Folosirea metodelor activ-participative. Asigurarea unui cadru propice învățării. Sistem echitabil de recompense. Faptul că elevul deține cunoștințe avansate de IT și operare pe calculator îl ajută foarte mult în procesul de predare – învățare – evaluare. Conținuturi vizate: V. Negocierea contractelor ☐ Definiție; ☐ Tipuri de contracte: ✓ Contractul de vânzare-cumpărare ✓ Contractul de prestare servicii ✓ Contractul de franciză ✓ Contractul de leasing ✓ Contractul de lohn ✓ Contractul de închiriere ✓ Contractul de decomodat ✓ Contractul de concesiune ✓ Contractul individual de muncă ☐ Convenții sociale și culturale în relațiile contracturale

Proiect didactic

Prof. Șerban Elena Sorina

CLASA: a II-a C

PROPUNĂTOR: Șerban Elena Sorina

ARIA CURRICULARĂ: Limbă și comunicare

DISCIPLINA: Comunicare în limba română

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE: Călător pe aripile imaginației

SUBIECTUL: Textul narativ

TIPUL LECȚIEI: mixtă

COMPETENȚE SPECIFICE

3.1. Citirea unor mesaje scrise, întâlnite în mediul cunoscut;

3.2. Identificarea mesajului unui text în care se relatează întâmplări, fenomene din universul cunoscut;

4.2. Redactarea unor mesaje simple, cu respectarea convențiilor de bază.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

3.1.1 – să citească corect și conștient un text dat, *cel puțin în ritm propriu, respectând solicitările;*

3.2.1 – să identifice personajele textului, *cel puțin personajul principal;*

3.2.2 – să formuleze întrebări pe baza conținutului textului, identificând *cel puțin aspectele esențiale;*

4.2.1- să elaboreze mesaje scurte după criterii date, *cel puțin cu sprijinul colegilor.*

STRATEGII DIDACTICE:

Metode și procedee: conversația euristică, explicația, exercițiul, metoda „Explozia stelară”, metoda cadranelor.

Mijloace de învățământ: manual digital, laptop, videoproiector, fișe de lucru, fișă de evaluare.

Forme de organizare: frontal, individual.

Anexa 2

Fișă de evaluare

Continuă propozițiile scriind gândurile, părerile, emoțiile tale

Cel mai mult mi-a plăcut	Mi s-a părut amuzant
Despre Anghel cred că	Din aceste întâmplări am învățat că este important să

Descriptori de performanță

Foarte bine	Bine	Suficient
Completează corect, argumentând răspunsurile.	Completează mesajele exprimându-și părerea, fără a argumenta.	Precizează ceea ce i-a plăcut cel mai mult.

Etapale instruirii	C.S	Conținutul științific	STRATEGII DIDACTICE			Evaluare
			METODE ȘI PROCEDEE	MIJLOACE DE ÎNVĂȚĂM ÂNT	FORMA DE ORGANIZAR E	
1.Moment organizatoric 1'		Se organizează colectivul de elevi, se pregătesc materialele necesare, se asigură climatul favorabil învățării.				
2. .Captarea atenției 2'		Fiecare elev va primi o păpădie . Solicit elevilor să sufle în păpădie și să-și pună o dorință. Propunătoarea făcând același lucru, dorința fiind titlul și obiectivele lecției.	Conversația	Păpădii	Frontal	
3. Anunțarea temei și a obiectivelor 1'		Se anunță titlul și obiectivele lecției într-o manieră accesibilă elevilor. Elevii notează data și titlul lecției.	Conversația		Frontal	
4. Dirijarea învățării și obținerea performanțe lor 25'	3.1.1	Solicit elevilor să citească în lanț textul „Păpădia”. <i>*Elevii citesc în ritm propriu.</i>	Conversația	Fișă cu textul „Păpădia,,	Frontal	Aprecieri verbale
	3.2.1	Se audiază textul. Sunt identificate personajele care participă la întâmplare. Se citește textul pe roluri.			Videoproiector	
	3.2.2	Solicit elevilor să formuleze întrebări pe baza textului studiat care să înceapă cu fiecare din cuvintele: CE? , CINE?, CUM? , UNDE?, DE CE ?. Fiecare elev va avea de formulat întrebări, pe baza	Explicația			

	4.2.1	textului studiat, care să înceapă cu acel cuvânt găsit pe steluță.(Anexa 1) <i>Elevii care întâmpină dificultăți primesc ajutor din partea colegilor.</i> Mai suflu o dată în păpădie și spun să fim sănătoși , și ca să fim sănătoși trebuie să respectăm niște reguli. Solicit elevilor să formuleze reguli de igienă care trebuie respectate la școală. Inițiez o discuție pornind de la sfaturile lor. Se valorifică mesajul textului la nivelul experienței de viață a elevilor.	Metoda Explozia stelară Exercițiul Conversația euristică	Fișă de lucru	Frontal Frontal	Intereveluarea
5. Evaluare 10'	4.2.1	Solicit elevilor să rezolve sarcina din fișa de evaluare. (Anexa 2) Se verifică oral sarcina de lucru	Exercițiul	Fișă de evaluare	Individual	Proba scrisă
6. Asigurarea retenției și transferului 4'		Se explică și se notează tema pentru acasă.	Conversația Explicația		Frontal	
7. Încheierea lecției 2'		Se fac aprecieri cu privire la modul de participare al elevilor la lecție.	Conversația Dialogul		Frontal	

METODE, TEHNICI ȘI INSTRUMENTE UTILIZATE ÎN INTERVENȚIA EDUCAȚIONALĂ PENTRU ELEVII CU ADHD

Profesor Ștefan Ionela-Ileana

Profesor Pal Delia

Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă, „Miron Ionescu”, Cluj-Napoca

I. Motivarea temei

Din ce în ce mai des auzim afirmația din partea celor trecuți de vârsta a treia care au crescut generații de copii de-alungul timpului, „Copiii nu mai sunt ca odinioară....”,

În prezent atât preșcolarii dar și școlarii sunt mult mai neastâmpărați și mai nerăbdători. Părinții încep să se îngrijoreze și să își pună tot felul de întrebări la ceea ce se întâmplă cu copilul lor. Se gândesc tot mai des dacă simptomele apărute duc la ADHD, o boală modernă, care merită un tratament și o atenție aparte.

Atat părinții cât și cadrele didactice trebuie să se informeze asupra simptomelor acestei tulburări pentru că orice copil trebuie ajutat de mic pentru a nu întâmpina dificultăți la vârsta maturității.

ADHD (deficit de atenție și tulburare hiperkinetică) este una dintre cele mai frecvente tulburări comportamentale întâlnite la copii și adolescenți. Un procent de 7% din copiii de vârstă școlară prezintă simptome ADHD. Simptomele copilului care îi pot duce cu gândul pe părinți la această tulburare sunt: note și scoruri mici la testele de aptitudini, slabe abilități de organizare și planificare a actului de învățare, probleme de socializare, imagine de sine negativă și impresia că e respins de colegi.

Indiferent de gravitatea situației, strategiile terapeutice dezvoltate în acest sens vor contribui la îndepărtarea stărilor caracteristice sindromului hiperkinetic și îi vor ajuta pe cei mici să ajungă, treptat, treptat la o viață normală.

Dacă în viața de zi cu zi, simptomele ADHD-ului nu sunt foarte vizibile, la școală, există mulți copii diagnosticați cu această tulburare, întâmpinând dificultăți de adaptare și de realizare a activităților școlare.

Sindromul deficitului de atenție și hiperactivitate sau ADHD determină modificări ale comportamentului copilului pe plan social, emoțional și școlar. De obicei, se face greșit acocierea copil “rău” cu copil cu ADHD ! Este necesar să se facă distincția între natura “rea” a copilului și comportamentul “rău” al copilului. În cazul ADHD comportamentul nedorit manifestat de copil este rezultatul unei tulburări.

ADHD-ul este o categorie psihopatologică care pe parcursul definirii sale și a numărării etapelor în evoluția manualelor de diagnostic a cunoscut diverse modificări mai mult sau mai puțin semnificative privind structura, etiologia și modalitățile de intervenție.

În evoluția diagnosticului categoriilor psihopatologice au existat numeroase controverse, identificabile în diverse etape de elaborare a edițiilor DSM privind relevanța criteriilor, structura factorială pe care se bazează categoria psihopatologică, gruparea criteriilor, vârsta cronologică la care apare și diferențele cantitative și calitative dintre adulți și copii etc.

Hiperactivitatea se referă la activitatea motorie excesivă în contexte nepotrivite, neastâmpăr sau tendința de a vorbi în exces.

Impulsivitatea face referire la acțiuni irascibile, improvizate care apar brusc și au un potențial crescut de pericol pentru individ. Aceasta poate reflecta o dorință pentru recompensare imediată sau o inabilitate de a amâna gratificarea. Comportamentele impulsive se pot manifesta sub forma intruziunii sociale: întreruperea celorlalți în conversație, luarea de decizii importante fără a ține cont de consecințele pe termen lung ale acestora etc.

Debutul simptomatologiei asociate ADHD are loc în copilărie, de aici cerința ca mai multe simptome să fie prezente înainte de vârsta de 12 ani. Manifestările tulburării de hiperactivitate și deficit atențional trebuie să fie prezente în mai multe medii (acasă, la școală, la locul de muncă), iar

confirmarea simptomelor nu prezintă un grad crescut de acuratețe în lipsa obținerii unor informații valide de la persoanele cu care individul intră în contact în cadrul acestor medii. Caracteristicile tulburării pot fi minimale sau absente atunci când persoana cu ADHD primește frecvent recompense pentru comportamente adecvate, este sub supervizare atentă, se află într-un mediu de interes sau este angajat în activități cu o consistentă stimulare externă.

Caracteristicile asociate care susțin diagnosticul de ADHD sunt: toleranța scăzută la frustrare, iritabilitatea sau schimbările de dispoziție. Chiar și în absența unei dificultăți specifice de învățare, performanțele academice și profesionale sunt deteriorate. Comportamentul distrat, neatent, este asociat cu mai multe procese cognitive fundamentale.

În privința evoluției în cursul dezvoltării persoanei, ADHD - ul este identificat de cele mai multe ori de-a lungul ciclului primar, când inatenția devine tot mai proeminentă și provoacă dificultăți. Aceasta este relativ stabilă în perioada adolescenței timpurii, dar unii indivizi dezvoltă și comportamente asociate de tip antisocial. La majoritatea indivizilor cu ADHD, simptomele de hiperactivitate motorie devin mai puțin evidente în adolescență și în perioada adultă, dar dificultățile precum neliniștea, agitația, inatenția și impulsivitatea persistă.

Etiologie

Conform Institutului Național de Sănătate Mintală SUA (NIMH, 2014) nu există o cauză precisă privind apariția ADHD-ului, în ciuda faptului că majoritatea studiilor conferă un rol semnificativ genelor. Atenția cercetătorilor în momentul de față este orientată spre factorii de mediu și modul în care disfuncționalitățile cerebrale, nutriția și mediul social contribuie la apariția ADHD-ului. Până în acest moment nu s-a putut stabili un factor principal care să explice apariția ADHD-ului, existând din perspectiva specialiștilor o multitudine de factori determinanți, această tulburare având la bază o etiologie multifactorială.

I. Evaluarea în ADHD

Evaluarea în cazul ADHD-ului are mai multe componente și presupune un proces de rezolvare de probleme, pe de o parte este necesar să fie evaluate simptomele cognitive și comportamentale pe care majoritatea modelelor de evaluare le explică prin disfuncții executive, iar pe de altă parte este necesar să fie evaluate și simptomele secundare asociate cum sunt: toleranța scăzută la frustrare, performanța școlară scăzută, dificultățile de relaționare interpersonală, depresia și anxietatea.

Este necesar să delimităm, ca și în cazul altor tulburări neurodevelopmentale, cu atât mai mult în cazul ADHD-ului între diferitele tipuri de evaluări:

- evaluarea de tip *screening* care presupune identificarea copiilor susceptibili să dezvolte o anumită tulburare și care apoi vor urma un proces de evaluare mai complex pentru prevenirea acelei tulburări sau pentru confirmarea diagnosticului;
- evaluarea de tip *focus* care implică o evaluare detaliată a unei arii specifice de funcționare și care încearcă să răspundă fie unei întrebări diagnostice cum ar fi : Are copilul ADHD ? , sau o întrebare privind o disfuncție centrală cum ar fi : Are copilul un deficit ale memoriei verbale ? sau unei întrebări de tip cauzal, de exemplu De ce copilul are dificultăți la matematică ?
- evaluarea de tip *diagnostic* care presupune o evaluare detaliată a punctelor tari și punctelor slabe ale copilului în o serie de arii cum sunt cea: cognitivă, limbaj, comportamentală, școlară, funcționare emoțională și socială. Acest tip de evaluare se face cu mai multe scopuri de la stabilirea unui diagnostic (încadrarea într-o categorie care să reflecte în mod valid nivelul copilului și tipul de funcționare suport în funcție de tulburarea mintală sau dizabilitatea identificată) și recomandările necesare în vederea plasării copilului în mediu clinic sau educațional adecvat sau a alegerii programelor de intervenție;
- evaluarea de tip *consiliere și rehabilitare* care se axează pe abilitățile copilului în vederea optimizării lor pentru a face față sarcinilor cotidiene și responsabilităților.
- evaluarea de tip *progres* care se focusează pe progresul copilului de la o zi la altă, de la o lună la alta, de la un an la altul privind dezvoltarea, deprinderile și abilitățile acestuia, precum și eficiența unor proceduri de intervenție.

- evaluarea de tip *rezolvare de probleme*, care se axează pe tipuri specifice de probleme (ex. dislexia) și se desfășoară în mai multe etape pornind de la identificarea problemei la analiza problemei, intervenție și evaluarea rezultatelor (Sattler, 2008).

Diagnosticul ADHD este complicat, necesită timp și informații din diverse surse și de multe ori apar erori, tocmai din nerespectarea acestor condiții. Este necesar ca și în cazul elaborării unei hărți să adăugăm punct cu punct reperele, proces, uneori destul de dificil de gestionat din lipsă de timp și resurse umane, pentru a ajunge în final la un diagnostic valid care să constituie în mod autentic un punct de plecare în găsirea unor soluții terapeutice. Un diagnostic precis necesită o evaluare condusă de o echipă cu competențe interdisciplinare (medic pediatru, medic psihiatru, neurolog psiholog clinician, psihopedagog special, profesorii de la clasă și părinții) cu expertiză recunoscută în ADHD și alte tulburări neurodevelopmentale cu simptomatologie similară care impune un diagnostic diferențial. Este extrem de important de precizat în privința evaluării că nu există un test unic medical sau psihologic care să permită diagnosticarea ADHD-ului. În evaluarea ADHD-ului se utilizează atât evaluări medicale, cât și evaluări psihologice și psihopedagogice. Aceste evaluări se pot realiza prin diverse metode: analize medicale de diverse tipuri de la cele mai simple spre cele mai sofisticate (EEG, PET, RMN, RMN funcțional), observații sistematice directe și indirecte în medii structurate, semistructurate sau ecologice, interviuri clinice sau interviuri structurate, semistructurate ori nestructurate cu părinții, profesorii etc. În contextul evaluării psihologice se realizează mai multe forme de evaluare în cadrul cărora se utilizează interviuri clinice și teste psihologice aferente specifice:

A. evaluarea neuropsihologică:

- sarcini de evaluare a funcțiilor executive (ex. Go-No GO, Dot-Probe, Stroop etc)
- Bateria NEPSY
- Wisconsin Card Sorting Test
- Turnul din Hanoi

Pentru a veni în ajutorul copiilor, specialiștii în pediatrie au dezvoltat numeroase **programe pentru a urmări evoluția comportamentului** celor mici și pentru a stopa simptomele ADHD-ului.

Studiu de caz

1. Date de identificare a subiectului

NUMELE și PRENUMELE	B.A
DATA NAȘTERII	23.11.2008
ȘCOALA	CȘEI,, Miron Ionescu”Cluj-Napoca
CLASA	a VIIIa C
DOMICILIUL	STR.Timișului, Nr.1 Loc Cluj-Napoca, Jud.Cluj

2. Motivul evaluării psihopedagogice

Elevul prezintă, intelect liminar, ADHD.

3. Date semnificative despre istoricul familial și medical al subiectului

Elevul B.A. se află în Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă „Miron Ionescu” Cluj-Napoca din anul 2014. Familia locuiește pe strada Cantonului comunitatea Pata Rât, Jud.Cluj Copilul este în grija bunicilor încă de la naștere dar de educația copilului se ocupă și tatăl. Din prima căsătorie a

tatălui a rezultat un singur copil B.A iar din cea de a doua încă unul. Tatăl a fost în detenție câțiva ani după care s-a reabilitat și a început să lucreze în construcții.

4.Traseul educațional:

În clasa I copilul a fost înscris la „Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă „Miron Ionescu” „, din Cluj-Napoca.

În gimnaziu, B.A a fost orientat tot spre aceeași școală, pe baza raportului de evaluare eliberat de CIEC cu recomandările prevăzute în programul de servicii personalizate a copilului cu dizabilități.

5. Informații medicale:

Din fișele medicale nu se evidențiază probleme deosebite de sănătate.

Nu are tratament medicamentos pentru că bunicul nu a dorit să-l ducă la medic din diferite motive.

Elevul este diagnosticat cu tulburări ale abilităților școlare, ADHD și tulburări emoționale.

Deficiență mintală ușoară cu tulburări de scris-citit dislexie, disgrafie.

6.Trăsături cognitiv-comportamentale:

Din observațiile proprii efectuate în timpul desfășurării activităților de terapie educațională complexă și integrată și din fișa de caracterizare psihopedagogică, elevul evidențiază o memorie mecanică, bună, imaginație reproductivă, prezentă fiind imaginația creatoare. Capacitatea de concentrare este destul de redusă.

Prezintă un limbaj sărac, unele dificultăți în înțelegerea comparațiilor. Întâmpină dificultăți în fluența citirii unui text, în identificarea și corectarea unor greșeli gramaticale, prezintă disortografie, are asimilate operațiile aritmetice de bază, cu o capacitate redusă de comparație, analizează și sintetizează.

Tot timpul își dorește să iasă afară din clasă.

În timpul activităților, atenția este bună la început, dar, pe parcursul activității scade ca și stabilitate, grad de concentrare, mobilitate. Atenția distributivă este destul de slabă, în clasă fiind diferiți factori perturbatori, se evidențiază acest aspect.

Prezintă un temperament impulsiv, extrovertit, este sincer. Uneori devine agresiv, cu tendințe de dominare a altora, abateri comportamentale relativ frecvente.

Se implică în multe activități practice, îi place să fie prezent peste tot, a câștigat diferite premii la diverse competiții. Are materii față de care își pierde repede interesul și foarte multe activități nu le finalizează.

Prezintă un comportament agresiv: lovește în stânga și în dreapta cu creioane și îi place să-și agite colegii chiar dacă nu este agresiv având impresia că este o joacă.

Este destul de sensibil și dă dovadă de respect numai pentru anumite persoane

7. Scopul evaluării psihopedagogice

Înlăturarea cauzelor care duc la scăderea performanțelor școlare scăzute, prin propunerea unor măsuri de intervenție psihopedagogică în vederea adaptării elevului la cerințele activității școlare și diminuarea agresivității.

8. Observații relevante din timpul examinării

În timpul examinării, elevul are un comportament exprimat prin următoarele caracteristici:

- este puțin agitat, dar poate să stea așezat în timpul efectuării sarcinilor;
- este capabil să finalizeze sarcinile dacă i se oferă îndrumare;
- are o reacție obișnuită la frustrare, poate accepta să-i fie impuse unele limite, fără reacții emoționale intense;
- cooperează satisfăcător în timpul efectuării sarcinilor, chiar dacă trebuie să-i fie amintite îndrumările;
- înțelege instrucțiunile primite, după repetarea și exemplificarea lor;
- dă dovadă de un interes slab față de sarcini, căutând să schimbe subiectul și privind în altă direcție;
- are un ritm de lucru mediu, intervenția din partea evaluatorului fiind doar sporadică

9.Testele psihologice administrate și interpretarea lor

A.Scale comportamentale, interviuri cu profesorii și părinții

- a) Chestionar pentru ADHD
- b) Chestionar de apreciere a manifestărilor de hiperactivitate
- c) Chestionar adresat părinților referitor la situații problematice în familie – D04
- d) Comportamentul în timpul evaluării psihologice (D03)
- e) Schema de investigare a tulburărilor de externalizare – D01

B. a) Matrici Progressive Standard (SPM – forma clasic)

- b) Nepsy – următoarele domenii:
 - Atenție/funcții executive
 - i. Turnul
 - ii. Atenție vizuală
 - iii. Fluență desen
 - Memorie și învățare
 - i. Memoria fețelor
 - ii. Memoria numelor
 - iii. Memorie narativă

10.Rezultatele la testele psihologice

a). Chestionarul pentru ADHD (Anexa I)

În urma completării chestionarelor C.D a obținut punctajele următoare:

Pentru domeniile

- Tulburări de atenție: 23 puncte (din max. 27 puncte)
- Hiperactivitate: a obținut un punctaj de 14 puncte (din max. 18 puncte)
- Impulsivitate: a obținut un punctaj de 8 puncte (din max 9 puncte).

b. Chestionarul de apreciere a manifestărilor de hiperactivitate (Anexa II)

- din punctajul maxim de 60 puncte a obținut 53 de puncte.

Punctajul ridicat obținut prin analiza **Chestionarului de apreciere a manifestărilor de hiperactivitate**, indică momente frecvente în care elevul întâmpină greutăți în concentrarea atenției pentru realizarea sarcinilor școlare și manifestă o agitație care nu este influențată de mediul extern.

c) Chestionar adresat părinților referitor la situații problematice în familie – D04

Chestionarul a fost completat de către tatăl elevului, rezultatul obținut, 120, evidențiază o valoare peste medie a numărului de probleme identificate și a intensității lor.

d) Comportamentul în timpul evaluării psihologice (D03)

În timpul evaluării psihologice, elevul dă dovadă de agitație și vrea să plece afară. Față de sarcini prezintă un interes ocazional, încearcă des să atragă atenția evaluatorului asupra unor elemente de conduită personală, acționează impulsiv în unele situații, înțelege instrucțiunile primite după repetarea acestora, uneori devine nesigur, are un ritm de lucru rapid. Este obosit, acuză dureri de cap și sunt necesare mai multe intervenții pe parcursul testării.

e) Schema de investigare a tulburărilor de externalizare – D01

În urma fișei completate de profesor se evidențiază la elev dificultăți de a sta în bancă în timpul; activităților, ceea ce este specific și în timpul activităților de Terapie Educațională Complexă și Integrată, întrerupe conversația altora, vorbit excesiv, plictiseala rapidă pentru o sarcină de lucru, un comportament agresiv, este nervos,

Are probleme de externalizare cu ceilalți tipă, este nervos, ia agresivitatea ca o joacă, aruncă cu creioane când nu i se face pe plac sau este jignit

Conform criteriilor DSM – se evidențiază un „Tip combinat” -Tulburare a activității și atenției, hiperkinetică și de conduită și Tulburare opozițională cu provocare.

B.a) Matrici Progressive Standard (SPM – forma paralelă)

Total corecte = 13 p

b)Nepsy:

Nr. crt.	Domenii/proba	Total puncte	Scor (SS) scalat	Nivel așteptat
1.	Turnul	11	7	la limită
2.	Atenția auditivă	61	7	la limită
3.	Atenție vizuală	19	8	la limită
4.	Fluența desen	15	4	sub nivelul așteptat
5.	Memoria numelor	19	6	la limită
6.	Memoria narativă	18	5	sub nivelul așteptat

Rezultatul înregistrat la proba **SPM** forma paralelă corespunde percentilului 5 (conform etalonului pe România – 2005) ceea ce indică o deficiență intelectuală ușoară.

Scorul obținut la subtestul **Turnul** indică o capacitate liminară de planificare și de generare de noi soluții.

Atenție auditivă: scorul obținut la partea A a probei (atenție auditivă) 32 de puncte din 72 indică o vigilență scăzută pentru sarcinile simple, iar scorul obținut la partea B (setul de răspuns auditiv) arată dificultăți în reținerea unor reguli și seturi mintale complexe. Faptul că elevul a avut mai multe greșeli de omitere indică un deficit de atenție al acestuia.

La analiza rezultatelor obținute la proba **Atenție vizuală** a obținut un punctaj de 19, scor scalat 8, ceea ce indică un deficit de atenție în cazul unei solicitări cognitive și chiar deficite în memoria de lucru.

Scorul mic obținut la proba **Fluența Desen** (SS = 4) indică o capacitate scăzută de a genera idei noi, deficite cognitive de conceptualizare, gândire abstractă deficitară.

Scorul obținut la proba **Memoria Numelor** ne arată că învățarea și actualizarea numelor este la un nivel liminar.

Scorul la proba **Memoria narativă** indică dificultăți în organizarea și actualizarea informației. Performanța scăzută la reactualizarea liberă ne arată că informația din poveste nu a fost suficient de bine procesată, dar și unele probleme de atenție. Luând în considerare și rezultatele de la probele de atenție, uitarea detaliilor la reactualizarea liberă a povestirii sugerează încă o dată existența unei atenții deficitare.

11.Sumarizarea

Rezultatele obtinute de B.A. la probele care implică factori de natură atențională, memorie, învățare și comportament, pe fondul unei deficiențe mintale ușoare, conduce la prefigurarea unor probleme de natură cognitivă și comportamentală care întăresc nevoia de stabilire și aplicare a unui program de intervenție corectiv-compensatorie.

Din lista de probleme menționate, ca obiective ale intervenției propunem concentrarea pe două comportamente problematice: **reducerea agitației din timpul orei și a comportamentului agresiv.**

II.Câteva modalități de intervenție, integrare a copiilor cu ADHD

Conform ghidurilor APA și NICE intervențiile propuse pentru ADHD sunt farmacoterapia și psihoterapia. Terapiile bine validate științific sunt medicația stimulantă, trainingul cu părinții și trainingul cu profesorii, iar terapii în curs de validare științifică, programele de formare a deprinderilor sociale și programele de școală de vară.

Farmacoterapia utilizează în mod predominant două tipuri de medicamente: stimulante și antidepresive.

Medicația stimulantă este mai frecvent folosită, deoarece crește nivelul dopaminei la nivel cerebral, fiind eficientă pe termen scurt pe perioada medicației și nu există dovezi că acestea ar optimiza performanțele școlare ale copiilor cu ADHD (Pelhalm și alții, 1998). În situațiile în care

copiii cu ADHD nu răspund la medicația stimulantă se prescriu, este adevărat mult mai rar antidepresive în doze reduse, mai ales în situațiile în care stimulantele au produs efecte secundare, cum sunt ticurile motorii.

În ansamblu, cele mai eficiente tratamente utilizate pentru copiii și adolescenții cu ADHD sunt farmacoterapia, trainingul cognitiv-comportamental, trainingul părinților, modificarea comportamentului, managementul contingențelor la clasă și combinația dintre medicația psihostimulantă și modificările cognitiv-comportamentale (Doyle și Tierjesen, 2007).

Trainingul parental comportamental este considerat una dintre cele mai eficiente și importante forme de tratament dovedite științific pentru copiii cu ADHD, fiind dezvoltat și îmbunătățit de-a lungul timpului de către diverși cercetători.

Acest training prevede tehnici de modificare a comportamentului bazate pe principiile învățării sociale, părinții fiind învățați să identifice și să coordoneze antecedentele și consecințele comportamentale ale copilului, să identifice și să monitorizeze comportamentele problematice, să recompenseze comportamentele prosoziale prin apreciere/laudă, să își dezvolte o atenție pozitivă și recompense tangibile și să ignore comportamentele nedorite (Pelham&Fabiano et. al. 2004).

Aceste tehnici sunt mai mult decăt necesare în familiile copiilor cu ADHD, deoarece aici sunt prezente de cele mai multe ori relații deficitare între membrii familiei, existând un nivel crescut de comportamente negative însoțite de efectele acestora și de menținerea simptomelor ADHD, a stresului și a dizarmoniei (Wells, 2004).

În urma aplicării trainingului parental comportamental s-a observat îmbunătățiri la nivelul funcționării parentale, cum ar fi diminuarea stresului și creșterea stimei de sine. De asemenea, se remarcă îmbunătățirea relației dintre părinte și copil, reducerea impactului negativ asupra familiei, creșterea încrederii parentale de a gestiona comportamentul copilului și reducerea tulburărilor de externalizare

Un program tipic poate fi următorul:

1. O privire de ansamblu asupra tulburării copilului, teoriei învățării sociale și principiilor de gestionare a comportamentului.
2. Stabilirea unui raport zilnic acasă și la școală, stabilirea unui liste de verificare a comportamentelor de acasă și recompensarea comportamentului atât acasă, cât și la școală.
3. Participarea la comportamente adecvate (ex. de conformitate), ignorând comportamentele minore și neadecvate.
4. Acordarea unor comenzi și muștrări eficiente.
5. Stabilirea și aplicarea regulilor/ Când-Atunci.
6. Procedurile de *time-out*.
7. Un sistem de recompensă pentru acasă.
8. Anticiparea abaterilor de comportament.
9. Tehnici pentru rezolvarea de probleme.
10. Menținerea programului după încheierea contactului cu profesorii de terapii.

Susținerea cea mai eficientă presupune un efort de **colaborare între părinți și educatori**. Părintele care se comportă insistent, cu tact și respectuos în comunicarea informațiilor și solicitarea de servicii este mai probabil a progresa, în comparație cu cel care manifestă o atitudine agresivă sau combatantă. Colaborarea cu cadrele didactice în contracaraarea simptomelor afecțiunii este foarte importantă deoarece un cadru didactic bine informat poate fi un sprijin extrem de benefic pentru copil.

Am convenit cu părinții la implementare, urmărirea și respectarea unor modalități concrete. Iată câteva dintre ele:

1. În disciplinarea copilului, regula de aur este ... consecvența!

Atitudinea părinților și a profesorului trebuie să fie constantă: dacă și-a lăsat lucrurile în dezordine sau s-a bătut cu alți copii și este certat, nu trebuie să fie ignorat dacă acest comportament se va repeta. De câte ori repetă un comportament greșit trebuie să i se atragă atenția asupra lui și să i se arate comportamentul corect. Altfel va profita de inconsecvență și va încerca manipularea

părintelui sau a educatorului. Va fi mult mai greu apoi să se exercite un control asupra lui, dacă a sesizat o slăbiciune.

2. Practicarea sportului

Anumite sporturi ar trebui practicate constant de către copilul hiperactiv, cu deficit de atenție (înotul, artele marțiale), deoarece au ca rezultat creșterea capacității de concentrare a atenției, determină un mai bun control al mișcărilor, au un efect relaxant, radica nivelul respectului de sine, atât de fragil la acești copii.

3. Folosirea recompensei

Copiilor cu ADHD le este foarte greu să-și inhibe tipurile de comportamente care atrag după ele efecte negative. Ei nu pot să-și regleze ușor nici dispoziția nici acțiunile datorită faptului că nu sunt conștienți de ele. Atunci când acești copii învață ceva sau realizează o sarcină cerută trebuie să fim foarte atenți cu recompensele pe care le oferim deoarece copilul depune un efort pentru a realiza o activitate. Satisfacția resimțită de copil la aprecierile laudative ale educatorului sau ale părintelui, devine o motivație pentru repetarea aceluși comportament.

a) Lauda să nu fie generală ci specifică. Exemplu: « *Ai răspuns corect la 5 din 8 întrebări. Foarte bine !* » « *Felul în care ți-ai așteptat rândul a fost formidabil !* »

b) Prin laudă să se evidențieze efortul și nu rezultatul. Exemplu : « *Pun pariu că ai lucrat din greu pentru tema asta* ».

c) Lauda trebuie să sublinieze sentimentele elevului și nu pe cele ale adultului. Exemplu: « *Ai lucrat de nota zece. Cred că te simți minunat* ».

d) Să se evite laudele de felul: Exemplu: « *Vezi că știi să te porți când vrei?* »

Tipuri de recompense: să fie primul la rând, să părăsească sala de clasă înainte de a suna, să poată șterge tabla atunci când este scrisă, să ducă mesaje altor profesori, să cheme elevii în clasă, să aducă cornul și laptele, etc.

4. Ignorarea și redirecționarea

De câte ori este posibil, este bine să se ignore mișcarea permanentă a copilului, aruncarea cu un creion sau cu alte obiecte pe care le are în mână. În acest moment este cel mai indicat să i se dea copilului posibilitatea să se miște cu sens. De exemplu, dacă un copil lovește în permanență cu creionul în masă, un fel de răspuns poate fi: *Vrei să-mi aduci cartea de povești de pe ultima bancă?* Este indicat de asemenea să i se permită copilului să țină ceva în mână. S-a observat că acești copii se pot concentra mai bine dacă au ceva în mână pe care pot să-l manipuleze. Să i se dea sarcini tot timpul.

5. Trebuie ajutat să se concentreze

Atenția acestor copii este distrasă foarte ușor de sunete, zgomote, alte obiecte din jur. Copilul trebuie așezat în clasă astfel încât în jurul lui să fie cât mai puține lucruri care pot să-i distragă atenția. Va fi așezat în prima bancă, nu aproape de geam, la distanță destul de mare de un alt coleg, dar nu separat de restul clasei. Pe masa de lucru trebuie să aibă doar materialele de care are nevoie pentru o singură activitate. E nu se va putea concentra la rezolvarea unor exerciții de matematică dacă pe masa de lucru vor fi acuarele, cărți cu poze etc.

6. Jocuri de rol

În clasă se vor desfășura în timpul activităților de terapie educațională jocuri de rol având ca temă agresivitatea dintre copii.

Elevul va fi antrenat în jocuri în care va fi nevoit să evidențieze un comportament pașnic, să găsească soluții pentru menținerea aceluși comportament, să-și exerseze comportamentul defensiv. După fiecare joc va fi analizat comportamentul din timpul jocului, vor fi identificate varietățile corecte de răspuns/de prevenire a unui comportament agresiv.

Exemple de teme pentru jocurile de rol:

- ❖ apariția unei altercații în timpul unui joc de fotbal
- ❖ cearta între colegii de clasă în timpul pauzei de la un pix
- ❖ lovirea accidentală, pe holul școlii de către un coleg mai mic;

Concluzii

Problemele de concentrare și menținere a atenției determinate de ADHD impun o atenție constantă din partea unui cadru didactic asupra elevilor cu această deficiență. Este important să existe un contact vizual cât mai puternic pe parcursul unei ore, în special în cazurile în care sunt elemente mai dificile. Sarcinile didactice trebuie să fie cât mai clare și concise formulate (litere mai mari, pagini mai puțin încărcate), eventual împărțite în sub-sarcini.

Fiind vorba de managementul unor comportamente negative, în cazul copiilor cu ADHD se recomandă în primul rând empatia și înțelegerea, nu etichetarea/blamarea autorului acestora. Pe cât posibil aceste comportamente trebuie ignorate sau pre-întâmpinate în timp ce progresele trebuie subliniate constant, recompensate activ. Sunt total nerecomandate pedepsele severe (vor genera reacții mai ostile) și mai ales pedepsele aplicate întregii clase (vor atrage resentimentul colegilor și vor distruge inițiativele spontane de sprijin din partea acestora). Cadrul didactic trebuie să fie consecvent dar și flexibil, aplicând regulamentele, atunci când e cazul, nu numai în litera ci și în spiritul legii.

Conform liniilor directoare de tratament în ADHD consilierea părinților copiilor cu ADHD include:

- ședințe de psihoterapie de grup conduse de un terapeut cu experiență pentru a îmbunătăți înțelegerea problemelor comportamentale, a dificultăților familiale și a abilităților necesare pentru a gestiona modificările comportamentale;
- mai multă structură și distrageri limitate pentru copii;
- un jurnal zilnic al comportamentului țintă al copilului, util pentru părinți
- psihoterapie pentru disfuncțiile familiale provenite din problemele conjugale

Bibliografie

- Popovici, D.V. (2004). *Dezvoltarea comunicării la copii cu deficiențe mintale*, București Editura Pro Humanitas,
- Radu, I. (1983). *Psihologia educației și dezvoltării*, Editura Academiei, București,
- Roșan, A., Bălaș-Baconschi, C. (2015). *Dizabilitatea Intelectuală*. În Roșan, A.(coord). *Psihopedagogie specială, Modele de evaluare și intervenție* Iași, Editura Polirom

Pledoarie pentru schimbare... abordarea educației incluzive

Prof. inv. preșc. Simona Tanase, GPP. Sf. Sava, Iași

Pentru a defini adecvat conceptul de **incluziune** în educație trebuie să pornim de la un adevăr pe care pedagogia l-a subliniat de la începuturile ei: școala este instituția principală prin care se organizează și derulează procesul educativ.

Educația, în sensul larg al acțiunilor formative întreprinse în dezvoltarea umană are în centrul ei activitatea realizată în școală. Cu toții suntem de acord că școala este **una** pentru toți membrii unei comunități; cu alte cuvinte, nu putem vorbi despre o școală abstractă, ideală. Ne referim la acea școală care trăiește și se dezvoltă în și prin cultura unei comunități, ca și prin politicile unei societăți anumite. În cadrul acestei școli, preocuparea sa fundamentală trebuie să fie integrarea școlară și socială a membrilor comunității în care se derulează procesul de învățământ.

Începând cu anul 1990, s-a lansat o mare provocare: *educația pentru toți* ca o nevoie vitală de orientare a sistemelor de învățământ și de regândire a strategiilor educaționale.

Cum și în ce condiții are loc această schimbare, respectiv care sunt limitele și întinderea educației pentru toți? Intră aici în scenă conceptul de **educație incluzivă**.

Educația incluzivă, ca parte componentă a educației pentru toți, are în conținutul ei ideile de *acceptare, includere și implicare* a tuturor în procesul formării. A include pe fiecare înseamnă

valoriza și a oferi șansa de afirmare fiecărui copil. Importanța grupului vine din valorizarea fiecărei persoane, deci trebuie să fim conștienți de faptul că nu este suficient să gândim că dacă într-un grup sunt adăugați niște copii sau niște indivizi, aceștia sunt incluși; trebuie să înțelegem că incluziunea înseamnă nu numai intrare/introducere ci și *acces asigurat, participare și implicare prin valorizarea contribuției individuale*.

Este necesar „*să gândim incluziv*”, să dăm valoare și importanță nevoilor fiecăruia. Spunem despre educația incluzivă că este informație, gândire, acțiune și atitudine în același timp. Privită ca o altfel de abordare educațională, educația incluzivă este cea în care se pornește de la nevoile individuale și de la mobilizarea și organizarea tuturor resurselor educaționale pentru a răspunde acestor nevoi.

Să luăm, ca exemplu, introducerea într-un grup școlar a unui copil cu dizabilități. Deocamdată, putem vorbi doar despre începutul integrării acestuia în acel grup, și nu despre educație incluzivă. Încă! Abordarea incluzivă presupune identificarea resurselor umane și materiale existente în grupul respectiv și antrenarea acestora pentru a îmbunătăți practicile existente, în așa fel încât nu numai copilul cu dizabilități să fie integrat, ci întreg grupul să învețe și să se dezvolte folosind acest prilej. Orientarea incluzivă nu se referă doar la integrare ci la o schimbare care presupune resurse, timp și acțiuni organizate. Este vorba de o nouă orientare educațională care are în vedere schimbări profunde de viziune și de acțiune.

Educația incluzivă este o schimbare care privește copilul și actul educației dintr-un alt unghi de vedere, care centrează intervențiile educaționale pe valorile democratice ale relațiilor sociale și pe ființa umană înțeleasă în sens pozitiv și profund, relativ la potențialul ei.

Important de precizat este că educația incluzivă presupune un proces permanent de îmbunătățire a instituției școlare, având ca scop exploatarea resurselor existente, mai ales a resurselor umane, pentru a susține participarea la procesul de învățământ a tuturor elevilor din cadrul unei comunități” (Dezvoltarea practicilor incluzive în școli - Ghid managerial, MEC, UNICEF, București, 1999, pag. 9).

Termenul de incluziune, în raport cu termenul de includere, așterne pe pagina educației câteva considerente. În primul rând, presupune cuprinderea sau intrarea unui nou element într-un anumit sistem. Includerea se referă în principal la intrare, pe când incluziunea înseamnă mai mult decât cuprindere; incluziunea se referă nu numai la intrarea în sistem, ci cu precădere la acces și participare. Incluziunea presupune acțiuni în favoarea accesului și participării.

Principalele acțiuni ale incluziunii sunt legate de eliminarea discriminărilor și segregării. Incluziunea școlară în cadrul procesului didactic este un proces complex care pune în centru școala și schimbările ei. Incluziunea școlară presupune ca actori educaționali, nu numai copiii care intră în sistem ci și profesorii, managerii și părinții ca parteneri ai procesului didactic incluziv. Educația incluzivă se poate sintetiza în următoarele cuvinte de sinteză: **Toți Împreună, Acceptându-ne și Sprijinindu-ne reciproc.**

Educația incluzivă este o construcție pas cu pas a unui set de idei, reprezentări și comportamente care determină acceptarea, respectul și sprijinul direct și necondiționat asupra unicității și diversității umane.

Așadar, incluziunea educațională declară că fiecare este important (copilul, profesorul, părintele) indiferent de particularitățile sale (fie ele mai mult sau mai puțin cerințe speciale) și doar împreună putem să ne dezvoltăm.

De multe ori se face confuzia între educația integrată și cea incluzivă. Se consideră că doar integrarea unui copil într-o clasă a unei școli numite „obișnuite”, devine o formă de incluziune. Dar educația incluzivă presupune un întreg arsenal de schimbări de la politici la reprezentări, comportamente și atitudini. Simpla integrare a copiilor cu dizabilități în școli nu constituie o formă de educație incluzivă, trebuie ca toată școala să se schimbe și să devină incluzivă. Modul de înțelegere a educației incluzive se centrează pe o viziune mai largă și mai deschisă în ceea ce privește dizabilitatea și în general cerințele speciale ale copiilor. Principala explicație se leagă de viziunea asupra dizabilității dar, în plus, evidențiază și alte nevoi sau cerințe ale copiilor față de educație (medii socio-culturale limitative, marginalizante, apartenența la grupuri vulnerabile, în

general situațiile de risc din dezvoltarea unui copil).

Nu putem vorbi de o clasă incluzivă sau de un singur profesor care este incluziv. Educația incluzivă este o educație a valorilor globale, a practicilor comune de dezvoltare, a cooperării și a colaborării. Putem specifica că incluziunea valorizează diversitatea și diferențele cu respect și grație căci, cu cât este mai mare diversitatea, cu atât ni se îmbogățește capacitatea de a crea noi viziuni asupra vieții. Calea principală a educației incluzive este cea a valorizării diferențelor dintre copii / dintre oameni.

Diversitatea ființelor umane determină diferențele dintre oameni. Aceste diferențe sunt dependente de istoria personală unică și irepetabilă a fiecăruia. Diferențele sunt cu atât mai marcante în anii copilăriei. Dezvoltarea copilului depinde de experiența sa de viață, de acțiunile întreprinse ca și de maturizarea ființei sale biologice. Fiecare copil este unic prin zestrea sa ereditară și prin combinația specifică a caracteristicilor sale cu influențele mediului restrâns și apoi tot mai larg în care se dezvoltă. Nici o descoperire nu mai poate fi făcută de un singur om și practic fiecare lucru înmagazinează inteligența și efortul mai multor indivizi și a mai multor fapte de cultură. Este deci firesc și realist ca azi să ne gândim la fiecare pentru a găsi soluțiile în viitorul tuturor. Este firesc să ne preocupăm de toți, pentru că fiecare este important. Pentru cine? Pentru toți.

Concluzionăm următoarele: Școala de tip incluziv este școala de bază accesibilă, de calitate și care se adresează tuturor copiilor, urmărind a-i transforma în elevi și de a-i deprinde și abilita cu tainele lumii. Într-o școală de tip incluziv, elevilor li se oferă bazele culturii și civilizației umane, pe înțelesul lor, toți actorii educaționali conjugându-și eforturile, în așa fel încât toți să beneficieze de acestea și să le dezvolte mai departe după puterile lor.

Bibliografie

UNICEF, MEN, (1999) Dezvoltarea practicilor incluzive în școli. Ghid managerial, București, 1999.

UNESCO, (2002) Ghid pentru profesori, Să înțelegem și să răspundem la cerințele elevilor în clasele incluzive, publicat de UNICEF, Ed. Romedia, București, 2002.

UNESCO (1995) Pachetul de resurse UNESCO pentru instruirea profesorilor, Cerințe speciale în clasă, UNICEF, București, 1995.

UNESCO, (2002) Să înțelegem și să răspundem la cerințele elevilor din clasele incluzive, traducere UNICEF, RENINCO, MEC, Ed. ROMEDIA, București.

Verza E. și Paun E., coord.(1998) Educația integrată a copiilor cu handicap, UNICEF, RENINCO.

Vrasmaș Traian, (2004) Școala și educația pentru toți, Editura Miniped, București.

Vrasmaș Ecaterina, (2004) Introducere în educația cerințelor speciale, Ed. Credis, Universitatea din București.

Stimularea motivației în învățarea copiilor cu CES

Prof. Tofan Olga Simona

Învățarea copiilor cu cerințe educaționale speciale (CES) reprezintă o provocare complexă, necesitând o abordare specializată și atenție deosebită din partea educatorilor și părinților. Dezvoltarea motivației este un aspect crucial în acest proces, deoarece influențează implicarea, angajamentul și succesul academic al acestor copii. În acest referat, ne propunem să explorăm metodele și strategiile eficiente pentru stimularea motivației în învățarea copiilor cu CES.

Adaptarea curriculumului și a metodelor de predare la nevoile și abilitățile individuale ale copiilor cu cerințe educaționale speciale (CES) este un proces esențial pentru stimularea motivației și

succesului lor în învățare. Această adaptare poate implica o varietate de strategii și tehnici menite să răspundă diversității și particularităților fiecărui copil. Iată mai multe detalii despre importanța și modalitățile de adaptare a curriculumului:

- **Identificarea nevoilor individuale:** Primul pas în adaptarea curriculumului este identificarea nevoilor specifice ale fiecărui copil cu CES. Aceasta poate implica evaluarea abilităților, intereselor, stilului de învățare și orice alte factori care pot influența procesul lor de învățare.
- **Crearea unui plan individualizat de învățare:** Pe baza evaluării nevoilor individuale, se poate elabora un plan individualizat de învățare (PII) care să ofere o direcție clară pentru adaptarea curriculumului și a metodologiilor de predare. Acest plan ar trebui să fie flexibil și să se ajusteze în funcție de progresul și schimbările în nevoile copilului.
- **Utilizarea materialelor didactice adaptate:** Adaptarea materialelor didactice este esențială pentru a asigura accesibilitatea și înțelegerea conținutului de către copiii cu CES. Aceasta poate include modificarea textelor, utilizarea suporturilor vizuale sau auditive, precum și integrarea tehnologiilor asistive sau altor instrumente adaptate.
- **Diversificarea metodelor de predare:** Folosirea unei varietăți de metode și strategii de predare poate fi benefică pentru captarea atenției și implicarea copiilor cu CES. De exemplu, predarea prin jocuri, activități practice sau experiențe de învățare hands-on poate fi mai eficientă decât predarea tradițională în cazul acestor copii.
- **Ofertarea suportului individualizat:** Fiecare copil cu CES poate avea nevoie de un anumit nivel de suport individualizat în procesul lor de învățare. Acest suport poate veni din partea educatorilor, terapeuților, asistenților educaționali sau altor specialiști, în funcție de nevoile și cerințele individuale ale copilului.
- **Evaluarea și ajustarea constantă:** Adaptarea curriculumului este un proces continuu, care necesită evaluare și ajustare constantă în funcție de progresul și schimbările în nevoile copilului. Monitorizarea atentă a reacțiilor și performanței acestora poate oferi
-

Oferirea de alegeri și autonomie este o strategie esențială în încurajarea autodeterminării și asumării responsabilității în învățarea copiilor cu cerințe educaționale speciale (CES).

Copiii cu CES pot avea adesea senzația că nu au control asupra propriului lor proces de învățare din cauza limitărilor lor sau a așteptărilor sociale. Prin oferirea de alegeri și autonomie în ceea ce privește activitățile de învățare și modul de abordare a sarcinilor școlare, aceștia pot simți că au un anumit grad de control și influență asupra propriului lor proces de învățare.

Atunci când copiii cu CES sunt implicați în luarea deciziilor cu privire la propriul lor învățare, ei pot dezvolta o motivație intrinsecă mai puternică pentru a-și atinge obiectivele academice. Această motivație provine din dorința internă de a învăța și de a progresa, mai degrabă decât din recompense externe sau din presiuni sociale.

Oferirea de alegeri și autonomie permite personalizarea experienței de învățare în funcție de interesele, preferințele și abilitățile individuale ale copiilor cu CES. Aceștia pot fi încurajați să-și aleagă propriile materiale didactice, să-și stabilească propriile obiective de învățare și să-și organizeze propriul timp de studiu într-un mod care să le corespundă cel mai bine.

Prin implicarea în procesul decizional în ceea ce privește propria lor învățare, copiii cu CES pot dezvolta abilități importante de luare a deciziilor și de rezolvare a problemelor. Aceste abilități pot fi benefice nu doar în contextul academic, ci și în viața de zi cu zi și în viitorul lor profesional.

Oferirea de alegeri și autonomie încurajează dezvoltarea independenței și a autodeterminării la copiii cu CES. Aceștia învață să-și asume responsabilitatea pentru propria lor învățare și să-și gestioneze propriile lor progrese, ceea ce poate avea un impact pozitiv asupra stimei de sine și asupra încrederii în propriile lor abilități.

Prin încurajarea autodeterminării și a asumării responsabilității în procesul de învățare, putem spori motivația și succesul copiilor cu CES în cadrul sistemului educațional, contribuind la dezvoltarea lor personală și la pregătirea lor pentru viața de adult.

Recunoașterea și promovarea fiecărei realizări, indiferent de cât de mică este aceasta, este crucială în dezvoltarea motivației copiilor cu CES. Feedback-ul pozitiv și recompensarea eforturilor lor contribuie la consolidarea încrederii în sine și la stimularea angajamentului în învățare.

Colaborarea strânsă între educatori, părinți și specialiști este esențială în sprijinirea copiilor cu CES în procesul de învățare. Comunicarea deschisă și cooperarea în stabilirea obiectivelor și strategiilor educaționale creează un mediu de sprijin și încurajare pentru acești copii.

Fiecare copil cu CES are nevoi și abilități unice, iar adaptarea continuă a strategiilor de învățare este esențială pentru succesul lor academic. O abordare flexibilă și receptivă la schimbările în nevoile și interesele copiilor contribuie la menținerea lor motivați și angajați în procesul de învățare.

Stimularea motivației în învățarea copiilor cu cerințe educaționale speciale este un proces complex, dar esențial pentru succesul lor academic și dezvoltarea lor personală. Prin adoptarea unor strategii și metode adecvate, putem contribui la creșterea implicării, angajamentului și realizărilor acestor copii în cadrul sistemului educațional. Este important să recunoaștem că fiecare copil este unic și să oferim sprijinul și resursele necesare pentru a le încuraja și îndruma pe drumul către succesul academic și dezvoltarea personală.

Bibliografie:

1. Gherguț A. (2005). *"Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Strategii diferențiate și incluzive în educație"*. Ed. Polirom, Iași.
2. Dinu P., Roceanu G. (2011). *"Educația Incluzivă. Concepte, principii și strategii"*. Editura Didactică și Pedagogică, București.
3. Dumitru C. (2016). *"Abordarea centrată pe copil în educația copiilor cu nevoi speciale"*. Editura Universitară, București.

PLAN DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

Responsabil de program:

**Prof. inv. preșc. Tofan Paraschiva, Școala Gimnazială Păltinoasa,
G.P.N. Capu Codrului**

Nume și prenume : P.D.C

Vârsta: 5 ani

Informații confidențiale (diagnostic): Întârziere în dezvoltarea limbajului, exprimare greoaie,

Domeniul de intervenție: Activități cuprinse în ariile curriculare specifice

Specialiștii care intervin în timpul programului : educatoare, psihopedagog

Alte persoane implicate: director, asistent social, kineto, medic, părinți

Scopul: La sfârșitul activității din program, copilul va fi capabil să realizeze obiectivele propuse pentru fiecare tip de activitate din cadrul domeniilor de învățare cuprinse în P.I.P.

Obiective:

- **pe termen scurt (operaționale)**

atingerea obiectivelor specifice pe nivelele minim, mediu, sau maxim impuse de activități și tema aleasă.

- **pe termen mediu (generale)**

atingerea obiectivelor generale impuse de activități din cadrul tuturor ariilor curriculare,

dezvoltarea și îmbogățirea cunoștințelor copiilor.

Nivelul de plecare

Desfășurarea activității

Etape de desfășurare a activității

- tipuri de activitate: predare, consolidare, verificare, evaluare,
- strategii / metode: observația, explicația, demonstrația, exercițiul
- resurse / mijloace: umane, materiale, metodologice

Evaluare

- criterii de evaluare și apreciere a progresului
 minimale: atingerea în ordine a dificultăților și cel puțin a unui obiectiv
 maximale: atingerea tuturor obiectivelor
- metode și instrumente de evaluare: inductive, deductive, algoritmice

Ținta 1. Activități de terapie cognitivă. Cunoașterea mediului

„Fruite și legume de toamnă,,

Obiective

generale

- îmbogățirea cunoștințelor despre anotimpul toamna
- cunoașterea schimbărilor la care sunt supuse elemente din natură și factorii care influențează schimbarea lor

operaționale

- să identifice fructele și legumele de toamnă și culorile lor
- să recunoască ce caracteristici au fructele și legumele de toamnă și la ce folosesc.

Activități de învățare:

Observare „Roșia și ardeiul „Mărul și para „ „Strugurele,, jocuri didactice „Ghicește ce ai gustat,, „Roata toamnei „ memorizare „Toamna,,

Adaptare personală / socială (relația cu adultul / cu copiii ; participare)

Copilul este solicitat să identifice și să recunoască fructele de toamnă, și să le asocieze cu imaginile prezentate.

Ținta 2. Activități de expresie. Expresie grafică și plastică

Exerciții grafice „ Punctul,,

Obiective generale

- formarea unor deprinderi tehnice de mănuire a materialelor
- stimularea spiritului critic în analizarea lucrărilor

operaționale

- să realizeze punctul în spațiu nelimitat
- să realizeze punctul în spațiu limitat, sau pe contur

Activități de învățare

Lucrări tematice „ Nisip pe plajă,, „Mușuroiul de furnici „Para,,

Adaptare personală / socială (relația cu adultul / copiii ; participare)

Copilul va realiza lucrările conform explicațiilor primite, va solicita și primi indicații și ajutor, la nevoie.

Ținta 3. Activități de expresie. Expresie muzicală

„Cântece pentru copii „

Obiective

generale

- dezvoltarea acuității auditive prin perceperea timbrului melodiilor
- utilizarea formelor de expresie muzicală în scopuri terapeutice

operaționale

- să reproducă melodia corect
- să reproducă textul cântecului corect

Activități de învățare

Cântece „Cocoșelul „ „Ploaia „ Greierașul,, „Muzicanții,,

Adaptare personală / socială (relația cu adultul / copiii ; participare)

Copilul este solicitat să reproducă atât textul cântecului, cât și linia melodică.

Ținta 4. Activități de expresie. Expresie corporală

„Alergarea,,

Obiective

generale

- învățarea corectă a formelor naturale ale mișcării - alergarea
- dezvoltarea armonioasă a organismului

operaționale

- să execute corect alergarea și variantele ei
- să execute comenzile primite

Activități de învățare

Jocuri „Vulpea și găștele „ Păsărica fără cuib „Stop la semnal „

Adaptare personală / socială (relația cu adultul / copiii ; participare)

Copilul execută comenzile respectând indicațiile primite.

Ținta 5. Activități de socioterapie. Autonomie personală

„Cunoașterea lateralității „

Obiective

generale

- cunoașterea, stăpânirea și controlul dinamicii generale a corpului
- formarea unui nivel acceptabil de autoîncredere

operaționale

- să identifice mâna dreaptă și mâna stângă
- să identifice piciorul drept și piciorul stâng

Activități de învățare

Jocuri didactice „Mâna dreaptă, mâna stângă „Piciorul drept, piciorul stâng, „Cum ne încălțăm corect,,

Adaptare personală / socială (relația cu adultul / copiii ; participare)

Copilul participă atent, identifică și denumește corect lateralitatea

Ținta 6. Activități de socioterapie. Adaptare la viața cotidiană

„Fapte bune, fapte rele,,

Obiective

generale

- familiarizarea cu diferite activități din viața cotidiană
- formarea deprinderilor de cooperare și colaborare cu adultul

operaționale

- să identifice și să deosebească faptele bune de cele rele
- să-și formeze deprinderea de a se comporta civilizată în orice împrejurare

Activități de învățare

Jocuri didactice „Ce face un copil cuminte, „Așa da, așa nu „Cum trebuie să ne purtăm la grădiniță,,

Adaptare personală / socială (relația cu adultul / copiii ; participare)

Copilul identifică și denumește normele de comportare civilizată în diferite împrejurări.

Ținta 7. Activități de terapie psihomotrică. Abilitare manuală

Modelaj

Obiective

generale

- învățarea tehnicii de folosire a plastilinei
- dezvoltarea dragostei pentru muncă
- dezvoltarea musculaturii fine a mâinii

operaționale

- să realizeze modelarea prin mișcări circulatorii
- să realizeze modelarea prin mișcări translatorii

Activități de învățare

Lucrări tematice „Fluierul ciobănașului, Inele colorate, Boabe de struguri, Scărița pentru culesul fructelor, Mingi, Măgelele păpușii

Adaptare personală / socială (relația cu adultul / copiii ; participare)

Copilul realizează tema sub atenta supraveghere a educatoarei.

Ținta 8. Activități de terapie cognitivă. Activitate matematică

„Gruparea obiectelor după dimensiune,

Obiective

generale

- formarea unor reprezentări concrete despre obiecte
- recunoașterea grupelor de obiecte după anumite criterii

operaționale

- să identifice obiectele după atributul dimensiune
- să grupeze corect obiectele după dimensiune

Activități de învățare

Jocuri didactice „Creioane scurte, creioane lungi „, Spune cum este,, Adaptare personală / socială (relația cu adultul / copiii ; participare)

Copilul selectează obiectele după atributul solicitat, realizează sarcinile din fișele de evaluare.

Integrarea elevilor cu cerințe educaționale în învățământul de masă

Toma Georgeta

Egalitatea de șanse reprezintă conceptul conform căruia toate ființele umane sunt libere să-și dezvolte capacitățile personale și să aleagă fără limitări impuse de roluri stricte. Egalitatea de șanse are la baza asigurarea participării depline a fiecărei persoane la viața economică și socială, fără deosebire de origine etnică, sex, religie, vârstă, dizabilități etc.

Educația pentru toți copiii este o cerință fermă și clară a epocii noastre, determinată de nevoile acute ale timpului prezent. În filosofia lumii moderne materializată în politicile educaționale, internaționale și naționale, se caută răspuns la întrebări firești care doresc să exemplifice îngrijorarea față de viitorul lumii.

Școala, ca instituție publică de formare și socializare umană trebuie să răspundă cerințelor tuturor elevilor, atât celor care au un ritm de învățare și un potențial intelectual și aptitudinal peste medie, dar și celor care manifestă deficiențe de învățare. Ambele categorii pot fi considerate cu cerințe educative speciale și necesită un program individualizat de învățare.

Învățăm că nu trăim într-un univers al "excluderii", ci într-o lume a "includerii", nu într-o lume a scindării ci într-o lume a relației simbiotice între interacțiune și interdependență. Fiecare persoană care locuiește această planetă posedă o abilitate deosebită de a urca culmile sau de a cădea în disperare, dar ni se oferă tuturor șansa de a putea încerca? Toți avem "daruri" și "talente". Toți suntem identici și, totuși, deosebiți. **Egalitatea între oameni** ar trebui să reprezinte un mod de viață existent, nu doar o concepție care pare imposibil de atins din cauza unor lucruri minore care în ochii unora iau

proporții colosale. Sănătatea este unul din lucrurile esențiale la care are dreptul un om, deoarece sănătatea este o virtute necesară unei vieți senine, ea permite tuturor celor care se bucură de ea îndeplănire.

Copiii care sunt diferiți și au CES, cer atenție specială și necesită sprijin pe parcursul dezvoltării lor. De aceea în munca la catedră am urmărit să trec de la politicile largi la măsura pedagogică directă, de la concepte la acțiune. Am conștientizat rolul pe care poate să-l joace o strategie didactică adecvată în rezolvarea multor probleme de dezvoltare. Propunerea unui spațiu educativ organizat și amenajat în sensul urmăririi dezvoltării și stimulării este cea mai eficientă. Este eficient parteneriatul educațional și este necesară cunoașterea inițială a individualității copiilor. Problema cea mai dificilă a constituit-o înregistrarea progreselor preșcolarilor și evaluarea nevoilor și evoluțiilor lor.

Integrarea este în favoarea comunității, ajută în dezvoltarea solidarității și toleranței, dând posibilitate familiilor să-și asume un rol mai important în comunitate, iar pe termen lung, previne și reduce problemele sociale ale comunității și societății.

Timpul pe care un copil îl petrece la școală oferă oportunități neprețuite de învățare. Oportunitățile pierdute în acest moment pot avea un impact major asupra șanselor pe care le va avea copilul în viață. De aceea, este vital ca cei care au nevoie de ajutor suplimentar să beneficieze de sprijinul adecvat la momentul oportun.

Mecanismul de certificare a cerințelor educative speciale este aplicat și în cazuri nespecifice pentru ca singurul mecanism disponibil prin care se poate obține sprijinul dorit: de exemplu, în cazul copiilor care se confruntă temporar cu dificultăți sociale sau emoționale sau care au nevoie de ajutor suplimentar pentru "a recupera".

Din categoria copiilor cu C.E.S fac parte atât copiii cu deficiențe propriu zise, cât și copiii fără deficiențe, dar care prezintă manifestări stabile de inadaptare la exigențele școlii. Din această categorie fac parte: copii cu deficiențe senzoriale și fizice; copii cu deficiențe mintale, comportamentale; copii cu tulburări afective, emoționale; copii cu handicap asociat; copii cu dificultăți de cunoaștere și învățare; copii cu deficiențe de comunicare și interacțiune. Indiferent de vârsta pe care o au, copiii au sentimentul demnității personale; copiii cu CES sunt interiorizați, refuzând comunicarea cu oricine; uneori reacționând violent la frustrare. În timp, personalitatea copilului se dezorganizează și apar stări psihice negative: nesiguranța, ezitarea, pierderea respectului și încrederii.

Copii care se confruntă cu dificultăți pe termen scurt și care ajung să aibă probleme pe termen lung - timpul alocat unei evaluări oficiale pe CES poate să ducă la neacordarea sprijinului în momentul oportun, astfel încât, în momentul în care sprijinul este disponibil, dificultatea este deja agravată.

Importanța depistării corecte a nevoilor și a cerințelor educaționale speciale ale elevilor decurge din faptul că adresabilitatea procesului de integrare educațională este complexă: în centrul preocupărilor integrative se află beneficiarii direcți, elevii cu C.E.S.

Nevoile de sprijin pot apărea ca urmare a oricarui factor care dă naștere unei bariere de învățare, factor legat de tulburări sociale, emoționale, cognitive, lingvistice, fizice sau senzoriale, de situația familială sau a asistenței medicale de care beneficiază.

Dreptul la educație al tuturor copiilor și tinerilor, indiferent de categorie socială sau etnică, de sex sau apartenență religioasă este garantat de Constituția României.

Cauzele abandonului școlar în rândul copiilor cu C.E.S sunt multiple și diferă de la caz la caz. O primă cauză ține de condiția socio-economică a familiei și prezintă mai multe aspecte:

a) De cele mai multe ori abandonul școlar este determinat de sărăcie. Datorită situației materiale precare, părinții nu pot asigura copiilor cele necesare pentru școală (caiete, cărți, ghiozdane, îmbrăcăminte, hrană), iar aceștia au șanse mici de a-și însuși o educație școlară completă.

b) În unele cazuri copiii cu C.E.S. care abandonează școala provin din familii în care părinții au un nivel foarte scăzut de educație și nu consideră necesar pentru copiii lor să termine școala sau să meargă mai departe la liceu ori facultate. Părinții nu sunt interesați nici de ce învață copiii, dacă învață sau nu, dacă se integrează în colectivul clasei.

c) Mediul familial are un rol important în dezvoltarea copilului. În aceste familii atmosfera este caracterizată de certuri și violențe favorizate de consumul de alcool, care au efecte negative asupra psihicului copilului și influențează comportamentul acestuia la școală și în societate.

Succesele și recompensele, precum și evidențierea comportamentelor pozitive întărește încrederea elevului în propriile forțe. Astfel, crearea unor situații de succes prin punerea în valoare a unor abilități ale acestora (desen, muzică, dans) reprezintă un aspect important al activității de înlăturare a abandonului școlar.

Pentru atingerea standardelor de performanță este nevoie de o pregătire profesională corespunzătoare, de o formare continuă și nu sporadică, de o schimbare radicală a modului de abordare a activității didactice.

Copiii cu CES au nevoie de sprijinul nostru al tuturor pentru a avea acces la educație. Școlile trebuie să ofere șanse egale la educație fiecărui copil, indiferent de posibilitățile sale de învățare, participare și dezvoltare. Iar comunitatea trebuie și ea pregătită să accepte nevoile acestor copii.

„Școlile trebuie să primească toți copii, fără nici o deosebire privind condițiile lor fizice, sociale, emoționale, lingvistice sau de altă natură. Acestea se referă și la copiii cu dizabilități sau talentați, copiii străzii și copiii care muncesc, copii din populații îndepărtate sau nomade, copii aparținând minorităților lingvistice și etnice...” – Declarația de la Salamanca, 1994.

Bibliografie:

Verza, E., & Paun, E. - *Educația integrată a copiilor cu handicap*, Unicef, 1998;

Vrasmaș Ecaterina Adina, *Introducere în Educația cerințelor speciale*, Universitatea din București, Editura Credis, București, 2004.

Gherguț Alois – *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Strategii diferențiate și incluzive în educație*, Editura Polirom, Iași, 2006;

E., Păun E. – *Educația integrată a copiilor cu handicap*, Unicef și Reninco, București, 2008.

Strategii și adaptări în predarea disciplinei Informatică și TIC la elevii cu cerințe educaționale speciale

Prof. Țilică Liliana Ștefania

Pentru a putea preda eficient Informatica și TIC elevilor cu CES, este esențial să înțelegem diversitatea acestor cerințe. CES-ul poate include o gamă largă de condiții, cum ar fi tulburările de învățare, tulburările de atenție, deficiențele de vedere sau auz, autismul, tulburările de spectru autist, sindromul Down și altele. Fiecare elev are nevoi specifice, iar abordarea trebuie să fie adaptată în funcție de acestea. De exemplu, un elev cu deficiențe de vedere ar putea necesita materiale didactice adaptate în format Braille sau cu sinteza vocală, în timp ce un elev cu autism ar putea beneficia de structură și rutină în cadrul lecțiilor.

Individualizarea învățării este cheia în predarea Informaticii și TIC elevilor cu CES. Acest lucru implică adaptarea curriculumului și a materialelor didactice pentru a se potrivi nevoilor și nivelului de înțelegere al fiecărui elev. De exemplu, pentru elevii cu tulburări de învățare, se pot utiliza strategii diferite de învățare, cum ar fi fragmentarea informației în pași mici și repetarea acestora în moduri variate pentru a consolida înțelegerea.

Utilizarea tehnologiilor asistive joacă un rol crucial în sprijinirea elevilor cu Cerințe Educaționale Speciale (CES) în predarea informaticii și TIC. Aceste tehnologii sunt concepute pentru a compensa

diversele deficiențe sau dificultăți ale elevilor și pentru a facilita accesul la informație și învățare. Iată câteva exemple de tehnologii asistive și modul în care pot fi utilizate în acest context:

- **Software-ul de recunoaștere vocală:** Pentru elevii cu deficiențe de scriere sau citire, software-ul de recunoaștere vocală permite transcrierea vorbirii în text. Astfel, acești elevi pot dicta în mod verbal răspunsurile sau pot controla diverse aplicații și programe prin intermediul comenzilor vocale.
- **Software-ul de citire a textului:** Pentru elevii cu deficiențe de vedere, software-ul de citire a textului poate fi extrem de util. Acest software convertește textul afișat pe ecran în discurs vocal, permițând elevilor să asculte informația în loc să o citească.
- **Aplicații de învățare adaptate:** Există o varietate de aplicații de învățare special concepute pentru a sprijini nevoile elevilor cu CES. Aceste aplicații pot oferi materiale didactice adaptate, instrucțiuni interactive și feedback personalizat pentru a îmbunătăți înțelegerea și reținerea informației.
- **Dispozitivele hardware speciale:** Unele tehnologii asistive pot include dispozitive hardware speciale, cum ar fi tastaturile Braille sau dispozitivele de intrare alternative, care permit elevilor să interacționeze cu computerele în moduri adaptate nevoilor lor.
- **Software-ul de sinteză vocală:** Pentru elevii cu deficiențe de citire sau înțelegere a textului scris, software-ul de sinteză vocală poate transforma textul în discurs vocal, facilitând înțelegerea și accesibilitatea informației.

Aceste tehnologii asistive sunt doar câteva exemple dintr-o gamă largă de instrumente disponibile pentru sprijinirea elevilor cu CES în învățarea informaticii și TIC. Utilizarea lor în cadrul clasei poate face diferența în oferirea unei educații incluzive și eficiente pentru toți elevii.

Învățarea bazată pe experiență este o altă strategie eficientă în predarea Informaticii și TIC la elevii cu CES. Prin oferirea de experiențe practice și exemple relevante, putem ajuta elevii să facă legătura între conceptele abstracte și aplicațiile practice. De exemplu, învățarea programării poate fi facilitată prin intermediul unor proiecte practice, cum ar fi crearea unui joc simplu sau a unei aplicații mobile.

Designul universal este esențial în asigurarea accesibilității materialelor și tehnologiilor pentru elevii cu CES. Acest lucru implică crearea și adaptarea materialelor și tehnologiilor pentru a fi accesibile pentru toți elevii, indiferent de nevoile lor speciale. De exemplu, materialele didactice ar trebui să fie disponibile în formate multiple, cum ar fi textul scris, audio și video, pentru a permite accesul la informație în moduri variate.

Utilizarea software-ului și a aplicațiilor accesibile este, de asemenea, importantă. Există o serie de software-uri și aplicații disponibile care oferă funcționalități adaptate, cum ar fi opțiuni pentru modificarea dimensiunii textului, contrastului sau sinteza vocală, care pot fi extrem de utile pentru elevii cu nevoi speciale.

Colaborarea cu profesioniștii din domeniul educației speciale este esențială pentru a asigura succesul elevilor cu CES în predarea Informaticii și TIC. Aceasta poate include consultarea cu psihologi, terapeuți, logopezi și alți specialiști pentru a dezvolta strategii și planuri personalizate pentru fiecare elev. De asemenea, formarea continuă a cadrelor didactice în domeniul educației speciale și a metodelor adaptative este importantă pentru a asigura că acestea sunt pregătite să răspundă nevoilor diverse ale elevilor cu CES.

Evaluarea și monitorizarea progresului elevilor cu CES trebuie să fie flexibile și adaptate nevoilor acestora. Acest lucru implică utilizarea diverselor metode de evaluare care să permită elevilor să-și demonstreze cunoștințele și competențele în moduri diferite. De exemplu, în locul unui test scris, un elev ar putea fi evaluat prin intermediul unui proiect practic sau a unei prezentări orale. Monitorizarea continuă a progresului fiecărui elev este, de asemenea, esențială pentru a putea ajusta strategiile de predare în consecință și a oferi suport suplimentar atunci când este necesar.

În concluzie, predarea disciplinei Informatică și TIC la elevii cu CES implică o abordare individualizată, adaptativă și colaborativă. Prin implementarea strategiilor și metodelor specifice, ne putem asigura că toți elevii au acces la o educație de calitate și că pot dezvolta abilitățile necesare pentru a se integra și a reuși în societatea bazată pe tehnologie de astăzi. Este important să

recunoaștem și să marcăm diversitatea elevilor noștri și să ne asigurăm că fiecare dintre ei primește suportul de care au nevoie pentru a-și atinge potențialul maxim în învățare și dezvoltare.

1. Salend, S. J., & Duhaney, L. M. G. (2017). *Educația copiilor cu nevoi speciale în școală și în societate*. Polirom.
2. Marin, C. (2015). *Incluziunea educațională a copiilor cu cerințe educaționale speciale: Modele și strategii de intervenție*. Editura Didactică și Pedagogică.
3. Balaban, V. (2013). *Adaptări ale activităților de învățare la cerințele educaționale speciale*. Editura Aramis.
4. Vlăsceanu, L., & Mihăilă, D. (2015). *Didactica activităților practice și tehnologice pentru elevii cu cerințe educaționale speciale*. Editura Didactică și Pedagogică.
5. Cucu, D., & Vlăsceanu, L. (2019). *Educația incluzivă a elevilor cu cerințe educaționale speciale: Resurse, metode, strategii*. Editura Polirom.
6. Miclea, M., & Balaban, V. (2014). *Metodica predării informaticii și TIC în învățământul primar și gimnazial*. Editura Polirom.

Plan de intervenție personalizat pentru copii cu cerințe educaționale speciale

**Profesor psihopedagogie specială: Udrică Cristina Mădălina, Centrul Școlar pentru
Educație Incluzivă „Sf. Vasile” Craiova
Profesor Baica Livia Mihaela, Liceul Tehnologic Special „Beethoven” Craiova**

Numele și prenumele elevului: G.C.A.

Mama: G.A.M.

Tata: G.I.

Reprezentantul legal al copilului: G.A.M.

Data nașterii: 11.05.2006

Domiciliul: Craiova

Unitatea de învățământ la care este înscris: Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă „Sf. Vasile” Craiova

Certificat de orientare școlară și profesională

Clasa a X a A DSM

Data realizării/ revizuirii planului de servicii individualizat septembrie 2023

Responsabilul de cazservicii educationale– unitatea de învățământ

Drepturi/ Beneficii de asistență social pentru copii cu CES (prevazute de Legea nr.1/2011,cu modificările și completările ulterioare)

Copiii și tinerii cu cerințe educaționale speciale, școlarizați în unitățile de învățământ special, beneficiază de asistență social, constând în asigurarea alocăției zilnice de hrană, a rechizitelor școlare, a cazarmamentului, a îmbrăcăminte și a încălțămintei în cuantum egal cu cel pentru copiii aflați în sistemul de protecție a copilului, precum și de găzduire gratuită în internate sau centrele de asistare pentru copii cu cerințe educaționale speciale din cadrul DGASPC.

Servicii psihoeducaționale pentru copilul cu CES

Tipul de serviciu/ intervenție	Instituția responsabilă	Obiective	Data de începere	Perioada de acordare a serviciului	Persoana responsabilă de acordarea serviciului
Servicii educaționale	C.S.E.I. „Sf. Vasile” Craiova	LIMBĂ ȘI COMUNICARE -Receptarea adecvată a sensului / sensurilor unui mesaj transmis prin diferite tipuri de texte orale sau scrise; - Folosirea unor modalități diverse de înțelegere și de interpretare a textelor literare studiate; - Identificarea ideilor esențiale dintr-un text de complexitate medie ; OM ȘI SOCIETATE - Relaționarea optimă în grupuri diferite, preconstituite sau constituite spontan; - Selectarea modelelor de reușită din lumea sportului. MATEMATICĂ ȘI ȘTIINȚE - Utilizarea adecvată și eficientă a resurselor, în funcție de caracteristicile mediului economico-social; - Identificarea mărimilor caracteristice curentului electric; - Utilizarea noțiunilor de ”putere electrică” și ”energie electrică” în rezolvarea problemelor; - Compararea și ordonarea numerelor reale utilizând metode variate; - Alegerea strategiilor de rezolvare în vederea optimizării calculelor.			Prof. Udrică Cristina Colectivul de cadre didactice al clasei

		TEHNOLOGII - Utilizarea opțiunilor de formatare și gestionare a datelor din foile de calcul; - Utilizarea formulelor și a funcțiilor; - Colaborarea cu membrii echipei de lucru în scopul îndeplinirii sarcinilor de la locul de muncă; - Asumarea responsabilității pentru sarcina primită; - Folosirea uneltelor și utilajelor din domeniu; - Prelucrarea informațiilor dobândite din documentația tehnică; - Identificarea materiilor specific din industria de confecții textile; - Selectarea materialelor auxiliare specific confecțiilor textile și din piele; - Utilizarea corectă în comunicare a vocabularului comun și a celui de specialitate; - Realizarea operațiilor specifice domeniului textile- pielărie, respectând legislația privind sănătatea și securitatea în muncă de protecție împotriva incendiului și de protecție împotriva mediului			
Servicii de asistență psihopedagogică prin cadrul didactic itineranți de sprijin		Nu este prevăzut prin planul cadru			
Servicii de consiliere și orientare		- Manifestarea unei atitudini pozitive în planificarea carierei și în construirea unui stil de viață de calitate pe baza principiului egalității de șanse;			Prof. Udrică Cristina

Autorii își asumă responsabilitatea pentru originalitatea și conținutul materialelor publicate!

		- Explorarea oportunităților de continuare a studiilor și/sau de dezvoltare a carierei.			
Servicii de terapie logopedică/terapia tulburărilor de limbaj		Nu este prevăzut prin planul cadru			
Servicii de terapie educațională*		-Cunoașterea nivelului achizițiilor școlare instrumentale (scris-citit, calcul, rezolvare de probleme, comunicare); - Dezvoltarea și valorificarea stimei de sine în raport cu propria persoană, cu alții și cu societatea.			Prof. Udrică Cristina
Servicii de kinetoterapie*		Nu este prevăzut prin planul cadru			
Asigurare transport la unitatea de învățământ		Nu este cazul			
Măsuri de sprijin pentru educația incluzivă**		Nu este cazul			

*Doar în cazul elevilor înscriși în unități de învățământ special.

**Doar în cazul elevilor înscriși în unități de învățământ de masă.

Diriginte,
Prof. Udrică Cristina Mădălina

Test de evaluare adaptat pentru elevii cu CES

Prof. Ungur Maria Gențiana

Colegiul Național Andrei Mureșanu Bistrița

Disciplina: Fizică Clasa a VI-a

1. (20p) Citește cu atenție afirmațiile de mai jos. Pentru fiecare afirmație, încercuiește A dacă apreciezi că este adevărată, sau F dacă apreciezi că este falsă:

- a) A F Un biciclist aflat într-o cursă ciclistă este în mișcare față de o bornă kilometrică.
- b) A F Magneții atrag materiale plastice.
- c) A F La soare înghețata se topește.
- d) A F Un kilogram de pufuleți ocupă același spațiu ca și un kilogram de fier.

2. (30p) Alegeți cuvântul din paranteză cu care completați spațiile libere din următoarele afirmații:

- a) Apa pusă în congelator se(solidifică/ topește);
- b) Un cub de gheață ținut în palmă se(topește/ evaporă);
- c) Lungimea unui perete o măsurăm cu(ceasul/ metrul);
- d) Temperatura corpului se măsoară cu.....(termometru/ cântar).
- e) Viteza de deplasare a luminii în aer, față de cea a sunetului este mai(mică/mare)

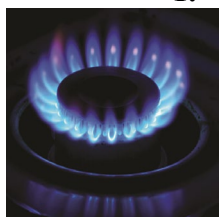
3. (20p) Băieții dintr-o clasă a VI-a au următoarele înălțimi:

158cm 156 cm 149 cm 162 cm 160 cm 151 cm

- a) Scrie în ordine crescătoare valorile înălțimilor pe care le au băieții.
- b) Calculează diferența de înălțime dintre cel mai scund și cel mai înalt băiat din clasă.

4. (20p) Asociați în tabelul de mai jos imaginile (1, 2, 3, 4) cu tipul fenomenului fizic (a, b, c, d).

1.

2.

3.

4.

- a) Fenomen mecanic b) Fenomen electric c) Fenomen optic d) Fenomen termic

1	2	3	4

Din oficiu se acordă 10 puncte.

Timp de lucru 45 min.

SUCCES!

BAREM DE EVALUARE ȘI NOTARE- FIZICĂ VI

NR. ITEM	SOLUȚIE, REZOLVARE	PUNCTAJ	PUNCTAJ TOTAL
1.	a) F b) F c) A d) F	5 p pentru fiecare răspuns corect	20 p
2.	a) solidifică b) topește c) metrul d) termometrul e) mare	6 p pentru fiecare termen plasat corect	30 p
3.	a) 149cm, 151cm, 156cm, 158cm, 160cm, 162cm b) 13cm	10 p pentru a) 10 p pentru b)	20 p
4.	1-d 2-b 3-a 4-c	5p pentru fiecare asociere corectă	20 p
Oficiu			10 p
Total			100 p

Bibliografie

-www.didactic.ro

- *Manual fizică cls a VI-a* , editura Litera, autori Mihaela Garabet ,Raluca-Ioana Constantinescu, Gabriela Alexandru

-Azi adaptăm, mâine ne bucurăm-

Planificare calendaristică adaptată. Adaptare curriculară (Matematică)

Prof. Ungurean Emanuela Nicoleta

Disciplina: Matematică - CES

Număr ore săptămânal: 4 ore/săptămână (2 ore algebră+ 2 ore geometrie)

An școlar: 2023/2024

Clasa: a VI a D

Pentru elev:

NUME PROF. CONSILIER:

PROFESOR DE SPRIJIN:

PLANIFICARE CALENDARISTICĂ

Unitatea de învățare	CS	Conținuturi	Conținuturi adaptate **	Nr de ore	Săpt	Obs
Recapitulare (4 ore)	2.1. Utilizarea operațiilor aritmetice și a proprietăților acestora în calcule cu numere naturale 5.3. Interpretarea matematică a unor probleme practice prin utilizarea operațiilor cu fracții zecimale	-Exerciții recapitulative -Elemente de geometrie -Test initial	*exerciții simple, adaptate nivelului de competențe al elevului integrat	4	S1 (2 ore) S2 (2 ore)	M O D U L I

PLANIFICARE CALENDARISTICĂ - Algebră

Unitatea de învățare	CS	Conținuturi	Conținuturi adaptate **	Nr. ore	Săptămâna	Obs
MULȚIMI. MULȚIMEA NUMERELOR NATURALE (15 ore)	1.1. 2.1. 3.1.	-Descriere, notații, reprezentări; mulțimi numerice/nenumerică; -Relația dintre un element și o mulțime; -Mulțimi finite, cardinalul unei mulțimi finite; mulțimi infinite, mulțimea numerelor naturale	* identificarea unei mulțimi finite și a unei mulțimi infinite * numărul de elemente al unei mulțimi finite	6	S3 (2 ore) S4 (1 oră) S5 (2 ore) S6 (1 oră)	1* M O D U L 1
MULȚIMI. MULȚIMEA NUMERELOR NATURALE (15 ore)	1.1. 2.1. 3.1.	- Operații cu mulțimi: reuniune, intersecție, diferență Probă de evaluare -Descompunerea numerelor naturale în produs de puteri de numere prime; -Determinarea celui mai mare divizor comun (c.m.m.d.c.) -Determinarea celui mai mic multiplu comun (c.m.m.m.c.); -Numere prime între ele -Probă de evaluare	*apartenența unui element la o mulțime *rezolvare de exerciții simple după modelele prezentate *modele de descompuneri în factori primi, folosind criteriile de divizibilitate *exerciții de observare a modului de calcul al c.m.m.d.c și c.m.m.m.c.	9	S6 (1 oră) S7 (2 ore) S8 (2 ore) S9 (2 ore) S10 (2 ore)	1* M O D U L 1

			pentru numere naturale cuprinse între 1 și 100			
2. RAPOARTE ȘI PROPORȚII (11 ore)	1.2. 2.2. 3.2.	-Rapoarte -Procente. Probleme în care intervin procente -Proporții ; proprietatea fundamentală a proporțiilor; aflarea unui termen necunoscut dintr-o proporție -Proporții derivate -Mărimi direct proporționale. Regula de trei simplă -Mărimi invers proporționale -Elemente de organizare a datelor; reprezentarea datelor prin grafice; -Probabilități	*se vor oferi planuri model de răspuns; *exerciții de recunoaștere a formei de scriere *exerciții de calcul cu procente *să afle un termen într-o proporție simplă *să rezolve exerciții cu metoda reducerii la unitate	11	S11 (1 oră) S12 (2 ore) S13 (2 ore) S15 (2 ore) S16 (2 ore) S17 (2 ore)	M O D U L 2-3
3. MULȚIMEA NUMERELOR ÎNTREGI (16 ore)	1.3. 2.3. 3.3. 4.3.	-Mulțimea numerelor întregi Z ; opusul unui număr întreg; reprezentarea pe axa numerelor, -Valoarea absolută a unui număr întreg; compararea și ordonarea numerelor întregi	*exerciții de identificare a unor numere întregi dintr-un șir dat *exerciții de completare a unor siruri de numere întregi;	2	S18 (2 ore)	M O D U L 3

3. MULȚIMEA NUMERELOR ÎNTREGI (16 ore)	1.3. 2.3. 3.3. 4.3.	-Adunarea numerelor întregi; proprietăți -Scăderea numerelor întregi -Înmulțirea numerelor întregi; proprietăți -Împărțirea numerelor întregi -Puterea unui număr întreg cu exponent număr natural -Reguli de calcul cu puteri -Ordinea efectuării operațiilor -Ecuatii în Z -Probă de evaluare	*exerciții de recunoaștere a celui mai mare/mic număr *exerciții de adunare, scădere, înmulțire și împărțire cu numere naturale între 0-1000 urmărind respectarea ordinii efectuării operațiilor și utilizarea de paranteze;	8 6	S19 (2 ore) S20 (2 ore) S21 (2 ore) S22 (2 ore) (Modul 4) S23 (2 ore) S24 (2 ore) 25 (2 ore)	M O D U L 3 M O D U L 4

		-Probleme care se rezolvă cu ajutorul ecuațiilor și inecuațiilor	*exerciții simple, adaptate nivelului de competențe *fișă individualizată			
4. MULȚIMEA NUMERELOR RAȚIONALE (16 ore)	1.4. 2.4. 3.4. 4.4.	-Noțiunea de număr rațional; forme de scriere a unui nr. rațional; $N \subset Q$ -Reprezentarea numerelor raționale pe axa numerelor. Opusul și modulul unui număr rațional. Compararea și ordonarea numerelor raționale. -Adunarea și scăderea numerelor raționale -Înmulțirea și împărțirea numerelor raționale -Puterea cu exponent număr întreg a unui număr rațional nenul; -Reguli de calcul cu puteri -Ordinea efectuării operațiilor -Probă de evaluare -Ecuații în Q. Probleme care se rezolvă cu ajutorul ecuațiilor	*exerciții de copiere a fracțiilor după un model dat *exerciții de recunoaștere a fracțiilor ordinare și a fracțiilor zecimale *operații cu fracții care au același numitor *modele de calcul cu puteri *rezolvarea unor ecuații simple *verificarea corectitudinii rezolvării unei ecuații prin înlocuirea soluției în ecuație *exerciții cu ecuații folosind numere între 0-100	8	S26 (2 ore) S27 (2 ore) S28 (2 ore) S30 (2 ore) (Modul 5) S31 (2 ore) S32 (2 ore) S33 (2 ore) S34 (2 ore)	M O D U L 4
RECAPITULAREA ȘI CONSOLIDAREA CUNOȘTINȚELOR (4 ore)		-Mulțimea numerelor întregi -Mulțimea numerelor raționale	*exerciții simple, adaptate nivelului de competențe al elevului integrat	4	S35 (2 ore) S36 (2 ore)	M O D U L 5

Competențe specifice (CS):

1.1. Identificarea unor noțiuni specifice mulțimilor și relației de divizibilitate în N

2.1. Evidențierea în exemple a relațiilor de apartenență, de incluziune, de egalitate și a criteriilor de divizibilitate cu 2, 5, 10^n , 3 și 9 în N

3.1. Utilizarea unor modalități adecvate de reprezentare a mulțimilor și de determinare a *c.m.m.d.c.* și a *c.m.m.m.c.*

1.2. Identificarea rapoartelor, proporțiilor și a mărimilor direct sau invers proporționale

2.2. Prelucrarea cantitativă a unor date utilizând rapoarte și proporții pentru organizarea de date

3.2. Aplicarea unor metode specifice de rezolvare a problemelor în care intervin rapoarte, proporții și mărimi direct/ invers proporționale

- 1.3. Identificarea caracteristicilor numerelor întregi în contexte variate
- 2.3. Utilizarea operațiilor cu numere întregi pentru rezolvarea ecuațiilor și inecuațiilor
- 3.3. Aplicarea regulilor de calcul și folosirea parantezelor în efectuarea operațiilor cu numere întregi
- 4.3 Redactarea etapelor de rezolvare a ecuațiilor și a inecuațiilor studiate în mulțimea numerelor Întregi
- 1.4. Recunoașterea fracțiilor echivalente, a fracțiilor ireductibile și a formelor de scriere a unui număr rațional
- 2.4. Aplicarea regulilor de calcul cu numere raționale pentru rezolvarea ecuațiilor de tipul: $x + a = b$, $x \cdot a = b$, $x : a = b$ ($a \neq 0$), $ax + b = c$, unde a , b și c sunt numere raționale
- 3.4. Utilizarea proprietăților operațiilor pentru compararea și efectuarea calculelor cu numere raționale.
- 4.4 Redactarea etapelor de rezolvare a unor probleme, folosind operații în mulțimea numerelor raționale

PLANIFICARE CALENDARISTICĂ - Geometrie

Unitatea de învățare	CS	Conținuturi	Conținuturi adaptate **	Nr. de ore	Săptămâna	Obs.
DREAPTA (recapitulare și completări) (2 ore)	1.5. 2.5. 3.5.	Recapitularea notiunilor: ▪ Punct, dreaptă, plan, pozițiile relative ale unui punct față de o dreaptă; pozițiile relative a două drepte ▪ Semidreapta, semiplanul ▪ Segment. Lungimea unui segment; distanța dintre două puncte	*exerciții de desenare a dreptelor, semidreptelor și segmentelor *exerciții de calculare a unor distanțe și lungimi de segmente	2	S1 (2 ore)	M O D U L 1
DREAPTA (recapitulare și completări) (2 ore)	1.5. 2.5. 3.5. 4.5.	▪ Segmente congruente; construcția unui segment congruent cu un segment dat ▪ Mijlocul unui segment; simetricul unui punct față de un punct	*exerciții de reprezentare prin desen a mijlocului unui segment	2	S1 (2 ore)	M O D U L 1
UNITĂȚI DE MĂSURĂ (2 ore)	1.3. 4.3. 6.3.	▪ Unități de măsură pentru lungime. Perimetru ▪ Unități de măsură pentru arie și volum. Aria pătratului. Aria dreptunghiului. Volumul cubului și al paralelipipedului dreptunghic.	*exerciții simple, adaptate nivelului de competențe al elevului integrat	2	S2 (2 ore)	Recuperarea materiei din clasa a V-a

5. NOȚIUNI GEOMETRICE FUNDAMENTALE 5.1 UNGHIURI (6 ore)	1.5. 2.5. 2.6. 3.5.	-Unghiul. Clasificare: unghi drept, unghi ascuțit, unghi obtuz; unghiuri congruente -Unghiuri opuse la vârf. Congruența lor -Unghiuri formate în jurul unui punct. Suma măsurilor lor. -Unghiuri suplimentare -Unghiuri complementare -Unghiuri adiacente -Bisectoarea unui unghi; Construcția bisectoarei unui unghi -Probă de evaluare	*exerciții de desenare a unghiurilor drepte, ascuțite sau obtuze folosind instrumentele geometrice (raportor, echer) *exerciții de calculare a măsurilor unor unghiuri după modelul prezentat *exerciții de calcul a suplementului/ complementului unui unghi *exerciții de calcul a unor măsuri de unghiuri într-o problemă simplă *fișă de lucru individualizată	6	S3 (2 ore) S4 (2 ore) S5 (2 ore)	M O D U L 1
5. NOȚIUNI GEOMETRICE FUNDAMENTALE 5.2 PARALELISM (4 ore)	4.7. 2.7.	- Drepte paralele; construirea dreptelor paralele; -Unghiuri formate de două drepte cu o secantă - Criterii de paralelism	* utilizarea instrumentelor geometrice pentru construirea unor drepte paralele *exerciții simple, adaptate	4	S6 (2 ore) S7 (2 ore)	M O D U L 2
5. NOȚIUNI GEOMETRICE FUNDAMENTALE 5.3 PERPENDICULARITATE (4 ore)	1.7. 2.7. 4.7. 5.7.	-Drepte perpendiculare; oblice; - Aplicații practice în poligoane și corpuri geometrice - Distanța de la un punct la o dreaptă - Probă de evaluare	*exerciții de utilizare a instrumentelor geometrice pentru construirea unor figuri geometrice *exerciții de utilizare a instrumentelor geometrice pentru construirea unor drepte și a	4	S8 (2 ore) S9 (2 ore)	M O D U L 2

		- Mediatoarea unui segment. Simetria față de o dreaptă	distanței de la un punct la o dreaptă *exerciții de observare a poziției dreptelor *fișă de lucru individualizată			
5. NOȚIUNI GEOMETRICE FUNDAMENTALE 5.4 CERC (4 ore)	3.5. 4.5.	-Cerc. Elemente. Construcție. Elemente in cerc -Unghi la centru. Măsuri. -Pozițiile unei drepte față de un cerc	*exerciții de construcție sau desenare a cercurilor *exerciții de identificare a elementelor unui cerc *fișă de lucru individualizată	4	S10 (2 ore) S11 (2 ore)	M O D U L 2

6. TRIUNGHIUL (39 ore)		-Triunghi,elemente; perimetru; clasificarea triunghiurilor -Suma măsurilor unghiurilor unui triunghi. Unghi exterior unui triunghi -Construcția triunghiurilor.	*exerciții de desenare a triunghiurilor *exerciții de identificare a unghiurilor triunghiului *exerciții de calcul a măsurilor unghiurilor în triunghi *realizarea din carton a unor triunghiuri congruente	15	S12 (2 ore) S13 (2 ore) (Modul 2) S15 (2 ore) S16 (2 ore) S17 (2 ore) S18 (2 ore) S19 (2 ore) S20 (2 ore)	M O D U L 3
6. TRIUNGHIUL (39 ore)	1.6 3.5. 3.6. 4.6. 5.6.	-Congruența triunghiurilor. Criterii de congruență -Metoda triunghiurilor congruente -Congruența triunghiurilor dreptunghice. Criterii de congruență -Probă de evaluare -Bisectoarele unghiurilor unui triunghi -Mediatoarele laturilor unui triunghi -Înălțimea unui triunghi -Medianele unui triunghi -Probă de evaluare	*exerciții de utilizare a instrumentelor geometrice pentru construirea înălțimii, bisectoarei, medianei într-un triunghi	12	S21 (2 ore) (Modul 3) S22 (2 ore) S23 (2 ore) S24 (2 ore) S25 (2 ore) S26 (2 ore)	M O D U L 4

		-Proprietățile triunghiului isoscel -Proprietățile triunghiului echilateral -Proprietățile triunghiului dreptunghic. Teorema lui Pitagora	*fișă de lucru individualizată *exerciții de recunoaștere și diferențiere a triunghiurilor: dreptunghic, isoscel, echilateral	12	S27 (2 ore) S28 (2 ore) (Modul 4) S31 (2 ore) S32 (2 ore) S33 (2 ore) S34 (2 ore)	M O D U L 5
RECAPITULAREA ȘI CONSOLIDAREA CUNOȘTINȚELOR (4 ore)		-Triunghiuri congruente -Proprietăți ale triunghiurilor	*exerciții simple, adaptate nivelului de competențe al elevului integrat	4	S35 (2 ore) S36 (2 ore)	

Competențe specifice (CS):

1.3. Identificarea noțiunilor geometrice elementare și a unităților de măsură în diferite contexte

4.3. Transpunerea în limbaj specific a unor probleme practice referitoare la perimetre, arii, volume, utilizând transformarea convenabilă a unităților de măsură

6.3. Analizarea unor probleme practice care includ elemente de geometrie studiate, cu referire la unități de măsură și la interpretarea rezultatelor

1.5. Recunoașterea unor figuri geometrice plane (drepte, unghiuri) în configurații date

2.5. Recunoașterea colinearității unor puncte, a faptului că două unghiuri sunt opuse la vârf, adiacente, complementare sau suplementare

3.5. Utilizarea unor proprietăți referitoare la distanțe, drepte, unghiuri, cerc pentru realizarea unor construcții geometrice

4.5. Exprimarea, prin reprezentări geometrice sau în limbaj specific matematic, a noțiunilor legate de dreaptă, unghi și cerc

1.6 Recunoașterea unor elemente de geometrie plană asociate noțiunii de triunghi

2.6. Calcularea unor lungimi de segmente, măsuri de unghiuri în contextul geometriei triunghiului

3.6. Utilizarea criteriilor de congruență și a proprietăților unor triunghiuri particulare pentru determinarea caracteristicilor unei configurații geometrice

5.6. Analizarea unor construcții geometrice în vederea evidențierii unor proprietăți ale triunghiurilor

4.6. Exprimarea în limbaj geometric simbolic și figurativ a caracteristicilor triunghiurilor și ale liniilor importante în triunghi

1.7. Recunoașterea și descrierea unor elemente de geometrie plană în configurații geometrice date

2.7. Utilizarea instrumentelor geometrice (riglă, echer, raportor, compas) pentru a desena figuri geometrice plane descrise în contexte matematice date

4.7. Exprimarea poziției dreptelor în plan (paralelism, perpendicularitate) prin definiții, notații, desen

5.7. Interpretarea perpendicularității în relație cu paralelismul

1*. În cazul în care se aplică scenariul roșu voi trimite către elevi fișe de lucru alcătuite din exerciții pentru nivelul lor de lucru.

Aceștia vor posta temele pe Classroom, teme pe care le voi corecta și la care aceștia vor primi răspuns

ADAPTARE CURRICULARĂ

Numele și prenumele cadrului didactic de la clasă:

Școala:

Numele și prenumele elevului:

Clasa: a VI-a

DISCIPLINA: MATEMATICĂ

PERIOADA DE IMPLEMENTARE: an școlar 2023/2024

11. COMPETENȚE GENERALE:

1. Identificarea unor date, mărimi și relații matematice, în contextul în care acestea apar
2. Prelucrarea unor date matematice de tip cantitativ, calitativ, structural, cuprinse în diverse surse informaționale
3. Utilizarea conceptelor și a algoritmilor specifici în diverse contexte matematice
4. Exprimarea în limbajul specific matematicii a informațiilor, concluziilor și demersurilor de rezolvare pentru o situație dată
5. Analizarea caracteristicilor matematice ale unei situații date
6. Modelarea matematică a unei situații date, prin integrarea achizițiilor din diferite domenii

MATEMATICĂ - ALGEBRĂ

Competențe specifice	Activități de învățare	Metode și mijloace de realizare	Metode și instrumente de evaluare	Observații
1.1. Identificarea unor noțiuni specifice mulțimilor și relației de divizibilitate în $\mathbb{N}$ 2.1. Evidențierea în exemple a relațiilor de apartenență, de incluziune, de egalitate și a criteriilor de divizibilitate cu 2, 5, 10^n, 3 și 9 în $\mathbb{N}$ 3.1. Utilizarea unor modalități adecvate de reprezentare a mulțimilor și de determinare a c.m.m.d.c. și a c.m.m.m.c.	- identificarea unei mulțimi finite și a unei mulțimi infinite - numărul de elemente al unei mulțimi finite - apartenența unui element la o mulțime - modele de calcul cu puteri; rezolvare de exerciții simple după modelele prezentate - modele de descompuneri în factori primi, folosind criteriile de divizibilitate cu 2, 3, 5 și 9 - exerciții de observare a modului de calcul al c.m.m.d.c și c.m.m.m.c. pentru numere naturale cuprinse între 1 și 100	- conversația - exercițiul - explicația - fișe de lucru - muncă independentă - activitate frontală	-evaluare orală - evaluarea muncii independente -evaluare scrisă	

Competențe specifice	Activități de învățare	Metode și mijloace de realizare	Metode și instrumente de evaluare	Observații
1.2. Identificarea rapoartelor, proporțiilor și a mărimilor direct sau invers proporționale 2.2. Prelucrarea cantitativă a unor date utilizând rapoarte și proporții pentru organizarea de date 3.3 Aplicarea unor metode specifice de rezolvare a problemelor în care intervin rapoarte, proporții și mărimi direct/ invers proporționale	- identificarea rapoartelor, a procentelor, a proporțiilor - recunoașterea formei de scriere - calcule cu procente - (se vor oferi planuri model de răspuns); - proporții ; aflarea unui termen necunoscut dintr-o proporție - rezolvarea problemelor cu mărimi direct proporționale, respectiv mărimi invers proporționale - aplicarea regulii de trei simplă - elemente de organizare a datelor; reprezentarea datelor prin grafice; - interpretarea corectă a unui tabel cu informații, probleme de organizare a datelor simple, adaptate nivelului său	- conversația - exercițiul - explicația - fișe de lucru - muncă independentă - activitate frontală	-evaluare orală - evaluarea muncii independente -evaluare scrisă	
1.3. Identificarea caracteristicilor numerelor întregi în contexte variate 2.3. Utilizarea operațiilor cu numere întregi pentru rezolvarea ecuațiilor și inecuațiilor 3.3. Aplicarea regulilor de calcul și folosirea parantezelor în efectuarea operațiilor cu numere întregi 4.3 Redactarea etapelor de rezolvare a ecuațiilor și a inecuațiilor studiate în mulțimea numerelor întregi	- identificarea unor numere întregi dintr-un șir dat - completarea unor siruri de numere întregi; - recunoașterea celui mai mare/celui mai mic număr întreg - calcule (adunare, scădere, înmulțire și împărțire, ridicarea la putere) cu numere naturale între 0-1000 urmărind respectarea ordinii efectuării operațiilor și utilizarea de paranteze; - rezolvarea unor ecuații simple; verificarea corectitudinii rezolvării unei ecuații prin înlocuirea soluției în ecuație - exerciții cu ecuații folosind numere între 0-100	- conversația - exercițiul - explicația - fișe de lucru - muncă independentă - activitate frontală	-evaluare orală - evaluarea muncii independente -evaluare scrisă	

Competențe specifice	Activități de învățare	Metode și mijloace de realizare	Metode și instrumente de evaluare	Observații
1.4. Recunoașterea fracțiilor echivalente, a fracțiilor ireductibile și a formelor de scriere a unui număr rațional 2.4. Aplicarea regulilor de calcul cu numere raționale pentru rezolvarea ecuațiilor de tipul: $x + a = b$, $x \cdot a = b$, $x : a = b$ ($a \neq 0$), $ax + b = c$, unde a, b și c sunt numere raționale 3.4. Utilizarea proprietăților operațiilor pentru compararea și efectuarea calculelor cu numere raționale. 4.4 Redactarea etapelor de rezolvare a unor probleme, folosind operații în mulțimea numerelor raționale	- copierea fracțiilor după un model dat - recunoașterea fracțiilor ordinare și a fracțiilor zecimale - opusul și modulul unui număr rațional - operații (adunări, scăderi) cu fracții care au același numitor - operații (înmulțiri, împărțiri, ridicare la putere) a unor fracții - rezolvarea unor ecuații simple; verificarea corectitudinii rezolvării unei ecuații prin înlocuirea soluției în ecuație - exerciții cu ecuații folosind numere între 0-100	- conversația - exercițiul - explicația - fișe de lucru - muncă independentă - activitate frontală	-evaluare orală - evaluarea muncii independente -evaluare scrisă	

MATEMATICĂ - GEOMETRIE

Competențe specifice	Activități de învățare	Metode și mijloace de realizare	Metode și instrumente de evaluare	Observații
1.5. Recunoașterea unor figuri geometrice plane (drepte, unghiuri) în configurații date 2.5. Recunoașterea coliniarității unor puncte, a faptului că două unghiuri sunt opuse la vârf, adiacente, complementare sau suplementare 2.6. Calcularea unor măsuri de unghiuri în contextul geometriei triunghiului 3.5. Utilizarea unor proprietăți referitoare la unghiuri pentru realizarea	- desenarea unghiurilor drepte, ascuțite sau obtuze folosind instrumentele geometrice (raportor, echer) - identificarea tipurilor de unghiuri - identificarea a două unghiuri congruente - calcularea măsurilor unor unghiuri după modelul prezentat - calculul suplementului sau	- conversația - exercițiul - explicația - fișe de lucru - muncă independentă - activitate frontală - instrumente geometrice	-evaluare orală - evaluarea muncii independente -evaluare scrisă -corpuri geometrice realizate din	

Competențe specifice	Activități de învățare	Metode și mijloace de realizare	Metode și instrumente de evaluare	Observații
unor construcții geometrice	complementului unui unghi - bisectoarea unui unghi; Construcția bisectoarei unui unghi		diverse materiale	
4.7. Exprimarea poziției dreptelor în plan (paralelism) prin definiții, notații, desen 2.7. Utilizarea instrumentelor geometrice (riglă, echer, raportor, compas) pentru a desena figuri geometrice plane descrise în contexte matematice date	-utilizarea instrumentelor geometrice pentru construirea unor drepte paralele	- conversația - exercițiul - explicația - muncă independentă	-evaluare orală - evaluarea muncii independente - evaluare scrisă	
1.7. Recunoașterea și descrierea unor elemente de geometrie plană în configurații geometrice date 4.7. Exprimarea poziției dreptelor în plan (perpendicularitate) prin definiții, notații, desen 2.7. Utilizarea instrumentelor geometrice (riglă, echer, raportor, compas) pentru a desena figuri geometrice plane descrise în contexte matematice date 5.7. Interpretarea perpendicularității în relație cu paralelismul	- utilizare a instrumentelor geometrice pentru construirea unor figuri geometrice - utilizarea instrumentelor geometrice pentru construirea unor drepte și a distanței de la un punct la o dreaptă - exerciții de observare a poziției dreptelor	- conversația - exercițiul - explicația - fișe de lucru - muncă independentă - instrumente geometrice - activitate frontală	-evaluare orală - evaluarea muncii independente - evaluare scrisă	
3.5. Utilizarea unor proprietăți referitoare la cerc pentru realizarea unor construcții geometrice 4.5. Exprimarea, prin reprezentări geometrice sau în limbaj specific matematic, a noțiunilor legate de dreaptă, unghi și cerc	- construirea sau desenaarea cercurilor - identificarea elementelor unui cerc	- conversația - exercițiul - explicația - fișe de lucru - muncă independentă - instrumente geometrice - activitate frontală	-evaluare orală - evaluarea muncii independente - evaluare scrisă	

Competențe specifice	Activități de învățare	Metode și mijloace de realizare	Metode și instrumente de evaluare	Observații
1.6 Recunoașterea unor elemente de geometrie plană asociate noțiunii de triunghi 3.5. Utilizarea unor proprietăți referitoare la distanțe, drepte, unghiuri pentru realizarea unor construcții geometrice 3.6. Utilizarea criteriilor de congruență și a proprietăților unor triunghiuri particulare pentru determinarea caracteristicilor unei configurații geometrice 4.6. Exprimarea în limbaj geometric simbolic și figurativ a caracteristicilor triunghiurilor și ale liniilor importante în triunghi	- desenarea triunghiurilor - identificarea unghiurilor triunghiului - calcul de măsuri de unghiuri în triunghi - utilizarea instrumentelor geometrice pentru construirea înălțimii, bisectoarei, medianei într-un triunghi - realizarea din carton a unor triunghiuri congruente - exerciții de recunoaștere și diferențiere a triunghiurilor: dreptunghic, isoscel, echilateral	- conversația - exercițiul - explicația - fișe de lucru - muncă independentă - instrumente geometrice - construcții figuri geometrice din carton, bețișoare - activitate frontală	- evaluare orală - evaluarea muncii independente - evaluare scrisă	

Profesor itinerant și de sprijin,
Semnătură:

Profesor de matematică,
Semnătură

Educația pentru toți

Vâneală Persida Elena-Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Băbeni

Abordând problema integrării copiilor cu deficiență din perspectiva deschiderii structurilor de educație către includerea și sprijinirea acestor copii și a tuturor copiilor în ansamblu, s-a conturat o nouă orientare în sistemul de educație contemporan, și anume educația pentru toți. Acest tip de educație este conceput ca un sistem de instrucție și educație pus în slujba copiilor cu deficiențe și cu cerințe educative speciale, desfășurat în școli și clase ale învățământului obișnuit, în care sunt incluși acești copii; educația pentru toți presupune un proces permanent de îmbunătățire, de adaptare a instituției școlare pentru a susține participarea la procesul de învățământ a tuturor copiilor din cadrul unei comunități.

Educația pentru toți apare ca un mijloc de îmbunătățire a educației în general, prin reconsiderarea sprijinului care se acordă anumitor copii. Principiul călăuzitor este acela că orice copil este o persoană care învață într-un anumit ritm și stil și care poate avea nevoie de un sprijin diferit. Copiii tind să fie tratați în manieră noncategorială și nu se mai apelează la categoriile determinate de particularitățile de dezvoltare și învățare.

Educația pentru toți a fost definită ca acces la educație și calitate a acesteia pentru toți copiii (Salamanca – 1994). Din această definiție s-au desprins două obiective generale:

- asigurarea posibilităților participării la educație pentru toți copiii, indiferent de cât de diferiți sunt sau cât de departe sunt de modelul de normalitate acceptat de societate; participarea unui copil la educație presupune mai întâi acces (posibilitatea de a ajunge fizic la influențele educative ale unei societăți – familie, școală, comunitate) și apoi găsirea soluțiilor de integrare în structurile educative, unde să-și aducă contribuția și să se simtă parte activă a procesului;

- calitatea educației, presupune decelarea acelor dimensiuni ale procesului, a conținuturilor învățării și a calității agenților educaționali care să sprijine învățarea tuturor, să asigure succesul, să facă sistemul deschis, flexibil, eficient și efectiv.

Educația pentru toți devine o cerință a politicilor și practicilor educaționale. Pentru politicile educaționale se pot determina mai ușor direcțiile și nevoile acestei orientări, pe când practicile educaționale cer schimbări de profunzime, dar și de orientare. Pentru ca educația să fie deschisă, flexibilă, adaptată și orientată către fiecare și pentru toți, ea trebuie să presupună în practică o schimbare nouă de orientare, care să pună accentul pe cooperare, parteneriat, învățare socială și valorizarea relațiilor pozitive, umaniste.

Această nouă orientare are în vedere schimbări în următoarele componente:

- educație – principii, proces, produs, beneficiari ai educației în general;
- școală – abordare generală, strategii ale educației școlare, durată a programelor propuse;
- societate – legăturile necesare între formele și agenții educației, definite prin nevoia de parteneriat social (familie, comunitate, societate) pentru îndeplinirea sarcinilor educației;
- individ – valorizarea fiecărei persoane, abordarea pozitivă, umanistă a relațiilor și rolului fiecărui participant la procesul educațional.

Educația pentru toți corespunde în plan educațional educației incluzive, promovată de școala incluzivă. Acest tip de școală exprimă preocuparea pentru ca fiecare copil să fie sprijinit și să se lucreze în beneficiul tuturor. Concret, ea se referă la integrarea/ includerea tuturor copiilor, indiferent de capacitățile și competențele de adaptare, de învățare, într-o formă de școală.

Educația incluzivă se referă la ridicarea tuturor barierelor în învățare și la asigurarea participării tuturor celor vulnerabili la excludere și marginalizare (UNESCO – 2000). Ea urmărește descreșterea până la eliminare a excluderii de la educație, cel puțin la nivelul pregătirii școlare elementare. Acest fapt se poate realiza prin asigurarea accesului, participării și succesului învățării în educația de bază acordată tuturor copiilor.

Educația incluzivă pornește de la convingerea că dreptul la educație este unul din drepturile fundamentale ale omului și temelia unei societăți drepte, prin care toți copiii să aibă acces la educația de bază. Educația incluzivă conturează modalități prin care școlile să fie deschise tuturor copiilor din comunitate. Acest tip de educație are în vedere pe toți cei care învață, cu accent asupra celor care în mod tradițional au fost excluși de la oportunitățile de educație (copiii cu CES, cu dizabilități, copiii din minoritățile etnice și lingvistice etc.)

Educația incluzivă este un sistem flexibil și individualizat de sprijin pentru copii și tineri cu cerințe educative speciale (datorate unei dizabilități sau altor cauze). Ea formează o componentă a sistemului global și se realizează în școlile orientate spre adaptarea educației pentru toți.

Bibliografie:

POPOVICI, D.V., (2007), *Managementul clasei de elevi cu tulburări de comportament*, Arad, Educația-Plus nr. 6, Editura Universității Aurel Vlaicu.

POPOVICI, D.V., (1999), *Elemente de psihopedagogia integrării*, București, Editura Pro Humanitate.

Plan de servicii individualizat pentru copiii cu cerințe educaționale speciale

Veliciu Silvia Raluca

Numele și prenumele copilului/elevului: U. C. A.

Mama: U. E.

Tata: -

Data nașterii : 05.02.2012

Domiciliul:

Unitatea de învățământ la care este înscris: Școala Gimnazială

Certificat de orientare școlară și profesională:

Data realizării/revizuirii planului de servicii individualizat:

Responsabilul de caz servicii educaționale:

Drepturi/Beneficii de asistență socială pentru copiii cu CES (prevăzute de Legea nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare)

Servicii psihoeducaționale pentru copilul cu CES

Tipul de serviciu/ intervenție	Instituția responsabilă	Obiective	Data de începere	Per. de acord. a serv.	Pers. resp. de acord. a serv. (date de cont.)
Servicii educaționale Adaptare curriculara	Sc.Gimn	Limba si comunicare Introducerea graduală a elevului într-un proces de învățare pentru îmbogățirea experienței senzoriale, perceptive, motrice de înțelegere generală și de limbaj Exersarea capacității de a înțelege mesajele în limba română și îmbogățirea vocabularului activ cu cuvinte din limba română Receptarea mesajelor orale in contexte de comunicare Dezvoltarea înțelegerii și a capacității de a comunica Identificarea și imitarea unor sunete, silabe, cuvinte în enunțuri rostite Identificarea și denumirea unor obiecte din diverse medii Utilizarea corectă a cuvintelor în vorbire	De la data eliberării Certif. OSP	Perioada Valabilită-ții Certif. OSP	Colectivul de cadre didactice al clasei

		Dezvoltarea finei motricității și a coordonării ochi-mână în vederea trasării semnelor grafice Manifestarea interesului de cooperare și comunicare cu ceilalți copii Matematica și explorarea mediului Formarea capacității de numărare conștientă a unor obiecte Discriminare formelor, marimilor, culorilor, a relațiilor spațiale Recunoașterea cifrelor și formarea de mulțimi Recunoașterea formelor geometrice plane și sortarea obiectelor în funcție de unul sau două criterii (forma , marime, culoare) Identificarea unor fenomene din mediul apropiat identificarea unor părți componente ale viețuitoarelor și plantelor Identificarea schemei corporale Denumirea corectă a părților componente ale corpului omenesc Religie Cunoașterea sărbătorilor și a tradițiilor/ obiceiurilor religioase Cunoașterea și însușirea propriei credințe Formarea și dezvoltarea unor comportamente adaptative în acord cu valorile religioase Muzica Dezvoltarea capacităților interpretative, a auzului și simțului ritmic Educație plastică Formarea deprinderilor de mână a instrumentelor de lucru Cunoașterea și utilizarea materialelor, a instrumentelor de lucru și a unor tehnici specifice artelor plastice Dezvoltarea coordonării ochi mână Educație fizică Dezvoltarea deprinderilor motrice de bază ,aplicativ utilitare și sportive Dezvoltarea armonioasă a organismului Formarea deprinderilor și comportamentelor favorabile menținerii sănătății Abilitarea elevului pentru a se mișca confortabil în mediul școlar Abilități practice Abilitarea elevului pentru a putea efectua diferite activități manuale, desen, scriere	De la data eliberării Certif. OSP	Perioada Valabilității Certif. OSP	

		Dezvoltarea priceperilor și a deprinderilor specifice abilităților practice și de autoservire			
Servicii de asistență psihopedagogică prin cadrul didactic itinerant și de sprijin					
Servicii de consiliere și orientare școlară	Sc.Gimn	Consilierea psihopedagogică Consilierea părintelui Consilierea cadrelor didactice Acomodarea elevului cu mediul școlar și cu condiția de elev Reducerea stării de agitație motrică Cunoașterea colectivului clasei și al școlii Diminuarea tulburărilor comportamentale Trezirea interesului pentru activitățile școlare Dezvoltarea controlului emoțional și comportamental Introducerea graduală a elevului într-un proces de învățare			Prof. psihoped. sp
Servicii de terapie logopedică/terapia tulburărilor de limbaj	Cabinetul logopedic	Pregătirea organelor vorbirii în vederea emiterii corecte a sunetelor Emiterea corectă a sunetelor și introducerea lor în silabe și cuvinte Denumirea corectă a obiectelor și imaginilor Îmbogățirea vocabularului pasiv și activ cu cuvinte din limba română Formarea abilității de a înțelege și executa comenzi simple	De la data eliberării Certif. OSP	Perioada Valabilită-ții Certif. OSP	Prof. psihopedagog
Servicii de terapie educațională*	Sc.Gimn	Stimulare cognitivă Sa formeze și dezvolte reprezentări spațiale, temporale, tactile auditive Sa formeze mulțimi de obiecte după criterii date Sa recunoască obiectele multimediei Sa compare și clasifice obiecte Sa reconstituie imagini, obiecte, jucării, etc. Terapie ocupațională Sa descopere proprietăți fizice ale obiectelor Sa sesizeze caracteristici simple (ac-ascutit, lamaie-acru, zahăr-dulce, înghețată-rece) să manipuleze și exploreze obiecte din mediul familiar și școlar să recunoască pozițiile spațiale Sa execute comenzi simple	De la data eliberării Certif. de orientare școlară și profesională	Perioada Valabilită-ții Certificatului de orientare școlară și profesională	Prof. educator

		Sa recunoasca momentele zilei, anitimpurile, zilele saptamanii, etc.sa recunioasca si manuiasca diferite materiale si instrumente (pensula, creioane, plastelina, etc.) Sa redea diferite expresii mimice Formarea autonomiei personale Sa aranjeze si ingrijeasca obiectele personale Sa reprezinte si recunoasca schema corporala Sa localizeze iobiecte raportandu-se la schema corporala Sa intretina si ingrijeasca obiectele si mobilierul clasei Sa formeye deprinderi de igiena sanitara, vestimentarasi a incaltamintei Sa isi formeze deprionderi de imbracare, dezbracare, insiretare etc. Activități de socializare Sa isi formeze si dezvolte comportamente adaptativa fata de mediul inconjurator Sa isi formeze si dezvolte atitudini civilizate in relatia cu colegii si personalul scolii Ludoterapie Sa participe cu drag la diferite jocuri			
Servicii de kinetoterapie*	Sc.Gimn	Terapia realizată cu ajutorul mișcării în scopul restabilirii unor funcții ale organismului și realizării unei stări de bine a individului	De la data eliberării Certif. OSP	Perioada Valabilită-ții Certif. OSP	Prof.
Asigurare transport la unitatea de învățământ		Siguranța elevului pe traseul domiciliu - școală			
Măsuri de sprijin pentru educația incluzivă**					

*Doar în cazul elevilor înscriși în unități de învățământ special.

**Doar în cazul elevilor înscriși în unități de învățământ de masă.

Responsabil caz
Prof.

Data:

Incluziunea școlară – o abordare centrată pe acceptarea diversității

prof. înv. primar VLAD LENUȚA
Școala Gimnazială „Gh. Munteanu” Galați
Înv. BANCIU VALENTINA
Școala Gimnazială „Dan Barbilian” Galați

Educația incluzivă reprezintă o paradigmă educațională care promovează accesul, participarea și succesul tuturor elevilor, indiferent de diferențele lor individuale. Această abordare se bazează pe principiul că fiecare persoană are dreptul la educație și că diversitatea în cadrul sistemului educațional este un aspect valoros și benefic. Educația incluzivă implică crearea unui mediu educațional care să faciliteze învățarea și dezvoltarea fiecărui elev, indiferent de abilități, origine etnică, sex, orientare sexuală sau alte caracteristici personale. Aceasta presupune eliminarea barierelor care pot împiedica participarea și progresul elevilor și promovarea unei culturi a respectului și acceptării reciproce.

Incluziunea școlară presupune acceptarea de către unitățile de învățământ a tuturor copiilor, indiferent de apartenența lor etnică sau socială, religie, naționalitate, infirmitate și este strâns legată de recunoașterea și acceptarea diversității umane de la cele mai fragede vârste. Învățământul incluziv presupune ca tinerii și copiii cu dizabilități să învețe alături de ceilalți fără probleme, beneficiind astfel de sprijinul corespunzător; o acceptare și o cooperare timpurie în grupurile de joacă sau în mediile școlare obișnuite este piatra de temelie a unei vieți integrante.

Școala incluzivă este oglinda unei societăți deschise, democratice, tolerantă la diferențele interindividuale și non-discriminatorie, în care fiecare individ se simte apreciat și util. Este aceea școală deschisă, prietenoasă, în care se urmărește flexibilizare curriculumului, ameliorarea calității procesului de predare-învățare, evaluarea permanentă și formativă a elevilor, asigurarea participării tuturor celor care „au nevoi educaționale speciale”(CES), celor aflați în situații de risc sau vulnerabili la excludere și marginalizare la activitatea de învățare.

În ultimii ani s-au făcut progrese simțitoare în ceea ce privește incluziunea elevilor cu dizabilități în școlile de masă, atât din punct de vedere legislativ, cât și prin angajarea mai multor instituții și introducerea de noi profesii.

Dintre practicile și strategiile folosite în educația incluzivă, putem enumera:

1. Diferențierea instruirii

Cădrele didactice utilizează diferite metode și strategii pentru a răspunde nevoilor individuale ale elevilor.

2. Adaptarea curriculumului

Curriculumul este adaptat pentru a fi accesibil și relevant pentru toți elevii, inclusiv cei cu nevoi speciale.

3. Suportul emoțional și social

Elevii primesc suport emoțional și social pentru a-și dezvolta încrederea în sine și relațiile interpersonale.

4. Echipa multidisciplinară

Se implică o echipă multidisciplinară formată din profesori, consilieri școlari, terapeuți și alți specialiști pentru a oferi suport integrat elevilor.

5. Promovarea conștientizării și sensibilizării

Comunitatea școlară și societatea în ansamblu sunt sensibilizate cu privire la importanța și beneficiile educației incluzive.

Metodele și strategiile aplicate trebuie să țină seama de vârsta copiilor, de plăcerea de a comunica și de a se mișca. De aceea, ele trebuie să fie bazate pe joc, mișcare, interacțiune cu ceilalți colegi și discuții care par libere, dar care să fie corect îndrumate de învățător pentru a-și atinge obiectivul în acea activitate. Pentru a se obține rezultate cât mai bune sunt necesare anumite schimbări și strategii

de predare în funcție de stilul individual de învățare al elevului și folosirea materialului didactic adecvat:

- Planșe cu imagini pentru a se dezvolta limbajul. Imaginile trebuie să fie punct de plecare pentru discuții frontale, care să dezvolte atenția și creativitatea;
- Material distributiv (mici cartonase cu imagini reprezentând animale, plante, lucruri cunoscute din mediul elevilor, numărători, bețișoare) pentru fiecare copil, pentru a se încuraja munca individuală;
- Folosirea laptopului, videoproiectorului, a unui flipchart pot transforma o lecție monotonă într-una interactivă pentru toți copiii, nu doar pentru cei cu cerințe speciale.
- Folosirea situațiilor de joc în învățare, jocurile de rol, dramatizarea, folosirea povestirilor stimulează funcțiile intelectuale, modelează procesele afectiv-motivaționale. Jocul poate stimula copilul pe mai multe planuri: senzoriomotor, intelectual, social, creativ, al conștiinței de sine și chiar terapeutic.
- Fișe de lucru diferențiate, atractive, cu imagini cu personajele preferate, care să le capteze interesul;
- Folosirea metodelor interactive, având ca rezultat creșterea motivației pentru învățare, crearea anumitor deprinderi, încurajarea cooperării între elevi pentru rezolvarea unor sarcini de lucru, ceea ce conduce la cunoaștere și acceptare reciprocă, respectarea altor opinii. Printre acestea se numără; Braistormingul, Turul Galeriei, Explozia Stelară, Știu/Vreau să știu/Am învățat.
- Colaborarea cu familia, strategii pentru creșterea stimei de sine și a încrederii în propria eficiență: oferirea unui feed-back pozitiv asupra reușitelor sale;
- Activitățile extracurriculare de tipul vizitelor, excursiilor, serbărilor permit dezvoltarea relațiilor interpersonale, o bună relaționare cu societatea;
- Desfășurarea unor Proiecte de Parteneriat Educațional

Am derulat un astfel de parteneriat cu Școala Specială „Constantin Pufan”, Galați. Metoda proiectului i-a ajutat pe copiii din cele două școli să comunice între ei, să coopereze, să-și formeze competențe de comunicare, să antreneze copiii cu cerințe speciale în activitățile proiectului, să le cultive încrederea în forțele proprii, să creeze un sistem educațional incluziv, care să recunoască dreptul tuturor la educație. S-au desfășurat activități diverse în cadrul proiectului „Balul iernii” - cântece, dansuri, „Carnavalul personajelor din povești”, „Încondeierea ouălor de Paște”, donare de fructe și legume, donare de cărți pentru premii, jocuri sportive - cu echipe mixte - pentru sărbătorirea zilei de 1 Iunie, o excursie la Constanța.

În urma acestor activități s-a observat o compatibilizare între elevii din școlile normale și cei cu dizabilități, din școlile speciale, o dezvoltare a abilităților de comunicare și relaționare între cele două categorii de școlari. Activitățile derulate au permis realizarea unui climat favorabil exprimării potențialităților de dezvoltare a copiilor cu dizabilități. Elevii noștri și-au îmbunătățit modul de a privi problemele sociale importante.

Având în vedere faptul că existența copiilor cu CES este o realitate permanentă, școala trebuie să se adapteze și să ofere un mediu de învățare incluziv în care toți copiii să-și atingă potențialul. Pentru acesta, considerăm că este foarte importantă derularea unor parteneriate educaționale cu personal specializat, cu centrele de resursă și asistență educațională, în așa fel încât profesorii să devină ei înșiși agenți ai educației incluzive și, nu în ultimul rând, să existe permanent o colaborare strânsă cu părinții și o implicare a acestora în viața școlară.

Educația incluzivă reprezintă, așadar, nu doar o obligație morală, ci și un imperativ educațional și social. Prin promovarea accesului, participării și succesului tuturor elevilor, această abordare contribuie la construirea unei societăți mai echitabile, mai incluzive și mai prospere.

Bibliografie:

Cucoș, Constantin. *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2001;
Gherguț, Alois. *Sinteze de psihopedagogie special-Ghid pentru concursuri și examene de obținere a gradelor didactice*, Editura Polirom, Iași, 2013;
Radu, Gheorghe, *Psihopedagogia școlarilor cu handicap mintal*, Editura Pro Humanitas, București, 2000;
Seach, Diana, *Jocul interactiv pentru copii cu autism*, Editura Fides, Iași, 2011

Școala pentru toți - Școala incluzivă

Prof. Wendling Eva Petronela
Școala Gimnazială "Petru Comarnescu" Gura Humorului

„... în livadă ne place să avem copaci care rodesc mai devreme sau mai târziu [...] toate aceste roade sunt bune, nici unul nu este de aruncat. De ce să nu acceptăm în școli, minți mai agere sau mai încete? De ce nu i-am ajuta? Pierdem timp, dar câștigăm satisfacție și respect...”

Comenius

Problematica educației copiilor cu CES a devenit în ultimii ani o preocupare aparte în rândul cadrelor didactice, indiferent de nivelul de învățământ. Apariția conceptelor de educație integrată și școală incluzivă a determinat modificări fundamentale în percepția actului educativ.

Încă de la apariția lor în domeniul educațional, conceptele de integrare și incluziune au ridicat probleme de aplicare deosebite tuturor actorilor implicați în acest proces. Dificultățile, în opinia mea, decurg din lipsa unei veritabile aserțiuni la principiile educației incluzive, uneori, chiar din partea celor care ar trebui să fie promotorii integrării.

Pentru a putea realiza o integrare sinceră, cred că este nevoie de respectarea unei singure condiții: integrarea și incluziunea trebuie să fie idei care definesc structura noastră internă, să credem în ele și să nu ne apară în nici un moment ca fiind impuse, străine de noi.

Școala trebuie să fie un loc al educației pentru toți, unde fiecare copil să se dezvolte, să se formeze după propriile puteri, să asimileze cunoștințe, să-și dezvolte priceperi și deprinderi, funcție de aptitudini și nivelul de inteligență. Școala trebuie să asigure copiilor siguranță și confort emoțional, să îi încurajeze, să-i motiveze pentru învățare, să acorde atenție fiecărui copil în parte, dar și să fie deschisă și primitoare, astfel încât părinții și comunitatea, în general, să se poată implica.

Fiecare copil este unic, este valoros și se dezvoltă în funcție de lumea care îl înconjoară. Diferențele dintre copii sunt de cele mai multe ori prilej de învățare și dezvoltare.

Copiii care sunt diferiți și au cerințe educative speciale, cer atenție specială și necesită sprijin pe tot parcursul dezvoltării lor. Educația permanentă este mijlocul prin care indivizii se pot adapta la schimbările socio-profesionale rapide. Pentru a oferi egalitatea șanselor tuturor copiilor și elevilor, cel de la catedră trebuie să privească educația ca pe un proces continuu și să aibă în vedere să-i învețe pe cei din fața lui: să știe, să facă, să trăiască împreună cu alții și să fie (să devină om).

Așadar, nu copiii trebuie să se adapteze școlii, ci, dimpotrivă, școala trebuie să găsească soluții astfel încât să răspundă fundamentului egalității șanselor și adaptării metodelor înspre facilitarea parcursului școlar pentru toți educabilii.

Copilul cu nevoi speciale integrat în școala obișnuită are nevoie nu doar de adaptare curriculară, sprijin psihopedagogic, acceptare și susținere din partea învățătorului / profesorului integrator ci și de un mediu social propice dezvoltării, de un rol bine definit, recunoscut în grupul în care își va petrece majoritatea timpului, clasa de elevi. Fiecare copil posedă caracteristici, interese, abilități și trebuințe de învățare unice. Sistemul de educație și programele trebuie proiectate în așa fel încât să ia în considerare aceste trebuințe și caracteristici. Trebuie subliniat faptul că integrarea copilului cu nevoi speciale este dependentă și de modul în care clasa, ca întreg, îl acceptă, iar acest lucru poate să devină hotărâtor în cazul unui copil cu CES.

În acest context al orientării sistemului de învățământ spre incluziune, dar mai ales datorită mediului social din care provin copiii instituției în care îmi desfășor activitatea, mi-am propus, în ultima perioadă, găsirea factorilor de suport cu care s-ar putea acționa atât în școală cât și în afara ei, astfel încât elevii cu CES să simtă beneficiile unei școli incluzive.

Școala trebuie să se adapteze cerințelor beneficiarilor direcți, copiilor, astfel încât, toți copiii să aibă posibilitatea de a învăța împreună, indiferent de dificultățile pe care le întâmpină. Noi, educabilii, ne punem întrebarea: Cum este posibil ca un copil cu CES să se integreze în învățământul de masă? Răspunsul îl găsim în: *Școala incluzivă*.

Școala/educația incluzivă se adresează *tuturor* celor care învață, copii și adulți, concentrându-se însă asupra acelor care, în mod tradițional, au fost excluși din zona oportunităților educaționale; în această categorie intră copii cu nevoi speciale, persoane/copii aparținând unor minorități etnice și lingvistice, aparținând unor categorii socio-profesionale marginalizate. Ca profesor în clasa incluzivă trebuie:

a) să cunosc *semnalele de alarmă* care ar putea constitui indicii pentru posibilitatea unor deficiențe auditive, vizuale, intelectuale ori multiple deficiențe:

- pentru *deficiența auditivă*: lipsă de atenție, slabă dezvoltare a limbajului, absența sau distorsiunea sunetelor, intensitatea vocii este exagerat de mare ori foarte scăzută, copilul îndeplinește cu dificultate instrucțiunile, pe care nu le înțelege/aude, performanțe mai bune la sarcinile scrise decât la cele orale, poziția corporală mai ciudată, în încercarea de a auzi mai bine, timiditatea, retragerea, izolarea de ceilalți, boli ORL frecvente.

- pentru *deficiența vizuală*: copilul își freacă mereu ochii, îi mijește ca să privească la distanță, la tablă, are o mimică tensionată, încruntată, este foarte deranjat de lumina prea puternică, are dificultăți în citit, nu își organizează tema scrisă în spațiul paginii, nu vede obiectele mici, copilul poate evita jocurile în care acuitatea vizuală este importantă (de pildă, jocurile cumingea a cărei traiectorie nu o poate urmări).

- pentru *deficiența intelectuală* (ușoară și medie): copiii prezintă întârzieri semnificative în motricitate, limbaj pasiv și expresiv, prezintă dificultăți vizibile în învățarea scris-cititului, se joacă la o vârstă mai târzie, jocul este mult mai puțin bogat ca al celorlalți copii și mai degrabă monoton, repetitiv, concentrarea atenției scăzută, memoria slabă, conduită instabilă.

În plus, trebuie să cunosc *strategiile de organizare a clasei și de predare* prin care copilul să fie sprijinit:

- pentru *deficiența auditivă*: copilul să stea cât mai aproape de profesor, privindu-l din față, în lumină; mă asigur că elevul poartă aparatul prescris, vorbesc clar și tare, fără să strig, utilizez imagini și simboluri grafice, formez echipe – un copil cu surditate și unul auzitor, care să îl

ajute, îi atrag atenția în unele momente, verific în mod special dacă elevul care nu aude înțelege ceea ce trebuie să facă, utilizez momentele mai libere pentru a lucra individual, mai mult cu copilul respectiv.

- pentru *deficiența vizuală*: elevul să fie așezat într-un loc adecvat pentru a vedea la tablă, pentru a nu fi deranjat de lumină dacă are o sensibilitate la aceasta, să fie ajutat de la început să învețe unde sunt diferitele obiecte, locul său, rafturile, dulapurile, ușa; utilizez cretă colorată, scrisul pe tablă să fie larg, aerisit, spun tare ceea ce scrie pe tablă, întăresc (ori îndrum părinții) liniile caietului pe care scrie copilul, pregătesc materiale didactice speciale pentru acest tip de deficiență, activitate la care pot participa și alți copii din clasă, dau copilului un tovarăș de bancă văzător, care să îl poată ajuta când este nevoie, înregistrez pe casetă lecțiile.

- pentru *deficiența intelectuală*: trebuie să reduc stimulii care distrag copilul (ca de pildă, pe bancă să aibă strictul necesar) ; să așez elevul lângă perete, ca să poată circula în acel spațiu, fără a deranja; mai mult, îi pot da copilului sarcini care implică mișcarea; mai degrabă decât să explice verbal, trebuie să-i arăt copilului ceea ce doresc de la el; când e nevoie de explicații, folosesc cuvinte simple, în propoziții clare, utilizez obiecte de câte ori este posibil și leg cele predate de experiența zilnică a copilului.; îl încurajez și îl laud de câte ori copilul face ori spune ceva bun, ori conduita sa este mai puțin activă și deranjantă; îi ofer mult mai mult sprijin individual față de ceilalți elevi.

Trebuie să cunosc și să respect câteva *reguli utile* în clasa incluzivă:

a) Implicarea tuturor copiilor ; explic celorlalți elevi de ce unii copii nu pot vorbi, nu văd, se poartă altfel ca ceilalți, au probleme la mers; explic și părinților aceste lucruri; schimb atitudinea negativă a celorlalți copii și a părinților lor; formez perechi (copil cu dificultăți/copil fără dificultăți) ori echipe mixte de cooperare sau într-ajutorare; stimulez relațiile de prietenie între toți copiii; realizez jocuri didactice și activități la care pot participa toți elevii.

b) Comunicarea, atât cu elevii, cât și stimularea comunicării între aceștia; pentru a fi înțeles corect, vorbesc clar, cu fața la copii, îi atenționez asupra informației importante și o repet; verific dacă s-a înțeles; îmi susțin predarea prin mijloace vizuale

Clasa ca unitate funcțională, este nucleul de desfășurare a principalelor procese educaționale. Geneza tuturor elementelor clasei (formă, suprafață, volum) stă în modul în care este gândit locul de lucru al elevului și principiile care stau la baza proiectării. Aceste principii se referă la: problemele de pedagogie propriu-zise și normele de igienă complexă privind cadrul ambiental (culoare, luminozitate, ventilație, etc). Forma clasei este determinată de câțiva factori: obținerea unui ambient cât mai plăcut; asigurarea unei mobilări variate din punct de vedere funcțional; obținerea parametrilor igienici recomandați de medici (ventilare, luminare naturală) și asigurarea unei construcții eficiente și durabile.

Cadrul didactic trebuie să respecte, din punct de vedere managerial, ideea că clasa, ca grup organizat, poate să se identifice la nivelul culturii manageriale prin intermediul unui element de individualizare (o mascotă, spre exemplu) și să-și eficientizeze structura grupală interioară prin intermediul unui spațiu (pereții sălii de clasă). Orice cadru didactic știe că o clasă curată, plăcută și atractivă poate stimula învățarea și dezvoltarea relații interpersonale durabile.

Ce schimbări am de făcut? –întrebare pe care mi-am pus-o în momentul în care m-am gândit că spațiul educațional poate influența dezvoltarea inteligenței emoționale.

În clasă sunt bănci individuale, de culoare deschisă. Clasa are un aspect curat și luminos, mobilierul poate fi ușor mutat, pentru a permite dispoziții flexibile, în funcție de diferitele abordări de predare și de învățare.

Băncile sunt dispuse, câte una, sub formă de „U”. Cinci sau șase elevi stau în fiecare grup de bănci, astfel încât toți elevii să poată comunica cu cadrul didactic. Pupitrele și scaunele elevilor sunt de mărime adecvată și potrivite pentru activitățile individuale sau de grup. Copiii pot vorbi sau lucra împreună, dar să și privească cu ușurință dascălul și la tablă. Totodată dispunerea aceasta le permite elevilor să se deplaseze între grupuri și în clasă. Se lasă elevilor posibilitatea alegerii tovarășilor de grup, intervențiile profesorului venind ulterior, numai dacă sunt necesare pentru echilibrarea de forțe în grupuri. În aceste condiții intervenția profesorului este mult mai subtil manifestată în imprimarea spiritului de cooperare, în stimularea competiției în și între grupuri. Aceasta este principala variabilă

care determină eficiența lucrului în grup. De profesor depinde însușirea sistemului de valori sociale de către elevi, integrarea lor în grup, înțelegerea disciplinei de lucru, care cere și acceptarea dependenței, afirmarea originalității, inițiativă și renunțare la satisfacerea unor tendințe care nu țin seama de interesul grupului. Cadrul didactic care își înțelege și asumă corect rolul, va avea o intervenție pedagogică constructivă, determinând clasa să funcționeze într-un climat pozitiv, ca o comunitate de învățare.

Catedra și scaunul educatorului, ca și echipamentele folosite în procesul de predare au fost plasate astfel încât să nu fie împiedicată centrarea reală pe elevi.

Tabla este plasată la înălțimea potrivită în funcție de vârsta elevilor și de mărimea sălii de clasă, astfel încât toți elevii să vadă la fel de bine.

Educatorul este responsabil pentru managementul și modernizarea mediului în care învață elevii. El este model pentru elevii săi, inspirând onestitate, cinste față de semenii. Angajat în învățarea continuă, îi încurajează pe elevi să aibă o perspectivă asemănătoare.

Școlile obișnuite de orientare incluzivă constituie mijloacele cele mai eficiente de combatere a atitudinilor discriminatorii, creând comunități primitoare, construind o societate incluzivă permițând educarea tuturor membrilor ei; ele pot oferi o educație eficientă majorității copiilor, pot îmbunătăți calitatea educației în general și a întregului sistem de învățământ.

Elevii cu cerințe special beneficiază, în unele școli, de consiliere psihopedagogică. Psihopedagogul, consilierul școlar se ocupă de consilierea elevilor la solicitarea educatorului sau a părintelui oferind sprijin elevului. În cadrul ședințelor de consiliere elevii învață, exersează, experimentează mai multe abilități practice, sociale, emoționale, care au ca scop dezvoltarea calităților personale în vederea adaptării lor în școala de masă. Consilierea are rolul de a ghida elevii cu cerințe educative special în viață, ridicându-I din statutul lor de elevi cu problemă, în elevi integrați într-o școală normală pentru o societate normală, beneficiind totodată de avantajele și ofertele promovate pentru elevii de aceeași vârstă.

Toate activitățile pe care le desfășoară profesorul trebuie să aibă ca scop dezvoltarea emoțională a elevilor, creșterea stimei de sine, a autonomiei personale, dezvoltarea atenției prin creșterea duratei și a stabilității ei, creșterea nivelului de optimism. Știu că toate aceste abilități personale, emoționale duc la o mai bună integrare în societate a copiilor. Ei pornesc cu un handicap încă din clasele primare fiind considerați de colegii lor elevi cu CES. Prin activitatea de consiliere se dezvoltă sociabilitatea, atenția și optimismul. Consilierea elevilor cu CES trebuie privită la fel de importantă ca și a celorlalți elevi considerați normali.

Toată activitatea cadrului didactic nu face altceva decât să urmărească integrarea cât mai bună în societate a copiilor, de a-i transforma în oameni pe care societatea să se poată baza, în oameni cu resurse pentru ceilalți, să nu devină o povară ci să devină o sursă sau o resursă pentru ceilalți, să primească și să dăruiască informații, cunoștințe, abilități. Știm foarte bine că tinerii care nu reușesc să se integreze în societate urmează unele căi greșite, astfel unii nu și găsesc un loc de muncă și caută venituri ușoare devenind infractori sau asistați sociali, adică o povară pentru întreaga societate. Nu este puțin lucru să spui că acești tineri au și ei șansa lor de a se integra, de a se valoriza, de a aduce un plus, în special pentru a învăța să se descurce mai bine și să folosească toate oportunitățile oferite colegilor lor, prietenilor de aceeași vârstă cu ei.

Școala este ca o mini societate în care elevii, copiii au posibilitatea să se exprime, să se comporte într-un anumit fel și să observe că răspunsurile primite de la colegii lor pot fi diferite în funcție de comportamentul lor. Astfel, comportamentele lor pot fi validate sau invalidate în funcție de valorile pe care le oferă sau accept fiecare.

Nu în ultimul rând, există la școală profesorul, la care elevii trebuie să se raporteze, pentru că nu există loc mai bun decât în școală unde să găsești atâția oameni laolaltă, fiecare cu valoarea sa, cu ideile sale, cu concepțiile sale, cu exemplul personal concret. Prin exemplul personal profesorul este gata să le ofere elevilor, necondiționat, atât din speranțele sale, cât și din experiența, din cunoștințele sale. Singurul lucru pe care îl cere înapoi este asumarea valorilor predate și exemplificate în școală.

Trebuie să evidențiem acele calități personale, atitudini și valori pe care acești copii le au sau nu le au îndeajuns de bine dezvoltate. Faptul, că cerințele educative special nu se referă numai la

înmagazinarea de cunoștințe și dezvoltarea lor intelectuală, ci și faptul că ei au lipsuri foarte mari, în simplul fapt, de a trăi cu ceilalți și cu sine, face ca rolul școlii, a profesorului să fie important.

Pe lângă școală climatul familial joacă un rol important în dezvoltarea personalității elevului. Astfel, atmosfera din familie, lipsa autorității părinților, a controlului și a afecțiunii acestora duce la neadaptare socială. Conflictele din familie afectează, în mare măsură, procesul de maturizare psihologică și psihosocială a personalității copiilor. De aceea colaborarea școlii cu familia este foarte importantă. Profesorul trebuie să implice familia în educația propriilor copii, să sprijine familia de a include în mod real copilul în propria familie, să sprijină familia în luarea de decizii cu privire la dezvoltarea emoțională a copilului, oferă sprijin pentru dezvoltarea copilului și activitățile sale de învățare în familie.

Este în interesul nostru, al tuturor, profesori, învățători, dar și a altor instituții, să reducem discrepanța între elevii buni și cei mai buni, viitori adulți, prin aceasta asigurându-le un viitor mai bun din punct de vedere educațional, dar și socio- material, știind că un copil mai bun, va fi un adult mai bun, deci vom avea o societate mai bună.

Bibliografie :

Baban Adriana – 2009, Consiliere Educațională – Asociația de Științe Cognitive din România
Cosmovici, Andrei, Iacob, Luminița – 1998, Psihologia școlară, Editura Polirom, Iași
Crețu Tinca – 2005, Psihologia copilului, Editura Polirom Iași.
Dumitru Ion Al. – 2004 Consilierea psihologică – Editura Polirom Iași
Eliade, S. – 2000, ABC – ul consilierii elevului, Ed. Hiperborea, Turda
Gherguț Alois -2006, Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Strategii diferențiate și incluzive în educație, Editura Polirom, Iași

INCLUZIUNEA ȘCOLARĂ A ELEVILOR CU AUTISM

**Profesor Zus Mihaela Elena C.S.E.I. Sf. Andrei
Gură Humorului**

Dacă cunoști o persoană cu autism, cunoști doar o persoană cu autism. Caracteristicile autismului se mențin, în mod normal, de-a lungul vieții persoanei afectate, dar pot fi schimbate considerabil, în timp, prin intervenții. O persoană mai puțin afectată poate părea pur și simplu ciudată și poate duce o viață tipică.

”...Și mai există și persoane cu autism. Starea lor neurologică se referă nu numai la dificultăți în socializare și discuții, ci și la dificultăți în recunoașterea când cineva le poate înșela sau înțelege cum să înșele pe ceilalți. ”. De ce ar crede o persoană ceva neadevărat? Abilitatea de a rezolva probleme (când nu poți cere ceea ce vrei, poți deveni foarte creativ în a obține tu însuți acel lucru). Există lucruri pe care copiii cu autism le învață singuri, mult mai repede decât alți copii tipici sau decât rudele lor de vârstă apropiată.. Cum putem să înțelegem această contradicție (și anume că există lucruri pe care copiii cu autism le pot învăța și altele pe care nu le pot învăța)? Cum se poate ca un copil care nu este în stare să potrivească diferite forme în sortatorul de forme, să învețe să deschidă televizorul și DVD-playerul, să introducă un DVD și să apese butonul de play? Cum e posibil ca un copil care nu înțelege o cerință simplă precum “iați haina” să-și dea seama cum să deschidă o ușă pentru a ieși afară?

Copiii cu TSA au probleme în recunoașterea sentimentelor celor din jurul lor și să reacționeze la nivelul social dorit. Deseori, ei nu sunt în stare să recunoască impactul propriului

comportament asupra altora și să adapteze propriul comportament. Dificultățile pe care le au copiii cu TSA la nivelul interacțiunilor sociale cu ceilalți reprezintă problema centrală a acestei tulburări (principalul simptom) și totodată principalul criteriu de diagnosticare. Studiile arată că acest deficit este permanent și este întâlnit indiferent de nivelul intelectual al persoanei. Unii elevi cu TSA pot fi foarte izolați social; alții pot fi pasivi în relațiile sociale sau foarte puțin interesați de alții; alți elevi pot fi foarte activ angajați în relațiile sociale, însă, într-un mod ciudat, unidirecțional sau de o manieră intruzivă, fără a ține seama de reacțiile celorlalți. Toți acești copii însă au în comun o capacitate redusă de a empatiza, deși sunt capabili de a fi afectuoși, însă în felul lor. Copiii cu TSA au nevoie de programe de training pentru a învăța competențele respective. Simptomatologia autismului este foarte variată: deficite persistente în comunicarea socială și interacțiunea socială în toate contextele, nemanifestate ca întâzieri de dezvoltare generale, deficite în reciprocitatea socioemoțională, pornind de la manifestări de apropiere socială anormală și imposibilitatea menținerii unei conversații din cauza lipsei de reciprocitate afectivă, emoțională, de interese și ajungând până la absența totală de inițiativă în interacțiunile sociale / deficite în comportamentele de comunicare nonverbală, până la absența completă a expresiilor faciale și a gesturilor în comunicare / deficite în dezvoltarea și menținerea relațiilor sociale, pornind de la dificultăți de adaptare ale comportamentelor în funcție de contextele sociale diferite, dificultăți în participarea la jocuri imaginative și la formarea prieteniiilor până la absența totală a interesului pentru ceilalți oameni / comportamente, interese și activități restrictive, repetitive (stereotipe), manifestate în cel puțin două dintre următoarele arii: / vorbire, mișcare motorie și utilizare de obiecte în mod stereotip (repetitiv): Atașament excesiv la rutină, comportamente și vorbire ritualizate sau rezistență excesivă la schimbare, Interese fixiste, restrictive, Hiper- sau hiporeactivitate la stimuli senzoriali sau un interes neobișnuit pentru caracterul senzorial al mediului. Simptomele trebuie să fie prezente din copilăria timpurie. Individual, se iau în considerare: Competența de autoajutorare a părinților / Competențele sociale / Localitatea/Comunitatea de intervenție / Măsurile terapeutice / Consilierea medicală de specialitate

Programele de promovare socială trebuie să urmeze scopurile:

- Promovarea interacțiunii sociale: inițierea contactului și reacționarea la ofertele de contact, menținerea situațiilor interactive; crearea interacțiunilor sociale ;
- Înțelegerea regulilor sociale: mijloace de ajutor vizuale, exersarea modurilor de comportament dorite din punct de vedere social, creșterea flexibilității, reacționarea la stimulii sociali;
- Captarea atenției: conștientizarea stimulilor sociali, structurarea acestora, prelungirea fazei de atenție;
- Promovarea comunicării: găsirea posibilităților individuale de comunicare (verbale sau nonverbale, mijloace de ajutor ale comunicării asistate), menținerea situațiilor de comunicare inițiate (respectarea necesităților discuției și ale partenerului de comunicare), înțelegerea mijloacelor stilistice (metafore, glume, proverbe...)

Pentru sustinerea socializării copiilor cu T.S.A.:

- Copiii cu TSA trebuie să observe comportamente pozitive în comunicarea altor copii pentru a putea învăța de la ei / Crearea situațiilor în care copiii cu TSA pot să se angajeze în interacțiuni sociale cu colegii sau profesorii (inițial fiindu-i asigurat ajutor continuu în menținerea interacțiunii sociale); Trebuie învățați abilități de înțelegere specific sociale / Instruirea colegilor copilului cu TSA, în așa mod ca ei să înțeleagă provocările cu care se confruntă acesta / Dezvoltarea unui suport social, explicarea unor "reguli nescrise" utilizate în situațiile neformale (așa ca pauzele). Mulți dintre copiii cu TSA, nu cunosc aceste "reguli" care în mod normal sunt înțelese de către toți. În acest sens poate fi utilizat RGB (Rule Governed Behavior. Încurajarea conștientizării și înțelegerii Tulburării din Spectrul Autist de către toți, în instituția de învățământ.

Reacțiile emoționale ale copiilor cu autism, atunci când sunt abordați verbal și nonverbal de către ceilalți, sunt de cele mai multe ori inadecvate și pot consta în: evitarea privirii, inabilitatea de a înțelege expresiile faciale, gesturile, limbajul corporal al celorlalți, adică tot ceea ce presupune angajarea într-o interacțiune socială reciprocă și susținerea acesteia. Ajutând copiii cu TSA să învețe să comunice, indiferent de modalitatea de comunicare folosită, le ajutăm să-și diminueze și

comportamentele problemă care apar cel mai adesea datorită dificultății sau a incapacității persoanei de a-și comunica nevoile, dorințele într-un mod adecvat. Copiii cu TSA pot avea nevoie de multe situații și încercări până vor putea utiliza abilitățile verbale pe care le dețin într-un context autentic. **Sugestii pentru a susține dezvoltarea limbajului:**- utilizați cuvinte puține, pentru a formula instrucțiunea, gândul / încetiniți viteza vorbirii / dați copilului cu TSA mai mult timp pentru a procesa informația / utilizați informații vizuale (imagini, pictograme) clare și concise însoțite de cuvinte scrise (scripturi) / dezvoltați un sistem de comunicare utilizând imaginile, semnele, cuvintele și simbolurile pentru acei copii care nu sunt verbali, sau ca o modalitate mai rapidă pentru ca copiii cu TSA să poată comunica că să devină frustrați sau supărați **Comportamente indezirabile (nedorite):** Persoanele cu autism pot avea o gamă largă de simptome comportamentale care includ hiperactivitatea, reducerea volumului atenției, impulsivitatea, agresivitatea, comportamente autoagresive și, în special la copiii mici, accesele de furie. Pot exista răspunsuri neobișnuite la stimuli senzoriali, la sunete sau la atingere, reacții exagerate la lumină sau la mirosuri, fascinație pentru anumiți stimuli.. De asemenea, pot exista anomalii de comportament alimentar sau tulburări de somn.. Pot fi prezente anomalii ale dispoziției sau afectului. Poate exista o absență a fricii ca răspuns la pericolele reale și o teamă excesivă de obiecte nevătămătoare. **Sfaturi:** Înlătură sau minimizează elementele care pot cauza comportamente indezirabile (isterii, crize); (Spre exemplu dacă copilul cu TSA este hipersensibil la anumite culori sau stimuli vizuali: la început excludeți stimulul din mediul elevului treptat adaptându-l la acesta) / Identifică: activități fizice, strategii de relaxare, spații în care poate fi asigurată liniștea, activități la masă, care ar oferi alternative comportamentelor inapropiate / (Ghidați-vă după preferințele copilului, în cazul în care acesta preferă o activitate la masa (spre exemplu coloratul), atunci utilizați această activitate pentru a alterna sarcinile complicate/ dificile) / Creează oportunități pentru copiii cu TSA pentru ca aceștia să-și prezinte punctele forte și să se antreneze în activitățile sale de interes / Ajută copiii să dezvolte o puternică percepere (conștientizare) a propriei identități (condiții) și să fie informați despre necesitățile și abilitățile lor speciale / Regulat învățați copiii cu TSA și recompensați (încurajați) utilizarea de către aceștia a setului de reguli destinat orelor în clasă și la terenul de joacă / Utilizează fiecare oportunitate de feedback specific pozitiv (laude, încurajări) cu privire la îndeplinirea sarcinilor care întrunesc realizarea scopurilor propuse. / La în considerare cooperarea cu copilul cu TSA în atingerea obiectivelor și stabilirea așteptărilor în îndeplinirea sarcinilor. Negociază acestea cu el / Învață copilul cu TSA abilități de organizare a propriei activități. Utilizează orarele vizuale pentru coordonarea activităților / Învață copilul cu TSA abilități de autogestionare a comportamentelor nedorite, inclusiv modalități de atingere a scopurilor, managementul furiei, rezolvarea problemelor, abilități de a cere ajutor, și capacitatea de a găsi locuri sigure sau persoane. **Pentru a înțelege motivele comportamentelor copilului cu T.S.A:** **Supreresponsivitatea- Autostimulările** îi ajută să blocheze excesul de input senzorial pe care îl primesc. De asemenea, ele pot avea funcția de reducere a durerii provocate de intensitatea stimulilor. Există o ipoteză conform căreia autostimulările produc beta-endorfine, care creează o senzație plăcută. **Subresponsivitatea-**Copilul are nevoie de un grad mai mare de stimulare pentru a simți mediul. Autostimulările îi oferă acces la stimularea de care are nevoie. **Gestionarea emoțiilor-**Pentru unii copii cu autism, gestionarea propriilor emoții este dificilă, ei par copleșiți de starea emoțională pe care o au și, în momente de înaltă intensitate emoțională, prezintă autostimulări. Acestea îi ajută să facă față situației. **Recompensare negativă-**autostimulările dobândesc adesea și funcția de a scăpa din/de a evita o situație neplăcută, stresantă (funcție mediată de prezența unei alte persoane). Autostimulările pot atrage după sine retragerea sarcinii, ceea ce le poate recompensa negativ determinând frecvența și/sau intensitatea lor să crească în momentul în care copilului i se cere să îndeplinească o activitate. În cazul acesta, analistul comportamental va concepe un plan de acțiune ce va avea o componentă de extincție (se înlătură recompensa negativă – scăparea de sarcină – copilul este promptat să îndeplinească sarcina). „Cum îl opresc din a se autostimula?” Oprirea comportamentului nu este soluția de cele mai multe ori, iar aceasta întrebare în sine poate cauza suferință părinților. Iată câteva chestiuni importante de luat în calcul când apar autostimulările: **Doar pentru că „se face de rușine” nu este un motiv destul de solid pentru schimbarea comportamentului.** Dacă un copil nu își face rău autostimulându-se și, momentan, este singura sa

formă de a-și exprima entuziasmul, atunci este posibil ca decizia luată de comun acord să fie aceea de a îngădui copilului să manifeste în continuare acest comportament. **Nu este vorba despre reavoință.** comportamentele de autostimulare reprezintă o necesitate pentru ei, așa cum și pentru noi este o necesitate să luăm mâna de pe foc pentru a opri senzația de durere. La fel putem gândi situația și în cazul copiilor, nu din răsfăț sau din revoltă ei nu renunță la comportament, ci pentru că, de cele mai multe ori, e singura lor modalitate de a reacționa. **Oare din ce motiv se autostimulează?** O cale de acțiune foarte utilă pentru a cunoaște nevoile copilului și a-l putea ajuta pe viitor este să ne întrebăm care este motivul autostimulărilor, cercetând ipotezele pornind de la motivele enumerate mai sus (nevoi de natură senzorială, recompensare negativă etc.). **Înlocuire, nu de stopare.** Rolul nostru este acela de a găsi un comportament alternativ, care să servească aceeași funcție. De exemplu, dacă bate în pereți îi putem oferi o tobă și îl vom învăța să bată în tobă (acțiune mult mai adecvată). **Comportamentele agresive sau autoagresive reprezintă o prioritate.** Dacă alte forme de autostimulare pot fi înlocuite treptat prin tehnici comportamentale pozitive (recompensarea unor alte comportamente), comportamentele de autostimulare periculoase e nevoie să fie întrerupte rapid. În acest caz, de cele mai multe ori comportamentul este blocat și se iau măsuri pentru a împiedica repetarea sa.,

Importanța pregătirii mediului școlar pentru copilul cu autism

Prin asistență și oferte individuale, precum și dispunând de condiții adecvate, copiii pot fi integrați în viața de zi cu zi și în viața instituției de învățământ. Atât conducerea școlii, cât și corpul profesoral trebuie să fie pregătiți să acționeze flexibil în ceea ce privește domeniul organizatoric. Se poate întâmpla ca pentru copilul cu autism să fie aprobate niște reguli speciale. Pentru păstrarea climatului favorabil în școală, este bine ca colegii să înțeleagă și să accepte necesitatea acestor măsuri. Ei nu trebuie să categorisească aceste reglementări ca fiind „nedrepte”. Este important de menționat că incluziunea, în general, nu este gândită de a fi „unidimensională”. Acest lucru înseamnă că, pe lângă copiii cu cerințe educaționale speciale, trebuie să luăm în considerare profesorii implicați și colegii. La fel trebuie să se întâmple și în cazul copiilor cu TSA. Uneori, în mod special în cazul copiilor cu autism sever se pot întâmpla multe situații dificile. **Sugestii:**

Sensibilizarea copiilor în acceptarea diversității: Cea mai mare îngrijorare pentru părinții copiilor cu autism în momentul integrării acestora în instituții de învățământ general, este neacceptarea copilului lor deosebit de către copiii tipici. Această situație se poate ameliora prin implicarea adulților, dacă aceștia sunt cointeresați să creeze în școală o atmosferă de acceptare și toleranță. Instruirea cu privire la autism se poate face într-o manieră generalizată, în care copiii învață despre concepte precum diferențe, diversitate, acceptare și sensibilitate, fără a face trimitere la un anumit copil. Însă același proces de educare poate fi, de asemenea, mai specific, în funcție de nevoile copilului sau ale familiei sale. Este important să comunicăm cu părinții/reprezentanții legali ai copilului cu autism înainte de a începe informarea pentru sensibilizare. Profesorul sau psihologul școlii, trebuie să știe dacă aceștia sunt dispuși să facă publice informațiile despre copilul lor. Unele familii ar putea să fie de acord cu sensibilizarea generală și cu recunoașterea punctelor forte, dar și a dificultăților, altele nu. Unele familii sunt mai deschise în legătură cu diagnosticul copilului și sunt dispuse să participe activ la educarea și informarea pentru sensibilizare. Sunt deciziile personale ale fiecărei familii, pe care școala ar trebui să le respecte. Aceste decizii se pot schimba în timp, Exemplu: Copilul dvs. cunoaște că are autism? V-ați simți confortabil dacă clasa va cunoaște că copilul dvs. are autism? Considerați că o prezentare pentru clasă ar fi benefică? Cum ați dori să fiți implicat: a. Să prestați informația profesorului/lor b. Să fiți parte din prezentarea făcută în clasă. Să oferiți informație scrisă și/sau vizuală despre copilul dvs. d. Să sugerați un alt membru al familiei care ar putea fi parte a prezentării Cum ați dori ca copilul dvs. să fie implicat: a. Copilul în clasă, și parte a prezentării b. Copilul în clasă ca ascultător, dar nu ca prezentator c. Copilul să nu fie prezent în clasă d. Copilul în calitate de co-prezentator / Puteți indica strategii sau tehnici utile, care ar ajuta în interacțiunea socială a copilului dvs. cu colegii săi? / Există informație specifică despre copilul dvs. cu care ați dori să vă împărtășiți?

Toată munca descrisă mai sus, trebuie să aibă loc treptat și cât mai delicat cu putință. Pentru a reduce neînțelegerile, se pot programa discuții cu clasa despre dedesubturile afecțiunilor din spectrul

autist. Aceste discuții au rolul de măsuri de prevenție. În plus, pot apărea nesiguranța și temeri de atingere. Înțelegerea este o condiție prealabilă pentru acceptarea reciprocă și de durată. Orice discuție cu copiii trebuie bine pregătită.

Momente care trebuie luate în calcul:Țineți cont de vârsta de dezvoltare a copiilor și posibilitățile cognitive ale acestora în transmiterea cunoștințelor de specialitate despre autism. / Luați în considerare climatul social (sentimentul de responsabilitate, sentimentul de comunitate, simțul dreptății) care există în clasă / Alegeți un moment potrivit pentru discuția cu clasa prin producerea unei atmosfere de încredere / Nu omiteți referirea la un comportament respectuos și atent cu informațiile care sunt oferite. Este recomandabil ca dirigintele să desfășoare discuțiile cu clasa, iar profesioniștii în consiliere pot fi, desigur, întotdeauna consultați, dacă se dorește acest lucru. Discuția cu clasa necesită o pregătire intensivă. Este important consimțământul părinților copilului cu autism și al părinților copiilor tipici, în cazul în care acest lucru este considerat adecvat, având în vedere vârsta și nivelul de dezvoltare. În cazul în care se dorește din partea copilului cu autism, el poate fi uneori implicat în discuția cu clasa. Se recomandă însă ca copilul cu autism să nu fie prezent în mod constant la aceste discuții. **Cum voi explica? Ce este autismul? . Afectarea percepției.** Copiii trebuie să aibă posibilitatea să afle cât de diferit percepe și înțelege creierul anumite transmisii. Demonstrați copiilor, în baza unor exemple, cum poate fi simțită situația de apariție a deranjamentelor din diferite direcții. Prin exerciții practice se va demonstra impactul percepției afectate asupra trăirilor concrete (de exemplu prin iluzii optice etc.). Exemplele de film pot demonstra problematica procesării stimulilor la copiii cu autism și va dovedi cu ce fel de situații permanente de stres se confruntă acești copii. **Afectarea comunicării și interacțiunii** Colegii ar trebui să înțeleagă că semenilor lor cu autism le este deosebit de greu să se comporte „normal“. Este motivul pentru care aceștia nu pot înțelege și implementa regulile sociale de conviețuire. Se explica deosebirile lingvistice ale copiilor cu autism. De exemplu, faptul că totul este înțeles motamot se datorează imposibilității de a înțelege sensuri duble ale unor expresii sau cuvinte și necesitatea de a folosi un limbaj simplu și fără subînțelesuri în comunicarea cu copiii cu autism. **Interese speciale, stereotipuri și dorința de a „conserva” mediul fizic, precum și structurile temporale și spațiale.** Discuții la tema „Fiecare este diferit!“. Ce pot colegii să facă deosebit de bine? Care sunt punctele forte și punctele slabe ale copilului cu autism? Se explica copiilor că stereotipurile fizice sunt o reacție învățată a creierului la situațiile de suprasolicitare cronică a organismului la care este expus copilul cu autism. Creierul are posibilitatea de a „se odihni“ scurt timp prin repetarea aceluiași model de mișcare. Prin urmare, aceste modele sunt concepute de copilul cu autism și nu trebuie interzise, respectiv „dezvățate“. **Situații concrete și interacțiunea în clasă** Se colectează informație de la colegi cu referire la cum este privit copilul cu autism în clasă. Se vor tematiza atât părțile pozitive, cât și cele negative ale interacțiunii cu copilul cu autism. Prin lucrul în grup sau în pereche, copiii vor reflecta asupra posibilelor strategii de acțiune și alternative cu privire la acceptarea comportamentului copilului cu autism. Rezultatele lucrului în echipă se vor discuta în clasă, iar punctele pozitive vor fi reținute. Se va ajunge la o înțelegere cu privire la cele mai importante puncte. Acestea vor fi înscrise și devin obligatorii pentru toți copiii. Următoarele două jocuri ar ajuta copiii să înțeleagă percepțiile gustative ale copilului cu autism, posibilitatea de înțelegere și transmitere a unui mesaj: **Posibilități de creștere a gradului de conștientizare asupra percepției copiilor cu TSA: Jocul sensoric.** Acest joc ar demonstra copiilor tipici de ce situațiile neprevăzute provoacă stres copiilor cu autism. Puneți într-o cutie mai multe obiecte comestibile neobișnuite, cu textură și consistență variată (cafea solubilă sau jeleu). Legați copilul tipic la ochi și invitați-l să pipăie sau să guste pe rând. Cu cât mai neobișnuit va fi obiectul cu atât va fi mai uimit și dezorientat copilul. Un gust neobișnuit poate șoca mai mult decât credeți. Vorbiți-le copiilor apoi despre cât de importantă este încrederea, respectul și onestitatea în relația cu un copil cu autism.

Rugați interlocutorul să picteze pe o coală de hârtie o stea mare, chiar și cu linii nedrepte, dar cu multe colțuri. Apoi rugați-l să picteze încă o dată steaua, însă acoperiți cu o bucată de carton primul desen. Arătați-i imaginea doar printr-o oglindă. Percepția vizuală este foarte deranjată în acest fel. De cele mai multe ori, rezultatul este o măzgălitură. Încingeți atmosfera prin aceea că interveniți cu: „grăbește-te, este o sarcină ușoară și tu te porți de parcă nu ai ști să desenezi o stea.“ În condiții de

stres, creionul se oprește des pe foaie și mângălitura este și mai urâtă. Schimbați atmosfera și vorbiți cu interlocutorul calm și înțelegător. Mângâiați-l pe spate, spuneți-i să-și ia timpul de care are nevoie și că îi va reuși această sarcină. Atunci va cădea bariera și desenul va reuși.

Posibilități de creștere a gradului de conștientizare asupra limbajului și a comunicării copiilor cu TSA: Jocul cu verbalizarea. Vorbiți-le copiilor pe un ton ridicat și cu răutate, dar cuvinte frumoase cu mesaj pozitiv; apoi vorbiți-le cu blândețe, dar un mesaj negativ și urât. Explicați-le cât de importante sunt tonul și intensitatea vocii în comunicarea cu colegii cu autism, care pot să nu înțeleagă mesajul transmis prin cuvinte. Vorbiți-le copiilor într-o abracadabra sau într-o limbă pe care ei, cu siguranță, nu o cunosc, iar cu gesturile arătați-le să se ridice. După ce copiii s-au ridicat, spuneți-le că de fapt mesajul vorbit de Dvs. a fost altul.

Sensibilizarea părinților: Este de la sine înțeles că o familie slab informată și cu o mare povară socio-economică dispune de condiții de bază și oportunități total diferite în felul de interacțiune cu copilul lor cu autism, în comparație cu o familie ce are o situație mai bună din punct de vedere socioeconomic și asta în ciuda provocărilor cu care se confruntă. În ultimul caz, vor fi dezvoltate anumite strategii specifice și sisteme de sprijin. În consecință, modul în care acești copii vor fi integrați în școală va demonstra mari diferențe. **În ce mod poate contribui instituția de învățământ la acest proces?**

Din primele contacte instituția de învățământ trebuie să demonstreze deschidere față de copil și familie în general (mulți părinți au o experiență negativă sau pur și simplu nu mai au încredere)- Instituția de învățământ trebuie să ia aceeași atitudine față de copilul cu TSA și familia/părinții acestuia ca și față de ceilalți părinți și copii, fapt care ar elimina din start stigmatul sau etichetarea- Instituția de învățământ trebuie să demonstreze acțiuni de creare a unui suport adecvat cerințelor educaționale speciale ale copilului cu TSA, deschizând părintele spre colaborare și implicare personală. Instituția de învățământ trebuie să ofere spațiu și timp părintelui pentru a discuta problemele delicate, unele aspecte reale ce țin de situația și necesitățile copilului (nu e deloc simplu să discuți despre lucruri care au fost un „tabu” până nu demult). Fără o informație necesară adusă de părinți va fi foarte dificil de construit mediul necesar la clasă și în afara ei, de selectat strategiile adecvate de abordare și implicare. Modalitatea instituției de învățământ de abordare a copilului cu TSA și a familiei acestuia va fi un model de abordare pentru ceilalți părinți, și nu în ultimul rând și pentru copiii tipici. Cadrul didactic, dirigintele clasei este persoana care ar trebui să-și asume moderarea acestor discuții, să creeze o atmosferă de încredere, atitudine pozitivă. Sensibilizarea părinților la capitolul acceptării și atitudinii față de copiii cu dizabilități este un proces, nu doar o acțiune de moment. Din aceste considerente va fi nevoie de timp, de multă implicare, și aici e cazul să ia parte activă întreaga comunitate de cadre didactice, psihologul școlii, alți specialiști.

Crearea unui confort psihoemoțional pozitiv în mediul educațional. **Oamenii cu autism trebuie să învețe lucrurile pe care noi le cunoaștem intuitiv.** **“(Rita Jordan, 2013) 1. Securitate și protecție** Copii cu autism ajung des în situații provocatoare din cauza deranjamentelor de percepție. Ei sunt dependenți de mediul lor pentru a se simți în siguranță. Persoanele constante de legătură sunt un ajutor important pentru copiii și tinerii cu autism. Evitați atingerile, sunetele tari, factorii perturbatori. **2. Planificarea acțiunilor.** Orientarea globală a celor afectați trebuie sprijinită de lumea înconjurătoare. Puneți sarcini concrete și în contextul înțelegerii de către elev. **3. Explicarea lumii:** Copiii cu TSA au deseori o gândire în detaliu. Din acest motiv, ei au greutate de a înțelege din context și alte sensuri. Informația este interpretată de multe ori mecanic, literalmente. De aceea, copiii cu autism sunt dependente de explicația celor ce îi înconjoară. În școală, această funcție le revine cadrelor didactice. Raportați-vă cerințele la context. Evitați situațiile subtile de înțelegere înaintate copilului cu T.S.A. **4. Necesitatea relațiilor interumane** Copiii și tinerii cu TSA dau dovadă deseori de un comportament de retragere. Gesticulația și mimica lor sunt limitate, iar contactul vizual este greu de menținut. Ei necesită de multe ori un training social care îi va ajuta să dezvolte simțul înțelegerii față de interlocutor, a cărui sentimente și interese, precum și strategii de comportament în relații sociale trebuie explicate. În relațiile cu copiii cu autism este adesea clar că aceștia de multe ori nu înțeleg conceptele abstracte cu conținut socioemoțional în sensul lor complex. Fraze de genul „Sunt dezamăgit”, „Acest lucru este jenant”, „Așa nu se face între prieteni”, pot rămâne un mister pentru persoana în cauză. **5. Nevoia de participare** Participarea în cadrul unei comunități este o necesitate de bază pentru copiii cu TSA,

chiar dacă le este greu să își exprime sentimentul de apropiere. De aceea, este necesar să ne apropiem emoțional de copiii și tinerii cu TSA din școală, pentru a nu le nega a priori apartenența și înțelegerea unei comunități sociale. Această cooperare nu trebuie să fie exprimată printr-o acțiune comună continuă, dar poate fi, de asemenea, exprimată printr-o coexistență bună.

6. Preocuparea de problemele de comportament ale copiilor cu autism Dacă respectivul mod de comportament nu poate fi controlat în mod adecvat de către persoanele implicate, este nevoie de asistență specială din exterior. Comportamentul problematic se poate manifesta în următoarele feluri: stereotipii, fugă, compulsie, accese de furie, de auto-vătămare și agresiune, ele fiind doar câteva moduri de manifestare. Problemele comportamentale sunt, fără îndoială, una dintre cele mai mari provocări pentru școala generală în vederea incluziunii copiilor cu autism. Prin urmare, este important să se creeze condiții și să se pună în aplicare concepte care să permită o manevrare rezonabilă a comportamentului problematic. Dacă acest lucru eșuează, copiii și tinerii cu TSA riscă să devină victime ale Mobbing-ului sau Bullying-ului.

7. Cum condiționează autismul moduri provocatoare de comportament? Comportamentul apare dintr-o colaborare complexă a percepției, acțiunii și comunicării. Aproape simultan și în mod automat interacționează procesele de prelucrare a percepției și a informației, ele fiind finalizate prin efectuarea unui plan de acțiune. Analizați fiecare etapă a comportamentului pentru a înțelege și a reacționa corect la comportamentul vizibil. Blocajele de acțiune, frustrările, dar și modurile diverse de comportament trebuie percepute ca o exprimare individuală a dificultăților. Pentru a putea stabili mai detaliat motivele formelor de comportament provocator, este bine de reflectat în care punct al procesului au apărut probleme. Cu cât mai detaliat reușește acest lucru, cu atât mai precise vor fi eventualele intervenții. Formularul de documentare ne permite, în baza informațiilor obținute, să formăm ipoteze corespunzătoare despre efectul măsurilor de intervenție, dar și despre informația cu privire la factorii declanșatori.

Formular de observare pentru analiza funcțională a comportamentului provocator.

Exemplu:

Data/ ora	Descrierea succintă a comportamentului	Intensi- tatea, frecvența, durata	Situația “ne- mijlocit” anterioară	Măsurile personalului însoțitor (CDS, asistent personal)	Comportamentul ulterior al elevului	Ipoteză/

Rezultatele observării pot folosi ca bază de discuție. Următoarele întrebări-cheie pot fi utile.

Prelucrarea percepției: Sunt informațiile (limbajul/prezentarea) percepute potrivit? Trebuie să fie redus conținutul pentru a formula mai simplu? Sunt corect recunoscute, comparate și apreciate informațiile? Pot fi excluse interpretările greșite prin conexiuni false? Trebuie accentuată informația esențială? Au fost adaptate iritațiile de mediu (de exemplu: sursele de lumină, volumul sunetului etc.) la necesitățile copilului cu TSA? Permit structurile de bază ca copilul cu TSA să aibă o orientare spațială și temporală corespunzătoare (de exemplu, ritualizarea, planuri de acțiune)? Este nevoie de asistență suplimentară

Prelucrarea informației: A fost înțeles conținutul informației? Există unele lacune în informație și cunoaștere care ar trebui mai întâi completate? Pot fi utilizate cunoștințele ulterioare? Este conectată informația în mod corect? Este atribuită aceasta adecvat contextului? Este necesară sau importantă informația pentru copilul cu TSA?

Planificarea acțiunii/ acțiunea: Pot fi întreprinși pași corespunzători de acțiune? Există neclarități în legătură cu ordinea

pașilor de acțiune? Este nevoie de o susținere structurală? Au fost clarificate începutul și sfârșitul acțiunii? Trebuie să fie indicate impulsuri suplimentare pentru implementarea și gestionarea activității? Este necesară o susținere suplimentară, de exemplu în formă de material de vizualizare sau liste de verificare? Sunt de ajutor sau, mai degrabă, deranjante impulsurile tactile, cum ar fi: atingerea unei părți a corpului sau ținerea de mână? Atenția poate fi focusată îndeajuns și menținută?

Exemple de jocuri (activitati in aer liber) (“Lecții de bunătate”):

- ✓ “Stereotipiile, ce sunt, care sunt rădăcinile?” / “Atitudini față de *dizabilitate*” / “Ce cunoaștem despre *diferențe*” / “Bariere arhitecturale, psihologice, sociale” / “Putem învăța împreună, și cum putem face să ne simțim bine împreună” / “Etichetarea”, „Respect și ajutor reciproc” “Posibilitatea de a învăța unii de la alții” și altele...

Programele privind educația părinților cuprind teme, cum ar fi:

- ✓ Autocunoaștere și încredere în sine / Învățare (motivație în învățare, stil de învățare, strategii de învățare) / Implicarea în viața școlii și a comunității (prima zi de școală, tutoriatul etc.) / Familie, rolul de părinte, resurse / Abuz, violență, comportamente cu risc, siguranța la școală / Dezvoltarea carierei și rețeaua de servicii / Disciplină, comunicare și rezolvare de conflicte / Nutriție, igienă, sănătate / Dezvoltarea copilului: fizică, comportamentală, emoțională și socială.

Subiecte ce pot fi abordate cu părinții Particularitățile de vârstă și adaptarea la regimul școlar./ Particularitățile dezvoltării și integrării copiilor cu CES./ Rolul părintelui în socializarea și dezvoltarea personalității copilului / . Comunicarea în familie. / . Profilul psihosocial al elevului în etapa de trecere / Școala și familia – parteneri educaționali/ Rolul familiei în orientarea școlară și profesională a copilului/ Educația copilului: de la dificultăți la reușite / Rolul climatului familial în dezvoltarea personalității copilului / . Stilurile parentale de educație: avantaje și dezavantaje/ Disciplinarea pozitivă.

Model de activitate de sensibilizare pentru copii

Grupul țintă: elevii claselor a V-a-VIII-a

Durata: 45 minute

Scopul: crearea unui climat pozitiv în grup și facilitarea proceselor intragrupale de cunoaștere, comunicare, colaborare și susținere reciprocă prin acceptarea diversităților.

Obiective:

- dezvoltarea spiritului de echipă, a capacității de colaborare și comunicare / fortificarea coeziunii de grup, prin acceptarea diferențelor dintre colegi / stabilirea legăturii directe sau inverse dintre prejudecăți/stereotipuri și nivelul de toleranță/intoleranță existent între oameni / dezvoltarea calităților de toleranță și atitudinea pozitivă față de oameni.

Strategii: joc de prezentare și de cunoaștere interpersonală; joc de echipa observația, conversația, analiza, demonstrația, expunerea ideilor, joc energizant, întrebări și reflecții.

Materiale necesare: coli albe A-4,, markere, adeziv, foarfecă, foite adezive color, clopoțel, fluier.

Desfășurarea activității:

1. Activitatea: „Cazarea în hotel/Excluderea”

Materiale necesare: fișe adezive pe care sunt notate diverse caracteristici.

Forma de organizare/strategii utilizate: GM

Descrierea activității: Invitați participanții, sa-si lipeasca pe spate cate o foita cu doua trasaturi caracteristica: ce va place cel mai mult la el? Ce va deranjeaza la el? După această acțiune rugați participanții să deschidă ochii, fără a citi în glas ceea ce este notat pe spatele colegilor. Pentru următoarele 5 minute participanții își imaginează că se află într-o călătorie mult așteptată și spre seară au ajuns la hotel împreună cu colegii săi. Aici au aflat că se pot caza doar câte 4 persoane. De aceea sunt rugați să-și aleagă colegii cu care se vor caza împreună, respectând și în continuare regula de a nu pronunța în voce ce este scris pe spatele colegilor. Astfel vor forma grupuri a câte patru, unul rămânând incomplet (este important să vă asigurați la începutul activității că grupul nu poate fi împărțit în mod egal în grupuri a câte 4). Anunțați participanții că cei ce au reușit să formeze grupuri a câte 4, au fost cazați, deci, au realizat sarcina., restul nu vor avea unde dormi.

Discuții: Cum s-au simțit pe parcursul activității? Ce a cauzat emoțiile respective?/ Ce s-au gândit și ce au simțit atunci când erau sau nu aleși de către colegi pentru a se caza/ Ce acțiuni au întreprins pentru a reuși să se cazeze?/ De ce s-au ghidat atunci când au ales persoanele pentru cazare?/ Cum s-au simțit în grupurile respective?/ Ce dificultăți au întâmpinat în diversele roluri jucate? De ce?/ Cum ar prefera să fie tratați în aceste situații?/ Ce părere au despre diversitatea din grup? Consideră că diversitatea face grupul mai interesant?

2. Activitatea: Diversitate și diferențe în dezvoltare (45 min.)

Materiale necesare: fișe adezive, coli flipchart, marchere.

Forma de organizare/strategii utilizate: Gm, GM.

Descrierea activității: Facilitatorul va pregăti din timp un poster pe care este desenat un copac doar cu ramuri. Se inițiază o discuție cu copiii despre ce înseamnă să fii asemănător și diferit.

Se împart participanți în două grupuri. Grupul nr.1 va avea ca sarcină să descrie pe fructele decupate din timp asemănările între oameni, identificând cât mai multe caracteristici. Grupul nr. 2 vor descrie pe frunzulițele decupate diferențele între oameni. Câte un reprezentant din grup va acroșa și va argumenta alegerea. Se vor lipi fructele cu frunzulițele și se vor aseza pe cate o creanga, formand un totunitar, indiferent ca ne convine sau nu asemanarea cu deosebirea aleasa aleatoriu. Trebuie sa ne acceptam cu calitati si defecte exact asa cum suntem. Modalitățile cele mai simple de a ajuta copiii să înțeleagă mai bine comportamentele, stările unui copil cu autism sunt jocurile și exercițiile.

Bibliografie:

1. GHID metodologic Incluziunea educațională a copiilor cu Tulburări din Spectrul Autist Aprobate prin: Ordinul Ministerului Educației al Republicii Moldova nr. 671 din 01 august 2017 (în baza deciziilor Consiliului Național pentru Curriculum, Proces –verbal nr.14 din 06.07.2017)
2. Rizeanu, S. (2014). Psihodiagnoza și evaluarea clinică a copilului și adolescentului, Ed. Universitară, București.
3. Rosan A., „Psihopedagogie Specială. Modele de evaluare și intervenție”, Ed. Polirom, 2015, Cluj

SECȚIUNEA II – Tendințe și inovații privind reabilitarea, educația și asistența elevilor cu CES

PROIECT DIDACTIC-Activitate de comunicare și interacțiune în diferite contexte- Iepurașii curioși – poveste

Agapie Mihaela
Grădinița Nr.271, București

GRUPA: Mică

DOMENIUL: Limbaj și comunicare

CATEGORIA DE ACTIVITATE: Activități de comunicare și interacțiune în diferite contexte

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE: Mediul înconjurător

TEMA SĂPTĂMÂNALĂ: Iepurașul de Paște

SUBIECTUL ACTIVITĂȚII: Iepurașii curioși – poveste

TIPUL ACTIVITĂȚII: Fixare și sistematizare a cunoștințelor

CAPACITĂȚI DE ÎNVĂȚARE: Grupă eterogenă, constituită din preșcolari cu capacități diferite de învățare, astfel:

- Preșcolarul P realizează sarcinile de lucru cu ajutor permanent din partea educatoarei;
- Preșcolarii F, O și A realizează sarcinile de lucru cu sprijin din partea educatoarei;
- Preșcolarii T și L realizează sarcinile de lucru în mod independent.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

O1. Să identifice corect personajele din poveste pe baza jetoanelor indicate de educatoare.

Obiectivul se consideră atins dacă:

- preșcolarul P. arată corect cel puțin un personaj de pe masa de lucru, cu ajutor din partea educatoarei;
- preșcolarii F, O. și A identifică corect cel puțin trei personaje, de pe masa de lucru, cu sprijin din partea educatoarei.
- preșcolarii T. și L. numesc corect cel puțin patru personaje, de pe masa de lucru, independent.

O2. Să selecteze cadourile din poveste, cu ajutorul imaginii.

Obiectivul se consideră atins dacă:

- preșcolarul P. selectează corect un cadou, cu ajutor din partea educatoarei;
- preșcolarii F, O. și A selectează corect cel puțin două cadouri, cu sprijin din partea educatoarei;
- preșcolarii T. și L. selectează corect cel puțin două cadouri, independent.

O3. Să rezolve corect sarcina de evaluare precizată de educatoare.

Obiectivul se consideră atins dacă:

- preșcolarul P. rezolvă sarcina, cu ajutor permanent din partea educatoarei;
- preșcolarii F, O. și A. rezolvă sarcina, cu ajutor din partea educatoarei;
- preșcolarii T. și L. rezolvă sarcina, în mod independent.

RESURSE DIDACTICE:

Metode și procedee: Observarea, Conversația, Expunerea, Demonstrația, Explicația, Exerciții de identificare/numire/asociere, joc de rol, aprecierea verbală

Material didactic: „Cântecul iepurașilor”, imagini poveste, marionete-personaje, cadouri poveste, personaje-jetoane, imagini-personaje, personaje-maști.

DURATA ACTIVITĂȚII: 35 min

ETAPELE ACTIVITĂȚII	OBIECTIVE OPERAȚIONALE	CONȚINUTUL ACTIVITĂȚII	STRATEGII DIDACTICE		ITEMI DE EVALUARE
			METODE ȘI PROCEDEE	MIJLOACE DIDACTICE	
Moment organizatoric		Asigurarea condițiilor optime pentru desfășurarea lecției: aerisirea sălii de grupă, aranjarea mobilierului, pregătirea materialului didactic, menținerea climatului afectiv-emoțional, a ordinii și disciplinei.	Exercițiul-organizatoric		
Captarea atenției		Se realizează printr-un cântec, „Cântecul iepurașilor” pe care preșcolarii îl vor asculta și viziona, discutând despre imaginile pe care le văd.	Conversația Observarea Expunerea	Cântecul iepurașilor	
Anunțarea temei și a obiectivelor		Se anunță tema „Iepurașii curioși” și se prezintă, pe înțelesul copiilor, câteva dintre obiectivele urmărite pe parcursul activității.	Conversația Explicația		
Recapitularea conținutului pe baza planului stabilit		Preșcolarii sunt ghidați spre vizionarea unei scurte povestiri. Concomitent cu clipul video prezentat, educatoarea relatează pe înțelesul copiilor acțiunile la care iau parte personajele poveștii care sunt niște iepurași. Atenția copiilor va fi îndreptată asupra personajelor care rând pe rând își fac apariția în poveste.	Observarea Conversația	Imagini poveste	
	O1. Să identifice corect personajele din poveste pe baza jetoanelor indicate de educatoare.	După vizionarea povestirii, la indicația verbală a educatoarei, fiecare copil va			Preșcolarul P. arată corect un personaj de pe masa de lucru, cu

Realizarea de către elevi a unor lucrări pe baza cunoștințelor recapitulate	Obiectivul se consideră atins dacă: Preșcolarul P. arată corect cel puțin un personaj de pe masa de lucru, cu ajutorul din partea educatoarei; Preșcolarii F, O. și A identifică corect cel puțin trei personaje, de pe masa de lucru, cu sprijin din partea educatoarei. Preșcolarii T. și L. numesc corect cel puțin patru personaje, de pe masa de lucru, independent. O2. Să selecteze cadourile din poveste, cu ajutorul imaginii. Preșcolarul P. selectează corect un cadou, cu ajutorul din partea educatoarei; Preșcolarii F, O. și A selectează corect cel puțin două cadouri, cu sprijin din partea educatoarei; Preșcolarii T. și L. selectează corect cel puțin două cadouri, independent.	identifica personajele din poveste pe baza marionetelor puse la dispoziție (iepurași, urs, vulpe, regele animalelor). Preșcolarul P va arăta cel puțin un personaj, cu ajutorul educatoarei; preșcolarii F, O și A vor indentifica cel puțin trei personaje, cu sprijin din partea educatoarei, iar preșcolarii T și L vor numi cel puțin patru personaje. În continuare, preșcolarilor li se atrage atenția asupra cadourilor pe care iepurașii le-au primit de la regele animalelor. Cu ajutorul imaginii, copiii vor identifica/numi cadourile regăsite în poveste și le vor căuta pe masa de lucru. Printre cadourile din poveste, vor fi strecurate și alte cadouri, preșcolarii vor trebui să le selecteze doar pe cele corecte. Preșcolarul P va selecta un cadou, cu ajutorul educatoarei; preșcolarii F, O și A vor selecta cel puțin două cadouri, cu sprijin din partea educatoarei, iar preșcolarii T și L vor selecta cel puțin două cadouri, independent.	Conversația Observarea Exerciții de identificare Exerciții de numire Conversația Observarea Explicația Demonstrația Exerciții de indentificare /numire	Marionete cu personaje Cadouri	ajutor din partea educatoarei; Preșcolarii F, O. și A identifică corect trei personaje, de pe masa de lucru, cu sprijin din partea educatoarei. Preșcolarii T. și L. numesc corect cel patru personaje, de pe masa de lucru, independent. Preșcolarul P. selectează corect un cadou, cu ajutorul din partea educatoarei; Preșcolarii F, O. și A selectează corect două cadouri, cu sprijin din partea educatoarei; Preșcolarii T. și L. selectează corect două cadouri, independent.
	O3. Să rezolve corect	Pe baza poveștii audiate, preșcolarii vor			Preșcolarul P.

Evaluarea activității - aprecierea performanței preșcolarilor	sarcina de evaluare precizată de educatoare. Obiectivul se consideră atins dacă: Preșcolarul P. rezolvă sarcina, cu ajutor permanent din partea educatoarei; Preșcolarii F, O. și A. rezolvă sarcina, cu sprijin din partea educatoarei; Preșcolarii T. și L. rezolvă sarcina, în mod independent	pune în scenă un joc de rol și vor intra în „pielea personajelor”. Aceștia vor primi o imagine cu câte un personaj și îl vor interpreta, cu ajutorul educatoarei. Personajul Iepuraș Coconaș va sta lângă Iepurilă Lungilă dar se vor plictisi și vor pleca să îl caute pe regele animalelor, iar pe drum se vor întâlni cu ursul Mor-Mor și vulpea Roza care le vor zice să se întorcă acasă, însă ei nu vor asculta și își vor continua drumul, până se vor întâlni cu regele animalelor. Preșcolarul P va indentifica personajul și se va așeza la locul indicat, preșcolarii F, O și A indentifică personajul și îl imită, cu sprijin din partea educatoarei, iar preșcolarii T și L indentifică personajul și repetă o replică cu ajutorul educatoarei.	Conversația Observarea Explicația Joc de rol	Imagini-personaje	rezolvă sarcina, cu ajutor permanent din partea educatoarei; Preșcolarii F, O și A. rezolvă sarcina, cu sprijin din partea educatoarei; Preșcolarii T. și L. rezolvă sarcina, în mod independent
Incheierea activității		Încheierea activității se va realiza prin aprecieri verbale și aplauze. Preșcolarii vor primi drept recompensă o coroniță, ca a lui regelui animalelor.	Conversația	Coroniță	

Fișe de lucru pentru elevii cu CES

Disciplina: Informatică și T.I.C., clasa a V-a

Unitatea de învățare: Editoare grafice

Prof. Anghel Mireille Sorina

Fișa de lucru_1

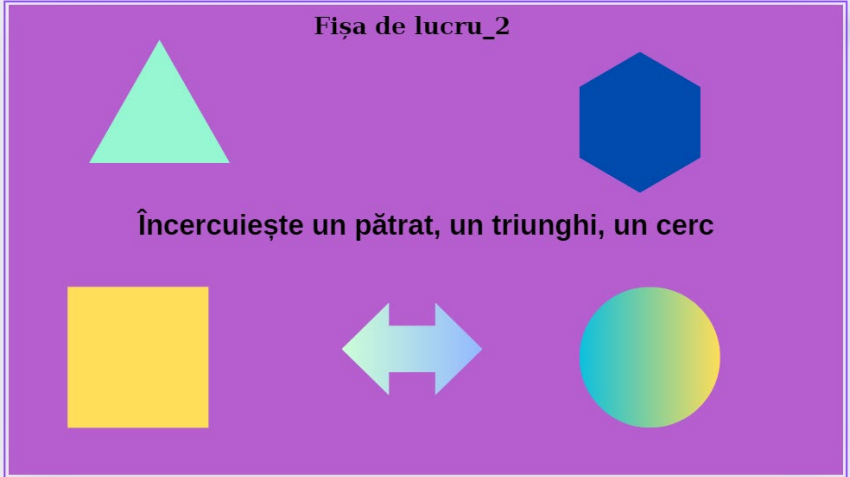
I A D T

Scrie prenumele tău folosind literele următoare:

R A N C

Fișa de lucru_2

Încercuiește un pătrat, un triunghi, un cerc

Fișa de lucru_3

Desenează în Paint:

- un cerc roșu
- un pătrat verde
- un triunghi galben

Bibliografie

Mihaela Giurgiulescu, Valeriu Benedict Giurgiulescu - *Informatică și TIC - manual pentru clasa a V-a*, Editura artKlett, 2022;
<https://www.didactic.ro/>

Fenomenul Bullying-strategii de prevenire și combatere asupra copiilor cu CES

Prof. Anghelescu Maria-Roberta

● Argument

Conștientizarea bullyingului și a efectelor sale negative în viața școlară, mai ales asupra copiilor cu CES.

Din păcate, deși există documente și legi care reglementează, atât la nivel global, cât și la nivel național drepturile copilului, există încă mulți copii ale căror drepturi nu le sunt pe deplin respectate, copii expuși abuzurilor, violenței, discriminării, *bullying*-ului, traficului de persoane, consumului de substanțe ilicite, exploatării sau altor forme de abuz. Încălcarea drepturilor copiilor se întâmplă frecvent, în diferite situații, în familie, la școală, în comunitate, pe stradă, în media.

● Scop

Să le ofere elevilor definiția conceptelor de bullying ,agresor și victima , tipurile de bullying și să îi ajute să înțeleagă de ce fenomenul de bullying este rău și trebuie evitat, de ce acest fenomen afectează mai mult elevii diagnosticați cu CES, prin cunoașterea sentimentelor , prin analizarea lor și identificarea comportamentului corect, a empatiei și toleranței.

● Obiective

Diseminarea informațiilor despre fenomenul **"bullying-asupra elevilor cu CES"**: definire, forme de manifestare, cauze, efecte, statistici privind gradul de escaladare a fenomenului în școala românească ;

Creșterea gradului de conștientizare a efectelor negative ale fenomenului "bullying" în rândul tuturor copiilor.

Consilierea elevilor/persoanelor care practică "bullying-ul", cu accent pe dezvoltarea altor metode de exprimare a emoțiilor negative și de rezolvare a conflictelor interioare proprii, cu accent pe incluziune;

Instruirea cadrelor didactice și a părinților elevilor cu privire la felul în care își pot sprijini elevii/ copiii implicați în situații de tip "bullying" ("victime" sau "agresori");

● Strategii didactice

Dezbateră, dialogul, vizionarea unor filme, joc de rol, expunere de afișe și postere, implicare în proiecte extrașcolare.

● Resursele proiectului:

- Resurse umane: elevi, profesori, părinți, comunitate locală
- Resurse materiale –hârtie, computer și video-proiector, fragmente din diferite cărți, link-uri reprezentative, fișe de lucru, flip-chart, cartonașe autocolante, creioane colorate.
- Resurse de timp – două luni
- Resurse de spațiu-sala de clasă, curtea școlii,

Beneficiari:

- direcți--direcți: elevi din învățământul primar și gimnazial , părinți, cadre didactice;
- indirecti-: comunitatea locală.

• Coordonatori:

Patru cadrele didactice din cadrul școlii (coordonare,monitorizare,evaluare, diseminare) , Responsabil Comisia de prevenire și combatere a violenței în mediul școlar, Responsabil Consiliul Elevilor și reprezentantul elevilor în Consiliul Elevilor, președintele Asociației de părinți.

- **Echipa de proiect** – director, Responsabil Comisia de prevenire și combatere a violenței în școală, Responsabil Comisia de activități extrașcolare, itinerantul și consilierul școlar.

- **Partenerii proiectului:** CJRAE Dâmbovița, Poliția locală, psihologi, Asociația de părinți a Școlii Gimnaziale,, Buică Ionescu" Glodeni,

- **Etapele derulării proiectului și modul de desfășurare:**

1. Identificarea, investigarea și evaluarea dimensiunii fenomenului de bullying în școală și în mediul proximal acesteia;
2. Sensibilizarea tuturor actorilor școlii cu privire la sursele, cauzele și efectele fenomenelor de bullying în școală, toate cu accent pe incluziune;
3. Atragerea și implicarea reprezentanților comunității în acțiuni de prevenție și combatere a bullying-ului în școală, cu accent pe incluziune(discuții cu părinți);
4. Elaborarea unei strategii la nivel instituțional privind ameliorarea fenomenelor de bullying la nivelul școlii (Strategia de prevenire și combatere a bullyingului în școală);
5. Implicarea actorilor de la nivelul școlii și de la nivelul comunității în derularea activităților dezvoltate în cadrul strategiei;
6. Diseminarea proiectului la nivelul altor unități de învățământ.

• **Monitorizarea proiectului:**

- Centralizarea elevilor cu CES de la nivelul unității de învățământ;
- Monitorizarea persoanelor care practică ”bullying-ul” asupra tuturor elevilor;
- Fișe de monitorizare privind identificarea problemelor școlare cu impact negativ, a actelor de violență-sub toate formele- din cadrul școlii (înainte de proiect și după proiect) și reactualizarea regulamentului școlar și includerea în planul de dezvoltare a școlii a unei strategii de prevenire a bullyingului, cu accent pe incluziune, pe termen mediu privind obligativitatea respectării normelor de conduită și a regulilor;
- Fișe de monitorizare a elevilor implicați în activități (vârsta lor, număr elevi/clasă)
- Monitorizarea instrumentelor de lucru folosite de către cadrele didactice și gradul lor de eficientizare și manageriere a conflictelor dintre elevi
- Raportări periodice privind măsura de realizare a obiectivelor propuse, impactul lor asupra elevilor.

Evaluarea proiectului

- Fișe de evaluare , grafice, analize statistice privind gradul de implicare al profesorilor, numărul de activități și concluziile elevilor;
- Produsele rezultate în urma activităților, chestionare de satisfacție;

• **Diseminarea proiectului:**

- La nivelul Cercurilor metodice, în cadrul Revistei Școlare,, La Steaua...sau realizarea de articole de specialitate,lecții demonstrative privind fenomenul bullying, cu accent pe incluziune.

Nr crt	Denumirea activității	Mod de realizare	Responsabil
1.	„Despre Bullying”	Prezentarea conceptelor de bază și a Chestionarului Bullying tuturor celor din școală Sesiune de informare privind comportamentul de tip bullying prin implicarea unor specialiști	Toate cadrele didactice din școală Reprezentant CJRAE Dâmbovița
2.	„Violența este arma celor slabi!”	Activități la nivelul fiecărei clase pe tema bullyingului Discuții separate cu grupurile de elevi(în mod special cu elevii cu CES) propuneri comune privind soluțiile și activitățile ce trebuie adoptate de școală	Directorul Învățători și diriginți Comisia de prevenire a violenței Itinerantul Consilierul școlar
3.	„Ziua non-violenței în școala noastră!”	Vizionare de filme pe tema bullyingului, lecturarea unor paragrafe sau a unor cărți, jocuri de rol	Directorul Învățători și diriginți Comisia de prevenire a violenței Itinerantul Consilierul școlar

4.	„Orice școală trebuie să fie un mediu incluziv !”	Parteneriate cu alte școli din județ, cu diferite ONG-uri, Asociații Județene, implicarea în proiecte pe această temă. Realizare de lucrări pe această temă	Învățători și diriginți Comisia de prevenire a violenței Organizația Salvați Copiii România Itinerantul Consilierul școlar
5.	„Fiecare copil este unic ”	Expoziție de desene pe această temă și premierea celor mai valoroase lucrări Concurs privind alegerea unui slogan reprezentativ și a unei sigle.	Învățători și diriginți Comisia de prevenire a violenței Asociația de părinți a școlii Glodeni Itinerantul Consilierul școlar
6.	„Copil ca tine sunt și eu!”.	Activități extracurriculare: sportive, turistice, artistice, campanii sociale, activități de voluntariat, concursuri, jocuri de rol -asumarea rolului de mediator în conflicte și constituirea unor echipe de intervenție în situații de criză. Aplicare de chestionare elevilor care au fost în cele 3 situații (victimă, agresor, martor)	Învățători și diriginți Comisia de prevenire a violenței Psihologi CJRAE Dâmbovița Itinerantul Consilierul școlar
7.	„STOP-cyberbullying!”	-Vizionarea unor materiale cu accent pe cyberbullying	Învățători și diriginți Comisia de prevenire a violenței Poliția locală sau invitați din cadrul IPJ Dâmbovița

Bibliografie:

1. BALAN, Vera, BORTĂ, Liliana, BOTNARI, Valentina et al. Educația incluzivă. Unitate de curs. Chișinău: Tipografia «Bons Offices», 2017. 308 p. ISBN 978-9975-87-298-0.

2. EFTODI, A., GALBEN, S., BUDAN, M. et. al. Planul educațional individualizat structura-model și ghidul de implementare. Ediție revizuită și adaptată. Chișinău: Tipografia Centrală, 2017, 64 p. ISBN 978-9975-53-923-4.

3. EFTODI, A., CAZAC, A. et. al. Concept privind individualizarea procesului educațional prin adaptări curriculare. Aprobare prin: Ordinul Ministerului Educației al Republicii Moldova nr. 671 din 01 august 2017 (în baza deciziilor Consiliului Național pentru Curriculum, Proces –verbal nr.14 din 06.07.2017) Disponibil: https://mecc.gov.md/sites/.../concept_individ_final__0.doc

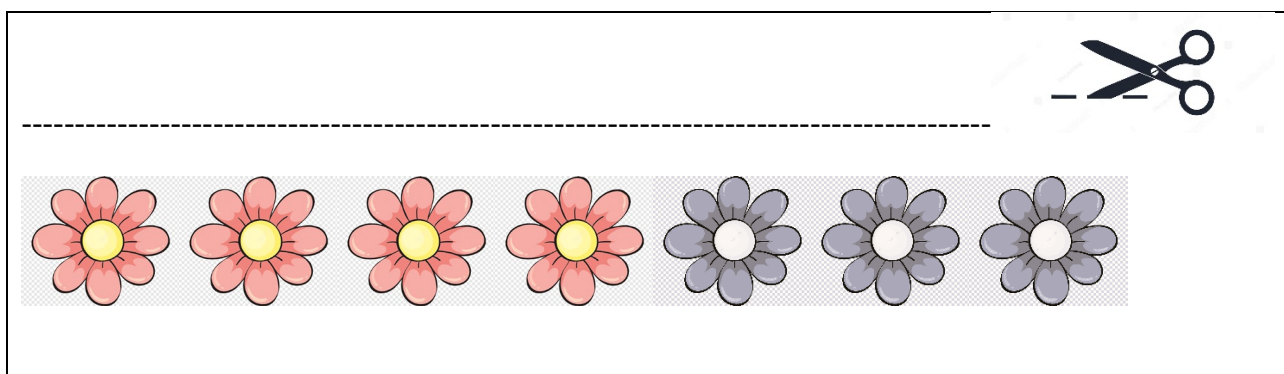
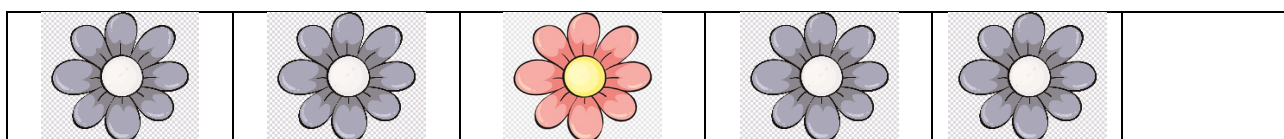
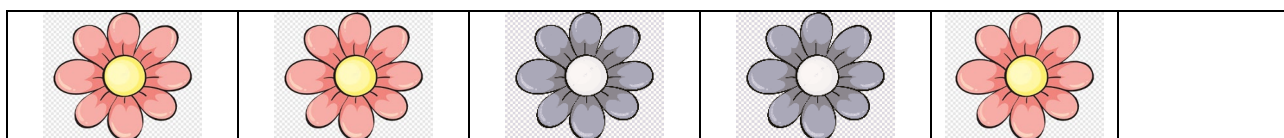
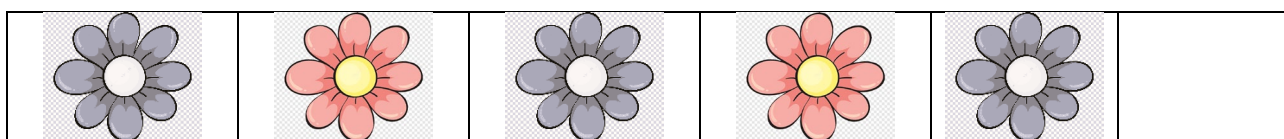
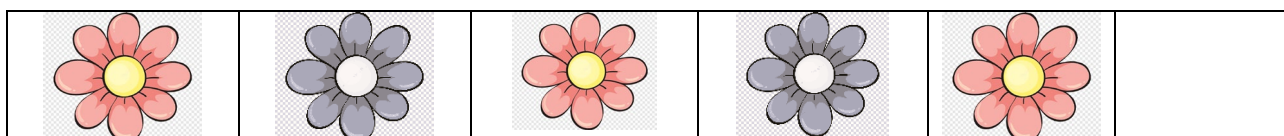
Fișă de lucru pentru recuperarea pierderilor în învățare "Logica florilor" – învățământ preșcolar

Ed. Archip Horia-Mărgărint
Grădinița PP Lunca Cetățuii, Iași

NUME _____
DATA _____
GRUPA MARE _____
DOMENIUL ȘTIINȚĂ _____

SARCINI DE LUCRU:

- GĂSEȘTE LOGICA FIECĂRUI ȘIR.
- DECUPEAZĂ ȘI LIPEȘTE ÎN CĂSUȚA LIBERĂ ELEMENTELE CORESPUNZĂTOARE, ASTFEL ÎNCÂT ȘIRUL SĂ CONTINUE LOGIC.

Proiect didactic

Prof. Axentioi Anca- Cecilia, prof. Codreanu Lidia
Colegiul "Alexandru cel Bun" Gura Humorului

Unitatea de învățământ

Profesor:

Data:

Clasa: a 9 a

Calificarea profesională: Tehnician în transporturi

Modulul 1: Lăcătușerie generală

Unitatea de rezultate ale învățării: Mijloace de măsurat și verificat

Tema: Mijloace de măsurat și verificat lungimi . Micrometrul. Aplicații

Tipul lecției: Formarea de priceperi și deprinderi

Timp acordat: 50 minute

Nr. de ore/an: 170 h

Nr. ore/săptămână: 5 ore/săptămână din care: T: 3 h; LT:- ora; IP: 2 h

Plan de învățământ aprobat prin OMENCS nr. 4457 din 05.07.2016 corelat cu OME nr. 3941 din 07.04.2023

Programa aprobată prin OMENCS nr. 4457 din 05.07.2016

Cunoștințe

Măsurarea și verificarea dimensiunilor geometrice cu ajutorul micrometrului

Abilități

Alegerea mijloacelor de măsurat și verificat în funcție de mărimea fizică de măsurat

Utilizarea mijloacelor de măsurat și verificat lungimi, unghiuri, suprafețe

Atitudini

Asumarea în cadrul echipei de la locul de muncă, a responsabilității pentru sarcina de lucru primită

Asumarea inițiativei în rezolvarea unor probleme

Respectarea prescripțiilor din desenele de execuție, la realizarea pieselor prin operații de lăcătușărie

Obiective operaționale

- cognitive

1. Să utilizeze corect limbajul tehnic de specialitate.
2. Să enumere părțile componente ale micrometrului în funcție de tip
3. Să descrie diferite tehnici de măsurare
4. Să prezinte măsurarea dimensiunilor liniare, cu micrometre de diferite tipuri
5. Să identifice tipuri diferite de micrometre

- afective

1. Să manifeste interes pentru lecție
2. Să conștientizeze importanța existenței acestor proprietăți pentru îmbrăcăminte
3. Să stârnească curiozitatea cu privire la aceste proprietăți ce conferă confort la purtare

- psihomotorii

1. Să-și îndeplinească sarcinile de lucru primite.

Strategii didactice

Metode și procedee: explicația, conversația, demonstrația, observația, exercițiul

Mijloace didactice: calculator, fișă de documentare, micrometre, piese

Forma de organizare a activității: activitate frontală, activitatea individuală

Metode de evaluare: observarea curentă, evaluarea orală

Resurse bibliografice

CURRICULUM PENTRU CLASA a IX-a , Ciclul superior al liceului – filiera tehnologică

STANDARD DE PREGĂTIRE PROFESIONALĂ, nivel 4, DOMENIUL MECANICĂ, București 2016.

MANUAL-LĂCĂTUȘERIE GENERALĂ ,Coordonator Spornic Laura Olguța, Neagu Ion, Constantinescu Mariana, Cicirlea-Vasilescu Aurel, Editura CD Press

STRUCTURA LECȚIEI PE SECVENȚE DE ÎNVĂȚARE

Nr. crt.	ETAPELE LECȚIEI/ COMPETENȚE	ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE		FORME DE ORGANIZARE A ÎNVĂȚĂRII	TIMP	RESURSE		EVALUARE
		ACTIVITATE DESFĂȘURATĂ DE PROFESOR	ACTIVITATE DESFĂȘURATĂ DE ELEVI			METODE	MIJLOACE	
①	②	③	④	⑤		⑦	⑧	⑨
1.	<i>Moment organizatoric</i>	-Salutul, scurtă conversație de acomodare, verificarea prezenței; -Creearea unei ambianțe plăcute pentru începerea orei.	- Răspund la salut; - Se pregătesc pentru lecție.	Activitate frontală	2'	Conversația	- Catalog	
2.	<i>Pregătirea perceptivă</i>	- Captează atenția elevilor, realizează legătura dintre, cunoștințele anterioare și cele noi, formulând un set de întrebări: 1.Care sunt părțile componente ale micrometrului? 2.Câte tipuri de micrometre cunoașteți?	- Își concentrează atenția , formulează răspunsuri; - Corectează răspunsurile colegilor; - Fac conexiuni între informațiile vechi și descoperă informații noi.	Activitate frontală Activitate individuală	5'	Conversația catihetică Comunicarea	- Caietul de notițe.	- Probe orale prin care elevul demonstrează că este capabil să-ș însoșească limbajul specific de specialitate.

		3.Care este modul de măsurare cu micrometrul? - Se reactualizează noțiunile predate pentru a face trecerea la noua lecție.						
3.	<i>Anunțarea temei și a obiectivelor</i>	- Prezintă tema și obiectivele care trebuie atinse la sfârșitul lecției: Mijloace de masurat si verificat lungimi. Micrometrul. Aplicații Obiectivele lecției: -să enumere părțile componente ale micrometrului în funcție de tip -să descrie diferite tehnici de măsurare -să prezinte măsurarea dimensiunilor liniare, cu micrometre de diferite tipuri	Notează titlul în caiete. Ascultă obiectivele ce urmează să le îndeplinească	Activitate frontală	1'	Conversația	- Condițiile ambientale din sala de clasă	

		-să identifice tipuri diferite de micrometre.						
4.	Transmiterea/asimilarea noilor cunoștințe	- Captează interesul elevilor pentru noua secvență de învățare; - Elevii au la dispoziție fișe de documentare - Prezintă elevilor un tutorial privind măsurarea cu micrometrul -Efectuează diferite măsurări pe o piesă , cu ajutorul micrometrului -Solicită elevilor să efectueze un set de măsurători cu micrometrul, conform fișei de lucru -Supraveghează activitatea elevilor și intervine, la nevoie	- Încearcă să explice cu propriile cuvinte ceea ce au înțeles din fragmentul de lecție prezentat, cu ajutorul profesorului - Sunt atenți la noțiunile prezentate; - Descoperă conduși de profesor cunoștințe noi; - Notează măsurătorile în fișa de lucru; - Urmăresc cu atenție filmele tematice și explică ce au înțeles.	Activitate frontală Activitate individuală	30'	Conversația euristica, expunerea, problematizarea, explicația învățarea prin descoperire exercițiul.	- Laptop, - Fișe de documentare - Caiete de notițe, - Film tematic	Observația curentă sistematică a elevilor
5.	Realizarea feed – back-ului și asigurarea retenției	După finalizarea citirilor solicită elevilor să prezinte	- Răspund la întrebări; - Adresează întrebări în	Activitate frontală	3'	Conversația Problematizarea Exercițiu	- Laptop - Fișa de documentare	Observația curentă sistematică a elevilor

		și să analizeze aspectele observate	legătură cu noțiunile pe care nu le-au înțeles; - Ascultă explicațiile profesorului pentru a înțelege unde au greșit.			Învățarea prin descoperire		
6.	Evaluare/ Aprecieri –criterii	-Formuleaza aprecieri, observatii si recomandari cu privire la formarea de priceperi și deprinderi corecte de măsurare a lungimilor cu ajutorul micrometrului,de implementare în practică a cunoștințelor învățate - Realizează evaluarea elevilor prin observarea sistematică pe parcursul orei.	-Sunt atenți la aprecierile profesorului; - Își spun părerea, și dau exemple din propria experiență	Activitate frontală	2'	Expunerea Explicația Conversația	Catalog	Observația

Autorii își asumă responsabilitatea pentru originalitatea și conținutul materialelor publicate!

7.	<i>Tema pentru acasă. Indicații pentru studiul individual</i>	- Prezentarea temei pentru acasă.	- Adresează întrebări în legătură cu cerințele pe care nu le-au înțeles.	Activitate frontală	1'	Conversația	-Caietul de notițe -Fișa de lucru	Observația
8.	<i>Încheierea lecției</i>	- Trage concluziile în legătură cu activitatea desfășurată; - Face aprecieri asupra importanței cunoașterii măsurării cu ajutorul micrometrului; -Salută elevii.	- Salută profesorul	Activitate frontală	1'	Conversația		Observația

Întocmit, prof. ing. Codreanu Lidia

MODULUL 2 – Lăcătușerie generală

Conținutul învățării: : Mijloace de măsurat și verificat lungimi . Micrometrul. Aplicații

Capitolul: Mijloace de măsurat și verificat

Clasa a-9- a

Numele și prenumele elevului.....

Data:.....

Nivel A

FIȘA DE LUCRU

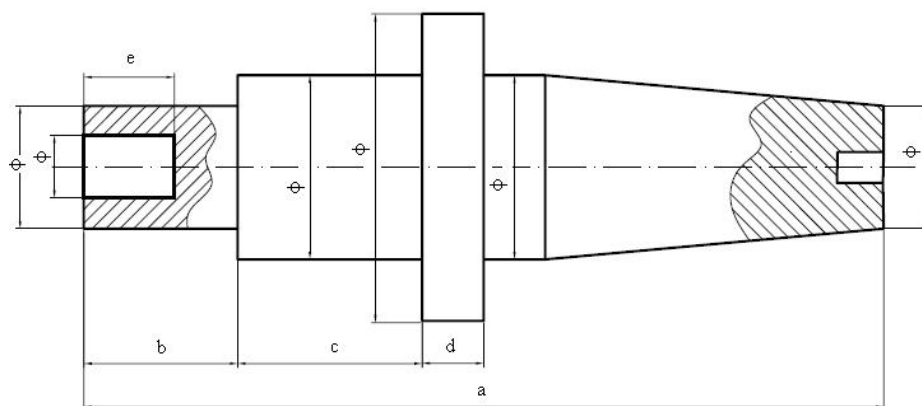
Se identifică piesa supusă operației de măsurare și se stabilesc dimensiunile care trebuie determinate. Pe baza desenului de mai jos se face corespondența între dimensiunile piesei, cotele înscrise pe desen și cotele plasate în tabelul de lucru.

Se înscriu cotele determinate prin măsurare în tabelul de lucru. Se acordă câte un punct pentru fiecare cota determinată corect.

Se admite eroare de masurare de $\pm 0,1$ mm.

Măsurăți cu eroare de 0,1 mm cotele :a, b, d

Pentru cotele „b”, „c” se va utiliza micrometrul de adâncime.

Nr.crt.	a	b	d

MODULUL 2 – Lăcătușerie generală

Conținutul învățării: : Mijloace de măsurat și verificat lungimi . Micrometrul. Aplicații

Capitolul: Mijloace de măsurat și verificat

Clasa a-IX a

Numele și prenumele elevului.....

Data:.....

Nivel B

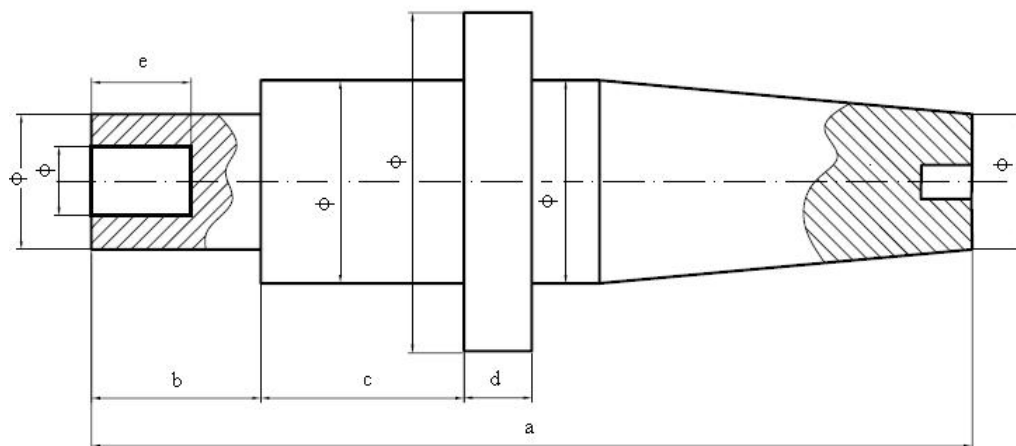
FIȘA DE LUCRU

Se identifică piesa supusa operației de măsurare și se stabilesc dimensiunile care trebuie determinate. Pe baza desenului de mai jos se face corespondența între dimensiunile piesei, cotele înscrise pe desen și cotele plasate în tabelul de lucru.

Se înscriu cotele determinate prin măsurare în tabelul de lucru. Se acordă câte un punct pentru fiecare cota determinată corect.

Se admite eroare de măsurare de $\pm 0,02$ mm.

Pentru cotele „b”, „c” și „e” se va utiliza micrometrul de adâncime.

Nr.crt.	a	b	c	d	e

MODULUL 2 – Lăcătușerie generală

Conținutul învățării: Mijloace de măsurat și verificat lungimi. Micrometrul. Aplicații

Capitolul: Mijloace de măsurat și verificat

Clasa a-IX a

Numele și prenumele elevului.....

Data:.....

Tehnici de măsurare cu micrometrul

FIȘA DOCUMENTARE

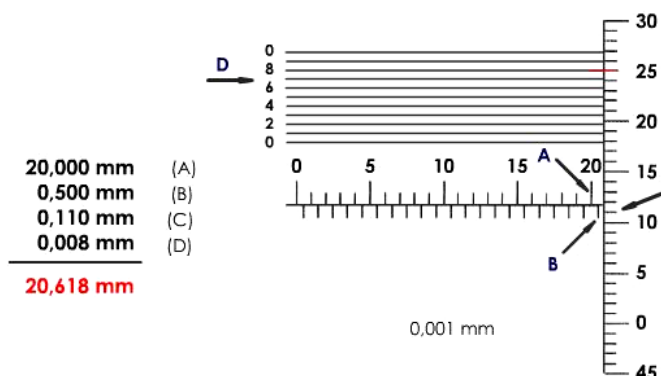
Tehnica măsurării cu micrometrul

Citirea indicațiilor constă în:

-citirea numărului întreg și a jumătăților de milimetru de pe brațul cilindric

-sutimile de mm se citesc de pe tambur.

-dacă după ultima diviziune de deasupra liniei continue se vede reperul de sub linia continuă, se vor adăuga 0,5 mm, la citirea sutimilor de mm, citiți pe tambur

Măsurarea dimensiunilor exterioare cu micrometre de exterior

Tehnica măsurării:

Pentru măsurarea diametrului la piesa de controlat cu micrometrul de exterior, se procedează astfel :

- se ține micrometrul, cu mâna stângă de potcoava (în această poziție se pot observa toate cele trei scări ale instrumentului) și se cuprinde piesa de controlat, cu suprafețele active ale micrometrului;
- cu mâna dreaptă se rotește tamburul pentru a apropia suprafețele de măsurare de suprafața piesei ,apoi acestea se aduc în contact prin rotirea, **întotdeauna**, a rozetei zimțate, de la capătul tamburului (care va acționa mecanismul de limitare a apăsării).Atunci când rozeta zimțată se rotește în gol, înseamnă că s-a realizat contactul corect dintre piesă și suprafețele de măsurare și se poate lua citirea valorii măsurate pe scările ale instrumentului.
- dacă este necesară materializarea, între suprafețele active a dimensiunii măsurate, se acționează maneta pentru a bloca rotirea tamburului

Măsurarea dimensiunilor interioare cu micrometre de interior

Măsurarea dimensiunilor interioare cu micrometre de interior tip vergea.

Tehnica măsurării:

Pentru măsurarea diametrului interior , al piesei de controlat,se procedează astfel :

- se introduce micrometrul în interiorul suprafeței cilindrice și se acționează tamburul pentru a aduce în contact suprafețele active cu suprafața cilindrică interioară de controlat.
- pentru a se asigura contactul dintre suprafețele active ale micrometrului cu suprafața piesei, după diametrul acesteia, se basculează tija micrometrului în plan normal pe axa piesei (mișcarea I) și în plan axial (mișcarea II)
- în momentul în care s-a realizat contactul corect, se ia citirea dimensiunii măsurate, pe scările de repere ale instrumentului

Măsurarea dimensiunilor interioare cu micrometre de interior cu ciocuri

Tehnica măsurării

Pentru măsurarea diametrului interior al piesei de controlat, se procedează astfel :

- se ține micrometrul cu mâna stângă de partea superioară a ciocului fix și cu mâna dreaptă se rotește tamburul pentru a apropia, unul de altul,ciocurile
- se introduc ciocurile în interiorul suprafeței cilindrice și se rotește tamburul (în sens invers), pentru a apropia suprafețele de măsurare de suprafața piesei apoi, acestea se aduc în contact prin rotirea, **întotdeauna**, a rozetei zimțate de la capătul tamburului (care va acționa mecanismul de limitare a apăsării).
- atunci când rozeta zimțată se rotește în gol, înseamnă că s-a realizat contactul corect dintre piesă și suprafețele de măsurare și se poate lua citirea valorii măsurate pe scările instrumentului.

Măsurarea adâncimilor cu micrometre de adâncime

Tehnica măsurării:

Pentru măsurarea adâncimii **H**, a piesei de controlat, se sprijină talpa micrometrului de adâncime cu suprafața activă plană inferioară a ei, pe suprafața superioară a piesei ;

-se rotește tamburul și se aduce capătul inferior al tijei șurubului micrometric, în apropierea celeilalte suprafețe (inferioară) a piesei.

-pentru realizarea contactului, se rotește **întotdeauna**, rozeta zimțată de la capătul tamburului (care va acționa mecanismul de limitare a apăsării).

-atunci când rozeta zimțată se rotește în gol, înseamnă că s-a realizat contactul corect dintre piesă și suprafețele de măsurare și se poate lua citirea valorii măsurate pe scările de repere ale instrumentului

MODULUL 2 – Lăcătușerie generală

Conținutul învățării: : Mijloace de măsurat și verificat lungimi . Micrometrul. Aplicații

Capitolul: Mijloace de măsurat și verificat

Clasa a-IX a

Numele și prenumele elevului.....

Data:

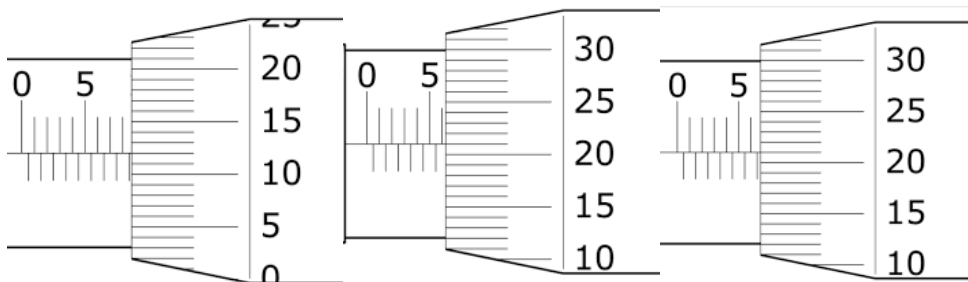
Tema pentru acasă

1.Scrieți pentru fiecare reprezentare ,rezultatul măsurărilor

a.

b.

C.

Rezultat măsurători

a. b. c.

BAREM DE CORECTARE

1. 8,62
2. 6,21
3. 6,71

Proiect de activitate didactică „Respectul față de sine și față de elevii cu CES”

Prof. Boruz Cristina- Ionela, Prof. Boruz Aurel - Șc. Gimn. „Gh. Magheru” Caracal

Disciplina: Consiliere și dezvoltare personală;

Clasa: a III-a;

Subiectul lecției: Respectul față de sine și față de ceilalți;

Tipul lecției: lecție de predare-însușire de noi cunoștințe;

Competențe specifice:

1.1. Analizarea unor opinii cu semnificație multiplă, exprimate în raport cu anumite situații de viață;

1.2. Identificarea principalelor îndatoriri în relație cu semenii, pe baza valorificării unor experiențe din viața cotidiană;

1.3. Formularea unor reguli de comportament adecvate față de elevii cu CES, pentru manifestarea corectă în diferite situații;

Competențe derivate:

C1- înțelegerea semnificației termenului: „respect”;

C2- enumerarea persoanelor față de care trebuie să manifeste respect;

C3- exemplificarea modalităților de manifestare și aplicare a respectului în viața cotidiană;

C4- analizarea unor comportamente ale unor persoane care au manifestat sau un comportament potrivit față de elevii cu CES.

Activități de învățare:

- Realizarea unor jocuri de rol având ca temă formarea atitudinilor de respect;

- Realizarea unor jocuri didactice: Tehnica fluturelui, Tehnica portretului, Așa DA!/Așa NU!;

- Audierea unor lecturi tematice;

- Rezolvarea unor exerciții de consolidare.

Strategia didactică:

Metode didactice: explicația, conversația euristică, exemplul, povestirea, lectura, exercițiul, escoperirea, joc didactic;

Mijloace de învățare: laptop, computer, tablete, telefoane, videoproiector, ppt-uri;

Forme de organizare: frontal, individual;

DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚII:

„Ca să fii respectat, începe prin a te respecta”.(Tudor Arghezi)

Evocarea:

Profesorul adresează elevilor următoarea întrebare:

- La ce vă gândiți când auziți cuvântul „respect”.

Cuvintele descoperite de elevi vor fi notate de către profesor în următorul WordArt:

<https://wordart.com/edit/23p8epi2n00v>

Profesorul împarte elevilor un fluture din carton. Utilizând Tehnica fluturelui, elevii vor avea de completat pe fiecare aripă a fluturelui următoarele propoziții:

1. Eu gândesc că respectul.....;

2. Eu simt că respectul.....;

3. Eu pot face ca respectul.....;

4. Eu sunt..... când respect.

REALIZAREA SENSULUI:

Profesorul verifică lucrările realizate de elevi, accentuând faptul că, ei datorează respect în primul rând părinților lor care le poartă permanent de grijă, mai ales celor cu o stare de sănătate

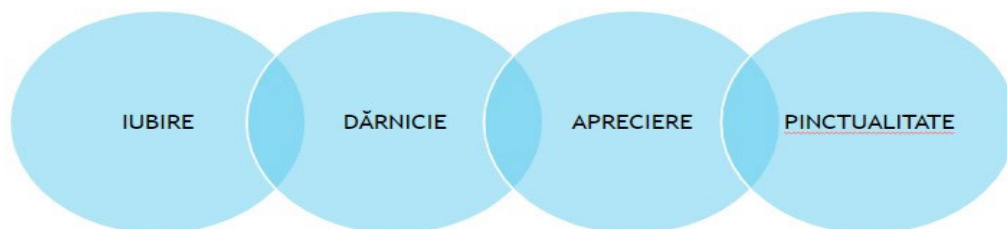
precară, profesorilor, colegilor bolnavi, prietenilor, etc. Faptele bune pe care le fac zi de zi sunt cele prin care ei își arată respectul față de propria persoană, părinți, profesori și colegi.

JOC DE AUTOCUNOAȘTERE: „CUTIA FAPTELOR BUNE”:

Descriere: Profesorul împarte elevilor postit-uri în care ei vor desena exemple de situații concrete în care au manifestat respect față de sine, sau față de ceilalți, urmând ca la următoarele ore de curs, profesorul să citească aceste exemple tuturor elevilor.

TEHNICA „PORTRETULUI”

Prin ce se manifestă respectul față de ceilalți?

Se solicită elevilor să deseneze în cercuri portretele celor față de care manifestă aceste stări.

EVALUARE:

Cu ajutorul jocului didactic „Așa DA!/Așa Nu!”, elevii vor avea de desenat comportamentele prin care se dovedește respectul față de colegii lor cu CES. Acestea le vor desena pe fisele de lucru realizate de către profesor. Sub îndrumarea profesorului, elevii realizează toate sarcinile date, se implică, sunt activi și simulează diferite jocuri de rol în care dau exemple de situații concrete în care au manifestat respect față de semenii lor cu multiple probleme de sănătate, oferindu-le ajutorul ori de câte ori aceștia au nevoie.

Proiect de lecție

Tehnologia de obținere a produsului „Brânzoaice moldovenești”

Profesor, Buliga Cîrstean Elena,
Centrul Școlar de Educație Incluzivă „Sf. Andrei” Gura Humorului

Unitatea școlară: CSEI „Sf. Andrei” Gura Humorului

Profesor: Buliga Cîrstean Elena

Modulul III: Sortimentul de preparate și băuturi

Clasa: a X-a

Nr. ore/săpt: LT: 2, IP: 9

Programa aprobată prin OM.E.N.: 3915, Anexa 4/18.05.2017 adaptată elevilor cu cerințe educative speciale

An școlar: 2023-2024

Unitatea de învățare: Sortimente de preparate culinare și de produse de patiserie-cofetărie

Lecția: Tehnologia de obținere a produsului „Brânzoaice Moldovenești”

Tipul lecției: Fixarea cunoștințelor și formarea de priceperi și deprinderi

Durata lecției: 90 minute

Locul de desfășurare: atelier de alimentație

Rezultatul învățării: URÎ7. Pregătirea sortimentului de preparate și băuturi

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
7.1.7. Descrierea elementelor care caracterizează valoarea nutritivă a semipreparatelor culinare și de patiserie-cofetărie, a produselor cu grad redus de complexitate. 7.1.8. Identificarea obiectelor de inventar necesare aranjării produselor pentru servire. 7.1.9. Descrierea elementelor de decorare și ornare a preparatelor culinare, a produselor de cofetărie-patiserie și a băuturilor și a defectelor care pot să apară.	7.2.7. Montarea preparatelor culinare a produselor de cofetărie-patiserie și a băuturilor pe/în obiectele de inventar specifice în condiții de igienă. 7.2.8. Decorarea preparatelor culinare a produselor de cofetărie-patiserie și a băuturilor pentru prezentarea acestora manifestând creativitate și simț estetic.	7.3.4. Manifestarea responsabilă a simțului estetic și creativitatea în pregătirea pentru servirea a preparatelor culinare a produselor de cofetărie-patiserie și a băuturilor cu respectarea regulilor de montare, decorare și a modalităților de remediere a defectelor.

Obiective operaționale:

La sfârșitul lecției, elevii vor fi capabili:

O₁: Să încadreze preparatul în grupa de preparate;

O₂: Să identifice materiile prime necesare realizării preparatului;

O₃: Să identifice ustensilele și vasele necesare;

O₄: Să realizeze operațiile pregătitoare;

O₅: Să realizeze procesul tehnologic de obținere a preparatului, montarea și servirea lui;

Metode și procedee didactice: conversația, explicația, dialog, expunerea, demonstrația, munca în echipă, exercițiul.

Forme de organizare: frontal, pe grupe, individual.

Mijloace de învățământ: *Learningapps*, *Book Creator*, *BookWidget*, fișă de lucru, materii prime, vase, ustensile și utilaje;

Metode de evaluare: observarea curentă a comportamentului elevilor, observarea curentă a clasei ca implicare în desfășurarea activității.

Desfășurarea activității

➤ Moment organizatoric/Captarea atenției

Profesorul salută elevii verifică prezența și ținuta elevilor.

Distribuie elevilor linkul pentru captarea atenției, elevii răspund la întrebare.

<https://learningapps.org/watch?v=pmqihu65k24>

➤ Reactualizarea cunoștințelor dobândite anterior

Profesorul adresează întrebări elevilor referitoare la produsul Brânzoaice Moldovenești și solicită elevii să completeze fișa de lucru (anexa nr. 1) cu materiile prime necesare obținerii produsului.

Elevii completează fișa.

➤ Anunțarea titlului lecției și a obiectivelor urmărite

Profesorul prezintă tema, modul de desfășurare a activității și enumeră obiectivele propuse.

Elevii sunt atenți la explicațiile profesorului și adresează eventuale întrebări.

➤ Formarea priceperilor și a deprinderilor

Profesorul adresează elevilor întrebări referitoare la regulile de igienă și protecția muncii.

Elevii enumeră principalele reguli de igienă și protecția muncii.

Profesorul distribuie linkul cu fișa tehnologică a produsului „Brânzoaice Moldovenești”. Elevii accesează linkul și își fixează cunoștințele teoretice, adică etapele obținerii produsului.

https://read.bookcreator.com/XhrAh3raywUaMsEN5foQuwmtNED2/6rwJuq_nSCmqMu95nfbciq

Profesorul împarte clasa în două grupe, iar fiecare grupă va obține produsul respectând etapele fișei tehnologice.

Elevii pregătesc materiile prime, vasele și ustensilele apoi lucrează, iar atunci când au nevoie solicită ajutorul profesorului pentru obține produse de calitate.

Profesorul supraveghează activitatea elevilor și intervine acolo unde este nevoie.

➤ **Asigurarea feed- back-ului**

Profesorul distribuie un link și solicită elevii să completeze spațiile libere. Elevii rezolvă exercițiul, fixându-și astfel cunoștințele acumulate.

<https://learningapps.org/watch?v=pz3g46a9c24>

La final elevii rezolvă puzzle-ul „Brânzoaice Moldovenești”

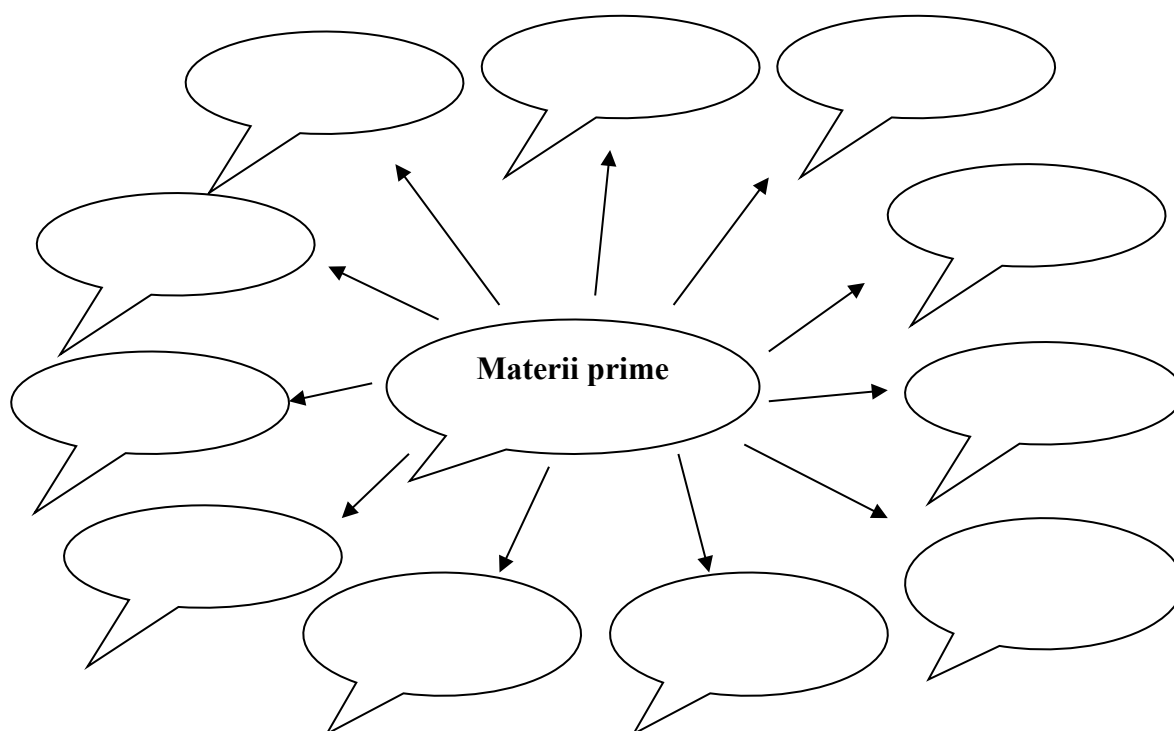
https://www.bookwidgets.com/play/6hnce43f-iQAFIfv5BgAAA/7FHF375/branzoiaice-mol?teacher_id=6552824488394752

Profesorul apreciază elevii pentru implicarea în activitate.

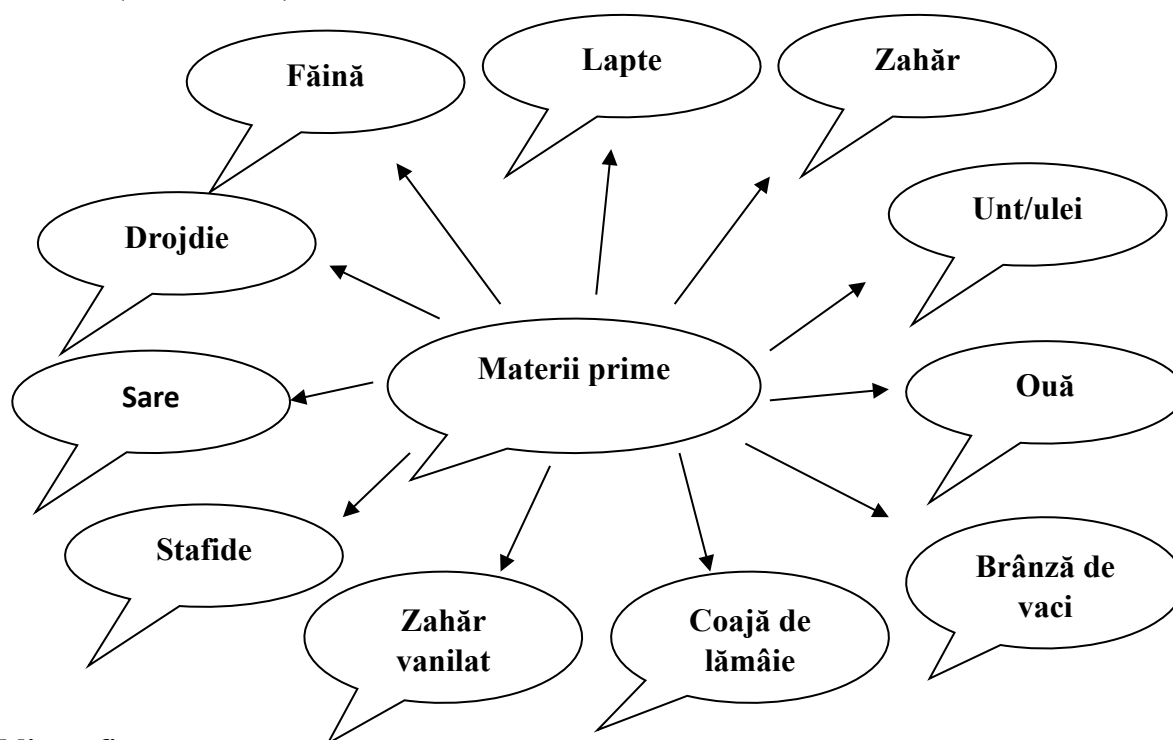
Anexa nr. 1

Fișă de lucru

Completați schema următoare cu materiile necesare obținerii produsului „Brânzoaice Moldovenești”.

Rezolvare (Anexa nr. 1)

Bibliografie:

1. Constanța Brumar, Elena Pascali, Valentina Capotă -, *Turism și alimentație – Manual pentru clasa a X-a*”, Editura CD PRESS, București, 2018
2. <https://learningapps.org/watch?v=pmqihu65k24>
3. https://read.bookcreator.com/XhrAh3raywUaMsEN5foQuwmtNED2/6rwJuq_nSCmqMu95nfbciq
4. <https://learningapps.org/watch?v=pz3g46a9c24>
5. https://www.bookwidgets.com/play/6hnce43f-iQAFIfv5BgAAA/7FHF375/branzoiacie-mol?teacher_id=6552824488394752

ROLUL GRĂDINIȚEI ÎN PROMOVAREA EDUCAȚIEI INCLUZIVE

Prof. învă. preșc. Canciuc Gabriela Otilia
Școala Gimnazială „Gheorghe Popadiuc” Rădăuți, Suceava – G.P.N. Nr.6

Plecând de la premisa că fiecare ființă umană este unică, că diferențele dintre oameni sunt normale și ele trebuie acceptate, educația incluzivă creează un cadru prielnic educării și instruirii în medii educaționale formale, organizate, respectându-se astfel dreptul fiecărei persoane la educație și egalitatea șanselor fiecărui individ în parte.

Orientată spre copil și spre nevoile individuale și particulare ale acestuia, grădinița contribuie în mod decisiv și incontestabil la dezvoltarea fizică, psihică și socială a copilului astfel încât, preșcolarul care frecventează grădinița este cooptat într-un proces de formare a unor comportamente care să-i permită construirea și afirmarea propriei personalități prin formarea și dezvoltarea unor abilități și deprinderi foarte utile experienței sale sociale ulterioare.

Primul pas în constituirea unui climat educațional favorabil educației incluzive îl constituie atitudinea educatorului care trebuie să accepte, în primul rând, diversitatea din grupul pe care îl coordonează, faptul că fiecare copil are propriile sale capacități intelectuale, diferite de cele ale altor colegi, că fiecare are stilul său propriu de a învăța și fiecare are nevoile sale în privința asimilării de informații.

Ca adult, cadrul didactic trebuie să adopte o atitudine pozitivă în legătură cu aceste diferențe astfel încât, în loc de a dezvolta sentimente negative față de aceste persoane, copiii să crească conștienți de faptul că persoanele diferite sunt interesante, atractive și este distractiv să te joci cu ele. Copiii, încă de la o vârstă fragedă, pot fi învățați să abordeze critic stereotipurile și prejudecățile. Încă de acum ei încep să-și formeze opinii despre persoane care sunt diferite față de ei. Tocmai pentru a împiedica preluarea și adoptarea unor idei preconcepute din mediul înconjurător este important să conștientizăm modul în care prejudecățile și discriminarea acționează în societate.

În măsura în care adulții (fie ei membri ai familiei, educatori, prieteni etc.) nu intervin, în grădiniță, copiii percep diferențele dintre ei ca firești și nu au prejudecăți în relațiile reciproce, nu manifestă stereotipuri. Deoarece la vârsta preșcolarității nu se poate vorbi despre o experiență proprie de viață care să ducă la diferențieri de etnie, statut social, diferite dizabilități fizice sau psihice ori alte manifestări comportamentale, comportamentul copiilor (bazat în mare parte pe imitarea acțiunilor și atitudinilor remarcate la adulți) este puternic influențat de convingerile personale ale adulților și, mai ales, de circumstanțele exterioare. Preșcolarii trebuie să perceapă toți copiii din grădiniță ca fiind la fel ca ei, dominați de aceleași preocupări și interese, să socializeze și să relaționeze necondiționat cu aceștia. În scopul atingerii acestor obiective este necesar ca pedagogia aplicată în grădiniță să aibă la bază o anumită conduită educațională susținută de metode de instruire și educare specifice.

Prima condiție – necesară și obligatorie – în demersul instructiv-educativ este ca educatoarea să cunoască deficiențele copiilor din grupă în scopul înțelegerii acestora și pentru a-și putea modela activitățile, în funcție de necesitățile copiilor. În cazul copiilor cu dizabilități fizice și psihice majore, colectivul grupei în care va fi integrat copilul cu cerințe speciale va fi informat într-o manieră corectă și pozitivă despre acesta în scopul sensibilizării copiilor și pregătirea lor pentru a primi în rândurile lor un coleg cu nevoi speciale. În grupă, atitudinea și comportamentul față de copilul cu cerințe educative speciale trebuie să păstreze o aparență de normalitate, copilul trebuind să fie tratat la fel ca ceilalți copii din grupă. Fără a crea discriminare între copii, educatoarea trebuie să încurajeze și să stimuleze copii cu nevoi speciale, dându-le încrederea în forțele proprii, în propria reușită în acțiunile întreprinse.

Educația incluzivă din grădiniță nu se aplică doar în cazul copiilor cu CES ci fiecărui copil în parte, pentru că fiecare are un ritm propriu de dezvoltare și la un moment dat poate avea nevoie de anumite cerințe speciale în ceea ce privește educația. Există, de asemenea, și anumite situații de risc derivate din mediul socio-cultural din care provine copilul și în toate aceste contexte și situații educatoarea trebuie să cunoască trăirile și comportamentele copilului, pentru a-l sprijini.

Pentru a eficientiza procesul instructiv-educativ organizat și derulat în grădiniță trebuie să existe o bună colaborare între educatoare, părinți, psihologi și profesorul logoped. Implicarea părinților într-o relație de parteneriat grădiniță-părinte presupune informarea părinților cu privire la programul grupelor, la conținuturile și metodele didactice, întâlniri și discuții, participări la expoziții, excursii, serbări, vizite etc., în care sunt implicați proprii lor copii.

S-a dovedit că metodele utilizate în cadrul educației incluzive (atât la grădiniță cât și în școală) pot îmbunătăți semnificativ performanța tuturor copiilor. Contrar educației din centre sau școli speciale, finalizată adeseori prin marginalizarea copiilor în afara societății, educația incluzivă pregătește terenul ideal pentru viitoarea lor integrare în societate.

Adoptarea unui curriculum flexibil, adaptabil și deschis care să servească drept instrument menit să sprijine dezvoltarea copilului, neîngrădind-o sub nicio formă, permite grădiniței să devină cu adevărat o grădiniță incluzivă.

Activitățile didactice derulate în grădiniță, proiectate și organizate într-o abordare curriculară integrată înglobează activități zilnice structurate în ALA, ADE și ADP. Toate aceste tipuri de activități, integrează în colectivele grupelor copii cu dificultăți și chiar diferite grade de handicap.

Pe lângă rutinele zilnice, cele mai eficiente activități, cu rezultate evidente în dezvoltarea abilităților socio-emoționale sunt tranzițiile concretizate în cântece, recitări, jocuri cu text și cântec, frământări de limbă etc.

Principala formă de organizare a procesului instructiv-educativ o constituie însă jocul. Prin intermediul jocului, treptat, încă de la vârsta preșcolară, copilul înțelege din ce în ce mai mult mecanismele de bază care asigură funcționarea societății, ce este bine și ce este rău printr-o participare activă la activitățile de grup. De asemenea, jocul presupune implicare și socializare.

În cadrul grădiniței, jocul îl obișnuiește pe copil să trăiască și să acționeze într-un grup mai mic sau mai mare de copii și să se manifeste puțin câte puțin independent față de părinți.

Deși jocul practicat în cadrul activităților instructiv-educative are un scop de care jucătorul nu este conștient, el nu este lipsit de semnificație. Astfel, un joc care s-a pornit doar de dragul distracției se poate transforma într-un important factor de exersare, fără ca jucătorii să fi avut această intenție. Un joc distractiv poate avea chiar efecte terapeutice, putând afirma în cele din urmă că exercițiul și terapia sunt efecte funcționale secundare, pentru copil primând aspectul distractiv al acțiunii.

În primul rând, în cazul copiilor cu tulburări de evoluție, el acționează ca un stimul pentru evoluție. În zilele noastre tot mai mulți copii suferă de tulburări nevrotice. Factorii care generează aceste tulburări pot fi: trăiri deosebit de apăsătoare, înfrânări puternice care generează timiditate, retragere, tăcere, sentimente de inferioritate. Astfel de copii manifestă timiditate, o stimă de sine scăzută, retragere, nesiguranță sau dimpotrivă, agresivitate. În astfel de cazuri raporturile copil-profesor, părinte-copil sunt, de cele mai multe ori, încordate. În aceste situații deosebite, jocul oferă, în primul rând, posibilitatea descoperirii/diagnosticării, iar în al doilea rând el poate fi folosit ca mijloc terapeutic, simpla participare a copiilor la joc având efecte terapeutice. Copilul nevrotic se află întotdeauna în conflict cu sine însuși, însă prin joc, prin efectul său armonizator copilul realizează o împăcare cu sine, dar și cu ceilalți conducându-l treptat în direcția unor reacții normale.

În concluzie, asigurând accesul tuturor copiilor la o educație de calitate, grădinița incluzivă face pași importanți în susținerea drepturilor copiilor la educație și egalitatea șanselor susținând cu tărie, în același timp anevoioasa și dificila luptă de schimbare a unor mentalități conservatoare și tradiționaliste în scopul promovării unor valori precum toleranța, nediscriminarea și acceptarea diversității.

BIBLIOGRAFIE:

- Culea, L.(2008), Activitatea integrată din grădiniță, Ghid pentru cadrele didactice, Editura Didactică, PublishingHouse, București
Toma, G.(2008), Suport pentru aplicarea noului curriculum pentru învățământul preșcolar, Nivel II, Editura Delta Cart Educațional, Pitești
Vrășmaș, E. (1999), Educația copilului preșcolar, Editura ProHumanitas, București
Vrășmaș, E. (2004), Introducere în educația cerințelor speciale, Editura Credis, București

SOFTURILE EDUCAȚIONALE ȘI FUNCȚIA LOR PEDAGOGICĂ

Prof. CĂPRUCIU MARINELA MIOARA,
Colegiul Național Pedagogic “Ștefan Velovan”, Craiova

Prin "soft educațional" denumim un program proiectat în raport cu o serie de coordonate pedagogice (obiective comportamentale, conținut specific, caracteristici ale populației țintă) și tehnice (asigurarea interacțiunii individualizate, a feedbackului secvențial și a evaluării formative); în sens larg, prin soft educațional se înțelege orice program proiectat pentru a fi **utilizat** în instruire/**învățare**.

Întrucât probabil că în momentul de față ar fi greu de gasit un domeniu subsumat **învățământului** în care activitățile rutiniere să nu poată fi preluate de computer - începând cu cele mai simple lucrări de birotică și de menținere la zi a băncilor de date privind fluxurile școlare și terminând cu consilierea profesională asistată - peste tot vom întâlni softuri specializate care își propun să ne amplifice puterea de a acumula, stoca și prelucra **informația**, precum și de a lua decizii pe baza **procesării** rapide a acestei **informații**. În multe dintre aceste activități softurile **utilizate** nu au fost proiectate special pentru domeniul **învățământului**, ci pentru a rezolva o problemă specifică, indiferent de domeniul social în care se **utilizează**.

Acestea sunt așa-numitele softuri utilitare (de ex., editoarele de texte, bazele de date, tabelele matematice).

Deoarece zona instruirii/**învățării** reprezintă un evantai problematic variat, și softurile educationale vor fi foarte diferite, reprezentând un evantai extrem de larg. Desigur că ponderea cea mai mare este cea a softului proiectat pentru instruire, dar implicarea noilor **tehnologii informatice** și **comunicaționale** a permis o multitudine de abordări, încât astăzi chiar instruirea asistată de computer capătă o coloratură de concept "clasic" atunci când apare împreună cu alte concepte ale zonei de intersecție "**învățământ** - computer".

Aceasta se datorează faptului că fiecare din activitățile subsumate domeniului "educație" - training, instruire, **învățare**, predare, educație - prin intersectarea cu specificul intervenției noilor **tehnologii** - aided, assisted, managed etc. - capătă o coloratură proprie, diferențiată; de aici și specificitatea softului proiectat pentru respectiva formă de activitate. Ne vom limita la un singur exemplu: una din problemele importante pe care le are de rezolvat un profesor este cea a controlului și planificării instruirii: aici computerul (de fapt, softul proiectat în acest scop) poate prelua o parte din sarcinile profesorului ca manager al instruirii, și anume:

- îi prezintă elevului oricând lista detaliată sau sintetică a obiectivelor pe care acesta trebuie să le atingă ca urmare a parcurgerii cursului respectiv, structura părților componente ale cursului, precum și alte categorii de **informații**;
- administrează teste pentru a determina progresul elevului, înregistrează datele obținute și oferă un feedback atât elevului, cât și profesorului;
- în raport cu **informațiile** disponibile recomandă o continuare adecvată a demersului instructiv;
- la nivel de clasă/grup/școală oferă **informațiile** relevante (indicatorii statistici) pe baza cărora se pot lua decizii privind **procesul** de instruire.

Softurile educaționale pot fi grupate în mai multe categorii raportându-ne la funcția pedagogică specifică pe care softul o îndeplinește în cadrul unui proces de instruire:

1. Softurile interactive pentru însușirea unor cunoștințe noi. dialog tutorial; dialog de investigare
2. Softuri de exersare ;
3. Softuri de simulare ;
4. Softuri pentru testarea cunoștințelor ;
5. Jocuri educative;

Softurile interactive pentru însușirea unor cunoștințe noi. Acestea creează un dialog între educabil și programul respectiv. Interacțiunea poate fi controlată de computer (dialog tutorial) sau de educabil (dialog de investigare). Termenul generic de tutor desemnează softul în care "drumul" educabilului este dirijat de computer. De regulă, un tutor preia una din funcțiile profesorului, fiind construit pentru a-l conduce pe educabil, pas cu pas, în procesul de învățare după o strategie stabilită de proiectantul softului.

Spre deosebire de tutor, softul de investigare folosește o altă strategie: elevului nu i se indică calea de parcurs - informațiile deja structurate, ci un mediu de unde elevul poate să-și extragă toate informațiile (atât cele factuale, cât și cele procedurale) necesare pentru rezolvarea sarcinii, pe baza unui set de reguli; calea parcursă depinde într-o mare măsură de cel care învață (atât de nivelul propriu de cunoștințe, cât și de stilul de învățare).

Softuri de exersare (Drill-and-Practice). Prin softurile de acest se realizează exersarea individuală pentru însușirea unor date, procedee, tehnici sau formării unor deprinderi specifice; sunt,

de obicei, un supliment al lecției tradiționale. Acestea îl ajută pe profesor să realizeze activitățile de exersare, permițând fiecărui elev să lucreze în ritm propriu și să aibă mereu aprecierea corectitudinii răspunsului dat.

Valoarea pedagogică este reflectată de măsura integrării în realizarea activității de învățare.

Softurile de simulare permit reprezentarea controlată a unui fenomen sau sistem real, prin intermediul unui model cu comportament analog. Se oferă astfel, posibilitatea modificării unor parametri și observării modului cum se schimbă comportamentul sistemului.

Scopul simulării este de a ajuta elevul în crearea unui model mental util permițând acestuia să testeze în mod sigur și eficient comportarea sistemului în diverse situații.

Simulările: pot conține o prezentare inițială a fenomenului, procesului sau echipamentului; ghidează activitatea educabilului; oferă situații practice pe care educabilul trebuie să le rezolve și atestă nivelul de cunoștințe și deprinderi pe care acesta le posedă după parcurgerea programului de instruire.

Avantajele utilizării activităților de simulare pe calculator sunt numeroase. Menționăm câteva dintre acestea: creșterea motivației; învățarea eficientă; controlul asupra unor variabile multiple; prezentări dinamice și reluarea simulării în ritmul propriu al elevului, atât timp cât este necesar, pentru înțelegerea fenomenului.

În ceea ce privește caracteristicile softurilor pentru testarea cunoștințelor acestea depind de mai mulți factori - momentul testării, scopul testării, tipologia interacțiunii (feedback imediat sau nu). Aceste softuri apar uneori independente, alteori făcând parte integrantă dintr-un mediu de instruire complex. Dealtfel, secvențe de testare pot exista și în alte tipuri de softuri, în dependență de strategia pedagogică și sunt destinate pentru a măsura progresul în învățare.

Învățământul tradițional românesc a fost și rămâne încă dominat de multidisciplinaritate, concept utilizat cu precădere și în contextul actual al noilor tendințe din învățământul românesc. Motivațiile acestor tendințe sunt legate nu numai de conservatorismul managerilor actuali de la nivel local și național, dar și de competențele pe care le oferă furnizorii de educație din învățământul superior. Majoritatea universităților românești formează specialiști pe un anumit domeniu de competențe, uneori cu o specializare îngustă care nu se mai justifică în contextul dezvoltărilor tehnologice actuale. Cu alte cuvinte, un învățământ modern la nivel liceal și chiar gimnazial, trebuie să cuprindă educația interdisciplinară ca una din țintele strategice pentru elevul viitorului. Acest mod de educație implică corelarea conținuturilor conceptuale, metodologice și practice ale diferitelor discipline. Nu este scopul acestei lucrări de a divaga pe teme filozofice legate de conceptele utilizate în educația contemporană modernă, ci căutăm să scoatem în evidență anumite aspecte de ordin practic privind implementarea unei educații interdisciplinare într-o strategie tip „bottom-up”, adică pornind de la nivelul local al unităților școlare către nivelul superior, decizional, al organismelor naționale care asigură managementul educației, cu ultim element în acest lanț decizional – ministerul educației.

Interdisciplinaritatea are drept obiectiv **transferul metodelor dintr-o disciplină într-alta**, transfer care s-a făcut în mod implicit în evoluția învățământului din țara noastră și nu numai. Este cunoscut faptul că multe metode matematice au fost transferate în fizică, chimie, arhitectură etc., iar cu dezvoltarea tehnicii de calcul actuale nu există un domeniu al științei și tehnicii în care informatica să nu-și fi simțit prezența. Acest transfer de concepte și metode dintr-o disciplină într-alta a avut ca efect generarea unor noi discipline cu un pronunțat caracter interdisciplinar ca: informatica economică, informatică medicală, biomedicină etc. Chiar și această știință numită management educațional are un pronunțat caracter interdisciplinar și nu trebuie să surprindă pe nimeni că un management performant al educației presupune o abordare interdisciplinară a practicilor și metodelor pedagogice contemporane.

Trecerea de la viziunea multidisciplinară a formării elevilor spre formarea viziunii interdisciplinare asupra lumii implică un efort considerabil al dascălului care trebuie în primul rând să aibă o cultură solidă în domeniul specialității, care să-i permită să identifice sau să caute metode noi ale procesului instructiv-educativ, menite să ducă la formarea elevului spre o înțelegere sau abordare interdisciplinară a subiectelor abordate și, în general, să capete o viziune interdisciplinară a lumii reale. Numai în acest fel activitățile interdisciplinare desfășurate la nivelul școlii capătă

pronunțate valențe formative și duc la promovarea unei noi calități a educației, la promovarea unei noi atitudini față de muncă și, de ce nu, la un elev de tip nou pregătit să facă față provocărilor unui viitor în care conceptul de educație va avea alte sens decât cel tradițional, dominat de multidisciplinaritate.

Trecerea de la un învățământ multidisciplinar la un învățământ interdisciplinar este o problemă deschisă, iar soluțiile la această problemă au o arie, de regulă, limitată în sensul că se referă fie la domenii ale științelor naturii (matematică- fizică, matematică- chimie, fizică- chimie, istorie- religie etc.), fie la domenii tehnice unde interdisciplinaritatea se impune în mod firesc, întrucât cuplajul natural al fenomenelor fizice din diverse dispozitive sau instalații tehnice face imposibilă analiza acestor discipline fără o abordare interdisciplinară. De exemplu, a prezenta un element esențial al instalațiilor electrice cum este cablul electric, numai din punct de vedere al faptului că acesta este sediul unui câmp electromagnetic, este o abordare nu numai simplistă, dar și fără finalitate practică. Un cablu electric este sediul unor forțe electrodinamice și a unui câmp termic, generate de curentul electric, adică o analiză completă a acestui element presupune o abordare din punct de vedere electric și mecanic. Și exemplele pot continua la multe discipline tehnice iar sarcina dascălului este să identifice în fiecare lecție modul de abordare interdisciplinară a unor fenomene sau obiecte fizice.

Dacă ne limităm discuția la modalitățile de implementare a interdisciplinarității în învățământul liceal românesc, dispunem în acest moment de un cadru legislativ care urmărește implementarea conceptului cel puțin la două nivele de perfecționare și anume:

1. Obținerea titlului de doctor se poate obține pe specializări interdisciplinare
2. Noua lege a educației (legea 1/2011) impune la obținerea gradului didactic II (art. 242 al. 4, litera b) ca o cerință obligatorie:
 - „b) un test din metodica specialității, cu abordări interdisciplinare și de creativitate, elaborat pe baza unei tematici și a unei bibliografii aprobate de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, pentru fiecare specialitate în parte;”

Putem identifica anumite premise care facilitează aceste implementări și anume:

1. existența unor discipline susceptibile de a fi tratate interdisciplinar, mai ales în domeniul disciplinelor tehnice;
2. extinderea cercetărilor bidisciplinare la nivel de discipline învecinate;
3. curriculum-ul școlar facilitează promovarea interdisciplinarității, un rol important jucându-l C.D.Ș - ul;
4. realizarea de lecții interdisciplinare deschise la nivelul catedrelor .

Dacă ne referim la predarea disciplinelor tehnice în învățământul liceal actual, vom observa granițele bine delimitate de fiecare disciplină, cu posibile suprapuneri parțiale. Însă implicit în predarea oricărei discipline tehnice apar concepte și elemente specifice unei abordări interdisciplinare în care axiomele proprii unei discipline tind să se suprapună cu axiomele unor discipline înrudite. Această abordare interdisciplinară este realizată, de regulă, pe orizontală între discipline învecinate în sensul că studiază fenomene înrudite (de exemplu, efectul Joule al curentului electric la discipline ca Electrotehnică aplicată, Circuite electrice etc. poate fi prezentat într-o abordare interdisciplinară electrotehnică - mecanică). Dinamica pronunțată a tehnologiilor informatice face tot mai pronunțată interferența informaticii cu actul predare-învățare al majorității disciplinelor de bază și de specialitate.

Bibliografie

1. Adăscăliței, A., Instruire asistată de calculator, Editura Polirom, Iași, 2007 ;
2. Jinga, I., Istrate, E. Instruirea și evaluarea asistată de calculator, Editura ALL, București, 2006;
3. Magdaș, I., 2007. Didactica Informaticii, de la teorie la practică. Cluj-Napoca: Editura Clusium;
4. Noveanu, E. & Istrate, O. (2005). *Proiectarea pedagogică a lecțiilor MM. Modulul II. Problematica obiectivelor*. București: Preprint;
5. Radu, I. T. (2000). *Evaluarea în procesul didactic*. București: Editura Didactică și Pedagogică;
6. Roșca, I., Zamfir, G., Apostol, C.G., Bodea, C.N., Informatica instruirii, Editura Economică, București, 2002,

UTILIZAREA TIC ÎN PROCESUL DE PREDARE-ÎNVĂȚARE LA ELEVII CU CES

-Studiu științific-

prof. Căpruciu Marinela Mioara,
COLEGIUL NAȚIONAL PEDAGOGIC „ȘTEFAN VELOVAN”, Craiova

Comunicarea profesor-elev realizată prin intermediul Internetului este centrată atât pe informarea elevului, pe transmiterea de cunoștințe întemeiate științific, dar și pe formarea acestuia. Caracterul informativ al Internetului în comunicare profesor – elev se manifestă prin multitudinea de informații (din variate domenii de activitate) care sunt puse la dispoziție elevului și de rapiditatea intrării în posesia acestora. Se scurtează astfel timpul alocat căutării informațiilor relevante în domeniu, în favoarea timpului alocat studiului individual. Caracterul formativ este mai accentuat în comunicarea prin Internet și este datorată importanței acordate individualizării muncii fiecărui elev. Astfel, elevul este înzestrat cu abilități de muncă individuală, abilități de comunicare, abilități de argumentare a punctului propriu de vedere, abilități de gândire critică, cu spirit de independență, etc. Este clar că nu putem exclude posibilitatea valorificării Internetului ca alternativă educațională în învățământul față în față, având în vedere necesitatea adaptării învățământului la cerințele societății informaționale (care au în vedere abilitarea elevului cu noile tehnici informaționale). Avansul tehnologiei informaționale schimbă radical modul nostru de viață, de comunicare cu ceilalți, de recepționare a informațiilor.

Folosirea calculatorului poate fi și o lecție de logică; elevul înțelege regulile după care funcționează computerul și lucrurile din viața sa se vor desfășura sub semnul ordinii. Calculatorul este un mijloc foarte util pentru scrierea temelor pentru școală sau a altor sarcini asemănătoare; informațiile primite în școală au rol important pentru pregătirea de mai târziu a elevului, pentru sarcinile de serviciu și, de ce nu, pentru relaxare.

Calculatorul este foarte util atât elevului cât și profesorului însă folosirea acestuia trebuie realizată astfel încât să îmbunătățească calitativ procesul instructiv-educativ, nu să îl îngreuneze. Utilizarea la întâmplare, fără un scop precis, la un moment nepotrivit a calculatorului în timpul lecției duce la plictiseală, monotonie; ineficiența învățării prin neparticiparea unor elevi la lecție, nerealizarea obiectivelor lecției, izolarea elevilor și chiar repulsie față de acest mijloc modern de predare-învățare. Folosirea în exces a calculatorului poate duce la pierderea abilităților practice, de calcul și de investigare a realității, la deteriorarea relațiilor umane. Deci integrarea softurilor educaționale în lecție trebuie să țină seama de scopurile și obiectivele operaționale, de gradul de pregătire al profesorului în utilizarea calculatorului, de stilul profesorului, de numărul de elevi, de interesul, cunoștințele și abilitățile acestora, de atmosfera din clasă și tipul programelor folosite, de timpul cât se integrează softul în lecție, de sincronizarea explicațiilor cu secvențele utilizate, de metodele de evaluare, de fișele de lucru elaborate.

Calculatorul trebuie folosit astfel încât să urmărească achiziționarea unor cunoștințe și formarea unor deprinderi care să permită elevului să se adapteze cerințelor unei societăți aflată într-o permanentă evoluție. Acesta trebuie să fie pregătit pentru schimbări, să le întâmpine cu entuziasm nu cu frică și rezistență.

Pe plan internațional mediile virtuale de învățare sunt în plină ascensiune, iar Comunitatea Europeană alocă fonduri substanțiale privind procesul educațional în societatea informațională. O mare parte din proiectele destinate procesului educațional, finanțate de Comisia Europeană se bazează pe metodele și tehnicile multimedia și telematica. Pe plan internațional s-au înființat diferite organisme care supervisează procesul de implementare a noilor tehnologii în învățământul deschis la distanță în universități și totodată urmăresc impactul privind globalizarea și lărgirea sa.

În ceea ce privește situația din țara noastră, menționăm că până în prezent nu exista un sistem experimental complex care să conțină metode, tehnici și instrumente destinate învățării la distanță prin intermediul Internet-ului. Formarea cursantului pentru societatea de mâine impune noi forme de învățământ, în particular *școli virtuale* care implică noi tehnologii și forme de predare, învățare și evaluare.

CARACTERISTICILE ÎNVĂȚĂMÂNTULUI DESCHIS LA DISTANȚĂ

Noile medii de învățare și noile tehnologii de educație, în particular *învățământul deschis la distanță*, pot fi considerate ca o potențială soluție pentru a veni în întâmpinarea problemelor privind dificultățile de a găsi resurse pentru acoperirea lipsei edificiilor de învățământ, a materialelor educaționale (biblioteci, laboratoare, hardware și software etc.).

Internet-ul, ca o colecție internațională de noduri electronice interconectate și o mulțime de protocoale pentru comunicare între computere, reprezintă un instrument puternic de accesare a unei largi varietăți de informații, și servește pentru conectarea persoanelor în vederea facilitării schimbului de informații. Protocoalele includ o listă largă, în continuă dezvoltare, care furnizează accesul pe Internet.

Accesul elevilor la serverul cu cursuri și materiale de curs trebuie să nu creeze probleme. Dar, există situații în care conectarea devine greoaie, de exemplu cazul în care liniile sunt ocupate sau nu se poate face conectarea, sau când software-ul de navigare disponibil (Netscape/ Internet Explorer) suferă modificări care nu pot fi puse în lucru imediat. În general, elevii sunt frustrați de numărul de conexiuni greșite și de timpul de așteptare pentru realizarea asignărilor.

EVALUAREA CUNOȘTIINȚELOR SAU EXAMINAREA

După terminarea fiecărui curs semestrial sau anual, pentru măsurarea cunoștințelor dobândite de elevi și a gradului de înțelegere a conceptelor și noțiunilor, este necesară *evaluarea finală a cunoștințelor* sau *examinarea*. O evaluare de calitate asigură trecerea de la o maximizare a volumului de cunoștințe predate la cunoștințele însușite și aprofundate în vederea utilizării acestora cu mai multă siguranță. Examinarea finală o realizează profesorul.

O componentă organică a noului tip de învățământ trebuie să o constituie *evaluarea asistată de calculator* (EAC), care poate fi utilizată și în învățământul forma clasică. Cu siguranță, că trecerea la acest nou sistem de evaluare va întâmpina greutăți la mai multe niveluri. În primul rând este vorba de o structură organizatorică și o dotare corespunzătoare cu hardware și software în sala de examinare în primul rând, apoi în sălile destinate activităților didactice de care trebuie să se ocupe școala. Apoi este necesară o dotare la domiciliu și conectare la rețea a elevului, necesară atât fazei de pregătire a lecțiilor cât și etapei de furnizare a răspunsurilor. În plus, ne putem aștepta la o rezistență obișnuită datorată eforturilor de readaptare a profesorilor și a unor erori inerente care apar la început. Cu toate acestea elementul esențial este să pășim pe calea schimbării.

Noile tehnologii informatice (NTI) au transformat, și vor continua să transforme, în mod dramatic sensul transmiterii de informații și cunoștințe. Individul se confruntă cu dificultăți sporite în navigarea prin labirintul de cunoștințe. Dacă vrea să reușească în lungul drum al învățării pe parcursul vieții el are nevoie să stăpânească strategiile necesare pentru a se putea orienta prin această masă de informații și să le poată face coerente și relevante.

Răspândirea informației și tehnologiilor de comunicare în viața de zi cu zi a lărgit distanța dintre școală și lumea de din afara ei. Oamenii au acum acces la diverse surse și canale de informații. Ei sunt supuși unei asemenea "inundări" cultural de către mass-media încât dacă școala vrea să iasă învingătoare din această confruntare trebuie să facă eforturi pentru *dezvoltarea de noi deprinderi care să-l înarmeze pe instruit cu capacitatea de a distinge cultura din noianul de informații* și de a putea face diferența între lumea reală și cea digitală.

Procesul educațional actual cunoaște un transfer de la forma sa tradițională către un proces digital [Cristescu, 2002] situația pedagogică având drept component distinctă calculatorul electronic. Acest transfer către mediul digital este determinat de necesitatea stăpânirii informaționale a proceselor în timp real în contextul globalizării.

Utilizarea calculatoarelor în educație este asociată în mod tradițional cu utilizarea programelor drill & practice. În această formă de instruire, fiecare primește informația memorată în interiorul media (de exemplu, text sau imagine); calculatorul furnizează instruirea sub formă predeterminată (urmând un anumit program „algoritm”). Deși, în acest software educațional se regăsește un anumit grad de interactivitate, intenția generală este aceea de a lăsa calculatorul să controleze secvența de învățare instruiții fiind, în general, receptori pasivi ai respectivelor informații și instrucțiuni. Apar, astfel, unele întrebări firești: Aceasta este tot ce poate face calculatorul în procesul de instruire? Cum putem mări participarea celor instruiți în situațiile IAC ? Explorând modul de utilizare al calculatoarelor dincolo de forma tradițională de IAC (cel mai frecvent, sub forma de drill & practice) se conturează câteva *direcții de utilizare a calculatorului în instruire*.

În primul rând, calculatoarele pot fi utilizate, ca *instrumente constructive* pentru achiziția cunoștințelor în cadrul lucrului la proiecte, a lucrului în colaborare, în învățarea bazată pe resurse și în implicarea învățării în utilizarea instrumentelor comunicative.

În al doilea rând, după cum a sugerat [Jonassen, 1997], anumite software-uri educaționale pot fi utilizate ca „*instrumente mentale*” pe care le-a definit ca fiind aplicații informatice care pot fi utilizate pentru a reprezenta ceea ce știi și, în etapa următoare, să lărgescă această sferă printr-o gândire critică.

În al treilea rând, o serie de aplicații informatice pot fi folosite ca instrumente care ajută la dezvoltarea gândirii creative și a celei critice.

Materialul de față încearcă să aducă în atenție beneficiile integrării TIC în educație. Metodele de predare bazate pe TIC sau diversificate, devenind mai eficiente și mai motivante pentru elevii și profesorii. Majoritatea elevilor români doresc "să utilizeze mai mult computerul și Internetul pentru lecții la diferite discipline. Ei consideră, în proporție de 90%, că aceia dintre ei care nu au acces la un calculator vor fi dezavantajați mai târziu."

În învățământ, activitatea de predare-învățare desfășurată de profesor pentru elevii/studenții săi, trebuie concepută, proiectată și realizată (prin urmare, gândită și îmbunătățită) astfel încât aceasta să devină instructivă, atractivă și eficientă pentru elevi/studenți, iar învățarea să se realizeze cu plăcere și cu bucuria cunoașterii. Pentru aceste obiective, permanent, în întreaga sa activitate, un profesor va avea în vedere îmbunătățirea metodele de predare, să învețe și să cunoască metodele pedagogice moderne, să se preocupe pentru utilizarea tehnologiilor oferite de calculator în procesul de predare-învățare, să conceapă și să utilizeze metode eficiente de evaluare în educație. Pe de altă parte, elevii/studenții vor fi antrenați și preocupați în procesul învățării pentru adaptarea atitudinii lor la schimbările din formarea lor profesională și din integrarea în societate.

Importanța noilor tehnologii pentru educație este larg recunoscută, devenind, în ultimele decenii, un leit-motiv al discursului despre educație la toate nivelurile – curriculum și practica didactică, formarea cadrelor didactice, dezvoltarea instituțiilor școlare, politici educaționale sau administrarea sistemului de învățământ.

Crearea de clase virtuale și facilitățile Google Classroom

Toate facilitățile și serviciile oferite de Google nu pot fi accesate decât dacă utilizatorul are creat un cont Google. Un singur cont Google pentru toate serviciile Google. Prin urmare, utilizatorul ce nu are creat un cont Google, trebuie să-și creeze cont sub Google, și astfel beneficiază de toate serviciile Google, de exemplu: Gmail (serviciul e-mail), crearea unui Blog (Blogger), crearea unui site (Sites), aplicații pentru educație Google Apps for Education (GAPE), creare și stocarea de documente (Docs și Drive), crearea de formulare și chestionare (Drive) etc. Școala virtuală Google (Google Classroom) este esențială dacă se utilizează Google Apps for Education (GAPE), deoarece este o modalitate excelentă de a gestiona fluxul de lucru pentru studenți. Este atât de ușor să se partajeze documente Google cu clasa dvs. și, cel mai important, permite profesorilor să creeze o copie a documentului pentru fiecare student. De aici, clasa Google creează, de asemenea, dosare stocate în Google Drive, atât de profesor cât și de studenți. Funcția de anunțare este, de asemenea, foarte utilă pentru crearea de discuții online cu clasa, unde chiar cel mai tânăr student poate avea ceva de spus.

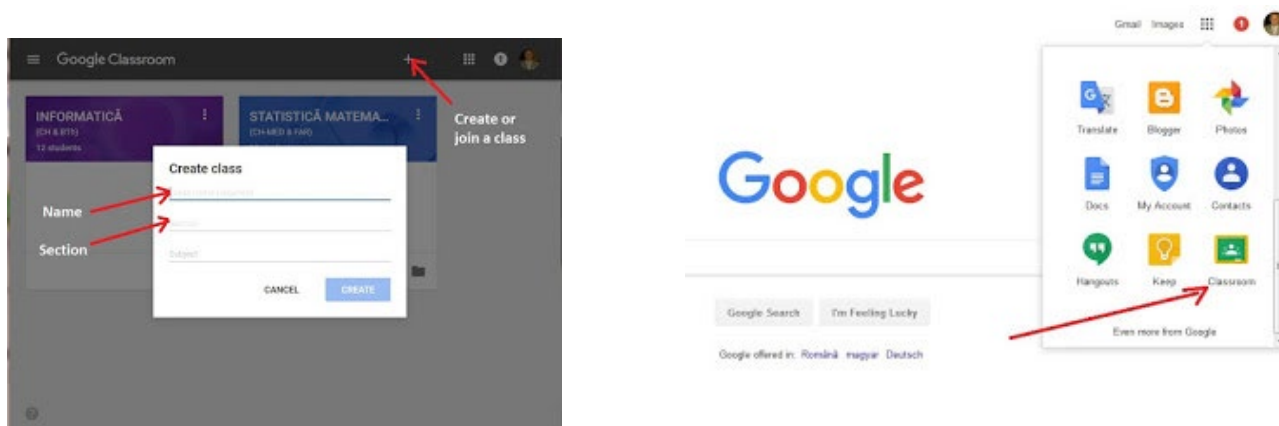
G Suite for Education permite școlilor / universităților să decidă ce servicii Google le pot utiliza studenții lor și oferă protecție suplimentară de confidențialitate și securitate, care este importantă într-un cadru școlar sau universitar. Elevii nu pot folosi clasa Google într-o școală sau universitate cu conturile lor personale.

Google Classroom: interacțiune și colaborare - Aplicația facilitează interacțiunea și colaborarea profesor – elev/student deoarece elevii/studentii pot să inițieze conversații cu profesorul și să adreseze întrebări la care pot primi răspuns în timp real, iar temele pot fi predate mai ușor de pe orice dispozitiv utilizat de către elevi (desktop, tabletă, smartphone). Google Classroom le permite elevilor/studentilor inserarea de imagini la întrebări și răspunsuri multiple în formularele Google (Google Forms). Google Classroom oferă părinților posibilitatea să primească rezumate ale activității copiilor pentru a fi informați permanent cu privire la evoluția și rezultatele lor la școală.

Este oferit un GHID Google Classroom cu următoarele capitole [1]: Overview (About Classroom, How Classroom works, Guardians, Extending Classroom, Google for Education Help Forum); Teachers (Get started, Create and manage classes, Create and grade student work, Communicate with your students, Communicate with guardians, Troubleshooting for teachers); Students (Get started, Manage classes, Manage work, Connect with your class, Troubleshoot errors and access to Classroom).

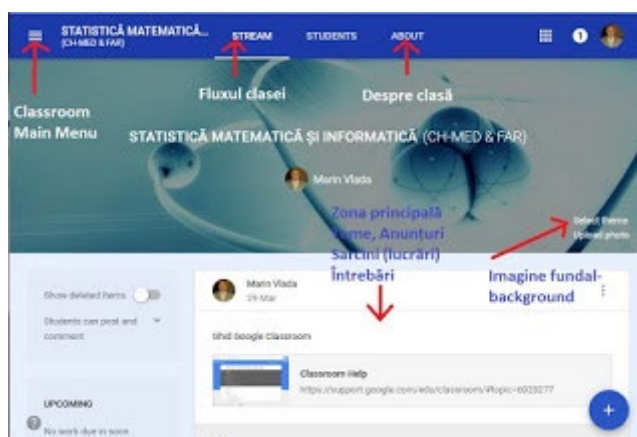
Etapele în crearea unei clase cu Google Classroom

Etapa 1: La adresa <https://classroom.google.com> se accesează aplicația Google Classroom, se selectează butonul Sign in, iar apoi se face conectarea prin adresa de e-mail (cont Google) și parola.

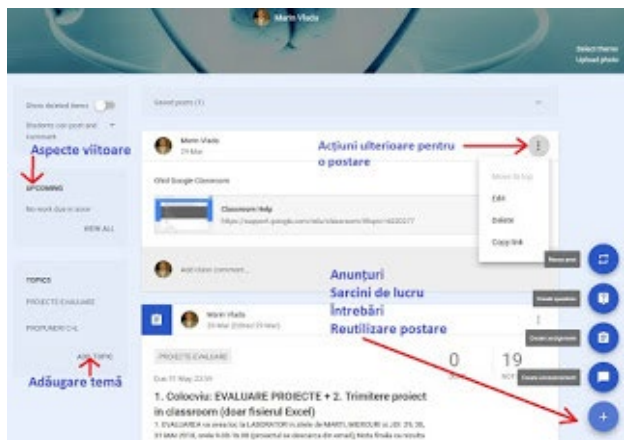

Etapa 2: Se va accesa butonul + pentru Create or join a class aflat în partea de dreapta-sus, după care se vor indica: Numele clasei (Ex. Clasa a X-a) și Section (Numele disciplinei).

Etapa 3: Se va opta pentru imaginea de fundal prin Select theme sau Upload photo, se vor introduce informații generale despre clasă (About) și se pot posta resurse (Add materials). Fluxul clasei (Stream) se va afișa și gestiona în pagina principală afișată central: Teme, Anunțuri, Sarcini de lucru, Întrebări. În cazul în care se creează mai multe clase, utilizatorul le gestionează prin Meniul principal (Classroom Main Menu) aflat în partea stânga-sus (≡).

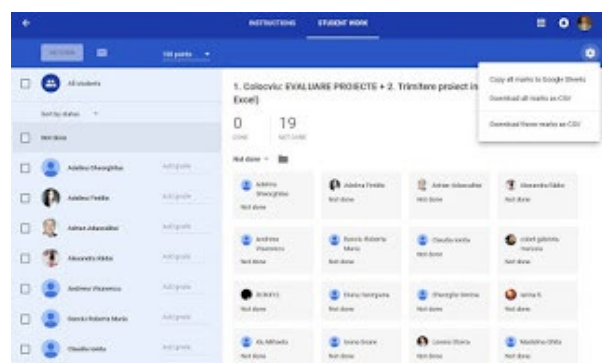
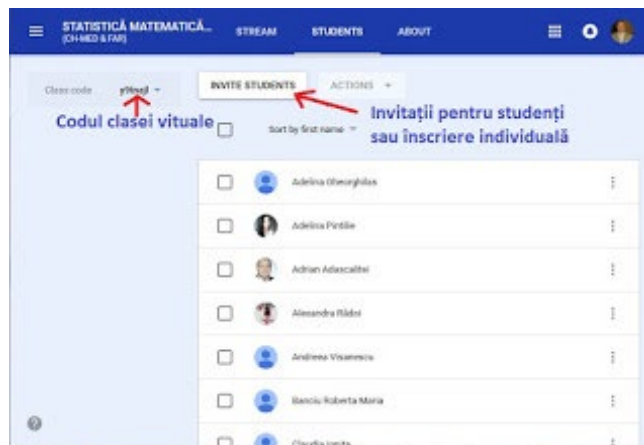

Etapa 4: Activitatea didactică se va realiza prin facilitățile oferite de Google Classroom conform următoarelor acțiuni ce vor fi urmate de postări afișate în pagina principală (STREAM): Teme, Anunțuri, Sarcini de lucru, Întrebări. Orice postare poate fi trecută în top-ul paginii principale (Move to top). UPCOMING (aspectele viitoare) sunt toate Temele, Sarcinile și Întrebările adresate membrilor clasei respective și care urmează a fi evaluate. Exemple de activități: test, teza, proiect etc.

de e-mail ale acestora sau, prin înscrierea individuală a acestora prin intermediul codului primit de la profesor.

Etapa 5: Înscrierea elevilor/studenților se poate face prin trimirerea de invitații având adresele

Etapa 6: Gestiunea informațiilor și a resurselor primite de la elevi/studenți și analiza evaluării sarcinilor de lucru. Dacă se realizează marcarea tuturor elevilor/studenților sau o parte dintre ei, o copie se poate

salva într-un Google Sheets. Exemplu de activitate: susținerea tezei la o disciplină. Se va crea tema "Teză sem. I". Profesorul va încarca fișierele cu teste, iar fiecare elev va descărca testul corespunzător pe calculatorul propriu, în folderul denumit cu numele și prenumele său. La terminarea timpului alocat pentru elaborarea tezei, elevii vor încărca toate fișierele create în format arhivat (arhiva va avea numele și prenumele elevului). Profesorul va face evaluarea, va trece notele și apoi, pot fi transmise prin e-mail fiecărui elev.

BIBLIOGRAFIE

1. Ghid Google, <https://support.google.com/edu/classroom/#topic=6020277>
2. Google for Education, <https://edu.google.com/intl/ro/products/productivity-tools/classroom/>
3. Resources for IT teams, https://edu.google.com/k-12-solutions/it-guide/?modal_active=none&story-card_activeEl=plan

Plan de lecție

Prof. Dabija Dumitrița Doinița
Centrul Școlar de Educație Incluzivă "Sf.Andrei" Gura umorului

Clasa: a XI-a

Data:

Prof: Dabija Dumitrița Doinița

Disciplina: Matematică

Titlul lecției : Aplicații de sinteză

Tipul lecției: Consolidare de cunoștințe

Scopul: Aplicarea cunoștințelor învățate la rezolvarea unor probleme din practică și din meserie și conștientizarea importanței acestei discipline pentru viața personală.

Obiective operaționale : La sfârșitul lecției, elevii vor fi capabili să:

- numească noțiunile învățate până acum: perimetru și arie pentru dreptunghi și pătrat; calcularea T.V.A.-ului; calcularea prețurilor;
- aproximeze și apoi să măsoare și să calculeze perimetrul și aria clasei și a diferitelor obiecte din clasă.
- calculeze prețul pentru diferite materiale necesare pentru clasă;
- definească noțiunea de procent și importanța sa.
- Aplice calcularea perimetrului și a ariei și în alte situații din viața cotidiană.

Metode și procedee :conversația euristică, metoda investigației, lucru pe grupe, fișe de lucru, tratarea diferențiată.

Material didactic : fișe de lucru, ruleta, figuri geometrice din carton, etc.

Durata :45 min.

Desfășurarea lecției :

Momentele lecției	Conținut și sarcini de învățare	Metode și procedee	Moduri de organizare	Evaluare
Pregătirea clasei pentru lecție	- captarea atenției elevilor; - verificarea prezenței. - pregătirea materialelor necesare pentru lecție.	Conversația	activitate frontală	
Reactualizarea prin întrebări a cunoștințelor teoretice	Anunț elevii că astăzi vom studia o lecție care ne permite aplicarea în practică a cunoștințelor de matematică.Enunț titlul lecției:Aplicații de sinteză. Se va capta atenția clasei prin motivarea importanței noțiunilor studiate până acum atât în viața de zi cu zi cât și în meseria aleasă. Se va face precizarea că astăzi dintre toate noțiunile studiate până acum de la începutul	Conversația euristică Explicația	activitate frontală	Capacitatea de a participa la discuții, de a formula enunțuri corecte și de rezolva probleme Capacitatea de a coopera

Consolidarea prin aplicații practice a cunoștințelor învățate	semestrului 2 ne ocupăm de aplicarea în practică a calculului perimetrului și ariei dreptunghiului și pătratului și de calcularea prețului pentru anumite materiale necesare. Se reactualizează prin întrebări frontale cunoștințele teoretice. -Împart elevii în două grupe prin folosirea unor cartonașe cu numere pare și impare. Fiecare grupă primește câte o fișă de lucru(anexa 1). Se realizează un concurs între cele două grupe.Grupa care aproximează cât mai corect dimensiunile cerute câștigă. Măsurăm apoi împreună obiectele cerute pentru a afla dimensiunile corecte.Fiecare grupă calculează apoi ceea ce se cere în fișa respectivă. Pentru dimensiunile clasei vom calcula împreună cât costă parchetul pentru renovare. Li se va prezenta apoi elevilor și alte situații din viață și din meserie în care folosim calculul perimetrului(anexa2).	Investigația	lucru diferențiat	cu profesorul și de a respecta indicațiile date.
		Activitate practică de măsurare	lucru pe grupe	Capacitatea de a înțelege informația și de a aplica la rezolvarea unei probleme ca exemplu, de colaborare, de comunicare.
Reflecție	Elevii se așează la locuri lor și primesc textul din anexa 3 Se evaluează ora și se anunță tema următoare.	Metoda exercițiului	lucru individual	Însușirea cunoștințelor prin aceste metode active , capacitatea de a aprecia o activitate , de a sintetiza aplicarea cunoștințelor de matematică în practică.

Anexa 1.

În tabelul următor treceți următoarele mărimi (prima dată aproximându-le iar apoi măsurând și trecând valorile reale).Calculați apoi perimetrul și aria

Grupa1.

	Lungime		Lățime		Perimetru		Arie	
	Valoare estimată	Valoare reală	Valoare estimată	Valoare reală	Valoare estimată	Valoare reală	Valoare estimată	Valoare reală
Clasa								

Calculați apoi cât costă parchetul pentru renovarea clasei dacă metrul pătrat este 45 lei fără TVA.

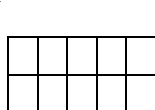
Grupa2.

	Lungime		Lățime		Perimetru		Arie	
	Valoare estimată	Valoare reală	Valoare estimată	Valoare reală	Valoare estimată	Valoare reală	Valoare estimată	Valoare reală
Tabla								

Dacă unul din colegii voștri a spart tabla calculați cât costă sticla pentru înlocuirea tablei dacă un metru pătrat de sticlă este 16 lei fără TVA.

Anexa 2.

1)Un alt exemplu unde putem folosi noțiunea de perimetru este dat de panourile solare. Cantitatea de energie pe care fiecare panou o furnizează depinde de suprafața lui.Cantitatea de material necesară pentru instalarea panoului(pentru ramă) depinde de perimetrul lui. Aria panourilor este aceeași dar perimetrul se schimbă când aranjamentul este diferit. Așezați cele 10 panouri în două moduri și calculați de fiecare dată perimetrul.Ce observați?

2) a.Câte porții de prăjituri cu dimensiunea de 4cm/4cm se pot obține dintr-o tavă cu dimensiunile de 32cm/24cm?

b) Dacă am două torturi :unul cu dimensiunile de 32cm/24cm și unul cu dimensiunile de 28cm/28cm și vreau să le ornez de jur împrejur cu o bandă din marțipan ,îmi sunt suficienți 250cm de bandă?

Anexa 3.

1) Completează grila următoare privind cât de mult ți-a plăcut această oră de matematică ?

Foarte mult	Mult	Îmi este indiferent	Puțin	Foarte puțin

2) Argumentează în cel mult 5 rânduri dacă această metodă este eficientă pentru tine la învățarea matematicii.

Exemplu de bune practici în integrarea elevilor cu CES

Prof. învă. primar, Diaconu Niculina
Școala Gimnazială Iustin Pîrvu- Poiana Teiului, Neamț

Fiecare profesor știe că elevii trebuie abordați individual ținând cont de personalitate, situație familială, stare de sănătate. Actul de învățare se produce mai facil când demersul didactic e conceput astfel încât informația să fie pe înțelesul fiecărui învățăcel. Iar când colaborarea cu familia elevului e una strânsă și în interesul copilului, se pot realiza adevărate minuni.

Într-o zi de început de septembrie, în 2019, m-au căutat niște părinți care doreau să își înscrie copilul în clasa preg. Mi-au spus că e special, diferit de ceilalți copii, dar nu am înțeles prea bine la ce s-au referit, apoi l-au adus să îl cunosc. Un băiețel cu niște ochi mari și expresivi, foarte politicos, dar, într-adevăr altfel decât ceilalți copii. Avea un diagnostic groaznic: autism. Grav. I-am văzut emoționați. Le era teamă că nu îl voi primi în clasa mea. Însă, pentru mine situațiile altfel sunt povocări. Toți copiii au dreptul să învețe. Dacă acesta a ajuns la mine, înseamnă că aici îi era locul. Nu știam nimic despre boala lui și atunci nu existau foarte multe informații. Părinții elevului mi-au adus materiale, mi-au explicat cum au lucrat cu el (terminaseră deja terapia ABBA și lucrau acasă câte 4 ore pe zi la măsută). Avea în spate o serie întreagă de specialiști: neurolog, psiholog, psihiatru, etc. Venea de la o grădiniță unde doamna educatoare s-a ocupat de el. Conștientizam faptul că va fi greu, că voi fi nevoită să arunc la coș mare parte din ce am învățat în liceu și să adopt metode noi de lucru, dar ochii aceia mari, limpezi și întrebători... Așa a început o poveste extraordinară.

Bineînțeles că nu a fost totul roz. M-am lovit de mentalitatea părinților celorlalți copii din clasă (Cum, la o școală de prestigiu primiți și astfel de elevi? Să plece!) Le-am explicat că în școlile de masă au dreptul să se înscrie și să învețe toți copiii și că nu putem priva pe nimeni de acest drept.

Am constatat că elevul meu special în adevăratul sens al cuvântului era singurul din clasă care știa să își lege șireturile, să își împăturească hainele, să își așeze rechizitele într-o ordine desăvârșită. De asemenea, era înzestrat cu o memorie extraordinară și avea înclinații către matematică și științe. Acestea m-au ajutat să îl integrez în colectiv. Ceilalți copii au observat că poate calcula mai repede decât ei. Ajunseseră ca atunci când lucram la matematică pe echipe, să îl solicite toți. Am început să pun condiții. Echipa cu care lucra, trebuia ca în pauză să îl implice în jocuri. Așa s-au apropiat și s-au împrietenit.

Am beneficiat și de ajutorul C.J.R.A.E. Am fost trimisă în asistență la ore la o școală specială să văd cum se lucrează cu copiii cu diverse afecțiuni și am fost desemnată profesor de sprijin. Aveam datoria de a realiza un program individual de lucru de două ore pe săptămână pentru acest copil. Acele două ore mi s-au părut foarte puține, așa că am hotărât să rămânem zilnic după ore să putem lucra. Creierul lui funcționa precum un computer. În momentul în care memora algoritmul de rezolvare a unei sarcini de lucru, era capabil să rezolve singur acel tip de exercițiu. Lucrul suplimentar de la școală era dublat de lucrul acasă împreună cu părinții. Existau din pricina bolii bariere. Copiii cu autism trăiesc într-o lume concretă. Imaginația nu funcționează. Matematica, științele, chiar gramatica pot fi învățate utilizând algoritmi. Istoria, geografia se memorează. Dar alcătuirea de texte pe teme date? A învățat să se bazeze pe întâmplări trăite sau citite și...să adauge în ele cuvinte date (nume, expresii). Unele nu erau tocmai reușite, însă respecta structura compunerii și întâmplările aveau o succesiune logică.

Elevul a urmat cursurile gimnaziale tot în școala noastră. Profesorii au realizat o programă adaptată. Era deja integrat în colectiv. La examenul de evaluare națională am fost desemnată asistent în sala în care își desfășura examenul. Era vădit emoționat. S-a bucurat să mă revadă. A abordat cu

seriozitate subiectele date și a obținut note bune. A fost admis la o clasă cu specializarea științele naturii. Am păstrat legătura. Lucra tot după programe adaptate. Mă suna să mă întrebe ce mai fac sau să îmi spună bucuros că a primit o notă mare sau că a luat premiu la final de an școlar.

A urmat examenul de bacalaureat. E interesant cum cineva s-a gândit că elevii cu CES trebuie să învețe după programe adaptate, dar să susțină evaluarea națională și bacalaureatul din toată materia pe care au parcurs-o colegii lor. Subiectele sunt aceleași pentru toți absolvenții. Elevii cu CES beneficiază doar de timp suplimentar de lucru. Din acest motiv, părinții elevului meu au adoptat o strategie care să îl ajute. A învățat cât a putut la matematică pentru prima sesiune și a promovat examenul, dar le-a picat pe celelalte două. Pentru sesiunea din august s-a pregătit la limba română unde a obținut o notă destul de mare. Anul acesta a avut doar examenul la chimie organică pe care l-a promovat cu brio. A fost o muncă titanică pentru el, dar a reușit. Acum a fost admis la facultate și așteaptă nerăbdător să înceapă în octombrie cursurile.

Mă întreb pe ce drum ar fi mers dacă nu ar fi avut părinți atât de implicați și profesori dedicați. Acolo unde există copii cu CES care pot fi recuperați, nu îi ignorați! se pot transforma în adevărate minuni.

Metode și tehnici de lucru folosite în activitățile cu C.E.S.

Prof.înv.primar Drăghici Adriana
Școala Gimnazială Pârteștii de Sus

Societatea modernă, caracterizată printr-un progres semnificativ în toate domeniile și printr-o schimbare a mentalităților, are ca scop să integreze în structurile sale toate categoriile de persoane, valorizând principiul nondiscriminării și promovând drepturi egale pentru toți. În această direcție se înscriu și inițiativele privind problematica persoanelor cu dizabilități, care de multe ori se „lovesc” de etichetări sau marginalizare. A devenit o necesitate și o prioritate modificarea reprezentărilor și a atitudinilor în ceea ce îi privește, de aceea s-au adoptat politici sociale și educaționale care să le permită participarea totală și activă în viața comunității, să faciliteze accesul la o educație și o profesionalizare corespunzătoare, în acord cu propriile disponibilități.

Referitor la educația copiilor cu cerințe speciale, sistemul de învățământ românesc s-a aliniat tendințelor și cerințelor internaționale, susținând integrarea și incluziunea școlară a acestora, mai exact pot fi incluși în școlile de masă, la activitățile formale și/sau nonformale, li se asigură o adaptare a curriculumului, iar resursele umane și materiale existente la nivelul instituției școlare sunt valorificate și îmbunătățite pentru a răspunde nevoilor de formare ale acestor copii.

Este o provocare să lucrezi cu copiii cu CES, având în vedere caracteristicile și manifestările tulburărilor cu care se confruntă, dar nu este imposibil deoarece și ei au potențial pentru dezvoltare, doar că este necesar să se descopere cele mai potrivite moduri prin care să fie activat.

Studiile din domeniu au relevat influența pozitivă asupra calității actului educativ pe care o are aplicarea metodelor și procedeele didactice interactive, având ca rezultat creșterea motivației pentru învățare, crearea anumitor deprinderi, dezvoltarea autonomiei personale, facilitarea învățării în ritm propriu, încurajarea cooperării între elevi pentru rezolvarea unor sarcini, ceea ce conduce la cunoaștere și acceptare reciprocă, respectarea altor opinii, înțelegerea realității.

Alois Gherguț descrie câteva metode de învățare prin cooperare eficiente și în cazul copiilor cu cerințe educative speciale. Printre acestea se numără:

- Brainstormingul: elevii prezintă sau scriu tot ce știu despre un anumit subiect.

- Știu/Vreau să știu/ Am învățat : se vorbește despre ceea ce elevii știu deja despre o temă anume și după aceea se formulează întrebări la care se așteaptă găsirea răspunsului în timpul lecției, iar la finalul ei se verifică ce au aflat elevii după parcurgerea conținuturilor.
- Turul Galeriei : în grupuri de trei sau patru elevi se lucrează la o sarcină ce are ca rezultat un produs, care poate fi expus în clasă. Fiecare grup va examina atent lucrările celorlalte grupe, rotindu-se de la un produs la altul și se poate discuta pe margine acestora. Astfel, prin feedbackul oferit de colegi se consolidează anumite cunoștințe și se valorizează produsul obținut în grup.

Activitatea dirijată de citire – gândire: presupune fragmentarea unui text astfel încât elevii pot face predicții despre ce se va întâmpla în fragmentul următor. Pentru a se obține rezultate cât mai bune, este necesară diversificarea strategiilor de predare în funcție de stilul individual de învățare al elevului și să folosirea de material didactic adecvat:

- Planșe cu imagini pentru a se dezvolta limbajul. Imaginile trebuie să fie punct de plecare pentru discuții frontale, care să dezvolte atenția și creativitatea.
- Material distributiv. Elevii pot alcătui mici texte, oral sau scris. Materialul se poate folosi și pentru munca în echipe, grupuri mici care favorizează interacțiunea elevului cu colegii săi.
- Calculatorul îi ajută pe elevi să vadă ceea ce nu pot vedea în mediul lor obișnuit de viață (prezentări Power Point), jocurile pot fi folosite în oricare secvența a lecției: pentru fixarea cunoștințelor, pentru reactualizarea lor, pentru predare.
- Folosirea situațiilor de joc în învățare, jocurile de rol, dramatizarea, folosirea povestirilor cu nume de elevi din clasa sau cu situații prin care au trecut elevii. Jocul stimulează funcțiile intelectuale, modelează procesele afectiv – motivaționale. Prin intermediul jocului elevul se simte responsabil de rezolvarea problemei impuse de joc. Elevul își asumă roluri luate, fie din viața cotidiană, fie din povești. Jocurile de rol sunt numeroase și vizează învățarea diferitelor conținuturi mult mai ușor.
- Interdisciplinaritatea: descoperirea unei maniere originale de a aborda un subiect comun pentru a crea conexiuni posibile și necesare în vederea atingerii scopului propus, îmbinarea metodelor folosite la celelalte materii.
- Lucrul în grup oferă o gama largă de interrelații care sprijină învățarea și evidențiază rolul social al acesteia.

Un rol important îl are și comunicarea în cadrul relației profesor-elev care trebuie să se bazeze în primul rând pe empatie. Empatia stă la baza realizării acestei comunicări deoarece omul s-a născut cu această capacitate de a comunica, de a stabili relații. Cadrul didactic este cel care contribuie la acest proces tocmai din cauza cunoștințelor pe care le are și a pregătirii profesionale. El este cel care dă clasei o atmosferă plăcută pentru a putea să realizeze procesul de predare-învățare în bune condiții. Atât elevul cât și profesorul au anumite roluri esențiale care contribuie la îndeplinirea actului de învățare.

Rolul profesorului nu este de a comunica verbal niște informații, ci de a conduce și alinia activitatea de învățare a elevilor, conferind eforturilor lor o independență crescândă. El este proiectantul situațiilor educative și detectorul disfuncționalităților, pe care le remediază prompt. Ca „rol”, profesorul și elevul există numai unul prin altul, oricât de diferiți ar fi ei ca persoane, căci rolurile sunt complementare.

În scopul eficientizării comunicării cu un copil cu A.D.H.D trebuie avute în vedere câteva modalități de abordare :

*Să dăm copilului întăriri imediate .Pentru a determina elevul să continue o sarcină pe care a început-o dar pe care o consideră plictisitoare și fără un beneficiu imediat, să-i oferim întăriri pozitive care să facă sarcina mai atractivă.

*Să-i încurajăm și să le oferim recompense!De exemplu recompense pentru un comportament bun:

- laude – cuvinte de laudă pentru o treabă bine făcută, exprimarea aprecierii pentru un comportament bun, însoțite de dragoste, îmbrățișări și expresii ale feței pline de căldură.

- listă de lucruri bune – De fiecare dată când elevul face un lucru bun, indiferent cât de neînsemnat este la început, să se scrie și să se citească unui membru al familiei.

- un barometru al comportamentului – într-un bol de sticlă se așază câte un drajeu pentru fiecare lucru bine realizat.

*Oferirea unor informații utile la locul de desfășurare al activităților. De exemplu, pe bancă putem plasa o foaie cu următoarele reguli importante: concentrează-te pe sarcină; nu pierde timpul; cere ajutor dacă ai nevoie.

Am enumerat doar câteva din modalitățile de a facilita comunicarea cu elevii cu dificultăți de învățare în vederea adaptării, integrării și devenirii lor ca și ceilalți elevi.

Omul este o ființă dependentă în activitatea pe care o desfășoară de ceilalți. Are nevoia permanentă de a comunica și coopera. Întâlnim peste tot în jurul nostru oameni cu deficiențe. Ei sunt percepuți diferit, perceperea lor socială nefiind întotdeauna constantă, ea variază de la societate la societate, furnizând semnificații diferite, în funcție de cultura și de valorile promovate. Persoanele deficiente, la rândul lor au două păreri în ceea ce privește impedimentul lor: unele îl consideră un dezastru, iar altele un simplu inconvenient.

Predispoziția biologică nu este o sentință, iar mediul social este o șansă. Școala va reuși să răspundă cerințelor speciale de educație ale copiilor aflați în dificultate și nevoilor de educație ale familiilor acestora doar prin eforturile ei interne și cu sprijinul tuturor.

Bibliografie:

- Cucos, Constantin. Pedagogie, Editura Polirom, Iasi, 2001;
- Radu, Gheorghe. Psihopedagogia școlarilor cu handicap mintal, Editura Pro Humanitas, București, 2000
- Gherguț, Alois. Sinteze de psihopedagogie specială-Ghid pentru concursuri și examene de obținere a gradelor didactice, Editura Polirom, Iași, 2013

AER. APĂ. SOL **Fișă de lucru adaptată** **pentru elevii cu cerințe educative speciale**

Prof. Drăgulin Luiza-Nicoleta
Prof. Lepădatu Anișoara
Școala Gimnazială "Ion Luca Caragiale", Brăila

A) Încercuieți răspunsul corect:

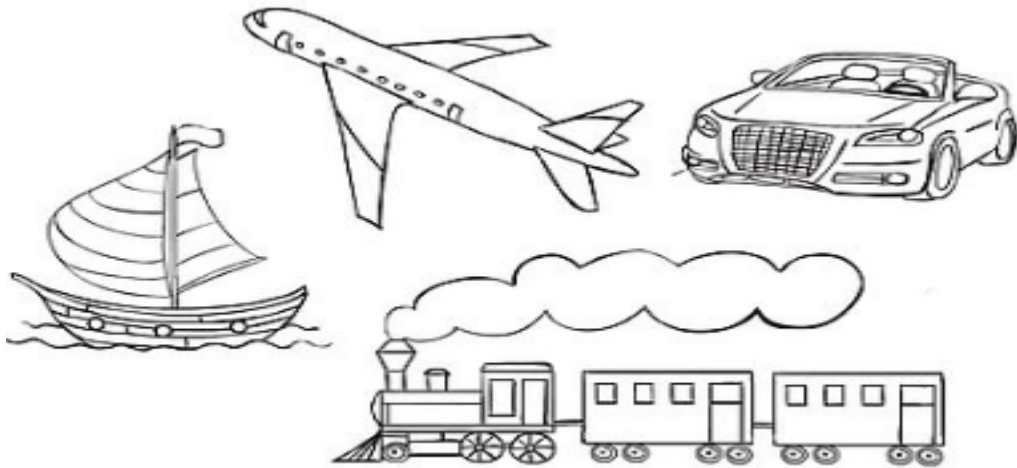
- 1) Aerul atmosferic este un amestec de substanțe în stare de agregare:**
a) gazoasă ; b) lichidă; c) solidă
- 2) Aerul atmosferic:**
a) Are formă proprie; b) nu are formă proprie; c) nu are formă și volum proprii
- 3) Aerul atmosferic conține:**
a) 78 % azot, 21% oxigen, 1% alte gaze
b) 75% azot, 21 % oxigen, 4% alte gaze
c) 77% azot, 20% oxigen, 3 % alte gaze

4) **Solul este un amestec:**

- a) omogen ;
- b) eterogen, de substanțe organice;
- c) eterogen, de substanțe minerale, organice, aer și apă

B) **Privește cu atenție imaginea de mai jos!**

- a) Denumeste toate mijloacele de transport din imagine.
- b) Alege și colorează doar acele mijloace de transport în aer.
- c) Indică 3 exemple de mijloace de transport pe apă.

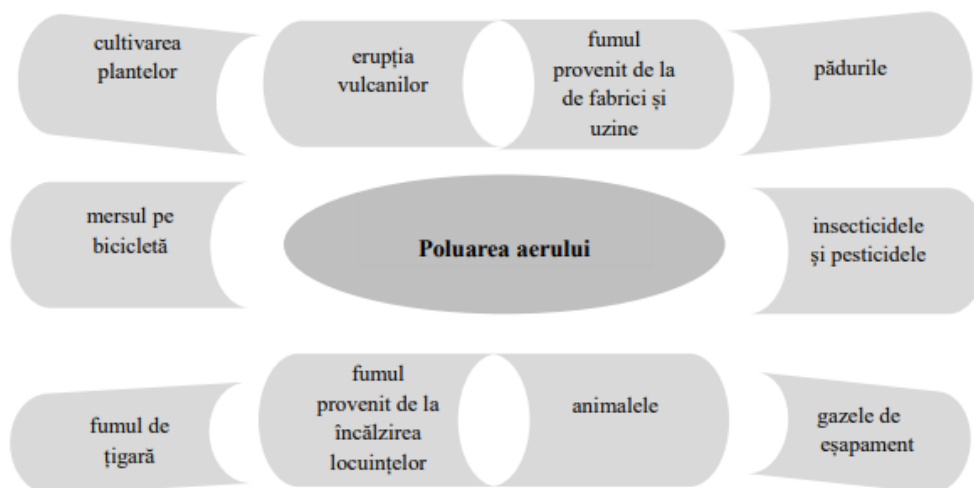

C) **Priviți cu atenție imaginea de mai jos!**

- a) Selectați fenomenele fizice care au loc la trecerea apei dintr-o stare de agregare în altă stare de agregare .
- b) Precizați care este factorul de mediu care determină producerea acestor fenomene.

D) Precizați (prin trasarea unor săgeți) cauzele poluării aerului.

Descrierea etapelor

Elevul va fi îndrumat / ajutat pe parcursul secvențelor de învățare:

- ✚ să citească enunțurile solicitate
- ✚ să argumenteze (opțional) alegerea răspunsului corect dintr-o succesiune dată

MĂRIMI FIZICE FIȘĂ DE LUCRU ADAPTATĂ PENTRU ELEVII CU CERINȚE EDUCATIVE SPECIALE

Prof. Drăgulin Luiza-Nicoleta
Școala Gimnazială "Ion Luca Caragiale", Brăila

A) Încercuiți răspunsul corect:

1) **Rigla, ceasornicul, cilindrul gradat, cântarul, dinamometrul** sunt:

- a) unități de măsură ;
- b) instrumente de măsură;
- c) formule de calcul

2) **Volumul, aria suprafeței, masa** sunt:

- a) Instrumente de măsură; b) mărimi fizice; c) unități de măsură

3) **Metrul pătrat, minutul, kilogramul** sunt:

- a) Mărimi fizice; b) unități de măsură; c) formule de calcul

B) **Desenați un cilindru gradat și specificați ce mărime fizică se poate determina practic cu acesta.**

C) **Realizați corespondența dintre elementele coloanei A și elementele coloanei B:**

coloana A

- a) Masa unui corp
- b) Volumul unui lichid
- c) Aria
- d) Lungimea

coloana B

- 1. Litru
- 2. Metrul pătrat (m^2)
- 3. Kilogramul (Kg)
- 4. Metrul (m)

D) Alcătuiți propoziții cu termenii:

- a) Viteza medie
- b) Densitate
- c) Dinamometrul
- d) Kilogram

Descrierea etapelor

Elevul va fi îndrumat / ajutat pe parcursul secvențelor de învățare:

✚ să citească enunțurile solicitate

✚ să argumenteze (opțional) alegerea răspunsului corect dintr-o succesiune dată

surse /preluări internet

https://cdn.edupedu.ro/wp-content/uploads/2023/10/ACTIVITATI-DE-INVATARE-DIFERENTIATA_compressed.pdf

https://www.cseibm.ro/classroom/v_viii/chi2.pdf

<https://manualedigitaleart.ro/biblioteca/art-fizica-6-2023>

<https://manualedigitaleart.ro/biblioteca/art-chimie7>

PROIECT DE LECȚIE **Tehnologia de obținere a produsului „Papanashi”**

Prof. Elena Flutur,
Centrul Școlar de Educație Incluzivă „Sf. Andrei” Gura Humorului

Unitatea școlară: CSEI “Sf. Andrei”Gura Humorului

Profesor: Flutur Elena

Modulul: M1 Preparate culinare

Clasa: a XII-a

Nr. ore/săpt: 18

An școlar: 2023-2024

Unitatea de învățare:

Lecția: Tehnologia de obținere a produsului „Papanashi”

Tipul lecției: Lecție de formare a priceperilor și deprinderilor

Durata lecției: 45 minute

Locul de desfășurare: laborator

Rezultate ale învățării vizate: URÎ 9. Realizarea preparatelor culinare

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
9.1.15. Descrierea materiilor prime necesare obținerii preparatelor servite ca desert. 9.1.16. Clasificarea dulciurilor de bucătărie 9.1.17. Caracterizarea sortimentului de preparate servite ca desert. 9.1.18. Descrierea operațiilor de prelucrare primară și termică specifice obținerii preparatelor servite ca desert. 9.1.19. Descrierea regulilor de	9.2.17. Efectuarea operațiilor de dozare a materiilor prime, pentru obținerea preparatelor servite ca desert. 9.1.18. Efectuarea operațiilor de prelucrare primară și termică, corespunzătoare tehnologiei de obținere a preparatelor servite ca desert. 9.1.19. Montarea și prezentarea preparatelor servite ca desert în condiții de calitate.	9.3.10. Asumarea responsabilității în realizarea operațiilor specifice procesului de realizare a preparatelor servite ca desert cu respectarea normelor de dezvoltare durabilă. Igienă, siguranță și securitate în muncă și PSI. 9.3.11. Manifestarea creativității în montarea preparatelor servite ca desert în condiții de calitate, printr-o bună colaborare cu membrii

montare și prezentare a preparatelor servite ca desert		echipei pentru asigurarea unui climat optim de muncă.

Obiective operaționale: la sfârșitul lecției, elevii vor fi capabili:

- O1 Să enumere principalele reguli de protecția muncii și igienă
- O2 Să selecteze ustensilele și utilaje ;
- O3 Să identifice materiile prime necesare realizării produsului „Papanashi”;
- O4 Să execute corect dozarea materiilor prime și procesul tehnologic ;
- O5 Să verifice calitatea produsului finit ;
- O6 Să realizeze prezentarea și servirea corectă a produsului

Metode și procedee didactice: conversația, explicația, dialog, expunerea, demonstrația, munca în echipă, exercițiul.

Forme de organizare: frontal, pe grupe, individual.

Mijloace de învățământ: Flipchart, marcher, fișe de autoevaluare, vase, boluri, ustensile – tocătoare, cuțite, legume, aplicații Learningapps, Socrative, echipamente multimedia.

Metode de evaluare: verificare orală, observarea curentă a comportamentului elevilor, observarea curentă a clasei ca implicare în desfășurarea activității, fișă de observare, autoevaluare.

Mod de realizare

Pregătire:

Profesorul salută elevii, verifică prezența și ținuta elevilor, împarte clasa în 2 grupe de elevi
Profesorul verifică echipamentul elevilor și inspectează igiena laboratorului, apoi lansează linkul <https://learningapps.org/watch?v=p9144wfla24> pentru captarea atenției.

Realizare:

Profesorul anunță și scrie pe flip- chart titlul lecției-Tehnologia de preparare a produsului „Papanashi”.

Anunță obiectivele pe care le vor dobândi elevii pe parcursul acestei lecții.

Anunță elevii că vor face un concurs pe grupe. În cadrul acestui concurs, fiecărei grupe îi sunt adresate întrebări din lecția anterioară.

Elevii primesc linkul <https://learningapps.org/watch?v=pv19xkg5524> pentru a-și reaminti etapele unei fișe tehnologice.

Consolidarea cunoștințelor și formarea priceperilor și a deprinderilor

Profesorul adresează elevilor întrebări referitoare la regulile de igienă și protecția muncii iar pentru consolidarea cunoștințelor lansează linkul <https://b.socrative.com/teacher/#edit-quiz/76246391>.

Solicită fiecărei gupe de elevi să selecteze ustensilele și vasele necesare, să pregătească materiile prime necesare și să coopereze în scopul dozării materiei prime.

Profesorul demonstrează practic modul de obținere al papanashiilor.

Elevii participă activ la realizarea procesului tehnologic de obținere a papanashiilor.

Asigurarea feed-back-ului/evaluare:

Profesorul solicită elevilor să rezolve rebusul pentru fixarea cunoștințelor, distribuind linkul <https://learningapps.org/watch?v=p0dsm7gia24>.

Recomandări privind resurse educaționale deschise:

1. Wordwall, Kahoot, Learningapps, Moodle România, Googleclassroom Referințe web/bibliografie

Bibliografie:

DINCĂ, C. și colab. *Manual pentru calificarea Bucătar, Anul de completare, Domeniul Turism și alimentație, nivel 2*, Editura Didactică și Pedagogică, București, (2008);
<https://learningapps.org/watch?v=p9144wfla24>
<https://learningapps.org/watch?v=pv19xkg5524>
<https://b.socrative.com/teacher/#edit-quiz/76246391>.
<https://learningapps.org/watch?v=p0dsm7gia24>.

ABANDONUL ȘCOLAR – CAUZE ȘI MODALITĂȚI DE PREVENIRE

PROF.GAFIȚESCU EMILIA CARMEN

Eficiența unui sistem școlar se poate măsura prin capacitatea de a păstra elevii în cadrul său până la obținerea unei acreditări școlare minime necesare pentru incluziunea pe piața muncii. Părăsirea sistemului educativ înaintea obținerii unui certificat de studii, altfel zis, abandonul școlar, este unul dintre fenomenele cele mai îngrijorătoare în judecarea capacității generale a instituțiilor de învățământ.

Părăsirea timpurie a școlii reprezintă un potențial pierdut. Acesta are costuri sociale (ruptură socială, cerere mai mare în sistemul de sănătate și coeziune socială mai redusă) și costuri economice (productivitate mai scăzută, venituri fiscale mai mici și o creștere a alocațiilor sociale acordate).

Cauzele abandonului școlar sunt multiple, poate fi vorba, pe de o parte, de inadaptarea elevului la activitatea de învățare realizată în mediul școlar, dar și extrașcolar sau, pe de altă parte, inadaptarea școlii la factorii interni (biologici, psihologici) și externi (socioeconomici, socioculturali). În concluzie, părăsirea timpurie a școlii este rezultanta unei combinații de cauze interne (psihologice cum ar fi: imaturitatea școlară, instabilitatea psiho-afectivă, tulburări de comportament etc.) și externe (de natură socioeconomică: situația economico- financiară a familiei, lipsa îmbrăcăminte și încălțăminte, condițiile de locuit, dezagregarea familiei, lipsa ajutorului la învățătură).

Dintre factori principali favorizatori ai abandonului școlar amintim:

- dificultățile materiale ale familiei, mai ales în cazul familiilor numeroase, dezorganizate, lipsite de resurse, care au probleme în a asigura îmbrăcăminte adecvată tuturor copiilor și resimt uneori nevoia de forță de muncă (fie pe câmp, fie în gospodărie), dezorganizarea familiei atrage după sine dificultăți materiale. Divorțul, alcoolismul, violența în familie sunt semne ce preced adesea decizia de abandon;

- un alt factor important care determină părăsirea timpurie a școlii este intrarea pe piața muncii, fie că este vorba de lucrul ca zilier sau de activități regulate desfășurate ca barman sau ospătar, implicarea elevilor pe durata semestrelor școlare în astfel de activități aducătoare de venit constituie element de risc ce se soldează aproape mereu cu renunțarea prematură la educație.

O soluție pentru cei care au nevoie să muncească ar putea fi promovarea unor modele comune în țările vestice și anume implicarea elevilor ce au nevoie de resurse pentru a se întreține în activități aducătoare de venit în perioada vacanțelor, având o durată scurtă ca număr de ore pe zi;

- un alt factor de ordin social care influențează părăsirea timpurie a unității de învățământ este modelul educațional oferit de părinți și frați. Cel mai adesea, elevii care ajung să renunțe la educație provin din familii în care părinții nu au mai mult de opt clase. Există însă și excepții. Modelul educațional oferit de frați este mult mai influent. Familiile în care există frați mai mari ce au renunțat timpuriu la educație tind să reproducă modelul și în ce privește frații mai mici.

Efectele abandonului școlar demonstrează ca acest fenomen este considerat deosebit de grav. Mai întâi, cei care abandonează școala nu au nici calificarea profesională necesară integrării socio-economice, nici formația morală și civică necesară exercitării rolului de părinte și celui de cetățean al unei comunități. În al doilea rând, neavând o calificare, cei care abandonează școala sunt viitorii șomeri și reprezintă, pe termen mediu și lung, o sursă de dificultăți sociale și de pierderi, care depășesc investiția cerută de formarea inițială.

Pentru o mai bună intervenție se propune realizarea unui program care să urmărească dezvoltarea competențelor cadrelor didactice de lucru în echipă și de folosire a planificării strategice în vederea identificării factorilor care ar favoriza apariția unor astfel de situații de risc la nivelul școlii, pentru prevenirea și, în ultimă instanță, pentru rezolvarea unor situații de criză cu efect de abandon școlar.

Pentru a reduce numărul cazurilor de abandon școlar încercăm să identificăm și să analizăm câteva cauze:

- școlile din zonele defavorizate sunt caracterizate de izolare, sărăcie și lipsa oportunităților de succes socio-profesional pentru absolvenți. Lipsiți de motivație, mulți dintre elevii claselor gimnaziale renunță în primii ani de studiu, rămânând să dea o mână de ajutor în gospodăriile

proprii sau chiar muncind ca zilieri la oamenii mai avuți din satele respective. Sărăcia comunităților din zonele defavorizate limitează posibilitățile părinților de a oferi copiilor resursele necesare educației. Această stare provoacă deseori exploatarea copiilor prin muncă de către părinți. Lipsa interesului pentru școală se explică prin presiunile de ordin economic, prin dezamăgirile personale ale părinților și prin lipsa de cultură a comunității care poate fi susceptibilă față de instituțiile formale. Aceste cauze ar putea fi eliminate prin orientarea fondurilor disponibile spre școlile din asemenea zone, prin stabilirea unor legături cu centre de instruire existente, prin asigurarea unei infrastructuri care să asigure transportul elevilor, dar și asigurarea hranei pentru elevi care au domiciliul la distanțe mari de școală. De asemenea, este menționată aprecierea (fără vreo susținere) potrivit căreia, în mediul rural, abandonul școlar crește iarna, „în condițiile lipsei de subsistență” și din cauza „lipsei hranei sau îmbrăcăminte necesare”. E o simplă părere fără cunoașterea generală a realității. Pe de altă parte, încălzirea vremii, crearea condițiilor naturale de practicare a unor îndeletniciri îi fac pe copii să-și urmeze părinții la muncă, abandonând școală.

- cultura de origine a elevilor – cercetările din domeniul educațional au relevat faptul că mediul socio-cultural de proveniență al elevilor este una dintre cele mai importante variabile în reușita sau eșecul școlar și profesional al elevului. Este foarte importantă atitudinea familiei în raport cu școală. Există și cazuri în care părinții încurajează să încalce normele valorilor școlare prin atitudinea lor față de școală. Ca forme principale de manifestare a deviației școlare putem aminti ca fiind mai grave din punct de vedere social și comportamental: fuga de la școală, absenteismul, abandonul școlar, vandalismul, conduitele violente, toxicomania, copiatul și suicidul. Cunoașterea acestor atitudini și identificarea surselor de posibile tensiuni sau blocaje manifestate în raport cu cariera școlară a tinerilor constituie un factor important în prevenirea abandonurilor. Elevii au fost încurajați și de atitudinea părinților pentru care cartea nu mai reprezintă o prioritate, nici garanția asigurării unui loc de muncă. Mai mult, emigrarea forței de muncă îi afectează tot mai tare pe elevi, care fie că-și urmează părinții, fie sunt lăsați în grija unor rude sau cunoștințe apropiate care se ocupă superficial de situația școlară a copiilor.
- climatul familial are un rol hotărâtor în cauzele de abandon școlar. Astfel, dezorganizarea vieții de familie, consecință a divorțului, climatul familial conflictual și imoral, excesiv de permissiv, divergența metodelor educative și lipsa de autoritate a părinților, atitudinea rece, indiferentă sau, dimpotrivă, tiranică a acestora sunt alte câteva aspecte care conduc spre abandonul școlar.
- factori de natură socială și economică cum ar fi: crize politice, economice, sociale și morale, prăbușirea sistemului de protecție socială, confuzia sau absența unor norme sau valori sunt alte cauze care conduc la dezorientarea elevilor, îndepărtarea lor de mediul educațional și, în final, abandon școlar.
- factorii de natură educațională: insubordonare față de normele și regulile școlare, chiul, absenteism, repetenție, motivații și interese slabe în raport cu școală, greșelile dascălilor (de atitudine și relaționare, competența profesională, autoritate morală) au și ei un rol important în apariția fenomenului de abandon școlar.
- anturajul de proastă calitate debusolează elevii cu un psihic labil datorat unor carențe din copilărie; dorința de a scăpa de sub tutela educațională sau familială, dorința de a capta obiecte, haine sau mâncare prin căi ocolite, necurate reprezintă cauze pentru care elevul abandonează școală. Anturajul reprezintă un factor negativ în viața elevului; el poate să-l determine pe elev să fumeze, să consume bauturi alcoolice, să consume droguri, să fure sau chiar să chiulească de la școală.

Putem clasifica cauzele care duc la abandonul școlar în trei categorii

1. cauze psihoindividuale (anatomo-fiziologice și psihice),

2. cauze pedagogice

- relația profesor-elev,
- relațiile dintre elevi,
- ritmul muncii școlare,

- atitudinea elevilor față de învățătuă și muncă,
- lipsa de motivație a învățaturii,
- orientarea școlară și profesională defectuoasă,
- atmosfera nefavorabilă din școală și societate față de învățătură și față de muncă etc.

3. cauze socio-familiale

- climatul cultural-educativ,
- familii dezorganizate,
- dezinteresul părinților,
- conflicte familiale,
- atitudinea familiei față de școală,
- comportamentul prea liberal al părinților,
- cerințe ce depășesc posibilitățile elevului.

Principalele obiective în cadrul unui program de prevenire a abandonului școlar:

- activități de identificare a copiilor aflați în abandon sau risc de abandon școlar, urmate de măsuri de implicare a familiei în reabilitarea școlară și socială a elevului;
- implicarea sistemului familial în reabilitarea școlară și socială a elevului;
- creșterea gradului de implicare a comunității locale în soluționarea situațiilor de abandon școlar sau a situațiilor ce prezintă risc de abandon școlar.
- activități de identificare a copiilor aflați în abandon sau risc de abandon școlar, urmate de măsuri de implicare a familiei în reabilitarea școlară și socială a elevului;
- informarea imediată a părinților cu privire instalarea fenomenului de absenteism școlar;
- discuții purtate, atât cu părinții, cât și cu copiii acestora de către psihologul/consilierul școlar;
- înștiințări privind absențele înregistrate transmise către părinți, la fiecare sfârșit de semestru școlar;
- organizarea semestrială a lectoratelor cu părinții cu implicarea
 - mediatorului școlar,
 - a psihologului școlii,
 - a preotului,
 - a polițiștilor,
 - a reprezentanților autorităților locale;
- activități pentru îmbunătățirea modului de relaționare și a comunicării părinți – copii
- activități cu părinții, la nivelul școlii, sau în cadrul orelor de dirigiență
- activități de sprijinirea copiilor pentru a face față dificultăților școlare;
- menținerea în clasă a unei atmosfere care să asigure satisfacerea trebuinței de siguranță afectivă pentru toți elevii;
- metode de predare – învățare atractive;
- promovarea cooperării în clasă, astfel încât și elevii cu performanțe școlare modeste să experimenteze succesul. De asemenea, se urmărește evitarea constituirii unor elite, concomitent cu etichetarea, marginalizarea, celor care nu aparțin elitei;
- comunicarea eficientă
 - să folosească ascultarea activă,
 - să evite etichetarea elevilor,
 - să critice constructiv,
 - să se focalizeze pe recompensarea elevilor și nu pe sancționarea lor;
- notarea riguroasă a absențelor la fiecare oră de curs.

În măsura în care aceste obiective vor fi îndeplinite, abandonul școlar nu va mai reprezenta un pericol imediat, fiind urmărit în cadrul unui program de prevenție bine organizat, ce se desfășoară pe o perioadă foarte îndelungată.

Se impun măsuri de prevenire a abandonului școlar:

- psiho-pedagogice și psiho-sociologice – care urmăresc cultivarea unor relații interpersonale adecvate pentru realizarea unei inserții socio-familiale pozitive;
- socio-profesionale – ele decurg din măsurile psiho-pedagogice și psiho-sociale;

- psihiatrice – depistarea precoce a minorilor cu diferite probleme caracteriale, comportamentale, emoționale, tendințe agresive;
- juridico-sociale – aceste măsuri permit creșterea gradului de influențare socială prin popularizarea legilor și prin propaganda juridică, în general.

Un alt element în combaterea abandonului școlar este participarea tuturor copiilor la procesul educativ, fiecare după forța și posibilitățile sale. Copiii sunt diferiți, capacitățile lor sunt diferite, gradul lor de adaptare și percepere este diferit, dar în grupul de la grădiniță fiecare poate avea un loc, un statut, un rol și o valoare, fapt ce îi determină să îndrăgească mediul școlar. Evaluarea pe care o poate face profesorul se referă la competențele și capacitățile educaționale ale fiecărui copil. Trebuie plecat de la premisa că fiecare copil are valoare și este unic și că fiecare copil poate învăța, indiferent de nevoile lui sociale. Pentru o mai bună prevenire a abandonului școlar trebuie cunoscute aptitudinile și nevoile fiecărui copil integrat în sistemul de educație fie el de religie sau etnie diferită față de restul copiilor.

Educația pentru toți este o nevoie a epocii noastre. Depinde de fiecare cadru didactic în parte, de responsabilitatea și implicarea tuturor ca ea să devină o realitate din care fiecare să învețe și să se dezvolte și să nu uităm că educația depinde foarte mult de familie.

Privitor la această temă, Abandonul școlar – cauze și modalități de prevenire, consider că este o temă foarte mult abordată în mediul școlar. Cadrele didactice împreună cu consilierul școlar încearcă să-i determine pe elevi să conștientizeze importanța școlii, a terminării unei forme de învățământ. La noi, în România, abandonul școlar reprezintă un motiv de îngrijorare și pentru aceasta școala trebuie să aibă o relație foarte strânsă cu membrii familiei și comunitatea.

De câțiva ani, statul oferă o serie de programe sociale pentru menținerea elevilor în unitățile de învățământ. Câteva dintre acestea sunt: programul „Euro 200” pentru finanțarea de achiziție de calculatoare personale, diferitele tipuri de burse, rechizite școlare, decontarea cheltuielilor de transport pentru elevii din mediu rural etc.

Acestea sunt numai câteva exemple care pot influența scăderea ratei abandonului școlar, mai ales în cazul elevilor care provin din familii cu venituri mici sau foarte mici. Pe lângă acestea este importantă și infrastructura școlară, cadrele didactice și atitudinea familiei și a societății față de educație.

Bibliografie:

- Clerget, Stephane, (2008), *Criza adolescenței*, Editura Trei, București
- Moisin, Anton, (2007), *Arta educării copiilor și adolescenților în familie și în școală*, Editura Didactică și Pedagogică, București
- Tatu, Cornelia, *Suport de curs: Consiliere școlară* (2009)
- Neamțu C – *Deviația Școlară* Ed. Polirom București
- <http://www.asociatia-profesorilor.ro/abandonul-scolar-cauze-si-modalitati-de-prevenire.html>
- <https://acced.isjtlulcea.ro/wp-content/uploads/2019/02/Absenteism-si-abandon-scolar-in-comunitatile-din-proiect-1.pdf>

MANAGEMENTUL CLASEI ÎN CONTEXT INCLUZIV

Autor: Gavrilaș Laura Daniela -Școala Gimnazială Nr. 17, Botoșani

Termenul de clasă incluzivă poate fi definită drept contextul educațional în care învață elevii, cu și fără CES. Totodată, categoriile, complexitatea, severitatea CES poate fi foarte diferită de la dificultăți ușoare și moderate de învățare până la comportamente provocatoare și nevoia de intervenție complexă. Prezența în clasa de elevi a acestora, necesită un alt nivel de complexitate managementului

clasei, solicitând profesorului la clasă competențe speciale de proiectare și de structurare a demersului didactic.

Managementul clasei din perspectivă incluzivă, presupune crearea condițiilor pentru asigurarea accesului la curriculum. Dintre elementele de bază care ar contribui la asigurarea unui mediu favorabil, amintim:

- *așezarea "incluzivă" a meselor* - care să permită organizarea activității în grup și să faciliteze apropierea, astfel încât toți elevii să se simtă membri ai grupului.
- *tehnologiile* - pot oferi softuri educaționale pentru accesibilizarea curriculumului, în special pentru copiii cu CES, și diferențierea sarcinilor, a modalităților de învățare.
- *materiale manipulative* – pentru unii copii, manipularea unor obiecte sau lucruri reprezintă cea mai eficientă metodă de învățare. Aceste materiale pot sprijini procesul de învățare, permițând elevilor să-și demonstreze cunoștințele, să dezvolte noi niveluri de înțelegere și să exploreze concepțe profunde.
- *dispozitivele vizuale*- reprezintă elemente importante în clasa incluzivă, prin faptul că, captează atenția copiilor, explică o idee sau poate ajuta elevul să înțeleagă o lecție. Ca și exemple de astfel de dispozitive, amintim: postere, linii de numere, diagrame, grafice, organizatori grafici, smart-board, etc.
- *sistemul de management al comportamentului pozitiv*- poate susține și menține un mediu de învățare sigur și optim. Acesta permite cadrului didactic să evidențieze și să consolideze calitățile elevilor, să le ofere sugestii de comportament adecvat. Stimularea comportamentelor pozitive ale elevilor, menținerea unui mediu de învățare calm și formarea unor rutine previzibile, ajută la optimizarea condițiilor de învățare optime.
- *cărți cu nivel ridicat de interes* – o clasă incluzivă ar trebui să ofere cărți care pot fi citite de elevi pe diferite niveluri de înțelegere.
- *graficul de lucru*- are rolul de a menține buna desfășurare a activităților la clasă. Îi ajută pe elevi să se adapteze mai ușor la programul școlar, dar mai ales, permite tuturor elevilor să contribuie la organizarea cu succes a activităților în sala de clasă.
- *stocul de informații despre elevi* – se poate realiza prin urmărirea calităților, dezvoltarea abilităților fiecărui elev și a nevoilor acestora. Profesorii pot utiliza aceste informații cu scopul de a se asigura că toți elevii sunt incluși și participă cu interes la programul clasei.
- *Jocurile* – pot fi utilizate de profesori pentru a consolida un nou concept, având un rol important în predarea competențelor sociale și a sarcinilor de grup. Jocurile au posibilitatea de a oferi elevilor un mediu de învățare relaxant, în care să se bucure de compania semenilor și să formeze relații, satisfacând astfel și nevoia de apartenență, necesară acestora la această vârstă.

Un element definitoriu al managementului clasei în context incluziv, îl constituie *managementul conținuturilor*, care face referire, în principal, la modul de organizare a conținutului predării, stilul predării propriu-zise. Este esențial, să se țină cont de: alagerea și coordonarea materialelor de predare-învățare, identificarea strategiilor de predare, adecvate potențialului de învățare al elevilor, antrenarea elevilor în activități, coordonarea lucrului individual, evaluarea și aprecierea continuă a eforturilor depuse de fiecare elev în parte, gestionarea timpului și altor resurse, crearea unui climat favorabil desfășurării activităților de predare-învățare.

Din perspectiva strategiilor didactice, managementul conținuturilor este determinant pentru asigurarea reușitei activităților la clasă.

Un loc important îl ocupă și *managementul relațiilor inter-personale*, care vizează clasa ca microsistem social, în care se concentrează responsabilitățile și așteptările subiecților procesului educațional. Acest tip de management presupune abordarea unor forme de lucru și de comunicare care să valorizeze atât pe cei care învață, cât și pe cei care îi învață. Cultura organizațională a clasei ca microsistem va fi determinată și de calitatea relațiilor inter-personale, dar și de cultura comunității în care funcționează, socială și școlară. Școala trebuie să colaboreze strâns cu comunitatea, iar această se va transforma în funcție de dinamica socială.

Managementul clasei presupune crearea unui mediu de învățare gestionat eficient, cu structuri și rutine clare și internalizate de toți elevii. Cele mai cunoscute strategii sunt:

1. *Crearea unui mediu suportiv, încurajator* – clasa trebuie să fie un mediu sigur și protector, unde elevul să vină să învețe cu drag, fără teamă, în care să se simtă în siguranță, confortabil, să îndrăznească să își expună părerea fără frica de a fi criticat, devalorizat sau intimidat. O clasă în care elevii învață cu plăcere și ”temperatura emoțională” este caldă.
2. *Aplicarea metodei ignorării selective*– ignorarea planificată este folosită pentru a reduce devierile de comportament. Această metodă depinde, în mare măsură, de capacitatea cadrului didactic de a identifica situația când se impune, astfel, va trebui să îi anunțe pe elevi cu privire la dezaprobarea privind comportamentul indezirabil și să ofere exemple de comportamente sănătoase. Ignorarea selectivă oferă profesorului o strategie alternativă care poate ajuta la limitarea dezaprobării și la concentrarea pe menținerea în sala de clasă a unei atmosfere prietenoase, incluzive, sigure din punct de vedere emoțional și relațional.
3. *Concentrarea pe structură și rutină* – structura și rutina îi ajută pe copii să învețe, să însușească scheme de acțiune și comportamente adecvate și compatibile mediului școlar și statutului de elev. Copiii cu CES trebuie pregătiți, cu privire la orice modificare a programului zilnic sau a rutinei. Structura și rutina implică, comportamente care sprijină performanța academică, iar profesorul poate forma și consolida abilitatea de a asculta, prin transmiterea de sarcini repetitive. O astfel de procedură, va duce la diminuarea unor întrebări nejustificate. Sarcinile vor fi clare, regulile și astfel, copilul va ști concret ce are de făcut și care este comportamentul așteptat de la el.
4. *De-escaladarea crizelor de comportament* – aceste crize trebuie abordate de către cadrul didactic, atât din perspectivă profesională, cât și personală. Acesta va aplica tehnici de diminuare a comportamentelor indezirabile prin stabilirea unor reguli clare , precum și reamintirea consecințelor, menținând comportamentul asupra situației și astfel escaladarea crizelor de comportament nu mai are loc.
5. *Creșterea locusului de control al copiilor* – prin ajutarea elevilor să recunoască faptul că unele dintre alegerile pe care le fac cu privire la comportamentele lor sunt mai eficiente decât altele. Atunci când fac alegeri bune, aceste trebuie aprobate, validate, consolidate și celebrate. Atunci când alegerile sunt nesatisfăcătoare, nepotrivite, este necesar oferirea unor situații alternative de a reacționa pe viitor și a înțelege comportamentul neacceptat. Dacă aceste situații sunt înțelese, acel comportament va deveni o oportunitate de învățare și nu o formă de pedeapsă. O intervenție satisfăcătoare bună este aceea în care accentul este pus pe îmbunătățirea situației pe viitor, și nu pe greșeală în sine.
6. *Limitarea utilizării pedepsei* – este necesară utilizarea unor strategii de stimularea pozitivă a comportamentelor copilului și nu utilizarea pedepsei, care generează resentimente din partea elevilor. Eliminarea privilegiilor sau a activităților favorizante, cum ar fi cele extrașcolare,este o pedeapsă emoțională li generează resentimente și o rezistență crescută la pedeapsă. Întrebări de tipul: Ce consideri că nu a fost potrivit din modul în care ai reacționa? Ce ai învățat din această experiență? Ce poți face diferit pe viitor?Cum crezi că poți îndrepta această situație? De ce anume ai avea nevoie ca situația să nu degenereze pe viitor? Cum te vei simți când situația, rezultatul va fi diferit? Etc.

Bibliografie:

- Bulat G., Ginu D., Rusu N. Evaluarea dezvoltării copilului. Ghid metodologic. Chișinău: Bons Offices, 2015.
- Bulat G., Rusu N. Suportul educațional. Asistența copiilor cu cerințe educaționale speciale. Ghid metodologic. Chișinău: Bons Offices, 2015.
- Bulat G., Solovei R., Balan V. Educație incluzivă. Suport de curs pentru formarea continuă a cadrelor didactice în domeniul educației incluzive centrate pe copil, vol.I. Modulul II: Managementul educației incluzive și dezvoltarea școlii incluzive. Chișinău: Lyceum, 2016.
- Cara A. Implementarea educației incluzive în Republica Moldova. Studiu de politici publice, IPP. Chișinău: Lexon-Prim, 2014.
- Chicu V., Cojocaru V., Galben S., Ivanova L. Educația incluzivă. Repere metodologice. Chișinău: Bons Offices, 2006.

STRATEGII DE INTEGRARE A COPIILOR CU C.E.S.

**PROF. GHEORGHE CORNELIA – MIRELA
C.N.P. “ȘTEFAN VELOVAN”, CRAIOVA**

Cerințele educative speciale desemnează acele cerințe ori nevoi speciale față de educație care sunt suplimentare dar și complementare obiectivelor generale ale educației pentru copil. Fiecare copil prezintă particularități individuale și de relație cu mediul, trăsături care necesită o evaluare și o abordare personalizată. Educația necesită o schimbare pentru a răspunde dezideratului „o societate pentru toți”. Perceperea socială a acestor copii nu este mereu constantă, variind de la societate la societate, furnizând semnificații diferite, în funcție de cultura și de valorile promovate. *„Școlile trebuie să primească toți copii, fără nici o deosebire privind condițiile lor fizice, sociale, emoționale, lingvistice sau de altă natură. Acestea se referă și la copiii cu dizabilități sau talentați, copiii străzii și copiii care muncesc, copii din populații îndepărtate sau nomade, copii aparținând minorităților lingvistice și etnice...” – Declarația de la Salamanca, 1994*

Din categoria copiilor cu C.E.S fac parte atât copiii cu deficiențe propriu zise, cât și copiii fără deficiențe, dar care prezintă manifestări stabile de inadaptare la exigențele școlii. Din această categorie fac parte: copii cu deficiențe senzoriale și fizice; copii cu deficiențe mintale, comportamentale; copii cu tulburări afective, emoționale; copii cu handicap asociat; copii cu dificultăți de cunoaștere și învățare; copii cu deficiențe de comunicare și interacțiune. Indiferent de vârsta pe care o au, copiii au sentimentul demnității personale; copiii cu CES sunt interiorizați, refuzând comunicarea cu oricine; uneori reacționând violent la frustrare. În timp, personalitatea copilului se dezorganizează și apar stări psihice negative: nesiguranța, ezitarea, pierderea respectului și încrederii. Pentru un cadru didactic este un adevăr evident că fiecare copil este în felul său. Fiecare copil este unic și nici un copil nu este identic cu altul. Sunt diferențe pe care le vedem cu ochiul liber și altele pe care le observăm mai greu sau avem nevoie de metode speciale ca să le evidențiem.

Mai mult decât în orice perioadă de viață copiii la vârste mici sunt foarte diferiți. Împărțirea lor în grupuri de vârstă cronologică nu corespunde în fapt cu nivelul lor de dezvoltare. Așa cum este cunoscut fiecare copil se dezvoltă în ritmul și stilul său. Dezvoltarea este determinată de ereditatea biologică și de influența mediului, într-o combinație specifică fiecărui individ, dezvoltarea se realizează prin procesul de învățare. Învățarea presupune achiziții, adaptări succesive, reveniri, bariere și factori de facilitare, particularități. Abordarea copiilor la vârstele timpurii în funcție numai de vârsta cronologică poate să împiedice tratarea corectă individualizată și personalizată a copilului. Copiii sunt diferiți prin particularitățile de vârstă și prin particularitățile individuale. Chiar la aceeași vârstă unii sunt mai scunzi sau mai înalți; mai slabi sau mai grași, mai sensibili sau mai puternici, învață mai repede sau mai încet, etc. Putem spune că există multe diferențe date de particularitățile de vârstă, altele de trăsăturile lor fizice, de reacții emoționale, de temperament, de ritmul de dezvoltare, de stilul învățării, de preocupările predilecte, de aptitudini și de comportamente pe care și le manifestă fiecare.

Toate aceste diferențe se traduc în activitatea școlară, de aceea se impun și cerințe educative. Acest lucru este valabil pentru toți copiii, fie că sunt obișnuiți, fie de excepție, aflați la extremele superiorului și ale problemelor serioase ale dezvoltării (deficiențe, tulburări).

Copiii care sunt diferiți și au CES, cer atenție specială și necesită sprijin pe parcursul dezvoltării lor. De aceea în munca la catedră am urmărit să trec de la politicile largi la măsura pedagogică directă, de la concepte la acțiune. Am conștientizat rolul pe care poate să-l joace o strategie didactică adecvată în rezolvarea multor probleme de dezvoltare. Propunerea unui spațiu educativ organizat și amenajat în sensul urmăririi dezvoltării și stimulării este cea mai eficientă. Este eficient parteneriatul educațional și este necesară cunoașterea inițială a individualității copiilor. Problema cea mai dificilă a constituit-o înregistrarea progreselor preșcolarilor și evaluarea nevoilor și evoluțiilor lor.

Identificarea inițială a copiilor care prezintă riscuri în dezvoltare este delicată, dar nu de netrecut. Ea se realizează prin evaluarea inițială cu atenție a copiilor și a naturii dificultăților pe care ei le pot avea. Cunoașterea preșcolarului a evidențiat o serie de posibilități de evaluare cu instrumente diferite, care sunt la îndemâna educatoarei și a părinților.

Pentru atingerea obiectivelor în această etapă am tratat copilul, mereu ca un individ, m-am asigurat că nu stă deloc izolat, că se joacă împreună cu ceilalți copii din clasă, că ceilalți nu sunt ironici și-l tratează cu respect. Am căutat să-l încurajez permanent să-l implic în toate activitățile, să valorizez rezultatele muncii lui chiar dacă sunt mici.

Am prezentat progresele copilului către părinți și alți adulți asigurându-mă că aceștia prețuiesc fiecare succes. Așteptările mele au fost realiste în concordanță cu abilitățile lui, am desfășurat activități adecvate pentru a-i oferi șansa de a obține rezultate pozitive și progrese cât de mici, l-am încurajat în luarea deciziilor și alegerea soluțiilor.

Este imperios necesar ca în activitatea cu elevii profesorul să dea dovadă de flexibilitate și creativitate în abordarea situațiilor didactice, pentru a evita rutina și a acționa pentru transformarea învățământului care încă se bazează pe informație, pe reproducerea ei, într-un învățământ global, integrat și creativ, bazat pe educație, pe formarea copilului a dezvoltării sale.

În metodologia de aplicare a Curriculumului la orele de religie am pus accent pe:

- aplicarea unor norme de comportament specific moralei religioase, în diferite contexte de viață;
- colaborarea cu copiii și cu adulții din mediul familiar, în acord cu valorile religioase;
- explorarea activă a unor elemente din viața de zi cu zi, din perspectiva propriei credințe;
- promovarea conceptului de formare și dezvoltare globală a copilului;
- realizarea unei legături reale între domeniile experiențiale și domeniile de dezvoltare, fără a căuta o suprapunere exclusivă a lor;
- coordonarea eforturilor comune ale celor trei parteneri ai procesului de predare – învățare - evaluare, respectiv cadrele didactice, părinții, copiii, dar și a colaboratorilor și partenerilor educaționali din comunitate a căror implicare este la fel de importantă;
- folosirea metodelor interactive;

Metodologia diversificată, îmbinarea dintre activitățile de cooperare, de învățare în grup, cu activitățile de muncă independentă reprezintă o cerință primordială în educația incluzivă. Specific metodelor interactive de grup este faptul că ele promovează interacțiunea dintre mințile participanților, dintre personalitățile lor, ducând la o învățare mai activă și cu rezultate evidente.

Știind că jocul este formă de organizare, metodă și procedeu, în activitatea instructiv educativă, oricare din metodele interactive este un joc cu multiple valențe formativ-informative ce se răsfrâng asupra minții, personalității copilului.

Folosirea metodelor interactive de grup în activitatea cu elevii mi-a permis să experimentez, să caut noi variante pentru a spori eficiența activității instructiv-educative, prin directă implicare a elevului și mobilizarea efortului său cognitiv. Adevărata învățare este aceea care permite transferul achizițiilor în contexte noi. Lucrul în echipă a oferit copiilor posibilitatea de a-și împărtăși părerile, experiența, ideile, strategiile personale de lucru, informațiile, iar timpul de soluționare a problemelor a fost de cele mai multe ori mai scurt.

Așadar, metodele interactive determină solicitarea mecanismelor gândirii, ale inteligenței, ale imaginației și creativității. Ele sunt totodată mijloace prin care se formează și se dezvoltă priceperile, deprinderile și capacitățile copiilor, de a folosi roadele cunoașterii transformând exteriorul în facilități interioare, formându-și caracterul și dezvoltându-și personalitatea.

Am constatat că elevii s-au implicat mai mult în învățare decât în abordările frontale sau individuale, au manifestat dorința de a împărtăși celorlalți ceea ce au experimentat, au creat un cadru minunat de acțiune pentru copiii cu cerințe educative speciale.

Principiile care conduc activitățile de stimulare și provocare a situațiilor de învățare-dezvoltare sunt în mare aceleași care stimulează adaptarea și reabilitarea copiilor cu CES.

Problemele mediului stimulat, cunoașterea și tratarea nevoilor individuale, contribuie la programul de educație timpurie și pot fi baza unui program de incluziune.

În acest sens, toate problemele ușoare, dizabilitățile intelectuale ușoare, deficiență motorie și tulburările de învățare se pot rezolva în activitățile de zi cu zi. În același timp este nevoie de sprijin calificat și de colaborarea cu familiile copiilor.

O educație de calitate pornește de la cunoașterea de către adulți a modului în care copilul crește, se dezvoltă și învață. Cu cât îl vom cunoaște mai bine cu atât vom fi mai realiști în așteptările pe care le avem pentru copil și cu atât vom ști mai bine cum să-l sprijinim în dezvoltarea lui pentru a-i asigura cele mai adecvate condiții pentru a-și împlini potențialul. Putem considera că un program de calitate în educația timpurie are multe din caracteristicile unui program incluziv, dar pentru a opera cu toate nevoile speciale este nevoie de competențe noi ale educatoarelor, de colaborare și de multe ori de sprijinul direct al altor profesioniști. Asigurarea calității serviciilor de educație timpurie depinde în cea mai mare măsură de calitatea pregătirii profesionale a cadrelor didactice care lucrează în serviciile de educație.

Un cadru didactic model ar trebui să dețină următoarele competențe:

- **Competența psiho-pedagogică**
- **Competența psihosocială**
- **Competența morală**
- **Competența profesional-științifică**

De ce este nevoie de toate aceste competențe? Pentru că meseria de profesor este complexă și necesită multă dăruire, profesionalism, timp, studiu, întrebări și găsirea răspunsurilor.

Pentru atingerea standardelor de performanță este nevoie de o pregătire profesională corespunzătoare, de o formare continuă și nu sporadică, de o schimbare radicală a modului de abordare a activității didactice.

În misiunea sa, cadrul didactic are în vedere toate aspectele pe care le reprezintă mediul educațional, situațiile didactice și egalitatea de șanse și nondiscriminarea în mediul școlar care în concepția mea este o provocare - ea trebuie să fie „expert” în procesul instructiv-educativ.

BIBLIOGRAFIE:

- <https://proform.snsh.ro/baza-de-date-online-cu-resurse-educationale-pentru-sustinerea-educatiei-incluzive-de-calitate/adaptarea-mediului-educational-si-a-strategiilor-de-predare-pentru-copiii-cu-ces>
- <http://csei1bistrita.com/wp-content/uploads/2014/09/revista-csei-imprimare.pdf?1495038089>
- <http://www.agendainvatorului.ro/atasamente/Ghid%20de%20Predare%20Invatare%20pentru%20Copiii%20cu%20CES.pdf>
- <https://proform.snsh.ro/baza-de-date-online-cu-resurse-educationale-pentru-sustinerea-educatiei-incluzive-de-calitate/strategii-si-metode-de-lucru-utilizate-de-cadrul-didactic-in-educatia-integrata>
- <https://www.eduform.snsh.ro/campanie-online/metode-de-lucru-pentru-elevii-cu-cerinte-educationale-speciale>

PROIECT DE ACTIVITATE DIDACTICĂ INTEGRATĂ EDUCAȚIE STEAM- „O ZI DE PRIMĂVARĂ ÎN GRĂDINĂ”

AUTOR: GHEORGHIOIU NICOLETA

EDUCATOARE: Gheorghioiu Nicoleta

NIVELUL/ GRUPA: nivel I/ grupa mijlocie

TEMA ANUALĂ DE STUDIU: Când, cum și de ce se întâmplă?

PROIECTUL TEMATIC: „Primăvara sosește, pe toți ne înveselește”

TEMA SĂPTĂMÂNII: Micii grădinari

TEMA ZILEI: *“O zi de primăvară în grădină”*

FORMA DE REALIZARE: Activitate integrată (ADP, ALA, ADE, ALA)

TIPUL ACTIVITĂȚII: formare și consolidare de priceperi și deprinderi, de recapitulare și sistematizare

FORMA DE ORGANIZARE: frontală, pe grupe, individuală

DURATA: o zi

DIMENSIUNI ALE DEZVOLTĂRII:

1. Relații, operații și deducții logice în mediul apropiat
2. Mesaje orale în diverse situații de comunicare
3. Motricitate grosieră și motricitate fină în contexte de viață familiare
4. Finalizarea sarcinilor și a acțiunilor (persistență în activități)

COMPORTAMENTE VIZATE:

- 1.1. Identifică elementele caracteristice ale unor fenomene/ relații din mediul apropiat
 - 1.2. Construiește noi experiențe, pornind de la experiențe trecute
 - 1.3. Realizează, în mod dirijat, activități simple de investigare a mediului, folosind instrumente și metode specifice
 - 2.1. Respectă regulile de exprimare corectă, în diferite contexte de comunicare
 - 3.1. Își coordonează mușchii în desfășurarea unor activități diversificate, specifice vârstei
 - 3.2. Participă la activități fizice variate, adecvate nivelului lui de dezvoltare
 - 4.1. Integrează ajutorul primit, pentru realizarea sarcinilor de lucru la care întâmpină dificultăți.
- SISTEM DE EVALUARE: - continuă (prin observarea comportamentului, analiză asupra corectitudinii îndeplinirii sarcinilor)
- finală (aprecieri verbale asupra întregii activități desfășurate)

ELEMENTE COMPONENTE ALE ACTIVITĂȚII INTEGRATE

I. ACTIVITĂȚI DE DEZVOLTARE PERSONALĂ

Întâlnirea de dimineață: *Vizita grădinarului Mihai*– convorbire, observare

- Salutul: În semicerc ne-am adunat și cu drag ne-am salutat!
- Prezența: Cine e la grădi și cine e acasă?
- Calendarul naturii: Cercetașul zilei și umbrela fermecată
- Gimnastica de înviorare: Exerciții de înviorare
- Împărtășirea cu ceilalți: Exerciții de încălzirea a vocii, cântece, exerciții de logoritmă
- Noutatea zilei: Grădinarul Mihai și grădina din grupa noastră

Rutina: Mulțumesc! (deprinderea de a utiliza, în mod curent, formulele de politețe)

Micii grădinari sunt curăței (deprinderi igienico-sanitare)

Servirea mesei

Tranziții: Bat din palme clap, clap, clap/ Din picioare trap, trap, trap/ Ne-nvârtim, ne răsucim/ Și spre centre noi pornim (joc cu text și cânt)

A, a, a, e primăvară, DA! (joc cu text și cânt);

Grădinarul Mihai spune... (joc de atenție)

Fluturașii în grădină (joc imitativ)

Măinile ni le spălăm (recitativul ritmic)

II. ACTIVITĂȚI LA ALEGEREA COPIILOR

CENTRUL 1: Artă: *Medalionul micului grădinar* (lipire)

CENTRUL 2: Nisip și apă și Știință: *Pământul cercetăm, râme numărăm* (joc didactic senzorial-sortare)

CENTRUL 3: Joc de masă: *Primăvara în imagini* (puzzle tangram)

III. ACTIVITĂȚI PE DOMENII EXPERIENȚIALE

1. Activitate integrată (DȘ1 + DLC): *O zi de primăvară în grădină* (joc didactic senzorial)
2. Activitate monodisciplinară: DOS2: *Gard pentru grădina noastră* (asamblare)

IV. ACTIVITĂȚI LA ALEGEREA COPIILOR

Joc de mișcare: *Cel mai harnic grădinar!*

Joc de îndemânare: *Ceapa la grădinar*

SCENARIUL ZILEI

Activitatea zilei va debuta cu *întâlnirea de dimineată*: salutul: copiii se vor saluta, alegând câte o formă de salut la distanță; prezența: un copil va face prezența prin gruparea numelor de la panou: prezenți și absenți; calendarul naturii: se va preciza ziua, data, anul și voi solicita unui copil-cercetaș să ne specifice starea vremii și anotimpul cu ajutorul „umbrelei fermecate”. Trece la activitatea de grup: vom face câteva exerciții de încălzire a vocii, după care vom interpreta câteva cântecele și vom desfășura exercițiile de logoritmă „Eu am 10 degețele”. Vom continua cu momentul de mișcare- exerciții de înviorare. Ca și noutatea zilei, vom descoperi surprizele cu care i-am întâmpinat de dimineată și vom discuta despre semnificația ținutei mele și despre vizita grădinarului Mihai, silueta din polistiren, în grupa noastră. Voi transmite mesajul zilei: să demonstrăm cât de multe lucruri cunoaștem despre ce se întâmplă în anotimpul primăvara!

Voi anunța apoi copiii că urmează să desfășurăm activitățile pe grupe (ALA1): la centrul *Artă* vor crea, prin lipire, un medalion din semnețe, la centrul *Nisip și apă și Știință* vor căuta râme în făina de mălai și vor potrivi cifrele de pe jetoane cu numărul de flori de pe tuburile de carton, iar la centrul *Joc de masă* trebuie să așeze piesele geometrice astfel încât să completeze imaginea de primăvară de pe fișă. Tranziția de la întâlnirea de dimineată la ALA1 se va face prin jocul cu text și cânt „Bat din palme clap, clap, clap/ Din picioare trap, trap, trap/ Ne-nvârtim, ne răsucim/ Și spre centre noi pornim.” Se va executa încălzirea mușchilor mici ai mâinilor prin câteva exerciții, după care se trece la executarea sarcinilor de către copii.

Activități pe domenii experiențiale 1(activitate integrată): DȘ1 (Domeniul Științe-Cunoașterea mediului) și DLC (Domeniul Limbă și Comunicare). În cadrul activităților experiențiale se va folosi elementul surpriză, reprezentat de grădinarul Mihai și de mica sa grădină. Le propun copiilor să ne reamintim câteva lucruri interesante despre legumele și florile de primăvară, despre îngrijirea și cultivarea pământului în anotimpul primăvara, consolidând, în același timp, deprinderea de a formula corect propoziții. Obținerea performanței se va realiza prin jocul „Adevărat sau Fals”. Tranziția de la ADE 1 la ADE 2 se va realiza prin jocul de atenție „Grădinarul Mihai spune...”.

Activități pe domenii experiențiale 2 (activitate monodisciplinară): DOS (Domeniul Om și Societate- activitate practică- asamblare): copiii, împărțiți în echipe, vor construi gardul grădinii, pornind de la schița proiectului pe care o primesc, urmărind respectarea pașilor reprezentați prin imagini. Tranziția de la ADE 2 la ALA2 se va realiza prin jocul imitativ „Fluturașii în grădină”.

În cadrul activităților liber alese – ALA 2, vom organiza, în prima parte, un joc de mișcare care urmărește atât participarea activă, cât și afectivă a copiilor. Jocul se numește *Cel mai harnic grădinar*. Copiii, împărțiți în două echipe și aliniați pe două rânduri paralele, unul în spatele celuilalt, trebuie, pe rând, să umple o gălețuță cu nisip folosind lopățile și să o golească apoi în roaba situată în capătul opus al rândului. Jocul se repetă până când fiecare copil va participa de cel puțin de două ori. Câștigă echipa ai cărei membri reușesc să golească primii gălețuță cu nisip. Copiii se vor susține reciproc prin bătaie din palme și încurajări verbale cu urale și strigăte. La finalul zilei, după desfășurarea jocului de mișcare, ne vom juca jocul de îndemânare *Ceapa la grădinar*- copiii, așezați

pe scaune, în cerc, la comanda „Ceapa la grădinar” trebuie să bobineze sfoara pe tubul de carton până când ceapa, legată cu sfoară, ajunge la ei.

Încheierea activității. Voi face aprecieri asupra modurilor de comportare și participare ale copiilor pe parcursul zilei și îi voi întreba dacă le-au plăcut activitățile desfășurate. Ca și recompensă, fiecare preșcolar va primi câte o coroană de *mic grădinar* pe care o vor colora și decora după somnul de amiază. Tranziția de la finalul activităților la pregătirea pentru masa de prânz se va face prin recitativul ritmic ”Măinile ni le spălăm”.

BIBLIOGRAFIE

1. Culea, Laurenția. *Îndrumător metodic 4-5 ani*. Editura Diana, Pitești 2019
2. MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE. *Curriculum Pentru Educația Timpurie, Anexa la ordinul ministrului Educației Naționale nr. 4.694/2.08.2019*. București 2019

Plan de intervenție personalizat

Prof. Giurcă Minodora
Colegiul Național „George Coșbuc” Motru, Gorj

Numele și prenumele elevului:

Clasa: a VIII-a

An școlar: 2019-2020

Aria curriculară: Matematică și științe

Disciplina: Fizică

Echipa de lucru: prof. Giurcă Minodora, prof. - psihopedagog

Problemele cu care se confruntă copilul cu autism, dar cu un grad de inteligență ridicat, mai ales pe anumite domenii (rezultatele evaluării complexe):

- Are un scris dezordonat, greu descifrabil;
- Deși este foarte atent și înțelege noțiunile, chiar și cele cu un grad înalt de dificultate, nu are încredere suficientă în capacitățile proprii;
- Are capacități intelectuale și cunoștințe teoretice mult superioare deprinderilor practice;
- Nu dezvoltă relații de colaborare cu ceilalți colegi în cazul lucrului în echipă, preferând munca individuală.

Priorități pentru perioada 29.09.2018 – 31.05.2019:

- Aplicarea unui tratament diferențiat în funcție de: aptitudinile elevului, competențele deja dobândite, voința de implicare personală și a părinților, etc.;
- Însușirea termenilor de bază din fizică, la nivelul ridicat din programa școlară ;
- Întocmirea mai multor fișe de lucru adaptate nevoilor personale și nivelului intelectual al elevului și profilului psihologic, mai ales pentru situațiile când toți elevii lucrează individual sau în grup;
- Organizarea unor activități la clasă și în afara acesteia, în care să relaționeze cu ceilalți și încet, încet să colaboreze și să i se dezvolte încrederea în sine;
- Organizarea la nivelul școlii a unor activități educative care să prevină/combată dezinteresul elevilor față de școală.
- Organizarea unor activități cu scopul dezvoltării dorinței de performanță (participarea la concursuri școlare), bazându-se pe capacitățile sale intelectuale deosebite pe anumite domenii.

Structura programului de intervenție personalizat: 24.09.2019-09.11.2019

U I	Conținuturi	Obiective operaționale	Metode și mijloace de realizare	Criterii minimale de apreciere a progreselor	Metode și instrumente de evaluare
MĂRIMI FIZICE ȘI MĂSURAREA LOR	• Unități de măsură pentru temperatură • Instrumente de măsură pentru temperatură • Termometrul medical • Modificarea stării termice a corpurilor: încălzirea • Modificarea stării termice a corpurilor: răcirea • Compararea temperaturilor • Evaluare	• Să identifice unitățile de măsură pentru temperatură; • Să identifice condițiile în care unele corpuri frig mai tare decât altele sau sunt mai reci; • Să clasifice corpurile după conductibilitatea termică; • Să enumere tipurile de termometre; • Să măsoare temperatura propriului corp; • Să explice condițiile în care are loc încălzirea și răcirea unui corp; • Să compare diferite temperaturi ale corpurilor cu ajutorul simțului tactil și cu termometrul; • Să-și însușească normele de prevenire a incendiilor; • Să argumenteze avantajele și dezavantajele tehnologiilor actuale pentru mediu.	• <i>conversația</i> • <i>expunerea</i> • <i>problematizarea</i> • <i>studiul individual</i> • <i>exercițiul</i> • <i>lucrul cu manualul</i> • <i>experimentul</i> • <i>programul AEL</i> • <i>explicația</i> • <i>jocul didactic pe calculator</i> • <i>rebusul</i> • <i>instruirea programată</i> • <i>prezentări PPT</i> • <i>met. multisenzoriale: metoda „Concurs”, metoda aprecierii pozitive</i> • <i>metoda Sinelg</i> • <i>diagrama Venn</i> • <i>știu, vreau să știu, învăț</i>	• Cunoaște unitățile de măsură pentru temperatură și instrumentele de măsură corespunzătoare; • Identifică termometrele (medical, de cameră și de laborator); • Utilizează corect termometrul pentru efectuarea unor măsurări de temperatură; • Utilizează metode de înregistrare a datelor; • Observă și analizează condițiile în care se modifică temperatura (încălzirea-răcirea); • Compară temperatura unui corp în diferite momente (ex. temperatura aerului de-a lungul unei zile); • Aplică noțiunile învățate în viața de zi cu zi și în rezolvarea problemelor; • Formulează observații și concluzii proprii asupra unor experimente efectuate.	• <i>probe practice</i> • <i>probe de evaluare teoretică</i> • <i>aplicații ale elevilor</i> • <i>proiecte</i> • <i>referate</i> • <i>portofoliu</i> • <i>fișe de lucru</i> • <i>căutarea și utilizarea informațiilor științifice necesare (cărți, reviste, internet, etc.)</i>

Structura programului de intervenție personalizat: 12.11.2019-21.12.2019

U I	Conținuturi	Obiective operaționale	Metode și mijloace de realizare	Criterii minimale de apreciere a progreselor	Metode și instrumente de evaluare
TRASFORMĂRI DE STAR	• Evaporarea • Fierberea • Condensarea • Topirea • Solidificarea • Evaluare	• Să măsoare temperatura unui corp; • Să enumere fenomenele care determină transformări de stare de agregare; • Să efectueze experimente prin care să evidențieze evaporarea, topirea, condensarea, fierberea, solidificarea; • Să explice trecerea unui corp dintr-o stare de agregare în alta; • Să evidențieze legătura dintre transformările de stare și modificarea temperaturii; • Să enumere factorii de care depinde evaporarea; • Să compare evaporarea în diferite situații; • Să argumenteze avantajele și dezavantajele tehnologiilor actuale pentru mediu.	• <i>conversația</i> • <i>expunerea</i> • <i>problematizarea</i> • <i>studiul individual</i> • <i>exercițiul</i> • <i>lucrul cu manualul</i> • <i>experimentul</i> • <i>programul AEL</i> • <i>explicația</i> • <i>jocul didactic pe calculator</i> • <i>rebusul</i> • <i>instruirea programată</i> • <i>prezentări PPT</i> • <i>met. multisenzoriale: metoda „Concurs”, metoda aprecierii pozitive</i> • <i>metoda Sinelg</i> • <i>diagrama Venn</i> • <i>știu, vreau să știu, învăț</i>	• Identifică transformările de stare reprezentate sub forma unei diagrame; • Utilizează corect termometrul pentru efectuarea unor măsurări de temperatură; • Observă și analizează condițiile în care se modifică (starea de agregare (modificarea temperaturii)); • Notează observațiile făcute în timpul experimentelor într-o fișă de observații; • Identifică factorii de care depinde evaporarea unei substanțe (ex. uscarea rufelor); • Aplică noțiunile învățate în viața de zi cu zi; • Rezolvă corect probleme specifice; • Formulează observații și concluzii proprii asupra experimentelor efectuate.	• <i>probe practice</i> • <i>probe de evaluare teoretică</i> • <i>aplicații ale elevilor</i> • <i>proiecte</i> • <i>referate</i> • <i>portofoliu</i> • <i>fișe de lucru</i> • <i>căutarea și utilizarea informațiilor științifice necesare (cărți, reviste, internet, etc.)</i>

Structura programului de intervenție personalizat: 14.01.2020-19.04.2020

U I	Conținuturi	Obiective operaționale	Metode și mijloace de realizare	Criterii minimale de apreciere a progreselor	Metode și instrumente de evaluare
FENOMENE ELECTRICE	• Circuitul electric. Elementele de circuit • Circuite închise și deschise • Conductori și izolatori • Tensiunea electrică: simbol, unitate de măsură, măsurare • Puterea electrică: simbol, unitate de măsură • Puterea unor aparate electrice din gospodărie • Instalația electrică din locuință • Folosirea aparatelor electrice din gospodărie • Prevenire a accidentelor prin electrocutare • Evaluare	• Să identifice elementele de circuit; • Să realizeze circuite închise și deschise; • Să clasifice corpurile după conductibilitatea electrică; • Să recunoască simbo-lul și unitatea de măsură a tensiunii electrice; • Să recunoască puterea electrică a unor aparate folosite în gospodărie; • Să-și însușească normele de prevenire a accidentelor prin electrocutare; • Să citească și să interpreteze corect instrucțiunile de folosire a unor aparate electrice folosite în gospodărie; • Să realizeze diferite dispozitive electrice simple; • Să argumenteze avan-tajele și dezavantajele tehnologiilor actuale pentru mediu.	• <i>conversația</i> • <i>expunerea</i> • <i>problematizarea</i> • <i>studiul individual</i> • <i>exercițiul</i> • <i>lucrul cu manualul</i> • <i>experiment</i> • <i>programul AEL</i> • <i>explicația</i> • <i>jocul didactic pe calculator</i> • <i>rebusul</i> • <i>instruirea programată</i> • <i>prezentări PPT</i> • <i>met. multisenzoriale: metoda „Concurs”, metoda aprecierii pozitive</i> • <i>metoda Sinelg</i> • <i>diagrama Venn etc.</i>	• Identifică caracteristicile unor sisteme întâlnite în natură; • Descrie fenomenele fizice studiate, precum și cauzele producerii acestora; • Măsoară mărimile fizice folosind instru-mente de măsură adecvate; • Identifică posibilități practice de aplicare a cunoștințelor teoretice • Utilizează corect instrumentele de măsură pentru efectuarea unor determinări cantitative • Realizează experi-mente simple, individual sau în grup, pentru determinarea unor mărimi fizice; • Utilizează metode elementare de înre-gistrare a datelor exp. • Formulează observații și concluzii proprii asupra unor experi-mente efectuate.	• <i>probe practice</i> • <i>probe de evaluare teoretică</i> • <i>aplicații ale elevilor</i> • <i>proiecte</i> • <i>referate</i> • <i>portofoliu</i> • <i>fișe de lucru</i> • <i>căutarea și utilizarea informațiilor or științifice necesare (cărți, reviste, internet, etc.)</i>

Structura programului de intervenție personalizat: 06.05.2020-31.05.2020

U I	Conținuturi	Obiective operaționale	Metode și mijloace de realizare	Criterii minime de apreciere a progreselor	Metode și instrumente de evaluare
RADIAȚIILE ȘI SURSELE DE ENERGIE	• Radiații solare • Radiații X – radiografia • Efectele biologice ale radiațiilor • Centralele nucleare: beneficii • Centrale nucleare: efecte asupra mediului • Evaluare	• Să identifice tipurile de radiații; • Să enumere efectele biologice ale radiațiilor; • Să enumere măsurile de protecție împotriva radiațiilor; • Să-și însușească normele de prevenire a accidentelor prin iradiere; • Să argumenteze avantajele și dezavantajele centralelor nucleare și a altor tehnologiile actuale pentru mediu.	• <i>conversația euristică</i> • <i>expunerea</i> • <i>problematizarea</i> • <i>studiul individual</i> • <i>exercițiul</i> • <i>lucrul cu manualul</i> • <i>experimentul</i> • <i>programul AEL</i> • <i>explicația</i> • <i>jocul didactic pe calculator</i> • <i>rebusul</i> • <i>fișele de lucru</i> • <i>instruirea programată</i> • <i>prezentări Power Point</i>	• Identifică caracteristicile unor sisteme întâlnite în natură; • Descrie fenomenele fizice studiate, precum și cauzele producerii acestora; • Identifică posibilități practice de aplicare a cunoștințelor teoretice dobândite; • Realizează experimente simple, individual sau în grup, pentru determinarea unor mărimi fizice; • Valorizează deprinderile de lucru siguranță pentru propria persoană, pentru ceilalți și pentru mediu; • Argumentează avantajele și dezavantajele actuale pentru mediu; • Formulează observații și concluzii proprii asupra unor experimente efectuate.	• <i>probe practice</i> • <i>probe de evaluare teoretică</i> • <i>aplicații ale elevilor</i> • <i>proiecte</i> • <i>referate</i> • <i>portofoliu</i> • <i>fișe de lucru</i> • <i>căutarea și utilizarea informațiilor științifice necesare (cărți, reviste, internet, etc.)</i>

Măsuri educative în cazul copiilor cu ADHD

Prof.înv.preșc. Godiciu-Runcan Ileana-Maria, Grădinița cu P.P. nr. 3 Sebeș

Prof.înv.preșc. Salade Elena-Izabela, Grădinița cu P.P. nr. 3 Sebeș

Cunoscută sub prescurtarea de ADHD, tulburarea hiperkinetică cu deficit de atenție este o tulburare care influențează modul de funcționare al sistemului cognitiv din cauza unor disfuncții de autoreglare a funcțiilor executive. Sunt afectate atenția, memoria de lucru și cea de scurtă durată, procese care interacționează unul cu celălalt, astfel încât, dacă unul dintre ele este afectat, sunt afectate și celelalte procese psihice.

Tulburarea hiperkinetică pare a fi, alături de tulburările din spectrul autist, o problemă a secolului XXI, tot mai multe persoane fiind diagnosticate cu acest sindrom. Totuși această deficiență a fost abordată în literatura de specialitate și nu numai cu mai bine de un secol înainte. De exemplu, la sfârșitul secolului al XIX-lea copiii cu probleme de comportament erau catalogați drept „idioti nebuni”, iar boala era denumită „nebunie impulsivă” sau „inhibiție imperfectă”. În 1902, Still observa că unii copii „aveau defecte ale controlului motor, aceștia erau hiperactivi, incapabili de a se concentra, cu dificultăți de învățare și probleme de conduită” și constata că tulburarea era mai frecventă la băieți decât la fete, iar în 1947 Strauss și colaboratorii au utilizat pentru prima dată sintagma de „leziune cerebrală minimă”, ea fiind însă înlocuită în 1962, de Clements și Peters, cu „disfuncție cerebrală minimă”. O dată cu Manualul de diagnostic și statistică II se va încerca adoptarea unei terminologii unice, care să fie acceptată de toți. În această lucrare tulburarea este denumită „sindrom hiperkinetic al copilăriei”, denumire care va fi schimbată în cel de al III-lea Manual cu „tulburare cu deficit de atenție”, cu sau fără hiperactivitate ADD, iar DSM III R modifică iar terminologia în ADHD (deficiență hiperactivă cu deficit de atenție). Alți termeni care au fost folosiți pe perioade scurte de timp au fost: deficit de percepție, deficit de integrare psihoneurologică, tulburarea impulsului hiperactiv, sindromul copilului hiperactiv.

Se constată astfel că ADHD, așa cum este cunoscută azi, nu este o noutate a secolului XXI, însă este adevărat că, în ultimii ani, studiile evidențiază o creștere alarmantă a numărului celor diagnosticați, cauzele fiind puse de populația de rând mai ales pe seama vieții stresante, trepidante, pe condițiile de trai, sau pe seama informatizării accentuate. Factorii sociali pot contribui, într-adevăr, la potențarea manifestărilor ADHD, dar cei care determină, în proporție de 80%, această tulburare, sunt factorii genetici. O altă cauză mai este și prezența la nivelul creierului a unor leziuni dobândite. Tulburarea poate fi moștenită, un părinte cu ADHD având șanse mari să aibă un copil cu această tulburare, sau dobândită.

În decursul anilor, în urma cercetărilor, deși cu siguranță mai sunt multe de aflat, s-a descoperit că tulburarea hiperkinetică cu deficit de atenție debutează în copilărie, că 60 % dintre persoanele diagnosticate cu ADHD vor trăi cu această problemă toată viața, că băieții sunt afectați într-un număr mai mare decât fetele, raportul fiind de 4 la 1, că este una dintre cele mai întâlnite tulburări de comportament, cuprinzând între 5-7% din populație. S-a mai observat că la băieți predomină manifestările hiperactive, în timp ce fetele manifestă mai ales lipsă de atenție, ceea ce face diagnosticarea mai dificilă.

De asemenea s-au stabilit 3 forme ale ADHD:

- în prima categorie intră cei cu un comportament predominant neatent, ușor de distras, din această cauză fiindu-le afectate memoria de scurtă durată și procesul de învățare;
- în cea de-a doua categorie intră persoanele cu un comportament hiperactiv, impulsiv, cu autocontrol slab;
- cea de-a treia categorie este forma combinată a primelor două, fiind specifică majorității copiilor cu această tulburare.

Diagnosticarea ADHD-ului este un proces dificil și de durată, fiind făcută doar de către un medic specialist psihiatru care colaborează cu un psiholog clinician, pe baza unei evaluări complexe. Această evaluare se bazează pe observația clinică și pe informațiile obținute de la copil și

de la cei care au contact cu copilul: părinți, bunici, educatori, deoarece ei petrec timp mai îndelungat cu acesta și pot descrie mai bine comportamentele și frecvența acestora. Medicul va aduna aceste date, va observa și va evalua copilul din punct de vedere psihiatric, îi va face o evaluare fizică, pentru a scoate din discuție alte probleme medicale, va identifica tipul de tulburare și dacă sunt asociate alte deficiențe și abia apoi va pune diagnosticul potrivit, acesta fiind ADHD dacă cel mic a avut un comportament inadecvat nivelului de vârstă, manifestat în mod constant, cel puțin 6 luni și dacă a avut simptome înainte de 7 ani, care nu pot fi explicate de o altă boală.

În urma diagnosticului medicul va stabili tratamentul, care va lua 3 forme: terapie medicamentoasă, terapie comportamentală, terapie combinată;

Terapia comportamentală presupune întărirea comportamentelor dorite, pozitive, prin laude și recompense și descurajarea celor negative, dar și stabilirea unor reguli și a unor consecințe dacă regulile sunt încălcate.

Însă tratamentul cel mai des utilizat este cel combinat, care aduce împreună medicația cu terapia comportamentală, el fiind adaptat, bineînțeles, fiecărei persoane în parte, în funcție de particularitățile individuale ale acesteia.

ADHD poate avea diferite grade de severitate, influențat fiind de mai mulți factori situaționali. Copiii au comportamente care indică această tulburare mai mult seara decât dimineața, poate din cauza oboselii acumulate peste zi, mai mult în prezența străinilor decât a cunoscuților, în timpul activităților complexe, care necesită efort mental mai mult timp, când recompensele nu sunt acordate imediat, când nu sunt supravegheați strict, când activitățile nu prezintă interes, dacă nu au motivație intrinsecă pentru a rezolva o sarcină.

În ceea ce privește situația din școli și grădinițe, sunt tot mai multe cazuri de preșcolari și elevi cu ADHD. Acești copii sunt neatenți, distrag atenția colegilor cu zgomote, strigăte, întrebări nepotrivite, lovituri, se ridică din bancă, răspund înainte să se termine întrebarea, nu se pot concentra, uită să își facă temele sau să aducă jucăria luată cu o zi înainte de la grădiniță, se plictisesc repede, sunt agresivi, au crize de furie, nu respectă regulile, se expun pericolelor. Drept consecință de multe ori sunt pedepsiți, certați, admonestați pentru faptele lor nepotrivite, ceea ce nu face decât să agraveze situația. S-a constatat că aceste măsuri sunt, de cele mai multe ori, inutile, după pedeapsă copiii, de obicei, reacționând și mai nepotrivit, ei încercând să se răzbune pentru că au primit-o. Experiența ne arată că acestor copii trebuie să li se acorde o atenție deosebită, să se evite orice etichetare, orice acuză nefondată, să se discute cu ei și, împreună cu ei, să se stabilească regulile, consecințele și recompensele. Adulții vor discuta cu ei pe un ton liniștit, nu vor ridica vocea, nu vor încerca să le impună reguli și limite cu forța. De asemenea, cadrele didactice, dacă au în clasă copii cu ADHD, vor planifica activități care prezintă interes pentru ei, le vor da sarcini clare, care pot fi rezolvate în timp scurt, fiecare reușită va fi recompensată cu laude și încurajări și vor încerca să se adapteze nevoii de mișcare a acestora, dându-le șansa să se miște cât mai mult prin efectuarea de exerciții și jocuri de mișcare, prin sarcini care încurajează acțiunea, prin accentul pus pe activitatea practică, evitându-se lecțiile monotone, repetitive, cu sarcini dificile, care au nevoie de mai mult timp pentru a fi rezolvate. Dacă lecțiile care urmează să fie predate vor fi lungi, învățătoarea va face un rezumat al acesteia. De asemenea, cadrul didactic va evita să folosească într-o singură lecție prea mulți termeni, sintagme sau definiții dificile și nici nu îi va da copilului teme cu multe sarcini, care implică timp de rezolvare îndelungat.

Învățământul preșcolar e cel care a încercat, în cea mai mare măsură, în ultimii ani, să se adapteze la necesitățile actuale ale copiilor, la nevoia lor tot mai mare de mișcare, nevoie care a fost sesizată nu doar la cei cu ADHD, ci la toți cei mici, în general. Au fost aduse schimbări la nivelul strategiilor didactice, sub forma metodelor activ-participative, care încurajează activitatea preșcolarilor și a materialelor didactice sunt alese cu grijă, astfel încât să invite copiii să le cerceteze, să se joace cu ele și nu să asculte doar informațiile educatoarei, care să le ofere de-a gata, ei descoperind singuri universul, ceea ce-l face mai interesant. S-au adus schimbări la nivelul formelor de organizare ale grupei, predominând acum organizarea pe grupuri mici și chiar cea individuală, precum și la nivelul modului de organizare al spațiului, care ia forma sectoarelor de activitate, cu spații delimitate și materiale specifice pentru fiecare dintre ele.

Foarte importantă este existența unei comunicări reale, bazată pe încredere și sinceritate, între copil, cadru didactic și familie. Este bine ca familia să îi comunice educatoarei (învățătoarei) dacă cel mic urmează vreun tratament de orice tip și să se renunțe la a-i ascunde această situație, așa cum fac unele familii, deoarece această atitudine nu poate fi decât inutilă și chiar distructivă pentru dezvoltarea copilului. De asemenea, familia, cadrul didactic și chiar elevul vor stabili împreună un plan de acțiune pentru a veni în întâmpinarea nevoilor educaționale ale acestuia, plan pe care toți îl vor respecta, își vor comunica reciproc comportamentele observate în diferite situații planificate sau nu, pentru a se lua apoi măsurile necesare, cum ar fi: întărirea celor dezirabile prin crearea unor condiții asemănătoare cu cea în care comportamentul dorit s-a manifestat sau, din contră, renunțarea la unele măsuri care nu au avut rezultatele scontate.

Tulburarea hiperkinetică cu deficit de atenție e pentru unii un moft, ei considerând că acești copii sunt așa din cauza modului în care au fost educați, dar cercetările ne dovedesc că ADHD este o problemă reală care, dacă nu este diagnosticată din timp sau dacă este diagnosticată greșit, cum a fost cazul multor copii foarte inteligenți, cu IQ peste limită, care aveau atitudini considerate a fi din aria de manifestare a ADHD-ului din cauza plictiselii, are urmări negative atât asupra dezvoltării cognitive a copiilor, cât și asupra dezvoltării lor socio-emoționale. Noi, adulții, trebuie să tratăm această problemă cu maximă seriozitate și să punem, ca specialiști, un diagnostic corect, apoi să adoptăm un plan terapeutic adecvat fiecărui preșcolar sau elev.

Bibliografie :

- ***, *ADHD - informații practice. Broșură pentru cadre didactice și consilieri școlari*;
- ***, *Teaching children with attention deficit hyperactivity disorder: instructional strategies and practices*, US Department of education, 2004;
- <http://cnsm.org.ro/documente/madhd.pdf> ;

INTEGRAREA COPIILOR CU CERINȚE EDUCATIVE SPECIALE

**Realizat: prof. înv. primar Grad Maria
Școala Gimnazială „Dragoș Vodă”- Moisei, Maramureș**

Educația specială este un concept fundamental utilizat în cadrul procesului instructiv-educativ al copiilor cu deficiențe și care se desprinde tot mai mult de conținutul învățământului special.

Principiile care stau la baza educației speciale:

- Toți copiii trebuie să învețe împreună indiferent de dificultățile pe care le întâmpină aceștia sau diferențele dintre ele;
- Societatea și școala trebuie să le acorde tot sprijinul suplimentar de care au nevoie pentru a-și realiza educația în școala publică;
- Formarea și dezvoltarea școlilor incluzive atât în mediul urban cât și în cel rural prin asigurarea resurselor umane cât și a celor materiale;
- Educația egală se realizează prin acordarea sprijinului necesar pentru fiecare copil cu deficiențe în funcție de cerința individuală.

Copilul cu cerințe educative speciale poate fi definit ca fiind *copilul ale cărui capacități sunt dezvoltate sub media vârstei*. Pot fi afectate capacitățile fizice sau psihice și cauzalitatea poate fi diversă. Se recunoaște faptul că dintr-un plan de analiză, populația școlară se divide în două categorii: copii normal dezvoltați și copii cu cerințe educative speciale, cu nimic vinovați de situația lor deosebită, ponderea lor în grupele de preșcolari din mai toate grădinițele fiind considerabilă.

În Legea învățământului se prevede dreptul la educație, la toate nivelurile și toate formele, indiferent de gen, naționalitate, religie sau afiliere politică și indiferent de statutul social sau economic pentru toți cetățenii României.

Pedagogia modernă a schimbat perspectiva generală asupra școlii și a funcției și a finalităților acesteia, copiii fiind mai mult valorizați, educația fiind centrată pe elev.

Copiii cu cerințe educative speciale, integrați în școlile de masă au nevoie de profesor de sprijin/itinerant, psiholog, consilieri școlari, medici. Grupurile de lucru pot fi între 3-7 copii, coordonate de un profesor de sprijin care păstrează o legătură strânsă cu profesorii de la clasă, cu dirigințele clasei și chiar cu părinții copiilor.

Profesorul de sprijin, împreună cu psihologul școlii și profesorii care predau la clasă alcătuiește programul de intervenție personalizat, în funcție de preferințele și de dificultățile copilului, precizează modalitățile de lucru pentru anumite capitole, lecții, propune modalități de lucru pe anumite secvențe de învățare în care copiii au dificultăți, caută să dezvolte copiilor motivația pentru învățare.

Ghidul metodologic este un instrument de lucru pentru acest profesor, care detaliază conținutul programei școlare, pe care o adaptează conform nevoilor. Curriculumul general este simplificat pentru a putea fi parcurs de elevii cu C.E.S., iar strategiile didactice utilizate pentru integrarea acestor copii sunt și ele modificate.

Profesorul trebuie să cunoască și să utilizeze strategii didactice care să identifice și să sprijine rezolvarea dificultăților de învățare în clasă, dar să-l și implice pe elev în procesul de învățare, urmărindu-se astfel dezvoltarea gândirii și stimularea creativității și a interesului pentru învățare. Nu se poate lucra diferențiat cu elevii dacă profesorul nu cunoaște foarte bine copiii, atât sub aspectul dezvoltării lor fizice cât și al dezvoltării psihice.

În proiectarea activităților educative, metodele active de grup stimulează și dezvoltă foarte mult învățarea prin cooperare, facilitează comunicarea, colaborarea și relaționarea între elevi, luarea deciziei, autonomie personală formarea opiniilor și înțelegerea corectă a realității. Aplicarea metodelor activ participative duce la o învățare mai activă și cu rezultate evidente, pregătind copiii de a fi capabili să ia decizii în rezolvarea unor situații neobișnuite.

Activitatea de incluziune și de integrare a copiilor cu deficiențe în școala publică trebuie făcută cu mult simț de răspundere de către specialiștii care acționează la diferite nivele structurale.

Integrarea copiilor cu deficiențe de vedere. Un elev cu deficiențe de vedere trebuie privit la fel ca oricare dintre elevii clasei, fără a exagera cu gesturi de atenție și fără a fi favorizat mai mult decât ar cere gradul și specificul deficienței sale. Elevii cu handicap de vedere trebuie încurajați să se deplaseze prin clasă, școală, pentru a învăța să evite obstacolele și să identifice cu mai multa ușurință locurile unde trebuie să acorde o atenție deosebită, să fie apreciați mai ales cu ajutorul expresiilor verbale sau cu atingeri tactile, să realizeze în principiu aceleași sarcini ca și colegii lor de clasă, iar acolo unde este posibil, să se adapteze mijloacele de învățământ și conținutul sarcinilor de lucru la posibilitățile reale ale acestor elevi.

În cadrul activităților de predare-învățare la clasele unde sunt integrați elevii cu vedere slabă trebuie să se acorde o atenție deosebită unor elemente care să asigure egalizarea șanselor în educația școlară.

În cazul elevilor nevăzători, intervin o serie de particularități care afectează procesul didactic, deoarece aceștia folosesc citirea și scrierea în alfabetul Braille, au nevoie de un suport intuitiv mai bogat și mai nuanțat pentru înțelegerea celor predate, au nevoie de metode și adaptări speciale pentru prezentarea și asimilarea conținuturilor învățării, este necesară intervenția unui interpret și alocarea unui timp suplimentar de lucru.

Integrarea copiilor cu deficiențe de auz - reprezintă o problemă controversată în mai multe țări din lume, deoarece pierderea auzului la vârste mici determină imposibilitatea dezvoltării normale a limbajului și, implicit a gândirii copilului, cu consecințe serioase în planul dezvoltării sale psihice. Din acest motiv, diagnosticul precoce al pierderii de auz, urmat de protejarea auditivă timpurie, este cea mai eficientă cale de compensare a auzului și garanția reușitei integrării școlare a copilului cu tulburări de auz. Odată cu integrarea școlară a copilului deficient de auz se impun anumite cerințe privind modul de organizare al clasei, metodele de prezentare a conținuturilor, strategiile de comunicare în clasă.

Integrarea școlară a copiilor cu handicap mintal - se poate realiza, prin integrare individuală

în clasele obișnuite (integrarea unui grup de 2-3 copii cu deficiențe în clase obișnuite). Practica psihopedagogică a relevat principiul conform căruia este mai bine să greșești prin supraaprecierea copilului orientat inițial spre învățătorul obișnuit, decât să subapreciezi calitățile reale, orientându-l cu ușurință spre învățământul special. Pentru a favoriza integrarea copiilor cu deficiență mintală în structurile învățământului de masă și ulterior în comunitățile din care fac parte, are nevoie de aplicarea unor măsuri cu caracter profilactic, ameliorativ sau de sprijinire.

O problemă cu totul specială apare în cazul integrării copiilor cu deficiențe mintale în clasele mai mari sau în finalul procesului de școlarizare, atunci când solicitările depășesc cu mult capacitatea lor de utilizare a gândirii formale, iar dezideratul unei calificări și al integrării sociale, prin participare la activitățile productive, depășește limitele ergoterapiei, prioritară în etapele anterioare. Actuala formă de pregătire profesională pentru această categorie de deficiențe este total inferioară. O posibilă soluție ar fi integrarea acestor copii în școlile obișnuite de ucenici, unde pot învăța o meserie cu cerere pe piața muncii, urmată de angajarea și integrarea în unități productive. În aceste situații, absolvenții respectivi, fără experiență și fără abilitate în planul relațiilor sociale, pot beneficia de supraveghere și îndrumare din partea părinților, tutorilor sau altor persoane calificate.

Integrarea copiilor cu handicap fizic. Manifestările din sfera motricității trebuie privite în relație stransă cu dezvoltarea intelectuală, expresia verbală și grafică, maturizarea afectiv-motivațională și calitatea relațiilor interindividuale ca expresie a interindividuale ca expresie a maturizării sociale.

Așadar, învățământul special este o parte componentă a sistemului de învățământ românesc și oferă tuturor programe educaționale potrivite nevoilor lor de dezvoltare. În țara noastră, copiii cu dizabilități pot fi înscriși în învățământul special sau în învățământul de masă. În școlile de masă pot fi integrați copii cu deficiențe medii, dificultăți de învățare și tulburări de limbaj, tulburări socio-afective sau de comportament. Acești copii au nevoie de sprijin pentru adaptare, integrare, socializare, pentru a nu fi marginalizați sau excluși.

Bibliografie:

- Casandra Abrudan, *Psihopedagogie specială*, Editura Imprimeriei de Vest, Oradea, 2003
- Ungureanu, Dorel, *Educația integrată și Școala inclusivă*, Editura de Vest, Timișoara, 2000
- www.didactic.ro

INTEGRAREA ELEVILOR CU CES LA ORA DE ISTORIE

Hrițcu Cristina
Colegiul Tehnic "Emanuil Ungureanu", Timișoara

"Cunoscând istoria, eroii, tradiția, ne facem mai sociabili, mai altruști, mai iubitori de om și viața." spunea marele istoric Nicolae Iorga.

Eu sunt profesor de istorie la un liceu tehnologic din Timișoara și consider că istoria joacă un rol crucial în curriculum-ul de liceu datorită multiplelor beneficii educaționale, sociale și personale pe care le aduc elevilor. Iată câteva dintre cele mai importante motive pentru care istoria este esențială în educația liceală: dezvoltarea gândirii critice, Înțelegerea contextului și a identității, importanța participării civice și a drepturilor și responsabilităților lor ca cetățeni, dezvoltarea abilităților de comunicare, formarea unei perspective globale, etc.

Integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES) în învățământul liceal, și în special la orele de istorie, necesită implementarea unor bune practici care să le asigure accesul echitabil la educație și să le stimuleze dezvoltarea academică și socială. Prin adaptarea materialelor didactice,

utilizarea unor metode de predare diferențiată, evaluarea adaptată și implicarea activă în activități extracurriculare, putem crea un mediu educațional incluziv și suportiv.

Adaptarea materialelor didactice folosite la ora de istorie este o practică benefică pentru elevul cu CES. Utilizarea de hărți, imagini și grafice pentru a ilustra conceptele istorice poate face informația mai accesibilă și mai ușor de înțeles. De exemplu, utilizarea unei hărți pentru a arăta expansiunea Imperiului Roman ajută la vizualizarea teritoriului. Utilizarea materialelor video și prezentările multimedia pot oferi o înțelegere mai profundă și mai clară a evenimentelor istorice. De exemplu, un documentar despre Războiul de Independență poate oferi o perspectivă vizuală asupra bătăliilor și strategiilor. Resursele suplimentare, precum rezumate simplificate, fișele de lucru și ghidurile de studiu, sunt extrem de utile pentru elevii care au nevoie de un sprijin suplimentar în înțelegerea materialului.

Metodele de predare diferențiată sunt eficiente în abordarea diverselor nevoi ale elevilor cu CES. Discuțiile de grup și jocurile de rol stimulează învățarea activă și permit elevilor să exploreze conceptele istorice într-un mod interactiv și captivant. Formarea de grupe de studiu mixte, în care elevii cu CES sunt sprijiniți de colegi, promovează colaborarea și ajutorul reciproc. Oferirea de feedback constant și constructiv ajută la corectarea erorilor și la încurajarea progresului elevilor.

Evaluarea adaptată este esențială pentru a monitoriza progresul elevilor cu CES într-un mod echitabil. Evaluarea continuă prin teste scurte și frecvente permite o monitorizare mai eficientă a performanțelor și identificarea rapidă a dificultăților întâmpinate. Formate alternative de evaluare, precum răspunsurile orale sau proiectele în locul testelor scrise, sunt utile pentru a oferi elevilor șansa de a demonstra cunoștințele lor într-un mod care să le avantajeze. Acordarea de timp suplimentar pentru realizarea testelor și a temelor este, de asemenea, necesară pentru a le oferi elevilor cu CES condițiile necesare pentru a performa.

Formate alternative de evaluare, precum: proiecte, prezentări și portofolii reprezintă o metodă eficientă și inclusivă de a evalua cunoștințele și abilitățile elevilor cu cerințe educaționale speciale. Aceste formate permit adaptarea evaluării la nevoile individuale ale elevilor, reduc anxietatea asociată cu testele tradiționale și încurajează participarea activă și creativitatea. Aceste formate permit adaptarea evaluării în funcție de nevoile individuale ale elevilor, oferindu-le șansa de a-și demonstra competențele într-un mod care să le avantajeze. De exemplu, un elev poate prezenta un proiect artistic despre Renaștere, folosind desene și picturi pentru a ilustra inovațiile culturale și științifice ale perioadei.

Evaluările orale permit profesorilor să observe direct nivelul de înțelegere și capacitatea de argumentare a elevilor. De exemplu, un elev poate fi rugat să descrie cauzele și consecințele unui eveniment istoric major în timpul unei discuții individuale cu profesorul.

Adresarea de întrebări simple și directe pentru a verifica înțelegerea și a încuraja participarea elevilor. De exemplu, întrebări precum "Ce a însemnat acest eveniment pentru oamenii din acea perioadă?" ajută la verificarea înțelegerii.

Participarea la activități extracurriculare joacă un rol important în dezvoltarea abilităților sociale și academice ale elevilor cu CES, de aceea am ales să îi implic în diferite concursuri specific nevoilor lor. Aceste activități promovează colaborarea, ajutorul reciproc și încrederea în sine, contribuind la integrarea lor armonioasă în comunitatea școlară.

Integrarea elevilor cu CES la ora de istorie poate avea un impact pozitiv asupra întregii clase. Colegii lor învață să fie mai empatici și mai toleranți, dezvoltând abilități de colaborare și respect față de diversitatea umană. Astfel, toți elevii beneficiază de un mediu de învățare mai incluziv și mai respectuos.

În concluzie, activitatea elevului cu CES la ora de istorie poate fi semnificativ îmbunătățită prin utilizarea formatelor alternative de evaluare, adaptarea metodelor didactice și implicarea în activități extracurriculare. Aceste măsuri nu doar sprijină învățarea și dezvoltarea personală a elevilor cu CES, dar contribuie și la crearea unei comunități școlare mai incluzive, care valorizează diversitatea și promovează succesul pentru toți elevii.

Metode interactive utilizate la clasă pentru elevii cu cerințe educaționale speciale

Prof. Hrițcu Cristian,
Prof. Hrițcu Gabriela Loredana
Liceul „Regina Maria” Dorohoi

Metodele didactice folosite în activitatea didactică la clasă cu elevii cu cerințe speciale trebuie alese cu responsabilitate astfel încât să corespundă cu nevoile reale ale acestuia. Se poate opta pentru folosirea metodelor tradiționale expositive, alături de cele moderne activ-participative.

În continuare voi exemplifica câteva din metodele pe care le-am folosit la predarea-învățarea-evaluarea conținuturilor la modulul Calitatea produselor, în anul școlar 2023-2024, la clasa a IX, profil comerț, cu elevul P. C., certificate cu dificultăți de învățare.

Una dintre aceste metode folosite este **ciorchinele** în care elevul a avut de precizat trăsăturile conceptului de marfă. Totodată aceasă metodă am folosit-o cu succes și pentru identificarea sortimentului de mărfuri.

O altă metodă folosită a fost **cubul** în care alături de colegii lui, elevul a avut de analizat, de comparat noțiunile de sintetizat și de făcut analogii. Am utilizat această metodă la lecția “Caracteristici de calitate ale produselor”. Elevul alături de colegii săi au analizat caracteristicile de calitate ale produselor prevăzute în standarde, au făcut comparații cu caracteristicile reale ale unor produse alimentare, au asociat defecte produselor alimentare, au făcut analogie cu caracteristicile de calitate ale unor produse alimentare realizate în familie.

Pentru dezvoltarea comunicării am folosit **metoda pro-contra**, când elevii împărțiți în două echipe au avut de dezbătut o idee, de argumentat alegerea făcută prin cât mai multe propoziții. Am folosit metoda la lecția “Necesitatea îmbunătățirii continue a calității produselor și serviciilor”. Am observant cum în acest joc, elevul se antrenează în actul comunicării dorind după posibilitățile lui să transmită propriile gânduri și idei.

Metoda **Turul galeriei** a fost apreciată de colectivul clasei a IX și de către elevi și de către elevul P.C., deoarece facilitează munca în echipă și capacitatea de exprimare a ideilor orale și scrise. Am utilizat această metodă la lecția “Factori de influență a calității produselor”, când au avut de identificat factorii care de care depinde calitatea produselor, precum și modul lor de acțiune asupra produselor.

Alături de aceste metode **jocul didactic** organizat și selectat cu grijă, coordonat și monitorizat completează acțiunea educațională. Dintre jocurile didactice pentru formarea abilității de comunicare pe care le-am utilizat la clasă cu rezultate foarte bune, amintesc rebusul didactic și jocul de rol.

În concluzie, metodele didactice au rol important în realizarea acțiunii educaționale permițând cu succes, atingerea obiectivelor propuse.

Bibliografie:

- Diaconu, Mihai; „Educația și dezvoltarea copilului”, București, Editura ASE, 2007

Metode interactive utilizate la clasă pentru elevii cu cerințe educaționale speciale

Ascultăm, simțim, acționăm!

Profesor învățământ primar Ion Cristina Veronica
Profesor învățământ primar Butucea Dana Antoaneta
Școala Gimnazială „Matei Basarab” Târgoviște

Comunicarea umană creează punți de legătură între oameni, îi apropie. Empatia are un rol important în educație. Atunci când există empatie între profesor și elevii săi, între profesor și părinții elevilor, procesul de predare-învățare-evaluare se desfășoară firesc, fără blocaje, iar rezultatele sunt superioare. Un profesor bun va ști să le insufle elevilor un mod de gândire pozitiv, optimist și să se poarte cu fiecare ca și când ar fi cea mai importantă persoană din lume pentru el, comunicându-le acest lucru. Empatia este și unul dintre cele mai frumoase daruri morale pe care le pot oferi părinții copiilor lor. Ea are o componentă emotivă și totodată morală și reprezintă respectarea și împărtășirea unor sentimente pe care le trăiește copilul în raport cu anumite întâmplări din viața lui, conectate cu fapte ale unor alte persoane: furia pentru că un copil i-a luat o jucărie și până la veselia că un alt copil a reușit să termine un joc. Empatia este o parte esențială a inteligenței emoționale, iar cei care au un nivel crescut al acesteia reușesc mai mult în viață și au mai mult succes pe toate planurile decât persoanele care se bazează mai mult pe IQ. Cuvinte cheie: înțelegere, empatie, încredere, compasiune, profesor, copil cu nevoi.

Empatia reprezintă inima îngrijirii copilului. Ea creează baza unei relații puternice, sănătoase, plină de încredere cu copiii. Aceștia învață să aibă încredere în emoțiile proprii și cum să le trateze într-un mod pozitiv. Ei au tendința de a se comporta mai bine la școală, de a lega prietenii și de a se recupera mult mai repede în urma unor evenimente puternic emoționale. Copiii care beneficiază de empatia părinților vor avea, de asemenea, o dezvoltare armonioasă.

A fi empatic nu înseamnă să fim de acord cu felul în care celălalt percepe lumea, ci înseamnă să fim capabili să înțelegem cum este să trăiești ceea ce trăiește celălalt.

O calitate necesară a personalității cadrului didactic este aceea de a fi empatic, fapt ce conduce la optimizarea relațiilor educator-copil și a comunicării – altfel spus “ne coborâm la înțelegerea copilului”. Cu cât vom fi mai conștienți de rolul empatiei în activitatea didactică, ne vom perfecționa permanent, capacitatea noastră empatică va crește, reușind să stabilim relații democratice între copii, între noi și copiii cu care lucrăm.

Oamenii confundă empatia cu comportamentul amabil tradus prin declarații generale, politicoase și plăcute. Astfel, empatia este confundată cu compasiunea, dar acestea sunt diferite. Compasiunea îl pune pe vorbitor în prim plan făcându-l să-și exprime reacțiile și sentimentele privind situația unei alte persoane. Declarațiile pline de empatie încep mereu cu cuvântul „tu”. Exemplu: „probabil că tu te simți sau gândești ...”. Declarațiile pline de compasiune încep de obicei cu „eu” sau „al meu” și reflectă de obicei perspectiva vorbitorului. Empatia este pur și simplu recunoașterea faptului că și partea cealaltă are un punct de vedere.

Educația presupune o serie de întâlniri între cadrul didactic și elevii săi. Deschiderea elevului și a profesorului sau învățătorului pentru întâlnirea dintre ei dă profunzime relației care se născă. Nu orice întâlnire, însă este și educativă. În zilnica lor derulare, multe sunt mimate, seci. Dacă educatorul nu se va mai primi și pregăti pentru întâlnirile sale, nu va mai investi sufletește, va risca să vină între elevii săi fără a mai avea o întrebare, o căutare sau o încordare lăuntrică, fără prospețimea bucuriei sale. Cei ce se întâlnesc din obligația de a se întâlni, devin nemulțumiți, apatici. Se privesc din afară, se tatonează, se resping.

Se știe că elevii au o mare capacitate de a se pune în pielea celorlalți, dar trebuie încurajat și dezvoltat acest lucru. Copilul are nevoie de ajutor să înțeleagă cât mai mult din felul de a fi al celorlalți și să înțeleagă că și ceilalți au emoții de care trebuie să țină seama. Legat de comportamentul empatic și pe fondul integrării elevilor cu CES în învățământul de masă se ridică următoarele întrebări: Copilul cu cerințe educative speciale (CES), integrat în învățământul public, poate manifesta empatie? Cum se simte el fiind cu anumite nevoi? Cum este perceput de cei din jur? Ce rol are comunicarea empatică în relația profesor- elev cu cerințe educative speciale?

Din practica la clasă am observat că și copilul cu cerințe educative speciale poate înțelege dacă ești fals cu el sau nu, este selectiv în manifestarea afecțiunii față de un coleg sau adult. De cele mai multe ori își manifestă afecțiunea față de persoanele dragi care îi conferă siguranță, dovadă a capacității empatică.

Plecând de la întrebările de mai sus am desfășurat mai multe activități cu elevii cu CES din clasele II-IV pentru a urmări dacă aceștia manifestă empatie în relație cu cei din jur.

Scopul: Dezvoltarea comportamentului empatic în contextul interacțiunilor sociale

Obiectivele activităților:

1. Să recunoască cuvinte care exprimă emoții;
2. Să utilizeze modalități potrivite de exprimare a emoțiilor plăcute și neplăcute;
3. Să recunoască, în exemple din viața de zi cu zi, rolul emoțiilor.

Activitatea 1 - Recunoaște emoția! - elevii au fost puși în situația de a recunoaște mai întâi diverse emoții în imagini, apoi să își imagineze că trec prin diferite stări/ să dea exemple din viața de elev: bucurie, tristețe, uimire, râs, plâns, mândru, nesigur, speriat, iubit, respins, îndrăgostit.

Activitatea 2 - Detectivul emoțiilor. Acest joc s-a desfășurat în trei etape: **a.** Mimă - elevii au mimat diverse emoții scrise pe bilețele. **b.** Recunoașterea emoțiilor din felul de a vorbi - așezați spate în spate elevii au spus propoziții transmițând o emoție, pe care celălalt să o identifice. **c.** "Cum crezi că se simte colegul tău acum?" - elevii au mimat modul în care cred că se simte fiecare coleg și au notat cum cred că s-ar simți dacă ar fi în locul celui alt.

Activitatea 3 - Inima colorată - elevii au avut o listă de emoții pentru care trebuia să aleagă câte o culoare, apoi să umple o inimă cu aceste culori. Scopul a fost surprinderea emoțiilor pe care copilul le trăiește cel mai des dublat de un exemplu din viața lor.

Activitatea 4 - Cum te simți azi? - elevii cu cerințe educative speciale integrați în învățământul de masă au fost întrebați cum se simt la ore.

Activitatea 5 - Povestiri terapeutice. Jocuri de rol - cu ajutorul lor copilul poate învăța că pentru a înțelege cu adevărat pe cineva, este nevoie să ne punem în locul lor. În plus, îi învață pe copii să aprecieze lucrurile frumoase din propria viață și să încerce să facă față celor mai puțin plăcute sau cum să reacționeze când întâlnește o persoană cu anumite nevoi.

În ceea ce privește relația cadru didactic - elev cu CES, starea de empatie este o condiție necesară înțelegerii psihologice a deficientului mintal, a comportamentului lui prezent sau așteptat. Fără empatie în activitatea cu acești elevi finalitatea nu are loc. Se urmărește tocmai schimbarea elevului în sensul adaptării eficiente la cerințele școlii. Empatia presupune să se suspende evaluarea și să înveți ceva despre celălalt. Ascultarea empatică are un rol important: gândesc ca și cum aș fi în pielea lui, simt ca și cum aș fi în pielea lui. Aceasta se îmbină cu ascultarea critică: deosebesc faptele de opinii, văd cum interpretează realitatea, evaluez obstacolele pe care le are în comunicare. Elevul are nevoie de sprijin, ajutor și îndrumare pentru a învăța deprinderi și abilități care să-i permită adaptarea școlară, să-și valorifice la maximum posibilitățile intelectuale. Pentru toate acestea se ating,

astfel, unele scopuri ale consilierii școlare: elevul trebuie să se simtă bine, confortabil, să-și înțeleagă emoțiile, să exprime înțelegere, să creadă în forțele proprii. Atitudinea profesorului trebuie să fie una consecutivă, care să nu fie de respingere, amenințare, blamare, ci de valorificare. Înțelegerea empatică presupune: modificarea pozitivă a imaginii de sine, înlăturarea sentimentului de vinovăție sau inferioritate, schimbarea sistemului de valori a deficientului. Empatia ajută la crearea și dezvoltarea unei relații strânse și sănătoase cu alți copii și cu alți oameni. Îl ajută pe copil să aibă mai mulți prieteni, să fie agreat de cei din jurul lui. Atunci când copiii își dezvoltă empatia și se direcționează în acțiunile lor prin filtrul emoțiilor pozitive, ei vor analiza și răspunde în timp tristeților și stărilor negative ale altor persoane corespunzător, prin compasiune.

Specialiștii susțin că empatia nu este înăscută, ci ea se dezvoltă de-a lungul timpului, poate fi antrenată, conștiința poate fi "educată". Unele persoane manifestă mai puțină empatie decât altele. Totuși, fiecare copil se naște cu un anume potențial pentru empatie și generozitate. Însă aceste calități nu sunt garantate la maturitate. Specialiștii au descoperit că în general, un numitor comun la copiii care le-au manifestat este felul în care au fost educați. Acest lucru înseamnă că părinții sunt piesele centrale din educația morală a copiilor. Ei sunt cei care trebuie să îi învețe pe copii să empatizeze cu nevoile și cu stările celorlalți fiind impulsionați în acest sens prin educație. Copiii care beneficiază de empatia părinților vor avea o dezvoltare armonioasă. În sânul familiei empatia poate fi educată după primul an de viață când cel mic recunoaște diferite stări emoționale la adulții din jurul lui, se poate sădi primul sâmbure în dezvoltarea empatiei și anume să fie ajutat să cunoască, să recunoască, să eticheteze și mai apoi să verbalizeze emoțiile pe care le simte el și pe care le vede la cei din jur. Un copil își dezvoltă empatia în măsura în care o simte, o experimentează cu persoanele din jurul lui.

Copilul cu deficiență ușoară și de intelect manifestă un anumit grad de sensibilitate, timiditate, influența emoționalului are un impact major în progresul lor. Emoțiile trebuie cunoscute, educate, înțelese, controlate. Capacitatea empatică este prezentă la elevul cu cerințe educative speciale, întocmai ca și la copilul normal, diferențiindu-se direcția motivației identificării cu celălalt. Pe lângă inteligența cognitivă și abilitățile tehnice, inteligența emoțională și socială influențează relațiile dintre oameni, relațiile de zi cu zi. În cazul acestor copii cu CES un rol important îl au jocurile cu activități de dezvoltare emoțională. Pentru un copil trist, simularea unei stări de veselie și încredere în sine, îl face să se simtă bine. Copiii învață cel mai bine imitând comportamentul și limbajul adultului, prin modele. Atât în mediul școlar, cât și în familie comportamentele pozitive și limbajul adecvat contribuie la dezvoltarea empatiei. Deși sunt percepuți de cei mai mulți dintre colegi ca fiind altfel, jucându-se, copiii normali și cei cu CES învață să empatizeze. În colectivitate, aproape în mod natural copilul va căuta compania celor de vârsta lui și va învăța destul de repede cum să comunice cu ei, cum să împartă lucruri, cum să fie de ajutor. Cei mai mulți dintre copiii cu CES se atașează de un profesor pe care îl simpatizează sau de un adult din cercul lui de referință.

Considerăm că empatia este cheia către un succes educațional atât pentru cadrul didactic cât și pentru elev. Procesul educativ nu se poate realiza dacă profesorul nu cunoaște elevii, nu știe cum să-i abordeze sau cum să-i facă să înțeleagă conținutul pe care dorește să-l transmită. În cadrul consilierii este nevoie să ne punem în locul elevului, să-l ascultăm, să-l facem să facă chiar el alegerea potrivită, să-l sprijinim, să-i acordăm atenția necesară.

Bibliografie

- Băban, A. - Consiliere educațională, Editura Cluj-Napoca, Cluj-Napoca, 2003
Dumitru, I.AL. - Consiliere psihopedagogică. Baze teoretice și sugestii practice, Editura Polirom, Iași, 2008
Enăchescu, E. - Comunicarea în mediul educațional, Editura Aramis, București, 2008
Gherguț, A. - Sinteze psihopedagogie specială - Ghid pentru concursuri și examene de obținere a gradelor didactice, Editura Polirom, Iași, 2013

PROIECT DIDACTIC

Profesor: IONESCU MARIA

Data: 22.01.2024

Modulul: Bazele contabilității

Clasa a-IX-a A - Servicii

Tema: Rezultatul exercițiului financiar

Tipul lecției: de comunicare/însușire de noi cunoștințe

Competențe specifice:

C2 Determină bunurile economice, drepturile și obligațiile titularului de patrimoniu

Competențe derivate:

- Încadrează cheltuielile și veniturile în funcție de natura lor;
- Determina rezultatul exercițiului în funcție de activitatea desfășurată;
- Calculează rezultatul curent, brut și net al exercițiului.

Metode și procedee didactice: explicația didactică, conversația, descrierea, rezolvarea de probleme și ȘTIU, VREAU SĂ ȘTIU, AM ÎNVĂȚAT.

Mijloace de învățământ: manualul, prezentare Power Point, fise de lucru, coli flipchart, tablă și creta.

Forme de organizare: frontală, individuală și pe grupe.

Locul de desfășurare: sala de clasă

Material bibliografic:

V.Capota-, Contabilitate”, Niculescu, București, 2003

R.Petris-, Bazele contabilității, Ed. Gorun, 2002

I.Pîntea-, Bazele contabilității, Universitatea Al.I.Cuza, Iași, 2000

Obiective stabilite pentru elevul cu C.E.S.conform programul individual personalizat

- să urmărească explicațiile profesorului;
- să descopere principalele elemente care compun rezultatul exercițiului;

Nevoi și planuri individuale:

Elevul are dificultăți medii de învățare, prezintă o încetineală în gândire, în concentrare, are alte preocupări în timpul orelor, uneori o stare de nervozitate (atentă supraveghere, încurajare și oportunități de lucru în colaborare, sarcini realizabile pe etape mai mici).

Structura organizatorică și metodică a lecției

Evenimentele Instruirii	Timp alocat	Activitatea profesorului	Activitatea elevilor	Metode și procedee	Material didactic
1. Momentul organizatoric	3'	- Salută clasă - Verifică prezența elevilor - Asigura condiții didactico-materiale pentru bună desfășurare a lecției	- Răspund solicitărilor profesorului - Își pregătesc caietele de notițe	Conversație	
2. Captarea atenției	2'	- Se anunța modul de desfășurare a lecției cu ajutorul metodei “Știu/Vreau să știu/Am învățat” - Profesorul împarte la toți elevii fișa “Știu/Vreau să știu/Am învățat” (anexa 1)	- Elevii asculta explicațiile profesorului	Conversație	coli flipchart; Flipchart;
3. Verificarea cunoștințelor însușite anterior	10'	- Verifică cunoștințele pe care elevii le-au dobândit în lecția anterioară despre cheltuieli și venituri prin adresarea următoarelor întrebări: Cum se definesc cheltuielile? Dar veniturile? Cum se grupează veniturile și cheltuielile? Ce tipuri de venituri și ce tipuri de cheltuieli cunoașteți?	- Elevii răspund la întrebările adresate de profesor - Elevii vin la flipchart și completează tabelul la rubrica “Știu” - Elevii scriu pe fișa ce știu din orele de curs anterioare	Conversația Explicația Metoda “Știu/Vreau să știu/Am învățat”	coli flipchart; Flipchart;
3. Anunțarea lecției noi	3'	- Scrie pe tabla titlul lecției - Profesorul întreabă: ce vrem să știm?	- Elevii notează titlul lecției și obiectivele urmărite pe parcursul lecției ; - Elevii răspund la întrebarea: ce vrem să știm? Și vor merge la flipchart pentru completarea	Conversație Metoda “Știu/Vreau să știu/Am învățat”	caiete de notițe,

			tabelului la rubrica « Vreau să știu »		
4. Organizarea situațiilor de învățare pentru realizarea competentelor	15'	- Profesorul explică modul de calcul a rezultatelor exercițiului financiar; - Profesorul scrie pe tabla formulele de calcul a următoarelor tipuri de rezultate: rezultatul exercițiului, rezultatul activității de exploatare, rezultatul activității financiare, rezultatul curent, rezultatul extraordinar, rezultatul brut și rezultatul net (fișa de documnetare);	- Elevii notează pe caietul de notițe indicațiile profesorului ; - Elevii asculta explicațiile profesorului;	Conversația, Explicația, Exercițiul.	Tablă, creta, Prezentare PPT, videoproiector, caiet de notițe.
5. Fixarea cunoștințelor	10'	- Profesorul împarte elevilor fisa de lucru (Anexa 2 și anexă 3 pentru elevul cu C.E.S.) și le explică cum se rezolvă aplicația ; - Profesorul răspunde întrebărilor adresate de elevi; - Profesorul adresează întrebarea: ce am învățat? - Profesorul notează elevii în catalog care s-au remarcat în timpul orei de curs;	- Elevii completează fișa de lucru primită cu răspunsul corect ; - Elevii răspund la întrebare completând răspunsul la rubrica « Am învățat » atât pe flipchart cât și pe fișele lor;	Discuție Rezolvarea de probleme	Fise de lucru, calculator, videoproiector Anexa 1 Anexa 2
6. Comunicarea temei pentru acasă	2'	- Anunță tema pentru acasă: aplicația nr 17, din Caietul de lucru, pag 22	- Notează tema pentru acasă	Discuție	

Anexa 1

FIȘA DE LUCRU – DETERMINAREA REZULTATULUI

O societate comercială prezintă la 31.12.2015 următoarea situație patrimonială:

- Cheltuieli cu materii prime...2000 lei;
- Cheltuieli privind dobânzile...400 lei;
- Venituri din vânzarea produselor finite...1900 lei;
- Cheltuieli cu chiria...100 lei;
- Venituri din diferențe de curs valutar...300 lei;
- Cheltuieli cu energia și apă...200 lei;
- Cheltuieli generate de un incendiu...500 lei;
- Venituri din servicii prestate...1200 lei;
- Venituri din dobânzi bancare...100 lei.

Se cere:

1. Grupați veniturile și cheltuielile pe tipuri de activități conform modelului de mai jos;
2. Calculați rezultatul din exploatare;
3. Calculați rezultatul financiar;
4. Calculați rezultatul curent;
5. Calculați rezultatul extraordinar;
6. Calculați rezultatul brut.

Cheltuieli din exploatare	Suma	Venituri din exploatare	Suma
Total cheltuieli de exploatare		Total venituri din exploatare	
Cheltuieli financiare		Venituri financiare	
Total cheltuieli financiare		Total venituri financiare	

Cheltuieli extraordinare		Venituri extraordinare	
Total cheltuieli extraordinare		Total venituri extraordinare	

Rezultatul din exploatare =

Rezultatul financiar =

Rezultatul curent =

Rezultatul extraordinar =

Rezultatul brut =

Tendințe în abordarea educației elevului cu CES în contextul învățământului online

Prof. Irimia-Matei Elena
CSEI „Sf. Andrei” Gura Humorului/ Suceava

Învățământul online poate aduce atât beneficii, cât și provocări pentru elevii cu cerințe educaționale speciale (CES). Este important să evaluăm cu atenție modul în care mediul online poate influența experiența de învățare a acestor elevi.

Iată câteva aspecte de luat în considerare:

Beneficii ale învățământului online pentru elevii cu CES:

Flexibilitate: accesul la materiale educaționale online poate oferi flexibilitate în învățare, permițând elevilor cu CES să-și organizeze programul de studiu în funcție de nevoile lor specifice.

Personalizare: posibilitatea de a personaliza materialele și metodele de învățare în mediul online poate facilita adaptarea curriculumului la nevoile individuale ale elevilor cu CES.

Acces la resurse tehnologice: utilizarea tehnologiei în învățământul online poate oferi acces la instrumente și aplicații asistive care să sprijine învățarea și comunicarea elevilor cu CES.

Colaborare și suport: mediul online poate facilita colaborarea între elevi, profesori, specialiști și părinți, oferind un cadru propice pentru a oferi suport și îndrumare elevilor cu CES.

Provocări ale învățământului online pentru elevii cu CES:

Accesibilitate: asigurarea accesului la tehnologie și la conexiune internet adecvată poate reprezenta o provocare pentru unii elevi cu CES.

Supervizare și suport: lipsa supervizării directe din partea cadrelor didactice și a asistenței personalizate în mediul online poate afecta învățarea și progresul elevilor cu CES.

Interacțiune socială: mediul online poate limita interacțiunea socială și comunicarea non-verbală, aspecte importante pentru dezvoltarea abilităților sociale ale elevilor cu CES.

În contextul învățământului online, abordarea educației elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES) necesită adaptări și strategii specifice pentru a asigura accesibilitatea și succesul acestora în mediul virtual. Iată câteva noi modalități de abordare a educației elevilor cu CES în contextul învățământului online:

Planificare individualizată: este esențial să se dezvolte planuri de învățare individualizate pentru fiecare elev cu CES. Planurile de învățare individualizate sunt esențiale pentru a asigura că

fiecare elev cu CES primește sprijinul de care are nevoie. Aceste planuri ar trebui să țină cont de nevoile specifice ale elevului, să identifice obiective realiste și să ofere strategii adecvate pentru a le atinge, ar trebui să fie create în colaborare cu părinții sau tutorele elevului și să fie revizuite și ajustate periodic în funcție de progresul și nevoile sale

Utilizarea tehnologiei asistive: tehnologia ar putea fi un instrument puternic în sprijinirea învățării pentru elevii cu CES. De exemplu, elevii cu dizabilități de învățare pot beneficia de software-ul de recunoaștere vocală pentru a dicta în scris sau de software-ul care transformă textul în discurs audio pentru a le facilita accesul la materialele educaționale.

Adaptarea materialelor didactice: materialele didactice ar trebui să fie adaptate pentru a se potrivi nevoilor individuale ale elevilor cu CES. Acest lucru poate implica simplificarea limbajului, furnizarea de instrucțiuni clare și concize, utilizarea imaginilor sau a diagramelor pentru a sprijini înțelegerea sau oferirea de suport suplimentar în formate diferite, cum ar fi textul, audio sau video.

Comunicare și colaborare strânsă cu părinții și/sau tutorele: implicarea părinților sau a tutorelor în procesul educațional poate fi extrem de benefică. Comunicarea regulată și deschisă poate ajuta la identificarea rapidă a problemelor și la găsirea de soluții eficiente pentru a le depăși.

Sesiuni individuale sau în grup mic: în plus față de lecțiile online regulate, sesiuni individuale sau în grup mic pot oferi elevilor cu CES o atenție mai individualizată și oportunitatea de a lucra într-un mediu mai controlat și mai concentrat.

Feedback constructiv și încurajare pozitivă: este important să se ofere feedback constructiv și încurajare pozitivă elevilor cu CES pentru a-i menține motivați și a le spori încrederea în sine.

Formare continuă a cadrelor didactice: profesorii trebuie să beneficieze de formare continuă în domeniul educației speciale și al utilizării tehnologiei în sprijinirea elevilor cu CES în mediul online. Abordările inovatoare și adaptarea constantă a practicilor educaționale pot contribui la creșterea eficienței procesului de învățare pentru acești elevi.

Mentorat și suport emoțional: oferirea de mentorat și suport emoțional elevilor cu CES, pentru a le dezvolta încrederea în ei înșiși, abilitățile sociale și capacitatea de adaptare la mediul școlar.

Evaluare continuă și ajustare: monitorizarea constantă a progresului elevilor cu CES, evaluarea rezultatelor obținute și ajustarea intervențiilor educative în funcție de nevoile individuale ale acestora.

Promovarea incluziunii și acceptării: crearea unui mediu școlar inclusiv, care să promoveze diversitatea, acceptarea diferențelor și integrarea elevilor cu CES în activitățile școlare și sociale.

Prin implementarea acestor noi modalități de abordare a educației elevilor cu CES în mediul online, se poate asigura o experiență de învățare inclusivă, accesibilă și de succes pentru toți elevii, indiferent de nevoile lor speciale. Exemple de bune practici enumerate pot asigura o educație de calitate și accesibilă pentru toți elevii, inclusiv pentru cei cu cerințe educaționale speciale, contribuind la dezvoltarea lor armonioasă și la atingerea succesului școlar.

Bibliografie:

Țeposu, Marilena, Mocanu, Mariana, *Educația incluzivă a copiilor cu cerințe educaționale speciale*, Cluj Napoca, 1998;
Ciorba, Rodica, *Strategii de intervenție educațională pentru copiii cu cerințe educaționale speciale*, Ed Fundatiei Humanitas, 2002;
Marin, Andreea, *Educația copiilor cu cerințe educaționale speciale. Abordări, intervenții, programe*. Editura Credis, 2004.

Site-uri web:

<https://www.edu.ro/invatamant-special>
<https://asociatia-aresel.ro>

UTILIZAREA SOFTURILOR ÎN TERAPIA ELEVILOR CU C.E.S.

Prof. Istrate Mariana
Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Târgu Neamț

Copiii cu deficiențe mintale au dificultăți de înțelegere, abstractizare, generalizare, de aceea se impune ca interacțiunea cu computerul să fie simplă și sub forma jocului didactic care propune o motivație exterioară sarcinii de învățare ; softul trebuie să fie bazat pe mijloace intuitive, analitice, detaliate.

În ultimul timp utilizarea calculatorului a devenit tot mai frecventă în cadrul activităților de instruire în școli. Astfel aproape toate studiile arată avantajele utilizării calculatorului, în raport cu altă metodă, atitudinea copilului față de calculator fiind una pozitivă cu atât mai mult cu cât ajută la reducerea timpului de studiu.

În sens larg, prin „ soft educațional ” se înțelege un program proiectat care poate fi folosit în instruire/învățare.

După funcția pedagogică specifică pe care o au în cadrul procesului de instruire/învățare, softurile educaționale se clasifică astfel:

- **softuri de exersare** care sunt prezentate ca un supliment al lecției din clasă și urmăresc exercițiul individual necesar pentru însușirea unor informații, pentru formarea unor deprinderi specifice, și care permit totodată copilului să aibă mereu și o evaluare exactă a răspunsului ;
- **softurile interactive** care sunt folosite pentru predarea informațiilor noi, permițând un dialog între programul respectiv și copil asemănător dialogului profesor elev din clasă;
- **softurile de simulare** care permit reprezentări controlate prin intermediul unui model cu comportament asemănător;
- **softurile de testare** a cunoștințelor care sunt diverse deoarece, depind de mai multe elemente cum ar fi, momentul testării, scopul, feedback-ul oferit;
- **jocurile educative** sunt softuri cu jocuri ce implică rezolvarea unor probleme de către copil de obicei folosind simularea unui fenomen real (Blujdea, 2021)

În învățământul special, utilizarea calculatorului și a softului educațional se face în funcție de posibilitățile de învățare a fiecărui copil, de interesul pe care acesta îl are pentru munca la calculator și nu în ultimul rând, se ține cont de vârsta pe care o are copilul cu ces.

În ultimii ani, studiile făcute au scos la iveală faptul că numărul copiilor de vârstă preșcolară care prezintă probleme comportamentale, ori emoționale a crescut. De asemenea există mai mulți copii cu tulburări de limbaj, de atenție sau hiperactivi cu care trebuie lucrat în mod special. Limbajul reprezintă un element important al adaptării copilului la cerințele grupului, acesta permițând copilului să-și exprime părerile, gândurile, să coopereze cu cei din jur.

Softurile alese în procesul de instruire/învățare urmăresc atingerea unor obiective clare și sunt stabilite de către cadrul didactic cu care lucrează, pe înțelesul copilului și având în vedere un anumit interval de timp. Dezvoltarea limbajului și integrarea socială reprezintă elemente importante la vârsta preșcolară.

La logopedie, ca și la limba română și limbile moderne calculatorul poate fi folosit cu succes prin programe didactice ce își propun analiza și sinteza la nivel propozițional, de cuvânt sau de silabă sau chiar de fonem. Semnele de ortografie și de punctuație, completarea propozițiilor lacunare, analiza de text, exercițiile vizând vocabularul, tot ce presupune latura comunicativă a limbii își găsesc, de asemenea aplicabilitatea (Tobolgea, Danubianu, 2011).

Atât preșcolarii, cât și elevii trebuie să facă față unor informații diverse și uneori abundente, ceea ce poate conduce la o atitudine de refuz din partea acestora de a participa la activități, sau mai mult din cauza supraîncărcării transmițerii cunoștințelor, să apară înțelegeri greșite, confuzii sau chiar epuizare fizică și motivațională.

Pentru a fi în acord cu copiii cu care lucrăm este bine să-i ascultăm plini de înțelegere, acesta fiind un mecanism eficient de comunicare, însă puțini sunt cei care îl folosesc, fiind conștienți de adevărata lui valoare.

Formarea competențelor copilului prevăzute în programa școlară, nu depinde doar de metodele tradiționale de predare, ci și de folosirea eficientă a instruirii asistate de calculator.

Pentru a utiliza eficient soft-urile educaționale în primul rând trebuie să existe în instituția de învățământ echipamente hard și soft necesare, apoi cadrele didactice trebuie să cunoască metoda instruirii asistate de calculator, să o accepte și să o folosească ca pe o alternativă la metodele tradiționale și nu în cele din urmă să cunoască bine avantajele și limitele utilizării acestei metode didactice.

Întregul material format din imaginile unor obiecte reale, prezentate în soft-urile educaționale, ajută la dezvoltarea imaginației copilului, a gândirii, stimulează memoria, ajută la dezvoltarea spiritului de observație cu condiția ca acesta să știe să le descrie și mai apoi să interpreteze ce a văzut.

Softurile educaționale se pot folosi cu succes în activitățile corectiv- recuperatorii desfășurate cu copiii. Astfel CD-uri cu povești românești și jocuri interactive, jocurile *PitiClic* pentru preșcolari și *DubluClic* pentru elevii din clasele I - IV care au avizul MEC, jocurile logice folosind personaje din povești, *Cifrele*, *Literele*, *Naufrațiații*, *Animalele* (domestice și sălbatice), *Logopedics*, *TARA*, sunt doar câteva din exemplele de softuri educaționale care sunt folosite în activitățile cu copiii cu C.E.S. și care pot contribui la stimularea generală a cunoașterii și a comunicării, la dezvoltarea abilităților ludice în context interactiv precum și la optimizarea stărilor afectiv-motivaționale ale copiilor cu C.E.S.

În societatea de azi rolul școlii dar și al profesorului s-au schimbat și se schimbă mereu. Profesorul nu mai este văzut ca o sursă de informații care „știe tot și poate tot” ci ca un intelectual cu roluri și funcții în permanentă schimbare: facilitator al învățării, un confident al copilului, un model, un mentor, un evaluator, un manager și multe altele, pe care acesta trebuie să le ocupe și să dea dovadă de eficiență maximă. Lucrând cu alții înseamnă să lucreze cu cunoașterea, cu tehnologia, cu informația dar mai ales cu și în cadrul societății (Stratan, 2021).

În tabelul ce urmează sunt sintetizate o serie de softuri ce pot fi utilizate în activitatea corectiv-formativă a elevilor cu dizabilități.

Dificultatea de învățare	Softul educațional	Descrierea
Deficiența auditivă/ dizabilitate mintală	Soft educațional TARA	Se adresează atât copiilor cu hipoacuzie cât și celor cu dizabilitate mintală sau de limbaj. Softul cuprinde mai multe tipuri de limbaj: vorbit, scris și mimico-gestual și ajută copiii să dobândească abilități de adaptare la mediu, ajută la construirea de asocieri cognitive, între sunet și reprezentarea imaginilor.
	DFB (Dattilologia Fonologica Bimanuale)	Software-ul propus a fost conceput și proiectat pentru nevoile persoanelor surde, în scopul de a îmbunătăți dobândirea de competențe lingvistice în ambele sensuri (înțelegere a mesajului emis și ca emitent).
Deficiența psihomotorie	eViacam	Program care înlocuiește funcționalitatea loco-motorie permițând utilizatorului să miște cursorul mouse-ului prin mișcarea capului. Programul funcționează pe orice calculator cu o cameră web, fără accesorii suplimentare.

	Simon listens	Soft pentru persoanele cu dizabilități fizice, creat pentru a le da posibilitatea de a utiliza chat-ul, pentru a scrie e-mailuri, pentru a naviga pe internet, pentru a face internet-banking și multe altele. Este un program open- source de recunoaștere a vorbirii ce permite înlocuirea mouse-ului și a tastaturii.
Deficiența vizuală	Sinteză vocală	Cea mai bună interacțiune a nevăzătorilor cu aplicațiile informatice este cititorul de ecran și sinteză vocală.
	Balabolka	Soft de convertire a unui text în format audio.
	Magnifier (lupa)	Un utilitar de afișare care face ecranul calculatorului mai ușor de citit pentru persoanele cu deficiențe de vedere, prin crearea unei ferestre separate care afișează o porțiune mărită a ecranului
Tulburări de comportament /tulburări socio — afective	SENSwitcher	Programe concepute pentru a ajuta la predarea competențelor în domeniul TIC pentru persoanele cu dificultăți de învățare multiple și profunde și pentru cei care vor să-și dezvolte abilități de lucru cu dispozitivele de intrare și de asistență pentru copii foarte mici începători în lucrul cu calculatorul
	FacilitOffice	Prodot produs propus elevilor cu dizabilități cognitive, senzoriale, neuro-motorii, dificultăți de învățare și reprezintă un set de programe de procesare de text și prezentări dintre cele mai comune, ce au ca scop ameliorarea autonomiei în adaptarea școlară și, vine în ajutorul profesorilor făcând mai eficientă predarea;
	Expresiile feței	Aplicație Java ce permite modificarea expresiilor faciale ale modelelor prezentate cu ajutorul diverselor opțiuni sau, alegând expresii predefinite, care este recomandat în tulburări de comportament și tulburări afective și de relaționare (autism ș.a.)
Tulburări de limbaj	LOGOPEDIX și Evalogos	Sunt softuri specializate în logopedie, destinate tuturor copiilor cu dislexie, dislalie și întârzieri de limbaj, fiind adaptabile atât pentru copiii preșcolari, învățământul primar și permițând dezvoltarea conținutului prin adăugarea de noi cuvinte, sunete, imagini, filme.
	Sebran's ABC	Conține imagini în culori, o muzică plăcută și jocuri captivante, cu ajutorul cărora copiii pot învăța să scrie și să citească. Programul este disponibil în diferite limbi, inclusiv română, engleză, franceză, spaniolă și germană.

Tabelul nr. 1 Softuri educaționale pentru elevii cu CES

Din experiența didactică, am observat că, utilizând soft-urile educaționale ca măsură de recompensă a implicării active a copiilor în sarcina dată pe parcursul unui interval de timp, aceștia pot fi mai ușor dirijați spre comportamente dezirabile, decât dacă aș fi cerut același lucru prin metode tradiționale. Bineînțeles că am ținut cont și de faptul că utilizarea excesivă a calculatorului poate crea o oarecare dependență, motiv pentru care folosirea softului educațional s-a făcut sub supraveghere strictă din partea mea și doar pe anumite segmente ale activităților desfășurate cu copiii.

În concluzie, folosirea softului educațional în activitățile cu copiii nu trebuie să fie considerat un moft ci mai degrabă o modalitate atractivă de predare, modernă și în conformitate cu „societatea informațională” în care trăim.

STUDIU ASUPRA ROLULUI LIMBILOR MODERNE ÎN EDUCAȚIE

Prof. MĂRGINEANU SIMONA VENERA,
Colegiul Național Pedagogic „Ștefan Velovan”, Craiova

ABSTRACT

Educația este cheia tuturor realizărilor pe parcursul vieții. Ea este cea care ne dă putere de a ne dezvolta, a merge înainte, a ridica privirea în fața tuturor. Educația este și cea care îi ajută pe tineri să înțeleagă cine sunt și ce pot face, care sunt abilitățile și nevoile lor. Rolul educației poate fi considerat acela de a umple un spațiu gol cu ceva ce poate ajuta elevul să se dezvolte armonios, să se integreze în societate și să devină membru activ și productiv. Dar poate acest rol să fie îndeplinit fără parteneriatul școală – familie, dascăl – elev? Care este rolul dascălului în educația tinerilor și mai ales în cazul copiilor cu cerințe educaționale speciale? Elevii cu CES sunt tot timpul reticenți când trebuie să învețe ceva ce pare a fi greu de stăpânit. Ei doresc lucrurile care li se par cunoscute, care le oferă încredere în ei, care îi ajută să fie în compania celor pe care îi apreciază. Ei simt nevoia să comunice dar își doresc să folosească limbajul pe care îl cunosc. Ei au nevoia permanentă de a comunica și coopera.

Educația are și a avut dintotdeauna roluri multiple pentru individ și pentru societate. Încă din vechi timpuri oamenii au dorit să evolueze, să învețe, să descopere, să inventeze. Au reușit să își îndeplinească scopurile, nevoile, să își atingă telurile cu ajutorul educației. Niciun individ sau vreo societate nu a reușit și nu va reuși să evolueze fără educație.

Educația are implicații semnificative în prosperitatea economică a fiecărui individ în parte, a fiecărei comunități, a fiecărei națiuni. Tehnologiile și evoluția lor rapidă au modificat mediul de afaceri, procesele de producție și au dus concurența de la nivel local la nivel mondial. O forță de muncă bine educată este crucială în lumea contemporană, iar lupta pentru resursele naturale ocupă azi un loc secund, fiind devansată de lupta pentru resurse umane. Astfel educația a devenit treptat una dintre cele mai mari afaceri la nivel mondial și sectorul privat a preluat treptat o mare parte din responsabilitatea educației pe tot parcursul vieții.

Educația culturală rămâne principala cale prin care valorile și tradițiile se transmit din generație în generație, se modelează pentru a reflecta evoluțiile culturale și economice și se ancorează în realitățile sociale contemporane.

Educația oferă fiecărui individ oportunitatea de a acumula cunoștințele și de a își dezvolta atitudinile și abilitățile necesare pentru a deveni un cetățean informat și activ, care contribuie la propășirea comunității sale și a națiunii. Educația asigură astfel stabilitatea și dezvoltarea socială.

Fiecare individ trebuie să aibă posibilitatea de a se dezvolta potrivit potențialului propriu, astfel încât să poată asigura independența și prosperitatea lui, a familiei pe care eventual decide să și-o întemeieze și a grupurilor din care decide să facă parte. Dezvoltarea personală continuă prin învățare pe tot parcursul vieții este esențială în societatea contemporană.

Valorile pe care se construiește educația în România sunt cele de încredere, echitate, solidaritate, eficacitate și autonomie. Încrederea este o valoare esențială, care definește respectul reciproc și interdependența între toți actorii implicați în educație, de la elev și profesor până la familie și comunitatea largă. Se traduce prin atașamentul sănătos și constructiv al tuturor părților demersului educațional față de viziunea împărtășită și asumată asupra educației. Prin sinceritatea comportamentelor zilnice, între părți se nasc relații constructive îndreptate spre atingerea scopului viziunii educației. Integritatea, convergența și corectitudinea serviciului public de educație reprezintă suportul de încredere în capacitatea sa de a își îndeplini misiunea de modelare a copiilor în adulți responsabili. Copiii trebuie să aibă încredere că participarea la educație este valoroasă pentru ei, iar familia investește încredere în cadrele didactice, care sunt profesioniști în educație. Societatea, prin

autoritățile sale, prin sectorul civil și prin cel privat, sprijină educația la toate nivelurile pe baza încrederii în calitatea proceselor și a rezultatelor.

Echitatea înseamnă respectarea dreptului fiecărui elev de a avea șanse egale de acces pentru atingerea potențialului său maxim, indiferent de statutul socioeconomic, de aptitudini sau caracteristici fizice și psihice. Presupune comportamente bazate pe respectarea reciprocă a drepturilor și îndatoririlor fiecărei părți implicate în demersul educațional, pe satisfacerea în mod echitabil a intereselor, a drepturilor și datoriilor fiecăruia. Se manifestă la nivelul actului educațional prin tratamentul nepărtinitor, din toate punctele de vedere.

Eficacitatea este preocuparea ca educația să aibă impactul dorit, respectiv copiii să învețe și să progreseze spre potențialul lor maxim, astfel încât viitorii cetățeni să aibă o viață de calitate. Profesorul și oricare alt actor din serviciul public de educație se preocupă în mod activ ca strategiile și acțiunile sale să fie cele mai potrivite pentru fiecare elev și pentru fiecare situație. Eficacitatea se transpune în obiective clare, modalități de a măsura în mod frecvent nivelul fiecărui elev față de nivelul la care ar trebui să ajungă, dar și în instrumente de corectare a situației. Eficacitatea se construiește pe abilitatea educatorului de a-și îmbunătăți în permanență practicile, astfel încât să creeze cel mai mare beneficiu pentru elev, conștienți fiind că, pentru fiecare copil și tânăr, trecerea prin acel moment școlar (lecție, clasă, ciclu) este unică.

Școala poate realiza un parteneriat cu elevul, prin valorizarea și respectarea identității sale cu familia, prin recunoașterea importanței acesteia și atragerea în procesul didactic și cu toate resursele educative ale societății pe care le identifică și le folosește activ.

Parteneriatul educațional între școală și familie este important din punct de vedere al comunicării, cooperării și colaborării în sprijinul copilului la nivelul procesului educațional. Părinții, copiii și comunitățile se influențează puternic unii pe alții. Mediul în care trăiesc părinții poate sprijini sau devia viețile lor, poate determina multe dintre valorile lor. De asemenea, părinții pot influența comunitatea și pot contribui la dezvoltarea valorilor comunității. Activitatea educativă ce se realizează în școală nu poate fi separată, izolată de alte influențe educative ce se exercită asupra copilului. Educația este cea care desăvârșește ființa umană, educația pe care copilul o primește în familie, în școală și de la comunitate. Implicarea părinților joacă un rol important în cadrul intervenției școlare. Acțiunile care implică părinții produc o schimbare în ambientul familiei și cresc aspirațiile, atât ale părinților pentru copiii lor, cât și ale copiilor înșiși. Copilul obține rezultatele școlare în funcție de modul în care părinții se implică în procesul de învățare, asigurându-i copilului cele necesare studiului.

Un alt aspect important este acela al deprinderilor de comportament care încep să se formeze de la vârste fragede, din sânul familiei: respectul, politețea, cinstea, sinceritatea, decența în vorbire și atitudine, adică „cei șapte ani de acasă”. Uneori părinții uită că trebuie să facă front comun cu profesorii, deoarece și unii și alții nu doresc decât dezvoltarea armonioasă a elevului, educarea și îmbogățirea cunoștințelor acestuia. Se întâmplă totuși ca ceea ce consideră părinții a fi o măsură corectă pentru copilul lor într-o anumită situație, să nu fie tocmai ceea ce are nevoie copilul în acel moment. De aici apar conflictele, rupturile dintre membrii familiei, renunțarea la intervenții din partea părinților care sunt depășiți de situație. Între familie și școală trebuie să existe o permanentă colaborare care se poate realiza prin vizite reciproce, ședințe și lectorate cu părinții.

Relația cea mai profitabilă pentru toți cei ce participă la demersul educațional este un parteneriat familie – școală este. Parteneriatul va fi eficient dacă fiecare parte va reține că același subiect este copilul nostru și școlarul nostru. Cadrele didactice află cum este fiecare copil, în ce mod ajunge mai repede la succes, ce îl interesează și-l pasionează, iar părinții vor cunoaște în ce momente să-l susțină pe școlar, în ce fel să-l motiveze și să-l ajute. Școala este instituția socială în care se realizează educația organizată a tinerei generații. Ea este factorul decisiv și pentru formarea unui om apt să contribuie la dezvoltarea societății, să ia parte activă la viața, să fie pregătit pentru muncă. Procesul de învățământ este cel care conferă școlii rolul decisiv în formarea omului. Menirea

școlii nu este numai de a înzestra elevii cu un bagaj de cunoștințe cât mai mare, ci și de a stimula calitatea de om.

Colaborarea dintre școală și familie presupune o comunicare efectivă și eficientă, o unitate de cerințe și o unitate de acțiune când este vorba de interesul copilului.

Părinții trebuie să vadă în școală un prieten, un colaborator, un om adevărat care îi poate ajuta prin atitudinea nepărtinitoare pe care trebuie să o afișăm. Asadar, e o sarcină a școlii să identifice situațiile problemă, din familiile copiilor, să dirijeze pe cât posibil strategiile educative în favoarea elevului și să conștientizeze că relația de colaborare școală-familie este determinantă în educarea copiilor.

Întâlnim peste tot în jurul nostru oameni cu deficiențe. Ei sunt percepuți diferit, perceperea lor socială nefiind întotdeauna constantă, ea variază de la societate la societate, furnizând semnificații diferite, în funcție de cultura și de valorile promovate. Mulți oameni au reticențe față de persoanele cu deficiențe, deoarece au o concepție greșită despre ele. Trebuie însă să înțelegem că sunt niște oameni la fel ca ceilalți, fiind produsul unic al eredității lor și al mediului.

Copiii cu Cerințe educative speciale (CES) sunt copii ale căror nevoi (cerințe) speciale sunt educaționale și derivă, în principal, din deficiențe mintale, fizice, senzoriale, de limbaj, socio-afective și de comportament ori asociate, indiferent de severitatea acestora. Lor li se adaugă și unii copii ocrotiți în instituții rezidențiale, copii/elevi din învățământul obișnuit care prezintă tulburări/dificultăți de învățare și/sau adaptare școlară.

Tipologia categoriilor de CES include: tulburări emoționale și de comportament, deficiență/întârziere mintală, deficiențe fizice/motorii, deficiențe vizuale, deficiențe auditive, tulburări de limbaj, tulburări/dificultăți/dizabilități de învățare. Fără abordarea adecvată a acestor cerințe speciale nu se poate vorbi în mod real de egalizarea șanselor/premiselor de acces, participare și integrare școlară și socială. Incluziunea reprezintă procesul de educare a copiilor cu sau fără cerințe educative speciale în același spațiu și în aceleași condiții, având drept scop final participarea deplină a tuturor copiilor la activitățile școlare și extrașcolare. Atunci când vorbim despre educația incluzivă ne referim la faptul că fiecare copil, indiferent de situația socială, religie, de capacitățile sale atât fizice cât și mintale are dreptul de a învăța în școala din comunitate alături de semenii săi.

Elevii cu CES sunt întotdeauna reticenți și speriați de studiul unei limbi străine. Faptul că nu au capacitatea să înțeleagă lucruri de bază ale limbii române sau nu posedă anumite abilități îi sperie. Cea mai bună abordare a acestora în cadrul orelor de engleză este jocul de rol sau cu obiecte concrete din mediul înconjurător, listeningul, flashcard-urile, desenele, poeziile pe diferite teme, cântecele vesele și variate. Faptul că engleza este o limbă muzicală ajută foarte mult. Copiii sunt fascinați de muzică și învață mult mai repede, reproduc fidel și sunt motivați. Unii chiar ajung la performanțe mult mai mari decât elevii normali. În anumite momente aceștia colaborează greu cu clasa, refuză să scrie, nu urmează instrucțiunile, sunt total absenți, dar jocul și cântecul îi captează întotdeauna și îi aduc pe făgașul cel bun. Procesele de învățare, în loc de a produce doar reproducerea cunoașterii de dragul cunoașterii, trebuie să favorizeze integrarea atitudinilor, competențelor și cunoștințelor în structuri operaționale și să ducă la posibilitatea aplicării creative a acestora în rezolvarea de probleme de natură intelectuală sau practică. Integrarea atitudinilor, competențelor și cunoștințelor în structuri personale operaționale trebuie să țină seama de contextul învățării, respectiv de vârsta, de mediul învățării, de instrumente și mijloace. Elevii cu CES au nevoie de atenție, de lecții și sarcini adaptate după particularitățile fiecăruia. Pentru reducerea handicapului vor fi realizate activități din ce în ce mai complexe în funcție de nivel de vârstă, individualizate sau în grup, cu respectarea particularităților individuale. Această muncă necesită o bună cunoaștere a copiilor, pentru a putea găsi mai ușor modalitățile în vederea recuperării sale.

Activitățile trebuie organizate într-un ansamblu unitar, în măsura în care diferitele domenii de la cele generale, de coordonare dinamică, organizare spatio-temporală, educația senzorială, sunt strâns legate, implicate. Ele sunt inseparabile și trebuie să formeze un tot în lecție așa cum sunt în

realitatea exterioară. Ca punct de plecare în activitatea terapeutică, folosim grafismul, desenul, exercițiile perceptive, activitățile manuale. Trebuie să se elimine factorii de anxietate, să se stabilească progresiv încrederea în posibilitățile de a executa corect exercițiile, evitându-se total eșecurile.

În zilele noastre se pune mare accent pe educația formală care nu poate fi atinsă fără ajutorul familiei, al părinților, rolul cărora nu poate fi ignorant, ei trebuie să știe să înțeleagă și să sprijine procesul educațional, dascălii, deoarece dascălii nu pot substitui familia, pot doar lucra împreună pentru binele mai mare, acela al educației copilului.

BIBLIOGRAFIE

1. Bunesu Ghe., Alecu G. , Badea D. – Educația părinților . Strategii și programe, E.D.P., București, 1997;
2. Ecaterina Adina Vrasmas – Consilierea și educația părinților , Editura Aramis, 2002;
3. Nica I., Țopa L. – Colaborarea școlii cu familia elevilor de clasa I , E.D.P., București, 1974;
4. Stoian M. – Abecedarul părinților, E.D.P., București, 1972.

Călătorie în lumea poveștilor- CDȘ

Prof. psihopedagogie specială Mezin Daniela-Mărioara
Centrul Școlar de Educație Incluzivă “Aurora”
Reșița

Aria curriculară: *Limbă și Comunicare*

Tipul : *La nivelul ariei curriculare*

Clasa: *a VI-a*

Durata: *1 an*

Nr.ore pe săptămână: *1 oră*

Motto:

„De copilărie este legată splendoarea imaginației, de imaginația vie, plasticitatea gândirii. Poporul român a avut o copilărie de geniu căreia i se datorește acea putere de sensibilizare, de concretizare a imaginilor.”

(B. Șt .Delavrancea)

NOTĂ DE PREZENTARE

Literatura pentru copii este o componentă însemnată a literaturii, marea varietate a creațiilor artistice, aparținând unor genuri și specii literare diferite care se integrează în sfera literaturii pentru copii, evidențiază receptivitatea copiilor față de frumos, cu condiția ca acesta să fie accesibil.

Într-o epocă în care televiziunea și calculatorul acaparează copilul și care sunt mult mai facile și mai tentante, am apelat, totuși, la disciplina „Călătorie în lumea poveștilor” din mai multe considerente:

- ❖ permite copiilor trăirea emoțional-reflexivă a conținutului operei prin intuirea și conștientizarea mesajului etic și estetic al acesteia;
- ❖ conduce la precizarea, activizarea, îmbogățirea și nuanțarea vocabularului, însușirea unor cuvinte și expresii cu sens propriu și figurat, care contribuie la realizarea unei exprimări corecte, coerente și expresive, elevii având ca model permanent operele literare îndrăgite din repertoriul național și universal;
- ❖ aprecierea calităților pozitive se realizează prin continua solicitare a sensibilității, gândirii, memoriei afective, atenției voluntare și, mai ales, a imaginației creatoare;

Literatura pentru copii investighează universul propriu de cunoaștere al copilului, năzuințele, aspirațiile lui cele mai înalte, relevă eroismul oamenilor printr-o ingenioasă transformare artistică. De aceea copiii trebuie orientați și determinați să citească cu pasiune nu numai creațiile literare dedicate lor, ci și altele care, prin valoarea lor artistică și frumusețea limbii interesează deopotrivă și pe alții.

Un loc important în activitatea noastră îl vor avea producțiile populare în versuri sau proză (basmе, povestiri, proverbe, zicători ...) care au format dintotdeauna fondul de aur al literaturii pentru copii și au fermecat universul minunat al copilului.

Conținutul variat, marea diversitate a formelor de expresie artistică explică forța puternică pe care o exercită asupra copiilor contribuția ei la formarea personalității, la cultivarea unor puternice sentimente moral-patriotice.

În cadrul opționalului vom aborda, de asemenea, opere menite să însuflească încredere în viață, în capacitatea omului de a învinge răul și de a-și afirma nepuizabilele sale resurse creatoare prin poezi și prozatori de valoare.

Pătrunzând în lumea mirifică a basmului, în care conflictul central polarizează personajele, devenite simboluri ale binelui și răului, copilul face apoi cunoștință cu povestirea, cu schița și fabula în care viețuitoarele facilitează înțelegerea raporturilor umane, a normelor de conviețuire socială. Astfel, prin intermediul literaturii, copilul poate realiza o binevenită dedublare a sa, atunci când se recunoaște în altul.

Valorificarea virtuților comicului prin umor, ironie, satiră aduce în prim plan diferite tipuri de comportament, literatura pentru copii contribuind și pe această cale la formarea și modelarea caracterelor, la stimularea dorinței de cunoaștere și perfecțiune.

Prin valorificarea creatoare a mesajului artistic al fiecărei creații în parte se stimulează interesul, pasiunea copilului pentru literatură, setea de cunoaștere.

Fenomenul lecturii la copii trebuie să capete și competențe de investigare a textului literar pe baza unor tehnici precise, optime în privința receptării/exprimării unui mesaj, a descoperirii unor elemente fundamentale ale limbii române și a utilizării acesteia în continuare. Este vârsta la care copilul, printr-o dirijare strategică bine gândită, poate înțelege că o carte de lectură este „o căsuță cu povești” primitoare și darnică și mai poate descoperi biblioteca, identificând-o ca pe un tărâm cu mistere pe care el ar trebui să îndrăznească să le descopere.

Cândva mirific, acest univers al cărții trebuie redescoperit de către școlari, prin inițierea și parcurgerea unor teme interesante, bogate în conținut informațional, cu valențe formative și capabile să readucă în conștiința lor adevăratul sens al copilăriei cu sentimente, aspirații și îndrăzneli ca o înaripare entuziastă cu idealuri înalte.

Opționalul propus le oferă elevilor șansa de a-și cultiva capacitatea de audiere și receptare, imaginația, fantezia, creativitatea, exprimarea corectă și nuanțată și vine în întâmpinarea cerințelor din mai multe direcții: interesul elevilor, dorința părinților și nu în ultimul rând, asigurarea viitorului societății cu o generație avansată din punct de vedere moral.

COMPETENȚE GENERALE

1. Dezvoltarea capacității de audiere și receptare a unui text literar.
2. Formarea și dezvoltarea capacității de a reproduce conținutul unui text audiat.
3. Dezvoltarea capacității de exprimare orală.
4. Dezvoltarea interesului pentru lectură.

Competențe specifice și exemple de activități de învățare:

1. Dezvoltarea capacității de audiere și receptare a unui text literar.

Competențe specifice	Activități de învățare
1.1.să asculte cu atenție un text citit sau povestit	Pe parcursul clasei a VI-a se recomandă următoarele activități - audierea unor texte literare specifice vârstei și în concordanță cu programa școlară - exerciții de identificare a întâmplărilor petrecute într-o succesiune logică
1.2.să înțeleagă conținutul unui text studiat	- identificarea și explicarea cuvintelor și expresiilor necunoscute - identificarea celor mai importante momente din text, după imaginile prezentate - ordonarea logică a momentelor principale ale lecturii
1.3.să identifice personajele și să aprecieze comportamentul lor	- exerciții de recunoaștere a personajelor principale/secundare, pozitive/negative - identificarea, cu ajutorul profesorului, a trăsăturilor fizice și morale ale personajelor principale - exprimarea opiniei proprii față de comportamentul personajelor - jocuri didactice pentru recunoașterea personajelor - joc de rol - mimică

2. Formarea și dezvoltarea capacității de a reproduce conținutul unui text audiat.

Competențe specifice	Activități de învățare
2.1.să redea, într-o succesiune logică, conținutul textului citit, liber sau cu ajutorul întrebărilor adresate de profesor	- exerciții de „citire” a imaginilor și de adecvare a acestora la textul audiat - exerciții de ordonare a imaginilor în ordinea desfășurării acțiunii - exerciții de povestire orală a textului/fragmentului, cu sau fără ajutorul profesorului, urmând firul logic al întâmplărilor
2.2.să formuleze corect întrebări, răspunsuri, pornind de la un text cunoscut	- realizarea unui dialog pe o temă dată - conversații, discuții, dezbateri chiar și contradictorii) - joc didactic - exerciții de evaluare a lecturilor studiate
2.3.să prezinte conținutul textului literar studiat	- exerciții de povestire și repovestire a textelor în proză studiate - dramatizări - joc de rol - exerciții de memorare și recitare a versurilor - exerciții de reprezentare prin desen a unei secvențe din text

3. Dezvoltarea capacității de exprimare orală.

Competențe specifice	Activități de învățare
3.1.să povestească cu ușurință momentele principale ale textului audiat	- exerciții de povestire a aceleași imagini de către mai mulți elevi (cu sprijinul profesorului) - exerciții de povestire fără sprijin
3.2.să creeze conținuturi noi, valorificând textele studiate	- exerciții de modificare a unor părți din text - exerciții de ordonare a cuvintelor într-un enunț - exerciții de integrare a cuvintelor și expresiilor noi în contexte proprii

4. Dezvoltarea interesului pentru lectură.

Competențe specifice	Activități de învățare
4.1.să manifeste grijă și interes pentru carte, ca bun de valoare	- vizită la biblioteca școlii - prezentarea etapelor de realizare a unei cărți
4.2.să manifeste curiozitate și plăcere pentru lectură	- întâlnire cu elevii mai mari, care să le împărtășească din experiența lor de cititori - valorificarea conținutului textului literar - realizarea unor momente artistice: dramatizări, serbări școlare, dimineți de basm, recitări etc. - prezentarea unor cărți din literatura pentru copii (ilustrate, atractive)

CONȚINUTURI

- * **Popas la biblioteca școlii** (familiarizarea cu biblioteca)
- * **Trăistuța cu povești și basme**
 - ◆ Texte în proză din literatura română
 - ◆ Texte în proză din literatura universală
- * **Poezia anotimpurilor**
- * **Prieteni necuvântători** – texte în proză și versuri despre viețuitoare
- * **Copilul și copilăria**
- * **Din înțelepciunea populară** – proverbe, zicători, ghicitori .

TEXTE SUPORT

- * Amintiri din copilărie, după Ion Creangă
- * Fata babei și fata moșneagului, Ion Creangă
- * Sarea în bucate, basm popular
- * Neghiniță, de Barbu Ștefănescu Delavrancea
- * Bunicul, de Barbu Ștefănescu Delavrancea
- * Crăciunul, Paștele la români (colinde, poezii, povești și obiceiuri)
- * Doi feți cu stea în frunte, după Ioan Slavici
- * Primăvara, de Vasile Alecsandri
- * Prâslea cel voinic și merele de aur (basm popular)
- * Bunicul și nepotul, de Frații Grimm
- * Poezii de Tudor Arghezi
- * Degețica, de Hans Christian Andersen
- * Legenda mărtisorului
- * Cățelusul schiop, de Elena Farago
- * Gândăcelul, de Elena Farago
- * Două gospodine, de Otilia Cazimir
- * Tatăl și cei zece feciori , de Al. Mitru
- * Cum au fugit jucăriile de la un copil, de N. Stănescu
- * Povestea unui om leneș, de Ion Creangă
- * Proverbe, zicători, ghicitori
- * Ionică mincinosul, de Al. Mitru
- * Balada unui greier mic, de George Topîrceanu
- * Cuore, de Edmondo de Amicis
- * Bunica- Otilia Cazimir
- * Greierele și furnica, de La Fontaine
- * Banul muncit, de Alexandru Mitru

DESCRIPTORI DE PERFORMANȚĂ

I Capacitatea de receptare a mesajului oral

Foarte bine (nota 9-10)	Bine (nota 7-8)	Suficient (nota 5-6)
Ascultă întotdeauna cu atenție mesaje orale formulate de personae diferite Reproduce și acționează în conformitate cu un mesaj ascultat, cu promptitudine, precizie și corectitudine Participă la diferite forme de dialog, organizate, răspunzând clar, corect și precis întrebărilor sau formulând, cu rapiditate, propozițiile necesare continuării unui dialog Dovedește spontaneitate în construirea unor dialoguri pe diverse teme	Ascultă în mod frecvent, cu atenție mesaje orale formulate de personae diferite Reproduce și acționează în conformitate cu un mesaj ascultat, cu precizie și corectitudine Participă la diferite forme de dialog, organizate, răspunzând uneori incomplet, întrebărilor sau formulând cu unele ezitări, propozițiile necesare continuării unui dialog	Ascultă mesaje orale formulate de personae diferite în urma intervenției profesorului prin procedee de captare a atenției Reproduce și acționează în conformitate cu un mesaj ascultat, cu sprijinul profesorului sau a altori parteneri de grup comunicativ Participă la diferite forme de dialog organizate, răspunzând cu unele imprecizii întrebărilor sau formulând, cu dificultate, propozițiile necesare continuării unui dialog

II. Capacitatea de exprimare orală

Foarte bine (nota 9-10)	Bine (nota 7-8)	Suficient (nota 5-6)
Manifestă în mod frecvent inițiativă în comunicare orală, folosindu-și cu dezinvoltură deprinderile de exprimare în formularea întrebărilor și a răspunsurilor ce îi sunt adresate Exprimă propriile opinii în cazul unor situații concrete de comunicare, argumentându-și punctele de vedere exprimate Utilizează corect și precis formulele elementare de inițiere, de menținere și de închidere a dialogului intervenind cu promptitudine atunci când alți parteneri de grup manifestă ezitări în continuarea unei conversații Povestește cursiv texte citite sau ascultate	Manifestă inițiativă în comunicarea orală, folosindu-și deprinderile de exprimare atât în formularea întrebărilor, cât și a răspunsurilor ce îi sunt adresate Exprimă propriile opinii în cadrul unor situații concrete de comunicare atunci când este solicitat și încurajat de profesor și din proprie inițiativă Utilizează corect formulele elementare de inițiere, de menținere și de încheiere a dialogului pe o anumită temă Povestește cu unele imprecizii texte ascultate	Manifestă rareori inițiativă în comunicarea orală, folosindu-și deprinderile de exprimare mai ales în formularea răspunsurilor la întrebările ce-i sunt adresate Exprimă propriile opinii în cadrul unor situații concrete de comunicare atunci când este solicitat și încurajat de profesor sau de ceilalți parteneri de grup Utilizează formulele elementare de inițiere, de menținere și de încheiere a dialogului, uneori cu imprecizii corectate cu sprijinul profesorului sau al celorlalți parteneri de grup Răspunde la întrebările referitoare la un text ascultat sau citit.

VALORI ȘI ATITUDINI

Prin studierea acestui opțional, elevul va fi capabil:

- să manifeste curiozitate pentru textul literar;
- să distingă faptele bune de faptele rele ale personajelor;
- să emită păreri privind faptele personajelor;
- să-și clădească treptat un sistem propriu de valori, în care noțiunile de adevăr și dreptate, cinste și omenie să ocupe un loc de bază.

STANDARDE CURRICULARE DE PERFORMANȚĂ

COMPETENȚE GENERALE	STANDARDE
1. Dezvoltarea capacității de receptare a unui text literar;	S1: Receptarea unui mesaj dintr-un text literar; S2: Sesizarea principalelor momente ale textului literar; S3: Sesizarea personajelor principale;
2. Dezvoltarea capacității de lectură;	S4: Citirea individuală, în ritm propriu a unor texte recomandate; S5: Împrumutarea unor cărți de la biblioteca școlii; S6: Alcătuirea unei biblioteci proprii;
3. Dezvoltarea capacității de exprimare orală;	S7 : Reproducerea unui text cu ajutorul întrebărilor, a ilustrațiilor ce reprezintă principalele momente ale acțiunii; S8: Reproducerea textului folosind cuvinte sau expresii reținute din text;

	S9: Formularea de enunțuri cu ajutorul cuvintelor și expresiilor reținute din text;
4.Dezvoltarea capacității de exprimare scrisă;	S10: Formularea în scris a unor enunțuri/ scurte texte în care să argumenteze părerea despre un personaj; S11: Recrearea unui text literar pe baza unui suport vizual;

MODALITĂȚI DE EVALUARE

<i>Evaluare inițială/predictivă</i>	<i>Evaluare continuă/formativă</i>	<i>Evaluare finală/sumativă</i>
●Brainstorming ●Explozia stelară ●ȘTIU/VREAU SĂ ȘTIU/AM ÎNVĂȚAT ●Ciorchinele ●Metoda schimbării perechii (Share-Pair Circles) ●Metoda piramidei ●Sinelg ●Harta conceptuală (Conceptual map) ●Organizatorul grafic ●Masa rotundă ●Interviul de grup ●Tehnica florii de lotus (Lotus Blossom Technique) ●Tehnica 6/3/5 ●Phillips 6/6 ●Sinectica	●șezători literare; ●serbări; ●medalion literar; ●fișa de lectură; ●conversări, povestiri, repovestiri; ●concursuri: ●Matricele ●Lanțurile cognitive ●Metoda predării/învățării reciproce (Reciprocal teaching—Palinscar) ●Mozaicul (Metoda JINGSAW) ●Metoda învățării pe grupe mici (STAD—Student Teams Achievement Division) ●Metoda turnirurilor între echipe (TGT—Teams/ Games/ Tournaments) ●Scheletul de pește (Fishbone maps) ●Diagrama cauzelor și a efectului ●Studiul de caz ●Metoda R.A.I.	●fișe de evaluare; ●fișe de autoevaluare; ●Portofoliul ●Harta conceptuală (Conceptual map) ●Proiectul ●Jurnalul reflexiv ●Tehnica 3-2-1 ●Metoda R.A.I. ●Studiul de caz ●Observarea sistematică a activității și comportamentului elevului ●Fișa pentru activitatea personală a elevului ●Investigația ●Interviul
FORME DE ORGANIZARE ❖ ACTIVITATE FRONTALĂ ❖ ACTIVITĂȚI INDIVIDUALE ȘI PE GRUPE ❖ JOCURI ❖ CONCURSURI		

SUGESTII METODOLOGICE

Se va realiza o abordare modernă și pragmatică a conținuturilor, pe baza unor strategii eficiente de instruire și management al clasei care să urmărească:

- 📌 strategii bazate pe învățarea prin descoperire – pornind de la diferite suporturi concret-senzoriale: seturi de imagini, icoane, ilustrații cu conținut religios-moral, fotografii care reflectă aspecte din viața religioasă proprie și din cea a familiei, imagini ce fac referire la acțiuni și elemente liturgice;
- 📌 strategii interactive, bazate pe conversație, discuții în grup, dezbateri, interviuri, tehnici ale gândirii critice – pentru identificarea modalităților de aplicare în viața cotidiană a diferitelor

valori religioase; pentru evidențierea trăsăturilor morale ale unor persoane; pentru exersarea formulării de argumente sau contraargumente cu privire la un punct de vedere;

- ✚ strategii de învățare problematizată – prin implicarea elevilor în rezolvarea unor situații-problemă ce apar în grupurile de apartenență sau la nivelul comunității, pornind de la relaționarea acestora cu valorile moral-religioase;
- ✚ strategii bazate pe lecturarea de texte variate – pentru a facilita dezvoltarea vocabularului cu termeni din domeniul religios și pentru a le susține interesul față de aprofundarea mesajului textului revelat;
- ✚ strategii care valorifică jocul de rol și dramatizarea – pentru construirea unor situații de învățare în care elevii sunt puși în variate contexte de interacțiune, de evaluare critică, de reflecție asupra unor situații de viață cotidiană, de dezvoltare a creativității și a abilităților socio-emoționale

BIBLIOGRAFIE

- ◆ Tehnologia didactică în proiectarea activității anuale, semestriale și a tipurilor de lecție în învățământul preuniversitar, Editura ”Gheorghe Alexandru” Craiova 2005;
- ◆ Metodica predării limbii și literaturii române în școala primară, gimnaziu și liceu, Editura Didactica Nova Craiova 2005;
- ◆ Antologie de texte literare pentru clasele V-VIII, Editura Aramis, București, 2003;
- ◆ Lidia Țugulan, Maria Florea - Literatură pentru copii. E.D.P, București, 1992;
- ◆ Lecturi suplimentare pentru clasa a V – a , Editura Coresi, București, 1998;
- ◆ Curriculum pentru discipline opționale, București, 2000;
- ◆ Ion Creangă – Povești;
- ◆ Frații Grimm;
- ◆ H. C. Andersen – Basme;
- ◆ Carte de lectură, clasele V – VIII – E. D. P., București, 2002.

PLANIFICARE CALENDARISTICĂ

ANUL ȘCOLAR: 2023-2024

Unitatea de învățare	Ob.de ref.	Conținuturi	Nr. ore	Săptămâna	Obs.
1.Popas la biblioteca școlii	4.1. 4.2.	◆ Povestea unei cărți: prezentarea etapelor de realizare a unei cărți ● prezentarea unor cărți din literatura pentru copii	1	I	
2.Universul fascinant al poveștilor (1)	1.1,1.21.3,2.1 2.2. 2.3.	◆ Fata babei și fata moșneagului, Ion Creangă ◆ Povestea unui om leneș , Ion Creangă ◆ Sarea în bucate - basm popular ◆ Tatăl și cei zece feciori , Alexandru Mitru ◆Evaluare	7	II - VIII	
3.Poezia anotimpurilor (1)	1.1. 1.2. 2.1. 2.2. 2.3.	◆ Balada unui greier mic , George Topîrceanu ◆ Toamna , Elena Dragoș ◆ Moș Crăciun , Octavian Goga ●Evaluare	4	IX - XII	
4.Copilul și copilăria	1.1. 1.2. 2.1.	◆ Amintiri din copilărie (Pupăza din tei) , Ion Creangă	6		

	2.3. 3.1.	♦ <i>Neghiniță</i> , B. Șt. Delavrancea ♦ <i>Cuore</i> , Edmondo de Amicis ♦ <i>Banul muncit</i> , Alexandru Mitru ● Evaluare		XIII - XVIII	
5. Prieteni necuvântători	1.1. 1.2. 1.3. 2.3.	♦ <i>Gândăcelul</i> , Elena Farago ♦ <i>Căprioara</i> , Emil Gîrleanu ♦ <i>Greierile și furnica</i> , La Fontaine ♦ <i>Cățelușul schiop</i> , Elena Farago ♦ <i>Dumbrava minunată (Sfat cu Sora Soarelui)</i> , Mihail Sadoveanu ♦ <i>Puiul</i> , I. Al. Brătescu Voinești ● Evaluare	8	XIX- XXVI	
6. Poezia anotimpurilor (2)	1.1.1.2 2.1,2.2 2.3.	♦ <i>Stupul lor</i> , Tudor Arghezi ♦ <i>Două gospodine</i> , Otilia Cazimir ● Evaluare	3	XXVII - XXIX	
7. În lumea Poveștilor (2)	1.1,1.2 1.3. 2.1,2.2 2.3.	♦ <i>Degețica</i> , H. C. Andersen ♦ <i>Bunicul și nepotul</i> , Frații Grimm ♦ <i>Doi feți cu stea în frunte</i> Ioan Slavici ● Evaluare	4	XXX - XXXIII	
8. Din înțelepciunea populară	1.1. 1.2.	♦ Proverbe, zicători ♦ Ghicitori despre anotimpuri și viețuitoare	2	XXXIV- XXXV	

PROIECTAREA UNITĂȚILOR DE ÎNVĂȚARE

♣ Unitatea de învățare - *Popas la biblioteca școlii*

Nr. ore: 1 oră

Perioada.....

Nr. Crt.	Conținuturi (detalii)	Ob. ref.	Activități de învățare	Resurse	Evaluare -instrumente
1	2	3	4	5	6
1	● <i>Povestea unei cărți</i>	4.1. 4.2.	- vizită la biblioteca școlii - prezentarea, pe înțelesul elevilor, a etapelor de realizare a unei cărți (dacă este posibil – vizionarea unui filmuleț) - prezentarea unor cărți din literatura pentru copii, cărți frumos ilustrate, atractive, adecvate vârstei - întâlnire cu elevi din clasele mai mari pentru a împărtăși din experiența lor de cititori	Materiale: - sala bibliotecii școlii - cărți din literatura pentru copii Procedurale: - conversația - observația - act. frontală	- observarea curentă - aprecierea verbală

			• colecționarea unor cărți pentru minibiblioteca clasei (această activitate se va desfășura pe parcursul mai multor săptămâni) - A.T.- aranjarea unui raft de cărți din biblioteca școlii		

♣ Unitatea de învățare – *Universul fascinant al poveștilor (1)*

Nr. ore: 7 ore

Perioada.....

1	2	3	4	5	6
1	♦ <i>Fata babei și fata moșneagului</i> Ion Creangă	1.1.	• citirea expresivă de către profesor a textelor literare	Materiale:	• observarea curentă
2	♦ <i>Povestea unui om leneș</i> , Ion Creangă	1.2.	• audierea textului de pe casetă audio	• texte suport	• evaluarea curentă
3	♦ <i>Sarea în bucate</i> , basm popular	1.3.	• identificarea și explicarea cuvintelor și expresiilor necunoscute	• imagini din lecturi	•
4	♦ <i>Tatăl și cei zece feciori</i> , Alexandru Mitru	2.1.	• prezentarea unor imagini și identificarea momentelor acțiunii	• desene	• autoevaluarea
		2.2.	• identificarea personajelor principale/secundare	• creioane colorate	• aprecierea verbală
		2.3.	• exerciții de „citire” a imaginilor și de adecvare a acestora la textul audiat	• fișe de lucru	
			• exerciții de ordonare a imaginilor corespunzătoare firului epic	• CD-uri cu filme	
			• exerciții de povestire orală a textului sau a unui fragment, cu sau fără ajutorul profesorului, urmărind firul logic al întâmplărilor	• videoproiector	
			• valorificarea conținutului textului din punct de vedere educativ	Procedurale:	
			• exerciții de povestire / repovestire a textelor audiate (fragmente)	• citirea explicativă	
			• exerciții de reprezentare prin desen a unor secvențe din text	• conversația	• observarea curentă
			• dramatizare	• povestirea	• evaluarea curentă
			• joc didactic – <i>Recunoaște personajul!; Recunoaște lectura!</i>	• metode interactive de grup	•
			• joc de rol	• repovestirea	• autoevaluarea
			• ghicitori	• jocul didactic	• aprecierea verbală
				• act.frontală	
				• act.individuală	

			vizionarea unor filme de desene animate A.T. – Povestim și colorăm!		
5	Evaluare – capacitatea de povestire a unui text cunoscut	2.3. 3.1.	- povestirea orală a unui fragment din lecturile studiate - identificarea lecturii după imagini - identificarea personajului după descrierea profesorului	activitate individuală	probă orală

♣ Unitatea de învățare – *Poezia anotimpurilor (1)*

Nr. ore: 4 ore

Perioada.....

1	2	3	4	5	6
1	♦ Balada unui greier mic , George Topîrceanu	1.1. 1.2.	- citirea expresivă de către profesor a textelor literare - audierea textului de pe casetă audio - identificarea și explicarea cuvintelor și expresiilor necunoscute	Materiale: - texte suport - imagini din lecturi - desene - creioane colorate - fișe de lucru	observarea curentă
2	♦ Toamna , Elena Dragoș	2.1. 2.2.	prezentarea unor imagini și identificarea momentelor acțiunii	- desene - creioane colorate - fișe de lucru	evaluarea curentă
3	♦ Moș Crăciun , Octavian Goga	2.3.	- identificarea personajelor principale/secundare - exerciții de „citire” a imaginilor din textul audiat - exerciții de ordonare a imaginilor corespunzătoare firului epic dintr-un text cunoscut - exerciții de povestire orală a textului sau a unui fragment, cu sau fără ajutorul profesorului, urmărind firul logic al întâmplărilor - valorificarea conținutului textului din punct de vedere educativ - exerciții de reprezentare prin desen a unor secvențe din text - exerciții de memorare și recitare a versurilor A.T. – interpretarea unor cântece despre toamnă și iarnă	Procedurale: - citirea explicativă - conversația - jocul didactic - act.frontală - act.individuală	- autoevaluarea - aprecierea verbală
4	• Evaluare	2.3.	-capacitatea de memorare și recitare expresivă a versurilor învățate anterior	activitate individuală	probă orală

♣ **Unitatea de învățare – Copilul și copilăria**

Nr. ore: 6

Perioada.....

1	2	3	4	5	6
1	♦ <i>Amintiri din copilărie</i> , Ion Creangă	1.1.	• citirea expresivă de către profesor a textelor literare	Materiale: • texte suport • imagini din lecturi • desene • creioane colorate • fișe de lucru Procedurale: • citirea explicativă • conversația • povestirea • repovestirea • jocul didactic • act.frontală • act.individuală • metode interactive de grup	• observarea curentă
2	♦ <i>Neghiniță</i> , B. Șt. Delavrancea	1.2.	• audierea textului de pe casetă audio		• evaluarea curentă
3	♦ <i>Cuore</i> , Edmondo de Amicis	2.1.	• identificarea și explicarea cuvintelor și expresiilor necunoscute		• autoevaluarea
4	♦ <i>Banul muncit</i> , Alexandru Mitru	2.3.	• prezentarea unor imagini și identificarea momentelor acțiunii		• aprecierea verbală
		3.1.	• identificarea personajelor principale/secundare • exerciții de „citire” a imaginilor și de adecvare a acestora la textul audiat • exerciții de ordonare a imaginilor corespunzătoare firului epic dintr-un text cunoscut • exerciții de povestire orală a textului sau a unui fragment, cu sau fără ajutorul profesorului, urmărind firul logic al întâmplărilor • valorificarea conținutului textului din punct de vedere educativ • exerciții de povestire / repovestire a textelor audiate (fragmente) • exerciții de reprezentare prin desen a unor secvențe din text • exerciții de memorare și recitare a versurilor • dramatizare • joc didactic – <i>Recunoaște personajul!; Recunoaște lectura!</i> • joc de rol • ghicitori A.T. – Povestim și colorăm!		
5	• Evaluare		• recitarea unor versuri învățate anterior, punându-se accent pe intonație • redarea (povestirea) conținutului basmului	• act.individuală	• probă orală

♣ Unitatea de învățare – *Prieteni necuvântători*

Nr. ore: 8 ore

Perioada.....

1	2	3	4	5	6
1	♦ <i>Gândăcelul</i> , Elena Farago	1.1. 1.2. 1.3.	• citirea expresivă de către profesor a textelor literare • audierea textului de pe casetă audio • identificarea și explicarea cuvintelor și expresiilor necunoscute • prezentarea unor imagini și identificarea momentelor acțiunii	Materiale: • texte suport • imagini din lecturi • desene • creioane colorate • fișe de lucru	• observarea curentă
2	♦ <i>Căprioara</i> , Emil Gîrleanu	2.3.	• identificarea personajelor principale/secundare		• evaluarea curentă
3	♦ <i>Greierele și furnica</i> , La Fontaine		• exerciții de povestire / repovestire a textelor audiate (fragmente)		• observarea curentă
4	♦ <i>Cățelușul șchiop</i> , Elena Farago	1.1. 1.2.	• identificarea personajelor principale/secundare • exerciții de povestire / repovestire a textelor audiate (fragmente)	Procedurale: • citirea explicativă • conversația • povestirea • repovestirea • metode interactive de grup	• evaluarea curentă
5	♦ <i>Dumbrava minunată (Sfat cu Sora soarelui)</i> , Mihail Sadoveanu	1.3. 2.3.	• exerciții de „citire” a imaginilor și de adecvare a acestora la textul audiat • exerciții de ordonare a imaginilor corespunzătoare firului epic dintr-un text cunoscut • exerciții de povestire orală a textului sau a unui fragment, cu sau fără ajutorul profesorului, urmărind firul logic al întâmplărilor • valorificarea conținutului textului din punct de vedere educativ • exerciții de povestire / repovestire a textelor audiate (fragmente) • exerciții de reprezentare prin desen a unor secvențe din text • exerciții de memorare și recitare a versurilor • joc didactic – <i>Rcunoaște personajul!; Rcunoaște lectura!</i> • joc de rol • ghicitori A.T. – Povestim și colorăm!	• metode interactive de grup • jocul didactic • act.frontală • act.individuală	• autoevaluarea
6	♦ <i>Puiul</i> , I. Al. Brătescu Voinești				• aprecierea verbală

			- interpretarea unor cântece		
7	● Evaluare		- recitarea unor versuri învățate anterior,unându-se accent pe intonație - redarea (povestirea) conținutului textului epic	• act.individuală	• probă orală

♣ Unitatea de învățare – *Poezia anotimpurilor (2)*

Nr. ore: 3 ore

Perioada.....

1	2	3	4	5	6
1	♦ <i>Stupul lor,</i> Tudor Arghezi	1.1.	• citirea expresivă de către profesor a textelor literare	Materiale: - texte suport - imagini din lecturi - creioane colorate - fișe de lucru Procedurale: - citirea explicativă - conversația - jocul didactic - metode interactive de grup - act.frontală - act.individuală	• observarea curentă
2	♦ <i>Două gospodine,</i> Otilia Cazimir	1.2.	• audierea textului de pe casetă audio		• evaluarea curentă
		2.1.	• identificarea și explicarea cuvintelor și expresiilor necunoscute		• autoevaluarea
		2.2.	• prezentarea unor imagini și identificarea momentelor acțiunii		• aprecierea verbală
		2.3.	- exerciții de „ citire” a imaginilor și de adecvare a acestora la textul audiat - valorificarea conținutului textului din punct de vedere educativ - exerciții de reprezentare prin desen a unor secvențe din text - exerciții de memorare și recitare a versurilor - realizarea unui prtofoliu cu imagini specifice anotimpului primăvara și vara A.T. – Povestim și colorăm! - interpretarea unor cântece despre anotimpul primăvara și vara		
3	● Evaluare		recitarea unor versuri învățate anterior, punându-se accent pe intonație	• act.individuală	• probă orală

♣ **Unitatea de învățare – Universul fascinant al poveștilor (2)**

Nr. ore: 4 ore

Perioada.....

1	2	3	4	5	6
1	♦ <i>Degețica</i> , H. C. Andersen	1.1. 1.2. 1.3. 2.1. 2.2. 2.3.	- citirea expresivă de către profesor a textelor literare - audierea textului de pe casetă audio - identificarea și explicarea cuvintelor și expresiilor necunoscute - prezentarea unor imagini și identificarea momentelor acțiunii - identificarea personajelor principale/secundare - exerciții de „citire” a imaginilor și de adecvare a acestora la textul audiat - exerciții de ordonare a imaginilor corespunzătoare firului epic - exerciții de povestire orală a textului sau a unui fragment, cu sau fără ajutorul profesorului, urmărind firul logic al întâmplărilor - valorificarea conținutului textului din punct de vedere educativ - exerciții de povestire / repovestire a textelor audiate (fragmente) - exerciții de reprezentare prin desen a unor secvențe din text - dramatizare - joc didactic – <i>Recunoaște personajul!; Recunoaște lectura!</i> - joc de rol - ghicitori - vizionarea unor filme de desene animate	Materiale: - texte suport - imagini din lecturi - desene - creioane colorate - fișe de lucru - CD-uri cu filme - videoproiector Procedurale: - citirea explicativă - conversația - povestirea - repovestirea - jocul didactic - metode interactive de grup - act.frontală - act.individuală	- observarea curentă - evaluarea curentă - autoevaluarea - aprecierea verbală
2	♦ <i>Bunicul și nepotul</i> , Frații Grimm				
3	♦ <i>Doi feți cu stea în frunte</i> , Ioan Slavici				
4	● Evaluare – capacitatea de povestire a unui text cunoscut	2.3. 3.1.	- povestirea orală a unui fragment din lecturile studiate - identificarea lecturii după imagini - identificarea personajului după descrierea profesorului	act.individuală	probă orală

♣ **Unitatea de învățare - Din înțelepciunea populară**

Nr. ore: 2 ore

Perioada.....

1	2	3	4	5	6
1	♦ Proverbe, zicători	1.1 .	• lecturarea unor proverbe, zicători și ghicitori, având tematică diferită	Materiale: • texte suport • desene • creioane colorate	• observarea curentă
2	♦ Ghicitori despre anotimpuri și viețuitoare	1.2 .	• explicarea înțelesului unor zicători și proverbe • identificarea, prin analogie, a unui fapt real din viața de zi cu zi • identificarea obiectului/ființei/anotimpului din descrierea cuprinsă în ghicitori • ecerciții de memorare și recitare a unor proverbe, zicători și ghicitori A.T. – joc didactic <i>Recunoaște animalul!, Recunoaște planta !</i> - realizarea unor desene - interpretarea unor cântece despre animale și anotimpuri	Procedurale: • citirea explicativă • conversația • jocul didactic • act.frontală • act.individuală	• evaluarea curentă • autoevaluarea • aprecierea verbală

**”PUȘCULIȚA CU LECTURILE COPILĂRIEI”
OPȚIONAL ADAPTAT PENTRU ELEVII CU C.E.S.
2024-2025
CLASA I**

Prof. înv. primar MIHALACHI OANA-NICOLETA

Programă opțional „ Pușculița cu lecturile copilăriei ”

Clasa: I

Durata: 1 an școlar (2024-2025)

Nr. ore/săptămână: 1 oră

Tipul opționalului: integrat

ARGUMENT

Comunicarea pune bazele formării viitoarei personalități,antrenează schimbarea,o determină,o influențează,o confirmă și deschide noi perspective asupra propriei persoane ,asupra celorlalți,asupra societății,a lumii în general .

Limbajul copilului se realizează pe baza unui sistem de reguli achiziționat prin imitare de la cei din jur și se dezvoltă pe baza unui complex de situații implicate de procesul comunicării. Limbajul reprezintă modul cel mai direct și adesea cel mai la îndemâna școlarilor de exprimare a creativității. Pornind de la memorarea, la început mecanică și apoi tot mai conștientă a cuvintelor, expresiilor, copiii

ajung să le folosească în contexte noi, atât cu sensul lor propriu, dar și cu sens figurat. În acest ultim caz putem vorbi de tendința clară a școlarului de a inventa, de a crea în materie de comunicare.

Dar pentru a crea în mod conștient, copilul trebuie să aibă exemple, să trăiască printre povești, povestiri, poezie de calitate. Literatura pentru copii este foarte bogată și oferă posibilități nemăsurate de receptare, de înțelegere și interpretare, de influențare pozitivă.

Lecturile bunicilor, părinților sau ale învățătorilor constituie cea mai bună modalitate de a stabili primele contacte ale copiilor cu cărțile. Pentru ca apropierea de cărți să devină o deprindere zilnică, iar deprinderea de a citi o necesitate, este nevoie ca școala și familia să se implice activ în apropierea elevului de miracolul cărții.

NOTĂ DE PREZENTARE

Disciplinei opționale „Pușculița cu lecturile copilăriei ” i-a fost alocată o oră pe săptămână, conform planului cadru de învățământ, având la bază cadrul comun de dezvoltare a competențelor cheie.

Programa propune o abordare din variate perspective a operelor de literatură și identificarea elementelor esențiale pentru a atinge competențele cheie ale programei școlare.

Dezvoltarea posibilităților de exprimare a copilului se realizează cu eficiență maximă în orele de comunicare în limba română. Cu atât mai mult, prin opționalul integrat „Călătorie în lumea poveștilor”, se studiază texte specifice vârstei, ce pun în valoare întregul sistem lingvistic. Prin convorbiri, povestiri, repovestiri, memorizări, lectura unor texte, precum și prin jocurile didactice realizate în ore, se va urmări dezvoltarea capacității de a comunica și de a scrie.

COMPETENȚE SPECIFICE ȘI EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

1. Dezvoltarea capacității de receptare a mesajului oral

1.1. Sesizarea semnificației globale a mesajului oral din textul literar	- stabilirea succesiunii întâmplărilor și a momentului cel mai captivant; - realizarea unui desen pentru a indica despre ce este vorba în mesaj; - formularea de răspunsuri la înrebări despre conținutul unui text audiat;
1.2. Desprinderea semnificației globale a mesajului literar din lecturarea imaginilor	- lectură după una sau mai multe ilustrații; - exerciții de formulare de propoziții; - formularea de răspunsuri scurte, evidențiind semnificația globală a mesajului literar
1.3. Identificarea caracteristicilor unui personaj din textele literare audiate	- exerciții de identificare a personajelor; - exerciții de enumerare și de comparare a caracteristicilor personajelor; - jocuri de rol; - jocuri de simulare;
1.4. Manifestarea curiozității față de receptarea semnificației mesajelor orale	- exerciții de ascultare activă a interlocutorului; - vizionarea unor filme pentru copii; - audierea unor povești citite sau înregistrate

2. Receptarea unui mesaj literar și exprimarea acestuia prin limbaj artistic

2.1. Redarea conținutului textului într-o formulare proprie, care să cuprindă momentele semnificative	- exerciții de povestire a întâmplărilor din text; - exerciții de delimitare a momentelor unei acțiuni; - desprinderea mesajului poeziei cu ajutorul învățătorului; - redarea conținutului textului prin intermediul desenului;
2.2. Exprimarea de idei, trăiri personale prin	- exprimarea răspunsului la anumite întrebări cu ajutorul desenului sau prin simboluri; - confecționarea unei mini-cărți cu imagini din poveștile audiate

intermediul limbajului artistic	- crearea de povestiri în grup, spuse și ilustrate de copii - discuții și dezbateri în grup.
2.3. Asocierea unor elemente simple de exprimare prin intermediul artelor vizuale, cu alte forme de exprimare: muzică și literatură	- realizarea unor lucrări în care să se asocieze elemente de exprimare plastică, cu alte forme de exprimare artistică (ex.: ilustrarea unei povești cunoscute prin desen) - realizarea de scurte dramatizări (fragmente din povești); - realizarea unor lucrări în perechi/ grup, cu utilitate pentru toți membrii grupului: puzzle, cărți de joc, loto cu imagini etc.

3. Dezvoltarea capacității imaginative și creative

3.1. Imaginarea unor întâmplări și fapte prezentate în textele literare	- realizarea unor dialoguri improvizate pe teme legate de textul literar; - jocuri de mimică; - interpretarea unui rol în mai multe variante.
3.2. Exprimarea trăirilor interioare ale personajelor din textul literar	- jocuri de rol; - jocuri de simulare; - interpretarea unui rol în mai multe variante; - audierea unei povești, însoțită de răsfoirea cărții ce conține textul și observarea imaginilor
3.3. Crearea de mesaje și compoziții artistice	- exerciții de completare sau modificare a secvențelor textului; - exerciții de alcătuire a unor compoziții după model sau libere.

4. Dezvoltarea motivației și a interesului pentru lectură

4.1. Formarea deprinderilor și atitudinilor pozitive față de actul lecturii	- conversații scurte în grup, pe baza unui text audiat sau a unei imagini; - crearea de povești imaginare pornind de la idei sau imagini create de copii;
4.2. Valorificarea în activitatea cotidiană a informațiilor dobândite din texte literare	- exerciții de comparare a unor întâmplări din textele citite, cu situații din viața cotidiană; - exerciții de recitare a unor poezii; - exerciții de folosire a unor proverbe și zicători.
4.3. Manifestarea curiozității față de mesaje literare transmise prin limbaj artistic	- exerciții de exemplificare a creațiilor literare cu tematica asemănătoare textului studiat; - vizionarea de fragmente din filme de desene animate, cu caracter educativ. - vizionarea de spectacole de teatru și teatru de păpuși, adecvate vârstei.

CONȚINUTURI

1. Lectură după imagini;
2. Discuții libere despre personaje, exprimarea propriilor păreri despre comportamentul lor;
3. Numirea personajelor pozitive și negative, evidențierea unor modele de comportament;
4. Aprecieri ca adevărate sau false ale unor enunțuri care testează înțelegerea textului;
5. Recunoașterea unor enunțuri care nu se potrivesc ca sens cu un mesaj audiat anterior;
6. Alcătuirea de propoziții despre fapte sau personaje;
7. Memorizare – poezii, ghicitori, cântecele;
8. Dramatizarea unor fragmente din povești;
9. Realizarea unui desen, pictură, colaj pentru a ilustra despre ce este vorba în text sau personajul, scena preferată.

TEXTE SUPORT

- ✧ „Elefântelul curios” – Rydyard Kipling
- ✧ „Păsărica-n timpul iernii” – Ion Creangă
- ✧ „Vulpea furioasă,” – Petre Ispirescu
- ✧ „Povestea curcubeului” – poveste populară
- ✧ „O poveste mare despre un băiat mic,” – Octav Pancu Iași
- ✧ „Fata babei și fata moșneagului” - Ion Creangă
- ✧ „Motanul încălțat”- Charles Perrault
- ✧ „Aladdin și lampa fermecată” – după Hans Christian Andersen
- ✧ „Lupul și capra” – de Lev Tolstoi
- ✧ „Spiridușii cizmari” – Frații Grimm
- ✧ „Întâlnirea cu broasca țestoasă” – de Alexei Tolstoi
- ✧ „Ridichea uriașă”
- ✧ „Lupul la stână” – de Ion Creangă
- ✧ „Zile de toamnă” - de George Coșbuc
- ✧ „Pace” – de Octavian Goga
- ✧ „Cântec” – de George Topârceanu
- ✧ „Primăvara” - de George Topârceanu
- ✧ „Livada” – de Ion Creangă
- ✧ „Cu penetul ca sideful” – de Mihai Eminescu
- ✧ Din folclorul copiilor (poezii-numărători, cântece, jocuri, ghicitori despre anotimpuri și viețuitoare)
- ✧ Proverbe, zicători, ghicitori

SUGESTII METODOLOGICE

Activitățile se pot desfășura la biblioteca școlii, sub formă de șezători sau serbări la finalul unui semestru sau la sfârșit de an școlar.

În cadrul desfășurării șezătorilor, spectacolelor sau vizitelor se vor aplica regulile stabilite și va exista colaborare între elevi.

SUGESTII METODOLOGICE

-explicația, demonstrația, conversația, exercițiul, jocul didactic, proiectul, învățarea prin descoperire, metode interactive;

RESURSE MATERIALE

- cărți, planșe;
- laptop, videoproiector, internet;
- fișe de lucru;
- bloc de desen, acuarele pensule, culori, carioci,plastilină, foarfece;

MODALITĂȚI DE EVALUARE:

- observarea sistematică a comportamentului (gradul de implicare și participare activă în cadrul activităților propuse);
- joc de rol;
- povestire;
- dramatizarea (memorarea și interpretarea rolurilor);
- portofoliul;
- organizare unor expoziții/serbări școlare.

BIBLIOGRAFIE:

- 1.Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, *Programa școlară pentru clasa pregătitoare*, Anexa 1 la OMEN nr. 3371/12.03.2013
- 2.Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, *Organizarea interdisciplinară a ofertelor de învățare pentru formarea competențelor cheie la școlarii mici* – suport de curs ICOS

3. Aurelia Ana, Zoe Ivănuș, *Activități opționale pentru învățământul preșcolar și primar*, Editura Astra, Deva, 2005
4. Olga Pârâială, *Literatura pentru copii (discipline opționale)*, Editura Aramis, București, 2003
5. Viorica Pârâială, Dumitru D. Pârâială, Claudia Bălan, Anica Vasilache, Teodora Tanasă, *Activități în completarea programului din ciclul primar*, Editura Euristică, Iași, 2004
6. www.didactic.ro
7. R.E.D.

PROIECT DIDACTIC

Miulescu Tatiana, Grădinița Nr.271, București

GRUPA: Mică

DOMENIUL: Cognitiv-experiențial

CATEGORIA DE ACTIVITATE: Activitate de explorare a mediului

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE: Fenomene ale naturii

TEMA SĂPTĂMÂNALĂ: Cu ce ma îmbrac primăvara?

SUBIECTUL ACTIVITĂȚII: Îmbrăcăminte de primăvară -asociere

TIPUL ACTIVITĂȚII: Fixare și sistematizare a cunoștințelor

CAPACITĂȚI DE ÎNVĂȚARE: Grupă eterogenă, constituită din preșcolari cu capacități diferite de învățare, astfel:

- Preșcolarii O., T. și M realizează sarcinile de lucru cu sprijin din partea educatoarei
- Preșcolarii B., I. și C. realizează sarcinile de lucru în mod independent

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

O₁. Să asocieze obiectul vestimentar cu imaginea potrivită a acestuia.

Obiectivul se consideră atins dacă:

-preșcolarii O., T. și M asociază cel puțin un obiect vestimentar cu imaginea acestuia, cu ajutor din partea educatoarei;

-preșcolarii B., I. și C. asociază cel puțin două obiecte vestimentare cu imaginea acestora, în mod independent;

O₂. Să potrivească jetonul obiectului vestimentar cu partea corpului corespunzătoare acestuia;

Obiectivul se consideră atins dacă:

-preșcolarii O., T. și M. potrivesc jetonul obiectul vestimentar, cu ajutor din partea educatoarei;

-preșcolarii B., I. și C. potrivesc jetonul obiectul vestimentar, în mod independent;

O₃. Să realizeze corespondența dintre jachetă, eșarfă și pantofi, ținând cont de criteriul culorii.

Obiectivul se consideră atins dacă:

-preșcolarii O., T. și M. realizează, cu ajutor din partea educatoarei, corespondența dintre elemente;

-preșcolarii B., I. și C. realizează, în mod independent, corespondența dintre elemente;

O₄. Să rezolve corect sarcina de evaluare precizată de educatoare.

Obiectivul se consideră atins dacă:

-preșcolarii O., T. și M. rezolvă sarcina, cu ajutor din partea educatoarei;

-preșcolarii B., I. și C. rezolvă sarcina, în mod independent.

RESURSE DIDACTICE:

Metode și procedee: Observarea, Conversația, Demonstrația, Expunerea, Explicația, Exerciții de identificare/numire/asociere, Aprecierea verbală

Material didactic: obiecte vestimentare, imagini, cântece, planșe siluete copii, jetoane – eșarfă, jetoane – jachetă, jetoane – pantofi, fișă, recompense

DURATA ACTIVITĂȚII: 35 min

ETAPELE ACTIVITĂȚII	OBIECTIVE OPERAȚIONALE	CONȚINUTUL ACTIVITĂȚII	STRATEGII DIDACTICE		ITEMI DE EVALUARE
			METODE ȘI PROCEDEE	MIJLOACE DIDACTICE	
Moment organizatoric		Asigurarea condițiilor optime pentru desfășurarea lecției: aerisirea sălii de grupă, aranjarea mobilierului, pregătirea materialului didactic, menținerea climatului afectiv-emoțional, a ordinii și disciplinei.	Explicația		
Captarea atenției		Captarea atenției copiilor se realizează printr-un cântec despre primăvară și despre vremea specifică anotimpului primăvara și cu ajutorul unor imagini, unde vom identifica anotimpul, vremea și îmbrăcămintea copiilor.	Observarea Expunerea	Cântec Imagini	
Anunțarea temei și a obiectivelor		Se anunță tema <i>"Îmbrăcămintea de primăvară"</i> și se prezintă, pe înțelesul copiilor, câteva dintre obiectivele urmărite pe parcursul activității.	Conversația Explicația		
Recapitularea conținutului pe baza planului stabilit		Fiecare preșcolar va fi solicitat să identifice/numească un obiect vestimentar specific anotimpului primăvara, expus de educatoare cu ajutorul jetoanelor.	Observarea Conversația Exerciții de identificare Exerciții de numire	Jetoane- îmbrăcămintea	

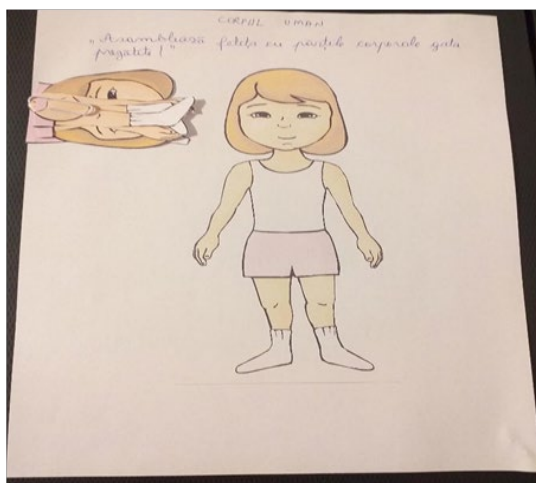
Etapale activității	Obiective operaționale	Conținutul activității	Strategii didactice		Itemi de evaluare
			Metode și procedee	Mijloace didactice	
Realizarea de către elevi a unor lucrări pe baza cunoștințelor recapitulate	O1. Să asocieze obiectul vestimentar cu imaginea potrivită a acestuia. Obiectivul se consideră atins dacă: -preșcolarii O., T. și M. asociază cel puțin un obiect vestimentar cu imaginea acestuia, cu ajutor din partea educatoarei; -preșcolarii B., I. și C. asociază cel puțin două obiecte vestimentare cu imaginea acestora, în mod independent;	La indicația verbală a educatoarei, fiecare copil va lua câte un obiect vestimentar pe care îl identifică sau denumește, după care va asocia obiectul cu imaginea acestuia. Imaginile obiectelor vestimentare vor fi atașate pe spătarul scaunelor și rând pe rând, copiii vor selecta obiectul vestimentar și îl vor așeza pe scaunul cu imaginea obiectului potrivită.	Demonstrația Conversația Exerciții de identificare Exerciții de asociere	Îmbrăcăminte specifică primăverii Scaune Imagini ale obiectelor de vestimentație	Preșcolarii O., T. și M. asociază un obiect vestimentar cu imaginea acestuia, cu ajutor Preșcolarii B., I. și C. asociază două obiecte vestimentare cu imaginea acestora, în mod independent;
	O2. Să potrivească jetonul obiectului vestimentar cu partea corpului corespunzătoare acestuia; Obiectivul se consideră atins dacă: Preșcolarii O., T. și M.	În continuare, li se prezintă copiilor două planșe pe care sunt reprezentate siluetele unui băiețel și a unei fetițe. Li se va solicita preșcolariilor să ia câte un jeton ce indică obiecte vestimentare, îl vor indentifica/denumi, apoi îl vor asocia cu partea corpului corespunzătoare, corelând	Conversația Observarea Explicația Exerciții de asociere Exerciții de indentificare	Planșe siluete copii Jetoane cu obiecte vestimentare	Preșcolarii O., T. și M. potrivesc jetonul obiectul vestimentar, cu ajutor din partea educatoarei; Preșcolarii B., I., și C. potrivesc jetonul obiectul vestimentar, în

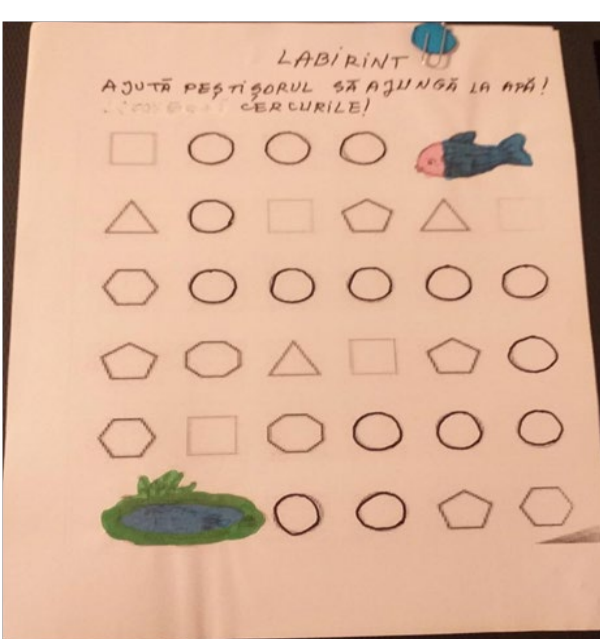
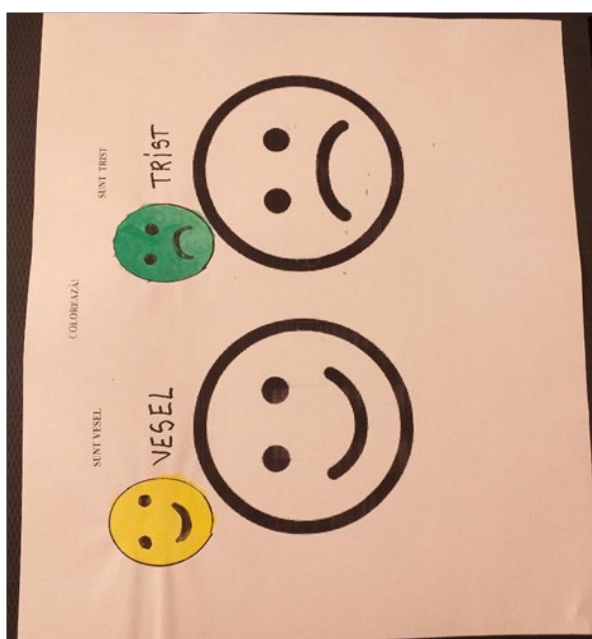
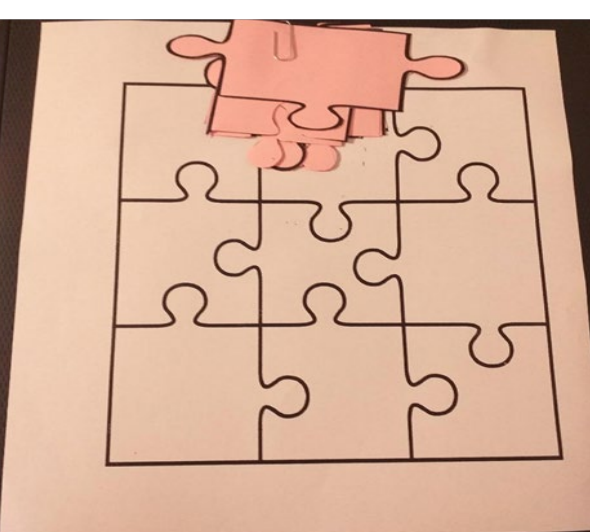
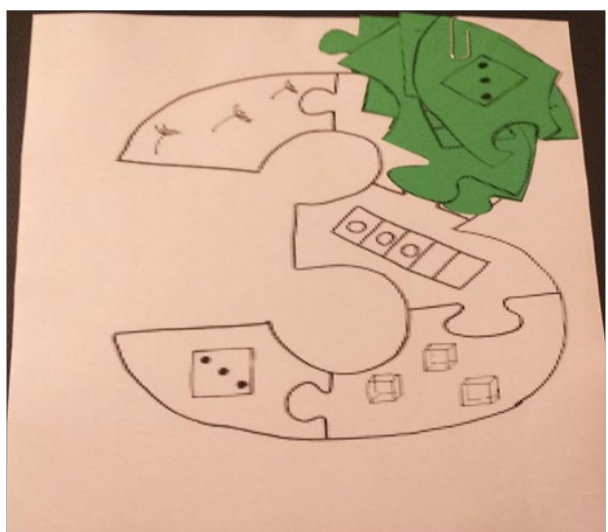
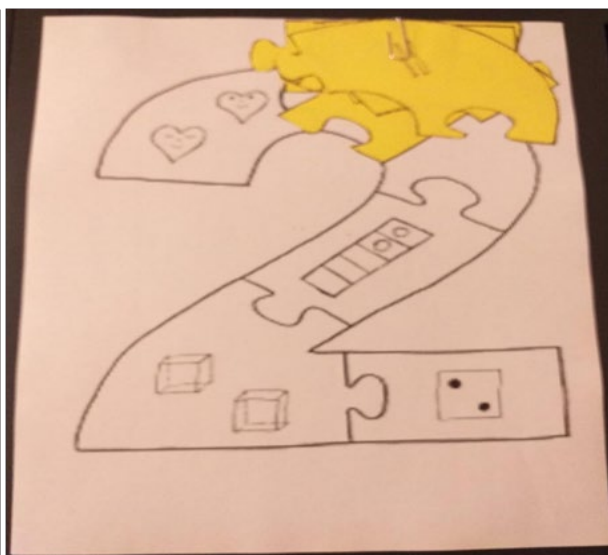
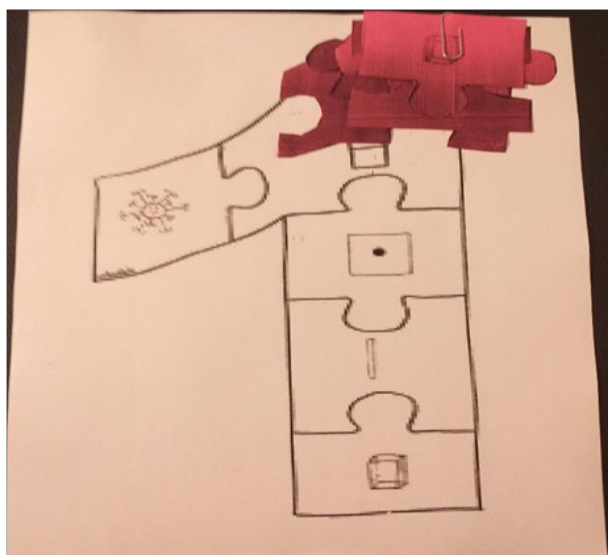
	potrivesc jetonul obiectul vestimentar, cu ajutor	imaginea obiectului vestimentar cu partea corpului potrivită.			mod independent;
	din partea educatoarei; Preșcolarii B., I., și C. potrivesc jetonul obiectul vestimentar, în mod independent; O3. Să realizeze corespondența dintre jachetă, eșarfă și pantofi, ținând cont de criteriul culorii. Obiectivul se consideră atins dacă: Preșcolarii O., T. și M. realizează, cu ajutor din partea educatoarei, corespondența dintre elemente; Preșcolarii B., I. și C. realizează, în mod independent, corespondența dintre elemente;	Preșcolarilor li se vor pune la dispoziție jetoane cu jachete și pantofi de diferite culori. Fiecare preșcolar va avea drept sarcină realizarea corespondenței dintre jachetă, eșarfă și pantofi ce se află deja pe planșă, ținând cont de criteriul culorii.	Conversația Observarea Explicația Demonstrația Exerciții de grupare Exerciții de corespondență între elemente	Jetoane	Preșcolarii O., T. și M. realizează, cu ajutor din partea educatoarei, corespondența dintre elemente; Preșcolarii B., I. și C. realizează, în mod independent, corespondența dintre elemente;
Evaluarea activității – aprecierea performanței	O4. Să rezolve corect sarcina de evaluare precizată de educatoare. Obiectivul se consideră atins dacă: Preșcolarii O., T. și M. rezolvă sarcina, cu ajutor din partea educatoarei; Preșcolarii B., I. și C. rezolvă sarcina, în mod independent.	Fiecare preșcolar va primi o fișă cu imaginea unei fete sau a unui băiat, după caz, și îmbrăcămintea specifică pentru fiecare. Cei mici vor asocia imaginea fiecărui obiect de vestimentație cu partea corpului potrivită și vor lipi elementele în mod independent sau cu ajutor din partea educatoarei.	Conversația Observarea Explicația Demonstrația a Exerciții de asociere	Fișă Îmbrăcămintă	Preșcolarii O., T. și M. rezolvă sarcina, cu ajutor din partea educatoarei; Preșcolarii B., I. și C. rezolvă sarcina, în mod independent.
Incheierea activității		Încheierea activității se va realiza prin expunerea fișelor, se vor face aprecieri verbale și se vor oferi recompense.	Conversația Expunerea	Recompense	

Colecții de fișe de lucru

Prof. psih. specială Neamțu Cristina
CSEI Sf. Andrei Gura Humorului, județul Suceava

În cadrul colecțiilor de fișe atașate sunt prezentate fișe destinate clasei pregătitoare cu tulburări din spectrul autist, dar și deficiențe severe și sau asociate. Sunt realizate pe discipline precum: educație senzorială și psihomotorie –având ca temă de asamblat corpul uman, de modelat biluțe din plastilină pentru a „pune merele în copac,, dar și pentru a le număra, abilități de comunicare și limbaj –având ca temă de lipit cartonașele cu animale domestice și de scris denumirea animalelor domestice prin trasarea literelor punctate, abilitare manuală –având ca temă asamblarea puzzle-lor cu cifre 1,2,3, precum și puzzle din nouă piese, consiliere și dezvoltare personală cu identificarea emoțiilor vesel, trist, precum și opționalul „În țara jucăriilor,, cu tema Labirint.

EFECTELE MASAJULUI ȘI A TEHNICILOR KINETICE ÎN TRATAMENTUL REDORILOR ARTICULARE

prof. Oberșterescu Sebastian
Centrul Școlar de Educație Incluzivă “Aurora” Reșița

Introducere

În urma unor traumatisme însoțite de leziuni severe este utilă o perioadă lungă de imobilizare a segmentului respectiv. Vindecarea acestor leziuni nu va fi însoțită însă și de recăștigarea capacității totale de muncă a pacientului, deoarece imobilizarea prelungită articulară conduce la instalarea unor sechele variate și câteodată destul de grave: redori articulare, hipotrofii musculare, retracturi musculare.

Creșterea cazurilor cu redori articulare cât și particularitățile actului de recuperare motivează lucrarea de față. Aceste redori ridică mari probleme, atât medicilor, kinetoterapeuților, cât și pacienților, probleme legate de vârsta și psihicul pacientului, posibilitățile de reintegrare în societate și metodele folosite în actul medical recuperator.

Am ales această temă în ideea aducerii în actualitate a literaturii de specialitate, a da o idee generală care reflectă corect realitatea, noțiunea de redoare, privind etiologia, patologia, diagnosticul, dar și creionarea unui program complex de recuperare prin masaj și tehnici kinetice. Singura soluție a fost să iau contact direct cu cazuistica și realitatea aflată, să le urmăresc așa cum se prezintă în evoluția bolii.

Cu această lucrare am dorit să evidențiez valoarea terapeutică a programelor de recuperare a redorilor articulare posttraumatice. Multitudinea traumatismelor cât și a sechelelor articulare întâlnite atât la adult cât și la copil, m-au determinat să abordez această temă, din dorința de a sugera și a demonstra pacienților mei efectul benefic al masajului și a exercițiilor fizice în recuperare care au ca instrument mișcarea, care este cea mai ieftină formă de terapie, cea mai neinvazivă, dacă este bine făcută și bine condusă de către kinetoterapeut. Mișcarea este chemată să îmbunătățească viața omului modern, să-l educe, pentru că ea face, în același timp, prevenție și tratament.

Scop

Scopul cercetării este de a analiza și înțelege „cercul vicios” al redorilor articulare, pentru a înțelege mecanismul și cauzele sau factorii predispozanți ale redorilor articulare, care încorporate într-o structură să permită dezvoltarea unui program preventiv și recuperator eficient.

Ipoteze

Redorile articulare post-imobilizare fiind afecțiuni ce pot duce spre anchiloze, necesită o atenție deosebită din partea echipei de recuperare, un rol hotărâtor avându-l kinetoterapeutul.

Se presupune că prin introducerea în programul complex kinetoterapeutic a masajului și a tehnicilor kinetice, selectate, asamblate și aplicate în funcție de particularitățile fiecărui caz în parte, putem contribui la diminuarea redorilor articulare post-imobilizare.

Grup țintă

Subiect cu redoare articulară post-imobilizare.

Metode de cercetare

1. Metoda documentării teoretice

În cercetare, documentarea este o activitate indispensabilă, fiind individuală, personală, aparținând fiecărui specialist în parte, care trebuie să cunoască atât fondul de bază al disciplinei din care face parte tema, cât și datele noi în continuă dinamică pe care le furnizează publicațiile periodice și monografiile. Pentru această documentare care stă la baza realizării cercetării, au fost consultate

manuale, tratate și compendii de neurologie, reviste de specialitate, note de curs, informații de pe internet, acestea fiind cuprinse în lista bibliografică.

2. Metoda anchetei

Metoda anchetei face parte din metodele cercetării complexe, ocupând un loc important în obținerea informațiilor necesare. Metoda a fost folosită în scopul cunoașterii subiecților în dinamica evoluției lor, pentru cunoașterea condițiilor în care au generat afecțiunile și sechelele acestora, creând astfel condiții favorabile decalării informațiilor obiective legate de subiecți și de perspectivele evoluției acestora. Am utilizat metoda sub două forme:

- anamneză, care a constatat în stabilirea istoricului și evoluției bolii, a tulburărilor sechelare și a tratamentului recuperator aplicat anterior;
- interviul, în care discuțiile cu aparținătorii și celelalte persoane implicate, medicul specialist, au constituit fundamentul pentru stabilirea priorităților și direcțiilor programului recuperator prin kinetoterapie.

3. Metoda observației

În cercetare am folosit metoda observației sistematică, extensivă, directă și experimentală, urmărind obținerea unor informații noi privitoare la modificările determinate de boală în comportamentul motor și general al subiecților: simptomatologie, modificări față de parametri normali, receptivitate, posibilități de executare și eficiență a programelor de kinetoterapie aplicate, evoluția dinamică a subiecților. Informațiile obținute s-au înregistrat în fișa individuală de protocol, în care notarea diferitelor variabile s-a realizat cifric, prin semne s-au descriere terminologică, pentru a servi în final analizei statistice și reprezentării grafice. De obicei, observația se realizează vizual, dar sunt cazuri, cum ar fi investigațiile somatoscopice și funcționale, când la observație iau parte și alți analizatori (tactil, auditiv, olfactiv). Principalele aspecte pe care le-am observat au fost:

- postura întregului corp în repaus și în dinamică și apoi în relaxare după fiecare exercițiu;
- mișcările diferitelor segmente;
- aspectul tegumentelor și țesutului subcutanat;
- reactivitatea psihică și mentală;
- integrarea în viața socială.

Importanți au fost și indicatorii cantitativi și calitativi care se observă și se evaluează.

Acești indicatori trebuie urmăriți în dinamica lor: goniometria, testul muscular și celelalte teste aplicate în cercetarea de față, aceștia reprezentând indicatorii cantitativi, iar graficele reprezentând aspectul calitativ.

4. Metode de măsurare (explorare, evaluare și recuperare)

Cercetarea științifică este un demers care urmărește obiectivitatea tuturor momentelor sale, condiția obiectivării fiind măsurarea diferiților parametri ai subiecților supuși cercetării. Măsurarea reprezintă atribuirea de valori anumitor parametri, după anumite reguli, astfel încât relațiile numerice dintre aceștia să ofere informații cât mai complete despre subiectul supus cercetării. Aplicate constant ele au reprezentat și metode concrete de cuantificare a nivelului evolutiv și un punct de reper pe baza căruia programele au suferit modificări în sensul suplinirii cu mijloace și metode din ce în ce mai complexe: mobilitate în: flexie (pasivă/activă); lateralitate; înainte-înapoi.

În cadrul evaluării prin palpare s-a stabilit:

- temperatura tegumentelor;
- depistarea modificărilor de consistență a țesuturilor moi: hipotonie musculară, re tracție tendinoasă, redori articulare, anchiloze, miozite calcare;
- mobilitatea anormală (laxitate sau ruptură ligamentară sau osoasă).

În activitatea experimentală desfășurată s-au efectuat două testări (una inițială și alta finală), și s-au luat în considerare: aspectul radiologic, durerea, tulburările circulatorii, mobilitatea articulară, forța musculară.

S-au utilizat următoarele metode de măsurare:

- circumferința articulară (drept/stâng);
- în evaluarea staticii și mersului s-au luat în calcul:
 - stațiunea unipodală;
 - urcarea și coborârea scărilor;
 - mersul.
- evaluarea prin palpare: s-a stabilit temperatura tegumentelor;
- bilanțul articular;
- bilanțul muscular;
- durerea:
 - 0: absentă;
 - 1: apare doar la mișcări forțate;
 - 2: spontană, de tip inflamator;
 - 3: importantă cu insomnie și impotență funcțională majoră.

Redoare articulară:

- 0: amplitudine normală.
- 1: limitare de 10° - 20°
- 2: limitare de 30° ;
- 3: limitare peste 50° .

Bilanțul articular

Bilanțul articular este un bilanț standard. În mod special trebuie efectuat cu prudență la nivelul articulațiilor, mai ales când există redori articulare. Se va acorda atenție la eventualele retracturi musculare. Amplitudinea normală a mișcărilor în toate articulațiile se evaluează prin goniometrie.

Amplitudinea mișcărilor normale în articulația umărului

După ce a fost eliminată ca sursă a durerii coloana cervicală, examinarea umărului începe cu inspecția, căutându-se asimetria osoasă și conturul muscular.

Urmează palparea tonusului muscular a claviculei, a articulațiilor acromioclaviculare și sternoclaviculare. Sensibilitatea la palparea părții anterolaterale a capului humeral este adesea găsită în leziunile coifului rotatorilor. Tendința lungirii porțiunii bicepsului este demonstrată cu ușurință prin palparea tendonului deasupra părții anteromediale a capului humeral, se testează apoi amplitudinea mișcărilor active de flexie și abducție. Semnele de „impingement” sunt prezente în cazul unor leziuni ale coifului rotatorilor și constau în apariția durerii la flexia sau rotația internă pasivă a brațului în abducție și flexie (figura 1).

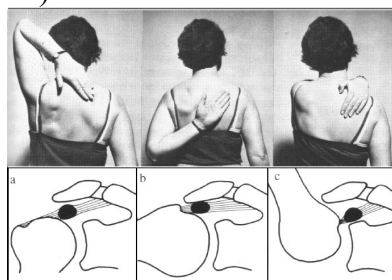

Fig. 1. Testarea mobilității umărului în rotație internă și externă și a semnelui de impingement [Albu C., 2004] ^[1]

Testarea mobilității șoldului. Amplitudinea normală a mișcărilor în articulația șoldului: (figura 2).

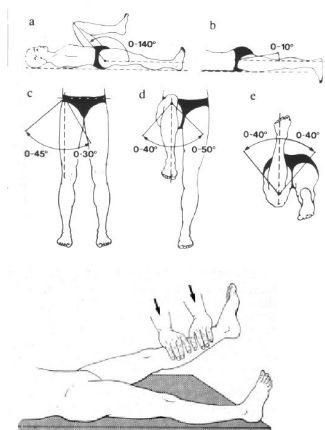

Fig. 2. Testarea mobilității șoldului [Albu C., 2004] ^[1]

Testarea stabilității genunchiului

Examenul fizic al genunchiului localizează durerea la genunchi și în compartimentul specific afectat. Stabilitatea ligamentară este cercetată în plan mediolateral și anteroposterior:

- a – mecanism de entorsă internă cu lezarea ligamentului lateral intern, LLI;
- b – testarea stabilității ligamentare în plan frontal (lateralitate medială, LM);
- c – testarea stabilității ligamentare în plan sagital (sertar direct, SD);
- d – testarea stabilității rotatorii (sertar (S) rotator intern (RI) și extern (RE)). [Balint T. & colaboratorii, 2007] ^[2]

Se apreciază în principal valoarea flexiei active și pasive a genunchiului (figura 3).

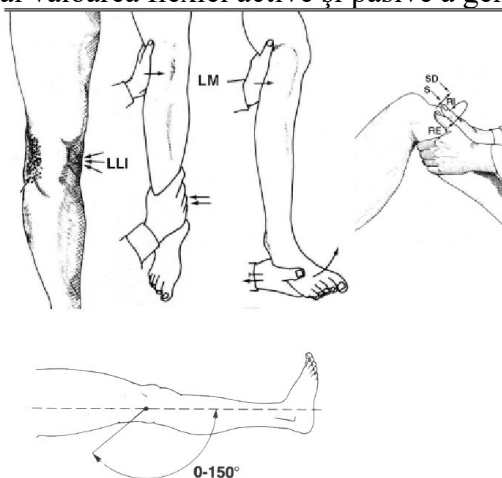

Fig. 3. Testarea mobilității și stabilității ligamentare a genunchiului [Albu C., 2004] ^[1]

Testing muscular:

Forța musculară care ne interesează în reeducare este analitică, referindu-ne la diferențierea sincineziilor. Studiul mobilității se efectuează punând pacientul să facă anumite mișcări: să efectueze flexia, extensia, rotația, abducția, circumducția, cu valori cuprinse $F_0 - F_5$.

Am folosit scala de evaluare cu cotația Forța de la 0 la 5.

0 = lipsa oricărei contracții musculare;

1 = se simte la palpare mișcarea tendonului mușchiului sau chiar se poate observa o ușoară tremurătură (contractură) a mușchiului, dar această contracție este incapabilă să miște segmentul chiar în poziții facilitatoare;

2 = contracția musculară poate mobiliza segmentul pe toată amplitudinea, dar numai dacă a fost suprimată gravitația;

3 = mișcarea poate fi executată complet, chiar contra gravitației;

4 = forța de contracție a mușchiului poate învinge nu numai gravitația, ci și o rezistență moderată;

5 = forță musculară normală.

Testul de evaluare a mersului “Ridică-te și mergi” ce se compune din următoarele faze:

- ridicarea de pe scaun;
- menținerea ortostatismului câteva secunde;
- deplasare 3 -5 m;
- întoarcere 360°;
- revenire în dreptul scaunului;
- așezarea pe acesta.

Prin acesta am încercat să evaluez următoarele aspecte caracteristice mersului:

- **lungimea pasului** (lungimea pasului unilateral al membrului inferior: s-a măsurat interiorul acropodion (punctul interior al piciorului, corespunzător degetului I sau II, când subiectul este în ortostatism, cu greutatea corpului egal distribuită pe ambele picioare) și punctul pterion (piciorul anterior);
- **distanța între membrele inferioare** (distanța dintre membrele inferioare, care s-a măsurat între cele două pterioane (punctul posterior călcâiului, când subiectul este în ortostatism, cu greutatea corpului egal distribuită pe ambele picioare);
- **poziția corpului în timpul ridicării/coborârii;**
- **poziția membrelor superioare în timpul ridicării;**
- **poziția membrelor superioare în timpul deplasării;**
- **poziția trunchiului în timpul deplasării;**
- **unghiul de flexie al membrelor inferioare.**

Evaluarea tipurilor de mers:

- mers în lateral (în direcția membrului afectat și invers);
- mers cu spatele;
- urcarea scărilor.

5. Metoda înregistrării, prelucrării și reprezentării grafice a datelor

Concomitent cu cercetarea propriu-zisă, s-a efectuat și înregistrarea fenomenelor studiate și consemnarea rezultatelor obținute. În urma adunării tuturor datelor necesare la începutul cercetării și a aplicării programului de kinetoterapie am folosit în final metoda grafică pentru a scoate în evidență cât mai clar nivelul de la care s-a pornit cu fiecare pacient și evoluția ulterioară.

6. Tehnici moderne de înregistrare folosite în decursul cercetării

Ca metode obiective de susținere a conținutului cercetării și prezentare a lucrării, am folosit fotografierea, surprinzând o serie de imagini reprezentând trăsături, caracteristici, posturi, poziții ale subiectului, în anumite momente din timpul tratamentului de recuperare.

Metodologia intervenției

Programul de recuperare s-a desfășurat astfel:

- **în stadiul I**, când au predominat tulburările circulatorii, edemul și durerea, s-au utilizat posturările antideclive cu membrele ridicate la 25 - 30° față de planul patului; de asemenea, tot în scopul combaterii edemului și pentru a mări fluxul circulator la nivelul membrului inferior s-a folosit metoda Burger;
- **în stadiul II** s-au utilizat tehnicile de masaj și kinetoterapia individuală folosind tehnicile de mobilizare și de coaptare, precum și programul de exerciții propriu-zis.

Pentru combaterea durerii și a procesului inflamator:

Foto 1. Repaus articular

Foto 2. Masajul coapsei

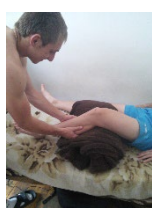

Foto 3. Masajul gambei

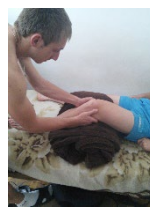

Foto 4. Masajul genunchiului

Pentru realizarea stabilității membrului inferior:

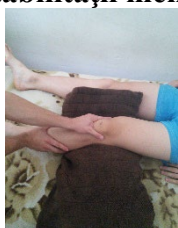

Foto 5. Mobilizări ale rotulei

Foto 6. Tracțiuni

Exerciții de creștere a forței tuturor mușchilor:

Foto 7. Exerciții izometrice

Foto 8. Flexii/extensii ale articulațiilor gleznei

Foto 9. Flexia gambei pe coapsă

Foto 10. Flexii, abducții, circumducții din coxofemural genunchiul întins

Foto 11, 12. Exerciții active, active cu rezistență la nivelul ischiogambierilor

Foto 13. Flexii, extinse cu rularea piciorului

Exercițiile izometrice s-au aplicat cu precădere musculaturii extensoare a genunchiului cu încărcătura medie, dar durată mare (din poziția decubit lateral pe cu gamba în afara planului de sprijin stând cu genunchiul ușor flexat pentru vastul median, lateral și dreptul femural).

Pentru creșterea amplitudinii articulare:

- mobilizări ale rotulei în sens longitudinal și transversal (foto 5);
- exerciții pasive – active și active ajutate;
- după săptămâna a 3-a s-a început urcatul și coborâtul scărilor;
- exerciții gestice: pășire peste obstacole, urcarea - coborârea treptelor (foto 14, 15).

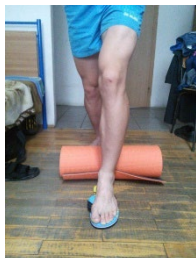

Foto 14. Pășire peste obstacole

Foto 15. Urcarea-coborârea treptelor

Pentru antrenarea forței: exerciții active, active cu rezistență, izometrice din diferite poziții; exerciții cu ajutorul scripetilor; exerciții cu benzi elastice, exerciții active asistate, exerciții active asistate cu rezistență progresivă ajustată zilnic.

Prin masaj și tehnici kinetice, s-au prevenit și s-au combătut:

- aderențele, retractorile;
- cicatricele vicioase ;
- depozitele patologice periarticulare și alte urme ale accidentelor și bolilor articulare (traumatisme, reumatism, artrite și artroze) care limitează mișcările normale.

Rezultate

Ca urmare a studiului constatativ ce s-a desfășurat pe o perioadă de 6 luni s-a putut demonstra eficiența **masajului** și a **tehnicilor kinetice** în ameliorarea redorilor articulare posttraumatice.

Inițiale	Vârsta	Diagnostic clinic
P.A.	12 ani	Luxație anterioară genunchi

Pacientul, în vârstă de 12 de ani, în urma unui accident de mașină a suferit o luxație anterioară de genunchi, cu ruptură de ligament încrucișat anterior ce a necesitat o perioadă de imobilizare gipsată timp de 4 săptămâni.

Clinic, în urma scoaterii aparatului gipsat, genunchiul prezintă un pseudoblocaj rotulian în extensie, o instabilitate rotuliană transversală cu o atitudine în valg a axei femuro-tibiale cu un deficit funcțional major.

Evaluarea mobilității articulare indică o tensionare a tendonului. În urma testării bilanțului funcțional global am putut depista care sunt mișcările ce limitează mobilitatea globală a genunchiului: flexia și extensia.

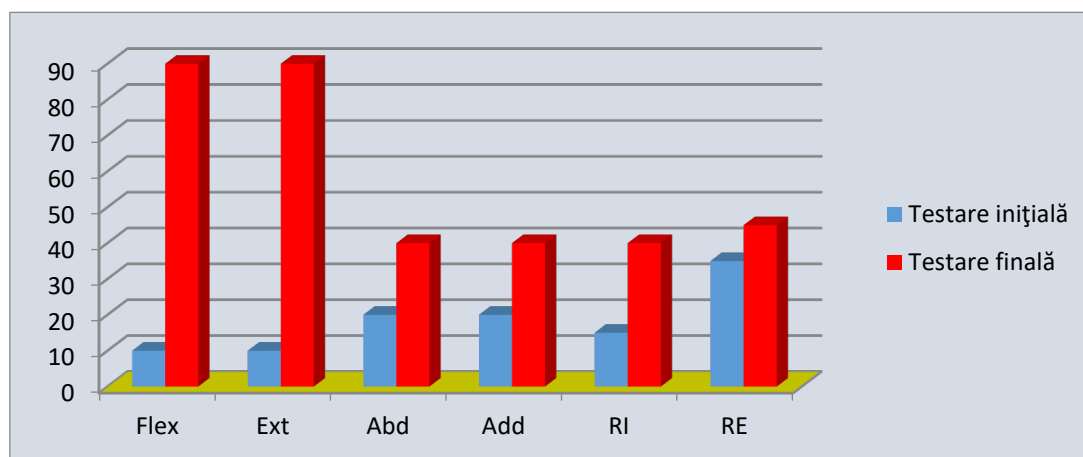
Folosind o serie de teste izometrice de evaluare a genunchiului dureros, am putut stabili diagnosticul diferențial de depistare a sindromului dureros. Aceste teste au fost executate contra rezistenței manuale și au pus în evidență durerea în mod selectiv, constituind cheia diagnosticării, efectuate la diferite grade de tensiune ale mușchilor și în diferite grade de amplitudine articulară.

Dacă la evaluarea inițială pacientul prezenta dureri intense la testări, la evaluarea finală s-a putut constata diminuarea durerii, ajungându-se până la dispariția ei. Astfel, testele efectuate la început puteau pune în evidență o serie de rezultate pozitive fapt ce pune în evidență disfuncționalitățile de la nivelul genunchiului, la final au fost înregistrate rezultate negative.

Programul kinetoterapeutic aplicat timp de 6 luni cu 3 întâlniri pe săptămână, durata 50 - 60 minute a urmărit ameliorarea durerii în timpul mișcărilor, îmbunătățirea amplitudinii articulare și a forței, stabilității și rezistenței musculare.

Tab. nr.1. Înregistrarea amplitudinilor de mișcare pentru articulația genunchiului

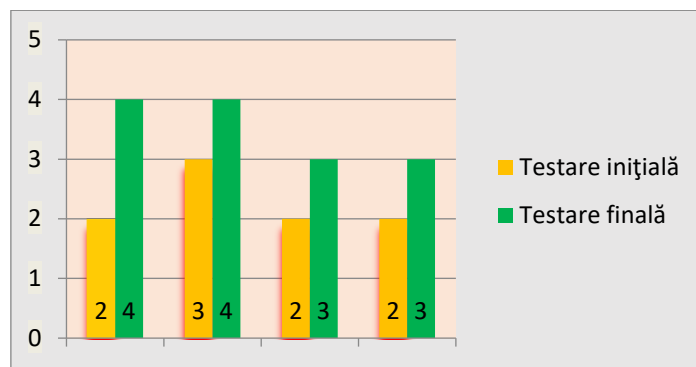
Mișcarea	Evaluarea inițială	Evaluarea finală
FLEXIE	10°	90°
EXTENSIE	12°	15°
ABDUCȚIE	15°	20°
ADDUCȚIE	15°	20°
ROTAȚIE INTERNĂ	12°	18°
ROTAȚIE EXTERNĂ	25°	30°

Graficul nr.1 Dinamica evoluției amplitudinilor de mișcare

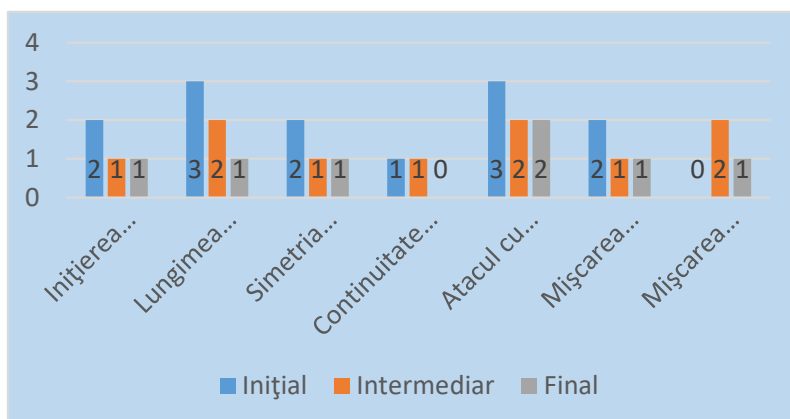
Tab. nr.2. Înregistrarea forței musculare

Grupele musculare principale	Evaluarea inițială	Evaluarea finală
Cvadricepsul	F2	F4
Fesierul mare	F3	F4
Fesierul mic și mijlociu, tensorul fasciei lata	F2	F3
Ischiogambierii	F2	F3

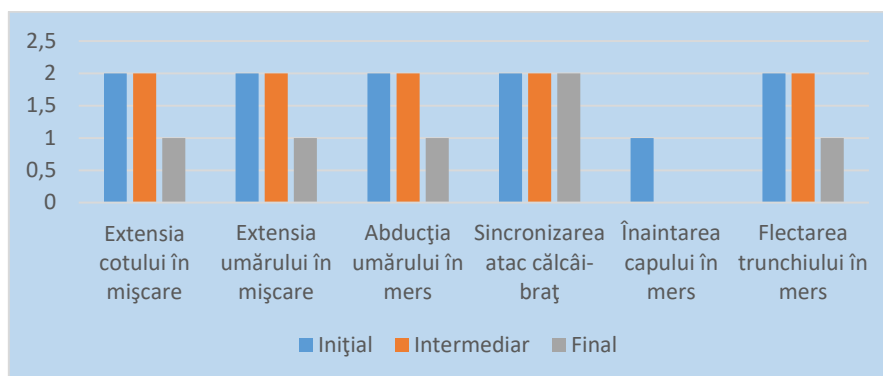

Graficul nr.2. Dinamica evoluției forței musculare

Evoluția și dinamica după „Scala de evaluare a mersului”

Graficul nr. 3.1. Dinamica evoluției conform scalei de evaluare a mersului

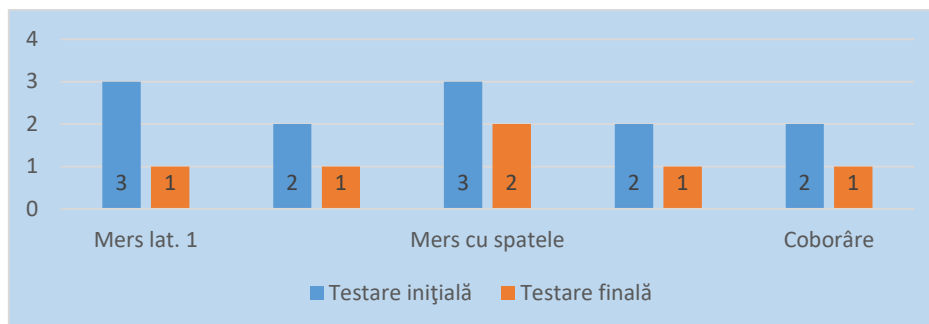

Graficul nr. 3.2. Dinamica evoluției conform scalei de evaluare a mersului

Evaluarea tipurilor de mers

Tab. Nr. 3. Evaluarea tipurilor de mers

Tipul de mers	Evaluare inițială	Evaluare finală
Mers lateral (în direcția membrului afectat)	3	1
Mers lateral (în direcția opusă membrului afectat)	2	1
Mers cu spatele	3	2
Urcarea scărilor	2	1
Coborârea scărilor	2	1

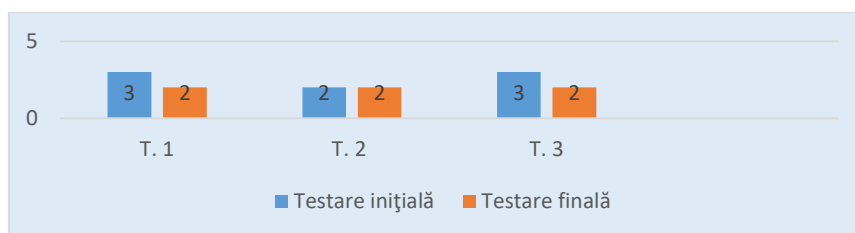

Graficul nr. 4. Dinamica evoluției tipurilor de mers

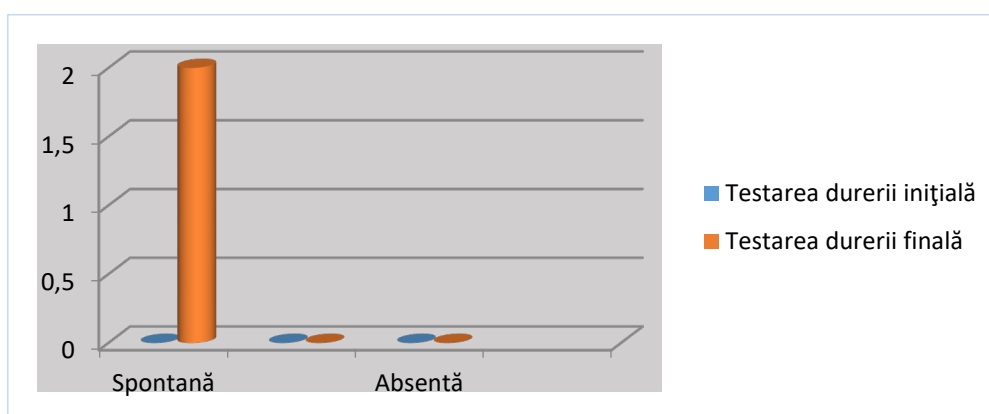
Testul pentru echilibrul static

Tab. Nr. 4. Testul pentru echilibrul static

Activitatea	Evaluare inițială	Evaluare finală
Testul unipodal	3	2
Testul Romberg	2	2
Testul „Brânciului”	3	2

Graficul nr. 5. Dinamica evoluției echilibrului static

Graficul nr.6 Dinamica evoluției durerii

Legendă:

- 0: absentă;
- 1: apare doar la mișcări forțate;
- 2: spontană, de tip inflamator;
- 3: importantă cu insomnie și impotență funcțională majoră.

Din graficul nr.1 se constată o evoluție a amplitudinii de mișcare pentru flexia, extensia, rotația internă și externă a genunchiului, iar pentru abducția și adducția șoldului valorile rămân constant aceleași la testarea finală ca cele de la testarea inițială.

Din graficul nr. 2, evoluția forței musculare este pozitivă pentru toate grupele musculare specifice articulației genunchiului. Se remarcă o evoluție foarte bună a mușchilor flexori și extensori, atingând o valoare aproape de forța maximă.

În graficul nr. 3 este prezentată evoluția aspectelor calitative ale mersului, observându-se progresia diferențiată a parametrilor mersului:

- inițierea pasului, simetria pasului, mișcarea coxofemurală în mers, extensia cotului și umărului în mers, abducția umărului în mers, sincronizarea atac călcâi-braț, flectarea trunchiului în mers prezintă aceleași valori la testarea inițială, urmând ca evoluția acestora să fie observată spre etapa finală de evaluare;
- valorile înregistrate pentru lungimea pasului și mișcarea genunchiului în mers au scăzut progresiv cu o unitate de la testarea inițială spre cea finală;
- valorile înregistrate pentru sincronizarea atac călcâi-braț au prezentat o menținere pe parcursul celor trei etape de evaluare;
- o evoluție foarte bună, aproape de normalitate se observă la nivelul parametrilor: continuitatea pasului, înaintarea capului în mers, lungimii pasului, mișcarea genunchiului în mers.

Din graficul nr. 4, evaluarea tipurilor de mers, înregistrează modificări în sensul diminuării în special a durerii, dar și a posibilităților de efectuare a mișcărilor. Se remarcă mersul în lateral în direcția membrului afectat care față de testarea inițială, la cea finală se observă o evoluție evident pozitivă.

Din graficul nr. 5, evoluția echilibrului static este și ea într-o notă favorabilă ceea ce se impunea de altfel, prin evoluția tuturor celorlalte componente prezentate până acum.

Concluzii

Lucrarea reprezintă o încercare de a stabili câteva tehnici și metode de recuperare a pacienților cu redori articulare postimobilizare care să ducă la eficientizarea recuperării, iar rezultatele obținute în urma cercetării ne permit să tragem următoarele concluzii:

1. Masajul terapeutic și tehnicile kinetice redau suplețea țesuturilor, reduce aderențele și combat redorile articulare.
2. Masajul oferă importante efecte analgetice, circulatorii și trofice, fapt pentru care determină creșterea mobilității articulare.
3. Datorită efectelor benefice ale masajului și a tehnicilor kinetice, redorile articulare sunt combătute, articulația își redobândește întreaga amplitudine de mișcare astfel, obținându-se unghiurile funcționale de mișcare.
4. Introducerea în programul complex kinetoterapeutic a masajului și a tehnicilor kinetice cât mai precoce, selectate, asamblate și aplicate în funcție de particularitățile fiecărui caz în parte, contribuie la diminuarea redorilor articulare post imobilizare.
5. Realizarea unei evaluări cât mai exacte și mai complete contribuie la stabilirea cu certitudine a diagnosticului funcțional urmând apoi găsirea acelor mai eficiente tehnici și metode care să permită o recuperare rapidă postimobilizare.

Propuneri

Recomand tratarea redorilor articulare prin masaj și tehnici kinetice, deoarece kinetoterapia face parte din medicina fizică și este o specialitate terapeutică, care utilizează ca metode: mișcarea, căldura, curentul electric, climatul, masajul și apa.

Kinetoterapia de recuperare reprezintă secțiunea cea mai importantă în programul de recuperare medicală și urmărește prin intermediul unor programe de exerciții fizice: refacerea funcțiilor diminuate, creșterea nivelului funcțional, realizarea unor mecanisme compensatorii în

situații de readaptare funcțională (în cazul în care, de exemplu, un anumit mușchi este afectat ireversibil, se încearcă tonifierea altor mușchi, care îi preiau parțial funcțiile în scopul realizării mișcării în limite acceptabile).

Îndemnul este de a apela cu mai multă încredere la tratarea redorilor articulare prin tehnici kinetice și masaj, fiindcă kinetoterapia a devenit un domeniu cunoscut și foarte apreciat de persoanele care au avut nevoie de acest tratament naturist.

Exercițiile fizice sunt benefice persoanelor care suferă de redori articulare, ajutând la recăpătarea mobilității articulare, menținerii forței și tonusului muscular și creșterii secreției de endorfine, care sunt calmantele naturale ale organismului.

BIBLIOGRAFIE

1. Albu, C. & colaboratorii, (2004), *Kinetoterapia pasivă*, Editura Polirom, Iași.
2. Balint, T. & colaboratorii, (2007), *Evaluarea aparatului locomotor*, Editura Pim, Iași.
3. Baniaș, P., (2007), *Abordarea interdisciplinară în activitatea de înot terapeutic*, Editura Universității de Vest, Timișoara.
4. Cordon, M., (1999), *Kinetologie medicală (Medical Kinesiology)*, Editura Axa, București.
5. Cordon, M., (2009), *Kinantropometrie*, Editura CD PRESS, București.
6. Degeratu C., (1983), *Algoneurodistrofia*, Editura medicală, București.
7. Ionescu, A., (1992), *Masajul (procedee tehnice, metode, efecte, aplicații în sport)*, Editura All, București.
8. Manole, V., Manole L., (2009), *Evaluare motrică și funcțională în kinetoterapie*, Editura Pim, Iași.
9. Mârza, D., (1998), *Metode speciale de masaj*, Editura Plumb, Bacău.
10. Mârza, D. și Mîrț, C., (2001), *Masaj clasic*, Note de curs, Universitatea din Bacău.
11. Mârza, D., (2002), *Masajul terapeutic*, Editura Plumb, Bacău.
12. Mârza, D., (2005), *Masaj antistres*, Editura Didactică și Pedagogică S.A., București.
13. Mârza, D., (2010), **Volumul Conferinței științifice internaționale, ISBN 978-973-1724-95-9, Galați.**
14. Mârza, D., (2012), *Bazele generale ale kinetoterapiei*, Curs studii de licență în: kinetoterapie și motricitate specială și terapie ocupațională, Editura Alma Mater, Bacău.
15. Nica, A., (1988), *Studiu asupra posibilităților de recuperare a sechelelor algo-funcționale*, Editura Medicală, București.
16. Pasztai, Z., (2001), *Kinetoterapia în recuperarea funcțională posttraumatică a aparatului locomotor*, Editura Universității din Oradea, Oradea.
17. Raveica G., (2009), *Curs Anatomia și biomecanica exercițiului fizic*, Bacău.
18. Sbenghe, T., (1981), *Recuperarea medicală a sechelelor posttraumatice ale membrilor*, Editura Medicală, București.
19. Sbenghe, T., (1987), *Kinetologia profilactică, terapeutică și de recuperare*, Editura Medicală, București.
20. Sbenghe, T., (1999), *Bazele teoretice și practice ale kinetoterapiei*, Editura Medicală, București.
21. Zaharia, C., (1994), *Elemente de patologie a aparatului locomotor*, Editura Paideia, București.

INTEGRAREA COPIILOR CU DIZABILITĂȚI PRIN ACTIVITĂȚI EDUCAȚIONALE NONFORMALE INTERCULTURALE

Prof. înv. primar Petrache Gabriela, Șc. "Sf. Constantin și Elena"

Trecerea la societatea contemporană a fost caracterizată de schimbări în atitudinea comunității față de persoanele cu probleme specifice. În cadrul grupurilor și categoriilor de persoane cu nevoi speciale, cei marcați de handicapuri fizice și psihice reprezintă o entitate aparte care necesită servicii sociopsihopedagogice complexe. Din aceste considerente, asistența persoanelor cu cerințe speciale constituie o activitate complexă ce include: prevenția, depistarea, diagnosticul, terapia, recuperarea, educarea, orientarea școlară și profesională, integrarea socială și monitorizarea evoluției ulterioare a persoanei aflate în dificultate. Pentru realizarea acestor scopuri este necesară formarea psihologică, pedagogică, medicală, juridică și socială a profesorilor angajați în educarea copiilor cu nevoi speciale. De menționat că termenul de „cerințe educative speciale” (C.E.S.) s-a încetățenit în ultimii ani și a dobândit o largă circulație, îndeosebi după publicarea documentelor rezultate în urma Conferinței mondiale în problemele educației speciale, desfășurată între 7-10 iunie 1994 în orașul Salamanca, Spania, cu genericul „Acces și calitate”.

Exigențele educației incluzive nu pot fi tratate izolat. Ele trebuie să facă parte dintr-o strategie educativă globală. În ultimul deceniu au devenit vizibile eforturile de angajare a învățământului într-un proces de restructurări profunde, menit a schimba grila de valori a educației în acord cu democratizarea întregii societăți, unde asigurarea respectării dreptului la educație pentru toți copiii (art. 28 din Convenția Drepturilor Copilului) și egalizarea șanselor de succes ale acestora au reprezentat și continuă să reprezinte obiectivele esențiale. Una dintre aceste provocări este și necesitatea schimbării viziunii asupra copiilor cu C.E.S. și încercarea de a le oferi o viață normală prin transformarea reprezentărilor sociale și renunțarea la etichetări și stigmatizări.

Unul dintre drepturile fundamentale ale copilului este acela de a fi susținut în valorificarea maximală a propriilor capacități, ceea ce reprezintă criteriul șanselor egale în educație ce nu poate fi realizat decât în condițiile unei abordări diferențiate, nu izolate sau segregate. În fond C.E.S. se raportează la sprijinul necesar acordat copilului, pentru a putea depăși dificultățile cu care se confruntă și care reprezintă obstacole în procesul adaptării sociale. Fiecare copil are capacități diferite, posibilități diferite de dezvoltare. Recunoașterea particularităților fiecăruia, respectându-le unicitatea, ne obligă să oferim oportunități egale tuturor copiilor. Pentru copilul cu dizabilități aceasta înseamnă a fi înțeles și acceptat, cu tot ce are el pozitiv, cu tot ce poate aduce vieții de grup. Această normalizare a relațiilor este benefică și pentru ceilalți elevi, care învață să respecte dreptul la diferență, să fie solidari cu semenii lor care întâmpină dificultăți în viață. Atitudinea pozitivă zilnică a adultului și a celorlalți copii față de copilul cu dizabilități îl poate ajuta efectiv în dezvoltarea capacităților de comunicare. Copilul va comunica mai ușor dacă dorește să o facă, dacă dorește să exprime lucrurile pe care le trăiește. Folosind eficient capacitățile noastre de comunicare, vom putea stimula modul de comunicare al copilului. Este foarte important ca un copil cu dizabilități să fie ajutat să devină cât mai independent posibil în toate acțiunile pe care le întreprinde. **Activitățile extrașcolare și extracurriculare** ocupă un loc aparte în viața școlară a elevilor cu CES. Ele vizează implicarea unui număr cât mai mare de elevi în diverse activități organizate atât în școală cât și în afara ei. Prin natura lor, activitățile extracurriculare vin să completeze foarte bine latura educativă a elevilor. De aceea, școala noastră încurajează astfel de activități.

Proiectele educative derulate în cadrul parteneriatelor cu diverse instituții au ca scop implicarea, comunicarea, sprijinul reciproc, prietenia, încrederea, dăruirea. Aceste parteneriate sprijină dezvoltarea unei atitudini pozitive, autonome, care să armonizeze relațiile cu sine și cu ceilalți, cu mediul înconjurător. Relația de prietenie nu este numai o posibilitate, ci și o necesitate. Prin intermediul acestor proiecte, copiii au posibilitatea de a-și lărgi cercul de cunoștințe prin cunoașterea

altui mod de viață, a altor persoane, atât normale cât și cu dizabilități, a altor spații geografice. Aceste oportunități ajută la integrarea lor socială, dezvoltarea personalității, formarea capacității de a comunica și cu alte categorii de tineri. Școala trebuie să îi pregătească să trăiască în lumea auzitorilor, să le formeze acele capacități și competențe care să le permită un răspuns eficient și rapid la provocările lumii reale, o lume plină de contradicții și dezechilibre, compusă în proporție de 98 % din auzitori. Dar și această lume, societatea postmodernă, trebuie să se deschidă, să îi accepte, să îi includă în rândurile ei pe cei care, din cauze independente de voința lor sunt diferiți, dar egali în drepturi, cu toți ceilalți.

Educația nonformală reprezintă ansamblul influențelor educative structurate și organizate într-un cadru instituționalizat dar desfășurate în afara sistemului de învățământ. Notele caracteristice ale acestei forme de educație sunt legate de caracterul opțional al activităților organizate, participarea elevilor la stabilirea a ceea ce se va învăța și se va întreprinde, rolul discret al dascălului și renunțarea la evaluari. Activitățile extracurriculare contribuie la gândirea și completarea procesului de învățare, la dezvoltarea înclinațiilor și aptitudinilor elevilor, la organizarea rațională și plăcută a timpului lor liber. Având un caracter atractiv, copiii participă într-o atmosferă relaxantă, cu însuflețire și dăruire, la astfel de activități. Potențialul larg al activităților extracurriculare este generator de căutări și soluții variate. Succesul este garantat dacă ai încredere în imaginația, bucuria și în dragostea din sufletul copiilor, dar să îi lași pe ei să te conducă spre acțiuni frumoase și valoroase. Scopul activităților extrașcolare este dezvoltarea unor aptitudini speciale, antrenarea elevilor în activități cât mai variate și bogate în conținut, cultivarea interesului pentru activități socio-culturale, facilitarea integrării în mediul școlar, oferirea de suport pentru reușita școlară în ansamblul ei, fructificarea talentelor personale și corelarea aptitudinilor cu atitudinile caracteriale. Activitățile extrașcolare se desfășoară într-un cadru nonformal, ce permite elevilor cu dificultăți de afirmare în mediul școlar să reducă nivelul anxietății și să-și maximizeze potențialul intelectual. Oricât ar fi de importantă educația curriculară realizată prin procesul de învățământ, ea nu epuizează sfera influențelor formative exercitate asupra copilului. Rămâne cadrul larg al timpului liber al copilului, în care viața capătă alte aspecte decât cele din procesul de învățare școlară. Au menirea de a valorifica timpul liber al elevilor într-un mod plăcut și util și de a-l transforma într-o sursă educațională. Activitățile extrașcolare au un rol important în cultivarea gustului pentru lectură, pentru carte. Elevii pot fi stimulați să citească prin vizionarea de piese de teatru, filme istorice, comedii, participând la lansări de cărți, prin dramatizarea unor opere literare cu diferite ocazii, prin implicarea în desfășurarea sezătorilor literare, a cercurilor de lectură și a atelierelor de scriere creativă. Dacă avem grijă ca obiectivele instructiv – educative să primeze, dar să fie prezentate în mod echilibrat și momentele recreative, de relaxare, atunci rezultatele vor fi întotdeauna deosebite. În legătură cu dezvoltarea creativității copiilor, pot fi date dascălilor următoarele îndrumări: gândirea creativă și învățarea din proprie inițiativă trebuie încurajate prin laudă. Trebuie promovat modul variat de abordare a problemelor de manipulare a obiectelor și a ideilor. Elevii trebuie să fie îndrumați să dobândească: o gândire independentă, nedeterminată de grup, toleranță față de ideile noi, capacitatea de a descoperi probleme noi și de a găsi modul de rezolvare a lor și posibilitatea de a critica constructiv. Înainte de toate, este însă important ca profesorul însăși să fie creativ, pentru că numai așa poate să aducă în atenția elevilor săi tipuri de activități extrașcolare care să le stârnească interesul, curiozitatea, imaginația și dorința de a participa necondițional la desfășurarea acestora. Educația interculturală propune o abordare pedagogică a diferențelor culturale, strategie prin care se iau în considerație specificitățile spirituale (diferențe culturale) sau de alt gen (diferența de sex, diferența socială sau economică etc.), evitându-se, pe cât posibil, riscurile ce decurg din schimburile inegale dintre culturi sau, și mai grav, tendințele de atomizare a culturilor. Educația interculturală se referă la teme ca *“acceptare și participare”*, *“învățarea conviețuirii – a învăța să trăiești împreună”*, evitarea *“stereotipurilor și a prejudecăților”* și propune soluții pentru promovarea valorilor democrației și interculturalității /multiculturalității. Dezvoltarea abilităților de comunicare interculturală presupune învățarea acestora atât în cadrul organizat (educația formală), cât și în și prin activități de educație non-formală și informală.

Școala interculturală:

- are ca obiective păstrarea și apărarea diversității culturale a populației și prezervarea unității școlii;
- realizează un proces de integrare prin preluarea prechizițiilor culturale pe care le posedă elevii;
- invită profesorii să înțeleagă și să valorifice potențialurile culturale ale elevilor ;
- presupune o nouă manieră de concepere și implementare a curriculum-urilor școlare și o nouă atitudine relațională între profesori, elevi, părinți;

Competența interculturală presupune atât din partea cadrului didactic, cât și a copiilor, a părinților un ansamblu de elemente interiorizate și încadrate funcțional personalității, care să permită și să susțină reacții firești, adecvate în diferite contexte educaționale, percepții ale diversității culturale și etnice fără etichetări categoricale nefondate, de tipul prejudecăților și stereotipurilor sau tensionărilor.

Dobândirea acestei capacități se realizează prin suprapunerea mai multor tipuri de influențe grupate în trei dimensiuni:

- ❖ cognitivă - care cuprinde elemente simple, fundamentale din domeniul psihologiei sociale, antropologiei culturale, sociologiei etc. reînterpretate, adaptate și armonizate în funcție de necesitățile proprii;
- ❖ instrumental – metodologică - pedagogia interculturală apelează la același ansamblu de metode activ-participative, la aceleași strategii de învățare prin cooperare, prin descoperire pe care le utilizează orice formă de pregătire modernă și eficientă;
- ❖ expresivă (relațional-comportamentală) - aceasta constând în efortul susținut și responsabil al nostru, al educatoarelor, de autoconstrucție interioară și în disponibilitatea transferării unor astfel de atitudini de deschidere către diversitate, către întregul spațiu educațional (preșcolari, părinți, personal de sprijin etc).

Formarea noastră pentru interculturalitate ne va ajuta: să răspundem nevoilor fiecărui copil, să le recunoaștem aptitudinile, să le asigurăm medierea de care aceștia au nevoie și să veghem ca fiecare să fie recunoscut în cadrul grupului; să descoperim, să apreciem și să ajutăm la valorificarea aptitudinilor copiilor născuți în medii defavorizate. Este evident că interculturalismul devine o experiență umană normală și mai ales inevitabilă. Formarea și educarea copiilor să nu fie lăsate să se deruleze de la sine, ci să constituie preocupări majore ale cadrelor didactice. Sentimentul apartenenței la o comunitate multiculturală se formează din primii ani ai vieții, altfel spus, în cei „șapte ani de acasă”, care includ, firește, anii petrecuți în grădiniță. Iată de ce revine educatoarelor, în ansamblu, misiunea de a dezvolta în forme și conținut activități de educare și formare multiculturală a copiilor. Cadrele didactice bine intenționate, convinse pe drept că toți copiii sunt egali, iar majoritarii nu sunt mai presus de ceilalți, ignoră diferențele dintre copii, stabilind perspectiva majoritară ca normă aplicabilă tuturor și fără negociere. Vom considera interculturalitatea o parte componentă a realității zilnice din grădiniță, și nu o temă sau o activitate adăugată. De asemenea acordăm atenție materialelor expuse, organizării spațiului care să permită învățarea prin colaborare, comunicarea, și nicidecum marginalizarea unor copii. Am căutat să deschidem spațiul grădiniței către comunitate și specificul ei organizând întâlniri, excursii, serbări cu specific intercultural. Educația interculturală joacă un rol important în viața copilului cu CES dezvoltând trăsături pozitive de caracter și pregătindu-l pe copil pentru o bună integrare în viața socială.

BIBLIOGRAFIE:

1. Abrudan C., *Psihopedagogie specială*, Editura Imprimeriei de Vest, Oradea, 2003;
2. Cucoș C., *Educația. Dimensiuni culturale și interculturale*, Editura Polirom, Iași, 2000;
3. Cucoș C., *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 1996;
4. Dasen P., Perregaux C., Rey M., *Educația interculturală*, Editura Polirom, Iași, 1999

ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE DIFERENȚIATĂ PENTRU ELEVII CU CES FIȘE DE LUCRU

Prof. învă. primar PETRE CRISTINA
Liceul Teoretic "R. Vlădescu" Pătârlagele

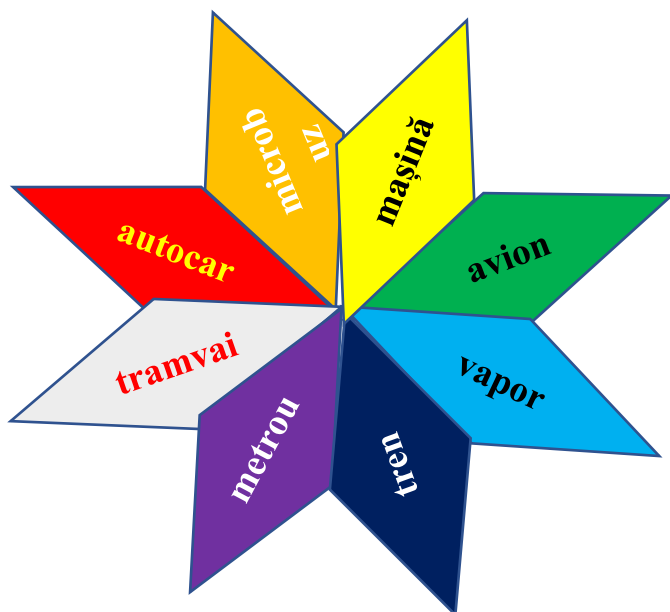
1. Curcubeul cuvintelor

Scrie câte un cuvânt care să înceapă cu litera inițială a fiecărei culori:

Red	
Portocaliu	
Galben	
Verde	
Albastru	
Negru	
Purpuri	

2. Cu ce călătorim?

Cu ajutorul unui creion, rotește o agrafă de birou și citește fiecare cuvânt la care se oprește agrafa. Scrie în casete cuvântul, despărțindu-l în silabe:

FIȘĂ DE EVALUARE- NOȚIUNEA DE PERSOANĂ

1. Alege răspunsul corect și colorează caseta potrivită:

Numai ☐ plantele ☐ oamenii ☐ animalele sunt persoane.

2. Colorează cerculețul din dreptul imaginilor care înfățișează persoane.

3. Completează fișa ta de identitate:

Nume: _____

Prenume: _____

Vârsta: _____

Prenumele tatălui _____

Prenumele mamei: _____

4. Stabilește ce este adevărat și ce este fals.

Plantele sunt persoane. ☐

Fiecare persoană are un certificat de naștere. ☐

Tu și colegul de bancă sunteți identici. ☐

5. Realizează un desen care să redea:

portretul tău

portretul unui coleg

portretul mamei

FIȘĂ DE EVALUARE- LUCRURILE

1. Colorează cerculețul din dreptul imaginilor care reprezintă lucruri:

2. Unește ce se potrivește:

școlar
pictor
muzician
doctor

3. Decupează și potrivește imaginile:

lucruri create de om	lucruri create de natură

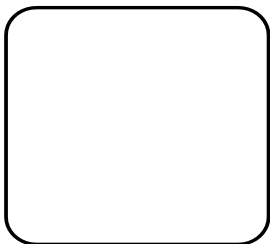
FIȘĂ DE EVALUARE

1. Completează spațiile punctate:

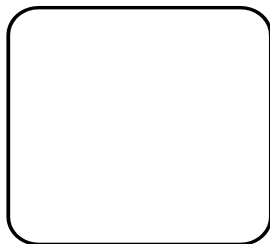
Pentru a trăi și a se dezvolta, plantele și animalele au nevoie de temperatură potrivită (căldură) , ..., lumină, ... și

2. Decupează imaginile și lipește fiecare animal la grupa potrivită:

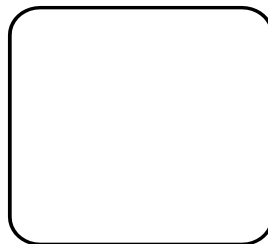
INSECTE

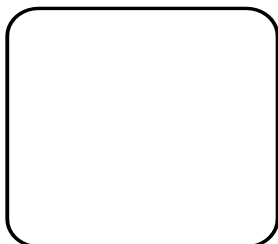
PEȘTI

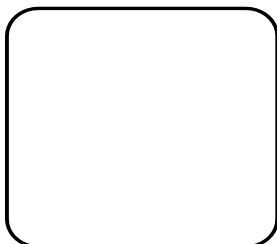
REPTILE

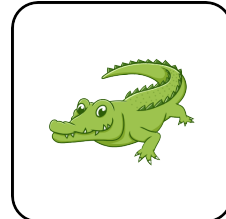
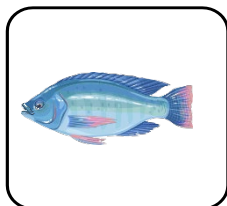
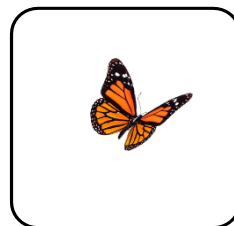
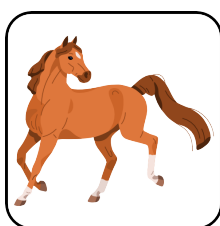
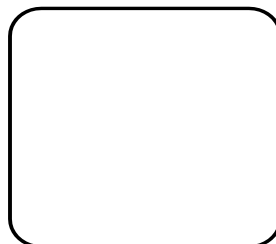
MAMIFERE

AMFIBIENI

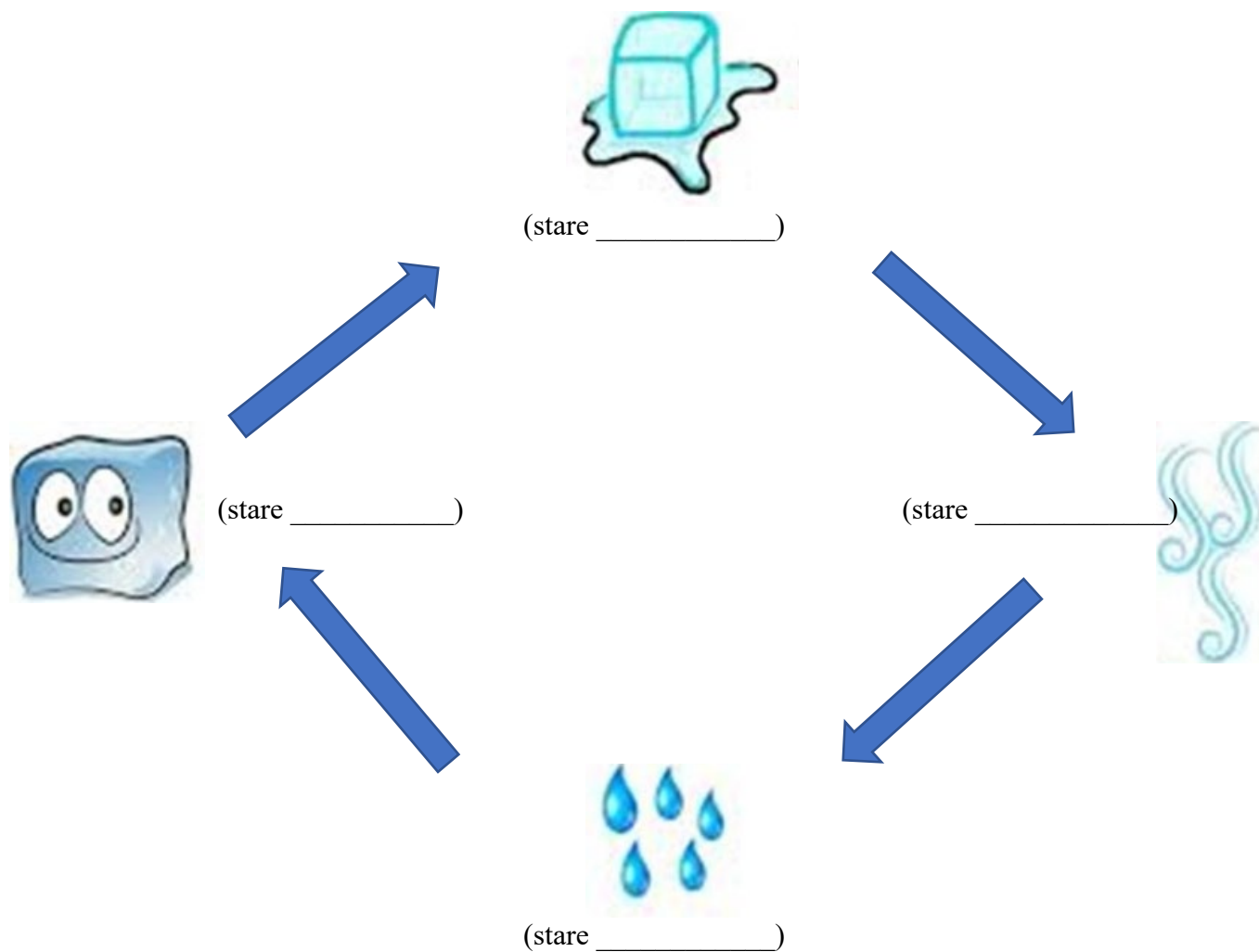
PĂSĂRI

FIȘĂ DE LUCRU
SCHIMBĂRI ALE STĂRII DE AGREGARE A APEI

În natură, **apa** este întâlnită în toate stările de agregare:

- _____
- _____
- _____

Apa își poate modifica starea de agregare prin: _____, _____,
_____, _____.

Felicitări! Ai finalizat sarcina de lucru. Colorează emoticonul potrivit!

Jocul MIADE- VARĂ – sprijin în dezvoltarea lexiei la elevii cu nevoi speciale

Profesor logoped, Petrenciu Adela Maria
Centrul Școlar Pentru Educație Incluzivă “ Miron Ionescu “, Cluj-Napoca

Lexia este unul dintre cele mai frumoase cadouri pe care profesorul le poate oferi elevului său. Această achiziție, deloc simplă, dezvoltă gândirea, imaginația, conștiința de sine, susține dezvoltarea întregii personalități a copilului.

Este o discuție, relativ frecventă, legată de prezența unui procent semnificativ în rândul cadrelor didactice care resimt conținutul programelor școlare în vigoare ca pe o piedică în însușirea achizițiilor academice. Abordarea conținuturilor de către mare parte dintre profesori este una clasică, din care lipsește, de cele mai multe ori, elementul ludic.

Experiența lucrului cu copiii m-a condus spre elaborarea unui instrument de lucru sub forma unui joc didactic.

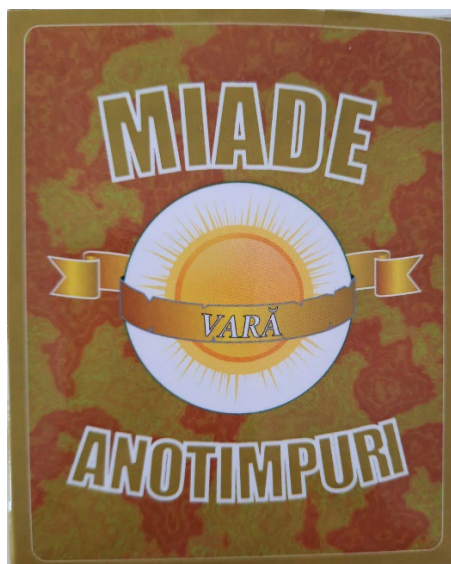
Jocul, ca atare, este o suită de acțiuni și operații care generează o stare de bine, de bună-dispoziție, dar care, în același timp, antrenează operațiile gândirii, abilitățile sociale ale jucătorilor și face apel la conduite morale, educând jucătorii în arta de a câștiga sau a pierde.

Jocul didactic este o formă specifică a jocului, un tip de activitate care urmărește însușirea, consolidarea, clarificarea, exersarea și verificarea cunoștințelor elevilor. Jocul didactic, folosit în mod constant, poate deveni un bun instrument de lucru pentru rezolvarea sarcinilor didactice.

Jocul didactic:

- utilizează reguli de joc;
- urmărește un scop și o sarcină din punct de vedere academic;
- introduce elemente de joc în vederea rezolvării unei „probleme”;
- este adaptat nivelului de vârstă .

MIADE VARĂ

este un joc didactic, conceput pentru activitatea la clasă, în cabinete de terapia limbajului și pentru timpul liber. Jocul poate fi utilizat și ca instrument de screening. MIADÉ VARĂ urmărește:

- analiza fonetică a cuvântului;
- creșterea fluenței în citire;
- dezvoltarea vocabularului;

- consolidarea noțiunilor gramaticale (substantive, adjective, singular, plural, vocale, consoane etc.);
- dezvoltarea abilităților sociale prin jocul în perechi/grup.

Este un joc de atenție, care se bazează pe discriminare vizuală (între oricare două cărți din pachet totdeauna există o pereche de cuvinte ca element comun).

Jocul are o largă adresabilitate. El poate fi utilizat de la 6 ani +, ținând cont că la sfârșitul clasei pregătitoare copiii au parcurs alfabetul de tipar.

Cele șase variante de joc propuse au denumiri jucăușe. Gradul de dificultate al fiecărei variante ține cont de nivelul achizițiilor academice, în funcție de vârsta școlară.

Jocul se prezintă sub forma unui set de 57 de cartonașe care conțin serii a câte opt substantive fiecare. Criteriile de diferențiere a cuvintelor sunt:

- ✓ tipul fontului;
- ✓ mărimea fontului;
- ✓ culoarea cu care sunt scrise.

Regulamentul jocului este conceput într-un mod accesibil.

Regula de bază este recunoașterea și numirea perechii de cuvinte.

- ✓ pot participa 2, 3 sau 4 jucători;
- ✓ dacă 2 jucători rezolvă sarcina în același timp, cărțile se introduc din nou în potul fiecăruia și se scot alte cărți;
- ✓ dacă sunt mai mult de 2 jucători, cel care identifică primul o pereche, duce toate cărțile;
- ✓ jocul se termină când toate cărțile au fost jucate;
- ✓ câștigă jucătorul care adună cele mai multe cărți

Varianta „CAUTĂ-MĂ”

- Se împarte câte o carte cu fața în jos, fiecărui jucător.
- Toți jucătorii întorc prima carte din pot, în același timp.
- Primul jucător care găsește cuvântul pereche pe o altă carte, pentru un cuvânt de pe cartea lui, duce cartea celui alt jucător.

Varianta „ÎMPĂRTEALA”

- Se împarte câte o carte, cu fața în jos, fiecărui jucător.
- Toți jucătorii întorc prima carte din pot, în același timp.
- Primul jucător care găsește cuvântul pereche pe o altă carte, pentru un cuvânt de pe cartea lui, rostește repede cuvântul întreg, îl desparte în silabe și spune numărul de silabe :
exemplu: distracție/ dis-trac-ți-e/ 4 silabe
- Jucătorul care greșește la despărțirea în silabe, pierde cartea.

Varianta „SĂGEATA”

- Se împarte câte o carte, cu fața în jos, fiecărui jucător.
- Toți jucătorii întorc prima carte din pot, în același timp.
- Primul jucător care găsește cuvântul pereche pe o altă carte, pentru un cuvânt de pe cartea lui, rostește rapid cuvântul întreg și apoi, sunetul inițial și sunetul final din cuvânt.
exemplu: distracție / d – e.
- Jucătorul care nu identifică corect, pierde cartea.

Varianta „BROASCA”

- Se împarte câte o carte, cu fața în jos, fiecărui jucător.
- Toți jucătorii întorc prima carte din pot, în același timp.
- Primul jucător care găsește cuvântul pereche pe o altă carte, pentru un cuvânt de pe cartea lui, rostește repede vocalele din cuvânt, în ordinea în care ele apar.
exemplu: umbrelă\ u – e – ă
- Jucătorul care nu identifică corect sau nu identifică toate vocalele, pierde cartea.

Varianta „CASCĂ OCHII”

- Se împarte câte o carte, cu fața în jos, fiecărui jucător.
- Toți jucătorii întorc prima carte din pot, în același timp.
- Primul jucător care găsește cuvântul pereche pe o altă carte, pentru un cuvânt de pe cartea lui,

rostește substantivul identificat și îl trece repede la celălalt număr.

exemplu: distracție/distrații

- Jucătorul care greșește forma de singular sau plural, pierde cartea.

Varianta „HOCUS – POCUS”

- Se împarte câte o carte, cu fața în jos, fiecărui jucător.
- Toți jucătorii întorc prima carte din pot, în același timp.
- Primul jucător care găsește substantivul pereche pe o altă carte, pentru un substantiv de pe cartea lui, rostește substantivul însoțit de un adjectiv corespunzător
exemplu: distracție - mare

MIADÉ VARA este un joc care nu se limitează doar la cele 6 variante propuse de autori. El lasă libertate profesorului/terapeutului/jucătorilor de a propune alte sarcini și de a crea alte variante de joc, folosind aceleași cartonașe.

Jocul poate fi găsit pe site-ul Editurii ASTTLR.

Referințe bibliografice:

[1] Bocoș, Mușata-Dacia, (2013), Instruirea interactivă, Editura Polirom, București

[2] Bodea Hațegan, Carolina, (2016), Logopedia- - Terapia tulburărilor de limbaj. Structuri deschise, Editura Trei, București

Secvență didactică diferențiată limba franceză « Les fournitures scolaires», clasa a V-a

**Prof. Rotaru Elena-Ramona,
Școala Gimnazială Nr.3 Mangalia**

Nom et prénom du bénéficiaire

Diagnostic : retard mental léger, dyslexie, dysgraphie, dyslalie

Type de leçon : transmission de nouvelles connaissances

Matériel pédagogique : dessins, ensembles de mots, images, autocollants, fiche de travail

Stratégies utilisées pour atteindre les objectifs : démonstration, observation, explication, jeu de rôle, performance par imitation.

Méthodes et outils utilisés : explication, formation, exercices

Objectif : Développer la capacité de comprendre et de produire des messages écrits et oraux à partir du vocabulaire des fournitures scolaires

Durée : 40 minutes de travail effectif sur la transmission et la fixation des connaissances de la séquence ; 10 minutes pour les autres étapes de la classe de français - Contrôle et correction du devoir, réactualisation des connaissances acquises antérieurement- Éveil de l'attention et l'annonce de la nouvelle leçon et l'indication du devoir

COMPÉTENCES GÉNÉRALES :

1. La compréhension orale
2. La production orale
3. La compréhension écrite
4. La production écrite

COMPÉTENCES SPÉCIFIQUES :

- 1.3. La sélection de l'information à partir d'un message oral clairement et rarement articulé
 2.4. Manifester de l'intérêt pour l'expression personnelle dans une langue étrangère ;
 3.2. La sélection des informations nécessaires à partir d'un texte court accompagné d'illustrations
 4.1. La rédaction de textes courts à l'aide des connecteurs simples

OBJECTIFS OPERATIONNELS :

- O1- Associer les noms des fournitures scolaires à leurs images
 O2- Colorier les fournitures scolaires avec la couleur indiquée
 O3- Reconstituer des mots appartenant au vocabulaire des fournitures scolaires et compléter des phrases
 O4 - Comprendre un message écrit et cocher la bonne case
 O5- Décrire à l'oral en quelques mots les objets qui se trouvent dans son sac à dos

OBJECTIFS COMMUNICATIFS / PRAGMATIQUES

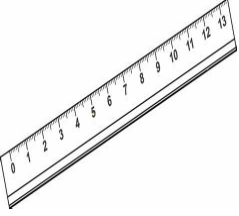
- Identifier les fournitures scolaires
- Comprendre un message écrit contenant le vocabulaire thématique
- Former des phrases courtes à l'oral et à l'écrit en utilisant le vocabulaire thématique

Fiche de travail

1. Colle chaque étiquette à l'image qui lui correspond :

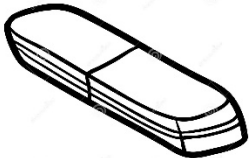
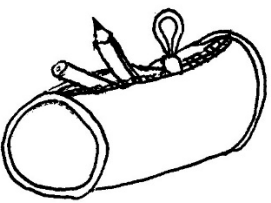
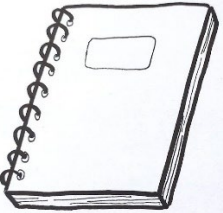
La règle	L'effaceur	La calculette	Le bâton de colle
La gomme	Le cahier	Le classeur	Le feutre
La trousse	Le sac à dos	Le taille-crayon	Le stylo
Les ciseaux	Le crayon	Les crayons de couleur	Le compas

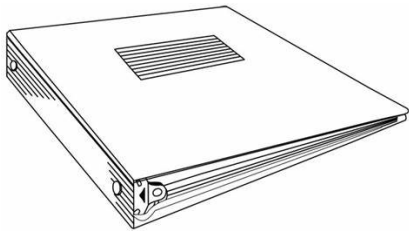
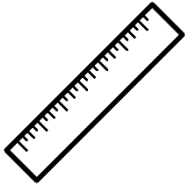
			
			

2. Colorie les fournitures scolaires avec la couleur indiquée, ensuite forme des phrases.

 ROUGE / ROUGE C'est	 BLEU / BLEUE C'est
 JAUNE / JAUNE (c) 2008 - http://coloriage.mobi C'est	 VERT / VERTE

	C'est
 ORANGE / ORANGE C'est	 BLANC /BLANCHE C'est

3. Reconstitue les mots et complète les phrases

RE YON ME STY CRA LO GOM GLE

- Pour effacer un mot, j'utilise la
- Pour écrire les devoirs, j'utilise le.....
- Pour tracer des lignes, j'utilise la
- Pour dessiner, j'utilise le.....

4. Lis le texte et coche la bonne case

Céline :

J'ai un sac à dos bleu, très grand avec une trousse rose. Ma gomme est rouge et mon stylo est noir. Pour le cours de maths j'ai une calculette, un compas et une règle. Pour les arts plastiques j'ai des crayons de couleur et des feutres.

a. La gomme de Céline est rose	V / F
b. Le sac a dos de Céline est noir.	V / F
c. Céline n'a pas de compas.	V / F
d. Le stylo de Céline est vert.	V / F
e. Le sac a dos de Céline est petit	V / F

5. Décris à l'oral en quelques mots les objets qui se trouvent dans ton sac à dos

Dans mon sac à dos il y a :

.....

.....

.....

.....

PROGRAMA PENTRU DISCIPLINA CDȘ „EXCURSIE PE HARTĂ”

prof. Sîrbu Gabriela

CUPRINS

DOCUMENTAREA

PROGRAMA

- 1.Argument;**
- 2.Notă de prezentare a cursului;**
- 3.Obiective cadru;**
- 4.Obiective de referință;**
- 5.Activități de învățare;**
- 6.Conținuturile învățării;**
- 7.Materiale folosite;**
- 8.Indicații metodologice;**
- 9.Sugestii de evaluare;**
- 10.Bibliografie.**

Documentarea

Tipul opționalului: CDȘ –disciplină nouă

Aria curricular: Om și societate

Ciclul curricular: ciclul gimnazial

Durata : 1an

Resurse materiale și umane: săli de clasă, harta turistică a României, harta rutieră a României pliante cu obiective turistice, materiale informative , legende istorice , calculator , filme tematice, Atlas geografic

Modul de desfășurare: frontal, pe grupe.

Programa

“Scumpă, scumpă țară!

Ce frumoasă ești

Câte daruri prețioase nu ascunzi

În fiecare colț tănuț!”

(Ion Simionescu –” De-a lungul Oltului”)

Argumentarea:

Pentru foarte mulți elevi accesul la cunoaștere prin intermediul excursiilor este limitat datorită condițiilor socio-economice a familiilor din care provin, a posibilităților modeste pe care le au. În acest sens, descoperirea frumuseților din lumea înconjurătoare le poate deveni accesibilă prin

intermediul „călătoriilor pe hartă” prin care au posibilitatea să aleagă unde să „poposească” pentru a descoperi tot ceea ce oferă zona aleasă. Astfel, opțional, „Excursie pe hartă” își propune, pe lângă oferirea oportunității de a cunoaște și vedea locuri minunate din țara noastră și o întregire a cunoștințelor specifice dobândite în timpul orelor de Geografie a României, cu noțiuni noi din domeniul Geografiei Turismului, urmărind dezvoltarea capacității elevilor de a asocia diversele zone geografice și specificul lor, cu obiectivele de interes turistic existente în aceste zone. Conștientizarea existenței obiectivelor turistice, a atracțiilor naturale și antropice, stimulează deschiderea către frumos, dorința de a ști mai mult, de a afla „poveștile” locurilor, istoria acestora, specificul manifestărilor folclorice din fiecare zonă a României și contribuie la dezvoltarea personală a elevilor prin lărgirea sferei de cultură generală.

De asemenea, exercițiul de stabilire a unui traseu turistic utilizând harta fizică și rutieră, stabilirea distanței dintre localități, detaliile specifice organizării unei excursii reprezintă aspecte tehnice care solicită gândirea, stimulează imaginația și cresc nivelul de responsabilitate.

Este benefic pentru elevi să cunoască posibilitatea de a descoperi informații noi despre locuri, oameni și obiceiuri, să își dorească acest lucru și să înțeleagă că înalta posibilității de a vizita există posibilitatea de a te informa, de a descoperii și de a proiecta o „excursie pe hartă”.

2. Notă de prezentare

Cursul vine în întâmpinarea dorinței elevilor din școala noastră, de a dobândi cunoștințe noi, pornind în aventura cunoașterii folosindu-se și de cunoștințele dobândite la orele de geografie.

Cursul este conceput pentru nivelul claselor gimnaziale și se desfășoară pe durata a trei ani școlari adresându-se elevilor de la clasa a VI-a până la clasa a VIII-a. Pentru fiecare an de studiu se are în vedere stabilirea unui grad de dificultate adecvat posibilităților de învățare a elevilor, oferirea unei cantități optime de informație astfel încât să poată fi menținut treaz interesul acestora.

La orele de curs vor alterna informațiile teoretice cu aplicațiile practice urmărindu-se antrenarea elevilor în activități interactive, stimularea spiritului de echipă, colaborarea pentru găsirea celor mai bune soluții pentru situațiile create, dar și îmbogățirea cunoștințelor teoretice care constituie fundamentul scopului activității.

Orele de curs realizate în școală vor fi întregite cu parcurgerea unor trasee turistice stabilite împreună cu elevii, pentru realizarea cărora vor fi puse în practică toate cunoștințele dobândite.

3. Obiective cadru

- I. Cunoașterea obiectivelor de interes turistic din România;
 - II. Cunoașterea importanței pentru turism a tradițiilor folclorice specifice;
 - III. Capacitatea de a lucra cu harta;
 - IV. Capacitatea de a proiecta o excursie pornind de la un scop
- 4-5 Obiective de referință-Activități de învățare

Obiectiv cadru	Obiective de referință	Activități de învățare
I.	1.1 –să realizeze împărțirea hărții României pe regiuni geografice; 1.2-să identifice și să numească corect regiunile geografice; 1.3-să gasească cele mai reprezentative, mai dezvoltate localități, din fiecare regiune;	-realizarea conturului țării cu ajutorul șablonului -delimitarea pe harta desenată, a regiunilor geografice -denumirea corectă a fiecărei regiuni - identificarea celor mai importante localități din zonele respective cu ajutorul hărții

	1.4-să cunoască semnificația termenilor: turism, turist, obiectiv turistic natural și antropic; 1.5 –să cunoască cele mai importante obiective turistice din fiecare zonă geografică; 1.6-să conștientizeze că prin ceea ce oferă din punct de vedere al potențialului natural si antropic, zonele geografice sunt totodată și zone turistice.	-consultarea DEX pentru aflarea sensului cuvintelor: turist, turism, obiectiv turistic, resurse naturale, resurse antropice -consultarea unor materiale informative (albume, pliante, hărți turistice) -vizionare unor materiale semnificative, pe calculator
II.	2.1-să cunoască particularitățile folclorice ale fiecărei regiuni; 2.2.-să stabilească diferențele de ordin cultural existente de la o regiune la alta; 2.3-să cunoască importanța folclorului ca punct de atracție turistică; 2.4-să cunoască semnificația anumitor obiceiuri, relationarea acestora cu tradiția bisericii și modul în care acestea influențează turismul; 2.5-să cunoască legendele locurilor.	-trecerea în revistă a celor mai cunoscute obiceiuri specifice fiecărei regiuni turistice; -identificarea perioadelor din an când anumite obiceiuri se manifestă cu o mai mare intensitate, -stabilirea impactului acestor obiceiuri asupra turismului ; -relaționarea cunostințelor dobândite la ora de religie cu obiceiurile practicate cu ocazia celor mai importante sărbători creștine, -relatarea unor legende locale despre personaje care amintesc de trecutul istoric al locurilor
III.	3.1- să învețe să citească harta ; 3.2 –să învețe să se orienteze pe hartă; 3.3-să cunoască semnele convenționale; 3.4-să cunoască harta rutieră	- familiarizarea cu harta -exerciții de orientare pe hartă utilizând punctele cardinale -prezentarea și explicarea semnelor convenționale utilizate pe harta -prezentarea hărții rutiere și a utilității acesteia
IV	4.1-să observe distanța dintre localități și să poată stabili durata unei excursii; 4.2-să identifice posibilitățile de transport existente pe diferite rute; 4.3-să stabilească diferite rute turistice; 4.4 –să înțeleagă gradul de responsabilitate asumat în proiectare unei excursii.	-exerciții de proiectare a unui traseu turistic care să cuprindă obiective de interes turistic -exerciții de utilizare a hărții rutiere -prezentarea mijloacelor de transport existente și a criteriilor de selectare a celui mai eficient; -exerciții de proiectare a unui traseu turistic care să cuprindă obiective de interes turistic -prezentare unor detalii organizatorice necesare asigurării securității și confortului turistului.

6. Conținuturile învățării (teme, subteme)

Activități pentru clasa a VI-a

Noțiuni introductive. Prezentarea cursului;

Termeni specifici domeniului turistic;

Prezentarea diferitelor tipuri de hărți;

Orientarea pe hartă;

Regiunile geografice;

Regiunea Moldova;

Distanțe rutiere în Moldova; posibilități de transport;

Obiective turistice în Moldova;

Obiceiuri tradiționale specifice;

Aplicații practice

Evaluare;

Recapitulare;

Regiunea Bucovina (delimitare pe hartă, localități, legende);

Distanțe rutiere în Bucovina (lucrurile cu harta rutieră);

Posibilități de transport;

Obiective turistice în Bucovina (antropice și naturale);

Manifestări folclorice în Bucovina (specifice în timpul sărbătorilor creștine);

Aspecte importante în pregătirea unei drumeții-excursii (date de natură tehnică: distanță, durată, posibilități de transport, precauții, necesități);

Aplicații practice;

Evaluare.

Clasa a VII-a

Regiunea Maramureș;

Distanțe rutiere între localități;

Obiective turistice în Maramureș;

Obiceiuri tradiționale specifice;

Aplicații practice;

Regiunea Crișana (localități, distanțe rutiere, posibilități de transport);

Obiective turistice și folclor în Crișana;

Regiunea Banat (localități, distanțe rutiere, posibilități de transport);

Aplicații practice;

Evaluare.

Regiunea Transilvania;

Distanțe rutiere între localități, posibilități de transport;

Obiective turistice în Transilvania;

Manifestări folclorice în Transilvania; legende;

Aplicații practice;

Evaluare.

Regiunea Oltenia (localități, distanțe rutiere între localități, posibilități de transport);

Obiective turistice în Oltenia;

Manifestări folclorice în Oltenia; legende;

Aplicații practice;

Regiunea Muntenia;

Distanțe rutiere între localități, posibilități de transport;

Obiective turistice în Muntenia;

**Aplicații practice;
Evaluare.**

Clasa a VIII-a

**Obiective turistice în București;
Posibilități de transport în București;
Aplicații practice;
Regiunea Dobrogea;
Distanțe rutiere în Dobrogea, posibilități de transport;
Litoralul românesc al Mării Negre-obiective turistice;
Delta Dunării-atracții turistice;
Aplicații practice;
Evaluare.**

7.Materiale folosite:

Materiale necesare activităților practice
Atlasul turistic al României;
Pliante de promovare a obiectivelor turistice;
Cărți de specialitate
Calculatorul
Vodeoproiectorul

8.Indicații metodologice:

Elevii vor fi învățați să lucreze cu harta, să stabilească trasee turistice pornind de la scopul de a vizita un obiectiv;

Se va urmări să fie respectați pașii proiectării unui traseu turistic;

Va fi încurajată dorința de a descoperii locuri neștiute, resurse naturale și antropice;

Va fi încurajată munca în echipă, cooperarea, respectul față de opinia fiecărui coleg.

9.Sugestii de evaluare:

Evaluarea continuă a achizițiilor teoretice prin exprimarea lor în cadrul aplicațiilor practice;

Organizarea de drumeții și excursii proiectate în timpul activităților, urmărirea pe teren a nivelului de informație asimilat;

Realizarea unor mape personale cu informațiile considerate de către elevi ca fiind cele mai plăcute și mai interesante.

10.Bibliografie:

- 1.L.I. Ilinca, I. Pipirigeanu, A. Tătaru, "Geografie practică", Ed. Tiparg, 2012
- 2.L.I. Ilinca, I.A. Ilinca, "Geografia la superlativ", Ed. Tiparg, 2010
- 3.L.I. Ilinca, A. Tătaru, I. Pipirigeanu, Atlasul Turistic al României, Ed. Trend, Pitesti, 2011
- 4.Autoritatea Națională pentru Turism, "România mereu surprinzătoare"
- 5.România "Bucovina", București, Ed. Ad Libri, 2002
- 6.România "Delta Dunării", București, Ed. Ad Libri, 2002
- 7.Fundația Umanitară Domus, "Ghidul obiceiurilor populare de peste an din Bucovina", Gura Humorului, 2003
- 8.ATP Bucovina, "Golden Bucovina" Ed. Mușatinii, Suceava 2002
- 9.M. Iancu, "Elevi, să ne cunoaștem patria!", ed. Didactică și Pedagogică, București-1982
- 10.Dumitru Almaș, "Povestiri Istorice", Ed. Nicol-2007
- 11.Terra Magazin, "Enciclopedia electronică", Ed. CD PRESS, 2012

PROIECT DIDACTIC - Activitate ludică- Ajutoarele iepurașului

Tudor Ana, Grădinița Nr. 271

GRUPA: Mică C

DOMENIUL: Socioemoțional

CATEGORIA DE ACTIVITATE: Activitate ludică

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE: Conduite ludice elementare

TEMA SĂPTĂMÂNALĂ: Iepurașul de Paște

SUBIECTUL ACTIVITĂȚII: Ajutoarele iepurașului

TIPUL ACTIVITĂȚII: Activitate mixtă

CAPACITĂȚI DE ÎNVĂȚARE: Grupă eterogenă, constituită din preșcolari cu capacități diferite de învățare, astfel:

- **Preșcolarul L. realizează sarcinile de lucru cu ajutor permanent din partea educatoarei;**
 - Preșcolarii G., I. și M. realizează sarcinile de lucru cu sprijin din partea educatoarei;
 - Preșcolarii D. și E. realizează sarcinile în mod independent.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

O1. Să imite mișcările educatoarei.

Obiectivul se consideră atins dacă:

- preșcolarul L. imită mișcările, cu ajutor permanent din partea educatoarei;
 - preșcolarii G., I. și M. imită mișcările cu sprijin din partea educatoarei;
 - preșcolarii D. și E. imită mișcările în mod independent.
- O2. Să execute corect traseul specific jocului.

Obiectivul se consideră atins dacă:

- preșcolarul L. execută traseul jocului, cu ajutorul permanent al educatoarei;
 - preșcolarii G., I. și M. execută traseul jocului, cu sprijinul educatoarei;
 - preșcolarii D. și E. execută traseul jocului, independent;
- O3. Să găsească oul de aceeași culoare cu cartonașul pe care îl dețin

Obiectivul se consideră atins dacă:

- preșcolarul L. găsește oul, cu ajutor permanent din partea educatoarei;
- preșcolarii G., I. și M. găsesc oul, cu sprijin din partea educatoarei;
- preșcolarii D. și E. găsesc oul, în mod independent.

RESURSE DIDACTICE:

Metode și procedee: Observarea, Conversația, Expunerea, Demonstrația, Explicația, Joc didactic, Aprecierea verbală

Material didactic: imagini, marionetă, tunel, jaloane, coșulețul iepurașului, covor imprimat, cartonașe colorate, ouă colorate

DURATA ACTIVITĂȚII: 35 min

Etapale activității	Obiective operaționale	Conținutul activității	Strategii Didactice		Itemi de evaluare
			Metode și procedee	Mijloace didactice	
Moment organizatoric		Asigurarea condițiilor optime pentru desfășurarea lecției: aerisirea sălii de grupă, aranjarea mobilierului, pregătirea materialului didactic, crearea unui cadru adecvat jocului.	Exercițiul-organizatoric		
Captarea atenției		Se realizează cu ajutorul unui personaj surpriză, prietenul Iepurașului de Paște.	Conversația Observarea Expunerea	Marionetă	
Anunțarea temei și a obiectivelor		Se anunță tema „Ajutoarele iepurașului” și se prezintă, pe înțelesul copiilor, câteva dintre obiectivele urmărite pe parcursul activității.	Conversația Explicația		
Recapitularea conținutului pe baza planului stabilit		Educatorea solicită preșcolariilor să își amintească regulile pe care trebuie să le respecte atunci când se joacă și cum ar trebui să se comporte cu colegii lor.	Observarea Conversația Expunerea	Imagini-reguli	
Desfășurarea activității	01. Să imite mișcările educatoarei. Obiectivul se consideră atins dacă: Preșcolarul L. imită mișcările, cu ajutor permanent din partea educatoarei; Preșcolarii G., I. și M. imită mișcările cu sprijin din partea educatoarei;	La indicația verbală a educatoarei, se cere copiilor să se deplaseze în spațiul de joacă și să execute mișcări de încălzire, imitând mișcările educatoarei (rotim capul, mișcăm mâinile sus/jos, scuturăm picioarele).	Conversația Observarea Exercițiul Explicația Demonstrația		Preșcolarul L. imită mișcările, cu ajutor permanent din partea educatoarei; Preșcolarii G., I. și M. imită mișcările cu sprijin din partea educatoarei; Preșcolarii D. și E. imită mișcările în mod independent.

	Preșcolarii D. și E. imită mișcările în mod independent. O2. Să execute corect traseul specific jocului. Obiectivul se consideră atins dacă: Preșcolarul L. execută traseul jocului, cu ajutorul permanent al educatoarei; Preșcolarii G., I., și M. execută traseul jocului, cu sprijinul educatoarei; Preșcolarii D. și E. execută traseul jocului, independent. O3. Să găsească ghetuța de aceeași culoare cu cartonașul pe care îl dețin Preșcolarul L. găsește oul, cu ajutor permanent din partea educatoarei; Preșcolarii G., I. și M. Găsesc oul, cu sprijin din partea educatoarei; Preșcolarii D. și E. găsesc oul, în mod independent.	În continuare, preșcolarii vor fi rugați să asculte cu atenție regulile primului joc. Aceștia vor executa un traseu format din mai multe obstacole (jaloane, tunel, covoraș imprimat cu urme de pași și mâini, orientate în diferite direcții), iar la finalul traseului vor descoperi ouă colorate pe care vor trebui să le pună în coșulețul iepurașului. Traseul se execută individual, o singură dată. În timp ce se execută traseul, participanți care așteaptă la rând, bat din palme, iar cei care au terminat traseul se vor așeza pe covoraș. Ultima activitate constă într-un joc muzical. Preșcolarii vor primi cartonașe de culori diferite, pe care le vor agăța la gât. Muzica va începe iar preșcolarii vor dansa împreună cu educatoarea. În momentul în care melodia se va opri, ei vor trebui să găsească oul de aceeași culoare cu cartonașul pe care îl dețin și să meargă la aceasta. Preșcolarii vor fi întrebați dacă colegul lor a găsit oul corespunzător.	Conversația Observarea Exercițiul Explicația Conversația Observarea Exercițiul Explicația Joc didactic	Jaloane Tunel Covor imprimat Ouă colorate Coșulețul iepurașului Cartonașe colorate Ouă colorate	Preșcolarul L. execută traseul jocului, cu ajutorul permanent al educatoarei; Preșcolarii G., I. și M. execută traseul jocului, cu sprijinul educatoarei; Preșcolarii D. și E. execută traseul jocului, independent. Preșcolarul L. găsește oul, cu ajutor permanent din partea educatoarei; Preșcolarii G., I. și M. găsesc oul, cu sprijin din partea educatoarei; Preșcolarii D. și E. găsesc oul, în mod independent.
Încheierea activității		Educatoarea face aprecieri generale asupra modului în care copiii s-au comportat și au participat la activitate. Se va sublinia faptul că cel mai important într-un joc este să participi și să fii mereu vesel. Preșcolarii vor primi ca recompensă ouă de ciocolată de la iepuraș.	Conversația	Ouă de ciocolată	

Abordări inovatoare în educația elevului cu CES în învățământul online

Tunyagi Ozana

În era digitală în care trăim, tehnologia a devenit o parte integrantă a procesului educațional. Cu toate acestea, adaptarea la nevoile elevilor cu Cerințe Educaționale Speciale (CES) în contextul învățământului online reprezintă o provocare semnificativă. CES acoperă o gamă largă de condiții, inclusiv dizabilități fizice, intelectuale, senzoriale sau neurologice, iar furnizarea unei educații adecvate pentru acești elevi necesită abordări specifice și personalizate. În acest articol, vom explora noi modalități de abordare a educației elevilor cu CES în contextul învățământului online, evidențiind beneficiile și provocările implicate.

Tehnologia asistivă poate juca un rol crucial în facilitarea accesului la educație pentru elevii cu CES în mediul online. Exemple de tehnologii asistive includ software-ul de recunoaștere vocală pentru elevii cu dizabilități fizice, aplicații de citire în timp real pentru elevii cu dizabilități de vedere și programe de organizare și planificare pentru elevii cu ADHD. Integrarea acestor tehnologii în platformele de învățare online poate îmbunătăți semnificativ experiența de învățare a elevilor cu CES.

Utilizarea tehnologiei asistive în mediul online poate fi exemplificată prin diverse instrumente și aplicații care sunt special concepute pentru a sprijini elevii cu CES în procesul lor de învățare. De exemplu, un software de recunoaștere vocală poate fi de mare ajutor pentru elevii cu dizabilități fizice care au dificultăți în utilizarea tastaturii sau a mouse-ului. Acest software permite elevilor să dicteze textul în loc să-l scrie manual, facilitând astfel procesul de notare a lecțiilor sau de completare a exercițiilor.

În același timp, aplicațiile de citire în timp real sunt esențiale pentru elevii cu dizabilități de vedere. Aceste aplicații folosesc tehnologia de recunoaștere a textului pentru a converti conținutul scris în discurs vocal, permițând astfel elevilor cu deficiențe de vedere să acceseze materialele educaționale într-un mod accesibil și eficient.

Pentru elevii cu ADHD sau alte tulburări de atenție, programele de organizare și planificare pot fi deosebit de benefice. Aceste programe pot include funcții precum liste de sarcini, calendare interactive și notificări personalizate, ajutând elevii să-și gestioneze mai bine timpul și să-și organizeze activitățile școlare.

În plus, există și alte tehnologii asistive, cum ar fi software-ul de transcriere a vorbirii în text pentru elevii cu dificultăți de vorbire sau dislexie, aplicații de matematică interactive pentru elevii cu dificultăți în înțelegerea conceptelor matematice, și dispozitive de accesibilitate hardware, cum ar fi tastaturile și mouse-urile adaptate pentru a răspunde nevoilor individuale ale elevilor cu CES.

Prin integrarea acestor tehnologii asistive în platformele de învățare online, educația devine mai accesibilă și mai eficientă pentru elevii cu CES, oferindu-le oportunități egale de a învăța și a se dezvolta. O abordare personalizată a învățământului online poate fi deosebit de benefică pentru elevii cu CES. Prin utilizarea algoritmilor de învățare automată și a inteligenței artificiale, platformele de învățare pot adapta conținutul și ritmul învățării în funcție de nevoile și capacitățile individuale ale elevilor. Această personalizare poate contribui la creșterea implicării și succesului elevilor cu CES în mediul online. Platformele de învățare personalizate sunt esențiale pentru a asigura o experiență de

învățare eficientă și adaptată pentru elevii cu CES în mediul online. Prin utilizarea algoritmilor de învățare automată și a inteligenței artificiale, aceste platforme pot identifica nevoile și preferințele individuale ale fiecărui elev și pot adapta conținutul și ritmul învățării în consecință.

De exemplu, un elev cu dislexie ar putea beneficia de conținutul prezentat într-un format mai vizual sau prin intermediul unor exerciții interactive, în timp ce un elev cu autism ar putea necesita un ritm de învățare mai lent și mai structurat, cu instrucțiuni clare și consistente. Platformele de învățare personalizate pot detecta aceste nevoi și pot oferi materiale și activități adecvate pentru fiecare elev în parte.

În plus, aceste platforme pot monitoriza progresul fiecărui elev și pot oferi feedback personalizat și recomandări pentru îmbunătățire. De exemplu, un elev care întâmpină dificultăți în înțelegerea unui anumit concept ar putea primi resurse suplimentare sau exerciții de consolidare în același domeniu, adaptate nivelului său de înțelegere.

Prin personalizarea conținutului și a ritmului învățării, platformele de învățare pot crește semnificativ implicarea și succesul elevilor cu CES în mediul online. Acestea oferă oportunități de învățare adaptate nevoilor individuale ale fiecărui elev, contribuind astfel la construirea unei educații mai echitabile și inclusivă pentru toți elevii.

În contextul învățământului online, colaborarea între profesori, elevi și părinți este esențială pentru succesul elevilor cu CES. Comunicarea regulată și transparentă între toți cei implicați poate asigura o înțelegere mai profundă a nevoilor și progresului elevilor, permițând ajustări și intervenții prompte atunci când este necesar. De asemenea, implicarea părinților în procesul de învățare online poate crea un mediu de sprijin și stimulare suplimentară pentru elevi.

Cadrele didactice joacă un rol central în facilitarea învățământului online pentru elevii cu CES. Prin urmare, este crucială oferirea de formare continuă și resurse adecvate pentru profesori pentru a-i ajuta să se adapteze la nevoile specifice ale elevilor lor. Această formare ar trebui să includă tehnici de predare și evaluare adaptate, strategii pentru gestionarea comportamentului și utilizarea eficientă a tehnologiei asistive.

Întrucât mediul online poate prezenta anumite provocări în ceea ce privește evaluarea și monitorizarea progresului elevilor cu CES, este important ca aceste aspecte să fie tratate cu atenție și rigurozitate. Sistemele de evaluare ar trebui să fie flexibile și să ofere multiple modalități de demonstrare a cunoștințelor și abilităților, iar progresul elevilor ar trebui monitorizat în mod constant pentru a identifica rapid orice dificultăți și a interveni corespunzător.

Evaluarea și monitorizarea riguroasă a progresului elevilor cu CES în mediul online necesită implementarea unor strategii și instrumente adecvate. Sistemele de evaluare ar trebui să fie concepute pentru a fi flexibile și să ofere multiple modalități de demonstrare a cunoștințelor și abilităților, astfel încât să se potrivească diversității nevoilor și capacităților elevilor.

Un exemplu practic ar fi utilizarea unor forme variate de evaluare, cum ar fi teste scrise, proiecte creative, prezentări audio sau video, și portofolii digitale. Aceste metode permit elevilor să-și demonstreze cunoștințele și abilitățile în moduri diferite, facilitând astfel evaluarea lor în funcție de stilul lor de învățare și preferințele individuale.

În plus, utilizarea instrumentelor de evaluare online interactive poate oferi o perspectivă mai cuprinzătoare asupra progresului elevilor. De exemplu, platformele de învățare pot integra chestionare cu întrebări de tip deschis sau cu opțiuni multiple, activități practice și simulări, care să permită elevilor să-și aplice cunoștințele în contexte relevante și să primească feedback imediat.

De asemenea, monitorizarea constantă a progresului elevilor este esențială pentru identificarea timpurie a oricăror dificultăți sau întârzieri în învățare. Aceasta poate implica analiza datelor privind participarea la cursuri online, completarea și calitatea sarcinilor asignate, precum și comunicarea regulată cu elevii și părinții pentru a identifica orice nevoie suplimentare de sprijin.

Prin aplicarea acestor strategii de evaluare și monitorizare riguroasă, cadrele didactice pot asigura că fiecare elev cu CES beneficiază de suportul și intervențiile necesare pentru a-și atinge potențialul maxim în mediul online. Aceste practici contribuie la crearea unei culturi a învățării inclusivă și echitabilă, în care toți elevii se simt susținuți și încurajați să reușească.

În concluzie, educația elevilor cu CES în contextul învățământului online necesită abordări inovatoare și personalizate. Prin utilizarea tehnologiei asistive, platformelor de învățare personalizate, colaborării între profesori, elevi și părinți, formării continue pentru cadrele didactice și evaluării riguroase, putem crea un mediu online inclusiv și echitabil pentru toți elevii, indiferent de nevoile lor specifice.

Bibliografie:

Grant, U. (2020). Supporting Students with Disabilities in the Online Learning Environment. *Journal of Online Learning Research*, 6(3), 289-311.

Blackorby, J., & Klinger, J. (2021). Technology and Online Learning for Students with Disabilities: Supporting Access, Participation, and Progress. *Remedial and Special Education*, 42(1), 6-17.

Smith, L., & Jones, R. (2019). Parental Involvement in Online Learning for Students with Disabilities: A Review of the Literature. *Journal of Special Education Technology*, 34(2), 89-103.

Duffy, S., & Forlin, C. (2018). Supporting Inclusive Education in the Online Environment: Strategies for Teachers. *Teaching Exceptional Children*, 51(1), 32-39.

Rodriguez, J., & Davis, A. (2020). Assessing Student Progress in Online Learning Environments: Challenges and Strategies. *Educational Assessment, Evaluation and*

PROIECT DIDACTIC

Profesor Psihopedagogie Specială: Udrică Cristina Mădălina
Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă „Sf. Vasile” Craiova

Profesor: Baica Livia Mihaela

Liceul Tehnologic Special „Beethoven” Craiova

DISCIPLINA: Limba și literatura română

TIPUL LECȚIEI : Recapitulare și sistematizare a cunoștințelor și abilităților

SUBIECTUL LECȚIEI: *Tipuri de roman – Paralelă între romanul obiectiv și cel subiectiv*

COMPETENȚE GENERALE:

2. Folosirea modalităților de analiză tematică, structurală și stilistică în receptarea diferitelor texte literare și nonliterare

3. Situarea în context a textelor studiate prin raportare la epocă sau la curente culturale / literare

COMPETENȚE SPECIFICE:

2.1. Analiza principalelor componente de structură, de compoziție și de limbaj specifice textului narativ

2.4. Folosirea unor modalități diverse de înțelegere și de interpretare a textelor literare studiate

3.2. Compararea unor argumente diferite pentru formularea judecăților proprii

3.3. Elaborarea unei argumentări orale sau scrise pe baza textelor studiate

VALORI ȘI ATITUDINI

- Cultivarea interesului pentru lectură, a plăcerii de a citi și a gustului estetic în domeniul literaturii
- Stimularea gândirii autonome, reflexive și critice în raport cu diversele mesaje receptate
- Formarea unor reprezentări culturale privind evoluția și valorile literaturii române
- Cultivarea unei atitudini pozitive față de comunicare și a încrederii în propriile abilități de comunicare

COMPETENȚE DERIVATE:

Cognitive:

La sfârșitul activității de învățare, elevii vor:

- Să definească romanul ca specie epică
- Să ilustreze conceptele operaționale *roman obiectiv*, respectiv *roman subiectiv* prin texte literare sugestive;
- Să analizeze caracterul obiectiv sau subiectiv al fragmentului dat;
- Să identifice, în textele-suport, instanțele comunicării narative;
- Să-și consolideze deprinderile de muncă intelectuală riguroasă

Motorice

- utilizarea corectă a mijloacelor de învățământ.

Afective

- participarea cu interes la desfășurarea lecției.

RESURSE:

A. Bibliografice:

1. **oficiale:** programa școlară pentru clasa a XII-a.
2. **pedagogice:** I. Nicola, *Tratat de pedagogie școlară*, EDP, R.A. București
3. **metodico-didactice:**
 - V. Goia, I. Drăgătoiu, *Didactica predării limbii și literaturii române(practică)*, Cluj , 1995;
 - Gheorghe Brânzei, Adriana Ungureanu, Elisabeta Pascu, Rodica Brânzei, *Proiectarea didactică la limba și literatura română*, Editura Alfa, 2005, Piatra Neamț;

B. Metodologice:

1. **Strategia didactică:** Mixtă

2. **Metode și procedee:**

- Conversația euristică
- Rebusul
- Brainstormingul
- Explicația
- Observația
- Exercițiul

3. **Mijloace de învățământ:**

- manualul
- coli mari, albe
- imagini.

- fișe de lucru
- prezentări Power Point

4. Forme de organizare: frontal, individual, pe grupe.

5. Modalități de evaluare:

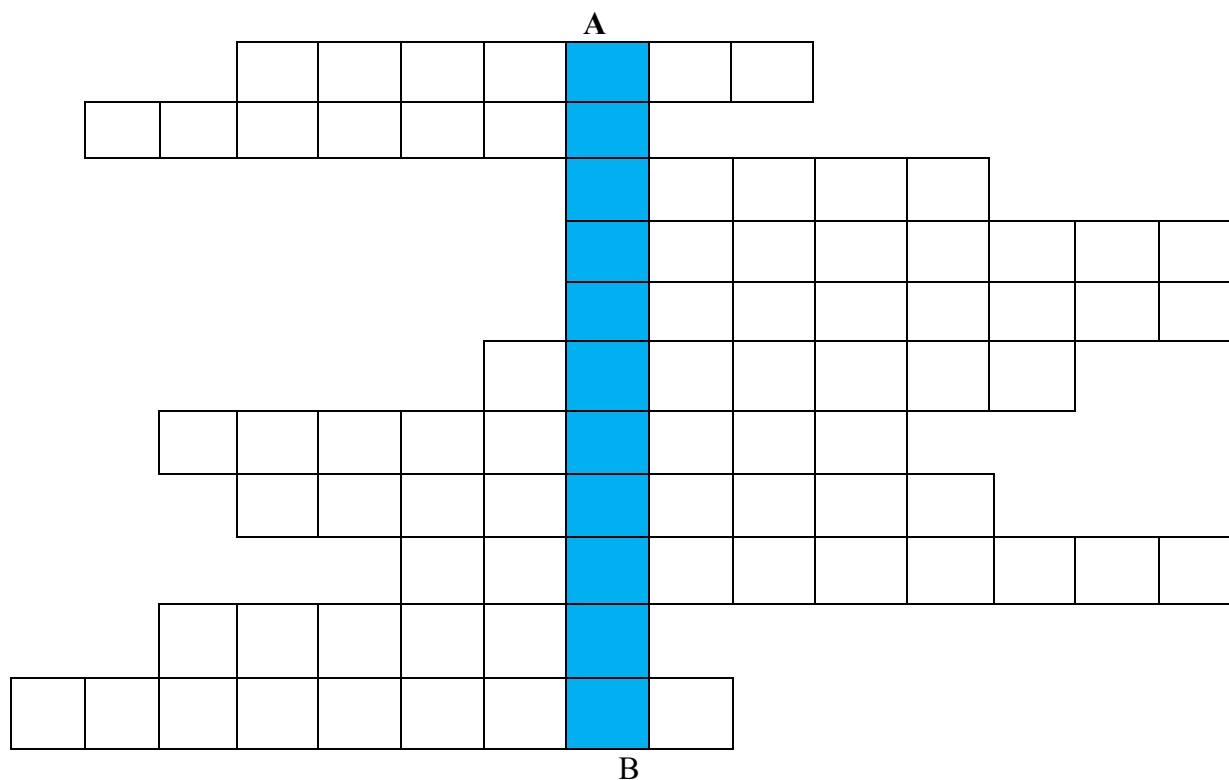
- Evaluare frontală
- Evaluare individuală

Scenariu didactic

Nr. crt.	Momentul lecției	Conținuturile învățării	Strategia didactică	Metode de evaluare
1	Moment introductiv	• Salutul; • Notarea absențelor; • Asigurarea condițiilor optime pentru desfășurarea procesului instructiv-educativ; • Verificarea temei și completarea eventualelor lacune.	Conversația euristică Activitate frontală	Aprecieri și observații verbale, globale și individuale
2.	Enunțarea competențelor ce urmează a fi dobândite	• Informarea elevilor asupra conținuturilor învățării și a performanțelor așteptate.	Expunerea Explicația	
3.	Dirijarea activității de învățare	• Cu ajutorul videoproiectorului, elevii vor urmări un material Power Point, care are scopul de a reactualiza cunoștințele acestora despre roman. • Se urmărește: • definirea romanului - reprezentanți - diferite clasificări - paralelă între romanul obiectiv și cel subiectiv • După vizionarea materialului, elevii vor completa un rebus care le va indica tema discuției și, anume, perspectiva narativă. (Anexa 1) • Profesorul aduce în discuție două romane studiate: <i>Ion</i> de Liviu Rebreanu și <i>Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război</i> de Camil Petrescu. • Le reamintește faptul că primul roman este unul obiectiv, iar cel de-al doilea subiectiv.	Conversația euristică explicația Conversația euristică Observația Problematizarea	Aprecieri și observații verbale, globale și individuale Activitate pe grupe

		• Împarte clasa în două grupe și le propune să aducă argumente pentru a demonstra obiectivitatea, respectiv subiectivitatea romanelor. • Cu ajutorul flipchart-ului, profesorul a realizat o schemă, pe care elevii trebuie să o completeze cu autocolante ce conțin trăsăturile celor două tipuri de roman.		
4.	Sistematizarea cunoștințelor	• dă posibilitatea elevilor să adreseze alte întrebări • explică elevilor care este tema pentru acasă: ○ prezentarea trăsăturilor specifice romanului obiectiv în <i>Enigma Otiliei</i> de G. Călinescu.	Conversația Explicația	Activitate frontală
5.	Evaluare	• Evaluarea activității elevilor prin aprecieri generale și individuale. • Observații 523colective și individuale, sugestii.	Explicația Expunerea	Aprecieria prin calificative: Foarte bine/Bine

Anexa 1

1. Secvență inițială simbolică.

2. Desfășurarea întâmplărilor într-o operă literară.
3. Specie literară a genului epic, în proză, de mari dimensiuni, cu acțiune complexă și numeroase personaje.
4. Unități elementare ale discursului narativ.
5. Persoana care participă la acțiunea unei opere literare.
6. Tip de roman care prezintă veridică realitatea contemporană scriitorului.
7. Tip de roman care folosește în același timp și metoda narativă a lui Balzac.
8. Mod de expunere, constând în relatarea, din perspectiva unui narator, a unor întâmplări reale sau imaginare.
9. Tip de roman care are drept obiect investigarea detaliată a vieții interioare, iar drept subiect are cazurile de conștiință.
10. Personaj fantastic.
11. Tip de personaj aflat în prim-planul acțiunii.

Anexa 2

*Ion – Liviu Rebreanu
de război – C. Petrescu*

Ultima noapte de dragoste, întâia noapte

Trăsături	Roman obiectiv	Roman subiectiv
Lumea prezentată		
Structura		
Naratorul		
Personajul principal		
Tehnici narrative		

• Monografie a realităților satului ardelean de la începutul sec. al XX-lea, ilustrând conflictul generat de lupta aprigă pentru pământ, într-o lume în care statutul social al omului este stabilit în funcție de averea pe care-o posedă, fapt ce justifică acțiunile personajelor	• Se preocupă de viața interioară, adică a spiritului, a cunoașterii și nu de lumea obiectivă, a întâmplărilor și a fenomenelor
• Romanul este conceput ca având o structură circulară, prin simetria incipitului cu finalul și se realizează prin descrierea drumului care intră și iese din satul Pripas - loc al acțiunii romanului • Descrierea finală a drumului încheie simetric romanul și face accesibilă semnificația simbolică a drumului prin metafora șoselei-viață	• Este dată de fluxul capricios al memoriei, având structură afectivă • Incipitul este modern, primele enunțuri au funcție descriptivă și de orientare și continuă cu modelul ”punera în abis”, instituind un spațiu simbolic al conștiinței • Finalul este deschis și indică încercarea eroului de a depăși, de a renunța la tot trecutul

• Obiectiv care nu intervine în desfășurarea acțiunii prin comentarii sau explicații • Omniscient, care relatează la persoana a III – a; cunoaște dinainte destinul personajelor; pătrunde în gândurile lor, plasează semne ale devenirii eroilor săi; nu empatizează cu personajele; este o voce detașată.	• Subiectiv • Narator personaj, participant, relatând la persoana I • Punctul de vedere unic și subiectiv, al personajului-narator care mediază între CITITOR și celelalte PERSONAJE, face ca cititorul să cunoască despre ele tot atâta cât știe și personajul principal
• Este complex: are însușiri contradictorii: viclenie și naivitate, gingașie și brutalitate • Personaj titular și central: domină întreaga lume care se desfășoară în legătură cu el. Celelalte personaje principale gravitează în jurul său punându-i în lumină trăsăturile, năzuințele	• Personaj modern, intelectual • Atenția îi este atrasă de trăirea lăuntrică, este preocupat de probleme de conștiință • personajul este identic cu naratorul subiectiv, se află în centrul romanului care se construiește fragmentar, pe măsură ce monologul interior înaintează • Acest personaj-narator determină structura modernă a romanului : subiectivă, determinată de capriciile memoriei.
• se disting cele două "lumi" care sunt tratate alternativ: lumea țăranimii cu lumea intelectualității - acest procedeu e denumit tehnica planurilor paralele, trecerea de la un plan narativ la altul realizându-se prin alternanță, • rezumatul • simbolul	• memoria involuntară • colajul • fluxul conștiinței • monologul interior

Educația elevului cu cerințe educaționale speciale în era digitală

VLĂDESCU ELENA

Liceul Teoretic „Nicolae Titulescu”, Slatina, județul Olt

În ultimii ani, tehnologia a revoluționat modul în care învățăm și predăm, deschizând uși către noi modalități de acces la educație pentru toți elevii, inclusiv cei cu cerințe educaționale speciale (CES). Odată cu apariția și dezvoltarea învățământului online, s-au conturat și noi abordări pentru a ne asigura că acești elevi beneficiază de o educație de calitate, adaptată nevoilor și capacităților lor individuale.

Un aspect crucial în abordarea educației elevilor cu CES în contextul învățământului online este accesibilitatea. Este esențial ca platformele și materialele online să fie concepute și adaptate pentru a fi accesibile și ușor de utilizat pentru toți elevii, indiferent de dificultățile lor specifice. Aici, principiile proiectării universale a învățământului joacă un rol vital în crearea unui mediu virtual inclusiv și adaptabil. Una dintre cele mai importante modalități de susținere a elevilor cu CES în mediul online este utilizarea tehnologiei asistive. Aceste instrumente pot fi de mare ajutor pentru elevii cu diverse nevoi speciale, cum ar fi cititoare de ecran, programe de recunoaștere vocală sau aplicații de organizare a timpului și a sarcinilor. Prin integrarea acestor tehnologii în procesul de învățare online, elevii cu CES pot avea acces la informații și pot comunica mai eficient.

Un copil cu deficiențe de vedere poate beneficia de un cititor de ecran pentru a accesa conținutul scris. Dezvoltată de Microsoft, Seeing AI este o aplicație de asistență vizuală care poate citi textul în timp real, recunoaște obiecte din jurul utilizatorului și oferă descrieri audio detaliate. Această aplicație poate fi utilă pentru elevii cu CES în navigarea și înțelegerea mediului din jurul lor. Prin intermediul acestei tehnologii, copilul poate asculta textele afișate pe ecran în loc să le citească vizual. De exemplu, în timp ce navighează pe internet sau citind documente online, copilul poate folosi un cititor de ecran pentru a-i ajuta să acceseze informațiile în mod eficient.

Pentru un copil cu dificultăți de scriere sau de vorbire, un program de recunoaștere vocală poate fi o resursă valoroasă. Acest tip de tehnologie permite copilului să dicteze textul pe care îl dorește scris, iar programul îl transcrie în mod automat. Astfel, copilul poate să redacteze lucrări, să răspundă la întrebări sau să își organizeze gândurile fără a fi limitat de dificultățile de scriere sau de exprimare orală. Microsoft Dictate este o aplicație ce oferă recunoaștere vocală avansată și permite utilizatorilor să dicteze text în diverse aplicații Microsoft Office, cum ar fi Word, PowerPoint sau Outlook. Elevii cu CES pot folosi Microsoft Dictate pentru a redacta și formata documente folosind comenzi vocale. Am folosit cu succes această aplicație cu un elev de clasa a VII-a.

Speechnotes este o altă aplicație simplă și ușor de folosit pentru dictarea textului și transformarea vorbirii în scris. Elevii cu CES pot folosi Speechnotes pentru a lua notițe, a redacta mesaje sau a completa exerciții scrise folosindu-și vocea.

Pentru dificultăți în organizarea sarcinilor și a timpului, o aplicație specializată poate fi de mare ajutor. Aceste aplicații pot oferi funcții precum setarea de alarme, crearea de liste de sarcini, stabilirea de priorități și urmărirea progresului în îndeplinirea acestora. Prin utilizarea unei astfel de aplicații, copilul poate să își gestioneze mai eficient timpul și să își îndeplinească sarcinile în mod organizat. În acest sens, Cozi: To-Do List & Task Manager este o aplicație simplă și intuitivă de gestionare a listelor de sarcini și a priorităților. Elevii cu CES pot folosi această aplicație pentru a crea liste de sarcini, a seta alarme și a urmări progresul în îndeplinirea acestora. MyHomework Student Planner este o altă aplicație specializată în organizarea temelor, proiectelor și a programului de lucru al elevilor. Elevii cu CES pot folosi MyHomework pentru a stabili termene limită, a primi notificări și a gestiona eficient sarcinile școlare.

TimeTune - Optimize Your Time, Productivity & Life este o aplicație de organizare a timpului care permite utilizatorilor să creeze programe personalizate și să își optimizeze rutina zilnică. Elevii cu CES pot beneficia de structurarea clară a activităților și a timpului folosind această aplicație.

Todoist: To-Do List, Tasks & Reminders - Todoist este o aplicație populară de gestionare a sarcinilor și a listelor de activități. Elevii cu dizabilități pot folosi această aplicație pentru a stabili obiective zilnice, săptămânale sau lunare și pentru a primi notificări amintindu-le de sarcinile de îndeplinit.

Any.do: To do list, Calendar, Planner & Reminders - Această aplicație combină gestionarea listelor de sarcini cu planificarea calendaristică și setarea de notificări. Elevii cu CES pot folosi Any.do pentru a-și organiza temele școlare, activitățile extracurriculare și alte sarcini importante.

Aceste aplicații pot fi utile pentru elevii cu dizabilități în gestionarea timpului, prioritizarea sarcinilor și menținerea unei rutine organizate. Recomandăm testarea acestor aplicații pentru a identifica cea mai potrivită pentru nevoile și preferințele specifice ale fiecărui elev.

Un alt aspect important al educației online pentru elevii cu CES este personalizarea. Tehnologia poate fi utilizată pentru a oferi suport și resurse adaptate nevoilor individuale ale fiecărui elev. Sistemele de învățare adaptativă, care monitorizează progresul elevului și oferă feedback și materiale de învățare adaptate în funcție de performanțele și nevoile sale, pot fi deosebit de benefice în acest sens. Khan Academy oferă acces gratuit la lecții, exerciții și resurse educaționale adaptate nevoilor individuale ale elevilor. Prin intermediul acestei platforme, elevii cu nevoi speciale pot învăța într-un ritm propriu și pot primi feedback detaliat pentru a-și monitoriza progresul. Un alt exemplu este DreamBox Learning - o platformă de matematică ce se adaptează la nevoile și abilitățile fiecărui elev. Elevii cu dizabilități pot folosi această aplicație pentru a învăța matematica într-un mod interactiv și personalizat, beneficiind de feedback și de sugestii adaptate progresului lor.

În cartea "Incluziune și Diversitate în Educație", autoarele Smith și Johnson (2020) evidențiază importanța adaptării curriculumului și metodelor de predare pentru a răspunde diversității

elevilor, inclusiv a celor cu nevoi speciale. Ele subliniază că, în contextul educației online, aceste adaptări pot fi implementate printr-o varietate de tehnici, cum ar fi utilizarea materialelor multimedia, utilizarea aplicațiilor și instrumentelor interactive sau oferirea de feedback individualizat. Acest lucru poate include și simplificarea textelor, utilizarea de imagini și videoclipuri explicative, precum și oferirea de instrucțiuni clare și concise. Adaptarea materialelor didactice poate face diferența în înțelegerea și asimilarea informațiilor de către elevii cu CES.

Crucială este și colaborarea între cadrele didactice, elevi și părinți în procesul educațional. În contextul învățământului online, comunicarea eficientă și colaborarea între toți actorii implicați devin și mai importante. Cadrele didactice pot lucra împreună cu părinții și elevii pentru a identifica nevoile și strategiile optime pentru a sprijini procesul de învățare al fiecărui elev. Părinții pot oferi informații valoroase despre nevoile și abilitățile copiilor lor, precum și pot susține procesul de învățare acasă. De asemenea, este importantă colaborarea cu specialiștii din domeniul educației speciale pentru a dezvolta strategii personalizate de intervenție și suport pentru elevii cu dizabilități.

Pentru a asigura progresul și succesul elevilor cu nevoi speciale în mediul online, este nevoie de o evaluare continuă și feedback-ul constant. Cadrele didactice ar trebui să ofere feedback clar și constructiv, să adapteze strategiile de învățare în funcție de nevoile elevilor și să monitorizeze progresul acestora în mod regulat. Prin oferirea de feedback personalizat și susținere constantă, elevii cu CES pot atinge obiectivele de învățare propuse.

De asemenea, este esențial să se ofere sprijin și resurse adecvate atât pentru cadrele didactice, cât și pentru părinți în gestionarea învățământului online pentru elevii cu CES. Formările specializate și materialele de sprijin pot ajuta cadrele didactice să înțeleagă mai bine nevoile și strategiile optime pentru acești elevi, în timp ce părinții pot beneficia de ghiduri și resurse pentru a-i sprijini pe copiii lor în învățarea online.

În concluzie, învățământul online deschide noi oportunități pentru educația elevilor cu cerințe educaționale speciale, dar necesită abordări și strategii adaptate pentru a asigura că acești elevi beneficiază de o educație de calitate, inclusivă și personalizată. Prin accesibilitate, personalizare, colaborare și sprijin adecvat, putem construi un mediu online care să ofere oportunități egale de învățare pentru toți elevii, indiferent de nevoile lor specifice.

Bibliografie:

1. Smith, J. & Johnson, A., *Învățarea Personalizată în Era Digitală*, Editura Educației, București, 2020.
2. Brown, C., *Căi pentru Toți: Crearea Mediilor de Învățare Accesibile*, Editura Inclusivă, Timișoara, 2018.
3. UNESCO (2020). *Inclusion in Education: Reaching All Learners through Innovation and Reform*. Disponibil online la: https://en.unesco.org/sites/default/files/ib_inclusion_in_education_2020.pdf
4. Edutopia (2022). *5 Tips for Inclusive Remote Teaching*. Disponibil online la: <https://www.edutopia.org/article/5-tips-inclusive-remote-teaching>
5. Ministry of Education, Ontario (2023). *Supporting Students with Special Education Needs in Distance Learning Environments*. Disponibil online la: <https://www.edu.gov.on.ca/eng/general/elemsec/speced/District-Specific-Information-on-Implementation-2020.pdf>

Secțiunea III- Impactul activităților extrașcolare asupra evoluției psihocomportamentale a elevilor cu CES

Impactul activităților extracurriculare asupra elevilor cu CES în Școala Altfel și Săptămâna Verde

Prof. Axentioi Anca- Cecilia, prof. Codreanu Lidia,
Colegiul "Alexandru cel Bun", Gura Humorului

Impactul activităților extracurriculare asupra elevilor cu CES (Cerințe Educaționale Speciale) este un subiect important în educație și dezvoltarea personalității copiilor cu nevoi speciale. Să explorăm mai detaliat acest aspect:

1. Rolul activităților extracurriculare:

- Participarea la activități precum sport, artă, muzică sau voluntariat în săptămânile Școala Altfel și Săptămâna Verde poate avea un impact semnificativ asupra dezvoltării psihocomportamentale a elevilor cu CES.
- Aceste activități oferă oportunități de socializare, dezvoltare a abilităților sociale și creștere a încrederii în sine.
- Elevii cu CES pot beneficia de la activități care le permit să-și exprime creativitatea, să-și dezvolte abilitățile motorii și să-și îmbunătățească starea de bine.

2. Efectele pozitive ale activităților extracurriculare:

- **Creșterea stimei de sine:** Participarea la activități în săptămânile Școala Altfel și Săptămâna Verde poate ajuta elevii să se simtă valoroși și să-și dezvolte o imagine pozitivă despre ei înșiși.
- **Reducerea stresului și anxietății:** Activitățile extracurriculare pot oferi o pauză de la rigorile școlare și pot ajuta la gestionarea stresului și anxietății.
- **Dezvoltarea abilităților sociale:** Interacțiunea cu colegii și mentorii în cadrul acestor activități poate îmbunătăți abilitățile sociale și de comunicare.

3. Adaptarea activităților la nevoile individuale:

- Este important ca activitățile extracurriculare să fie adaptate la nivelul de funcționare al fiecărui elev cu CES.
- Profesorii și părinții trebuie să colaboreze pentru a identifica activitățile potrivite și pentru a asigura sprijinul necesar pentru participarea elevilor cu CES în săptămânile Școala Altfel și Săptămâna școala Verde.

4. Monitorizarea și evaluarea:

- Este esențial să se monitorizeze progresul elevilor și să se evalueze impactul activităților extracurriculare în Școala Altfel și Săptămâna școala Verde.
- Observarea schimbărilor în comportament, starea emoțională și performanța școlară poate oferi indicii importante despre beneficiile acestor activități.

Activitățile extracurriculare din Școala Altfel și Săptămâna școala Verde, au un impact semnificativ asupra elevilor cu **Cerințe Educaționale Speciale (CES)**, inclusiv a celor care sunt integrați în școli de masă sau școli speciale. Iată câteva aspecte relevante:

1. Rolul terapeutic al activităților extracurriculare:

- **Socializarea:** Aceste activități facilitează socializarea copiilor cu CES. Prin specificul lor antrenant și lipsit de rigiditatea cursurilor din sălile de clasă, aceste activități dezvoltă la elevi priceperi, deprinderi și abilități cognitive și comportamentale, mult mai solide. Ele permit contactul direct cu realitatea socială în săptămânile Școala Altfel și Săptămâna școala Verde.
- **Stimularea comportamentului creativ:** Prin activitățile extracurriculare prin programul Școala Altfel și Săptămâna Verde, se încurajează gândirea critică și comportamentul creativ în diferite domenii.

2. Beneficiile activităților extrașcolare pentru elevii cu CES:

- o Socializarea: Participarea la activități de grup, cum ar fi jocurile, excursiile și activitățile de echipă, are un impact benefic asupra relaționării interpersonale și comunicării la acești elevi în Școala Altfel și Săptămâna școala Verde.

- o Dezvoltarea personală: Activitățile extracurriculare contribuie la formarea și dezvoltarea personalității elevilor, cultivând abilități și talente specifice.

3. Exemple de activități extracurriculare:

- o Școala Altfel și Săptămâna Verde: În aceste săptămâni am inclus vizite, excursii, activități practice în aer liber (cum ar fi plantarea pomilor sau răsăditul florilor), care permit dezvoltarea relațiilor interpersonale și o mai bună relaționare a copiilor cu societatea. De asemenea, ele contribuie la formarea unui comportament ecologic și la prețuirea mediului natural.

Prin activitățile extracurriculare se urmărește identificarea și realizarea corespondenței optime dintre aptitudini, talente, cultivarea unui stil de viață civilizat, formarea și dezvoltarea personalității elevilor, precum și stimularea comportamentului creativ în diferite domenii. Un impact pozitiv al activităților extracurriculare prin programul Școala Altfel și Săptămâna Verde îl are de asemenea inițierea, proiectarea și implementarea de programe și proiecte prin atragerea de fonduri extrabugetare. Activitatea educativă extracurriculară dezvoltă gândirea critică și stimulează implicarea tinerei generații în actul respectării drepturilor omului și al asumării responsabilităților sociale, realizându-se astfel, o simbioză lucrativă între componenta cognitivă și cea comportamentală. În cazul elevilor cu CES, integrați în școli de masă, activitățile extrașcolare prin programul Școala Altfel și Săptămâna Verde au un benefic rol terapeutic, prin care se realizează în primul rând socializarea elevilor. Prin specificul lor antrenant, aerisit, lipsit de rigiditatea cursurilor din sălile de clasă, aceste activități dezvoltă la elevi priceperi, deprinderi și abilități cognitive și comportamentale, mult mai solide, ele permit contactul direct cu realitatea socială.

În concluzie, activitățile extracurriculare *prin programul Școala Altfel și Săptămâna Verde* au un rol esențial în dezvoltarea personală și socială a elevilor cu CES, oferindu-le oportunități de învățare și interacțiune în afara procesului de învățământ formal. Pentru a obține cele mai bune rezultate, este important ca aceste activități să fie adaptate la nevoile și specificul fiecărui elev.

Bibliografie

Gherguț, Alois, 2006, *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale*, Editura Polirom, Iași.

Verza, E., & Paun, E. (1998). *Educatia integrată a copiilor cu handicap*. Unicef.

Popescu, G., & Pleșa, O. (coord). (1998). *Handicap, readaptare, integrare*. București: Pro Humanitate.

Vrăjmaș, T. (2001). *Învățământul integrat și/sau incluziv pentru copiii cu cerințe educative speciale*. București: Aramis.

STRATEGII DIDACTICE DE INTEGRARE A ELEVILOR CU CES

**Profesor învățământ primar BARBU ELENA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „GARABET IBRĂILEANU” TG.FRUMOS**

Lucrarea de față își propune să dezbată un subiect de un real interes în domeniul educației, anume utilizarea strategiilor de integrare a elevilor cu C.E.S (cu dizabilități) în școala de masă, precizând totodată și rolul acestora .

Procesul de integrarea școlară este un proces ce implică includere în școlile de masă obișnuite, la activitățile educative formale și nonformale, a copiilor considerați ca având cerințe educative speciale.

Consideram că **școala** care este mijlocul primordial de socializare al copilului (familia fiind considerată prima instanță de socializare), integrarea școlară reprezentând o particularizare a procesului de integrare socială a acestei categorii de copii, proces cu o importanță fundamentală în ușurința integrării ulterioare în viața comunitară, prin formarea unor conduite și atitudini, a unor aptitudini și capacități favorabile acestui proces.

Un rol determinant îl au și **cerințele educative speciale**, ele fiind cele care desemnează acele nevoi speciale față de actul educațional, nevoi suplimentare, dar și complementare obiectivelor generale ale educației. Fără o abordare adecvată a acestor cerințe speciale nu se poate vorbi de egalizarea șanselor de acces, participarea și integrarea școlară și socială.

În fiecare zi observăm în jurul nostru oameni diferiți. Aceste diferențe nu se referă doar la înălțime, forma fizică, conturul feței, culoarea pielii, ci, mai ales la felul de manifestare al fiecăruia, la calitatea muncii sale. De asemenea, aceste diferențe sunt constatate și la nivel emoțional, instinctual, intelectual, nivel de care depinde în cea mai mare măsură reușita sau nereușita unei activități.

Indiferent de problemele cu care se confruntă în procesul didactic, fiecare elev este unic în felul lui. El prezintă particularități individuale și de relație cu mediul, trăsături care necesită o evaluare și o abordare personalizată. Copiii cu deficiențe au și ei aceleași trebuințe în creștere și dezvoltare. Acești copii au în același timp și anumite necesități particulare, individualizate. Ei sunt diferiți din punct de vedere al temperamentului, motivațiilor, capacității, chiar dacă prezintă același tip de deficiențe. Cadrul didactic care se confruntă cu unul sau mai mulți elevi cu dizabilități, situați la nivelul unei clase trebuie să adapteze procesul de predare – învățare la capacitatea intelectuală a acestora, oferindu-le totodată sprijin moral, dar și sufletesc în depășirea anumitor obstacole care se creează între ei și ceilalți elevi din clasă.

Integrarea copiilor cu CES trebuie să se desfășoare sub atenta îndrumare a cadrelor didactice, necesitând perceperea și înțelegerea corectă de către ceilalți elevi a problematicii și potențialului de relaționare și participare al acestora la procesul didactic.

Educația integrată se referă la integrarea în structurile învățământului general a elevilor cu CES, oferindu-le acestora un climat favorabil dezvoltării armonioase și cât mai echilibrate a acestor categorii de copii.

Educația integrată a copiilor cu CES urmărește dezvoltarea capacităților fizice și psihice a acestora care să-i apropie cât mai mult de copii normali; implementarea unor programe cu caracter colectivrecuperator, stimularea potențialului restant ce permite dezvoltarea compensatorie a unor funcții menite să suplinească pe cele deficitare, crearea climatului afectiv în vederea formării motivației pentru activitate în general și pentru învățare în special, asigurarea unui progres continuu în achiziția comunicării; formarea unor abilități de socializare și relaționare cu cei din jur; formarea deprinderi cu caracter profesional și de exercitare a unor activități cotidiene; dezvoltarea comportamentelor adaptative și a însușirilor pozitive ale personalităților care să faciliteze normalizarea deplină. Fiecare copil cu CES trebuie să beneficieze de un program adecvat și adaptat de recuperare care să dezvolte maximal potențialul fizic și psihic pe care îl posedă.

Integrarea acestor copii urmărește valorificarea la maximum a disponibilităților elevului deficient și antrenarea în mod compensatoriu a palierelelor psiho-fizice, neafectate în așa fel încât să preia activitatea funcțiilor deficitare și să permită însușirea de abilități care să înlesnească integrarea eficientă în comunitatea normală. Prin integrare se realizează și o pregătire psihologică a copilului, care să contribuie la crearea unor stări efectiv emoționale corespunzătoare în care confortul psihic este menținut de satisfacțiile în raport cu activitățile desfășurate. Raportul relației socializare, integrare, incluziune are în vedere implicațiile practice, teoretice ce privesc evoluția sistemului de organizare a educației speciale și a pregătirii copiilor pentru integrarea și incluziunile în activitățile profesionale și în colectivitățile sociale.

Există diferite **forme de integrare a elevilor cu CES în activitatea didactică**, integrarea care presupune construirea unei relații de colaborare emoțional-educatională:

- integrarea parțială; presupune ca elevii cu CES să desfășoare doar o parte din timpul lor în școală, participând direct doar la anumite discipline, acolo unde pot face față;

- integrarea totală, unde elevii cu CES petrec tot timpul în cadrul organizat, în instituția de învățământ acolo unde sunt înscriși la începutul anului școlar. Parcurgerea programului educațional nu exclude participarea la ședințele terapeutice, desfășurate în spații speciale, destinate acestui scop;

- forme de integrare ocazională ce presupune participarea în comun la diferite excursii, serbări, întreceri sportive, spectacole, unde reușesc să stabilească relații cu ceilalți membri ai grupului.

Crearea unui climat favorabil în colectivul de elevi de unde fac ei parte contribuie la dezvoltarea motivației pentru învățare. Este bine să se învețe cu ceilalți copii, și nu separat de ei, pentru a nu se simți neglijati, abandonați. Cultura psihopedagogică a cadrului didactic se compune din cunoștințe de psihologie, pedagogie, metodică, dintr-un ansamblu de deprinderi și priceperi practice solicitate de desfășurarea acțiunii practice.

Procesul integrării școlare a copiilor cu CES presupune elaborarea și aplicarea unui plan de intervenție individualizat, centrat pe folosirea unor modalități eficiente de adaptare a curriculumului și pe diversificarea ofertelor de învățare în cadrul lecțiilor. În acest scop, principalele strategii care ar putea fi folosite pentru proiectarea unui curriculum din învățământul integrat se referă la :

- selectarea unor conținuturi din curriculumul general accesibile și elevilor cu CES și renunțarea la alte conținuturi cu un grad ridicat de complexitate;

- accesibilizarea întregului conținut printr-un proces de simplificare, cadrul didactic participant la procesul educativ modificând conținutul astfel încât să devină realizabil;

- diversificarea componentelor curriculumului general prin introducerea elevilor cu CES în activități individuale, terapeutice, destinate recuperării acestora.

Profesorul trebuie să parcurgă și să depășească toate aceste etape, desfășurându-și activitatea în sprijinul susținerii și integrării elevului cu CES în societate, reușind astfel să-l ajute să depășească conștientizarea propriilor drame.

Elevii cu CES au, majoritatea, capacități intelectuale reduse, suprasolicitând dascălul în găsirea celor mai bune metode de lucru în cadrul lecției. Reluarea, repetarea, elemente mereu prezente în lecțiile cu elevi cu CES, pot afecta calitatea participării active. Așadar, este mereu necesară identificarea celor mai bune metode pentru ca elevii cu CES să-și mențină participarea activă la un nivel optim pentru ca, în cadrul lecției, să nu intervină plictiseala, modificarea conținuturilor învățării fiind un proces gradat și anevoios, mai ales sub aspectul corelării instruirii cu restul elevilor clasei.

Ca și în cazul celorlalte discipline, **ora de limbă și literatură română**, devine prilej de încercare de a dezvolta capacitățile de exprimare orală și scrisă a elevilor cu CES. Întreaga activitate trebuie să se organizeze în vederea informării și formării cadrelor didactice de sprijin / itinerante privind utilizarea corectă a modalităților de proiectare și implementare a demersului de intervenție personalizată asupra copiilor cu cerințe educative speciale, a identificării instrumentelor și a metodelor specifice de lucru adaptate particularităților de vârstă și individuale ale elevilor integrați, creării premiselor pentru asigurarea unui climat socio-afectiv favorabil dezvoltării armonioase a personalității copiilor cu dizabilități.

Profesorul trebuie să dovedească creativitate, tact în conceperea unor materiale auxiliare care să favorizeze o evoluție favorabilă a copilului cu cerințe educative speciale, dezvoltându-le astfel abilitățile de a constitui un portofoliu individual.

Competențele specifice și conținuturile asociate dezvoltă un program educativ complex și numai pregătirea cadrului didactic determină integrarea acestora în sistemul educațional. Vom încerca o trecere în revistă a acestor competențe specifice pentru a identifica **conținuturile educaționale realizabile de către elevii cu CES**:

1. Receptarea mesajului oral în diferite situații de comunicare devine realizabilă în măsura în care elevul construiește mesaje orale diverse, transcrie structuri din texte cunoscute, aplică principiile ascultării active în manifestarea unui comportament comunicativ adecvat. Se observă o imposibilitate a acestora de a crea forme lexicale corecte, să stabilească sensul unui cuvânt necunoscut prin apel la context, să stabilească rolul categoriilor semantice în textele literare studiate.

2. Utilizarea corectă și adecvată a limbii române în producerea unor mesaje orale în situație de comunicare monologată și dialogată devine realizabilă în măsura în care se solicită rezumarea orală a unui text dat. Realizarea orală a unui plan simplu și dezvoltarea acestuia prin adăugarea ideilor secundare devine item irealizabil deoarece, de cele mai multe ori, acești elevi își pierd atenția pe parcursul desfășurării activității educative. În ceea ce privește utilizarea categoriilor gramaticale învățate, în diverse tipuri de propoziții, dovedesc incapacitate de a asocia fiecărei părți de vorbire, categoriile învățate. Unii dintre ei însă diferențiază subiectul de predicat și uneori chiar alcătuiesc propoziții respectând cerințele indicate. Un element notabil îl constituie participarea la diferite situații de comunicare, manifestând o atitudine favorabilă progresiei comunicării.

3. Receptarea mesajului scris, din texte literare și nonliterare, în scopuri diverse dovedește incapacitatea elevilor cu CES de a diferenția elementele de ansamblu de cele de detaliu în cadrul textului citit, de a identifica problema principală abordată. Reușesc însă să prezinte succint subiectul operei literare fără identificarea momentelor subiectului într-un text epic și a procedurilor de expresivitate artistică într-un text liric.

4. Utilizarea corectă și adecvată a limbii române în producerea de mesaje scrise, în diferite contexte de realizare, cu scopuri diverse devine inefficient realizată; rezumarea unui text citit, relatarea unor fapte, motivarea unei opinii se produce în texte minime cu grave greșeli de ortografie și punctuație. Se observă incapacitatea elevilor cu CES de a utiliza un lexic adecvat, de a-și exprima o opinie, de a se exprima nuanțat. De cele mai multe ori întrebările sunt directe și dirijate și răspunsurile pe măsură: scurte și fără nuanță.

Evaluarea elevilor cu CES se realizează diferențiat față de ceilalți participanți la lecție prin evaluări formative și sumative personalizate, prin itemi care să măsoare o înregistrare minimă a progresului școlar prin raportare la cerințele din curriculum.

Reușita activităților depinde de reușita dublei abordări a instruirii în interiorul clasei și a relației fundamentale dintre instruire și evaluare. Pentru ca activitățile să fie profitabile pentru toți elevii, dascălul trebuie să găsească calea de mijloc în care instruirea și evaluarea să aibă atât caracter integrat, cât și caracter diferențiat, adaptat la particularitățile deficiențelor elevilor cu CES, participanți la procesul educativ. Raporturile dascălului cu fiecare elev în parte este foarte importantă.

Elevii cu CES au mare nevoie de afectivitate atât la nivelul colectivului, cât și la nivel social, aspect care vizează calitățile etice și morale ale dascălului, sub al cărui control se află limita relaționării.

Progresul educativ al elevului cu CES depinde de relația pe care cadrul didactic de la clasă o stabilește cu profesorul de sprijin, dându-i permanent informații despre punctele slabe ale acestuia, dar și despre progresul pe care elevul reușește să-l înregistreze la un moment dat. Intervenția profesorului în procesul didactic îi permite acestuia valorificarea și insistarea pe cunoștințele greu asimilabile, determinând raportarea la nivelul cunoștințelor de grup.

Astfel, profesorul va constata că ora de comunicare din ce în ce mai importantă pentru elevul CES, toate aceste schimbări radicale care au loc la acești copii se datorează și comuniunii dintre profesor și elev, profesorul încercând permanent să dezvolte capacitatea de exprimare a propriilor sentimente, a propriilor atitudini și, nu în ultimul rând, a propriei viziuni despre viață a acestuia.

Concluzie: Cadrul didactic care se confruntă cu unul sau mai mulți elevi cu dizabilități, situați la nivelul unei clase trebuie să adapteze procesul de predare – învățare la capacitatea intelectuală a acestora, oferindu-le totodată sprijin moral, dar și afectiv în depășirea anumitor obstacole care se creează între ei și ceilalți elevi din clasă.

Bibliografie:

- Casantra Abrudan, Psihopedagogie specială, Oradea Ed Imprimeriei de Vest, 2003;
Maria Anca, Cluj Napoca, Metode și tehnici de evaluare a copiilor cu CES;
Neamțu, C. & Gherguț, A. (2000) *Psihopedagogie specială – ghid practic pentru învățământul deschis la distanță*, Iași, Editura Polirom;
Surdu, E. (2001) *Dimensiuni ale managementului educațional*, Timișoara, Editura Mirton.

PROIECT DIDACTIC

Profesor Blaga Mirona, Niță Luminița
Școala Gimnazială Specială Nr.1

Data:

Clasa: a VI-a

Tipul deficienței: Deficiențe mintale grave, severe și/sau asociate

Aria curriculară: Terapii specifice și de compensare

Disciplina: Terapii și programe de intervenție

Unitatea de învățare: Dezvoltare socio-emoțională și comportament adaptativ

Subiectul activității: Exerciții de cunoaștere a schemei corporale - „Omul”

Tipul activității: activitate terapeutică de grup

Scopul lecției: Cunoașterea schemei corporale proprii, specifice omului.

Competențe generale:

2. Manifestarea unor mișcări/gesturi motrice de bază prin stimularea motricității generale și a manualității.

Competențe specifice:

2.3 Utilizarea corectă a elementelor schemei corporale

Obiective operaționale

Pe parcursul și la finalul lecției, fiecare copil va fi capabil:

A. Cognitive:

O1 – să recunoască părțile principale ale corpului uman.

O2 – să indice părțile componente ale corpului uman.

O3 – să răspundă la ghicitori despre corpul uman.

O4 – să identifice rolul organelor de simț.

O5 – să completeze schema corporală cu părțile lipsă.

B. Psihomotorii:

O6 – Să păstreze o postură adecvată pe parcursul activității.

C. Afective:

O7 – să manifeste curiozitate și interes pentru activitate.

O8 – să își mențină concentrată atenția pe parcursul activității.

Strategii didactice:

Metode și procedee: Conversația, explicația, demonstrația, exercițiul, ghicirea, observarea, munca independentă, jocul didactic.

Mijloace de învățământ: Laptop, cântecul „Corpul uman”, ghicitori, video educativ „Corpul uman”, poezia „Corpul meu” (Anexa 1), panou interactiv, planșa corpului uman, planșa organelor de simț (Anexa 2), pictograme (Anexa 3), fișa de lucru (Anexa 4), plastilină, siluetă omuleț și segmentele corpului uman (Anexa 5), recompense.

Forme de organizare: Frontală, individuală.

Evaluare: Formativă, observația sistematică a elevilor, proba orală, proba practică, aprecierea verbală.

Resurse: *Umane:* 4 elevi/ *Temporale:* 45 minute/ *Spațiale:* în cabinet

Bibliografie:

- Programa școlară pentru aria curriculară *Terapie Educațională Complexă și Integrată*, disciplina Terapii și programe de intervenție, învățământ special, clasele V-VIII, dizabilități intelectuale grave, severe și/sau asociate;
- Constantin Cucoș, „Pedagogie”, Editura Polirom, Iași, 2000;
- Ioan Danila, Elena Taralunga, „Lecția în evenimente. Ghid de proiectare didactică”, Editura Egal, 2002;
- www.didactic.ro
- <https://www.youtube.com/watch?v=g6ix1KSnIFA>
- <https://www.youtube.com/watch?v=pTG3sSXyQU>

DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚII

Momentele activității	Ob. Op.	Demersul instructiv-educativ	Strategii didactice			Evaluare
			Metode și procedee	Mijloace de învățământ	Forme de organizare	
1. Moment organizatoric		Pregătirea materialului și aranjarea mobilierului. Pregătirea panoului interactiv pentru copii. Asigurarea unui climat afectiv pozitiv, necesar desfășurării activității, prin încurajarea elevilor la comunicare.	Conversația		Frontal	Observația sistematică
2. Captarea atenției	O7	Captarea atenției elevilor se va realiza printr-o poezie despre corpul uman.	Conversația Observarea	Poezia „Corpul meu” (Anexa 1)	Frontal	Observația sistematică
3. Verificarea cunoștințelor însușite anterior	O1	Pentru reactualizarea cunoștințelor voi propune elevilor un exercițiu-joc de atingere și indicare a elementelor propriului corp sau al colegului/colegei.	Conversația Observarea Exercițiul		Frontal	Observația sistematică Aprecieră verbală
4. Anunțarea temei și a obiectivelor		Le comunic elevilor tema lecției de astăzi: Corpul uman. Pe parcursul activității ei vor fi capabili: să recunoască părțile principale ale corpului uman, să răspundă la ghicitori despre corpul uman, să indice părțile componente ale corpului uman, să identifice rolul organelor de simț, să completeze schema corporală cu părțile lipsă.	Conversația		Frontal	Observația sistematică

5. Comunicarea/Însușirea noilor cunoștințe			Conversația	Planșa corpului uman	Frontal	Observația sistematică
	O2	• Voi prezenta copiilor părțile principale ale corpului uman: cap, gât, trunchi și membre (mâini, picioare) pe baza planșei ilustrate ce va fi expusă în clasă.	Explicația	Planșa organelor de simț	Individual	Aprecierea verbală
	O6	• Le voi enumera cele 5 simțuri.	Observarea	(Anexa 2)		Proba orală
	O8	• Apoi, voi cere fiecărui elev să indice părțile componente ale corpului, folosind planșa expusă.	Munca independentă	Laptop		Evaluarea formativă
		• În continuare, elevii vor viziona un scurt filmuleț despre părțile corpului.		Video educativ „Părțile corpului”		
	O3	• După vizionarea filmulețului, elevii vor răspunde la următoarele ghicitori:	Ghicirea	Ghicitori	Frontal	Observația sistematică
		Puțin rotunjit, Sprijinit de gât, Cu păr acoperit, Ce să fie oare? <i>(Capul)</i> Amândouă te ajută, Zilnic să te deplasezi, Să alergi sau să dansezi, Cine-s ele, ați ghicit? <i>(Picioarele)</i> Verzi, albaștri sau căprui, Fură inima oricui. Sunt rotunzi și sub frunte așezați, Ghici cine sunt ei? <i>(Ochii)</i>			Individual	Aprecierea verbală

	O4 O7 O8	Le propun copiilor jocul „Săculețul cu simțuri” Scopul jocului didactic: - Consolidarea cunoștințelor despre simțuri. Sarcina didactică: - să identifice rolul organelor de simț, asociind pictograma primită cu organul corespunzător. Regulile jocului: - copiii privesc cu atenție imaginile cu organele de simț aflate pe panoul interactiv; - fiecare copil va extrage din săculeț câte o pictogramă pe care va trebui să o asocieze cu organul corespunzător aflat pe panou; - copiii vor aștepta cu nerăbdare următoarea pictogramă; - răspunsurile corecte vor fi răsplătite cu aplauze. Elemente de joc: - ghicirea, așteptarea, aplauzele. Material didactic: - pictograme cu organe de simț și obiecte asociate acestora.	Jocul didactic Explicația Demonstrația Munca independentă	Pictograme (Anexa 3) Panou interactiv	Frontal Individual	Observația sistematică Aprecierea verbală Proba practică Evaluarea formativă
6. Fixarea și sistematizarea cunoștințelor	O1 O5 O7	Fixarea și sistematizarea cunoștințelor se va realiza prin intermediul jocului „Să construim un omuleț!” Scopul jocului didactic: - Consolidarea cunoștințelor despre corpul uman.	Conversația Explicația Jocul didactic Demonstrația	Panou interactiv Siluetă omuleț Segmente ale corpului uman (Anexa 5)	Frontal Individual	Observația sistematică Aprecierea verbală Proba practică

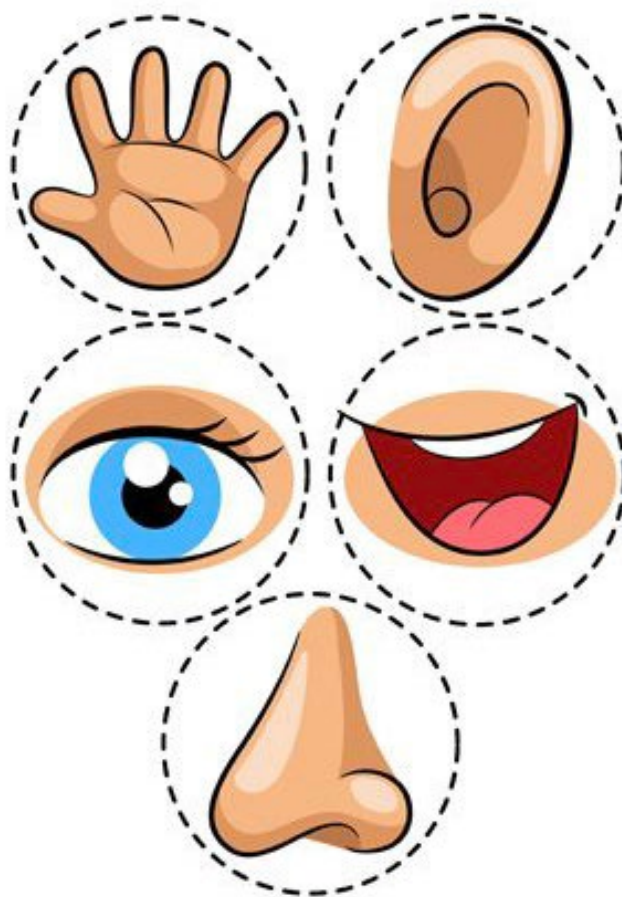
	O8	Sarcina didactică:: - Recunoașterea părților principale ale corpului uman. Regulile jocului: - voi afișa pe panou silueta unui omuleț; - pe o măsuță se vor afla mai multe segmente ale corpului uman pe suport de hârtie; - fiecare copil va alege câte un segment pe care îl va așeza la panou astfel încât să contribuie la reconstituirea siluetei unui omuleț; - acțiunea copiilor va fi apreciată verbal și cu aplauze. Elemente de joc: - surpriza, așteptarea, aplauze. Material didactic: - Siluetă omuleț, segmente ale corpului uman.	Munca independentă			Evaluarea formativă
7. <i>Evaluarea</i>	O1 O5 O6	Elevii vor primi câte o fișă cu un chip incomplet. Aceștia vor modela din plastilină părțile lipsă (ochi, nas, gură) și le vor așeza în locul corespunzător. Voi urmări activitatea elevilor intervenind acolo unde este cazul.	Explicația Exercițiul Munca independentă	Fișă de lucru (Anexa 4) Plastilină	Individual	Observația sistematică Aprecieră verbală Evaluarea formativă
8. <i>Încheierea activității</i>		Voi face aprecieri colective și individuale asupra desfășurării activității și asupra modului în care copiii au participat la activitate. Elevii vor primi recompense.	Conversația Explicația	Recompense	Frontal	Aprecieră verbală

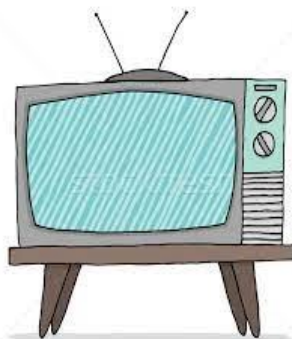

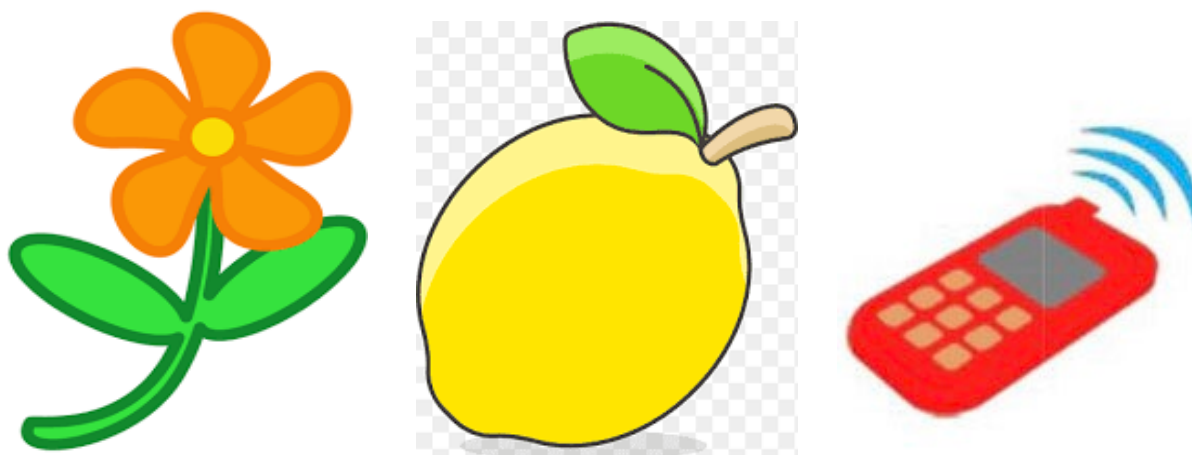
ANEXA 2

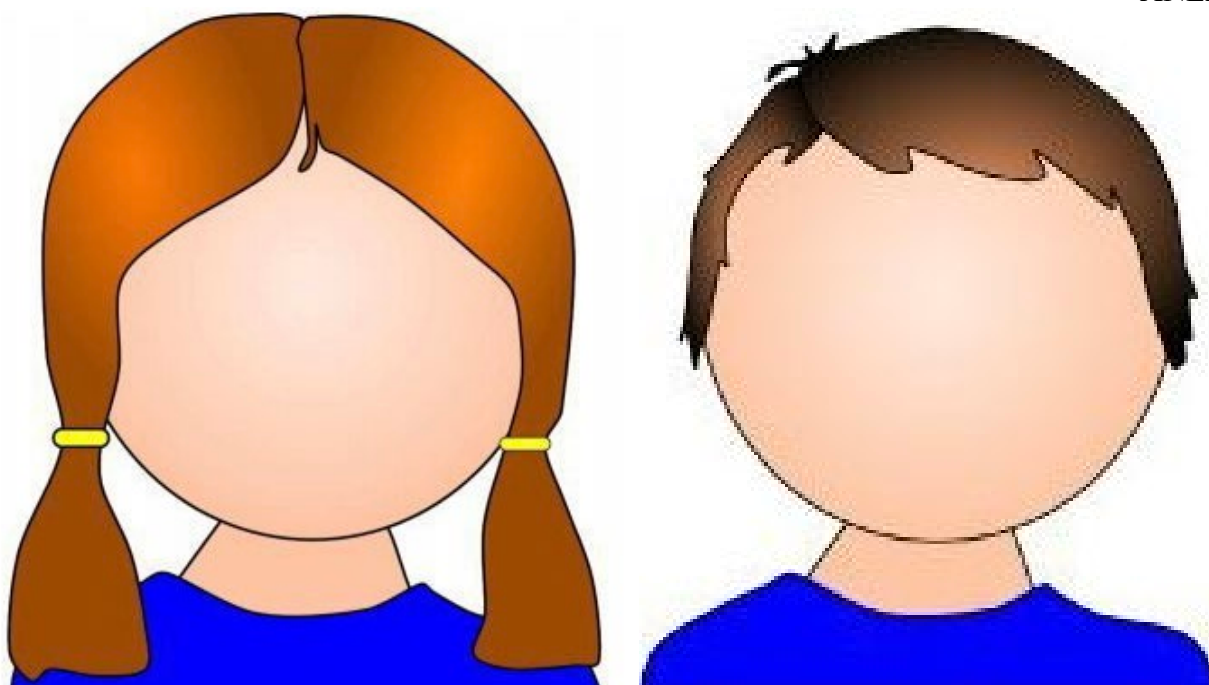
ANEXA 3

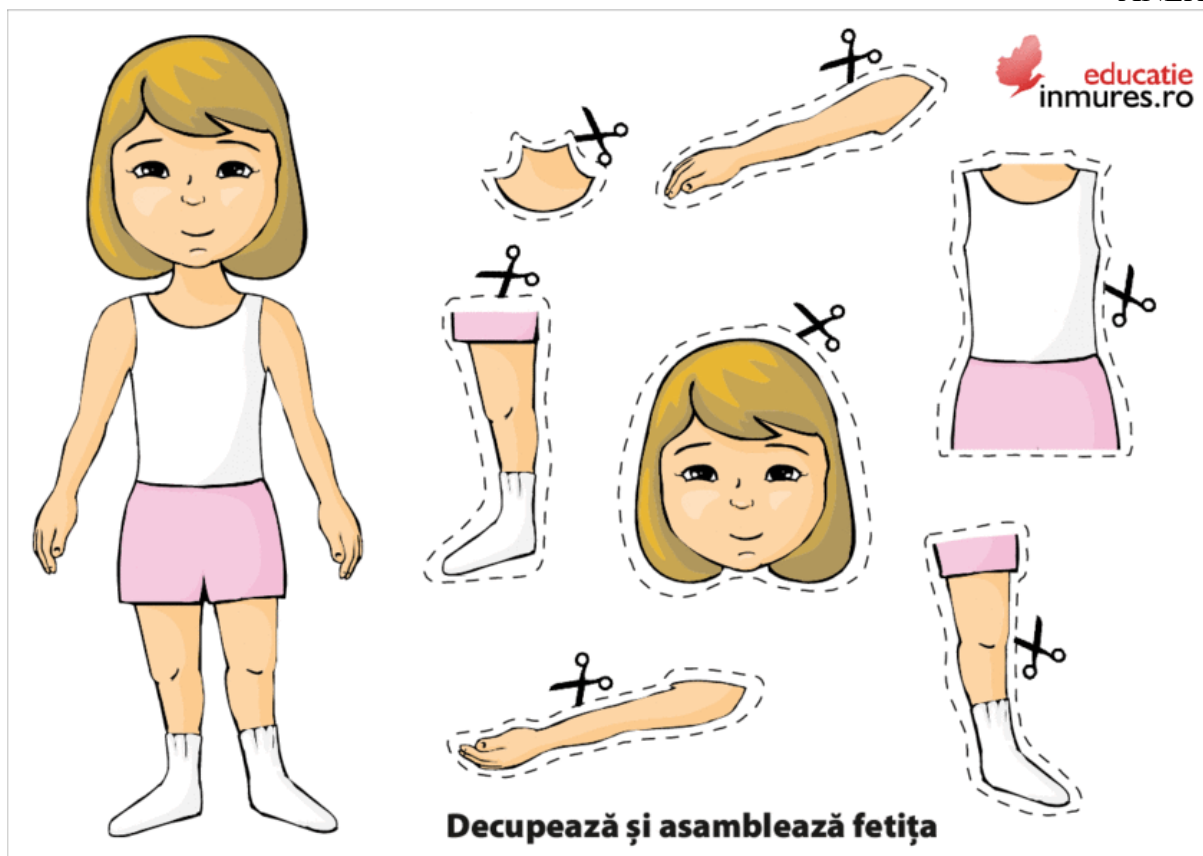

ANEXA 4

I

Integrarea elevilor cu dificultăți de învățare prin activități extracurriculare

Cașăș Anca – Colegiul “Nicolae Titulescu” Brașov

Dificultatea de învățare reprezintă o dezordine la nivelul înțelegerii sau utilizării limbajului vorbit sau scris, ce are efecte asupra capacității de a asculta, gândi, vorbi, scrie, citii etc.

Poate fi considerat cu dificultăți de învățare un copil care a crescut și s-a dezvoltat într-un mediu normal, la fel ca toți ceilalți copii de vârsta lui, dar care nu a reușit să asimileze informațiile la fel ca ceilalți.

Tulburările cele mai frecvente la copii cu dificultăți de învățare sunt:

- Deficiențe de atenție
- Deficiențe de motricitate generală și fină, cu dificultăți de coordonare spațială
- Dificultăți de prelucrare a informațiilor perceptive auditive și vizuale
- Lipsuri în dezvoltarea unor strategii cognitive de învățare
- Tulburări ale limbajului oral, un vocabular sărac
- Dificultăți de citire
- Dificultăți de scriere
- Dificultăți în realizare a unor activități matematice
- Tulburări de comportament social, număr mic de relații sociale.

Un procent foarte mare de copii cu dificultăți de învățare sunt însă inteligenți și își dau toată silința să învețe mai bine, dar nu reușesc pentru că suferă de dislexie, disgrafie, discalculie sau de tulburarea hiperkinetică cu deficit de atenție (ADHD).

Dificultățile de învățare există la copii din toate țările indiferent de cultură, limbă și mediul social. Numărul elevilor cu dificultăți de învățare este în continuă creștere, cei mai mulți sunt cu vârstă cuprinsă între 9-14 ani.

Specialiștii europeni estimează că între 7% și 10% din copii întâmpină probleme în a învăța să citească, să scrie și să calculeze. Aceste tulburări apar ca urmare a afectării sistemului nervos al copilului, fie din cauze ereditare, fie în viața intrauterină, la naștere sau în primii ani de viață.

Recuperarea copiilor cu dificultăți de învățare este un proces complex și se poate desfășura fie într-un cadru izolat, de către echipe de specialiști, pe grupe de copii cu aceeași problemă, fie prin integrarea lor în școlile de masă unde să fie îndrumați de un cadru didactic și de un profesor de sprijin.

Fiecare elev trebuie să beneficieze de un program adecvat și adaptat de recuperare care să dezvolte potențialul fizic și psihic pe care îl are. Integrarea urmărește valorificarea la maximum a disponibilităților subiectului și să permită însușirea de abilități care să înlesnească integrarea eficientă în comunitate.

Prin integrare se realizează și o pregătire psihologică a copiilor, care să contribuie la crearea unor stări emoționale corespunzătoare.

Toți elevii trebuie să aibă șanse egale:

- Planificarea individuală a învățării - presupune adaptarea educației la nevoile individuale din perspectiva diferențelor dintre elevi.
- Diferențierea curriculară - necesită astfel selecționarea sarcinilor de învățare după criteriul maturității individuale, ritmul de lucru și nu după criteriul vârstei cronologice.

Trist este că la noi în țară există doar obligativitatea integrării elevilor cu dificultăți de învățare în școlile de masă, însă nu este asigurat și cadrul specific de dezvoltare normală în acest mediu. Există un profesor de sprijin care trebuie să-și desfășoare activitatea la mai multe școli și în această situație îi este imposibil să intre în contact cu elevii cu dificultăți de învățare dintr-o școală mai mult de o dată pe săptămână.

Educația extracurriculară, cea realizată dincolo de procesul de învățământ, își are rolul și locul bine stabilit în formarea personalității elevilor.

- Educația nonformală a fost definită de către J. Kleis drept " orice activitate educațională intenționată și sistematică desfășurată de obicei în afara școlii tradiționale, al cărei conținut este adaptat nevoilor individului și situațiilor speciale, în scopul maximalizării învățării și cunoașterii și al minimalizării problemelor cu care se confruntă acesta în sistemul formal (stresul notării în catalog, disciplina impusă, efectuarea temelor)".

- Educația informală este considerată ca fiind educație incidentală, elevul dobândește cunoștințe, abilități și aptitudini din experiențele sale zilnice. Ca urmare, prin educație informală înțelegem educația realizată spontan.

Activitățile extracurriculare desfășurate într-un cadru informal le permite elevilor cu dificultăți de învățare/adaptare în mediul școlar să reducă nivelul anxietății și să se dezvolte intelectual mult mai mult. Aceste activități permit dezvoltarea unor aptitudini speciale, antrenarea copiilor în diferite activități socio - culturale bogate în conținut, facilitarea integrării în mediul școlar, oferirea de suport pentru adaptarea școlară și apoi reușita școlară în ansamblul ei, fructificarea talentelor personale și corelarea aptitudinilor cu atitudinile caracteriale.

Activitățile extracurriculare organizate împreună cu elevii pot avea un conținut cultural, artistic, spiritual, științific, tehnologic - aplicativ, sportiv sau simple activități de joc sau de participare la viața și activitatea comunității locale.

Activitățile care au avut un impact mai mare asupra elevilor, dar și asupra relației lor cu colegii și adulții din jur:

- Excursiile, plimbările în natură, vizitele la diverse instituții

Excursia contribuie la îmbogățirea cunoștințelor elevilor despre istoria, geografia, frumusețile țării etc, ajută la dezvoltarea intelectuală și fizică a elevilor, îi reconfortează, le oferă experiențe sociale importante.

Printre beneficiile pe care le obțin acești elevi cu dificultăți de învățare - și nu numai - în urma organizării unei excursii/drumeții/vizite putem enumera: dezvoltarea abilităților de comunicare,

îmbunătățirea relației cu părinții, dezvoltarea unor competențe adecvate anumitor situații uzuale, creșterea stimei de sine și a încrederii în forțele proprii.

- Serbările

La pregătirea și realizarea acestora elevii participă cu însuflețire și dăruire, din dorința de a oferi spectatorilor momente de ținută estetică, distracție, satisfacție, făcându-le viața mai frumoasă, mai plină de sens.

Serbarea este o modalitate eficientă de cultivare a înclinațiilor artistice ale elevilor contribuind la dezvoltarea armonioasă a personalității elevilor, la evidențierea talentelor acestora.

Totodată ele ajută la cultivarea limbajului oral, dezvoltarea vocabularului, încurajarea exprimării libere, creșterea încrederii în sine și a concentrării.

- Vizionarea unor piese de teatru

Teatrul contribuie la stimularea imaginației elevilor, la dezvoltarea lor intelectuală etc. Prin dramatizarea pieselor de teatru vizionate, elevii devin mai comunicativi, mai sociabili, timiditatea dispare și devin mai încrezători în puterile lor.

- Concursurile

Sunt forme competiționale de activitate extrașcolară, organizate pe diferite teme. De asemenea un impact foarte important în rândul elevilor îl au concursurile desfășurate în aer liber. Aceste concursuri îi stimulează și-i ambiționează prin premiile obținute.

În orice tip de activitate extrașcolară, fie că este vorba de drumeție, vizită într-un atelier de creație, un muzeu, un loc istoric, o excursie de mică sau mare anvergură, un concurs este necesar să antrenăm trei factori implicați în actul educațional: elevii - prin responsabilități asumate atât individual cât și în grup; familia - prin susținere morală, financiară, sau chiar prin implicare în organizarea activităților, școala - prin obținerea avizelor necesare deplasării, elaborarea strategiilor didactice și finalizarea activității întreprinse.

Aceste tipuri de activități îi antrenează pe elevi în activitățile de învățare, îi apropie de școală etc. Chiar ei propun, cer, așteaptă și se implică în realizarea activităților. Se poate spune că activitatea extracurriculară e o componentă educațională valoroasă și eficientă căreia trebuie să i se acorde importanță.

Bibliografie

Cernea Maria - " Contribuția activităților extracurriculare la optimizarea procesului de învățământ" Editura Discipol, București.

Ionescu M. Chiș - " Mijloace de învățământ și integrarea acestora în activitățile de instruire și autoinstruire" Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj - Napoca, 2021

ȘANSE EGALE PENTRU TOȚI PROIECT DE PARTENERIAT EDUCAȚIONAL

Prof. învă. preșcolar. Chelea Daniela Ioana
Școala Gimnazială „Veronica Micle”, Iași

Unități participante:

Grădinița cu Program Normal din cadrul ȘCOLII GIMNAZIALE „VERONICA MICLE”, Iași

Centrul de Servicii Sociale BUCIUM, Iași

Părinții copiilor grupei mijlocii și mari

Argument

Prezentul parteneriat s-a încheiat ca urmare a înscrierii unui număr de șapte preșcolari în cadrul Școlii Gimnaziale „Veronica Micle” Iași, locația Grădinița cu Program Normal de la CSS Bucium și a trei copii cu CES.

Menționez faptul că buna colaborare între cadrele didactice din cele două instituții și părinții copiilor de la grupă au avut rezultate pozitive, cei șapte preșcolari de la CSS Bucium și cei trei copii cu CES fiind incluși în toate activitățile școlare și extrașcolare, componenta afectiv-motivațională a copiilor înregistrând progres remarcabil.

Unitățile și părinții implicați în această colaborare dispun în mare parte de resurse materiale și umane ce se pot adapta la cerințele societății românești actuale. În contextul unei societăți care se schimbă, operând modificări de formă și de fond la nivelul tuturor subsistemelor sale, învățământul românesc trebuie să își asume o nouă perspectivă asupra funcționării și evoluției sale. În cadrul acestei perspective inedite, parteneriatul educațional devine o prioritate a strategiilor orientate către dezvoltarea educației românești.

Pentru transformarea parteneriatului în principiu fundamental al reformei educaționale au avut influență factorii sociali în susținerea educației, ducând la descentralizare, consecințele educației primite de tână generație asupra societății, orientarea copiilor într-un univers informațional dinamic, diversificat și, uneori, contradictoriu.

Parteneriatul educațional urmărește transformarea reală a copiilor în actori principali ai demersului educațional, urmărindu-se atingerea unor obiective de natură formală, informală, socio-comportamentală.

Pentru mine acest proiect constituie o provocare în direcția promovării unor metode și tehnici de lucru cu preșcolarii, cu copiii cu CES, o modalitate de stimulare a activității de documentare și cercetare pentru realizarea produselor de promovare a proiectului, dar și un mod de formare profesională continuă. Proiectul a fost lansat în luna septembrie în prezența partenerilor, copiilor, părinților și cadrelor didactice în cadrul sesiunii cu părinții.

Scopul proiectului

- Sporirea eficienței managementului educațional în cele două unități și părinți ;
- Diversificarea metodelor de formare continuă a cadrelor didactice ;
- Dezvoltarea instituțională.

Obiectivele proiectului

- Cunoașterea sarcinilor pentru pregătirea copiilor preșcolari în vederea integrării în grădiniță.
- Schimb de metode concrete de lucru;
- Cunoașterea de către copii a sarcinilor și a conduitei de preșcolar ;
- Eficientizarea și perfecționarea modalităților de integrare a copiilor preșcolari în grădiniță;
- Cunoașterea planurilor de învățământ și a programelor celor două instituții;
- Cunoașterea specificului activităților din grădiniță de către asistenții sociali din CSC Bucium ;
- Cunoașterea individuală a copiilor de educatoare, sub aspectul capacităților, ritmul de dezvoltare , al abilităților și înclinațiilor, al mediului familial din care provin.

Grup țintă:

Grupa mijlocie a Grădiniței P.N. din cadrul Școlii V. Micle Iași; Educatoare; Asistenți sociali CSC Bucium; Părinții copiilor grupei mijlocii

Impactul proiectului asupra resurselor umane:

Educatoarea, asistenții sociali din cadrul Centrului de Servicii Sociale Bucium și părinții au posibilitatea să-și valorifice experiența acumulată la grupă, să-și lărgescă sfera preocupărilor în ceea ce privește reușita succesului școlar al copiilor și integrarea copiilor cu CES în grădiniță.

Copiii se familiarizează cu activitatea din grădiniță.

Resursele proiectului

Resurse umane : preșcolari, educatoarea, asistenți sociali, părinți.

Resurse materiale : dotările din sălile de grupă și din clase, materiale didactice, aparat foto, aparat de filmat.

Resurse financiare: sponsorizări și contribuția educatoarei.

Diseminarea proiectului

Proiectul se va disemina prin expuneri în cadrul lectoratelor cu părinții, a comisiei metodice, a cercurilor pedagogice și a simpozioanelor.

Finalizarea proiectului :

Albume foto, casete video, broșură cu aspecte din activitățile desfășurate.

Durata proiectului :

Anul școlar 2022-2023, 2023-2024.

Program de activități

- Întâlniri cu educatoarele din grădiniță, asistentelor de la CSS Bucium și părinților, *dezbatere, interactive având ca temă: "Toți copiii sunt egali"*
- Participarea asistentelor de la CSS Bucium și părinților la activitățile desfășurate în grădiniță –« *O zi în grădiniță* »
- Desfășurarea unei activități comune cu școlarii-« *Confecționăm podoabe pentru pomul de iarnă* »
- Concert de colinde prezentat de preșcolari grupei mijlocii și mari ;
- Desfășurarea unui proiect tematic cu tema "*Să ne cunoaștem grădinița*"
- Activități demonstrative la grupă - activitate matematică « *Cum ne simțim în grădiniță* » ;
- Vizită la CSS Bucium –« *Să ne cunoaștem mai bine !* »
- Organizarea unei excursii « *Grădina Botanică- Iași*>>.

"CUTIA CU EMOȚII"- Proiect educațional

**Prof. Chihaia Maria,
Liceul Tehnologic Ioargu Vârnăv Liteanu**

A. APLICANTUL

Date privind aplicantul

Coordonate de contact ale instituției de învățământ:

Grădinița cu Program Prelungit, Liteni – Suceava

Adresa instituției: str. Mihail Sadoveanu, e-mail: grsliteni@yahoo.com

Coordonator proiect : Prof. Chihaia Maria

Datele aplicantului:

Nume: Chihaia Maria, profesor titular, gradul I

Tel: 0749226114

E-mail: chihai_maria@yahoo.com

C. PARTENERI/ COLABORATORI

***Echipa de proiect:: Prof. Consilieri școlari: Ramona Cilibiu
Delia Olariu***

Colaboratori : cadrele didactice de la G.P.P. LITENI

D. CONTEXT.

JUSTIFICAREA PROIECTULUI:

Pornind de la premiza că inteligența emoțională constituie liantul între persoana și mediul din care face parte, în acest context unul dintre obiectivele grădiniței și familiei este educarea copiilor în sensul omeniei, generozității, receptivității la durerile și bucuriile celor din jur.

Până nu demult omul a fost considerat o ființă rațională, iar emoțiile nu trebuiau exprimate în public deoarece însemna un act de imaturitate din partea acelei persoane. Datorită cercetărilor, specialiștii au ajuns la concluzia că de fapt omul este o ființă emoțională, și dacă aceste emoții sunt educate beneficiile obținute în urma acestui proces sunt enorme.

Inteligența emoțională redefinesc imaginea despre lume și om. Astăzi se știe că emoțiile sunt cele mai importante resurse ale omului. Inteligența generală crește dacă se dezvoltă inteligența emoțională.

Dacă emoțiile sunt conștientizate în totalitate, în ciuda faptului că unele dintre ele spun despre noi lucruri pe care nu am vrea să le auzim, trebuie să învățăm să le gestionăm în mod constructiv în vederea atingerii unui anumit scop. În acest proces este esențial înțelegerea faptului că orice emoție are o latură pozitivă, cât și o latură negativă, iar acest lucru este valabil și în cazul emoțiilor considerate în mod tradițional negative așa cum ar fi mânia.

Inteligența emoțională desemnează capacitatea de a recunoaște emoțiile proprii și ale celorlalți, de a ști ce înseamnă să te simți bine, să fii fericit și vesel, ce înseamnă să fii trist, supărat; în plus presupune cum să treci de la emoții negative la emoții pozitive.

ANALIZA SWOT

Puncte tari	Oportunități
✓ posibilitatea de a parcurge teme variate și de actualitate; ✓ interrelaționare pozitivă prin comunicare, negociere, conflict constructiv; ✓ informare din surse variate; ✓ schimb de experiență; ✓ dotarea cu materiale noi; ✓ posibilitatea abordării creative și interactive; ✓ nevoia valorificării experienței pozitive în domeniu, legată de tema proiectului.	✓ perfecționarea continuă a cadrelor didactice prin învățare permanentă; ✓ ieșirea din “tiparul curricular”; ✓ toți participanții pot oferi alternative valoroase de soluționare a tematicii; ✓ se pot exprima propriile nemulțumiri, dar și expectațiile prin exprimarea dorințelor și satisfacțiilor; ✓ informatizare, actualizare; ✓ participare necondiționată cu materiale proprii, la fiecare temă; ✓ promovarea propriilor idei; ✓ posibilitatea testării cunoștințelor;

DESCRIEREA GRUPULUI ȚINTĂ

Grupul țintă este format din 120 de preșcolari din G.P.P.Liteni având vârsta de 3-6 ani, coordonați de educatoare.

Cred că ai învăța pe copii să-și gestioneze emoțiile va duce și la o creștere calitativă a procesului instructiv educativ pentru că dezvoltarea emoțională vizează îndeosebi capacitatea copiilor de a-și percepe și exprima emoțiile, de a înțelege și a răspunde emoțiilor celorlalți. Precum și dezvoltarea conceptului de sine.

E. DESCRIEREA PROIECTULUI :

a)Scop:

- Formarea și dezvoltarea comportamentului socio - emoțional al preșcolarilor, stimularea unor comportamente și atitudini bazate pe generozitate, spirit de echipă, receptivitate și implicare prin acțiuni de voluntariat în plan comunitar

➤ b)Obiective:

➤ Pentru copii::

- Să identifice propriile emoții în diverse situații;
- Să identifice emoțiile altor persoane în diverse situații;
- Să identifice emoțiile asociate unui context specific;

- Să recunoască emoțiile pe baza componentei nonverbale: expresia facială și postura;
- Să transmită verbal și nonverbal mesaje afective;
- Să numească situații în care apar diferențe între starea emoțională și exprimarea ei externă;
- Să exprime empatie față de alte persoane; să exprime emoții complexe precum rușine, vinovăție, mândrie;
- Să identifice cauza emoțiilor;
- Să numească consecințele emoțiilor într-o situație;
- Să folosească strategii de reglare emoțională;
- Să inițieze și să mențină o interacțiune cu un alt copil;
- Să asculte activ;
- Să împartă obiecte și să împărtășească experiențe; să ofere și să primească complimente;
- Să rezolve în mod eficient conflictele apărute;
- Să respecte regulile aferente unei situații sociale;
- Să coopereze cu ceilalți în rezolvarea unei sarcini;
- Să ofere și să ceară ajutorul atunci când are nevoie;

Pentru cadre didactice:

- Să dobândească și să utilizeze tehnici specifice pentru formarea comportamentelor socio-emoționale la preșcolari;
- Să implice părinții în vederea realizării obiectivelor propuse în proiect;
- Să selecteze conținuturi adecvate organizării și desfășurării activităților instructiv – educative care să asigure realizarea obiectivelor propuse;
- Să aibă în vedere cultivarea unui tip comportamental și moral care să reprezinte, pentru preșcolari, un model de comportare ca indivizi;
- Să asigure un climat socio-afectiv și educativ optim în timpul procesului didactic;

Pentru colaboratori:

- Să colaboreze cu educatoarea pentru mai bună cunoaștere a copilului și eficientizarea metodelor educative aplicate;
- Să creeze un climat socio-afectiv pozitiv în familie și să aibă o concepție și practică corectă și consecventă în educația copilului;

c)Grup țintă :

Caracterizarea grupei:

- Grupul țintă este format din 23 copii din grupa mijlocie A „Albinuțele”, având vârsta de 4-5ani.
- Dintre ei, 6 nu au mai fost la grădiniță.

Nr. crt.	Activități propuse și mijlocul de realizare	Obiective specifice	Orizont de timp	Locul de desfășurare și colaboratorul
1.	1.,„La început de drum”- lansarea proiectului 2.,„Să ne cunoaștem” -joc de relaționare	informarea despre inițierea și desfășurarea proiectului; identificarea și conștientizarea emoțiilor trăite;	Octombrie 2023	-sala de festivități -parintii -partenerii -sala de grupa -grupa mijlocie Prof. Chihaia Maria
2.	„Cum mă simt astăzi?” Desen	conștientizarea emoțiilor, etichetarea și exprimarea lor corectă ;	Noiembrie 2023	Sala de grupă Prof. Chihaia Maria toate cadrele didactice implicate în proiect

3.	"Cutiele fermecate cu emoții"-joc didactic	identificarea emoțiilor asociate context specific;	Decembrie 2023	-sala de grupa Prof. Consilieri școlari Ramona Cilibiu Delia Olariu
4.	„Povestea Peștelui curcubeu”	relaționare socială	Ianuarie 2024	-sala de grupă Prof. Consilieri școlari Ramona Cilibiu Delia Olariu
5.	„Chip de copil »	realizarea unui chip de copil cu diferite expresii ale feței prin tehnici specifice activității practice	Februarie 2024	-sala de grupa -prof.. Chihaia Maria
6.	„Baloane vesele și triste” Joc exercițiu	desen baloane vesele și triste	Martie 2024	-sala de grupă Prof. Consilieri școlari Ramona Cilibiu Delia Olariu
7.	„Pălăria magică pentru soluții” -joc de socializare	dezvoltarea abilităților de interacțiune cu copii de vârstă apropiată	Aprilie 2024	Sala de grupă Prof. Chihaia Maria
8.	“ Eu pot!”- joc exercitiu	autocunoaștere și atitudini pozitive față de ceilalți	Mai 2024	sala de grupă Prof. Consilieri școlari Ramona Cilibiu Delia Olariu -parintii
9.	„Bucuria amintirilor”- prezentare Power Point-evaluarea proiectului	-prezentarea evaluării proiectului cu ajutorul imaginilor,expoziției realizate din lucrările copiilor	Iunie 2024	-sala de grupă -părinții -toți partenerii și colaboratorii

-La venirea în grupa, nu au prezentat probleme grave de neadaptare la grupul de prescolari și la procesul instructiv educativ din grădiniță.

-Multi dintre ei fiind singuri la părinți s-au obișnuit mai greu cu jocul în echipă.

d)Durata proiectului: pe parcursul a 2 ani începând cu 2023-2024 respectiv2024-2025

e)Conținutul proiectului

Modalități de evaluare: - evaluări periodice la grupa după parcurgerea de activități cu conținuturi similare, întâlnire cu specialiști, expoziții, portofolii, albume foto, jurnal – “Cutia cu emoții ” , pliante, etc

g)Metode și tehnici de lucru:

-conversații, exerciții practice, problematizarea, observația, învățarea prin descoperire , învățarea prin cooperare, experimente, povestiri științifice, expoziții, jocuri de rol, concursuri etc..

Forme de organizare:

-individual,pe grupe, frontal

-individual,pe grupe, frontal

h)Rezultate preconizate :

- ✚ Educarea simțului practic și estetic;
- ✚ Calendarul de activități;
- ✚ Pliant cu sugestii pentru părinți și copii;
- ✚ Fotografii;
- ✚ Expoziție cu lucrările copiilor

✚ Jurnalul proiectului „Cutia cu emoții”

i)Resurse

- umane
 - Copii preșcolari;
 - Educatoare;
 - Consilieri psihopedagogici;
 - Părinții copiilor implicați în proiect;
- materiale:
 - Echipamente: laptop, videoproiector etc;
 - Filme didactice;
 - Pliante,cărți;
 - Materiale didactice din dotarea grădiniței;

F. EVALUARE

- ✚ afișarea și popularizarea proiectului și acțiunilor propuse pentru ca toți cei implicați să-și organizeze resursele materiale și de timp;
- ✚ realizarea de fotografii și desene(lucrări), confecționate de copii în timpul desfășurării proiectului;
- ✚ amenajarea unei expoziții cu lucrările copiilor;
- ✚ Pliante, afișe.

G.SUSTENABILITATEA PROIECTULUI:

Proiectul va fi continuat și în anii următori la alte grupe de copii..

Activități de promovare/mediatizare, diseminare:

- Popularizarea tuturor activităților din cadrul proiectului la nivelul unității;
- Realizarea unei reviste care să ilustreze activitatea din cadrul proiectului;
- Masă rotundă.
- Participarea la diferite concursuri si simpozioane potrivite temei

BIBLIOGRAFIE:

- ✚ Gardner Howard-Inteligențe multiple. Noi Orizonturi.Ed.Sigma,București, 2006
- ✚ Maurice J. Elias, Steven E. Tobias, Brian S. Friedlander-Inteligența emoțională în educația copiilor, Ed.Curtea Veche, București, 2007
- ✚ Botiș, A., Tăraș, A. (2004). Disciplinarea pozitivă sau cum să disciplinezi fără să rănești, Ed. ASCR, Cluj-Napoca.
- ✚ Vernon, A. (2006). Consilierea în școală. Dezvoltarea inteligenței emoționale.

Educație rațional-emoțională și comportamentală. Ed. ASCR, Cluj-Napoca

Strategii de stimulare a motivației învățării la elevii cu dificultăți de învățare

Prof. învă. primar Chirilă Ramona-Mariana, prof. învă. primar Mregea Mihaela Georgeta
Școala Gimnazială „Marius Șandru” Reșița

Având în vedere că existența copiilor cu CES este o realitate permanentă, școala trebuie să se adapteze și să ofere un mediu de învățare incluziv în care toți copiii să aibă posibilitatea să se dezvolte. Pentru aceasta este necesar ca școala să creeze parteneriate educaționale cu personal specializat, cu centrele de resurse și asistență educațională, ca profesorii din școli să devină ei înșiși agenți ai educației incluzive și nu în ultimul rând o colaborare mai strânsă cu părinții.

Definirea **dificultăților de învățare** este necesară pentru a realiza o concordanță între nevoile reale ale practicii educaționale și conceptualizarea lor. Un număr mare de copii prezintă dificultăți de învățare cel puțin o scurtă perioadă de timp din școlaritatea lor. Se poate spune că nu există copil care să nu întâmpine greutăți măcar o dată în învățarea din școală.

Problematika dificultăților de învățare este la fel de veche ca și școala. De când există școală, există și elevi care au manifestat în diverse grade dificultăți de învățare. În multe state de pe glob, sintagma dificultate de învățare continuă să fie asimilată cu retardare mentală sau dizabilitate intelectuală. La începutul preocupărilor pentru dificultățile de învățare (D.I.) anii 1962-1963, termenul utilizat a fost cel de „dizabilități de învățare” (learning disabilities).

Termenul **dificultăți de învățare** „are aria de cuprindere cea mai mare și se referă atât la dificultățile grave/specifice/ severe, cât și la tulburările sau dezordinile și chiar simplele oscilații ale procesului de învățare”.

Așa cum s-a precizat, termenul „**dificultăți de învățare**”, se referă la:

1. **dificultățile grave/specifice/ severe**
2. **dificultățile ușoare** (tulburări,dezordini și simplele oscilații ale procesului de învățare)

Elevii din prima categorie, cei cu **dificultăți de învățare specifice** se manifestă specific în:

§ Limbajul rostit, scris și calculul matematic. Ei au o dificultate anume de a învăța să citească, să scrie corect sau folosi numerele, astfel încât performanța lor în aceste zone se situează sub aceea din alte zone.

§ Memorie. De asemenea, ei pot avea dificultăți cu memoria de scurtă durată.

§ Organizare, orientare și coordonare. Ei au probleme cu abilitățile de organizare și coordonare a spațiului, timpului și informației în general.

Elevii cu **dificultăți de învățare specifice** acoperă întreaga gamă de abilități, iar gravitatea acestora variază foarte mult. Printre dificultățile de învățare specifice se numără: dislexia (incapacitate parțială sau totală de a citi), disgrafia (incapacitatea totală sau parțială de a scrie), discalculia (incapacitatea de a realiza calcule matematice) și dispraxia (incapacitatea de a acționa). La copiii cu dificultăți specifice de învățare se observă o **incapacitate de a trata anumite informații**.

Aceasta se traduce printr-o serie de dificultăți care aparțin sferei învățării: dificultăți în stilul de organizare al informațiilor, dificultăți în orientare, colaborare și socializare, predispoziție spre accidente, adaptare dificilă la schimbare, hiperactivitate sau inerție, lipsa de atenție.

Pentru a-i integra și a-i include pe acești elevi în colectivul clasei, putem aminti ca și *nevoi de sprijin*:

- Nevoia acestor elevi de ajutor suplimentar sub formă de consultații, pentru a putea să conștientizeze ceea ce învață și a-și exprima necesitățile și dificultățile.
- Stabilirea unei relații bune de la început și adoptarea unei atitudini pozitive în a-i ajuta să obțină performanțe maxime.
- Planificarea lecțiilor astfel încât să includă o gamă variată de strategii de învățare active orientate spre elev.
- Aplicarea strategiilor de predare diferențiată sau “predare individualizată” care urmăresc obținerea performanței maxim posibile, cum ar fi învățarea pas cu pas și evolutivă, învățarea între colegi, lucrul în grup, echipe de învățare, etc.
- Elaborarea planurilor special pentru asigurarea succesului școlar și folosirea recompenselor (laudele) pentru a recunoaște chiar și cei mai mici pași făcuți pe calea învățării.
- Implicarea elevilor în stabilirea propriilor obiective de învățare și în monitorizarea succesului în atingerea acestor obiective.

În acest sens, dificultățile de învățare sunt un tip de probleme, adică cerințe educative speciale sau, cu alte cuvinte, o formă de dizabilitate.

Strategiile didactice trebuie adaptate la particularitățile individuale, elevul trebuind să fie motivat prin utilizarea fișelor de lucru, a jocurilor didactice, exerciții de trasare a grafemelor, de ordonare a obiectelor, strategii de exersare și studiere a literelor și cuvintelor: asocierea unor litere cu culori, să decupeze litere, exerciții de copiere și dictare etc.

Idei de activități

- așezarea optimă a copilului în clasă;
- să stea în prima bancă, cu un coleg cooperant și empatic, care îl ajută la nevoie;
- să nu fie agitație în jurul lui, ca să nu-i distragă atenția, în jurul lui să fie elevi liniștiți;
- materialele didactice care îl ajută la învățare să fie la îndemâna lui;
- tabla este recomandat să fie albă;
- jocuri de integrare în colectiv și de cunoaștere mai bine a acestuia (*Pânza încrederii, Schimbă locul!, Ghici cine e? etc.*)
- tehnici dramatice pentru dezvoltarea abilităților sociale și de comunicare (*Tot ca tine sunt și eu, Bingo, Statuile etc.*);
- vizionarea unor filmulețe educative, a unor povești terapeutice, în funcție de cazul de dizabilitate (*Rățușca cea urâtă, Puiul, Frumoasa și Bestia etc.*);
- activități de terapie educațională (*ludoterapia, meloterapia, terapia ocupațională*);
- conținuturile activităților adaptate în funcție de dizabilitate (*PIP sau Plan de remediere, după caz*);
- activități pe baza soft-urilor destinate elevilor cu dizabilități;
- activitățile să fie scurte și să se pregătească mai multe variante pentru fiecare lecție;
- formularea instrucțiunilor într-un mod accesibil;
- alocarea de timp suficient pentru sarcinile de învățare;
- organizarea unor momente frecvente de consolidare și exersare;
- formarea de rutine prin activități similare;

Strategii de învățare

- învățarea individualizată sau individualizarea unor secvențe de învățare;
- tratarea diferențiată;
- metode activ-participative și practice (jocul de rol, jocul didactic, *Explozia stelară, Ciorchinele, Cubul, Turul galeriei etc.* - adaptate);
- învățarea prin cooperare: în perechi, în echipă;
- valorizarea activității în fiecare oră;
- ancorarea de interesele copilului, hobbyurile lui, activitățile extrașcolare, pentru motivare.

Resurse

- folosirea de material didactic adecvat și ușor de manipulat (socotitori, alfabetar magnetic, carioci, jetoane etc.);
- mijloace de predare/învățare multisenzoriale și distractive, cu material concret-intuitiv;
- mijloace IT (calculator, videoproiector, tabletă, CD-uri etc.);
- cărți/reviste cu imagini;
- fișe cu scheme de fixare;
- resurse educaționale deschise;
- planșe tematice afișate permanent în clasă etc.

Evaluare

- observarea sistematică a comportamentului;
- evaluări orale și scrise diferențiate și cu sprijin (indicații);
- autoevaluarea, dacă e cazul;
- fișe de observare a comportamentului, a progresului.

La nivelul **elevului** în primul rând trebuie realizate **activități** de motivare de sine, copilul trebuie să aibă o atitudine pozitivă, să fie încurajat și susținut.

Bibliografie:

1. Ghergut A., *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Strategii diferențiate și inclusive în educație*, Editura Polirom, Iași, 2006
2. Păunescu C., *Deficiența mintală și procesul învățării*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1996
3. Taiban M., Chirceu E., *Pedagogia Școlară*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1994

Activitățile extrașcolare în dezvoltarea psihocomportamentală a elevilor cu CES- beneficii și exemple de bună practică

Prof. învă. preșcolar **CHIRIȚĂ CRISTIANA-DANIELA**
Prof. învă. preșcolar **PRAF LILIANA-MARIA**

Este foarte bine știut că educația se realizează cu dincolo de ceea ce se întâmplă de fapt, în sălile de grupă. Activitățile extrașcolare au devenit tot mai importante în ceea ce privește dezvoltarea holistică a elevilor, iar această importanță este deosebit de accentuată în cazul elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES). Activitățile extrașcolare, fie ele sportive, artistice, de voluntariat sau de dezvoltare personală, pot avea un impact semnificativ asupra evoluției psihocomportamentale a acestor elevi.

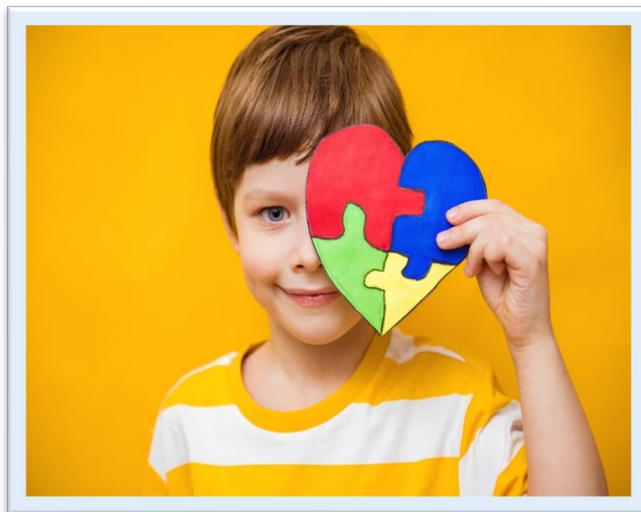
Există o multitudine de bune practici care să oglindească beneficiile activităților extrașcolare:

1. **Pentru îmbunătățirea încrederii și stimei de sine** se pot încuraja participările la activități artistice, precum teatrul sau pictura, poate ajuta elevii cu CES să-și descopere și să-și exprime talentele. Prin intermediul acestor activități, aceștia își pot dezvolta încrederea în sine și pot învăța să-și aprecieze propriile abilități.
2. **Pentru dezvoltarea abilităților sociale** se recomandă implicarea în echipe sportive sau în cluburi de interes poate oferi elevilor cu CES oportunități de a interacționa și de a colabora cu colegii lor. Astfel, aceștia își pot dezvolta abilitățile sociale, învață să lucreze în echipă și să-și dezvolte empatia.
3. **Reducerea stresului și a anxietății** este benefică prin mult prea cunoscutele clase de Yoga și alte activități de relaxare pot fi benefice pentru elevii cu CES care se confruntă cu stres sau anxietate. Aceste activități îi pot ajuta să-și regleze emoțiile și să se concentreze mai bine în timpul orelor de școală.

4. **Îmbunătățirea abilităților de comunicare și limbaj** presupune implicarea în cluburi de dezbateri sau în activități de jurnalism poate ajuta elevii cu CES să-și îmbunătățească abilitățile de comunicare și limbaj. Prin practicarea vorbirii în public și a scrisului, aceștia pot deveni mai încrezători în abilitățile lor de exprimare.

5. **Promovarea independenței și a responsabilității** vine la pachet cu participarea la activități de voluntariat în comunitate poate ajuta elevii cu CES să-și dezvolte un sentiment de responsabilitate și independență. Fiind implicați în proiecte care îi ajută pe alții, aceștia învață să fie mai autonomi și să-și asume roluri de lider.
6. **Pentru consolidarea capacității de concentrare și a disciplinei**, practicarea artelor marțiale poate fi benefică pentru elevii cu CES, ajutându-i să-și dezvolte capacitatea de concentrare și disciplină. Prin intermediul acestor activități, aceștia învață să-și gestioneze emoțiile și să-și controleze impulsurile.

Activitățile extrașcolare nu sunt doar un aspect opțional al experienței educaționale, ci reprezintă o componentă vitală în dezvoltarea psihocomportamentală a elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES). Prin intermediul acestor activități, acești elevi au oportunitatea de a-și dezvolta abilitățile sociale, emoționale și cognitive într-un mediu non-formal și stimulat. Exemplele de bune practici prezentate în acest eseu demonstrează că activitățile extrașcolare nu numai că îi ajută pe elevii cu CES să-și descopere și să-și exploreze interesele și pasiunile, dar și să-și consolideze încrederea în sine și să-și îmbunătățească relațiile interpersonale.

Într-o societate care promovează diversitatea și incluziunea, este esențial să recunoaștem importanța și beneficiile activităților extrașcolare pentru toți elevii, indiferent de nevoile lor specifice. Prin implicarea activă a școlilor, a comunității și a familiilor în promovarea și facilitarea accesului la astfel de activități, putem contribui la creșterea calității vieții și a integrării sociale a elevilor cu CES. Astfel, investiția în activități extrașcolare nu este doar un gest de generozitate, ci și o investiție în viitorul și bunăstarea acestor elevi, consolidând astfel o societate mai incluzivă și mai empatică.

Bibliografie:

1. Cerghit Ioan – *Metode de învățământ*, Editura Polirom, Iași, 2006
2. Cozma Adrian – *Psihopedagogia comunicării la copii cu dizabilități mintale*, Editura RAR, București, 2008
3. Preda Vasile (coord.) – *Elemente de psihopedagogie aplicată. Cercetări fundamentale și aplicate*, Editura Eikon, Cluj Napoca, 2007
4. Popovici Doru Vlad – *Orientări teoretice și practice în educația integrată*, Editura Universității Aurel Vlaicu, Arad, 2007
5. Radu Gheorghe – *Introducere în psihopedagogia școlarilor cu handicap*, Editura Pro Humanitate, București, 1999

IMPACTUL ACTIVITĂȚILOR EXTRAȘCOLARE ASUPRA EVOLUȚIEI PSIHOCOMPORTAMENTALE A ELEVILOR CU CES

**Profesor învățământ primar, Cioploiu Felicia
Școala Gimnazială Nr. 1 Țicleni, Gorj**

Integrarea școlară exprimă atitudinea favorabilă a elevului față de școala pe care o urmează; condiția psihică în care acțiunile instructive-educative devin accesibile copilului; consolidarea unei motivații puternice care susține efortul copilului în munca de învățare; situație în care copilul sau tânărul poate fi considerat un colaborator la acțiunile desfășurate pentru educația sa; corespondența totală între solicitările formulate de școală și posibilitățile copilului de a le rezolva; existența unor randamente la învățătură și în plan comportamental considerate normale prin raportarea la posibilitățile copilului sau la cerințele școlare.

Copilul cu cerințe educaționale speciale (CES) este în centrul atenției procesului instructiv-educativ, compensativ-recuperatoriu ce se desfășoară în unitate. Activitatea didactică este întregită și susținută de programe educative și recuperatorii cu accent pe socializarea și integrarea copiilor, iar aplicarea programelor de servicii personalizate asigură performanța și calitatea demersului. Adaptarea curriculară este o prioritate determinată de particularitățile de vârstă și individuale ale copiilor, iar curriculumul la decizia școlii, prin oferta de opționale vine să susțină și să dezvolte aptitudinile și abilitățile copiilor

Complexitatea finalităților educaționale impune îmbinarea activităților curriculare cu cele extracurriculare.

Astfel, în articolul dat este abordată problema necesității utilizării activităților extracurriculare în dezvoltarea capacităților creatoare la copii cu cerințe educaționale special (CES).

Rolul activităților extracurriculare constă în faptul că prin ele se poate realiza nu numai dezvoltarea capacităților creatoare, dar și socializarea copiilor cu CES. În funcție de specificul lor, aceste activități dezvoltă la copii priceperi, deprinderi, abilități cognitive și comportamentale, mult mai solide, pentru că, desfășurându-se în afara cadrului tradițional al sălii de clasă, ele permit contactul direct cu realitatea socială.

În școală, copilul cu tulburări de comportament aparține de obicei grupului de elevi slabi sau indisciplinați, el încălcând deseori regulamentul școlar. Din asemenea motive, copilul cu tulburări de comportament se simte respins de către mediul școlar (educatori, colegi). Ca urmare, acest tip de școlar intră în relații cu alte persoane marginalizate, intră în grupuri subculturale și trăiește în cadrul acestora tot ceea ce nu-i oferă societatea.

Datorită comportamentului lor discordant în raport cu normele și valorile comunității sociale, persoanele cu tulburări de comportament sunt, de regulă, respinse de către societate. Aceste persoane sunt puse în situația de a renunța la ajutorul societății cu instituțiile sale, trăind în familii problemă, care nu se preocupă de bunăstarea copilului.

Copiii cu C.E.S. au nevoie de un curriculum planificat diferențiat, de programe de terapie lingvistică, de tratament logopedic specializat, de programe specifice de predare-învățare și evaluare specializate, adaptate abilităților lor de citire, scriere, calcul, de programe terapeutice pentru tulburări motorii. De asemenea vor beneficia de consiliere școlară și vocațională personală și a familiei.

Stilul de predare trebuie să fie cât mai apropiat de stilul de învățare pentru ca un volum mai mare de informații să fie acumulat în aceeași perioadă de timp. Acest lucru este posibil dacă este cunoscut stilul de învățare al copilului, dacă este făcută o evaluare eficientă care ne permite să știm cum învață copilul, dar și ce și cum este necesar să fie învățat.

Unii elevi au nevoie de o terapie a tulburărilor de vorbire și de limbaj și de psihoterapie individuală și de grup pentru sprijinirea integrării pe plan social.

De asemenea copiii au nevoie de ajutor suplimentar din partea profesorilor și colegilor, fiind nevoie să primească în activitatea școlară conținuturi și sarcini simplificate.

Copiii cu tulburări vizuale, tulburări de auz, cu dizabilități fizice, necesită programe și modalități de predare adaptate cerințelor lor educative, programe de terapie, rampe de acces pentru deplasare, asistență medicală specializată, asistență psihoterapeutică.

Copiii ce prezintă tulburări emoționale trebuie să fie din timp identificați astfel încât consultarea psihologului, a medicului neuropsihiatru și terapia să fie făcute cât mai precoce, cu implicarea tuturor factorilor educaționali (familie, cadre didactice). Consilierul școlar este și el de un real ajutor, el oferind consilierea elevului și a familiei.

Integrarea copiilor cu CES se poate realiza nu numai prin activități educative școlare, ci și prin activități extracurriculare. Este necesară o riguroasă planificare, organizare și desfășurare a acestor tipuri de activități în relație directă cu posibilitățile reale ale elevilor și pentru a veni în întâmpinarea problemelor pe care elevii respectivi le resimt în raport cu actul educațional. Rolul terapeutic al activităților extracurriculare constă în faptul că prin ele se poate realiza mai ușor socializarea copiilor cu CES. În funcție de specificul lor, aceste activități dezvoltă la elevi priceperi, deprinderi și abilități cognitive și comportamentale, mult mai solide, pentru că, desfășurându-se în afara cadrului tradițional al sălii de clasă, ele permit contactul direct cu realitatea socială.

Activitățile extracurriculare de tipul vizitelor, excursiilor și drumețiilor, permit dezvoltarea relațiilor interpersonale și o mai bună relaționare a copiilor cu societatea, sporirea interesului de cunoaștere a frumuseților naturale și de patrimoniu, formarea și dezvoltarea unor sentimente de prețuire a mediului natural, în vederea adoptării unui comportament ecologic adecvat.

Concursurile cu tematică diferită (sportive, artistice, pe discipline de studiu etc.) dezvoltă la elevii cu CES, spiritul de competiție, de echipă, încrederea în forțele proprii, îi mobilizează la cooperare. Educația integrată va permite copiilor cu CES să trăiască alături de ceilalți copii, să desfășoare activități comune, dobândind abilități în vederea adaptării, integrării și devenirii lor ca și ceilalți.

Fiecare cadru didactic pus în ipostaza de a avea în colectivitatea sa un copil cu CES, va iniția acțiuni care presupun: colaborarea cu părinții și consilierea acestora; implicarea directă (participant activ) în lucrul efectiv cu copiii, și nu în calitate de observator. Relația dintre părinți, cadre didactice și copiii cu CES trebuie privită pozitiv, iar pentru acest lucru este nevoie de respectarea următoarelor reguli:

- părinții și copiii să fie realiști în așteptări; copilul trebuie implicat în luarea deciziilor și trebuie alese situațiile la care poate să participe; trebuie oferite copilului o alegere de două opțiuni, pe care cei mai mari le acceptă; problemele trebuie discutate până când se ajunge la o concluzie acceptabilă, chiar dacă nu se ia o decizie;

- să existe un parteneriat cât mai strâns între părinții copiilor cu CES și cadrele didactice bine pregătite și informate în legătură cu modul în care pot interveni pentru consilierea acestora; trebuie redusă izolarea părinților, punându-i în legătură cu alți părinți aflați în situații similare, promovând o abordare pozitivă a creșterii și disciplinării copiilor;

- trebuie susținut faptul că nu există un model unic de părinte, și numai prin unirea forțelor părinților, a cadrelor didactice și a școlii se poate ajunge la o mai bună integrare a copiilor cu CES.

Integrarea copiilor cu CES conferă instituției școlare rolul de componentă fundamentală a sistemului social, aptă să răspundă concret imperativelor de moment ale evoluției din societatea contemporană și să rezolve o serie de probleme referitoare la nevoile de acceptare/ valorizare socială a fiecărui individ și la capacitatea acestuia de a se adapta și integra într-o societate aflată în continuă transformare.

Bibliografie:

Popovici, D. „Învățământul integrat sau incluziv”, Editura Corint, București, 1998 ;

Emil Verza, Florin Emil Verza, „Tratat de psihopedagogie specială”, Editura Universității din București, 2011.

IMPACTUL ACTIVITĂȚILOR EXTRAȘCOLARE ASUPRA EVOLUȚIEI PSIHOCOMPORTAMENTALE A ELEVILOR CU CES

**Profesor învățământ preșcolar CIOPLOIU ȘTEFANIA-CRISTIANA
GRĂDINIȚA „DUMBRAVA MINUNILOR” BUCUREȘTI**

Grădinița este terenul unei învățări timpurii a regulilor sociale dar și punctul de pornire a programelor proiectate și planificate la nivel general pentru integrarea educațională și socială a tuturor copiilor.

Se știe că în colectivul unei grupe de copii există o serie de diferențe: de statut socioeconomic, culturale, de vârstă, de religie, de etnie, uneori o parte din acestea sau toate la un loc. Nu există grup în grădinițe unde să coexiste un singur tip de indivizi. Atitudinea fundamentală a tuturor e și calitatea fundamentală a acestora; trebuie să fie toleranță în toate manifestările și relațiile umane.

Interculturalitatea este o parte componentă a realității zilnice din grădiniță, și nu o temă sau o activitate adăugată.

Educația multiculturală derulată prin activități extracurriculare și extrașcolare la nivelul preșcolarilor poate viza obiective specifice precum: promovarea unei atitudini tolerante, deschise, de acceptare și înțelegere firească între români și alte etnii, transmiterea de cunoștințe despre propria cultură și despre alte culturi aparținând altor etnii, formarea atitudinii de respect față de propria cultură și a celorlalte etnii și combaterea discriminării și a intoleranței, promovarea unor relații de prietenie și de bună înțelegere între români și celelalte naționalități.

La îndeplinirea acestor obiective trebuie să contribuie copiii, educatoarea, părinții, comunitatea. Acest tip de activități se pot desfășura în cadrul unor vizite, spectacole plimbări, concursuri tematice, jocuri, realizarea unor expoziții cu lucrările copiilor, activități specific derulate împreună cu copiii din grupa maghiară. De exemplu activitatea de observare a costumelor populare, de învățare a unor cântece și dansuri populare- în cadrul serbărilor, activități gospodărești de gătit mâncăruri specifice anumitor naționalități sau culturi.

Pentru copii, serbările sunt un mod plăcut de a arăta ce știu și cine sunt, În pregătirea unei serbări va fi cu atât mai plăcut printru copiii de diverse etnii să prezinte o poezie, un cântec, un dans, un joc specific etniei, pe care le cunosc din familie. Nu numai copiii din grupă vor fi încântați să vadă și altceva decât sunt obișnuiți, ci și părinții copiilor minoritari. În felul acesta majoritatea face primul pas, se deschide spre cei care sunt altfel, vorbesc altfel, iar minoritarii nu sunt insensibili la manifestările pozitive ale majorității.

Parteneriatul cu părinții copiilor cu dizabilitati si consilierea acestora ajută la reducerea stresului pe care-l resimt familiile si micșoreaza riscul ca părinții să-și manifeste frustrările asupra copiilor lor. Părinții trebuie încurajați în ceea ce privește evoluția copilului și nici un specialist sau cadru didactic nu-și poate permite să spună părinților că „nu mai este nimic de făcut ” pentru copilul lor.

Prin urmare, părintele trebuie să fie suficient de indulgent, flexibil și deschis spre nou pentru a accepta tot ceea ce ar putea ameliora viața copilului și a familiei și în același timp suficient de autoritar pentru a impune o disciplină riguroasă, a-l învăța pe copil să accepte reguli și să îndeplinească eficient sarcinile care i se dau.

Pe de altă parte orice părinte poate fi suficient de protector pentru a-i oferi copilului securitatea de care are nevoie pentru a-l sprijini atunci când situația o cere și suficient de înțeleghător și încrezător în capacitățile copilului de a lua unele decizii personale. El poate încuraja copilul să fie independent, respectându-i opiniile, interesele și personalitatea. Manifestând căldură față de copil, îl apreciază, îl consideră un membru responsabil al familiei.

Copilul este sprijinit să-și formeze deprinderea de a comunica (a asculta și a vorbi), de a lua decizii în mod democratic în cadrul grupului, de a se implica în rezolvarea problemelor interpersonale.

Educatoarele acordă o atenție deosebită educării copiilor pentru a-și stăpâni emoțiile primare și a evita altercațiile, educării respectului de sine și al altora, toleranța față de opiniile diferite. Toleranța înseamnă cunoașterea, recunoașterea și acceptarea modului de a fi al persoanelor și grupurilor. Aceasta presupune alegerea deliberată de a nu interzice, a nu împiedica, a nu interveni în comportamentul unei persoane sau al unui grup chiar dacă noi dezaprobăm acea purtare și avem și cunoștințe și puterea de a interzice sau împiedica.

Este bine știut că toleranța cere să acceptăm diferențele individuale, oricât de diferite ar fi, de valorile noastre. Să nu considerăm că cei care au opinii diferite sunt dușmanii noștri, să ne susținem propriile opinii cu argumente solide, să acceptăm că și opiniile altora pot fi valoroase. Încă de mici, copiii sunt „antrenați” să asculte „povestea” altui copil fără să emită judecăți, să-și prezinte propria „poveste” nealterată și fără frica de a fi judecat de ceilalți.

Copiii sunt sprijiniți să adreseze întrebări, să compare propriile convingeri cu ale colegilor, să identifice similitudinile și diferențele între acestea. Munca cu preșcolarii se continuă și în rândul părinților, subliniind faptul că grădinița, școala în general, se călăuzește pe principii precum egalitatea sau complementaritatea valorilor, exploatează diferențele spirituale și valorile locale.

Deschiderea spațiului grădiniței către comunitate și specificul ei se face prin organizarea unor întâlniri, excursii, serbări cu specific intercultural în scopul egalizării șanselor de afirmare. În grădinița noastră, familiarizarea copiilor cu elemente din alte culturi decât cea în care s-au născut, se face prin multiple tipuri de activități: Ateliere de lucru cu tema culturală, Invățare de cântece și jocuri din diferite culturi,

Activități artistico-plastice (decorarea unor obiecte aparținând anumitor culturi sau cu decorațiuni specifice unei culturi), Memorizări și învățare de cântece, Observări. Pentru a le face cunoscută copiilor existența altor țări cu specificul lor, eu am derulat activități de convorbiri sprijinite de imagini și filmulețe, reviste, planșe, albume, emisiuni TV, copiii cunoscând diversitatea oamenilor (de culoare, aspect).

Prin intermediul povestilor și povestirilor cu întâmplări, preocupări ale copiilor și adulților din țara noastră și din alte țări, au concluzionat că în fiecare țară copiii au aceleași preocupări : se joacă, dansează, cântă, desenează, chiar dacă după aspectul fizic, ei par diferiți. Activitățile pe care ni le planificăm în preajma unor evenimente internaționale cum ar fi :1 Iunie, Spring Day în Europa, 8 Martie, 21 mai Ziua mondială a diversității culturale, etc. au rolul de a-i sensibiliza pe copii asupra îndemnurilor la prietenie, ajutor, toleranță.

Activitățile alese și jocurile liber creative desfasurate pe arii de stimulare (joc de rol, biblioteca, jocuri de construcții, arta și jocuri de masă), cu o diversitate de materiale dau posibilitatea copiilor să-și promoveze diversitatea culturală pregătind mâncăruri specifice, colectând obiecte de artizanat etc.

În cadrul activităților de educarea limbajului copiii au prilejul să învețe versuri populare înțelegând graiul zonei respective, să-și povestească întâmplări. Activitățile extracurriculare dau posibilitatea să se manifeste liber și să se cunoască între ei prin organizarea de vizite, excursii, întâlniri cu reprezentanți ai comunității și să organizeze jocuri distractive.

În concluzie, activitățile extracurriculare joacă un rol deosebit de important în facilitarea integrării ulterioare în viața comunitară prin formarea unor conduite și atitudini, a unor aptitudini și capacități favorabile acestui proces.

Bibliografie:

- 1.Weihls T.J., „Copilul cu nevoi special”, Ed Triade, Cluj Napoca, 1998
- 2.Verza F., „Introducere în psihopedagogia specială și asistența socială”, Ed Fundatiei Humanitas, 2002

Importanța activităților extrașcolare în evoluția psihocomportamentală a elevilor cu CES

Codilă Monica, Școala Gimnazială "Marius Șandru" Reșița

Prin activitățile extrașcolare se urmărește identificarea și realizarea corespondenței optime dintre aptitudini, talente, cultivarea unui stil de viață civilizat, formarea și dezvoltarea personalității elevilor, precum și stimularea comportamentului creativ în diferite domenii.

Un impact pozitiv al activităților extracurriculare îl are de asemenea inițierea, proiectarea și implementarea de programe și proiecte prin atragerea de fonduri extrabugetare.

Activitatea educativă extrașcolară dezvoltă gândirea critică și stimulează implicarea tinerei generații în actul respectării drepturilor omului și al asumării responsabilităților sociale, realizându-se astfel, o simbioză lucrativă între componenta cognitivă și cea comportamentală.

Educația școlară se desfășoară în afara procesului de învățământ și care are un rol bine stabilit în formarea personalității copiilor și tinerilor.

Scopul activităților extrașcolare este dezvoltarea unor aptitudini speciale, antrenarea elevilor în activități cât mai variate și bogate în conținut, cultivarea interesului pentru activități socio-culturale, facilitarea integrării în mediul școlar, oferirea de suport pentru reușita școlară în ansamblul ei, fructificarea talentelor personale și corelarea aptitudinilor cu atitudinile caracteriale. Activitățile extrașcolare se desfășoară într-un cadru informal, ce permite elevilor cu dificultăți de afirmare în mediul școlar să reducă nivelul anxietății și să-și maximizeze potențialul intelectual.

Oricât ar fi de importantă educația curriculară realizată prin procesul de învățământ, ea nu epuizează sfera influențelor formative exercitate asupra copilului. Rămâne cadrul larg al timpului liber al copilului, în care viața capătă alte aspecte decât cele din procesul de învățare școlară. În acest cadru, numeroși alți factori acționează pozitiv.

Exemple de activități extrascolare:

Vizitele la muzee, expoziții, monumente și locuri istorice, case memoriale – organizate selectiv – constituie un mijloc de a intui și prețui valorile culturale, folclorice și istorice ale poporului nostru. Ele oferă elevilor prilejul de a observa obiectele și fenomenele în starea lor naturală, procesul de producție în desfășurarea sa, operele de artă originale, momentele legate de trecutul istoric local, național, de viața și activitatea unor personalități de seamă ale științei și culturii universale și naționale, relațiile dintre oameni și rezultatele concrete ale muncii lor, stimulează activitatea de învățare, întregesc și desăvârșesc ceea ce elevii acumulează în cadrul lecțiilor.

Vizionarea emisiunilor muzicale, de teatru de copii, distractive sau sportive, stimulează și orientează copiii spre unele domenii de activitate: muzica, sport, poezie, pictura. *Excursiile și taberele școlare* contribuie la îmbogățirea cunoștințelor copiilor despre frumusețile țării, la educarea dragostei, respectului pentru frumosul din natură, arta, cultura. Prin excursii, copiii pot cunoaște realizările oamenilor, locurile unde s-au născut, au trăit și au creat opere de artă.

Spectacolele constituie o formă de activitate extracurriculară în școală, prin care copilul face cunoștință cu lumea minunată a artei. Deși această formă de activitate îl pune pe copil în majoritatea cazurilor în rolul de spectator, valoarea ei deosebită rezidă în faptul că ea constituie o sursă

inepuizabilă de impresii puternice, precum și în faptul că apelează, permanent, la afectivitatea copilului sau nu, asupra dezvoltării elevilor. Astfel de activități sunt de o reală importanță într-o lume dominată de mass media și ne referim la televizor, calculator și internet, care nu fac altceva decât să contribuie la transformarea copiilor noștri în niște persoane incapabile de a se controla comportamental, emoțional și mai presus de toate slabi dezvoltați intelectual.

Activitățile extrașcolare, în general, au cel mai larg caracter interdisciplinar, oferă cele mai eficiente modalități de formare a caracterului copiilor încă din clasele primare, deoarece sunt factorii educativi cei mai apreciați și mai accesibili sufletelor acestora.

Activitățile complementare concretizate în excursii și drumeții, vizite, vizionări de filme sau spectacole imprimă copilului un anumit comportament, o ținută adecvată situației, declanșează anumite sentimente. O mai mare contribuție în dezvoltarea personalității copilului o au activitățile extrașcolare care implică în mod direct copilul prin personalitatea sa și nu prin produsul realizat de acesta. Activitatea în afara clasei și cea extrașcolară trebuie să cuprindă masa de copii.

Activitățile extrașcolare, bine pregătite, sunt atractive la orice vârstă. Ele stârnesc interes, produc bucurie, facilitează acumularea de cunoștințe, chiar dacă necesită un efort suplimentar. Copiilor li se dezvoltă spiritul practic, operațional, manualitatea, dând posibilitatea fiecăruia să se afirme conform naturii sale. Copiii se autodisciplinează, prin faptul că în asemenea activități se supun de bună voie regulilor, asumându-și responsabilități. Dascălul are, prin acest tip de activitate posibilități deosebite să-și cunoască elevii, să-i dirijeze, să le influențeze dezvoltarea, să realizeze mai ușor și mai frumos obiectivul principal – pregătirea copilului pentru viață. Realizarea acestui obiective depinde în primul rând de educator, de talentul său, de dragostea sa pentru copii, de modul creator de abordare a temelor, prin punerea în valoare a posibilităților și resurselor de care dispune clasa de elevi.

Activitățile extrașcolare contribuie la gândirea și completarea procesului de învățare, la dezvoltarea înclinațiilor și aptitudinilor școlarilor, la organizarea rațională și plăcută a timpului lor liber.

Având un caracter atractiv, copiii participă într-o atmosferă de voie bună și optimism, cu însuflețire și dăruire, la astfel de activități. Potențialul larg al activităților extracurriculare este generator de căutări și soluții variate. Succesul este garantat dacă ai încredere în imaginația, bucuria și în dragostea din sufletul copiilor, dar să îi lași pe ei să te conducă spre acțiuni frumoase și valoroase.

Activitățile desfășurate prin programul Școala Altfel și Săptămâna Verde cu o tematică atractivă, de tipul vizitelor, excursiilor și drumețiilor, activități practice în aer liber, plantatul pomilor, răsăditul florilor, greblatul ierbii au permis dezvoltarea relațiilor interpersonale și o mai bună relaționare a copiilor cu societatea, sporirea interesului de cunoaștere a frumuseților naturale și de patrimoniu, formarea și dezvoltarea unor sentimente de prețuire a mediului natural, în vederea adoptării unui comportament ecologic.

Tematicile selectate și propuse au ținut cont de cerințele curriculumului școlar, iar activitățile inedite și interactive desfășurate au urmărit să dezvolte nevoia de cunoaștere și aprofundare a cunoștințelor de către elevi, nevoia de comunicare și socializare caracteristice vârstei și dorințelor copiilor de a experimenta diverse situații folosindu-și imaginația și creativitatea, dezvoltarea unor atitudini și valori precum curiozitatea, spiritul de observație și receptivitatea, spiritul de investigație, respectul față de plante și de orice altă formă de viață, preocuparea pentru un mod de hrănire sănătos, grija față de natură.

Vizitele la Grădina Zoologică Reșița au avut ca scop să familiarizeze copiii cu animalele sălbatice, să le recunoască, să le observe în mediul natural, să desființeze mituri legate de acestea și să ne explice mai bine când este necesar să intervenim și să ajutăm.

Prin vizitarea Fermei de animale Goruia, elevii au înțeles cum se procură laptele, procesul de fabricație a produselor lactate, cum se hrănesc animalele. Prin vizitarea serelor Primăriei Reșița elevii au căpatat cunoștințe despre legume, flori, despre munca imensă care o depun legumicultorii pentru a obține alimente sănătoase și de calitate. Scopul activităților ecologice realizate la Ocolul Silvic Doman, prin plantarea de copaci, strângerea și depozitarea gunoaielor a fost să stimuleze și să aprofundeze interesul elevilor pentru subiectele referitoare la mediu, protejarea naturii și combaterea schimbărilor climatice.

În concluzie, cadrul didactic poate face multe pentru educarea spiritului creativ în cadrul activităților extracurriculare. Pentru a realiza acest lucru se impune necesitatea de a modifica destul de mult modul de gândire al elevilor, să evităm critica în astfel de activități, să încurajăm elevii să participe activ și să realizăm în permanență un feed-back pozitiv.

Bibliografie:

1. Cernea, Maria, Contribuția activităților extracurriculare la optimizarea procesului de învățământ, în Învățământul primar, nr.1/2000, Ed. Discipol, București;
2. Cucos, C., Pedagogie, ediția a II-a, 2002, Editura Polirom, Iași;
3. Ionescu, M.; Chiș, V., Mijloace de învățământ și integrarea acestora în activitățile de instruire și autoinstruire, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2001

DEZVOLTAREA ABILITĂȚILOR SOCIO-EMOȚIONALE (nivelul 3 - 6 ani)

**Prof. Înv. Preșc. Cojocar Simona-Maria,
Grădinița cu Program Prelungit Traian, Râmnicu Vâlcea**

Până de curând s-a asociat succesul adaptării la cerințele mediului cu nivelul de dezvoltare al abilităților intelectuale separând raționalitatea de emoții. Conștientizarea emoțiilor reprezintă abilitatea de bază pentru achiziționarea celorlalte componente. Copiii învață despre emoții și modul în care acestea pot fi gestionate corect în contextul interacțiunilor sociale. Experiențele lor în relațiile cu ceilalți îi ajută să învețe despre regulile de exprimare a emoțiilor, despre recunoașterea lor, despre reglarea emoțională.

Prietenii sunt resurse emoționale pentru petrecerea într-un mod plăcut a timpului liber. Cercetătorii arată că perioada de timp în care o persoană râde, zâmbește, vorbește cu cei din jur este mult mai mare între prieteni decât între persoane care se cunosc mai puțin.

I. DEZVOLTAREA ABILITĂȚILOR EMOȚIONALE

Dezvoltarea emoțională optimă reprezintă una dintre componentele esențiale ale adaptării. Ea este necesară pentru menținerea stării de sănătate mintală și așa cum vom arăta, influențează dezvoltarea și menținerea relațiilor sociale.

IMPORTANȚA EXPRIMĂRII ADECVATE A EMOȚIILOR

Exprimarea adecvată a emoțiilor este foarte importantă în cadrul interacțiunilor sociale, deoarece contribuie la menținerea lor.

Exprimarea neadecvată de către copii a emoțiilor negative (ex. furie, frică, tristețe), prin agresivitate fizică sau verbală, determină apariția unui comportament de izolare a acestora.

CUM ÎȘI DEZVOLTĂ COPIII ABILITĂȚILE EMOȚIONALE ?

Adulții (părinții, educatorii) sunt cei care contribuie la dezvoltarea abilităților emoționale ale copiilor prin trei modalități:

1.Reacțiile adulților la emoțiile exprimate de copii

Modul în care adulții reacționează la exprimarea emoțională a copiilor determină exprimarea sau inhibarea emoțiilor viitoare ale acestora.

2.Exprimarea propriilor emoții de către adulți

Expresivitatea emoțională a adulților devine un model pentru copii, în ceea ce privește exprimarea emoțională.

3.Discuțiile despre emoții

Experimentarea unor situații emoționale diferite și discuțiile cu părinții, ajută copiii în înțelegerea situațiilor emoționale și în reacționarea adecvată în astfel de situații. Modul în care adulții discută problemele legate de emoții poate transmite sprijinul și acceptarea lor și poate contribui la conștientizarea de către copil a diferitelor stări emoționale pe care le experimentează.

*Exemplu 1: copiii crescuți de părinți ce promovează discuții despre experiențele relaționate cu emoții este mai probabil că își vor comunica propriile emoții și vor manifesta o mai bună înțelegere a emoțiilor celorlalți.

*Exemplu 2: copiii crescuți de părinți care sunt adepții ideii că emoțiile, în special cele negative, nu trebuie discutate deschis, pot induce copiilor ideea că emoțiile nu trebuie exprimate, ceea ce afectează capacitatea de reglare emoțională a acestora.

*Exemplu 3 : dacă adultul exprimă în mod frecvent emoții negative, copilul va exprima și el aceste emoții, datorită expunerii repetate la acestea.

Competențele emoționale sunt împărțite în 3 categorii:

1.Trăirea și exprimarea emoțiilor

- conștientizarea trăirilor emoționale proprii
- transmiterea adecvată a mesajelor cu încărcătură emoțională
- manifestarea empatiei

2. Înțelegerea și recunoașterea emoțiilor

- identificarea emoțiilor pe baza indicilor non-verbali
- denumirea emoțiilor (“ sunt bucuros ” , “ sunt trist ”)
- înțelegerea cauzelor și consecințelor emoțiilor

3. Reglarea emoțională

- utilizarea strategiilor de reglare emoțională adecvate vârstei

II.DEZVOLTAREA ABILITĂȚILOR SOCIALE

Abilitățile sociale sunt cele care ne permit să ne integrăm în grupul de la grădiniță, școală, serviciu sau grupul de prieteni. Dezvoltarea socială presupune achiziționarea comportamentelor care ne fac să fim eficienți în interacțiunile cu ceilalți astfel încât să atingem scopul personal stabilit. Orice comportament social este rezultatul unui proces de învățare a ceea ce este valorizat de către societate. Competențele sociale de bază pe care fiecare om ar trebuie să și le dezvolte sunt împărțite în 2 categorii:

1.Abilități interpersonale

a) Relaționare socială

- interacționează cu ceilalți copii prin jocuri adecvate vârstei
- inițiază interacțiuni cu ceilalți copii
- împarte jucăriile
- oferă și cere ajutor
- își așteaptă rândul
- utilizează formule de adresare politicoase

b) Rezolvare de probleme sociale

- rezolvă conflictele prin strategii adecvate vârstei

2.Abilități intra-personale

- respectă regulile
- tolerează situațiile care provoacă frustrare

DE CE DEZVOLTĂM COMPETENȚA SOCIALĂ?

Permite copiilor să dezvolte abilități de inter-relaționare adecvate. Ajută copiii să achiziționeze comporta-mente necesare stabilirii și menținerii relațiilor interpersonale. Competențele sociale presupun o componentă legată de abilitățile interpersonale, precum și o componentă legată de abilitățile intra-personale de control comportamental. Abilitățile sociale intra-personale sunt strâns legate de competențele emoționale.

BIBLIOGRAFIE

- Ștefan A. Catrinel & Kallay Eva - "Dezvoltarea competențelor emoționale și sociale la preșcolari", editura ASCR, Cluj Napoca, 2007
- Vernon, A. - "Dezvoltarea inteligenței emoționale prin educație rațional - emotivă și comportamentală", editura ASCR, Cluj Napoca, 2006
- Waters, V. - "Povești raționale pentru copii", Editura ASCR, Cluj Napoca, 2003

Explorând Universul Extracurricular: Rolul activităților extrașcolare în dezvoltarea psihocomportamentală a elevilor cu CES

Prof. Înv. Preșcolar: Conof Gabriela, Bițoiu Roze-Marie

Activitățile extrașcolare au devenit un aspect esențial al educației contemporane, influențând semnificativ dezvoltarea psihocomportamentală a elevilor. Odată cu diversificarea ofertei educaționale, s-a evidențiat tot mai mult importanța acestor activități în modelarea traiectoriei academice și sociale a elevilor. În special pentru elevii cu Cerințe Educaționale Speciale (CES), aceste activități pot juca un rol crucial în îmbunătățirea calității vieții și în dezvoltarea abilităților sociale și emoționale.

Impactul activităților extrașcolare asupra dezvoltării psihocomportamentale a elevilor cu CES este un subiect de mare importanță, deoarece oferă o perspectivă asupra modului în care aceste activități pot influența pozitiv viața și evoluția acestor elevi. Participarea la activități extrașcolare poate avea numeroase beneficii pentru elevii cu CES, în special în ceea ce privește dezvoltarea abilităților sociale.

În primul rând, activitățile precum cluburile, echipele sportive sau grupurile de voluntariat oferă elevilor cu CES oportunitatea de a interacționa cu colegii lor într-un mediu non-școlar. Acest lucru contribuie la dezvoltarea abilităților sociale, cum ar fi comunicarea, colaborarea și empatia. Prin lucrul în echipă și interacțiunea cu ceilalți, acești elevi învață să se exprime, să asculte și să înțeleagă perspective diferite, ceea ce poate îmbunătăți relațiile lor sociale și capacitatea de adaptare în diverse situații.

În al doilea rând, succesul în activitățile extrașcolare poate avea un impact semnificativ asupra stimei de sine a elevilor cu CES. Obținerea de rezultate pozitive și recunoașterea eforturilor lor îi poate face să se simtă valoroși și apreciați, contribuind la creșterea încrederii în sine și la dezvoltarea unei imagini pozitive de sine. Acest lucru le oferă sentimentul că fac parte dintr-un grup și că au valoare și abilități unice, consolidându-le încrederea în propriile lor capacități.

În plus, participarea la activități extrașcolare poate ajuta la reducerea izolării sociale a elevilor cu CES.

Integrarea într-un grup sau într-o comunitate care împărtășește aceleași interese și pasiuni poate spori sentimentul de apartenență și poate contribui la extinderea rețelei lor sociale. Astfel, acești elevi au mai multe oportunități de a interacționa și de a lega prietenii, reducând astfel riscul de izolare și de marginalizare.

De asemenea, activitățile extrașcolare oferă elevilor cu CES oportunități de a-și dezvolta abilitățile de adaptare. Experiențele variate și provocările întâlnite în cadrul acestor activități îi ajută

să învețe să facă față schimbărilor și să se adapteze la situații noi și neprevăzute. Astfel, ei devin mai flexibili și mai pregătiți să gestioneze diverse circumstanțe în viața lor cotidiană.

Nu în ultimul rând, participarea la activități extrașcolare poate contribui la îmbunătățirea stării de bine emoționale a elevilor cu CES. Implicarea în activități care le aduc bucurie și satisfacție poate reduce stresul și anxietatea și poate promova o stare de bine mentală și emoțională. Prin urmare, aceste activități nu numai că îi ajută să se dezvolte social și să-și îmbunătățească abilitățile, dar le oferă și o sursă importantă de sprijin emoțional și echilibru în viața lor.

Impactul activităților extrașcolare asupra dezvoltării psihocomportamentale a elevilor cu CES poate fi însumat astfel:

1. Dezvoltarea abilităților sociale: Participarea la activități precum cluburi, echipe sportive sau grupuri de voluntariat oferă elevilor cu CES oportunitatea de a interacționa cu colegi și de a-și dezvolta abilitățile sociale, precum comunicarea, colaborarea și empatia.
2. Îmbunătățirea stimei de sine: Succesele în activitățile extrașcolare pot contribui la creșterea încrederii în sine și la dezvoltarea unei imagini pozitive de sine pentru elevii cu CES, oferindu-le sentimentul că fac parte dintr-un grup și că au valoare și abilități unice.
3. Reducerea izolării sociale: Participarea la activități în afara școlii poate ajuta elevii cu CES să se integreze mai bine în comunitate și să își extindă rețelele sociale, reducând astfel riscul de izolare și de marginalizare.
4. Dezvoltarea abilităților de adaptare: Activitățile extrașcolare pot oferi elevilor cu CES oportunități de a-și exersa abilitățile de adaptare în diverse situații și de a învăța să facă față provocărilor și schimbărilor.
5. Îmbunătățirea stării de bine emoțională: Participarea la activități care le aduc bucurie și satisfacție poate contribui la reducerea stresului și anxietății și la promovarea unei stări de bine emoționale pentru elevii cu CES.

Impactul activităților extrașcolare asupra dezvoltării psihocomportamentale a elevilor cu CES este extrem de pozitiv și benefic. Aceste activități oferă oportunități importante pentru dezvoltarea abilităților sociale, creșterea stimei de sine, reducerea izolării sociale, dezvoltarea abilităților de adaptare și îmbunătățirea stării de bine emoționale. Prin urmare, promovarea și susținerea participării elevilor cu CES la activități extrașcolare ar trebui să fie o prioritate pentru educația și dezvoltarea lor holistică.

Activitățile extrașcolare reprezintă un pilon fundamental în dezvoltarea psihocomportamentală a elevilor cu CES, oferindu-le oportunități valoroase de dezvoltare socială, emoțională și personală.

Sprijinul sistemului educațional și al comunității în facilitarea și promovarea participării acestor elevi la activități în afara școlii este esențial pentru a recunoaște și valorifica potențialul lor de creștere și integrare.

Bibliografie:

1. David, Carmen & Roșan, Adrian: *Intervenții psihopedagogice în tulburările specifice de învățare*, Editura Polirom, Iași, 2019
2. Gherguț, Alois: *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale*, Editura Polirom, Iași, 2006
3. Shogren, K. A., McCart, A. B., Lyon, K. J., Sailor, W. S., & Hagiwara, M. : *Supporting social competence and academic achievement in students with intellectual disabilities: The effects of the self-determined learning model of instruction. Research and Practice for Persons with Severe Disabilities*, Editura SAGE Publications, Thousand Oaks CA, 2015

ACTIVITĂȚI PENTRU SPRIJINIREA ÎNVĂȚĂRII REMEDIALE

Prof. învă. preșcolar Loredana Cuibari
G.P.P. „Sf. Sava”, Iași

O bună parte din elevi țin pasul cu ceea ce le cere programa școlară, o altă parte din ei pierd permanent în ceea ce privește acumularea în cunoaștere.

Organizarea activităților de remediere are un impact semnificativ în viața acestora, având ca obiectiv schimbarea atitudinii față de fiecare copil care poate avea la un moment dat dificultăți în învățare. Educația remedială este necesar să fie aplicată atât la nivel de grup, cât și la nivel individual.

Intervenția individualizată presupune: identificarea punctelor slabe și a celor forte, stabilirea priorităților de învățare; alegerea celor mai adecvate metode și strategii, înregistrarea progreselor copilului, dar și evaluarea intervenției.

Scopul educației remediale este prevenirea abandonului școlar și îmbunătățirea ratei succesului școlar pentru copiii din grupurile dezavantajate. Astfel de activități urmăresc o schimbare de atitudine a cadrelor didactice, a părinților, a copiilor și a reprezentanților instituțiilor publice față de comunitățile și grupurile dezavantajate.

Pentru ca activitățile de educație remedială să fie eficace se urmăresc mai multe aspecte: diversitatea, accesibilitatea și estetica materialului didactic prezentat, schimbarea locației de lucru, aplicarea unor strategii de învățare prin cooperare ca metode de promovare a armoniei sociale, feedback-ul părinților pe parcursul desfășurării activităților de remediere, implicarea mediatorului școlar în buna desfășurare a activității de educație remedială.

Sunt importante întâlnirile cu părinții care trebuie să înțeleagă că rolul lor este să fie educatorii copilului lor, că uneori și ei au de învățat de la copilul lor, dar și că școala le este mereu aproape în formarea și educarea copilului lor, le ofera consiliere și colaborează cu aceștia.

Metodele și strategiile aplicate trebuie să țină seama de vârsta lor, de plăcerea să de a comunica și de a se mișca, ele pot fi bazate pe joc, mișcare, interacțiune cu ceilalți colegi și discuții care par libere, dar care să fie corect îndrumate de profesor pentru a-și atinge obiectivul în acea activitate.

Măsurile de remediere eficiente:

Tehnici de predare testate și adevărate care se bazează pe dovezi clare.

Îndrumarea trebuie făcută pas cu pas, fără a sări peste niciun conținut.

Pentru a ajuta copiii să-și amintească ceea ce au învățat și să exerseze ceea ce știu, evaluează-le în mod regulat progresul și oferă chestionare.

Să existe un sistem pentru evaluarea experiențelor copilului și pentru a determina dacă el/ea este sau nu pregătit să continue.

Abordați cunoștințele într-o metodă diferită de modul în care au fost predate în primă instanță.

Pentru a promova o concentrare individuală mai mare, oferiți îndrumări în grupuri mici.

Într-un program de remediere productiv, un instructor calificat cu expertiză specializată este responsabil de instruire. Acest lucru este important pentru toți copiii, inclusiv pentru cei cu deficiențe de învățare și cognitive.

Orientări pentru programe de predare corective eficiente:

În programele de remediere, rolul profesorului este vital și s-a remarcat că aceste idei pot acționa ca principii directe pentru crearea unor programe de remediere eficiente.

Înainte de a crea lecțiile, trebuie să se pună suficient accent pe determinarea diferitelor nevoi de învățare ale fiecărui copil. Acest lucru va permite crearea de strategii de predare care vor maximiza învățarea.

Este înțelept să proiectăm medii plăcute de învățare sub formă de jocuri și să adoptăm un stil de educație informal. Acest lucru încurajează inițiativa și stărnește entuziasmul pentru studiu.

Exerciții de învățare:

Pentru a ajuta elevii să-și dezvolte capacitățile latente de învățare și abilitățile de rezolvare a problemelor, educatorii ar trebui să ofere un număr suficient de exerciții de învățare.

Limba scrisă/vorbită poate prezenta dificultăți pentru elevii cu deficiențe de învățare. Deci, pentru a preveni ambiguitatea și confuzia, profesorii trebuie să ofere instrucțiuni clare și directe.

Strategii de predare:

Introduceți idei abstracte după câteva exemple specifice. Creați pași simpli, necomplicați și mișcați-vă în ritmul elevului. Este încurajată utilizarea mijloacelor didactice, precum și asistența tehnologiei informației și a altor resurse educaționale.

De asemenea, învățarea remedială este importantă ca modalitate de a reduce decalajele de învățare.

Iată o variantă ce ar putea veni în sprijinul copiilor aflați în dificultate:

Activitățile extracurriculare pot fi suport important în creșterea interesului și motivației elevilor pentru activitățile școlare.

Într-o excursie proiectată și organizată valorificând teoria inteligențelor multiple, elevii au de rezolvat sarcini diferențiate de lucru, învață să ia decizii, să rezolve probleme, să gândească critic, să aleagă metode și tehnici pentru rezolvarea situațiilor de viață. Învățarea se realizează preponderent prin cooperare.

Pregătirea excursiei

Sarcinile de lucru sunt concepute pentru cele 8 tipuri de inteligență, iar grupele se vor constitui în funcție de alegerea pe care o fac elevii, după ce li se vor prezenta sarcinile, pentru toate tipurile de inteligență. Sarcini pentru elevii cu inteligență dominant interpersonală.

1. Realizați un sondaj de opinie în rândul colegilor, a părinților, a profesorilor sau a altor cunoștințe, pentru a stabili posibile trasee.
2. Stabiliți o listă de persoane pe care le veți consulta, pentru a identifica posibile trasee ale excursiei.
3. Formulați cel puțin 5 întrebări care să vă ajute să aflați informații utile, pentru a stabili traseul.
4. Realizați consultarea și notați răspunsurile. Analizați răspunsurile primite.
5. Realizați o listă cu avantajele și dezavantajele fiecărui traseu.
6. Realizați câteva trasee și indicați obiectivele turistice

Sarcini pentru elevii cu inteligența intrapersonală.

1. Realizați o listă a activităților pe care v-ar plăcea să le desfășurați într-o excursie sau
2. Realizați o listă de probleme necesare a fi avute în vedere când pregătiți bagajul pentru o excursie
3. Descrieți câteva aspecte plăcute ale excursiei ideale, fie trăite fie imaginate.
4. Realizați o listă de reguli ale grupului, pentru o excursie.
5. Identificați motivele care vor asigura petrecerea unui timp de calitate.
6. Realizați o listă în care să notați punctele forte ale excursiei și aspectele care ar putea fi îmbunătățite sau
- Realizați o listă în care să enumerați avantajele și eventuale riscuri ale excursiei planificate.
7. Scrieți, unui prieten, o invitație în excursie.

Sarcini pentru elevii cu inteligența verbal-lingvistică

1. Faceți o listă, pe zile, cu activitățile și cu obiectivele care urmează a fi vizitate.
2. Faceți câte o prezentare de maximum 10 rânduri pentru fiecare obiectiv propus.
3. Interpretați o poezie, un fragment dintr-o operă literară al cărei autor este reprezentativ pentru zona vizitată.
4. Clasificați obiectivele în funcție de domeniu: obiective istorice, culturale, de petrecere a timpului liber, de explorare a naturii etc.
5. Găsiți cel puțin trei argumente cu care să convingeți auditoriul să viziteze obiectivele propuse.
6. Creați un text liric sau în proză în care să prezentați fiecare dintre obiectivele stabilite.

Sarcini pentru elevii cu inteligența vizual-spațială

1. Folosind o hartă, realizați o listă cu localitățile prin care veți trece, în timpul excursiei.

2. Realizați o hartă mută (hartă fără denumirea elementelor geografice) cu traseul excursiei, respectând punctele cardinale și semnele convenționale, pe care să o oferiți colegilor la începutul excursiei.
3. Categoriți localitățile de pe traseu în funcție de trei criterii stabilite de voi (exemplu: municipii, orașe, comune, sate, stațiuni etc.).
4. Asociați localităților obiectivele turistice pe care le puteți vizita.
5. Alegeți obiectivele turistice cele mai potrivite pentru a fi vizitate. Argumentați alegerea făcută.
6. Creați câte un simbol pentru fiecare obiectiv ce urmează a fi vizitat.

Sarcini pentru elevii cu inteligența logico-matematică

1. Folosind traseul excursiei, notați toate informațiile numerice importante: - numărul de participanți; - distanța totală; - distanța între punctele principale ale traseului; - consumul de combustibil estimat pentru întregul traseu; - prețul unei nopți de cazare; - prețul unei mese de prânz; - prețul unei mese de seară; - alte cheltuieli.
2. Stabiliți relații matematice între datele numerice notate.
3. Folosiți aceste date pentru a afla costul excursiei pe persoană și pentru întreg grupul.
4. Realizați un tabel în care să treceți aceste cheltuieli, în ordine crescătoare.
5. Clasificați cheltuielile în funcție de cel puțin două criterii stabilite de voi.
6. După ce ați analizat tipurile de cheltuieli, selectați-le pe cele în care puteți face eventuale economii. Estimați cu cât pot fi diminuate cheltuielile individuale.

Sarcini pentru elevii cu inteligența naturalistă

1. Faceți o listă cu denumirea formelor de relief pe care le veți străbate.
2. Notați cel puțin trei caracteristici ale fiecărei forme de relief.
3. Descrieți forma de relief din zona în care locuiți.
4. Comparați forma de relief din zona în care locuiți cu una dintre cele întâlnite. Indicați cel puțin două asemănări și două deosebiri.
5. Notați avantajele și dezavantajele celor care locuiesc în una din zonele pe care le veți vizita, referindu-vă la bogățiile și la fenomenele naturale caracteristice zonei.
6. Creați o strofă, un desen, o pictură etc. în care să redați un colț de natură din zona pe care o veți vizita.

Sarcini pentru elevii cu inteligența corporal-kinestezică

1. Faceți o listă cu dansuri specifice zonelor prin care treceți.
2. Înregistrați o piesă pe care se dansează un dans specific zonei.
3. Învățați un dans specific zonei vizitate.
4. Jucați un dans specific zonei în care locuiți și comparați-le.
5. Stabiliți câteva caracteristici ale dansului învățat (ce acompaniament folosește, de ce poartă acest nume, ce semnificație are etc.).
6. Creați un exercițiu de pantomimă, care să transmită un mesaj despre câteva obiective pe care le veți vizita.

Sarcini pentru elevii cu inteligența muzical-ritmică

1. Faceți o listă cu piese muzicale specifice zonelor prin care veți trece sau care fac referire la zonele prin care treceți.
2. Asociați numele pieselor cu locul, legenda, obiectivul turistic etc.
3. Găsiți explicații pentru etimologia titlurilor pieselor.
4. Interpretați cel puțin o piesă muzicală care prezintă sau face referire la zona sau obiectivele pe care le veți vizita.
5. Ce legătură există între conținutul versurilor și linia melodică a piesei?
6. Creați o linie melodică pentru o strofă realizată de colegii din grupul lingviștilor. Grupele vor începe activitatea în etape diferite, unele având nevoie de lucrările realizate de celelalte grupe.

Pregătirea excursiei se va desfășura pe parcursul a cel puțin 4 săptămâni.

Etapa 1. În prima săptămână, încep activitatea grupele formate din elevi cu inteligență interpersonală și intrapersonală, pentru a identifica posibilele trasee și obiective ce pot fi vizitate și care sunt utile ca informații celor cu inteligență verbal lingvistică și vizual-spațială.

Etapa 2. În a doua săptămână, încep activitatea grupele formate din elevi cu inteligență verballingvistică și vizual-spațială.

Etapa 3. În a treia săptămână, încep activitatea grupele formate din elevi cu inteligența logicomatematică, muzical-ritmică, corporal-kinestezică și naturalistă. Etapa 4. În a patra săptămână se vor finaliza toate produsele.

Desfășurarea excursiei În timpul excursiei, în autocar, în tren, în timpul vizitelor, la spațiul de cazare, elevii vor folosi produsele realizate în etapa de pregătire, vor recita poeziile pregătite, vor prezenta fișe biografice pe parcursul vizitelor, vor interpreta piesele muzicale pregătite, vor prezenta dansul pregătit, vor face fișele reale de cheltuieli, cu posibilitatea de a le completa și îmbunătăți cu noi detalii, pe măsura parcurgerii traseului.

Evaluarea excursiei Etapa de evaluare a activității se va realiza, la un interval de timp, după întoarcere (poate fi o săptămână). Între timp, elevii vor pregăti materiale necesare pentru elaborarea unei cărți, a unui pliant, a unui poster, a unor jurnale de excursie, a unor fișe de cheltuieli, care vor fi produsele unui portofoliu comun.

Putem conchide această incursiune în lumea metodelor eficiente de sprijinire a copiilor aflați în dificultate, afirmând faptul că există o multitudine de variante prin care putem susține actul didactic, în vederea îmbunătățirii calității acestuia. Totul depinde de măiestria, tactul și dorința profesorului de a trimite în societate indivizi pregătiți pentru a face față rigorilor acesteia.

Bibliografie:

1. Kovacs, Z. (2003) *Aplicarea metodelor gândirii critice la fizică – Ghid pentru studenți și profesori*. București: Editura Humanitas
2. Miclescu, K.N., (coord), *Ghidul Atelierelor de Inovare și Creativitate MaST*, Editura Atelier Didactic, București, 2013
3. Stoenescu, G., Florian, G., (2015), *Didactica fizicii, Craiova*, Editura Else 8. Ciascai, Liliana (2007), *Didactica fizicii*, București, Corint 9. Malinovschi, V., (2003), *Didactica fizicii*, București, Editura Didactică și Pedagogică

Activitățile extrașcolare, un pas spre o școală incluzivă

Prof. DAVID MARIA
Școala Gimnazială nr 309, București

Tot mai multe persoane se întreabă astăzi ce înseamnă termenul CES (cerințele educaționale speciale) și cine sunt persoanele care se încadrează în această categorie. Cerințele educaționale speciale sunt acele cerințe care derivă din nevoile speciale ale unor persoane, generate de existența unor disfuncții la nivel intelectual, fizic, senzorial, psiho-afectiv, socio-economic, cultural, etc. Astfel se încadrează în categoria CES: copiii cu dificultăți motorii, sindrom Down, dificultăți de vorbire, tulburări de comportament, autism, deficit de atenție și hiperactivitate (ADHD), dar și cei care trec printr-o perioadă mai grea (de abandon familial, abuzuri, tulburări psiho-emoționale care fac dificilă formarea normală a personalității copilului).

Conform Ordinului MECS 5574/ 2011, articolul 6, „Pentru integrarea eficientă a persoanelor cu CES este necesară crearea unor servicii de sprijin specializate în asistența psihopedagogică de care să beneficieze copiii/elevii/tinerii integrați, precum și a unor servicii de consultanță pentru cadrele didactice din școala incluzivă, ceilalți elevi, familie și comunitate.”

Școala își propune să asigure o educație de calitate pentru toți elevii, de la grădiniță până la liceu, ținând cont de unicitatea acestora și de nevoile lor educaționale și pedagogice particulare. Organizarea unei școli mai incluzive constituie o problemă fundamentală de echitate. Accesul la cunoștințe aduce beneficii tuturor elevilor, cu sau fără nevoi speciale, recunoscuți sau nu cu dizabilități.

Studiile efectuate de-a lungul anilor arată multitudinea de avantaje ale incluziunii educaționale atât pentru copiii cu dizabilități, cât și pentru semenii lor:

- O dezvoltare a apartenenței la o comunitate;
- O stimă de sine mai ridicată;
- Noi oportunități de învățare;
- Obiective personalizate în concordanță cu potențialul fiecărei persoane;
- Oportunități pentru viața socială cu acceptarea celorlalți și a diferențelor acestora.

Sistemul de incluziune este o mare provocare din punct de vedere educațional. Mereu apare această întrebare: cum se pot adapta copiii cu dizabilități în sistemul de învățare existent? Pentru a realiza cu succes această schimbare educațională majoră este necesară formarea tuturor profesorilor, nu doar a consilierilor școlari. Dincolo de asta, educația însăși trebuie regândită, ceea ce este o adevărată provocare! Primirea și sprijinirea unui copil cu dizabilități într-o clasă care se confruntă și cu alte probleme poate fi simțită ca o piatră de moară. Profesorul trebuie să-și adapteze instrumentele, metodele de predare, uneori chiar și limbajul pentru a sprijini un grup de copii cu abilități de învățare diverse. La aceasta se adaugă crearea de resurse tot mai diferențiate și monitorizarea periodică a acțiunilor desfășurate în cadrul școlii incluzive. Se pot oferi elevilor aflați în dificultate hărți sau diagrame mentale care îi pot ajuta în efortul de structurare a textului. Dezvoltarea reprezentărilor mentale ale elevilor este necesară și va fi favorizată de suporturi picturale. Este important ca, în spațiul clasei, să fie folosite coduri vizuale simple și clare precum afișarea regulilor de viață sau orarul ilustrat prin pictograme. Un copil, aflat în dificultate sau nu, are nevoie de referințe spațiale. Acest lucru îi permite să creeze obiceiuri și automatisme. Fiecare obiect trebuie să fie la locul său pentru a promova însușirea mecanismelor de învățare. Astfel copiii își creează o rutină organizându-și spațiul în mod clar.

Anticiparea poate permite elevilor vulnerabili să evite dezinteresul în timpul unei activități. De exemplu, pentru exercițiile de înțelegere a unui text, putem lua în considerare citirea textului în prealabil elevilor care întâmpină dificultăți de descifrare. Acest lucru le va permite să fie mai independenți atunci când răspund la întrebările de înțelegere din clasă.

Am observat, datorită elevilor mei speciali, faptul că, pentru a practica o diferențiere pedagogică eficientă, care să nu mărească decalajele, este de preferat să se acorde același exercițiu tuturor utilizând instrucțiuni și sarcini în funcție de abilitățile fiecărei persoane. Un copil, aflat în dificultate sau nu, are nevoie de referințe spațiale. Acest lucru îi permite să creeze obiceiuri și automatisme. Fiecare obiect trebuie să fie la locul său pentru a promova însușirea mecanismelor de învățare. Vom putea crea o rutină organizând spațiul în mod clar.

Majoritatea dintre noi suntem cadre didactice care avem în clasele unde predăm elevi cu dificultăți de comunicare și interacțiune socială (Autism, Sindromul Down, Retard mintal, etc), de aceea noi trebuie să avem în vedere și acțiuni ce presupun colaborarea cu părinții și consilierea acestora, implicarea directă în lucrul efectiv cu astfel de elevi. Părinții și colegii copiilor cu dizabilități trebuie să fie consiliați să fie realiști și înțelegători. Este nevoie de o abordare pozitivă a educării și disciplinării copiilor, astfel toți elevii trebuie implicați, atât cât se poate, în luarea deciziilor, în alegerea activităților la care vor participa. Iar activitățile extracurriculare pot fi o bună metodă de integrare a copiilor speciali.

Activitățile extrașcolare dezvoltă la elevi deprinderi și abilități comportamentale și cognitive mult mai solide decât cele derulate în sala de clasă. Acestea au loc, de obicei, în afara școlii, în natură,

ele permit contactul direct cu lumea și realitatea socială. Vizitele, drumețiile, excursiile și activitățile din timpul acestora permit o îmbunătățire a relațiilor interpersonale și cu cei din jur, formarea unui comportament ecologic și de cunoaștere. Dar, deși au un rol terapeutic prin faptul că ajută la socializare, participarea la activități extrașcolare poate fi o mare provocare pentru copiii cu cerințe speciale. Astfel, este nevoie să găsim acele activități care se potrivesc tuturor copiilor din clasă. De un real folos sunt site-urile care oferă exemple de activități pentru toate tipurile de copii cu CES (ex: <https://fantadys.com/>)

Pe primul loc în listă, la materia pe care o predau, este jocul. Datorită faptului că se desfășoară în grup, jocul permite și asigură socializarea. Jocurile trebuie să fie adaptate necesităților, iar unii copii trebuie ținuti mereu sub observație. Copii cu ADHD (de exemplu) au nevoie de jocuri cât mai variate, care să le trezească interesul, să nu-i plictisească, să nu fie distrași de tot ce îi înconjoară.

A doua activitate care încântă mai ales copiii mai mici este teatrul. Terapia prin teatru nu vindecă deficiența, dar schimbă mediul în care copilul își desfășoară activitatea. Se creează conexiuni între copii, se acționează pe baza unor reguli, se exersează deprinderi și comportamente. Fiecare se transpune în pielea unui personaj, devine autonom și încearcă să își valorifice talentul.

O altă activitate de succes este desenul sau pictura. Sunt mulți copii cu CES care își exprimă sentimentele și emoțiile prin culoare. Participarea la proiecte transnaționale (Educație online fără hotare) și eTwinning ne-a ajutat să valorificăm talentul elevilor noștri care s-au implicat în ilustrarea produselor finale sau în crearea logo-ului proiectului.

În concluzie, activitățile extrașcolare prin caracterul lor interdisciplinar, oferă cele mai eficiente modalități de formare a caracterului copiilor încă din grădiniță. Descoperind punctele forte și talentele elevilor noștri speciali îi ajutăm să se dezvolte frumos, să-și construiască stima de sine și să se integreze.

Bibliografie:

Țîru C. Maria, „*Pedagogia activităților extracurriculare*” – Suport de curs, Cluj-Napoca 2007
<https://www.enseignants.hachette-education.com/actualites/en-route-vers-lecole-inclusive-0>
[Integrarea școlară a elevilor cu CES | Didactic.ro](https://www.didactic.ro/)
[Integrarea copiilor cu cerințe educaționale speciale \(CES\) în școlile de masă – EDICT](https://www.edict.ro/)
<https://fantadys.com/>

Exemplu de bune practici în integrarea și evoluția elevului cu CES

Prof. înv. liceal, Doroftei Silvia - Andreea
Colegiul Tehnic „Miron Costin” Roman

„Educația de înaltă calitate îi formează pe oameni să învețe, să caute, să exploreze, să pună întrebări, să fie sensibili la frământările celorlalți, să facă față tuturor cerințelor societății, să contribuie la propria formare și să se dezvolte pe toate planurile”

John Amos Comenius

Adaptarea materialelor și a activităților la clasă face parte din munca mea zilnică. Sunt profesor de turism de 15 ani și m-am confruntat cu aceleași situații: puține materiale și elevi demotivați. Ca profesor, este extrem de frustrant să stau în fața elevilor și să nu primesc nici un feedback. Așa că mă gândesc la cum să schimb asta, să fac lecțiile și procesul învățării mai ușor și mai atractiv, să-i motivez pe elevi să învețe. Este o muncă destul de dificilă, însă nu imposibilă.

De-a lungul timpului am conștientizat că fiecare elev este unic și trebuie tratat în funcție de personalitate, situație familială, stare de sănătate. Un profesor trebuie să-i respecte pe toți elevii săi

și să facă ceea ce este bine să îi ajute, de aceea, este necesară o strategie de utilizare a activităților din clasă, de care pot beneficia toți elevii. Pe lângă acestea, o atmosferă prietenoasă în clasă îi ajută pe elevi să fie creativi, să-și exprime sentimentele și gândurile și, în final, toți elevii se cunosc mai bine, își respectă punctele forte și punctele slabe, nevoia lor de ajutor și nevoia lor de a fi tratați cu egalitate.

La orele de specialitate folosesc o gamă bogată de materiale de clasă, pe lângă organizarea tipurilor adecvate de interacțiune și folosesc o varietate de metode și tehnici de predare pentru a răspunde nevoilor diferiților cursanți. Materialele pot fi informative (informând elevul), instructive (ghidând elevul), experiențiale (oferind cursantului experiență), provocând (încurajând elevul) și exploratorii (ajutând elevul să facă descoperiri). Deoarece elevii au stiluri de învățare diferite și nevoi diferite, un profesor ar trebui să utilizeze un amestec de materiale pentru o predare de succes.

În luna septembrie 2021, când am primit în încadrare noua clasă de elevi am observat pe listă un elev cu CES. Am zămbit, conștientizând că aceste situații reprezintă pentru mine niște provocări spre perfecționare continuă.

Venea de la o școală generală unde profesorii nu s-au ocupat de el. Eram conștientă că întregul parcurs avea să fie unul dificil și că materialele trebuiau adaptate în permanență. Acela a fost punctul de plecare spre o călătorie extraordinară.

M-am izbit de mentalitatea părinților celorlalți elevi din clasă care erau deranjați de manifestarea gălăgioasă, de haosul cret uneori de acel copil deosebit. Însă, le-am explicat constant că și el merită șansa de a fi integrat în învățământul de masă, șansa de a învăța și de a absolvi învățământul profesional.

Am observat că elevul meu aparține în adevăratul sens al cuvântului era unicul din întreaga clasă care avea îndemânare la desen și în operarea calculatorului. Totodată, era dotat cu o memorie excepțională și era pasionat de matematică. Toate aceste abilități au conturat cu rapiditate procesul integrării în colectivul clasei. Ceilalți elevi au observat că poate mânui calculatorul mai repede decât ei, fiind solicitat de toți în cadrul proiectelor.

Am beneficiat și de ajutorul psihologului, fiind implicată în diferite activități extracurriculare și de remediere la o școală specială din oraș. Așadar pentru acest elev am realizat un program individual de lucru de două ore pe săptămână. La modulele de specialitate am realizat programe adaptate. Deoarece timpul scurs în cele două ore erau insuficiente, am decis să rămânem zilnic după ore pentru a lucra. Avea mare capacitate de rezolvare a fișelor de lucru, muncă dublată de părinți după ore acasă.

M-am confruntat adesea cu dificultăți din partea elevului legate de lipsa organizării, socializare dificilă, predispunere la accidente, adaptare dificilă la schimbări, hiperactivitate sau letargie, lipsa atenției.

Cum am reușit să depășim aceste situații? Ei bine, am pus accent pe modul de organizare al clasei axat pe centre de interes, am promovat interacțiunile dintre elevii clasei prin organizarea și aplicarea activităților de lucru în echipă, am adaptat materialele didactice în funcție de capacitatea elevilor și nu în ultimul rând am încercat să creez și să mențin o atmosferă relaxantă, de siguranță cu evidențierea reușitelor.

De menționat este faptul că a promovat la toate disciplinele, obținând note bune. Impresionant este că în fiecare săptămână de practică comasată era nerăbdător să participe la activitățile specifice unităților de cazare, fiind apreciat de agenții parteneri pentru implicare.

În prezent este în ultimul an de studiu, clasa a XI-a învățământ profesional. Se pregătește intens pentru susținerea examenului de atestate a competențelor profesionale.

Întrebarea mea este ce s-ar fi întâmplat cu acest elev dacă nu ar fi avut parte de dragostea și implicarea părinților și totodată de un colectiv de profesori dedicați? Succesul constă în implicarea tuturor, în adaptarea materialelor, dăruirea profesorilor, familiei, societății.

Existența copiilor cu CES nu trebuie ignorată deoarece ei pot fi reabilitați!

În cele ce urmează, am atașat un model de fișă de lucru la dirigiență, personalizată pentru elevul cu CES

Fișa de lucru „Emoții”

Scopul lucrării: Recunoașterea și exprimarea emoțiilor.

Conținut: Uneori, involuntar exprimăm emoții, sentimente fără să știm sensul deplin al acestora sau chiar importanța lor atât pentru noi înșine cât și pentru cei din jur. De aceea este important să conștientizăm și să ne îmbogățim vocabularul pentru a ne putea exprima mai ușor stările.

Tristețe	Fericire	Ofensă	Frică
Măhnire	Bucurie	Iritare	Neliniște
Confuzie	Plăcere	Plictiseală	Încordare
Tristețe	Veselie	Scos din sărite	Îngrijorare
Supunerea destinului	Satisfacție	Îngrijorare	Panică
Dezamăgire	Liniște	Repulsie	Sensibilitate
Nemulțumire	Mirare	Pisălogeală	Alarmă
Apatie	Ușurare	Ofensă	Șoc
Jignire	Încredere	Mânie	Pericol
Depresie	Zâmbet	Minciună	Frică
Epuizare	Exaltare	Detestare	Speriat
Istoveală	Emoționalitate	Spirit războinic	Încremenit de frică
Deprimare	În al șaptelea cer de fericire	A fierbe de furie	Terorizat
Nefericire	Optimism	Furie	
Greutate	Entuziasm		
Ghinion	Dorință		
Ruşine	Fericire		
Împovărare	Pasiune		
Umilință	Energie		
Disperare	Agerime		
Durere			

Sarcina de lucru: Distribuți emoțiile pe următoarele categorii: tristețe, fericire, ofensă, frică.

TRISTEȚE	FERICIRE	OFENSĂ	FRICĂ

Bibliografie

1. JINGA Ioan, NEGREȚ Ion, *Învățarea eficientă*, Editura Editis, București, 1994
2. OKON Wincenty, *Învățământul problematizat în școala contemporană*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1978
3. ROCO Mihaela, *Creativitatea și inteligența emoțională*, Editura Polirom, 2001
4. SALADE Dumitru, *Educație și personalitate*, Casa Cărții de știință, Cluj - Napoca, 1995
5. SAVATER Fernando, *Curajul de a educa*, Editura Arc, 1997
6. STOICA Ana, *Creativitatea elevilor. Posibilități de cunoaștere și educare*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1983

Impactul activităților extrașcolare asupra evoluției psihocomportamentale a elevilor cu CES

Profesor învățământ preșcolar : Drăghiciu Florentina
Școala Gimnazială Nr.88, Sector 3, București

Educația este un proces complex care implică nu doar transmiterea de cunoștințe academice, ci și dezvoltarea abilităților sociale, emoționale și comportamentale. Pentru elevii cu Cerințe Educaționale Speciale (CES), care pot avea diverse nevoi și dificultăți, participarea la activități extrașcolare poate fi un element crucial în dezvoltarea lor globală. În acest eseu, vom explora impactul pe care activitățile extrașcolare îl pot avea asupra evoluției psihocomportamentale a acestor elevi. Cerințele Educaționale Speciale (CES) includ o gamă largă de condiții și tulburări care afectează învățarea și dezvoltarea unui elev. Acestea pot include, dar nu se limitează la, tulburări de spectru autist, tulburări de învățare, tulburări de atenție și hiperactivitate (ADHD), tulburări de limbaj și comunicare, precum și alte nevoi speciale.

Activitățile extrașcolare reprezintă oportunități pentru elevi de a se implica în diverse activități în afara programului școlar regulat. Acestea pot include sporturile, cluburile de interes, corurile, teatrul, activitățile artistice și multe altele. Pentru elevii cu CES, participarea la aceste activități poate oferi numeroase beneficii în ceea ce privește dezvoltarea lor psihocomportamentală.

Participarea la activități extrașcolare oferă elevilor cu CES oportunitatea de a interacționa cu colegi în afara mediului școlar formal. Aceste interacțiuni pot fi mai puțin presante și mai prietenoase decât cele din sala de clasă, permițând elevilor să experimenteze și să practice abilități sociale într-un mediu mai relaxat. De exemplu, un elev cu tulburare de spectru autist ar putea întâmpina dificultăți în a citi și interpreta semnalele sociale într-un mediu școlar aglomerat, dar ar putea găsi mai ușor să comunice și să interacționeze în cadrul unui club de interes, unde interesele comune creează un teren comun pentru interacțiuni.

Elevii cu CES pot avea dificultăți în gestionarea emoțiilor și a stresului din cauza diferitelor condiții cu care se confruntă. Participarea la activități extrașcolare oferă o modalitate sănătoasă de a canaliza și de a gestiona aceste emoții. De exemplu, un elev cu ADHD poate avea dificultăți în stăpânirea impulsurilor și în gestionarea nivelului de energie. Prin implicarea într-o activitate sportivă, acesta poate învăța să-și dirijeze energia într-un mod pozitiv și să-și controleze impulsurile, contribuind astfel la o gestionare mai eficientă a emoțiilor. Succesul în activitățile extrașcolare poate consolida încrederea în sine și stima de sine a elevilor cu CES. Pentru un elev cu tulburări de învățare, care s-ar putea simți adesea frustrat sau dezamăgit în mediul academic, obținerea de realizări în afara școlii poate fi o sursă de mândrie și satisfacție. De exemplu, un elev cu dislexie care descoperă că are un talent natural pentru desen sau pictură în cadrul unui atelier de artă poate dobândi o nouă perspectivă asupra propriei sale valori și abilități.

Participarea la activități extrașcolare care implică lucrul în echipă poate fi extrem de benefică pentru elevii cu CES. Aceste activități oferă oportunități de a învăța abilități de colaborare, comunicare și negociere, care sunt esențiale în viața cotidiană și în mediul de lucru. De exemplu, un elev cu tulburare de hiperactivitate și deficit de atenție (ADHD) ar putea avea dificultăți în menținerea atenției și în respectarea sarcinilor într-un mediu școlar tradițional, dar ar putea excela într-o echipă sportivă unde este necesară colaborarea strânsă și coordonarea acțiunilor. Pentru mulți elevi cu CES, sentimentul de izolare socială și lipsa apartenenței pot fi provocări semnificative. Participarea la activități extrașcolare oferă oportunități de a construi relații sociale pozitive și de a simți că fac parte dintr-o comunitate mai largă. De exemplu, un elev cu tulburare de limbaj și comunicare ar putea găsi dificultăți în stabilirea și menținerea legăturilor sociale în timpul pauzelor de la școală, dar ar putea dezvolta prietenii solide și relații de încredere în cadrul unui club de teatru sau al unei echipe sportive.

Activitățile extrașcolare joacă un rol crucial în dezvoltarea psihocomportamentală a elevilor cu Cerințe Educaționale Speciale. Prin oferirea unor oportunități de interacțiune socială, gestionare a emoțiilor, creștere a încrederii în sine, dezvoltare a abilităților de colaborare și reducere a izolării sociale, aceste activități contribuie la promovarea unei stări de bine și la îmbunătățirea calității vieții pentru acești elevi. Este esențial ca școlile și comunitățile să recunoască importanța activităților extrașcolare pentru dezvoltarea holistică a elevilor cu CES și să le ofere sprijin și resurse adecvate pentru a participa și a beneficia de aceste activități valoroase.

Copiii cu cerințe educative speciale necesită un sprijin suplimentar, activități specifice pentru realizarea sarcinilor învățării, care diferă de activitățile și modul de abordare al majorității copiilor. Acești copii se confruntă cu diferite tipuri de dificultăți:

- dificultăți de deplasare și mișcare, pentru cei cu dizabilități fizice;
- dificultăți de exprimare, comunicare și orientare în spațiu, pentru cei cu deficiențe
- dificultăți de adaptare la modul de viață cotidian și la exigențele vieții sociale, pentru copiii cu dizabilități mintale;
- dificultăți de ordin psihologic și social manifestate în bariere psihologice, care apar între persoanele cu și fără dizabilități, ca urmare a dificultăților întâmpinate în activitățile cotidiene, profesionale sau sociale, precum și din cauza unor prejudecăți sau a unor reprezentări de formate cu privire la posibilitățile și activitatea persoanelor cu dizabilități.

Într-o abordare incluzivă, toți elevii trebuie considerați la fel de importanți, fiecăruia să îi fie valorificate calitățile, pornind de la premiza că fiecare elev este capabil să realizeze ceva bun. În strânsă legătură cu expresia “copii cu nevoi speciale” se află principiul egalizării șanselor care se referă la procesul prin care diversele sisteme ale societății și mediului, ca, de pildă, serviciile, activitățile, informațiile, documentarea sunt puse la dispoziția tuturor și, în particular, a persoanelor cu nevoi speciale. Egalizarea șanselor trebuie înțeleasă ca drept al persoanelor și copiilor cu nevoi speciale de a rămâne în comunitate și de a primi sprijinul necesar în cadrul structurilor obișnuite de educație.

Ca și concluzie, pentru a putea crea o lume mai bună, în care toți oamenii să fie și să se simtă egali, este necesar ca fiecare să fie dornic de a primi cu brațele deschise orice persoană, indiferent de cât de diferită este, iar pentru ca acest lucru să fie posibil este necesar să existe comunicare și o dorință de a acumula cât mai multe metode pentru a integra persoanele cu CES.

Bibliografie:

1. Gherguț, A. (2006), Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Strategii diferențiate și incluzive în educație. Iași: Polirom.
2. Ghid pentru profesori. Să înțelegem și să răspundem la cerințele elevilor din clasele incluzive (2002), UNESCO, Editura RO MEDIA, București.
3. Vrasmaș, E., Nicolae, S., Vrasmaș, T., (2008), Pași spre educația incluzivă în România, București, UNICEF.

Proiect de schimb de experiență interșcolar ”Autorul meu de suflet”

Prof. Enea Nicoleta Laura
Școala Gimnazială Nr. 1,
Gura Humorului, jud. Suceava

ARGUMENT

„Autorul meu de suflet” este un proiect de schimb de experiență interșcolar care urmează să se desfășoare timp de o lună- februarie 2024. El constă dintr-o serie de activități ce se pot reuni într-un proiect mai amplu în care participanții (cerc/club de lectură, clasă sau școală) își propun documentarea asupra unui autor din literatura română, ales ca „autorul de suflet” al grupului. Punctul de vârf va fi Ziua națională a lecturii, 15 februarie, pentru care vom propune un program comun pe grupul de pe facebook la care sunt invitați să participe toți elevii din Școala Gimnazială Nr.1 Gura Humorului.

Acest proiect urmărește stimularea interesului elevilor pentru lectură, iar prin schimbul real de experiență dintre participanți, urmărim să-i convingem pe copii de valoarea culturală și spirituală a cărții, să-i determinăm să descopere și să înțeleagă că ele sunt rodul marilor spirite ale omenirii și că, la urma urmei, pot deveni cei mai fideli prieteni ai acestora.

TIPUL DE PROIECT VIZAT:

Proiect educativ de **schimb de experiență interșcolar în vederea dezvoltării abilităților de lectură.**

SCOPUL PROIECTULUI:

Derularea unei/unor activități/proiecte de lectură/concursuri care urmăresc cunoașterea aprofundată a unui autor sub multiple aspecte: context, biografie, operă, receptare, surse de informare etc. în scopul punerii în valoare a unor scriitori români (clasici și actuali, canonici sau de patrimoniu, studiați în școală sau nu), prin prisma influenței pe care o au asupra cititorului.

DURATA PROIECTULUI:

Proiectul se va desfășura în perioada FEBRUARIE 2024 în activități cu frecvență și durată variabilă, de la 30 de minute.

PARTENERI

Biblioteca orașenească Gura Humorului

GRUPUL ȚINTĂ:

● Beneficiari direcți:

- elevi de toate vârstele, precum și consilierilor de lectură, altor profesori, bibliotecarilor, părinților și unor invitați speciali

Elevi cu CES din medii defavorizate:

- Școala Gimnazială Nr. 1 Gura Humorului - clasele a 8-a A și a 8-a C - coordonator prof. Enea Laura Nicoleta

8a - 16 elevi

8C- 19 elevi

4 elevi cu CES din clasele a 8-a: Marin Florina, Gafița Denis, Vajaila Petrișor, Vajaila Ciprian

6B - 19 elevi **din care 5 cu CES**

- Centrul Școlar de Educație Incluzivă *Sf. Andrei* - coordonatori prof. Istrate Isabella Maria și prof. Sabin Rybanna Elena

Clasa a VI-a C – diriginte prof. Istrate Isabella Maria

Clasa a VII-a D – diriginte prof. Sabin Rybanna Elena

- *Beneficiari indirecti:*

-elevi de la Școala Gimnazială Nr. 1 Gura Humorului și de la Centrul Școlar de Educație Incluzivă *Sf. Andrei*

-părinți

-comunitate

LOCUL DE DESFĂȘURARE A ACTIVITĂȚILOR:

a. în spațiul real: în clasă, școală, muzee, case memoriale, biblioteci, librării;

b. în spațiul virtual, pe grupul de Facebook al lecturiadelor

PROGRAM DE ACTIVITĂȚI

1. Lansarea proiectului la nivelul școlii.
2. Completarea chestionarului privind interesele de lectură de cât mai mulți elevi.
3. Vizite de documentare la bibliotecă, case memoriale, muzee de literatură; liste bibliografice realizate în biblioteci sau cu ajutorul internetului,
4. Lectura din textele autorului (beletristică, jurnale, memorii, articole), urmată de discuții; lectura unor biografii (romanțate sau nu) sau a altor surse de informare – articole, studii;
5. Realizarea într-un spațiu anume ales a unei expoziții cu cărțile autorului și cu studii despre autor; crearea unor expoziții virtuale; punerea la dispoziția tuturor elevilor din școală a unor fragmente de texte și propunerea unor discuții sau concursuri pe marginea lor; crearea unei pagini de Facebook a autorului, realizarea unor conexiuni cu alți scriitori români sau străini; scrisori și interviuri reale sau imaginare cu autorul; dramatizări, ilustrarea unor fragmente de texte, propunerea de coperte pentru cărțile autorului, booktrailer;
6. Experimentarea unor exerciții de scriere creativă în stilul scriitorului sau, din contră, parodiindu-l;
7. Postarea pe grupul lecturiadei de descrieri de activități însoțite de link-urile unde se pot viziona; postarea pe pagina Cărți de Top a unor recenzii/prezentări de cărți ale „autorului de suflet” etc.
8. **Concurs** - Criterii pentru premiere: 1. respectarea condițiilor impuse prin regulament referitoare la scop, conținut și formă; 2. autenticitatea materialelor; 3. adecvarea și varietatea produselor media; 4. calitatea documentării/ utilizarea corectă cu respectarea drepturilor de autor a surselor; 5. originalitatea produselor; 6. capacitatea de persuasiune în promovarea proiectului atât în mediul real, cât și în cel virtual.
9. **Premiere:** Diplome de participare/ cărți.
10. Activitatea ZICI – 1 februarie 2024
12. ZIUA LECTURII - 15 februarie 2024

REZUMATUL ACTIVITĂȚILOR

Ziua Internațională a Cititului Împreună, a debutat la Biblioteca Orășenescă Gura Humorului, în prezența elevilor clasei a VI-a A de la Școala Gimnazială Nr.1, ce s-au bucurat de lectura autoarei Ioana Bocicu.

Activitățile propuse s-au desfășurat conform planificării în sălile de clase și în bibliotecile școlilor participante la proiect.

În data de 15 februarie elevii au comunicat online și au prezentat autorii preferați folosind platformele Wordart și Mentimeter.

REZULTATE AȘTEPTATE:

- valorificarea de către elevi și cadre didactice a informațiilor obținute în timpul derulării proiectului;
- implicarea tuturor elevilor în acțiuni de participare și colaborare;
- albume cu fotografii reprezentând momente din desfășurarea activităților;
- realizarea de expoziții cu lucrări și produse confecționate în cadrul proiectului
- realizarea unui jurnal- revistă pe baza proiectului;
- valorificarea revistei pentru sporirea bazei didactico-materială a claselor implicate și creșterea calității procesului de învățământ.
- postarea unor activități pe grupul lecturiadei și realizarea unui schimb de experiență cu alți colegi, prin postarea unor recenzii/prezentări.

RESURSE:

a. Materiale :

- Cărți de lectură
- hârtie colorată, carton; acuarele, plastelină, creioane colorate, caiet de desen, lipici, aracet, calculator conectat la internet, auxiliare, material textil, poze, jetoane, planșe.

b. Umane:

- cadrele didactice implicate în proiect
- elevii cu deficiență mintală și elevi cu adaptare curriculară implicați în proiect
- părinții elevilor implicați în proiect

c. Financiare: autofinanțare

EVALUARE:

Evaluarea sistematică a abilităților practice ale elevilor acumulate în cadrul acestui proiect.

Expoziție cu lucrările realizate în cadrul proiectului.

Revistă-jurnal al proiectului.

MEDIATIZARE:

- Prezentarea pe [pagina de facebook](#) a școlii.

Proiect educațional extracurricular „O zi la Ograda veseliei- excursie”

Profesor învățământ preșcolar Erofei Claudia-Aurelia

ARGUMENTUL PROIECTULUI

După cum știm toți copiii sunt fascinați de lumea animalelor, fie ele domestice, sălbatice sau marine. Doresc să cunoască aproape totul despre animale, modul de viață, hrană, adăposturile acestora. De aceea au tot timpul câte ceva de povestit despre animalele cu care se întâlnesc în ograda bunicilor, în pădurile din țara noastră, la circ, la zoo, la delfinariu etc.

Văzându-le fericirea cu care povestesc lucruri noi din lumea animalelor am hotărât împreună să derulăm un proiect tematic „Animale de la fermă”.

Experiența cognitivă a copiilor se adâncește pe baza observării directe a obiectelor și fenomenelor în mediul lor natural. Pentru a facilita acest contact nemijlocit, am organizat activități specifice, printre care excursia la **Ograda Veseliei**.

Ferma oferă posibilitatea de a petrece o zi plăcută împreună cu copiii și de a-i introduce în frumoasa lume a animalelor aflate în mediul lor natural. Copiii pot călări ponei, se pot juca în locurile special amenajate, pot desfășura diferite activități sportive și pot afla mai multe despre viața animalelor la o fermă, despre cum trăiesc, cum se hrănesc cu mâncare sănătoasă și naturală. De asemenea, se pot bucura de aerul curat, în plin câmp, departe de civilizație.

Pe lângă aceste aspecte se evidențiază și caracterul relaxant, recreativ al acestor activități care creează copilului posibilitatea de a se manifesta liber, de a socializa într-un cadru plăcut, care-i stimulează curiozitatea și dorința de cunoaștere. Aceste activități contribuie la socializarea copiilor precum și la sensibilizarea acestora în fața frumosului din natură, artă, determinându-i să-și exprime liber gândurile, sentimentele, ideile.

Frumosul din natură, manifestat în culori și forme sonore are o influență binefăcătoare asupra copiilor. Necesitatea familiarizării directe, prin contactul nemijlocit al copiilor cu spectacolul sublim al naturii de „dincolo de zidurile grădiniței” a devenit un imperativ major al procesului instructiv-educativ din grădiniță. Pentru aceasta am planificat la grupă o serie de activități extracurriculare care să contribuie la îmbogățirea cunoștințelor copiilor cu aspecte concrete din natură și mediul înconjurător. Experiența cognitivă a copiilor se adâncește pe baza observării directe a obiectelor și fenomenelor în mediul lor natural. Pentru a facilita acest contact nemijlocit am organizat activități specifice, printre care excursia la o fermă de animale.

SCOPUL PROIECTULUI:

- Dezvoltarea capacității copiilor de cunoaștere și înțelegere a mediului înconjurător, precum și stimularea curiozității pentru investigarea acestuia;
- Formarea reprezentărilor simple despre condițiile de viață ale plantelor și animalelor de la o fermă.

OBIECTIVE

- Să descopere elementele componente ale mediului înconjurător;
- Să observe animale domestice în mediul natural de viață;
- Să cunoască elemente ale activității unei ferme de animale;
- Să aplice norme de comportare civilizată;
- Să dovedească abilități de comunicare.

GRUP-ȚINTĂ

- Preșcolarii grupei
- Educatoarele grupei
- Părinții

RESURSE TEMPORALE

Durata proiectului este de o zi

CONȚINUTUL PROIECTULUI

- DOCUMENTAREA

Se vor purta discuții cu părinții copiilor pentru organizarea excursiei

- LANSAREA OFERTEI CĂTRE SPONSOR

Găsirea firmei de transport, stabilirea datei excursiei;

Informarea părinților asupra: vizitelor planificate, traseului excursiei, cost, data și locul.

- ÎNCHEIEREA PROTOCOLULUI CU SPONSORUL CARE FINANȚEAZĂ EXCURSIA
- ÎNTOCMIREA PROIECTULUI ȘI ÎNAINȚAREA ACESTUIA SPRE ANALIZA ȘI APROBARE

DESFĂȘURAREA PROIECTULUI

- - lansarea proiectului în rândul părinților în cadrul întâlnirii cu părinții;
- - găsirea firmei de transport, negocierea costului și stabilirea datei excursiei;
- - informarea părinților despre traseu, transport, cost, data deplasării;
- - instructajul colectivului de copii privind normele de călătorie, de comportament și educație sanitară

METODE SI TEHNICI DE LUCRU: conversația, observația, explicația, învățarea prin descoperire.

RESURSE UMANE:

EDUCATOARE

Inițiază și concep proiectul;

- Înaintează proiectul la directorul unității pentru avizare;
- Derulează activitățile proiectului;
- Stabilesc relațiile cu firma de transport prin intermediul căreia organizează deplasarea;
- Lansează oferta către părinți, sponsori, director;
- Realizează documentația proiectului;
- Realizează instructajul părinților și copiilor;

Părinții copiilor

- Participă la acțiunile proiectului

Asistenta medicală a unității - realizează instructajul medical al copiilor și părinților

Copiii grupei – participanți și beneficiari

SUSTENABILITATEA PROIECTULUI: formularea unor concluzii despre impactul proiectului asupra copiilor și pe viitor vom organiza alte excursii care să vizeze puncte turistice, istorice, geografice etc. în scopul extinderii sferei de reprezentări a copiilor.

Rolul terapeutic al activităților extracurriculare constă în faptul că prin ele se poate realiza mai ușor socializarea copiilor cu CES. În funcție de specificul lor, aceste activități dezvoltă la copiii implicați priceperi, deprinderi și abilități cognitive și comportamentale, mult mai solide. Desfășurându-se în afara sălii de grupă, ele permit contactul direct cu realitatea socială. Activitățile extracurriculare de tipul vizitelor, excursiilor și drumețiilor, permit dezvoltarea relațiilor interpersonale și o mai bună relaționare a copiilor cu societatea; sporirea interesului de cunoaștere a frumosului din natură, artă și societate; formarea și dezvoltarea unor sentimente de prețuire a mediului natural în vederea adoptării unui comportament ecologic.

Prin excursiile și drumețiile organizate de grădiniță se urmărește și întărirea/călirea organismului, formarea unor deprinderi de igienă și de comportare civilizată. Se mai are în vedere educarea copiilor în spiritul colectivului prin subordonarea interesului individual față de cel colectiv, educarea spiritului de ordine și disciplină.

Prin proiectul propus, se dorește ca noțiunile teoretice însușite la activitățile desfășurate în grădiniță să fie completate cu exemple/ activități practice.

Bibliografie:

-Curriculum pentru Educația Timpurie, 2019

<https://www.dascalidedicati.ro/impactul-activitatilor-extrascolare-la-copiii-cu-cerinte-speciale/>

EDUCAȚIA PENTRU TOȚI- COPIL CA TINE SUNT SI EU!

Prof. Funduianu Mihaela

Liceul „Ștefan D. Luchian”/ Grădinița cu P.N.Nr.1 Ștefănești/Botoșani

Școlile trebuie să primească toți copiii, fără nici o deosebire privind condițiile lor fizice, sociale, emoționale, lingvistice sau de altă natură. Acestea se referă și la copiii cu dizabilități sau talentați, copiii străzii și copiii care muncesc, copii din populații îndepărtate sau nomade, copii aparținând minorităților lingvistice și etnice...(Declarația de la Salamanca asupra educației cerințelor speciale adoptată la conferința mondială „Acces și calitate” organizată de UNESCO și Ministerul Educației din Spania, 7-10 iunie 1994).

Alături de copiii din școlile de masă, cresc și se dezvoltă și o altă categorie de copii și anume, cei cu cerințe sau nevoi speciale (CES). Fiecare copil prezintă particularități individuale și de relație cu mediul, trăsături care necesită o evaluare și o abordare personalizate. Copiii cu deficiențe au și ei aceleași trebuințe de bază în creștere și dezvoltare ca toți copiii: nevoia de afectivitate și securitate, de apreciere și întărire pozitivă, de încredere în sine, de responsabilitate și independență. Incluziunea lor, integrarea socială și educarea acestora necesită solidaritate între instituții și oameni, compasiune, respectul acordat necondiționat persoanei umane și nediscriminare.

Fiecare copil are dreptul fundamental la educație și fiecărui copil trebuie să i se ofere șansa de a ajunge și de a se putea menține la un nivel acceptabil de învățare. Educația copiilor cu cerințe educative speciale este o sarcină care trebuie împărțită între părinții acestora și profesioniștii. O atitudine pozitivă din partea părinților favorizează integrarea școlară și socială. Părinții au nevoie de sprijin pentru a-și putea asuma rolul de părinți ai unor copii cu cerințe educative speciale; școlile și implicit grădinițele trebuie să includă în procesul de învățământ toți copiii, indiferent de condițiile fizice, intelectuale, sociale, emoționale sau de altă natură.

În calitatea mea de educatoare am fost pusă de multe ori, în fiecare an, în situația de a avea în grupă copil/ copii cu cerințe educative speciale și, în astfel de situații am încercat să găesc cele mai bune metode de predare-învățare pentru a-i determina pe toți educabilii să se implice conștient în activitățile derulate în cadrul programului educativ. Copiii cu CES pot fi integrați cu succes în grădiniță și apoi în școală, ajutându-i astfel să ajungă adulți independenți și fericiți.

Educația incluzivă înseamnă sprijin și educație pentru toți, grijă și atenție pentru fiecare. O grădiniță incluzivă se adaptează nevoilor și particularităților copiilor. Centrul preocupărilor este în a oferi ocazii de învățare și dezvoltare fiecăruia în parte, pentru că fiecare este important. Curriculum-ul este flexibil, deschis și permite adaptări succesive. Nu copilul se conformează curriculum-ului, ci acesta este un instrument pentru a sprijini dezvoltarea copilului. Devine mai important să stabilim procesul prin care se dezvoltă competențele, capacitățile, cunoștințele, comportamentele și atitudinile, decât conținutul prin care o facem. Desigur, când se prezintă educația incluzivă în grădiniță ne gândim în primul rând la copiii cu CES. O educație de calitate la vârstele preșcolare este o educație timpurie care se materializează în intervenții adecvate care previn și ameliorează condițiile care pun copiii în situații de risc și care pot duce la întârzierea sau chiar la decalarea dezvoltării. Pentru a înțelege și explica mai concret cum se realizează educația pentru toți în învățământul preșcolar putem porni de la o serie de premise: orice grădiniță este terenul unei învățări timpurii a regulilor sociale și punctul de demarare a programelor proiectate și planificate la nivel general pentru integrarea educațională și socială a tuturor copiilor; programul educativ al grădiniței trebuie să fie flexibil și deschis către răspunsuri adecvate individualizate și personalizate (educația pentru toți se sprijină pe un curriculum flexibil și deschis, care pornește de la cerințe educative ale copiilor reali, nu imaginari, de la particularitățile și caracteristicile personale ale copiilor pentru a sprijini dezvoltarea adecvată); instituția de educație preșcolară nu poate face față singură cerințelor multiple ale unui program eficient de educație. Grădinița își poate îndeplini sarcinile de lucru numai în parteneriat cu familia și cu comunitatea. Parteneriatul presupune respect reciproc, acceptare, toleranță și lipsa judecăților de valoare, a prejudecăților cu privire la situația economică, socială sau educațională a părinților. Dacă se realizează cu adevărat un parteneriat, se poate vorbi de o construcție comună de relații din care educatoarele primesc informații, părinții câștigă experiență, iar copiii cresc mai bine și mai siguri pe ei. Pentru a putea răspunde diversității și unicității copiilor și a asigura educația tuturor, este nevoie să se orienteze pozitiv atitudinea, limbajul și metoda pedagogică. Un adevăr fundamental la acest nivel este acordarea șanseii la stimulare și formare a fiecăruia. Copilul preșcolar este actorul unui proces de formare în care fiecare gest, privire, cuvânt din partea adulților cu care vine în contact poate să îi influențeze imaginea de sine. Este firesc ca programul din grădiniță să îi ofere șansa de a se forma într-un sens pozitiv, cu încredere în forțele sale. Contează foarte mult aprecierile educatoarei, apelativele, modul pozitiv sau negativ în care ea reacționează la acțiunile copilului. Un alt element important este participarea tuturor copiilor la programul educativ. Fiecare după forțele și posibilitățile sale. Copiii sunt diferiți, capacitățile lor sunt diferite, dar în grupul de la grădiniță fiecare poate avea

un loc, un rol și o valoare. Dacă educatoarea realizează faptul că fiecare copil poate învăța – în ritmul, stilul și cu caracteristicile sale – îi va fi ușor să sprijine copiii cu CES.

Primirea în grupă a copilului cu cerințe educative speciale, atitudinea față de el trebuie să păstreze o aparență de normalitate, copilul trebuind să fie tratat la fel cu ceilalți copii din grupă. Conduita și atitudinea educatoarei trebuie să demonstreze celorlalți copii că i se acordă șanse egale preșcolarului cu dizabilități. De aceea trebuie să exprime aceleași așteptări și să stabilească limite similare în învățare ca și pentru ceilalți copii din grupă. Ea trebuie să își asume rolul de moderator, să promoveze contactul direct între copiii din grupă și să direcționeze întrebările și comentariile acestora către copilul cu cerințe educative speciale. De asemenea, trebuie să-i încurajeze și să-i stimuleze ori de câte ori este nevoie pe aceștia, dându-le încrederea în forțelele proprii, în propria reușită în acțiunile întreprinse, evidențiind unele abilități sau interese speciale lor în dezvoltarea și sprijinirea cărora trebuie implicate și familiile copiilor. Copiii cu cerințe educative speciale integrați în programul grădiniței trebuie să dispună de o bună colaborare între educatoare, părinți, psihologi și profesorul logoped. Părinții sunt parteneri la educație pentru că dețin cele mai multe informații despre copiii lor. Relația de parteneriat între părinți și grădiniță presupune informarea părinților cu privire la programul grupelor, la conținuturile și metodele didactice, dar presupune și întâlniri cu aceștia, participări la expoziții, excursii, serbări, vizite, etc., în care sunt implicați proprii lor copii. Această relație a grădiniței cu părinții copiilor cu cerințe educative speciale este necesară și benefică, ea furnizând, informațional, specificul dizabilității preșcolarului, precum și date despre contextul de dezvoltare a acestuia. Părinții informează grădinița și despre factorii de influență negativă care ar trebui evitați (fobii, neplăceri, stimuli negativi, atitudini care determină inhibarea / izolarea copiilor). Angajarea și responsabilizarea familiei în educația copiilor este fundamentală pentru reușita participării la programul instructiv-educativ al grădiniței. La orice copil, în mod particular la copiii cu dizabilități, gradul de interes și de colaborare a părinților cu grădinița este, cel mai adesea, proporțional cu rezultatele obținute de aceștia. De aceea, putem afirma că familia este primul educator și are cel mai mare potențial de modelare.

Pe lângă documentele cu evaluări de la specialiști, profesorul trebuie să proiecteze și să implementeze diverse activități de evaluare a elevului cu CES, să întocmească programe de recuperare, planuri de intervenție personalizate... Până la joc, pașii metodici ar fi: observarea directă a copilului și interviul cu părinții și terapeutii, studierea documentelor de diagnostic și a recomandărilor primite de la specialiști; totul pentru cunoașterea competențelor reale ale celui mic, pentru a depista tipul de inteligență care primează, modul de învățare, aspecte care îl motivează în viața de zi cu zi. Adaptarea programei școlare este un document de maximă importanță, ce trebuie elaborat de profesorul de sprijin desemnat de CJRAE, în colaborare cu cadrul didactic. Ea poate suferi modificări constatăte, în funcție de evoluția copilului pe parcursul unei unități de învățare sau al unui semestru. O planificare nu poate porni, așa cum era tradițional, de la conținuturi, ci de la personalitățile copiilor, de la caracteristicile și particularitățile lor ca persoane și ca grup. Modelul etalon, perfect, devine un simplu reper și nu un criteriu de acțiune sau de excludere. Pe de altă parte, grădinița, ca instituție, nu poate face față singură cerințelor multiple ale unui program eficient de educație. Este nevoie de un parteneriat între grădiniță- familie- comunitate, de o construcție comună în folosul copilului, fără prejudecăți, bazată pe respect reciproc, acceptare, toleranță, indiferent de situația economică, socială sau educațională a părinților. Educatoarea, la rândul ei, trebuie să răspundă diversității și unicității fiecărui copil, să-și orienteze pozitiv atitudinea, limbajul și metodele pedagogice. Copilul preșcolar se află într-un proces de formare în care fiecare gest, fiecare cuvânt, fiecare privire din partea adulților care îl înconjoară poate să îi influențeze imaginea de sine. Este foarte importantă atitudinea educatoarei la acțiunile copilului, apelativele, aprecierea pozitivă sau negativă, pentru a-i da copilului încredere în forțele proprii.

În concluzie, pentru abordarea unei educații incluzive în grădiniță, educatoarea trebuie să respecte următorii pași: să elaboreze un plan de dezvoltare a grădiniței în care să se precizeze concret parteneriatul cu familia și comunitatea; să fie pregătit întregul personal al grădiniței pentru a primi toți copiii, fără discriminări; să asigure un climat primitiv și deschis prin organizarea mediului educațional cât mai eficient și stimulator; să aibă discuții, în prealabil, cu copiii pentru a se accepta

unii pe alții, pentru a negocia, a colabora și a lucra împreună; să asigure un curriculum flexibil și deschis la care să aibă acces și părinții; să evalueze fiecare copil prin observație directă și indirectă pentru a asigura participarea lui adecvată la activitățile curriculare; să asigure accesul tuturor copiilor la programul grădiniței, dar și la modificările și adaptările acestuia; să asigure participarea tuturor familiilor la decizii și acțiuni în favoarea tuturor copiilor; să evalueze permanent și periodic progresele pe care le fac toți copiii, nu numai din punctul de vedere al achizițiilor intelectuale, dar și al relațiilor sociale, al cooperării și colaborării, al dezvoltării imaginii de sine și încrederii în forțele proprii; să elaboreze planuri individualizate, personalizate pentru copiii care au nevoie de sprijin în anumite componente ale dezvoltării și la anumite momente; să ajusteze permanent curriculumul pentru a-l adapta la nevoile educative ale copiilor; să realizeze un permanent schimb de idei, experiențe și soluții cu celelalte colege, din grădiniță sau din alte instituții, precum și cu familiile copiilor. Este insuficient ca într-o grupă să fie integrat un copil cu CES pentru a spune că acolo se dezvoltă o educație incluzivă. Este nevoie de o proiectare care să implice toate activitățile, de parteneriat educațional și de practici educative adecvate care să se adreseze tuturor copiilor. Este necesar ca toată grădinița să se schimbe. Activitățile, jocurile care m-au ajutat cel mai mult la integrarea copiilor mei cu autism, la dezvoltarea stimei de sine, au fost în special cele axate pe mișcare, cele muzicale, logico-matematice, de stimulare senzorială, jocurile de socializare, de autonomie personală, de dezvoltare cognitivă și, mai târziu, concursurile. Numită ludoterapie, terapie ocupațională, acțiunea de stimulare a autonomiei personale se poate face și la grădiniță/școală, nu numai la ședințele de terapie individuală, doar că un pic altfel, împreună cu elevii tipici! Gândirea, memoria, atenția, motivația, creativitatea reprezintă elemente esențiale în obținerea reușitei școlare. Copilul cu CES trebuie să urmeze o programă adaptată conform cu nivelul dezvoltării sale intelectuale. Cadrul didactic poate folosi însă câteva trucuri, care-l vor ajuta pe cel mic să învețe cu ușurință: folosirea în predare a mijloacelor audio-vizuale (în cazul copiilor cu ADHD și autism au un randament destul de bun); evaluarea prin metoda proiectelor (și nu prin teste de evaluare clasice care de obicei au și limită de timp în rezolvarea lor); jocuri de sinteză perceptuală în cadrul software-ului educativ (manuale digitale); înlocuirea scrisului de mână cu cel de tipar sau chiar folosirea calculatorului la majoritatea materiilor; alegerea diverselor jocuri didactice precum: jocuri cu elemente de abstractizare și generalizare, jocul omisiunilor (excluderea elementelor nepotrivite dintr-un ansamblu/ sesizarea elementelor lipsă dintr-un ansamblu); jocuri asociative („Jocul categoriilor”, „Familia de animale”, „Salata de legume”, „Care este casa lui?”, „La ce folosește ...?”); – jocul ghicitorilor. Exemple de jocuri care pot fi folosite în procesul de integrare a elevilor cu cerințe educaționale speciale în învățământul de masă sunt nenumărate; ele pot fi folosite la absolut orice materie, în pauze, în cadrul activităților extrașcolare.

Starea de bine pe care o trăiește la grădiniță un copil este cea mai puternică armă pentru integrare și pentru obținerea succesului școlar.

Bibliografie:

Declarația de la Salamanca asupra educației cerințelor speciale adoptată la conferința mondială „Acces și calitate” organizată de UNESCO și Ministerul Educației din Spania, 7-10 iunie 1994

T. M. Pădurean, ***Problema solidarității***, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj Napoca 2013

A. Roșan, (coord.), ***Psihopedagogie specială. Modele de evaluare și intervenție***, Ed. Polirom, Iași 2015

OECD, ***Politici în educație pentru elevii în situație de risc și pentru cei cu dizabilități din Europa de Sud-Est***, Paris 2007

Învățământ de calitate pentru elevii cu nevoi speciale prin programul Erasmus+

prof. Loredana-Elena Gașpar

prof. Alina-Mirela Crăciun

Colegiul Tehnic "Alexandru Ioan Cuza" Suceava

Proiectul Erasmus + „*Stronger through Education for the Needs of our Student*” (S.E.N. Students), acord de grant 2022-1-RO01-KA220-SCH-000087664, coordonat de Colegiul Tehnic „Alexandru Ioan Cuza” Suceava și având ca parteneri unități școlare din Norvegia, Portugalia, Italia, Franța și Turcia are drept scop integrarea școlară și socială a elevilor cu cerințe educaționale speciale prin activități de creștere a motivației pentru învățare, de consiliere și orientare în carieră având drept principiu de bază egalitatea de șanse.

Până în prezent, au avut loc 4 mobilități în cadrul proiectului.

Prima, intitulată *Skilled teachers, motivated students* s-a desfășurat în Suceava, România, și a reunit 20 de profesori din școlile partenere. Programul activităților de învățare a cuprins prezentări realizate de instituțiile partenere a unor strategii și metode de predare eficiente, utilizate la clasele unde învață elevi cu nevoi speciale și ateliere de lucru desfășurate în colaborare cu Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Suceava.

Mobilitatea din Rize, Turcia, s-a intitulat *United through Diversity*. Activitățile propuse au oferit atât profesorilor, cât și elevilor soluții și viziuni noi de integrare școlară și socială. Dialogul cultural cu partenerii europeni a reușit depășirea emoțiilor și transmiterea abilităților de comunicare artistică într-un spectacol scenic, când fiecare delegație și-a prezentat și promovat portul și obiceiurile populare. Organizarea unor ateliere mixte de pictură pe sticlă și formarea unor echipe mixte cu elevi din țări diferite, angrenate în întreceri sportive, precum și în concursuri de cultură generală, realizate cu ajutorul aplicației Kahoot, au contribuit nemijlocit la dezvoltarea competențelor individuale și de grup, la stimularea creativității, la creșterea motivației pentru învățare, la promovarea de noi idei în ceea ce privește integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale în școlile de masă și implicit în societate.

Următoarea mobilitate s-a desfășurat în Moss, Norvegia și s-a intitulat *Say NO to Bullying*. Școala parteneră din Norvegia desfășoară de mai mulți ani activități în cadrul unui program intitulat MOT („mot” înseamnă „curaj” în limba norvegiană), care a luat naștere în Norvegia în 1994, după Jocurile Olimpice de Iarnă și care și-a propus ca principal scop prevenirea problemelor sociale în societatea contemporană. Conceptul în sine constă în a crea în rândul tinerilor, abilități de viață MOT în sensul de a construi o societate mai sigură prin creșterea stimei de sine, prin conștientizarea rolului fiecărui tânăr, dar mai ales prin curajul de a trăi, de a avea grijă și de a spune NU. Programul oferit școlilor într-un parteneriat real dintre comunități și instituțiile de învățământ, se desfășoară în prezent în mai multe state ale lumii.

Experiențele oferite nouă, partenerilor din proiectul ERASMUS+ au fost : activități de învățare în cadrul unor ateliere de valori MOT, un tur ghidat al orașului Moss, cel care ne-a găzduit, o vizită la Inspiria – Science Center – un centru de învățare prin experiență, vizionarea filmului ” 22 iulie”, vizitarea memorialului închinat victimelor atacului terorist din 2011 de la Oslo și o incursiune în lumea fascinantă a Operei de Stat norvegiene precum și a Muzeului Național de Artă.

Cea mai recentă mobilitate a avut loc în perioada 04-08 martie 2024, iar gazda activităților desfășurate a fost Franța. Colegiul Tehnic „Alexandru Ioan Cuza” Suceava a fost reprezentat de către șase elevi și patru cadre didactice beneficiare. Mobilitatea a fost organizată în Franța, la Voiron, de către „Lycée des métiers Les Gorges ”, unitate școală particulară. Programul oferit sub denumirea *The Theatre of Emotions* a cuprins ca mod de organizare echipe mixte ce au pus în practică experiențe de învățare prin joc de rol, activități sportive, activități de creștere a stimei de sine, a gradului de

toleranță față de persoanele cu nevoi speciale, aici având drept reper, persoane cu diferite dizabilități locomotorii, cognitive, de dezvoltare emoțională, aspecte ce vizează accesul echitabil în societate. Încercarea de eliminare a prejudecăților și stereotipurilor s-a realizat prin exersarea comportamentelor prosociale și a dialogului cultural prin organizarea unor vizite culturale în orașe precum Grenoble, Lyon și Paris oportunitate de interrelaționare pozitivă.

Derularea proiectului va continua cu organizarea altor două mobilități de către partenerii din Portugalia și Italia, iar rezultate ale proiectului pot fi deja consultate pe pagina Facebook (<https://web.facebook.com/profile.php?id=100090664492581>) a proiectului și pe site-ul proiectului (<https://sites.google.com/ctalicuza.ro/senseplus/home>).

Specificul activităților cu elevii CES

Prof. Gheldi Filis

Scoala Gimnaziala Nr 12 “B.P. Hasdeu” Constanta

Printre marile provocări ale unui dascăl este integrarea unui elev cu cerințe educaționale speciale în învățământul de masă.

Copiii cu CES fac parte din societatea noastră, aceștia mai mult decât ceilalți copii au nevoie de o permanentă socializare și colaborare cu alți copii pentru asigurarea integrării sociale a lor. Prin contactul direct cu elevii din alte instituții școlare și prin participarea alături de ei la diverse activități se realizează diminuarea izolării și înlăturarea, în mare măsură, a tendințelor de agresivitate, contribuind la îmbunătățirea modului lor de viață.

Printre marile provocări ale unui dascăl este integrarea unui elev cu cerințe educaționale speciale în învățământul de masă. Pentru optimizarea intervențiilor la elevii cu dizabilități, nu trebuie neglijată nici utilitatea mijloacelor și materialelor didactice variate și personalizate. Totodată, un rol important în recuperarea și integrarea acestor elevi îl au și activitățile de terapie educațională (terapia ocupațională, meloterapia, dezvoltarea autonomiei personale, ludoterapia), scopul fiind acela de a forma deprinderi de viață cotidiană (asigurarea îngrijiri propriului corp și a locuinței, folosirea serviciilor din comunitate) cultivare a capacităților și aptitudinilor pentru muncă (elevii cu dizabilități pot fi învățați să realizeze diverse activități productive care îl pot ajuta ulterior în găsirea unui loc de muncă specific) și educarea abilităților pentru petrecerea timpului liber.

Munca în echipă, mai ales în cazul în care la clasă există elevi cu cerințe educaționale speciale, este esențială. Echipa ar trebui formată din: cadrul didactic de la clasă, cadrul didactic de sprijin, psiholog, logoped și medic. **Implicarea familiei și menținerea legăturii cu aceasta** este esențială, cu cât relația dintre profesor-părinte este mai strânsă cu atât implicarea elevului și eficiența învățării cresc. În plus, prin implicarea părintelui în viața școlară îl va ajuta pe acesta să știe cum să lucreze și la rândul lui cu copilul acasă.

Copiii cu CES au nevoie de sprijinul nostru al tuturor pentru a avea acces la educație. Școlile trebuie să ofere șanse egale la educație fiecărui copil, indiferent de posibilitățile sale de învățare, participare și dezvoltare. Iar comunitatea trebuie și ea pregătită să accepte nevoile acestor copii.

Bibliografie:

1. Cucoș, Constantin, Radu, Gheorghe Pedagogie, Editura Polirom, Iasi, 2001;

Impactul activităților extrașcolare la copiii cu cerințe speciale

Prof. Hasineți Angela Geanina
Clubul Copiilor Caransebeș, Caraș – Severin

Copilul cu cerințe educaționale speciale (CES) este în centrul atenției procesului instructiv-educativ, compensativ-recuperatoriu ce se desfășoară în unitate. Activitatea didactică este întregită și susținută de programe educative și recuperatorii cu accent pe socializarea și integrarea copiilor, iar aplicarea programelor de servicii personalizate asigură performanța și calitatea demersului.

Adaptarea curriculară este o prioritate determinată de particularitățile de vârstă și individuale ale copiilor, iar curriculumul la decizia școlii, prin oferta de opționale vine să susțină și să dezvolte aptitudinile și abilitățile copiilor.

Rolul activităților extracurriculare constă în faptul că prin ele se poate realiza nu numai dezvoltarea capacităților creatoare, dar și socializarea copiilor cu CES. În funcție de specificul lor, aceste activități dezvoltă la copii priceperi, deprinderi, abilități cognitive și comportamentale, mult mai solide, pentru că, desfășurându-se în afara cadrului tradițional al sălii de clasă, ele permit contactul direct cu realitatea socială. Activitățile extracurriculare organizate împreună cu copiii cu CES au conținut cultural, artistic, științific, creativ

Rolul terapeutic al activităților extracurriculare constă în faptul că prin ele se poate realiza mai ușor socializarea copiilor cu CES. În funcție de specificul lor, aceste activități dezvoltă la elevi priceperi, deprinderi și abilități cognitive și comportamentale, mult mai solide, pentru că, desfășurându-se în afara cadrului tradițional al sălii de clasă, ele permit contactul direct cu realitatea socială.

Activitățile extracurriculare de tipul vizitelor, excursiilor și drumețiilor, permit dezvoltarea relațiilor interpersonale și o mai bună relaționare a copiilor cu societatea; sporirea interesului de cunoaștere a frumuseților naturale și de patrimoniu; formarea și dezvoltarea unor sentimente de prețuire a mediului natural, în vederea adoptării unui comportament ecologic. Participarea copiilor cu CES la activități cultural-artistice constituie puncte de referință, jaloane care-i duc spre autocunoaștere, matricea spirituală în care un copil își descoperă treptat propria sa identitate, rostul său în lume. Serbările de Crăciun, de 8 Martie sau 1 Iunie, permit socializarea și valorizarea acestor copii.

Activitățile extrașcolare pot avea un impact semnificativ asupra copiilor cu cerințe speciale. Iată câteva moduri în care aceste activități pot influența pozitiv dezvoltarea lor:

-Dezvoltarea abilităților sociale: Participarea la activități extrașcolare oferă copiilor cu cerințe speciale oportunități de a interacționa cu alți copii și adulți într-un mediu structurat. Aceste interacțiuni pot îmbunătăți abilitățile sociale, cum ar fi comunicarea, colaborarea și rezolvarea problemelor.

-Creșterea încrederii în sine: Reușitele în cadrul activităților extrașcolare pot contribui la dezvoltarea încrederii în sine și la creșterea stimei de sine a copiilor cu cerințe speciale. Odată ce își descoperă talentele și abilitățile într-un anumit domeniu, pot câștiga încredere în propriile capacități.

-Dezvoltarea abilităților motorii: Multe activități extrașcolare, cum ar fi sportul sau dansul, pot ajuta la îmbunătățirea abilităților motorii și a coordonării fizice a copiilor cu cerințe speciale. Aceasta poate avea un impact pozitiv asupra sănătății fizice și a bunei funcționări generale a corpului lor.

-Stimularea intereselor și pasiunilor: Activitățile extrașcolare pot oferi copiilor cu cerințe speciale oportunități de a explora diverse interese și pasiuni. Aceasta poate duce la descoperirea unor talente ascunse sau a unui potențial pe care nu l-ar fi realizat în cadrul școlii sau al altor medii.

-Reducerea izolării sociale: Participarea la activități extrașcolare poate ajuta la reducerea sentimentului de izolare socială și la construirea unui sentiment de apartenență. Interacțiunea cu alți copii și adulți în cadrul acestor activități poate oferi un sentiment de comunitate și sprijin emoțional.

Cu toate acestea, este important ca activitățile extrașcolare să fie adaptate nevoilor și abilităților individuale ale fiecărui copil cu cerințe speciale. De asemenea, este esențială implicarea părinților și a profesioniștilor în educație specială pentru a asigura că activitățile sunt potrivite și că se creează un mediu sigur și susținător pentru copii.

Bibliografie:

1. <https://www.dascalidedicati.ro/impactul-activitatilor-extrascolare-la-copiii-cu-cerinte-speciale/>.
2. http://dspace.usarb.md:8080/jspui/bitstream/123456789/3786/1/Cotos_Impactul_ed_inluz.pdf.

Proiect educațional școlar ”EDUCAȚIA PRIN IUBIRE” Proiect multicultural

**Prof. psihopedagog, Hodan Cătălina
Școala Profesională Specială „Sf. Stelian” Botoșani**

*Motto: Copiilor trebuie să le lăsăm o frumoasă moștenire de conștiință
mai degrabă decât de aur.
(Platon)*

Argument

Educația este o activitate cu obiectivul de a pregăti oamenii ca element activ al vieții sociale.

Educația pentru conștiință este un concept care pune accent pe dezvoltarea conștientizării, gândirii critice, empatiei și o înțelegere mai profundă a sinelui și a lumii.

Educația pentru conștiință depășește învățarea academică tradițională și se concentrează pe cultivarea creșterii personale multilaterale.

Parteneriatul urmărește implicarea fiecărui elev în activitățile educaționale și transformarea lui în actor al poveștilor/activităților care se vor naște, urmărindu-se atingerea unor obiective de natură formală, informală, socio-comportamentală.

Colaborarea dintre copiii diferitelor clase și medii este o activitate organizată, susținută, conștientă, direcționată spre problemele educative ale tinerei generații. Aceste activități întregesc activitatea educativă, aducând un surplus informațional copiilor și completând condițiile concrete ale educației acestora. Astfel, experiența de învățare non-formală și informală întregeste și lărgeste experiența de învățare formală.

Educația este un tip particular de acțiune umană, o intervenție sau direcționare, o categorie fundamentală a pedagogiei și andragogiei.

Categoria în care se încadrează proiectul: Proiect cultural-artistic

A. Descrierea proiectului educativ

Scop: Formarea capacităților și deprinderilor de a lucra în echipă, de studiu individual și de cooperare în desfășurarea activităților de grup.

Obiective:

a) privind elevii/copiii

- realizarea intercunoașterii prin intermediul activităților realizate;
- exprimarea gândurilor și a sentimentelor față de activitățile desfășurate prin moduri diferite;
- implicarea emoțională în desfășurarea activităților;
- desfășurarea în echipă a activităților, cu implicarea tuturor tinerilor/elevilor/copiilor;
- recompense imediate acordate participanților la proiect.

b) privind părinții/reprezentanții legali

- să se implice activ în desfășurarea activităților;
- să devină parteneri ai propriilor copii în derularea acțiunilor

c) privind cadrele didactice

- să utilizeze metode noi de stimulare a interesului elevilor/copiilor/tinerilor pentru învățare;
- să urmărească creșterea stimei de sine la copii/tineri/elevi;
- dezvoltarea empatiei și respectului față de ceilalți;
- dezvoltarea creativității și a spontaneității.

Grup țintă:

Elevi și copii/tineri din clasele primare/gimnaziale/liceale ale celor trei instituții.

Cadrele didactice, pedagogii sociali care doresc să antreneze elevii, copiii și tinerii în activități pline cu surprize.

Beneficiari:

- direcți: copii, părinți/reprezentanți legali, cadre didactice
- indirect: comunitatea locală

Durata proiectului: Septembrie 2023 – Iunie 2024

Calendarul activităților:

➤ **Octombrie: Ziua Mondială a Educației – Educația prin iubire!** (lansarea proiectului, dezbateri)

Luna antibullying – Cum prevenim bullyingul?

➤ **Noiembrie: Ziua Internațională a Drepturilor Copiilor - Dreptul la sănătate** (prezentarea ppt, desene, măsuri de acordare a primului ajutor)

Învăț să circul corect! – respectarea principalelor reguli de circulație (aplicații practice, desene, vizionare filme)

Harta reciclării: Reducere și reutilizare (realizare de lucrări din materiale refolosibile, selectarea selective a deșeurilor, vizionare lecții despre reciclare)

➤ **Decembrie: Bucuria Nașterii Domnului?**

Alimentația zilnică este sănătoasă (desene, colaje, filme, ppt)

➤ **Ianuarie: Eminescu-i poezie!** (realizarea de desene, colaje, picturi, având ca pe bază poeziile poetului, audierea de cântece pe versurile scrise de poet, interpretarea poeziilor)

A.I. Cuza și Unirea – Unirea Principatelor Române! (prezentarea faptelor istorice, întrebări și răspunsuri pe baza derulării filmelor despre Mica unire, intonarea Imnului și prinderea în Hora Unirii)

27 ianuarie – Ziua Internațională a comemorării victimelor Holocaustului

➤ **Februarie: Ziua Națională a Lecturii - Ora de lectură!** (lansarea proiectului, dezbateri)

Cum prevenim și gestionăm furia? (prevenirea, identificarea și solutionarea faptelor violente comise între elevi/tineri, prin acțiuni fizice, verbale, relaționale și/sau cibernetice, prezentare ppt, dezbateri).

➤ **Martie: Ziua Internațională a Mamei!** - (realizarea de desene, colaje, picturi, având ca pe bază poeziile unor poeți cunoscuți, audierea de cântece pe versurile scrise despre mamă, interpretarea poeziilor, realizarea de măștișoare și felicitări)

Ziua Mondială a Apei! – Cum să protejăm mediul înconjurător? (prezentare ppt, dezbateri, realizare de colaje, picturi, desene)

➤ **Aprilie: Ziua Internațională a păsărilor**

Vreau să mă hrănesc sănătos! (desene, colaje, filme, ppt)

Ziua Internațională a Rromilor! (să afle cine sunt rromii și cum sunt ei, prezentare filme, joc de rol, studii de caz).

A sosit Ziua Învierii! colinde, obiceiuri și tradiții pascale

➤ **Mai: 1 MAI muncitoresc!**

Ziua Europei – desene, filme, audiție, interpretare cântece și poezii

➤ **Iunie: De ziua ta copil!** (cântece și poezii de ziua copilului, la care participă și părinții)

Diploma mea! (festivitatea de premiere la final de an școlar)

Resurse:

➤ *umane: elevi, copii, cadre didactice, pedagogi sociali, părinți, colaboratori.*

- **materiale:** planșe cu mesaje educaționale, imagini pe calculator, cărți ilustrate pentru copii, creioane colorate, hârtie glasată, lipici, coli xerox, aparat foto, hârtie creponată, cărți de povești, cd-uri, calculator, videoproiector, alte materiale necesare desfășurării activităților.
- **financiare:** autofinanțare.

Rezultate scontate:

- Dezvoltarea relațiilor de colaborare și împărtășirea experienței pozitive între cadre didactice și între colectivele de copii pe care îi îndrumă ;
- Realizarea unor expoziții cu lucrări realizate;
- Implicarea activă a cadrelor didactice și a copiilor în activitățile desfășurate în cadrul proiectului;
- Cultivarea disponibilităților practice ale copiilor prin activități extracurriculare;
- Stimularea potențialului artistic-creativ al copiilor.

Modalități de monitorizare a proiectului:

- discuții de grup,
- chestionare; observarea direct.

Evaluare proiectului:

- fotografii;
- expoziții - concursuri – participanții vor primi diplome
- realizarea unor prezentări în PowerPoint cu activitățile desfășurate.

Impactul proiectului:

- grupului țintă - generarea unor schimbări specifice;
- partenerilor din proiect - dobândirea unor informații și abilități.

Sustenabilitatea proiectului:

Se dorește continuarea proiectului și în lunile următoare din acest an școlar având ca țintă și alte domenii de activitate.

Promovare/mediatizare:

- prezentarea proiectului în cadrul cercurilor pedagogice;
- afișarea pe face-book-ul unității de învățământ;
- publicarea în mass-media locală.

LECTURA, FACTOR IMPORTANT ÎN DEZVOLTAREA PSIHOCOMPORTAMENTALĂ A ELEVILOR CU CES

Bibl. Ianc Mariana - Liceul Tehnologic „Mihai Viteazu” Vulcan

Activitățile extrașcolare contribuie la gândirea și completarea procesului de învățare, la dezvoltarea înclinațiilor și aptitudinilor școlarului, la organizarea eficientă a timpului liber.

În prezent, elevii cu dificultăți de învățare sunt integrați în învățământul de masă, acest lucru reprezentând o adevărată provocare pentru dascăli, care trebuie să se adapteze la nevoile personale, sociale și educaționale ale acestora. Fără abordarea adecvată a acestor cerințe speciale nu se poate vorbi de egalizarea șanselor de acces, participarea și integrarea școlară și socială.

Fiecare copil prezintă particularități individuale și de relație cu mediul, trăsături care necesită o evaluare și o abordare personalizată. Copiii cu deficiențe au și ei aceleași trebuințe în creștere și dezvoltare. Acești copii au în aceleași timp și anumite necesități, particulare, specifice, individualizate. Ei sunt diferiți din punct de vedere al temperamentului, motivațiilor, capacității de învățare chiar dacă prezintă același tip de deficiență.

Activitățile extrașcolare sunt îndrăgite atât de copii, cât și de profesori în măsura în care: sunt valorificate și dezvoltate interesele și aptitudinile copiilor; de asemenea favorizează organizarea

plăcută a timpului liber al elevilor; contribuie la optimizarea procesului de învățământ. Formele de organizare sunt dintre cele mai ingenioase, cu caracter relaxant, oferă libertate copiilor pentru a-și manifesta în voie spiritul de inițiativă, suscită implicarea liberă, constituind un sprijin pentru o activitate susținută. Prin activitățile extrașcolare se urmărește crearea unui sentiment de siguranță și încredere în forțele proprii, urmăresc lărgirea orizonturilor în procesul de învățământ, contribuind totodată la dezvoltarea armonioasă a copilului.

Rolul terapeutic al activităților extracurriculare constă în faptul că prin ele se poate realiza mai ușor socializarea copiilor cu CES. În funcție de specificul lor, aceste activități dezvoltă la elevi priceperi, deprinderi și abilități cognitive și comportamentale, mult mai solide, pentru că, desfășurându-se în afara cadrului tradițional al sălii de clasă, ele permit contactul direct cu realitatea socială. De-a lungul timpului, copiii cu CES au fost descriși ca având, pe lângă probleme cu cititul, scrisul, matematica etc, și alte neajunsuri, precum: hiperactivitate sau deficit de atenție, semne ușoare de disfuncții neurologice, vorbire întârziată, nivel scăzut de motivație, probleme emoționale. Potențialul activităților extrașcolare este generat de căutarea soluțiilor optime. Succesul este garantat, dacă ai încredere în creativitate, fericire și dragoste pentru copii, dar important este să-i lași pe ei să conducă spre acțiuni valoroase. Copiii cu CES sunt o categorie specială, însă pornind de la principiile care stau la baza educației și anume:

- copiii au dreptul să învețe împreună, indiferent de dificultăți și de diferențe,
- fiecare copil este unic și are un anume potențial de învățare și dezvoltare,
- școala și comunitatea asigură șanse egale de acces la educație pentru toți copiii.

Pornind de la aceste aspecte, în experiența personală de bibliotecar, pot spune că folosind diverse strategii și intervenții utile, copiii participă de bună voie, cu dăruire și entuziasm la activități extrașcolare. Am să vorbesc despre „Clubul de lectură” din școala noastră. Pentru început am creat un climat propice desfășurării acestui „club de lectură.”

S-a început cu o vizită la bibliotecă, propunându-ne să trezim copiilor dorința de a se apropia de carte, dorința de a pătrunde în universul liniștit al unei biblioteci precum și respectul față de carte și față de cel ce a scris-o. În următoarele întâlniri au fost entuziasmați să organizăm o expoziție. Contactul cu cartea, cu paginile unei cărți îngalbenite de timp, a fost de-a dreptul fascinant, creându-se astfel, un climat afectiv-pozitiv.

Cititul și scrisul sunt cele mai importante abilități pentru creșterea intelectuală a unui copil. Atunci când vorbim de dezvoltarea cititului la copiii cu CES ar trebui să ne întrebăm, cât de dezvoltată este înțelegerea literelor și a cuvintelor? Atunci când evaluăm cititul, materialele trebuie să fie alese cu atenție, motiv pentru care am ales cărți cu imagini pentru a le stârni interesul. Pentru a încuraja spiritul de echipă am solicitat cooperarea colegilor de clasă, care au citit anumite fragmente din cărți, creând un climat confortabil, stimulând totodată încrederea în sine și a motivației de învățare. Încurajarea sprijinului și cooperării din partea colegilor, a condus formarea unei atitudini pozitive, materializată prin realizarea unor desene de către copiii cu CES, ca urmare a lecturării efectuate de către colegii de clasă. Lucrările copiilor cu CES au fost expuse, însoțite de o poveste...

Centrarea învățării pe activitatea practică este foarte importantă, deoarece, sarcini împărțite în etape mai mici, realizabile, folosirea învățării afective s-au bazat pe încurajarea independenței. Încurajarea eforturilor, sprijin, apreciere pozitivă în realizarea sarcinilor școlare, fără a crea dependență; folosirea frecventă a sistemului de recompense, laude, încurajări, întărirea pozitivă, astfel încât să fie încurajat și evidențiat cel mai mic progres, sunt atitudini care stau la baza integrării elevilor cu CES.

Introducându-i în universul bibliotecii, le dezvoltăm respectul față de carte, față de colecțiile unei biblioteci, cultivarea dorinței de răsfoi și de a păstra în bună stare cartea și nu în ultimul rând

conștientizarea că biblioteca este „loc” în care se găsesc foarte multe informații, altfel spus „un palat fermecat cu de toate” iar cheia palatului ne cere să știm să o folosim.

În concluzie, a învăța să citești este o provocare chiar și pentru copiii cu o inteligență medie, iar pentru copiii cu dificultăți de învățare poate fi o adevărată frustrare. În ciuda acestor probleme, cu efort susținut, aproape toți copiii dobândesc această abilitate de a citi. O recomandare importantă înaintea lecturii propriu-zise:

- a se citi titlul împreună, prezentarea ilustrațiilor de pe copertă sau din interiorul cărții, lecturarea cu voce tare, urmate de dezbateri. Lăudați-le ideile! Aceștia sunt pași mărunți, dar făcuți zilnic ating obiective importante cu rolul de a contura profilul personalității copiilor.

Educația prin activitățile extracurriculare are drept scopuri stabilirea și cultivarea talentelor, aptitudinilor, respectarea unui stil de viață civilizat, stimularea creativității în diferite domenii. Grijă față de timpul liber, cunoașterea dorințelor copiilor și respectarea acestora trebuie să le ofere destindere, încredere, relaxare, bună dispoziție, datorită afirmării și recunoașterii calităților de care dă dovadă și față de care manifestă un interes sporit. Activitatea educativă școlară dezvoltă gândirea critică, stimulează participarea tinerei generații în luarea deciziilor responsabile. Elevii trebuie să fie îndrumați și încurajați să dobândească: o gândire independentă, toleranță față de ideile noi, posibilitatea de a descoperi probleme noi și de a găsi soluții de rezolvare a lor. Dacă activitățile vor fi bine pregătite, producând interes, bucurie, acumulare de cunoștințe, copiii vor participa cu mare drag și se vor implica profund în cadrul lor.

Bibliografie:

1. ABRUDAN, C. - „Psihopedagogie specială”, Ed Imprimeriei de Vest, Oradea, 2003
2. [GHERGUT, A.](#), [FRUMOS L.](#), [RAUS G.](#) -, „Educatia speciala. Ghid metodologic”, ed. Polirom, Iași, 2016
3. MAG, ALINA, GEORGETA - „Interventii educationale in scoala incluziva romaneasca. Ghid de bune practici”. Volum colectiv. Editia 1 - Ed. Prouniversitaria, 2023
4. POPESCU, E. , PLESA, O. (coord) „Handicap, retardare, integrare”, Bucuresti, Pro Humanita, 1998

PROIECT EDUCATIV ”Cercetașii”

- **Concurs : utilizarea diferitelor dispozitive ce valorizează îndemânarea manuală și dezvoltă coordonarea oculo-motorie la copilul cu C.E.S. -**

**Prof. Ignat Diana,
Școala Gimnazială Specială ”Sf. Mina”**

Coordonatori proiect:

Prof. Ignat Valentin
Prof. Udrea Constantinescu Narcisa Mihaela
Prof. Ignat Diana

Argument

Dezvoltarea și stimularea coordonării oculo-motorie în activități de învățare, sunt esențiale pentru realizarea de către copilul cu deficiență mintală a unei percepții corecte asupra lumii înconjurătoare. Senzațiile și percepțiile corect obținute, conduc la procese de gândire ameliorate, bază a activității compensatorii și recuperative ce se desfășoară permanent în vederea îmbunătățirii activității psihice pentru copilul deficient mintal.

Știm cu toții, că succesul oricărei activități de învățare în cazul elevilor cu C.E.S., rezidă în dezvoltarea pentru aceștia, a unui sistem de abilități, deprinderi și priceperi, care, prin gradul lor de

complexitate constituie facilitatori principali în ceea ce privește integrarea socială și adaptarea pentru muncă și viață. Cu cât elevul este mai ancorat în realitatea binecunoscută, având posibilitatea de a-și valoriza propriile experiențe de viață, cu atât asimilarea de noi cunoștințe se va face mai ușor, activitatea practică desfășurată fiind cel mai bun mod de stimulare a transpunerii vechiului în noul creat. Copilul are posibilitatea de a ”palpa” rezultatul, de a crea un parcurs pentru obținerea acestuia, precum și de a găsi modalitățile proprii, inovative, creative pentru a-l atinge.

Mișcarea coordonată în activități de ”joc sportiv”, competitiv, creează o stare de bine, propice stimulării percepției și gândirii. De asemenea, prin jocul ce necesită îndemânare, atenție, concentrare, fixarea unei ținte, etc. se urmărește desfășurarea unor programe de stimulare cognitivă, de dezvoltare a abilităților de psihomotricitate fină, de dezvoltare a coordonării oculo-motorii și nu în ultimul rând de cooperare, socializare și interactivitate.

TITLUL PROIECTULUI: ”Cercetașii”

LOCUL DE DESFĂȘURARE: Școala Gimnazială Specială ”Sf. Mina”- cancelarie

DURATA : 07.02.-13.02

GRUPUL ȚINTĂ : Elevii claselor V-X ai școlii.

PARTENERII PROIECTULUI: Părinții elevilor, cadre didactice, reprezentanți legali

COORDONATORII PROIECTULUI: Prof. Maria Cristina Constantinescu

Prof. Elisaveta Veronica Jiroveanu

Prof. Valentin Ignat

Prof. Narcisa Mihaela Udrea Constantinescu

Prof. Diana Ignat

COMPETENȚE GENERALE:

1. Adaptarea la mediul ambiant în baza deprinderilor dobândite
2. Manifestarea de comportamente independente în activitatea școlară
3. Folosirea abilităților psihomotrice generale în interacțiunea cu mediul înconjurător

COMPETENȚE SPECIFICE:

- Manifestă unele abilități psihomotrice adaptative
- Utilizează structuri perceptiv-motrice
- Valorizează comportamente cognitive
- Manifestă comportamente adaptative în ceea ce privește orientarea, organizarea, structurarea spațio-temporală
- Utilizarea gesturilor manuale fundamentale și a coordonărilor psihomotrice în timpul activităților ocupaționale

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

- ✓ Să utilizeze globul orboot, de realitate augmentată pentru a localiza ”destinația expediției”
- ✓ Să citească de pe tablă denumirile propuse pentru ”destinația expediției”
- ✓ Să utilizeze jocurile de tras la țintă: arc, bilă, pistol cu laser,sau de tras la coș, lovit popice, etc.
- ✓ Să utilizeze bila dinamică pentru dezvoltarea abilităților manuale .
- ✓ Să descopere ”indicii” pentru probele concursului
- ✓ Să descopere și să identifice 3-4 animale folosind realitatea augmentată, într-un timp prestabilit.

RESURSE:

- UMANE: elevii claselor V-X din școală, cadre didactice, părinți
- MATERIALE: globul Orboot+ tabletă, binoclu, jocuri pentru tras la țintă: țintă cu bile, arc cu săgeți, pistol cu tijă de plastic+ țintă electrică, popice cu minge, ținte cu inele.

METODE, TEHNICI ȘI PROCEDEE: Explicația, conversația, expunerea, problematizarea, exercițiul, jocul, demonstrația, activitatea

EVALUAREA: - concurs cu diplome și medalii
- realizarea unui film ce va prezenta desfășurarea proiectului

PROGRAMUL ACTIVITĂȚILOR

Nr. Crt.	Activitatea	Loc de desfășurare	Termen	Responsabili
1.	"Ne jucăm, ne antrenăm"- exerciții de utilizare a resurselor materiale	Cancelarie	07.02.2024	Cadre didactice
2.	Preselecția elevilor pentru concursul "Cercetașii"	Cancelarie	12.02.2024	Comisia de preselecție Prof. Ignat Valentin. Prof. Udrea Constantinescu Narcisa Mihaela
3.	Desfășurarea concursului "Cercetașii"	Cancelarie	13.02.2024	Juriul concursului: Prof. Ignat Valentin. Prof. Udrea Constantinescu Narcisa Mihaela Prof. Ignat Diana

PROIECT EDUCATIV

S.T.E.A.M.

" SUNTEM TOȚI ELEVI CU AMBIȚII MARI"

- **Concurs : utilizarea dispozitivelor S.T.E.A.M –**

**Prof. Ignat Valentin,
Școala Gimnazială Specială "Sf. Mina"**

Motto :

**" Dacă le predai elevilor de azi așa cum ai făcut-o ieri,
le furi ziua de mâine"**

John Dewey

Coordonatori proiect:

Prof. Ignat Valentin

Prof. Udrea Constantinescu Narcisa Mihaela

Prof. Ignat Diana

Argument

Educația S.T,E,A,M. , reprezintă cea mai la îndemână activitate educativă, ce pune în evidență caracterul multidisciplinar, transdisciplinar sau interdisciplinar al învățării, prin modalitățile de ancorare a copilului în viața de zi cu zi, folosirea experiențelor personale în acumularea de noi cunoștințe, dezvoltarea imaginației, a creativității, pentru adaptarea la lume și tehnologia digitală este un foarte important punct de plecare în dezvoltarea viață.

Deschiderea noilor generații către noile tipuri de învățare, vine în sprijinul dezvoltării elevilor pe domenii de competență, atât de necesare unei pregătiri practice pentru viitorul școlar și profesional.

Știm cu toții, că succesul oricărei activități de învățare în cazul elevilor cu C.E.S., rezidă în dezvoltarea pentru aceștia, a unui sistem de abilități, deprinderi și priceperi, care, prin gradul lor de complexitate constituie facilitatori principali în ceea ce privește integrarea socială și adaptarea pentru muncă și viață. Cu cât elevul este mai ancorat în realitatea binecunoscută, având posibilitatea de a-și valoriza propriile experiențe de viață, cu atât asimilarea de noi cunoștințe se va face mai ușor, activitatea practică desfășurată fiind cel mai bun mod de stimulare a transpunerii vechiului în noul creat. Copilul are posibilitatea de a "palpa" rezultatul, de a crea un parcurs pentru obținerea acestuia, precum și de a găsi modalitățile proprii, inovative, creative pentru a-l atinge.

Aplecarea multor elevi cu C.E.S către tehnologia digitală, favorizează implementarea educației S.T.E.A.M. pe deplin în activitățile de învățare, resursele educaționale digitale fiind astăzi mijloace de învățare utile, atractive și interactive.

CE...? Educația S.T.E.A.M. este un concept relativ nou în România, despre care trebuie să știi dacă vrei să îi oferi elevului posibilitatea de a participa activ în procesul educativ, de a descoperi noul, de a găsi modalitatea de rezolvare a problemelor.

DE CE...? Pentru că educația formală oferită copiilor la școală nu este suficientă, iar educația S.T.E.A.M. vine în ajutorul ei cu menirea de a crește copii care cercetează, pun întrebări, găsesc soluții inovative și aplică propriile descoperiri în lumea reală.

CUM...? Prin activități multidisciplinare, transdisciplinare, sau interdisciplinare atractive, distractive, care valorizează abilitățile fiecărui elev în parte sau echipei din care face parte și dezvoltă totodată elevilor gândirea critică, pregatindu-i pentru luarea de decizii, rezolvarea de probleme.

PENTRU CINE...? Pentru elevii de toate vârstele, începând de la grădiniță, educația S.T.E.A.M. oferă pregătirea pentru viitoarele inovații tehnologice, dezvoltă munca în echipă, colaborarea și comunicarea, oferă o mai bună înțelegere și aplicabilitate a conceptelor, dezvoltă imaginația și creativitatea, oferă pârgii pentru luarea de decizii și rezolvarea de probleme.

TITLUL PROIECTULUI: "S.T.E.A.M.- "Suntem toți elevi cu ambiții mari!"

LOCUL DE DESFĂȘURARE: Școala Gimnazială Specială "Sf. Mina"- cancelarie

DURATA : 11-14 decembrie 2023

GRUPUL ȚINTĂ : Elevii claselor V-X ai școlii.

PARTENERII PROIECTULUI: Părinții elevilor, cadre didactice, reprezentanți legali

COORDONATORII PROIECTULUI: Prof. Maria Cristina Constantinescu

Prof. Elisaveta Veronica Jiroveanu

Prof. Valentin Ignat

Prof. Narcisa Mihaela Udrea Constantinescu

Prof. Diana Ignat

COMPETENȚE GENERALE:

4. Adaptarea la mediul ambiant în baza deprinderilor dobândite
5. Manifestarea de comportamente independente în activitatea școlară
6. Folosirea abilităților psihomotrice generale în interacțiunea cu mediul înconjurător

COMPETENȚE SPECIFICE:

- Manifestă unele abilități psihomotrice adaptative
- Utilizează structuri perceptiv-motrice
- Valorizează comportamente cognitive
- Manifestă comportamente adaptative în ceea ce privește orientarea, organizarea, structurarea spațio-temporală
- Utilizarea gesturilor manuale fundamentale și a coordonărilor psihomotrice în timpul activităților ocupaționale

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

- ✓ Să manevreze robotul în deplasarea pe un traseu prestabilit și într-o unitate de timp menționată
- ✓ Să înțeleagă utilitatea microscopului și să realizeze reglaje pentru o imagine clară

- ✓ Să utilizeze microfonul pentru a cânta colinde timp de 2 minute.
- ✓ Să deseneze după contur imaginea proiectată pe hârtie cu ajutorul proiecteurului, apoi să o coloreze adecvat
- ✓ Să descopere și să identifice 3-4 animale folosind realitatea augmentată, într-un timp de 3 minute.

RESURSE:

- UMANE: elevii claselor V-X din școală, cadre didactice, părinți
- MATERIALE: microscop, proiector pentru desen după contur, robot manevrabil și programabil pentru deplasare, joc educativ STEAM- globul pământesc ORBOOT, microfon-karaoke

METODE, TEHNICI ȘI PROCEDEE: Explicația, conversația, expunerea, problematizarea, exercițiul, jocul, demonstrația, activitatea independentă

EVALUAREA: - concurs cu diplome și premii

- realizarea unui film ce va prezenta desfășurarea proiectului

PROGRAMUL ACTIVITĂȚILOR

Nr. Crt.	Activitatea	Loc de desfășurare	Termen	Responsabili
1.	"Ne jucăm și învățăm"-exerciții de utilizare a resurselor materiale	Cancelarie	11-12.12. 2023	Cadre didactice
2.	Preselecția elevilor pentru concursul S.T.E.A.M.	Cancelarie	13.12.2023	Comisia de preselecție Prof. Ignat Valentin. Prof. Udrea Constantinescu Narcisa Mihaela
3.	Desfășurarea concursului S.T.E.A.M.	Cancelarie	14.12.2023	Juriul concursului: Prof. Ignat Valentin. Prof. Udrea Constantinescu Narcisa Mihaela Prof. Ignat Diana

ÎMPREUNĂ PENTRU EDUCAȚIE

Prof. inv. primar Ilie Nina & Popescu Viorica
Școala Gimnazială Lilieshti- Băicoi/ Școala Gimnazială Tinosu, Prahova

*A fi divers înseamnă fi altfel. Diversitatea înseamnă, capacitatea de a trăi în armonie cu ceilalți ...
Diversitatea înseamnă unicitate și multiplicitate, parte și întreg, echilibru și spirit de independență.*

Acceptarea diversității e înțelegere. Diversitatea suntem toți

(Mihaela Dumitrașcu)

Întrebarea **Acceptăm diversitatea?** adresată atât elevilor cât și părinților, chiar la debutul clasei pregătitoare a reprezentat pretextul începerii unui nou proiect. S-a dovedit a fi o idee oportună fiindcă s-a simțit disponibilitatea elevilor și a părinților spre aprofundarea subiectului lansat, interesul și implicarea lor fiind evidente. Discuția purtată plecând de la cuvântul „**diversitate**”, de la sensurile sale proprii și figurate, a fost fructuoasă, a incitat imaginația, analogiile realizate, fiind remarcabile și motivante. A fost o întrebare deschisă care reflecta o situație pe care elevii împreună cu părinții să o poată rezolva prin diferite acțiuni/ activități.

Am considerat necesar această intervenție deoarece în clasa pe care o coordonez sunt copii proveniți din medii diferite, dar și elevi cu dificultăți de învățare și de limbaj. De asemenea, din experiență cunosc faptul că, pentru a avea o educație de calitate, pentru a contribui la dezvoltarea personalității elevilor în general și în special a elevilor cu cerințe educative speciale și pentru a crea un climat intern stimulativ, devine mai mult decât necesară colaborarea Școală – Familie. Adevăratul parteneriat se impune cu necesitate, iar problema relației părinte- dascăl nu mai trebuie tratată ca o problemă secundară.

Necesitatea derulării acestui proiect a răspuns problemei de recuperare continuă a copilului cu CES, dar și la depășirea și rezolvarea anumitor bariere, probleme sesizate de părinții copiilor cu deficiențe și cadrul didactic, ca de exemplu: inexistența la nivel local a unui serviciu și a unei strategii pe termen lung privind adoptarea unei educații de tip incluziv pentru copiii cu CES; barierele de participare la clasă pe care le întâmpină acești elevi; colectivele de copii din învățământul de masă nu sunt pregătite din punct de vedere psihologic apărând fenomenul de marginalizare a copiilor cu cerințe educative special; părinții copiilor obișnuiți nu sunt pregătiți pentru o educație incluzivă etc.

Primirea în școală a copilului cu CES, atitudinea față de el trebuie să păstreze o cât mai autentică normalitate, copilul trebuind să fie tratat la fel cu ceilalți copii din clasă. Conduita și atitudinea cadrului didactic, a părinților (care de cele mai multe ori nu sunt de acord cu acest aspect), elevilor trebuie să demonstreze tuturor că școlarul cu nevoi speciale are aceeași valoare ca și ceilalți, respectându-se principiul democratic al valorii egale.

Scopul proiectului a fost creșterea gradului de integrare a elevilor ce provin din grupuri vulnerabile sau cu dificultăți de adaptare/ învățare în învățământul de masă, pentru asigurarea pe termen lung a succesului școlar într-un mediu propice din punct de vedere educațional, social, emoțional.

Obiective:

- Implicarea activă a părinților în interacțiunea școală-familie, prin participarea la experiențele educaționale ale copiilor lor, în perioada derulării proiectului;
- Reducerea nivelului de discriminare și marginalizare a persoanelor cu CES, în cadrul colectivului de elevi, dar și la nivelul școlii, pe termen lung;
- Asigurarea sprijinului în cazul părinților care au dificultăți în îndeplinirea responsabilităților lor.
- Promovarea toleranței și acceptarea diversității de opinii în rândul tuturor factorilor implicați în derularea proiectului, pe termen lung.

Activități: de recuperare pentru elevii cu dificultăți cognitive, emoționale, tulburări de limbaj; tematice; recreative; ateliere de pictură și abilități practice etc.

Vor fi desfășurate activități conform dorințelor părinților, în beneficiul copiilor și al școlii și pe placul beneficiarilor direcți, adică al copiilor. Propunerea activităților a pornit de la ideea că ceea ce vor desfășura, chiar și când este activitate de învățare să se insereze în program pe coordonate ludice, antrenând copiii în activități plăcute, captivante, care să le câștige interesul. Din temele abordate:

- *Învăț să mă cunosc, învățăm să ne respectăm!*
- *Ne cunoaștem drepturile?*
- *Copil ca tine sunt și eu!*
- *Împreună vom reuși!*
- *Nimeni nu e singur!*
- *Dăruind vei dobândi*

Rezultate:

- Transformarea elevilor în participanți activi în interacțiunea școală – familie;
- Implicarea activă a părinților în viața școlii;
- Îmbunătățirea relațiilor părinți – elevi, părinți - profesori, profesori – elevi;
- Implicarea comunității în sprijinirea părinților care au dificultăți în îndeplinirea responsabilităților lor

Indicatori și modalități de **monitorizare** și **evaluare** ale rezultatelor proiectului: afișe; colaje; înregistrări video; albume foto; fișe de evaluare a activităților de formare (părinți, elevi); portofolii cu teme diverse; grup de discuții (yahoo-group)

Beneficiile acestei colaborări și interacțiuni au fost evidente: elevii au devenit mai responsabili, mai siguri pe ei, mai încrezători în capacitățile lor; au devenit mai empatici, conduita socială în relațiile cu ceilalți s-a îmbunătățit. Elevii și-au dezvoltat abilități de comunicare și colaborare; au învățat să-și exprime mai bine punctele de vedere, să asculte, să răspundă, să rezolve într-o manieră nonviolentă un conflict.

Acest proiect le-a oferit elevilor și părinților posibilitatea de a lucra în echipă, de a colabora între ei- prin intermediul activităților interactive, de comunicare, autocunoaștere, dezvoltare personală etc. Elevii au desfășurat o altfel de școală, au fost atrași în la alt gen de activități, diferite de cele tradiționale, care le-a solicitat implicare, cercetare, investigare, colaborare între ei și părinți.

Educația incluzivă are ca principiu fundamental- un învățământ pentru toți, împreună cu toți- care constituie un deziderat și o realitate ce câștigă adepți și se concretizează în experiențe și bune practici de integrare / incluziune.

O școală poate fi incluzivă și poate dezvolta practici incluzive în abordarea copiilor, dacă se dorește cu adevărat acest lucru. În acest sens, munca cu copiii continuă până când nu se vor mai face diferențieri și segregări în cadrul grupului, iar părinții vor accepta toți „colegii” copilului lor.

Consider că nu există rețete pentru integrarea copiilor cu CES în învățământul de masă. Cei care manifestă deschidere pentru integrarea acestora vor găsi și strategiile potrivite. Fiecare copil are dreptul la educație și merită să i se acorde o șansă. Învățând împreună, copiii învață să trăiască împreună, să se accepte și să se ajute la nevoie.

Bibliografie

Fluieraș, Vasile, 2005, *Teoria și practica învățării prin cooperare*, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj - Napoca
Vrășmas, Traian, 2004, *Școala și educația pentru toți*, Editura Miniped, București.

PROIECT EDUCATIV BUCHETUL EMOȚIILOR

Prof. Istrate Isabella-Maria
Centrul Școlar de Educație Incluzivă Sf. Andrei
Gura Humorului, jud. Suceava

„Nu vreau să fiu la mila emoțiilor mele. Vreau să le folosesc, să mă bucur de ele și să le domin.”
(Oscar Wilde)

Argument

Competențele socio-emoționale dobândite de copil reprezintă abilități de viață fără de care copilul nu ar avea o dezvoltare armonioasă, necesară unei bune adaptări la viața de adult. Principalele competențe emoționale descrise în literatura de specialitate sunt: - recunoașterea și exprimarea emoțiilor, - înțelegerea emoțiilor, - reglarea emoțiilor. Abilitatea copiilor de a-și identifica și monitoriza propriile emoții sporește nivelul de autoconștientizare a emoțiilor și de monitorizare și control a propriei vieți. Conform lui Shapiro abilitatea copilului de a-și recunoaște și exprima propriile emoții prin cuvinte constituie o parte esențială a îndeplinirii propriilor nevoi. Apoi, identificarea și

exprimarea emoțiilor sunt importante în realizarea comunicării și în controlul emoțional, ceea ce contribuie la dezvoltarea și desăvârșirea relațiilor sociale ale copiilor.

Prin implicarea în activități care să valorifice nevoia de comunicare, de relaționare, de autocunoaștere, de manifestare artistică, elevul cu deficiență mintală poate deveni adultul lipsit de inhibiții, capabil să comunice asertiv, care are încredere în sine și poate lua deciziile potrivite de unul singur.

Durata desfășurării proiectului: 3 săptămâni – 1 activitate/săptămână

Scop: Dezvoltarea abilităților emoționale la elevii cu CES

Grupul țintă: 11 de elevi cu DMM de clasa a VI-a C

Timpul acordat fiecărei activități: 45 de minute

Evaluarea programului:

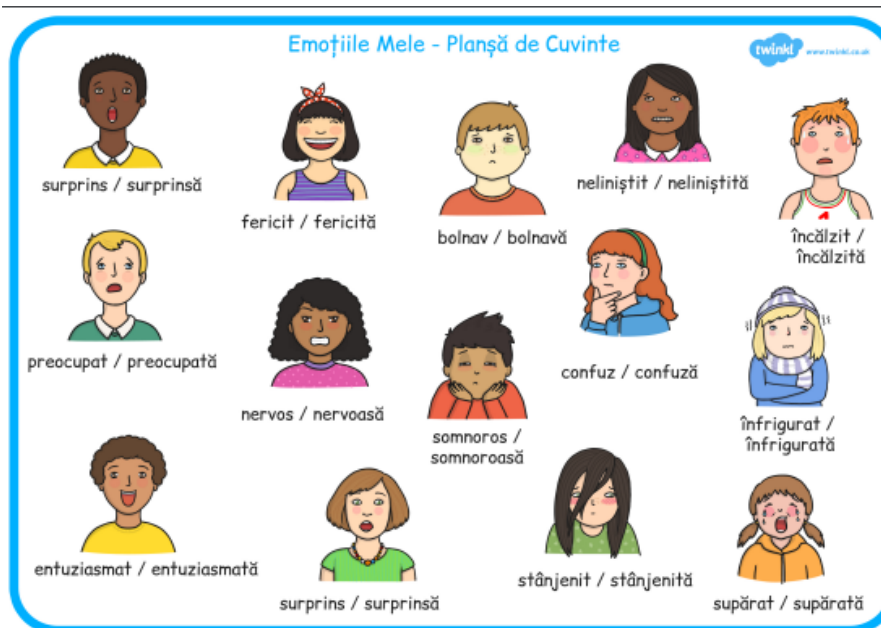
- ✚ Observația sistematică realizată de către consilier
- ✚ Jurnal de activități

STRUCTURA PROGRAMULUI

Finalități generale	Obiective	Resurse		Teme
		Materiale	Timp	
Dezvoltarea inteligenței emoționale	-Să înțeleagă și să recunoască diverse emoții -Să clasifice emoțiile în emoții plăcute și neplăcute -Să-și exprime controlat emoțiile	Jocul „Parola emoțiilor” (Anexa 1), coală de flipchart, instrumente de scris.	45 min	ALFABETUL EMOȚIILOR
Utilizarea unor tehnici de control al emoțiilor negative	-Să găsească soluții prin care să se liniștească atunci când experimentează emoții negative -Să își comute atenția de la o situație supărătoare spre altă activitate -Să privească o situație supărătoare dintr-un punct de vedere diferit	Puzzle, Anexa-5, Fișă de lucru- Anexa 6, jetoane cu emoții, eșarfă, instrumente de scris, flipchart, coli de scris	45 min	CALEIDOSCOPUL EMOȚIILOR
Sensibilizarea față de trăirile emoționale ale celorlalți	-Să accepte emoțiilor celor din jur -Să-și dezvolte sentimentul de empatie -Să fie un bun prieten	Ghem de sfoara, minge, calculator, videoproiector, Joc- Anexa 7, marker, flipchart, foi, post carduri	45 min	EVANTAI CU EMOȚII POZITVE

Anexa 1 - Listă cu emoții

Listă cu emoții

- Teama
- Mânia
- Plictiseala
- Vinovăția
- Durerea
- Dezgustul
- Speranța
- Nedumerirea
- Îngrijorarea
- Mulțumirea
- Fericirea
- Invidia
- Respingerea
- Dezamăgirea
- Satisfacția

Activitatea 2

Temă: Caleidoscopul emoțiilor

Scop: Utilizarea unor tehnici de control al emoțiilor negative

Obiective:

- ✚ să găsească soluții prin care să se liniștească atunci când experimentează emoții negative
- ✚ să își comute atenția de la o situație supărătoare spre altă activitate
- ✚ să privească o situație supărătoare dintr-un punct de vedere diferit

Resurse materiale: Puzzle, Anexa-3, Fișă de lucru- Anexa 4, jetoane cu emoții, eșarfă, instrumente de scris, flipchart, coli de scris

Introducere	Exercițiu de spargere a gheții: Puzzle Profesorul crează în prealabil un puzzle cu o imagine oarecare.	

		Fiecare membru al grupului va primi câte o bucată de puzzle Li se spune membrilor grupului să scrie pe bucățile de puzzle primite câte o calitate, un punct tare, un lucru pe care îl apreciază la propria persoană și apoi vor amplasa jocul.	
Munca în grup			
Experiența	Reflecția	Conceptualizarea	Acțiunea
1. Profesorul propune elevilor ”Jocul emoțiilor”. Elevii stabilesc împreună și notează pe un bilet numele unei stări emoționale negative și al uneia pozitive. Lasă biletul la vedere. Individual pe un alt bilet completează următoarea propoziție ”Când mă simt în felul acesta, îmi spun singur....” Schimbă biletele între colegi observă diferențele și asemănările dintre ei. 2. Se propune elevilor jocul ”Cum pot să mă calmez”. -Anexa 3 Elevii trebuie să noteze pe un postcard o modalitate de gestionare a unei emoții negative. 3. Se propune elevilor un exercițiu de gestionare a emoții spre o stare de bine (Anexa 4 - Gestionarea emoțiilor)	Care sunt beneficiile reglării emoționale? Cum pot transforma emoțiile negative în ceva constructiv? Crezi că există întotdeauna alternative pentru exprimarea emoțiilor negative? Ce se întâmplă dacă nu ne acceptăm trăirile? Cum putem depăși anumite emoții?	Citind completarea propoziției lacunare elevii descoperă că reglarea emoțională poate fi pozitivă sau sănătoasă și include diverse exerciții sau, poate fi negativă sau nesănătoasă care presupune de ex măncatul în exces, neexprimarea sentimentelor etc. Emoțiile se pot regla astfel încât să devină constructive Elevii identifică soluții pentru gestionarea emoțiilor negative. Se prezintă elevilor roata cu sugestii privind gestionarea emoțiilor negative și se compară cu soluțiile identificate de aceștia. Se explică de ce este benefic să exprimăm emoțiile pentru activitățile de zi cu zi. Elevii sunt îndrumați ca în explorarea emoției să urmeze pașii de mai jos: • Numește emoția • Acceptă emoția • Identifică gândurile care au generat acea emoție: Analizează-ți gândurile, verifică-le temeiul!	Citesc biletele. Discută despre modul în care se manifestă atunci când se confruntă cu diverse emoții. Elevii rezolvă cerința notează pe postcard și-l lipesc pe flipchard. Pe rând fiecare elev exersează gestionarea unei emoții urmând pașii menționați. Elevii realizează posterul.

Portofoliu Tema. Realizează un poster cu tema ”Cum fac față furiei, fricii sau tristeții?” Poți alege să explici cu ajutorul cuvintelor, în scris sau poți încerca chiar o combinație între mai multe forme de exprimare (cuvinte, desene, fotografii), construind un puzzle.	Cum pot să fac față unei situații dificile?	• Descoperă gânduri alternative: Cum poți gândi altfel despre acea situație? • Alege un mod sănătos de a reacționa: Întreabă-te: „De ce anume am nevoie că să depășesc această emoție?” Elevii identifică modalitățile prin care pot gestiona aceste emoții negative.	
Încheiere	Elevii sunt rugați să noteze pe un bilet o situație trăită care le-a generat o emoție negativă și apoi să o introducă în „Cutia emoțiilor”. Pe rând fiecare elev va trage câte un bilet fără să știe al cui este și va găsi o soluție pentru gestionarea acelei situații spre un sentiment pozitiv.		

Anexa 3 - Cum pot să mă calmez

Anexa 4 - Gestionarea emoțiilor

Gestionarea propriilor emoții te ajută să ai o stare de bine, pe termen lung. Poți urma pașii de mai jos:

- **Numește emoția:** Ce emoție simți? (tristețe, nervozitate, teamă, bucurie, dezamăgire, rușine, furie, etc.)
- **Acceptă:** Spune-ți că este în regulă să simți așa, emoțiile sunt naturale!
- **Identifică gândurile** care au generat acea emoție: Analizează-ți gândurile, verifică-le temeiul!
- **Descoperă gânduri alternative:** Cum poți gândi altfel despre acea situație?
- **Alege un mod sănătos de a reacționa:** Întreabă-te: „De ce anume am nevoie că să depășesc această emoție?”

Exemplu: de o îmbrățișare, de somn, de o plimbare, de sport, de un duș sau de ajutor.

Activitatea 3

Temă: Evantai cu emoții pozitive

Scop: Sensibilizarea față de trăirile emoționale ale celorlalți

Obiective:

- să accepte emoțiilor celor din jur
- să-și dezvolte sentimentul de empatie
- să fie un bun prieten

Resurse materiale: ghem de sfoara, minge, calculator, videoproiector, joc Twinkl, marker, flipchart, foi, post carduri

Introducere	Exercițiu de spargere a gheții - Pânza de păianjen Întregul grup de băieți și fete sta într-un cerc. Facilitatorul începe, ia mingea, spune numele prietenului său și o caracteristică a lui care îl definește. Apoi, ia un vârf de fir și trece mingea la un copil la întâmplare, astfel încât să facă același lucru și așa mai departe. La sfârșitul tuturor prezentărilor, se va forma o rețea între toți copiii care reprezintă uniunea dintre ei.		
Munca în grup			
Experiența	Reflecția	Conceptualizarea	Acțiunea
1. Consilierul propune elevilor vizionarea unui film suport https://www.google.com/search?q=EMPATIA+FILM+EDUCATIV&rlz=1C1KNTJ_roRO1026RO1026&sxsrf=AJQqlzWyqL_fBYPdFLC_DXIG3PxbB9P8xFQ:1673692062873&source=lnms&tbm=vid&sa=X&ved=2ahUKEwiCtPvm7Mb8AhWxRfEDHXCTCOQQ_AUoAnoECAEQBA&biw=1366&bih=568&dpr=1#fpstate=ive&vld=cid:e0ad0d9a,vid:rxLY5xipnn4 2.Propune elevilor jocul ”Jocul-în pantofii celui alt” în care fiecare elev trebuie să- și exercite capacitatea de a se pune în locul altora.	Cum s-a simțit elevul prost îmbrăcat? Ce emoții eu trăit colegii când l-au acceptat în grup pe elevul sărac? Care crezi că sunt sentimentele trăite de colegul tău? Consideri că ești un prieten bun? Am experimentat un sentiment plăcut?	Elevii au discutat situația și au descoperit că fiecare copil trăiește anumite emoții și că trebuie să manifeste înțelegere față de aproapele lor. Simbolizăm expresia "pune-te în pantofii celui alt" Fiecare copil va trebui să răspundă la câteva întrebări dar cu condiția de a răspunde ca și cum ar fi colegul al cărui pantofi i-a împrumutat. De exemplu: Dacă îl întreabă pe un copil care este culoarea lui preferată, va trebui să răspundă în funcție de ceea ce cred că ar spune partenerul. Elevii discută și stabilesc câteva reguli pe care ar trebui să le respecte un prieten bun. Ei răspund la întrebările de pe jetoane și descoperă legătura dintre empatie și prietenie	Au vizionat materialul propus și au discutat pe marginea lui Participă la joc și răspund la întrebări. Discută diverse situații Realizează eveantaiul de culori al emoțiilor pozitive.
Portofoliu	Tema Se solicită elevilor să realizeze o paletă de culori pe care să noteze câte un		

sentiment pozitiv trăit în ultima săptămână și care i-a generat emoții plăcute		.Elevii desenează și notează o emoție plăcută trăită în săptămâna care s-a încheiat.	
Încheiere	Elevii realizează împreună ” Floarea empatiei ”, în care fiecare lipește un postcard pe care notează un cuvânt care descrie empatia.		

BIBLIOGRAFIE:

1. <https://www.twinkl.ro/>
2. <https://youtu.be/rxLY5xipnn4>

IMPACTUL ACTIVITĂȚILOR EXTRAȘCOLARE LA ELEVII CU CES

Prof. LAZA MIHAELA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 2
LOCALITATEA TIMIȘOARA

Activitățile extrașcolare reprezintă o resursă educațională valoroasă pentru întregul demers didactic și pentru dezvoltarea personalității elevilor. Fînd o parte a educației nonformale, aceste activități sunt organizate în mod conștient și planificat pentru elevi în instituții din afara sistemului de învățămînt.

Activitățile extracurriculare și extrașcolare par de multe ori plictisitoare și stresante pentru elevii care trebuie să învețe singur noțiuni noi și să rezolve un volum mare de teme de la o zi la alta. Chiar și așa, cadrul didactic se poate orienta spre unele activități gândite special să-i dezvolte personalitatea, inteligența și încrederea în sine într-un mod distractiv și totodată ideal pentru viitorul lui.

Rolul terapeutic al activităților extracurriculare constă în faptul că prin ele se poate realiza mai ușor socializarea copiilor cu CES. În funcție de specificul lor, aceste activități dezvoltă la elevi priceperi, deprinderi și abilități cognitive și comportamentale, mult mai solide, pentru că, desfășurându-se în afara cadrului tradițional al sălii de clasă, ele permit fiecărui elev în parte contactul direct cu realitatea socială.

Educația extracurriculară prin activitățile sale constituie modalitatea neinstituționalizată de realizare a educației, care se desfășoară în afara procesului de învățămînt și care are un rol bine stabilit în formarea personalității copiilor și tinerilor.

Prin activitățile extracurriculare se urmărește identificarea și realizarea corespondenței optime dintre aptitudini, talente, cultivarea unui stil de viață civilizat, formarea și dezvoltarea personalității elevilor, precum și stimularea comportamentului creativ în diferite domenii. Un impact pozitiv al activităților extracurriculare îl are de asemenea inițierea, proiectarea și implementarea de programe și proiecte prin atragerea de fonduri extrabugetare.

Formele de integrare a copiilor cu C.E.S. pot fi următoarele: clase diferențiate, integrate în structurile școlii obișnuite, grupuri de câte doi-trei copii deficienți incluși în clasele obișnuite, integrarea individuală.

Integrarea școlară exprimă atitudinea favorabilă a elevului față de școala pe care o urmează, condiția psihică în care acțiunile instructive-educative devin accesibile copilului, consolidarea unei

motivații puternice care susține efortul copilului în munca de învățare, precum și situație în care copilul sau tânărul poate fi considerat un colaborator la acțiunile desfășurate pentru educația sa.

De asemenea integrarea reprezintă corespondența totală între solicitările formulate de școală și posibilitățile copilului de a le rezolva, existența unor randamente la învățatură și în plan comportamental considerate normale prin raportarea la posibilitățile copilului sau la cerințele școlare.

Activitatea educativă extracurriculară dezvoltă gândirea critică și stimulează implicarea tinerei generații în actul respectării drepturilor omului și al asumării responsabilităților sociale, realizându-se astfel, o simbioză lucrativă între componenta cognitivă și cea comportamentală.

În cazul elevilor cu CES, integrați în școli de masă sau școli speciale, activitățile extrașcolare au un benefic rol terapeutic, prin care se realizează în primul rând socializarea copiilor. Prin specificul lor antrenant, aerisit, lipsit de rigiditatea cursurilor din sălile de clasă, aceste activități dezvoltă la elevi priceperi, deprinderi și abilități cognitive și comportamentale, mult mai solide, ele permit contactul direct cu realitatea socială.

Activitățile extrașcolare pot îmbrăca diferite forme, astfel activitățile extracurriculare de tipul vizitelor, excursiilor și drumețiilor, permit dezvoltarea relațiilor interpersonale și o mai bună relaționare a copiilor cu societatea.

De asemenea, ele permit sporirea interesului de cunoaștere a frumuseților naturale și de patrimoniu, formarea și dezvoltarea unor sentimente de prețuire a mediului natural, în vederea adoptării unui comportament ecologic.

Participarea copiilor cu CES la activități cultural-artistice constituie puncte de referință, jaloane care-i duc spre autocunoaștere, matricea spirituală în care un copil își descoperă treptat propria sa identitate, rostul său în lume. Serbările de Crăciun, de 8 Martie sau 1 Iunie, permit socializarea și valorizarea acestor copii.

Artele frumoase sunt la fel de valoroase în viața elevului precum sunt științele. Dacă cele din urmă îi ajută pe copii să gândească logic și analitic și să rezolve probleme, atelierele de arte **îi stimulează empatia, abilitățile de comunicare și discurs, creativitatea și imaginația**. Mai mult, îi ajută să-și înțeleagă emoțiile mult mai bine și să-și dezvolte un mindset sănătos ca viitor adult.

Un alt exemplu de activitate extracurriculară este terapia prin teatru. Aceasta nu vindecă deficiența, dar schimbând mediul pentru copil, efectul deficienței este mai puțin evident. Pus în situația de a practica o diversitate de comportamente, de a se transpune în „pielea” unor dansatori, de exemplu, copilului i se solicită un anumit mod de comportare, i se oferă prilejul de a acționa efectiv pe baza unor reguli de comportare civilizată, de a exersa în mod direct deprinderi, comportamente, relații sociale.

Un alt aspect pozitiv al activităților extracurriculare este faptul că îi fac pe copiii mai responsabili, iar această responsabilitate îl pregătește pentru viitor. De asemenea, implicarea în activități extracurriculare îi ajută să întâlnească oameni noi, cu experiențe diferite, îi ajută să-și facă prieteni, să socializeze, acest aspect fiind foarte important în cazul copiilor timizi care întâmpină dificultăți de comunicare cu semenii lor.

Succesul acestor activități este garantat dacă ai încredere în imaginația, bucuria și în dragostea din sufletul copiilor, dar să îi lași pe ei să te conducă spre acțiuni frumoase, valoroase și fructuoase.

Organizarea unor activități de grup care să stimuleze comunicarea și relaționarea interpersonală jocuri, excursii, activități extrașcolare, activități de echipă au un impact benefic asupra elevilor cu CES.

De asemenea, trebuie acordată o importanță deosebită jocului. Datorită faptului că se desfășoară mai ales în grup, jocul asigură socializarea. Jocurile sociale sunt necesare pentru persoanele cu handicap, întrucât le oferă șansa de a juca cu alți copii, orice joc având nevoie de minim două persoane pentru a se desfășura.

Jocurile trebuie însă să fie adaptate. Copiii cu tulburări de comportament trebuie să fie permanent sub observație, iar la cei cu ADHD jocurile trebuie să fie cât mai variate. Școala este de asemenea un mediu important de socializare.

În concluzie, cadrul didactic poate face multe pentru educarea spiritului creativ în cadrul activităților extracurriculare. Pentru a realiza acest lucru se impune necesitatea de a modifica destul de mult modul de gândire al elevilor, să evităm critica în astfel de activități, să încurajăm elevii să participe activ și să realizăm în permanență un feed-back pozitiv.

Bibliografie:

1. Cernea, Maria, Contribuția activităților extracurriculare la optimizarea procesului de învățământ, în învățământul primar, nr.1, Ed. Discipol, București, 2000;
2. Cucoș, C., Pedagogie, ediția a II-a, Editura Polirom, Iași, 2002;
3. Ionescu, M.; Chiș, V. , Mijloace de învățământ și integrarea acestora în activitățile de instruire și autoinstruire, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2001.

Educație incluzivă pentru toți

Lăzărescu Cristina Mariana

Educația incluzivă este o abordare educațională modernă al cărei obiectiv principal este asigurarea accesului egal pentru toți elevii spre binele educațional și să depășească obstacolele structurale și stereotipurile sistemului care îl fac incapabil să răspundă eterogenității nevoilor elevilor. Valorile educației incluzive diversitatea și contribuțiile unice pe care fiecare elev le aduce la clasă. Într-un cadru cu adevărat incluziv, fiecare copilul se simte în siguranță și are un sentiment de apartenență. Elevii și părinții lor participă la stabilirea obiectivelor de învățare și să ia parte la deciziile care îi afectează, iar personalul școlii are pregătirea, sprijinul, flexibilitatea și resursele să hrănească, să încurajeze și să răspundă nevoilor tuturor elevilor.

Educația incluzivă se bazează pe valorile egalității, justiției sociale și acceptării diversității și egalității oportunități în educație. Acesta implică toți elevii, inclusiv elevii cu dizabilități și/sau educație specială elevi cu nevoi sau dizabilități (CES sau SEN(D)), precum și elevi defavorizați din grupuri sociale vulnerabile (refugiați, romi și etc).

Școala Gimnazială Comuna Dumbrăvița derulează proiectul de Acreditare Erasmus+ iar în cadrul acestuia au fost prevăzute 12 mobilități dintre care 3 mobilități ale profesorilor la cursul "Inclusive education for ALL", curs care a avut loc în perioada 15 -20 aprilie 2024, la Paris, Franța. Scopul acestui și-a propus să contribuie la educația incluzivă, în ajutarea profesorilor să adopte principiile și abordările educației incluzive și să poată răspunde eterogenității populației școlare, dotarea acestora cu modul de organizare a procesului de învățare și motivarea elevilor la auto-acțiune, experimentare și învățare activă. La sfârșitul cursului participanții și-au însușit cu un număr de abordări inovatoare, cum ar fi predarea diferențiată, principiile și tehnicile de bază ale activului și învățarea experiențială și predarea colaborativă, exploatarea potențialului oferit de noi tehnologii, arte și mijloace multimodale astfel încât aceștia să aibă șansa de a-și îmbogăți potențialul didactic și să poată răspunde nevoilor și intereselor TUTUROR elevilor.

Școala are datoria de a asigura șanse egale tuturor elevilor. A asigura șanse egale elevilor înseamnă a asigura posibilități maxime de dezvoltare fiecăruia, în funcție de aptitudinile și interesele sale.

Educația incluzivă a devenit parte integrantă a educației pentru toți și constituie răspunsul școlii la nevoile ce decurg din diversitatea copiilor. Sunt aduși elevii împreună într-o sală de clasă și într-o comunitate, indiferent de punctele lor forte sau punctele slabe în orice domeniu, căutându-se maximizarea potențialului tuturor.

Obiectivele cursului au fost:

- Învățarea principiilor cheie ale educației incluzive.
- Probleme de învățare privind receptivitatea socială și societală și eterogenitatea culturală a școlii moderne.
- Descoperirea modalităților de dezvoltare a culturii școlare incluzive.
- Dezvoltarea de strategii de sprijin pentru a ajuta elevii cu dificultăți de învățare.
- Implementarea tehnicilor care ajută la învățarea experiențială și la învățarea activă.
- Învățarea întrebărilor pentru înțelegere și empatie.
- Găsirea modalităților de a stimula acțiune, reflecție și învățare.
- Crearea unei culturi pozitive de învățare în clasă.
- Descoperirea utilizării noilor tehnologii în predarea diferențiată.
- Adoptarea modalităților de cultivare a gândirii critice și creative a elevilor în predarea diferențiată

Considerăm stagiile de formare propuse prin Acreditarea Erasmus+ necesare pentru o abordare inovativă a orelor de curs, diversificarea culturală și educațională, incluziunea socială și nu în ultimul rând, experiența interculturală. Toate acestea vin în ajutorul instituției pentru dezvoltarea la cadrele didactice a cunoștințelor privind activități diferite, cum ar fi: învățarea prin joc educativ, prin activități în afara sălilor de clasă în procesul de predare-învățare, permițându-le să își îmbunătățească metodele de predare, creativitatea la clasă, respectiv stimularea motivației elevilor pentru studiu.

Calitatea actului de învățare este îmbunătățită prin armonizarea metodelor și activităților de învățare cu cele din școli europene și implementarea metodelor interactive, inovatoare învățate la cursuri de formare într-un cadru european, care să completeze cu succes metodele noastre tradiționale. Pe parcursul acestor formări au fost acumulate noi cunoștințe teoretice și practice, noi tehnici de predare-învățare-evaluare centrate pe elev, pe învățarea diferențiată în funcție de nevoile acestuia pentru a putea forma elevi care să își însușească valori precum integritate, respect, responsabilitate, demnitate, egalitate, civism, toleranță, dezvoltare durabilă.

Participarea la stagiile de formare propuse oferă participanților – deopotrivă elevi cât și educatori, într-o lume plină de schimbări rapide care cere adaptabilitate și creativitate, oportunitatea

de a veni în contact cu parteneri din alte țări europene cu care să împărtășească nevoi, probleme, experiențe reușite și cu care intenționăm să elaborăm în viitor proiecte de parteneriat strategic pe Actiunea Cheie 2 sau E-Twinning și să îmbunătățim calitatea activităților livrate în școală.

BIBLIOGRAFIE:

1. <https://erasmuslearn.eu/inclusive-education-for-all/>
2. <https://www.erasmusplus.ro/acreditarea-erasmus>

PERSEVERENȚA- CHEIA REUȘITEI!" -DOMENIUL AUTO-RESPONSABILIZĂRII LA ELEVII CU CES

Profesor itinerant/de sprijin: Lupu Adriana Iuliana
Școala Gimnazială Specială "Constantin Păunescu"
Localitatea Iași, Județul Iași

Stima de sine cuprinde trei domenii: domeniu auto-cunoașterii, domeniul auto-responsabilizării și domeniul asertivității. Propun prezentarea activității din cadrul domeniului auto-responsabilizării numită "PERSEVERENȚA- CHEIA REUȘITEI!" .

Scopul activității constă în cunoașterea aspectelor ce ne definesc și a posibilității de îmbunătățire a acestora prin efort constant, identificarea obstacolelor ce ne țin pe loc și ne împiedică să evoluăm și conștientizarea soluțiilor ce ar putea spori gradul perseverenței și implicării în diferite activități.

Activitatea implică explicarea noțiunii de a fi perseverent pe înțelesul elevilor, astfel încât aceștia să poată completa ciorchinele perseverenței cu diferite cuvinte cu înțeles asemănător, selectate din cadrul unei liste anterioare. Activitatea continuă cu un exercițiu-joc în care elevii vor ordona literele unor cuvinte pentru a forma o propoziție pe care o vor explica cu propriile cuvinte. La final se va discuta despre motivele care i-au ajutat să își mențină nivelul de motivație necesar pentru a finaliza propoziția.

Atașez anexa nr. 1 pentru o mai bună înțelegere a etapei lecției.

PERSEVERENȚA- CHEIA REUȘITEI!

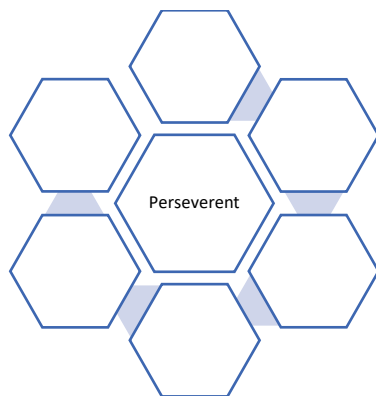
Perseverența înseamnă să continui un lucru chiar dacă este dificil sau întâmpini un obstacol. Înseamnă că atunci când ne dorim ceva cu adevărat, nu renunțăm până nu am obținut ce ne-am propus. Prin perseverență am învățat să vorbim, să scriem și să citim.

Să fii perseverent înseamnă să muncești zilnic pentru obținerea rezultatelor dorite, să fii răbdător și să nu renunți, chiar dacă uneori este greu. Perseverența există în fiecare dintre noi. O persoană care nu este perseverentă renunță ușor, nu vrea să continue, nu muncește suficient, este lipsită de motivație, fiind încăpățânată și delăsătoare.

A FI PERSEVERENT ÎNSEAMNĂ A FI PUTERNIC!

Care dintre cuvintele de mai jos se potrivesc termenului "PERSEVERENT" ?

Listă de cuvinte: muncitor, nehotărât, silitor, ambițios, delăsător, neîncrezător, răbdător, sânguincios, fricos, leneș, hotărât.

Aranjează literele de mai jos în ordine pentru a descoperi fiecare cuvânt și a forma propoziția potrivită! Explică sensul propoziției!

AHCRI CAĂD RCGEEȘ, OMAPRITTN SEET ĂS OCNNUHII!

Cunoașterea calităților și defectelor precum și identificarea unor măsuri de a îmbunătăți aspectele negative ale propriei persoane vor induce elevilor observarea faptului că au puterea de a-și îmbunătăți fiecare caracteristică. Delimitarea obstacolelor se axează pe atribuirea cauzalității unor evenimente, iar secvențierea acestora și observarea faptului că există impedimente ce țin de modul cum ne organizăm, dar și dificultăți ce sunt în afara posibilităților noastre de a le modifica, vor ajuta elevii să conștientizeze că pot face schimbări pentru a îmbunătăți diferite aspecte. Exemplul dat, ce include o situație școlară, oferă elevilor o perspectivă clară asupra gradului de motivație și perseverență a unei persoane.

Atașez anexa nr. 2, anexa nr. 3 și anexa nr 4 pentru o mai bună înțelegere a etapei lecției.

EU ÎMI CUNOSC CALITĂȚILE ȘI DEFECTELE?

Persoanele perseverente se cunosc foarte bine, știu care le sunt calitățile și defectele. În activitățile anterioare am discutat despre acestea, așadar hai să vedem cât de bine te cunoști.

CALITĂȚI	DEFECTE
-	-
-	-
-	-

Notează trei calități și trei defecte ale tale în tabelul de mai jos!

Recitește cele trei aspecte mai puțin pozitive (defecte). Cum le poți îmbunătăți?

Notează trei soluții, câte una pentru fiecare!

1. _____
2. _____
3. _____

Și acum să răspundem la întrebări....

- a) De obicei termin orice lucru început, chiar dacă e dificil sau plictisitor?

b) Faci lucrurile la timp sau le amâni mereu, de azi pe mâine?

c) Ți respecti promisiunile făcute? Oferă un exemplu!

d) Ți aduci aminte de un moment în care ai vrut să renunți și totuși nu ai renunțat?

e) Poți spune despre tine că ești perseverent? În cazul tău ar fi o calitate sau un defect perseverența? Explică!

f) Crezi că este important să fii perseverent? Explică oral!

OBSTACOLE CE NE ÎMPIEDICĂ

Există momente în viața noastră când în față ne apar niște obstacole sau dificultăți ce ne fac să renunțăm. Important este să știm ce obstacole depind de noi și cum putem face să le înlăturăm, să le eliminăm din calea noastră. Mai jos există o serie de obstacole. Va trebui să le grupezi pe cele două coloane, explicând alegerea făcută.

Listă cu obstacole:		
Îmi este lene	Plictiseala	Starea de oboseală
Ceilalți colegi fac gălăgie	Nu văd la tablă	Nu am învățat destul
Frica de a greși	Am prea multe teme de rezolvat	Mi-am uitat acasă (cartea, trusa, creionul, rigla etc)
Nu am încredere că voi reuși	Nu îmi ajunge timpul	Mă simt rău/ bolnav
Profesorii nu mă înțeleg	Nu mi-am făcut tema	Nu mă interesează lecția

Obstacole ce țin de mine, pe care le pot modifica	Obstacole ce nu țin de mine, ce pot fi modificate de altcineva

Ce poți observa în tabelul completat? Sunt mai multe obstacole ce depind de tine sau de ceilalți? Ce crezi că înseamnă acest lucru?

UN EXEMPLU CLAR

Citește următorul exemplu:

Ionuț și Bogdan sunt colegi de clasă. Ionuț își dă silința, încearcă mereu să fie mai bun și exersează în fiecare zi. Bogdan este pus pe distracție: deranjează mereu orele cu diferite glume, nu îl interesează ceea ce se predă în clasă și nu scrie aproape deloc de la tablă.

Ionuț încearcă mereu să se concentreze, își face temele așa cum poate el și cere ajutorul atunci când vede că îi este greu și nu a înțeles. Bogdan nu își face temele și uneori uită acasă diferite rechizite.

✚ Ce părere ai despre cei doi colegi? Care dintre ei crezi că este perseverent?

✚ De ce crezi că Ionuț este perseverent, iar Bogdan nu?

✚ Ce te motivează să înveți, să fii atent la ore și să îți dai interesul?

✚ Să ne imaginăm că vei avea de dat un test dificil. Ce te face să înveți (sau nu) pentru test? Mai simplu: de ce înveți pentru acel test?

Activitatea continuă cu o clasificare a situațiilor, problemelor sau lucrurilor pe care reușim sau nu să le finalizăm. Pentru fiecare lucru finalizat a existat o motivație, un aspect ce i-a determinat să continue, iar profesorul va insista pe acest lucru: putem începe și finaliza absolut orice ne dorim! Finalul activității este unul ludic, creativ deoarece determină elevii să își contureze un erou, persoana ideală pentru ei, făcându-se apoi trecerea treptată dinspre erou spre propria persoană, prin analiza însușirilor pe care ar dori să le dețină și a caracteristicilor comune pe care ar vrea să le aibă, oferind chiar și soluții clare prin care ar putea să le obțină.

Atașez anexa nr. 5 pentru o mai bună înțelegere a etapei lecției.

DUC PÂNĂ LA CAPĂT O ACȚIUNE?

Acum să încercăm următorul exercițiu. Gândește-te la toate lucrurile pe care le-ai făcut până acum. Poate fi vorba despre un hobby, un joc, o discuție, o activitate pe care o faci acasă sau la școală, un exercițiu, o temă și tot așa mai departe.

Grupează aceste lucruri în două categorii:

1. lucruri terminate= lucruri pe care le-am început și le-am terminat
2. lucruri neterminate= lucruri pe care le-am început, însă am renunțat să le mai fac.

LUCRURI TERMINATE

LUCRURI NETERMINATE

Notează minim două exemple pentru fiecare. Explică ce te-a oprit să termini un anumit lucru!

1. _____
2. _____

Bibliografie:

- ✚ LUPU, A. I., *Evolve- Program de Dezvoltare a Stimei de Sine*, I.S.B.N 978-606-30-4308-6, iunie 2022
- ✚ GHERGUȚ, A., FRUMOS, L. *Educația Incluzivă. Ghid Metodologic*, Editura Polirom, Colecția Profesorul de Succes, Iași, 2019, ISBN:9789734677245

PROIECT EDUCAȚIONAL „CERCETAȘII DE LA SF. ANDREI” SPORT-MIȘCARE-SĂNĂTATE

Prof. Mihăilă Daniela

Motto:

„Conștiința de sine a plecat de la conștiința mișcării, înainte de a gândi logic, ne-am mișcat instinctual. Mișcarea stă la originea tuturor fenomenelor. Devenirea, adică viața, adică infinitul înseamnă mișcare”.

J.Piaget

COORDONATORI PROIECT:

Prof. Călinescu Petru Marian

Prof. Strugariu Cezar Vasile

Prof. Pădureț Alexandru

Prof. Dîrțu Ingrid

Prof. Mihăilă Daniela

Pedagog Neagoe George

1. ARGUMENT

„SPORTUL TE ÎNVAȚĂ SĂ CÂȘTIGI CINSTIT. SPORTUL TE ÎNVAȚĂ SĂ PIERZI ÎN MOD DEMN. PRIN URMARE, SPORTUL TE ÎNVAȚĂ DE TOATE: TE ÎNVAȚĂ CE ESTE VIAȚA”

ERNEST HEMINGWAY

Mișcarea este recunoscută ca prim factor al formării intelectuale corespunzătoare a copiilor. Studiile în domeniu au dovedit că prin practicarea diferitelor activități sportive se favorizează capacitățile de comunicare și creativitate, se reduc agresivitatea și inhibiția și astfel se ajunge la îmbunătățirea premiselor unor activități complexe, constructive, socializante. Practicarea mișcării fizice ajută la dezvoltarea psihică a individului, previne labilitatea emoțională, modelează temperamentul și atitudinile, construind un fundament solid pentru personalitatea în formare.

Exercițiile fizice, jocurile de mișcare împreună cu factorii naturali-apă, aer, soare- fortifică organismul, cultivă răbdarea, stăpânirea de sine, curajul, inițiativa perseverența, disciplina, dezvoltă sentimentele de prietenie, spiritul colectiv și competitiv. Un copil care aleargă, se joacă, este sănătos și pregătit oricând să facă față unui efort intelectual.

Dezvoltarea fizică armonioasă este unul din obiectivele pregătirii elevului prin școală.

Prin mișcare, prin jocuri, prin dans, elevii își exteriorizează sentimentele, devin dezinvolti, li se dezvoltă capacitățile și deprinderile motrice, simțul estetic.

2. SCOPUL PROIECTULUI

Derularea proiectului educațional „CERCETAȘII DE LA SF. ANDREI” SPORT-MIȘCARE-SĂNĂTATE

are în vedere practicarea diferitelor activități sportive care să favorizeze dezvoltarea fizică armonioasă a elevilor, dezvoltarea capacităților de comunicare și relaționare, să reducă agresivitatea și inhibiția și astfel să ajungă la îmbunătățirea premiselor unor activități complexe, constructive, socializante.

3. OBIECTIVELE PROIECTULUI

- Promovarea dialogului și comunicării
- Crearea climatului educațional care să satisfacă nevoia de mișcare, destindere și relaxare în rândul elevilor
- Reducerea agresivității și inhibiției
- Dezvoltarea unor emoții și sentimente pozitive
- Stabilirea unor relații de colaborare și sprijin reciproc

4. RESURSELE PROIECTULUI

UMANE:

Cadre didactice

Elevii claselor I-VIII

MATERIALE:

Echipament sportiv

Materiale sportive: mingi, saltele, coșuri de baschet, masă tenis , rachete tenis, aparate fitness

5. GRUP ȚINTĂ

25 elevi din clasele I-VIII

6. SURSE DE FINANȚARE

Sponsorizări, fonduri proprii ale coordonatorilor

7. PERIOADA DE DESFĂȘURAREA

Ianuarie -iunie 2024

8. REZULTATE AȘTEPTATE

- Dezvoltarea unor atitudini speciale pentru promovarea și practicarea sportului
- Diminuarea agresivității școlare și a inhibiției
- Facilitarea dezvoltării armonioase a elevilor

9. MODALITĂȚI DE MONITORIZARE ȘI EVALUARE:

- Realizarea portofoliului proiectului (parteneriat, albume cu fotografii, CD din timpul activităților, procese verbale, articole)
- Panou cu imagini cu activitățile derulate
- Prezentarea rezultatelor în cadrul consiliului profesoral
- Analiza SWOT făcută de echipa de proiect.

10. IMPACTUL PROIECTULUI

Cultivarea dragostei pentru mișcare

11. MODALITĂȚI DE REALIZARE:

- Activități în sală și pe terenul de sport
- Întreceri sportive
- Jocuri distractive
- Discuții

11. CALENDARUL ACTIVITĂȚILOR

Data	Tema propusă	Mijloace de realizare	Participanti	Obs.
Ianuarie 2024	Reuniune de proiect	Lansarea proiectului Mediatizarea proiectului la nivel de unitate Exerciții fizice, parcursuri aplicative, concurs între grupe	Profesori Elevi	
Februarie 2024	Sportul - izvor de sănătate	Parcurs aplicativ Concurs între grupe	Profesori Elevi	
Martie 2024	Sportivii veseli Cine nimereste ținta Colorăm împreună	Sărituri Aruncarea la țintă Amenajarea sălii de sport	Profesori Elevi	
Aprilie 2024	Ștafeta pinguinilor Târgul de jocuri	Sărituri în sac Ștafete Jocuri sportive	Profesori Elevi	
Mai 2024	Ștafeta cu coif Cursa cu greutate	Alergare Transport de greutate	Profesori Elevi	
Iunie 2024	Sportul nu are vârstă	Maraton elevi , profesori , părinți	Profesori Elevi Părinți	

PREȘCOLARUL CU CES

Prof.înv.preșcolar Morar Cristina-Adriana
Prof.înv.primar Cernat Eugenia Marinela
Liceul Tehnologic”Tara Moților”- Albac, AB

Educația de tip incluziv este o educație de calitate, accesibilă și care își îndeplinește menirea de a se adresa tuturor copiilor, fără discriminare. În întreaga lume, din ce în ce mai mulți copii care provin din medii defavorizate urmează grădinițele, școlile primare sau gimnaziale. Fiecare copil este diferit și special și are propriile nevoi, fie că este sau nu un copil cu dizabilități. Toți copiii au dreptul la educație în funcție de nevoile lor. Educația incluzivă are ca principiu fundamental un învățământ pentru toți, împreună cu ceilalți, care constituie un deziderat și o realitate ce câștigă adepti și se concretizează în experiențe și bune practici de integrare/ incluziune.

Argumentul acestui material este tocmai ideea că incluziunea poate și este mai mult decât un discurs demagogic, declarativ; ea poate fi pusă în practică prin tehnici concrete de predare și adaptare curriculară individualizată, prin formarea și dezvoltarea conștiinței tuturor copiilor pentru acceptiunea diversitară de orice tip. Grădinița are ca scop crearea unui program coerent și coordonat de incluziune a copiilor preșcolari cu diferite dizabilități, de alte etnii, proveniență socială etc. și pregătirea celorlalți copii în vederea acceptării acestora alături de ei, fără diferențe de manifestare comportamentală sau verbală. De asemenea, se impune și implementarea unor strategii coerente de dezvoltare a conștiinței și a comportamentelor copiilor în spiritul toleranței și nediscriminării, a acceptării de șanse egale pentru toți copiii.

Integrarea/ incluziunea poate fi susținută de existența unui cadru legislativ flexibil și realist, de interesul și disponibilitatea cadrelor didactice din școala de masă și din școala specială, de acceptul și susținerea părinților copiilor integrați, de implicarea întregii societăți civile, dar și de nivelul de relații ce se formează și se dezvoltă la nivelul clasei integratoare care se bazează pe toleranță și respect față de copilul cu probleme. Grădinița care îi receptează în colectivitatea sa pe copiii defavorizați și își determină intern „direct și indirect”, atitudinea față de aceștia este alcătuită din: educatoare, părinți, copii, iar la nivel extern, societatea cu numeroase instituții și diverși factori media. O condiție esențială pentru reușita acestor acțiuni comune ale celor trei factori activi din grădiniță este existența unor relații de înțelegere, constructive care se realizează prin atitudini deschise, prin disponibilitate, printr-un „pozitivism” specific ce se cimentează cu voință și convingere.

Educatoarea trebuie să cunoască deficiențele copiilor (printr-o evaluare pe o anumită perioadă) pe care îi are în grupă, în scopul înțelegerii acestora și pentru a-și putea planifica activitățile, în funcție de necesitățile copiilor. Este foarte importantă sensibilizarea copiilor și pregătirea lor pentru a primi în rândurile lor un coleg puțin diferit: ca personalitate, ca și bagaj de cunoștințe, ca și limbaj, ca și mod de acțiune și de a socializa.... Sensibilizarea se face prin simulări: crearea și aplicarea unor jocuri/activități care permit stimularea unor deficiențe, ceea ce determină copiii să înțeleagă mai bine situația celor ce au dizabilități: prin povestiri, texte literare, prin discuții, joc de rol, povești inventate pe o anumită situație!

Grădinița este incluzivă printr-un curriculum flexibil și deschis ce permite adaptări succesive. Nu copilul urmează curriculumul, ci acesta este un instrument menit să sprijine dezvoltarea lui, se adaptează nevoilor și particularităților acestuia. Când spunem „grădiniță incluzivă”, nu trebuie să ne ducem cu gândul la copiii cu CES, ci la fiecare copil în parte, pentru că fiecare are un ritm propriu de dezvoltare și la un moment dat poate avea nevoie de anumite ”atenii” speciale în ceea ce privește educația. Există, de asemenea, și anumite situații de risc, în care educatoarea trebuie să cunoască trăirile și comportamentele copilului, pentru a-l sprijini. Riscurile pot apărea din mediul socio-cultural din care acesta face parte, din relațiile de familie care îi determină existența zilnică, precum și modul de dezvoltare, din modelele formale educaționale ce pot exercita un stres deosebit asupra copilului care nu corespunde „normalității” cu care ne-am obișnuit.

Pentru a evalua un copil, eu ca educatoarea trebuie să am în vedere competențele și capacitățile educaționale ale fiecărui copil cu care intră în colectivitate și neapărat, să identific:

- cum este fiecare?
- ce știe fiecare?
- ce știe să facă fiecare?
- cum (poate) cooperează cu ceilalți.

Din punctul meu de vedere, pentru abordarea unei educații incluzive în grădiniță, educatoarea, ar fi recomandat, să parcurgă următorii pași:

- ❖ să asigure accesul tuturor copiilor la programul grădiniței, dar și la modificările și adaptările acestuia;
- ❖ să asigure participarea tuturor familiilor la decizii și acțiuni în favoarea tuturor copiilor;
- ❖ să evalueze permanent și periodic progresele pe care le fac toți copiii, nu numai din punctul de vedere al achizițiilor intelectuale, dar și al relațiilor sociale, al cooperării și colaborării, al dezvoltării imaginii de sine și încrederii în forțele proprii;
- ❖ să elaboreze planuri individualizate, personalizate pentru copiii care au nevoie de sprijin în anumite componente ale dezvoltării și la anumite momente;
- ❖ să asigure un climat primitiv și deschis prin organizarea mediului educațional cât mai eficient și stimulator;
- ❖ să aibă discuții, în prealabil, cu preșcolarii pentru a se accepta unii pe alții, pentru a negocia, a colabora și a lucra împreună;
- ❖ să asigure un curriculum flexibil și deschis la care să aibă acces și părinții;
- ❖ să evalueze fiecare copil prin observație directă și indirectă pentru a asigura participarea lui adecvată la activitățile curriculare;
- ❖ să ajusteze permanent curriculumul pentru a-l adapta la nevoile educative ale copiilor, chiar și dacă este vorba despre UN SINGUR COPIL, diferit de ceilalți;

În lucrare de față aș vrea să mă opresc asupra unui caz de la nivelul grupei mele. Băiețelul T.M. de 4 ani și 8 luni, vine direct în grupa mijlocie (datorită faptului că stă foarte departe, nu a frecventat grupa mică). Cinci zile locuiește doar cu bunica maternă, iar sâmbăta-duminică își reia locul în familie alături de celălalt frate (mai mic) și părinții. Copilul vine în grădiniță folosind uzual o vorbire "încărcată" cu anumite cuvinte neșlefuite/folosirea perfectului simplu: taticu, mamica, fusei, mancai, baii, coptilu, crionul, mâța, cânele, pita, amu; cuvinte care stârnesc râsul colegilor de grupa mare, iar mie ba îmi fură câte un zâmbet, ba mă provoacă spre a-l corecta, iar colegii de grupa mare adresează mereu întrebarea "Ce a spus? Ce a înseamnă? Ce a vrut să zică?"...

Mai mult se observă că nu are deprinderi de a ține creionul în mână sau a recunoaște culori (la toate le zice pe "ghicite"...), dar cu mult bun simț și cu bucurie de a se juca și a fi parte, alături de ceilalți copii, din grupă! După câteva zile în care a frecventat grădinița, am văzut cu ce am de a face! Pentru a evita marginalizarea și ironia din partea colegilor mi-am trasat următorul plan:

-prin atitudinea față de el am păstrat o aparență de normalitate, copilul fiind tratat la fel ca ceilalți copii din grupă.;

-conduita și atitudinea mea a trebuit să demonstreze celorlalți copii că aveam aceleași reguli ca și pentru ceilalți copii din grupă, însă pentru T.M. trebuiau repetate mai des, în diferite împrejurări!

-mi-am asumat rolul de moderator, promovând contactul direct între copiii din grupă prin direcționarea întrebărilor (către acel copil) care aveau răspunsuri scurte, pentru a putea fi ușor corectate și de a nu fi pus în situația de a reda ceva cu multe cuvinte, propoziții dezvoltate;

-l-am încurajat și l-am stimulat ori de câte ori era nevoie (atât individual cât și frontal), dându-i încrederea în forțele proprii, făcându-l să zâmbească, de multe ori.....!

Un aspect interesant în toată această problemă este faptul că și părinții vorbesc la fel, cu același accent, cu același fel de a se exprima! Le-am recomandat, direct și discret, că e nevoie să vorbim mai corect în familie pentru că părinții sunt primii educatori ai copilului.....!

Cert e că după aproape un an, băiețelul T.M. a început să îi copieze pe colegi și să se detașeze puțin câte puțin de "exprimarea" din familie. Deci activitatea în grupul de copii și "corectările din umbră" au ajuns la efectul scontat! Constat că educația părinților și consilierea acestora are un rol important

în integrarea copiilor cu diferite "afecțiuni" în grădiniță. Rezultatele muncii pentru promovarea incluziunii, atât directe cât și indirecte, față de partenerii educaționali (părinți, familia) apar după intervale mari de timp și sunt efectul unui exercițiu asiduu, susținut și cu multă grijă abordabil!

O planificare nu poate porni așa, tradițional, ca altă dată, de la conținuturi, ci de la personalitățile copiilor, de la caracteristicile și particularitățile individuale. Pe de altă parte, grădinița, ca instituție, nu poate face față singură cerințelor multiple ale unui program eficient de educație. Este nevoie de un parteneriat între grădiniță-familie-comunitate, de o construcție comună în folosul copilului, fără prejudecăți, bazată pe respect reciproc, acceptare, toleranță, indiferent de situația economică, socială sau educațională a părinților. Educatoarea, la rândul ei, trebuie să răspundă diversității și unicității fiecărui copil, să-și orienteze pozitiv atitudinea, limbajul și metodele pedagogice. Copilul preșcolar se află într-un proces de formare în care fiecare gest, fiecare cuvânt, fiecare privire din partea adulților care îl înconjoară poate să îi influențeze imaginea de sine. Este foarte importantă atitudinea educatoarei la acțiunile copilului, apelativele, aprecierea pozitivă sau negativă, pentru a-i da copilului, a pierde încredere în forțele proprii.

În acest sens, educația incluzivă, vizează reabilitarea și formarea persoanelor cu nevoi speciale, aflate în dificultate psihomotorie, de intelect, de limbaj, psihocomportamentală, senzorială, printr-o serie de măsuri de natură juridică, politică, socială, pedagogică. În pedagogia contemporană există o preocupare intensă pentru găsirea căilor și mijloacelor optime de intervenție educativă, încă de la vârstele mici, asupra unei categorii cât mai largi de populație infantilă. Astfel, conștiința copiilor, de la cea mai fragedă vârstă, trebuie formată și dezvoltată, învățându-i pe aceștia că primirea copiilor „diferiți”, alături de toți ceilalți, trebuie făcută nu de dragul lor, în primul rând, și nu din milă pentru ei, ci pentru dreptul fiecărui individ de a participa la acțiuni comune pentru dezvoltarea lui ulterioară, pentru a contribui și el la dezvoltarea comunității în care trăiește.

Bibliografie:

Vrășmaș, Ecaterina Adina, Educația copilului preșcolar, Editura ProHumanitas, București, 1999

Vrășmaș, Ecaterina Adina, Introducere în educația cerințelor speciale, Editura Credis, București, 2004

www.didactic.ro

www.itech.ro

ACTIVITĂȚILE EXTRAȘCOLARE - INSTRUMENT ÎN DEZVOLTAREA ELEVILOR CU CES

Ed. Murgoea Magdalena- Nicoleta

Educația este un proces complex care nu se limitează la cadrul școlar, ci se extinde și în afara acestuia. Pentru elevii cu Cesiuni Educaționale Speciale (CES), activitățile extrașcolare reprezintă o componentă esențială a dezvoltării lor.

Pentru a înțelege impactul activităților extrașcolare asupra elevilor cu CES, trebuie să ne familiarizăm cu conceptul de CES. Cerințele Educaționale Speciale sunt condiții medicale sau de învățare care afectează capacitatea unui elev de a învăța și de a se dezvolta în modul tradițional în cadrul școlii. Aceste condiții pot include tulburări de spectru autist, ADHD, dizabilități de învățare sau alte afecțiuni care necesită sprijin suplimentar în procesul de învățare.

Activitățile extrașcolare reprezintă o oportunitate importantă pentru elevii cu CES să-și dezvolte abilitățile sociale, emoționale și cognitive într-un mediu mai puțin structurat decât sala de clasă tradițională. Aceste activități pot include sporturi, arte vizuale și interpretative, cluburi de carte, teatru, muzică sau alte activități care încurajează interacțiunea socială și creativitatea, oferind oportunități unice pentru dezvoltarea fizică, emoțională și socială a acestor elevi și pot servi ca instrumente eficiente în procesul lor de recuperare. Mai mult decât atât, ele pot contribui la creșterea

stimei de sine, la reducerea stresului și a anxietății, și la îmbunătățirea calității vieții pentru acești elevi.

Există mai multe motive solide pentru a alege activitățile extrașcolare pentru elevii cu Cerințe Educaționale Speciale (CES):

Stimularea Dezvoltării Fizice

Una dintre principalele beneficii ale activităților extrașcolare pentru elevii cu CES este stimularea dezvoltării fizice. Participarea la activități sportive adaptate sau la terapia prin mișcare poate contribui la îmbunătățirea abilităților motorii și a coordonării acestor elevi. De exemplu, activitățile sportive precum înotul pot consolida musculatura și echilibrul, având un impact pozitiv asupra mobilității și dexterității. Echitația poate fi o altă activitate benefică pentru acești elevi, oferindu-le oportunitatea de a lucra la coordonarea motorie, echilibrul și forța musculară. Prin interacțiunea cu caii, aceștia pot îmbunătăți abilitățile de comunicare și încrederea în sine, în timp ce se bucură de o experiență recreativă și terapeutică.

Dezvoltarea Abilităților Sociale și Emoționale

Activitățile extrașcolare oferă elevilor cu CES oportunități importante de a dezvolta abilități sociale și emoționale. Interacțiunea cu colegii și cu adulții în cadrul acestor activități le permit să învețe norme sociale, să-și dezvolte abilitățile de comunicare și relaționare și să-și îmbunătățească încrederea în sine. Prin participarea la cluburi, echipe sportive sau activități artistice, acești elevi își pot extinde rețelele sociale și pot experimenta un sentiment de apartenență și acceptare. Cluburile de teatru sau de improvizație sunt exemple de activități extrașcolare care pot promova dezvoltarea abilităților sociale și emoționale la elevii cu CES. În plus, participarea la spectacole sau evenimente teatrale poate contribui la creșterea încrederii și a stimei de sine a acestor elevi.

Promovarea Stimei de Sine și a Încrederii în Sine

Succesele și realizările în cadrul activităților extrașcolare pot contribui la creșterea stimei de sine și a încrederii în sine a elevilor cu CES. Participarea la aceste activități le oferă oportunități de a-și demonstra talentele și abilitățile și de a-și dezvolta încrederea în propriile capacități. Acest lucru este esențial în procesul lor de recuperare, oferindu-le motivația și determinarea necesară pentru a depăși obstacolele și a-și atinge potențialul maxim. Activitățile artistice precum pictura sau sculptura pot fi excelente instrumente pentru promovarea stimei de sine și a încrederii în sine la elevii cu CES. Prin explorarea și exprimarea creativității lor în cadrul acestor activități, elevii își pot descoperi și valorifica talentele și pot experimenta un sentiment de satisfacție și împlinire. De exemplu, participarea la ateliere de artă poate oferi acestor elevi o modalitate sigură și non-verbală de a-și exprima gândurile, emoțiile și experiențele lor. O altă activitate extrașcolară care poate fi benefică pentru elevii cu CES este participarea la proiecte de voluntariat sau acțiuni comunitare. Implicarea în astfel de activități îi poate ajuta pe acești elevi să-și dezvolte un sentiment de contribuție și utilitate în comunitatea lor. De exemplu, participarea la acțiuni de voluntariat într-un adăpost pentru animale sau la activități de îngrijire a mediului înconjurător îi poate face să se simtă valoroși și să-și descopere abilitățile și talentele într-un mediu non-școlar.

Stimularea Inteligenței Emoționale prin Terapia prin Artă

Terapia prin artă este o altă formă de activitate extrașcolară care poate fi benefică pentru elevii cu CES. Această formă de terapie implică utilizarea artelor vizuale pentru a explora, exprima și gestiona emoțiile și trăirile interioare. Prin desen, pictură sau modelare, elevii pot să-și exprime emoțiile și să-și exploreze experiențele personale într-un mod creativ și non-verbal. Terapia prin artă poate fi utilă în gestionarea stresului și a anxietății și în dezvoltarea abilităților de comunicare și de auto-reglare emoțională.

Sprijin și Implicare a Comunității

O altă componentă crucială în promovarea activităților extrașcolare pentru elevii cu CES este implicarea și sprijinul comunității. Organizațiile non-guvernamentale, instituțiile publice și voluntarii pot juca un rol important în facilitarea accesului acestor elevi la diverse activități. De exemplu, pot fi organizate programe de voluntariat care să ofere suport suplimentar pentru integrarea lor în activități sau pot fi stabilite parteneriate între școli și organizații locale pentru a oferi acces la resurse și facilități necesare pentru participarea acestor elevi la activități extrașcolare.

Reducerea izolării și a stigmatizării

Pentru mulți elevi cu CES, izolarea socială și stigmatizarea pot reprezenta obstacole semnificative în procesul lor de recuperare. Participarea la activități extrașcolare le oferă acestor elevi oportunități de a se conecta și de a interacționa cu alți elevi și adulți într-un mediu pozitiv și suportiv, contribuind la reducerea sentimentului de izolare și la diminuarea efectelor stigmatizării.

Individualizarea și Adaptarea Activităților

Este esențial ca activitățile extrașcolare să fie individualizate și adaptate la nevoile și capacitățile fiecărui elev cu CES. Educatorii și profesioniștii din domeniul educației speciale trebuie să colaboreze pentru a identifica și implementa strategii și adaptări necesare pentru a asigura participarea lor eficientă la activitățile extrașcolare. De exemplu, se pot face ajustări în ceea ce privește mediul fizic, durata sau complexitatea activității pentru a se potrivi nevoilor individuale ale fiecărui elev.

Reducerea Stresului și a Anxietății

Pentru mulți elevi cu CES, școala poate fi o sursă de stres și anxietate. Participarea la activități extrașcolare le oferă o pauză binevenită de la presiunea academică și le permite să-și exprime liber emoțiile și să se relaxeze într-un mediu mai puțin formal. De asemenea, activitățile extracurriculare oferă oportunități de a-și descoperi și explora pasiunile și interesele, ceea ce poate avea un efect terapeutic și revitalizant asupra stării lor emoționale.

Evaluarea și Monitorizarea Progresului

Este important să se evalueze și să se monitorizeze progresul elevilor cu CES în cadrul activităților extrașcolare. Prin evaluarea continuă a performanței lor și a impactului activităților asupra dezvoltării lor, educatorii și profesioniștii din domeniul educației speciale pot identifica și implementa intervenții suplimentare sau ajustări necesare pentru a maximiza beneficiile activităților extrașcolare pentru acești elevi.

Activitățile extrașcolare sunt esențiale pentru dezvoltarea holistică și integrarea socială a elevilor cu CES. Prin promovarea și facilitarea participării lor la astfel de activități, contribuim la creșterea succesului lor școlar, la îmbunătățirea bunăstării lor generale și la crearea unei societăți incluzive și empatică. Este responsabilitatea noastră, ca educatori, părinți și membri ai comunității, să sprijinim și să promovăm participarea acestor elevi la activități extrașcolare și să le oferim toate resursele și suportul necesar pentru a-și atinge potențialul maxim și a se bucura de o viață plină de realizări și împliniri. Este important ca școlile, comunitățile și profesioniștii din domeniul educației să lucreze împreună pentru a asigura accesul echitabil al acestor elevi la activități extrașcolare și pentru a le oferi sprijinul și suportul necesar pentru a se bucura de beneficiile acestor activități în procesul lor de recuperare și dezvoltare.

Este important să continuăm să explorăm și să dezvoltăm noi modalități de a implica elevii cu CES în activități extrașcolare, adaptându-le nevoilor și capacităților individuale ale acestora. Activitățile extrașcolare nu ar trebui să fie considerate doar ca o opțiune, ci ca o necesitate în procesul de recuperare și dezvoltare a elevilor cu CES. Prin promovarea și facilitarea participării lor la astfel de activități, putem contribui la creșterea nivelului lor de trai, la îmbunătățirea calității vieții și la crearea unei societăți mai echitabile și mai inclusiv, în care fiecare individ este valorizat și respectat pentru contribuția sa unică.

BIBLIOGRAFIE:

1. Crișan E., „Activități extracurriculare în educația incluzivă”, Editura Ars Docendi, București, 2020;
2. Duță V., „Incluziune și educație specială”, Editura Universitară, București, 2016;
3. Marinescu L., „Abordări pedagogice în educația incluzivă”, Polirom, Iași, 2015;
4. Tănase C., „Educația incluzivă: Teorie și practică”, Editura Universitară, București, 2019;
5. Vera M., „Educație incluzivă: Metode și strategii pentru activități extracurriculare”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2018.

Integrarea elevilor cu CES în învățământul de masă prin intermediul muzicii

Neagu Gelu

Elevii cu cerințe educaționale speciale (CES) includ un grup divers de copii care necesită adaptări și suport educațional suplimentar pentru a-și atinge potențialul maxim în mediul școlar. Integrarea acestora în învățământul de masă este esențială pentru dezvoltarea lor socială și școlară. Muzica, ca disciplină artistică interdisciplinară, cu puterea sa unică de a stimula creativitatea și de a dezvolta abilități cognitive și emoționale, poate interveni cu un rol fundamental în acest proces.

Cunoaștem faptul că în rândurile elevilor cu CES sunt incluși, elevi ale căror nevoi educaționale sunt certificate ca fiind speciale, incluzând un vast cadru al diagnosticului, printre care amintim, dar fără a ne limita la acestea: tulburări de spectru autist (TSA), tulburări de învățare (dislexie, discalculie – TSI), deficiențe senzoriale (vizuale, auditive), tulburări de comportament și emoționale.

Fiecare dintre acești elevi pot întâmpina provocări unice în mediul școlar tradițional, necesitând de multe ori intervenții și strategii personalizate pentru a se integra eficient și a progresa din punct de vedere școlar. Sub aspectul beneficiilor în dezvoltarea lor, muzica oferă multiple beneficii pentru dezvoltarea echilibrată a elevilor cu CES, sub aspect cognitiv, emoțional, social și motor, ea devenind astfel un instrument puternic și versatil în integrarea elevilor cu cerințele educaționale speciale în învățământul de masă.

Prin metode adaptate și o abordare incluzivă, muzica nu doar că îmbunătățește abilitățile cognitive și emoționale ale acestor elevi, dar și promovează un mediu școlar mai deschis și mai empatic, iar investiția în programe muzicale adaptate, atât din perspectiva curriculum-ului cât și a formării aferente, a cadrelor didactice, sunt esențiale pentru succesul acestor demersuri.

Nu de puține ori, în contextul activităților muzicale se impun demersuri remediale, de recuperare a unor noțiuni teoretice, ori a unor competențe specifice care țin strict de înțelegere/cunoaștere și practică muzicală. În timp, pe parcursul unui modul/module sau an școlar, acest demers educațional poate fi constituit ca și metodă alternativă de învățare.

În acest context, recuperarea muzicală este considerată ca fiind o metodă terapeutică emergentă făcând referire la o abordare nouă și inovatoare în cadrul terapeutic și cel educațional, care nu a fost încă pe deplin integrată sau standardizată în practică, dar care arată un potențial promițător pentru a îmbunătăți rezultatele educaționale și terapeutice ale acestor elevi, având inclusiv, capacitatea de a facilita dezvoltarea cognitivă, emoțională și socială a elevilor cu CES. Această abordare utilizează muzica pentru a stimula abilitățile non-muzicale, oferind astfel o alternativă creativă și eficientă la metodele tradiționale de predare și de terapie.

Desigur, pentru coerența și eficiența actului educațional, în cazul acestor elevi este nevoie de elaborarea unor strategii individualizare, iar în cazul muzicii, de cele mai multe ori, chiar și strategii colective, de exemplu în cazul organizării unor activități educaționale ce presupune includerea elevilor în formații vocale sau vocal-instrumentale.

Un prim punct de referință ar fi Stimularea dezvoltării cognitive și a abilităților de învățare prin muzică, iar în acest caz, muzica poate juca un rol esențial în stimularea dezvoltării cognitive și a abilităților de învățare la elevii cu cerințe educaționale speciale. Studiile au demonstrat că terapia prin muzică nu doar îmbunătățește abilitățile cognitive, dar și contribuie semnificativ la dezvoltarea globală a copiilor.

Muzica este un instrument puternic și versatil care poate stimula dezvoltarea cognitivă și a abilităților de învățare la elevii cu CES. Prin intermediul terapiei muzicale, elevii au ocazia să-și dezvolte memoria, atenția, abilitățile de rezolvare a problemelor și alte funcții cognitive esențiale

pentru succesul academic și personal. Terapia muzicală poate îmbunătăți abilitățile cognitive și de învățare ale elevilor cu CES. De exemplu, folosirea tehnicilor muzicale ajută la dezvoltarea memoriei, a abilităților de concentrare și a gândirii critice (Daveson & Edwards, 1998).

Muzica are capacitatea de a îmbunătăți memoria și atenția prin ritmuri și melodii care facilitează codarea și reținerea informațiilor. Ritmurile regulate și repetițiile muzicale pot ajuta elevii să structureze și să memoreze mai ușor informațiile academice. De exemplu, învățarea unui cântec despre alfabet sau formule matematice poate transforma aceste informații în secvențe ritmice ușor de reținut. Într-o sesiune de terapie muzicală, elevii pot fi invitați să participe la jocuri de memorie muzicală, unde trebuie să își amintească și să repete fragmente de melodii sau versuri. Aceste activități nu doar că fac procesul de învățare mai plăcut, dar și îmbunătățesc capacitatea de concentrare și reținere a informațiilor.

Ritmul muzical poate facilita codarea și decodarea informațiilor nemuzicale, servind ca un instrument mnemonic eficient. Ritmurile regulate ajută la structurarea informațiilor temporale, ceea ce sprijină procesele de memorie și învățare (Galińska, 2015), iar în ceea ce privește atenția, prin muzică, aceasta poate fi concentrată asupra unei anumite sarcini de lucru, îmbunătățind astfel capacitățile și deprinderile copiilor de a efectua sarcini complexe (Wilson, 1991).

Abordarea distinctă a diverse activități educaționale, prin muzică se pot dezvolta abilități cognitive generale, studiile marcând faptul că instruirea muzicală poate îmbunătăți abilitățile cognitive generale și spațiale, de exemplu, instruirea pe pian timp de trei ani a arătat că copiii au obținut scoruri mai mari la teste cognitive legate de abilități spațiale (Costa-Giomi, 1999), iar pe de altă parte, studiile de neuroimagică au demonstrat că există mecanisme cognitive și perceptuale comune între cogniția muzicală și funcțiile cognitive nemuzicale, cum ar fi memoria, atenția și funcția executivă, astfel, terapia muzicală poate influența pozitiv funcțiile cognitive generale (Thaut, 2010).

Terapia muzicală poate contribui la dezvoltarea abilităților de rezolvare a problemelor prin activități care încurajează gândirea critică și creativitatea. Improvizarea muzicală, de exemplu, necesită ca elevii să ia decizii rapide și să găsească soluții creative pentru a crea muzică spontană. Acest proces de luare a deciziilor și de rezolvare a problemelor într-un cadru muzical poate fi transferat la situații academice și de viață reale.

Elevii pot fi încurajați să colaboreze la proiecte muzicale, cum ar fi compunerea unui cântec sau aranjarea unei piese muzicale. Aceste activități necesită planificare, organizare și soluționarea problemelor, contribuind astfel la dezvoltarea abilităților executive și cognitive. Participarea la activități muzicale poate dezvolta abilități de rezolvare a problemelor și gândire critică, spre exemplu un program de muzică pentru copii preșcolari și școlarii de la ciclul primar, din comunități dezavantajate a arătat îmbunătățiri semnificative în funcțiile executive, autoreglarea și pregătirea școlară (Bentley et al., 2023).

Muzica este un mediu ideal pentru stimularea creativității și a gândirii critice, prin explorarea diferitelor sunete, ritmuri și melodii, elevii își pot dezvolta imaginația și capacitatea de a gândi în mod original. Compoziția muzicală, în special, oferă elevilor libertatea de a-și exprima ideile și de a experimenta cu diferite forme și structuri muzicale, elevii fiind încurajați să creeze propriile cântece sau să interpreteze muzică în moduri noi și inovatoare. Aceste activități nu doar că îmbunătățesc abilitățile muzicale, dar și încurajează gândirea critică și capacitatea de a vedea problemele din perspective diferite.

Este de remarcat faptul că participarea la activități muzicale, cum ar fi cântatul la instrumente sau dansul, pot îmbunătăți abilitățile motorii și coordonarea, iar ritmurile muzicale ajută la sincronizarea mișcărilor și la dezvoltarea controlului motor fin și grosier. Aceste abilități sunt esențiale pentru multe aspecte ale învățării academice, cum ar fi scrisul și activitățile practice. Elevii pot participa la sesiuni de percuție unde învață să bată ritmuri complexe pe tobe sau alte instrumente de percuție, fiind activități care îmbunătățesc substanțial coordonarea și controlul motor, stimulând

în același timp atenția și concentrarea acestora. Și nu în ultimul rând studiile au arătat că instruirea muzicală poate induce schimbări neuroplastice substanțiale în regiunile corticale și subcorticale ale creierului, care sunt implicate în procesarea auditivă și motorie, sprijinind astfel abilitățile de învățare (François et al., 2015).

Putem emite astfel o scurtă concluzie, marcând faptul că stimularea dezvoltării cognitive și a abilităților de învățare prin muzică oferă numeroase beneficii elevilor cu cerințe educaționale speciale. Prin utilizarea ritmurilor și melodiilor pentru a îmbunătăți memoria și atenția, dezvoltarea abilităților de rezolvare a problemelor și stimularea creativității și a gândirii critice, muzica devine un instrument esențial în educația acestor elevi. Crearea unui mediu de învățare pozitiv și motivant prin muzică nu doar că îmbunătățește performanța academică, dar și contribuie la bunăstarea emoțională și mentală a elevilor, oferindu-le resursele necesare pentru a-și atinge potențialul maxim.

Terapia muzicală reprezintă o metodă eficientă de a sprijini dezvoltarea și integrarea socială a elevilor cu cerințe educaționale speciale. Prin includerea acestora în programele educaționale și colaborarea strânsă între profesioniști, se poate asigura o abordare interdisciplinară care să răspundă nevoilor individuale ale fiecărui elev.

Recuperarea muzicală a elevilor cu cerințe educaționale speciale reprezintă o abordare inovatoare care utilizează puterea terapeutică a muzicii pentru a sprijini dezvoltarea holistică a acestor elevi. Integrarea terapiei muzicale în planurile educaționale individualizate și în programele școlare poate aduce beneficii semnificative în diverse domenii, cum ar fi îmbunătățirea abilităților de comunicare, creșterea stimei de sine, reglarea emoțiilor, reducerea comportamentelor problematice și promovarea incluziunii sociale.

Metodele și tehnicile de terapie muzicală, cum ar fi cântatul în grup, improvizația muzicală, compoziția de cântece, ascultarea muzicii, mișcarea și dansul, precum și combinarea muzicii cu povestirile, oferă oportunități variate și adaptabile pentru a răspunde nevoilor specifice ale fiecărui elev. Implementarea acestor tehnici necesită o colaborare strânsă între profesori, terapeuți muzicali, părinți și alți specialiști, pentru a asigura coerența și continuitatea intervențiilor.

Prin crearea unui mediu de învățare stimulat și incluziv, muzica devine un instrument valoros pentru sprijinirea elevilor cu CES, contribuind la bunăstarea lor emoțională și mentală, la dezvoltarea abilităților cognitive și sociale și la îmbunătățirea calității vieții lor. Astfel, terapia muzicală nu doar că îmbogățește experiența educațională a acestor elevi, dar și le oferă resurse valoroase pentru a face față provocărilor zilnice și pentru a-și atinge potențialul maxim.

Referințe bibliografice

- Bentley, L. A., Eager, R., Savage, S., Nielson, C., White, S. L. J., & Williams, K. E. (2023). A translational application of music for preschool cognitive development: RCT evidence for improved executive function, self-regulation, and school readiness. *Developmental Science*, 26(5), e13358. <https://doi.org/10.1111/desc.13358>
- Costa-Giomi, E. (1999). The Effects of Three Years of Piano Instruction on Children's Cognitive Development. *Journal of Research in Music Education*, 47(3), 198–212. <https://doi.org/10.2307/3345779>
- Daveson, B., & Edwards, J. (1998). A Role for Music Therapy in Special Education. *International Journal of Disability, Development and Education*, 45(4), 449–457. <https://doi.org/10.1080/1034912980450407>

- François, C., Grau-Sánchez, J., Duarte, E., & Rodriguez-Fornells, A. (2015). Musical training as an alternative and effective method for neuro-education and neuro-rehabilitation. *Frontiers in Psychology*, 6. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2015.00475>
- Galińska, E. (2015). Music therapy in neurological rehabilitation settings. *Psychiatria Polska*, 49(4), 835–846. <https://doi.org/10.12740/PP/25557>
- Thaut, M. H. (2010). Neurologic Music Therapy in Cognitive Rehabilitation. *Music Perception*, 27(4), 281–285. <https://doi.org/10.1525/mp.2010.27.4.281>
- Wilson, S. (1991). Music Therapy in Education. *Journal of British Music Therapy*, 5(2), 14–17. <https://doi.org/10.1177/135945759100500204>

Neglijarea copilului – o problemă pentru integrarea în grădiniță

Profesor învățământ preșcolar,
NISIOI CRISTINA ALEXANDRINA/ FLUTUR FLORICA
Liceul Tehnologic nr. 1/ GPP „Căsuța Piticilor”
Câmpulung – Moldovenesc, jud. Suceava

Pe plan internațional, semnalarea acestui proces este cunoscut încă din anii 60, sub denumirea de „sindrom Kari Killen” de către președinta Societății Internaționale pentru Prevenirea Neglijării și Abuzului la Copii, dr. H. Kemper, care menționa drept cauze - „o convergență de factori culturali, politici și socio-economi, maritali și familiali”(1966).

În România, singurii cercetători care au efectuat studii de teren, sunt cei din Cluj. Cercetarea a pus în evidență un procent de 27-28% de copii, pentru care există riscul de a fi supuși unor maltratări atât fizice, cât și psihologice.

Tipuri de neglijare și abuz:

Abuzul este definit drept un comportament inadecvat, menit să provoace intenționat, o vătămare fizică, psihică sau sexuală. Fiecare copil „trebuie considerat ca o valoare intrinsecă, cu drepturi social-economi, civice și politice egale, capabile să-i realizeze în întregime potențialul cu care s-a născut.” (Gil, 1975).

Același autor specifică în continuare „orice încălcare a acestor drepturi de către familie, instituții sau societate reprezintă, prin definiție, acțiuni sau condiții abuzive sau de neglijare”. Maltrătarile se diversifică în următoarele tipuri/varianțe: Neglijarea/abuzul fizic; Neglijarea educațională; Abuzul psihologic (emoțional); Abuzul sexual.

Intenția de a depriva, episodic sau cronic, un copil de hrană, adăpost, căldură, îmbrăcăminte, condiții igienice de locuit, tratament medical- în caz de boală – constituie **neglijare fizică**.

Supravegherea neadecvată, închiderea copilului singur în casă sau încredințat unui frate mai mare, sunt forme foarte răspândite în România.

Fără a fi un specialist, orice cadru didactic care lucrează cu copiii, poate constata unele semne de neglijare a acestora: urma degetelor de la o palmă care a lovit fața sau altă parte a corpului, țesuturi sângerânde care foarte probabil s-ar fi putut rupe prin cădere, brațul fracturat al unui sugar, cu o arie redusă de mișcare, vânătăi pe spate, produse de ridicatul și scuturatul, minorului -toate sunt probe ale maltratării fizice. Suzane Scori avertizează că „absența semnelor fizice nu este întotdeauna un semn al absenței abuzului”.

De privarea copilului de stimuli, de experiențe prin care se învață, de oportunități de autoservire, care să-i ajute să devină cât mai independent, reprezintă **neglijare educațională**.

Toți copiii din leagăn și în mai mică măsură, cei din casele de copii, care prin anumite împrejurări, mai sunt nevoiți să depășească zidurile despărțitoare, mergând la grădiniță sau la școală, trăiesc ca niște enclave artificiale, ruși de realitatea din jur. Fără încredere în ei, stigmatizați de societate, la părăsirea instituțiilor, ei vor avea mari dificultăți de integrare socio-profesională.

Garbarino (1986) nota că maltratarea psihologică este „un act concertat al unui adult care alterează competența individuală și socială a copilului, un model de comportament distructiv, din punct de vedere psihologic”. Privarea minorului de dragoste, non-investirea lui afectivă, refuzul de a-i recunoaște și recompensa performanțele, preferințele manifestate evident pentru alt frate sau soră, toate acestea îl pun într-o situație de inferioritate, îl fac vulnerabil, îl fragilizează psihic.

În cazul copiilor instituționalizați, mă voi referi cu predilecție la cei din grădinița unde-mi desfășor activitatea, pentru a se evita orice formă de abuz și neglijare a copiilor, dar și pentru a ști cum să-i cunoască mai bine, s-au organizat pe unitate activități cu aceștia în cadrul Programului „Educăm AȘA!”. Sub directă îndrumare a formatorilor și instructorilor s-au desfășurat timp de 5 săptămâni cursuri, fiecare curs avea o temă ce se discuta, se organizau jocuri și se lucra pe ateliere. La curs puteau participa și bunici, tutori sau alte rude ale copiilor. La final participanții primeau diplome de „Cel mai bun părinte, bunic...”

În calitate de instructor de părinți pot spune că aceste cursuri au dat posibilitatea părinților să-și cunoască mai bine copilul și să petreacă mai mult timp cu ei, desfășurând activități împreună. Părintele s-a transformat într-un fin observator deoarece la întâlnirea din următoarea oră de curs își prezenta în fața celorlalți părinți tema de acasă.

Toată atmosfera din timpul orelor de curs a fost una de bună dispoziție, de relaxare, de schimb de idei între părinți și de învățăminte despre educația propriului copil.

Un alt tip de activitate organizat de educatoarele grupelor din grădiniță a fost derularea Proiectului educațional „Suflet de copil” un parteneriat între grădiniță și Centrul de plasament „Visătorii” din localitatea învecinată orașului.

De ce acest Proiect? ...Copiii care nu suferă de abandonul și neglijarea părinților trebuie să înțeleagă și să empatizeze cu copiii loviți de soartă, care nu au cu cine să-și împărtășească momentele copilăriei și au nevoie să fie înțeleși și acceptați așa cum sunt.

Scopul proiectului: Educarea respectului și afecțiunii copiilor față de copiii abandonați, formarea lor de a dăru material și mai ales spiritual, de a ajuta, precum și trăirea cu bucurie sinceră a momentelor de dăruire.

Ce am simțit eu ca mamă, ca educatoare în timpul întâlnirii cu acești copii: neputință, revoltă, durere, compasiune, multe emoții pozitive și negative în același timp...nu pentru faptul că nu au condiții – aici condițiile de trai sunt mult peste nivelul condițiilor de acasă- ci pentru iresponsabilitatea adulților în a da viață unor suflete fără a se gândi că nu au ce să le ofere, ca-i abandonează imediat ce pot și mai ales că odată aduși aici uită că ei, uită să-i mai viziteze și mai ales uită că ei EXISTĂ.

Privirea din ochii acestor copii te face să simți un fior de gheață pe șira spinării, îți sar în brațe, doresc și cer un strop de afecțiune, un simplu zâmbet....o îmbrățișare...UNDE sunteți voi părinți ai acestor suflete???

Un singur fapt mi-a dat putere să părăsesc locul zâmbind: acela că au în preajma lor un personal demn de toată stima mea, care îi ocrotește, iubește necondiționat și nu se rușinează cu ei atunci când organizează acțiuni, care să-i determine să nu simtă că toată lumea îi neglijează, că-i consideră diferiți de ceilalți membrii ai comunității, că fac diferență între propriii copii și cei de la locul de muncă.

Respect pentru astfel de oameni, respect și stimă nemăsurată. Nu pot decât să le mulțumesc pentru că există în viața acestor suflete nevinovate, care se intersectează cu momente din viața lor.

Ca încheiere aș vrea să spun că nu pare a fi un lucru destul de dificil să înțelegi o persoană, să dobândești acea stare de empatie prin care eul se simte relativ identificat cu celălalt putând retrăi emoțiile, gândurile și acțiunile partenerului. Empatia nu poate fi comunicată prin cuvinte, ci sunt o mulțime de modalități prin care putem arăta celui de lângă noi că lumea unei persoane face parte integrantă, cu valoare nemăsurabilă, din lumea celorlalți, iar împreună creează lumea unei societăți.

BIBLIOGRAFIE

1. Chiș O., Chiș V., Glava A., Tătaru L. (2014) - Piramida cunoașteri, Ed. Diamant, Pitești;
2. Ezechil L., Lăzărescu P.M. (2001) - Laborator preșcolar - ghid metodologic, Ed. V &Integral, București;
3. Marcus S. (1971) – Empatia, Ed. Academiei RSR, București;
4. Marcus S. (1986) – Preocupări privind dezvoltarea capacității empatice, în Revista de Psihologie, București;
5. Marcus S. (1987) – Empatia și relația profesor-elev, Ed. Academiei Române, București;
6. Pavelescu V. (1982) – Cunoașterea de sine și cunoașterea personalității, EDP, București;
7. Robu M. (2008) – Empatia în educație, Didactica Publishing House, București;
8. Tomșa G. (2005) – Psihopedagogie preșcolară și școlară, MEC, București;
9. ***Curriculum pentru Învățământul preșcolar (2019);
10. ***Didactica – Revista de Comunicări Științifice nr. 28 – pag. 6-9, (2013), București;
11. ***MEC (2006) – Floare de colț – Revista învățământului preșcolar sucevean, Suceava;
12. ***Revista învățământului preșcolar nr. 1-2 (2011), București

Rolul activităților de parteneriat în eficientizarea integrării școlare a elevilor cu CES

Profesor de sprijin NISTOR LAURA
Școala Gimnazială "Alexandru Vlahuță" Iași
Școala Gimnazială Specială "Constantin Păunescu" Iași

Pentru a face față diferențelor din sala de clasă, profesorii au nevoie de sprijin adițional din partea colegilor (fie a unui alt profesor, fie a cadrului didactic de sprijin / itinerant din învățământul special) sau din partea altor profesioniști. Copiii cu cerințe educative speciale au nevoie de un ajutor special sau de instrucțiuni care nu pot fi date de cadru didactic al clasei în cadrul rutinei zilnice de la clasă. În acest caz, intră în scenă alte profesorii de sprijin care, împreună cu ceilalți membri ai echipei trebuie să facă față împreună problemelor bunei planificări, ale cooperării și **muncii în echipă**.

Parteneriatul în predare poate fi realizat de oricare două sau mai multe cadre didactice care au în clasă elevi cu CES; acesta se poate concretiza în forme variate, la orice disciplină, în funcție de tema lecției, circumstanțele particulare, și preferințele individuale ale grupului de elevi.

Predarea în colaborare (team teaching) se referă la faptul că doi sau mai mulți profesori lucrează într-o singură clasă pentru a predă o lecție. Există mai multe scenarii pentru predarea în echipă, în viziunea lui A. Gherghuț (Gherghuț, 2016, p. 66):

- *un profesor predă, iar celălalt observă și ajută;*
- *predarea în paralel* (se împarte clasa în două și ambii profesori vor predă același lucru);
- *predarea alternativă* (clasa este împărțită în două grupuri, unul mai mare al elevilor tipici și cel mai mic al elevilor cu dificultăți de învățare care au nevoie de o mai mare nevoie de atenție, dar această metodă nu se utilizează frecvent tocmai pentru a nu induce fenomenul de segregare);
- *predarea în etape*, profesorii își împart conținutul lecției și responsabilitățile pentru fiecare etapă în parte, dar și grupul de elevi;
- *predarea în echipă* ambii profesori predau și asigură managementul clasei și își pot schimba rolul în timpul orei, în timp de unul vorbește celălalt face o demonstrație, pot susține un joc de rol, se pot sprijini reciproc.

Parteneriatul în predare se folosește mai ales atunci când se urmăresc obiective legate de integrarea socio-școlară a copilului cu CES în grupul clasei, accentul fiind pus pe obținerea de încurajări la nivelul microgrupului, ceea ce determină creșterea stimei de sine a elevului cu CES (Mara, 2009).

Metoda parteneriatului în predare a fost folosită cu eficiență atât în cadrul relației învățător / învățător, cât și al relației învățător / profesor de sprijin și presupune o abordare care asigură sprijin pentru copiii ce se confruntă cu dificultăți de învățare, într-un mod avantajos pentru toți copiii din clasă. Este foarte important ca după activitatea desfășurată cele două cadre didactice să o analizeze, urmărind: modul de alegere / formare a grupurilor de elevi, modul în care a fost planificată activitatea, mecanismele de sprijin integrate în planul de lecție pentru ajutorul celor care au dificultăți de învățare, etc.

Integrarea școlară reală a elevilor cu CES nu se poate realiza fără o atitudine pozitivă a cadrelor didactice față de copii, înțelegerea nevoilor educaționale speciale individuale, un management al clasei care să faciliteze forme mai flexibile de instruire și lucru pe grupe ceea ce presupune schimbări la nivelul școlii.

În aceeași măsură, nevoilor de adaptare ale acestor copii li se adresează *educația nonformală*, ea fiind, așa cum spunea C. Cucos: „o cale de ajutor pentru cei care au resurse mai mici de a accede la o școlarizare normală: săraci, izolați, tineri în derivă, persoane cu nevoi speciale”. Această educație se realizează atât prin orele de predare cât și prin activități extracurriculare: cercuri, concursuri și olimpiade școlare. Indiferent cine le inițiază ele sunt coordonate de specialiști, profesori, tehnicieni. *Raportul dintre educația formală și nonformală este unul de complementaritate. Pentru acești copii educația informațională este mai puțin eficientă întrucât informațiile neintenționate, difuze, eterogene, voluminoase cantitativ nu sunt selectate, organizate și prelucrate din punct de vedere pedagogic, dar ea poate constitui momentul declanșării interesului pentru cunoaștere* (Cucos, 2012).

Din ce în ce mai mulți elevi au acces la informație, atât în școală cât și în afara ei și pot fi antrenați, provocați în a culege informații despre un subiect propus, o temă dată, dându-le astfel libertate de acțiune în realizarea materialului solicitat. Este astfel sprijinită și educația formală care introduce individul în tainele muncii intelectuale organizate. Și în cazul activităților nonformale parteneriatul educațional dintre cadrele didactice și profesorul de sprijin este o necesitate, iar folosirea strategiilor interactive bazate pe cooperare oferă un prilej de a facilita integrarea elevilor cu CES.

Fie că este vorba de activități culturale, științifice, tehnico-științifice, sportive, de educație pentru cetățenie democratică, pentru promovarea valorilor umanitare, activități de educație pentru sănătate și stil de viață sănătos, activități de educație ecologică și de protecție a mediului activități de educație rutieră, PSI, educație pentru reacții corecte în situații de urgență etc.; așa cum sunt promovate prin *programul Școala Altfel sau Săptămâna Verde*, gradul lor de eficiență este determinat de participarea tuturor elevilor la desfășurarea lor și acest lucru se realizează mai ales, în școala incluzivă prin participarea profesorului de sprijin ca și partener al acestor activități.

Un exemplu în acest sens este Școala Gimnazială „Alexandru Vlahuță” Iași care s-a confruntat în ultimii ani cu o serie de fenomene care s-au remarcat și pe plan școlar prin scăderea interesului și a motivației pentru activitatea didactică, situații de corigență și repetenție, promovabilitate scăzută la examenele naționale, rezultate slabe la evaluările naționale, stări conflictuale generalizate în cadrul unor clase (elevi-elevi, profesori-elevi, profesori-părinți) etc. Din cauza acestor probleme, am înțeles

necesitatea dezvoltării unor noi tipuri de abordare, a specializării unor servicii oferite de școală sau de terți, de identificare a unor strategii de eficientizarea a procesului didactic și educativ, adaptate la specificul populației școlare, crearea unor situații benefice integrării și incluziunii tuturor elevilor în scopul realizării unei educații personalizate, individualizate și de calitate.

Dacă în plan macro s-au intensificat parteneriatele cu alte instituții (poliție, Asistență comunitară, ONG-uri etc.) în plan micro s-au intensificat parteneriatele între cadrele didactice, s-au ramificat serviciile oferite de cabinetele școlii pe plan medical, logopedic, terapeutic, incluziv și de consiliere. Acest lucru a determinat căutarea unor noi modalități de abordare, a unor strategii adaptate situațiilor specifice.

Prin parteneriatul cu cadrele didactice încercăm să identificăm anumite probleme pe care acestea le întâmpină în procesul de predare-învățare-evaluare atunci când este vorba de elevii cu CES. Analizând împreună particularitățile specifice procesului de învățare a copiilor cu diferite tipuri de deficiență, se ajunge la concluzia că una dintre calitățile esențiale ale curriculum-ului școlar vizează un grad cât mai mare de flexibilitate, astfel încât să permită fiecărui copil să avanseze în ritmul său și să fie tratat în funcție de capacitățile sale de învățare. Pentru aceasta este nevoie ca *formularea obiectivelor, stabilirea conținuturilor instruirii, modalitățile de transmitere a informațiilor în clasă și evaluarea elevilor să se facă diferențiat*.

Realizarea activităților în parteneriat presupune:

1. *Învățarea interactivă* care presupune folosirea unor strategii de învățare focalizate pe cooperarea, colaborarea și comunicarea între elevi la activitățile didactice, precum și pe interacțiunea dintre cadre didactice, cadre didactice și elevi;

2. *Elaborarea în comun a obiectivelor învățării* (învățător/profesor-profesor de sprijin-elev) deoarece fiecare participant la actul învățării are ideile, experiențele și interesele personale de care trebuie să se țină seama în proiectarea activităților didactice;

3. *Demonstrația, aplicația și feedbackul* – orice proces de învățare (mai ales în cazul elevilor cu CES) este mai eficient și mai ușor de înțeles dacă informațiile prezentate sunt demonstrate și aplicate în situații reale de viață, existând și un feedback continuu de-a lungul întregului proces;

4. *Modalitățile de sprijin în actul învățării* – elevii cu CES au nevoie în anumite momente de un sprijin activ de învățare nu doar în cadrul activităților din afara clasei, ci mai ales în momentele de predare a unor informații mai dificile, în situațiile unei absențe îndelungate de la școală sau pur și simplu în situațiile delicate din punctul de vedere al interacțiunii cu colegii de clasă și toate acestea nu se pot realiza decât prin dezvoltarea unor parteneriate educaționale cu anumite categorii de specialiști, cu familiile elevilor.

Metodele și procedeele de predare-învățare trebuie să fie selectate în raport cu scopul și obiectivele activității didactice, conținutul lecției și particularitățile elevilor (vârsta, nivelul dezvoltării psihice, tipul și gradul deficiențelor/tulburărilor, tipul de percepție al elevilor – analitic sau sintetic), stilul de lucru al educatorului.

În proiectarea activităților didactice și educative împreună cu profesorii din școala de masă, în clasele unde sunt integrați copii cu CES, o mare importanță o are aplicarea strategiilor interactive, deoarece stimulează și dezvoltă învățarea prin cooperare (lucrul în perechi sau în grupe mici de elevi). Copilul cu cerințe educative speciale se poate orienta mult mai ușor într-o activitate cu profesorul și un mic grup de copii decât în cadrul unei activități frontale, întrucât poate beneficia de un ajutor sporit din partea colegilor săi).

În general, eficiența învățării elevilor cu CES se poate asigura prin:

1. *Acordarea de suport socio-afectiv favorabil studiului*, învățarea în perechi, în echipă sau prin includerea în predare a doi profesori, învățarea de la copil la copil. În activitățile practice s-a constatat că elevii cu dificultăți de comunicare și relaționare, chiar dacă inițial s-au implicat cu timiditate, pe parcursul desfășurării activităților au prins curaj, devenind colaboratori eficienți și activi.

2. *Colaborarea dintre elevi la activitățile de predare-învățare* a determinat reducerea probabilității ca elevul integrat să nu înțeleagă ceea ce se predă, tocmai pentru că echipa din care făcea parte avea tot interesul ca fiecare membru să devină abilitat în domeniul lor de expertiză.

3. *Participarea părinților ca parteneri în învățare*, fie că a fost vorba de părinți ai elevilor tipici sau de părinți ai elevilor cu CES. Am încercat, în cadrul acestor activități ca părinții să ne devină parteneri activi, pe de o parte pentru a înțelege nevoia de adaptare la particularitățile elevilor și la o societate aflată mereu în schimbare, iar pe altă parte pentru a putea înțelege mai bine fenomenul de incluziune ca parte necesară nu doar a școlii, ci și a societății în general.

4. *Comunicarea cu specialiști din afara școlii*, perfecționarea continuă a practicii profesorilor și a formelor de învățare, acest deziderat a fost realizat pe de o parte prin colaborarea de „cursă lungă” cu Filiala Iași a Organizației Salvați Copiii cei care au facilitat înscrierea elevilor proveniți din zona defavorizată Șes Bahlui, au oferit permanent consultanță și sprijin cadrelor didactice și modele de bune practici pentru integrarea elevilor cu CES. Dezvoltând un parteneriat activ în cadrul școlii am desfășurat programe și proiecte de prevenire a violenței, a comportamentului de bullying, de promovare a drepturilor copilului, a siguranței pe Internet, a unui stil de viață sănătos etc.

5. *Cunoașterea și analiza capacității de învățare* specifice fiecărui elev și în acest caz trebuie subliniat că, în situația elevilor cu CES evaluarea inițială se realizează în echipă multidisciplinară din care face parte învățătorul/dirigintele/profesorii de specialități, consilierul școlar, logopedul și profesorul de sprijin.

În concluzie, parteneriatului educațional reprezintă o formă de comunicare, cooperare și colaborare în sprijinul copilului la nivelul procesului educațional, care se desfășoară în paralel cu procesul instructiv-educativ, având caracter prospectiv și continuu. Implicarea și colaborarea dintre cadrele didactice au rolul de a facilita crearea unui mediu incluziv real și, evident îmbunătățirea relațiilor elevului cu CES cu ceilalți elevi din clasă.

BIBLIOGRAFIE

- Gherguț, A., Frumos, L., 2019, *Educația Incluzivă. Ghid metodologic*, Editura Polirom, Iași
- Bocoș, M.,D., *Instruire interactivă, (ediția a II- a revăzută și adăugită)* Editura Polirom, Iași, 2013
- Gherguț, A., *Educația incluzivă și pedagogia diversității*, Editura Polirom, Iași, 2016
- Iucu, R., *Managementul clasei de elevi* , Editura Polirom, Iași, 2000
- Mara, D., *Strategii didactice în educația incluzivă*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2019
- Salvați Copiii – „*Ghid de bune practici pentru prevenirea abuzului asupra copilului*”, București, 2021;

Formarea personalității elevului cu C.E.S. prin activitățile extracurriculare

**Prof. Brîndușa Novac, Prof. Casandra Buburuzan ,
CSEI „Sf. Andrei” Gura Humorului**

Activitățile extracurriculare favorizează cunoașterea copiilor, adaptarea lor mai rapidă la cerințele școlare, omogenizarea colectivelor de elevi și formarea unui climat de muncă , înțelegere și înțajutorare.

Activitățile extracurriculare pe lângă faptul că sunt mijloc plăcut de petrecere a timpului ne oferă numeroase posibilități de influențare a trăsăturilor psiho-comportamentale care definesc personalitatea elevilor.

Activitățile extracurriculare sunt un mod deosebit de a optimiza însușirea comportamentelor prevăzute în curricula de bază.

În general aceste activități sunt foarte îndrăgite de elevi, care participa în mod binevol și surprinzător și le aleg astfel încât deprinderile lor native sunt foarte bine puse în valoare. Elevii se orientează inițial spre acele activități care le fac plăcere, acele activități coordonate de profesori pe care îi îndrăgesc sau unde participă deja colegii cu care au legături de prietenie.

Totodată, creșterea calității procesului educațional este complet prin dezvoltarea și promovarea potențialului activităților educative extrașcolare ca modalitate complementară de integrare socială și participare activă a tinerilor în comunitate și îmbunătățirea activităților instructiv - educative din învățământ.

Fiecare educator, învățător și profesor din întregul sistem de învățământ, trebuie să fie atât un bun specialist în domeniu, cât și un bun educator. Numai îmbinând aceste două calități, cadrele didactice își vor îndeplini în bune condiții sarcina de înaltă responsabilitate și onoare în formarea tinerei generații. A reveni mereu asupra rolului și funcțiilor profesorului, înseamnă a încorpora noile achiziții ale cercetării pedagogice și a preciza domeniile și direcțiile de competență ale acestuia.

Datorită activităților extrașcolare, putem depista și dezvolta capacitățile creative ale elevilor, aptitudinile, inventivitatea, spiritul de observație, imaginația creatoare, originalitatea, ingenuozitatea și independența gândirii.

Impactul activităților extrașcolare:

- O să ne cunoaștem elevii mai bine, mai aprofundat.
- Se va întări relația diriginte-elev.
- Vom experimenta metode alternative de învățare și de educare.
- Prin organizarea acestei excursii oferim elevilor niște experiențe inedite care pot să-i marcheze atât în viața personală, cât și în școală.
- După această excursie școlară ne vom întoarce acasă cu o clasă schimbată.
- Participând cu clasa la acesta excursie ne vom înlesni munca ulterioară în școală.
- Cunoașterea mai bună între colegi, dezvoltarea solidarității și conlucrării, dezvoltarea unui spirit puternic de echipă.

”Pentru a-i înțelege mai bine pe ceilalți și pentru a te face înțeles de alții”

Secretul lucrului în echipă este comunicarea deschisă între membrii grupului: expunerea părerilor, discutarea ideilor, comunicarea exactă a informațiilor.

Total diferite de activitățile cu caracter didactic, excursiile și vizitele ajută la dezvoltarea personală a elevului, la asimilarea cunoștințelor într-un mod plăcut și ușor, ele contribuie la lărgirea orizontului, familiarizarea cu frumusețile țării sau chiar ale lumii.

Activitățile extracurriculare vin în completarea procesului de învățământ. Se știe că omul, cât trăiește, învață. A învăța să înveți și a dori să te perfecționezi continuu sunt cerințe ale educației permanente, educație ce integrează toate nivelurile și tipurile de educație, astfel că omul învață să fie el însuși, receptiv la schimbări, capabil să le anticipateze și să se adapteze la ele.

Motivația, alături de inteligență, aptitudini și voință, este una dintre variabilele cele mai importante pentru obținerea performanțelor școlare și profesionale. Motivația este generată de un ansamblu de trebuințe, dorințe, interese, scopuri, sentimente, convingeri, aspirații și idealuri, manifestate în atitudini și acțiuni.

Motivele mai importante ale creației sunt dorința de a cunoaște, de a descoperi și inventa, de a contribui la progresul social, apoi satisfacția descoperirii, dăruirea profesională, nevoia de autorealizare și de prestigiu.

Totodată, activitățile extrașcolare au un rol important în alegerea profesiei. De-a lungul timpului, tinerii își schimbă obiectivele legate de profesia viitoare pe măsură ce evoluează, se dezvoltă intelectual sau afectiv. Ele se schimbă, se fixează sau se corectează pe măsură ce aceștia își cunosc mai bine aptitudinile și își concentrează interesele.

Activitățile extrașcolare sunt nenumarate, vizite la fabrică și muzee, excursii, culegere de plante medicinale, implicarea elevilor în activități sportive sau de divertisment.

Modelarea, formarea și educația fiecărei persoane cere timp și dăruire. Timpul istoric pe care îl trăim cere oameni în a căror formație caracterul și inteligența se completează pentru propria evoluție a individului. În școala contemporană eficiența educației depinde de gradul în care se pregătește copilul pentru participarea la dezvoltarea de sine și de măsura în care reușește să pună bazele formării personalității copiilor. În acest cadru, învățământul are misiunea de a-i forma pe copii sub aspect psihointelectual, fizic și socioafectiv, pentru o cât mai ușoară integrare socială.

Bibliografie:

Constantin Cucoș - Educația estetică, Polirom, 2014

Gabriela Cristea - Pedagogie generală, Ed. Didactică și pedagogică, 2002

Parteneriatele educaționale și importanța lor în terapia elevilor cu C.E.S.

Prof. Oltianu Lucia,
Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Târgu Neamț

Activitatea extracurriculară în sine, prin structură, conținut specific, este firesc complementară activității de învățare realizată în Centrul pentru educație incluzivă. Acest gen de activitate are o deosebită influență formativă asupra elevilor cu c.e.s., în toate formele ei de organizare: plimbări, excursii, vizite, concursuri, spectacole, programe artistice, etc.

În cadrul activităților extracurriculare elevii se confruntă adesea cu situații noi, prin acțiuni directe în care sunt puși în situația de a utiliza în diferite contexte, cunoștințele sau abilitățile dobândite anterior.

Activitățile extracurriculare contribuie la gândirea și completarea procesului de învățare, la dezvoltarea înclinațiilor și aptitudinilor elevilor, la organizarea rațională și plăcută a timpului lor liber. Având un caracter atractiv, copiii participă într-o atmosferă relaxantă, cu însuflețire și dăruire, la astfel de activități. Potențialul larg al activităților extracurriculare este generator de căutări și soluții variate. Succesul este garantat dacă ai încredere în imaginația, bucuria și în dragostea din sufletul acestor copii, dar să îi lași pe ei să te conducă spre acțiuni frumoase și valoroase.

Pornind de la aceste idei, am realizat în colaborare cu Colegiul Tehnic „Ion Creangă” Tg. Neamț, proiectul educațional de voluntariat „*Un prieten pentru fiecare copil*”.

În contextul unei societăți caracterizate prin schimbare, rapiditate, explozie informațională, progrese științifice, se conturează multiple direcții de restructurare a realității educaționale, inclusiv a celei nonformale. Mulți dintre elevii de astăzi au uitat să socializeze față în față, prin modalități potrivite vârstei lor iar elevii cu dizabilități au rareori ocazia de a exersa în societate abilitățile de socializare învățate în școala specială. Prin acest proiect am reușit, ca printr-o serie de activități nonformale gândite din perspectiva socializării, să punem laolaltă elevi cu c.e.s și elevi din școala de masă, care s-au bucurat împreună de timpul liber valorificat oportun.

În urma parcurgerii agendei proiectului elevii au făcut schimb de impresii și produse ale activităților. Stimulând interesul elevilor, ei au căutat să se documenteze pentru anumite teme la fața locului, din surse directe descoperind astfel o nouă modalitate de petrecere a timpului liber.

În continuare vom prezenta o scurtă descriere a proiectului:

Realizarea acestui parteneriat a avut ca scop: stimularea relaționării pozitive, prin implicarea copiilor în activități care vizează conștientizarea diversității umane și acceptarea diferențelor existente.

Pentru cadrele didactice ne-am propus obiective precum dezvoltarea unor relații de parteneriat, conceperea unor activități educative comune pentru elevii din cele două școli, realizarea activităților educative propuse conform planificării din proiect, iar pentru elevi: implicarea în activități de promovare a prieteniei, toleranței, acceptării, achiziția de noi cunoștințe care presupun dezvoltarea comunicării, relaționării și cunoașterea de noi persoane, ameliorarea problemelor de relaționare ale elevilor cu ces.

Grupul țintă a cuprins 43 de elevi, interesați să participe la activitățile proiectului.

Agenda proiectului este structurată pe teme, fiecărei luni corespunzându-i o activitate.

Spicuim câteva activități din agenda proiectului:

Luna octombrie a avut ca temă „*Să ne cunoaștem, dincolo de măști!*” - activitate care cultivă interacțiunea dintre copii, identificarea lucrurilor care le au în comun și transpunerea simbolică a acestora pe masca personală.

Tema lunii noiembrie „*Ce înseamnă prietenia?*” s-a materializat prin realizarea unui afiș cu mesaj privind încurajarea toleranței și evitarea comportamentului discriminatoriu.

„*Culegere de...complimente*”, a fost tema aleasă pentru luna ianuarie, activitate gândită în scopul valorificării cunoștințelor elevilor în ceea ce privește toleranța ca atitudine pozitivă de recunoaștere și apărare a drepturilor umane.

Luna mai a avut ca temă „*Copil ca tine sunt și eu*”, elevii au realizat o expoziție cu desene inspirate din jocurile copilăriei.

În luna iunie a avut loc evaluarea proiectului și schimbul produselor activităților.

Diseminarea proiectului s-a realizat printr-o galerie foto cu imagini din timpul activităților, prezentată pe pagina WEB a școlii și în cadrul Comisiei Metodice.

Interesul și deschiderea manifestate de elevi pe parcursul activităților au confirmat faptul că fiecărui elev trebuie să-i dăm șansa de a-și atinge potențialul maxim oferindu-i *povestea* care să-l ducă pe o scară a cunoașterii. Încurajarea elevilor să-și demonstreze cunoștințele care le au prin utilizarea mijloacelor practice ca instrumente ale poveștii, adaptate experienței lor, asigură succesul intervenției educaționale.

Analiza modului în care elevii percep și interpretează realitatea, ne-a oferit posibilități de stimulare a curiozității și interesului pentru învățare la copiii cu C.E.S., cultivându-le în același timp dragostea pentru frumos și lumea înconjurătoare, îmbogățirea capacității de a intra în relații cu cei din jur.

Concluzionăm că activitățile extracurriculare materializate prin acest parteneriat educațional de voluntariat constituie una dintre modalitățile atractive și la îndemâna oricui de antrenare a operațiilor gândirii la elevii cu C.E.S. Aceste activități au constituit o cale de dobândire a cunoștințelor, de verificare și de consolidare a acestora, elevii participanți au explorat, au reconstruit, au redescoperit, au căutat, prin muncă independentă sau în grup, dobândirea tezaurului cunoașterii umane.

BIBLIOGRAFIE:

1. Radu Gheorghe – *Psihopedagogia dezvoltării școlarilor cu handicap*, Editura Didactică și Pedagogică RA, București, 1999
2. Gherguț Alois - *Evaluare și intervenție psihoeducațională, Terapii educaționale recuperatorii și compensatorii*, Editura Polirom, Iași, 2011
3. Mușu, I. și Taflan, A. - *Terapie educațională complexă și integrată*, Editura Pro-Humanitate, București, 1997.

Exercițiul fizic- mijloc de integrare școlară a elevilor cu C.E.S.

Prof. Popescu Irina.
CNM "Stefan Cel Mare" Câmpulung Moldovenesc

Orice persoană are dreptul la educație, formare profesională și învățare pe tot parcursul vieții. Copiii cu cerințe educaționale speciale trebuie ajutați, susținuți pentru a se integra în societate.

Terapia prin sport îi poate ajuta atât în recuperare cât și în procesul de integrare și acceptare a lor de către cei din jur. Sportul practicat sub orice formă are rezultate pozitive atât la nivel fizic, cât mai ales psihic. Din fericire, din ce în ce mai mulți oameni au început să conștientizeze beneficiile sportului, ale mișcării în viața lor. Totodată, pentru a se putea dezvolta cognitiv, copilul trebuie să aibă o bună dezvoltare fizică, acestea fiind strâns legate și conectate. Încercarea de recuperare a uneia în detrimentul celeilalte nu va da rezultate. În cazul copiilor, terapia prin sport îi poate ajuta atât în recuperare cât și în procesul de integrare și acceptare a lor de către cei din jur. Exercițiile sunt întotdeauna adaptate în funcție de vârstă, diagnostic și de nevoile fiecărui copil.

Cu ajutorul sportului, copiii pot dobândi diferite calități motrice.

Stimularea dezvoltării neuromotorii

Creșterea mobilității articulare

Creșterea forței musculare

Reeducarea posturală

Reeducarea mersului

Dezvoltarea coordonării

Dezvoltarea echilibrului

Normalizarea tonusului muscular

Integrarea prin intermediul anumitor programe alături de alți copii

Relaxarea

Este extrem de important , ca exercițiile fizice să fie executate corect, cu conștiințiozitate, iar atunci când este cazul se pot folosi metode compensatorii și tehnici ajutătoare.

În activitatea de educație fizică și sport întâlnim adesea copii cu diverse probleme fizice și uneori psihice care de multe ori împiedică participarea lor la activitățile sportive.

Deficiențele fizice afectează în special componentele motrice ale persoanei. Ele pot limita capacitatea de mișcare a persoanei și implicit integrarea socială a acesteia.

Cele mai întâlnite deficiențe pot fi:

1. Boli genetice și congenitale: sindromul Down, malformații ale aparatului locomotor
2. Boli de creștere: rahitismul; piciorul plat; hipotrofia staturală (nanism); inegalitatea membrelor; malformații ale coloanei vertebrale;
3. Sechele posttraumatice: paraplegia posttraumatică; paralizia obstetricală; alte pareze
4. Deficiențe osteoarticulare și musculare: traumatisme musculotendinoase; retracții musculare (torticolis);
5. Deficiențe preponderent neurologice distrofii musculare. sechele poliometitice,etc

Din perspectiva psihomotricității se pot întâlni următoarele afecțiuni:

- - tulburări de coordonare motrică;
- - tulburări ale conduitelor neuromotorii /structurilor perceptiv – motrice (tulburări de schemă corporală, lateralizare, organizare spațială, temporală.

De multe ori copii cu nevoi speciale nu sunt doar cei care au deficiențe propriu zise.

Aici putem include și copiii fără deficiențe, dar cu probleme de adaptare la cerințele școlii ,sau de integrare socială într-un grup .

Însă trebuie avut în vedere că fiecare copil este diferit, de aceea este necesară o abordare și un program conceput special pentru nevoile acestuia.

Copilul cu C.E.S. poate prin joc să-și exprime sau să-și dezvolte propriile capacități.

Astfel ,prin joc, acesta:

- capătă informații despre lumea în care trăiește,
- intră în contact cu oamenii și cu obiectele din mediul înconjurător și
- învață să se orienteze în spațiu și timp.

Jocuri și exerciții pentru C.E.S.

Exerciții ce pot ajuta la dezvoltarea motricității fine și, în același timp,și la stimularea limbajului expresiv.

Exercițiile pot fi grupate în mai multe categorii , în funcție de deficiențele copiilor:

- Exerciții motorii și senzori-motorii.
- Exerciții de coordonare, dinamică:
- să execute mișcări simultane (ridică brațele odată cu ridicarea genunchiului drept etc.);
- exerciții de echilibru (pe banca de gimnastică);
- exerciții de îndemânare (să arunce mingea într-un coș de baschet etc.);
- exerciții de coordonare a mișcărilor (să execute noduri, împletituri, să înșire perle, să încheie nasturi, să pună ața în ac etc.)
- exerciții de mimică (îmbrăcarea, urcatul scărilor etc)

Jocuri cu mingea

Joc de aruncare – prindere a mingii

Puteți realiza un joc de aruncare – prindere a mingii

- Inițial, va fi jucat în doi, de la distanță mică, distanță ce va fi crescută progresiv.
- Numărul jucătorilor poate crește treptat
- Este indicat ca mingea să fie moale și să aibă mărime mare pentru a fi ușor de prins.
- Pe măsură ce se constată un progres, poate fi aleasă o minge mai mică

Prin oferirea de indicații verbale : "Aruncă la mine!", "Aruncă la colega!", "Prinde mingea!", "Aruncă la perete!", etc ,acest joc poate stimula orientarea spațială, dar și înțelegerea verbală.

Jocul cu popice poate fi considerat un alt joc de dezvoltare a motricității fine, dar și de coordonare.

- Dacă nu aveți popice, puteți folosi sticle goale.
- Jocul poate fi jucat și pe un plan înclinat
- Mingea de asemenea va fi adaptată nevoilor copilului

Jocul „aruncă la coș”,

- Coșul poate fi realizat dintr-un recipient, cum ar fi: găleată, cutie, bol, castron, lighean, etc
- La început recipientul poate să aibă un diametru mai mare, apoi poate fi ales un recipient mai mic.
- Mingea de asemenea poate fi înlocuită cu un balon, o pereche de șosete, o minge de hârtie, etc.

Alte jocuri necesare pentru

- echilibru,
- orientare în spațiu,
- coordonarea gesturilor sau
- mișcărilor corpului.

Deși pare ceva normal, pentru un copil cu cerințe educaționale speciale (CES) aceste cerințe trebuie învățate și /sau educate.

Vă prezentăm alte exerciții sau jocuri care pot contribui la dezvoltarea fizică și psihică a acestor copii:

Exerciții de echilibru

- mers pe o linie marcată, sau pe o bandă de burete cu încercarea menținerii echilibrului
- menținerea echilibrului pe o minge de gimnastică din poziția șezând pe minge (se va acorda sprijin prin ținerea mâinilor)
- menținerea echilibrului pe o minge de gimnastică din diverse poziții –pe burtă, pe spate, etc)

Pentru creșterea progresului la exercițiile de echilibru se va ține cont de mai mulți factori, cum ar fi:

- reducerea bazei de susținere (sprijin), sau mărirea suprafeței de sprijin
- modificarea pozițiilor de lucru (din picioare, din șezând, pe burtă, pe spate, etc)
- creșterea gradului de complexitate a mișcărilor,
- utilizarea unor obiecte care pot fi menținute, purtate, manevrate în timpul deplasărilor pe suprafețe de sprijin reduse.

Exerciții fizice și jocuri de mișcarecu utilizarea denumirilor părților corpului :

- exerciții simple de decizie: mișcările mâinilor, pumnului, degetelor, realizarea penselor cu degetele, opunerea palmelor, pumnul moale, gesturi de dibăcie, executate prin imitație cu ritm, înșurubări-deșurubări.

- Exerciții de conștientizare a structurii propriului corp pe propria persoană și pe partenerul de lucru
 - Copilul stă față în față cu partenerul (profesorul, părintele, etc)
 - Profesorul îi spune copilului "vino să ne jucăm amândoi" și întinde mâna dreaptă spre copil pentru a-l saluta, cerându-i "dă mâna!"
 - în cazul în care copilul răspunde prin întinderea mâinii sau a mâinilor, profesorul strânge o singură mână, rostind cuvântul "mâna".
 - În cazul în care copilul nu-i întinde mâna, profesorul îi prinde (cu blândețe) mâna, pronunțând de câteva ori cuvântul "mâna" și cerându-i: "spune și tu mâna".
 - Exercițiul se repetă în același fel cu cealaltă mână, după care profesorul îi arată copilului cealaltă mână, spunând "mâna".
 - Exercițiile se continuă la nivele superioare de înțelegere și la vârste mai mari cu însușirea elementelor mâinilor și picioarelor (degete, cot, palmă, genunchi), apoi cu alte elemente ale capului (buze, barba, frunte, păr, obraz, sprâncene, gene)

- Se mai pot utiliza exerciții specifice pe muzică (de genul cântece cu (și) versuri însoțite de mișcarea sau indicarea unor elemente ale corpului.)

- Într-o următoare etapă, se realizează exerciții de genul: "arată-mi mâinile!, arată-mi picioarele!, arată-mi ochii, urechile, nasul, gura" etc.
- Copilul va indica segmentele corpului, la cerere, inițial pe propriul corp, apoi pe al interlocutorului

Exerciții fizice și jocuri în perechi "față în față" pentru recunoașterea părților corpului partenerului
Exerciții pentru conștientizarea „imaginii în oglindă”, stânga – dreapta etc

- Copilul împreună cu profesorul în fața oglinzii, este învățat să localizeze partea dreaptă și stângă a corpului la imaginea din oglindă.
- Profesorul ridică mâna dreaptă cerându-i copilului să ridice mâna dreaptă.
- Cu mâna dreaptă ridicată (atât profesorul, cât și copilul) se așază față în față demonstrându-se modificarea localizării mâinii profesorului față de corpul copilului.
- Apoi se repetă exercițiul cu mâna stângă, piciorul drept, ureche stângă, ochiul stâng etc

Exerciții fizice și jocuri de mișcare pentru conștientizarea poziției părților corpului în mișcare
Exercițiile se pot complica, după imaginația și creativitatea profesorului

- se cere copilului să parcurgă un traseu, având ca sarcină să denumească toate obiectele din partea sa dreaptă (stângă), de deasupra, din față etc. sau
- să parcurgă un traseu, timp în care profesorul să-i dea comenzi de genul:
 - deplasează-te sărind pe piciorul drept (stâng); la bătaia mea din palme,
 - ridică mâna dreaptă (stângă); sau,
 - la același semnal, să lovească piciorul drept (stâng) cu mâna dreaptă (stângă); sau
- să se deplaseze (la semnal) spre dreapta, spre stânga, să-și rotească trunchiul spre dreapta (stânga), capul spre dreapta (stânga),
- să realizeze figuri imaginare în aer, cu mâna sau cu creta pe tablă, cu mâna dreaptă, stângă etc.

Exerciții fizice și jocuri de mișcare cu utilizarea denumirilor părților corpului și utilitatea acestora în realizarea activităților concrete cotidiene (mers, servirea mesei, scris, vorbit etc.).

Jocuri pentru membrele inferioare

- Sărituri într-un picior – se desenează un traseu pe care copilul să-l parcurgă sărind pe un picior la alegere. La întoarcere se reia traseul sărind pe celălalt picior).
- Echilibru pe un picior - copilului merge cu un obiect pe un picior, fără ca acesta să cadă, după care se schimbă piciorul
- Jocul Șotron cu diferite variante de sărituri: pe un picior, pe 2 picioare, alternativ cu schimbarea picioarelor, etc
- Cercuri plasate la dreapta și la stânga unei linii, copilul sare pe piciorul stâng, când cercul este la stânga și pe piciorul drept, când cercul este la dreapta);
- Joc cântat - copiii bat din palme (odată cu palma-dreaptă de sus și stânga de jos, apoi se inversează la fiecare bătaie). Ex.: "Dacă vesel se trăiește, fă așa!"
- Lasoul cow-boyului - Se folosește o panglică. I se cere copilului să facă cercuri sau serpentine cu mâna, la alegere. Apoi, schimbă mâna.

Jocul se poate modifica: - cercuri pe verticală, apoi pe orizontală.

- Joc de echilibru: - Cu o mână la spate, cealaltă întinsă în față, la orizontală ținând o lingură cu o bilă sau o minge mică. I se cere să parcurgă un traseu, fără să-i cadă bila sau mingea. Se încearcă și cu mâna cealaltă.
- Șifonatul hârtiei - Având hârtie în fiecare mână, i se cere copilului (lucrând simultan cu ambele mâini) să facă un cocoloș.

Jocuri de trăirea corporalității

- Se vor folosi următoarele jocuri, prin care copilul devine conștient de existența acestor părți ale corpului (prin percepție vie) și conștientizează utilitatea lor:
 - Lupta cocoșilor - mâini, brațe.
 - Roaba - mâini, brațe.

- Aplaudat - mâini.
- Pedalat - picioare.
- Rulatul unei mingi medicinale - pe spate, burtă.

Acestea sunt doar câteva exemple de activități sau jocuri propuse pentru elevii cu C.E.S.

Familia este extrem de importantă în procesul terapeutic, fiind considerată coterapeut, iar membrii familiei vor învăța cum să abordeze propriul copil pentru a-l relaxa și pentru a-l ajuta să execute corect anumite mișcări.

Familia trebuie să aibă o atitudine corectă față de copil și să conștientizeze cât de importantă este frecvența efectuării exercițiilor

Fie că este vorba de copii tipici sau de copii cu nevoi speciale, este valabil proverbul „O minte sănătoasă, într-un corp sănătos!,,

Surse:

Rolul kinetoterapiei în recuperarea psihomotrică a elevilor cu ces din învățământul inclusiv, Oradea 2008

Evaluarea și educarea psihomotricității - Fllorin Voicu

Proiect educațional “Te joci cu mine, te rog!”

**Prof. Radu Mirela Geanina
Prof. Bucșa Camelia
Școala Gimnazială Nr 28 Galați**

Argument:

Incluziunea este strâns legată de recunoașterea și acceptarea diversității - condiție normală a conviețuirii umane.

În acest context avem nevoie de un învățământ incluziv deoarece copiii, indiferent de deficiență sau dificultatea de învățare au un rol de jucat în societate după terminarea școlii. Un

început timpuriu în grupuri de joacă, urmat de educația în școli este cea mai bună pregătire pentru o viață integrată.

Copiii cu dizabilități au drepturi egale cu ceilalți, o educație separată ar duce la marginalizare și discriminare, împiedicând formarea, împlinirea de sine și afirmarea personalității. Beneficiile incluziunii sunt reciproce, dar majoritatea dintre noi n-am simțit încă acest lucru. Separarea ne limitează înțelegerea reciprocă. Familiaritatea și toleranța reduc frica și respingerea favorizând relații de comunicare și colaborare în beneficiul tuturor.

Întrebarea care se pune este:

Cât de bine este pregătită societatea pentru diversitatea existentă în fiecare grup și cât de bine este pregătită să o accepte ?

Educația incluzivă vine să sprijine acest aspect deoarece ea se concentrează mai ales pe învățarea strategiilor necesare rezolvării problemelor din viața cotidiană, într-o manieră cooperantă și solidară, unde procesul de învățare este realizat în spiritul respectului și acceptării celor din jur.

Fiecare copil trebuie înțeles ca un participant activ la învățare pentru ca fiecare aduce cu sine, în procesul complex al învățării și dezvoltării, o experiență, un stil de învățare, un model social, o interacțiune specifică, un ritm personal, un model de abordare, un context cultural căruia îi aparține, o valoare.

1.Scopul proiectului :

- Perceperea diferenței dintre copii ca resurse în sprijinul educației mai degrabă decât ca probleme care trebuie să fie depășite ;

- Înlăturarea obstacolelor din calea incluziunii, obstacole provocate de societate și nu de problemele medicale specifice ;
- Schimbarea atitudinii față de copilul deficient sau defavorizat social ;
- Promovarea unei atitudini de acceptare și înțelegere firească a raporturilor dintre copiii cu nevoi speciale și copiii considerați normali;

2. Obiective elevi :

- Pregătirea elevilor de a răspunde pozitiv la provocarea diversității pentru a face față varietății existente, în mod normal, în rândul acestora ;
- Dezvoltarea abilităților copiilor cu diferite deficiențe sau probleme de învățare pentru a face față exigențelor instructiv-educative în vederea integrării cu șanse egale alături de ceilalți copii ;
- Dezvoltarea relațiilor pro-active în sensul real al integrării și incluziunii ;

3. Obiective pentru cadrele didactice și părinți:

- Abilitarea cadrelor didactice în organizarea și desfășurarea unor activități în cadrul proiectului ;
- Aplicarea unor metode active de învățare : Jocul de rol, Studiul de caz, Brainstorming-ul;
- Stimularea dezvoltării atitudinilor pozitive ale adulților față de toți copiii;

4. Grup țintă:

- Elevi, copii cu dizabilitati
- Cadre didactice, părinți

5. Resurse materiale :

- Cărți, reviste, panouri informative;
- Aparat de fotografiat;
- Pliante, articole din ziare, albume;
- Panouri pentru expozitie;
- Materiale sportive;

6. Resurse umane :

- Elevi, copii cu dizabilitati
- Cadre didactice, părinți
- Președinte Fantasticii Down, Galați
- Personal DGSAPC, Galați
- Psihologi CJRAE, Galați
- Profesor de la Școala Specială C-tin Pufan, Galați ;
- Profesor de la Școala Gimnaziala nr. 18, Galați
- Profesor de la Școala Gimnaziala nr. 3, Galați
- Profesor de la Școala Gimnaziala C-tin. Gh. Marinescu, Galați
- Profesor de la Școala Gimnaziala Dan Barbilian, Galați

7. Durata proiectului : An școlar 2022 - 2023

8. Forme de realizare :

Formele de realizare vor fi diversificate în funcție de tema abordată, de nivelul de vârstă al copiilor sau alte condiții: observații, povestiri, convorbiri, desene, activități practice, plimbări, drumeții, vizionări de diapozitive, jocuri de mișcare, jocuri distractive, etc. Indiferent de forma de realizare se va accentua ideea de folosire a contextului ludic în stimularea rutei individuale a învățării.

9. CALENDARUL ACTIVITĂȚILOR

Nr. crt.	Activități	Data	Parteneri	Cine răspunde
1.	Pregătirea bazei materiale și teoretice pentru începerea derulării proiectului	sept.	<i>Cadre didactice, părinți</i>	<i>Cadre didactice</i>

2.	Activitate de informare. Ce este educația incluzivă? Cerințe și perspective. Metode active de învățare. Rolul comunității. Utilizarea unor metode de participare creativă	oct.	<i>Părinți, cadre didactice, consilieri, reprezentant Fantastici Down, reprezentanți O.N.G.-uri,</i>	<i>Cadre didactice</i>
3.	Activitate artistico-plastică - desen - "Hora copiilor europeni"	nov.	<i>Cadre didactice</i>	<i>Cadre didactice</i>
4.	Activitate muzicală - "Imnul copiilor"	dec.	<i>Cadre didactice, părinți</i>	<i>Cadre didactice</i>
5.	"Gânduri bune pentru copiii lumii" - redactarea unor scrisori	ian.	<i>Cadre didactice, reprezentanți Asociația "Fantastici Down" Galați, Școala specială Ctin Pufan, Galați, alte școli din oraș</i>	<i>Cadre didactice</i>
6.	"Ajută-mă, te rog!" - simularea unor situații concrete de viață cotidiană care necesită intervenția celor din jur. - joc de rol; studiu de caz	febr.	<i>Cadre didactice, reprezentanți Asociația "Fantastici Down" Galați, alte școli din oraș</i>	<i>Cadre didactice</i>
7.	Te joci cu mine, te rog!? Activitate sportivă, flashmob	mai	<i>Cadre didactice, reprezentanți Asociația "Fantastici Down" Galați, Școala specială Ctin Pufan, Galați, alte școli din oraș</i>	<i>Cadre didactice</i>
8.	"Copile oricine ai fi, azi e ziua ta!"	iunie	<i>Cadre didactice, reprezentanți Asociația "Fantastici Down" Galați, Școala specială Ctin Pufan, Galați, alte școli din oraș</i>	<i>Cadre didactice</i>

10. JURNALUL REFLEXIV:

Conține gânduri, sentimente, opinii, atitudini, comportamente, ale copiilor, considerate achiziții pe care l-a avut programul derulat asupra elevilor.

11. CONCLUZII:

Adesea, când explorăm universul ființei umane ne confruntăm cu o mare diversitate. Copiii care ne trec pragul clasei ne pun în situația de a căuta mereu noi soluții la problemele ridicate. De cele mai multe ori găsim soluțiile cele mai bune pentru copii. Uneori suntem puși însă în dificultate de complexitatea problemelor. Ce este mai bine pentru copilul în cauză? Ce

este bine pentru ceilalți copii din clasă? Avem disponibilitate și resurse suficiente pentru a depăși problemele apărute? Acestea sunt unele întrebări pe care ar trebui să ni le punem, noi toți.

Diversitatea din cadrul grupului ar putea conduce la neglijare, excludere și segregare.

Provocările pentru grup și pentru cei responsabili de grup sunt de a menține grupul încheat și de a găsi soluții de rezolvare a situațiilor care ar putea duce la excludere sau marginalizare. Acest lucru trebuie făcut de la cea mai fragedă vârstă, din familie, continuând în prima formă "de grup" la care participă copiii, prin abordarea unor modalități de lucru, prin schimbarea normelor, regulilor, strategice, de prejudecata sau stereotipice, pentru a facilita participarea deplină în activități a tuturor copiilor.

O școală poate fi incluzivă și poate dezvolta practici incluzive în abordarea copiilor, dacă se dorește cu adevărat acest lucru.

Este nevoie de educație incluzivă deoarece copiii, indiferent de dizabilitatea sau dificultatea de învățare, au un rol de jucat în societate după terminarea școlii. Un început timpuriu în grupuri de joacă, urmat de educația în școli și colegii normale este cea mai bună pregătire pentru o viață integrată. Educația este o parte integrantă și nu separată de restul vieților copiilor.

Educația incluzivă- un sistem educativ care să răspundă nevoilor tuturor elevilor

Prof. Înv. Preșc. Răduță Alina
Prof. Înv. Preșc. Ivan Natalia
Grădinița P.P. Cozia, Rm. Vâlcea

Educația este un drept fundamental al omului (toți copiii trebuie să aibă dreptul la o educație gratuită și de calitate) ce permite fiecăruia să dobândească cunoștințele necesare pentru a înțelege lumea de astăzi și pentru a putea participa în mod activ la aceasta. Ea contribuie la păstrarea valorilor, stă la baza învățării de-a lungul vieții, creează încredere, te face mai independent și totodată conștient de drepturile și posibilitățile proprii. Ea îl învață pe individ cum să se comporte în calitate de cetățean responsabil și informat.

Copiii cărora le refuzăm astăzi dreptul la educație vor deveni adulții analfabeți de mâine. Numeroși copii sunt excluși din școală deoarece ei aparțin minorităților etnice, au culturi diferite sau pentru că provin din familii dezbinat (aici putem vorbi despre tinerele însărcinate, de copiii seropozitivi sau de cei ce suferă de un handicap). Primele victime ale excluderii, copiii străzilor, adesea uitați de autoritățile responsabile cu educația și integrarea lor, devin repede obiectul disprețului întregii societăți. Există mai mulți factori ce contribuie la îndepărtarea copiilor de școală : aceste obstacole pot fi economice, sociale, culturale sau politice. În cel mai rău caz, ele se îmbină pentru a forma o barieră de netrecut care nu îl privează doar pe copil de educație ci și întreaga societate de un viitor mai bun. Ideea de dialog cultural își are sursa de inspirație în recunoașterea diferențelor și amultiplicității lumii în care trăim. Aceste diferențe de opinie și de valori există nu doar în cadrul aceleiași culturi ci și între culturi. În acest univers din ce în ce mai mondializat și interdependent, unde întâlnirea a diferite culturi e practic inevitabilă, e esențial ca națiunile, comunitățile și indivizii să-și dezvolte capacitatea de a angaja un dialog despre toleranță și respect. În acest context, instituțiile de învățământ joacă un rol important : disciplinele, metodele pedagogice, competențele elevilor și cunoștințele trebuie să fie aprofundate.

Educația incluzivă este cea mai bună soluție pentru un sistem educativ care să răspundă nevoilor tuturor elevilor. Ea nu trebuie tratată ca subiect aparte ci ca o nouă abordare a dezvoltării sistemului școlar. Un aspect primordial este acela de a ști cum să-i asigurăm fiecărui elev educația optimă în funcție de aptitudinile și nevoile sale. Posibilitatea ca toți elevii să participe la activitățile clasei este un factor determinant în planificarea acestor activități. Diferențele între ființele umane sunt normale, contribuie la îmbogățirea fiecărei societăți și trebuie bineînțeles să fie reflectate în școli. Școala e cea care trebuie să favorizeze participarea și înțelegerea prin metode de lucru variate.

Timp îndelungat copiii cu dizabilități au fost educați în clase sau chiar în școli separate. Oamenii s-au obișnuit astfel cu ideea că educația specială înseamnă educație separată. Educația incluzivă înseamnă că școala poate oferi un învățământ de calitate tuturor elevilor, oricare ar fi aptitudinile lor. Toți elevii vor fi tratați cu respect și vor beneficia de șanse egale de învățare. Capacitatea fiecăruia de a avea acces la informație, la idei și la știință este esențială într-o societate a informării incluzive. Se încearcă promovarea accesului universal la știință și educație pentru toți, fără diferențiere. Conceptul de copii cu nevoi speciale se referă nu doar la copiii ce pot fi încadrați în categoria persoanelor cu diverse handicapuri, ci și la cei care eșuează la școală din diferite motive care-i împiedică să progreseze. Școlile trebuie să adapteze programul, organizarea și procesul de învățare, să furnizeze resurse umane sau materiale suplimentare pentru a stimula deprinderile acestor elevi și pentru a asigura eficacitatea.

Educația incluzivă are la bază câteva principii esențiale : fiecare elev are dreptul inerent la educație pe baza egalității șanselor; niciun elev nu poate fi exclus din educație sau supus discriminării; toți elevii pot să învețe și să beneficieze de pe urma educației ; școala se adaptează la nevoile elevilor,

nu elevii se adaptează la nevoile școlii; diferențele individuale între elevi constituie o sursă de bogăție și diversitate, nicidecum o problemă.

Există însă și opinii critice : oponenții școlii incluzive au convingerea că diferențele individuale încetinesc progresul elevilor "normali" iar acest aspect va crea probleme profesorilor. Suntem însă de părere că izolarea elevilor cu nevoi speciale îi va determina pe aceștia să se subaprecieze și le va reduce capacitatea de a interacționa cu ceilalți. În schimb, elevii "normali" vor învăța de la cei cu nevoi speciale despre curaj și perseverență. Unele opinii despre educația incluzivă sunt bazate pe informații incorecte : oamenii cred că separat e mai bine, că acești copii cu probleme trebuie să fie « pregătiți » să fie incluși și că părinții nu sprijină educația incluzivă.

Realitatea este, din fericire, cu totul alta. În primul rând, separarea nu e recomandată. Fie că elevii sunt separați pe motive de rasă, abilități sau orice alte caracteristici, o educație separată nu e o educație egală. Studiile au arătat că elevii normali și cei cu dizabilități învăță la fel de bine în cadrul claselor incluzive. Copiii au dreptul să fie cu ceilalți de vârsta lor. Un copil cu dizabilități nu trebuie neapărat să se ridice la același nivel sau să procedeze la fel cu restul colegilor săi pentru a beneficia de educație. Pe de altă parte, părinții au fost mereu și continuă să fie un sprijin important al acestui tip de educație. Atunci când există colaborare, comunicare și încredere, se nasc parteneriate reale între părinți și specialiștii în domeniu. Dacă e să ne referim la beneficiile acestui tip de educație, ele îi vizează atât pe elevi cât și pe părinții acestora : toți părinții își doresc ca fiii lor să fie acceptați de ceilalți, să aibă prieteni și să ducă o viață normală. Școala incluzivă poate transforma acest vis în realitate pentru mulți dintre copiii cu dizabilități. Copiii dezvoltă o înțelegere pozitivă atât a propriei persoane, cât și a altora. Atunci când frecventează clase ce reflectă asemănări și deosebiri între persoane reale, ei învață să aprecieze diversitatea.

Profesorii vor adopta noi metode de a predă o lecție atât pentru cei cu nevoi speciale, cât și pentru ceilalți. Toți elevii clasei vor avea de câștigat ; ei pot acum învăța din lecție cum să se ajute între ei. Faptul ca ei socializează în școală le permite să deprindă unul de la altul abilități de comunicare și de interacțiune. Școala reprezintă spațiul propice pentru a pune bazele unei prietenii. În clasele incluzive elevii cu sau fără probleme ajung să învețe împreună dar și unul de la celălalt. Un climat de prietenie este foarte important în dezvoltarea învățării ; fiind capabili să stabilească astfel de relații între ei, se creează un mediu optim de învățare. Toți membrii clasei beneficiază așadar de pe urma acestui tip de educație. Copiii care învață împreună, învață să trăiască împreună.

În general, mai mulți factori determină succesul claselor incluzive : parteneriate între familie și școală, colaborarea cu cadre de specialitate, formarea continuă a personalului didactic, programe educaționale individualizate și nu în ultimul rând comunicare. Profesorii utilizează numeroase tehnici pentru a ajuta la construirea și consolidarea unității clasei : jocuri și sarcini de natură să construiască un grup, cântece referitoare la comunitate, căutarea de către elevi a noi metode de a-i ajuta pe ceilalți, precum și implicarea elevilor în rezolvarea problemelor.

Educația incluzivă încercă așadar să-i determine pe copiii cu dizabilități (fie ele ușoare sau grave, ascunse sau evidente) să participe la activitățile școlare zilnice, alături de ceilalți elevi. Școlile incluzive nu mai oferă educație normală și educație specială, ci o educație incluzivă și ca rezultat, elevii vor fi capabili să învețe împreună. Acest tip de școală e deschisă tuturor copiilor, oferindu-le șansa de a participa activ la procesul de învățare. Pentru ca acest lucru să fie posibil, profesorii, școlile și sistemele vor trebui să se schimbe pentru a se adecva la diversitatea de nevoi a copiilor. De asemenea trebuie identificate orice bariere care apar în interiorul și în afara școlii care împiedică procesul de învățare, iar apoi ele trebuiesc reduse sau îndepărtate.

Școala de azi trebuie să își proiecteze cu claritate scopurile și formele de sprijin adecvate pentru a primi toți copiii, a le asigura acoperirea nevoilor lor educaționale și a oferi astfel posibilitatea germenilor unei societăți bazată pe accesibilitate, participare socială responsabilă și colaborare. Sistemul educațional din România – deși se schimbă și evoluează – mai prezintă încă elemente de discriminare, în sensul că nu toți copiii ajung la școală sau, atunci când ajung, nu se bucură de toate oportunitățile posibile de dezvoltare maximală a potențialului lor. În mod deosebit vorbim aici de copii și tineri cu CES (dizabilități, dificultăți și/sau tulburări). În situații de dezavantaj se pot afla și copii romi sau din familii foarte sărace, din localități izolate și alții. Deși au fost inițiate programe și

proiecte pentru a deschide mai mult ușa școlilor pentru copiii cu cerințe speciale iar rezultatele sunt, de cele mai multe ori, îmbucurătoare, diseminarea rezultatelor și a bunelor practici nu constituie un exercițiu permanent. Prin urmare, se impune o acțiune comună a tuturor celor care cred într-o școală modernă și democratică a României europene, în dreptul fiecărui copil la educație, indiferent de particularitățile sale de dezvoltare și învățare, în prevenirea și/sau eliminarea marginalizării, excluderii și segregării școlare pentru copiii și tinerii cu CES, precum și în posibilitatea unei schimbări reale a relațiilor dintre familie, școală și comunitate. Este necesară colaborarea dintre profesioniști pentru nobilele scopuri ale schimbării de orientare incluzivă în cadrul sistemului educațional din România, ca țară europeană.

Educația incluzivă ca reper al unei educații pentru toți este o nevoie a epocii noastre. Depinde de fiecare cadru didactic în parte, de responsabilitatea și implicarea tuturor ca ea să devină o realitate din care fiecare să învețe și să se dezvolte.

Bibliografie:

1. "Curriculum pentru învățământul preșcolar (3-6/7 ani)", 2008; -
Vrășmaș, Ecaterina „Educația copilului preșcolar”, Editura ProHumanitas, București, 1999;
2. Vrășmaș, Ecaterina „Introducere în educația cerințelor speciale”, Editura Credis, București, 2004.
Lespezeanu, Monica “Tradițional și modern în învățământul preșcolar- O metodică a activităților instructiv-educative”, Editura Omfal Esential, București, 2007;
3. Cozma, Teodor “O nouă provocare pentru educație: Interculturalitatea”, Editura Polirom, Iași, 2001

EXEMPLE DE BUNE PRACTICI ÎN INTEGRAREA ELEVILOR CU C.E.S. Arta acului și tradiția românească prin mâinile elevilor cu C.E.S.

**Profesor Răuță Carmen Cornelia,
Școala Profesională Specială,
Comuna Ștefan Cel Mare, Județul Neamț**

ARGUMENT

Elevii școlii speciale reprezintă segmentul școlar unde se realizează un învățământ formativ cu accent pe creativitate în toate domeniile. Propunerea unei activități suplimentare de lucru manual tradițional, vine în întâmpinarea celor pasionați de această activitate unde elevii pot fi antrenați într-un climat de lucru deosebit. Această activitate reprezintă un exemplu de bună practică pentru integrarea elevilor cu C.E.S. În acest sens, elevii au fost încurajați să participe la cecul de lucru manual din unitatea noastră.

Lucrul manual are un loc bine conturat în planul de învățământ cu obiective generale și specifice în concordanță cu particularitățile de vârstă. Element vestimentar tradițional românesc, ia a fost și ne este aproape de suflet. Broderiile bogate, unicat, cusute manual și cu multă migală, fascinează prin frumusețea și originalitatea lor. Simbolurile brodate pe față, spate sau mâneci vorbesc

despre viața și despre zona geografică în care au fost ele realizate, dar și despre preocupările meșteșugărești ale satului.

Modul de abordare a modelelor, modele de ii propuse, climatul afectiv, lucrul în echipă, spiritul constructiv-competitiv, noutatea și diversitatea materialelor de lucru, toate acestea reprezintă un start bun pentru antrenarea copiilor în acest demers educativ.

SCOP

- Stimularea și dezvoltarea creativității elevilor, prin activități instructive practice.
- Cultivarea unor emoții estetice prin dezvoltarea gustului pentru culoare, armonie, compoziție, acuratețe, simetrie, formă, frumos.
- Scopul cercului este de a face cunoscut elevilor, portul românesc pentru a-l profunde, a-l iubi și a-l răspândi.

OBIECTIVE

- Să deprindă tehnicile de lucru propuse;
- Să-și însușească elemente tehnice propuse: cum se croiește ia românească, care sunt "punctele" folosite în ornamentare și cum se lucrează acestea, care sunt materialele necesare.
- Să aplice în realizarea compozițiilor tehnicile învățate;
- Să-și dezvolte imaginația creatoare prin exersarea unor tehnici specifice;
- Să-și dezvolte spiritul de observație;
- Să utilizeze corect materialele și instrumentele de lucru propuse;
- Să utilizeze materiale de lucru neconvenționale;

GRUP ȚINTĂ

Elevii claselor de confecții textile: clasele a IX a, a X a, a XI a.

RESURSE UMANE : Elevii claselor de confecții textile clasele a IX a, a X a, a XI a.

RESURSE MATERIALE material matador bumbac, pânză în topit, tipare, planșe de lucru, fișe de documentare, foarfece, ață de cusut meline, ace de cusut manual, dantelă lată și îngustă, mărgelile paiete, ață de broderie, mașini de cusut, mașini de surfilat.

RESURSE TEMPORALE : noiembrie 2023- iunie 2024.

EVALUARE

- Monitorizare.
- Expoziții cu lucrări ale copiilor.
- Album în format electronic, cu etapele derulării proiectului.
- Diplome pentru cei care au participat la acest cerc de lucru manual.

Activități de promovare și diseminare:

- prezentarea proiectului în comisiile metodice, microcercuri, simpozioane, lectoratele cu părinții, pe site-ul școlii.

Ce semnificație au simbolurile brodate pe ii?

Costumul popular românesc constituie o valoare a culturii naționale de o mare bogăție spirituală. Ia sau cămașa, poalele, fota, catrințele, marama fac parte din costumul femeiesc. Simbolurile brodate pe față, spate sau mâneci vorbesc despre viața și familia femeilor care au cusut aceste cămăși, despre zona geografică în care au fost ele realizate, dar și despre preocupările meșteșugărești ale satului.

Nu sunt simple desene cusute pe pânză, ci adevărate simboluri magice, menite să îi poarte noroc celei care urma să îmbrace ia, să o apere de ghinion și de rău.

Un motiv des brodat pe iile românești este motivul solar, evidențiat fie sub forma soarelui sau a florii-soarelui, cât și stilizat, sub forma unui cerc. Este un simbol ancestral, care vorbește despre divinitate, despre căldura soarelui, dătătoare de viață și generatoare de belșug, dar și despre ciclul vieții. Un simbol drag cusătoarelor din România, pentru că ilustrează însăși esența vieții, la fel ca și roata – aceasta poate simboliza roata vieții, care se învârtă neîncetat, dar și preocuparea

meșteșugărească din unele sate românești. Foarte des întâlnite pe iile românești sunt motivele inspirate de natură. Copacul sau ramurile sale, stilizate, simbolizează trăinicia, înțelepciunea, reînvierea sau viața. Frunza de viță de vie și ciorchinii de struguri, brodați cu fir verde, mov sau albastru, vorbesc despre îndeletnicirea oamenilor din zonă. Frunzele verzi sau florile colorate sunt simbol al prosperității și al prosperității și sunt purtate cu drag atât de fetele din sat, cât și de femeile mature, mame sau bunici, precum și foarte multe alte simboluri inspirate din viața de zi cu zi a satului românesc.

Ziua iei românești 2024 Românii sărbătoresc de Sânziene (Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul) portul popular, mai exact ia românească. Ia românească se sărbătorește pe 24 iunie, pentru al patrulea an consecutiv. Această zi a fost numită Ziua Universală a Iei, cămașa tradițională, oriunde pe planetă. Iar popularitatea iei românești a crescut atât de mult, încât vedetele internaționale au început să o poarte ca ținută în tendințe.

Imagini cu elevii cercului tradiția românească prin mâinile elevilor cu C.E.S.

BIBLIOGRAFIE:

1. Cusături populare din România, Virginia Smărăndescu Arișanu, Editura Tehnică 1978
2. www.google.ro Modele ia românească
3. Cusături românești, Aurelia Doagă, Editura Ion Creangă, 1978
4. www.libertatea.ro, Ziua iei românești 2016.

PROIECT EDUCATIV EMOȚIILE – ARIPI DESCHISE SPRE LUME

Prof. SABIN RYBANNA ELENA
CENTRUL ȘCOLAR DE EDUCAȚIE INCLUZIVĂ SF ANDREI
Gura Humorului, jud. Suceava

Nu vreau să fiu la mila emoțiilor mele. Vreau să le folosesc, să mă bucur de ele și să le domin.
(Oscar Wilde)

Argument

Dezvoltarea timpurie și optimă a abilității socio-emoționale constituie un factor esențial față de dezvoltarea problemelor comportamentale și un bun predictor pentru succesul școlar, amandouă

formând elevilor premisele adaptării sociale și școlare. Studiile în domeniu argumentează că dezvoltarea abilităților sociale este în strânsă legătură cu dezvoltarea competențelor emoționale. Ca urmare realizarea construirii acestor abilități reprezintă adaptarea sănătoasă a copilului la viață. Cu cât elevii sunt abilitați socio-emoțional, cu atât scade ca și frecvență apariția comportamentelor indesezirabile. Este important ca părinți și/sau ca specialiști (cadre didactice, psihologi) să pună un accent serios pe dezvoltarea acestor competențe cât mai de timpuriu.

Elevul cu deficiență mintală implicat în activități care să valorifice nevoia de comunicare, de relaționare, de autocunoaștere, de manifestare artistică, poate deveni un adult cu un comportament dezirabil, independent și autonom, foarte bine integrat în societate.

Durata desfășurării proiectului: 3 săptămâni – 1 activitate/săptămână

Scop: Dezvoltarea abilităților emoționale la elevii cu CES

Grupul țintă: 10 de elevi cu DMM de clasa a VII-a

Timpul acordat fiecărei activități: 45 de minute

Evaluarea programului:

- ✚ Portofoliu
- ✚ Observația

Desfășurarea activităților

Finalități generale	Obiective	Resurse		Teme
		Materiale	Timp	
Identificarea emoțiilor proprii dar și ale celor din jur	-Să identifice propriile emoții în situații diverse -Să denumească diferite emoții -Să identifice emoțiile altor persoane	Anexa 1-Zarul emoțiilor Anexa 2 Coli, instrumente de scris Flipchart	45 min	CARUSELUL EMOȚIILOR
Conștientizarea faptului că emoțiile determină modificări în corpul și comportamentul persoanei	-Să descopere influența emoțiilor asupra corpului -Să identifice legătura dintre emoții și comportament -Să conștientizeze impactul exprimării nonverbale	Fișă de lucru Anexa - 4, săculeț cu jetoane cu emoții, eșarfă, instrumente de scris.	45 min	ATLASUL EMOȚIILOR
Cunoașterea trăirilor emoționale ale celor din jur	-Să accepte emoțiilor celor din jur -Să-și dezvolte sentimentul de empatie -Să fie un bun prieten	Ghem de sfoara, minge, calculator, videoproiector, Joc- Anexa 7, marker, flipchart, foi, post carduri	45 min	PALETA CU EMOȚII POZITVE

Activitatea 1

Temă: Caruselul emoțiilor

Scop: Identificarea emoțiilor proprii dar și ale celor din jur

Obiective:

- ✚ Să identifice propriile emoții în situații diverse
- ✚ Să denumească diferite emoții
- ✚ Să identifice emoțiile altor persoane

Resurse materiale: Jocul „Zarurile emoțiilor” (anexa 1), Fișă de lucru –Anexa 2, coală de flipchart, instrumente de scris.

Introducere	Se prezintă elevilor proiectul și obiectivele activității. Exercițiu de spargere a gheții Fiecare elev se va prezenta și va continua propoziția „Acum mă simt...”. Elevii își vor nota numele pe un jeton pe care-l vor lipi pe termometrul emoțiilor (fericit - verde, bine – galben, trist-portocaliu, furios/ nervos – roșu). Privind posterul obținut profesorul va explica elevilor că aceste sentimente exprimă emoțiile pe care ei le trăiesc în acest moment.		
Munca în grup			
Experiența	Reflecția	Conceptualizarea	Acțiunea
Profesorul propune elevilor un joc „ Cum m-am simțit ” El va rosti propoziția „În această săptămână cel puțin o dată am simțit ... (bucurie, tristețe, furie, frică, mirarea, dezgustul), iar elevii care au experimentat această emoție se vor ridica de pe scaun și se vor așeza înapoi înainte de a se citi următoarea emoție) 2. A doua activitate este jocul „ Zarul emoțiilor ” - Anexa 1 în care elevii trebuie să recunoască și să denumească emoția exprimată pe fața zarului, să mimeze	Ce ați observat jucând „Cum m-am simțit astăzi”? Va fost dificil să identificați emoțiile? Ați întâmpinat dificultăți în a identifica o situație care să declanșeze această emoție?	S-a întâmplat ca mai mulți colegi să experimenteze aceeași emoție? Ce situații v-au venit în minte când s-a pronunțat o anumită emoție? Elevii recunosc emoția reprezentată pe fața zarului, explică o situație în care au experimentat acea emoție și o mimează. Elevii identifică emoțiile generate de situațiile propuse.	Execută cerința. Identifică emoția și prezintă o situație reală în care au experimentat una din emoțiile de bază prezentată. Rezolvă cerința

emoția respectivă (expresia facială) și să descrie o situație trăită în care a simțit acea emoție și felul în care a gestionat-o. 3. Jocul „Spune mai departe!” Anexa 2 Sarcina constă în completarea unor fraze lacunare cu emoții potrivite. 4. Profesorul propune elevilor spre dezbateri o situație problemă. Jocul „Cred că știu cum te simți” 5. Portofoliu Tema „Fete.. fete..” Solicit elevilor să-și deseneze fața când sunt: fericiți, glumeți, somnoroși, curioși, le este rău, au mințit, au făcut o faptă bună.	Cum ați identificat emoția respectivă? Cum credeți că s-a simțit elevul când colegul și-a cerut scuze? Dar colegul care a stricat stiloul? Exprimă emoțiile personale pentru situațiile propuse.	Se supune elevilor spre dezbateri următoarea situație: „Un elev găsește stiloul stricat pe bancă. Colegul vine și își cere scuze pentru că i-a stricat stiloul.” Realizează câte un poster cu tema propusă	Dezbat situațiile propuse. Realizează tema
Încheiere	Elevii vor spune fiecare un cuvânt care să exprime starea lui de spirit după parcurgerea activității.		

Activitatea 2

Temă: **Atlasul emoțiilor**

Scop: Conștientizarea faptului că emoțiile determină modificări în corpul și comportamentul persoanei

Obiective:

- ✚ să descopere influența emoțiilor asupra corpului
- ✚ să identifice legătura dintre emoții și comportament
- ✚ să conștientizeze impactul exprimării nonverbale

Resurse materiale: Fișă de lucru Anexa - 3, săculeț cu jetoane cu emoții, eșarfă, instrumente de scris.

Introducere	Exercițiul de spargere a gheții „Îmi place de mine atunci când...” Fiecare membru al grupului va spune ce îi place cel mai mult la propria persoană. Este foarte important că propoziția de început să fie: „îmi place cel mai mult de mine atunci când...”, practic participanții, vor completa această afirmație	

		cu ceea ce li se potrivește. Este recomandat ca profesorul să ofere un exemplu.	
Munca în grup			
Experiența	Reflecția	Conceptualizarea	Acțiunea
1. Se prezintă elevilor două situații problemă: -sunt atacați de un animal feroce -primesc în dar un joc pe care și-l doreau de mult timp dar nu și-l permit Anexa 3 Fișă de lucru 2. Profesorul propune elevilor un joc "Săculețul cu surprize". Dintr-un săculeț elevii vor extrage un jeton cu o emoție și vor descrie o situație reală în care au experimentat emoția respectivă precizând cum s-au simțit în acel moment dar și cum s-au comportat. 3. Profesorul propune elevilor jocul "Iubire fără cuvinte" Portofoliu Tema Planul tău de urgență	Care au fost emoțiile voastre? Ați trăit o singură emoție sau mai multe? Care a fost cauza apariției emoțiilor? Cum se exprimă emoțiile în interiorul și în exteriorul corpului nostru? Care este rolul acestor schimbări provocate de emoții? Care este legătura între emoții și comportament? Puteți exprima emoțiile fără cuvinte? Cine sunt cei care te pot ajuta să depășești situații critice?	Elevii vizualizează imaginar că se află în cele două situații. Sunt atenți la modul în care reacționează corpul lor. Elevii povestesc o situație care le-a emoționat pe jeton specificând și ce au simțit când au trăit acel eveniment. Elevii vor descoperi cum gesturile, mimica pot exprima emoțiile. Unul dintre participanți se așează în mijlocul cercului și este legat la ochi cu o eșarfă. Colegii se apropie de el și își manifestă iubirea/afecțiunea (sentimente pozitive) într-o formă nonverbală, timp de 1-2 minute. Pe rând, fiecare membru al grupului intră în centrul cercului pentru a primi iubire, ghidat de formator.	Elevii completează Fișa de lucru Elevii povestesc situația și comportamentul lor în acel context care le-a generat emoția respectivă. Elevii participă activ la acest joc. Elaborează o listă cu numele persoanelor care-l poate ajuta atunci când nu poate ieși singur dintr-o situație dificilă

		Realizează un Plan de urgență în care trece numele persoanelor care-l pot sprijini în situații dificile Acasă, în cercul de prieteni și la școală	
Încheiere	Elevii se vor grupa câte doi și vor exercita în perechi transmiterea unei emoții nonverbal		

Activitatea 3

Temă: Paleta cu emoții pozitive

Scop: Sensibilizarea față de trăirile emoționale ale celorlalți

Obiective:

- ✚ să accepte emoțiilor celor din jur
- ✚ să-și dezvolte sentimentul de empatie
- ✚ să fie un bun prieten

Resurse materiale: ghem de sfoara, minge, calculator, videoproiector, joc WORDWALL, marker, flipchart, foi, post carduri

Introducere	Exercițiu de spargere a gheții - Pânza de păianjen Întregul grup de băieți și fete sta într-un cerc. Facilitatorul începe, ia mingea, spune numele prietenului său și o caracteristică a lui care îl definește. Apoi, ia un vârf de fir și trece mingea la un copil la întâmplare, astfel încât să facă același lucru și așa mai departe. La sfârșitul tuturor prezentărilor, se va forma o rețea între toți copiii care reprezintă uniunea dintre ei.		
Munca în grup			
Experiența	Reflecția	Conceptualizarea	Acțiunea
1. Consilierul propune elevilor vizionarea unui film suport https://www.google.com/search?q=EMPATIA+FILM+EDUCATIV&rlz=1C1KNTJ_roRO1026RO1026&sxsrf=AJOqlzWyqL_fBYPdfLCDXiG3PxbB9P8xFQ:1673692062873&source=lms&tbm=vid&sa=X&ved=2ahUKEwiCtPvm7Mb8AhWxRfEDHXCTCOQQAUoAnoECAEQBA&biw=1366&bih=568&dpr=1#fpstate=ive&vld=cid:e0ad0d9a,vid:rxLY5xipnn4	Cum s-a simțit elevul prost îmbrăcat? Ce emoții eu trăit colegii când l-au acceptat în grup pe elevul sărac?	Elevii au discutat situația și au descoperit că fiecare copil trăiește anumite emoții și că trebuie să manifeste înțelegere față de aproapele lor. Simbolizăm expresia " pune-te în pantofii celui alt " Fiecare copil va trebui să	Au vizionat materialul propus și au discutat pe marginea lui Participă la joc și răspund la întrebări.

2. Propune elevilor jocul ”Jocul de pantofi” în care fiecare elev trebuie să-și exercite capacitatea de a se pune în locul altora. 3. Propune elevilor realizarea unui poster ”Prietenie și empatie” Portofoliu Tema Se solicită elevilor să realizeze o paletă de culori pe care să noteze câte un sentiment pozitiv trăit în ultima săptămână și care i-a generat emoții plăcute	Care crezi că sunt sentimentele trăite de colegul tău? Consideri că ești un prieten bun? Am experimentat un sentiment plăcut?	răspundă la câteva întrebări dar cu condiția de a răspunde ca și cum ar fi colegul al cărui pantofi i-a împrumutat. De exemplu: Dacă îl întreabă pe un copil care este culoarea lui preferată, va trebui să răspundă în funcție de ceea ce cred că ar spune partenerul. Elevii discută și stabilesc câteva reguli pe care ar trebui să le respecte un prieten bun. Ei răspund la întrebările de pe jetoane și descoperă legătura dintre empatie și prietenie. Elevii desenează și notează o emoție plăcută trăită în săptămâna care s-a încheiat.	Discută diverse situații Realizează paleta de culori a emoțiilor pozitive.
Încheiere	Elevii realizează împreună ”Copacul Empatiei, în care fiecare lipește un postcard pe care notează un cuvânt care descrie empatia.		

Anexa 1 - Jocul ZARUL EMOȚIILOR

Anexa 2 - Fișă de lucru

Se cere elevilor să completeze versurile:

”Un copil ceva mai mare/M-a lovit; mă doare tare/Îl privesc neputincios,/Și simt că sunt.....(furios)”

”Când apa mi s-a vărsat/Peste planșa ce-am lucrat/ Nu m-am mai simțit artist.../ Ci am fost un pic cam.....(trist).”

”Un creion am rătăcit,/Un coleg mi l-a găsit, /Eu i-am mulțumit frumos/Și-am fost tare...(bucuros).”

”Cum te simți când lângă tine/ A venit un câine mare/ Care își arată colții/ Și te latră tare , tare?”
(speriat)

”Oare ce simte o mămică/ Când primește o florică/ Cu o inimioară mare/ De la copilașul ei?”
(bucuroasă)

”Ce simți când tu tragi de sfoară/ De ghiozdanul de la școală/ Și se rupe încă-o parte/ căzând jos
câte o carte?” (rușine)

Anexa 3 - Fișă de lucru

1. Completează tabelul pentru cele două situații:

Situația 1.			
Ce gândești	Ce emoții ai?	Cum se exprimă aceste emoții în corp?	Ce faci, ce comportamente ai?
Situația 2			
Ce gândești	Ce emoții ai?	Cum se exprimă aceste emoții în corp?	Ce faci, ce comportamente ai?

BIBLIOGRAFIE

1. <https://www.twinkl.ro/>
2. https://www.google.com/search?q=EMPATIA+FILM+EDUCATIV&rlz=1C1KNTJ_roRO1026RO1026&sxsrf=AJOqlzWyqL_fBYPdfLCDXiG3PxB9P8xFQ:1673692062873&source=lnms&tbn=vid&sa=X&ved=2ahUKEwiCtPvm7Mb8AhWxRfEDHXCTCOQQ_AUoAnoECAEQBA&biw=1366&bih=568&dpr=1#fpstate=ive&vld=cid:e0ad0d9a,vid:rxLY5xipnn4

Impactul proiectului educativ „*SUNTEM TOȚI COPII !*”

**Autori: Prof. Szabo Ana
Prof. Trișcaș Ionica**

Rezultatul derulării proiectului

Perioada: decembrie 2022 – iunie 2023

Parteneri: Centrul Școlar de Educație Incluzivă Nr.1

Activitățile au fost de integritate și creativitate:

1. „Colindăm împreună”- program de colinde și scenetă;
2. „Un mărtișor pentru fiecare” – confecționare de mărtișoare și felicitări;
3. „Paștele ne reunește” – realizare de ouă decorative;
4. „Fericiți împreună” - joc și joacă.

Domeniul în care se încadrează proiectul: **Cultural – artistic, Ediția I.**

Ideea proiectului: ” *Suntem toți copii !*” s-a născut din dorința de a urmări mijlocirea de către elevi și profesori din școala de masă a unei bune integrări sociale a elevilor cu CES prin implicare directă,

să se dezvolte creativitatea elevilor, să se promoveze valorile estetice. Integrarea elevilor cu CES presupune un drum ce nu ar trebui întrerupt niciodată, deoarece ocupă un loc important în devenirea umană.

Proiectul vizează realizarea incluziunii și implicării prin angajarea tuturor celor interesați într-un program educațional de activități ce promovează integrarea socială, lucrul în echipă, dezvoltarea simțului estetic prin creativitate.

Proiectul a avut în vedere și stimularea interesului și a dorinței de a cunoaște și de a forma noi cercuri de prieteni, dezvoltarea spiritului de colaborare între copii și organizarea de activități comune.

Activitățile au avut ca scop principal, valorificarea sferei emoționale și motivaționale în formarea (educarea) simțului creativ care va rămâne pe tot parcursul proiectului un punct de referință în realizarea obiectivelor.

Număr de participanți cu unitatea de învățământ precizată

Prin derularea acestui proiect educațional s-a dorit implicarea directă a unui număr de cel puțin 58 de elevi și 9 cadre didactice, astfel: 17 elevi cu CES și 5 cadre didactice de la Școala Gimnazială „Lucian Blaga”, 41 elevi cu CES și 4 cadre didactice de la CSEI nr. 1, alți elevi de la Școala Gimnazială „Lucian Blaga”, din învățământul de masă.

Toate cele 4 activități au fost realizate cu implicare directă, iar cei 58 elevi cu CES și-au pus în practică ideile creative, iar produsele finite au dat dovadă de un simț creativ, original și estetic dezvoltat.

Bugetul

Bugetul ediției anterioare: 500 lei.

Sursa: Fonduri proprii

Necesar: Recompense constând în dulciuri și rechizite școlare pentru toți copiii cu CES, implicați în activitate.

Rezultate – produse, impact

Rezultatele așteptate ca urmare a implementării proiectului au fost:

Calitative: - creșterea capacității de a lucra în parteneriat cu alți elevi din altă școală;

- dezvoltarea spiritului de solidaritate, toleranță și prietenie;

- conștientizarea și dezvoltarea abilității de lucru în echipă a elevilor;

- stimularea creativității elevilor prin realizarea lucrărilor educativ-artistice.

Cantitative: - implicarea a 9 cadre didactice și 58 elevi cu CES;

- realizarea de 25 de măștișoare și 25 de felicitări;

- realizarea a 50 de ouă decorative;

- prezentarea unui moment artistic cuprinzând colinde și o miniscenetă „Nașterea lui Isus”.

Impactul educativ estimat asupra grupului țintă

Suntem convinși că proiectul s-a bucurat de reușită și va putea produce o schimbare în mentalitatea celor care au predispoziție de a adopta un comportament negativ și de a emite judecăți bazate pe o generalizare greșită. În același timp, copiii grupului țintă vor conștientiza că toți au drepturi și șanse egale. Prin participarea la activitățile proiectului se evidențiază capacitățile creatoare ale copiilor, talentul artistic, sentimente de respect reciproc, se cultivă abilitățile de cooperare și de a lucra în echipă, este stimulată creșterea stimei de sine și a încrederii în forțele proprii.

Promovare și diseminare

Proiectul a fost promovat pe site-urile școlilor, a fost realizat un afiș reprezentativ care a cuprins elementele de evaluare a proiectului și calendarul proiectului. În cadrul evaluării, au fost realizate articole, care au fost publicate în mass-media.

<https://rasunetul.ro/un-martisor-pentru-fiecare-daruit-de-elevii-de-la-csei-nr-1-bistrita-si-de-la-scoala-gimnaziala>

<https://rasunetul.ro/de-craciun-impreuna-la-scoala-gimnaziala-lucian-blaga-bistrita>

ADAPTAREA DEMERSURILOR DIDACTICE PENTRU PREȘCOLARII CU DIFICULTĂȚI DE ÎNVĂȚARE

**Prof. învă. preșcolar ȘOLDAN ANUȚA
Prof. învă. preșcolar DOMNAR FLOAREA
GPN STEJĂRELUL CAJVANA**

"De ce fiecare copil este unic în felul său? De ce în același timp, el este asemănător cu ceilalți copii de vârsta lui? anume îl face pe el unic și în același timp similar cu ceilalți? De vreme ce ei, în familie, în grădiniță, în școală pot avea aceleași oportunități educative pentru dobândirea cunoștințelor și abilităților, care sunt procesele și factorii care duc la similitudine și unicitate în același timp?"

Prin urmare s-a constatat ca nu toți copiii sunt educabili în același grad - nu toți dispun de aceeași zestre ereditară, de aceeași posibilități de organizare interioară a experienței, au același ritm și stabilitate în timp.

Adaptarea procesului instructiv - educativ la particularitățile de vârstă și individuale ale copiilor este conceptul cheie la care s-a ajuns pornind de la ideea lui Ian Amos Comenius conform căreia "din instrucția pentru oameni nu trebuie exclus nimeni, decât neoamenii". Același autor afirmă în secolul al XVII-lea, în opera "Didactica Magna" ca "este imposibil de a găsi o minte atât de redusă, căreia educația să nu-i poată fi de ajutor".

Învățarea eficientă se bazează pe înțelegere, pe descoperirea activă de către cel care învață, a demersurilor proprii domeniului studiat, pe căutarea de soluții și rezolvarea situațiilor problema, pe

exerciții repetate, urmărind stocarea informațiilor și acumularea de experiență, în perspectiva reactualizării și a aplicării lor în practică.

Toate aceste informații rămân valabile și în cazul copiilor cu cerințe educative speciale. La aceștia însă - în raport de tipul și gravitatea dificultăților întâmpinate sau de caracteristicile deficienței - atât înțelegerea cât și stocarea și aplicarea informației și a experienței sunt stânjenite sau chiar blocate. Dificultățile concrete pe care le întâmpină aceștia, se pot manifesta în toate tipurile de învățare, predominând însă dificultățile în învățarea cognitivă (mai ales la deficienții mintali), dificultățile în învățarea instrumentală (mai ales la deficienții senzoriali), în învățarea afectivă (la cei cu tulburări comportamentale). De aceea este important să se elaboreze acele modalități de abordare a elevilor respectivi care să asigure deblocarea procesului învățării, diminuarea dificultăților întâmpinate în acest proces, înlăturarea barierelor din calea adaptării. Se pune un accent deosebit pe orientarea ludică și afectivizarea activităților de învățare, pe eșalonarea materialului de învățat în secvențe bine delimitate dar temeinic înlănțuite între ele, pe utilizarea îmbinată și echilibrată a mijloacelor de lucru intuitive, verbale și practice pe asocierea și integrarea activităților de învățare cu activități de terapie complexă și specifică: ergoterapie, meloterapie, terapia tulburărilor de limbaj și a celor psihomotorii.

Altfel spus, cerințele educative speciale solicită abordarea actului educațional de pe poziția capacității copilului deficient sau aflat în dificultate de a înțelege și valorifica conținutul învățării, și nu de pe poziția profesorului sau educatorului care desfășoară activitatea instructiv-educativă în condițiile unei grupe omogene sau pseudo-omogene de copii.

În aceste situații învățarea ne apare nu numai ca factor de dinamizare a proceselor dezvoltării psihosociale, ci și ca factor de echilibrare treptată, de corectare a abaterilor de la traseul obișnuit al dezvoltării, cu alte cuvinte, ca un factor important pentru dezvoltarea compensatorie, în condițiile unei învățări orientate formativ.

Învățarea eficientă se bazează pe înțelegere, pe descoperirea activă de către cel care învață a demersurilor proprii domeniului studiat, pe cautarea de soluții și rezolvarea situațiilor problemă, pe exerciții repetate, urmărind stocarea informațiilor și acumularea de experiență, în perspectiva reactualizării.

În acest sens, profesorii și educatorii trebuie să-i asigure copilului cadrul social adecvat (scoală, clasă, cerc) pentru dezvoltarea diferențiată până la individualizare prin descoperirea și cultivarea aptitudinilor personale, a trăsăturilor caracteristice proprii, a unui stil cognitiv individual, a unui ritm de învățare și dezvoltare adaptat fiecăruia. Aceasta concepție este susținută din punct de vedere psihologic de afirmația că subiectul se individualizează prin comportament și activitatea sa, prin reactivitatea și stilul sau (Paul Popescu Neveanu). În domeniul educației individualizarea semnifică adaptarea influențelor și a metodelor la specificul individual al fiecărui om, la posibilitățile și trebuințele sale printr-o dezvoltare armonică.

Pornind de la premisa că fiecare copil are particularități, interese, abilități și necesități de învățare unice, toate drepturile sale referitoare la educație trebuie realizate într-o manieră care să conducă la o integrare socială și la o dezvoltare individuală cât se poate de complete, incluzând dezvoltarea sa culturală și spirituală.

Astfel, se impun strategii didactice individualizate și diferențiate care conduc la o gamă foarte variată de forme de lucru și modalități de organizare a activității de învățare. Natura, structura și scopurile modurilor de organizare a activităților diferențiate sunt diverse, putând identifica următoarele tipuri de acțiuni:

- Terapeutice- destinate copiilor aflați în limitele situației normale, dar cu unele lacune în cunoaștere;
- Recuperatorii-destinate copiilor aflați în situații de deficiență ușoară;
- De suplimentare a programului de instruire destinat copiilor care dispun de capacități și abilități sau de structuri motivaționale și preferențiale conturate și orientate favorabil spre o anumită disciplină;
- De orientare sau reorientare, verificare și control, destinate celor care solicită sau li se impun asemenea programe.

În scopul eficientizării procesului de învățare pentru copiii cu cerințe speciale sunt evocate, mai ales în ultimul timp, câteva repere fundamentale:

a) învățarea interactivă- presupune folosirea unor strategii de învățare focalizate pe cooperarea, colaborarea și comunicarea între preșcolari, la activitățile didactice, precum și pe interacțiunea dintre cadre didactice și preșcolari;

b) demonstrația, aplicația și feedbackul- orice proces de învățare este mai eficient și mai ușor de înțeles dacă informațiile prezentate sunt demonstrate și aplicate în situații reale de viață, existând și un feedback continuu de-a lungul întregului proces;

c) modalități de sprijin în actul învățării – preșcolarii cu CES au nevoie în anumite momente de un sprijin activ de învățare atât în timpul activităților desfășurate în grupă, cât și la activitățile din afara grupei, prin dezvoltarea unui parteneriat educațional cu anumite categorii de specialiști, cu familiile copiilor.

Experiența didactică a demonstrat necesitatea îmbinării metodelor interogative cu celelalte metode expositive, demonstrative, active-articipative înlăturându-se monotomia și stimulându-se gândirea și concentrarea atenției, condiții necesare în obținerea succesului la preșcolarii cu cerințe speciale.

Cele mai utile metode și tehnici de sprijinire a învățării copiilor cu cerințe speciale sunt:

- asigurarea unui confort socio-afectiv favorabil învățării;
- învățarea de la copil la copil;
- colaborarea între copii la activitățile de predare-învățare;
- parteneriatul cu părinții în învățare;
- comunicarea cu alți specialiști din afara unității;
- perfecționarea formelor de învățare;
- cunoașterea și analiza conduitei de învățare specifice fiecărui preșcolar;
- evaluarea continuă a învățării – fiecare dascăl să demonstreze o atitudine și o conduită flexibilă în timpul activităților de predare – învățare favorabile unei evaluări permanente, concretizate în disponibilitatea de a asculta toate răspunsurile și a aprecia fiecare intervenție a copiilor.

Metodele și procedeele de predare-învățare trebuie să fie selectate în raport cu scopul și obiectivele activității didactice, conținutul lecției și particularitățile copiilor (vârsta, nivelul dezvoltării psihice, tipul și gradul deficiențelor/ tulburărilor, tipul de percepție al preșcolarilor – analitic sau sintetic), stilul de lucru al educatorului.

În activitățile didactice destinate copiilor cu cerințe speciale se pot folosi metodele expositive, (povestirea, expunerea, explicația, descrierea) dar trebuie respectate anumite cerințe:

- să se folosească un limbaj adecvat, corespunzător nivelului comunicării verbale;
- prezentarea să fie clară, precisă, concisă;
- ideile să fie sistematizate;
- să se recurgă la procedee și materiale intuitive;
- să se antreneze elevii prin întrebări de control pentru a verifica nivelul înțelegerii conținuturilor de către aceștia și pentru a interveni cu noi explicații atunci când se impune acest lucru.

Metodele de simulare (bazate pe jocul didactic și dramatizare) pot fi aplicate cu succes atât în ceea ce privește conținutul unor discipline (dramatizarea unor lecții) cât și în formarea și dezvoltarea comunicării la elevii cu deficiențe mintale și senzoriale. Implicarea lor cât mai directă în situații de viață simulate (jocuri - „La librărie”, „La piață”, „La doctor”) trezesc motivația și participarea activă, emoțională a elevilor, constituind și un mijloc de socializare și interrelaționare cu cei din jur.

Metoda demonstrației ajută elevii cu dizabilități să înțeleagă elementele de bază ale unui fenomen sau proces . Alături de metoda demonstrației, exercițiul constituie o metodă cu o largă aplicabilitate în educația specială, mai ales în activitățile de consolidare a cunoștințelor și de antrenare a deprinderilor.

În activitatea educativă a copiilor cu cerințe educative speciale se poate folosi cu maximă eficiență învățarea prin cooperare. Lecțiile bazate pe învățarea prin cooperare permit evaluarea frecventă a performanței fiecărui preșcolar care trebuie să ofere un răspuns în nume personal sau în numele grupului, copiii se ajută unii pe alții, încurajându-se și împărtășindu-și ideile, explică celorlalți,

discută ceea ce știi, se învață unii pe alții, realizează că au nevoie unii de alții pentru a duce la bun sfârșit o sarcină a grupului.

Educația integrată îi va permite copilului cu cerințe educative speciale să trăiască alături de ceilalți copii valizi, să desfășoare activități comune, dobândind abilități, indispensabile pentru o viață cât mai apropiată de cea a valizilor, pentru o adecvată inserție socială.

Cu certitudine, preșcolarii cu dificultăți de învățare au nevoie de ajutor în vederea adaptării, integrării și devenirii lor ca și ceilalți copii – cu succese și insuccese, cu realizări și ratări dar și cu rezultate încurajatoare.

Diferențierea instruirii prin intermediul metodologiei didactice consta în adoptarea unor modalități de lucru variate, conjugate, cu continuturi nuanțate, toate în măsura în care se manifesta diferențe individuale între copiii aceleiași grupe.

În acest sens, două tehnici devin tot mai des utilizate: activitatea pe grupe de copii și învățământul individualizat.

Aceste două forme au și trăsături comune care se referă la faptul că grupa este împărțită pe grupe de nivel (între 2-4 grupe). Această împărțire nu este definitivă, fixă și nu este aceeași pentru toate obiectele de studiu. Grupele trebuie să fie mobile, flexibile și permeabile. De asemenea, activitatea pe grupe alternează cu activitatea frontală, astfel încât nu sunt tulburate relațiile dintre preșcolari și nu este diminuată coeziunea colectivului. Astfel, mobilitatea copiilor de la o grupă la alta devine un stimulent în dorința continuă de a se autodepăși și în același timp previne și efectul neplăcut al “clasificării și etalonării copiilor”. Se cere o îmbinare permanentă – realizată cu măsură și tact pedagogic – a tratării diferențiate a copiilor în contextul activității frontale cu întregul colectiv al grupeii. În acest sens “stabilirea unor sarcini diferențiate pe grupe de copii sau individuale (concretizate în diverse procedee, forme și tehnici) prin care să se favorizeze fiecărui preșcolar o învățare activă și temeinică desfășurată la cel mai înalt nivel al posibilităților sale, reprezintă calea cea mai eficientă de asigurare a reușitei școlare”.

În timpul lecției trebuie să se intensifice munca cu preșcolarii care preîntâmpină greutăți de învățare. Acești copii vor fi solicitați mai frecvent fără a depăși posibilitățile de care dispun.

Se vor folosi metode de învățământ astfel încât să se determine dezvoltarea cu prioritate a capacităților intelectuale și mecanismelor logice de învățare ale tuturor copiilor la nivelul posibilităților fiecăruia.

Esential este ca în timpul lecțiilor să se desfășoare o activitate intensă și diferențiată cu elevii pentru a nu încetini ritmul de dezvoltare al celor buni și a permite celor care vremelnic înregistrează insuccese să-și dezvolte în mai bune condiții capacitățile cerute de programele școlare.

Diferențierea instruirii începe cu programele școlare, sarcini subordonate unui obiectiv pedagogic care indică precis criteriile de reușită sau nivelul performanțelor de atins. Toți copiii trebuie să atingă sau să depășească acest standard al performanțelor școlare.

Strategia diferențierii învățământului conduce la o gamă foarte variată de forme de lucru și modalități de organizare a activității didactice. O lecție modernă, mobilă se poate construi prin concursul diferențiat al copiilor, aceasta realizându-se prin natura solicitărilor pe care le adresăm preșcolarilor atât în ceea ce privește conținutul învățământului cât și modalitățile de realizare a activității: întrebările adresate copiilor, sarcini privind munca în grup, munca independentă (pe caiete auxiliare, fise), sarcinile date în activitățile practice.

BIBLIOGRAFIE:

- Bandila A., Rusu C. - "Dicționar selectiv: psihopedagogie specială, defectologie medico-socială", Editura Pro Humanitate, București, 1999;
- Cretu V. - "Educația pentru drepturile copilului", Editura Semne, București, 1999
- Ghergut A. - "Psihopedagogia persoanelor cu cerințe educative speciale: strategii de educație integrată", Editura Polirom, Iași, 2001

Impactul activităților extrașcolare asupra evoluției psihocomportamentale a elevilor cu CES

**Prof. înv. Preșcolar Tîlmăciu Ioana-Georgiana
G.P.P. TRAIAN, RM. VÂLCEA**

„Să nu-i educăm pe copiii noștri pentru lumea de azi.
Această lume nu va mai exista când ei vor fi mari și nimic nu ne permite
să știm cum va fi lumea lor. Atunci să-i învățăm să se adapteze.”
(Maria Montessori – „Descoperirea copilului”)

Activitățile extrașcolare vin în completarea procesului de învățământ și contribuie la descoperirea și dezvoltarea aptitudinilor elevilor în diverse domenii artistice. Procesul dezvoltării tinerei generații nu poate fi redus numai la activitatea instructiv-educativă care se desfășoară în cadrul lecțiilor. În acest scop se folosesc și alte forme de activitate, cum ar fi: cercurile organizate la diferite obiecte, vizitele și excursiile, concursurile școlare etc., care contribuie la adâncirea cunoașterii, la descoperirea, dezvoltarea și valorificarea intereselor și pasiunilor, stimulează creativitatea, oferă cadrul afirmării și recunoașterii performanțelor. În plan moral, aceste activități contribuie la formarea și dezvoltarea atitudinilor de respect pentru cunoaștere, pentru cultură, pentru creatorii ei, la exersarea trăsăturilor pozitive de voință și caracter.

I. Nicola consideră că „Activitatea extrașcolară oferă independență mai mare elevilor și asigură o posibilitate de varietăți pentru manifestările disciplinare, ele presupun respectarea unei game variate de norme disciplinare”

Copilul cu cerințe educaționale speciale (CES) este în centrul atenției procesului instructiv-educativ, compensativ-recuperatoriu ce se desfășoară în unitate. Activitatea didactică este întregită și susținută de programe educative și recuperatorii cu accent pe socializarea și integrarea copiilor, iar aplicarea programelor de servicii personalizate asigură performanța și calitatea demersului. Adaptarea curriculară este o prioritate determinată de particularitățile de vârstă și individuale ale copiilor, iar curriculumul la decizia școlii, prin oferta de opționale vine să susțină și să dezvolte aptitudinile și abilitățile copiilor.

Complexitatea finalităților educaționale impune îmbinarea activităților curriculare cu cele extracurriculare.

Rolul activităților extrașcolare constă în faptul că prin ele se poate realiza nu numai dezvoltarea capacităților creatoare, dar și socializarea copiilor cu CES. În funcție de specificul lor, aceste activități dezvoltă la copii priceperi, deprinderi, abilități cognitive și comportamentale, mult mai solide, pentru că, desfășurându-se în afara cadrului tradițional al sălii de clasă, ele permit contactul direct cu realitatea socială.

Progresele înregistrate de psihologia și pedagogia diferențiată, perfecționarea tehnicilor de cunoaștere a dezvoltării psihice a copiilor au permis să se distingă categorii mai nuanțate de copii în raport cu capacitatea lor de răspundere la exigențele școlare. În rândul acestora, alături de copii cu achiziții, dar cu intelect normal.

Copiii cu C.E.S. pot fi implicați în activități extrașcolare pentru a-și exprima propriile capacități. Astfel, copilul capătă prin noi activități informații despre lumea în care trăiește, intră în contact cu oamenii și cu obiectele din mediul înconjurător și învață să se orienteze în spațiu și timp. Deoarece se desfășoară mai ales în grup, în natură, aceste activități asigură socializarea.

Activități extrașcolare sociale sunt necesare pentru că le oferă copiilor șansa de a interacționa cu alți copii, orice activitate având nevoie de minim două persoane pentru a se desfășura. Activitățile trebuie, însă, să fie adaptate în funcție de deficiența copilului. Copiii cu tulburări de comportament trebuie să fie permanent sub observație, iar la cei cu ADHD activitățile trebuie să fie cât mai variate.

Modalitățile de desfășurare a activităților extrașcolare trebuie să fie cât mai interesante, variate, pentru ca un volum mai mare de informații să fie acumulat în aceeași perioadă de timp. Acest lucru este posibil dacă este cunoscut stilul de învățare al copilului, dacă este făcută o evaluare eficientă care ne permite să știm cum asimilează copilul, dar și ce și cum este necesar să fie învățat. Există copii care au nevoie de activități extrașcolare care să ajute la diminuarea tulburărilor de vorbire și de limbaj, la sprijinirea integrării pe plan social.

Într-o abordare actuală toți copiii trebuie considerați la fel de importanți, fiecăruia să îi fie valorificate calitățile, pornind de la premisa că fiecare elev este capabil să realizeze ceva bun. Educația extrașcolară (realizată dincolo de procesul de învățământ) își are rolul și locul bine stabilit în formarea personalității copiilor noștri, cu C.E.S. sau fără C.E.S..

Educația prin activitățile extrașcolare urmărește identificarea și cultivarea corespondenței optime dintre aptitudini, talente, cultivarea unui stil de viață civilizat, precum și stimularea comportamentului. Începând de la cea mai fragedă vârstă, copiii acumulează o serie de cunoștințe punându-i în contact direct cu obiectele și fenomenele din natură.

În concluzie, putem menționa că activitățile extrașcolare generează relații de prietenie și ajutor reciproc între elevi, educă simțul responsabilității și o atitudine justă față de scopurile urmărite. Important este ca elevii să fie antrenați nu numai în desfășurarea unor asemenea activități, ci și în inițierea și organizarea lor. Valorificarea activităților extrașcolare în practica educațională ar trebui să se producă sistematic și cu mai multă eficiență, pentru dezvoltarea armonioasă a elevilor.

Bibliografie:

- Alois Gherguț Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Strategii diferențiate și incluzive în educație, Editura Polirom, Iași, (2006).
- Nicola, I., Tratat de pedagogie școlară, București, Aramis, 2000.

GRĂDINIȚA INCLUZIVĂ

**Prof. Trandafir Casandra
G.P.P. Prichindel Suceava**

Educația incluzivă presupune un proces permanent de îmbunătățire a instituției de învățământ, având drept scop exploatarea resurselor existente, mai ales a resurselor umane, pentru a susține participarea la procesul de învățământ a tuturor preșcolarilor din cadrul unei comunități.

Educația incluzivă este o abordare strategic desemnată pentru a facilita succesul învățării pentru toți copiii. Grădinița incluzivă se adresează copiilor prin adaptarea sa continuă, flexibilă și dinamică la cerințele dezvoltării și învățării acestora. Nu copilul urmează curriculumul, ci acesta este un instrument menit să sprijine dezvoltarea lui, se adaptează nevoilor și particularităților acestuia, stimulează potentialul creativ al copilului.

Creativitatea constituie una dintre cele mai importante valori umane, sociale, educaționale. Rolul creativității în procesul culturii și civilizației este enorm, iar în grădinița contemporană este prezentă o vie preocupare pentru educarea creativității.

Cadrul propice de manifestare și de stimulare a potențialului creativ este jocul. Este bine știut faptul că jocul este cea mai sigură cale de acces la sufletul copilului ocupând o poziție privilegiată la această vârstă.

Formarea noastră pentru interculturalitate ne va ajuta: să răspundem nevoilor fiecărui copil, să le recunoaștem aptitudinile. Toate abilitățile, începând cu abilitățile intelectuale și terminând cu abilitățile sociale, comportamentale, fac parte din strategiile individuale. Dar nu trebuie neglijat faptul că strategiile individuale sunt rezultatul unor strategii colective de integrare la care individul este supus în permanent. Ceea ce este important, este că aceste strategii individuale nu constituie mecanismele de eludare, ci forma de fluentă și creativitate cu care individul este înarmat. Pentru ca

activitatea instructiv– educativă să fie profitabilă pentru toți copiii, aceasta trebuie să se realizeze diferențiat. Educația diferențiată vizează adaptarea activității de instruire la posibilitățile diferite ale preșcolarilor, la capacitatea de înțelegere și ritmul de lucru propriu unor grupuri de copii sau chiar fiecărui copil în parte.

Jocul este domeniul principal în care se manifestă și se exersează imaginația, este climatul psihologic cel mai favorabil al copilului pentru a se forma armonios. Prin joc copilul ne dăruiește tot ce are el mai bun, atât ca forțe fizice, cât și ca valori morale. El contribuie la formarea personalității copilului și creează o ambianță de cooperare. Jocurile didactice oferă un cadru propice pentru învățarea activă, participativă, stimulând inițiativa și creativitatea acestuia. Elementele de joc: descoperirea, ghicirea, simularea, întrecerea, surpriza, așteptarea vor asigura mobilizarea efortului propriu în descoperirea unor soluții, în rezolvarea unor probleme, stimulând puterea de investigații și cointeresarea continuă. Prin joc, copilul poate fi oricine își dorește, poate inventa jocuri de rol, poate crea personaje.

Creativitatea poate fi considerată o aptitudine. Existența creativității se constată prin flexibilitatea, noutatea, originalitatea, fluenta, senzitivitatea, ingeniozitatea preșcolarului. Grădinița trebuie să stimuleze exprimarea potențialului creativ al fiecărui copil, să încurajeze inițiativele lui, ingeniozitatea și curiozitatea, să favorizeze stabilirea unor relații, să ofere ocazii preșcolarului de a lua singur decizii și să stimuleze încrederea în sine, într-o atmosferă de comunicare liberă.

Modernizarea și perfecționarea procesului instructiv-educativ impun îmbinarea activității curriculare cu activități extrașcolare. Desfășurarea activităților curriculare și extrașcolare permite și manifestarea creativității de grup.

În activitățile extrașcolare, preșcolarul se transformă într-un „gânditor creativ”, care explorează, reconstruiește, redescoperă, generalizează, asimilează, se îndreaptă spre căutări, prin muncă personală, independentă sau în grup.

Fiecare copil este înțeles ca un participant activ la învățare și predare și pentru că fiecare aduce cu sine în procesul complex al învățării și dezvoltării o experiență, un stil de învățare, un model social, o interacțiune specifică, un ritm personal, un mod de abordare, un context cultural căruia îi aparține.

Activitățile de desen, pictură, modelaj vizează însușirea unor norme estetice care sunt transpuse în produsele activității copiilor. Ei învață nu doar gama de culori, tonuri și nuanțe, ci și modul în care le pot obține și combina în propriile lor creații. Programul creativ propus va duce la schimbarea comportamentului copiilor prin trecerea de la atitudinea de confort, imitație, memorare, la atitudinea de efort, elaborări, interpretări personale. Copilul trebuie lăsat să exploreze lumea înconjurătoare ca apoi să poată să utilizeze ideile sale originale.

Educatorei îi revine sarcina de a încuraja orice încercare a copilului, utilizând metode de stimulare a creativității, folosind cât mai multe procedee de obținere a unor forme spontane. Acest lucru se poate realiza doar prin integrarea conținuturilor și eliminarea barierelor între domeniile de activitate. Jocuri didactice folosite la educație plastică pentru dezvoltarea creativității:

» Continuă ce am început eu!—este un exercițiu care cere îmbogățirea formei date. Se oferă spre observare o planșă pe care au fost desenate fragmente, elemente, forme: o mână, un cap de pește, un triunghi, o pălărie, o frunză, o petală și se cere preșcolarilor să constituie, alegând dintre posibilități pe aceea care li se pare cea mai potrivită, pentru a realize ei înșiși o compoziție, completând partea aleasă cu elementele care întregesc forma.

» Realizați un desen folosind doar figuri geometrice. Colorați-l. Dați-I un titlu.

» Realizați un desen pornind de la un triunghi. Ce titlu se potrivește acestui desen?

O metodă activă care stimulează creativitatea este „Explozia stelară” care are ca scop obținerea a cât mai multor conexiuni și aspecte provocând copiii să formuleze întrebări. Se stabilește tema și se pun întrebări în legătura cu ea: Ce? Cine? Când? Unde? De ce? Întrebările inițiale pot genera și altele ca răspunsuri inedite. Alte metode care stimulează creativitatea sunt: „Brainstormingul”, „Tehnica Lotus”, „Pălăriile gânditoare”, „Tehnica viselor” mai este numită și tehnica visării cu ochii deschiși. Copilul își lasă imaginația să lucreze și apoi exprimă cum își închipuie aspecte proiectate în viitor: „Orașul meu”, „Casa mea”, „Eu când voi fi mare” etc.

Am aplicat această metodă astfel: am împărțit copiii în grupuri de câte 4 – 5.

1. „Constructorii” – construiți orașul vostru așa cum va arăta când veți fi voi mari;
2. „Plasticieni” - desenați așa cum v-ar plăcea să arate casa voastră;
3. „Povestitori” - compuneți o mică poveste despre voi când veți fi mari.

Copiii colaborează în grup, sunt stimulați în funcție de inteligența manifestată. M-am bazat pe teoria inteligențelor multiple.

activitățile de comunicare prin jocuri de cuvinte, ghicitori, povești create am stimulat dezvoltarea imaginației și creativității copiilor care au venit cu idei originale dovedind inițiativă și spirit de observație.

BIBLIOGRAFIE:

1. Gongea, Elena; Breben, Silvia; Ruiu, Georgeta; Fulga, Mihaela, Metode interactive de grup, Editura Arves, 2002
2. Popescu, Gabriela, Psihologia creativității, Editura Fundației Române de Mâine, București, 2004
1. Ecaterina Vrășmaș-, „Introducere în educația cerințelor speciale”, Editura Credis.

PROIECT DE PARTENERIAT EDUCAȚIONAL S.N.A.C. „Împreună dăruim zâmbete”

Profesor Psihopedagogie Specială: Udrică Cristina Mădălina
Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă „Sf. Vasile” Craiova
Profesor: Baica Livia Mihaela
Liceul Tehnologic Special „Beethoven” Craiova

Argument: La nivelul elevilor care urmează cursuri de pregătire teoretică și profesională, se constată necesitatea unor activități extracuriculare pentru educație, incluzând toate componentele acesteia, prin abordarea unor domenii cât mai variate, în scopul dezvoltării componentei umaniste a culturii individuale și a personalității.

Implicarea reprezentanților cât mai multor domenii în formarea la tineri a unei personalități multivalente, în care profesiunea să se îmbine armonios cu educația constituie un deziderat și o țintă pentru asigurarea unui climat sănătos și a unui tonus emoțional pozitiv pentru activitățile cotidiene și pentru formarea unui cetățean implicat în viața comunității.

Convergența unor acțiuni specifice desfășurate în parteneriat cu instituții, alte unități școlare și organizații nonguvernamentale, contribuie la facilitarea percepției fenomenelor economice și socio-culturale în societatea actuală, de către tânără generație.

Voluntariatul este important și are un potențial educativ ridicat deoarece “pentru că, dacă vrem să trăim într-o lume mai bună, trebuie să contribuim la crearea ei” (Mahatma Gandhi).

Beneficiile celor ce desfășoară activități de voluntariat variază de la satisfacția personală la dobândirea de experiență în viitorul domeniu de activitate, la familiarizarea cu diferite sisteme operaționale, la crearea de prietenii și contacte profesionale utile, până la găsirea unui loc de muncă pe baza experienței dobândite ca voluntar.

Avantajele sunt variabile, în funcție de categoria de voluntari despre care se face referire. Cele de mai sus se referă în general la tineri, care sunt cea mai largă categorie de voluntari din România. Dar și angajații care se implică în activități de voluntariat (individual sau cu sprijinul angajatorului) au avantaje: de la abilități pe care nu le dobândesc în cadrul locului de muncă, dar care la sunt de folos aici (comunicare, leadership, spirit de echipă), până la satisfacția ieșirii din rutina

zilnică, prin desfășurarea de activități de voluntariat care nu au legătură cu locul de muncă obișnuit. Și într-un caz, și în altul, avantajele voluntarilor au, în general, efecte pe termen lung și, în mod cert, nu sunt de natură materială.

Proiectul vizează identificarea și satisfacerea nevoilor spirituale ale elevilor aflați în dificultate, care pot fi sprijiniți și antrenați în activități diverse vizând schimburi de experiențe pozitive, precum în domeniul educației cetățenești, pentru pozitivarea impactului pe care îl exercită contactele între generații.

Principalele activități pentru educarea în spiritul voluntariatului și sprijinirii persoanelor aflate în dificultate, desfășurate în cadrul proiectului se vor axa pe următoarele direcții principale:

- realizarea unor activități comune cu diverse prilejuri – evenimente specifice calendarului creștin-ortodox precum și la sugestia partenerilor;

- formarea unor capacități specifice de adaptare și căutare a resurselor psihico-fizice de integrare socio-culturală a persoanelor cu dificultăți;

- captarea interesului comunității locale și a ONG-urilor față de problemele tinerilor și antrenarea acestora pentru rezolvarea lor;

- implicarea tinerilor în viața comunității, prin adaptarea conduitei și a ținutelor privind activitatea de voluntariat, la problemele identificate.

Scop :

Educarea tinerilor pentru activități de voluntariat și de integrare socio-culturală a persoanelor aflate în dificultate;

Obiective:

- Antrenarea tinerilor în colective de lucru pentru realizarea unor activități comune, schimburi de experiență, concursuri, colectarea de fonduri/produse, precum și pentru îmbunătățirea și pozitivarea imaginii tineretului în societate;

- Participarea comunității locale la formarea și educarea tinerilor, pentru dezvoltarea la aceștia a trăsăturilor cetățeanului voluntar – activ și responsabil, implicat în problemele comunității și ale semenilor săi.

Tipul parteneriatului: local

Perioada de desfășurare: 2023-2024

Beneficiari direcți: elevi și profesori voluntari și elevii beneficiari

Beneficiari indirecți: părinți și comunitatea locală

Obligațiile părților: partenerii se obligă să colaboreze pe toată durata proiectului pentru ca acesta să se deruleze conform planului stabilit.

GRAFIC DE DESFĂȘURARE A ACTIVITĂȚILOR- AN ȘCOLAR 2023- 2024

Nr. crt.	Denumirea activității	Perioada	Loc de desfășurare
1.	Să ne cunoaștem - socializare prin scurte prezentări ale elevilor implicați în proiect și un schimb de cadouri hand-made.	Octombrie-Noiembrie 2023	
2.	Bradul prieteniei -atelier de creație (obiecte decorative de Crăciun)	Decembrie 2023	
3.	Dansul, mod de relaționare - selectarea elevilor pentru constituirea unui ansamblu folcloric în vederea transmiterii tradițiilor și dansurilor oltenesti	Noiembrie 2023 – Iunie 2024	
4.	Curcubeul primăverii - realizarea unor desene și obiecte decorative dedicate zilelor de 1 și 8 Martie și Sf.Paște (atelier de creație)	Martie – Aprilie 2024	
5.	Voluntariatul mă reprezintă - activitate de ecologizare și amenajare a spațiilor verzi din curtea fiecărei unitate școlare parteneră	mai – Iunie 2024	

Evaluare

- Impactul educativ asupra grupului țintă
- Obiectele realizate de elevi în cadrul atelierelor de lucru
- Numărul de like-uri și vizualizări ale postărilor pe pagina de facebook SNAC Dolj

Modalități și activități de diseminare: în cadrul Consiliilor profesionale, postări pe site-urile celor două unități școlare partenere, informări în ședințele CȘE din școli, postări pe pagina de facebook SNAC Dolj

Mijloace de promovare: fotografii, postere

Impact (feed-back concret)

- Încurajarea comportamentului civic și a voluntariatului pentru cauza copiilor cu diferite probleme, la nivelul membrilor care aparțin comunităților implicate în proiect
- Oferirea unui model de bună practică în asistența tinerilor cu cerințe speciale, prin mobilizarea comunității, posibil de replicat la nivel local și regional;
- Creșterea gradului de conștientizare a problematicei copiilor cu nevoi speciale din România la nivelul întregii comunități prin comunicare;
- Informarea adolescenților și a opiniei publice privind existența și gravitatea problemei izolării tinerilor cu cerințe speciale.

Excursia ca modalitate compensativă pentru incluziunea socială a copiilor cu CES

Varvaroi Simona Maria,
Școala Gimnazială "Petru Comarnescu" Gura Humorului
Katalin Tiron,
Centrul Școlar de Educație Incluzivă "Sf. Andrei" Gura Humorului

În zilele de 25-26 aprilie 2024, colectivele claselor 5A, 6A și 7A de la Școala Gimnazială "Petru Comarnescu", coordonate de doamnele profesoare Aluculesei Emanuela, Gherghel Mariana, Lămășanu Eniko, Tiron Katalin și Varvaroi Simona Maria, au participat la excursia "Noi suntem vocea naturii" ce-a avut ca scop descoperirea naturii în toate formele ei (flora și fauna) și realizarea unei campanii de cetățenie activă în cadrul Proiectului Național ECO-PROVOCAREA. Excursia a avut un profund rol motivațional deoarece prin intermediul ei s-au propus numeroase oportunități de stârnire a interesului elevilor pentru învățare și formarea unor cunoștințe generale cât mai ample și mai bogate, dar și facilitarea inserției sociale a unor copii cu CES. Toate acestea s-au realizat prin vizitarea diverselor obiective cultural-istorice precum Orașul Medieval Sighișoara cu Muzeul de istorie din Turnul cu Ceas, Scările Acoperite ce duc spre Școala Veche și Biserica din Deal, Centrul Vechi al Clujului, Cetățuia Cluj, MINA Pop-Up – Museum of Immersive New Art Cluj, obiective literare: Târgul de Carte Gaudeamus Cluj, Muzeul STEAMPUNK Transylvania Cluj, obiective ce se ocupă cu studiul vieții și al tuturor organismelor vii (ex. Grădina Botanică Cluj, Grădina Zoologică Tg. Mureș, Salina Turda) și obiective religioase (ex. Catedrala Catolică din Cluj, Mănăstirea Nicula), dar și prin observarea, respectiv intervenția atent dirijată a profesorilor în ameliorarea comportamentelor elevilor cu nevoi speciale. Totodată, prin această activitate extrașcolară elevii cu CES, și nu numai, au avut oportunitatea de a exersa socializarea, autonomia și comunicarea. Aducându-i în mijlocul naturii s-a creat cadrul potrivit promovării toleranței și integrării acestora prin activități desfășurate în aer liber. Chiar dacă au evadat din sala de clasă, copiii au învățat despre disciplină, respect, prietenie și acceptare. Astfel, s-a îmbinat utilul cu plăcutul, elevii dobândind noi informații și noi experiențe de învățare. Prin astfel de activități, copiii învață să socializeze și să se

integreze în grup, își dezvoltă abilități comunicaționale, își îmbogățesc bagajul informațional, sunt provocați să fie receptivi la nou și să vibreze în fața frumuseților naturii.

Astfel, prima oprire a fost la Cheile Bicazului și Lacul Roșu, unde copiii s-au putut bucura de peisajul inedit format prin săparea maselor calcaroase de către râul Bicăz, dar și de legenda care explică modul în care a fost creat și denumit acest loc.

Apoi, ne-am continuat călătoria descoperind frumoasa lume medievală de pe meleagurile autohtone prin intermediul centrului vechi al orașului Sighișoara inclus în patrimoniul mondial UNESCO. Ne-am bucurat sincer să descoperim în țara noastră un monument istoric atât de bine conservat și restaurat, dar în același timp extrem de cochet și plăcut, îmbinând trecutul cu prezentul într-un mod foarte fericit. Aici, copiii au aflat despre bresle și importanța dată fiecărei meserii, despre istoria locului și schimbările prin care a fost nevoit să treacă. Deși ploaia a vrut să ne sperie, turul Sighișoarei a fost o experiență asemenea unei călătorii în timp din care ne-a fost greu să revenim la traseul inițial.

Totuși, conștienți de kilometrii pe care-i mai aveam de parcurs până la Cluj, am pornit motoarele și ne-am îndreptat cu inima deschisă și deloc speriați de vreme spre experiențele ce aveau să vină. Astfel, pe la ora 19:30 luam cina la Restaurantul Boierul din Cluj în compania unor gazde foarte primitoare și atente cu copiii noștri. După ce ne-am realimentat cu ceva energie, ne-am cazat la internatul Liceului cu Program Sportiv Cluj Napoca, iar apoi am hotărât să ne continuăm ”vânătoarea de comori”, de această dată cu cea mai frumoasă parte a Clujului, Centrul Vechi, transformat într-o lume de vis de miile de luminițe ce scoateau în evidență somptuozitatea monumentelor și clădirilor istorice (Catedrala Catolică și cea Ortodoxă, Primăria, Opera, Cetățuia etc.), completând perfect povestea noastră. Priveliștea oferită asupra Clujului de la Cetățuie și plimbarea pe faleza Someșului ne-au încântat ochii și sufletul, oferindu-ne același sentiment de bucurie trăit în Sighișoara, cum că suntem români și încetul cu încetul învățăm și chiar reușim să eliminăm decalajul dintre țara noastră și restul Europei. Ce poate fi mai bun decât să te simți cu adevărat împlinit la tine acasă? O lecție de conștientizare civică pe care au primit-o și elevii claselor a V-a A, a VI-a A și a VII-a A cu multă recunoștință.

A doua zi avea să se anunțe la fel de plină de experiențe noi, care mai de care mai spectaculoase și mai interesante. Astfel, prima oprire a fost la Grădina Botanică unde copiii au avut oportunitatea de a împărtăși câteva din valorile promovate de proiectul Eco Challenge (NU RISIPIM, NU POLUĂM, #PREȚUIM, RESPECTĂM, PROTEJĂM, IUBIM NATURA etc). Mesajele de acest fel au fost transmise constant prin purtarea lor permanentă pe rucsacurile elevilor noștri pe parcursul întregii excursii. După vizitarea acestui loc de Rai, cu toții ne-am încărcat cu energia verdelui crud oferit de natura tocmai revenită la viață și paleta multicoloră a zecilor de specii de flori menite parcă să încante ochii vizitatorilor.

Următoare oprire a fost la Muzeul Steampunk Transylvania, un concept absolut inedit ce combină literatura, arta, filmul, istoria și știința pe înțelesul tuturor. Futurist, dar retro în același timp, muzeul Steampunk & Fantasy s-a dovedit a fi cu adevărat unic. Acest loc îmbină cu multă subtilitate estetica și tehnologia secolului al IX-lea cu un subgen fantastic al science-fiction-ului. Fiecare colț al muzeului este plin de obiecte magice, multe dintre ele fiind interactive, oferind experiențe de neuitat pentru cei ce-i trec pragul. Este un mod perfect de a descoperi lumea lui Jules Verne, de a stârni curiozitatea copiilor și de a-i motiva să-i citească cărțile. A fost o oră în care ne-am plimbat cu mașina timpului, am descoperit încăperi secrete și efecte ciudate ale fizicii puse extrem de ingenios în serviciul magiei, fantasticului și al tehnicii. O idee vizionară ce ne-a captat atenția tuturor și ne-a plimbat prin lumea poveștilor în cel mai frumos mod!

Apoi ne-am îndreptat spre un alt proiect revoluționar prezentat de MINA Pop Up – Museum of Immersive New Art prin intermediul căruia am descoperit o lume magică creată de această dată de arta digitală și noile tehnologii. Efectul special al proiecțiilor lucrărilor de artă într-un spațiu de 360° a fost pur și simplu uimitor. Acolo, ne-am lăsat purtați într-o călătorie prin ”Epoca de Aur” cu 60 dintre lucrările pictorului simbolist Gustav Klimt, ne-am reamintit de frumusețea ”Lumii acvatice” din Oceanele lumii, Marea Neagră și Delta Dunării și am conștientizat încă o dată importanța protejării ecosistemelor acvatice pentru păstrarea calității vieții întregii omeniri. În final ne-am relaxat

total urmărind Expoziția "Inner Constellations" ce a constat în 21 de lucrări de artă, animate și însoțite de o coloană sonoră captivantă, ale ilustratorului Alex Nimurad. O adevărată imersie în arta frumosului și a esteticii oferită publicului larg prin cea mai plăcută și potrivită metodă -new media art- reușind să crească consumul producției culturale prin oferirea unei experiențe senzoriale deosebite.

Și pentru că excursia noastră și-a propus să descopere cât mai multe comori naturale din aceasta zonă, Salina Turda a fost următoarea destinație, ce s-a dovedit a fi un tărâm magic care te îmbie la relaxare, deconectare și apropiere de natură - o adevărată bijuterie din adâncuri, un izvor inepuizabil de sănătate.

Sperăm ca impresiile noastre să stârnească interesul cât mai multor oameni să viziteze cât mai multe locuri din țara noastră, conștientizând frumusețea și bogăția ei. Poate în acest fel, tinerele generații vor învăța să-și prețuiască țara cu adevărat.

În plus, nu vom încheia prezentarea acestui exemplu de bună practică despre integrarea copiilor cu CES în colectivele omogene din școala de masă, fără să nu amintim câteva dintre concluziile la care am ajuns urmărindu-i cu multă atenție și îndrumându-i cu tact didactic, pe parcursul celor două zile petrecute împreună.

Astfel, am remarcat faptul că în aproape fiecare clasă, sunt cu copii cu diferite nevoi: fie afective, fie intelectuale, fie ambele. Datorită faptului că programa este încărcată, inclusiv la dirigenție, timpul alocat acestor elevi, la clasă este limitat. Profesorii fac eforturi pentru a-i ajuta, dar atenția lor este divizată între copiii normali, cei cu deficiențe și cei supradotați. Deseori, remarcăm copii retrași, izolați, respinși de grup. Problemele acestora se pot datora dificultăților de învățare, comportamentelor sociale dezadaptative care în asemenea context devin vizibile. Pe parcursul excursiei am avut ocazia să remarcăm fetița cu adaptare curriculară care stătea singură în autobuz; fetița cu tendințe depresive ce încerca să pară veselă pentru a salva aparențele, un băiețel cu inadecvență socială care mereu forțază nota nereușind să se apropie de colegi. Această activitate ne-a oferit ocazia să reorientăm comportamentele dezadaptative. Prin alegerea atentă a colegilor de cameră s-a creat inserția socială a copiilor respinși de grup.

Acum, după trei săptămâni de la activitatea descrisă, remarcăm că efectele pozitive asupra copiilor cu dificultăți se mențin, scurtând semnificativ timpul de terapie necesar rezolvării problemelor lor. Credem că acest tip de activitate extracurriculară susține demersul terapeutic și facilitează îmbunătățirea nu doar a relației elev-elev, ci și a relației profesor-elev.

Evaluarea prin sarcini didactice diferențiate

Prof. Verdeș Maria
Școala Gimnazială "Constantin Blănaru"

Numele și prenumele

Data

EVALUARE

1. Citește textul

Peste deal, în sat vecin,
S-a dat știre între ciulini:
-Vine toamna pe cărare
Aducând la fiecare
Câte-un strugur, câte-o pară,
Câte-un măr și câte-o floare!
Îmbrăcată în brumă sură

Ea **se apropie**-n trăsură,
Cu ochi mari și **plini** de ceață,
Cu vâl fumuriu pe față,
Și spre noi privește-n treacăt
Soarele punând sub lacăt.

(Maria Verdeș – *Vine toamna!*)

2. Răspunde la întrebări:

- Care este titlul textului?

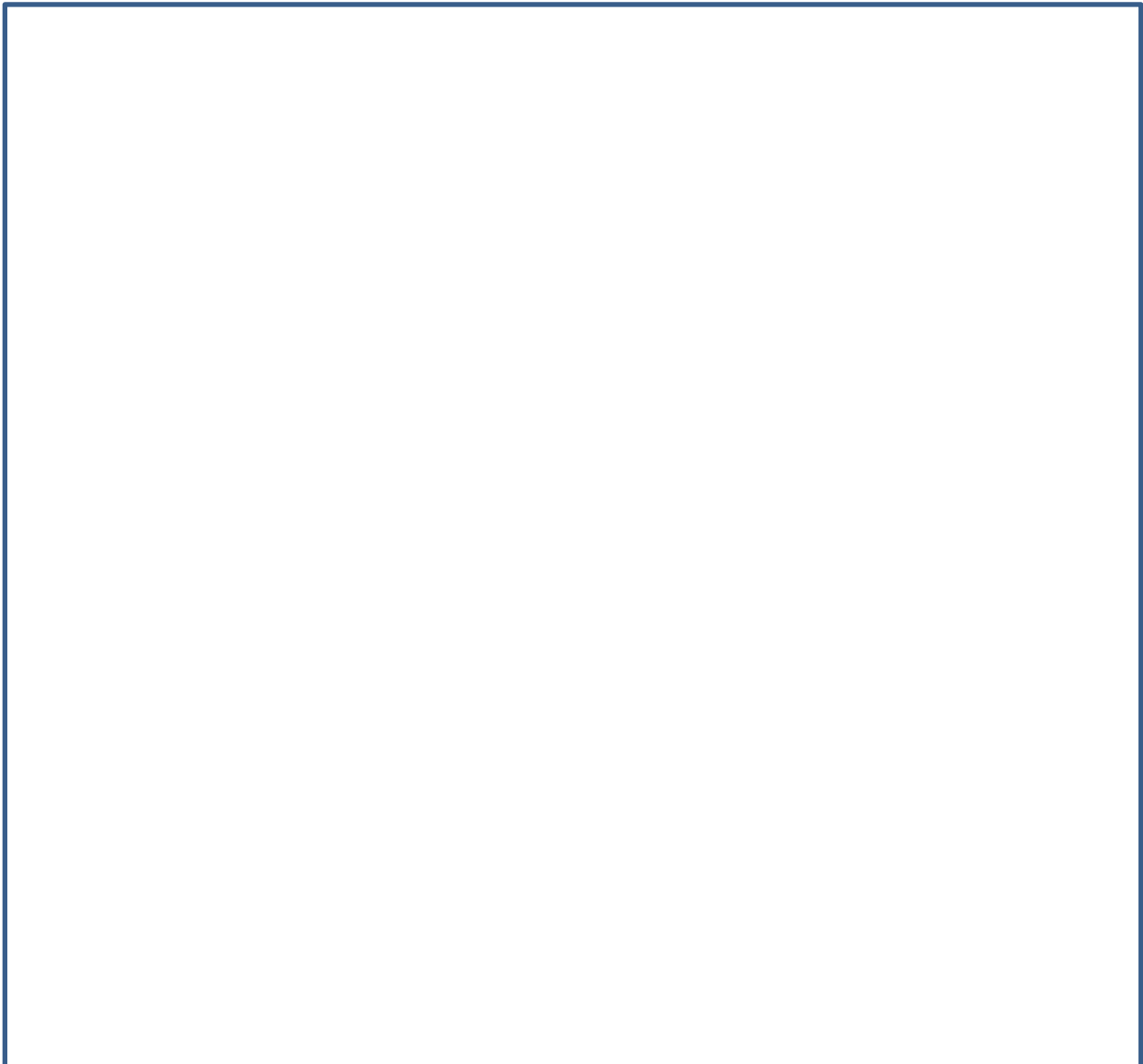
- Cine este autorul textului?

- Cum arată Toamna?

- Cine primește știrea venirii toamnei?

3. Găsește cuvinte cu înțeles asemănător pentru cuvintele subliniate și cuvinte cu sens opus pentru cele scrise îngroșat.

4. Realizează o ilustrație pentru textul citit.

LEGENDELE FLORILOR DE PRIMĂVARĂ

Prof. Vicovanu Maria

Școala Gimnazială „Mihai Eminescu” Rădăuți

1. Data desfășurării: 26. 04. 2024

2. Durata activității: 2 ore

3. Grupul țintă: 26 de elevi ai clasei a VI-a C (dintre care doi elevi cu CES)

4. Obiectivele:

Pe parcursul și la finalul activității, elevii au fost capabili:

- să lectureze textele unor legende ale florilor de primăvară;
- să descopere semnificațiile textelor-suport;
- să confecționeze flori din materiale ecologice;
- să dezvolte relații de cooperare și de respect în grupul din care fac parte.

5. Resurse:

a) **umane:** 26 de elevi, un cadru didactic

b) **materiale:** planșe, carioci, acuarele, hârtie colorată, hârtie creponată, lipici etc.

6. Descrierea activității:

Mai întâi, elevii au fost întrebați ce sunt legendele și au fost solicitați să enumere câteva titluri. Apoi, li s-a comunicat faptul că și apariția unor flori de primăvară a fost explicată prin intermediul legendelor. Pentru a le descoperi, s-au organizat patru grupe a câte șase elevi. Fiecare grupă a primit textul unei legende pe care l-au rezumat și pe baza căruia au realizat diverse activități.

Astfel, prima grupă a avut ca text-suport *Legenda zambilei*, a doua grupă, *Legenda ghiocelului*, a treia grupă, *Legenda florii-Paștelui*, iar a patra grupă, *Legenda lăcrămioarei*. Din cea de patra grupă, au făcut parte cei doi elevi cu CES. Elevii din fiecare grupă au avut de completat primele impresii, prin intermediul Triadei V. A. S., de menționat emoții sau sentimente transmise în textul dat, de explicat apariția florilor, conform legendelor și de realizat câte un cvintet prin intermediul căruia să descrie florile de primăvară amintite. Toate aceste informații au fost notate pe planșe și prezentate în fața colegilor și a cadrului didactic coordonator.

Apoi, copiii au realizat, din diverse materiale reciclabile, florile menționate și au înfrumusețat sala de clasă, oferindu-i astfel un aer primăvărat.

7. Rezultate: Copiii și-au îmbogățit cultura generală, și-au extins aria de cunoaștere și au realizat planșe în care și-au dovedit talentele și creativitatea. Totodată, au descoperit faptul că acei copii speciali, diferiți de ei, sunt dornici de afecțiune și de integrare.

8. Modalități de evaluare a activității: Unele fotografii realizate în cadrul acestei activități au fost aranjate pe panouri ce înfrumusețează sala de clasă în care învață acești copii, altele au fost postate pe grupurile de WhatsApp ale părinților sau chiar pe pagina de Facebook a școlii, iar planșele realizate bucură ochii privitorilor, deoarece sunt expuse pe pereții sălii de clasă.

Impactul activităților extrascolare asupra evoluției psihocomportamentale a preșcolarilor cu CES

Prof. înv. presc. Vișan Andreea Gabriela

În ultimele decenii, s-a observat o creștere semnificativă a interesului și a eforturilor depuse pentru integrarea și îmbunătățirea calității vieții copiilor cu cerințe educaționale speciale (CES). Activitățile extracurriculare au fost recunoscute ca având un rol esențial în dezvoltarea copiilor, indiferent de abilitățile lor. În cadrul acestui referat, ne propunem să explorăm impactul activităților extracurriculare asupra evoluției psihocomportamentale a preșcolarilor cu CES.

Cerințele Educaționale Speciale (CES) sunt acele necesități educaționale particulare ale unui copil, care necesită intervenții educaționale specializate pentru a-i asigura o educație adecvată. Activitățile extracurriculare sunt activități desfășurate în afara programului școlar obișnuit, care pot include sport, artă, muzică, teatru etc.

Activitățile extracurriculare sunt esențiale pentru dezvoltarea holistică a copiilor, indiferent de abilitățile lor. Pentru preșcolari, aceste activități oferă oportunități de a-și dezvolta abilitățile sociale, cognitive și emoționale într-un mediu non-formal și plăcut.

Pentru preșcolarii cu CES, activitățile extracurriculare oferă o platformă importantă pentru a-și îmbunătăți abilitățile sociale. Participarea la aceste activități îi expune la interacțiuni sociale pozitive cu alți copii și adulți, contribuind la dezvoltarea capacităților de comunicare, colaborare și rezolvare a conflictelor.

Activitățile extracurriculare pot juca un rol crucial în creșterea stimei de sine și a încrederii în sine a preșcolarilor cu CES. Succesul într-o activitate extracurriculară poate crește sentimentul de realizare personală și poate consolida încrederea în abilitățile lor. Prin participarea la activități precum sportul, arta sau muzica, preșcolarii cu CES pot să-și dezvolte abilitățile motorii și cognitive.

Activitățile fizice îi ajută să-și îmbunătățească coordonarea și echilibrul, în timp ce activitățile creative stimulează gândirea laterală și imaginația. Activitățile extracurriculare oferă preșcolarilor cu CES o pauză binevenită de la rigorile academice și le oferă un mediu în care să se simtă acceptați și apreciați pentru cine sunt. Această relaxare poate reduce nivelul de stres și anxietate și poate îmbunătăți starea lor generală de bine.

Participarea la activități extracurriculare poate promova inclusivitatea și acceptarea diversității în rândul preșcolarilor. Interacțiunea cu copii din diferite medii și cu diferite abilități poate contribui la crearea unei culturi a respectului și a înțelegerii reciproce. Activitățile extracurriculare au un impact semnificativ asupra evoluției psihocomportamentale a preșcolarilor cu CES. Aceste activități oferă oportunități valoroase pentru dezvoltarea abilităților sociale, cognitive și emoționale, contribuind la îmbunătățirea calității vieții acestor copii și la promovarea incluziunii în societate. Este esențial ca educatori, părinți și comunitatea în ansamblu să sprijine și să faciliteze participarea acestor copii la activități extracurriculare, pentru a le oferi șanse egale de succes și fericire.

Adaug câteva exemple concrete de activități extrascolare benefice pentru dezvoltarea copiilor cu CES:

1. Terapia prin Artă

Terapia prin artă poate fi extrem de benefică pentru copiii cu CES, ajutându-i să-și exprime emoțiile și gândurile într-un mod non-verbal. Aceasta poate include activități precum pictura, modelajul cu lut, colajul sau desenul. Participarea la astfel de activități poate îmbunătăți abilitățile de comunicare și expresie emoțională, precum și dezvoltarea abilităților motorii fine.

2. Terapia prin Muzică

Terapia prin muzică este o altă opțiune excelentă pentru copiii cu CES. Activitățile muzicale precum cântatul, cântatul la instrumente muzicale simple sau dansul pot avea numeroase beneficii, inclusiv îmbunătățirea coordonării motorii, dezvoltarea abilităților sociale prin colaborare și încurajarea creativității.

3. Terapia prin Joc

Jocurile și activitățile recreative sunt esențiale pentru dezvoltarea copiilor cu CES. Acestea pot include jocuri de rol, jocuri de construcție, puzzle-uri sau alte activități care încurajează cooperarea și rezolvarea de probleme. Participarea la astfel de activități poate promova dezvoltarea abilităților sociale, precum și îmbunătățirea concentrării și a atenției.

4. Sporturile Adaptate

Sporturile adaptate sunt concepute special pentru a permite copiilor cu diverse abilități să participe în mod activ la activități fizice și sportive. Acestea pot include sporturi precum fotbalul în scaun cu roțile, baschetul adaptat sau înotul terapeutic. Participarea la sporturile adaptate poate avea numeroase beneficii, cum ar fi îmbunătățirea stimei de sine, creșterea stării de bine și dezvoltarea abilităților motorii și de coordonare.

5. Grădinața și Educația în Natură

Activitățile în aer liber și educația în natură sunt esențiale pentru dezvoltarea holistică a copiilor, inclusiv a celor cu CES. Participarea la activități precum grădinaritul, explorarea naturii sau excursiile în aer liber poate promova conectarea cu mediul înconjurător, îmbunătățind în același timp sănătatea fizică și emoțională.

6. Cluburile de Teatru sau Dramă

Participarea la cluburi de teatru sau dramă poate fi o modalitate minunată pentru copiii cu CES de a-și dezvolta abilitățile de comunicare, expresie și creativitate. Astfel de activități pot ajuta la construirea încrederii în sine și a abilităților sociale, oferind în același timp oportunități de a-și exprima emoțiile și de a interacționa cu alți copii într-un mediu sigur și suportiv.

Acestea sunt doar câteva exemple de activități extrascolare care pot avea un impact pozitiv asupra dezvoltării copiilor cu CES. Este important să se ia în considerare interesele și abilitățile individuale ale fiecărui copil și să se ofere o varietate de opțiuni pentru a le permite să exploreze și să descopere ceea ce îi pasionează și îi motivează cel mai mult.

Bibliografie:

- Dunn, W. (2001). **The Sensory Profile: Examiner's Manual.** Pearson Assessments, San Antonio, TX.
- Powers, M. D. (2019). **Human abilities: Their nature and measurement.** Routledge, New York, NY.

Secțiunea IV: Intervenții terapeutice și activități de consiliere educațională și psihopedagogică pentru elevii cu CES

FIȘĂ DE CONSILIERE EDUCAȚIONALĂ ȘI PSIHOPEDAGOGICĂ

Profesor învățământ primar Andrașcu Marinela

Date de identificareale elevului cu CES: G.-I. U., 10 ani, sex masculin, clasa a III-a

1. Abordarea problemei

❖ Modul de manifestare al subiectului în activitatea cotidiană:

- participă cu greu la activitățile la care este solicitat și nu le îndeplinește integral;
- nu are răbdare să aștepte indicațiile primite;
- are un cerc restrâns de prieteni;
- nu îi face plăcere să comunice, să se joace;
- este retras.

❖ Date despre mediul familial:

- provine dintr-o familie cu 6 membri;
- stă în aceeași cameră cu încă 2 frați (13 și 17 ani);
- are o soră mai mică căreia îi este îndreptată toată atenția familiei;
- situația materială a familiei este redusă, dar părinții asigură strictul necesar.

❖ Date despre starea sănătății:

- deficiență psihică ușoară.

❖ Caracteristici relevante:

- nu este atent la activitățile desfășurate la școală;
- nu rezolvă integral sarcinile de lucru primite;
- nu socializează cu colegii;
- nu dorește să fie remarcat, preferă să rămână în umbră.

❖ Analiza SWOT (puncte tari, puncte slabe, oportunități, amenințări):

S: -sportul -este ascultător și calm -nu încalcă reguli	W: -comportament solitar -dezordonat -memorie mecanică și gândire illogică -lipsa modelelor în familie
O: - realizarea unor activități care-l atrag pe copil, implicându-l direct în acțiune, dându-i rolul principal; să se simtă important.	T: -comportamentul solitar nu îl ajută la integrare/socializare cu alți colegi/prieteni -atitudinea sa singuratică poate duce și la izolarea de grup.

❖ Definirea problemei:

- G. U. este un copil care aparține unei familii cu mulți membri, motiv pentru care se simte neimportant. Acesta simte că are potențial redus pe toate planurile și de aceea nu se implică în activități școlare, în jocuri și are o stimă de sine scăzută.

2. Configurarea situației dorite

❖ În cadrul familiei:

- Copilul are nevoie de un climat familial armonios care să îi dea încredere în forțele proprii și care să îl facă să se simtă important și apreciat. Are nevoie de sprijin și afecțiune, de condiții favorabile creșterii și dezvoltării sale mentale.

❖ În cadrul școlii:

-În cadrul școlar are nevoie să fie acceptat, apreciat și recompensat pentru eforturi depuse și micile progrese înregistrate.

❖ În cadrul grupului de prieteni:

-Trebuie să fie acceptat de grupul de prieteni/colegi și să fie introdus în jocurile acestora cu scopul de a se simți apreciat, de încredere și dorit în grupul de prieteni.

❖ Trei obiective SMART (specific, măsurabile, acceptate, realiste, temporal delimitate):

-O1: Corectarea a cel puțin un comportament dăunător copilului în cel mult 1 lună;

-O2: Dezvoltarea a cel puțin două reacții pozitive față de conduita proprie;

-O3: Asigurarea condițiilor optime necesare dezvoltării copilului în mediul școlar și familial de care aparține;

-O4: Formarea de noi priceperi și deprinderi, respectiv îmbogățirea vocabularului pe perioada desfășurării programului de consiliere.

3. Elaborarea strategiilor de acțiune

❖ Plan de acțiune:

- Să fie introdus în jocurile colegilor;
- Să respecte regulile jocurilor și să obțină rezultate mulțumitoare lui;
- Să fie antrenat în toate categoriile de activități: școlare, extrașcolare, familiale prin valorificarea punctelor tari;
- Să îi fie atribuite sarcini specifice nivelului său cognitiv;
- Să fie apreciat pentru eforturile depuse în activități nefinalizate;
- Să fie lăudat și recompensat pentru sarcinile realizate;
- Să îi fie admirate vestimentația și obiectele proprii;
- Să asculte experiențe ale altor colegi;
- Să citească texte și să rezolve exerciții specifice nivelului său de dezvoltare intelectuală;
- Să facă parte din echipe de lucru care să îi stimuleze creativitatea și aportul;
- Părinții lui să participe la sedințele și activitățile cu părinții;
- Să dirijeze activități sportive pentru a i se valorifica potențialul fizic;
- Să participe la jocuri de rol cu mesaje și învățături pozitive;
- Să consume alimente bogate în vitamine;
- Să îi fie evaluată starea de sănătate periodic;
- Să fie ascultat și valorificat în activitățile din familie sau cele gospodărești.

INTERVENȚII TERAPEUTICE ȘI ACTIVITĂȚI DE CONSILIERE EDUCAȚIONALĂ ȘI PSIHOPEDAGOGICĂ PENTRU ELEVII CU CES

**Prof. Axentioi Anca- Cecilia, Prof. Codreanu Lidia,
Colegiul "Alexandru cel Bun", Gura Humorului**

Intervenții terapeutice și activități de consiliere educațională și psihopedagogică joacă un rol crucial în sprijinirea dezvoltării și succesului elevilor cu **Cerințe Educaționale Speciale (CES)**. Aceste intervenții sunt personalizate și adaptate la nevoile individuale ale fiecărui elev. Iată câteva aspecte relevante:

1. **Terapie individuală:**

○ Elevii cu CES pot beneficia de terapie individuală, cum ar fi terapia ocupațională, fizioterapia sau terapia vorbirii.

- Terapeuții lucrează îndeaproape cu elevii pentru a dezvolta abilități specifice și pentru a depăși obstacolele.

2. Consiliere educațională:

- Consilierii educaționali oferă sprijin emoțional și consiliere pentru elevi.
- Aceștia ajută elevii să-și gestioneze emoțiile, să-și dezvolte abilitățile sociale și să-și planifice viitorul.

3. Adaptarea curriculumului:

- Curriculumul trebuie adaptat pentru a se potrivi nevoilor elevilor cu CES.
- Profesorii și specialiștii în educație lucrează împreună pentru a crea planuri de învățare individualizate.

4. Activități de grup:

- Participarea la activități de grup, cum ar fi cluburile școlare sau proiectele de echipă, poate îmbunătăți abilitățile sociale și relațiile interpersonale ale elevilor cu CES.

5. Sprijinul părinților:

- Părinții joacă un rol esențial în sprijinirea dezvoltării copiilor lor cu CES.
- Participarea la ședințe de consiliere și colaborarea cu profesorii și specialiștii în educație sunt importante.

6. Monitorizarea progresului:

- Este important să se monitorizeze progresul elevilor și să se adapteze intervențiile în funcție de nevoile lor în evoluție.

Sprijinul părinților este esențial pentru succesul intervențiilor terapeutice și activităților de consiliere educațională și psihopedagogică acasă. Iată câteva modalități prin care părinții pot contribui la dezvoltarea copiilor lor cu CES:

1. Comunicare deschisă:

- Părinții ar trebui să comunice regulat cu profesorii și specialiștii în educație pentru a înțelege progresul copilului și pentru a primi recomandări specifice.
- Împărtășirea observațiilor și a preocupărilor cu profesioniștii poate ajuta la adaptarea intervențiilor la nevoile individuale ale copilului.

2. Consistență și rutină:

- Crearea unei rutine stabile acasă poate fi benefică pentru copiii cu CES.
- Părinții ar trebui să stabilească ore regulate pentru activități, somn și masă, pentru a sprijini dezvoltarea și confortul copilului.

3. Participarea activă la activități:

- Părinții pot implica copiii în activități care susțin dezvoltarea lor, cum ar fi jocuri de rol, cititul împreună sau activități creative.
- Aceste momente de calitate pot spori încrederea în sine și relația dintre părinți și copii.

4. Sprijin pentru temele școlare:

- Părinții pot ajuta copiii să-și completeze temele școlare și să-și îmbunătățească abilitățile academice.
- Răbdarea și încurajarea sunt esențiale pentru a sprijini copiii în procesul de învățare.

5. Promovarea independenței:

- Părinții ar trebui să încurajeze copiii să-și dezvolte abilitățile de auto-îngrijire și independență.
- Aceasta poate include îmbrăcatul, spălatul pe mâini și alte sarcini zilnice.

6. Gestionarea stresului:

- Părinții ar trebui să fie conștienți de nivelul de stres al copilului și să ofere sprijin emoțional.
- Activități relaxante, cum ar fi cititul, ascultarea muzicii sau plimbările în natură, pot ajuta la reducerea stresului.

7. Colaborarea cu profesioniștii:

- Părinții ar trebui să colaboreze cu terapeuții și consilierii pentru a implementa strategii eficiente acasă.

- Împărtășirea informațiilor și feedback-ul cu specialiștii este importantă pentru succesul intervențiilor.

În final, sprijinul părinților este un factor-cheie în dezvoltarea copiilor cu CES. Prin comunicare, răbdare și implicare activă, părinții pot contribui semnificativ la succesul intervențiilor acasă.

Bibliografie

Gherguț, Alois, 2006, *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale*, Editura Polirom, Iași.
Verza, E., & Paun, E. (1998). *Educația integrată a copiilor cu handicap*. Unicef.
Popescu, G., & Pleșa, O. (coord). (1998). *Handicap, readaptare, integrare*. București: Pro Humanitate.

Vrăjmaș, T. (2001). *Învățământul integrat și/sau incluziv pentru copiii cu cerințe educative speciale*. București: Aramis.

INSTRUMENTE DE IDENTIFICARE A ELEVILOR CU DEFICIT DE ATENȚIE

Prof. înv. primar Bălăcian Mihaela
Școala Gimnazială "Petru Comarnescu" Gura Humorului

Un copil cu deficit de atenție pornește cu un sentiment de izolare. Foarte mulți copii sunt în această situație, trăiesc aceeași experiență și pentru ei durerea emoțională este o realitate. Adulții vor căuta să îi îndrume pe copii să suporte dezamăgirea, și sentimentele rănite atunci când sunt triști pentru a evita manifestările de furie sau comportamente de impulsive pentru a se feri de suferința emoțională. Ca acest lucru să fie posibil este nevoie de foarte multă iubire pentru ca elevul cu deficit de atenție să accepte tristețea, să o suporte și să înțeleagă că aceasta este temporară. Lupta cea mai mare este de a învăța elevul cu deficit de atenție să se iubească pe el însuși, pentru a înlătura acele frici pe care le are și care îl împiedică să trăiască asemenea celorlalți copii fără această tulburare.

Dintre instrumentele de diagnosticare a elevilor cu deficit de atenție, cele mai des utilizate sunt Manualul DSM-V, chestionarele, interviurile și scalele.

Manualul DSM-V

Majoritatea clinicienilor și a cercetătorilor, folosesc ca punct de plecare în identificarea copiilor cu ADHD, Manualul DSM-V. Conform Manualului DSM-V, o persoană cu deficit de atenție/hiperactivitate (ADHD) trebuie să manifeste cel puțin 6 luni, 6 sau mai multe simptome ale lipsei de atenție, cu un debut înainte de vârsta de 7 ani. De asemenea, aceste simptome trebuie să se manifeste în cel puțin două locuri diferite (acasă, la școală, la biserică), să fie mai frecvente decât a copiii normali, să nu fie confundate cu alte tulburări mintale privind comportamentul anxios sau de personalitate, iar simptomele să arate o afectare semnificativă a funcționalității la nivel academic, social sau ocupațional.

În cazul lipsei de atenție se va urmări să existe cel puțin șase din simptomele:

- deseori nu reușește să fie atent(ă) la detalii sau face greșeli din neglijență atât la teme cât și la activitățile pe care le desfășoară zilnic;
- deseori nu ascultă ceea ce i se spune, nu este atent nici atunci când i se vorbește direct;
- deseori nu urmărește anumite instrucțiuni, ceea ce duce la nefinalizarea temelor școlare sau a sarcinilor, chiar dacă nu sunt datorate incapacității de a înțelege instrucțiunile și nici a unui comportament opozițional;

- deseori întâmpină dificultăți în organizarea activităților sau a sarcinilor;
- deseori refuză, evită, renunță, sau se comportă neplăcut în angajarea unor sarcini de lucru ce prevăd un efort mental continuu, sarcini ce se întâlnesc în timpul activităților școlare, temelor de acasă sau a celor din clasă;
- deseori pierde, uită sau încurcă lucruri ce îi folosesc în rezolvarea cerințelor sau a activităților (exemplu: instrumente de scris, penarul, cărțile, caietele, temele, etc.);
- deseori este distras de stimuli din exterior;
- deseori uită ce are de rezolvat în activitățile de zi cu zi.

Toate aceste caracteristici, chiar dacă nu sunt considerate dizabilități, afectează direct performanțele școlare ale copiilor, aproape o treime dintre acești copii având probleme de învățare. Chiar și numai acest aspect este suficient de motivant pentru găsirea unor soluții care să amelioreze efectele acestor simptome sau să le elimine.

Copilul care manifestă slabă capacitate de susținere a atenției este de regulă retras și se remarcă printr-o permanentă scădere a rezultatelor școlare, este confundat foarte des cu un copil cu un coeficient scăzut de inteligență, trecând neobservat cu șanse scăzute de a fi abordat prin strategii ameliorative de orice tip. Slaba capacitate de susținere a atenției este mai dificil de identificat și diagnosticat, dar are efecte similare celorlalte subtipuri de ADHD (Egan & Popenici, 2007).

Acești copii, în afara simptomatologiei specifice, de multe ori, au și alte probleme care sunt asociate cu deficitul de atenție cum ar fi: tulburări de limbaj, anxietate, tulburări emoționale, dificultăți de învățare sau tulburări ale aparatului locomotor (ticuri). De asemenea, acești copii prezintă de multe ori probleme în ceea ce privește randamentul școlar chiar dacă deficitul de atenție nu interferează cu capacitatea de învățare tocmai datorită inatenției și a lipse de control al impulsurilor.

Scalele de evaluare

Tot ca instrumente de identificare a copiilor cu deficit de atenție sunt și scalele de evaluare. Acestea au un rol important în stabilirea diagnosticului, având o structură care respectă standarde riguroase ale testelor paraclinice. Ele cuprind trăsături ale copiilor, comportamente sau simptome, ce sunt bifate atunci când aceștia sunt consultați de către specialiștii în domeniu. Scalele vin cu informații ce au un cost relativ mic, dar au valoare mare în pediatrie, unde se întâlnește un număr considerabil de pacienți, iar timpul pentru stabilirea acestui diagnostic este foarte limitat.

Scalele existente în acest moment pentru identificarea copiilor cu ADHD sunt asemănătoare între ele, cu mici diferențe al conținutului sau metodologiei.

- Scale de evaluare Connors pentru părinți, profesori sau de autoevaluare a copilului (Anexa 1);
- Scala de evaluare comprehensivă Teachers – Ullman și Colab;
- Lista de verificare a comportamentului copilului – Achenbach și Edlebrock;
- Scala de evaluare a deficitului de atenție – Mc Carney
- Scala de evaluare ADHD – Du Paulevaluare pentru pre atenție – Edelbroch

După interpretarea acestor scale se poate observa că răspunsurile obținute pot fi grupate pe mai multe categorii, iar clinicianul poate să identifice anumite rezultate. Așa sunt explicate anumite corelații între cerințe ce corelează între ele sau cerințe care nu sunt compatibile. Scorurile unei scale de evaluare este rezultatul adunării valorii fiecărui factor, asemănător cu procedura medicală în care se însumează simptome sau factori de risc pentru a dobândi un scor cu implicații în tratament. Totalul factorilor se notează cu un singur sistem de măsură pentru a putea fi interpretate ca și scor. Se dau valori și pentru datele demografice, iar rezultatele obținute se vor nota în unități de deviații standard, iar când sunt trecute pe o scală vor avea anumite scoruri ce vor varia între 0 și 100, cu o medie stabilită la 50 și DS (deviația standard) la 10.

Utilitatea clinică a acestor scale a fost examinată cu atenție pe baza unor indici utilizați în mod obișnuit în evaluarea medicală a testelor cum ar fi sensibilitatea, specificitatea, capacitatea predictivă pozitivă și negativă, rezultatele fals pozitive și negative și puterea predictivă globală. Astfel scalele de evaluare pot furniza o bază solidă pentru procesul de diagnosticare al elevului cu deficit de atenție.

Evaluarea indirectă a comportamentului

Pentru formularea unei ipoteze explicite despre un comportament problemă, informațiile și datele necesare trebuie adunate din diferite contexte. Știm că profesorii nu au acces la date în mod direct decât din context școlar, de aceea ei vor găsi metode de orientare spre spațiul extrașcolar pentru a realiza o evaluare indirectă. Informația indirectă se obține prin interviewarea părinților sau a adulților din viața școlarului.

Întrebările ce trebuie puse acoperă următoarele aspecte:

- În ce situații/locuri se observă comportamentul?
- Există locuri în care comportamentul nu se manifestă? Dacă da, care sunt acestea?
- Cine este prezent sau absent când se manifestă comportamentul?
- Ce se întâmplă chiar înainte de manifestarea comportamentului?
- Ce se întâmplă imediat după manifestarea comportamentului?
- Ce s-a încercat anterior pentru oprirea comportamentului și cât de reușite au fost acele strategii?
- Există un motiv medical, de dinamică familială sau parentală care poate determina comportamentul? (Quinn et al., 1998)

Pentru a înțelege anumite situații pe care le prezintă părinții sau alți membrii ai familiei, este nevoie să fie interviewat școlarul pentru fi prezentată o explicație a ceea ce crede el despre acele situații. Avem astfel acces la cum sunt interpretate evenimentele respective din prisma sa și despre cine simte că ar fi de vină. Sensul dat de elev evenimentelor dinaintea manifestării comportamentului, percepția consecințelor și înțelesul pe care îl dă acestora sunt tot atâtea informații necesare. Astfel vom înțelege eventualele distorsiuni cognitive și afective ale situației cu care se confruntă școlarul. Înțelegerea acestor variabile poate fi importantă când se definește planul de intervenție. Putem folosi întrebări deschise cum ar fi: Cum te-ai simțit tu atunci când...? Ce făceai tu în momentul în care...? Ce s-a întâmplat după...?

Diagnosticul deficitului de atenție nu implică o cauză medicală sau neurologică. Factorii de risc în egală măsură nu exclud acest diagnostic, și nici prezența adversității sociale. Etiologia ADHD implică interacțiunea mai multor factori de mediu și genetici. Studiile pe gemeni sugerează că "aproximativ 7% din variația simptomelor ADHD se datorează factorilor genetici" (Faraone et al., 2005). S-a constatat că nu există o singură genă mare, ci mai multe variante ADN cu efect mic și care, prin asociere, cresc susceptibilitatea ADHD cu o cantitate mică. Sunt studii care au scos în evidență că există o prevalență crescută a ADHD în rândul membrilor familiei persoanelor cu ADHD, dar și că "riscul de ADHD în rândul părinților copiilor cu deficit de atenție crește de două până la opt ori" (Biederman et al., 1990).

Bibliografie

Biederman, J., Faraone, S. V., Keenan, K., Kinee, D., & Tsuang, M. (1990). Family-Genetic and Psychosocial Risk Factors in DSM-III Attention Deficit Disorder. *Journal of the American Academy of Child & Adolescent Psychiatry*, 29(4), 526–533. <https://doi.org/10.1097/00004583-199007000-00004>

Egan, K., & Popenici, S. (2007). *Educatia elevilor hiperactivi si cu deficit de atentie: Ghid pentru parinti si cadrele didactice din ?nvatam?ntul preuniversitar*. Didactica Press.

Quinn, M., Gable, R., Rutherford, R., Nelson, C., & Howell, K. (1998). An IEP team's introduction to functional behavioral assessment and behavior intervention plans. *Washington DC: The Center for Effective Collaboration and Practice*.

Abordarea terapeutică a dislexiei prin metoda Meixner

**Prof. psihopedagog Chichifoi Mariana
C.S.E.I “Sf. Andrei Gura Humorului”**

Învățarea scris-cititului depinde de dezvoltarea vorbirii, a unor abilități de orientare spațio-temporală, a percepțiilor și a proceselor de atenție și memorie.

Prezența unor întârzieri în oricare dintre ariile menționate anterior indică posibilitatea dezvoltării unor tulburări ale limbajului.

Dezvoltarea anevoioasă a limbajului, prezența tulburărilor de articulare, vocabularul activ sărac sunt indicatori ai apariției tulburărilor de scris-citit. De asemenea, la nivelul percepției vizuale, se fac remarcate dificultățile de discriminare fond-figură, diferențiere vizuală a obiectelor, incapacitatea de analiză vizuală a obiectelor. Apar și tulburări la nivel psihomotric - mișcările copilului sunt nesigure, neorganizate, organizarea spațio-temporală este marcată de o lateralitate nedevelopată. Capacitatea de concentrare este redusă, fiind ușor distras de stimuli externi. Memoria este deficitară ca volum și fidelitate. Copilul nu reușește să îndeplinească sarcini formate din mai multe părți. Are nevoie de reactualizări permanente. Sub aspect comportamental manifestarea este nesigură, cu tulburări de adaptare și integrare.

Tulburările de citire se evidențiază printr-un ritm lent de citire, precum și prin prezența unor erori specifice în citirea cuvintelor. Sunt confundate literele asemănătoare sub aspect grafic (u-n, d-b, f-t) sau similare din perspectivă fonetică. Confuzia este explicată de perceperea globală a cuvântului bazată pe citire. În planul reprezentării mintale, nu se realizează operația de analiză și sinteză.

Manifestarea este întărită de experimentarea la nivelul personalității a sentimentului de eșec. Astfel se înregistrează o reducere a preocupării pentru activitatea de citire. De asemenea, elevul prezintă dificultăți în înțelegerea textului și redarea conținutului citit. Lipsa performanțelor lexicale, conduce la apariția unor atitudini și comportamente negative.

Fără un suport specializat și susținut, copiii dislexici devin adulți cu o stimă de sine scăzută, cu tulburări de adaptare a comportamentului la situații noi, marcându-se atitudinile defensive, de izolare, de retragere pentru evitarea stigmatizării și a criticilor sau comportamentele reactive, agresive față de ceilalți din dorința de a masca dificultățile cu care se confruntă persoana.

Metoda Meixner este o metodă fonetico-analitico-sintetică de învățare a citirii. Această metodă vine în sprijinul copilului dislexic prin folosirea metodelor psihologice și prin faptul că se adaptează la ritmul și nevoile lui, prevenind posibilitatea de a greși. Atenția este focalizată pe emiterea, analiza și sinteza sunetelor, accentul fiind pus pe perceperea mișcărilor aparatului fonoarticular. Metoda urmărește dezvoltarea personalității copilului și integrarea unor strategii de coping a dificultăților întâmpinate pe parcursul procesului de dezvoltare a abilităților de scris-citit.

Terapia meixneriană are la bază cinci principii:

1. Principiul pedagogic al gradării rezidă în faptul că elevul cu tulburare de scris-citit are dificultăți în deprinderea flexibilității cognitive (Gagy, 2010, Bartok, 2010, 2011).

Memoria și auzul fonematic deficitar, precum și percepția vizuală fracționată impun adoptarea exercițiilor bazate pe pași mici, fiind urmărit un singur obiectiv, într-un ritm mai lent.

2. Principiul triplei asocieri în dezvoltarea abilităților de scris-citit constă în asocierea fonem-grafem cu engrama motrică a fonemului respectiv. Dată fiind corelația dintre tulburările de pronunție

și tulburările de scris-citit și respectându-se principiul gradării, literele vor fi învățate prin observarea și conștientizarea modului de funcționare a aparatului fonoarticular în emiterea sunetelor. Se acordă atenție diferențierii sunetelor surde de cele sonore. Pe parcursul exercițiilor sunt vizate senzațiile kinestezice apărute în urma exercițiilor de articulare. Acestea favorizează crearea engramei sunetului respectiv în memorie. Grafemul antrenează aparatul fonoarticular să efectueze succesiunea motrică asociată formei grafice.

3. Principiul prevenirii inhibiției omogene derivă din teoria dr. Ranschburg (1916, Bartok, 2010, 2011) referitoare la „inhibiția omogenă”. Procesul de însușire a unor elemente identice sau asemănătoare determină senzații identice sau asemănătoare care se contopesc, pierzându-și caracteristicile specifice. Astfel, reactualizarea este realizată cu dificultate.

4. Principiul prevenirii și evitării rigidității proceselor cognitive scad șansele elevului de a înregistra erori. În formarea deprinderii citirii/scrierii corecte, sunt folosite exerciții organizate sub formă de joc. Caracterul monoton al procesului de învățare facilitează instalarea oboselii și a inhibiției omogene, iar numărul erorilor crește. Metoda vine în întâmpinarea răspunsurilor eronate, iar dacă elevul a greșit, el este încurajat să corecteze.

5. Principiul asigurării unei atmosfere plăcute în activitățile cu elevii cu tulburare de limbaj contribuie la dezvoltarea armonioasă a personalității elevului, a stimei de sine.

Motto-ul activităților este: „poți greși, dar imediat să-ți corectezi greșelile” (Gagyi, 2010, p.49, Bartok, 2010,2011).

Orele și toate activitățile elevilor dislexici trebuie în așa fel organizate, încât să se asigure un climat plăcut, în care copilul să se simtă bine. Motivația pozitivă continuă, recompensa imediată a tuturor eforturilor îl fac pe copilul emotiv și care obosește repede să depună efort în realizarea rezultatelor dorite, învingând emoția și stresul inhibitor caracteristic copilului dislexic.

Prin intermediul metodei de prevenție meixneriană se dezvoltă ariile care contribuie la evitarea apariției și tratarea adecvată a dislexiei și a disgrafiei: vocabularul pasiv și activ, percepția vorbirii, înțelegerea vorbirii, atenția, memoria auditivă, memoria vizuală, diferențierea auditivă fond-formă, discriminarea auditivă, diferențierea vizuală fond-formă, discriminarea vizuală, coordonarea vizuo-motrică, motricitatea, echilibrul, motricitatea fină, schema corporală, orientarea spațială, orientarea temporală, serialitatea.

O caracteristică importantă a metodei este ritmul lent în care se urmărește realizarea achizițiilor. În fiecare oră, se are în vedere atingerea unui singur obiectiv. Abia după consolidarea achiziției se trece la următorul obiectiv. Metoda presupune organizarea de jocuri didactice și folosirea de elemente ajutătoare precum *mânuța dreaptă* (simbolizează partea dreaptă), *inima* (simbolizează partea stângă) și *căsuța* (scrierea corectă a literelor). Elementele auxiliare au rolul de a ajuta elevul să se orienteze în suprafețele plane și în spațiul caietului.

O primă etapă, în terapia tulburărilor de limbaj, o constituie dezvoltarea aptitudinilor de orientare spațio-temporală. Dificultățile de orientare în spațiu și în plan sunt o consecință a confuzității părții stângi cu partea dreaptă, precum și a folosirii incorecte a adverbilor de loc. Este necesar ca noțiunile să fie învățate gradual, iar o singură noțiune se exersează cel puțin o săptămână. Exercițiile de orientare temporală sunt realizate prin intermediul imaginilor. Folosirea calendarelor cu simboluri și a fotografiilor facilitează înțelegerea noțiune abstracte de timp.

Un alt aspect al terapiei vizează dezvoltarea serialității și a simțului ritmic. Actul scrierii presupune aranjarea unor rânduri în timp și spațiu. Cititul reprezintă decodarea acestora. Studiile de specialitate indică o concordanță între dezvoltarea ritmului și citirea cursivă (Gagyi, Crososchi, 2010). Metoda asociază etapei silabisirii cuvintelor mișcări ale corpului și bătăi din palme corelate cu mobilitatea aparatului fonoarticular. Exercițiile folosesc jocul și imitația pentru formarea deprinderilor de a relua mișcări într-o ordine dată.

Realizarea exercițiilor de antrenare a musculaturii aparatului fonoarticular și a respirației conduc la dezvoltarea capacității de conștientizare a modului de articulare a sunetelor, precum și a auzului fonematic. Copilul va cunoaște și identifica poziția aparatului fonoarticular în procesul de emiteră a fonemelor.

Metoda Meixner propune asocierea literelor cu onomatopee. Exercițiile de dezvoltare a vocabularului urmăresc și dezvoltarea memoriei. Imaginile utilizate au caracter real, obiectele fiind ușor identificate în realitate. De exemplu, sunt așezate cartonase ilustrând obiecte din diferite domenii. Din aceeași categorie vor fi alese cel mult două imagini. Terapeutul numește obiectele respectând ordinea așezării de la stânga la dreapta. Urmează ca elevul să denumească singur imaginile cunoscute, iar pe cele noi le va numi împreună cu terapeutul. Este introdusă și respectată ordinea de citire și continuarea pe rândul următor. Denumirea imaginilor continuă cu formarea de propoziții. Noțiunile generale și categoriile sunt însușite concomitent cu deprinderea formării propoziției simple cu predicat nominal. Redarea unui conținut pornește de la formularea unei propoziții pentru fiecare imagine în parte, în final elevul povestește fără suport imagistic.

Literele sunt învățate prin realizarea unei triple asocieri. Articularea sunetului este asociată cu grafemul și cu examinarea mișcării aparatului fonoarticular. Este necesar ca fiecare fonem să determine realizarea unei engramă kinestezice în creier.

Pentru eficientizarea procesului de învățare, elevului îi este prezentat modul de articulare al fiecărui sunet în parte. Pentru o mai bună diferențiere, este adoptat un cod de culori: albastru pentru vocale, roșu pentru consoanele sonore și verde pentru consoanele surde. Fiecărui sunet îi este asociată o ilustrație cu onomatopee.

Însușirea literelor se realizează respectând principiul gradării, în 5 pași:

1. observarea modalității de articulare a sunetului, fără însă a-l emite;
2. indicarea reprezentării grafice a sunetului sau silabei emise de către terapeut;
3. conștientizarea mobilității necesare aparatului fonoarticular pentru a articula sunetul și emiteră propriu-zisă a acestuia;
4. emiteră sunetului;
5. emiteră sunetului și asocierea fonem-grafem.

Învățarea se realizează într-un ritm lent, pentru a scădea rata de apariție a greșelilor. Studiile lui Ranschburg (1916, Bartok, 2011) au demonstrat că procesul de învățare și reactualizare a unor itemi asemănători este mai dificilă decât a unora diferiți. Astfel, metoda Meixner propune ca ordinea de învățare a literelor să fie formată astfel încât literele asemănătoare să fie parcurse la distanțe mari una de cealaltă. Grafemele pot fi confundate atât din punct de vedere vizual, cât și din punct de vedere fonetic. Se impune realizarea unei diferențieri după cum urmează:

Tabel nr.1. Diferențieri vizuale și fonetice(după Gagyi și Crososchi, 2010, pag.65)

Vizual	Fonetic
ă-a	p-b
s-ș	s-z
t-ț	ș-j
u-n	f-v
m-n	t-d
d-p	c-g
b-d	r-l
ă-â	
i-î	

Dezvoltarea abilităților de citire începe doar când sunt însușite trei vocale și trei consoane. Citirea silabelor începe cu silabe închise. Într-o primă fază, elevul trebuie să asocieze silaba rostită cu forma ei grafică, să citească silabele în coloană împreună cu terapeutul și abia ulterior va citi singur silabele în rând, de la stânga la dreapta.

Metoda Meixner alături de celelalte terapii specifice pentru tulburările de limbaj au un rol important în ameliorarea simptomelor și pot preveni tulburările în dezvoltarea personalității copilului. Succesul terapiei este influențat, în mare măsură, de recunoașterea timpurie a problemei și începerea unei terapii adecvate cât mai devreme.

Foarte importantă este intervenția de specialitate, răbdarea și munca în echipă alcătuită din: terapeut, consilier școlar, psiholog, cadrul didactic de la clasă și nu în ultimul rând părintele în vederea creării unui mediu securizant și stimulat pentru dezvoltarea deprinderilor de scris-citit.

Bibliografie

1. Bartok, E. . *Joc-Bucurie- Ochi strălucitori, culegere de jocuri de dezvoltare a abilităților pentru copiii dislexici și cei predispuși la dislexie*, Târgu Mureș: Editura Mentor.2011
2. Bartok, E. coord. . *Eu citesc mai bine, îndrumător pentru tratarea tulburărilor lexico-grafice*, Târgu-Mureș: Editura Mentor.2010
3. Bodea-Hațegan, C. *Logopedia - terapia tulburărilor de limbaj. Structuri deschise*. București: Editura Trei, 2016.
4. Mititiuc, I. *Probleme psihopedagogice la copilul cu tulburări de limbaj*, Editura Ankarom, Iași,1996
5. Ungureanu, D.-*Compendiu logopedic școlar*, Ed. Eurostampa, Timișoara,1998
6. Vărășmaș, E. ,Stănică, C. –*Terapia tulburărilor de limbaj*, E.D.P., București, 1997.
7. <https://www.logorici.ro/corectarea-dislexiei-metoda-meixner/>
8. <http://www.rttlc.ro/2017/10/31/11/>

TERAPII EDUCAȚIONALE SPECIFICE PENTRU COPIII CU DEFICIENȚE MINTALE

prof. consilier școlar Chirilă Teodora
Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Iași

Dizabilitatea intelectuală (tulburarea de dezvoltare intelectuală în ICD-11) este o tulburare cu debut în perioada de dezvoltare, care include deficite ale funcționării intelectuale și adaptative în domeniile conceptual, social și practic.

CLASIFICAREA DEFICIENȚELOR MINTALE *după nivelul de severitate:*

Dizabilitatea intelectuală ușoară

- *Domeniul conceptual:*
 - Copiii preșcolari: fără diferențe conceptuale semnificative;
 - Școlari și adulți: dificultăți în dobândirea achizițiilor școlare.
- *Domeniul social:*
 - Imatură în interacțiunile sociale;
 - Dificultăți în controlul emoțiilor și comportamentului;

- Înțelegere limitată a riscului în situații sociale.
- *Domeniul practic:*
 - Susținere în realizarea sarcinilor complexe;
 - Susținere în luarea deciziilor legate de sănătate și decizii legale.

Dizabilitatea intelectuală moderată

- *Domeniul conceptual:*
 - Abilitățile conceptuale rămân în urmă;
 - La preșcolari și școlari: abilitățile lingvistice se dezvoltă lent, la fel și progresele școlare.
- *Domeniul social:*
 - Limbajul vorbit ai puțin complex;
 - Nu percep sau înțeleg corect aluziile sociale;
 - Judecata socială și capacitatea de a lua decizii este limitată.
- *Domeniul practic:*
 - Perioadă mai lungă de timp pentru a învăța să se îngrijească singur;
 - Locuri de muncă cu abilități conceptuale și comunicaționale limitate.

Dizabilitatea intelectuală gravă

- *Domeniul conceptual:*
 - Obținerea abilităților conceptuale este limitată;
 - Înțelegere redusă a limbajului scris sau a conceptelor matematice;
 - Susținere extinsă pe tot parcursul vieții.
- *Domeniul social:*
 - Limbajul vorbit limitat în termeni de vocabular și gramatică;
 - Înțeleg vorbirea simplă și comunicarea prin gesturi;
 - Vorbirea și comunicarea axate pe acțiuni curente.
- *Domeniul practic:*
 - Susținere în toate activitățile cotidiene;
 - Lipsa capacității de a lua decizii responsabile;
 - Poate fi prezent comportamentul inadaptat sau auto-vătămător.

Dizabilitatea intelectuală profundă

- *Domeniul conceptual:*
 - Pot folosi obiectele în scopul care le este destinat;
 - Pot fi dobândite anumite abilități spațio-vizuale.
- *Domeniul social:*
 - Înțelegerea redusă a comunicării simbolice în vorbire sau în gestică;
 - Exprimarea dorințelor și emoțiilor prin comunicare nonverbală, nonsimbolică;
 - Inițiază sau răspunde la interacțiunile sociale prin manifestări de gestică și emoționale.
- *Domeniul practic:*
 - Dependent în toate activitățile zilnice;
 - Acțiuni simple cu obiecte;
 - Poate apărea comportamentul inadaptat.

Diagnosticul formelor de deficiență mintală poate fi realizată pe baza următoarelor tipuri de investigații și examinări:

- examenul psihopedagogic;
- examinarea dezvoltării psihomotorii;
- examinarea funcțiilor senzoriale și perceptiv-motrice;

- examinarea personalității;
- examinarea nivelului de maturitate psihosocială.

TERAPII EDUCAȚIONALE SPECIFICE

În recuperarea copiilor cu deficiență mintală este utilizată **stimularea cognitivă**, un proces complex de echilibrare mintală prin organizarea specifică a cunoașterii. Această formă specifică de terapie educațională include programe compensatorii care facilitează înțelegerea lucrurilor, fenomenelor, persoanelor și situațiilor din viață.

OBIECTIVELE TERAPIEI EDUCAȚIONALE

- ✚ Formarea abilităților cognitive (logico-matematice, formarea conceptelor, înțelegerea situațiilor, formarea proceselor cognitive), dezvoltarea componentelor psihomotricității, precum și a comunicării (receptivă și expresivă).
- ✚ Reordonarea învățării inițiale, cu accent pe crearea unor rutine de învățare și adaptare la nivelul optim de lucru.
- ✚ Consolidarea, sistematizarea, completarea, într-o manieră deosebită de cea a procesului de predare-învățare, a faptelor, informațiilor, abilităților, competențelor, deprinderilor, dar și un mod diferit de organizare a activităților de cunoaștere.

PRINCIPII GENERALE

- ✚ Exercițiile se practică zilnic, între 10-30 de minute și în funcție de interesul copilului;
- ✚ Ritmul nu trebuie să fie alert, ci să faciliteze învățarea;
- ✚ Se pot realiza individual sau în grupe mici, experiența senzorială fiind personală;
- ✚ Suprafața de expunere trebuie să fie clar delimitată (de exemplu birou, masă);
- ✚ Materialele trebuie să fie diverse și prezentate în diferite modalități;
- ✚ Se pot realiza exerciții pe domenii sau de stabilire a relației dintre domenii ale cunoașterii senzoriale.

NIVELURI INTERVENȚIE

- 1) Achiziții referitoare la formă, volum, culoare, structură, material, echilibru;
- 2) Decentrare, transferare, comparație, anticipare, analiză dinamică;
- 3) Raport între mărime, greutate, volum, distanță, poziție, direcție.

SERIE DE SUBMODULE

Primul submodul: destinat activităților de organizare, consolidare, sistematizare, completare a informațiilor, abilităților, deprinderilor.

Al doilea submodul: cunoașterea senzorială - sensibilitatea cutanată, vizuală, gustativă, olfactivă, auditivă.

Al treilea submodul: cunoașterea perceptivă formarea abilităților vizual perceptive: coordonarea vizual-motorie, percepția formă-fond, constanta percepției, poziția în spațiu a obiectelor, relațiile spațiale.

Al patrulea submodul: formarea și dezvoltarea conceptelor fundamentale de natură logico-matematică.

Al cincilea submodul: exerciții perceptive și senzorio-motorii care contribuie la formarea și dezvoltarea proceselor psihice (atenția, memoria, reprezentările, imaginația, gândirea).

Stimularea cognitivă sunt esențiale pentru îmbunătățirea funcțiilor cognitive, cum ar fi memoria, atenția, și capacitatea de rezolvare a problemelor. Aceste terapii ajută la consolidarea conexiunilor neuronale și la crearea de noi căi sinaptice, ceea ce poate duce la îmbunătățirea performanțelor cognitive generale ale copiilor cu deficiențe mintale. Prin intermediul terapiilor educaționale specifice, copiii învață să interacționeze mai eficient cu cei din jurul lor. Aceste terapii pot include exerciții care dezvoltă abilitățile de comunicare verbală și nonverbală, facilitând integrarea socială și reducerea izolării. Stimularea cognitivă poate ajuta copiii să devină mai

independenți în activitățile zilnice. Prin dezvoltarea abilităților de planificare, organizare și execuție a sarcinilor, copiii pot învăța să gestioneze mai bine activitățile de zi cu zi și să se descurce în diverse situații. Participarea la terapii de stimulare cognitivă poate avea un impact pozitiv asupra sănătății mentale generale a copilului, reducând anxietatea și depresia asociate adesea cu deficiențele mintale. Un copil mai bine echipat cognitiv și emoțional este mai predispus să dezvolte o stima de sine pozitivă și o reziliență mai mare.

În concluzie, terapiile educaționale specifice, cum ar fi stimularea cognitivă, sunt vitale pentru recuperarea și dezvoltarea copiilor cu deficiențe mintale. Aceste intervenții nu numai că îmbunătățesc funcțiile cognitive, dar și contribuie la dezvoltarea abilităților sociale, la creșterea independenței și la îmbunătățirea generală a calității vieții copiilor și a familiilor acestora.

Referințe bibliografice

American Psychiatric Association. (2013). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders* (5th ed.).

Ghergut, A. (2011), *Evaluare și intervenție psihoeducatională. Terapii educaționale, recuperatorii și compensatorii*, Editura Polirom, Iași;

Gherguț, A. (2013, 2007, 2005). *Sinteze de psihopedagogie specială*, Editura Polirom, Iași.

Program de consiliere pentru părinții care au copii cu CES

Prof. înv. primar Ciornei Nicoleta-Iuliana
Școala Gimnazială Pârteștii De Sus, Jud.Suceava

Denumirea : AJUTOR ÎN ORGANIZAREA TEMELOR

Argument : Integrarea copiilor cu CES conferă instituției școlare rolul de componentă fundamentală a sistemului social, aptă să răspundă concret imperativelor de moment ale evoluției din societatea contemporană și să rezolve o serie de probleme referitoare la nevoile de acceptare socială a fiecărui individ și la capacitatea acestuia de a se adapta și integra într-o societate aflată în continuă transformare.

Copilul cu nevoi speciale integrat în școala obișnuită, de masă, nu are nevoie numai de adaptare curriculară, sprijin psihopedagogic, acceptare și susținere din partea cadrului didactic, ci și de un mediu social propice dezvoltării, de un rol bine definit, recunoscut atât în cadrul familiei cât și în grupul în care își va petrece o parte din timp, clasa de elevi.

Într-un colectiv de elevi, copilul cu CES va trebui să depășească, cel puțin, două bariere: propria sa timiditate, inhibiție socială coroborată cu un complex de inferioritate manifestat cu izolarea, respingerea de către ceilalți, datorate - de cele mai multe ori - ignoranței și prejudecăților.

Deoarece temele acasă au un rol important în activitatea de zi cu zi a elevului, trebuie reconsiderată atitudinea părinților care au copii cu CES în ceea ce privește necesitatea efectuării acestora de către copil zilnic și cu responsabilitate.

Trebuie responsabilizată familia în educația copilului cu CES astfel încât ameliorarea climatului familial și consolidarea colaborării între familie și școala să fie numai în interesul copilului.

Scop : dezvoltarea la părinți a unei atitudini adecvate față de efectuarea temelor acasă

Obiective:

- sensibilizarea părinților cu privire la nevoia de a sprijini copii cu CES
- optimizarea modalităților de lucru acasă
- identificarea problemelor cu care se confruntă copiii cu CES în efectuarea temelor

Tipuri de activități :

- dezbateri
- masă rotundă
- întâlniri interactive

Ședința I:

Tema : *Tema acasă – o preocupare pentru întreaga familie*

Obiective :

- identificarea celor mai bune strategii pentru fiecare copil în parte
- identificarea problemelor cu care se confruntă copii cu CES acasă

Ședința II :

Tema : *De ce dau învățătorii teme?*

Obiective :

- identificarea nevoilor cognitive și emoționale ale copiilor cu CES
- cunoașterea de către părinți a importanței lucrului acasă
- analiza problemelor legate de rezolvarea temelor

Ședința III

Tema : *Îi ajută temele pe copiii cu CES să învețe?*

Obiective :

- evaluarea strategiilor de creștere a randamentului copiilor cu CES
- identificarea modalităților de promovare a creșterii motivației în a face teme acasă

Ședința IV

Tema : *Evaluare*

Prin administrarea unui chestionar de evaluare am urmărit obținerea de informații legate de impactul pe care l-au avut aceste întâlniri, în ce măsură au contribuit la clarificarea problemei .

În proiectarea acestui plan de consiliere am avut în vedere respectarea tuturor etapelor. Părinții celor trei copii cu CES au fost informați că toate datele, informațiile primite de la ei vor fi confidențiale, cercetarea făcându-se cu scop didactic. Vorbindu-le de confidențialitate, au fost de acord să participe la acest program chiar dacă până în acel moment părinții a doi copii nu acceptau că au copii cu cerințe educative speciale. Aceasta a fost faza de **planificare**, în care am urmărit constituirea grupului de consiliere.

Ședința I - *Tema acasă – o preocupare pentru întreaga familie*, se înscrie în faza de **introducere** în cadrul căreia am urmărit importanța temelor pentru acasă. Părinții au ajuns la concluzia că tema reprezintă o oportunitate pentru elev de a cunoaște cât mai multe lucruri noi, dar și pentru părinte, care are ocazia de a se implica activ în educația copilului. Interesul părintelui față de teme îl determină pe copil să se ocupe mai mult de lecții și să-și însușească informațiile care-i sunt predate.

1. Prezentarea scopului grupului și rolul consilierului
2. Stabilirea regulilor de lucru în grup: comunicăm cu respect, fără a judeca; ascultăm opiniile tuturor; colaborăm în găsirea soluțiilor;
3. Nici o opinie nu este greșită dacă este bine intenționată;
4. Acordăm suficient timp pentru noi și pentru ceilalți;
5. Părerea proprie poate fi sau nu exprimată;

Ședința II - *De ce dau învățătorii teme?* se circumscrie etapei de **tranziție** în care am urmărit mobilizarea tuturor resurselor interne ale participanților la grup pentru îndeplinirea obiectivelor. Părinții au înțeles că învățătorii dau teme pentru a revedea și a înțelege și mai bine ceea ce s-a discutat în clasă; pentru a-și însuși mai rapid informațiile predate la școală și pentru a înțelege ce se va discuta în ziua următoare la ore.

Ședința III- *Îi ajută temele pe copiii cu CES să învețe?* a constituit **faza de lucru**, părinții au fost de acord că temele îl ajută pe copil să-și dezvolte atitudini și obiceiuri pozitive; îl învață să lucreze independent.

Ședința IV- *Evaluare*

Evaluarea se realizează prin completarea unui chestionar la finalul proiectului, a unei fișe de observare de către persoana care realizează consilierea, pe parcurs, și prin feedback-ul părinților la finalul unor activități.

Fiecare familie își are propriul potențial și nevoile sale unice, care trebuie valorizate corespunzător, însănătoșirea climatului familial, intervenția terapeutică și consilierea familiei reprezintă prioritățile intervenției în cazul unui copil cu deficiențe. Pregătirea părinților este o activitate eficientă și constructivă deoarece implică învățarea și acumularea cunoștințelor și tehnicilor folositoare acestora în schimbarea comportamentelor neadecvate ale copiilor.

Bibliografie

Ecaterina Adina Vrașmas- *Consilierea și educația părinților*, Aramis 2002

Silvia Ținică- *Repere în abordarea copilului "dificil"*, Eikon Educațional, Cluj-Napoca, 2007

STUDIU DE CAZ

Prof. Cîrligeanu Margareta

SUBIECTUL: Adrian, 14 ani, clasa a VIII-a

PREZENTAREA CAZULUI: dezinteres față de școală

- elevul înregistrează rezultate slabe la învățătură;
- dezinteres față de activitatea școlară, nervozitate, agitație, tulburări de comportament.

DATE DESPRE FAMILIE:

Componenta familiei: Familia completă are în componența sa: mama, tata și un frate de 4 ani, care este înscris la una dintre grădinițele din oraș. Tatăl lui Adrian este instalator și este angajat la o societate particulară, iar mama lucrează ca femeie de serviciu la o școală gimnazială din oraș.

Atmosfera și climatul educativ: În familie există raporturi armonioase, de înțelegere între părinți și între părinți și copii, raporturi punctate de conflicte mici și trecătoare.

Condițiile de viață și de muncă ale elevului: Condițiile de trai sunt satisfăcătoare; aceștia locuiesc într-un imobil cu 2 camere, într-una dintre camere stau cei doi copii, fiind dotată cu mobilier corespunzător, cu multe jocuri și jucării, iar salariile părinților sunt acceptabile.

DATE DESPRE ELEV:

Conduita la lecții și în colectivul clasei:

1. *Participarea la lecții:* în timpul orelor participă numai când este solicitat, este liniștit, parcă e absent și repetă numai în urma observațiilor repetate;
2. *Disciplina la lecții:* la ore este nereceptiv la cerințe; rareori își antrenează colegii în abateri;
3. *Participare la viața colectivului clasei:* Se sustrage de la activități, în special de la cele extrașcolare; lucrează din obligații;
4. *Aprecieri ale colectivului de elevi:* colegii îl consideră egoist, deoarece este preocupat mai mult de sine.

Procese intelectuale și stilul de muncă:

1. *Nivelul de inteligență:* mediu, nu se evidențiază prin spirit de cercetare sau cooperare la lecții
2. *Percepția:* spiritul de observație: este bun, însă lipsit de interes
3. *Atenția:* deține capacitate de concentrare în timpul lecțiilor, dar pentru puțin timp; productivitatea la lecții este joasă
4. *Memoria:* volumul mic, viteza lentă

Memoria mecanică: la nevoie, memoria logică: absentă

Memoria de scurtă durată: prezentă, memoria de lungă durată: absent

5. *Gândirea*: nu este dezvoltată suficient, nu se stăruie să gândească de sine stătător, din această cauză având un nivel mediu, spre minim la învățătură
6. *Limbaajul*: vocabular redus, exprimare incorectă, anevoioasă
7. *Imaginația și creativitatea*: lipsește, capacitatea creativă de nivel redus
8. *Motivația*: total dezinteresat de școală
9. *Stilul de muncă*: dezorganizat, copiază temele în clasă de la colegii lui sau așteaptă să i le facă părinții, are mari lacune în cunoștințe, nu lucrează sistematic, studiază doar pentru a primi note de trecere, este leneș

Trăsături de personalitate:

1. *Tipul dominant de temperament*: este un elev extravertit, deschis și sociabil doar cu persoanele care îi sunt pe plac, câteodată este impulsiv, energic, capabil de concentrare doar pe activitățile lui preferate
2. *Emotivitatea*: este mai degrabă nepăsător decât timid
3. *Trăsături dominante de caracter*:
 - *Pozitive*: hotărâre, încrezător în forțele proprii, dornic de afirmare doar în alte grupuri decât la școală
 - *Negative*: neîncredere, indiferență, lipsa inițiativei, nepunctualitate
4. *Interese, înclinații, aptitudini deosebite*: îi place fotbalul și are înclinații tehnice

ISTORICUL EVOLUȚIEI PROBLEMEI:

Părinții sunt ocupați cu serviciile lor, iar elevul a profitat de lipsa de interes a acestora pentru evoluția sa școlară și ca urmare a început să manifeste tulburări de comportament și de învățătură.

DESCOPERIREA CAUZELOR GENERATOARE:

Adrian este un elev dezvoltat sănătos, un copil cu potențial, dar nu este valorificat așa cum ar trebui; știe să se facă plăcut doar cu cine vrea și socializează doar cu cine îi este pe plac; în ceea ce privește materia școlară este total dezinteresat, din această cauză are un nivel mediu, spre minim la învățătură și numeroase absențe nemotivate. Îi place foarte mult să joace fotbal și își dorește ca, după terminarea școlii, să continue la un liceu sportiv.

ANALIZA DATELOR ȘI STABILIREA IPOTEZELOR

- ❖ Indiferența lui Adrian față de școală este clară, iar problemele lui în legătură cu terminarea activităților la școală, cu absentarea nemotivată la ore, pun în lumină problema motivației;
- ❖ Dacă va avea un număr mai mare de probe orale și va fi încurajat să le rezolve în timp util, el constată că va reuși în ciuda problemelor sale.

Proгноza de dezvoltare a elevului: acesta va reuși să-și dezvolte potențialul, doar dacă:

- părinții l-ar susține și s-ar implica mai mult timp în educația și în activitățile lui
- s-ar preocupa și ar persevera în pregătirea școlară la toate disciplinele de studiu pentru a-și atinge scopul propus.

CREAREA UNUI PROGRAM DE SCHIMBARE:

Fixarea obiectivelor:

Obiective pe termen lung

1. Adrian va frecventa regulat toate orele și va fi atent pe parcursul acestora.
2. La școală va lua parte la discuțiile structurate și nestructurate cu toți colegii, indiferent dacă îi sunt sau nu pe plac.
3. Activitățile scrise vor fi terminate în timp util.

Obiective pe termen scurt

1. Va fi implicat în toate activitățile clasei și își va exprima părerea la toate discuțiile din clasă alături de colegii săi.
2. I se vor da sarcini precise, fiind implicat în diverse acțiuni, pentru a fi responsabilizat.

Metode și strategii:

Pentru a avea rezultate pozitive în realizarea programului de schimbare, trebuie concepute și puse în practică o serie de metode de lucru coerente și eficiente. Totodată, trebuie păstrată legătura atât cu consilierul școlii, cât și cu familia, pentru a avea un procent de 100% în ceea ce privește

prezența lui la școală. Cu această ocazie, Adrian va avea posibilitatea de a-și îmbunătăți aptitudinile în situațiile în care va trebui să interacționeze cu colegii lui prin implicarea în toate activitățile solicitate de către profesorii de la clasă, dar și să-și mărească încrederea în sine prin responsabilizarea sa în diverse competiții, activități individuale, teme în clasă și pentru acasă.

APLICAREA PROGRAMULUI DE SCHIMBARE:

Prin aplicarea programului de schimbare, Adrian s-a conformat în ceea ce privește atingerea obiectivelor pe termen scurt:

1. Adrian a fost implicat în fiecare zi în activitățile clasei de către doamna dirigintă, care l-a ajutat prin diverse exerciții, jocuri să participe și să-și exprime părerea la toate discuțiile din clasă alături de colegii săi. Toate strategiile, jocurile propuse de către doamna dirigintă au rolul de a-l implica, de a-l face să participe sau să răspundă spontan la discuțiile din clasă. Profesorii de la clasă vor fi mai exigenți în ce privesc temele scrise.

2. În timpul activităților de grup, Adrian va fi implicat și responsabilizat cu diferite sarcini, va dirija sau coordona jocuri, activități, după o consultare cu doamna dirigintă care îi va spune ce trebuie să facă în rolul respectiv.

Totodată, Adrian va avea ca responsabilitate în cadrul grupului curățenia clasei, va trebui să răspundă zilnic de creta și buretele pentru tablă.

Ședințele de consiliere vor fi susținute o dată pe săptămână în cabinetul școlar, iar o dată pe lună va participa și mama lui Adrian.

EVALUAREA PROGRAMULUI DE SCHIMBARE:

La interval de două săptămâni, apoi la o lună de la prima întâlnire au avut loc ședințe cu Adrian, mama lui și consilierul școlar.

Obiectivele pe termen scurt au fost realizate și se observă progrese rapide în relațiile spontane ale lui Adrian cu alte persoane. Nu mai absentează de la ore, dar este recomandat să fie supravegheat în continuare.

După perioada de două săptămâni a obiectivelor pe termen scurt, Adrian a început să participe în clasă din ce în ce mai mult, fiind din ce în ce mai activ.

Atunci când a început să participe spontan, el a încercat să afle până unde putea merge (întârzia, dădea răspunsuri nepotrivite, vorbea neîntrebat, vorbea în timpul orei cu alți colegi, deranjând ora și se purta la fel ca înainte). Dialogul lui Adrian cu consilierul școlar și cu doamna dirigintă au arătat că acest comportament reflectă siguranța crescută a copilului și încrederea sa în relațiile cu ceilalți.

REZOLVAREA PROBLEMEI:

Doamna dirigintă consideră că acest comportament este pozitiv și ar trebui să aibă o atitudine cât mai flexibilă. La sfârșitul primei luni, acest comportament nu ridicase probleme deosebite în clasă. Randamentul lui Adrian la învățătură a crescut, dar s-a impus și în continuare ajutorul doamnei diriginte, prin program de lucru suplimentar printr-o ședință de o oră pe săptămână în afara orelor de clasă.

Mama continuă să întâmpine dificultăți în impunerea unor limite acasă, deși recunoaște că Adrian depune mai mult efort pentru a colabora.

CONCLUZII:

Atitudinea lui Adrian, dorința lui de a epata prin comportamentul agresiv atât verbal, cât și fizic se datorează lipsei de comunicare atât cu mama, cât și cu tatăl. Îi este teamă să-și facă prieteni, să se atașeze emoțional de o altă persoană și de aici dificultatea lui de a relaționa cu colegii.

Consilierul școlar și doamna dirigintă vor aplica în continuare tehnici experimentale pentru a ameliora starea de dezinteres față de școală a lui Adrian.

Program educațional de consiliere pentru reducerea agresivității elevilor cu CES

Prof. Culidiuc Militina Cleopatra, CSEI "Sf. Andrei", Gura Humorului

Evaluarea agresivității este un proces complex care implică utilizarea mai multor tehnici și instrumente pentru a obține o înțelegere cuprinzătoare a comportamentului agresiv al elevilor. Evaluarea agresivității este esențială pentru a identifica cauzele și factorii care contribuie la comportamentul agresiv, precum și pentru a ghida intervențiile adecvate și personalizate.

În activitatea de consiliere a elevilor cu CES, profesorul psihopedagog poate evalua agresivitatea elevilor prin mai multe căi:

- discuții detaliate cu elevii în cauză, cu părinții și cu profesorii acestora pentru a obține informații esențiale despre istoricul comportamentelor agresive. În timpul discuțiilor, se pot explora motivele comportamentului agresiv, frecvența și severitatea episoadelor agresive, factorii declanșatori și consecințele acestor comportamente.
- observațiile directe ale comportamentului agresiv oferă informații detaliate despre contextul și circumstanțele în care se manifestă agresivitatea. Observațiile pot fi făcute în timpul activităților școlare și extrașcolare în contexte de învățare formală și nonformală.
- aplicarea chestionarelor și scalelor standardizate pentru evaluarea agresivității, care pot fi administrate direct elevilor sau celor care îi cunosc mai bine comportamentul. Aceste instrumente pot evalua diferite aspecte ale agresivității, cum ar fi impulsivitatea, furia, agresivitatea verbală sau fizică etc.
- utilizarea rezultatelor evaluărilor obținute de elevi la testele de personalitate sau la evaluările cognitive pentru a obține informații suplimentare despre trăsăturile individuale și funcționarea psihologică a elevului.
- evaluarea contextului social, familial, școlar în care se manifestă agresivitatea, identificarea factorilor de stres, relațiile disfuncționale, experiențele traumatice sau alți factori de mediu ce pot influența comportamentul agresiv al elevului.
- colaborare interdisciplinară în evaluarea agresivității poate fi necesară și implică o abordare în colaborare cu psihologi, consilieri școlari, pediatri, psihiatri sau alți profesioniști pentru a obține o înțelegere cuprinzătoare a problemei.

Evaluarea agresivității este un demers personalizat în funcție de nevoile și circumstanțele individuale ale elevului evaluat, se realizează folosind mai multe tehnici și surse de informare pentru a obține o imagine clară și completă a comportamentului agresiv și a factorilor care îl influențează.

Agresivitatea la elevii cu CES (cerințe educaționale speciale) poate fi o problemă complexă, iar gestionarea acesteia necesită o abordare individualizată și sensibilă. CES-ul acoperă o gamă largă de condiții, cum ar fi autismul, tulburările de învățare, tulburările de comportament, ADHD (tulburare de deficit de atenție și hiperactivitate), dizabilitățile intelectuale etc. iar agresivitatea poate fi o manifestare a dificultăților acestor elevi în reglarea emoțiilor și în interacțiunea socială.

Gestionarea agresivității la elevii cu CES este un demers ce trebuie condus cu atenție pentru a decela exact problematica ce ține de sfera particularităților de dezvoltare a fiecărui elev în parte și se realizează având în vedere câteva aspecte cheie:

1. Evaluarea și înțelegerea cauzelor

Evaluarea comprehensivă urmărește înțelegerea motivelor specifice ale agresivității la fiecare elev cu CES. (Se folosesc: observații directe, evaluări psihologice, interviuri cu elevul și părinții sau tutorii.)

Identificarea factorilor declanșatori care duc la producerea comportamentului agresiv va ghida intervenția ulterioară. (Posibili factori: dificultăți în comunicare, frustrare legată de cerințele școlare, suprasolicitare senzorială sau anxietate socială, etc.)

2. Dezvoltarea abilităților de reglare emoțională

Elevii cu CES au nevoie de instruire explicită și practică în vederea dezvoltării abilităților de reglare emoțională și gestionare a stresului astfel încât să aibă la dispoziție modalități alternative de a face față emoțiilor intense. (Elevii vor învăța tehnici de calmare cum ar fi: respirația profundă sau vizualizarea pentru a-și putea regla reacțiile emoționale în situații stresante.)

3. Adaptarea mediului de învățare și a strategiilor educaționale

Utilizarea planurilor individualizate de învățare care să țină cont de nevoile și stilurile de învățare ale elevilor cu CES vor reduce semnificativ frustrarea și agresivitatea asociată. (Se recomandă un mediu structurat și predictibil, adică un mediu școlar stabil, cu rutine clare și așteptări bine definite, pentru a reduce anxietatea și pentru a promova comportamentele pozitive.)

4. Comunicare și colaborare între profesori, părinți și specialiști

Colaborare interdisciplinară presupune ca toate cadrele didactice, consilierii școlari, părinții și alți specialiști să lucreze împreună pentru a dezvolta și implementa strategii eficiente de gestionare a comportamentului. Utilizarea comunicării deschise și constante între toți cei implicați în educația elevului contribuie la o abordare coerentă și eficientă în gestionarea agresivității.

5. Intervenții și strategii individualizate

Terapia individuală sau de grup poate fi benefică pentru elevii cu CES care manifestă agresivitate, oferindu-le un spațiu sigur pentru a explora și a regla emoțiile. În scopul promovării comportamentelor non-agresive se utilizează intervenții comportamentale pozitive apelând la tehnici bazate pe recompense și întărire pozitive.

6. Monitorizare și ajustare constantă

Pe tot parcursul intervențiilor terapeutice este necesar să se monitorizeze îndeaproape progresul elevilor și să se ajusteze intervențiile în funcție de nevoile lor schimbătoare.

Gestionarea agresivității la elevii cu CES necesită o abordare integrată și empatică, care să abordeze cauzele subiacente ale comportamentului agresiv și să promoveze dezvoltarea abilităților sociale și emoționale. Consilierea și colaborarea strânsă între profesori, părinți și specialiști în educație specială joacă un rol crucial în facilitarea progresului și succesului elevilor cu CES.

Model generic de program de reducere a agresivității în cazul elevilor cu CES de la școala profesională

Scopul Programului:

Reducerea comportamentului agresiv la elevii adolescenți cu CES prin dezvoltarea abilităților de reglare emoțională și gestionare a stresului.

Obiective Specifice:

- Identificarea factorilor declanșatori ai agresivității și a emoțiilor asociate.
- Învățarea tehnicilor de reglare a emoțiilor și de calmare în situații tensionate.
- Dezvoltarea abilităților de comunicare și rezolvare a conflictelor.
- Promovarea stimei de sine și a relațiilor sănătoase în cadrul școlii și al comunității.

Planul Ședințelor:

Ședința 1: Evaluare inițială și stabilirea obiectivelor

Introducere în program și stabilirea așteptărilor.

Evaluarea inițială a comportamentului agresiv și a factorilor declanșatori.

Stabilirea obiectivelor individuale pentru fiecare elev.

Ședința 2: Conștientizarea emoțiilor

Identificarea și înțelegerea diferitelor emoții.

Exerciții practice de recunoaștere a emoțiilor.

Rolul conștientizării emoționale în gestionarea comportamentului agresiv.

Ședința 3: Tehnici de reglare a emoțiilor

Învățarea tehnicilor de respirație conștientă și de relaxare musculară.

Exerciții practice de reglare a stresului și a anxietății.

Dezvoltarea unui „kit de calmare” personalizat pentru fiecare elev.

Ședința 4: Comunicare și abilități sociale

Abilități de comunicare eficientă și exprimare a emoțiilor.

Exerciții de rol-play pentru rezolvarea conflictelor în mod constructiv.

Promovarea empatiei și a perspectivei celuilalt în relațiile interpersonale.

Ședința 5: Gestionarea conflictelor

Strategii practice de gestionare a situațiilor conflictuale.

Identificarea soluțiilor alternative în timpul conflictelor.

Exerciții de rezolvare a problemelor în echipă.

Ședința 6: Consolidarea abilităților și planul de acțiune

Revizuirea progresului și a rezultatelor obținute.

Dezvoltarea unor planuri de acțiune individualizate pentru gestionarea viitoare a comportamentului agresiv.

Evaluarea finală a programului și pregătirea pentru continuarea suportului și intervențiilor necesare.

Metode și Resurse:

Utilizarea tehnologiilor moderne pentru suportul și supravegherea continuă a elevilor.

Implicarea părinților și a cadrelor didactice în monitorizarea și sprijinirea progresului elevilor.

Observații:

Este esențial să se adapteze planul în funcție de nevoile și capacitățile individuale ale elevilor cu CES.

Monitorizarea constantă și evaluarea progresului sunt cheia succesului în reducerea agresivității și îmbunătățirea bunăstării elevilor.

Acest plan de ședințe este flexibil și poate fi ajustat în funcție de specificul grupului de elevi și de obiectivele stabilite pentru fiecare elev în parte astfel încât să se obțină rezultate semnificative în ceea ce privește gestionarea agresivității la elevii cu CES și promovarea empatiei în cadrul comunității școlare.

Bibliografie:

Ciorbea I. și alții- Evaluarea psihologică aplicată, Ed. Trei, București, 2015

https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/78-89_1.pdf

Importanța consilierii școlare în terapia limbajului

Prof. Psihopedagog Dan Simona
Prof. Psihopedagog Ajtay Szidonia
Liceul Tehnologic Special Dej, jud. Cluj

Terapia limbajului reprezintă ansamblul de măsuri și tehnici utilizate de către specialiști pentru recuperarea tulburărilor de limbaj și comunicare, aici intrând exerciții de articulare a sunetelor, exerciții de pronunție și alte tehnici de intervenție alese în funcție de tipul de tulburare de vorbire sau de limbaj.

Tulburările de limbaj se referă la deficiențele de înțelegere și exprimare orală, de scriere și citire, dar și de articulare. Dificultățile cele mai frecvente în însușirea și formarea limbajului sunt: retardul de

limbaj, dislaliile de diverse etiologii, bîlbăiala (logonevroza) și dificultățile în însușirea scris-cititului.

În multe cazuri copiii cu tulburări de limbaj prezintă tulburări și în alte arii de dezvoltare: emoționale, comportamentale sau sociale. Relația de cauzalitate care apare între tulburarea de vorbire și alte tulburări nu este întotdeauna conștientizată de către adulții din mediul apropiat al copilului. În momentul în care copilul conștientizează existența unui defect de vorbire poate să reacționeze în diferite moduri.

Consilierea în cadrul terapiei tulburărilor de limbaj poate fi de două feluri: educațională și psihologică.

Consilierea educațională urmărește depășirea unor probleme precum: lipsa de motivație și voință, lenea, refuzul de a participa activ și afectiv la activitățile logopedice / educaționale, iar consilierea psihologică se utilizează în cazul copiilor care pe lângă tulburarea de limbaj dezvoltă și alte tipuri de tulburări- emoționale, comportamentale, etc.

În urma activităților de consiliere copilul trebuie să înțeleagă faptul că :

- deficiența lor de vorbire se poate corecta
- nu este ceva care trebuie să determine să se izoleze de ceilalți copii
- prin astfel de situații au mai trecut și alți copii
- nimeni nu este perfect, toți avem atât calități, cât și defecte
- momentele dificile pot fi depășite prin voință și perseverență

Aplicațiile terapeutice desfășurate în cadrul activităților de consiliere trebuie să se bazeze pe metode cum ar fi poveștile terapeutice, jocurile de rol, desenele, construcții de materiale, colaje, etc.

Exemple de activități de consiliere

Activitatea 1 ” Balonul vorbăreț”

Obiective:

- creșterea stimei de sine
- creșterea motivației de a participa la dialoguri

Materiale:

- fișă de lucru ” Balonul”
- foarfeci
- carioci, creioane colorate

Desfășurare:

Poate fi realizată fie individual sau în grup și are rolul de a sprijini reguli de comunicare în timpul interacțiunii cu alte persoane.

Copilul primește o foaie de hârtie pe care este desenat un balon înșuflețit balonul prin desenarea trăsăturilor faciale, punându-se accent pe

Balonul este decupat apoi primește un nume

Se lipește balonul pe tablă / perete și copilul trebuie ” să-l înviora”

Exemplu de reguli de comunicare:

- vorbim rar și nu ne grăbim
- când vorbim deschidem gura larg și lăsăm cuvintele să iasă din gură pentru a nu fi nevoiți să repetăm ceea ce am spus

Se oferă copilului pe tot parcursul jocului feedback pozitiv

La final copilul ascultă foarte atent ceea ce balonul îi spune (ce trebuie să se întâmple când interacționează cu alții) și apoi trebuie să verbalizeze dorințele balonului.

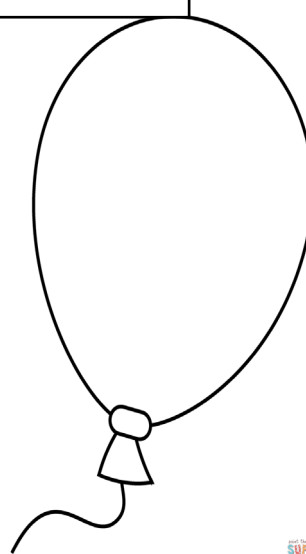
Activitatea 2 ” Continuă afirmația....”

Obiective:

- schimbarea comportamentelor opozante / agresive în unele adaptabile
- lexia expresivă și conștientă a afirmațiilor

Materiale:

Fișă de lucru ” Balonul”

- fișă de lucru cu afirmațiile
- creioane de scris

Desfășurare:

Poate fi realizată fie individual sau în grup și are scopul de a ajuta copii să -și modifice comportamentele și cognițiile opozante / agresive în unele adaptabile

Elevul primește o fișă de lucru care conține un set de afirmații pe care el trebuie să le citească și apoi să le completeze.

Setul de afirmații are la bază situații din viața de zi cu zi și probleme emoționale generate de tulburarea de limbaj

Fiecare afirmație conține după conjuncția ”dar” un indiciu care îl ajută pe elev să găsească răspunsul dorit.

Propozițiile sunt realizate ținându-se cont de problema cu care elevul se confruntă, particularitățile lui, etc.

Fișă de lucru

1. M-a certat doamna învățătoare pentru că nu am vrut să citesc lecția, dar.....(data viitoare voi asculta de ea).
2. Am greșit exercițiul, dar(voi fi mai atent)
3. Sunt supărat că nu am vorbit destul de corect, dar.....(mă voi strădui să mă corectez)
4. L-am lovit pe colegul meu pentru că m-a enervat, dar.....(mâine îmi voi cere scuze)
5. Nu am vrut să merg la cabinet , dar.....(știu că e spre binele meu)
6. Am supărat-o pe mama pentru că am vorbit urât, dar.....(încerc să nu se mai repete)
7. M-am jucat toată ziua pe telefon și nu mi-am făcut temele, dar.....(promit să încerc să respect un program)
8. Nu am repetat acasă exercițiile primite de la logoped, dar.....(încerc să exersezi data viitoare)

Activitatea 3 Fețele clovnului

Obiective:

- facilitarea exprimării emoționale
- diminuarea stărilor afective negative care duc la izolare socială

Materiale

- fișă de lucru ” Clovnul”
- creioane colorate / carioci

Desfășurare

Se discută pe baza fișei de lucru ” Clovnul” - Ce vedem în această imagine?

- Ai văzut / întâlni vreodată un clovn?

- Ce crezi că face un clovn?

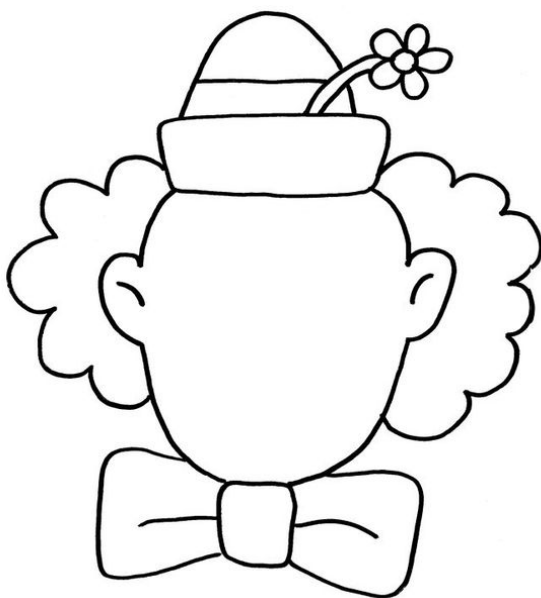
Se explică copilului faptul că, clovnul din imagine este unul special , are o problemă de vorbire care îl deranjează și îl determină să se izoleze. Când își pune masca , clovnul nostru își schimbă dispoziția și apare vesel / zâmbitor ne mai gândindu-se la problema lui de vorbire, dar în momentul în care își șterge machiajul de pe față problema lui de vorbire re apare în gândurile lui .

Copilul desenează apoi, expresia emoțională a clovnului în momentul în care acesta se gândește la problema lui de vorbire

Discuții pe baza desenului realizat în urma cărora se oferă soluții eficiente referitoare la diminuarea stărilor afective negative

Te simți vreodată binedispus / fericit? Când? Cum te manifesti? Dar când te simți trist? Cum te simți în momentul în care realizezi că nu vorbești corect? Ce poți face pentru a te simți bine?

Fișă de lucru ” Clovnul”

Bibliografie

Bodea Hațegan, C., Terapia tulburărilor de limbaj. Structuri deschise., Editura Trei, București, 2016
Drugaș I., Hărdălău L., Psihologia și logopedia în practica școlară., Editura Primus, Oradea, 2011
Drugaș I., Hărdălău L., Logopedie prin jocuri și exerciții., Editura Primus, Oradea, 2010
CJRAE Cluj ., Manual de consiliere școlară., Editura Risoprint, Cluj Napoca, 2015

Necesitatea abordării unui plan de intervenție la limba engleză pentru elevii cu CES

Prof. Adela Diaconu
Școala Gimnazială „Anton Pann”, Craiova, Dolj

Planul de intervenție personalizat rămâne principalul instrument de lucru al profesorului itinerant/ de sprijin și ar trebui extins și la nivelul învățământului de masă sub forma unui plan educațional de grup la aceeași clasă sau disciplină de studiu, pentru elevii care prezintă întârzieri în parcurgerea materiei.

Prima etapă a unui program de intervenție personalizat constă în elaborarea obiectivelor învățării, care sunt mai specifice și mai precise decât scopurile. Fiecare acțiune face obiectul enunțului unui obiectiv. Un enunț al obiectivului învățării conține descrierea comportamentului reprezentativ al achiziției vizate, descrierea condițiilor de realizare a comportamentului, pragul minim de reușită pe scara achizițiilor.

La limba engleză, este important de a-i implica pe toți în mod egal, de a preda limba engleză cu ajutorul mijloacelor interactive, ce implică idei simple, dar foarte importante. Elevii cu CES, în primul rând, ar trebui să se știe că sunt elevi fără etichete, elevi cu personalitate, fiecare din ei fiind diferiți.

Primordială este cunoașterea personalității acestuia. De aceea, consider oportună crearea unui plan de intervenție și mai jos las un model pentru un elev de clasa a VI-a.

Numele și prenumele beneficiarului B. G.

Data și locul nașterii 14.05.2007 Roma, Italia

Domiciliul Craiova, jud Dolj

Școala / instituția Școala Gimnazială „Anton Pann”, Craiova

Clasa a VI a FR

Echipa de lucru Prof. itinerant și de sprijin,

Prof. Limba engleză Adela Diaconu

Problemele cu care se confruntă copilul/ elevul /tânărul (rezultatele evaluării complexe)

Priorități pentru perioada 2023-2024 : Formarea capacității de exprimare orală și scrisă

Competențe

1.1. Identificarea informațiilor esențiale din fragmente scurte înregistrate, referitoare la aspecte cotidiene previzibile, atunci când se vorbește rar și clar

2.1. Realizarea unei expunerii scurte, exersate, asupra unui subiect familiar

4.1. Completarea unui formular cu informații de identificare (educație, interese, competențe)

Identificarea informațiilor necesare din liste sau din texte funcționale simple (pliante, meniuri, orare, reclame)

Conținuturi urmărite

- a saluta/răspunde la salutul familiar a prezenta pe cineva (nume) a localiza (aici, acolo, stânga, dreapta) a cere un obiect din universul imediat (Expressing habits, routines vs. temporary actions, Lifestyle, Family members)

- Relatarea/ raportarea unei activități pe baza unui plan / pregătirii prealabile Connecting ideas, giving explanations - Connectors; Expressing details - Time, Place, Manner Adverbs

- vizionarea unui fragment dintr-un desen animat fără subtitrare și oferirea de răspunsuri la întrebări simple.

- folosirea unui document audio-video autentic și simplu ca punct de plecare a unei activități/ a unui proiect. Expressing past habits - Used to; Expressing agreement and disagreement - Tag Questions

Structura programului de intervenție personalizat

Metode și mijloace de realizare	Perioada de intervenție	Criterii minime de apreciere a progresului	Metode și instrumente de evaluare
Abordare ludică Fișe, folosirea nonverbalului pentru înțelegerea conceptelor, Exerciții de tipul Expressing habits, routines vs. temporary actions, annoying habits, making plans - The Present Tense Simple vs. The Present Tense Continuous	M1-5	- selectarea unei imagini dintr-un set, pentru a indica despre ce este vorba în mesaj - oferirea de răspunsuri la întrebarea: „Despre ce este vorba (în acest fragment de poveste)?" - formularea unor răspunsuri la întrebări despre conținutul unui mesaj/text scurt audiat - observarea, recunoașterea, executarea unor comenzi simple (privește, ascultă, fii atent)	Probe orale și practice
-manualul -fișe de lucru	M1-5	Formularea de întrebări și răspunsuri pentru a afla / oferi detalii de identificare (nume,	Probe orale și practice

		ocupație, vârstă, hobby)	
-manualul -fise de lucru	M5	Completarea unui text lacunar cu cuvinte lipsa. Realizeaza descrieri simple ale unor imagini folosind suport scris si vizual.	Probe orale și practice

Evaluarea periodică

- ☐ Competențe dobândite
- ☐ Dificultăți întâmpinate
- ☐ Metode cu impact ridicat:

-pozitiv
- negative

Revizuirea programului de intervenție educațional-terapeutică (în funcție de rezultatele evaluărilor periodice)

În urma evaluării intermediare vor fi redefinite unele obiective și proiectate noi conținuturi în vederea sistematizării cunoștințelor, consolidării priceperilor și deprinderilor însușite.

Recomandări particulare

Rolul și modul de implicare a părinților în program

- monitorizează sistematic efectuarea temelor pentru acasă
- manifestă o atitudine pozitivă față de activitatea școlară

Bibliografie:

1. Șișova, L., Tatiana. *Probleme și dificultăți în educarea copiilor*. Ed. Sophia, București
 2. Hussar, Elena, Stan, Gabriel. *Pedagogia diversității și dificultățile de învățare*. Ed. Casa Corpului Didactic, Bacău, 2011
- <https://eduform.snsr.ro/baza-de-date-online-cu-bune-practici-pentru-educatie-incluziva-de-calitate/importanta-planului-de-interventie-personalizat-pip>

NEVOILE COPILULUI CU CERINȚE EDUCATIVE SPECIALE (C.E.S.) STUDIU DE CAZ

Prof. Marinela DUTCOVICI
Prof. Simona PAMPARĂU
G.P.P. „Prichindel” – Suceava

I. Date personale

1. Numele și prenumele O. Angelo
2. Locul și data nașterii Suceava 22.03.2014
3. Domiciliu...

II. Date privind starea de sănătate:

1. Caracteristici ale dezvoltării fizice
- este bine dezvoltat din punct de vedere fizic
 2. Îmbolnăviri:
 - a. anterioare intrării în grădiniță
 - b. pe parcursul școlarizării- pneumonii repetate
 3. deficiențe, nevoi speciale (senzoriale, motorii)- dislalie complexă(poliformă)
- Angelo pronunță foarte greu sunetele (în majoritate), ceea ce îi dă o stare de timiditate acum la grupa mijlocie, iar la grupa mică se manifesta mai agresiv, datorită incapacității de a se exprima.

STABILIREA NEVOILOR SPECIFICE

- ☐ Nevoia de pronunțare corectă a sunetelor pentru a fi la fel ca și ceilalți copii;
- ☐ Nevoia de exprimare corectă (în propoziții) pentru a putea să-și exprime ideile, să povestească, pentru a putea să se înțeleagă cu cei din jurul său;
- ☐ Nevoia de socializare, de integrare într-un grup pentru a stabili relații de prietenie cu ceilalți copii (pentru că Angelo nu are prieteni foarte mulți), poate a nu se considera „altfel”;
- ☐ Nevoia de comunicare – legată de celelalte nevoi, pentru că trebuie să-și învingă timiditatea și să comunice prin cuvânt, pentru a fi înțeles mai bine;
- ☐ Nevoia de a învăța – o bună exprimare și comunicare este legată de capacitățile intelectuale ale lui Angelo, care și le poate dovedi în mare parte și printr-un limbaj corespunzător;
- ☐ Nevoia de afecțiune - Angelo are nevoie să fie iubit, în ciuda tulburării pe care o are;
- ☐ Nevoia de o imagine de sine mai bună pentru a-și învinge reținerea a de orice activitate, timiditatea, de a căpăta încredere în forțele proprii și a participa, astfel, activ la orice activitate realizată în grădiniță, dar și în familie

PLAN DE INTERVENȚII

(obiective de realizat de către copil și acțiuni ce trebuie urmate pentru realizarea obiectivelor)

În realizarea acestui plan educatoarea trebuie să pună accent pe continuitatea activităților de la grădiniță în familie și pe o implicare mai are a familiei în realizarea obiectivelor.

Obiectiv I – să pronunțe corect sunetele;

Activități specifice

- ☐ Exerciții pentru gimnastica buzelor
- ☐ Exerciții pentru gimnastica obrazilor
- ☐ Gimnastica limbii:
- ☐ Gimnastica maxilarelor:
- ☐ Jocuri exercițiu:
- ☐ Exerciții de pronunțare a sunetelor „r”, „l”, „s”, „z”, „ș”, „j”, „c”, „b”, „m” .
- ☐ Exerciții – frământări de limbă
- ☐ Exerciții pentru corectarea auzului fonematic
- „Chemăm pisica”, „Zi ca mine”, „Să nu speriem păsările”, „Ce ai auzit?”
- ☐ Imitarea onomatopeelor
- ☐ Jocuri, exerciții de emiteră „Șuieră ca mine”, „Cine șuieră mai tare”, etc.
- ☐ Exerciții cu logopedul săptămânal
- ☐ Aceste exerciții se pot face în orice moment liber al educatoarei (în special dimineața) și la începutul activităților de dezvoltare și educare a limbajului.

Obiectiv II – să se exprime corect în propoziții;

Obiectiv III – să povestească în propoziții scurte;

Activități specifice acestor obiective

- ☐ Jocuri didactice (denumire de obiecte, pronunțarea cuvintelor)
- „Ce este”, „Cine trimite cadoul” „Cine a venit” „Cine face așa” „Ce ne-a adus Moș Crăciun?”, etc.
- ☐ Jocuri didactice (formulare de propoziții) „Spune ce face?” „Repetă după mine” „Completează ce lipsește”
- ☐ Jocuri didactice (despărțire în silabe) „Jocul silabelor” „Câte silabe are?”, etc.
- ☐ Jocuri – exercițiu – citire de imagini „Hai să spunem o poveste” „Ce vezi în imagine?” „Ce obiect este acesta?” „Să citim imaginile din această carte”
- ☐ Activități de lectură după imagini cu teme diferite
- Ex. „Familia mea”, „La magazin”, „O plimbare cu trenul”, etc.
- ☐ Activități de convorbire cu teme diferite
- Ex. „Cine e prietenul tău”, „Cu ți-ai petrecut vacanța”, „Ce știi despre ...”
- ☐ Activități de memorizare cu teme diferite
- „Florile îi sunt surori” „Prietenii curățeniei”, etc.
- ☐ Corectarea pronunției într-un mod obișnuit, în orice moment al zilei, pentru a nu stresa în legătură cu tulburarea sa.

Obiectiv IV – să relaționeze cu ceilalți copii; integrându-se mai bine în grupă

Activități specifice

- ☐ Participarea la jocuri de rol („De-a familia”, „De-a grădinița”, „De-a doctorul”, „De-a trenul”, etc.) în care să aibă un rol principal
- ☐ Participarea la activitatea „Și noi muncim”
- lucru în echipă (de serviciu pe săptămână)
- ☐ Participarea ca ajutor al educatoarei la toate activitățile grupei, transmiterea de sarcini copiilor;
- ☐ Participarea la Jocuri de construcții;
- ☐ Realizarea de activități pe subgrupe, punându-se accent pe munca în echipă și responsabilizarea membrilor;
- ☐ Discuții ale educatoarei cu ceilalți copii din grupă pentru a-i face să-l înțeleagă pe Angelo și să nu-l evite în cadrul jocurilor;
- ☐ Activități cu toată grupa pentru a responsabiliza copiii în respectarea regulilor;
- ☐ Folosirea salutului și a formulelor de politețe cu orice prilej.

Obiectiv V – să comunice cu toți cei din jurul său;

Activități specifice

- ☐ Discuții libere cu orice subiect care îl interesează;
- ☐ Jocuri exercițiu, „Jocul întrebărilor” „Dacă aș fi”, etc.
– desfășurate în cadrul „Întâlniri de dimineață”
- ☐ Activități alese care să-i pună pe copii în situația de a-și exprima în public o părere, de a cânta în public;
- ☐ Discuții cu Angelo și cu familia sa, povestind ceea ce a făcut la cămin;
- ☐ Activități în care educatoarea să-l încurajeze să povestească, să comunice cu cei din jur.

Obiectiv VI – să precizeze sensul cuvintelor;

Obiectiv VII – să caracterizeze fenomene, obiecte, ființe, plante, animale, folosind cuvintele corespunzătoare;

- ☐ Activitățile din grădinița, care cer copilului o bună cunoaștere a limbii române, o folosire corespunzătoare a cuvintelor; (observări, știință, alfabetizare, artă);
 - ☐ Folosirea corespunzătoare a cuvintelor care definesc noțiuni, categorii de obiecte
- Ex. – jocuri didactice: „Spune cum este?”, „Ce face copilul”, „Roata legumelor, a fructelor”, etc. – acest lucru făcându-se în orice moment al zilei și nu neapărat planificat
- ☐ Verbalizarea oricărei acțiuni făcute.

Obiectiv VIII – să manifeste încredere în forțele proprii, în cei din jur (familie, cadre didactice), realizând că este iubit și nu este vina lui pentru această tulburare de vorbire;

- ☐ Discuții ale educatoarei cu copilul pentru a-l convinge, să se exprime liber, să se manifeste firesc și să persevereze în a exersa pronunția sunetelor și a cuvintelor;
- ☐ Convorbiri cu Angelo pentru a-l convinge să nu-i fie frică să vorbească și să comunice ce dorește, să întrebe dacă vrea să știe ceva;
- ☐ Discuții cu copiii din grupă pentru a avea un comportament apropiat față de Angelo, să vorbească cu el, să-l corecteze fără a-l crea disconfort afectiv;
- ☐ Discuții cu familia pentru a continua activitățile din cămin, repetând cu el orice cuvânt, vorbind clar tot timpul;
- ☐ Activități în care Angelo să aibă rolul principal, să conducă un joc, să coordoneze activitatea de la un centru.

Reguli ale comportamentului educatoarei pentru reușita planului de intervenție

- ☐ Să promoveze permanent spiritul de echipă;
- ☐ Să-l încurajeze pe Angelo în tot ceea ce face;
- ☐ Să ofere o definiție realistă a succesului și eșecului;
- ☐ Să-l recompenseze pe Angelo pentru fiecare succes și să fie alături de el la un eșec;
- ☐ Să insiste că exercițiile de logopedie să fie făcute în continuare și de specialist;
- ☐ Să evite pedepsele;
- ☐ Să-l corecteze permanent, fără a insista foarte mult, ajutându-l pe Angelo să treacă mai repede peste această corectare;

- ☐ Să vorbească clar și rar tot timpul;
- ☐ Să-i arate și să-i dovedească lui Angelo că este iubit și apreciat în fiecare moment petrecut la cămin;
- ☐ Să țină cont de abilitățile copilului : cognitive, afective, interactive.

Bibliografie :

Albu A., Albu C., Asistența psihopedagogică și medicală a copilului deficient fizic, Ed.Polirom, Iași, 2000

Băban, A., Consiliere psihopedagogică. Ghid metodologic pentru orele de dirigenție și consiliere, Cluj-Napoca, 2001

VALORIFICAREA STAKEHOLDERILOR ÎN PREVENIREA ȘI COMBATEREA ABANDONULUI ȘCOLAR

**Profesor învățământ primar: Enache Mădălina
Școala Gimnazială „I.L.Caragiale”, Pitești**

Educația se bazează pe achizițiile psihologiei dezvoltării copilului și vizează cultivarea tuturor calităților potențiale ale acestuia. Dezvoltarea fiecărei persoane se realizează diferit și într-un ritm propriu, fapt ce determină existența unor perioade critice individualizate de dezvoltare.

Cadrul didactic, în cel mai important rol al său, de stakeholder, transformă școala într-un mediu în care elevii se simt în siguranță și nu într-un loc de temut. Pentru a evita astfel de fenomene este foarte important să prevenim manifestările de orice gen, dar și să intervenim prompt atunci când , uneori prin intenții nevinovate, au loc astfel de comportamente producătoare de suferință. Având un rol hotărâtor, poate contribui la diminuarea acestui fenomen fie prin activități de informare, implicare și combatere a fenomenului.

Am încercat conștientizarea acestui fenomen de la această vârstă prin activități practice prin care elevii au fost puși în astfel de situații și am discutat căile prin care se poate ieși din acestea, prin acceptare a ceea ce ți se spune, devenind în timp o „frustrare” sau prin încercarea de a dovedi cât de puternic ești și cât de bine este să faci cunoscută intenția „răutăcioasă” a celuilalt și a lua măsuri pentru a fi stins acel conflict cât mai repede și fără consecințe. Odată informat, copilul va căpăta încredere în forțele sale și va ști cum să folosească tehnicile de gestionare corectă a situațiilor în care sunt victime ale unor astfel de persoane și de cele mai multe ori se va implica în prevenirea și combaterea unor astfel de fenomene, știind cum să acționeze.

Activitățile pe care le-am desfășurat s-au dorit a fi un mod de a educa altfel, de a încerca să îi învăț pe elevi să fie mai buni, mai toleranți, mai empatici, mai solidari față de problemele celor din jur. Pornind cu activități educative non-formale care le-au stârnit curiozitatea, inițial, apoi inițiativa, dorința de implicare și de participare „actorii” acestora au înțeles că dacă încalcă aceste drepturi se poate ajunge la povești triste , uneori cu un final neașteptat.

Punând copiii să joace diferite roluri, să simtă, chiar și în joacă, sub forma unui rol, ei înțeleg că respectarea acestor drepturi trebuie să devină obligație pentru fiecare. Fiecare a experimentat încălcarea unor drepturi, mai ales cel la educație, fiecare a văzut cât de ușor este să părăsești, dar, atunci când schimbi „rolul”, fiecare a putut să ne spună cum s-a simțit, ce trăiri, ce emoții îl încercau. Este un „experiment” ce poate fi încercat, ceea ce trăiește copilul în acele momente îl va determina să ceară ajutor celor implicați.

Arta stakeholderilor va fi dată de măiestria cu care intervin atunci când vede că se desfășoară astfel de situații, modul prin care manageriază o astfel de situație și cum reușește să prevină abandonul. De cele mai multe ori reușești dacă ești empatic, solidar și încerci să aduci la același numitor comun factorii decidenți implicați, coroborat cu luarea de pe umerii familiei a stresului

financiar în ceea ce privește ținerea în școală a unui copil. Acest lucru îl poți realiza prin desfășurarea unor târguri, expoziții cu vânzare, organizare de proiecte al căror scop este ajutorarea acestor copii , prin susținerea învățării cu materialele necesare desfășurării activităților didactice la clasă (obținerea unui set gratis de auxiliare, caiete, instrumente de scris, etc.).

Poate modul în care sunt educați să realizeze aceste activități, oferă viitorilor tineri o altă perspectivă asupra muncii, asupra meseriei pe care doresc să o urmeze, fără a le fi rușine de munca pe care o prestează. Poate seriozitatea cu care este tratată munca, le oferă șansa de reușită și posibilitatea de a excela în domeniul în care s-a pregătit, fără a le fi rușine și fără a considera „munca” o corvoadă.

Perspectivile pe care sistemul de învățământ le oferă , de cele mai multe ori, duc la cultivarea unor frustrări, la imposibilitatea de a avea un loc de muncă, deoarece calificarea obținută în cadrul fostelor școli profesionale sau de meserii a fost desființată, iar astăzi, toți tinerii doresc să fie șefi sau să se îmbogățească peste noapte, așa cum văd urmărind diferite persoane pe rețelele media, promovate de televiziuni ca indivizi care au învins sistemul și nu ca pe niște persoane care încalcă frecvent legile.

Sistemul românesc de învățământ va trebui să revină la liceele sau școlile profesionale, la o învățare asumată cum este învățarea prin descoperire care permite interacțiunea cu mediul și motivația explorării, ghidat fiind de către un stakeholder, alături de cultivarea respectului pentru meseria ce dorește s-o învețe și unde fiecare să-și găsească locul în societate indiferent de meseria pe care o urmează.

Procesul educațional planificat și realizat din perspectiva multiplelor inteligențe condiționează centrarea pe copil și individualizarea, facilitează interacțiunea cu lumea, asigură și susține succesul în autoexprimare, întărește imaginea de sine și sentimentul de siguranță. În cadrul unor activități care le-au surescitat interesul, aceștia participă activ, iar învățarea este asumată și continuă prin realizarea unor diferite postere, inventarea unor cântece, jocuri despre tema respectivă.

Toți elevii învață, dar sunt diferiți și trebuie valorificat fiecare stil de învățare, iar sarcina stakeholderului este de a folosi materiale și strategii de predare care să se adreseze fiecărui copil în funcție de capacitatea sa de învățare, deoarece tratarea diferită va face ca toți cei din clasă să aibă succes.

Respectul pe care îl au față de sine, dar și față de ceilalți va permite, să sperăm, într-un viitor mai bun, în care cei implicați nu discriminează fiindcă trebuie să fie empatici cu cei care trec prin astfel de încercări ale vieții.

„Niciodată nu judeca după aparențe!”

Bibliografie:

- 1.Cerghit, I., *Metode de învățământ*, (ediția aIII-a), E.D.P.,București, 1997
- 2.Cerghit, I., Cucos , *Pedagogia pentru examenele de definitivare și grade didactice*, Ed. Polirom, București, 2002
- 3.Chereja, Florica, *Dezvoltarea gândirii critice în învățământul primar*, Ed. Humanitas, București, 2004
- 4.Crețu, Elvira, *Pedagogia școlară pentru învățământul primar*, Ed. Aramis, București, 1999
- 5.Păiși - Lăzărescu, Mihaela, Tudor,L oredana ,Surdu, Magdalena, *Psihologie - Pedagogie*, Ed. Universității din Pitești, Pitești, 2004
- 6.Walsh Burke, Kate, *Predarea orientată după necesitățile copilului*, Iași,Institutul pentru o societate deschisă, 1999

PROGRAM DE INTERVENȚIE ÎN SITUAȚII DE BULLYING

Profesor psihopedagog Feldrihan Viorica Marinca
Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă „Miron Ionescu”

Cluj-Napoca, Cluj

Profesor psihopedagog Nechita Monica
Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă „Miron Ionescu”

Cluj-Napoca, Cluj

Bullying-ul este una dintre cele mai complexe forme de comportament agresiv și violență.

Cu toate acestea, nu fiecare act de violență este o acțiune de bullying. Conform studiului Organizației Mondiale a Sănătății privind comportamentul sănătos la copiii de vârstă școlară, bullying apare atunci când un elev este: „tachinat în mod repetat într-un mod care nu îi place... Dar nu este bullying atunci când doi elevi de putere sau autoritate similară se ceartă sau se bat. Nu este bullying nici atunci când un elev este tachinat într-un mod prietenos și glumeț”. Caracteristica principală a bullying-ului este relația de putere asimetrică și dezechilibrată dintre cei care agresează și cei care sunt agresați. În plus, nu este ocazional sau un eveniment singular, ci un comportament care se repetă în timp împotriva aceleiași persoane cu o diferență evidentă de putere. Prin diverse acte de bullying, elevul mai puternic țintește în mod sistematic, intenționat și crud să rănească, să sperie sau să intimideze persoana mai slabă¹.

Bullying-ul are loc în fiecare școală, indiferent de tipul de comportament de bullying sau de scara la care fenomenul are loc, dar ce este important și ce diferă între școli, este modul în care acestea îl gestionează în practica de zi cu zi. Pentru eficiența acestor situații de bullying, este nevoie de o abordare din diferite unghiuri, o analiză și o evaluare a fiecăruia dintre cei implicați în acțiunea de bullying.

Lucrarea de față prezintă o situație reală de bullying, analiza rolului fiecărui actor din situația prezentată, un program de intervenție la nivel de clasă și activități individuale propuse pentru fiecare dintre actorii implicați.

1. Definirea situației problematice:

La începutul anului școlar precedent, în clasa a VIII-a (învățământ special) sunt 7 de băieți, și 4 fete din oraș (cu vârste între 14-17 ani) și încă 1 băiat nou venit dintr-un sat apropiat orașului (care locuiește în internatul școlii). Băiatul de la sat, liniștit, respectuos, prietenos, dar cu o situație financiară extrem de precară față de ceilalți din oraș (se află în plasament). Majoritatea celor din clasă, copii de statură diferită, statut socio-economic diferit, unii mai „moderni” în îmbrăcăminte și comportament, alții mai „clasici”. Între ei, Cristian, un băiat înalt bine dezvoltat fizic, cu o stare materială medie, locuiește într-o zonă a orașului caracterizată prin condiții socio-economice extreme de precare, infrastructurală ridicată.

Pe parcursul ciclului gimnazial, coleg fiind cu majoritatea elevilor din clasă, Cristian a avut un comportament potrivit pentru un elev. A fost prietenos cu colegii, vorbea frumos cu toată lumea, săritor, atât pentru a rezolva problemele colegilor, cât și în rezolvarea sarcinilor date de profesori. La începutul clasei a VIII-a, după un accident suferit cu un ATV, cu spitalizare, intervenție chirurgicală, imobilizare la pat pentru o perioadă, comportamentul s-a schimbat radical. A început să le vorbească urât colegilor, să spună lucruri nepotrivite legate de aspectul lor, de starea materială, etc. Această atitudine era manifestată față de orice coleg, în funcție de întâmplările din clasă. La toate “observațiile” lui avea un susținător, Alex, care râdea la toate “glumele” lui, îi aproba orice remarcă, repeta cuvintele acestuia. Ceilalți colegi, de obicei, îl ignorau. Dacă „jocul” lui Cristian dura foarte mult, unii mai ripostau. În acest caz, Cristian devenea și mai violent verbal și chiar îi amenința cu bătaia. Atunci, colegii au învățat să-l ignore în timpul orelor și să-l ocolească în pauze. După un timp, Cristian s-a focalizat doar pe colegul nou venit la începutul clasei a VIII-a, Ionel. Făcea aprecieri negative legate de felul în care se îmbrăca, de faptul că locuia în internatul școlii și nu putea face ce

își dorea, la fel ca ceilalți, a început să-i ceară bani, iar în cazul în care refuza îl făcea “sărăntoc”, să îi ceară diferite favoruri (să îi aducă apă, în pauză, să îi dea caietele și pix la începutul orelor) iar dacă refuza, spunea că este „fraier”. Aceste lucruri se întâmplau și în clasă, dar și în curtea școlii, în fața elevilor din alte clase. În încercarea de a-l ocroti, la început, prietenul lui Ionel, Marius, coleg de clasă cu ei, a încercat riposteze, dar, în acele cazuri, a devenit și el ținta cuvintelor urâte ale lui Cristian. Din acest motiv, Marius nu a mai intervenit în conflict. După aceea, Ionel a început să lipsească de la școală. Spunea a pierdut autobusul de luni dimineața cu care trebuia să vină la școală, sau că a pierdut banii de bilet primiți de acasă. În perioada în care era prezent la școală, Ionel căuta subiecte de conversație cu profesorii, evitând colegii. Apoi, la învățătură a început să primească note tot mai mici, iar pentru că lipsea a înregistrat regrese. Dacă la începutul școlii, răspundea la orice întrebare pusă de profesor, acum nu spunea nimic, iar uneori părea că are gândurile în altă parte.

Pentru că situația la învățătură s-a deteriorat, profesorii clasei și dirigintele au observat că ceva s-a schimbat și că nu este în regulă cu Ionel. De aceea dirigintele a vorbit, în particular, cu Ionel despre acest fapt. Atunci acesta i-a povestit despre ceea ce se întâmplă în clasă, din cauza lui Cristian.

Dirigintele a avut o discuție privată cu Cristian, în încercarea de a rezolva situația, dar acesta a spus că el nu face nimic rău, că el glumește, că totul este din joacă și că face toate astea pentru a crea o atmosferă veselă în clasă.

Atunci dirigintele, considerând faptele relatate ca fiind o situație de bullying, a elaborat și implementat un program de intervenție.

Identificarea tipului de bullying

În situația prezentată avem un **bullying verbal** deoarece Cristian îi adresează cuvinte urâte lui Ionel, în tot felul de momente, dar avem și un **bullying social** deoarece scenele au loc, atât în clasă, cât și în curtea școlii, iar cuvintele urâte fac referire la statutul social al elevului și al familiei acesteia.

2. Identificarea rolului persoanelor implicate:

Cristian este **agresorul**. La început a avut mai multe “ținte”, pe care le “atingea” cu replici umiltoare, în funcție de starea lui de spirit și de situația ivită.

Ionel este **victima**. Este elevul care provine de la sat, locuiește la internatul școlii, nu are colegi în clasă care locuiesc în internat sau să fie din aceeași localitate cu el. Este un elev bun la învățătură, a dovedit acest lucru de la începutul anului școlar, de când a venit în clasă, iar profesorii au început să îi aprecieze munca și comportamentul.

Elevii din clasă și din școală sunt **observatori pasivi**. Ei nu fac nimic pentru ca situația să fie adusă la cunoștința dirigintelui, a altor profesori sau a directorului.

Din situația prezentată se vede că **asistentul maternal** la care se află în plasament **Ionel** nu l-a sunat pe diriginte ca să-l întrebe dacă a văzut și el schimbările acestuia. Acest lucru arată că și asistentul maternal are rol de **observator pasiv**.

Alex este un **susținător activ** al lui Cristian. Prin susținerea sa, girează comportamentul lui Cristian.

Marius este un **apărător pasiv** al lui Ionel. La început a fost un apărător activ, dar în același timp a devenit și o țintă a lui Cristian și atunci s-a retras și nu a mai avut curajul să îl ajute pe Ionel.

Adulții din cazul prezentat sunt: dirigintele, profesorii clasei și asistentul maternal. **Profesorii și dirigintele** sunt **observatori activi** pentru că observă schimbările și intervin.

Asistentul maternal este un observator pasiv. Dacă asistentul maternal ar fi observant la timp și ar fi intervenit, nu se ajungea la scăderea performanței școlare a lui Ionel. Acest lucru arată că între Ionel și asistentul maternal nu este un atașament securizat. Dar, pentru că atunci când dirigintele l-a întrebat pe Ionel ce se întâmplă, iar acesta a povestit tot ce simte și prin ce trece, arată că aici se pun bazele unui atașament securizat. Ionel are încredere că dirigintele va lua decizii în favoarea rezolvării situației, că este o persoană care îl va sprijini în situații dificile.

3. Elaborarea unui program de intervenție

Profesorul diriginte va efectua o evaluare inițială (observația, chestionare) pentru a surprinde climatul grupului de elevi, dinamica din cadrul grupului clasei, liderul formal și informal, sferele de influență, atitudini și convingeri. Profesorul diriginte, în colaborare cu profesorul consilier, în funcție de evaluarea realizată, va întocmi un Program de intervenție la nivelul clasei.

Program de intervenție anti-bullying la clasă

Obiective:

1. Formarea unui climat securizant, bazat pe respect
2. Formarea deprinderilor de comunicare și exersarea comunicării asertive
3. Identificarea situațiilor de bullying pe baza caracteristicilor specific acestora
4. Dobândirea unor noi abilități de relaționare, creșterea empatiei, înțelegerii perspectivei celorlalți, a diferențelor în personalitate, toleranță

Teme:

1. Ce este bullying-ul? Ce forme poate lua, care sunt măsurile de sancționare (prezentare ppt, discuții, dezbateri, realizarea de desene, postere)
2. Când și unde poate apărea bullying-ul? Ce consecințe poate avea pe termen lung? (vizionarea unor scurt-metraje de comportamente de bullying în școli-dezbateri pe marginea acestora)
3. Profilul, agresorului, victimei. Cum se comportă cel ce agrează în caz de bullying, dar cel agresat?.
4. Atitudinea martorilor în bullying? Sunt martorii vinovați? Cum să procedăm?
5. Mituri despre stoparea bullying-ului. Fiecare persoană poate opri o situație de bullying!
6. Cum comunic eficient? (comunicarea pasivă, asertivă, agresivă)
7. Aspecte pozitive din clasa noastră- portretul colegului meu.
8. Cum gestionăm emoțiile: furia, frica, deprimarea
9. Comportamente prosoziale: ajutorarea, cooperarea, toleranța - diferiți dar egali!
10. Sunt un om valoros!

Perioada de implementare - 10 săptămâni consecutive

Activitățile vor fi implementate de către profesorul diriginte și profesorul consilier din școală.

Program de intervenție individual

Pentru fiecare dintre actorii situației de bullying se vor propune următoarele activități individuale:

a) **Cristian (agresorul)** – impulsivitate, tendința spre dominare, posibil stimă de sine scăzută, toleranță redusă la frustrare, tendința de a manipula colegii, dorința de a fi popular, empatie scăzută, hiperactivitate, tendința de încălcare a normelor sociale, școlare, probleme de externalizare, posibile probleme de atașament - cel mai probabil dezorganizat.

Activități propuse:

- tehnici de management al emoțiilor,
- tehnici de restructurare cognitivă,
- autocontrol comportamental,
- formare atitudinală,
- evaluarea consecințelor comportamentale

b) **Ionel (victima)** - stimă de sine scăzută, sentimentul de inadecvare, neputință, probleme de anxietate, de comunicare, de relaționare, probleme de atașament.

Activități propuse:

- dezvoltarea stimei de sine,
- dezvoltarea abilităților de interacțiune,

- exersarea unor abilități de integrare în grup,
- restructurarea modului de a privi lumea socială prin accesul la experiențe care să îl învețe că relațiile nu sunt doar sursă de suferință, ci, mai ales de confort

c) **Alex, susținătorul lui Cristian** - instabilitate emoțională, reglare emoțională și comportamentală deficitară, stimă de sine scăzută, sentiment de inferioritate, probleme de atașament, strategii de control comportamental deficitare, empatie scăzută, luarea deciziilor și rezolvarea de probleme sociale deficitare.

Activități propuse:

- tehnici de management al emoțiilor,
- tehnici de restructurare cognitivă,
- autocontrol comportamental,
- formare atitudinală,
- evaluarea consecințelor comportamentale,
- dezvoltarea stimei de sine,
- dezvoltarea abilităților de interacțiune pozitivă cu ceilalți (inițierea și menținerea unei relații de prietenie),
- luarea deciziilor și rezolvarea de probleme, etică, toleranță privind perspectiva și personalitatea celui alt.

Bibliografie

1. Arsova Netzelmann, T., Steffan, E., Angelova M., (2016), *Strategii pentru o clasă fără bullying: Manual pentru profesori și personalul școlar*, Material realizat în cadrul Proiectului “Introducing participatory and child-centered approach for early identification and prevention of bullying in school setting in 7 EU countries” , Salvați Copiii
2. Culidiuc, T (coord), (2015). *IMPACT – jocuri și povestiri, Manual de educație nonformală*, ediția a II-a, Fundația Noi Orizonturi
3. Petrică, S.; Terzi-Barbaroșie, D.; (2021), *Antibullying prevenire și intervenție. Ghid adresat profesioniștilor*, Fundația Terre des hommes, Moldova
4. Vintu, C (coord), (2020). *DEZVOLTARE PERSONALĂ - Caietul elevului adolescent*, Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Vaslui

Managementul conflictului - studiu de caz

Autor: Gavrilăș Laura Daniela -Școala Gimnazială Nr. 17, Botoșani

Prezentarea cazului:

A.C., în vârstă de 13 ani, se prezintă la cabinet împreună cu mama pentru a solicita sprijin în urma unui conflict cu colegul de bancă, conflict apărut în timpul orei de educație fizică. Mama relatează faptul că A.C. este puțin comunicativ, retras la școală, se izolează și acasă în cazul în care i se solicită ajutor, refuzând să discute, având un comportament de tip opoziționist.

Este un copil introvertit, cu o toleranță scăzută la frustrare, comunică rar, iar când o face este pasiv-agresiv, fie ridică vocea, fie trăneste diverse lucruri sau chiar este agresiv fizic, tipar repetat mai ales în familie, în relația cu fratele mai mic. Mama se simte depășită de situație, dorește să restabilească liniștea familială, dar simte că are nevoie de ajutor.

În relația cu tata, A.C. răspunde doar când i se solicită, tatăl (din spusele mamei) este permisiv, fără a impune reguli în casă. Acesta este ocupat cu serviciul aproape toată ziua, mama fiind suprarresponsabilă și adoptând un stil autoritar. Ea se ocupă de educația celor doi copii, dar se simte epuizată de certurile repetate ale lui A.C. cu fratele. Notele la învățătură au scăzut, iar în urma conflictului din mediul școlar, A.C. refuză să frecventeze orele de curs.

Probleme identificate:

Din perspectiva mamei: Neimplicarea tatălui în educația copilului și lipsa autorității parentale – ”Nu mai pot, toate trebuie să le fac singură!”, precum și tulburările de comportament ale copilului- ”Nu știu ce are de e așa violent, are tot ce trebuie acasă, fac sacrificii pentru el și e nerecunoscător!”;

Din perspectiva copilului: Obiective prea înalte stabilite de către mamă – ”Vrea note peste 8 și eu nu le pot obține!”, ”Vreau să fiu auzit, ascultat, dar ei sunt prea ocupați!”, ”Vreau să mă lase în pace și colegii și părinții!”, ”Toată ziua mă critică!”.

Din perspectiva consilierului:

Granițe disfuncționale în familie, comunicare deficitară între membrii familiei, tulburare de comportament a copilului, toleranță scăzută la frustrare.

Intervenții:

Etapa 1. Stabilirea relației terapeutice – copilul începe să își spună povestea, lucru ce îl ajută să înceapă să se simtă mai bine (ventilarea emoțională a copilului).

Etapa 2. Conștientizarea problemelor, a emoțiilor resimțite ca fiind problematice, confruntarea copilului cu evitarea și rezistența la schimbare – ceea ce îi permite copilului să identifice clar problemele, să se confrunte cu ele și să se manifeste emoțional.

Etapa 3. Oferirea unei noi perspective sau a unei viziuni diferite despre sine – reconstruirea și dezvoltarea poveștii preferate (povestea de succes va deveni o ancoră ori de câte ori va întâmpina dificultăți), ceea ce îi consolidează percepția despre sine.

Etapa 4. Identificarea gândurilor disfuncționale (schimbare de ordin I), a unor scheme cognitive, transmise transgenerațional și gestionarea unor convingeri autodistructive, analizarea opțiunilor și a alegerilor – prin punerea la îndoială a gândurilor și proceselor de gândire dăunătoare induce schimbarea comportamentală.

Etapa 5. Exersarea unor noi comportamente (schimbarea de ordin II) care să îi permită copilului să experimenteze situații noi și să le evalueze- experimentarea unor noi comportamente și consecințe care să consolideze comportamentele adaptative.

Tehnici utilizate:

Jocul de rol – psihodrama, care să permită copilului să pună în scenă problema și să vorbească despre ea. Aducerea la suprafață a problemei îi permite copilului să scadă tensiunea acumulată și stimulează comunicarea cu cei din jur.

Scrisoarea – copilul este încurajat să își scrie ”povestea”, iar accentul va cădea pe povestea lui de succes și a momentelor cheie din viața sa. Acest lucru îi permite copilului să vizualizeze problema din altă perspectivă și scade nivelul de anxietate – fenomenul ”aha”.

Desenul – prin aducerea la suprafață a momentelor critice, umilitoare, pline de frustrare ”înghițite” până atunci de copil, fără a avea puterea să le conteste – ajută la ventilarea emoțională a copilului.

Cutia cu emoții- notarea momentelor de frustrare, agresivitate, critică, nemulțumire și înlocuirea lor cu alte gânduri și comportamente noi, pe care copilul le va exersa acasă. Toate momentele critice, umilitoare le va introduce în cutie, iar cele favorabile le va lua cu el și le va înlocui atunci când va fi nevoie.

Gânduri-emoții-comportamente - copilul va exersa comunicarea în cabinet și va urmări același model și în relațiile cu cei din jur. Copilul să aibă curaj să spună ceea ce gândește, protejând sentimentele celuilalt – va întocmi un tabel în care va nota gândurile-emoțiile-comportamentele, timp de o săptămână, urmând același tipar pe termen mai lung.

Reciprocitatea – încurajarea unei spirale pozitive de comunicare și crearea unei noi circularități.

Concluzii:

Tehnicile folosite i-au permis copilului să își gestioneze problemele emoționale, să își exprime emoțiile, trăirile, gândurile, să își consolideze imaginea de sine.

Copilul a fost introdus într-un program de consiliere psihologică de grup, urmărindu-se interacțiunea cu alte persoane, punându-se accent pe colaborare și încurajarea comunicării.

Consilierea individuală a vizat creșterea stimei de sine, încurajarea comunicării, gestionarea emoțiilor resimțite ca fiind problematice, precum și gestionarea conflictelor, acestea devenind surse de învățare și nu motiv de critică.

Consilierea părinților- disponibilitatea mamei de a depăși situațiile resimțite, starea de epuizare, responsabilizarea tuturor membrilor familiei, stabilirea unui ritual, ca înainte de culcare fiecare să discute aspectele pozitive ale zilei care tocmai s-a încheiat (ritual însoțit de către toți membrii familiei), stabilirea de noi reguli, limite, precum și ducerea familiei în următorul ciclu de viață.

Rolul poveștilor ilustrate în stimularea limbajului elevilor din învățământul special

Prof. Psihopedagog: Letiția-Mihaela Ghența
Școala Gimnazială Specială Maria Montessori, Bacău.

Unitatea de învățământ: Școala Gimnazială Specială Maria Montessori, Bacău.

Beneficiari: elevi din ciclul primar;

Deficiențe/afectări: Dizabilitate mintală severă și moderată;

Dificultăți de învățare: TSA, Tulburari de limbaj și comunicare;

Poveștile joacă un rol foarte important din punct de vedere educativ, indiferent de vârstă și particularitățile psihoindividuale. Prin intermediul acestora, le este satisfăcută copiilor nevoia de cunoaștere, ele constituind cadrul optim de dezvoltare a limbajului și a celorlalte procese psihice. Totodată, îi ajută să-și înțeleagă și să-și exprime sentimentele, îi învață lecții de viață, îi relaxează, le sporește capacitatea de concentrare și disciplină, le stimulează imaginația.

Atunci când alegem o poveste trebuie să ne gândim la nevoile copilului/elevului. Pentru elevii din ciclul preșcolar și primar contează foarte mult aspectul fizic al cărții. Aceasta trebuie să fie cât mai colorată și să conțină multe imagini pentru a fi atractivă și a-i fi mai ușor elevului să asocieze conținutul cu imaginile. Datoria noastră, a profesorilor, este de a îi face pe elevi să iubească poveștile și să le asculte/citească cu plăcere.

Și în învățământul special, elevii cu dizabilități intelectuale ar trebui să fie familiarizați cu cărțile și lectura. În acest sens, în cadrul unor webinarii gratuite susținute de Asociația OVIDIU.RO, prin intermediul programului național *Citește-mi 100 de povești*, ne-au fost prezentate și oferite o serie de cărți ilustrate, prin intermediul cărora copiii să deprindă interesul pentru lectură. Prin asigurarea premiselor citirii și scrierii încă de timpuriu, se previne consolidarea fenomenelor dislexice și se preîntâmpină dificultățile legate de capacitatea de comprehensiune a textului citit/audiat. Elevii din unitatea noastră au fost încântați de cărțile primite, momentul de lectură a fost introdus atât în sălile de clasă cât și în cadrul activităților de Terapii și programe de intervenție, în funcție de domeniul/aria

de intervenție: Terapie cognitivă, Educație ritmică, Structurarea și dezvoltarea limbajului, Tehnici de modelare comportamentală.

🌈 **Cartea: Pete motanul. Ador tenișii albi** (text de Eric Litwin, ilustrații de James Dean) este o carte ilustrată pentru grupa de vârstă 3-6 ani. Pete Motanul merge pe stradă încălțat cu tenișii lui albi. Pe drum, tenișii lui devin pe rând: roșii, albaștri, maro, uzi, pe măsură ce calcă într-un morman de căpșuni, apoi într-o grămadă de afine, într-o băltoacă de noroi și în final, într-o găleată cu apă. Însă, indiferent de culoarea tenișilor, Pete își continuă drumul, cântându-și cântecelul. Mi s-a părut accesibilă pentru elevii din clasele primare, aceasta devenind resursă în cadrul activităților T.P.I.(Terapii și programe de intervenție) care au urmărit obiective din domeniile:

- **Terapia tulburărilor de limbaj și comunicare** - antrenarea pronunției independente, imitarea replicilor/ gesturilor, denumirea culorilor;
- **Educație psihomotrică**- discriminarea și denumirea culorilor;
- **Stimularea motricității fine** - utilizarea mouse-ului pentru completarea fișei interactive;
- **Stimulare cognitivă**- activități de grupare/potrivire după criteriul culoare; completarea fișei interactive.
- **Exersarea proceselor psihice** - atenție, memorie verbală
- **Stimulare multisenzorială** - identificarea proprietăților obiectelor (culoare, formă, textură)
- **Modelare comportamentală**- crearea unei atitudini pozitive față de corectare care să stimuleze pronunția independentă; verbalizare despre comportamentul motanului Pete.

Pentru evaluarea activității am utilizat o fișă interactivă lucrată pe platforma Liveworksheets.

🌈 **Cartea: Pete motanul și nasturii săi șic** (text de Eric Litwin, ilustrații de James Dean) este o altă carte ilustrată pentru grupa de vârstă 3- 6 ani, pe care am folosit-o cu succes în activitățile cu elevii din clasele primare din învățământul special.

Aceste cărți m-au inspirat să creez materiale complementare care să-i ajute pe elevi la înțelegerea textului, la imitarea replicilor, care să-i stimuleze cognitiv și senzorial:

- Am scanat cartea și am realizat un PPT, elevii având posibilitatea să deruleze paginile;
- Am creat o fișă interactivă lucrată pe platforma Liveworksheets;
- Am realizat o fișă de lucru pentru elevii cu dizabilități severe;
- Am realizat un material senzorial cu scai, care să-i ajute la dezvoltarea motricității fine, la identificarea/sortarea culorilor.

📖 **Cartea: Pătlăgică** (de Annick Masson) este o altă carte ilustrată pentru pe care am utilizat-o în lucrul cu elevii dislexo-disgrafici din clasele gimnaziale.

Obiective urmărite:

- **Structurarea și dezvoltarea limbajului**, prin activități de:
 - desprindere a ideilor principale din text,
 - explicarea sensului cuvintelor noi apărute în text
 - povestirea pe fragmente
- **Stimulare cognitivă**, prin dezvoltarea capacității de înțelegere a textului audiat, răspunderea la întrebări variate pe marginea textului, antrenarea categoriilor semantice
- **Tehnici de modelare comportamentală, prin:**
 - desprinderea emoției de bază dintr-un context
 - verbalizarea asupra comportamentului personajului
 - răspundere la întrebări în ceea ce privește mesajul emoțional transmis
 - participare la scurte jocuri de rol pe marginea întâmplărilor din poveste.

Bibliografie:

Hațegan Bodea, C., Logopedia.Terapia tulburărilor de limbaj. Structuri deschise.
<https://www.creeaza.com/familie/medicina/Însușirea> scris-cititului

STUDIU DE CAZ ȘI PROGRAM TERAPEUTIC PENTRU CORECTAREA SUNETULUI „T”

Prof. Irimia Ovidiu
Centrul Școlar de Educație Incluzivă Suceava

Date familiale:

M. N. este elev în clasa a IV-a. Este singurul copil al unei familii înstărite din oraș, copil care a fost dorit foarte mult și care a apărut după ani de așteptări și după nenumărate tratamente care au solicitat rezistența fizică, psihică și financiară a cuplului. Venirea copilului a însemnat pentru cei doi împlinirea unui vis mult așteptat și revitalizarea speranței. Cei doi se ocupau cu administrarea unei firme de transport cu 20 de angajați, lucru care îi solicita destul de mult și care nu îi scutea de stresul inerent de a fi antreprenori.

Istoricul dezvoltării:

Matei are o dezvoltare normală pentru vârsta lui, fără un istoric de boli organice grave.

Ancheta socială:

Mama lui M. N. este o doamnă frumoasă și extrem de deșteaptă, la 45 de ani. Tatăl este și el cu studii postuniversitare și are 50 de ani. Soții se înțeleg bine, fără conflicte majore, cu o atmosferă caldă și armonioasă în casă. Ambii se ocupă de firma lor, fiind foarte ocupați și destul de tensionați din punctul acesta de vedere. Din acest motiv, M. N. este lăsat mai mult cu bunica dinspre mamă. Aceasta e o doamnă la 65 de ani, care își iubește foarte mult fiica și nepotul.

Examenul somatic:

Examenul somatic nu a indicat aspecte îngrijorătoare. M. N. avusese bolile copilăriei și, în afară de câteva răceli și viroze, acesta nu se confruntase cu alte probleme de sănătate.

Dezvoltarea limbajului:

Din punct de vedere al limbajului, M. N. s-a dezvoltat conform vârstei sale, doar că a întâmpinat probleme la pronunția sunetului „T”. Familia nu l-a corectat la timp pentru că „era deosebit de drăgălaș” când stâlcea sunetul, iar când a vrut să o facă, pentru M. N. era puțin cam târziu. Cam târziu datorită unei experiențe care a întărit negativ această tulburare de limbaj. Ajuns la grădiniță, „stâlcirea” cuvintelor nu a mai provocat duioșie, așa cum o făcea pentru părinți și pentru cei care-l iubeau, ci a provocat râsete copioase pe seama lui...Inclusiv educatoarea se amuzase pe seama lui, nefăcându-le observație colegilor lui M. N. că nu e frumos ceea ce fac, ci dându-l ca exemplu pentru cum nu ar trebui să ajungă un copil...În urma acestei întâmplări, M. N. dezvoltase o

puternică anxietate vizavi de limbaj, comunicarea și relațiile fiindu-i drastic afectate. M. N. se izolase, inclusiv față de părinți...

Trăsături de personalitate:

M. N. dezvoltase o puternică anxietate vizavi de limbaj și față de oameni, cu ușoare tendințe depresive. În condițiile în care M. N. fusese amprentat negativ la un prim contact cu mediul social, acesta devenise puternic interiorizat.

Examen psihopedagogic:

1. *Examinarea nivelului de dezvoltare intelectuală:* rezultatul la matricile progresive Raven pentru copii a indicat un coeficient de inteligență peste medie (IQ=110)

2. *Examinarea logopedică:* M. N. a fost diagnosticat cu dislalie simplă, sunetul afectat fiind fonemul „T”(tetalcism, paratetalcism).

3. *Examen neuropsihiatric:* În urma examinării neuropsihiatrice, M. N. a fost diagnosticat cu anxietate, cu tendințe spre depresie.

Propuneri și strategii: În primul rând se va urmări ca M. N. să își recapete încrederea în oameni și acest lucru se poate începe chiar prin relația cu logopedul. Această relație va trebui să fie guvernată de sinceritate, de căldură sufletească și armonie. De asemenea, M. N. va fi direcționat spre câteva ședințe de psihoterapie, care îl vor ajuta să își diminueze anxietatea și să facă față episoadelor stresante. Va putea fi ajutat și medicamentos, prin administrarea de magneziu lichid și gemoderivat din mladițe de tei, care îl vor relaxa și îi vor induce o stare de bine.

Prognostic: Se așteaptă un rezultat foarte bun, în condițiile în care nu există vreo problemă organică, nu există boli neuropsihiatrice grave și coeficientul de inteligență este peste medie.

Obiective: diminuarea anxietății sau chiar vindecarea ei și rezolvarea problemei dislalice. Se va urmări corectarea pronunției sunetului „T” și rezolvarea problemei de limbaj. În acest scop, se va urmări un program terapeutic complex menit să vindece problema lui M. N. legată de sunetul „T”.

PROGRAM TERAPEUTIC PENTRU CORECTAREA SUNETULUI „T” (tetalcism – paratetalcism)

OBIECTIVE	EVENIMENTELE ACTIVITĂȚII	MATERIAL DIDACTIC	ACTIVITATEA PROFESORULUI	ACTIVITATEA COPILULUI	EVALUARE
1	2	3	4	5	6
I. ETAPA PREGĂTITOARE					
Cunoașterea copilului; Înlăturarea negativismului față de vorbire; Crearea încrederii în posibilitățile proprii și a unei atitudini	Diagnosticarea pe baza unui examen complex; Folosirea unor jocuri, planșe, jucării.	planșe jocuri redări jucării ghicitori	Antrenează copilul în denumirea unor imagini conținând sunetul „t” la recitări și povestiri urmărind pronunția; Creează o atmosferă caldă, prietenească menită să dezvolte încrederea copilului în el însuși și în logoped; Explică copilului în ce constă activitatea din cadrul	Recită poezii Povestește Explorează universul cabinetului logopedic	Stabilirea unui prim contact afectiv; Alterarea sunetului „t” (tetalcism); gradul de mobilitate a copilului; Mobilitatea limbii;

pozitive față de recuperare; Familiarizarea cu mediul logopedic.			cabinetului logopedic, i se prezintă materialele didactice (jocuri, jucării, albume, etc.) permițând copilului să le atingă, pentru a se familiariza cu ele.		Starea auzului fizic și fonematic.
II. ETAPA TERAPIEI GENERALE					
Dezvoltarea mobilității generale	Exerciții de gimnastică generală	oglinda jucării	Demonstrează și execută: mișcări care antrenează toate părțile corpului; jocuri de mișcare însoțite de vorbire; exerciții de mers, de gimnastică pentru membre, de gimnastică a trunchiului (imitarea spălatului, aplaudatului, imitarea cântatului la pian, etc.).	Execută prin imitație	Mobilitatea generală
Dezvoltarea mobilității aparatului articulator	Exerciții de gimnastică a aparatului articulator a) generale	jucării oglinda instrumente de suflat oglinda	Demonstrează și execută exerciții: - <u>pentru mobilitatea fetei</u> : exerciții de clipire a ochilor, concomitent apoi alternativ, umflarea obrazilor cu dezumflarea prin lovire, trecerea aerului dintr-o parte în alta, suptul obrazilor; copilul este pus să sufle cu gura întredeschisă asupra unei oglinzi reci (oglinda se aburește); - <u>pentru gimnastica maxilarelor</u> : umflarea alternativă a obrazilor, retragerea ambilor obraji spre cavitatea bucală; maxilarele închise se sug puternic buzele dezgolindu-se dinții; mișcarea maxilarului inferior de la dreapta la stânga, de coborâre și de ridicare a maxilarului. - <u>pentru gimnastica buzelor</u> : sugerea cu buzele strâns lipite; scoaterea aerului printre buzele ușor deschise sau/și prin deschiderea formată de buza inferioară așezată sub incisivii superiori; acoperirea dinților de jos cu buza de sus și invers; mișcarea buzei inferioare spre dreapta-stânga, apoi a buzei superioare, etc. - <u>pentru gimnastica limbii</u> : mișcarea limbii (lopată-	Execută prin imitație	Mobilitatea fono-articulatorie

Dezvoltarea respirației corecte	b) specifice sunetului „t”		interior, săgeată-afară, sprijinită pe dinți, apoi pe buza superioară, vârful limbii sub buza superioară, acoperă dinții, apoi se retrage rapid cu un plescăit. - <u>pentru palatul moale, mușchii faringelui și vestibulului faringian</u>: exerciții de căscare cu retragerea limbii și a maxilarului inferior, de deglutiție, de imitare a tusei, sforăitului, etc. Demonstrează și execută exerciții de gimnastică specifice sunetului „t” de corectat: la articularea sunetului, deschiderea dintre dinți și buze depinde de vocalele care urmează după „t”. Limba este puțin încovoiată, cu partea anterioară alipită strâns de alveolele superioare, vârful limbii atinge dinții de sus iar părțile laterale ale limbii sunt alipite de măselele anterioare. Aerul expirat trece peste limbă și alveole și se formează sunetul „t”.	Execută prin imitație	Mobilitatea aparatului fono-articulator
	Exerciții de gimnastică respiratorie	jucării instrumente de suflat	Demonstrează și antrenează copii la: - suflatul în lumânare, în batistă, în apă cu paiul, în trompetă, în morișcă, etc. - umflatul balonului, aburirea oglinzii, mirositul, inspirarea și expirarea alternativ pe nas, pe gură; cu pauze stabilite; exercițiile de pronunție prelungită a unei vocale; de numărat pe parcursul unei expirații, exclamații, interjecții, etc.	Execută prin imitație	Corectitudinea unei respirații (inspirație-expirație)
Educarea auzului fonematic	Exerciții pentru educarea auzului Formarea percepției fonetice corecte	planșe albume casetofon calculator	Execută și antrenează copilul la: - Exerciții de imitare a diferitelor sunete (onomatopee) care vor fi pronunțate la început cu voce șoptită, apoi cu voce tare, în ritmuri diferite:	Execută repetat exercițiile	Corectitudinea percepției și reproducerii sunetului

		- găina: cot-cot-cot-cot - broasca: oac-oac-oac-oac - rața: mac-mac-mac-mac - legănatul: huța-huța, hița-huța - ceasul: tic-tac, tic-tac, tic-tac - trompeta: ta-ta-ta-ta - albina: bzzz-bzzz-bzzz - trenul: tu-tu-tu, tu-tu-tu - Exerciții de pronunțare a unor serii de silabe opuse, luate din cuvinte paronime, cu scopul de a antrena intens analizatorul auditiv: - ța, țe, ți, țe, ți, țe, ța, țe - ca, co, cu, că, că - da, de, di, do, du, dă, dă sau a silabelor simple opuse: ha-ga, ho-go, hu-gu he-ce, ho-co, hu-cu. - Exercițiile de diferențiere a consoanelor cu puncte de articulare apropiate prin prezentarea grupurilor de cuvinte foarte asemănătoare ca sonoritate: t-d tata-data/ cot-cod/ tac-dac/ lată-ladă/ tuș-duș/ roate-roade/ toamnă-doamnă/ spate-spade t-c toc-coc/ ton-con/ tos-cos/ traî-crai/ tub-cub/ sărat-sărac set-sec/ stop-scop t-s tac-sac/ tos-sos/ toc-soc/ tub-sub/sobă-tobă/ plată-plasă/ pat-pas/ tifon-sifon t-ț tel-țel/ șort-șorț/ fală-față/ late-lațe/ rată-rață/ mate-mațe t-ce-ci tel-cel/ sat-saci/ tine-cine/ mat-maci - Exerciții de transformarea cuvintelor prin înlocuire de sunete sau silabe: ta-ră ta-re ta-ce	Execută repetat exercițiile Face analiza sub aspect semantic	Corectitudinea percepției și reproducerii sunetului Corectitudinea reproducerii sunetului Corectitudinea pronunției

III. ETAPA TERAPIEI SPECIFICE					
Impostarea sunetului „t”; obținerea pronunției corecte a sunetului „t”	Exerciții pentru pregătirea impostării sunetului „t”	planșe albume cărți cu poezii oglinda	- Exerciții de analiză fonetică cu indicarea primului sau ultimului cuvânt dintr-o propoziție; completarea cuvintelor cu prima silabă pronunțată de logoped; indicarea unui sunet omis de logoped.	Alcătuiește cuvinte	Dezvoltarea auzului fonematic și a atenției auditive.
Consolidarea sunetului „t”	Emiterea sunetului „t” prin demonstrații și imitație	tabele de cuvinte	- Exerciții de pronunție ritmică, proverbe, ghicitori, poezii „Tata taie lemnul tare Trunchiul este biruit Toată curtea s-a albit De atâtea așchioare” „Stopul este pentru mine Un sfătuitor de bine El mă-nvață când și cum Pot să traversez un drum”	Execută prin imitație	Corectitudinea pronunției
Automatizarea sunetului „t” corectat	Introducere a sunetului „t” în silabe	planșe albume cărți	- Jocuri hazlii în care sunetul „t” este repetat de mai multe ori, solicitând în același timp atenția auditivă: „Un tâmplar din strada Tâmplari pe când tâmplărea în tâmplărie, s-a lovit din întâmplare la tâmplă”. „Tare s-a temut tata când s-a întors tânărul soldat Timofte rănit în lupta de la Tătăraști”. „Tic – Pitic, tare și voinic A cântat și l-am ascultat: Rin, tin, tin, Tin, tin, tin, Tana, Ana, tin.”	Pronunță cu voce tare după logoped	Corectitudinea pronunției
	Diferențiere a sunetului „t” la nivel de silabă	cărți pliante casete manuale caiete	- Demonstrază articularea sunetului, explică în fața oglinzii, poziția buzelor și a limbii pentru obținerea articulării sunetului „t”. Modul de pronunție cere ca limba să fie ușor bombată, iar vârful ei se lipește ușor de gingia incisivilor superiori. Buzele nu se implică. Palatul moale se ridică, curentul de aer expirat trece repede între limbă și gingie. Coardele vocale nu vibrează. Învățarea lui „t” se face prin demonstrație și imitarea lui de către copil. Procedee speciale: - Se așează limba în spatele incisivilor superiori și se suflă	Pronunță cu voce tare	Corectitudinea pronunției în diferite combinații fonetice

			puternic, fără voce asupra unor obiecte ușoare. Se suflă puternic asupra vârfului limbii în silabe: tu, ti, ti. Se poate porni de la un „t” interdental. Se mușcă vârful limbii cu dinții și se trage în jos bărbia cu putere, în timp ce se suflă. Se arată locul de articulare a lui „t” și se exersează pronunțarea. - Dacă nu se reușește, se poate învăța prin derivare de la „p”, pronunțându-se silaba „po”, cu limba scoasă între buze, apărând un „t” interlabial. Dacă se îndepărtează buzele cu ajutorul degetelor, se obține „t” interdental de la care se va trece, treptat spre cel corect. Demonstrează pronunția sunetului „t” în: exerciții în silabe directe: -ta, te, ti, to, tu, tă, tâ exerciții în poziție intervocalică: -cu vocale similare: ata, ete, iti, oto, ătă -cu vocale diferite: ate, ati, ato, atu, ată -eta, eti, eto, etu, etă -ita, ite, ito, itu, ită -ota, ote, oti, otu, otă -uta, ute, uti, uto, ută -ăta, ăte, ăti, ăto, ătu, exerciții în silabe inverse: -at, et, it, ot, ut, ăt, ît -exerciții în logatoni (silabe cu și fără sens): tat, tet, tit, tot, tut, tăt, top, tap, tac, etc. -exerciții în combinații consonantice: -tra, tre, tri, tro, tru, tră, tră -sta, ste, sti, sto, stu, stă, stă. Demonstrează pronunția sunetului „t” în cuvinte: - cuvinte cu fonemul în poziția inițială: - cuvinte monosilabice: tot, toc,, tac, tei - cuvinte bisilabice: tavă, tufă, temă - cuvinte în care fonemul „t” se află în poziție finală: - cuvinte monosilabice: tot, tort, trist - cuvinte bisilabice: palat, sărat, robot		
	Introducere a sunetului „t” în cuvinte		Demonstrează pronunția sunetului „t” în cuvinte: - cuvinte cu fonemul în poziția inițială: - cuvinte monosilabice: tot, toc,, tac, tei - cuvinte bisilabice: tavă, tufă, temă - cuvinte în care fonemul „t” se află în poziție finală: - cuvinte monosilabice: tot, tort, trist - cuvinte bisilabice: palat, sărat, robot	Execută prin pronunție și voce tare	Corectitudinea pronunției în diferite combinații fonetice

	Diferențiere a sunetului „t” la nivelul cuvintelor	- cuvinte polisilabice: repetent, căutat, tratament, incident, ambient - cuvinte în care fonemul „t” se află precedat sau urmat de o consoană: triumf, tramvai, trădare, tricolor - Exerciții de transformare a cuvintelor prin înlocuire de silabe: te - zaur - lefon - mă - ză - mere - structuri verbale progresive prin aditie: t – ta – tac – tace – tăcut – tăcere t – te – tem – teme – temere – temeri. Demonstrează și execută: - Exerciții pentru diferențierea sunetelor cu punct de articulare apropiat: „t - d”: ta – da at – ad to – do ot – od tu – du ut – ud Se folosesc cuvinte paronime: - Diferențierea „t” - „d”: tata – data/ cot – cod/ tac – dac iată – iadă/ tuș – duș/ roate – roade/ toamnă – doamnă/ spate – spade - Exerciții de pronunție a unor propoziții simple în care este prezent în cuvinte sunetul „t”, la început, mijloc și final: Traian este trist. Veta este o fată tăcută. Pe caiet a desenat un robot. - Propoziții cu partea finală constantă: Tania are – Tata are – un trandafir. Traian are – - Propoziții cu partea inițială constantă: - în tren - în tramvai - tânără Teodora este - la teatru - tristă - la televizor. - Propoziții cu frecvență mare a fonemului „t”:	Execută prin pronunție și voce tare	Corectitudinea pronunției în diferite combinații fonetice
		- Propoziții cu partea finală constantă: Tania are – Tata are – un trandafir. Traian are – - Propoziții cu partea inițială constantă: - în tren - în tramvai - tânără Teodora este - la teatru - tristă - la televizor. - Propoziții cu frecvență mare a fonemului „t”:	Execută prin pronunție și voce	Gradul de automatizare

	Introducere a în propoziții	„Trandafir trece prin tramvai cu cele trei traiste trimise de Traian”. „Dintre Petre, Traian, Dumitru și Trandafir prefer pe cel de-al treilea pentru că este cel mai inteligent și mai tânăr”. - Propoziții afirmative, negative, interogative: - Tata a trecut pe la teatru. - Tata nu a trecut pe la teatru. - Tata a trecut pe la teatru ? Povestiri și repovestiri după imagini, seturi de imagini – urmărind succesiunea secvențelor povestirii – planșe și prezentări Power-Point. „Iepurele parașutist” „-Sari, băiete, sari îți spun C-am să-ți dau un morcov bun! - Ba-i o treabă mai plăcută Să sari cu o parașută!”	Alcătuiește propoziții	Gradul de automatizare
	Exersarea sunetului „t” în scurte texte, povestiri, în poezii și ghicitori	Memorare de scurte poezii care conțin sunetul „t”: „Trenu-i pregătit în gară Ca să plece azi prin țară. El e gata de plecare Și fluieră tot mai tare Tu, tu ... Peste câteva minute Trenul merge iute, iute Când în gară a sosit, Roțile și le-a oprit Tu, tu” „tudorică studiază La trompetă exersează Ta, Ta, Ta!” Rostirea și memorarea unor scurte ghicitori: „ Pe valea cea nourată Trece-o fiară-fioroasă Pe la șolduri tot cu bolduri Pe la nări cu lumânări”. (Tractorul)	Recită Povestește Conversează	Gradul de automatizare
	Folosirea unor dictări și povestiri după imagini	Face un plan verbal susținut de imagini în vederea povestirii și repovestirii, la început episoade, iar apoi în întregime.	Recită Povestește Conversează	Gradul de automatizare

STUDIU DE CAZ

Secretar șef. Manole Ani-Lorena
Prof. inv primar Tăbăraș Alina-Georgeta
Școala Gimnazială "Traian Săvulescu" Izvoarele
Structura Școala Gimnazială Homorâciu

Studiul de caz este o metodă care constă în urmărirea și observarea unui singur subiect (elevul) într-o perioadă mai îndelungată de timp. Investigarea se face în mod exhaustiv, din multiple puncte de vedere. În acest scop se apelează la toate celelalte metode care permit studierea cazului și ar putea oferi informații despre acesta. Se aplică mai ales în studierea elevilor care constituie excepții: cu tulburări de comportament, rămași în urmă la învățătură, etc. pentru fiecare caz în parte cercetătorul (cadrul didactic) întocmește o fișă în care consemnează toate datele obținute și sugestiile proprii privind remedierea.

Studiul de caz constă în studierea unor situații reprezentative. Punerea în aplicare a acestei metode presupune parcurgerea următoarelor etape:

- selectarea subiectului ce va fi supus studiului
- adunarea unor date despre subiect prin aplicarea mai multor metode
- realizarea unei sinteze în legătură cu datele adunate sub forma de diagnostic
- concretizarea unor concluzii la realitățile educaționale în desfășurare
- urmărirea în timp a măsurilor adoptate.

STUDIU DE CAZ: Probleme comportamentale, dificultăți legate de integrarea în colectivitate, randament școlar scăzut, pe fondul intelectului liminar și a tulburării hiperchinetice și deficit atenționale.

1. IDENTIFICAREA ȘI DESCRIEREA PROBLEMEI

Informații generale:

Numele subiectului: B.M.I

Data nașterii: 21 SEPTEMBRIE 2016

Clasa I

Prof. inv primar Tăbăraș Alina-Georgeta

Tabloul familiei:

B.M.I este o fetiță de opt ani (21.09.16), provine dintr-o familie monoparentală, mama fiind cea care se ocupă de creșterea și educația copilului alături de o soră mai mare, devenită și ea mămică la o vârstă fragedă (17 ani), un frate mai mare (care a abandonat școala) și un frate mai mic (preșcolar) și un bărbat (unchi/ frate, naș/ rudă) într-o locuință cu două camere mici. Copilul este afectat emoțional vizibil din cauza absentei stabilității familiare.

Eleva B.M.I este adusă și dusă de la școală de către soră sau mamă. Aceasta (mama) manifestă afecțiune față de copil și copilul de asemenea este atașat de ea, însă nu o prea ascultă. Mama se interesează de situația școlară a copilului, și uneori vine să discute personal la școală cu mine și cu celelalte cadre didactice.

Tabloul copilului:

Copilul, B.M.I. a fost înscris la noi la școală din clasa pregătitoare, în anul școlar 2022- 2023. Încă de la început am desprins câteva caracteristici ale acestui copil care-l diferențiau de ceilalți elevi din clasă, de aceeași vârstă cu ea. Astfel, ea era foarte impulsiv, hiperactiv, cu tulburări de atenție și cu deprinderi motorii mai puțin formate decât la ceilalți copii. Se manifesta ca fiind foarte nerăbdătoare, întâmpină dificultăți în a aștepta sau a-și amâna nevoile (dorința de a mânca sau de a bea apă), iar uneori avea acțiuni bruște și fără premeditare.

De cele mai multe ori răspunde înainte ca întrebarea să-i fie adresată, întrerupe și îi deranjează pe alții provocând probleme în clasă sau în grupul de copii în timpul pauzelor. Își deranjează colegul de bancă, îi ia rechizitele, atinge lucruri pe care nu ar trebui să le atingă. Datorită impulsivității produce mereu accidente de tipul: răstoarnă lucrurile celorlați, se ciocnește cu alții, rupe pagini din caiete și manuale, rupe creioanele, etc. Întâmpină de asemenea dificultăți în a-și amâna dorințele și în a-și aștepta rândul.

În clasă îi este dificil să stea liniștită. Ea se ridică frecvent din bancă, alunecă de pe scaun sau atârână pe marginea lui, se joacă cu alte obiecte, își mișcă picioarele aproape tot timpul cât stă pe scaun, se ridică deseori din bancă în timpul orei.

În ceea ce privește sarcinile școlare acest copil nu reușește niciodată să le ducă la bun sfârșit. Acest lucru se poate observa mai ales în activitățile care reclamă efort intelectual. Problemele apar în general în activitățile impuse de alții, comparativ cu cele pe care le alege singură. Ea oscilează frecvent între activități, pierzându-și repede interesul față de activitatea în desfășurare și dedicându-se alteia. Face deseori greșeli din neatenție chiar și în realizarea celor mai ușoare teme de lucru. Munca ei este dezordonată și superficială.

Din punct de vedere al motricității putem spune că motricitatea grosieră este relativ bine dezvoltată, însă motricitatea fină este foarte slab dezvoltată raportat la ceilalți copii din clasă. Nu are formate deprinderile motorii cele mai simple (de exemplu: îmbrăcarea hainei, închiderea fermoarului, legarea șireturilor, luarea gheozdanului în spate, etc.).

Limbajul este mai sărac, se exprimă uneori greoi, nu are întotdeauna o coerență verbală, dificultăți de vorbire, înlocuirea unor litere "f" cu "s" sau "v" cu "z". Comunică destul de greu cu ceilalți copii, aceștia lăsați liber o evită, o marginalizează de aceea eleva stă în permanență în preajma mea și în prima bancă lângă catedră. Prezintă o ușoară întârziere în dezvoltarea cognitivă. Toate acestea au dus la achiziții școlare scăzute.

2. STABILIREA ECHIPEI CARE PARTICIPĂ LA SOLUȚIONAREA PROBLEMEI

- Învățătorul clasei prof. Tăbăraș Alina-Georgeta
- Profesor itinerant prof. Badea Doinița
- Secretar unitate Manole Ani-Lorena

3. STABILIREA OBIECTIVELOR

A. Obiective pe termen lung:

- Diminuarea comportamentului hiperchinet și impulsiv în timpul orelor și în familie;
- Îmbunătățirea capacității de concentrare și a vigilenței;
- Formarea unor deprinderi motorii elementare;
- Stimularea limbajului, dezvoltarea exprimării orale;
- Îmbunătățirea productivității și a performanțelor școlare;
- Îmbunătățirea relațiilor sociale, acceptarea lui de către colegii de clasă;
- Îmbunătățirea interacțiunii buni-copii;
- Îmbunătățirea interacțiunii învățătoare-elev în timpul orelor.

B. Obiective pe termen scurt:

- Să își mențină atenția concentrată pentru mai mult timp;
- Să poată rezolva sarcinile trasate de învățătoare, finalizându-le;
- Să respecte „Regulile clasei”;
- Să întrebe și să răspundă la întrebări;
- Să ia parte la activitățile de învățare în grup;
- Să participe la discuții în mici grupuri informale;
- Să respecte „Regulile familiei”;
- Să scadă numărul comportamentelor impulsive la școală și în familie.

4. STABILIREA LOCULUI DE DESFĂȘURARE

- Sala de clasă

Orarul derulării programului:

Nume și prenume	LOCUL DE DESFĂȘURARE
	Sala de clasă
Elevul B.M.I	zilnic
Mama B.M	Zilnic se discută evoluția copilului

5. ALEGEREA MODALITATILOR SPECIFICE:

Metode:

- Observația copilului;
- Analiza cazului;
- Jocul de rol;
- Jocul de masă și cu reguli
- Poveștile terapeutice

PLAN DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

Programul de intervenție personalizat are la bază metode și strategii centrate pe copil, în funcție de particularitățile lui, pentru a crea un mediu care să favorizeze și să sprijine învățarea, dar și centrate pe familie, prin intermediul acestor demersuri dorindu-se modificarea acelor condiții familiale care mențin simptomatologia copilului.

1. *Terapia cognitiv-comportamentală*

În intervenția noastră am avut ca scop diminuarea tulburărilor de comportament ale copilului prin demersuri care includ alături de terapia medicamentoasă specifică tulburărilor hiperchinetice și metode de auto-educație, intervenții prin joc, precum și demersuri de management al comportamentului și metode de întărire operantă.

Obiectivul central al trainingului de auto-educare este îmbunătățirea capacităților de autoreglare și a strategiilor reflexive de rezolvare de probleme. Terapia trebuie să ajute copilul să își mențină atenția concentrată, să își controleze mai bine impulsurile și să elaboreze planuri de acțiune, pentru a rezolva mai bine sarcinile.

Tehnicile de management al comportamentului sunt centrate pe respectarea anumitor reguli și pe oferirea de recompense. Astfel, au fost discutate cu copiii „Regulile clasei”, stabilind cu toții,

împreună anumite reguli de comportament pentru anumite situații, urmând ca ei să se observe și să se monitorizeze. Dacă regulile erau respectate eleva Iuliana era recompensat prin laudă, încurajare, dar și prin oferirea de puncte, întărindu-se în acest fel comportamentele pozitive.

Nu în ultimul rând am recurs la trainingul prin joc. Am utilizat diferite jocuri și activități, de diferite grade de familiaritate, și diferit structurate prin care am urmărit îmbunătățirea intensității și duratei jocurilor și activităților. Am început cu jocuri și activități simple, insistând pe regulile jocului și pe finalitatea lui, asigurându-mă că jocul ales poate fi dus la bun sfârșit de Iuliana, după care am crescut gradual complexitatea lui, crescând astfel gradual implicarea copilului în sarcină și prelungind durata concentrării atenției în sarcină. Dintre activitățile derulate amintim: jocuri de rol, materiale de construcții, jocuri de masă și cu reguli, jocuri didactice pe calculator, materiale de pictat și de confecționat. Nu uitam nici de metodele de întărire: întărirea socială a fiecărei activități de joc și întărirea prin oferire de puncte.

2. Dezvoltarea abilităților de comunicare și relaționare

Scopul acestei acțiuni este și activizarea vocabularului pe baza experiențelor imediate, cu cuvinte care denumesc obiecte, ființe, fenomene observate, cunoscute, însușiri caracteristice, acțiuni, poziții spațiale, relații interpersonale, unele trăiri afective.

Obiectivele acțiunii sunt conturate raportat la particularitățile individuale și de vârstă ale Iulianei:

- să transmită un mesaj simplu în cadrul activităților de învățare;
- să primească mesaje, să îndeplinească acțiuni simple;
- să răspundă adecvat (verbal sau comportamental) la ceea ce i se cere.

Examenul vorbirii constă în următoarele manifestări:

- vocalele sunt pronunțate, consoanele dificile sunt înlocuite sau omise;
- grupurile consonantice sunt înlocuite cu o consoană mai ușor de pronunțat.
- nu formulează propoziții, adesea cuvântul are rol de propoziție sau folosește propoziții în care lipsește pronumele, vorbește sacadat.

3. Terapia logopedică

Logopedul va selecționa exerciții ce corespund particularităților copilului.

În cadrul terapiei logopedice se vor realiza corespunzător:

- exerciții de dezvoltare a auzului fonematic;
- imitarea de sunete sub formă de onomatopee;
- repetarea unor serii de silabe;
- exersarea pronunțării cuvintelor mono - bi și poli silabice;
- repetarea unor propoziții scurte într-o intonație expresivă;
- formarea de mici propoziții pe baza unor imagini concrete;
- formarea de răspunsuri la întrebări.

Activitatea logopedică este reluată de către învățătoarea copilului în cadrul activităților de învățare la clasă. Învățătoarea va apela frecvent în cadrul lecției la activități cu sarcina: "*Povestește ce vezi în imagini*". Pentru a-l include pe Iuliana în activitate, acesta va fi solicitat să răspundă la întrebări cu grad mic de dificultate Pentru fiecare răspuns este recompensat verbal iar atunci când este ajutat i se oferă un stimul pozitiv - prin atitudinea pozitivă și mijlocită de diverse situații de învățare și socializare din grupă.

4. Consilierea familiei (Programul părinte-copil)

Scopul programului părinte-copil este acela de a induce modificări în interacțiunile părinte-copil, acestea constituind o premisă a reducerii problemelor comportamentale ale copilului în familie.

Punctele centrale ale programului sunt modul în care caracteristicile copilului, cele ale părinților și problemele familiale influențează:

- comportamentul copilului,
- percepția comportamentului copilului de către părinți și
- reacțiile părinților la comportamentul copilului.

Reducerea tensiunilor în familie poate avea o importanță majoră în diminuarea problemelor comportamentale ale copilului, de aceea ele au fost discutate în cadrul programului părinte-copil.

Etapele terapeutice ale programului părinte-copil au urmărit:

- îmbunătățirea relației părinte-copil;
- modificarea comportamentului impulsiv în situații bine definite prin utilizarea consecventă a unor tehnici pedagogice și terapeutice;
- utilizarea de către părinți a întăririlor comportamentelor dezirabile;
- folosirea unor întăriri verbale specifice (lauda sau dezaprobarea);
- recurgerea la întăriri consistente;
- utilizarea în primă fază a metodelor de recompensare și abia apoi a tehnicilor de pedepsire;
- acordarea unei atenții deosebite la posibilele reacții față de comportamentele indezirabile (nu certăm copilul, nu stabilim reguli dacă nu reușim să obținem cooperarea lui);
- observarea calităților copilului;
- stabilirea de comun acord a *Regulilor familiei*;
- formularea cerințelor într-un mod eficient;
- utilizarea Planului de puncte atunci când lauda nu este suficientă

6. REALIZAREA EVALUĂRILOR

Pentru cunoașterea obiectivă a profilului psihologic al copilului și mai ales pentru adoptarea unor măsuri pedagogice adecvate particularităților individuale s-au folosit un set de probe psihologice care au permis identificarea unor particularități ale dezvoltării.

Probe utilizate: teste pentru stabilirea nivelului de dezvoltare intelectuală, teste proiective de personalitate (Omulețul și Familia mea) și un chestionar pentru evaluarea tulburărilor hiperchinetice completat de părinți împreună cu învățătoarea.

7. CONCLUZII:

Programul de intervenție personalizat presupune colaborarea în echipă, formată din educatoare, psiholog, logoped, familie, toți cei implicați în activitatea desfășurată de Iuliana pe parcursul unei zile pentru a forma un cerc de susținere, echilibrare și integrare a Iulianei în comunitate.

În urma intervenției educative am reușit să realizăm un progres favorabil prin ameliorarea tulburărilor hiperchinetice și de atenție. Activitatea noastră în școală s-a axat pe urmărirea evoluției copilului implicat și pe crearea de prilejuri pentru a exersa suplimentar activități necesare urmărind totodată dezvoltarea încrederii în forțele proprii. Acest fapt l-am realizat prin aplicarea unor metode și procedee eficiente pentru integrarea copilului în colectivul clasei, relaționarea sa cu ceilalți copii și cu adulții, formarea deprinderilor comportamentale, motrice, socio-afective, practice.

Studiu de caz-tehnică triadică în terapia sistemică

Profesor Moroșan Elena Mihaela
Centrul Școlar de Educație Incluzivă "Sf. Andrei" Gura Humorului

Terapeutul a fost rugat să ia în terapie o adolescentă de 17 ani, care-și inducea voma. De asemenea, îngrijora prin faptul că „se simțea rău”... Mama a solicitat terapia, pentru că era îngrijorată pentru fiica ei, Clara. Din discuția cu mama, terapeutul a aflat că cealaltă fiică, de 21 de ani, i-ar fi comunicat mamei că sora ei, Clara, și-ar provoca voma. Inițial nu a crezut, dar după ce fusese înștiințată, a devenit *mai atentă* la comportamentul Clarei și anumite aspecte au început să-i dea și ei de bănuț. De asemenea, Clara fusese internată recent pentru că nu se simțea deloc bine, doar că în spital, în urma analizelor care au ieșit bune, neexistând nimic grav organic, ci doar funcțional, doctorul a făcut recomandarea unui consult neurologic și psihiatric.

Clara fusese diagnosticată cu depresie și băgată pe tratament. Acestea au fost datele „adunate” de terapeut în această *președință*, date care l-au ajutat să își contureze niște *ipoteze*, fără însă a emite judecăți de valoare. Un lucru era cert...elementul vulnerabil era Clara, dar în același timp și persoana care putea să atragă atenția asupra unei sau a unor probleme care existau în sistemul familial. O și făcuse, de altfel...

În ședințele următoare, terapeutul a încercat să afle cât mai multe informații (*faza de concentrare*) care l-ar putea ajuta în *formularea ipotezelor* și în *atingerea scopului terapeutic*, acela de a ajuta familia să descopere, să întrerupă și, eventual să schimbe regulile „jocului lor”, adică ale dinamicii relaționale pe care se bazează disfuncția familiei.

Din discuția cu mama, terapeutul a aflat că este șefă de restaurant, că lucrează mult și că soțul o mai supără că nu vrea să dea bani în casă, că nu comunică cu ea și că mai bea. Dar se declară mulțumită că nu o bate și că în rest e bine...

Clara era în an terminal la un liceu de renume, foarte inteligentă, olimpică la limba română și la filozofie...Iubise un coleg de clasă de care se despărțise. Acesta curta o altă colegă, lucru care nu-i picase deloc bine Clarei și care o făcea să sufere, zdruncinându-i și încrederea în ea...În casă spunea că era o atmosferă tensionată, că existau în permanență certuri legate de bani, că tatăl avea probleme cu băutura și afirma că-și urăște tatăl pentru că se poartă urât cu mama ei. Ceea ce a observat terapeutul a fost maturitatea Clarei, neconcordanță cu vârsta ei...

Luminița afirma și ea că își urăște tatăl, era interiorizată, chiar glacială, apropiată de mama ei și foarte protectivă față de Clara, față de care era mai mare cu patru ani și de care avusese grijă încă de micuță. Și ea se plânsese de boala tatălui, de certurile frecvente și de limbajul urât pe care îl folosea tatăl ei...

Mama apelase la terapeut pentru Clara, care își provoca voma și care suferea de depresie. Din ședințele care au urmat, terapeutul a putut constata că Clara suferea într-adevăr de anorexie nervoasă și de depresie, dar că situația din familie era destul de degenerată. Mama mergea pe principiul „ne confruntăm cu asta, dar noi ca familie suntem ok” (Tomm), lucru care nu făcea decât să-i confirme terapeutului faptul că toți erau conștienți de problemă, dar că persistau în ea într-un mod paralizant. Clara a fost cea care a somatizat tensiunea resimțită zilnic, fiind de fapt elemental care a dorit provocarea schimbării și reinstaurarea armoniei. *Funcția simptomelor* acuzate de Clara era una homeostatică, de reglare a sistemului. Prin Clara, toți erau invitați în procesul schimbării. Simptomele ei mentale nu făceau decât să sugereze problemele din interacțiunea din cadrul sistemului familial.

Fără a judeca în vreun fel pe vreunul din membrii familiei (*neutralitate*), terapeutul a formulat ipoteza că Clara constituie elementul vulnerabil dar și mobilizator al familiei, care manifestă comportamente nesănatoase, prin somatizare, în scopul de restabili armonia și funcționarea sistemului familial. Derivată din conceptul lui Bateson, *circularitatea* terapeutului a făcut apel la relațiile

existente în interiorul sistemului , mai ales pe cele percepute diferit de fiecare dintre membrii familiei. Astfel, terapeutul a căutat să pună întrebări unui membru al familiei cu privire la modul în care percepe el relația dintre ceilalți membri ai familiei. Folosind *modelul triadic*, terapeutul a căutat să aducă o altă lumină asupra faptelor și comportamentelor din familie.

Scopul terapiei va fi nu numai eliberarea simptomului, adică îmbunătățirea/vindecarea stării Clarei și schimbarea proceselor interpersonale, dar și ca familia să înțeleagă legătura dintre simptom și reacția acesteia. În primul rând, Clara va trebui să înțeleagă și să facă față situației stresante cauzate de abuzul de alcool al tatălui, de certurile părinților , pentru că situația din partea tatălui nu s-ar fi schimbat datorită necompliantței și atitudinii sale ostile, refuzând categoric participarea la ședințe. Mama, de asemenea era necesar să nu-și mai plângă problemele copiilor , să-i țină departe de problemele lor de cuplu și să caute să îmbunătățească comunicarea între ea și partener... Simptomul Clarei i-au făcut să recunoască faptul că familia lor se află într-o situație de criză, că patternurile de funcționare sunt mult prea rigide și învechite și că e de dorit să accepte să primească o schimbare în bine în cadrul sistemului lor familial. Crescută pe principiul „femeia trebuie să se supună bărbatului”, așa cum a făcut-o și mama ei, mama a înțeles că are o atitudine limitatoare, care nu a făcut decât să-i scadă stima de sine, să se devalorizeze și să-i adâncească problemele. Iar tatăl, nu a avut un model patern (tatăl lui a murit când el avea cateva luni) și nu a știut să gestioneze nici căsnicia, nici situația de a fi părinte , fiind mai mult absent sau ascuzându-se în băutură... Era copleșit...

Ca și **tehnici**, terapeutul , pe lângă *formularea ipotezelor* pe care am menționat-o deja, a folosit și *tehnica întrebărilor*. *Întrebări circulare*, care pot fi *întrebări de ordonare* („ Când se ceartă părinții tăi, cine este cea mai afectată?”), *întrebări diacronice* („ Când ai comunicat mai bine, înainte, sau după nașterea copiilor?”), *întrebări triadice* („Când părinții se ceartă, cum se termină de obicei cearta?”), *întrebări ipotetice* („Dacă părinții tăi nu s-ar certa, te-ai simți mai bine?”), *întrebări referitoare la viitor*, *întrebări care explorează implicațiile schimbării* („Dacă soțul dumneavoastră ar renunța la alcool, credeți că se va implica diferit în viața familiei?”). O altă categorie ar fi *întrebările reflexive* („Cum crezi că s-a simțit mama ta după ce tatăl tău a înjurat-o?”) și *întrebările specifice terapiei narrative* („Există perioade când nu apelezi la inducerea vomei?”).

O altă tehnică ar fi *prescrierea invariantă*, care este foarte potrivită în acest caz, prescriere recomandată, de altfel, de Selvini- Palazzoli, în cazul familiilor cu odrasle schizofrenice sau anorexice. Tehnica are la bază ideea că Clara, prin simptomul ei, ar încerca să rezolve impasul în care se află relația dintre cei doi părinți. Tocmai de aceea mama va fi interviuată singură și va primi prescripții să facă clar delimitarea între cele două generații.

În strânsă legătură cu tehnica mai-sus menționată este *utilizarea conotației pozitive*, prin care se oferă o valență pozitivă simptomelor pe care le acuză o persoană. Astfel, Clarei i se poate spune că prin inducerea vomei, ea încearcă să „vomite” toată tensiunea pe care o resimte și să se elibereze de ea.

Ritualurile și ceremoniile urmăresc să modifice comportamentele disfuncționale ale familiei. Terapeutul va trebui să fie foarte minuțios în descrierea detaliilor specifice ale ritualului pe care familia va trebui să îl urmărească pas cu pas. În acest caz, se poate sugera ca o dată pe săptămână să ia toți masa, având grijă ca atmosfera să fie una destinsă, fără a se răspunde cu frustrări, jigniri sau alte atitudini negative, în cazul în care elemental necooperant, -tatăl, încearcă să strice armonia familiei. De asemenea, se va căuta comunicarea calmă, sinceră și deschisă între toți membrii familiei.

Prin *contraparaadox*, se dorește inducerea unor mesaje contradictorii în sistemul familial. Se va sugera că terapeutul nu dorește ca familia să proceseze încă o schimbare, deși toți membrii familiei prezenți în terapie știu că terapeutul este un agent al schimbării...

Reușita terapiei sistemice este aceea că nu neglijează un aspect esențial, și anume relațiile de interdependență dintre oameni. *Metafora sistemului* subliniază că relațiile dintre oamenii formează subsisteme și suprasisteme care respectă legile sistemului. Fiind ființe sociale, avide de comunicare, suntem influențați de relațiile dintre noi. De aceea, terapeutul va construi strategiile de intervenție, focalizându-se pe *relațiile* în care oamenii sunt angrenați...

Intervenții Terapeutice și Consiliere pentru Elevii cu CES

Prof. înv. preșcolar Opariuc Diana Valentina
G.P.P. Prichindel Suceava

Introducere

Elevii cu Cerințe Educaționale Speciale (CES) necesită adesea intervenții terapeutice și activități de consiliere educațională și psihopedagogică adaptate pentru a-și maximiza potențialul și a depăși dificultățile întâmpinate în procesul lor de învățare. În acest referat, vom examina câteva dintre aceste intervenții și activități, folosind o abordare științifică pentru a evidenția eficacitatea lor și impactul asupra dezvoltării elevilor cu CES.

Intervenții Terapeutice

Terapia Comportamentală Aplicată (ABA): ABA este o intervenție terapeutică bazată pe principiile analizei comportamentale care se concentrează pe dezvoltarea și îmbunătățirea abilităților sociale, comunicative și academice ale elevilor cu CES, prin utilizarea tehnicilor de recompensare și modelare a comportamentului.

Terapia Ocupațională (TO): TO vizează dezvoltarea abilităților motorii fine, coordonării senzoriale și a independenței funcționale în activitățile zilnice. Pentru elevii cu CES, TO poate fi utilă în îmbunătățirea autonomiei și adaptabilității în mediul școlar și social.

Terapia Logopedică: Pentru elevii cu CES care întâmpină dificultăți în vorbire și comunicare, terapia logopedică poate fi esențială în dezvoltarea abilităților de limbaj receptiv și expresiv, precum și în îmbunătățirea comunicării non-verbale și a înțelegerii sociale.

Activități de Consiliere Educațională și Psihopedagogică

Planificarea Individualizată a Învățării (PII): PII implică elaborarea unui plan de învățare adaptat nevoilor și abilităților fiecărui elev cu CES, cu obiective specifice și strategii de intervenție personalizate pentru a îmbunătăți performanța școlară și adaptarea socio-emoțională.

Consilierea Academică și Profesională: Pentru elevii mai în vârstă cu CES, consilierea academică și profesională poate oferi suport în identificarea intereselor, aptitudinilor și opțiunilor educaționale și profesionale, facilitând tranziția către învățământul superior sau piața muncii.

Consilierea Socio-Emoțională: Consilierea socio-emoțională se concentrează pe gestionarea emoțiilor, dezvoltarea abilităților de comunicare și relaționare, și promovarea unei stime de sine pozitive la elevii cu CES, pentru a sprijini integrarea lor în mediul școlar și comunitate.

Concluzie

Intervențiile terapeutice și activitățile de consiliere educațională și psihopedagogică joacă un rol crucial în susținerea dezvoltării și succesului elevilor cu CES în sistemul de învățământ. Prin utilizarea unor abordări științifice și personalizate, putem crea un mediu educațional inclusiv și stimulat, care să permită fiecărui elev să își atingă potențialul maxim.

Bibliografie:

- Ștefan, Elena. *Intervenția Terapeutică în Dificultățile de Învățare*. Editura Didactică și Pedagogică, 2018.
- Marinescu, Ana, și Radu, Mihaela. *Consiliere Educațională și Psihopedagogică: Abordări Practice*. Editura Polirom, 2017.
- Dumitru, Ionela, și Popescu, Mihai. *Terapia Ocupațională în Învățământul Special*. Editura Universitară, 2019.
- Ionescu, Maria. *Consiliere Școlară și Psihopedagogică: Strategii și Metode Eficente*. Editura Universitară, 2020.
- Pop, Andrei, și Vasile, Irina. *Terapia Comportamentală Aplicată în Educația Specială*. Editura Arves, 2016.

FIȘĂ DE CONSILIERE INDIVIDUALĂ

Prof. Poclitaru Narcisa Cătălina, C.S.E.I. "Sf. Andrei", Gura Humorului

Profesor psihopedagog _____

Numele și prenumele: _____ **vârsta** _____ **clasa** _____

Persoana care a solicitat consilierea: [] diriginte, [] părinte/apartinător legal

Motivul solicitării (conform Fișei de management al cazurilor de violență în școală completată de dirigintele elevului)

Situația familială:

Situația școlară

Observații :

Autorii își asumă responsabilitatea pentru originalitatea și conținutul materialelor publicate!

Tipul de consiliere	Tematica abordată	Metode și tehnici de consiliere	Instrumente utilizate	Strategia de intervenție (obiective și activități concrete)
Recomandări				

Profesor psihopedagog

Semnătura,.....

INSTRUCȚIUNI DE COMPLETARE A FIȘEI

- **Persoana care a solicitat consilierea:** ☐ elev ☐ părinte/apartinător legal ☐ învățător ☐ diriginte ☐ alt cadru didactic ☐ un membru al familiei ☐ director

Data - reprezintă data/datele efectuării ședințelor de consiliere;

Motivul solicitării: conform Fișei de management al cazurilor de violență în școală se precizează și data solicitării.

motivele pot fi:

Dezvoltarea personală stimă de sine scăzută: informare, educație pentru sănătate, educație pentru carieră, consiliere vocațională, eșec școlar/ performanțe școlare scăzute, abandon școlar, evaluare psihopedagogică, dificultăți de învățare, dificultăți de relaționare, probleme de comunicare, asistență socială.

Probleme comportamentale și agresivitate, hiperactivitate, tulburări emoționale, (anxietate, depresie) : comportamente și atitudini deviante, dileme morale, dificultăți în luarea deciziei și asumarea responsabilității, scăderea capacității de adaptare la realitate, dezvoltarea abilităților sociale – asertivitate, controlul stresului, managementul timpului, abuz emoțional/abuz fizic, intervenție în situație de criză(divorț, boală, decesul părintelui) prevenția suicidului, Alte cazuri.....

Situația familială: familie destrămată(prin divorț, deces, etc) familie monoparentală, copil aflat în plasament familial, părinți plecați în străinătate, acte de violență în cadrul familiei, familii în care se promovează comportamente abuzive, agresive, corectare prin pedepse fizice, psihice sau respingere și izolare (granite difuze și rigide):

Situația școlară: rezultate școlare sub nivelul posibilităților, dezinteres pentru activitățile școlare, nerespectarea regulamentului școlar, absenteism, risc de abandon școlar, consumul de substanțe interzise(tutun, alcool, etc.) vagabondaj.

Observații: se consemnează observații speciale legate de situația medicală, deficiență/ cod handicap

Tipul de consiliere (se va alege din următoarele): educațională, psihopedagogică/remedială (pentru copiii cu CES), suportivă, de dezvoltare personală, vocațională, de criză; etc.

Tematica abordată (se poate alege din categoriile de tematici specificate mai jos):

- ✓ **în cazul consilierii educaționale:** reguli de comportament, competențe sociale, emoționale, adaptarea la programul în grădiniță/școală/familie, gestionare situații de criză în socializarea preșcolarului/școlarului mic/școlarului/elevului, corectarea comportamentelor negative etc.); problematici specifice copiilor și elevilor (autocunoaștere și dezvoltare personală, comunicare și relaționare interpersonală, dezvoltarea abilităților sociale-asertivitate; managementul învățării/stiluri de învățare, tehnici de învățare eficientă; managementul timpului; consiliere vocațională; managementul carierei (decizie vs. indecizie de carieră, explorarea opțiunilor educaționale și profesionale; stiluri decizionale, decizii responsabile, factori care influențează alegerea carierei etc.), sănătate/stil de viață; dezvoltarea abilităților de prevenire a consumului de alcool, tutun, droguri; prevenire HIV/SIDA, sarcini nedorite, comportamente sexuale neadecvate, etc.), managementul comportamentelor în clasă (gestionarea comportamentelor disruptive, adaptare școlară, integrare în grup/colectiv, managementul conflictului (conflicte între elevi, mediere etc.), dezvoltarea abilităților de prevenire a afectivității negative: anxietate, depresie, agresivitate, suicid; controlul stresului; responsabilitate socială; rezolvare de probleme; dezvoltarea creativității;
- ✓ **în cazul consilierii psihopedagogice/remediale/incluzive (pentru copiii cu CES):** incluziune școlară, adaptare în colectiv, identificarea resurselor personale, strategii de stimulare cognitivă, verbală, gestionarea situației de dizabilitate (fizică, motorie, psihică), gestionarea eșecului școlar, managementul emoțiilor asociate dizabilității, gestionarea eficientă a succesului (în cazul copiilor supradotați), teama de separare și respingere etc.
- ✓ **în cazul consilierii de criză:** conflicte în familie, abuz, divorț al părinților, deces al părinților, violență fizică/psihică/emoțională, bullying, dificultăți mari de învățare, întârziere mare în achiziții, eșec, absenteism, abandon școlar, copii cu părinți plecați la muncă în străinătate, copii din sistemul de protecție socială/asistență maternală, boli genetice, cronic.

- ✓ **în cazul consilierii de dezvoltare personală:** asigurarea funcționalității cognitive, dezvoltarea armonioasă a personalității, valorificarea potențialului psiho – individual, dezvoltarea conceptului de sine (imagine de sine/stimă de sine), identificarea caracteristicilor psiho-individuale (calități, puncte tari), dezvoltarea unor abilități și aptitudini menite să contribuie la starea de bine, managementul emoțiilor.
- ✓ **în cazul consilierii vocaționale:** formare deprinderilor/abilităților de viață, delimitări de concepte (muncă – profesie – ocupație – carieră), evaluarea caracteristicilor personale (interese, abilități, valori), realizarea planului individual de carieră.

Metode și tehnici de consiliere: metode bazate pe imagistică (folosirea jucăriilor, marionetelor, modelajul), metode metaforice (poezii, proverbe, basme, basme terapeutice, clipuri video, cântecele, folclorul), mitologia, metode art-creative, metode de mișcare, metode combinate (joc de rol).

Metode utilizate în ședința de consiliere (se vor specifica, pe scurt, metodele utilizate): metode generale: observația, brainstorming, problematizare, argumentare, interviul, realizarea de colaje, postere, afișe, desene, evaluarea unor situații problematice, elaborarea de proiecte, elaborarea de portofolii, autoevaluarea, studiul de caz, metoda metaforei, imageria mentală, activități structurate, activități ludice de relaxare, exercitii de învățare, vizionare de filme și comentarea lor, punere în situație, reflexia, comentarea unor texte și imagini, completarea de fișe de lucru și scale de autoevaluare, imaginarea de situații, studiu de caz, prelegerea

Tehnici: activități ludice, povești, chestionare, vizionarea de filme educative, jocuri, vizite, realizarea de colaje/postere etc.

Instrumente: ghid de interviu, grilă de observație, scale/teste de (auto)evaluare, fișe de lucru, chestionare, teste psihologice, Pachetul CCP intranet (platformă de evaluare computerizată-CCP, Gabriela Lemeni, Anca Axinte (coord.) Consiliere și carieră - Ghid de educație pentru carieră, Activități pentru clasele IX-XII/SAM; Gabriela Lemeni, Mircea Miclea (coord.) Consiliere și orientare - Ghid de educație pentru carieră).

[Metaforele in comunicare si terapie » AC Psihologie \(ac-psihiologie.ro\)](#)

[Consiliere psihologică » AC Psihologie \(ac-psihiologie.ro\)](#)

Strategia de intervenție (obiective și activități concrete)

Obiective: dezvoltarea deprinderilor de autocunoaștere, dezvoltarea abilităților de ascultare activă, training-ul asertivității, formarea de comportamente sanogene la elevi, dezvoltarea abilităților de gestionare a unei situații de violență (procivice), contactarea/implicarea părinților și cadrelor didactice în procesul de consiliere, dezvoltarea deprinderilor de învățare eficientă, dezvoltarea abilităților de gestionare a surselor de stres; recunoașterea și acceptarea sentimentelor generate de starea de criză, facilitarea exprimării acestora; învățarea unor strategii adaptative focalizate pe rezolvarea problemelor; dobândirea unor strategii de autocontrol emoțional; însușirea unor comportamente care să asigure integrarea în viața socială și nu numai; evaluarea abilităților, intereselor și valorilor; diagnoza și evaluarea resurselor psihologice ale elevului în vederea determinării capacității de învățare, dobândirea unei imagini favorabile despre sine, creșterea încrederii în sine, creșterea asertivității personale, însușirea abilității de a lua decizii în conformitate cu propriile interese. etc.

Activități concrete: activități privind normalizarea reacțiilor față de criză; activități specifice de consiliere educațională pentru dezvoltarea și îmbunătățirea abilităților cognitive; activități educațional-formative realizate colectiv, în grup sau individual cu rol de preîntâmpinare apariția unor probleme sau situații critice (exemple: managementul stresului, dezvoltarea inteligenței emoționale etc.); activități de consiliere educațională focalizate pe sprijinul, ajutorul și îndrumarea elevilor pentru formarea și dezvoltarea personalității acestora în funcție de particularitățile de vârstă și individuale ale acestora; activități de consiliere destinate pregătirii elevului pentru a-și alege studiile

corespunzătoare, profesia, traseul ce urmează a fi parcurs pentru a atinge un nivel/stadiu de împlinire socială și personală; activități de managementul învățării; activități de consiliere educațională a elevilor supradotați care să vizeze dezvoltarea corespunzătoare a conceptului de sine, supraexcitabilitatea psihică, dezvoltarea emoțională și adaptarea acestora, subrealizarea școlară sau profesională, perfecționismul și „povara” propriei dotări intelectuale; activități de consiliere educațională focalizată pe ajutorul acordat copiilor pentru a accepta divorțul părinților, sprijinul oferit copiilor pentru depășirea stărilor generate de conflictul între părinți și orientarea activității lor spre satisfacerea propriilor trebuințe, interese, aspirații, activități bazate pe rezolvarea problemei „pierderii” unui părinte și restabilirea confortului psihologic necesar desfășurării normale a vieții, dezvoltarea unor expectanțe realiste referitoare la relațiile sociale; activități de consiliere educațională prin care copii și adolescenții învață să întrețină relații personale neimpregnate de sentimente ostile; activități de consiliere educațională bazate pe tehnici comportamentale prin care elevii sunt sprijiniți să-și adapteze manifestările comportamentale la cerințele situaționale concrete, respectând regulile și normele unui comportament dezirabil și eficient etc.

Recomandări: consilierea părinților, îndrumarea și sprijinirea părinților pe parcursul activității de consiliere și îndrumarea acestora, a învățătorului/dirigintei, a conducerii unității de învățământ*.

Plan de acțiune pentru integrarea copiilor cu dizabilități

Profesor învățământ primar :Popescu Nina Iuliana
Școala Gimnazială nr. 8 Constanța

Elevi

Idei de activități:

Se monitorizează comportamentul acestuia și se încurajează comportamentele dezirabile.

Se utilizează metode active pentru implicarea elevului în activitatea de învățare:

- activități pe grupe mici
- controlul vocii
- contactul vizual
- organizarea timpului în sarcină

Rezolvarea imediată a problemelor apărute prin:

- comunicarea asertivă: mesaje asertive pozitive la persoana I („ Vreau ca tu să....” ; „

Eu mă simt bine dacă.....”).

Recompensa imediată

Crearea unui cadru de interacțiune pozitivă, securizat pentru toți copiii

Manifestarea încrederii, a dragostei necondiționată față de elev

Se va pune accent mai mult pe întăririle pozitive:

- obiectuale: cadouri, premii
- simbolice: buline, fețe luminoase, stelute, care se pot preschimba în alte obiecte
- sociale: lauda, încurajarea, zâmbetul, aplauze, a te arăta surprins, interesat de situație
- activități: timp de joacă, dans, timp liber, a fi în primul rând

Strategii de învățare:

- tehnici experiențiale, tehnici art-creative; managementul timpului liber ;tehnici cognitiv-comportamentale;tratarea diferențiată, jocul didactic, metode activ-participative și practice (adaptate), conversația, explicația, învățarea prin cooperare (în perechi, în echipă), descrierea, observarea, demonstrația, dramatizarea, jocul de rol

Resurse:

- material didactic adecvat, concret-intuitiv și ușor de manipulat, mijloace de predare/ învățare multi-senzoriale, mijloace IT, softuri educaționale, material didactic intuitiv, fișe cu scheme de fixare, planșe tematice afișate permanent în clasă.

Evaluare:

- observarea sistematică a comportamentului, aprecieri verbale, evaluări orale și scrise diferențiate și cu sprijin (indicații), autoevaluarea (dacă e cazul), fișe de observare a comportamentului, a progresului elevului.

Părinți

Idei de activități:

- oferirea de materiale părinților pentru informarea și sensibilizarea în acest sens;
- acordarea de timp mai mult în relația cu elevul din partea familiei;
- angrenarea familiei în jocurile copilului;
- asigurarea unui climat socio-afectiv propice dezvoltării armonioase a personalității, în special sub aspect motivațional-afectiv;
- manifestarea dragostei necondiționate din partea părinților, prin mângâieri, îmbrățișări, atenție;
- consiliere pe probleme emoționale pe care le are copilul;
- psihoterapie/ intervenție(primară, secundară)
- implicarea copilului în diverse activități casnice.

Strategii de învățare:

- **joc de rol, reflecția, vizualizarea creativă:** „Încercați să descoperiți două lucruri pe care le face copilul dumneavoastră pentru a vă atrage atenția. Notați ce a făcut el și cum ați reacționat dumneavoastră.
- **vizionări de film și comentarea lui:** materiale video informative cu privire la problematica copilului, modalități de lucru

Resurse:

- ppt-uri tematice, pliante /reviste/ afișe informative, tehnologii informatizate; resurse umane: medici de specialitate, psihologi, consilieri școlari, profesori de sprijin

Evaluare:

- observarea sistematică, aplicarea de chestionare, realizarea portofoliilor cu produsele activităților

Cadre didactice

Idei de activități:

- colaborarea cu profesorul de sprijin/ consilierul școlar, dacă există(*PIP* sau *Plan de remediere*, după caz);
- realizarea unui plan de intervenție comun cu profesorii de la clasă;
- participarea la simpozioane/ conferințe/ cursuri de formare vizând integrarea copiilor cu CES ;
- realizarea unor ateliere de lucru/ mese rotunde în cadrul Comisiei metodice precum și unele activități comune părinți-profesori-elevi;
- Proiecte educaționale care să vizeze integrarea elevilor cu CES.

Strategii de învățare (comune cu alți colegi):

- mese rotunde, workshop-uri, dezbateri, lucru în echipă

Resurse:

- folosirea unor pliante/ reviste/ afișe informative; utilizarea tehnologiei informatizate, listă cu lucrări de specialitate, cunoașterea cadrului normativ (Ordin Nr. 3124/2017 privind aprobarea Metodologiei pentru asigurarea suportului necesar elevilor cu tulburări de învățare. <https://edu.ro/ordinul-ministrului-educa%C8%9Biei-na%C8%9Bionale-nr-134220012017-privind-aprobarea-metodologiei-pentru-integrarea-elevilor-cu-tulburari-de-invatare> ;

- Ordin Nr.1985/2016 privind aprobarea metodologiei pentru evaluarea și intervenția integrată în vederea încadrării copiilor cu dizabilități în grad de handicap, a orientării școlare și profesionale a copiilor cu CES, precum și în vederea abilitării și reabilitării copiilor cu dizabilități și/sau CES. <https://lege5.ro/Gratuit/geztqmryggza/ordinul-nr-1985-1305-5805-2016-privind-aprobarea-metodologiei-pentru-evaluarea-si-interventia-integrata-in-vederea-incadrarii-copiilor-cu-dizabilitati-in-grad-de-handicap-a-orientarii-scolare-si-profe/1>; utilizarea materialelor didactice adecvate

Evaluare:

- realizarea de chestionare, portofolii cu produsele activităților.

PLAN REMEDIAL

Popșor Cristina

ELEV: Ș. A.

CLASA: a VIII-A

PERIOADA: 14.11.2023- 15.12.2023

DIAGNOZĂ:

- Instabilitate emoțională;
- Agresivitate verbală și fizică intenționată în relație cu ceilalți;
- Comportamente conflictuale și de intimidare;
- Absenteism;

PROFESOR COORDONATOR: Popșor Cristina

SCOP:

Scopul general al programului este de a reduce incidența comportamentelor indezirabile (agresivitate fizică și verbală, absenteism) prin dezvoltarea abilităților socio-emoționale, prin exersarea identității și recunoașterii emoționale.

OBIECTIVE:

- Dezvoltarea abilităților socio-emoționale;
- Exersarea modalităților adecvate de răspuns comportamental în situații care pot genera frustrare, agresivitate și furie.
- Dezvoltarea abilităților de prevenire a escaladării conflictelor și furiei.

METODE ȘI PROCEDEE DIDACTICE: explicația, exercițiul, jocul didactic, jocul de rol, problematizarea, învățarea prin cooperare;

TIPUL ACTIVITĂȚII: individuale

MODALITĂȚI DE EVALUARE: chestionarea orală și scrisă;

DESCRIEREA PLANULUI REMEDIAL:

Nr. crt.	ACTIVITĂȚI REMEDIALE/ TEME	OBIECTIVE	MATERIALE/ STRATEGII DIDACTICE	DATA	OBSERVAȚII
1.	Discuție individuală	- clarificarea scopul activităților școlare; - Identificarea așteptările elevei în raport cu activitățile școlare;	Conversația euristică	14.11. 2023	

2.	Emoțiile mele	- Identificarea și denumirea emoțiilor de bază și a celor complexe. - Înțelegerea diferenței dintre emoțiile sociale (mândrie, rușine, vinovăție) și cele de bază (bucurie, furie, tristețe, teamă); - Identificarea legăturii dintre emoțiile sociale și furie.	Fișe Explicația, discuții libere,	17.11. 2023	
3.	Ce este furia?	- Identificarea modificărilor fiziologice și comportamentale asociate cu furia; - Identificarea consecințelor pe care furia e are asupra propriei persoane, dar și asupra relațiilor cu ceilalți; - Autoevaluarea intensității reacțiilor de furie;	Fișe Explicația, discuții libere	20.11. 2023	
4.	Furia și gândurile mele	- Exemplificarea relației dintre reacții de furie și monologul interior negativ; - Identificarea tipurilor de monolog interior negativ responsabile de reacțiile emoționale de furie	Fișe Explicația, discuții libere, exercițiul	24.11. 2023	
5.	Furia și reacțiile corpului meu	- Identificarea consecințelor pe care exprimarea necontrolată a furiei poate s-o aibă asupra celorlalți; - Identificarea rolului monitorizării reacțiilor fiziologice în prevenirea escaladării reacțiilor de furie; - Exersarea strategiilor de respirație și a celor de modificare a monologului interior pozitiv ca strategii de prevenire a escaladării furiei;	Fișe Explicația, discuții libere, jocul	27.11. 2023	

6.	Alternative la furie- să gândim altfel	- Analizarea monologului interior negativ și a comportamentelor neadecvate asociate reacțiilor de furie; - Identificarea unor alternative de monolog pozitiv și de comportamente adecvate în vederea gestionării reacțiilor de furie;	Fișe Explicația, discuții libere, exercițiul	04.12. 2023	
7.	Alegerea corectă	- Identificarea situației problemă; - Identificarea modalităților de comportament neadecvat (agresivitate verbală și fizică); - Exersarea unor strategii asertive de rezolvare a situațiilor problemă;	Fișe Explicația, discuții libere,	08.12. 2023	
8.	Cum putem rezolva conflictele?	- Identificarea problemei din situația deschisă; - Identificarea și evaluarea alternativelor de rezolvare a problemei; - Exersarea alternativelor adecvate de comportament;	Fișe Explicația, discuții libere, exerciții.	11.12. 2023	

RECOMANDĂRI:

- Monitorizarea zilnică a comportamentului elevei;
- Încurajarea elevei să participe la activitățile școlare;
- Recompensarea comportamentului dezirabil al elevei (proponeri de recompense: plimbări de 10 minute prin apropierea școlii, audiții muzicale la alegerea elevei);
- Comunicarea activă și eficientă cu reprezentanții/ educatorii elevei;
- Participarea elevei la activități de consiliere cu psihodiagnosticianul școlii;

EVALUAREA PLANULUI REMEDIAL:

- Evaluarea și revizuirea planului remedial se va realiza în perioada 11-15.12.2023

Bibliografie

Benga O., *Strategii de prevenție a problemelor de comportament*, Editura Asociației de Științe Cognitive din România, Cluj-Napoca, 2015.

Ellis, A., *Terapia rațional emotivă și comportamentală în tulburările copilului și adolescentului*, Cluj- Napoca, Editura [Romanian Psychological Testing Services](#) , 2007.

Dezvoltarea abilităților sociale prin activități de art-terapie STUDIU DE CAZ

**Profesor Rațiu Andreea
Profesor Faur Adriana Mariana
Centrul Școlar Pentru Educație Incluzivă
Șimleu Silvaniei, Județ Sălaj**

Perioada copilăriei este dificilă în viața copiilor se produc însemnate schimbări atât pe plan social cât și afectiv. Emoțiile și sentimentele lui însoțesc manifestările acestuia, chiar dacă este vorba de joc, cântec, de activități instructiv-educative, de realizarea sarcinilor primite din partea adulților. Ele ocupă un loc important în viața copilului și exercită o puternică influență asupra conduitei lui sociale.

Educația socio-emoțională cuprinde toate activitățile de învățare prin care elevii pot să dobândească experiențe individuale de comportare, formându-și astfel competențe emoționale și sociale. Este vorba aici, de dobândirea abilităților emoționale, adică înțelegerea, exprimarea și reglarea emoțiilor și dobândirea abilităților sociale, precum inițierea și menținerea relațiilor și integrarea într-un grup.

La vârsta școlară, copiii au nevoie de noi, mai mult ca oricând, pentru a învăța cum să stabilească și să mențină relațiile cu ceilalți, cum să rezolve diferite situații sociale conflictuale, cum să-și trăiască sănătos emoțiile de tristețe, frică, teamă, furie fără să-i rănească pe cei din jur. Copiii învață de multe ori din ceea ce facem noi adulții, profesorii, părinți, observând și imitând comportamentele noastre, ceea ce ar trebui să ne responsabilizeze.

Studiile arată că elevii cu deprinderi sociale insuficient dezvoltate au probleme de învățare (performanțe scăzute, inadaptare la cerințele școlii), probleme comportamentale (agresivitate, abandon școlar, dificultăți de integrare într-un grup, respingerea celorlalți, izolarea), probleme emoționale (depresia, anxietatea) sau lipsa încrederii în forțele proprii.

Dificultățile elevilor în monitorizarea și interpretarea emoțiilor celorlalți reduc calitatea și frecvența performanțelor școlare, generând de asemenea tulburări de comportament, în cele din urmă, o inadaptare socială.

În acest sens, motivația care stă în spatele lucrării de față este de a facilita dezvoltarea abilităților sociale și emoționale în cazul elevilor cu dizabilități intelectuale din instituțiile incluzive prin implementarea unui program educativ bazat pe art terapie în scopul unei mai bune integrări la mediul școlar, social și familial.

O stimă de sine scăzută afectează și calitatea relațiilor interpersonale, având ca efect diminuarea abilităților de socializare. Astfel acestora li se oferă oportunitatea de a căpăta încredere în potențialul propriu prin exersarea abilităților și competențelor dobândite deja.

Scopul programului de terapie prin artă este acela de a influența elevii cu dizabilitate intelectuală încât să își dezvolte abilitățile sociale, să își asume responsabilități, să se comporte independent, să fie mândri de realizările lor, să își exprime atât emoțiile pozitive cât și pe cele negative, să ofere ajutor și sprijin celorlalți colegi, să-și dezvolte abilitățile de comunicare și relaționare interpersonală, reducerea problemelor, adaptarea la realitățile cotidiene, rezultând astfel o adaptare la cerințele societății și a grupului.

O limită a studiului o poate constitui pandemia actuala, când viața socială a copiilor s-a redus considerabil, am fost puși în fața provocării de a răspunde nevoii copiilor de socializare, de a suplini într-o oarecare măsură cercul social al copiilor și am putut face acest lucru dacă am menținut calmul în special în situațiile conflictuale, dacă am arătat înțelegere, empatie și răbdare. Exprimarea liberă

a fiecarui elev indiferent de vârstă, respectarea nevoilor tuturor, găsirea soluțiilor necesare pentru a-i mulțumi pe toți sporesc sentimentul de acceptare, socializare și siguranță în cadrul grupului.

Elaborarea și implementarea unui program educațional focalizat pe art-terapie în vederea dezvoltării socio-emoționale la elevii cu dizabilități intelectuale.

Scopul -Dezvoltarea capacității de realizarea unor materiale prin activitățile de art-terapie prin diferite metode pictură, modelaj, desen, dans, meloterapie, a mesajului unei reprezentări teatrale, de interpretarea unui rol, de cooperare în scopul punerii în scenă a unei scenete/piese de teatru.

În cadrul activităților de art-terapie am utilizat diferite metode didactice și tehnici art-terapeutice, încercând să evidențiez valențele formative ale artei.

Studiu de caz

A. Date personale:

Nume și prenume: Ș.C.

Data nașterii: 04.10.2005

Sex: masculin

Clasa: a III-a A

Școala: Centrul Școlar Pentru Educație Incluzivă Șimleu Silvaniei

Unități școlare anterioare: elevul nu a frecventat grădinița, dar a fost înscris la Școala Primară din sat Gârcei , comuna Crișeni , promovând două clase , iar clasa a treia rămânând repetent

Naționalitate: rromă

B. Date familiale:

Elevul Ș.C. s-a născut în urma unei relații de concubinaj a numitei Ș.P cu L.T. acesta din urmă decedând acum 9 ani, familia fiind alcătuită din trei membri: mama Ș.P; doi copii. Ș.C și Ș.A. Locuința acestora era din pământ dintr-o cameră, nu aveau utilități. Singura sursă de venit o reprezintă alocațiile copiilor, copii fiind puși la cerșit , iar aceștia nu au mai frecventat școala fiind declarați repetenți. DGASP Sălaj a fost sesizat iar copii au fost luați în regim de urgență și încadrați la CSS Șimleu , orientați cu Certificat de Orientare Școlară în învățământul special.

Mama a fost decăzută din drepturile părintești, fiind pasivă, neimplicată, dezangajată de creșterea celor doi frați , astfel obligarea mamei fiind să presteze ore în acțiuni și lucrări de interes local pe durata măsurii de protecție specială pentru copii, instanța dând eficiență principiului interesului superior copilului care are nevoie de un mediu familial în vederea creșterii, educării și dezvoltării armonioase. La data încadrării elevului Ș.C. în clasă reprezentanții centrului au realizat o evaluare inițială, evaluare prin care se constată că nivelul de cunoștințe ale copilului este foarte scăzut în raport cu vârsta pe care acesta o are.

C. Date medicale:

Conform adeverinței medicale anexate la dosar, la începutul clasei III, elevul este sănătos și apt pentru intrarea în colectivitate și prezintă o dezvoltare fizică normală , prezentând o tulburare hiperkinetică de conduită. Pe parcursul desfășurării studiului de caz, nu prezintă probleme de sănătate.

D.Date privind dezvoltarea

Limbajul și comunicarea prezintă un vocabular redus, exprimare greoaie, timp de reacție întârziat. Prezintă dispoziții afective negative în cea mai mare parte a timpului, este timid, plânge foarte repede, este grijuliu, lipsa încrederii în propriile forte, interacțiunea și stima de sine slab dezvoltată. Slab orientat temporal, slab dezvoltat psihomotoric, dezvoltare senzorial-perceptivă deficitară, dificultăți de concentrare, negativism, instabil comportamental. Are nevoie de sprijin pentru rezolvarea sarcinilor mai dificile. Finalizează sarcina, dar în ultima vreme preferă activitățile cu finalitate imediată . Are un stil de lucru organizat, sistematic. Are momente mai frecvente când este refractat la reguli și tinde să impună propriile reguli. Prezintă aptitudini pentru activități practice,

artistico-plastice precum creativitatea în activitățile de muncă independente. percepe difuz materialul de învățat, gândirea este concret- intuitivă, nivel de abstractizare scăzut, memorie lacunară, de scurtă durată, are multe lacune în cunoștințe.

E. Date pedagogice: în debutul școlarității, elevul Ș.C. prezintă:

- lipsa motivației și a interesului pentru activități;
- verbalizare redusă a reprezentărilor și acțiunilor;
- timiditate crescută
- stimă de sine scăzută
- ușoare devieri de comportament

F. Examinarea psihopedagogică:

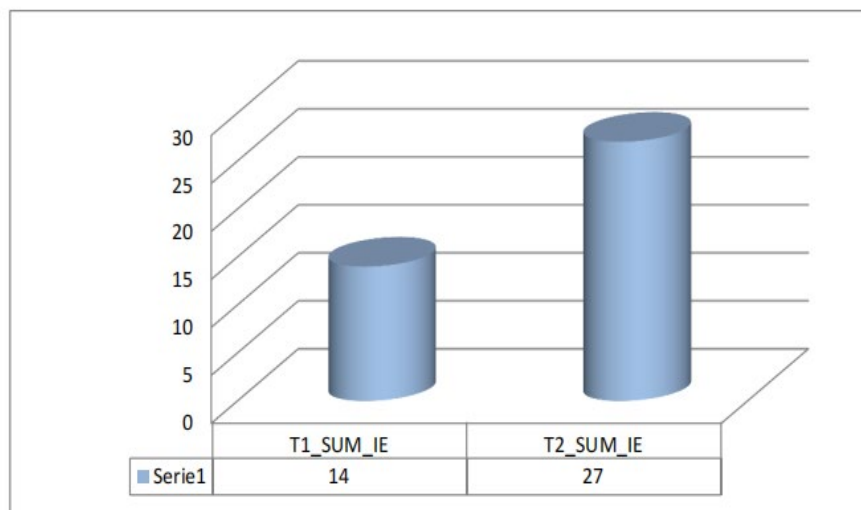
- *Matricile Progresive Raven Color;*
- *Scală de identificare a emoțiilor de bază;*
- *Chestionarul privind gradul de sociabilitate;*
- *Scală pentru cooperare și interacțiune socială;*
- *Fișă de observație comportamentală;*
- *Testul sociometric;*

G. Date obținute în urma administrării testelor

1. La **Testul Matrici Progresive Color**, Ș.C. obține un IQ = 60, ceea ce indică o deficiență intelectuală ușoară. Primii itemi ai testului nu l-au pus în dificultate pe subiect. La modelele mai complexe, subiectul prelucrează cu dificultate sarcina de lucru. Răspunsurile sunt alese la întâmplare. Se constată că are o analiză perceptivă deficitară și dificultăți în înțelegerea relațiilor spațiale.

2. În **Scală de identificare a emoțiilor de bază** subiectul Ș.C. a evaluat cei 28 de itemi și a realizat atribuiri emoțiilor de bază (bucurie, tristețe, frică și furie) prezentate în diferite situații sociale, prin diferite comportamente și pentru diferite expresii faciale. Rezultatele obținute la cele două testări, realizate înainte și după implementarea programului educațional focalizat pe art-terapie sunt prezentate în graficul de mai jos.

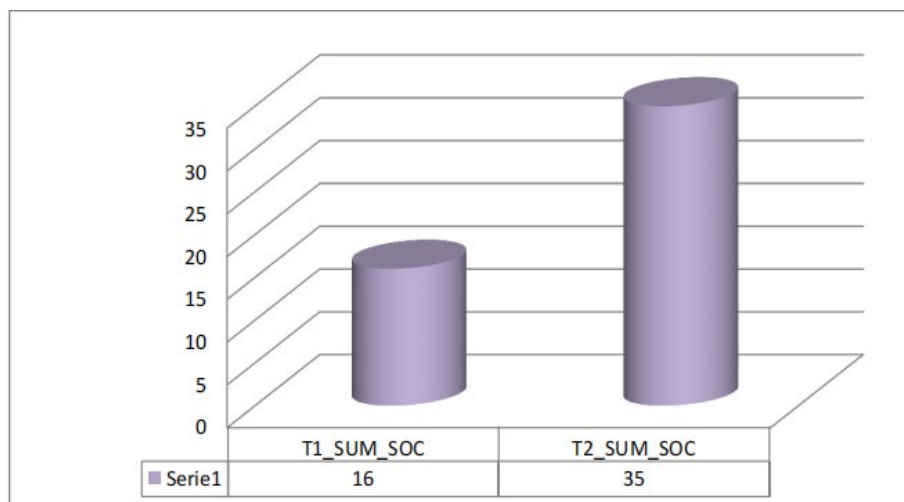
Graficul 1. Prezentarea comparativă a rezultatelor în cadrul scalei de identificare a emoțiilor

Prin compararea rezultatelor obținute de subiectul Ș.C. la cele două testări, putem observa în post-testare o îmbunătățire în identificarea emoțiilor spre deosebire de rezultatele obținute în pre-testare unde a înregistrat 12 erori, 7 dintre ele fiind la itemul ce reprezenta emoția –frică, punctaj maxim înregistrând la emoția – bucurie.

2. Prin aplicarea **chestionarului privind gradul de sociabilitate** subiectului Ș.C. s-a măsurat gradul de sociabilitate și totodată abilitatea de a accepta pe ceilalți.

Graficul 2. Prezentarea comparativă a rezultatelor în la chestionarului privind gradul de sociabilitate

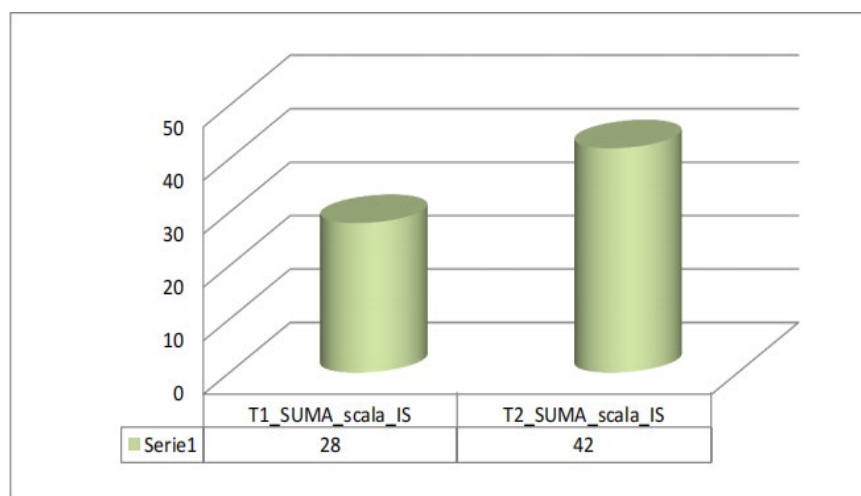

În urma analizării datelor obținute la chestionarul privind gradul de sociabilitate s-a constatat că, subiectul Ș.C. a obținut un punctaj mult mai ridicat în post-testare decât în pre-testare.

Acest rezultat reflectă faptul că, în urma aplicării programului educațional focalizat pe art-terapie, subiectul este mult mai sociabil și are disponibilități reale de a relaționa cu cei din jur, în pofida curențelor educaționale ale subiectului.

4. Prin aplicarea **scalei pentru cooperare și interacțiune socială** am urmărit măsurarea nivelului de cooperare și interacțiune socială a subiectului.

Graficul 3. Prezentarea comparativă a rezultatelor la scală pentru cooperare și interacțiune socială

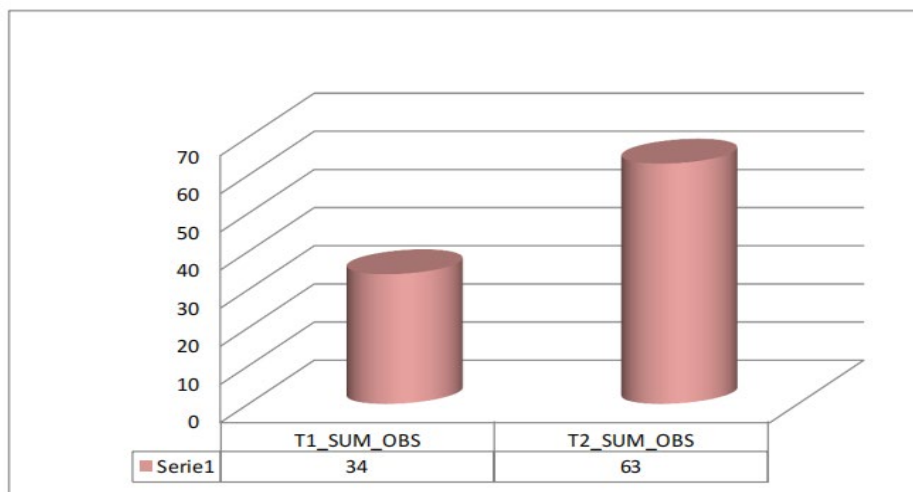

În graficul de mai sus putem observa un punctaj mai ridicat obținut de Ș.C. în post-testare. Dacă în

pre-testare subiectul s-a încadrat în categoria persoanelor care cooperează doar atunci când sunt solicitate, în post-testare Ș.C. a obținut 42 de puncte, de unde rezultă faptul că, în urma sesiunilor de art-terapie realizate și a rolurilor interpretate de subiect, acesta dobândește o bună capacitate de interacțiune socială și cooperare.

4. Prin realizarea **fișei de observație comportamentală**, cu cei 16 itemi s-a urmărit evaluarea nivelului de dezvoltare socio-emoțională a subiectului.

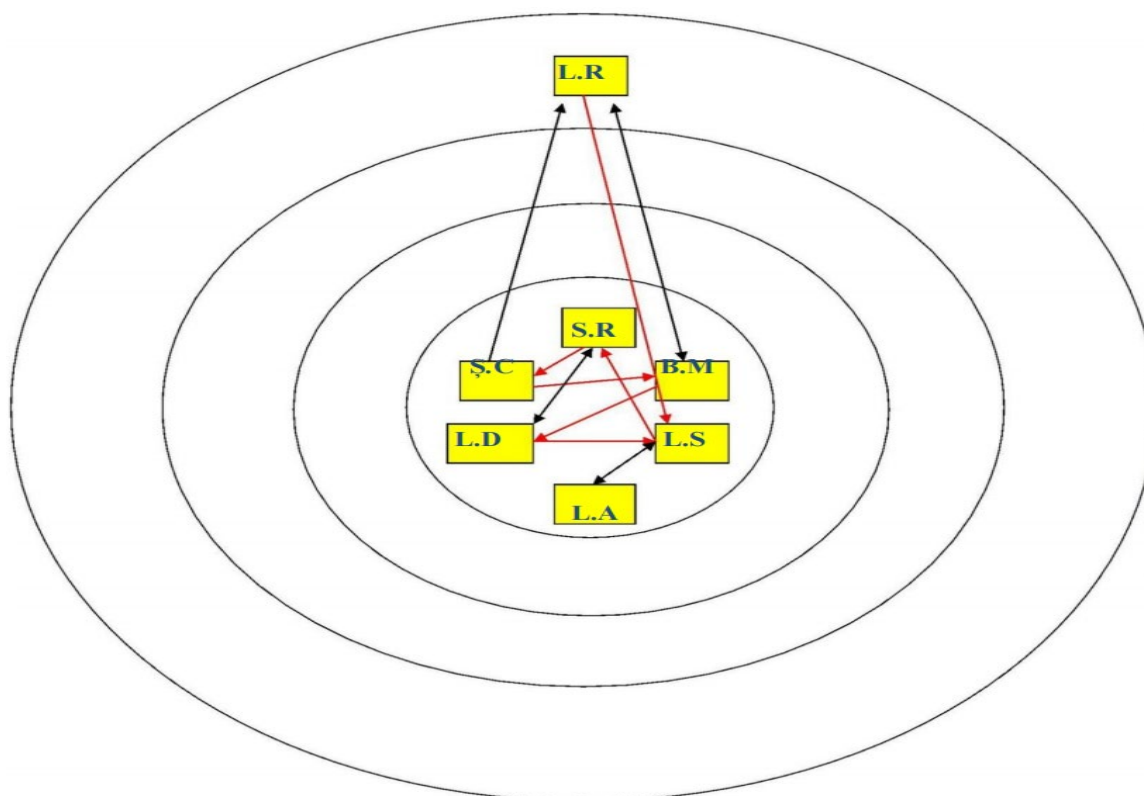
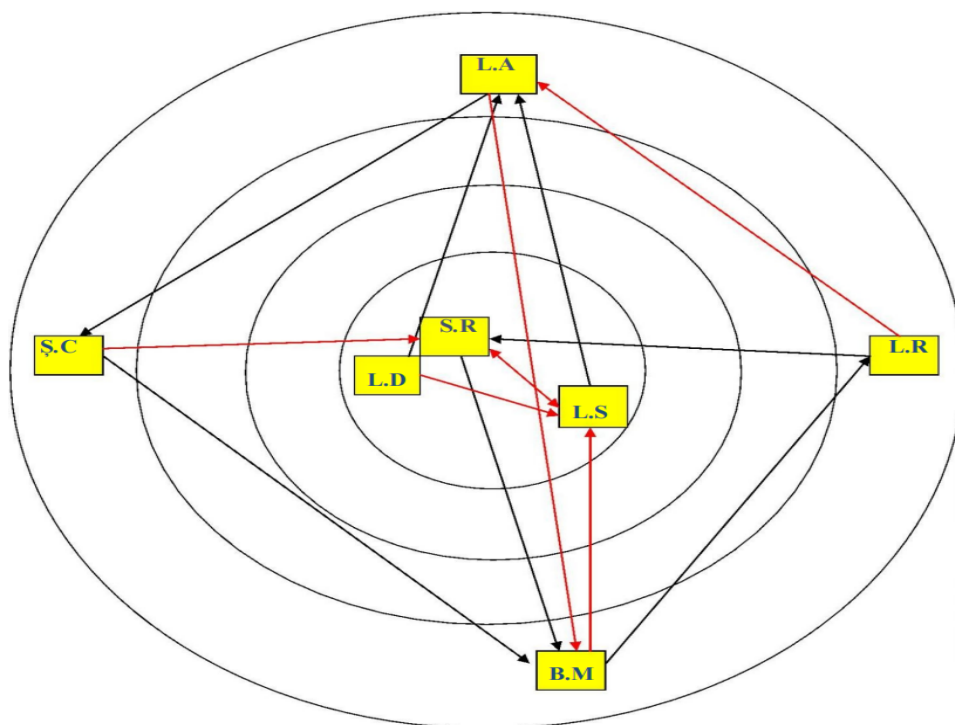
Graficul 4. Prezentarea comparativă a rezultatelor obținute la fișa de observație comportamentală

În urma analizării punctajelor obținute la fișa de observație comportamentală, prezentate în graficul 4 s-a constatat faptul că, subiectul Ș.C. a obținut un punctaj mult mai ridicat în post-testare decât în pre-testare, rezultând astfel o îmbunătățire a comportamentului în mediul școlar, fiind mult mai implicat în desfășurarea activităților, încurajându-i și pe ceilalți colegi spre a avea o atitudine corespunzătoare față de activitățile desfășurate, a dobândit o atitudine pozitivă față de cadrele didactice și s-a putut observa o creștere semnificativă a încrederii în forțele proprii.

Rezultatele obținute în urma observării comportamentale a rezultat astfel o îmbunătățire a comportamentului în mediul școlar, fiind mult mai implicat în desfășurarea activităților, încurajându-i și pe ceilalți colegi spre a avea o atitudine corespunzătoare față de activitățile desfășurate, a dobândit o atitudine pozitivă față de cadrele didactice și s-a putut observa o creștere semnificativă a încrederii în forțele proprii.

- respingere
- ↔ respingere reciprocă
- atracție
- ↔ atracție reciprocă

Proiect de activitate "Emoții"

Prof. înv. primar STAN DANIELA
Școala Gimnazială „Eroilor” Lipănești, Prahova

DATA:

CLASA: I

ARIA CURRICULARĂ: Consiliere și orientare

DISCIPLINA: Dezvoltare personală

SUBIECTUL: Emoții

TIPUL LECȚIEI: Lecția de formare a priceperilor și deprinderilor

FORMA DE REALIZARE : Activitate integrată

SCOP: Dezvoltarea abilităților emoționale ale elevilor

OBIECTIVE OPERATIONALE:

- O.1- să încadreze temporal evenimentele zilei, prin completarea Calendarului naturii;
- O.2- să identifice emoții de bază (bucurie, tristețe, frică, furie);
- O.3- să stabilească caracteristici specifice fiecărei emoții;
- O.4- să descrie o situație trăită cu o anumită încărcătură emoțională;
- O.5 - să folosească elementele de limbaj nonverbal pentru a exprima emoții sugerate de imagini ;
- O.6 - să exprime trăiri personale prin intermediul elementelor de limbaj muzical;

STRATEGII DIDACTICE:

- **METODE ȘI PROCEDEE:** conversația, explicația, observația, problematizarea, exercițiul, jocul de rol, lectura.
- **MIJLOACE DIDACTICE:** Calendarul naturii, planșa-suport, calculator, videoproiector, cartonașe cu situații, panou pentru afișat, chipuri de copii, carioci, Copacul emoțiilor;
- **FORME DE ORGANIZARE:** activitate frontală, pe grupe
- **RESURSE:** **UMANE:** clasa de elevi
TEMPORALE: 45 de minute

BIBLIOGRAFIE:

- Breben, Silvia, *Jocuri pentru dezvoltarea inteligenței emoționale la vârsta preșcolară și școlară mică*, Ed. Reprograph, Craiova, 2010.
- Curs formare - *Organizarea interdisciplinară a ofertelor de învățare pentru formarea competențelor cheie la școlarii din clasele I-IV*, program de formare continuă de tip “blended learning” pentru cadrele didactice din învățământul primar;
- MECTS- *Programa școlară pentru disciplina Dezvoltare personală* (clasa pregătitoare, clasa I și clasa a II-a), aprobată prin ordinul ministrului Nr. 3418/19.03.2013, București;

Momentele lecției	Ob. Op.	Conținutul învățării	Strategii didactice			Evaluare
			Metode și procedee	Mijloace didactice	Forme de activitate	
1. Moment organizatoric	O.1	- Se asigură condițiile necesare desfășurării orei. - Salutul Se anunță momentul Întâlnirii de dimineață prin versurile: Hai deți să ne adunăm,/Un cerc mare să formăm./Dimineața a sosit,/Toți copiii au venit, La școală ne-am adunat,/De mânuțe ne-am luat Cercul mare îl formăm/Cu toți ne salutăm Bună dimineața! Repere temporale: anotimpul, ziua, data, luna, anul; Calendarul naturii: meteorologul de serviciu este solicitat să completeze calendarul naturii;	Conversația	Calendarul naturii	Frontal	Observarea sistematică
2. Captarea atenției		Se va face prin vizualizarea unui mini clip animat, atractiv, care este în strânsă legătură cu tema pe care va fi abordată . https://www.youtube.com/watch?v=54RdrstUS_M – <i>Inside out</i>	Conversația	Anexa 1	Frontal	Observarea sistematică
3. Anunțarea temei și a obiectivelor		- Copiii sunt anunțați că vor desfășura o activitate de dezvoltare personală în care vor vorbi despre emoții și comportamente generate de acestea, vor recunoaște emoțiile de bază, vor împărtăși situații în care au trăit anumite emoții și vor exprima prin mimică și gesturi emoțiile sugerate. - Se anunță titlul lecției: <i>Împărăția Emoțiilor/emoții de bază</i>	Conversația		Frontal	Observarea comportamentului nonverbal
4.dirijarea învățării	O.2	- Se prezintă elevilor povestea „Împărăția Emoțiilor” Copiii sunt invitați într-o călătorie în Împărăția Emoțiilor. Ajung în Ținutul Bucuriei unde toate vietățile sunt vesele. Continuând călătoria ajung în Ținutul Tristeții, unde se aud cântece triste.	Lectura	Povestea „ Împărăția Emoțiilor ” Anexa 2	Frontal	Observarea sistematică

	O.3	Vor continua călătoria imaginară și ajung în Ținutul Furiei, unde toate viețuitoarele sunt furioase. Se întorc acasă. - Se cere elevilor să aleagă ținutul în care s-au simțit cel mai bine. Elevii aleg ținutul unde s-au simțit cel mai bine, argumentând alegerea făcută. -Elevii sunt împărțiți în patru grupuri, fiecare grupă completând ciorchinele chipului extras. - Completăm ciorchinele pentru fiecare chip cu caracteristicile emoției respective. Entuziasmat Încântat Vesel încercător bucuros fericit	Explicația			
	O.4	 îndurerat supărat trist speriat încăpăimântat temător panicat surprins șocat uimit mirat uluit mâhnit abătut posomorât - Elevii sunt așezați în cerc, ținându-se de mână. La un moment cer elevilor să strângă mâna colegului, după care fiecare trebuie	Demonstrația	Ciorchinele (Anexa 3)	Pe grupe	Observarea sistematică
			Joc senzorial: „Spune ce simți!”	„Chipul bucuros” „Chipul trist” „Chipul speriat” „Chipul surprins”	frontal	

		să spună ce a simțit în acel moment: durere, putere, căldură, bucurie, etc. - Indiferent ce facem, transmitem emoții celor din jurul nostru și simțim emoții din partea lor.				
5. Obținerea performanțelor	O.5	-Se propune elevilor completarea „Copacului Emoțiilor”. Elevul numit scoate un cartonaș cu emoții dintr-un coșuleț, denumește emoția prezentată în desen, o mimează și o așază în copacul potrivit. 	Joc de rol	Copacul Emoțiilor, Anexa 4 - salcia tristă - bradul fericit - plopul temător - stejarul furios	Frontal	Aprecieri verbale
6. Feedback-ul	O.6	Se propune un exercițiu de relaxare. Copiii stau pe scăunele, închid ochii, li se spune că „sunt la duș, apa le spală corpul de furie, teamă, le spală capul, trunchiul..., acum sunt curați, deschid ochii și adună emoțiile negative și le aruncă la coșul de gunoi. Trec prin poarta fericirii, ajung în poiană unde toată lumea este veselă, cântă, dansează”. Elevii cântă cântecul „Dacă vesel se trăiește...”	Conversația	Laptop	Individual Frontal	Aprecieri verbale
7. Asigurarea retenției și transferul	O2 O3	Li se prezintă diferite situații-problemă. Ei trebuie să identifice propriile trăiri emoționale și consecințele reacțiilor emoționale, conștientizând că două persoane pot avea reacții diferite în aceeași situație. Situații prezentate: -Un coleg îți distruge jucăria. -Un copil te lovește. -O colegă îți ia caietul pentru a copia tema făcută de tine. -Colegii îți fac o surpriză plăcută de ziua ta. -Un câine fioros se îndreaptă spre tine. -Te certă cu un prieten.	Joc-exercițiu: Cum te-ai simți dacă...? Problematizarea	Biletele cu situațiile problema	Individual	Probă practică

Autorii își asumă responsabilitatea pentru originalitatea și conținutul materialelor publicate!

		- Câștigi la un concurs. - Părinții pleacă fără tine la cumpărături. - Colegii nu te acceptă în jocul lor - Prietenul tău te-a făcut mincinos.				
8. Încheierea Activității 	O.6	- După terminarea activității, Norul Bucurie aduce drept mulțumire o minge-surpriză. - Elevii rostogolesc mingea spunând fiecare cum s-a simțit la activitate. - Se fac aprecieri verbale individuale și colective asupra modului de lucru și a participării la activitate. Se evidențiază cât de important este să recunoaștem, să denumim și să exprimăm propriile trăiri sufletești, pentru a comunica cât mai profund cu ceilalți pentru a înțelege și a fi înțeles.	Conversația	Mingiuța-surpriză	Frontal	Aprecieri verbale, individuale și colective

Anexa 1

https://www.youtube.com/watch?v=54RdrstUS_M – Inside out

Anexa 2

Împărăția Emoțiilor

A sosit vacanța de vară. Ne adunăm și plecăm în călătorie prin Împărăția Emoțiilor. Ajungem în Ținutul Bucuriei. În Ținutul Bucuriei, soarele strălucește neîncetat pe bolta cerului. Acest ținut are doar două anotimpuri: primăvara și vara. Câmpiile sunt pline de flori multicolore, una mai frumoasă decât cealaltă, fluturașii zboară veseli, iar din pădure se aude ciripitul păsărelelor, dar și strigăte de bucurie. Atât stăpâna acestor ținuturi, cât și viețuitoarele și plantele de aici sunt tot timpul vesele... nu renunță la chipul și zâmbetul lor luminos nici măcar atunci când lucrurile nu se întâmplă așa cum ar dori ele.

Ne continuăm călătoria. Ajungem în Ținutul Tristeții. Ținutul Tristeții este un ținut al anotimpului toamna; un ținut unde soarele stă tot timpul ascuns după nori, un ținut unde plouă foarte mult și este foarte frig. Din pădurile acestui ținut se aud cântece triste și uneori plânsete. Viețuitoarele și plantele de aici sunt tot timpul triste. La fel și stăpâna acestui ținut. Chipul ei este tot timpul trist, iar ochii înlăcrimați.

Ne continuăm călătoria imaginară și ajungem în Ținutul Furiei. Ținutul Furiei este un ținut în care natura se dezlănțuie: vântul bate cu o viteză foarte mare, tunetele bubuie cu putere, fulgerele luminează cerul ca un foc de artificii, plouă foarte mult. Atât Furia, stăpâna acestui ținut, cât și viețuitoarele de aici sunt tot timpul furioase: țipă, se ceartă, plâng...

Deoarece soarele este către asfințit și începe să se lase seara, ne întoarcem acasă.

EU ce meserie să-mi aleg?

-activitate de consiliere în vederea orientării școlare a copiilor cu CES-

Profesor, Irimia Carmen
Profesor consilier, Streian Diana
Grădinița PP Nr. 33, Timișoara

Nu este ușor să decizi cu privire la viitorul tău. Cei mai mulți dintre elevi se gândesc ce profesie să-și aleagă.

Să-ți alegi o meserie nu este deloc ușor; trebuie să vezi unde ești, unde vrei să ajungi și ce trebuie să faci pentru acest lucru. Primul pas în alegerea unei meserii, ar fi autocunoașterea, adică a avea informații despre tine, despre aptitudinile, interesele, valorile tale, iar apoi să vezi ce aptitudini sunt necesare realizării cu succes a unei profesii.

Scopul acestei activități de consiliere este de a familiariza și de a înțelege termenul de „aptitudine”, dar și de a- exemplifica aptitudini necesare realizării activităților specifice unei meserii.

Astfel, prin termenul de „aptitudine” înțelegem o însușire psihică sau fizică relativ stabilă care îi permite individului să efectueze cu succes anumite activități. Aptitudinea arată ce poate să facă un individ.

Pentru a realiza cu succes o profesie, meserie, individul trebuie să dea dovadă de o serie de aptitudini. Unele dintre ele sunt esențiale pentru realizarea unei activități, iar altele ocupă un plan secund.

Aptitudinile pot fi generale, specifice majorității profesiilor, (*aptitudini senzoriale* -acuitate vizuala, acuitate auditiva, acuitate olfactiva, spirit de observație; *aptitudini mnezice* ; *aptitudini intelectuale* –inteligenta, capacitate de învățare ; *aptitudini psihomotorii* - dexteritate manuala) dar și speciale, necesare desfășurării unei anumite profesii (*aptitudini pedagogice* - atenție distributivă, creativitate, aptitudine organizatorică, comunicativă, curiozitate, stăpânire de sine, a cunoaște și înțelege elevul, etc. ; *aptitudini sportive* - simțul orientării și echilibrului, rezistența la efort, dorința de întrecere, etc.; *aptitudini tehnice*).

PREZENTARE GENERALĂ

Activitatea vizează identificarea aptitudinilor necesare pentru realizarea diferitelor meserii/profesii existente pe piața muncii

Obiective:	În urma parcurgerii acestei activități elevii vor fi reuși: • să înțeleagă termenul de „aptitudine” • să identifice aptitudinile necesare pentru realizarea anumitor meserii/profesii • să argumenteze importanța luării în considerare a aptitudinilor în alegerea unei meserii
Materiale:	• fișe de lucru, markere, carioci, lipici, post-it, coli A1, lipici
Durata activității:	• 45 – 50 minute
Resurse:	<i>Necesare:</i> • Articol teoretic
Strategii/Metode utilizate:	• expunere, conversație, dezbatere, exercițiu individual, munca în echipe, discuții în grupuri mici, explicația, argumentarea

PLANIFICAREA ACTIVITĂȚII

Secvențe / Etapă de desfășurare a activității	1. Prezențați obiectivele activității. (2 minute). 2. Elevilor li se cere să-și deseneze propria mână și pe fiecare deget să completeze o abilitate a lor. Fiecare elev va prezenta întregului grup una dintre acestea. Plecând de la exemplele elevilor, profesorul le explică termenul de „aptitudine” (insușire psihică sau fizică relativ stabilă care permite individului să efectueze cu succes anumite activități), și pune accent pe faptul că fiecare dintre noi are o serie de aptitudini mai bine dezvoltate și o serie de aptitudini mai puțin dezvoltate. Aspect ce ne face pe unii să fim buni într-un anumit domeniu, iar pe alții în alt domeniu.(10 minute) 3. Elevilor li se prezintă „Copacul Meseriilor”, a cărui frunze reprezintă câte o meserie.(2 minute) 4. Elevii sunt grupați în 7 grupe a câte 4-5 persoane. Fiecare grup își va desemna un reprezentat care va desprinde o frunză (meserie) din „Copacul Meseriilor” (6 minute) 5. Fiecare grup va avea ca sarcină identificarea aptitudinilor necesare pentru realizarea cu succes a meseriei alese (4 aptitudini principale, importante, 3 aptitudini secundare din cadrul unei liste oferite de către profesor și alte 3 aptitudini pe care grupul le consideră a fi necesare realizării meseriei, profesiei alese). La final, fiecare grup va crea copacul meseriei alese, unde florile copacului reprezintă aptitudinile necesare pentru realizarea meseriei alese (10 minute). 6. În cadrul grupului mare, fiecare grup va prezenta meseria, profesia aleasă și aptitudinile necesare pentru realizarea acesteia (15-20 minute)
Teme de discuție	În cadrul clasei, se vor discuta cu elevii următoarele aspecte: • Aptitudinile identificate sunt la fel de importante pentru realizarea cu succes a unei anumite meserii? • Este important să cunoaștem aptitudinile necesare realizării diferitelor meserii, în momentul în care luăm o decizie cu privire la viitoarea noastră meserie?

Evaluati, pe o scală de la 1 la 5 (unde: 1 = foarte slab, 2 = slab, 3 = mediu, 4 = bine, 5 = foarte bine), măsura în care elevii reușesc:

- Să înțeleagă termenul de „aptitudine”
1 _____ 2 _____ 3 _____ 4 _____ 5
- Să identifice atât aptitudini importante, cât și secundare, necesare realizării unei meserii
1 _____ 2 _____ 3 _____ 4 _____ 5
- Să argumenteze importanța luării în considerare a aptitudinilor în decizia de carieră
1 _____ 2 _____ 3 _____ 4 _____ 5

Bibliografie:

1. Băban, A. (2001). Consiliere educațională – ghid metodologic pentru orele de dirigenție și consiliere. Ed. Psinet, Cluj-Napoca
2. Băban, A., Petrovai, D., Lemeni, G., (2002): Consiliere și orientare. Ghidul profesorului, Humanitas Educațional, București.
3. Jigău, M. (2001). Consilierea carierei. București: Sigma.
4. Lemeni, G., Miclea, M., (coord.) (2004): Consiliere și Orientare-ghid de educație pentru carieră. Editura ASCR, Cluj-Napoca.

Rolul kinetoterapiei și al terapiei ocupaționale în recuperarea luxației congenitale de șold

Drd. Strugariu Cezar- Vasile

DEFINIȚIE ȘI GENERALITĂȚI

Luxația congenitală de șold este una din malformațiile grave ale membrelor, relativ frecvent întâlnită, ce lasă sechele funcționale deosebit de importante, greu de tratat și cu mare grad de invaliditate.

Spre deosebire de luxația traumatică a șoldului în care capul femural pierde contactul cu cavitatea acetabulară în urma unui traumatism major și unde elementele ce alcătuiesc articulația sunt normal dezvoltate, în luxația congenitală de șold, pierderea dreptului de domiciliu al capului femural se face treptat datorită displaziei cotilului și capului femural.

Luxația propriu-zisă este o consecință a displaziei și poate apare mai curând sau mai târziu după naștere, datorită unui cotil displazic și a menținerii coapselor în adducție sau plasării greutății corpului pe capul femural.

De la naștere și până la 7-8 luni, întâlnim displazia luxantă de șold, afecțiune în care cotilele sunt displazice, capetele femurale nu sunt conținute în totalitate de cavitățile cotiloide fiind plasate în fața acestora; de cele mai multe ori colul femural este antevergal.

Excepțional de rar luxația poate apare încă de la naștere purtând denumirea de luxație teratologică.

Această malformație are un net caracter familial, boala întâlnindu-se uneori la mai mulți membri ai aceleiași familii, dar poate apare și sporadic, transmiterea ereditară nedepășind 10% din cazuri.

Sexul feminin este mult mai afectat, proporția dintre cele două sexe în literatură fiind în cazul luxației de 7/1. În displazia luxantă această proporție nu depășește 3/1.

Luxația poate fi uni sau bilaterală, în majoritatea statisticilor bilateralitatea fiind cea mai frecventă. În cazul celor unilaterale, se pare că șoldul stâng este atins cu predilecție.

ANATOMIE PATOLOGICĂ

Există o serie de modificări osteoarticulare în displazia luxantă de șold și în luxație, care se agravează cu vârsta:

- cotilul este aplazic, nu are profunzime, planul său de deschidere înainte părand normal dar marginile antero-superioare și postero-superioare sunt rotunjite și aplazice. Capsula este destinsă, această laxitate articulară se însoțește de o retecție a mușchilor flexori (iliopsoas) și a rotatorilor externi.
- colul femural este antevergal și privește înainte sub un unghi de 60° și chiar mai mult. De la 60" antevergalie, coaptarea articulară este atât de precară încât luxația este aproape inevitabilă.

Aceste efecte pot antrena luxații adevărate, capul femural rămânând învelit de capsula articulară dar ieșind din cavitatea cotiloidiană. Uneori deplasarea este mai puțin importantă, capul femural rămânând în poziție marginală, deformând bureletul cartilagos și ovalizând colilul.

Studiile artrografice, constatările operatorii au permis precizarea condițiilor anatomice exacte ale malformației:

- Capul femural este deplasat în sus, fiind situat la distanță de cotil.
- Există un retard de osificare a nucleului capului femural; când acesta apare, este mai mic decât cel normal și situat mai extern; colul femural este scurt.
- Cotilul este plat, deci unghiul tavanului cotiloidian este foarte verticalizat.
- Ligamentul transvers al acetabulului este lung, gros și dispus înaintea părții joase a cotilului formând o bară transversală. El trebuie excizat pentru a permite o bună reducere.

Capsula articulară însoțește capul femural în deplasarea lui. Din cauza tracțiunii pe care o suportă, capsula este îngroșată.

CLASIFICARE ANATOMO-PATOLOGICĂ

După poziția capului femural și interesarea numai a unui șold sau a amândurora se întâlnesc 3 aspecte anatomico – clinice ale luxației congenitale:

1. Luxația anterioară unilaterală este destul de frecventă; ea poate fi joasă (capul fiind în imediata vecinătate a cotilului) sau înaltă (capul ajungând în vecinătatea spinei iliace antero — superioare). Se caracterizează printr-o instabilitate mare a bazinului, dar fenomenele de artroză vor apare foarte rar.
2. Luxația intermediară în care capsula este relaxată și menținerea capului se face de către mușchii trohanterieni. De aceea, capul este puțin stabil și nu are sprijin pe bazin.
3. Luxația posterioară în care capul urcă mult în fosa iliacă externă, iar bazinul basculează înainte. Când este bilaterală, căderea bazinului este foarte accentuată. Lordoza care se formează compensează înclinarea puternică a bazinului înainte. Acest fel de luxație produce diformități cu atât mai mari, cu cât capul este situat mai sus și mai posterior, și anume:
 - Scurtarea membrelor inferioare
 - Adducția coapselor
 - Genu valg de compensație
 - Piciorul scobit echin din cauza mersului pe vârful piciorului.

SIMPTOMATOLOGIE

Criteriile de diagnostic în displazia șoldului nu sunt foarte clar definite. Nici un semn clinic izolat nu permite singur stabilirea diagnosticului de certitudine dar dacă este sesizat se poate suspecta existența displaziei și șoldurile trebuie examinate radiologic.

A devenit clasic ca semnele clinice în luxația congenitală de șold să fie împărțite în funcție de momentul începerii mersului. Sub influența mersului starea de preluxație se transformă progresiv în luxație. Cazurile de preluxație pot fi diagnosticate la copii chiar de la naștere, dacă se acordă multă atenție aspectului clinic și celui radiologic.

Datorită importanței deosebite a diagnosticării cât mai precoce a bolii, enumerăm semnele principale care trebuie căutate la nou născut și în primele luni de viață.

Semnele clinice de displazie luxantă sunt următoarele:

1. Semnul resortului descris de Ortolani, poate fi găsit până la vârsta de 3 luni și constă în perceperea unui clacment al capului femural când se execută mișcarea de flexie a coapselor pe bazin urmată de abducția acestora. În această poziție capul femural intră în cotil; efectuând mișcarea inversă, de extensie și adducție a coapselor, capul femural iese din cotil, moment în care se percepe din nou senzația de resort. Acest semn este foarte valoros, dar se întâlnește extrem de rar.
2. Semnul limitării abducției coapselor, important în special pentru displaziile unilaterale, unde se poate face comparația cu coapsa de partea sănătoasă. În mod normal când se încearcă abducția maximă a coapsei, fața externă a acesteia trebuie să atingă planul pe care este examinat copilul. În caz de displazie, mușchii adductori limitează abducția mult înaintea atingerii acestui reper. Atunci când abducția este limitată la 60° sau mai puțin, trebuie făcută în mod obligatoriu radiografie de bazin.
3. Exagerarea mișcărilor de rotație (semnul lui Gourdon) care în mod normal este de 90°, în luxație ajunge până la 180°.
4. Semnul ramurii ischiopubiene: la palpare se poate constata o inegalitate de grosime a ramurilor ischiopubiene (semnul este inconstant).
5. Asimetria pliurilor tegumentare de pe fața internă a coapselor și din regiunea subfesișieră nu are valoare de diagnostic deoarece pliurile sunt în mare parte determinate de dispoziția țesutului celular subcutanat și nicidecum nu denotă scurtarea membrului inferior respectiv.
6. Asocierea frecventă cu piciorul talus valgus congenital, în special la fete.

După ce copilul a mers și s-a produs luxația întâlnim o serie de alte semne clinice:

1. Scurtarea membrului inferior luxat
2. Devierea fantei vulvare spre partea luxată
3. Semne de ascensiune trohanteriene:
 - a) capul femural nu mai poate fi palpat la baza triunghiului lui Scarpa, el aflându-se fie înainte

și în afară sub spina iliacă, fie în regiunea fesieră posterioară.

b) trohanterul mare depășește în sus linia lui Nelaton-Roser. Această linie imaginară unește tuberozitatea ischiatică cu spina iliacă antero-superioară când copilul este în decubit dorsal cu coapsa flectată la 45°. În mod normal linia este tangentă la trohanter.

c) linia lui Shoemaker (linia ce unește trohanterul mare cu spina iliacă anterosuperioară) întretaie linia mediană a abdomenului în mod normal deasupra ombilicului. În caz de luxație această linie întretaie linia mediană sub ombilic.

d) semnul lui Trendelenburg este pozitiv: sprijinul pe piciorul bolnav se face înclinând toracele de aceeași parte în vreme ce bazinul se înclină în jos spre partea opusă datorită insuficienței mușchiului fesier mijlociu a cărui contracție nu mai este eficientă ca să facă abducția bazinului pe coapsa de sprijin. În luxațiile bilaterale mersul este legănat.

4. În ortostatism, în luxația bilaterală se constată o lordoză lombară accentuată, cu un mare spațiu între fețele interne ale coapselor.

. KINETOTERAPIA

Kinetoterapia are următoarele obiective:

- I. Refacerea mobilității prin reeducarea tuturor mișcărilor la nivelul șoldului, dar mai ales flexie, adducție și rotație externă.
- II. Refacerea forței musculare:
 - fesierii mare, mijlociu tensorul fasciei lata (ca mușchi ai ortostatismului)
 - mușchii trohanterieni (rotatori externi), cu rol în stabilitatea posterioară (căderea în față) și în fixarea capului femural în cotil
 - mușchii flexori (psoas)
 - mușchii rotatori interni cu rol în mobilizarea șoldului la mers.

III. Refacerea stabilității, mișcării controlate și abilității.

Exercițiul 1: copilul se află în decubit dorsal; asistentul fixează bazinul cu o mână, iar cu cealaltă execută abducția cu priză la nivelul condilului intern al femurului.

Exercițiul 2: copilul se află în decubit dorsal; asistentul se plasează în unghiul format de coapsa abductă a acestuia și masă; cu o mână fixează iliacul să nu se ridice, cu antebrațul și mâna cealaltă susține coapsa, iar cu corpul împinge, accentuând abducția.

Exercițiul 3: copilul se află în decubit dorsal; asistentul prinde treimea inferioară a coapsei și o rotează în afară (genunchiul este întins).

Exerciții folosind diverse montaje de scribeți cu contragreutăți.

În cazul pacienților imobilizați la pat, se fac mișcări izometrice prin contracția și relaxarea mușchilor cvadriceps și adductori.

O formă specială a kinetoterapiei este **hidrokinetoterapia** care se execută în bazine speciale. Această metodă se bazează pe efectele apei calde: sedarea durerilor, relaxarea musculară, creșterea complianței țesuturilor moi, a distensibilității acestora.

Durata unei ședințe de hidrokinetoterapie este foarte variabilă de la 10 - 15 minute până la o oră. Exercițiile fizice executate în cadrul acestei metode au la bază aceleași telinici ca și cele executate în aer, ținând însă seama de principiile și avantajele oferite de mediul acvatic.

Înainte de ședința de kinetoterapie se recomandă "încălzirea musculară" prin diverse proceduri de termoterapie, iar după ședință aplicăm masaj sau duș - masaj.

Pentru asuplizarea trunchiului inferior prin exerciții de remobilizare a coloanei vertebrale lombare, basculări ale bazinului, întinderea musculaturii paravertebrale ale mușchiului psoas - iliac, cel mai frecvent se utilizează programul Williams.

Prima fază:

- decubit dorsal, flexia - extensia genunchilor;
 - decubit dorsal, se trage cu mâinile un genunchi la piept până se atinge genunchiul cu fruntea, apoi celălalt genunchi;
- ca și în exercițiul anterior, dar simultan cu ambii genunchi;

- decubit dorsal cu mâinile sub cap; se trage un genunchi cât mai mult spre piept, apoi celălalt, apoi ambii concomitent;
- decubit dorsal cu brațele ridicate la verticală, pe lângă cap, genunchii flectați la 90°, tălpile pe pat. Din această poziție se împinge lumba spre pat, se contractă abdominalii și se basculează sacrul spre înainte. Se revine apoi se repetă de mai multe ori în șezând pe scaun, cu genunchii mult depărtați, se flexează trunchiul anterior, astfel ca mâinile să atingă solul sub scaun. Se menține această poziție timp de 4 - 5 secunde, se revine și se repetă de mai multe ori.

Fiecare exercițiu se repetă de 5 ori pe ședință și se fac 2-3 ședințe zilnic.

Faza a doua:

- decubit dorsal cu genunchii flexați, tălpile pe pat, se apleacă ambii genunchi (lipiți) spre dreapta și spre stânga, până ating suprafața patului;
- decubit dorsal, se ridică alternativ călcâiul și se așează pe genunchiul opus și din această poziție se abduce coapsa până atinge suprafața patului;
- decubit dorsal, se ridică alternativ fiecare membru inferior cu genunchiul extins;
- din ortostatism, genoflexiuni cu mâinile sprijinite pe spătarul unui scaun, spatele se menține perfect drept, călcâiele lipite pe sol;
- poziția de "cavaler servant", corpul aplecat spre înainte și sprijin cu mâinile pe sol; se întinde genunchiul de sprijin executând și o balansare care întinde mușchiul psoas - iliac.

TERAPIA OCUPAȚIONALĂ (ERGOTERAPIA)

Este o metodă de reeducare activă care completează kinetoterapia folosind diverse activități adaptate la tipul de deficiențe motorii ale individului cu scop recreativ și terapeutic, ajutând bolnavul să folosească mai bine mușchii rămași indemni și recuperând funcția celor afectați de boală, contribuind astfel la readaptarea funcțională la gesturile vieții curente.

Prin această terapie se evită pasivitatea în care se fixează bolnavul spitalizat pe perioade mai lungi, trezindu-i interesul pentru diverse mișcări utile și contribuind astfel la readaptarea funcțională la efort.

Principalele efecte pe care le urmărim prin aplicarea terapiei ocupaționale sunt:

- mobilizarea unor articulații și creșterea amplitudinii lor;
- dezvoltarea forței musculare;
- restabilirea echilibrului psihic.

Bolnavul poate executa unele exerciții cum ar fi:

- urcatul și coborâtul scărilor;
- mașina de cusut;
- roata olarului;
- săritul cu coarda;
- mersul pe plan înclinat;
- mersul pe teren accidentat.

Rezultatele depind de gradul de stabilizare a evoluției bolii și de încadrarea rațională a ergoterapiei în complexele de recuperare și readaptare funcțională.

Cele mai importante exerciții în gimnastica medicală sunt exercitiile izometrice. Ele se vor face după consolidarea luxației. Exercițiile indicate în recuperare sunt exercițiile executate la:

- covorul rulant;
- bicicleta ergometrică;

BIBLIOGRAFIE

1. Cordun Marian – Kinetologie medicală, Ed. Axa, 1999
2. Ifrim M. – Compendiu de anatomie, Ed. Științifică și Tehnică, 1988
3. Kiss Jaroslav – Fizio-kinetoterapia și recuperarea medicală în afecțiunile aparatului locomotor, Ed. Medicală, 1999
4. Sbenghe T. – Recuperarea medicală la domiciliul bolnavului, Ed. Medicală, 1996

„SĂ CONSTRUIM ÎMPREUNĂ ”
PROIECT EDUCAȚIE / CONSILIERE RAȚIONAL EMOTIVĂ ȘI
COGNITIV COMPORTAMENTALĂ PENTRU COPII

*„oamenii nu sunt afectați de ceea ce li se întâmplă, ci de cum înțeleg/ interpretează ei
ceea ce li se întâmplă”- Epictet*

Profesor învățământ preșcolar Tironeac Cătălina Giannina
Profesor învățământ preșcolar Bradu Iulieta
Liceul Tehnologic nr. 1/ G.P.P. „Căsuța Piticilor” Câmpulung Moldovenesc

O dezvoltare sănătoasă a gândirii raționale este un atu indispensabil în raport cu încercările, cu provocările cotidiene ale societății prezente, societate care promovează valori îndoielnice și care susține printr-o formă sau alta o competență la nivel înalt dar nu mereu de calitate.

Orientarea și interesele copiilor în viață, felul în care aceștia învață să răspundă și să se comporte într-o anumită situație sunt reacții determinate de mediul în care aceștia cresc și se dezvoltă, de felul în care au fost învățați direct sau indirect, prin exemplele celor din jur să interpreteze sau să rezolve o situație cu care se confruntă.

Daniel David (2017) spune că „deși cognițiile raționale și iraționale par să fie universale, conținutul lor poate varia în funcție de cultură” iar cercetările demonstrează că unele patternuri culturale pot interfera cu anumite tehnici cognitiv comportamentale, favorizându-le pe unele și defavorizându-le pe altele. În societățile sau chiar familii tradiționale se pune accent pe conținutul social „ Trebuie să mă iubească!”, în timp ce societățile moderne sunt reprezentate mai bine de conținuturi legate de performanță „ Trebuie să reușesc!”.

Atunci când proiectăm o activitate e important să ținem cont și de aceste aspecte, astfel încât procedurile de intervenție cognitiv-comportamentală să fie eficiente și pentru a evita eșecurile datorate nu ineficienței terapiei ci modului impropriu în care acestea sunt utilizate.

În prezent școala joacă un rol important și e necesar să promoveze sănătatea în toate ariile ei, iar programele de educație și consiliere rațional emotivă au rol de prevenție dar și de modificare, de schimbare a cognițiilor disfuncționale/iraționale care generează comportamente la rândul lor disfuncționale.

Copiii vor fi ajutați să facă o distincție clară între trăirile emoționale funcționale – pozitive și negative și trăirile disfuncționale pozitive și negative.

Elilis (1994) și Harper (1975) subliniază faptul că diferențele dintre aceste tipuri de trăire emoțională sunt atât calitative, cât și cantitative. Deși cu toții punem accent pe emoțiile negative disfuncționale e important să acordăm atenție și emoțiilor disfuncționale pozitive, extazului nesănătos și a consecințelor dezadaptative. Părinții pe care îi întâlnim astăzi în mediul educațional sunt în mare parte orientați spre două extreme- părinți care pun presiune pe copiii lor și le transmit acestora mesaje de tipul „trebuie” fără a accepta un eșec al copiilor, cerându-le să exceleze în toate domeniile de activitate școlară. La polul opus îi întâlnim pe acei părinți care oferă copilului o imagine greșită asupra viitorului, învățând copilul că poate primi mereu ceea ce își dorește fără a depune un efort, lucru care poate duce la frustrări în viitor.

Chiar dacă pe termen scurt terapia comportamental cognitivă se demonstrează a fi uneori costisitoare, pe termen mediu și lung reduce costurile în sistemul de sănătate.

TITLU:

„Să construim împreună! ”

Programul de educație rațional-emotivă propus va avea ca punct de plecare o evaluare a modului în care copiii evaluează anumite situații din mediul școlar și familial, modul în care percep unele situații stresante, a problemelor emoționale și comportamentale ale copiilor. Programul își

dorește să răspundă nevoilor grupului cu care lucrăm, dar și nevoilor individuale ale copiilor acolo unde există probleme emoționale și comportamentale specifice.

Partea de intervenție a programului este structurată în 6 activități de bază, o activitate de prezentare a proiectului și de cunoaștere a grupului dar și o activitate de evaluare a proiectului. Activitățile de bază abordează următoarele teme: emoții negative disfuncționale (furie, anxietatea, frica, rușinea, vinovăția, invidia). Fiecare modul va cuprinde activități practice sub formă de joc, povești, exerciții, poezie, prin care copiii dobândesc concepte care să le susțină dezvoltarea emoțională, socială și educațională.

Obiectiv de lungă durată:

- Prin acest proiect ne propunem să promovăm starea de sănătate mentală, să prevenim dezvoltarea unor cogniții iraționale și acolo unde este cazul să transformăm cognițiile iraționale în cogniții raționale.

Obiective specifice:

- Recunoașterea unei varietăți de emoții disfuncționale trăite în raport cu sine și cu ceilalți.
- Exteriorizarea emoțiilor într-un mod adecvat.
- Reflectarea asupra modalităților de pozitivare a propriilor emoții.

Rezultate așteptate:

- Îmbunătățirea competențelor emoționale și sociale ale copiilor cu impact asupra stării de bine.
- Reducerea problemelor emoționale și a comportamentelor dezadaptative.

Grup țintă: școlari, vârsta 6-8 ani.

Activitatea nr. 1 Teatrul ne ajută să ne exprimăm emoțiile

Obiceiul străvechi de a spune povești este o metodă potrivită pentru copii de a explora realitatea.

„Mămăruța Luța” poveste terapeutică – din Modulul ANXIETATE – SELF KIT pentru școlari

1.1 Evenimentul activator : respingerea socială, excluderea din grup.

1.2 Cogniții sub forma evaluărilor: „Nu pot să suport acest lucru!”, „Acest lucru arată că nu sunt bun de nimic!”, „Nu voi avea niciodată prieteni!”

1.3 Consecințe: plâns, evitarea participării la activități, evitarea grupului de prieteni

SCOP :

- Diversificarea strategiilor de luare de decizii și rezolvare de probleme.

Competențe dezvoltate : dezvoltarea unor strategii de a deține controlul asupra unei situații și a lua decizii conform credințelor sale.

Tipul activității : Poveste terapeutică

Materiale necesare: decor cu anotimpul vară, păpuși, microfon, scaune, imagini care reprezintă emoții.

Descrierea activității :

Copiii sunt invitați să vizioneze punerea în scenă a poveștii terapeutice „Mămăruța Luța”. Pe parcursul poveștii copiii vor răspunde la întrebările povestitorului (consilierul școlar) și vor descrie ceea ce simt, vor identifica o situație în care s-au simțit neliniștiți, nesiguri.

Vom crea apoi pe baza problemelor identificate anterior:

- teama de a nu se face de râs,
- gânduri nedorite, repetitive despre o anumită situație,

- multe griji legate de o activitate viitoare. situații care vor da șansa copiilor să învețe și să modeleze un comportament nou, de dorit, prin **tehnica modelării**, tehnică care nu pune copilul în relație directă cu consecințele, acesta observând această relație în cazul altor persoane.

Un alt mod prin care putem ajuta copiii să își învingă o anumită teamă, un gând irațional este **tehnica aproximării succesive**: - **Exemplu**: un copil va trebui să ia o decizie împreună cu un alt prieten, apoi să ia o decizie într-un grup de 4 copii, crescând gradul de dificultate a deciziei și mărimea grupului în același timp. Copilul va observa că deciziile sale sunt importante și apreciate de cei din jur.

Discuții : La sfârșitul activității vom discuta cu copiii în grup dar și individual dacă este cazul. Pe parcursul acestor discuții ne vom asigura că fiecare copil a înțeles mesajul poveștii și a avut cel puțin o experiență cu ajutorul căreia a reevaluat un gând, o emoție. Vom oferi feedback și îi vom ruga și pe copiii să ofere la rândul lor feedback, oferindu-ne o imagine care să reprezinte emoția pe care au trăit-o pe parcursul activității.

Recomandări pentru coordonator:

- să se asigure că fiecare participant a înțeles mesajul și a reușit să transforme o emoție disfuncțională în una funcțională.
- să fie empatic și să accepte necondiționat ideile tuturor participanților.
- să aibă capacitatea de operaționalizare.
- să ofere condiții de exprimare tuturor participanților.
- Să asigure o atmosferă relaxantă și să inspire încredere.

Temă pentru acasă: De cele mai multe ori trăirea emoțională e greu de exprimat verbal, dar acest lucru nu înseamnă că acea emoție nu există.

Imaginați-vă ca sunteți un super erou dintr-un desen animat și desenați pe o pagină o situație care vă provoacă anxietate, iar pe cealaltă parte aceeași situație după ce ați alungat gândurile iraționale.

Activitatea nr. 2 Glume de la radio

Joc – „ Glume de la radio”- Rușinea de a vorbi în public

2.1 Evenimentul activator : tachinare, momentul în care copilul a vorbit în public și a fost criticat de către părinți.

2.2 Cognații sub forma interferențelor: „ Toată lumea mă tachinează , nimeni nu mă place!”

2.3 Cognații sub forma absolutizărilor : „ Trebuie să vorbesc în public fără să mă bâlbâi, altfel toți mă vor considera un om de nimic !” , „ Trebuie să le demonstrez părinților mei că eu sunt foarte bun!”

2.4 Consecințe: evitarea unor sarcini, retragerea pe parcursul activităților, frustrare, oboseală, nervozitate, evitarea unor activități noi, de teama de a nu avea un eșec.

SCOP : dezvoltarea unor abilități de a vorbi în public și îmbunătățirea stimei de sine.

Competențe dezvoltate : dezvoltarea unor strategii care îl ajută să simtă că deține controlul asupra unor situații, dezvoltarea unor strategii de a identifica gândurile iraționale și moduri de a le controla.

Tipul activității : Joc de rol

Materiale necesare: mască , costume, cortină, radio, glume, microfon, foi de hârtie, carioci.

Descrierea activității :

În acest caz, consilierul școlar joacă rolul unei persoane reale sau imaginare (copilul are dreptul de a alege), iar participanții joacă propriul rol. Copiii sunt invitați pe rând să vorbească la radio, să spună o glumă sau să povestească o situație amuzantă. Activitatea se desfășoară în spatele unei cortine, participanții fiind rugați să își imagineze că se află într-un studio de radio și oferă un interviu. Ei știu că nu pot fi văzuți și nu au obligația să își spună numele. Copiii vor fi aplaudați, vor simți că cei din public îi apreciază. Deoarece vor spune glume se va râde și aceștia vor simți că pot fi chiar amuzanți. Consilierul va conduce activitatea astfel încât să asigure succesul tuturor. La finalul fiecărei intervenții copiii sunt rugați să își imagineze că au vorbit în public.

Tehnica imageriei dirijate:

Consilier: Aș vrea să te relaxezi și să te gândești că ai spus glumele în fața colegilor tăi. Descrie-mi cum te simți acum!

Participant: Chiar dacă am auzit aplauze, ideea că am vorbit în fața lor, că am fost văzut și că ei știu cine sunt mă face să mă simt groaznic.

Consilier: Crezi că aceste gânduri sunt suficiente ca să te facă să te simți groaznic?

Participant: Nu știu. Mă gândesc că dacă nu eram la radio oricum mă bâlbâiam.

Consilier: Dacă toți colegii care au fost aici ar gândi așa nu cred că am mai avea nici un prezentator la Radio sau la Tv.

Participant: Da. Și aceasta e o situație comică.

La finalul activității sunt invitați părinții care au ascultat glumele copiilor, într-o altă cameră și sunt rugați să îi aplaude și să îi încurajeze. Părinții sunt invitați și ei să spună o glumă în fața tuturor și să creeze o situație comică pentru a demonstra copiilor că nu este nici o tragedie dacă greșim.

Discuții :

Toți participanții la joc vor descrie cum s-au simțit, părinții vor descrie și vor împărtăși cu copiii ce emoții au simțit atunci când i-au ascultat pe aceștia și ce emoții au simțit când au cei din jur o strategie pe care și-ar dori să o folosească și ei.

Recomandări pentru coordonator:

- Să asigure o atmosferă relaxantă.
- Să folosească la rândul său o glumă pentru a reuși să ajute un participant să facă față unei situații inconfortabile.

Temă pentru acasă :

Scrieți un discurs pe aproximativ jumătate de pagină. Citiți discursul singur într-o cameră. Invitați apoi un părinte sau un prieten care să vă asculte stând în spatele ușii. Citiți același discurs cu ușa deschisă. Apoi în fața prietenului. Notați pe o foaie gândurile. Transformați discursul într-o discuție liberă. Notați și emoțiile pe care le-ați trăit în această situație.

Activitatea nr. 3 „ Bondărel este al meu !”

Poezie - furia

3.1 Evenimentul activator : copilul își dorește mereu ca toate lucrurile noi să îi aparțină, nu dorește să împartă jucăriile.

3.2 Comportamente dezadaptative: copilul aruncă, trănțește obiecte, lovește alte persoane.

3.3 Cogniții sub forma absolutizărilor: „Trebuie să am tot ce îmi doresc!”

3.4 Consecințe: copilul își pierde prietenii, poate fi respins de colegii săi.

Scop: Dezvoltarea unor abilități de relaționare interpersonală.

Competențe dezvoltate : dezvoltarea unor strategii care îl ajută să controleze furia și să modeleze comportament găsind soluții adecvate.

Tipul activității: Poezie bazată pe dialog (după povestea „ Peticel este al meu”- din programul Self Kit –modulul furie).

Materiale necesare: imagini care reprezintă scene din poezie, cutii de cadou, siluete ale personajelor.

Descrierea activității:

Copiii vor descoperi într-o cutie de cadou o jucărie nouă. Această jucărie va participa la activitatea lor, va asculta împreună cu ei poezia și apoi vor interpreta mesajul. Poezia va fi citită de consilier. Copiii vor fi rugați să asculte cu atenție, apoi se va relua poezia pe secvențe discutându-se pe text. Fiecare secvență va fi redată cu ajutorul personajelor. Se va pune accentul pe faptul că atunci când suntem furioși nu suferim numai noi ci toți cei din jurul nostru. Am putea folosi acest timp pentru a construi relații frumoase. Copiii vor căuta și alte soluții la situația dată.

Anexa 2:

Bondărel este al meu! –textul poeziei

Copilul furios:

Am găsit o jucărie

Și-mi doresc a mea să fie.

Ar fi bine să accepți
Să nu te apropii de ea!
Sunt destul de furios
Și arunc, trântesc pe jos!

Un mediator – alt copil

Bondărel se simte trist
El ar vrea să se distreze!
Crezi că ne poți ajuta ?

Copilul furios:

Nu! Doar eu mă voi juca
Jucăria asta nouă
Va fi astăzi doar a mea!

Consilierul:

Acum când ești atât de furios
Și tipi și te trănțești pe jos
Cu tine eu nu aș vorbi
Dar știi, te poți răni!
De aceea îți vin în ajutor
Și te îndemn mai calm să fii
Furia te va obosi
Și prietenii va fugări!

Copilul furios:

Recunosc mă pot răni
Prietenii voi fugări
Ce-aș putea să fac acum?

Un alt copil vesel:

Poate doar să te calmezi
Cu noi să te poți juca
Și-mpreună reușit
Starea noi ți- o vom schimba!

Copilul furios:

Cred că sunt doar un pic trist
Că jucăria nu-i doar a mea
Dar mai bine ne bucurăm
Și cu ea noi ne jucăm!

Consilierul:

Vezi acum ai câștigat ,
Timp și prietenii
Veselie !

Copilul furios :

Și pe chip eu port acum
Numai bucurie!

Discuții: Copiii sunt rugați să se gândească cum ar reacționa ei dacă ar fi în locul copilului furios. Ei trebuie să discute și să ajungă împreună la o soluție acceptată de toți. Vor fi rugați să povestească o situație în care au fost foarte furioși și să identifice consecințele sau comportamentele dezadaptative pe care le-au avut.

Recomandări pentru coordonator :

- Să transmită mesajul poeziei cu o mimică adecvată.
- Să acorde atenție fiecărui participant și să se asigure că fiecare înțelege emoția.
- Să summarizeze și să parafrazeze ce spun participanții.
- Să ofere feedback.

Temă pentru acasă:

Copiii sunt rugați să identifice o situație în care părinții au fost furioși, ai țipat la ei s-au au fost agresivi verbal, să discute cu aceștia și să noteze cum s-au simțit în acea situație. De asemenea îi vor ruga și pe părinți să povestească cum s-au simțit.

Ședința 4 – „După furtună apare soarele”

Tipul activității: Joc -Activitate desfășurată pe grupe- Anxietate

Obiective:

*Dezvoltarea capacității de a reevalua o situație negativă.

*Dezvoltarea capacității de a găsi mai multe soluții într-o situație dată.

5.1 Evenimentul activator : Tachinarea din partea părinților și a profesorilor, privind notele obținute la școală.

5.2 Comportamente dezadaptative: copiii își pierd controlul în timpul testelor, refuză să învețe și să participe la concursuri.

5.3 Cognații sub forma absolutizărilor: „Trebuie să iau cea mai mare notă astfel toți vor crede că nu sunt bun de nimic!”

Scop: Dezvoltarea unor strategii de a face față unor situații de stres.

Competențe dezvoltate : dezvoltarea unor strategii care îl ajută să controleze furia și să modeleze comportament găsinde soluții adecvate.

Tipul activității: joc pe echipe.

Resurse: plicuri negre, plicuri colorate , cd

Desfășurarea activității:

Consilierul le prezintă copiilor o situație: Astăzi la ora de geografie trebuia să vizionați un film despre continentul Europa. În timpul difuzării filmului unii colegi nu au păstrat liniștea iar profesorul a decis să vă dea test. Nu sunteți pregătiți pentru acest lucru. Rezultatele testului vor fi mici. Ce credeți că se va întâmpla ?

Fiecare copil primește un plic negru și un plic colorat. În plicul negru va nota ceea ce crede acum, în acest moment că se va întâmpla în urma testului: „ Totul e sumbru...

Nu voi putea să fac nimic bun...etc

În plicul colorat va nota o reevaluare a situației:

„ Nu e atât de tragic. Voi putea să repar....

Poate chiar mă voi descurca cu ceea ce știu deja...’

Fiecare copil prezintă ceea ce a scris în plicul negru și în plicul colorat!

Se subliniază faptul că fiecare avem resurse pentru a trece peste orice situație. Fiecare copil este rugat să reevalueze situația într-un mod pozitiv.

Copiii sunt rugați să noteze punctele forte ale unui coleg de echipă, demonstrând astfel că fiecare este bun și nu o notă spune totul despre noi.

Acest joc presupune identificarea unor situații, emoții și evaluarea acestei situații.

Discuții: Copiii primesc apoi o cutie cu bilete pe care sunt scrise diferite situații neașteptate:

„ Ai invitat un coleg la film. Acesta te refuză. Ce faci ?”, „ Ai oferit un cadou unei persoane foarte dragi iar aceasta a spus că nu îi place. Acum trebuie să mergi la ziua ei. Cum vei alege cadoul? Ce vei face? ”

Copilul va extrage din cutie un bilet. Fiecare elev se va gândi și va nota pe o foaie o situație în care a fost nevoit să ia decizii pe loc. Elevii sunt rugați să lucreze și în echipe de câte patru și să prezinte apoi soluțiile în plen. Copiii discută și caută mai multe soluții, pentru fiecare situație.

Recomandări pentru coordonator:

- Să se asigure că fiecare participant își spune propria părere.
- Să valorizeze fiecare participant.
- Să fie empatic.

Temă pentru acasă:

Identificați o situație care vă provoacă panică. Găsiți soluții pentru aceasta în următoarele 5 minute. Notați-le. Apoi notați soluțiile pe care le găsiți a doua și a treia zi. Identificați soluția care vi se pare cea mai bună. Justificați alegerea.

Activitatea nr. 5

Tema: „A BATE FURIA ÎN CUIE”

Scop: Identificarea și dezvoltarea strategiilor de gestionare a furiei, a comportamentelor necontrolate și a sentimentelor de neputință în a schimba ceva.

Competențe dezvoltate:

- acceptarea consecințelor propriului comportament;
- asumarea responsabilității;
- diversificarea posibilităților de rezolvare a conflictelor prin identificarea de noi soluții;
- crearea alternativelor pozitive în vederea gestionării furiei;
- dezvoltarea abilității de a folosi energia și resursele personale în mod creativ.

Tipul activității: poveste terapeutică

Materiale necesare: carte cu povești terapeutice, mici panouri de lemn cu cuie bătute în ele, tempera, pensoare.

Descrierea activității:

Copiii sunt invitați să audieze povestea terapeutică „A bate furia în cuie”. La finalul acesteia, fiecare copil descrie aspectul cel mai important pe care l-a învățat/ reținut din poveste.

Copiii vor lucra apoi în grupuri mici, fiecare grup va primi un panou de lemn în care sunt bătute superficial câteva cuie. Fiecare copil își va aminti un moment în care a fost furios, descriind cele simțite în acel moment. Cuiele vor fi scoase rând pe rând, pe măsură ce copiii își vor identifica și descrie emoția, încercând să găsească strategii pe care le-ar fi putut utiliza în momentele de furie.

După aceasta, copiii vor picta panourile de lemn, descoperind că în ei stă puterea de a se schimba pe sine.

Recomandări pentru coordonator:

- Să urmărească participarea activă a tuturor copiilor;
- Să îndrume copiii în așa fel încât aceștia să poată trece peste stângeneala apărută la expunerea sentimentelor în public;
- Să ofere participanților un cadru relaxant, propice desfășurării în condiții optime a activității.

Temă pentru acasă: Timp de o săptămână copiii vor trebui să își urmărească atent comportamentul și trăirile, marcând pe o foaie, printr-o bulină, de câte ori s-au simțit furioși. Evaluarea temei se va face într-o ședință ulterioară, când copiii vor descrie și strategiile pe care le-au aplicat pentru gestionarea furiei, în acele circumstanțe.

Activitatea nr.6

Tema: „CUM SĂ FAC ATUNCI CÂND...”

Scop: Exprimarea și controlul emoțiilor negative disfuncționale.

Competențe dezvoltate:

- comunicarea informații despre propria persoană;
- descrierea emoțiilor și sentimentelor proprii;
- identificarea emoțiilor celor din jur;
- acceptarea emoțiilor, identificând modalități pozitive de exprimare a acestora;
- cooperarea în timpul activităților.

Tipul activității: joc de rol

Materiale necesare: jetoane, foi albe, creioane colorate;

Descrierea activității:

Activitatea debutează cu un exercițiu de spargere a gheții: „Ghicește cum mă simt!”. Un copil va primi ca sarcină să exprime prin gesturi și mimică o stare, ceilalți copii vor trebui să ghicească emoția descrisă.

Se poartă o discuție despre emoțiile și sentimentele pe care copiii le-au trăit în diferite situații. Se pune accent pe modul în care aceștia și le-au exprimat, pe reacțiile lor din acele momente.

Se desfășoară exerciții de completare a frazelor. Exemplu: „Dacă aș fi trist....”, „Dacă aș fi nervos...”, „Dacă aș fi fericit...”, etc. Copiii completează frazele.

Se desfășoară jocul de rol „De-a doctorul de emoții”. Un copil este numit „doctor de emoții” iar ceilalți vor merge la el, descriind diferite „boli”: furie, tristețe, fericire, etc.

„Doctorul” le va „prescrie” reacțiile și comportamentul potrivite în fiecare situație.

Discuții:

Fiecare copil descrie printr-un cuvânt activitatea. Pentru a primi feed-back-ul așteptat de la copii, aceștia vor fi invitați să identifice emoțiile pe care le-au trăit pe parcursul acestei activități, Fiecare copil este solicitat să descrie o emoție disfuncțională pe care a trăit-o și modalitatea prin care a reușit să o transforme într-o emoție funcțională. Copiii descriu aspectele care li s-au părut cele mai importante din timpul sesiunilor de consiliere.

Recomandări pentru coordonator

- * să implice activ toți copiii participanți;
- * să aibă o atitudine empatică, flexibilă, creativă;
- * să se asigure că toți participanții au înțeles mesajul activității;

Ședința de evaluare

Tema: Evaluarea proiectului.

Copiii primesc câte un cub. Pe fiecare parte a cubului este scrisă o întrebare. Copiii sunt rugați să răspundă sincer la fiecare dintre ele. Întrebări :

* Cum te simți în urma participării la program? * Ce ai aflat nou despre tine?

* Ce ai aflat nou despre unul din colegi?

* Care sunt câștigurile tale?

* Ți dorești să participi la un nou program?

Desenează un simbol cu care să evaluezi întreaga activitate a programului de consiliere.

Anexa 1:

SELF KIT PENTRU SCOLARI MICI (EXEMPLIFICARE)

Fragment din Povestea *MĂMĂRUȚA LUȚA*, din Modulul ANXIETATE (FRICĂ)

„– Eu sunt Luța, regina Mămăruțelor petrecărețe – a început mămăruța noastră să-și depene povestea. Și așa i-a spus furnicuței tot ce avea pe suflet.

– Vai, Luțo, dar nu înțeleg! Pentru ce te frământă atâta? Hai, ajută-mă să îmi dau seama. Căci noi furnicile trebăluim toată ziua și nu prea avem vreme de brașoave, dar, povestea ta, zău că e ciudată și tare aș vrea să o pricep .

– Păi, ți-am zis doar, nu pot să aleg nimic. Mi-e frică, sunt înțepenită de spaimă când mă gândesc la petrecerea asta.

– Stai așa! Că eu tot nu înțeleg. Hai să ne jucăm un joc. Uite, să zicem că ai de ales o floare pentru mărăța împărăteasă a Mămăruțelor, privește în jur și zi-mi ce floare preferi.

.....

– Iată cum. Mă gîndeam la ce tragedie ar fi dacă împărătesei nu-i va plăcea ce floare am ales.

– Și, cu cât te gîndeai mai tare, ce se întâmpla?

– Nu puteam să aleg floarea și, în plus, îmi era din ce în ce mai teamă.

– Aha. Și atunci când ai ales margareta, la ce te-ai gîndit?

– M-am gîndit care e cea mai frumoasă floare pe care o văd în poieniță.

– Aha! Mare diferență între gîndurile astea, nu-i așa?

– Așa se pare. Ai dreptate, când mă gîndesc că trebuie ca împărăteasa să aprecieze floarea pe care am ales-o, nu pot să aleg și mă apucă plînsul. Dacă nu mă gîndesc la așa ceva, pot să aleg și chiar mă bucur că văd o floare frumoasă.”

Anexa 2

„A bate furia în cuie” - poveste terapeutică-

„Matei era un băiețel plăcut de către toată lumea, în majoritatea timpului. Și spun că în majoritatea timpului fiindcă uneori avea mici probleme. Se înfuria dintr-o dată, mai ales dacă lucrurile nu ieșeau așa cum își dorea el și avea tendința de a țipa la cei din jur. Se mai întâmpla să trântască ușile, să îi împingă pe alții sau să arunce cu lucrurile care se aflau în imediata sa apropiere. Mama și tatăl lui Matei îl sfătuiau mereu să învețe să se controleze fiindcă va crește și ar putea avea mari probleme mai târziu. În timp, mulți din cei ce fuseseră prieteni cu Matei, au început să se retragă și să se îndepărteze. Cu cât se înfuria mai des, cu atât băiatul rămânea cu mai puțini amici. Lucrul acesta l-a pus pe gânduri. Îi plăceau prietenii săi și nu dorea să îi piardă, însă mereu se știa ca o persoană vulcanică și agitată, care își pierdea controlul foarte repede. Ce era de făcut? Într-o zi de sâmbătă, tatăl lui Matei i-a oferit un cadou: un ciocan și o cutie de cuie.

- De fiecare dată când te enervezi, du-te afară și bate un cui în gardul din spatele casei, i-a spus tatăl lui Matei.

La început, Matei a crezut că tatăl lui glumește sau că nu își dă seama prea bine ce spune. Dar până la urmă, pentru că încercase alte metode care nu au dat roade, și-a spus „De ce nu?”. Așa că data viitoare când s-a enervat, a luat ciocanul și a început să bată cuie într-o scândură din gard.

Treptat, Matei și-a făcut obiceiul de a bate câte un cui pentru fiecare situație în care s-a enervat. Când se înfuria la școală, ținea minte de câte ori s-a certat sau supărat pe un coleg și când ajungea acasă, bătea numărul de cuie în gard. În timp însă, a început să i se pară plictisitor tot ritualul și a început să prefere să își controleze reacțiile decât să țină minte de câte ori s-a enervat. După o săptămână întreagă, băiatul s-a lăudat tatălui sau că a început să se controleze mai bine și mai des.

- Mă bucur să aud asta. De acum înainte, de fiecare dată când vei reuși să te controlezi, am să te rog să mergi și să scoți un cui din gard, îi spuse tatăl.

Zis și făcut. Încântat de noua sarcină, Matei scotea deja câte două cuie în fiecare zi. Totuși, observa cu mirare că scândura nu mai rămânea la fel de frumoasă ca înainte, după ce scotea cuiele. În locul fiecărui cui rămânea un gol.

-Cam așa se întâmplă și atunci când te enervezi. Furia poate răni pe cineva și lasă răni despre care oamenii își vor aminti mult timp după ce furia a trecut, îi explică tatăl.

Din acel moment, Matei deveni mai atent la cuvintele și comportamentele sale. Atunci când se enerva, căuta să plece pentru câteva minute pentru a se liniști. Înceta să mai trântască ușile și să mai arunce cu obiecte.

Într-o zi se gândi cum poate repara ce a stricat. Cel mai bine, decise el, ar fi să vopsească gardul într-un mod cât mai creativ. Iar cel mai frumos ar fi să își cheme și prietenii și să picteze ceva împreună. „Asta, cu siguranță, este mai frumos decât să bați cuie cu furie.”, gândi Matei.

Poveste tradusa si adaptata din cartea "101 Healing Stories for Children and Teens" de George W. Burns

Bibliografie:

1. Burns, G.W., *101 povești vindecătoare pentru copii și adolescenți*, Editura Trei, București, 2011
2. Colceag, F., Alexandru, F. *Copilul tău este un geniu!*, Editura Galaxy Design, București 2016
3. Colomeischi, A.A., *Consiliere psihopedagogică*, Universitatea Ștefan cel Mare, Facultatea de Științe ale Educației, Suceava 2018
4. David, D., *Tratat de psihoterapie cognitive și comportamentale*, Editura Polirom, București 2017
5. Marici, M., *Iubește-mă!*. București: Editura Didactică și Pedagogică, București 2017

6. Hinton IV, L., Kleinman, A., Cultural issues and international psychiatric diagnosis: Int. Rev.Psychiatry, 1993, 1, 111-129. 5
7. Ștefan, C., Kállay, E., *Dezvoltarea competențelor emoționale și sociale la preșcolari*, Editura ASCR, Cluj- Napoca, 2010

Educație Emoțională

Program educațional centrat pe dezvoltarea inteligenței emoționale a copiilor

Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă „Sf. Vasile” Craiova
Profesor Psihopedagogie Specială: Udrică Cristina Mădălina
Liceul Tehnologic Special „Beethoven” Craiova
Profesor: Baica Livia Mihaela

Argument

Pentru foarte mulți elevi, dar în special pentru cei proveniți dintr-un mediu defavorizat din punct de vedere economic, social și cultural, familia nu este un factor suficient de puternic pentru stimularea inteligenței emoționale. Aceasta nu numai că uneori nu ajută, dar adesea creează un model deformat de înțelegere a celor din jur, pune o pecete negativă asupra copiilor, le blochează dezvoltarea firească.

Programul educațional centrat pe dezvoltarea inteligenței emoționale cuprinde intervenții atât în cadrul grupului de elevi, cât și în cel al părinților.

Competențe specifice:

- dezvoltarea abilităților emoționale ale elevilor: empatia, comunicarea, cooperarea, rezolvarea conflictelor
- îmbunătățirea climatului educațional
- prevenirea abandonului școlar
- îmbunătățirea frecvenței elevilor
- construirea unei relații eficiente școală-familie
- includerea în strategia didactică a unor activități specifice de luare a deciziilor, rezolvare de probleme, rezolvare creativă a conflictelor
- promovarea în clasă a activităților interactive de grup, în perechi, cu scopul de a dezvolta abilitățile sociale și emoționale

Activități:

- exerciții pentru stăpânirea impulsurilor emoționale
- exerciții pentru dezvoltarea receptivității la sentimentele celuilalt
- exerciții pentru „citirea” emoțiilor celuilalt
- exerciții pentru asigurarea echilibrului emoțional personal
- exerciții pentru gestionarea și negocierea conflictelor
- exerciții pentru păstrarea relațiilor interpersonal pozitive
- exerciții de conștientizare a „butonului” (situații, persoane, lucruri, cuvinte) care declanșează supărarea, furia, mânia și modalitățile prin care acestea pot fi transformate
- exerciții de conștientizare a ceea ce îi face pe elevi să se simtă bine la școală, acasă, pe stradă
- exerciții de exemplificare de situații când ești: fericit(ă), trist(ă), bucuros(ă), stresat(ă), iubit(ă), plictisit(ă), sigur(ă) pe tine, îți este frică

Metode:

- exercițiul
- conversația

- jocul de rol
- dramatizarea
- jocul didactic
- demonstrația

Planificarea temelor programului educațional centrat pe dezvoltarea inteligenței emoționale a copiilor.

Tema: „În Țara Emoțiilor”

Scopul: identificarea de către elevi a emoțiilor.

Obiective: -dezvoltarea abilităților emoționale ale elevilor

-recunoașterea emoțiilor în scopul dobândirii unei capacități empatice.

Obiective operaționale:

-să asocieze unei expresii o emoție;

-să descrie cu cât mai multe cuvinte emoția, chiar prin sinonimie;

-să precizeze momentul când a trăit anumite emoții.

Resurse: Timp: 40 de minute

Materiale: emoticoane, fotografii din ziare și reviste cu diverse persoane, în situații cât mai diferite, creioane colorate, hârtie colorată.

La începutul lecției rolul esențial îl are dascălul, care trebuie să aprecieze felul în care va face captarea atenției atât în funcție de starea elevilor cât și de propria stare. Momentul realizării lecției trebuie bine ales, de exemplu dacă în ziua programată s-a întâmplat ceva și în clasă este o atmosferă tensionată sau indiferentă, mai bine este să se amâne desfășurarea acestei lecții. Este un moment în care trebuie să obținem maximă deschidere de la elevi fără să fim foarte serioși, dar și fără a lua totul ca pe o joacă.

Folosim o hartă oarbă și anunțăm elevii că trebuie să așezăm pe harta respectivă personajele decupate din ziare și reviste, dar nu la voia întâmplării ci așa după cum se simt ei în momentul în care au fost fotografiați.

Pentru fiecare personaj notăm emoția, apoi întrebăm:

Câți dintre voi s-au simțit vreodată fericiți?

Ce ați simțit în acele momente?

Transferul cunoștințelor: Confeccionarea de emoticoane.

Evaluare: Fișă de evaluare. Pe o coloană se află chipurile unor băieți și ale unor fete, fiecare exprimând una dintre emoțiile învățate. Elevii trebuie să le recunoască și să le imite.

Activități recomandate:

Îndeplinirea unor obiective prevăzute în Programul educațional centrat pe dezvoltarea inteligenței emoționale a copiilor se poate foarte eficient realiza cu ajutorul unor activități special adaptate pentru acest scop; menționăm că în alegerea lor la clasele mici trebuie să ținem seama de durata acestora.

Tema: Jurnalul clasei

Activitatea se desfășoară pe parcursul întregului an școlar, iar momentul desfășurării este bine să fie ales la încheierea zilei de școală, cu aproximativ 15 minute înainte de plecarea acasă a elevilor.

Scopul: Exprimarea sentimentelor și căutarea unor soluții făcând apel la experiența grupului.

Obiective operaționale:

- Să aprecieze starea emoțională provocată de diferite situații școlare sau personale;
- Să propună soluții pentru rezolvarea conflictelor;
- Să utilizeze expresii prin care să demonstreze că împărtășește emoțiile colegilor;

Resurse de timp: 15-20 minute

Resurse material: panou, hârtie, creioane

Desfășurare:

Profesorul constată prezența însemnărilor pe panoul clasei și propune elevilor să discute situațiile prezentate (e.g. „Sunt furios pentru că Andrei m-a îmbrâncit când am intrat în clasă”.) Metodologic, profesorul trebuie să fie atent la menținerea discuțiilor la subiect și să fie evidentă parcurgerea

traseului problemă – soluții cu analiza consecințelor - acțiune.

Evaluarea activității:

- nivelul de satisfacție al elevilor la încheierea activității;
- demonstrarea de inițiativă în a prezenta probleme și rezolvări.

Tema: „Una caldă, una rece”

Această activitate se desfășoară sub forma jocului didactic.

Scopul: - explorarea afectivă a experienței personale;

Obiective operaționale:

- să exprime emoțiile care au însoțit diverse experiențe trăite de elevi;
- să asocieze emoțiilor caracteristicile potrivite (positive/negative);

Desfășurare: În fața clasei sunt așezate două scaune, unul „cald” și celălalt „rece”. Când se așază pe scaunul cald, elevul trebuie să povestească o întâmplare care i-a produs emoții pozitive, iar când se așază pe scaunul „rece”, întâmplarea povestită a lăsat amintiri neplăcute.

Profesorul se va așeza primul, pentru a-i încuraja pe elevi!

Evaluarea activității:

- nivelul de satisfacție al elevilor la încheierea activității;
- demonstrarea de inițiativă în a prezenta probleme și rezolvări.

Tema: „Cubul sentimentelor”

Scopul: dezvoltarea încrederii în exprimarea emoțiilor;

Obiective operaționale:

- să exprime în cuvinte sentimentele;
- să exprime prin mimică sentimentele;

Desfășurare: Elevii se așază în cerc și aruncă de la unul la altul „cubul sentimentelor”, care are înscrise cuvinte desemnând tristețe, bucurie, rușine, mânie. Când îi vine rândul, fiecare elev descrie momentul când a avut un asemenea sentiment și apoi să redea prin mimică starea trăită atunci.

Recomandare metodologică: Elevilor li se va prezenta această activitate ca un joc care se desfășoară pe durata unei săptămâni și în care spun dacă au trăit în ziua respectivă sentimentele menționate pe cub. Ca să fie accentuată forma de joc, elevii sunt încurajați să fie atenți, de exemplu dacă unul s-a certat cu colegul său, dar spune că nu a avut nicio problemă, ei să îl corecteze.

Tema: „Tehnici de mișcare și dans”

Activitatea urmărește creșterea conștientizării corporale a copiilor, deblocarea emoțională a acestora, dezvoltarea sensibilității.

Sarcina: copiii trebuie să realizeze diferite tipuri de mers și mișcări, conform sarcinii cerute de profesor.

Exemple în ordine efectuării:

1. Pe un fond muzical relaxant, fiecare copil să-și miște, după cum se simte, mai întâi fiecare parte a corpului și apoi corpul în ansamblu, realizând un dans propriu, care să îl reprezinte.
2. Copiii să își imagineze că merg pe diferite suprafețe – pe gheață, prin ploaie, prin zăpadă, pe sârmă – și să asocieze mișcările cu o mimică adecvată stărilor emoționale pe care le pot trăi în astfel de situații.
3. Folosind jocul de rol, copiii să imite mersul/mișcarea/postura diferitelor animale.

Metode și tehnici de realizare: jocul de rol, tehnici expresive.

Tema: „Baloane vesele și triste”

Sarcina: copiii trebuie să identifice diferite stări emoționale, să confere etichete verbale acestor stări și să interpreteze în fața celorlalți un rol ales sau dat. Copiii vor fi ajutați să conștientizeze gândurile asociate fiecărei emoții trăite, pozitive sau negative, precum și să identifice gânduri alternative, generatoare de comportamente funcționale.

După ce umflă câteva baloane cu ajutorul copiilor, aceștia vor desena pe baloane stări și trăiri emoționale preferate: bucurie, tristețe, mirare, furie, rușine. Baloanele se vor arunca în aer. Copiii le vor prinde pe rând și se vor identifica cu ele, experimentând toate trăirile.

Mijloace de realizare: jocul de rol, expunerea, autoanaliza.

Jocul de rol poate fi folosit ori de câte ori este nevoie pentru a rezolva eventualele conflicte care pot

apărea în cadrul colectivului de elevi.

Indicații metodologice: profesorul prezintă tema jocului, numește doi-trei elevi care să participe și apoi conduce discuțiile cu ajutorul cărora sunt analizate sau propuse modele de acțiune.

BIBLIOGRAFIE

Andersen, P., *Limbajul trupului*. București: Teora, 2007

Collett, P., *Cartea gesturilor*. București: 2005

Elias, M., Tobias, S., Friedlander, B., *Inteligența emoțională în educația copiilor*. București: Curtea Veche, 2007

Goleman, H., *Inteligența Emoțională*. București: Curtea Veche, 2007

Marcus, S., *Empatie și personalitate*. București: Atos, 1997

Mitrofan, L., *Prietenia. O cale de dezvoltare și maturizarea personalității*. București: SPER, 2001

Roco, M., *Creativitate și inteligență emoțională*. București: Polirom, 2004

Wood, R, Tolley, H., *Inteligența emoțională prin teste*. București: Meteor Press, 2007

TEST 1

1. Dă un nume fiecărei persoane.
2. Ce crezi tu că simte fiecare? De ce ?

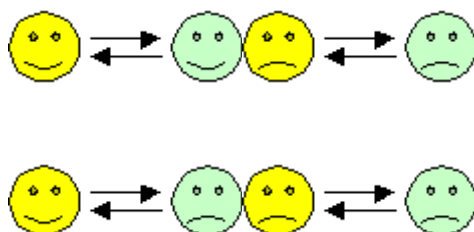
- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.

TEST 2

1. Scrie cu culoarea potrivită cum crezi că se simte fiecare păpușă.
2. Cu care dintre ele simți la fel în acest moment?
3. Dă-le câte un nume care să le reprezinte emoția de care sunt cuprinse.
4. Grupează-le după emoțiile lor asemănătoare sau diferite.

Alege imaginea care arată relația dintre noi în acest moment:

TEST 3

1. Ce vedeți în aceste imagini?
2. Scrieți ce sentimente și emoții vă cuprind privind formele și culorile din imagini.

Incluziunea elevilor cu CES utilizând resursele educaționale deschise

Prof. consilier școlar Ungureanu Mirela
Prof. Micu Cristina

Utilizarea platformelor de învățare, a aplicațiilor și instrumentelor digitale în procesul instructiv-educativ ajută atât cadrele didactice cât și elevii în dinamizarea procesului de predare-învățare-evaluare.

Avantaje pentru profesori

- ☐ instrumentele digitale facilitează realizarea unor materiale didactice creative și ușor de învățat
- ☐ pot fi generate resurse care lucrează conceptele într-un mod transversal sau multidisciplinar, facilitând gândirea critică și reținerea informațiilor.
- ☐ lecții motivante și memorabile prin crearea de sarcini profesionale și creative.
- ☐ procesarea și transmiterea conținutului se face într-un mod eficient și ușor;
- ☐ feedbackul activităților permite o urmărire mai personalizată elevilor.

Avantaje pentru elevi

- ☐ se oferă elevilor posibilitatea să poată folosi conținutul în funcție de stilul său personal de învățare;
- ☐ permit învățarea prin joacă și prin descoperire.
- ☐ învățarea este activă, elevii sunt protagoniștii procesului lor de învățare, profesorul fiind ghidul care dirijează acest proces;
- ☐ sporește entuziasmul elevilor de a învăța prin lecții motivante și semnificative;
- ☐ creează un climat plăcut care stimulează și susține motivația pentru învățare;
- ☐ dezvoltă competențele digitale atât profesorilor cât și elevilor;

Aceste programe sunt adesea gratuite și sunt folosite de profesori, elevi și uneori de părinți, atât în sala de clasă, cât și în afara acesteia. Ele pot fi folosite pentru:

- ☐ a preda conținutul curriculumului
- ☐ pentru a stoca date
- ☐ pentru a crea/edita materiale didactice
- ☐ pentru a colabora, etc.

Platformele, aplicațiile și instrumentele digitale sunt create pentru interactivitate și colaborare - două caracteristici esențiale pentru educație. Accentul nu se pune pe instrumentele în sine pe care le folosim, ci de ce și când este nevoie de un anumit instrument. Modul în care folosim aceste resurse educaționale va face o diferență esențială în modul în care măsurăm succesul elevilor noștri.

ACTIVITATEA NR. 1

Titlul activității de învățare	Doar unul e ca mine!
Disciplina	Consiliere și dezvoltarea personală
Unitatea de învățare	Relaționarea armonioasă cu ceilalți în contexte școlare și extrașcolare
Clasa	a V-a
Autor	M.D.U.
I. Prezentarea activității de învățare	
Competența specifică vizată	2.1. Recunoașterea unei varietăți de emoții trăite în raport cu sine și cu ceilalți
Condiții necesare desfășurării activității	- Sala de clasă, acces la internet pentru vizualizarea unui film, accesarea unor link-uri - Tușieră și câteva lupe sau sticle care măresc imaginea. - Fișa de lucru – „Doar unul e ca mine,, - Filmul „Sunt unic, sunt diferit,, - O farfurie mică de carton, ac de siguranță și creioane colorate pentru fiecare copil.
Contextul de învățare	Ca moment introductiv, îi rog pe copii să își închidă ochii și să-și imagineze că sunt în drum spre magazinul de jucării. Odată ajunși acolo, ei vor căuta o jucărie care este ”specială”. Îi întreb ce înseamnă să găsești ceva care este unic, special. Le provoc imaginația, rugându-i să ofere sugestii, întărind ideea că acest lucru înseamnă că această jucărie are ceva deosebit sau diferit. Menționez faptul că și copiii sunt la fel; că există, de obicei, ceva deosebit la fiecare copil, care nu este la fel la toată lumea. Împart copii ale Fișei – „Doar unul e ca mine,,. După ce am adunat autoportretele copiilor le-am reimpărțit și am cerut fiecărui copil să descrie persoana pe care o vede în portretul primit. După ce fiecare copil a comentat referitor la desenul primit le-am cerut să spună care desen este al fiecăruia și am discutat despre ce a auzit despre el și despre ce a spus referitor la desenul colegului/colegei. Am introdus apoi tema activității prezente: ”Doar unul e ca mine.”

Timpul alocat	50 min.
Descrierea specifică a activității de învățare	Obiective • Identificarea modalităților în care fiecare copil este unic • Recunoașterea caracterului unic al fiecăruia și susținerea incluziunii la nivelul grupului Pun, apoi în circulație, tușiera și îi rog pe copii să-și așeze degetul mare pe tușieră, apăsându-l, iar, apoi, să-și imprime amprenta în partea de sus a fișei de lucru. În momentul acesta al activității elevii vor viziona clip-ul „Sunt unic, sunt diferit https://www.youtube.com/watch?v=b2UITcUmgJA După ce am parcurs această parte din activitate, le-am solicitat copiilor să își găsească un partener cu care să compare amprente, pentru a descoperi dacă sunt exact la fel (pentru a facilita acest lucru am folosit lupa). După ce am dezbătut faptul că nici o amprentă nu seamănă exact cu cealaltă – că fiecare copil este unic – ne-am raportat din nou la fișa de lucru. Am citit fiecare frază cu voce tare, rugându-i apoi pe copii să deseneze ceva ce pentru ei va ilustra astfel răspunsul lor. După ce fișa de lucru a fost completată, i-am invitat să își împărtășească răspunsurile astfel încât copiii să învețe mai multe despre modalitățile în care se aseamănă precum se și deosebesc de ceilalți. Am continuat activitatea discutând pe baza întrebărilor ce le provoacă imaginația: 1. Ce ați observat când ați comparat amprenta voastră cu cea a colegului vostru? Prin ce s-au diferențiat amprente voastre? 2. Ați putut identifica, atunci când i-ați ascultat pe ceilalți împărtășind răspunsurile la întrebările de pe fișa de lucru, lucruri prin care să vă asemenați cu ceilalți? Să vă deosebiți de ceilalți? 3. Gândiți-vă la voi înșivă ca și cum ați fi jucăria aceea specială din magazinul cu jucării. Prin ce anume sunteți voi speciali sau diferiți decât celelalte jucării din acest grup? 4. Ce anume vă place cel mai mult la voi înșivă?
Resursa RED utilizată	https://www.canva.com/design/DAF0WxnAJXc/nU0zXPDLZV8uG0DYNRSpw/edit?utm_content=DAF0WxnAJXc&utm_campaign=designshare&utm_medium=link2&utm_source=sharebutton

	Clip-ul „Sunt unic, sunt diferit https://www.youtube.com/watch?v=b2UITcUmgJA
II. Prezentarea integrării resursei RED în activitatea de învățare	
În ce constă resursa RED	Este un clip video care prezintă într-un mod atractiv, prin desene și fotografii, mesajul acceptării diversității, distribuit de canalul de youtube „Din drag pentru copii,,.
Descrierea modului de utilizare a RED-ului în activitatea de învățare din perspectiva 5R (reutilizare, redistribuire, revizuire, remixare și reținere)	Reutilizarea –folosirea filmului animat în scop educațional Redistribuirea – elevii pot să distribuie link-ul filmului și pot posta concluziile lor, fișele lor complete Revizuire – se poate compara mesajul clip-ului cu situații din viața reală a elevilor Remixare – elevii nu vor putea modifica filmul dar vor putea realiza propriul lor film în aplicația CANVA Reținere – elevii pot viziona filmul pe link-ul trimis
Descrierea modului în care resursa RED contribuie la formarea competenței specifice vizate	Dezvoltarea conștiinței de sine a copiilor, în această perioadă, este critică în termenii dezvoltării lor generale. Deoarece prea mulți copii trăiesc în medii familiale în care se pune prea puțin accent pe educație în acest sens, întărirea pozitivă sau elemente ale incluziunii oferite de către ceilalți sunt importante în a ajuta copiii să-și identifice abilitățile particulare prin care ei sunt speciali.
Procentul de timp al RED-ului folosit raportat la timpul alocat activității de învățare	24% (clip+fișa de lucru 12 min.)
Aspecte utile cu privire la trecerea de la RED la PED	Discutarea despre ceea ce s-a întâmplat în această activitate, despre ce le-a plăcut și ce nu le-a plăcut i-a ajutat pe elevi în recunoașterea emoțiilor și exprimarea acestora, creșterea stimei de sine, descoperirea caracteristicilor care îi fac unici, precum și în acceptarea și aprecierea diversității. Pentru acasă i-am rugat să reflecteze la ceea ce înseamnă pentru ei incluziune în grupul clasei, în societate.

1. Macavei, B., *Controlul emoțiilor negative. Ghid pentru consiliere și orientare*, Sinapsis, Cluj-Napoca, 2007;
2. Moldovan, R. *Autocunoaștere și dezvoltare personală. Ghid pentru consiliere și orientare*, Sinapsis, Cluj-Napoca, 2007;
3. Opre, A.. *Dezvoltarea inteligenței emoționale. Prevenția și terapia tulburărilor emoționale și comportamentale din mediul școlar*, Suport de curs, 2009;
4. N. Crăciunescu, *Forme de activități extracurriculare desfășurate cu elevii din gimnaziu*, Ed. Discipol, București 2000;
5. Jigău M., coord, *Prevenirea și combaterea violenței în școală: Ghid practic pentru directori și cadre didactice*, Institutul de Științe ale Educației, Editura Alpha, Buzău, 2006;
6. Sălăvăstru Dorina, *Violența în mediul școlar*, în: Ferreol Gilles&Adrian Neculau, *Violența. Aspecte psihosociale*, Editura Polirom Iași, 2003;

Webografie:

8. educatia-digitala.ro „DigCompEdu”,

9. <https://www.eduapps.ro/resurse-educationale/>

10. <https://www.twinkl.ro/teaching-wiki/resursele-educationale-deschise>

PROIECT DIDACTIC

Profesor: Ursachi Maria Marcela
Colegiul Național Militar „Ștefan cel Mare”

CLASA: a XI- a E

ARIA CURRICULARĂ: Limbă și comunicare

OBIECT: Limba și literatura română

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE: *Perioada interbelică. Romanul*

TITLUL LECȚIEI: *Enigma Otiliei*, de George Călinescu – caracterizarea personajului feminin

TIPUL LECȚIEI: de fixare și consolidare a cunoștințelor

DATA: 12.03.2024

COMPETENȚE GENERALE:

1. Utilizarea corectă și adecvată a limbii române în diferite situații de comunicare
2. Comprehensiunea și interpretarea textelor
3. Situatrea în context a textelor studiate prin raportare la epocă sau la curente culturale / literare
4. Argumentarea orală sau în scris a unor opinii în diverse situații de comunicare

VALORI ȘI ATITUDINI

- Cultivarea interesului pentru lectură și a plăcerii de a citi, a gustului estetic în domeniul literaturii
- Stimularea gândirii autonome, reflexive și critice în raport cu diversele mesaje receptate
- Formarea unor reprezentări culturale privind evoluția și valorile literaturii române
- Abordarea flexibilă și tolerantă a opiniilor și a argumentelor celorlalți
- Cultivarea unei atitudini pozitive față de limba română și recunoașterea rolului acesteia în dezvoltarea personală și îmbogățirea orizontului cultural
- Dezvoltarea interesului față de comunicarea interculturală

COMPETENȚE SPECIFICE:

- 1.4 Utilizarea adecvată a tehnicilor de redactare
- 2.1 Utilizarea strategiilor de lectură în vederea înțelegerii adecvate a textelor studiate
- 2.3 Interpretarea textelor studiate prin prisma propriilor valori și a propriei experiențe de lectură
- 3.1 Identificarea și explicarea relațiilor dintre opera literară studiată și contextul cultural în care a apărut aceasta
- 4.2 Compararea și evaluarea unor argumente diferite în vederea formulării unor judecăți proprii

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

La sfârșitul lecției, elevii vor fi capabili:

- O1: să realizeze conexiuni între o imagine și o scrisoare;
- O2: să identifice elemente specifice mentalității unei anumite epoci;
- O3: să identifice trăsăturile protagonistei, precum și mijloacele de caracterizare a acesteia;
- O4: să încadreze celelalte personaje în tipologiile umane reprezentative;
- O5: să identifice trăsăturile definitorii ale celorlalte personaje, în special ale celor feminine.

STRATEGIA DIDACTICĂ:

- a) **Metode și procedee:** conversația euristică, expunerea, explicația, lectura imaginii, lectura expresivă, predicția, exercițiul creativ, problematizarea, observația.
- b) **Mijloace de învățământ:** fișa de lucru, tabla, laptop, caietele de lucru.
- c) **Forme de organizare a activității:** activitate frontală, individuală, pe grupe.
- d) **Metode de evaluare:** observarea sistematică, aprecieri verbale, chestionarea orală, interevaluarea.
- e) **Resurse:** a) umane: 24 de elevi ai clasei a XI-a E;
 - b) capacitate de învățare: grup omogen, ritmuri apropiate de învățare;
 - c) de timp: 50 de minute.
- f) **Locul desfășurării activității:** sala de clasă.

BIBLIOGRAFIE:

- 1. ***Călinescu, G. *Scrisori și documente*, ediție îngrijită, note și indici de N. Scurtu, Ed. Minerva, București, 1979;
- 2. Călinescu, G., *Enigma Otiliei*, Editura Cartex 2000, București, 2019;
- 3. Pamfil, Alina, *Limba și literatura română în gimnaziu. Structuri didactice deschise*, Ed. Paralela 45, Pitești, 2008.

SCENARIUL DIDACTIC

<i>Momentele lecției</i>	<i>Ob. oper.</i>	<i>Conținuturi</i>	<i>Activități de învățare</i>	<i>Strategia didactică</i>			<i>Evaluare</i>
				<i>Resurse procedurale</i>	<i>Resurse materiale</i>	<i>Forme de organizare</i>	
Moment organizatoric		Salutul. Verificarea prezenței elevilor. Scurtă conversație		Conversația	Catalogul	Frontală	
Captarea atenției și enunțarea obiectivelor	O1 O2 O3 O4 O5	*lectura unei scrisori (Anexa 1) și a unei imagini (o fotografie – Anexa 2) *oferirea unor predicții cu privire la cele două personaje din fotografie: •anul în care a fost făcută fotografia; •numele celor două personaje din fotografie; •schițarea portretului moral și fizic al celor doi; •redactarea unui text în care se prezintă contextul realizării fotografiei. Recapitularea unor informații referitoare la viața lui G. Călinescu	Exerciții de lectură a unei imagini Exerciții de predicție a indicilor spațio-temporali, a statutului social al personajelor și a relației ce se stabilește între personaje Exerciții de redactare a unui text descriptiv, pe o temă dată	Lectura imaginii Conversația Predicția Exercițiul creativ Conversația Expunerea Explicația	Fișa de lucru	Frontală	*Analizează cu atenție fotografia dată. *Oferă predicții despre fotografia dată, indicând numele personajelor. *Schițează un portret fizic și moral al celor două personaje. *Redactează un text în care să prezinți contextul realizării fotografiei.
Actualizarea cunoștințelor		Conexiuni existente între biografia autorului și opera acestuia	Exerciții de identificare a unor conexiuni între biografia autorului și opera acestuia	Problematizare a Conversația Explicația	Tabla	Frontală	*Realizează conexiuni între biografia autorului și romanul citit.

Dirijarea învățării	O1	Împărțirea unor fișe ce conțin	Exerciții de identificare a	Explicația	Fișa de	Frontală	*Identifică trăsăturile fizice și morale ale Otiliei Mărculescu. *Identifică mijloacele de caracterizare a Otiliei Mărculescu în fragmentele date. *Care este atitudinea Otiliei față de Felix? *Cum explici plecarea ei bruscă din final? *Care este zodia în care se încadrează Otilia? *Care credeți că este temperamentul reprezentativ al Otiliei? *Versul 1: Otilia V.2: Alegeți 2 adjective sugestive pentru portretul Otiliei; V.3: Alegeți 3 verbe pentru a desemna acțiuni specifice ei; V4: Alegeți 4 cuvine (o propoziție) relevante pentru față; V5: Alegeți un cuvânt cu rol de sinteză.
	O2	fragmente din roman, din	trăsăturilor personajului	Conversația	lucru		
	O3	care reies trăsăturile Otiliei	pricipal				
	O4						
	O5	Caracterizarea	Exerciții de identificare a	Explicația	Fișa de	Frontală	*Care este atitudinea Otiliei față de Felix? *Cum explici plecarea ei bruscă din final? *Care este zodia în care se încadrează Otilia? *Care credeți că este temperamentul reprezentativ al Otiliei? *Versul 1: Otilia V.2: Alegeți 2 adjective sugestive pentru portretul Otiliei; V.3: Alegeți 3 verbe pentru a desemna acțiuni specifice ei; V4: Alegeți 4 cuvine (o propoziție) relevante pentru față; V5: Alegeți un cuvânt cu rol de sinteză.
		cvasiexhaustivă a	mijloacelor de caracterizare	Conversația	lucru		
		protagonistei, pe baza fișelor de lucru. (Fișa 1 – modalități ce caracterizare	în fragmentele date				
		Fișa 2 –Metoda	Exerciții de analizare a	Conversația	Fișa de	Frontală	
		horoscopului; Fișa 3 –	protagonistei, reliefând		lucru	În perechi	*Care credeți că este temperamentul reprezentativ al Otiliei? *Versul 1: Otilia V.2: Alegeți 2 adjective sugestive pentru portretul Otiliei; V.3: Alegeți 3 verbe pentru a desemna acțiuni specifice ei; V4: Alegeți 4 cuvine (o propoziție) relevante pentru față; V5: Alegeți un cuvânt cu rol de sinteză.
		Identificare temperamentului) (Anexa 3)	comportamentul ei, relația cu celelalte personaje etc.		Tabla		
					caiete		
		Realizarea unui Cvintet pentru a sintetiza întreaga caracterizare	Realizarea unei „poezii”, cu 5 versuri, având drept subiect OTILIA	Explicația	Caietele	Individual	
Evaluarea	O1	Lectura unui fragment din <i>În</i>	Exerciții de lectură a unui	Lectura	Fișa de	Frontală	*Citește cu atenție fragmentul de text dat. *Raportându-te la textul citit, prezintă statutul femeii din romanul lui G. Călinescu.
	O2	<i>intimitatea secolului 19</i> de	text, în vederea înțelegerii	expresivă	lucru		
	O3	Ioana Pârvulescu (Anexa 4)	mesajului global al acestuia	Conversația		Frontală	
	O4	*observarea statutului	Exerciții de realizare a unor	Observația	Fișa de		
	O5	personajului principal	conexiuni între personajele	Explicația	lucru		*Redactează un eseu liber, de 20-30 de rânduri, despre ipostazele feminine întâlnite în romanul <i>Enigma Otiliei</i>, raportându-te la textul Ioanei Pârvulescu.
		feminin, dar și al altor femei	feminine din fragmentul dat				
		din roman, prin raportare la	și cele din romanul lui G.				
		fragmentul dat	Călinescu				
Retenția și asigurarea transferului	O1	Eseu liber – ipostaze ale	Exerciții de redactare a	Conversația	Fișa de	Frontală	*Redactează un eseu liber, de 20-30 de rânduri, despre ipostazele feminine întâlnite în romanul <i>Enigma Otiliei</i>, raportându-te la textul Ioanei Pârvulescu.
	O2	femeii în romanul <i>Enigma</i>	unui text pe o temă dată		lucru		
	O3	<i>Otiliei</i>					
	O4						

Anexa 1

Joi, 12 aprilie.....

Scumpul meu A.....,

Sau mai bine zis Arici, având în vedere starea de permanență rebeliune a părului tău, dulce, mirositor a floare de câmp. Trebuia să-ți scriu chiar ieri când am venit, dar delectându-mă cu lectura scrisorii tale am pierdut vremea ultimei curse. Nici nu-ți închipui ce plăcere mi-a făcut scrisoarea ta cea veche, pe care am găsit-o aici. Nu! oricât m-ar orbi dragostea, simt și rămân un critic și pot să-mi dau asupra operei tale caligrafice o părere senină. Ei bine, Ariciul meu dulce și drag, tu scrii foarte frumos, cu o cursivitate și o eleganță ce dovedesc o minte distinsă și un suflet cald și cu mult mai multă atmosferă de ceea ce se numește intelectualitate decât în scrisorile atâtor licențiate și doctorese. Îmi placi și sunt și eu mândru de tine. Tu vei fi o bună tovarășă a mea și o colaboratoare, vom învăța împreună câte sunt de învățat și vom fi nu numai doi îndrăgostiți banali care obolesc repede, ci doi prieteni sufletești, uniți prin temperament, simpatie și comunitate de ideal. Iubita mea dragă, mi-ești dragă! Cine s-ar fi așteptat să găsesc atâta gingășie și dragoste într-o fetiță întâlnită la întâmplare și atâta grație a spiritului într-o privire modestă, timidă și nebacalaureată! Scumpul meu Alice, te iubesc. [...]Căci te iubesc fiindcă-mi ești dragă și-mi ești dragă fiindcă te iubesc. Cu ce nerăbdare stau aci, îți închipui tu singură!

Sper că n-are să fie nici o piedică și că joia viitoare sunt în București pentru ca de la 4 mai să scriu iubitei mele soțioare Alice – Vera C., pe care o iubesc din toată inima și, se înțelege dacă e cuminte, o îmbrățișez cu nemărginită dragoste și respect.

G.....

1. Oferă predicții despre textul citit, indicând data redactării scrisorii și numele expeditorului.
2. Schițează un portret fizic și moral al celor două personaje.

Anexa 2

Anexa 4

În intimitatea secolului 19

de Ioana Pârvulescu

(fragment)

Cel mai bun rol secundar al femeii este realizat în secolul 19. I se permite apariția numai în câteva secvențe precise, dar în acestea strălucește, își arată talentul. Cine știe să vadă în viitor își dă seama că, peste mai puțin de un secol, va avea parte de foarte dificile roluri principale, ceea ce nu înseamnă că va fi mai fericită și nici că le va juca mai bine. [...] Tabuurile sunt ca tabla înmulțirii, trebuie învățate pe dinafară, rând pe rând, cu rezultatul lor cu tot: nu e voie și n-are rost să urmezi o facultate căci asta e treabă de bărbat care te îndepărtează de la menirea femeii, e voie și e bine să te măriți cu un bărbat învățat sau bogat pentru că vei fi fericită. Nu e voie să stai cu părul desfăcut în fața altui bărbat decât soțul tău pentru că e rușine, nu e voie să lenevești pentru că nu se cade, nu e voie să te amesteci pe față în treburile lui pentru că nu e treaba ta, și îl întărâți, dar nu strică să-i dai sfaturi dacă-l liniștești înainte cu un „nu mă amestec, dumneata hotărăști”. Nu e voie să devii avocat, judecător, preot, medic, dirijor, primar, inginer pentru că ar fi de neînchipuit și lumea ar fi șocată, e voie să fii pianistă, cântăreață de operă, violonistă, croitoreasă, fată în casă, hangiță, călugăriță pentru că se potrivește cu firea femeii, nu e voie să câștigi singură bani pentru că n-are rost, dar e voie și e nevoie să-i ceri dumnealui, pentru casă și pentru micile capricii personale. Nu e voie să umbli singură, nici ziua, nici seara, pentru că e extrem de primejdios, [...] trebuie să ascuți și să te supui tatălui, soțului pentru că așa a făcut mama ta și mama mamei tale și tot șirul de mame de la începutul începutului, trebuie să ai grijă de casă, de copii, de mâncare, de servitori, ai voie să citești, să ții un salon literar, ai voie să scrii poezii, ai voie să ceri dedicații în album, ai voie să-ți dai copiii la doică sau să-i alăptezi singură, ai voie, dar nu e bine să divorțezi.

Rolurile secundare cele mai izbutite ale femeii în secolul bărbaților sunt cinci: mame, soții, muze, fiice, surori – în această ordine. În plus, mai sunt rolurile episodice, despre care fie nu se vorbește, fie se vorbește, adică să se vorbească rău: amante, servitoare, „fiice ale plăcerii”. E un întreg șir de femei care nu numai că au stat în umbra bărbaților, dar de cele mai multe ori au fost umbra lor. Privite de aproape, sunt remarcabile și ai impresia că tocmai în secolul care socotește femeia mai fragilă decât floarea, ea are tăria și rezistența cele mai mari.

Fișa 1- Trăsăturile Otiliei

- Citește cu atenție următoarele fragmente extrase din romanul studiat. Care sunt mijloacele de caracterizare a personajului? Pornind de la acestea, veți putea completa ciorchinele cu trăsături ale Otiliei. Utilizați doar adjective!

Modalitatea de caracterizare	Citate din operă
	„Otilia amesteca o seriozitate rece, blazată cu cele mai teribile copilării. Într-o zi îmbrăca păpuși, în alta muștra pe moș Costache că se murdărește [...] și-l scutura întorcându-l în toate chipurile, ca pe un copil, spre râsul de plăcere al aceluia. Altă dată Otilia fu nemulțumită de gospodăria Marinei și, punându-și un șorț înainte, se așeză serios pe treabă. Dar se plictisi curând.” „cânte nebunește la pian” „Nimic în purtarea Otiliei nu era agresiv sau arogant, gesturile și cuvintele ei erau pline de grație, însă totul respira prea multă inteligență. Otilia trăia cum cânta la pian, zguduitor și delicat, într-un tumult de pasiuni, stăpânite și justificate. Otilia

	părea să știe multe și intimidă pe orice bărbat, iritând pe femei. Moș Costache, Pascalopol, Stănică, Felix însuși n-ar fi îndrăznit să contrarieze pe Otilia.” Camera Otiliei “mirosea pătrunzător a pudră și parfumuri” „o amestecătură comică. Un pantof era în pat, pe o carte deschisă, pus probabil ca să nu se închidă volumul legat prea dur. Covorul era semănat cu note muzicale, răsfirate nebunește, spre a găsi în pripă ceva. În cutia în care trebuia să caute degetarul, erau aruncate laolaltă ace, batiste subțiri, cărți de vizită, bucăți de ciocolată mușcate cu dinții. [...] Patul era el însuși plin de tot felul de nimicuri, de perne de catifea cu broderii aplicate, de păpuși de stofă, de rochii și jupoane zvârlite în grabă” „Sertarele de la toaletă și de la dulapul de haine erau trase afară în felurite grade, și-n ele se vedeau, ca niște intestine colorate, ghemuri de panglici, cămăși de mătase mototolite, batiste de broderie și tot soiul de nimicuri de fată. Cutii de pudră numeroase, unele desfundate [...], dovedind graba cu care Otilia le mânua. Rochii, pălării zăceau pe fotolii, pantofi pe sub masă, jurnale de modă franțuzești mai peste tot, amestecate cu note muzicale pentru piano-forte. Pe un fotoliu se găsea un morman de cărți, cele mai multe nemțești, dar și romane franțuzești.” „ascunziș feminin”
	„Îmi vine uneori să alerg, să zbor.” „Din ușă văzuse strălucirea ierbii grase din fundul grădinii și avu o dorință. - Aș vrea să merg cu picioarele goale prin iarbă!” „Uite, eu, de pildă, voi trăi numai treizeci de ani, ceea ce e destul, fiindcă nu vreau să devin mumie. Am linia inimii netedă, asta înseamnă că sunt o fată de inimă, capabilă de dragoste profundă (ce nostim!).” „Eu am un temperament nefericit: mă plictisesc repede, sufăr când sunt contrariată.” „Eu sunt o zăpăcită, nu știu ce vreau, eu sunt pentru oamenii blazați, care au nevoie de râsetele tinereții, ca Pascalopol.” „Am avut întotdeauna frică să hotărâsc lucrurile dinainte, lucrurile care nu sunt încă în puterea mea. N-am zis niciodată: mâine voi cânta la pian, dar, în fața pianului, am cântat. Nu promit nimic, privesc viața care se desfășoară.” „Sunt foarte capricioasă, vreau să fiu liberă.” „Oricât de independentă aș fi, simt nevoia unei ocrotiri.” „Ce-mi pasă ce zice lumea care mă vede cu tine la braț?” „Ce este pentru mine dacă mă cheamă Giurgiuveanu sau Mărculescu?”
	Aglae: „o zăpăcită ... zăpăcită”; „are instincte de lux”; „stricata” Aurica „Otilia e șireată, caută numai bărbați în vârstă, bogați.” „N-ar fi rea Otilia, dacă n-ar fi falsă.” „Fată fără căpătâi și fără părinți” „Otilia nu știe nimic” Stănică: „Ca Otilia sunt sute. Numai să-ntinzi mâna. Nostimă fată, delicioasă, dar ușuratică, cheltuitoare, e femeia care te ruinează.” „Otilia, ce mai fată! Bravo, Pascalopol, bravo, Felix!” „Este o frumusețe rară.”; “E încântătoare!”; “O fată superbă” „Evident sufletul Otiliei era impenetrabil, și, dacă ea juca conștient o comedie, o juca cu multă finețe și grație.” „E sufletește obosită, blazată.” „A divorțat de Pascalopol după ce l-a tocat.” „Cântă admirabil la pian”

	Costache Giurgiuveanu: „fe-fe-țița”, „Otilica”, „o fetiță cuminte și iubitoare”, „o sorbea umil din ochi, și râdea din toată ființa lui spână când fata îl cuprindea în brațele ei lungi.”
	Georgeta: „Stimez pe Otilia numai pentru felul cum îmi vorbești despre ea.”
	Pascalopol: „Am nevoie de domnișoara Otilia, ea e micul meu vițiu sentimental”, „o mare ștrengăriță”, „un temperament de artistă”, „o rândunică închisă în colivie”, „...n-aș putea să-ți spun dacă o iubesc pe Otilia ca părinte sau ca bărbat. Fapt e că avem nevoie unul de altul și că neînțelegem”. „a fost o fată delicioasă, dar ciudată. Pentru mine e o enigmă.”.

Fișa 2

- Alege o posibilă zodie pentru Otilia și argumentează-ți decizia .

Berbec Cu inițiativă Dinamică Hotărâtă Egoistă Extremistă Capricioasă	Pești Altruistă Filantropică Adaptabilă Credulă Risipitoare Capricioasă	Taur Tenace Hotărâtă Prudentă Inflexibilă Încăpățânată Rigidă	Vărsător Omenoasă Meditativă Onorabilă Altruistă Excentrică De neînduplecat	Rac Intuitivă Analitică Sociabilă Hipersensibilă Metodică	Gemeni Capricioasă Altruistă Magnetică Perspicace Neliniștită
Balanță Intuitivă Logică Temperată Indolentă Indecisă	Fecioară Perfecționistă Obiectivă Încăpățânată Precaută Indecisă Modestă	Leu Optimistă Vivace Arogantă Tenace Hotărâtă	Capricorn Diplomată Pragmatică Profundă Încrezătoare Materialistă	Săgetător Neinteresată Idealistă Profetică Risipitoare Compătimitoare	Scorpion Tenace Pasionată Ageră Arogantă Senzuală Sarcastică

Fișa 3 - Temperamentul Otiliei

Identifică temperamentul Otiliei și argumentează alegerea făcută.

Identifică propriul temperament și justifică-te.

Cele 4 tipuri de temperament:

1- SANGVINIC (aer, sânge, primavara)

Trăsături pozitive: rezistența la echilibru psihic, rapiditate, vioiciune, calm, maximă adaptabilitate, sociabilitate;

Trăsături negative: intensitate a emoțiilor și superficialitate a sentimentelor, năzuința spre schimbare, instabilitate, mulțumire de sine.

2- FLEGMATIC (apa, flegma, iarna)

Trăsături pozitive: toleranță, calm, perseverență, echilibru, răbdare, capacitate de a rezista la eforturi îndelungate, sentimente durabile;

Trăsături negative: adaptabilitate dificilă, reactivitate redusă, înclinație spre rutină, refuz pentru schimbări.

3- COLERIC (foc, bila galbenă, vara)

Trăsături pozitive: voință puternică, generozitate, procese afective intense, reacții intense, fire pasională;

Trăsături negative: nestăpânire de sine, impulsivitate, agitație, nerăbdare, înclinație spre exagerare, iritabilitate, agresivitate, explozivitate emoțională.

4- MELANCOLIC (bila neagră, pământ, toamna)

Trăsături pozitive: simț al datoriei, responsabilitate, sânguință, procese afective intense, migală, profunzime;

Trăsături negative: capacitate de lucru redusă în condiții de suprasolicitare, neîncredere în sine, pesimism, sensibilitate acută.

„Otilia este eroina mea lirică, proiecția mea în afară, o imagine lunară și feminină. Flaubert în aș putea spune și eu: Otilia c'est moi, e fondul meu de ingenuitate și copilărie. Eroina este tipizarea mea fundamentală, în ipostază feminină. Otilia este oglinda mea de argint”. – G. Călinescu

PROIECT DE ACTIVITATE- MESERIA MEA ÎNTR-UN AFIȘ

Vas Eniko

Profesor psihodiagnostician:

Data:

Inițiale elevi:

Clasa:

Aria curriculară: Terapii specifice și de compensare (individuale/de grup)

Modulul: Evaluare și consiliere psihopedagogică, psihodiagnoză

Unitatea de învățare: Identitatea de sine

Subiectul: Meseria mea într-un afiș

Tipul activității: Mixt

Competente generale: 3. Dezvoltarea interesului pentru autocunoaștere și a atitudinii pozitive față de sine și față de ceilalți

Competențe specifice: 3.6. Formarea capacității de auto-evaluare și decizie

Obiective operaționale:

O1: - să identifice elementele componente ale unui afiș publicitar;

O2: - să enumere cel puțin 3 elemente descriptive ale meseriei alese pentru realizarea afișului;

O3: - să sintetizeze meseria aleasă într-un afiș publicitar cu ajutorul unor imagini, desene, elemente artistice alese. (realizată în Canva)

Sistemul metodologic (metode și procedee didactice): conversația, explicația, exercițiul, demonstrația, observația, vizionare

Sistemul mijloacelor de învățământ: laptop, afiș publicitar (model)

Forme de organizare: frontală, individuală

Durata: 45 minute

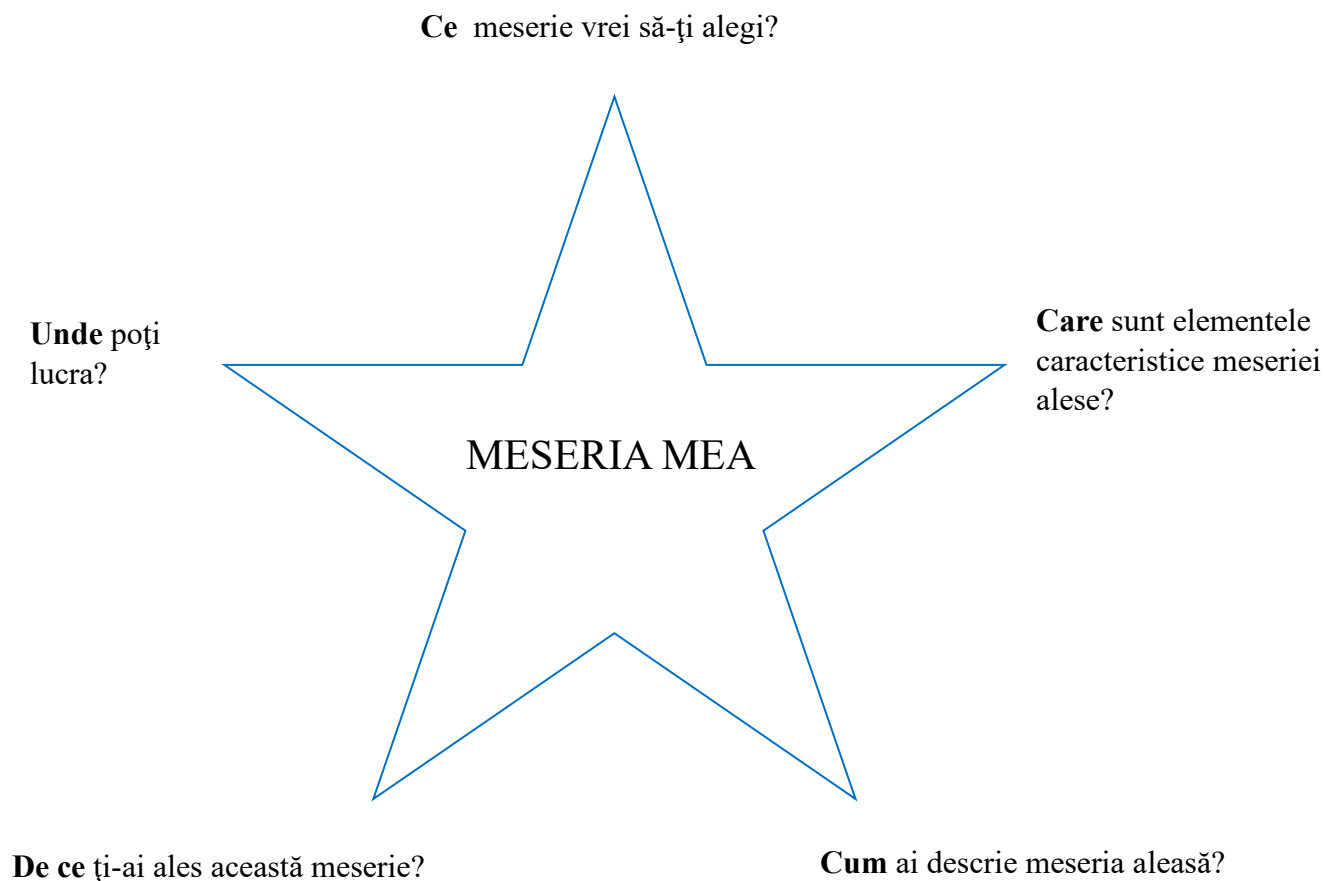
Nr crt	Etapele activității didactice	Conținutul instructiv-educativ	Metode si procedee didactice	Forme de organizare a activității	Modalități de evaluare
1.	Moment organizatoric	Se pregătesc materialele pentru desfășurarea activității didactice în condiții optime.	Conversația	Frontal	Observare sistematică
2.	Captarea atenției	Profesorul propune elevului vizionarea unui	Vizionare	Frontal	Se urmărește capacitatea de

		filmuleț despre meserii (Anexa 1).			atenție a elevului
3.	Anunțarea temei și a obiectivelor	Se anunță tema lecției “Meseria mea într-un afiș” și obiectivele lecției, într-o manieră accesibilă elevilor.	Conversația	Frontal	Observarea și menținerea atenției
4.	Dirijarea învățării	Elevul este solicitat să analizeze afișul publicitar, încercând să stabilească elementele componente ale acestuia Profesorul cere elevului să numească cel puțin 3 elemente caracteristice meseriei alese	Conversația Explicația	Frontal Individual Frontal	O1 se consideră atins dacă elevul enumeră cel puțin 4 elemente ale afișului publicitar. O2 se consideră atins dacă elevul enumeră cel puțin 3 elemente caracteristice meseriei alese
5.	Fixarea și consolidarea cunoștințelor	Profesorul solicită elevului să aleagă și să adauge imagini, elemente artistice pentru construirea afișului publicitar <i>Meseria mea într-un afiș</i> (realizat în Canva)	Exercițiul Observația	Frontal	O3 se consideră atins dacă elevul folosește cel puțin 4 elemente artistice în realizarea afișului
6.	Evaluare	Profesorul propune fișa de lucru <i>Meseria mea</i> (Anexa 2)	Conversația	Frontal	Aprecieri verbale
7.	Încheierea lecției	Se fac aprecieri pozitive individuale asupra modului de lucru și asupra comportamentului elevilor pe parcursul activității	Conversația	Frontal	Aprecieri verbale

Anexa 1

<https://www.youtube.com/watch?v=5P2hWuqnJRE>

Anexa 2

Bibliografie

Drugaș, Ioana, *Psihologia și logopedia în practica școlară*, Ed.Primus, Oradea, 2011

Mulțumim tuturor participanților la
ediția din acest an a
Simpozionului Național ”Exemple
de Bune practici în recuperarea
elevului cu CES!

AUXILIAR CURRICULAR

Suc **CES** -Revistă online nr. 8/6.06.2024

Editura ”George Tofan” Suceava, 2024

ISSN 2559-7505

ISSN-L 2559-7505

